

Spectacole de Operă

Cuprins: [1. Faust](#) ; [2. Aida](#) ; [3. Yevgheni Oneghin](#) ; [4. Tannhauser](#) ; [5. Răpirea din Serai](#) ; [6. Carmen](#) ; [7. Wilhelm Tell](#) ; [8. Porgy and Bess](#) ; [9. Boris Godunov](#) ; [10. Visul unei nopți de vară](#) ; [11. Turandot](#) ; [12. Carmina Burana](#) ; [13. Cariera unui libertin](#) ; [14. Văduva veselă](#) ; [15. Elixirul dragostei](#) ; [16. Liliacul](#) ; [17. Orfeu în Infern](#) ; [18. Paiate \(Pagliacci\)](#) ; [19. Cavaleria rusticana](#) ; [20. Silvia](#) ; [21. Alcina](#) ; [22. Povestea Țarului Saltan](#) ; [23. Mireasa vândută](#) ; [24. Hansel and Gretel](#) ; [25. Norma](#) ; [26. Fidelio](#) ; [27. Prințul Igor](#) ; [28. Werther](#) ; [29. Ball at the Savoy](#) ; [30. Patimile lui Isus](#) ; [31. Troienii](#) ; [32. Rusalka](#) ; [33. Dragostea pentru Trei Portocale](#) ; [34. Akhnaten](#) ; [35. Montezuma](#) ; [36. Medea](#) ; [37. Cavalerul Rozei](#) ; [38. Francesca de Rimini](#) ; [39. Jenufa](#) ; [40. Crai Nou](#) ; [41. Martiriul Sfântului Sebastian](#) ; [42. Alceste](#) ; [43. Regele Arthur](#) ; [44. Opera de Trei Parale](#) ; [45. Falstaff](#) ; [46. Lumea de pe Lună](#) ; [47. Lady Macbeth din Mtsensk](#) ; [48. Samson și Dalila](#) ; [49. Winterreise](#) ; [50. Copilul și vrăjitoriile](#) ; [51. Genoveva](#) ; [52. Armide](#) ; [53. Oedip](#) ; [54. Halka](#) ; [55. Der Freischutz](#) ; [56. Goyescas](#) ; [57. Il ritorno d'Ulisse in patria](#) ; [58. Les Indes galantes](#) ; [59. Maria de Buenos Aires](#) ; [60. Rigoletto](#) ; [61. Nunta lui Figaro](#) ; [62. Madam Butterfly](#) ; [63. Lohengrin](#) ; [64. Traviata](#) ; [65. Bărbierul din Sevilla](#) ; [66. Dama de Pică](#) ; [67. Flautul Fermecat](#) ; [68. Lucia de Lammermoor](#) ; [69. Boema](#) ; [70. Romeo și Julieta](#) ; [71. Olandezul Zburător](#) ; [72. Trubadurul](#) ; [73. Così fan tutte](#) ; [74. Iolanta](#) ; [75. Tosca](#) ; [76. Cenușăreasa](#) ; [77. Povestirile lui Hoffmann](#) ; [78. Tristan și Isolda](#) ; [79. Nabucco](#) ; [80. Don Giovanni](#) ; [81. Lacul lebedelor](#) ; [82. Voievodul Țiganilor](#) ; [83. Pelleas și Melisande](#) ; [84. Albert Herring](#) ; [85. Război și pace](#) ; [86. Don Pasquale](#) ; [87. Das Rheingold](#) ; [88. Die Walkure](#) ; [89. Siegfried](#) ; [90. Gotterdammerung](#) ; [91. Otello](#) ; [92. Frumoasa din Pădurea adormită](#) ; [93. Elektra](#) ; [94. Manon Lescaut](#) ; [95. Snegurochka](#) ; [96. Pescuitorii de perle](#) ; [97. Bal Mascat](#) ; [98. Spărgătorul de Nuci](#) ; [99. Giselle](#) ; [100. Coppelia](#) ; [101. Dupăamiaza unui faun](#) ;

Compozitori: Abraham: [29. Ball at the Savoy](#) , Adam: [99. Giselle](#) ; Bach: [30. Patimile lui Isus](#) ; , Beethoven: [26. Fidelio](#) ; , Bellini: [25. Norma](#) , Berlioz: [31. Troienii](#) ; , Bizet: [6. Carmen](#) , [96. Pescuitorii de perle](#) , Britten: [10. Visul unei nopți de vară](#) , [84. Albert Herring](#) ; , Borodin: [27. Prințul Igor](#) ; , Cherubini: [36. Medea](#) ; , Debussy: [41. Martiriul Sfântului Sebastian](#) , [83. Pelleas și Melisande](#) , [101. Dupăamiaza unui faun](#) ; Delibes: [100. Coppelia](#) ; Donizetti: [15. Elixirul dragostei](#) , [68. Lucia de Lammermoor](#) , [86. Don Pasquale](#) ; Dvorak: [32. Rusalka](#) ; , Enescu: [53. Oedip](#) ; , Gershwin: [8. Porgy and Bess](#) ; Glass: [34. Akhnaten](#) ; Gluck: [42. Alceste](#) ; Gounod: [1. Faust](#) , [70. Romeo și Julieta](#) ; Granados: [56. Goyescas](#) ; Handel: [Alcina](#) ; Haydn: [46. Lumea de pe Lună](#) ; Humperdink: [24. Hansel and Gretel](#) ; Janacek: [39. Jenufa](#) ; Kalman: [20. Silvia](#) ; Lehar: [14. Văduva veselă](#) ; Leoncavallo: [18. Paiate](#) ; Lully: [52. Armide](#) ; Mascagni: [19. Cavaleria rusticana](#) ; Massenet: [28. Werther](#) ; Moniuszko: [54. Halka](#) ; , Monteverdi: [57. Il ritorno d'Ulisse in patria](#) ; Mozart: [5. Răpirea din Serai](#) , [61. Nunta lui Figaro](#) , [67. Flautul Fermecat](#) , [73. Così fan tutte](#) , [80. Don Giovanni](#) ; Musorgsky: [9. Boris Godunov](#) ; Offenbach: [17. Orfeu în Infern](#) , [77. Povestirile lui Hoffmann](#) ; Orff: [12. Carmina Burana](#) ; Piazzolla: [59. Maria de Buenos Aires](#) ; Porumbescu: [40. Crai Nou](#) ; Prokofiev: [33. Dragostea pentru Trei Portocale](#) ; [85. Război și pace](#) ; Puccini: [11. Turando](#) , [62. Madam Butterfly](#) , [69. Boema](#) , [75. Tosca](#) , [94. Manon Lescaut](#) ; Purcell: [43. Regele Arthur](#) ; Rachmaninoff: [38. Francesca de Rimini](#) ; Rameau: [58. Les Indes galantes](#) ; Ravel: [50. Copilul și vrăjitoriile](#) ; Rimsky-Korsakov: [22. Povestea Țarului Saltan](#) , [95. Snegurochka](#) ; Rossini: [7. Wilhelm Tell](#) , [65. Bărbierul din Sevilla](#) , [76. Cenușăreasa](#) ; Saint-Saens: [48. Samson și Dalila](#) ; Salieri: [45. Falstaff](#) ; Schubert: [49. Winterreise](#) ; Schumann: [51. Genoveva](#) ; Shostakovich: [47. Lady Macbeth din Mtsensk](#) ; Smetana: [23. Mireasa vândută](#) , Strauss J.: [16. Liliacul](#) , [82. Voievodul Țiganilor](#) ; Strauss R.: [37. Cavalerul Rozei](#) , [93. Elektra](#) ; Stravinsky: [13. Cariera unui libertin](#) ; Tchaikovsky: [3. Yevgheni Oneghin](#) , [66. Dama de Pică](#) , [74. Iolanta](#) , [81. Lacul lebedelor](#) , [92. Frumoasa din Pădurea adormită](#) , [98. Spărgătorul de Nuci](#) ; Vivaldi: [35. Montezuma](#) ; Verdi: [2. Aida](#) , [60. Rigoletto](#) , [64. Traviata](#) , [72. Trubadurul](#) , [79. Nabucco](#) , [91. Otello](#) , [97. Bal Mascat](#) ; Wagner: [4. Tannhauser](#) , [63. Lohengrin](#) , [71. Olandezul Zburător](#) , [78. Tristan și Isolda](#) , [87. Das Rheingold](#) , [88. Die Walkure](#) , [89. Siegfried](#) , [90. Gotterdammerung](#) ; Weber: [55. Der Freischutz](#) ; Weill: [44. Opera de Trei Parale](#) ;

1. Faust

Titlu: Faust

Compozitor: Charles Gounod (1818-1893). Născut la Paris, tatăl său Francois Louis Gounod a fost pictor, iar mama sa Lemarchois Victoire a fost profesoară de pian. A primit primele lecții de pian de la mama sa. A fost acceptat la Conservatorul din Paris, unde a studiat cu Pierre Zimmerman iar mai târziu s-a căsătorit cu fiica maestrului său, Anne Maarie Zimmerman. Fructul căsătoriei lor au fost trei copii, doi băieți și o fată. În anul 1839 Gounod a câștigat prestigiosul premiu Prix de Rome și a plecat în Italia unde a studiat cu Giovanni Pierluigi da Palestrina. În anul 1847 a intrat ca novice în Mănăstirea Carmelitelor dar ulterior a abandonat elanul său religios. Începând cu anul 1852 a fost numit Director General pentru educație în toate școlile de muzică din Paris și director al mișcării corale muncitorești. În anul 1856 a compus în cinstea Împăratului Napoleon al III-lea imnul "Vive l'Empereur" devenit apoi emblema celui de al Doilea Imperiu. Lucrarea sa intitulată Imn Pontifical a devenit începând cu anul 1949 imnul național oficial al Statului Vatican. În anul 1856 a fost nominalizat pentru titlul de Cavaler al Legiunii de onoare iar în anul 1888 a primit titlul de Mare Ofițer al Legiunii de Onoare. Opere: Sapho (1851), La nonne sanglante (1854), Le medecin malgré lui (1958), Faust (1859), Philemon et Baucis (1860), La Colombe (1860), La reine de Saba (1862), Mireille (1864), Romeo et Juliette (1867), Cinq-Mars (1877), Polyeucte (1878), Le tribut de Zamora (1881). Balet: Faust (1868), Romeo et Juliette (1888). Alte sute de lucrări muzicale includ numeroase oratorii, masse solemne, motete (Te deum, Ave Maria, Ave verum), muzică instrumentală și vocală (cântece).

Libret: Jules Barbier (1825-1901) și Michel Carre (1821-1872)). Paul Barbier a fost un poet, scriitor și libretist din Franța cu multiple lucrări în colaborare cu Michael Carre. Pentru Charles Gounod el a produs următoarele librete: La Colombe, Faust, Le medecin malgré lui, Philemon et Baucis, Polyeucte, La reine de Saba, Romeo et Juliette. Pentru alți compozitori a scris următoarele librete: Victor Masse (Galathee, Les Saisons), Giacomo Meyerbeer (Le padron de Ploermel), Jaques Offenbach (The Tales of Hoffmann), Camille Saint Saens (Le timbre d'argent), Ambroise Thomas (Hamlet, Mignon, Françoise de Rimini), Leo Delibes (Sylvia). Michel Carre a fost un libretist francez prolific. Pentru Charles Gounod a scris următoarele librete: Le medecin malgré lui, Faust, Philemon et Baucis, La colombe, La reine de Saba, Mireille, Romeo et Juliette, Polyeucte. Printre libretele scrise pentru alți compozitori se numără: Georges Bizet (The Pearl Fishers), Amadeus Mozart (The Marriage of Figaro), Jaques Offenbach (The Tales of Hoffmann, La rose de Saint Flour, Le mariage aux lanterns), Camille Saint Saens (Le timbre d'argent), Victor Masse (Galathee, Les noces de Jeannette, Miss Fauvette, Les saisons, Paul et Virginie, Fior d'Alizia), Ambroise Thomas (Hamlet, Mignon, Psyche), Ernest Boulanger (Don Quichotte, Don Mucarade), Fromental Halevy (Valentine d'Aubigny), Aime Maillart (Les pecheurs de Catane, Lara), Giacomo Meyerbeer (Dinorah). Libretul acestei opere a fost inspirat de tragedia cu același nume publicată în anul 1808 de Johann Wolfgang van Goethe, considerată a fi capodopera literaturii Germane. În acele timpuri subiectul era în permanență discutat de întreaga lume mondenă.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 19 Martie 1859 la Theatre Lyrique Paris. Producătorul Antoine Choudens, a organizat un turneu în Germania, Belgia, Italia și Anglia, la care au fost invitați și manager-ul Leon Carvahlo împreună cu soția sa Marie Miolan Carvahlo (interpreta Margueritei). Spectacolul a fost reluat la Paris în anul 1862, iar baletul a fost adăugat în anul 1869. Alte revitalizări notabile ale spectacolului au avut loc pe scena din Paris în anii 1893 și 1908. În anul 1883, Metropolitan Opera din New York a fost inaugurată cu un spectacol Faust, iar în secolul următor spectacolul a mai fost reluat de alte 747 de ori. După anul 1950, popularitatea a mai scăzut puțin, datorită costurilor foarte mari pentru scenografie și costume, dar în continuare Faust este unul dintre cele mai jucate spectacole din lume. Până la sfârșitul sezonului 2015/16 în întreaga lume s-a cântat Faust de 567 de ori, în 126 de montări diferite, ocupând locul 36 pe lista spectacolelor din Operabase.

Roluri: Faust (tenor), Mephistopheles (bass-baritone), Marguerite (soprano), Valentin (baritone), Wagner (baritone), Siebel (mezzo-soprano), Marthe Schertlein (mezzo-soprano or contralto), Corul (soldați, orășeni, femei, îngeri)

Subiect: Johann Georg Faust (1480-1541) a fost un alchimist, astrolog și magician itinerant din perioada Renașterii Germane. În deceniile ce au urmat morții sale, doctorul Faust a devenit începând cu anul 1580 subiectul unei legende populare, apoi în anul 1604 a fost subiectul unei piese de teatru montată de dramaturgul englez Christopher Marlowe. Legenda a fost readaptată apoi în anul 1808 de către poetul german Johann Wolfgang Goethe. Compozitorul Hector Berlioz a susținut premiera compoziției sale *La damnation de Faust* în anul 1846. Legenda a făcut epocă și a inspirat numeroase alte lucrări dramatice ale unor scriitori ca: Nikolaus Lenau, Heinrich Heine, Gertrude Stein, Paul Valery, Ivan Turgenev, Vaclav Havel și mulți alții. Faust își vinde sufletul Diavolului cerând în schimb tinerețe și bogăție, dar în final nu se alege decât cu moarte și remușcări.

Act 1 (Cabinetul lui Faust)

Faust, un studios trecut de prima tinerețe, dezamăgit de rezultatul studiilor sale încearcă să se sinucidă cu otravă, dar nu reușește (Nimic ! În van am cercetat cu toată atenția Natura sau Creatorul). După ce proferează blesteme la adresa științei și credinței, Faust imploră intervenția divină. Apare Mephistopheles, un spirit al Infernului, bucurându-se să-și ofere serviciile, în schimbul sufletului (Aici sunt ! ...cu sabia la sold, cu pană la fes, punga plină, o capă bogată pe umăr). În mod magic, sticluța cu otravă se transformă într-un elixir al tinereții, iar bătrânul doctor este transformat într-un tânăr și frumos gentilom. Însoțit de noua companie, tânărul Faust pornește în căutare de aventuri. Balet.

Act 2 (La porțile orașului)

Un cor al studenților, soldaților și orașenilor fredonează un cântec de petrecere (Vin sau bere, bere sau vin, paharul meu să fie plin !). Valentin, împreună cu prietenul său Wagner sunt recruți și pleacă la război, lăsând pe sora sa Marguerite în grija prietenului său Siebel (O, sfântă medalie primită de la sora mea ...păzește-mi inima). Apare Mephistopheles și cinstește întreaga mulțime cu vin, apoi cântă un șlagăr revigorant și ireverențios despre Vițelul de Aur (Vițelul de aur este încă în picioare, încă este adorat). Mephistopheles o defăimează pe Marguerite iar Valentin îl atacă cu sabia, dar sabia zboară din mâna sa neputincioasă. Valentin și prietenii săi înțeleg că este vorba despre o forță a infernului și se apără folosind ca pavăză crucea formată de mânerul sabiei (Ce vine din Infern, ne amăneste mâna, din vraja asta nu putem scăpa). Mephistopheles împreună cu Faust și locuitorii orașului dansează valsul învingătorului (Așa cum briza cea ușoară în nori negri și groși ridică praful din ciulini). Apare Marguerite și Faust își declară deschis admirația, dar din modestie fata refuză să stea la brațul său.

Act 3 (Grădina Margueritei)

Băiatul îndrăgostit Siebel lasă un buchet de flori la ușa Margueritei (Mărturisește-i ei a mea dorință ! Îmbobocite flori în jurul ei ...). Faust cântă și el dragostea sa pentru Marguerite (Te salut locuință castă și pură ...pentru un suflet inocent și divin) și lasă la ușa Margueritei a cutie frumos decorată, plină cu bijuterii exorbitante, împreună cu o oglindă de mână, procurate cu amabilitate de Mephistopheles. Marguerite îl întâlnește pe Faust la porțile orașului și cântă o baladă populară despre Regele din Thule (A fost o dată un rege în Thule, rămas fidel până în mormânt). Revenită acasă, Marguerite probează câteva dintre bijuterii și mulțumită de felul în care-i sporesc frumusețea cântă o arie celebră (Ah cum râd când mă văd în oglindă atât de frumoasă). În grădină apar Faust și Mephistopheles iar Marguerite îi permite lui Faust să o curteze (Lasă-ți mâna uitată în mâna mea, lasă-mă, lasă-mă să te privesc ...Mai spune-mi ! Îți aparțin !) dar mai apoi îl roagă să plece. Marguerite cântă singură în balconul său un cântec trist, iar Faust revine și continuă parada sa de seducție.

Act 4 (Camera Margueritei/O piață publică/ O Catedrală)

Sedusă, însărcinată și apoi abandonată de Faust, Marguerite a născut și acum este marginalizată social. Își cântă tistețea în timp ce învârteste roata de tors (El nu se mai întoarce ! ...Mi-e frică, tremur toată) cu Siebel alături . Valentin se întoarce de la război în sunetul unui marș militar (Glorie nemuritoare eroilor noștri ...noi cerem credință, să mori ca și ei !). În timp ce Siebel îl roagă pe Valentin să o ierte, apar Faust și Mephistopheles cântând o serenadă sub balconul fetei (Tu cea adormită, tu nu auzi vocea mea, pașii mei ?). Valentin iese în stradă și îl atacă pe Faust cu spada, dar Mephistopheles blochează lovitura, facilitând astfel lovitura fatală aplicată de Faust. Cu o ultimă suflare, Valentin o blestemă pe Marguerite pentru moartea sa și o condamnă în fața orașenilor adunați la spectacol să sfârșească în Infern (Ascultă-mă bine Marguerite ! ...Moartea ne lovește atunci când se impune). Marguerite se refugiază în catedrală unde se roagă pentru iertare, dar rugăciunea sa este întreruptă de Mephistopheles, apoi de un cor al diavolilor. Marguerite reușește să-și termine rugăciunea, dar leșină după ce este blestemată din nou de Mephistopheles.

Act 5 (O cavernă/ Interiorul unei închisori)

Faust și Mephistopheles sunt înconjurați de vrăjitoare (Inima mea e pătrunsă de moarte ! O ce tortură ! Ce sursă de regrete și veșnice remușcări). Mephistophele îi promite lui Faust în schimb dragostea celor mai frumoase femei din istorie. Balet. Marguerite este la închisoare acuzată de uciderea copilului său. Mephistopheles îl ajută pe Faust să pătrundă în închisoare. Faust și Marguerite cântă un trist duet al dragostei lor (Da eu sunt, te iubesc ...vezi, ești salvată, ești salvată ...Demonul ...e demonul ! Tu nu-l vezi ? Doamne apără-mă !). Faust se oferă să o salveze de la execuție, dar Marguerite preferă să se încredințeze Domnului și Îngerilor săi (Îngeri puri, îngeri radioși, purtați sufletul meu spre a Raiului Poartă!). La final, Marguerite plânge soarta copilului său, apoi cade fără suflare în timp ce o voce înaltă și corul cântă (Salvată ! Isus a înviat din morți ! Isus a renăscut acum !).

Arii și momente celebre: Act 1 - Nimic ! În van am cercetat cu toată atenția Natura sau Creatorul (Faust), Me voici (Faust), Aici sunt ! ...cu sabia la sold, cu pană la fes, punga plină, o capă bogată pe umăr (Mephistopheles). Act 2 - Vin sau bere, bere sau vin, paharul meu să fie plin ! (Corul), O, sfântă medalie primită de la sora mea ...păzește-mi inima (Wagner), Vițelul de aur este încă în picioare, încă este adorat (Mephistopheles), Ce vine din Infern, ne amțește mâna, de vraja asta nu putem scăpa (Corul), Așa cum briza cea ușoară în nori negri și groși ridică praful din ciulini (Corul). Act 3 - Mărturisește-i ei a mea dorință ! Îmbobocite flori în jurul ei ... (Siebel), Te salut locuință castă și pură ...pentru un suflet inocent și divin (Faust), A fost o dată un rege în Thule, rămas fidel până în mormânt (Marguerite), Ah cum râd când mă văd în oglindă atât de frumoasă (Marguerite), Lasă-ți mâna uitată în mâna mea, lasă-mă, lasă-mă să te privesc ...Mai spune-mi ! Îți aparțin ! (Faust, Marguerite). Act 4 - El nu se mai întoarce ! ...Mi-e frică, tremur toată (Marguerite), Glorie nemuritoare eroilor noștri ...noi cerem credință, să mori ca și ei ! (Corul), Tu cea adormită, tu nu auzi vocea mea, pașii mei ? (Faust), Ascultă-mă bine Marguerite ! ...Moartea ne lovește atunci când se impune (Valentin). Act 5 - Inima mea e pătrunsă de moarte ! O ce tortură ! Ce sursă de regrete și veșnice remușcări (Faust, Mephistophele), Da eu sunt, te iubesc ...vezi, ești salvată, ești salvată ...Demonul ...e demonul ! Tu nu-l vezi ? Doamne apără-mă ! (Faust, Marguerite), Îngeri puri, îngeri radioși, purtați sufletul meu spre a Raiului Poartă! (Marguerite), Salvată ! Isus a înviat din morți ! Isus a renăscut acum ! (Corul)

Balet: Noaptea Valpurgiei Act 1. Mephistopheles îl conduce pe Faust pentru a asista la tradiționala sărbătoare a Inceputului de Mai, ziua când sufletele celor morți sunt eliberate pentru a se plimba în voie. Act 5. Faust este condus într-o cavernă plină cu regine și curtezane, unde Mephistopheles promite că va avea dragostea celor mai grandioase și mai frumoase femei din istorie. Baletul sugerează orgia și revelația ce au continuat în tot cursul nopții.

Discuri și înregistrări: 1966 London Symphony Orchestra (Faust-Franco Corelli, Mephistophel-Nicolai Ghiaurov, Marguerite-Joan Sutherland), 1978 Theatre National de l'Opera de Paris (Faust-Placido Domingo, Mephistophel- Nicolai Ghiaurov, Marguerite- Mirella Freni), 1985 - Vienna State Opera (Faust-Francisco Araiza, Mephistopheles-Ruggero Raimondi, Marguerite-Gabriela Benackova), 2009 Vienna State Opera (Faust-Piotr Beczala, Mephistopheles-Kwangchul Youn, Marguerite-Soile Isokoski)

[Înapoi la Cuprins:](#)

2. Aida

Titlu: Aida

Compzitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistrocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Streponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposto per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vesperi siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Antonio Ghislanzoni (1824-1893). Fost bariton în studenție, Antonio Ghislanzoni a fost jurnalist, poet, nuvelist și apoi textier pentru liberețe de operă. Creația sa include liberețe pentru următoarele opere: Aida (pentru Giuseppe Verdi), Un capriccio di donna, Papa martin, Il duca di Tapigilione (pentru Antonio Cagnoni), Frine (pentru Giovanni Carpaneto), I promessi Sposi, Giovanna di Napoli, Elena di Tolosa (pentru Errico Petrella), Edmea (pentru Alfredo Catalani), Valeria (pentru Edoardo Vera), Due Fidanzate (pentru Antonio Baur), Gli Avventurieri, Reginella, Caligola (pentru Gaetano Braga), Il Giardino dei Sorrisi (pentru Fillipo Panati), I Lituani (pentru Amilcare Ponchielli), Spartaco (pentru Pietro Platania), Fosca, Salvator Rosa (pentru Carlos Gomes), Turanda (pentru Antonio Bazzini), La Stella di Toledo (pentru Tommaso Benvenuti). Scenariul și costumele, inspirate din Arta Antică Egipteană, au fost realizate la cererea Khedivului Ismail Pasha în cinstea inaugurării Canalului de Suez și au fost realizate de arheologul și egiptologul francez Francois Auguste Ferdinand Mariette (1821-1881). Libretul a avut la bază un libret în proză scris în limba franceză de Camil du Locle (1832-1903), un libretist din Franța, manager de teatru la Opera din Paris.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc în data de 24 December 1871 la Khedivial Opera House din Cairo. Khediv-ul Egiptului, Ismail Pasha, l-a angajat pe Verdi plătind 150 000 de franci, să scrie o operă pentru festivitatea de deschidere a clădirii sale Opera House din Cairo. La premieră, audiența a fost formată doar din invitații Khediv-ului, demnitari, politicieni și critici, fără nici un membru reprezentant al marelui public. Premiera din Italia a avut loc în data de 8 Februarie 1872 pe scena La Scala din Milano și a fost primită de public cu foarte mult entuziasm. În scurt timp, spectacolul a fost montat pe toate scenele din Italia: Teatro Regio di Parma (1872), Teatro di San Carlo (1873), Teatro Regio di Torino (1874), Teatro Comunale di Bologna (1877). Aida s-a bucurat de un succes spontan în întreaga lume: Argentina (1873), SUA (1873), Germania (1874), Spania (1874), Austria (1874), Ungaria (1875), Polonia (1875), Rusia (1875), Anglia (1876), Georgia (1876), Australia (1877). Începând cu anul 1886, pe scena The Metropolitan Opera din New York s-a cântat de

peste 1 100 ori. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, în întreaga lume s-a cântat Aida de 1639 ori, în 392 de producții diferite, ocupând locul 12 în lista Operabase.

Roluri: Aida (soprano), Faraonul Egiptului (bass), Amneris (mezzo-soprano), Radames (tenor), Amonastro Regele Etiopiei (bass), Ramfis Marele Preot (bass), Un mesager (tenor), Vocea Marii Preotese (soprano), Corul (soldați, sclavi, egipteni)

Subiect: O pasională poveste de dragoste are loc în Egiptul antic, unde Regele Amonastro al Etiopiei a fost capturat de egipteni după ce a invadat Egiptul pentru a o salva pe fiica sa Aida, sclavă în palatul Faraonului. Radames, un general egiptean comandant al armatei, îndrăgostit de Aida, se luptă între iubire și datoria sa față de Faraon. Fiica Faraonului, Amneris, este îndrăgostită în secret de Radames, dar nu poate să-și afișeze în public iubirea față de un rang inferior. Radames face pregătiri pentru a fugi cu Aida, trădând astfel încrederea Faraonului, dar planurile sale sunt ruinate de Amneris. Condamnat la moarte, Radames este urmat în mormânt de iubita sa Aida, cea care s-a ascuns în cavou, pentru a fi alături de el până la ultima suflare.

Act 1 (Un hol din palatul Faraonului/ În templul lui Vulcan - Ptah)

Ramfis, Marele Preot al Egiptului îl anunță pe Radames că războiul împotriva Etiopiei este iminent (Da se zvonește că Egiptul sfidează iar puterea noastră). Radames visează la o victorie pe câmpul de luptă, dar inima este pentru o sclavă etiopiană pe nume Aida (Cerească Aida, divină formă, ghirlande mistice de flori și soare). Aida este fiica Regelui Amonastro, dar egiptenii nu cunosc adevărata sa identitate. Amneris intră în scenă pentru a observa o umbră de tristețe în porivirea lui Radames (Ce rară bucurie radiază a ta față). În schimb atunci când intră în scenă sclava Aida, Amneris observă că Soarele strălucește din nou în ochii lui Radames (Vino copila mea, vino lângă mine). În scenă intră Faraonul, împreună cu Marele Preot iar un mesager anunță că etiopienii sunt în marș spre Theba. Faraonul declară război și anunță că Radames a fost ales de zeița Isis să comande armata egipteană (Rațiuni de stat îmi cer să vă convoc). Radames este condus la Marele Templu pentru a ridica armele sacre (Porniți voi Egipteni spre malul Nilului cel sfânt). Chinuită de remușcări, între dragostea sa pentru Radames și dragostea sa pentru părintele și țara sa, Aida o alege pe cea dintâi (Întoarce-te victorios ! Buzele mele au rostit cuvintele trădării). Scena 2 - Balet. Au loc dansuri și ceremonii solemne conduse de preotesele templului (Atotputernic Ftha, tu ce dai viață întregii lumi, ah ! Noi te invocăm acum !). Radames este înălțat oficial în fruntea Marelui Comandament (O tinere iubit de zei, încredințat cu al Egiptului destin). Toți cei prezenți se roagă pentru victoria Egiptului (O Dumnezeule puternic și răzbunător ...ridică mâna ta pentru Egipt).

Act 2 (Camera lui Amneris/Portile grandioase ale orașului Theba)

Amneris sărbătorește victoria lui Radames (O eroule, purtat de rugăciuni și imnuri spre glorie tu ai pornit). Îngrijorată dacă iubirea sa va fi împărtășită, Amneris își răcorește inima cu un dans al sclavilor Mauri (Ah vino, iubirea mea, adu-mi nebunie și pace în suflet). Când sclava Aida intră în încăpere, Amneris o pune la încercare spunând că a presimțit moartea lui Radames pe câmpul de luptă. În dezolare, Aida nu se poate ascunde și mărturisește dragostea sa pentru Radames (Soarta războiului a fost potrivnică cu ai tăi ! Sărmană Aida ! ...Da, Radames a fost ucis de ai tăi !). Înfuriată de gândul că are o sclavă drept rivală, Amneris plănuiește să se răzbune (Rivala mea ! Așa să fie deci ...Tu ești fericită ...război și moarte pentru invadator !). Scena 2 - Balet.

Radames se întoarce victorios și trupele intră triumfal în oraș (Marșul Triumfal - Cântați gloria țării azi e sărbătoare !). Faraonul declară că este ziua triumfului lui Radames și că-i va îndeplini orice dorință. În scenă intră Regele Amonastro, înconjurat de alți prizonieri etiopieni, dar declară că regele a fost ucis în luptă iar el nu este decât unul dintre generali. Aida se aruncă în brațele sale și toți etiopienii cer îndurare în timp ce egiptenii cer condamnarea la moarte. (Ce văd ? El ? Tatăl meu ! ...În puterea noastră ! ...La moarte cu ei !). Reclamând recompensa promisă, Radames îl roagă pe Faraon să cruțe viețile prizonierilor și să-i elibereze. Faraonul acceptă cu plăcere și declară că Radames a fost ales ca succesor, anunțând totodată și logodna lui Radames cu fiica sa Amneris (O Rege, ai jurat pe zei să-mi satisfaci orice dorință ...Glorie pentru Egipt și pentru Isis apărătoarea sfântului pământ). Regele Amonastro și Aida rămân ca ostateci pentru a garanta menținerea.

Act 3 (Pe malurile Nilului, lângă Templul lui Isis)

În întâmpinarea ceremoniei de căsătorie în Templul lui Isis au loc slujbe în cinstea lui Amneris și Radames (O tu, eternă mamă și soție a lui Osiris). În afara templului, Aida așteaptă să se întâlnească și să fugă cu Radames, după cum au plănuit (Radames va veni aici. Ce îmi va spune ? Tremur toată). Regele Amonastro intră în scenă și se înțelege cu Aida să afle de la Radames unde este cantonată armata egipteană (Cerule ! Tatăl meu ! ...am să văd iar pădurea înmiresmată și templele aurite). La sosirea lui Radames Regele Amonastro se ascunde după o stâncă pentru a asculta conversația. Radames cere mâna Aidei și este de acord să fugă cu ea în pădure (În sfârșit sunt iarăși cu tine, dulce Aida ...Etiopia ridică din nou la bătaie forțe aspre și hotărâte ...Hai să fugim de soarele arzător, de acest deșertic ținut). În clipa în care Radames dezvăluie unde este ascunsă armata sa, Regele Amonastro iese din ascunzătoare și dezvăluie adevărata sa identitate, împreună cu cea a Aidei, dar Radames se simte umilit și trădat. În acel moment, în scenă intră Amneris însoțită de Ramfis și cheamă gărzile. Regele Amonastro și Aida reușesc să scape, dar Radames refuză să fugă pentru a se preda gărzilor imperiale.

Act 4 (În Templul Justiției/Cavoul din Templul lui Vulcan - Ptah)

Amneris este furioasă pentru că rivala sa a scăpat (Rivala mea aborigeană a fugit ...din mâna preoților Radames așteaptă a trădătorului pedeapsă). Când Radames este adus în fața sa pentru judecată, Amneris îl roagă să respingă toate acuzațiile, dar Radames refuză. Amneris îl imploră să se apere, dar Radames rămâne ferm (Dacă renunți la ea ai să trăiești ! ...Dacă pentru ea mor, mi-e moartea binecuvântată). Judecata oficială are loc în templu, unde Radames este condamnat la moarte, în timp ce în scenă rămâne Amneris exprimând regrete și nemulțumire. Radames, condamnat să fie îndropat de viu, este scos din scenă, în timp ce Amneris își plânge durerea (Vai mie ! Am să mor ! Cine mai poate să-l salveze ? Chiar eu l-am pus în mâna lor !). Scena 2 - Radames este închis în cavoul cel negru. În timp ce speră că Aida este în siguranță aude un sunet și apoi o vede. În concordanță cu vechea tradiție egipteană, Aida s-a ascuns în cavou pentru a-și urma bărbatul până la moarte (Să mori atât de tânără și de frumoasă ! Să mori de dragul meu ! ...Deasupra noastră cerul se deschide ...acolo începe bucuria iubirii imortale). Radames plânge îndurerat de soarta ei nedreaptă (Morir! Si pura e bella). Deasupra cavoului, Amneris plânge și se roagă la Zeița Isis, în timp ce în cavou Aida moare în brațele lui Radames (Atotputernic Ftha, tu ce dai viață întregii lumi, ah noi te invocăm acum !).

Arii și momente celebre: Act1 - Da se zvonește că Egiptul sfidează iar puterea noastră (Ramfis, Radames), Cerească Aida, divină formă, ghirlande mistice de flori și soare (Radames), Ce rară bucurie radiază a ta față (Amneris), Vino copila mea, vino lângă mine (Amneris, Aida, Radames), Rațiuni de stat îmi cer să vă convoc (Faraonul, Radames, Aida, Amneris, Corul), Porniți voi Egipteni spre malul Nilului cel sfânt (Radames, Faraonul, Aida, Amneris, Corul), Întoarce-te victorios ! Buzele mele au rostit cuvintele trădării (Aida), Atotputernic Ftha, tu ce dai viață întregii lumi, ah ! Noi te invocăm acum ! (Corul, Radames), O tinere iubit de zei, încredințat cu al Egiptului destin (Ramsis, Corul, Radames), O Dumnezeuule puternic și răzbunător ...ridică mâna ta pentru Egipt (toți cei prezenți în templu). Act 2 - O eroule, purtat de rugăciuni și imnuri spre glorie tu ai pornit (Amneris, Corul), Ah vino, iubirea mea, adu-mi nebulie și pace în suflet (Amneris, Corul), Soarta războiului a fost potrivnică cu ai tăi ! Sărmană Aida ! ...Da, Radames a fost ucis de ai tăi ! (Amneris, Aida), Rivala mea ! Așa să fie deci ...Tu ești fericită ...război și moarte pentru invadator ! (Amneris, Aida, Corul), Marșul Triumfal - Cântați gloria țării azi e sărbătoare ! (Corul), Ce văd ? El ? Tatăl meu ! ...În puterea noastră ! ...La moarte cu ei ! (Aida, Amneris, Radames, Regele Amonastro), O Rege, ai jurat pe zei să-mi satisfaci orice dorință ...Glorie pentru Egipt și pentru Isis apărătoarea sfântului pământ (Faraonul, Radames, Amneris, Regele Amonastro, Aida, Corul). Act 3 - O tu, eternă mamă și soție a lui Osiris (Marea Preoteasă, Corul, Ramfis, Amneris), Radames va veni aici. Ce îmi va spune ? Tremur toată (Aida), Cerule ! Tatăl meu ! ...am să văd iar

pădurea înmiresmată și templele aurite (Aida, Amonastro), În sfârșit sunt iarăși cu tine, dulce Aida ...Etiopia ridică din nou la bătaie forțe aspre și hotărâte ...Hai să fugim de soarele arzător, de acest deșertic ținut (Radames, Aida). Act 4 - Rivala mea aborigeană a fugit ...din mâna preoților Radames așteaptă a trădătorului pedeapsă (Amneris), Dacă renunți la ea ai să trăiești ! ...Dacă pentru ea mor, mi-e moartea binecuvântată (Amneris, Radames), Vai mie ! Am să mor ! Cine mai poate să-l salveze ? Chiar eu l-am pus în mâna lor ! (Amneris), Fatala piatră s-a închis deasupra mea. Acesta e mormântul meu. ...Aida ! Tu ce faci aici ? (Radames, Aida), Să mori atât de tânără și de frumoasă ! Să mori de dragul meu ! ...Deasupra noastră cerul se deschide ...acolo începe bucuria iubirii imortale (Radames), Atotputernic Ftha, tu ce dai viață întregii lumi, ah noi te invocăm acum ! (Aida, Radames, Amneris, Corul).

Balet: Act 1 Scena 2 - Dansul preoteselor virgine este mistic și ritual. În sunetele hipnotice ale muzicii lui Verdi, dansatorii se mișcă ca niște somnambuli în timp ce execută prostrații și mișcări rituale. Act 2 Scena 1 - Marșul triumfal și parada armatei este o scenă în care legiunile victorioase ale Egiptului afișează prada și sclavii prinși. Fete de beduin scăldate voluminos în voaluri indigo și albastre azurii sunt urmate de sclave negre din Maroc, un grup de Somaleze din Sudul Etiopiei, un grup de soldați Nubieni, sclavi, ostatici și concubine de dincolo de Marea Roșie, cu toții intră în scenă pentru o sărbătoare grandioasă.

Discuri și înregistrări: 1906 La Scala, Milan (Amneris-Vittoria Colombati, Radames-Orazio Cosentino, Aida-Teresa Chelotti), 1951 Palacio de Bellas Artes, Mexico City (Amneris-Oralia Dominguez, Radames-Mario del Monaco, Aida-Maria Callas), 1959 Vienna Philharmonic, Vienna (Amneris-Giulietta Simionato, Radames-Carlo Bergonzi, Aida-Renata Tebaldi), 1974 Royal Opera House, London (Amneris-Fiorenza Cossotto, Radames-Placido Domingo, Aida-Montserrat Caballe), 1986 La Scala, Milan (Amneris-Ghena Dimitrova, Radames-Luciano Pavarotti, Aida-Maria Chiara)

[Înapoi la Cuprins:](#)

3. Evgheni Oneghin

Titlu: Evgheni Oneghin (Yevgeny Onegin)

Compozitor: Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893). Născut la Votkinsk, în Rusia Imperială, într-o familie cu o lungă descendență militară, tatăl său Ilya Petrovich Tchaikovsky a fost locotenent colonel, angajat la Departamentul Minelor iar mama sa Alexandra Andreyevna avea în ascendență și origini franceze. Tchaikovsky a început lecțiile de pian la vârsta de cinci ani, iar la 10 ani a fost înscris la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg (2 ani pregătitori + 7 ani de studii). Începând cu anul 1855 tatăl său a finanțat și lecții particulare de muzică cu Rudolph Kunding. În anul 1861 Tchaikovsky s-a înscris în Societatea Muzicală Rusă, apoi în anul 1862 s-a înscris la Conservator, unde a studiat teorie muzicală cu Nikolai Zarembo și compoziție cu Anton Rubinstein. Majoritatea vieții sale a trăit ca burlac, cu excepția unei căsătorii ce a durat doar două luni, cu Antonina Miliukova, una dintre fetele sale studente. În anul 1884 Țarul Alexandru Romanov al III-lea i-a conferit Ordinul St. Vladimir, ordin ce includea și un titlu nobiliar ereditar. În sezonul 1889-1890 a funcționat ca director al Societății Muzicale din Rusia, iar începând cu anul 1887 a fost și dirijor la Balshoi Theatre. În anul 1892 Pyotr Tchaikovsky a fost votat ca membru al Academiei de Arte Frumoase din Franța, iar în anul următor a fost onorat de Universitatea din Cambridge cu un titlu onorific de Doctor în Muzică. Opere: Voevodul (1868), Undina (1869), Oprichnikul (1872), Vakula Fierarul (1874), Eugene Oneghin (1878), Fecioara din Orleans (1879), Mazepa (1883), Cherevichki (1885), Vrăjitoarele (1877), Dama de pică (1890), Iolanta (1891). Ballet: Lacul Lebedelor (1876), Frumoasa din Pădurea Adormită (1889), Spărgătorul de nuci (1892). Simfonii: Nr 1 (Winter Daydreams), Nr 2 (Little Russian), Nr 3 (Polish), Nr 4, Nr 5, Manfred, Nr 6 (Pathetique), Simfonie în E flat. Concerte: Piano Concerto Nr 1, Nr 2 Nr 3, Cello Concerto, Violin Concerto, Concert Fantazia. Opera sa mai include numeroase lucrări instrumentale, suite orchestrale, muzică de cameră, serenade, muzică corală sau aranjamente muzicale ale unor lucrări compuse de alți compozitori.

Libret: Pyotr Ilyich Tchaicovsky a organizat singur întregul libret cu o contribuție la Actul 2 Scena 1 din partea

prietenului său Konstantin Shilovsky (1849-1893) un boier rus iubitor al artelor, libretist, scriitor, actor și sculptor amator. Libretul și aproape toată muzica operei au fost compuse în timpul unei vizite de patru săptămâni în vara anului 1877, pe moșia de la Glebovo a prietenului său Konstantin Shilovsky, același loc unde cu un an în urmă Tchaikovsky a compus muzica pentru baletul Lacul Lebedelor. Libretul urmează îndeaproape nuvela în versuri Evgheni Oneghin a poetului Alexander Pushkin, păstrând în bună parte și muzicalitatea versurilor. Versurile lui Pushkin, scrise în iambi tetrametrici, au o schemă neobișnuită a rimei, după modelul: AbAbCCddEffEgg, unde literele mari reprezintă rimele feminine (două sau mai multe silabe, neaccentuate) în timp ce literele mici reprezintă rimele masculine (o singură silabă, accentuată). Această formă a versului este cunoscută și sub numele de Onegin stanza, sau sub cel de sonet Pushkin.

Istoricul spectacolului: Premiera a fost la 29 Martie 1879 la Teatrul Maly din Moscova. Prima producție a fost încredințată studenților de la Conservatorul din Moscova, sub conducerea pianistului Nikolai Rubinstein (1835-1881), cu o scenografie realizată de scenograful Karl Valts (1846-1929). Primul spectacol la Teatrul Bolshoi din Moscova a avut loc la 23 Ianuarie 1881. Primul spectacol în afara Rusiei a fost montat la 6 Decembrie 1888 la Prague, sub conducerea lui Tchaikovsky în persoană. Primul spectacol de la Hamburg a fost montat la 19 Ianuarie 1892, sub conducerea lui Gustav Mahler și în prezența compozitorului. La Londra, primul spectacol a avut premiera la 17 Octombrie 1892, la Teatrul Olympic, având drept conducător pe Henry J. Wood. La Vienna primul spectacol a fost susținut la 19 Noiembrie 1897, sub conducerea lui Gustav Mahler. În SUA, premiera pe scena Operei Metropolitane din New York s-a susținut la 24 Martie 1920. Până la sfârșitul sezonului 2015/16 opera Sergei Onegin s-a cântat în întreaga lume de 1522 de ori, în 347 de producții diferite, ocupând locul 16 în lista Operabase.

Roluri: Larina, stăpâna moșiei (mezzo-soprano), Tatyana, fiica sa (soprano), Olga, sora Tatyanei (contralto), Filippyevna, o doică (mezzo-soprano), Lensky (tenor), Eugene Oneghin (bariton), Prințul Gremin (bass), Comandantul companiei (bass), Zaretsky (bass), Triquet, un francez (tenor), Guillot, Valetul lui Oneghin (silențios), Corul (țărani, culegătoare de fructe, invitați la bal)

Subiect: Povestea interesează patru tineri membri ai nobilimii rusești rurale, implicați într-un carusel romantic. Lensky o curtează pe Olga și îl prezintă pe Oneghin Tatyanei, sora Olgăi. Robit manierelor din Înalta Societate, Oneghin refuză lipsit de delicatețe declarația simplă de dragoste din partea Tatyanei, pentru a regreta însă decizia sa. Invitat la Ziua Onomastică a Tatyanei, Onegin flirtează cu Olga, atrăgând o provocare la duel din partea prietenului său Lensky, pe care îl ucide plin de resentimente. După ani de remușcări petrecuți în Europa, Oneghin se întoarce acasă unde o găsește pe Tatyana strălucind în mijlocul Societății Rusești, măritată cu un prinț. Obsedat să-i recâștige afecțiunea, Oneghin insistă inoportun, dar este refuzat cu fermitate, condamnat la amarul său destin.

Act 1 (Grădina moșiei Larin / Camera Tatyanei/ Un alt loc pe moșie)

Doamna Larina și doica Filippyevna sunt în grădină de unde se aud cele două fete, Olga și Tatyana cântând un cântec de dragoste (Tu nu auzi ...vocea ce cântă despre iubire și despre tristețe). Doamna Larina își amintește de tinerețea și mariajul său. Un grup de țărani intră în scenă pentru a serba Ziua Recoltei cu cântece și dansuri (Picioarele mele grăbite mă dor de atâta mers ...inima mea arzătoare mă doare de atâta pasiune). Tatyana citește

o nuvelă romantică iar sora sa Olga intră și ea în horă (Ah Tanya, Tanya ! Tu întotdeauna visezi !). Intră în scenă Lensky și Oneghin. Oneghin și Tatyana sunt puternic atrași unul de celălalt. Lensky la rândul său este încântat să o revadă pe Olga (Te iubesc, te iubesc, Olga, așa cu numai o frenetică inimă de poet poate iubi). Oneghin se prezintă și explică cum a moștenit o moșie învecinată, în timp ce doica Filippyevna observă că Onegin are o puternică influență asupra Tatyanei. Scena 2 - Tatyana mărturisește, povestind cu doica sa, că s-a îndrăgostit. Rămasă singură, Tatyana îi scrie lui Oneghin o înfocată scrisoare de dragoste prin care îl imploră să o înțeleagă și să o ajute (Eu scriu pentru tine, și apoi ? Ce ar mai fi de spus ? ...Cine ești tu ? Ești îngerul meu păzitor sau doar o tentație ? ...protecția ta o implor). Tatyana o convinge pe Filippyevna să trimită un nepot la Oneghin, cu scrisoarea (Oh, doică fi așa de bună... Sunt bătrână, mintea mea e greoaie, nu fi nervoasă dragă inima mea) Scena 3 - Servitoare tinere culeg fructe cântând (Frumoase fete, dragi companioane, fetelor, veni-ți afară să ne jucăm !). Tatyana așteaptă anxioasă răspunsul lui Oneghin. Onegin intră în scenă și explică cu bunăvoință că nu este încă pregătit să se căsătorească și nu merită dragostea Tatyanei (Eu nu sunt făcut pentru căsătorie, de suflet îmi este străină, perfecțiunea ta este în van ...te iubesc cu dragostea unui frate). Apoi Onegin o sfătuiește pe Tatyana să nu mai fie atât de deschisă în viitor, dar ea nu este capabilă să-i răspundă.

Act 2 (Sala de bal din conacul Larin/ Pe malul unui pâraieș, dimineața devreme)

Balet (Vals). Se ține un bal în onoarea Tatyanei, fiind ziua sa onomastică (Ei bine ce surpriză ! ...Ce petrecere minunată, nu sunteți de acord ?). În timp ce dansează cu Tatyana, Oneghin aude niște bârfe pe seama lor și devenind iritat începe să-i facă curte Olgăi. Lensky devine extrem de gelos, dar Olga continuă să danseze cu Oneghin pentru ca să-l pedepsească pe Lensky pentru gelozia ridicolă. Triquet, tutorele francez al celor două fete, cântă o arie în onoarea Tatyanei (Aici este regina acestei zile, mesdames am să-ncep ...ca musafiri, să ne plătim tributul). Dans (Mazurka). Cearta dintre Lensky și Oneghin se intensifică. Lensky renunță la prietenia cu Oneghin în fața tuturor invitaților și îl provoacă la duel (M-ai insutlat și acum cer satisfacție). Tatyana leșină și balul se termină într-o confuzie generală (Sunt înmărmurită, nu pot să-l înțeleg pe Eugene, sunt torturată de săgeți de gelozie). Scena 2 - Lensky îl așteaptă pe Oneghin împreună cu secundul său Zaretsky făcând referiri la viața sa anterioară lipsită de griji, la frica sa față de moarte și la dragostea sa pentru Olga (Unde, oh unde a-ți plecat, zile de aur ale tinereții mele ? ...Oh, Olga, te-am iubit, doar ție ți-am fost devotat). Sosește Oneghin împreună cu servantul său Guillot. Atât Lensky cât și Oneghin sunt reticenți să lupte, dar nici unul dintre ei nu are suficient curaj să recunoască și să oprească duelul (Oh, n-ar trebui oare să izbucnim în râs mai înainte de a ne mânji cu sânge, și n-ar fi bine să ne despărțim iar prieteni ?). Zaretsky dă semnalul și Oneghin îl împușcă mortal pe Lensky.

Act 3 (Casa unui nobil din St Petersburg/ O cameră din palatul Prințului Gremin)

Balet (Poloneză). Oneghin a călătorit extensiv prin Europa în ultimii cinci ani. Invitat la un bal, stă singur, marginalizat, și reflectează la nimicnicia vieții sale, fiind întristat și de moartea prietenului său Lensky (Mă plictisesc și aici ...fără angajament, soție sau afaceri ...mă plictisesc călătorind la fel !). În scenă intră Prințul Gremin împreună cu Tatyana, soția sa, acum o mare doamnă aristocrată. Tatyana este salută de majoritatea invitaților cu multă reverență. Când îl recunoaște pe Oneghin, Tatyana este înnebuită de emoție, dar reușește să-și păstreze cumpătul (O, Doamne, ajută-mă din a mea inimă să ascund tumultul). Gremin prezintă lui Oneghin pe soția sa Tatyana, întărind încă o dată fericirea și dragostea lui alături de ea (...ea strălucește ca o stea în cea mai neagră oră a nopții, pe cerul pur și clar ...radiază nimbul ei de înger !). Parcă injectat cu o nouă viață, Oneghin este determinat să-i recâștige afecțiunea și solicită insistent o întâlnire (Se poate să fie ea aceeași Tatiana ...Oriunde mă uit o văd doar pe ea !). Scene 2- Tatyana a lăsat fără răspuns scrisorile lui Onegin și acum plânge, când Onegin intră în încăpere. Tatyana îi reamintește cum a răspuns el la scrisoarea ei și se întreabă ce ar fi putut să-i schimbe atitudinea, poate noul său statut social ? (Oneghin, eram mult mai tânără atunci, zic eu o persoană mai bună ! ...dar în a ta inimă ce răspuns am găsit oare ?). Oneghin neagă orice fel de motivație materială și susține că pasiunea sa este reală și copleșitoare (Dacă măcar ai ști ce teribil e ca iubirea să te tortureze ...să doresc să cad plângând la picioarele tale). Tatyana își reamintește cât de aproape au fost de fericire, dar îl roagă să plece (Sunt măritată, trebuie să pleci, te implor, lasă-mă !). Oneghin cere îndurare, iar Tatyana admite că încă îl mai iubește (Nu pot să te părăsesc, oh ai milă ...De ce să mă ascund, de ce să mă prefac ? Ah te iubesc și eu !). Determinată însă de a rămâne fidelă soțului său, în ciuda sentimentelor sale, Tatyana își ia adio de la Oneghin, apoi îl lasă singur, disperat (Nu, trebuie să-mi amintesc jurămintele sfinte ! ...sacra datorie va triumfa pasiunea ! Adio, pentru totdeauna !).

Arii și momente celebre: Act 1 (Tu nu auzi ...vocea ce cântă despre iubire și despre tristețe (Tatyana, Olga), Picioarele mele grăbite mă dor de atâta mers ...inima mea arzătoare mă doare de atâta pasiune (Corul), Ah Tanya, Tanya ! Tu întotdeauna visezi ! (Olga), Te iubesc, te iubesc, Olga, așa cu numai o frenetică inimă de poet poate iubi (Lensky), Eu scriu pentru tine, și apoi ? Ce ar mai fi de spus ? ...Cine ești tu ? Ești îngerul meu păzitor sau doar o tentație ? ...protecția ta o implor (Tatyana), Oh, doică fi așa de bună... Sunt bătrână, mintea mea e greoaie, nu fi nervoasă dragă inima mea (Tatyana, Pilipyevna), Frumoase fete, dragi companioane, fetelor, veni-ți afară să ne jucăm ! (Corul), Eu nu sunt făcut pentru căsătorie, de suflet îmi este străină, perfecțiunea ta este în van ...te iubesc cu dragostea unui frate (Oneghin) Act 2 - Ei bine ce surpriză ! ...Ce petrecere minunată, nu sunteți de acord ? (Corul), Aici este regina acestei zile, mesdames am să-ncep ...ca musafiri, să ne plătim tributul (Triquet), M-ai insutlat și acum cer satisfacție (Lensky), Sunt înmărmurit, nu pot să-l înțeleg pe Eugene, sunt torturată de săgeți de gelozie (Tatyana), Unde, oh unde a-ți plecat, zile de aur ale tinereții mele ? ...Oh, Olga, te-am iubit, doar ție ți-am fost devotat (Lensky), Oh, n-ar trebui oare să izbucnim în râs mai înainte de a ne mânji cu sânge, și n-ar fi bine să ne despărțim iar prieteni ? (Lensky, Oneghin) Act 3 - Mă plictisesc și aici ...fără angajament, soție sau afaceri ...mă plictisesc călătorind la fel ! (Oneghin), O, Doamne, ajută-mă din a mea inimă să ascund tumultul (Tatyana), ...ea strălucește ca o stea în cea mai neagră oră a nopții, pe cerul pur și clar ...radiază nimbul ei de înger ! (Gremlin), Se poate să fie ea aceeași Tatiana ...Oriunde mă uit o văd doar pe ea ! (Oneghin), Oneghin, eram mult mai tânără atunci, zic eu o persoană mai bună ! ...dar în a ta inimă ce răspuns am găsit oare ? (Tatyana), Dacă măcar ai ști ce teribil e ca iubirea să te tortureze ...să doresc să cad plângând la picioarele tale (Oneghin), Sunt măritată, trebuie să pleci, te implor, lasă-mă ! (Tatyana), Nu pot să te părăsesc, oh ai milă ...De ce să mă ascund, de ce să mă prefac ? Ah te iubesc și eu ! (Oneghin, Tatyana), Nu, trebuie să-mi amintesc jurămintele sfinte ! ...sacra datorie va triumfa pasiunea ! Adio, pentru totdeauna ! (Tatyana)

Balet: Act 1 - Dansul țăranilor de Ziua Recoltei Act 2 - Dans (Mazurka) Act 3 - Dans (Poloneză). Există și un spectacol separat de balet intitulat Evgheni Oneghin cu muzica lui Tchaikovsky dar fără nici o legătură cu spectacolul de operă. Prima adaptare pentru balet a nuvelei Evgheni Oneghin îi aparține lui John Cranko și a avut premiera la Stuttgart la 13 Aprilie 1965 după un libret ce urmărește foarte fidel nuvela. Cincizeci de ani mai târziu, Oneghin este considerată a fi capodopera vieții lui John Cranko și este în repertoriul a mai mult de 20 de companii de balet din întreaga lume. Aranjamentul muzical îi aparține lui Kurt-Heinze Stolze, cel care a conectat diferite fragmente din compozițiile lui Tchaikovskys pentru a forma structura dramatică a spectacolului. Cea mai mare parte este formată din compoziții instrumentale pentru pian, puterea întregii orchestre fiind rezervată doar pentru momentele de climax. Oneghin se dansează în mod curent pe scenele din: Hamburg, Tokyo, Boston, Sydney, Vienna, Roma, Toronto.

Discuri și înregistrări: 1936 Balshoi Theatre, Moscow (Lavira Zhukovskaya-Tatyana, Panteleimon Nortsov-Oneghin, Aleksandr Pirogov-Gremin), 1956 Bolshoi Theatre Moscow (Galina Vishnevskaya-Tatyana, Yevgheny Belov-Oneghin, Ivan Petrov-Gremin), 1974 Covent Garden The Royal Opera House London (Teresa Kubiak-Tatyana, Bernd Weikl-Oneghin, Nicolai Ghiaurov-Gremin), 1987 Staatskapelle Dresden und Rundfunkchor Leipzig (Mirella Freni-Tatyana, Thomas Allen-Oneghin, Paata Burchuladze-Gremin), 1993 Orchestre de Paris (Nuccia Focile-Tatyana, Dmitry Hvorostovsky-Oneghin, Alexander Anisimov-Gremin), 2007 The Metropolitan Opera New York (Renee Fleming-Tatyana, Dmitry Hvorostovsky-Oneghin, Sergei Aleksashkin-Gremin).

[Înapoi la Cuprins:](#)

4. Tannhauser

Titlu: Tannhauser

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui butar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala

Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curtii Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Holländer (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walkure (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Richard Wagner a scris singur libretul operei combinând elemente romantice preluate din Opera Germană Romantică. După cum rezultă din autobiografia sa, s-a inspirat dintr-o poveste populară despre Venusberg (Muntele lui Venus), în combinație cu povestirea lui Amadeus Hoffman despre concursul de cântece (Der Kampf der Sanger). Eseul lui Heinrich Heine intitulat Spirite Elementare (Elementargeister) a fost sursa de inspirație pentru descrierea grotei lui Venus. Libretul a fost scris în luna Aprilie a anului 1843, compozitorul fiind inspirat de razele blânde ale Soarelui ce luminau în zare castelul Wartburg. Muzica a fost compusă în vara aceluiași an în timpul unei vacanțe la băi, la Teplitz. Până la sfârșitul vieții, autorul a mai făcut numeroase completări și revizuirii, dar nu a fost pe deplin mulțumit de format.

Istoricul spectacolului: Premiere a avut loc la 19 Octombrie 1845 la Konigliches Hoftheater din Dresda. Compozitorul a condus personal spectacolul iar rolul Elisabeth a fost cântat de nepoata sa Johanna Wagner, cu ocazia împlinirii vârstei de 19 ani. Următorul spectacol a fost montat la Dresda în anul 1847. Compozitorul Franz Liest a montat spectacolul în anul 1849 pentru Înalta Curte de la Weimar, după care au urmat numeroase spectacole la Schwerin, Kassel, Posen, Wiesbaden, Hanover, Munich, Berlin. Primul spectacol în afara țării a fost la Riga în data de 18 Ianuarie 1853, urmat de cel de la Praga din 25 Noiembrie 1854 la Teatrul de Stat, cel de la Bowery Amphiteatre din New York în anul 1859 și cel de la Royal Opera House din Londra în anul 1876. La cererea expresă a Împăratului Napoleon al III-lea, spectacolul a fost modificat substanțial pentru reprezentarea de la Paris din anul 1861. Pentru spectacolul de la Paris, compozitorul a inserat în actul I un spectacol de balet, pentru a respecta tradiția Operei din Paris. Traducerea textului în limba franceză a fost făcută de Charles Louis Etienne Nutter. Versiunea adaptată de la Paris a mai fost pusă în scenă și la Bologna, la 7 Noiembrie 1872 la Teatrul Comunal, sau la Metropolitan Opera din New York la 30 Ianuarie 1889. Ultimul spectacol supervizat personal de compozitor a fost cel din anul 1875 de la Opera din Vienna. De atunci și până în prezent, Tannhauser a rămas unul dintre spectacolele majore al tuturor companiilor de Operă. În sezonul 2015/2016, Tannhasuer s-a cântat în lume de 433 de ori, în 102 producții diferite și a ocupat locul 49 în lista Operabase.

Roluri: Tannhauser (tenor), Prințesa Elisabeth (soprano), Venus (mezzo-soprano or soprano), Wolfram von Eschenbach (baritone), Hermann Landgrav-ul Thuringiei (bass), Walther von der Vogelweide (tenor), Biterolf (bass), Heinrich der Schreiber (tenor), Reinmar von Zweter (bass), A young shepard (soprano), Patru nobili paji (soprano alto), Corul (cavaleri, nobili, pelegrini, sirene, naiade, bachante)

Subiect: Povestea se bazează pe două legende germane: cea a legendarului menestrel și poet medieval Tannhauser și respectiv legenda Concursului de Căntece din Wartburg. Intriga se țese în jurul luptei dintre sacru și profan. În locul săbiilor, cavalerii își încrucișează versurile și cântecele, pentru a câștiga inima Prințesei Elisabetha, fiica Landgrave-ului. Cântecul despre curtuozie și iubire castă a lui Wolfram este surclasat de cântecul indecent al lui Tannhauser despre iubirea pasională. Elisabetha se îndrăgostește de Tannhauser, dar atitudinea sa este total inacceptabilă în fața Domnului. Tannhauser este condamnat la penitență, pentru ispășirea păcatelor. Plecat în pelerinaj la Roma, pentru a cere binecuvântarea Papei, Tannhauser se întoarce doar pentru a asista la înmormântarea Elisebathei. Moare alături de ea pentru a fi în sfârșit absovit din calvarul său. Pelegrinii jubilează privind miracolul salvării celor două suflete.

Act 1 (Venusberg/ O vale între Venusberg și Wartburg)

Scene 1 - Balet (Vino la țarm). Scena 2 - Săturat de iubire până la sațietate, Tannhauser aude sunetul clopotelor din vale și îl cuprinde dorul de libertate. Ridicând harfa menestrelul își plătește tributul datorat zeiței cântând cu pasiune un cântec de dragoste (Fie ca rugăciunile tale să fie auzite). La sfârșitul cântecului o roagă cu sinceritate pe zeiță să-l elibereze din mrejele sale. Crezând că doar o tachinează, zeița devine și mai seducătoare și răspunde tot cu un cântec (Vino, iubitul meu), dar după ce Tannhauser insistă în rugămintea sa Venus devine furioasă și ironizează dorința sa de a fi salvat. Tannhauser o imploră însă pe Fecioara Maria să-l ajute, declarând: Salvarea mea e doar în Sfânta Fecioară ! Rostind aceste cuvinte vraja se rupe și Venus dispare împreună cu nimfele sale și cu Venusberg cu tot. Scena 3 - Tannhauser se trezește într-o vale minunată, unde un ciobănaș cântă o odă în cinstea zeiței Holda (Sfântă Holda coboară repede pe plaiuri). De la Wartburg se văd venind un grup de pelerini cântând un imn de slavă (La tine vin, Isuse Christoase). Tanhauser rămâne stană de piatră, apoi cade în genunchi și cântă (Dumnezeule Mare, numele tău fie lăudat) apoi se alătură pelerinilor. Cornuri de vânătoare se aud din ce în ce mai aproape. Scena 4 - În scenă intră Landgrav-ul cu partida sa de vânătoare. Menestrellii din suită îl recunosc pe Tannhauser și îl salută, apoi îl roagă să li se alăture, dar el refuză. Menestrelul Wolfram von Eschenbach îl convinge să renunțe la pelerinaj și să se întoarcă la Wartburg unde Prințesa Elisabeth este foarte mâhnită, impasibilă la orice cântec (Tu dintre noi ești cel mai bun la cântecele îndrăznețe). Vizibil mișcat, Tannhauser îi roagă pe tovarășii săi să-l conducă la ea, să-și încerce norocul (La ea !, La ea !).

Act 2 (Sala mare din palatul Wartburg)

Elisabeth intră voioasă în scenă cântând, plină de speranță că talentatul Tannhauser va reuși să-i reînvie iubirea pentru muzică și cîntece (Iubită sală, aici sunt iar). Scena 2 - Tannhauser se aruncă la picioarele lui Elisabeth și o salută plin de entuziasm, primind apoi răspunsul prințesei (Preaslăvită fie această oră-duet). Scena 3 - Landgrav-ul intră în scenă, o îmbrățișează pe Elisabeth și cântă plin de bucurie (Te văd din nou în sala de bal), apoi anunță concursul de dans la care Prințesa Elisabeth va fi judecător. Scena 4 - Elisabeth și Landgrav-ul primesc oaspeții iar cei din urmă se grupează și cântă în cor (Cu bucurie ne adunăm în nobila sală). Landgrav-ul anunță apoi că tema concursului o reprezintă natura dragostei, iar învingătorul va putea cere orice premiu dorește. Primul menestrel în concurs este Wolfram, cel care cântă o odă despre virtutea și sfințenia iubirii caste (Blick'ich umher - Privind împrejur). Întreaga audiență este satisfăcută cu excepția lui Tannhauser care-i răspunde că-i lipsește pasiunea. Cavalerii trag săbiile, dar Landgrave-ul restabilește ordinea. Când vine rîndul său, Tannhauser ridică în slăvi dragostea sa extatică pentru zeița Venus (Pentru tine Zeiță a Dragostei dedic acest imn). Palidă și șocată, Elisabeth înțelege împreună cu întreaga audiență cam în ce fel și-a petrecut Tannhauser

ultimul an în care a fost absent. Revoltați, toți cavalerii se adună în jurul landgrav-ului și cer moartea impudicului menestrel dar Elisabeth îl apără cu pieptul său. Tannhauser se prăbușește la pământ iar audiența preaslăvește fapta angelică a prințesei (Un înger a coborât printre noi din lumina pură). Din ordinul Landgrav-ului Tannhauser este exilat și se alătură unui grup de pelerini pentru a-și căuta la Roma iertarea păcatelor (La Roma).

Act 3 (O vale din Wartburg)

Wolfram murmură tristețea lui Elisabeth după cea de a doua absentă a lui Tannhauser. (Am știut că am să o regăsesc aici în rugăciune). Se apropie un grup de pelerini intonând (Cu bucurie acasă noi ne întoarcem). Realizând cu Tannhauser nu este printre pelerini, Elisabeth cântă cu tristețe o rugăciune de iertare pentru Fecioara Maria (El nu s-a mai întors). În continuare se roagă să fie eliberată cât mai curând de suferință. Scena 2 - Rămas singur, Wolfram cântă un imn închinat luceafărului de seară, o premoniție parcă pentru moartea ce plutește în aer (O tu iubitul meu luceafăr). Scena 3 - Tannhauser apare zdrențaros, mergând cu greu sprijinit de tovarășii săi. Știind că este exilat, Wolfram îl previne că nu este binevenit, dar spre oroarea sa Tannhauser îi spune că s-a întors să-și ceară iertare de la Zeița Venus, să-l reprimească în brațele ei. Cu inima arzând, Tannhauser povestește apoi istoria pelerinajului său (Cu inima în flăcări). A ajuns la Roma și a văzut cum mii de pelerini și-au ispășit păcatele dar el singur nu a fost absolvit ci a fost blestemat ca iertarea să nu mai înflorească pentru el niciodată. Terminând de povestit, Tannhauser începe din nou să o invoce pe zeița Venus (La tine mă întorc Zeiță Venus). Bruscă zeița apare însoțită de naiade, bucuroasă să-l primească (Bine ai venit, necredinciosule !). Pentru a-i strica bucuria, Wolfram invocă iubitul nume al Prințesei Elisabeth. Tannhauser rămâne împietrit și repetă înghețat numele cel drag în timp ce în scenă intră un cortegiu funerar cu torțe (Salutare, suflet ce te înalți la ceruri). Wolfram înțelege brusc că este trupul Prințesei Elisabeth și astfel Tannhauser este eliberat de legământ (Heinrich, ești salvat). Salvat de prezența mea...ripostează zeița și dispare împreună cu naiadele. Pe măsură ce procesiunea se apropie, Tannhauser îngenunchează lângă trupul fecioarei nevinovate și cântă (Sfântă Elisabeth ! roagă-te pentru mine !) apoi cade mort lângă ea. Scena este inundată progresiv de lumină iar pelerinii declară că este o minune (Salutare, Salutare, divin miracol, Salutare) și că sufletul lui a fost salvat (Prin grație divină penitentul a fost salvat, sufletul lui acum intră în Paradis !).

Arii și momente celebre: Act 1 - Vino la țarm (chorus), Rugăciunile tale să fie auzite (Tannhauser), Vino dragul meu (Venus), Sfântă Holda coboară repede pe plaiuri (Ciobănașul), La tine vin Isuse Christoase (Corul), Tui ești mai bun ca noi la cântecele îndrăznețe (Wolfram). Act 2 - Iubită sală, aici sunt iar (Elisabeth), Preaslăvită fie această oră (Elisabeth, Tannhauser), Te văd din nou în sala de bal (Landgrave), Cu bucurie ne adunăm în nobila sală (Corul), Privind împrejur (Wolfram), Pentru tine zeiță a Dragostei dedic acest imn (Tannhauser), Un înger a coborât printre noi din lumină pură (Corul), La Roma ! (Corul). Act 3 - Am știut că am să o regăsesc aici în rugăciune (Wolfram), Cu bucurie noi acasă ne întoarcem (Corul), El nu s-a mai întors (Elisabeth), O tu iubitul meu luceafăr (Wolfram), Cu inima în flăcări (Tannhauser), La tine mă întorc Zeiță Venus (Tannhauser), Bine ai venit, necredinciosule ! (Venus), Salutare, suflet ce te înalți la ceruri (Corul), Heinrich, ești salvat ! (Wolfram), Sfântă Elisabeth ! roagă-te pentru mine ! (Tannhauser), Salutare, Salutare, divin miracol, Salutare (Corul), Prin grație divină penitentul a fost salvat, sufletul lui acum intră în paradis (Corul)

Balet: Decorul scenei reprezintă grotă din Venusberg. În profunzime se observă un lac albăstrui în care se scaldă naiade, iar pe malurile ridicare stau și cântă sirene. În extremitatea din stânga a scenei Zeița Venus ține în poale capul lui Tannhauser. Întreaga grotă este iluminată de o lumină roz trandafir. Apare dansând un grup de nimfe la care se alătură progresiv cupluri de îndrăgostiți. Urmează un șir de Bachante ce năvălesc în scenă pentru un dans sălbatec... Dansul devine din ce în ce mai sălbatec, ca răspuns la muzica sirenelor ce cântă în cor (Vino la țarm).

Discuri și înregistrări: 1954 Metropolitan Opera, New York (Ramon Vinay-Tannhauser, Margaret Harshaw-Elisabeth, George London-Wolfram), 1960 Berlin Sate Opera, Berlin (Hans Hopf-Tannhauser, Gre Brouwenstijn-Elisabeth, Dietrich Fischer-Dieskau-Wolfram), 1970 Vienna Sate Opera, Vienna (Rene Kollo-Tannhauser, Helga Dernesch-Elisabeth, Victor Braun-Wolfram), 1985 Bavarian Radio Symphony Orchestra, Munich (Klaus König-Tannhauser, Lucia Popp-Elisabeth, Bernd Weikl-Wolfram), 1988 Royal Opera House Covent Garden Chorus, London (Plácido Domingo-Tannhauser, Cheryl Studer- Elisabeth, Andreas Schmidt-Wolfram), 2014 Staatskapelle Berlin und Berlin State Opera, Berlin (Peter Seiffert-Tannhauser, Ann Petersen-Elisabeth, Peter Mattei-Wolfram).

[Înapoi la Cuprins:](#)

5. Răpirea din Serai

Titlu: Răpirea din Serai

Compozitor: Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Născut la Salzburg, tatăl său Leopold Mozart (1719-1787) a fost compozitor, kapellmeister și profesor, iar mama sa Ana Maria Pertl (1720-1778) era fiica lui Nicolaus Pertl prefectul deputat din Hildenstein. A fost cel mai mic dintre cei șapte copii ai familiei, dintre care cinci au murit în copilărie. Împreună cu sora sa mai mare Maria Anna Mozart (1751-1829), copii au fost exhibați ca muzicieni încă de la vârsta de cinci ani. Între anii 1762 - 1768 familia Mozart a susținut un turneu de concerte la curțile regale din Munchen, Mannheim, Paris, Londra, Haga, Zurich, Vienna. Între anii 1769 - 1773 Mozart a călătorit frecvent în Italia unde a fost acceptat ca membru al Academiei Filarmonice din Bologna. În anul 1773 a fost angajat în Salzburg ca muzician la curtea Prințului Arhiepiscop Hieronymus Colloredo. Cariera sa la Vienna a început în anul 1781 sub patronajul Împăratului Joseph al II-lea de Habsburg și în scurt timp s-a instalat în poziția de cel mai bun pianist din Viena. În anul 1777 a fost onorat de Papa Clement al XIV-lea cu titlul de Cavaler al Ordinului Lâna de Aur. În anul 1782 s-a căsătorit cu Constanze Weber (1762-1842), și ea membră a unei familii de muzicieni, iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii, dintre care doar doi au supraviețuit. Începând cu anul 1787 Împăratul Joseph al II-lea l-a angajat în serviciul său pentru a compune muzică de cameră, cu un salariu anual de 800 de florini. Operes: Die Schuldigkeit des ersten Gebots (1767), Apollo et Hyacinthus (1767), Bastien und Bastienne (1768), La finta semplice (1768), Mitridate, re din Ponto (1770), Ascanio în Alba (1771), Il sogno di Scipione (1772), Lucio Silla (1772), La finta giardiniera (1774), Il re pastore (1775), Thamos, König in Agypten (1779), Zaide (1779), Idomeno, re di Creta (1781), Die Entführung aus dem Serail (1782), L'oca del Cairo (1784), Lo sposo deluso (1784), Der Schauspieldirektor (1786), Le Nozze di Figaro (1786), Don Giovanni (1787), Così fan Tutte (1790), Der Stein der Weisen (1790), La clemenza di Tito (1791), Die Zauberflöte (1791). Opera sa include peste 600 de compoziții pentru: muzică simfonică, concerte, muzică de cameră, muzică pentru operă sau muzică corală.

Libret: Christoph Friedrich Bretzner (1748-1807). Libretul lui Bretzner a fost pentru un cântec denumit Belmont und Constanze, oder Die Entführung aus dem Serail. În anul 1882 Wolfgang Amadeus Mozart împreună cu Johann Gottlieb Stephanie (1741-1800) au adaptat libretul pentru un spectacol de operă. Gottlieb Stephanie a fost un scriitor, director și libretist Austriac, numit de Împăratul Joseph al II-lea în fruntea proiectului muzical denumit National Singspiel (Cântarea Națională).

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 16 Iulie 1782 la Burgtheater, Vienna. Spectacolul a fost produs din ordinul Împăratului Joseph II de Habsburg și Lorena al Austriei, pentru a contrabalansa prin proiectul său denumit Nationalsingspiel proiectul German cu același nume. Opera a avut un succes imens în epocă. La primul spectacol de la Berlin, Mozart a fost invitat în rândurile audienței. În timpul vieții sale, Răpirea din Serai a fost cel mai popular spectacol dintre toate compozițiile lui Mozart. Opera a ajuns pe scena din Paris în luna Noiembrie a anului 1801, la Theatre de la Gaîté, sub conducerea lui Frederic Blasius. La Metropolitan Opera din New York premiera spectacolului a fost abea în anul 1946 cu Eleanor Steber în rolul Konstanze. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Răpirea din Serai s-a cântat în întreaga lume de 855 ori, în 163 de producții diferite, ocupând locul 27 în lista Operabase.

Roluri: Belmonte un nobil Spaniol (tenor), Konstanze logodnica lui Belmonte (soprano), Blonde o bonă din Anglia (soprano), Pedrillo servitorul lui Belmonte (tenor), Osmin un paznic turc (bass), Bassa Selim Pasha (rol vorbit), Klaas (rol vorbit), Corul Jenicerilor

Subiect: Două perechi de tineri îndrăgostiți din Europa, o pereche nobiliară și servitorii lor, încearcă să evadeze din Haremul unui Pașă turcesc. Toți patru sunt însă prinși cu ușurință de intervenția lui Osmin, paznicul Haremului. În timp ce Selim Pașa discută cu Osmin cele mai frumoase perspective pentru a-i tortura pe prizonieri, tinerii își reîntăresc sentimentele unul față de altul, fericiți chiar și să se moară dacă sunt împreună. În final, Selim Pașa decide însă să-i elibereze pe prizonieri spunând că plăcerea sa este mult mai mare dacă răspunde cu un favor la o injustiție decât dacă răspunde unui rău cu un alt rău mai mare. Spectacolul alternează dialogurile vorbite cu numere muzicale izolate, cântate sub formă de arie. Cântecurile de dragoste sublime, lamentările emoționante, exotismul decorurilor și al spectacolului de balet sunt punctele forte ale acestui spectacol.

Act 1 (Un pavilion de la țară al lui Selim Pașa)

Uvertura. (Balet). Belmonte intră în scenă în căutarea lui Konstanze, răpită de pirați și vândută lui Selim Pașa (Aici trebuie să fie cu siguranță). În grădină, Osmin îngrijește cu tandrețe tufele de smochini, în timp ce Belmonte se străduiește să obțină informații de la el (Ai crede că ai găsit fata pe care o cauți). În continuare, Belmonte încearcă să obțină informații și despre servitorul său Pedrillo, capturat împreună cu logodnica sa, dar Osmin răspunde cu mânie (Să te ia dracu domnule, cu cântecul tău cu tot). După ce Belmonte iese din scenă, intră Pedrillo și Osmin îl amenință că îl va tortura și ucide în atât de multe feluri diferite (Acești tineri trădători). Osmin iese din scenă și intră Belmonte pentru a se reîntâlni cu servitorul său. Împreună, cei doi plănuiesc să o salveze pe Konstanze și pe servitoarea sa Blonde, logodnica lui Pedrillo (Konstanze, Konstanze, te voi vedea din nou...Oh, ce fior), apoi părăsesc scena. Pașa Selim intră în scenă împreună cu Konstanze, acompaniat de corul Ienicerilor (Cântați pentru preamăritul Pașa Selim). Konstanze își reamintește de dragostea sa Belmonte (Cât de mult l-am iubit). Pedrillo reușește să-l convingă pe Pașa să-l angajeze pe Belmonte ca arhitect pentru palatul său. Osmin încercă să le blocheze intrarea, dar cei doi trec cu trufie pe lângă el (Marș ! Marș ! Marș ! La o parte !).

Act 2 (În palatul lui Selim Pasha)

Blonde i-a fost dăruită de Pașa lui Selim ca sclavă, dar refuză cu îndrăzneală avansurile amoroase ale stăpânului său (Cu zâmbete și vorbe mângâietoare). Curajoasă, Blonde îl alungă pe Osmin din încăpere iar el răspunde (Plec, dar ia aminte la ce-ți spun). Konstanze intră în scenă, o salută pe Blonde și-i împărtășește (Oh ce tristețe îmi apasă sufletul...). Pașa Selim intră în scenă așteptând cuvinte calde de la Konstanze, dar ea refuză cu încăpățănare și primește amenințări ca va fi silită să se supună (Neînduplecată prin torturi). Balet. Rămas singur, Pașa meditează că refuzul fetei nu face decât să-i sporească dorința. Pedrillo se întâlnește cu Blonde și-i spune că Belmonte a sosit și plănuiește să-i salveze pe toți trei, iar Blonde răspunde (Oh, ce zi fericită, ce zi fericită). Pentru a prinde curaj, Pedrillo cântă un scurt cântecel (Acum Pedrillo, e timpul să te lupți), apoi îl invită pe Omin să bea împreună cu el (În cinstea lui Bacchus, viața veșnică pentru Bacchus). Osmin bea din greu și apoi adoarme. Konstanze se întâlnește cu Belmonte și se declară fericită să-l revadă (Când lacrimile de fericire curg). Ambele cupluri reunite cântă împreună pentru a consolida încrederea și speranța în intervenția lui Belmonte (Ah, Belmonte, ah dragul meu). Torturați de gelozie, Belmonte și Pedrillo le chestionează pe cele două logodnice dacă le-au fost fidele, dar li se răspunde cu indignare și refuz. Blonde îl palmuiește pe Pedrillo și ambii amorezi își cer iertare pentru lipsa de încredere.

Act 3 (O grădină din palatul lui Selim Pașa)

Belmonte și Pedrillo intră în scenă cu niște scări (Iubire, iubire, doar tu mă poți conduce). Pedrillo reușește

să atragă atenția fetelor cântând o serenadă (Tânăra zeiță din țara Maurilor). Osmin, cel care doar s-a prefăcut că a băut din licoarea cea spurcată, intră în scenă și rupe vraja, jubilând la perspectiva de a-i spânzura pe toți (Clipa mea de triumf este aproape). Rugându-se pentru viața lor, Belmonte se oferă să-i plătească lui Selim Pașa o răscumpărare generoasă, spunând că este fiul lui Lostados, un mare nobil Spaniol, Guvernator al Omanului. Din nefericire însă se dovedește că Lostados este un vechi inamic al lui Selim Pașa. Selim Pasha lasă cele două cupluri să-și ia rămas bun, unii de la alții, în timp ce el se retrage cu Osmin pentru a decide ce fel de moarte oribilă să le pregătească. Balet. Konstanze și Belmonte se consolează unul pe celălalt că moartea și tortura vor fi o plăcere atât timp cât vor rămâne nedespărțiți (Ce soartă crudă a conspirat împotriva noastră...Ah, tu vei muri din cauza mea). Totuși, Selim Pasha se răzgândește și eliberează prizonierii, spunând că plăcerea sa e mult mai mare să răsplătească o nedreptate printr-un favor, decât să răspundă la un rău cu un rău și mai mare. Spre nemulțumirea profundă a lui Osmin, audiența exultă și cântă în cor măreția sultanului lor (Iertarea voastră nobilă întrece orice măsură).

Arii și momente celebre: Act 1 - Aici trebuie să fie cu siguranță (Belmonte), Ai crede că ai găsit fata pe care o cauți (Osmin), Să te ia dracu domnule, cu cântecul tău cu tot (duet Osmin, Belmonte), Acești tineri trădători (Osmin), Konstanze, Konstanze, te voi vedea din nou...Oh, ce fior (Belmonte), Cântați pentru preamăritul Pașa Selim (chorus), Cât de mult l-am iubit (Konstanze), Marș ! Marș ! Marș ! La o parte ! (Pedrillo). Act 2 - Cu zâmbete și vorbe mângâietoare (Blonde), Plec, dar ia aminte la ce-ți spun (duet Blonde, Osmin), Oh ce tristețe îmi apasă sufletul... (Konstanze), Neînduplecată prin torturi (Konstanze), Oh, ce zi fericită, ce zi fericită (Blonde), Acum Pedrillo, e timpul să te lupți (Pedrillo), În cinstea lui Bacchus, viață veșnică pentru Bacchus (Pedrillo), Când lacrimile de fericire curg (Konstanze), Ah, Belmonte, ah dragul meu (quartet). Act 3 - Iubire, iubire, doar tu mă poți conduce (Belmonte), Tânăra zeiță din țara Maurilor (Pedrillo), Clipa mea de triumf este aproape (Osmin), Ce soartă crudă a conspirat împotriva noastră...Ah, tu vei muri din cauza mea (Konstanze and Belmonte). Iertarea voastră nobilă întrece orice măsură (chorus).

Balet: Uvertura - În timpul uverturii o nobilă fată pe nume Konstanze, este răpită de piraiți împreună cu bona Blonde, pentru a fi vândute lui Pașa Selim. Act 2 - În timpul ariei în care Selim Pașa o amenință pe Konstanze că o va constrânge la un comportament duios, dansatorii îmbrăcați ca servitori flutură în fața fetei diferite instrumente de tortură, printre care ștreanguri, funii, bice și clești din fier. Act 3 - În timpul duetului dintre Konstanze și Belmont, servitorii afișează arme și instrumente de percuție, într-o serie de dansuri a căror coregrafie este la fel de energetică și sinceră ca muzica. Pentru fiecare spectacol montat, coregrafia este diferită (uneori lipsește cu desăvârșire) iar dansatorii reacționează la ceea ce se întâmplă pe scenă, uneori participă și la acțiune având roluri de figuranți.

Discuri și înregistrări: 1945 Wiener Rundfunk Sinfonieorchester (Elisabeth Schwartzkopf-Konstanze, Emmy Loose-Blonde, Anton Dermota-Belmonte, Peter Klein-Pedrillo, Herbert Alsen-Osmin), 1965 Bavarian Radio Symphony Orchestra (Erika Koth-Konstanze, Lotte Schadle-Blonde, Fritz Wunderlich-Belmonte, Friedrich Lenz-Pedrillo, Kurt Bohme-Osmin), 1973 Staatskapelle Dresden (Arleen Auger-Konstanze, Reri Grist-Blonde, Peter Schrierer-Belmonte, Harald Neukirch-Pedrillo, Kurt Moll-Osmin), 1990 Academy of Ancient Music, Cambridge (Lynne Dawson-Konstanze, Marianne Hirsti-Blonde, Uwe Heilmann-Belmonte, Wilfried Gahmlich-Pedrillo, Gunter von Kannen-Osmin), 1997 Les Arts Florissants Theatre de Caen (Christine Schafer-Konstanze, Patricia Petibon-Blonde, Ian Bostridge- Belmonte, Iain Paton-Pedrillo, Alan Ewing-Osmin), 2015 Chamber Orchestra of Europe London (Diana Damrau-Konstanze, Anna Prohaska-Blonde, Rolando Villazon-Belmonte, Paul Schweinester-Pedrillo, Franz Josef Selig-Osmin)

[Înapoi la Cuprins:](#)

6. Carmen

Title: Carmen

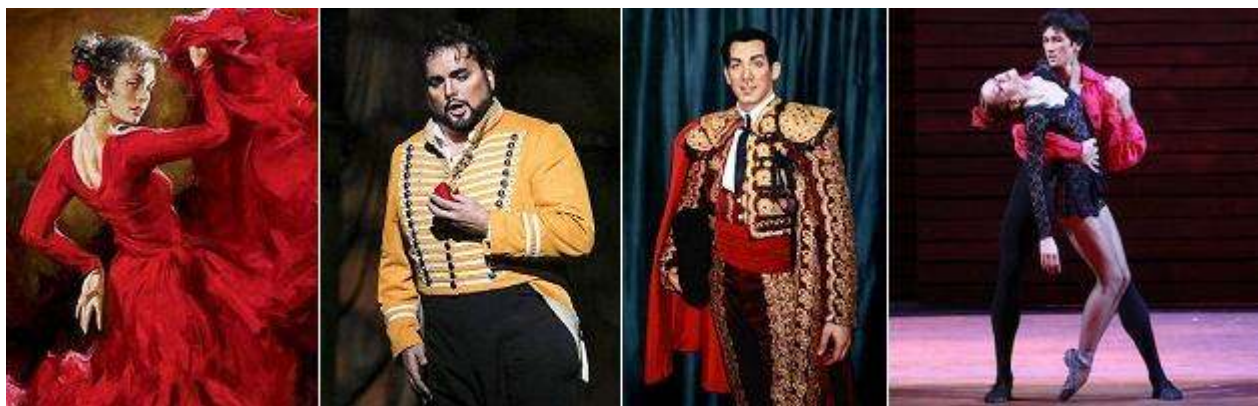
Compozitor: Georges Bizet (1838-1875). Născut la Paris, tatăl său Adolphe Bizet a fost muzician și profesor de muzică, în timp ce mama sa Aimee Delsarte cânta la pian. Primele lecții de pian le-a primit de la mama sa, apoi la vârsta de 9 ani a fost admis la Conservatorul din Paris unde a studiat cu Pierre Zimmerman și cu ginerele

acestui Charles Gounod. Printre colegii și prietenii săi de școală s-a numărat compozitorul Camille Saint-Saens. Profesorul său de pian a fost Antoine Francois Marmontel iar profesorul de compoziție a fost Fromental Halevy. În anul 1857, Bizet a primit o bursă de studiu de cinci ani, după ce a câștigat Prix de Rome, un concurs organizat anual la Conservator. La Roma a fost găzduit în sediul Academiei Franceze din Roma. S-a căsătorit în anul 1869, cu Genevieve Halevy, fiica compozitorului Jaques-Fromental Halevy și după doi ani au avut un fiu. Fără un angajament stabil a lucrat ca profesor de pian, muzician de acompaniament, a transcris și aranjat lucrările altora și a compus sub contract cu directori de operă, printre care Leon Carvahlo de la Theatre Lyrique și mai apoi Vaudeville Theatre. În dimineața zilei de 3 Martie 1875 a fost distins cu titlul de Cavaler al Legiunii de onoare pentru ca în seara aceleiași zile opera sa Carmen să debuteze pe scena de la Opera Comique. Opere: Le docteur Miracle (1856), Don Procopio (1859), Ivan IV (1865), Les Pecheurs de perles (1863), La Jolie fille de Perth (1866), Djamilah (1871), Carmen (1875). Opera sa muzicală include și lucrări orchestrale, corale, cântece, partituri pentru pian, transcrieri și completări ale unor lucrări ce au aparținut altor compozitori.

Libret: Henri Meilhac (1830-1897) și Ludovic Halevy (1834-1908). Henry Meilhac a fost un libretist francez, a colaborat timp de peste douăzeci de ani scriitorul Ludovic Halevy pentru libretele unor opere compuse mai ales de Jacques Offenbach: La Belle Helene (1864), Barbeblue (1866), La Vie parisienne (1866), La Grande-Duchesse de Gerolstein (1867), La Perichole (1868). Și libretul pentru Carmen este tot un rod al colaborării celor doi, dar în epocă au fost cunoscuți mai ales pentru sketch-uri muzicale inspirate din viața culturală a Parisului: Les Sonnettes, Madame attend Monsieur, Toto chez Tata, Le Roi Canduale. Henry Meilhac a mai lucrat și pentru: Herve (Mam'zelle Nitouche 1883), Jules Massenet (Manon 1884) sau Robert Planquett (Rip Van Winkle 1884), iar Ludovic Halevy era un apropiat al familiei, verișor al soției lui Bizet. Povestea se bazează pe nuvela cu același titlu scrisă de Prosper Merimee (1803-1870), publicată în anul 1845 în revista Revue des deux Mondes. Bizet a fost cel care a propus adaptarea acestei nuvele cu care s-a confruntat pentru prima dată în timpul studiilor sale de la Roma.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 3 Martie 1875 la Opera-Comique, din Paris. Conducătorul spectacolului a fost Adolphe Deloffre, iar printre spectatori au fost personalități marcante ale lumii muzicale, inclusiv Massenet, Offenbach, Delibes și Gounod. În ziua următoare premierei comentariile din presă au oscilat între dezamăgire și nemulțumire profundă. După trei luni de la premieră, Georges Bizet a murit de inimă, la vârsta de 36 ani. Prima versiune a operei montată la Vienna Court Opera a fost în data de 23 Octombrie 1875 și s-a bucurat de un mare succes la public. Ernest Guiraud a reorchestrat muzica din suita lui Bizet intitulată L'Arlesienne pentru a include în actul al doilea un spectaculos moment de balet. În anul 1876, Carmen s-a cântat pentru prima dată la Brussels la La Monnaie, iar în data de 7 Iunie 1878 s-a cântat la Londra, la Her Majesty's Theatre. În același an, a avut loc și premiera spectacolului de la Academia de Muzică din New York, apoi la Saint Petersburg. Au urmat numeroase spectacole în Europa și America. Cancelarul german Otto von Bismark a fost prezent la 27 de spectacole Carmen, în diferite ocazii, iar Friedrich Nietzsche obișnuia să spună că se simte un om mai bun atunci când ascultă muzica lui Bizet. În Spania, premiera a avut loc la Barcelona în anul 1881 și a înregistrat încă un succes de casă. Primul spectacol la Metropolitan Opera din New York a fost în 9 Ianuarie 1884. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Carmen s-a cântat în întreaga lume de 3280 ori, în 691 producții diferite, ocupând locul 3 în lista Operabase.

Roluri: Carmen o tânără fată (mezzo-soprano), Don Jose caporal de Dragoni (tenor), Escamillo toreador (bass-baritone), Micaela o fată de la oraș (soprano), Zuniga locotenent de Dragoni (bass), Morales caporal de Dragoni (baritone), Frasquita prietenă cu Carmen (soprano), Mercedes prietenă cu Carmen (mezzo-soprano), Lillas Pastia (rol vorbit), Le Dancaire contrabandist (baritone), Le Remendado contrabandist (tenor), Un ghid (rol vorbit), Corul (soldați, fete, orășeni)

Subiect: Acțiunea se petrece în Spania, unde Don Jose, un soldat naiv, este sedus de o fată din localitate pe nume Carmen. Vrajit de ea, Don Jose își abandonează logodnica și dezertrează din armată, doar pentru a pierde grațiile fetei în favoarea unui matador pe nume Escamillo. Turbat de gelozie, Don Jose o ucide pe Carmen, apoi îngenunchează și se predă.

Act 1 (O piață din Sevilla)

Preludiu. În piață un grup de soldați dialoghează cu trecătorii (În piața mare, toți pleacă, toți vin). Se apropie Micaela în căutarea lui Jose, iar Morales o invită să-l aștepte. Jose intră în scenă împreună cu schimbul gărzii aclamat de un cor al copiilor străzii (Aici lângă marea coloană, noi venim, noi suntem). La un sunet de clopoțel se deschid porțile fabricii și în piață năvălesc fete schimbând ocheade cu tinerii militari (Clopotul a sunat). Carmen intră în scenă și cântă o cunoscută habanera (Amor-i un copil pribeag). Băieții o roagă să-și aleagă un iubit, iar ea aruncă o floare în direcția lui Don Jose, stânenit de insolenta fetei. După ce fetele intră din nou în fabrică, în scenă intră Micaela cu o scrisoare pentru Jose de la mama lui (Spune-mi despre mama). În scrisoare Don Jose află că mama lui ar dori să se însoare cu Micaela și declară că este dornic să-i facă pe plac. Brusc, fetele năvălesc din nou afară din fabrică extrem de agitate și locotenentul Zuniga află că una dintre fete a fost atacată de Carmen cu un cuțit. Când este întrebată, Carmen răspunde cu îndrăzneală (Tra la la la... Taie-mă, arde-mă n-am să-ți spun nimic). Locotenentul Zuniga ordonă lui Jose să o lege pe fată în timp ce el pregătește mandatul de arestare. Rămasă singură cu Jose, Carmen îl încântă cu un dans Castilian, în timp ce cântă despre dragostea de o noapte cu iubitul său din taverna lui Lilla Pastia. Vrajit și confuz, Jose îi eliberează mâinile iar fata îl împinge și fuge râzând. Jose este arestat în locul ei pentru neglijență în serviciu (Aici e ordinul, executarea).

Act 2 (Taverna lui Lillas Pastia)

Au trecut două luni. Carmen, Frasquita și Mercedes se întrețin cu Zuniga și cu ceilalți ofițeri (A zăngănit duios diapazonul). Carmen este încântată să afle că Don Jose a fost în sfârșit eliberat din detenție. Afară se aude corul anunțând sosirea în procesiune a toreadorului Escamillo (Vivat, vivat Toreadorul). Invitat să intre, toreadorul se prezintă printr-un cântec (La toastul vostru, domnilor răspund). După ce fetele rămân singure, se apropie de ele contrabandiștii Dancaire și Remendado, pentru a le anunța că doresc să scape de o parte din marfa de contrabandă (Noi avem o afacere-n minte). Frasquita și Mercedes sunt bucuroase să-i servească dar Carmen preferă să-l aștepte pe Jose. Don Jose intră în scenă iar Carmen îl răsfăță cu un dans exotic privat (Ușor, dom'le, ușor. Vreau să dansez pentru tine). Balet (pas de deux). Auzind trâmbița de la cazarmă, Jose se scuză și dorește să plece, dar Carmen îl provoacă iar el răspunde arătându-i floarea păstrată la piept (Floarea ce mi-ai aruncat, în închisoare a stat la pieptul meu). Flatată, Carmen îl provoacă să dezerteze, dar Jose refuză și se pregătește să plece. Locotenentul Zuniga intră în scenă în căutarea lui Carmen și cei doi bărbați se angajează într-un duel, dar sunt despărțiți de contrabandiștii reveniți în tavernă. Devenit un răzvărit, Don Jose nu se mai poate întoarce la post și dezertează ieșind din scenă împreună cu Carmen și cu contrabandiștii (Să mergem spre pădure, fugiți cu noi în munți).

Act 3 (O poiană în inima munților)

Carmen și Jose intră în scenă împreună cu contrabandiștii și cu marfa lor (Ascultați, prieteni, ascultați). Don Jose nu este fericit de noul său mod de viață dar Carmen îl tachinează și îl trimite înapoi la mama sa. Frasquita

și Mercedes dau în cărți pentru a-și afla norocul. Carmen li se alătură și cărțile prevestesc că va muri curând, atât ea cât și Jose. Fetele se îndepărtează pentru a mitui ofițerii din vamă în timp ce Don Jose rămâne să păzească marfa. Însoțită de un ghid, în scenă intră Micaela, determinată să-l scape pe Don Jose (Zic eu, nimic nu poate să mă sperie). Se aude un foc de armă și Micaela se ascunde iar în scenă intră Escamillo spunând că o caută pe Carmen. Don Jose devine furios și cei doi bărbați se angajează într-un duel (Eu sunt Escamillo, matadorul din Granada !). Lupta se oprește când fetele și contrabandiștii revin în scenă (Stai, stai, Jose). Escamillo pleacă, dar nu înainte de a invita pe toți cei prezenți să asiste la viitoarea sa luptă cu tauri de la Sevilla. Micaela iese din ascunzătoare atrăgând remarci ironice din partea lui Carmen. Jose refuză să plece cu Micaela, până când află că mama sa este pe moarte. Jose pleacă cu Micaela iar în depărtare se aude cântecul de toreador al lui Escamillo.

Act 4 (O piață din Sevilla, în spate sunt zidurile arenei pentru corridaA square in Seville)

Locotenentul Zuniga, Frasquita și Mercedes sunt în mulțime așteptând sosirea toreadorilor (Iată cum vin ! Aici e quadrilul ! quadrilul toreadorilor). Escamillo intră în scenă însoțit de Carmen și amândoi cântă iubirea împărtășită (Dacă tu mă iubești, Carmen Ah ! Te iubesc Escamillo). Când Escamillo intră în arenă, Frasquita și Mercedes o previn pe Carmen că Don Jose este în apropiere, dar Carmen nu se teme. Rămasă singură, Carmen se confruntă cu un Don Jose disperat (Tu ești ! ...Da, eu !). Din arenă se aud urale în timp ce Don Jose o imploră fără succes să se întoarcă la el, dar Carmen îi aruncă în față inelul primit de la el (Carmen, te iubesc Carmen, te ador ! ...rămân bandit, fac tot ce-mi spui ...dar nu mă păsii). În timp ce Escamillo este aclamat în arenă, Don Jose o înjunghie pe Carmen ca un matador. Carmen moare în timp ce Don Jose îngenunchează plângând. Mulțimea iese din arenă și Don Jose mărturisește că a ucis fata (Puteți să mă arestați. Eu sunt acela care a ucis-o !).

Arii și momente celebre: Act 1 - În piața mare, toți pleacă, toți vin (Corul), Aici lângă marea coloană, noi venim, noi suntem (Corul, Zuniga), Clopotul a sunat (Corul), Amoru-i un copil pribeag (Carmen, Corul), Spune-mi despre mama (Don Jose, Micaela), Tra la la la... Taie-mă, arde-mă n-am să-ți spun nimic (Carmen, Zuniga, Corul), Spre fortăreața din Sevilla (Carmen, Jose), Aici e ordinul, executarea (Zuniga, Carmen). Act 2 - A zăngănit duios diapazonul (Carmen, Mercedes, Frasquita), Vivat, vivat Toreadorul (Corul și fetele), La toastul vostru, domnilor răspund (Escamillo, fetele, Corul), Noi avem o afacere-n minte (Dancaire, Remendado), Ușor, dom'le, ușor. Vreau să dansez pentru tine (Carmen, Don Jose), Floarea ce mi-ai aruncat, în închisoare a stat la pieptul meu (Don Jose), Să mergem spre pădure, fugiți cu noi în munți (Jose, Carmen, contrabandiștii). Act 3 - Ascultați, prieteni, ascultați (contrabandiștii, fetele, Don Jose), Zic eu, nimic nu poate să mă sperie (Michaela), Eu sunt Escamillo, matadorul din Granada ! (Escamillo, Don Jose), Stai, stai, Jose (Carmen). Act 4 - Iată cum vin ! Aici e quadrilul ! quadrilul toreadorilor (Zuniga, fetele, Corul), Dacă tu mă iubești, Carmen Ah ! Te iubesc Escamillo (Escamillo, Carmen), Tu ești ! ...Da, eu ! (Carmen, Don Jose), Carmen, te iubesc Carmen, te ador ! ...rămân bandit, fac tot ce-mi spui ...dar nu mă păsii (Don Jose), Puteți să mă arestați. Eu sunt acela care a ucis-o ! (Don Jose).

Balet: În anul 1879, compozitorul Ernest Guiraud a aranjat suita lui Bizet denumită L'Arlesienne Suite No 2 pentru a include un balet spectaculos în actul al doilea, transformând astfel formatul operei în grand opera.

Primul spectacol de balet intitulat Carmen, pentru Ballets de Paris, a fost conceput în anul 1949 în cinci scene, având la bază muzica lui Bizet și nuvela lui Merimee. În anul 1967, coregraful cubanez Alberto Alonso a pus în scenă un spectacol de balet într-un singur act, pe muzica scrisă de compozitorul rus Rodion Shchedrin pentru soția sa Maya Plisetskaya, balerină solistă la Teatrul Bolshoi din Moscova. Muzica a fost preluată din opera lui Bizet și rearanjată pentru o orchestră de coarde și percuție. Premiera a avut loc la 20 Aprilie 1967 la Teatrul Bolshoi. În anul 1992, baletul Carmen a fost pus în scenă și în Suedia, pentru Cullberg Ballet, utilizând aranjamentul muzical al lui Rodion Shchedrin.

Discuri și înregistrări: 1911 l'Opera Comoque, Paris (Marguerite Merentie-Carmen, Karl Jorn-Don Jose, Minnie Nast-Micaela, Hermann Bachmann-Escamillo), 1931 Teatro alla Scala, Milano (Gabriella Besanzoni-Carmen, Piero Pauli-Don Jose, Marthe Carbone-Micaela, Ernesto Besanzoni-Escamillo), 1937 Metropolita Opera, New York (Rosa Ponselle-Carmen, Raymond Berthaud-Don Jose, Ginette Guillamat-Micaela, Lucien Lovano-Escamillo), 1952 Bolshoi Theatre, Moscow (Vera Borisenko-Carmen, Georgi Nelepp-Don Jose, Elizaveta Shumskaya-Micaela, Alexei Ivanov-Escamillo), 1954 Wiener Symphoniker and Singerverein, Vienna (Giuletta Simionato-Carmen, Nicolai Gedda-Don Jose, Hilde Gueden-Micaela, Michel Roux-Escamillo), 1964 Theatre

National de l'Opera, Paris (Maria Callas-Carmen, Nicolai Gedda-Don Jose, Andrea Guiot-Micaela, Robert Massard-Escamillo), 1977 London Symphony Orchestra, London (Tereza Berganza-Carmen, Placido Domingo-Don Jose, Ileana Cotrubas-Micaela, Sherrill Milnes-Escamillo), 2002 Orchestre national du Capitole de Toulouse, Toulouse (Angela Gheorghiu-Carmen, Roberto Alanga-Don Jose, Inva Mula-Micaela, Thomas Hampson-Escamillo), 2010 Orchestre Philharmonique de Radio France, Paris (Marina Domashenko-Carmen, Andrea Bocelli-Don Jose, Eva Mei-Micaela, Bryn Terfel-Escamillo)

[Înapoi la Cuprins:](#)

7. Wilhelm Tell

Titlu: Wilhelm Tell (Guillaume Tell, William Tell)

Compozitor: Gioachino Antonio Rossini (1792-1868). Născut la Pesaro, în Italia, pe coasta Mării Adriatice, tatăl său Giuseppe Rossini a fost cântăreț la corn și inspector al măcelăriilor iar mama sa Anna Rossini a fost cântăreață de teatru, fiica unui butar. Copil mic fiind, Rossini a primit trei ani de instrucție muzicală la harfă, de la Giuseppe Prinetti. Cu Angelo Tesei a învățat să cânte la pian pentru ca la vârsta de zece ani să cânte deja ca solist în biserica din localitate. A scris prima sa operă la vârsta de 13 ani. În anul 1806, Rossini a devenit student al Conservatorului din Bologna la clasa de violoncel, pentru ca un an mai târziu să fie admis și în clasa de contrapunct a părintelui Stanislao Mattei (1750-1825). În anul 1815 a fost numit director muzical la Teatro del Fondo din Napoli unde a compus o operă în fiecare an. Rossini s-a căsătorit în anul 1822 cu renumita soprană Isabella Colbran (1785-1845), dar nu au avut urmași. Pentru Isabella Rossini a compus special numeroase roluri, printre care: Elisabeta, Desdemona, Armida, Elcia, Zoraide, Ermione, Elena, Anna și Zelmira. În anul 1824 a devenit director al Theatres des Italiens din Paris, cu un salariu de 800 de lire pe an, fiind contractat personal de Regele Franței Charles Philippe. Începând cu anul 1839 a funcționat ca director la Liceo Musicale din Bologna iar după 1855 s-a stabilit din nou la Paris unde a fost numit Cavaler al Legiunii de Onoare. Opere: Demetrio e Polibio (1812), La cambiale di matrimonio (1810), L'equivoco stravagante (1811), L'inganno felice (1812), Ciro in Babilonia (1812), La scala di seta (1812), La pietra del paragone (1812), L'occasione fa il lardo (1812), Il signor Bruschino (1813), Tancredi (1813), L'italiana in Algeri (1813), Aureliano in Palmira (1813), Il turco in Italia (1814), Sigismondo (1814), Elisabeta, regina d'Inghilterra (1815), Torvaldo e Dorliska (1815), Il barbiere di Siviglia (1816), La gazetta (1816), Otello (1816), La Cenerentola (1817), La gazza ladra (1817), Armida (1817), Adelaide di Borgogna (1817), Mose in Egitto (1818), Adina (1826), Ricciardo e Zoraide (1818), Ermione (1819), Eduardo e Cristina (1819), La donna del lago (1819), Bianca e Falliero (1819), Maometto II (1820), Matilde di Shabran (1821), Zelmira (1822), Semiramide (1823), Il viaggio a Reims (1825), Le siege de Corinthe (1826), Moise et Pharaon (1827), Le comte Ory (1828), Guillaume Tell (1829). Opera sa muzicală mai include: cantate, muzică instrumentală, muzică de cameră, muzică sacră, muzică vocală seculară.

Libret: Victor Joseph Etienne de Jouy (1764-1846) a fost un dramaturg și un libretist francez cu a carieră militară anterioară înclinațiilor artistice. Din colaborarea sa cu Rossini au rezultat următoarele opere: Moise et Pharaon (1827), Guillaume Tell (1829). A mai colaborat cu compozitorul italian Gaspare Spontini (1774-1851) pentru operele: Milton (1804), La Vestale (1807), Fernand Cortez (1809) și cu Luigi Cherubini (1760-1842) pentru opera Les Abencerages, ou L'etendard de Grenade (1813). Pentru opera Guillaume Tell a lucrat în colaborare cu Hippolyte Louis Florent Bis (1789-1855), un scriitor și libretist francez cunoscut mai ales pentru piesele sale de teatru: Lothaire (1817), Attila (1822), Blanche d'Aquitqnie (1827), Jeanne de Flandre (1845). Subiectul pentru libret s-a bazat pe piesa de teatru intitulată Wilhelm Tell, scrisă în anul 1804 de poetul, filozoful și dramaturgul german Friedrich von Schiller (1759-1805).

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 3 August 1829 la Salle Le Peletier, Paris. Datorită faptului că personajul principal este un erou revoluționar, opera s-a confruntat cu numeroase dificultăți impuse de cenzorii italieni. Teatro San Carlo din Napoli a produs spectacolul pentru prima dată în anul 1833, dar apoi a fost întrerupt timp de 50 de ani. Prima reprezentare la Teatro La Fenice din Veneția a fost în anul 1856. La Vienna, spectacolul s-a ținut la Vienna Court Opera, între anii 1830 - 1907 unde Wilhelm Tell s-a cântat în acest interval de 422 ori. La Londra, premiera a fost la 1 Mai 1830 la Drury Lane iar la Covent Garden premiera a fost în anul 1845. În New York, William Tell a fost prezentat pentru prima dată la 19 Septembrie 1831. În secolul XX,

producții majore au fost cele de la Florența (1972), Geneva (1979, 1991), Milano (1988), Paris (1989) și Londra (1990). Ca urmare a lungimii sale, aproximativ patru ore de muzică, spectacolul a fost trunchiat în majoritatea producțiilor. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Wilhelm Tell s-a cântat în întreaga lume de 121 ori, în 31 de producții diferite, ocupând locul 153 în lista Operabase.

Roluri: Wilhelm Tell (baritone), Hedwige soția sa (mezzo-soprano), Jemmy fiul său (soprano), Mathilde prințesă de Habsburg (soprano), Arnold Melchtal (tenor), Melchtal tatăl său (bass), Gesler Guvernatorul Imperial (bass), Walter Furst (bass), Ruodi, un pescar (tenor), Leuthold un cioban (bass), Rodolphe Căpitanul gărzii lui Gesler (tenor), Un vânător (baritone), Corul (țărani, ciobani, cavaleri, doamne, soldați)

Subiect: Wilhelm Tell (Will helm teller - tainul soldatului) este o veche legendă germană despre un vânător cu arcul, extrem de iscusit, cel care a declanșat mișcarea de eliberare a patriei sale după ce a ucis cu o săgeată Guvernatorul Imperial. Legenda despre un concurs de țintit mere cu arcul datează din anul 1200 și apare pentru prima dată în Gesta Danorum a scriitorului danez Saxo Grammaticus (1149-1220). Acțiunea operei are loc în anul 1307, în Elveția, pe timpul Împăratului Romanilor Albert I, Rege al Germanilor, Duce de Austria și Conte de Habsburg. După numeroase versiuni și spectacole populare imaginate de-a lungul secolelor, prima piesă de teatru inspirată din legenda lui Wilhelm Tell a fost scrisă în anul 1766 de Antoine Martin Lemierre. Drama scrisă în anul 1804 de Friedrich Schiller centrează întreaga acțiune din Wilhelm Tell asupra luptei poporului elvețian pentru independența față de Imperiul Romanilor.

Act 1 (Pe malul lacului Lucerne)

Uvertura (Corul vânătorilor) Balet. Este luna Mai și ziua Festivalului Pastoral, localnicii împodobesc care cu flori cântând pentru trei cupluri de tineri proaspăt căsătoriți (Ce zi minunată se prevestește). Acompanied de flaut și harfe, pescarul Roudi cântă din barca sa un cântec de dragoste. Izolat de bucuria generală, într-un colț Wilhelm Tell este consumat de dragul patriei sale (El cântă în timp ce Elveția geme pentru libertatea sa). Soția sa Hedwige împreună cu fiul lor Jemmy preiau și repetă cântecul de dragoste al pescarului. Toate activitățile se întrerup atunci când se aude talanga vitelor și cornul cântă un cântec nostalgic pentru întoarcerea vitelor de la păscut (ranz de vache). Melchthal (mai marele laptelui), cel mai respectat vârstnic din canton sosește împreună cu vitele și este convins de Hedwige să binecuvânteze mirii (Să sărbătorim cu toții în această zi glorioasă, munca, dragostea și căsătoria). Apoi Melchthal îl dojenește pe fiul său Arnold pentru că este încă necăsătorit, iar Wilhelm Tell îl invită pe Melchthal să-i facă o vizită. Arnold cel dojenit, își amintește că este soldat în Armata Imperială și că s-a îndrăgostit de o prințesă din familia Habsburg, pe nume Mathilde, inima sa fiind chinuită între dragostea pentru fată și rușinea de a fi doar un servitor. În sunet de fanfară cântat la corn, se apropie Guvernatorul Imperial Gesler împreună cu anturajul său. Arnold se repede să le iasă în cale, dorind să o revadă pe Mathilde, dar este oprit de Wilhelm Tell pentru a-i aminti despre planul lor de rebeliune împotriva Imperiului. Torturat între dragostea lumească și dragostea față de patrie, Arnold cântă cu durere (Ah Mathilde, idol al sufletului meu... O patrie dragă, inima mea se sacrifică pentru tine...). Locuitorii se adună din nou și Melchthal binecuvântează cuplurile, după care urmează cântece și dansuri, apoi un concurs de tras cu arcul, câștigat de Jemmy din prima încercare. În scenă intră Leuthold, un cioban bătrân, rănit în timp ce a ucis unul dintre soldații guvernatorului pentru a-și apăra fiica. Barcagiul Roudi refuză să-l ajute să fugă iar soldații se apropie cerând sângele ucigașului. Wilhelm Tell îl ia pe Leuthold în barcă și se îndepărtează de țarm, în timp ce în scenă sosește

garda imperială. Căpitanul gărzii Rodolphe este incendiat de bucuria sătenilor că fugarul tocmai a scăpat. Melchthal este luat prizonier după ce îi conjură pe săteni să nu-l trădeze pe cel care l-a ajutat pe Leuthold să fugă. Capitanul Rodolphe și soldații săi anunță că vor urma represalii (Ce furie, ce jaf, pe acest țărm războiul a sosit). Familia lui Tell și prietenii își pun însă nădejdia în iscusința lui Wilhelm Tell, cel mai bun arcaș din ținut.

Act 2 (O poiană din munți deasupra lacului și cantoanelor)

O partidă de vânătoare formată din domni și doamne, împreună cu un grup de soldați, lenevesc în poiană în așteptarea vânatului. Ascultând cornul Guvernatorului, Mathilde are impresia că l-a zărit pe Arnold, victima farmecelor sale, și cântă (Sumbă pădure, tristă și necruțătoare sălbăticie). Când apare Arnold amândoi mărturisesc bucuria revederii (Da, tu ai răsunet în sufletul meu). Arnold îi declară dragostea sa iar Mathilde îl asigură că dragostea lui ar putea fi acceptată, cu condiția să se întoarcă la datoria sa de soldat și să se umple de onoare pe câmpul de luptă. După ce Mathilde se îndepărtează, apar Wilhelm Tell împreună cu Walter Furst și îl chestionează despre relația sa cu o membră a clasei asupritoare. Ofensat de suspiciunea lor, Arnold declară că o iubește pe Mathilde și va lupta în armata imperială pentru a-i câștiga inima. Starea sa de spirit se schimbă însă imediat ce Walter Furst îi aduce vestea că tatăl său, Melchthal, a fost executat din ordinele Guvernatorului Gesler (Ce aud ? O crimă... la independență sau la moarte). Cei trei sunt în scurt timp înconjurați de bărbați din cantonul Unterwalden (Aici suntem pentru vitejie), urmați apoi de bărbați din cantonul Schwyz (Acum la ceas de primejdie) și de bărbați din cantonul Uri (Da, Wilhelm, tu vrei !). Pe măsură ce bărbații din cele trei cantoane se adună, crește tempoul și tonul cântecelor, pentru ca în final să se reconsolideze dorința lor de a lupta sau a muri pentru independența Elveției (Vrem să jurăm, să jurăm pe viața noastră).

Act 3 (O capelă părăsită / Piața principală din bătrânul oraș Altdorf)

Arnold a obținut o întâlnire secretă cu Mathilde. Plin de resentimente îi spune Mathildei că Guvernatorul Gesler l-a executat pe tatăl său și a hotărât să se răzbune, renunțând la glorie și la dragostea pentru ea. Mathilde dezaprobă crima și murmură cu durere (Toate speranțele pentru dragostea noastră s-au spulberat). Mathilde și Arnold se despart cu greu anticipând dorul unuia față de celălalt și dorul de casă (Totuși, pe un țărm străin). Scena 2 - Este zi de sărbătoare, se aniversează o sută de ani de dominație a Imperiului în Elveția. Soldații cântă pentru gloria Împăratului și a Guvernatorului Gesler. Urmează o varietate de dansuri și muzică corală. Balet. Wilhelm Tell este observat de soldați în mulțime, alături de fiul său, iar Căpitanul Rodolpho îl recunoaște pe cel care l-a ajutat pe Leuthold să scape. Soldații ezită să aresteze un arcaș atât de renumit (Este acel arcaș redutabil), dar Guvernatorul Gesler cere executarea imediată a ordinului. Dornic să verifice măiestria lui Wilhelm Tell și siguranța mâinii, Guvernatorul Gesler promite să-l elibereze dacă va ținti un măr de pe capul fiului său Jemmy. Dacă inima sa este curată, mâna sa nu va tremura. Wilhelm Tell ia arcul, dar în loc de o singură săgeată ia două și o ascunde pe cea de a doua, apoi îi cere lui Jemmy să stea nemișcat (Stai nemișcat). Wilhelm Tell străpunge mărul din prima săgeată, iar Guvernatorul Gesler turbează în timp ce mulțimea aclamă victoria. Observând cea de a doua săgeată, Guvernatorul Gesler îl acuză de tentativă de asasinat și cere executarea lui Wilhelm Tell, împreună cu fiul său. Mathilde intră în scenă și cere viața băiatului în numele Împăratului (Ne vei avea acest copil). Guvernatorul eliberează copilul, dar anunță că Wilhelm Tell va fi dus dincolo de Lacul Lucerne și o să hrănească reptilele din fortul Kussnacht. Traversarea lacului pe timp de furtună este foarte periculoasă, dar guvernatorul anunță că Wilhelm Tell va pilota el însuși barca. În timp ce se îndepărtează, sătenii cântă "Anathema pentru Gesler", iar soldații cântă "Mulți Ani Trăiască" pentru Gesler.

Act 4 (Casa bătrânului Melchthal / Pe țărmul stâncos al lacului Lucerne)

Singur în casa părintelui său, Arnold se lamentează emoționant (Nu mă abandona, dorință de răzbunare...Casă a străbunilor mei). În casă încep să sosească bărbați din toate cele trei cantoane, împărțindu-și întărind dorința sa de răzbunare. Pe măsură ce bărbații se ridică la arme, Arnold inflamează spiritele (Prietenii, prietenii, ajutați-mă să mă răzbun). Cu toții se îndepărtează pentru a asedia orașul Altdorf. Scena 2 - Înconjurată de femei din sat, Hedwige anunță că dorește să-l implore pe guvernator să-l ierte pe soțul ei. Jemmy intră în scenă însoțit de Mathilde cântând (Primește-l pe fiul tău, demn de dragostea ta). Jemmy aduce vestea că Wilhelm Tell nu mai este închis în Altdorf ci este undeva pe lac, iar Hedwige începe să murmure (Salvare pentru Wilhelm ! El moare din dragoste pentru țară). Apare Leuthold aducând vestea că barca este dusă de furtună spre stânci iar Wilhelm Tell are mâinile înlănțuite. După câteva momente de tensiune, barca se apropie și Wilhelm Tell sare pe țărm pentru a observa că în depărtare casa lor a luat foc. Jemmy recunoaște că din greșală a dat foc casei părintești, dar a reușit în ultima clipă să salveze arcul și săgețile tatălui său. În scenă intră Guvernatorul

Gesler împreună cu soldații săi, dar Wilhelm Tell îl omoară cu o singură săgeată strigând "Elveția vrea să respire liberă". Apoi Arnold intră în scenă împreună cu tovarășii săi aducând vestea fericită că au cucerit orașul Altdorf. Scena se umple de lumină și soarele strălucește din nou în universul pastoral. Bărbații și femeile se adună la un loc și cântă măreția naturii și libertatea (Libertate, coboară din nou din ceruri) în timp ce motivul cu talângi din cântecul ranz de vache răsună din nou repetat.

Arii și momente celebre: Uvertura (Corul vânătorilor) Act 1- Ce zi minunată se prevestește (corul), El cântă în timp ce Elveția geme pentru libertatea sa (Wilhelm Tell), Să sărbătorim cu toții în această zi glorioasă, munca, dragostea și căsătoria (toți cei de pe scenă), Ah Mathilde, idol al sufletului meu...O patrie dragă, inima mea se sacrifică pentru tine...(Arnold, Wilhelm Tell), Ce furie, ce jaf, pe acest țărm războiul a sosit (Rodolpho, corul). Act 2 - Sumbra pădure, tristă și necruțătoare sălbăticie (Mathilde), Da, tu ai răsunet în sufletul meu (duet Mathilde, Arnold), Ce aud ? O crimă... la independență sau la moarte (Arnold), Aici suntem pentru vitejie (chorus), Acum la ceas de primejdie (chorus), Da, Wilhelm, tu vrei ! (chorus), Vrem să jurăm, să jurăm pe viața noastră (William Tell, Walter, Arnold, toți cei de pe scenă). Act 3 - Toate speranțele pentru dragostea noastră s-au spulberat (Mathilde), Totuși, pe un țărm străin (Mathilde, Arnold), Este acel arcaș redutabil (corul), Stai nemișcat (William Tell), Ne vei avea acest copil (Mathilde). Act 4 - Nu mă abandona, dorința de răzbunare...Casă a străbunilor mei (Arnold), Prieteni, prieteni, ajutați-mă să mă răzbun (Arnold), Primește-l pe fiul tău, demn de dragostea ta (Mathilde), Salvare pentru Wilhelm ! El moare din dragoste pentru țară (Hedwige), Libertate, coboară din nou din ceruri (toți cei de pe scenă).

Balet: Uvertura - Marșul soldaților elvețieni (pas de soldats). Diferitele spectacole au montat sau nu și scene de balet, cu coreografie diferită. Act 3 - Pas de trois. Soldații imperiali dansează cu fete din sat. Libretul original include și muzică pentru cor ce nu apare întotdeauna în spectacolele moderne. În anul 1868, coreograful și maestrul de balet danez August Bournoville (1805-18798) a condus o reinterpretare a spectacolului Wilhelm Tell și a dezvoltat pentru Actul 3 un frumos pas de trois, pe muzica lui Rossini.

Discuri și înregistrări: 1953 Leipzig Symphony Orchestra and Chorus, Leipzig (Theodor Horand - William Tell, Gert Lutze - Arnold, Annaliese Schubert Heuhaus - Mathilde), 1956 Radio Italiana, Milano (Dietrich Fischer Dieskau - William Tell, Gianni Jaia - Arnold, Anita Cerquetti - Mathilde), 1972 Royal Philharmonic Orchestra, Londra (Gabriel Bacquier - William Tell, Nicolai Gedda - Arnold, Montserrat Caballe - Mathilde), 1978 National Philharmonic Orchestra, Londra (Sherrill Milnes - William Tell, Luciano Pavarotti - Arnold, Mirella Freni - Mathilde), 1998 Vienna State Opera, Vienna (Thomas Hampson - William Tell, Giuseppe Sabbatini - Arnold, Nancy Gustafson - Mathilde), 2011 Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Roma (Gerald Finley - William Tell, John Osborn - Arnold, Marie Nicole Lemieux - Mathilde), 2013 Virtuosi Brunensis, Bach Chamber Choir, Poznan (Andrew Foster Williams- William Tell, Michael Spyres - Arnold, Alessandra Volpe - Mathilde).

[Înapoi la Cuprins:](#)

8. Porgy and Bess

Titlu: Porgy and Bess

Compozitor: George Gershwin (1898-1937). Născut la New York, pe Brooklyn Snediker Avenue, tatăl său Moishe Gershowitz a fost designer pentru pantofi de damă iar mama sa Roza Bruskina a fost fiica unui blănar, ambi fiind emigranți evrei originari din Rusia Imperială. La vârsta de 10 ani, Gershwin a învățat să cânte la pian și a schimbat mai mulți profesori până când a fost preluat de Charles Hambitzer (1878-1918) pianist la Beethoven Symphony Orchestra. Mai târziu a studiat cu compozitorul și teoreticianul Henry Cowell (1897-1965). Gershwin a părăsit școala la vârsta de 15 ani și s-a angajat pentru 15 dolari pe săptămână ca pianist la diverse spectacole. În anul 1910, a făcut cunoștință cu directorul muzical William Daly și a fost coaptat pentru spectacole muzicale pe Broadway. Începând cu anul 1916 a început să lucreze înregistrări și aranjamente muzicale pentru Aeolian Company și Standard Music Rolls din New York. Prima sa compoziție majoră de muzică clasică, Rhapsody in Blue a fost produsă în anul 1924. Ulterior a călătorit la Paris, unde i-a contactat pe

Nadia Boulanger și Maurice Ravel și a scris *An American in Paris*. În anul 1929 a fost contractat de Fox Film Corporation pentru a compune muzica filmului *Delicious*. După 1936 s-a mutat în California unde a fost contractat de RKO Radio Pictures să compună muzica filmului *Shall We Dance*, film în care a strălucit perechea de dansatori Fred Astaire și Ginger Rogers. În anul 1937, George Gershwin a primit singura sa nominalizare Academy Award pentru Best Original Song la gala premiilor Oscar, dar nominalizarea sa a fost postumă. A murit cu puțin înainte ca urmare a unei tumori cerebrale. Opere: *Blue Monday* (1922), *Porgy and Bess* (1935). Alte lucrări muzicale: *Lullaby* (1919), *Rhapsody in Blue* (1924), *Short Story* (1925), *Concerto in F* (1925), *An American in Paris* (1928), *Second Rhapsody* (1931), *Cuban Overture* (1932), *Shall We Dance* (1937), numeroase lucrări pentru pian, filme și spectacole muzicale pe Broadway.

Libret: DuBose Heyward (1885-1940) și Ira Gershwin (1896-1983). Edwin DuBose Heyward a fost un urmaș al celebrului judecător Thomas Heyward (1746-1809), semnatar al Declarației de Independență a Statelor Unite ale Americii, membru al elitei plantatorilor din statul South Carolina. În anul 1925, DuBose a scris o nuvelă despre un handicapat cerșetor pe nume Porgy, apoi împreună cu soția sa Dorothy Heyward, scriitoare și ea, a adaptat nuvela pentru o piesă de teatru. În timp ce lucra la adaptarea pentru teatru a fost interpellat de Gershwin, pentru a transforma piesa de teatru într-un spectacol muzical. Versurile libretului au fost scrise de Ira Gershwin, fratele compozitorului. Împreună cu fratele său George, Ira Gershwin a scris muzica pentru mai mult de zece spectacole muzicale pe Broadway, și numeroase cântece remarcabile. Trei dintre cântecele sale au fost nominalizate pentru un premiu Oscar, dar nici unul dintre ele nu a câștigat prestigiosul trofeu. În anul 1988, Universitatea Statului California din Los Angeles a recunoscut contribuția lor muzicală instituind un premiu special pentru întreaga activitate muzicală a fraților George și Ira Gershwin.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 30 Septembrie 1935 la Colonial Theatre, Boston. La New York primul spectacol a fost în 10 Octombrie 1935 la Alvin Theatre unde s-au cântat 124 de spectacole la rând. După Broadway a urmat un turneu început la 27 Ianuarie 1936, pornind din Philadelphia, călătorind la Pittsburg și Chicago pentru a se încheia la Washington DC. La 7 Mai 1942 stația de radio WOR din New York a emis în direct o versiune completă a spectacolului, înregistrare ce a fost apoi transferată pe bandă magnetică în anul 1975. Premiera Europeană a spectacolului a fost la 27 Martie 1943 la Royal Danish Theatre din Copenhaga. Alte producții Europene au fost la Zurich (1945) și Gothenburg (1948). În Charleston, South Carolina premiera a fost în anul 1970. O stagiune nouă a spectacolului a fost produsă de Huston Grand Opera din Texas în anul 1976 sub conducerea muzicală a lui John DeMain. A fost pentru prima dată când spectacolul a fost acceptat ca operă în loc de spectacol muzical de pe Broadway. Versiunea realizată de Huston Grand Opera a fost singurul spectacol de operă din toate timpurile care a primit un Premiu Grammy (Gramophone Award). Metropolitan Opera din New York a prezentat spectacolul pentru prima oară în anul 1985. Cape Town Opera din Africa de Sud a prezentat spectacolul destul de frecvent, cele mai notabile versiuni fiind cele oferite de Welsh National Opera și Deutsche Oper Berlin. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, *Porgy and Bess* s-a cântat în întreaga lume de 172 de ori, în 24 de producții diferite, ocupând locul 172 în lista Operabase.

Roluri: Porgy, un cerșetor handicapat (bass-baritone), Bess, o tânără fată (soprano), Crown, un docher aspru (baritone), Sportin' Life, un traficant de droguri (tenor), Robbins, un locuitor din Catfish Row (tenor), Serena, soția lui Robbin (soprano), Jake, un pescar (baritone), Clara, soția lui Jake (soprano), Maria, patroana restaurantului (contralto), Mingo (tenor), Peter, vânzător de acadele (tenor), Lily, soția lui Peter (soprano), Frazier, un avocat ad hoc (baritone), Annie (mezzo-soprano), Vânzătoarea de căpșuni (mezzo-soprano), Jim, un culegător de bumbac (baritone), Un cioclu (baritone), Nelson (tenor), Crab man (tenor), Scipio, un copil (băiat soprano), Mr. Archdale, avocat (spoken), Un detectiv (spoken), Un polițist (spoken), Un medic legist (spoken), Corul (pescari, femei, locuitori ai portului).

Subiect: Porgy a existat în realitate și a fost un cerșetor handicapat imobilizat într-un cărucior de grădină. Un articol de presă mai vechi, din Charleston, l-a descris ca fiind o persoană vicioasă cu cel puțin trei victime la activ. Când a murit, mormîntul său a fost săpat pe direcția Nord Sud, deoarece a murit fără să i se fi iertat păcatele. Catfish Row (Gangul Somnului) este un cartier din vecinătatea docurilor, unde trei bărbați certați cu legea, un docher, un cerșetor și un vânzător de droguri, se îndrăgostesc de aceeași fată. Docherul omoară un om și fata își găsește liniștea în brațele cerșetorului, dar nu pentru mult timp. Un uragan răstoarnă o barcă, omorînd câțiva pescari. Docherul se întoarce la fată, dar Porgy cerșetorul îl ucide și este arestat, în timp ce fata fuge cu vânzătorul de droguri. Eliberat din închisoare, Porgy se aventurează în căruciorul său să plece pe urmele fetei, iar modesta comunitate din Catfish Row este eliberată astfel de cele patru personaje vicioase și de iubirile lor păcătoase.

Act 1 (Catfish Row, o seară de vară / Camera Serenei în noaptea următoare)

În gangul Catfish Row, Jasbo Brown cântă la pian, iar Clara o tânără mamă cântă un cântec de leagăn pentru copilul ei (Summertime). Lucrătorii din port se apropie și se pregătesc să joace zaruri (Roll them Bones). Este Sâmbătă seara și omul are voie să joace. Pescarul Jake, cântă și el o melodie (A Woman is a Sometime Thing), dar copilul nu vrea să adoarmă. Pe măsură ce personajele se grupează în scenă intră și Porgy, în căruciorul său, pentru a organiza jocul. Intră și Peter, un vânzător de acadele bătrân, cântând pentru a-și vinde marfa. În scenă intră Crown, împreună cu prietena sa Bess, și cumpără whiskey împreună cu niste Happy Dust de la vânzătorul de droguri. Femeile din comunitate o admonestează pe fată, dar Porgy o apără cu tandrețe. Jocul începe și participanții sunt eliminați rând pe rând, în afară de Robbin și Crown, cel din urmă fiind din ce în ce mai beat. Robbin câștigă jocul și încearcă să ia banii, dar Crown îl înjunghie cu o seceră pentru bumbac. Crown fuge, iar Bess trebuie să-și poarte singură de grijă. Speriată, Bess bate la toate ușile dar nu se deschide nici una, până când bate la ușa lui Porgy. Scena 2 - Bocitoarele cântă un cântec de jale în amintirea lui Robbins (Gone, Gone, Gone). Pentru a aduna bani de înmormântare, pe pieptul mortului este o farfurioară pentru donații (Overflow). Bess intră împreună cu Porgy și dorește să doneze niște bani, dar este refuzată de soția mortului. Un detectiv intră în scenă și îl acuză pe Peter de omor. Peter spune că ucigașul este Crown, dar este arestat oricum ca martor, pentru a depune mărturie împotriva lui Crown. Serena se lamentează și își plânge mortul (My Man's Gone Now). Farfurioara conține doar 15 dolari din cei 25 necesari pentru înmormântare, dar cioclul acceptă să-l înmormânteze pe datorie. Bess începe să cânte un gospel și toți cei prezenți i se alătură treptat (Oh, the Train is at the Station).

Act 2 (Catfish Row, o lună mai târziu, dimineața / Kittiwak Island, seara / Catfish Row, o săptămână mai târziu, în zori de zi / Camera Serenei, a doua zi dimineața)

Jake și alți pescari se pregătesc să iasă pe mare (It take a long pull to get there). Este anotimpul furtunilor, dar nevoia de bani este presantă. Porgy cântă la fereastră (I got plenty o'nuttin). Sportin' Life valsează în timp ce vinde droguri și este admonestat de Maria (I hates yo' sttrutin' style). Frazier, autodeclarat avocat se apropie și declară divorțul dintre Bess și Crown. Când i se spune că Bess și Crown nu sunt căsătoriți, implacabil, Frazier crește onorariul său de la un dolar la un dolar și jumătate. Archdale, adevăratul avocat îl informează pe Porgy că Peter va fi eliberat în curând. Umbra de rău augur a unui vultur se învâрте deasupra gangului. Porgy invocă vulturul să plece acum când în sfârșit și-a găsit fericirea (Buzzard keep on flyin' over). Sportin' Life se oferă să o ia pe Bess cu el la New York, dar Bess îl refuză iar Porgy îl ia de braț și îl trimite la plimbare. Rămăși singuri,

Porgy și Bess cântă bucuria lor de a fi împreună (Bess, You Is My Woman Now). Locuitorii din Catfish Row se pregătesc să meargă la picnic pe o insulă învecinată denumită Kittiwah Island (Oh, I can't sit down). Bess este invitată la picnic dar Porgy rămâne pe loc deoarece căruciorul lui nu începe în barcă. Urmărind cu ochii barca, Porgy fredonează (I got plenty o' nuttin). Scena 2 - Participanții la picnic cântă și dansează (I ain't got no shame). Sportin' Life ține un scurt discurs privind părerea sa personală despre Bible (It Ain't Necessarily So), iar Serena îi răspunde (Shame on all you sinners !). Toată lumea se pregătește de plecare. Rămasă mai în urmă, Bess este oprită de Crown, ieșit din boscheți. Bess declară că acum trăiește un trai decent și încearcă să scape de el (Oh, what you want wid Bess ?), dar Crown refuză să cedeze. O ține strâns până când barca se îndepărtează, apoi pe măsură ce rezistența fetei scade, o trage spre tufișuri. Scena 3 - Jake și echipajul părăsesc portul deși se întrezărește o furtună. Peter se întoarce din închisoare, fără să fi înțeles cu ce este vinovat. Bess delirează cu febră în camera lui Porgy după o săptămână de boală, de când s-a întors de la picnic. Serena se roagă pentru a-i vindeca boala (Oh, Doctor Jesus) înainte de ceaiul de la ora cinci. Pe măsură ce ziua trece, o vânzătoare de căpșuni, Peter vânzătorul de acadele și pescarul de crab cântă pentru a-și vinde marfa (Vendor's Trio). Când ceasul bate ora cinci, Bess își revine brusc din boală și recunoaște că s-a întâlnit cu Crown, iar Crown a promis că se va întoarce pentru ea. Porgy răspunde că este liberă să plece, dar Bess îl imploră să o protejeze (I Loves You, Porgy). Femeile sunt îngrijorate pentru bărbații plecați pe mare când clopotul de furtună începe să sune alarma. Scena 4 - Rezidenții s-au adunat toți în camera Serenei, la adăpost de furtună. Își îmbunătățesc starea de spirit cântând rugăciuni și imnuri religioase (Oh, Doctor Jesus). Clara cântă cu disperare cântecul său de leagăn (Summertime). Toți tresar cu teamă când la ușă se aude un ciocănit (Oh there's somebody knocking at the door). Crown intră dramatic, după ce a înotat de pe insulă doar pentru a o vedea pe Bess. Lăudându-se că Dumnezeu e prietenul său, cântă cu îndrăzneală un cântec de petrecere (A red headed woman). La fereastră apare barca lui Jake, întoarsă cu susul în jos. Clara aleargă disperată încercând să-și salveze soțul. Bess roagă bărbații să-i sară în ajutor tinerei mame dar Crown este singurul care se încumetă să înfrunte furtuna.

Act 3 (Catfish Row, în noaptea următoare / în dupăamiaza următoare / o săptămână mai târziu)

Clara și un grup de femei bocesc pe cei înecați în furtună, în frunte cu Jack (Clara, Clara, don't you be downhearted). Crown este și el plâns împreună cu morții, dar Sportin' Life insinuează că este posibil ca el să fi scăpat, doar că nu are nici o femeie la care să se întoarcă. Bess se aude cântând un cântec de leagăn pentru copilul lui Clara (Summertime). În puterea nopții, Crown se strecoară și o caută pe Bess dar se confruntă cu Porgy. Cei doi bărbați sar la bătaie și Porgy îl omoară pe Crown, apoi cântă cântecul învingătorului (You've got a man now. You've got Porgy !). Scena 2 - Detectivul o interoghează pe Sara și pe prietenii săi în legătură cu cele două crime, dar cei prezenți refuză să dea orice informație. În continuare detectivul îl interoghează pe Porgy și după ce acesta recunoaște că îl cunoaște pe Crown este invitat să identifice cadavrul. Sportin' Life îi spune cu șieretenie lui Porgy că morții sângerează în prezența criminalului iar Porgy se sperie și refuză să identifice mortul. Devenit suspect, Porgy este arestat și scos din scenă. Rămas singur, Sportin' Life își încearcă norocul la Bess accentuând faptul că nu a mai rămas decât el și oferind un pic de Happy Dust. Bess prizează un pic de praf Sportin' Life îi prefigurează o viață fericită la New York alături de el (There's a boat that's leavin' soon for New York). Bess se retrage și trăneste ușa, dar Sportin' Life nu se descurajează ci pune pachetul cu praf pe prag și apoi se așează și așteaptă. Scena 3 - Este o dimineață minunată. Porgy a fost eliberat din închisoare, mai bogat decât a intrat, după ce a jucat zaruri cu colegii de celulă. Aduce cadouri pentru locuitorii din Catfish Row și afișează la vedere o rochiță roșie pentru Bess. Porgy nu înțelege de ce toată lumea se simte stânjenită de prezența lui. Întreabă unde este Bess, pentru a afla că a plecat la New York cu Sportin' Life (Oh Bess, Oh Where's my Bess). Porgy își reocupă locul în căruciorul de grădină și după ce-și face curaj pleacă în căutarea lui Bess la New York. Cântă și se roagă pentru ca Domnul să-i dea putere (Oh, Lawd, I'm on my way).

Arii și momente celebre: Act 1 - Summertime (Clara), Roll them Bones (Chorus), A Woman is a Sometime Thing (Jake), Gone, Gone, Gone (Chorus), Overflow (Chorus), My Man's Gone Now (Serena), Oh, the Train is at the Station (Bess, chorus). Act 2 - It take a long pull to get there (Jack, Chorus), I got plenty o'nuttin (Porgy), I hates yo' sttrutin style (Maria), Buzzard keep on flyin' over (Porgy), Bess, You Is My Woman Now (Bess, Porgy), Oh, I can't sit down (chorus), I got plenty o' nuttin (Porgy), I ain't got no shame (Chorus), It Ain't Necessarily So (Sportin' Life), Shame on all you sinners ! (Serena), Oh, what you want wid Bess ? (Bess), Oh, Doctor Jesus (Serena), Vendor's Trio (strawberry woman, Peter, crab man), I Loves You, Porgy (Bess), Oh, Doctor Jesus (Serena, Chorus), Summertime (Clara), Oh there's somebody knocking at the door (Chorus), A red headed woman (Crown). Act 3 - Clara, Clara, don't you be downhearted (Clara, Chorus), Summertime (Bess),

You've got a man now. You've got Porgy ! (Porgy), There's a boat that's leavin' soon for New York (Sportin' Life), Oh Bess, Oh Where's my Bess (Porgy), Oh, Lawd, I'm on my way (Porgy).

Balet: În anul 1983 balerinul și coreograful rus Mikhail Lavrovsky (născut în 1941) a pus în scenă pentru Baletul din Tibilisi coreografia pentru o versiune a spectacolului Porgy and Bess, versiune în care el a dansat rolul lui Porgy. În anul 1995, dansatoarea americană Hope Clarke (born 1941) a fost prima femeie care a pus în scenă un spectacol coreografic cu opera Porgy și Bess la Houston Grand Opera. Spectacolul de balet a făcut apoi un lung turneu, nu doar în principalele orașe americane, dar și în Europa sau Japonia.

Discuri și înregistrări: 1951 Columbia Masterworks, New York (Lawrance Winters - Porgy, Camilla Williams - Bess), 1956 Bethlehem Records, New York (Mel Torme - Porgy, Frances Faye - Bess), 1958 Studio album, Los Angeles (Louis Armstrong - Porgy, Ella Fitzgerald - Bess), 1976 Decca Records, London (Willard White - Porgy, Leona Mitchell - Bess), 1977 Radio Corporation of America (RCA Victor), Huston Grand Opera (John DeMain - Porgy, Clamma Dale - Bess), 2010 Radio Corporation of America (RCA Victor), Metropolitan Opera New York (Jonathan Lemalu - Porgy, Isabelle Kabatu - Bess), 2014 EuroArts Music, San Francisco Opera (Eric Owens - Porgy, Laquita Mitchell - Bess)

[Înapoi la Cuprins:](#)

9. Boris Godunov

Titlu: Boris Godunov (Boris Godunoff)

Compozitor: Modest Mussorgsky (1839-1881). S-a născut în Karevo, Guvernoratul Pskov la 400 de km Sud de Saint Petersburg, într-o familie nobiliară descendentă din boierul Roman Vasilyevich Monastyrkov cu un arbore genealogic ascendent până la Regele Rurik, fondatorul statului rus. Tatăl său Pyotr Alexeyevich Musirskoy a fost un latifundiar iar mama sa Yulia Ivanovna Chirikova era o pianistă excelentă. La vârsta de șase ani a primit primele lecții de pian de la mama sa. Trei ani mai târziu a fost deja capabil să susțină un concert. La vârsta de 12 ani, Mussorgsky a publicat prima sa lucrare pentru pian, o Polcă. Un an mai târziu a fost acceptat la Școala de Cadeti a Gărzii de Coastă din Saint Petersburg. În anul 1856, de acum locotenent, a fost inclus în Garda Preobrazhensky, unul dintre cele mai aristocrate regimente din întreaga Rusie. Împreună cu Alexander Borodin a lucrat într-un spital militar din Saint Petersburg. Membru al societății muzicale, împreună cu Mily Balakirev, Alexander Borodin, Nikolai Rimsky Korsakov și Cesar Cui, Modest Mussorgsky a fost fondator al Noii Școli Rusești cunoscută și sub numele de Kuchka (Cei Cinci). Și-a petrecut majoritatea vieții trăind din renta sa de boier de rang inferior, cu o puternică înclinație pentru muzică și compoziție. Cariera sa în serviciul civil, ca angajat al Oficiului Guvernamental de Control, s-a bucurat de foarte multă clemență din partea superiorului său. Opere: Hans din Islanda (1856), Oedipus la Athens (1858), Salammbo (1863), Căsătoria (1868), Boris Godunov (1868, 1871), Bobil (1870), Mlada (1872), Khovanshchina (1872), Târgul din Sorochyntsi (1874), dar singurul proiect finalizat a fost Boris Godunov. Opera sa muzicală mai include lucrări orchestrale, lucrări pentru pian, lucrări corale și numeroase cântece.

Libret: Modest Mussorgsky. Libretul operei a fost scris de compozitor, bazat pe piesa de teatru intitulată Boris Godunov a lui Aleksandr Pushkin și pe Istoria Statului Rus a lui Nikolay Karamzin. Piesa de teatru scrisă de Alexander Pushkin a fost publicată în anul 1831, dar a fost oprită de cenzură de la punerea în scenă până în anul 1866. Un ukaz Imperial din anul 1837 interzicea portretizarea Țarilor Rusiei pe scenele de spectacol. Subiectul piesei de teatru este boierul Boris Godunov, înălțat ca Țar al Rusiei în perioada 1598-1605 fără să fi avut sânge rurikid. Premiera piesei de teatru a avut loc la 17 Septembrie 1870 pe scena Teatrului Mariinsky din Saint Petersburg. Vladimir Nikolsky, profesorul său de istorie și literatură, i-a sugerat lui Mussorgski idea unei opere inspirate din piesa lui Pushkin. Prima versiune revizuită a fost finalizată în anul 1872.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 27 Ianuarie 1874 la Teatrul Mariinsky, Saint Petersburg. Potrivit lui Cesar Cui, succesul a fost enorm și complet, niciodată nu a primit un compozitor asemenea ovații pe scena Teatrului Mariinsky. La Moscova premiera spectacolului a avut loc la 16 Decembrie 1888 la Teatrul Bolshoy. În

anul 1896, în Holul cel Mare al Conservatorului din Saint Petersburg a avut loc premiera versiunii pusă în scenă de Nicolay Rimsky Korsakov. În anul 1898 la Teatrul Solodovnikov din Moscova, Fyodor Shalyapin a cântat pentru prima dată rolul lui Boris. Premiera spectacolului în afara Rusiei a avut loc la Opera din Paris, la 19 Mai 1908. În Statele Unite ale Americii, premiera de la Metropolitan Opera s-a ținut la data de 19 Martie 1913. În Londra, Boris Godunov a avut premiera la Teatrul Royal Drury Lane la data de 24 Junie 1913, în distribuție fiind inclus și Fyodor Shalyapin în rolul lui Boris. Premiera spectacolului reorchestrat de Dmitri Shostakovich a avut loc la data de 4 Noiembrie 1959, pe scena Teatrului Kierov din Leningrad. În prezent, cea mai apreciată este versiunea originală revizuită din anul 1872, apreciată atât pentru orchestrație cât și pentru stilul armonic, în timp ce versiunile revizuite de alți compozitori au căzut în disgrație. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Boris Godunov s-a cântat în întreaga lume de 409 ori, în 109 producții diferite, ocupând locul 52 în lista Operabase.

Roluri: Boris Godunov (baritone sau bass), Fyodor, fiul său (mezzo-soprano), Kseniya, fiica sa (soprano), Doica (contralto), Prințul Vasiliy Ivanovich Shuysky (Tenor), Andrey Shchelkalov, secretar al Dumei de Stat (baritone), Piman, cronicar hermit (bass), Pretendentul Grigoriy (tenor), Marina Mniszech, fiica Voievodului Sandomierz al Poloniei (mezzo-soprano), Rangoni, un călugăr Iezuit (bass), Varlaam, un vagabond (bass), Misail, un vagabond (tenor), Hangița (mezzo-soprano), Yurodiviy, un troglodit (Tenor), Nikitich, un ofițer de poliție (bass), Mityukha, un țăran (bass), Un boier din Audiență (tenor), Boierul Khruskhov (tenor), Lawicki, un Iezuit (bass), Czernikowski, un Iezuit (bass), Corul (boieri, copii, polițiști, nobili, fete, menestreli, locuitori)

Subiect: Tânărul Țar Fyodor Ivanovich a murit, la puțin timp după ce fratele său mai mic, țarevici-ul Dmitriy a murit într-o mănăstire. Au existat zvonuri cum că Dmitriy ar fi fost omorât. Boierul Boris Godunov, cumnatul fostului țar și totodată regent, a fost ales pentru a ocupa tronul, dar dușmanii săi au răspândit diverse zvonuri. Un călugăr novice, cu aceeași vârstă și aspect foarte asemănător lui Dmitri, după ce a avut un vis de preamărire a decis să pretindă că el este adevăratul Dmitri, moștenitorul de drept al tronului Rusiei. Cu ceva sprijin militar din Polonia, Pretendentul a invadat Țara Rusească, fiind urmat de cerșetori și de toți nedreptățiții soartei din timpul domniei lui Boris Godunov. Când a primit vestea, țarul era deja suferind și după ce a auzit o legendă potrivit căreia Dmitriy s-ar fi transformat într-un înger al dreptății, a suferit un atac vascular și a murit de inimă rea. Rusia a intrat în Război Civil, cunoscut în istorie sub numele de Vremurile Tulburi ale Rusiei.

Prolog (În curtea Mănăstirii Novodevichiy lângă Moscova / Piața Palatului Kremlin din Moscova)

Țarul Fyodor Ivanovich a murit. Poporul s-a adunat în curtea mănăstirii la care Boris Godunov s-a retras pentru a se reculege. Ofițerul de poliție Nikitich ordonă poporului să îngenuncheze și să scandeze pentru ca Boris Godunov să accepte tronul (Cui ne lași, preamărite părinte?). Andrei Shchelkalov, secretarul Dumei de Stat, apare pentru a anunța poporul că Boris refuză tronul Rusiei (Popor ortodox ! Boierul este implacabil !). Poporul începe a se ruga, în timp ce se apropie o procesiune de pelerini cântând un imn religios (Slavă Ție, Preamărite Dumnezeu Doamne) și rugând poporul să pună mâna pe icoane ca să-l întâmpine pe țar. Ofițerul Nikitich întrerupe toate discuțiile și anunță mulțimea să se prezinte în ziua următoare la Moscova, la Palatul Kremlin.

Scena 2 - Bat clopotele. Din porticul Catedralei Adormirii Domnului, Prințul Shuysky roagă poporul să-l înalțe în slăvi pe Țarul Boris Godunov. Poporul cântă și se roagă (Ca un soare strălucind pe cer, Slavă Ție). O procesiune solemnă de boieri iese din catedrală. Boris Godunov apare în porticul catedralei și toată suflarea îngenunchează. Boris Godunov își jelește tristețea la pierderea cumnatului său (Sufletul meu plânge) și se roagă pentru binecuvântarea lui Dumnezeu. Apoi invită pe toată lumea la un parastas în memoria țarului defunct, în

timp ce el se îndreaptă spre Catedrala Arhanghelilor pentru a îngenunchea lângă catafalc. Poporul ovaționează (Glorie ! Glorie ! Glorie !) în timp ce ofițerii de poliție se luptă să mențină ordinea.

Act 1 (O chilie la Mănăstirea Chudov / Un han de la Granița cu Lituania)

Pimen, un călugăr venerabil scrie în cronică de Istorie a Rusiei (O ultimă povestire). Tânărul novice Grigoriy se trezește dintr-un somn profetic, în care a visat că s-a cățarat în vârful unui turn și mulțimea din Moscova a rîs de el până când a căzut. Pimen îl sfătuiește să postească și să se roage. Regretând că s-a călugărit la o vârstă atât de fragedă, Grigory îl roagă pe Pimen să-i spună cum a fost viața sa anterioară. Pimen își amintește timpurile de aventură din vremea Țarului Ivan cel Groaznic și apoi a fiului său Fyodor, ambii exhibând mult devotament față de credință, spre deosebire de actualul Țar Boris Godunov. Descoperind că are aceeași vârstă cu defunctul Țarevici Dmitriy Ivanovici, novicele Grigory concepe planul de a pretinde că el este moștenitorul tronului. Pimen se îndepărtează, în timp ce Grigory declară că Boris Godunov nu va scăpa de judecata lui Dumnezeu.

Scena 2 - Hangița intră în scenă cântând (Am prins un drăcușor gri). Varlaam și Misail, doi vagabonzi îmbrăcați în rasă călugărească intră împreună cu Grigory îmbrăcat în haină preotească, cerând donații pentru biserică. După ce schimbă câteva saluturi, Varlaam cere vin și se lansează într-un cântec de război (Așa a fost acolo, în lupta de la Kazan) rememorând asediul cetății Kazan de către Ivan cel Groaznic. În liniște, Grigory cere de la hangiță instrucțiuni pentru cel mai scurt drum spre granița cu Lituania. În scenă intră polițiști în căutarea unui călugăr eretic fugit de la mănăstirea Chudov. Polițistul nu reușește să descifreze ucazul de prindere a suspectului așa că Grigory se oferă să-l ajute. În timp ce citește, Grigory substitue semnalmentele sale cu cele ale lui Varlaam, iar acesta este înfășcat de polițiști. Varlaam, deși este aproape analafabet și destul de beat, cere ukaz-ul și reușește să descifreze adevărata descriere, în timp ce Grigory flutură un hanger și dispăre pe fereastră. După ce se lămuresc, polițiștii pornesc în urmărirea lui.

Act 2 (Un interior din Palatul Terem al Țarului de la Kremlin)

Ksenia plânge moartea logodnicului său, Prințul Johan de Schleswig-Holstein (Unde ești tu, cavalerul meu ?). Fratele ei Fyodor studiază marea hartă a Rusiei Țariste și încearcă să o consoleze împreună cu doica (O carie a scobit în lemn... O scurtă povestioară despre una, alta). Boris intră în scenă și o trimite pe Ksenia împreună cu doica în apartamentele lor. În timp ce îl încurajează pe fiul său să studieze, Boris subliniază rezultatele sale ca urmare a învățaturii (Am obținut puterea supremă). Apoi își amintește că a avut o viziune cu un copil însângerat cerând îndurare. Un boier anunță sosirea Prințului Shuysky, iar Boris îl sfătuiește pe Fyodor să fie foarte prudent cu sfaturile consilierilor fățarnici atunci când va fi Țar la rândul său (Micul nostru papagal așteaptă). Prințul Shuysky intră în scenă aducând vestea că în Lituania a apărut un Pretendent la tron. Țarul întreabă ce identitate are acest pretendent, iar Shuysky răspunde că acesta acționează sub numele Tsarevici-ului Dmitriy. Boris Godunov ordonă Prințului Shuysky să închidă frontiera cu Lituania și îl amenință cu o pedeapsă oribilă în caz că nu va reuși. Prințul Shuysky îl reasigură pe Țar că prințul Dmitriy este mort (La Uglich, în Catedrală), dar mai spune că prin intervenție divină a avut loc un miracol și trupul nu a intrat în descompunere. Sufocat de auto acuzații și penitență, Boris face un semn și Prințul Shuysky se îndepărtează, în timp ce el halucinează și se roagă ca Dumnezeu să aibă milă de sufletul său (Pleacă copile, Pleacă în pace!....Nu sunt eu ucigașul tău...voința poporului !).

Act 3 (Budoir-ul din Sandomierz al Prințesei Marina Mniszech / Castelul Mniszech din Sandomierz. O grădină. O fântână. O noapte cu Lună plină)

Fetele cântă o melodie sentimentală (Pe valurile albastre ale Vistulei) pentru ca să o înveselească pe Prințesa Marina și pe camerista ei. Marina însă declară că ei îi plac cântecele cavalerilor și concediază pe toată lumea. Rămasă singură cântă plicitisită (Ce târăgăneală, câtă neîndemânare), cântă despre Dmitiy, despre dorința sa pentru aventură, putere și glorie . În scenă intră călugărul iezuit Rangoni și se plânge de starea deplorabilă a bisericii, rugând-o pe Marina să-l vrăjească pe Pretendent, iar atunci când va fi Țarină să-i convertească pe ereticii ruși la adevărata credință (catolicism). Marina se întreabă dacă este cazul să facă ea așa ceva, dar Rangoni insistă că trebuie să-și sacrifice onoarea pentru mai binele bisericii. Stupefiată de astfel de insinuări, Prințesa Marina îi cere lui Rangoni să plece, dar el se înfurie și o înspăimântă pe fată că este sub influența unor puteri malefice, până când tânăra fată cedează. Rangoni cere obediență totală. Scena 2 - Rangoni îl găsește pe Pretendent adormit în grădina castelului și aduce vestea că Marina a acceptat o întrevedere, dar îl sfătuiește pe Pretendent să-l accepte pe el ca pe un părinte care-i urmărește fiecare pas și fiecare gând. Din castel iese un grup de nobili polonezi dansând o polcă, iar Pretendentul se ascunde în boscheți (Poloneză). Balet sau dans. Prințesa

Marina flirtează cu polonezii în timpul dansului. Cavalerii poloni vorbesc despre cum vor lua ei tronul Moscovei, apoi se retrag în castel. Pretendentul iese din ascunzătoare și îi cere lui Rangoni să trecă la organizarea expediției militare, lăsând la o parte afacerea romantică. Apare însă Prințesa Marina și Pretendentul este puternic atras de tânăra fată. Marina nu se arată într-o dispoziție romantică și nu dorește să știe decât când va fi Țar, tronul și coroana având o putere de seducție asupra sa mult mai mare decât tânărul zdrențăros. Pretendentul îngenunchează la picioarele ei, doar pentru a fi respins încă o dată. Ofensat, Pretendentul anunță că va porni cu armata sa spre Moscova chiar a doua zi, iar în viitor va fi la fel de impasibil atunci când ea își va pierde tronul. Adusă la rezon, Prințesa Marina își schimbă atitudinea și imploră să fie iertată (O Tarevici-ule te implor) apoi declară că îl iubește, în timp ce Rangoni jubilează de plăcere.

Act 4 (Palatul cu Fațadă de la Kremlin, Moscova / O poiană într-o pădure lângă Kromi)

O sesiune a Dumei de Stat este în curs. Boierii întruniți ascultă o dare de seamă a lui Shchelkalov prin care sunt informați că un Pretendent aspiră la tronul Rusiei și sunt invitați la judecată. După câteva discuții, boierii cad de acord să supună la vot condamnarea și executarea Pretendentului (Ei bine, să supunem la vot). Prințul Shuysky sosește aducând vestea că Țarul Boris Godunov este bântuit de spiritul țareviciului mort. Boierii îl acuză că răspândește minciuni, dar în scenă intră Boris Godunov halucinand (Pleacă copile, pleacă). Boierii sunt îngroziți. Când Boris Godunov revine la realitate, Shuysky îl anunță că un om simplu imploră să fie primit în audiență. În scenă intră călugărul Pimen și spune povestea unui orb care a auzit în vis vocea Țaricevici-ului (Într-o zi, la ceas de seară). În visul său, Țaricevici-ul Dmitriy s-a transformat într-un înger din Rai și i-a cerut să meargă la Uglich la mănăstire, să se roage pe mormântul său. Orbul a ascultat sfatul și și-a recăpătat vederea. Devastat de povestire, Boris Godunov suferă un atac vascular și îl cheamă pe fiul său (Adio, fiule, mă duc). Țarul îi dă fiului său ultimele sfaturi, se roagă ca Dumnezeu să-i binecuvânteze copiii, apoi moare dramatic (Clopotele, Clopotele de înmormântare !). Scena 2 - O mulțime formată din vagabonzi l-a capturat pe Boierul Khrushchov și acum îl necăjesc și îl batjocoresc (Nu mai ești un șoim în Paradis). În scenă intră un yurodivy idiot, urmat de o ceată de măscărici și cântă un cântecel straniu (Luna zboară pe cer, pisica miorlăie). Sărmanul yurodivy are o singură copeică, dar măscăricii i-o fură și pe acea în timp ce el geme patetic. Vagabonzii Varlaam și Misail se aud în depărtare cântând despre crimele comise (Soarele și Luna s-au întunecat). Când vagabonzii intră în scenă, mulțimea devine agitată până la frenezie (Sângele nostru curajos fierbe, să începem scandalul). În depărtare se aud doi călugări ieziuiți cântând în limba latină (Domine, Domine, salvum fac) și rugându-se pentru sufletul lui Dmitriy. Când călugării intră în scenă, instigați de Varlaam și Misail cerșetorii se pregătesc să-i spânzure, în timp ce călugării o cheamă în ajutor pe Sfânta Maria Fecioară. Pretendentul Dmitriy intră în scenă cu trupele sale (Glorie ție, Țarevici-ule), îl eliberează pe Boierul Khrushchov și cere ca toți cei nedreptățiți de Boris Godunov să-l urmeze în marșul său spre Moscova. Rând pe rând, toți părăsesc scena, până când nu mai rămâne decât sărmaul yurodivy cântând un cântec de jale despre tristețea ce a cuprins întreaga Rusie. (Zburați, zburați, lacrimi armare !).

Arii și momente celebre: Prologue - Cui ne lași, preamărite părinte ? (Corul), Popor ortodox ! Boierul este implacabil ! (Shchelkalov), Slavă Ție, Preamărite Dumnezeu Doamne (Corul), Ca un soare strălucind pe cer, Slavă Ție (Corul), Sufletul meu plânge (Boris), Glorie ! Glorie ! Glorie ! (Corul). Act 1 - O ultimă povestire (Pimen) Scene 2 - Am prins un drăcușor gri (Hangița), Așa a fost acolo, în lupta de la Kazan (Varlaam) Act 2 - Unde ești tu, cavalerul meu ? (Ksenia), O carie a scobit în lemn... O scurtă povestioară despre una, alta (Fyodor, Doica), Am obținut puterea supremă (Boris), Micul nostru papagal așteaptă (Boris), La Uglich, în Catedrală (Shuysky), Pleacă copile, Pleacă în pace!...Nu sunt eu ucigașul tău...voința poporului ! (Boris). Act 3 - Pe valurile albastre ale Vistulei (Corul fetelor), Ce trăgăneală, câtă neîndemânare (Marina), Poloneză (Marina, nobilii polonezi), O Tarevici-ule te implor (Marina, Pretendentul). Act 4 - Ei bine, să supunem la vot (Corul), Pleacă copile, pleacă (Boris), Într-o zi, la ceas de seară (Pimen), Adio, fiule, mă duc (Boris), Clopotele, Clopotele de înmormântare ! (Boris, Fyodor, Corul), Nu mai ești un șoim în Paradis (Corul), Luna zboară pe cer, pisica miorlăie (Yurodivy), Soarele și Luna s-au întunecat (Varlaam, Misail), Sângele nostru curajos fierbe, să începem scandalul (Corul), Domine, Domine, salvum fac (Ieziuiții), Glorie ție, Țarevici-ule (Corul), Zburați, zburați, lacrimi amare (Yurodivy).

Balet: Act 3 - Dans polcă. Marina Mnischech flirtează în timp ce dansează cu nobilii polonezi. Polca este un dans procesional, executat de cupluri la pas în jurul sălii de bal, în timp ce muzica este în tempo moderat și măsură

triplă. Dansul a fost utilizat în context formal în timpul ceremoniilor oficiale, în special cu ocazia căsătoriilor. Dansul presupune a ținută maiestuoasă, bărbații afișând demnitate și politețe cu atenția ațintită nu doar asupra partenerii de dans dar și asupra celorlalți dansatori. Femeile trebuie să se afișeze cu grație, dar și cu o oarecare timiditate.

Discuri și înregistrări: 1948 Bolshoy Theater, Moscow (Reyzen - Boris, Maksakova - Marina), 1952 Orchestre National de la Radiodiffusion Francaise, Paris (Christoff - Boris, Zareska - Marina), 1956 Bolshoy Theater, Moscow (Pirogov - Boris, Avdeyeva - Marina), 1962 Bolshoy Theater, Moscow (Petrov - Boris, Arkhipova - Marina), 1970 Wiener Philharmoniker, Vienna (Ghiaurov - Boris, Vishnevskaya - Marina), 1976 Polish Radio National Symphony Orchestra, Krakow (Talvela - Boris, Kinsasz - Marina), 1986 Danish Radio Symphony Orchestra (Haugland - Boris, Andersen - The Pretender), 1986 Sofia National Opera, Sofia (Ghiaurov - Boris, Mineva - Marina), 1987 National Symphony Orchestra and Choral Arts Society, Washington DC (Raimondi - Boris, Vishnevskaya - Marina), 1993 Berliner Philharmoniker and Slovak Philharmonic Chorus (Kotscherger - Boris, Lipovsek - Marina), 1997 Kirov Opera Chorus and Orchestra, Saint Petersburg (Vaneyev - Boris, Borodina - Marina)

[Înapoi la Cuprins:](#)

10. Visul unei nopți de vară

Titlu: Visul unei nopți de vară

Compozitor: Benjamin Britten (1913-1976). Născut în portul pescăresc Lowestof, din Suffolk Anglia, a fost cel mai mic dintre cei patru copii ai lui Robert Victor Britten (1878-1934), un dentist, cu Edith Rhoda Hockey (1874-1937). Muzician amator, mama sa a fost secretara Societății Muzicale din Lowestof și a găzduit în casa sa numeroase serate muzicale (musical soirees). Britten a început lecțiile de pian la vârsta de 7 ani, iar trei ani mai târziu a început să studieze la violă. În anul 1928 a început studiile de componistică cu dirijorul și compozitorul Frank Bridge (1879-1941) și a compus primul său Quartet pentru Coarde. În anul 1930 a câștigat o bursă școlară pentru Royal College of Music unde a studiat cu compozitorul australian Arthur Leslie Benjamin (1893-1960). În timpul studiilor a fost onorat cu Premiul Sullivan pentru compoziție, Premiul Cobbet pentru muzică de cameră și de două ori cu Premiul Ernest Farrar pentru compoziție. În Februarie 1935 a fost invitat de Adrian Boult, directorul muzical de la British Broadcasting Corporation să scrie muzica pentru un film documentar intitulat The King's Stamp. Britten a devenit un contribuitor constant și în perioada 1935-37 a scris aproape 40 de partituri pentru teatru, cinematograf sau radio. În anul 1967 a fost contractat de BBC pentru a scrie o operă, Owen Wingrave, scrisă special pentru televiziune. Opere: Paul Bunyan (1941), Peter Grimes (1945), The Rape of Lucretia (1946), Albert Herring (1948), Let's Make an Opera (1949), Billy Budd (1951), Gloriana (1953), The Turn of the Screw (1954), Noye's Fludde (1958), A Midsummer Night's Dream (1960), Owen Wingrave (1971), Death in Venice (1973). Balet: Plymouth Town (1931), The Prince of the Pagodas (1956). Opera sa muzicală mai include: muzică orchestrală, concerte, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Benjamin Britten and Peter Pears. Peter Pears (1910-1986) a fost un tenor din Anglia, cu studii muzicale la Keble College Oxford și la Royal College of Music la Londra. Din anul 1936 a început o prietenie și o colaborare profesională de aproape 40 de ani cu Benjamin Britten, fiind interpretul a numeroase roluri scrise de Britten special pentru vocea sa. În anul 1948 cei doi muzicieni au fost fondatorii Festivalului de Muzică și Arte din Aldenberg, devotat muzicii clasice, iar în anul 1977 au înființat Școala pentru Înalte Studii Muzicale Britten-Pears, tot în Aldenburg, localitatea de domiciliu a lui Benjamin Britten. În anul 1959, Britten a decis să compună o operă special pentru inaugurarea sălii de spectacol Jubilee Hall din Aldenburg. Împreună cu Peter Pears, Britten a realizat una dintre cele mai reușite adaptări pentru operă a unei piese scrise de William Shakespeare, absolut fidelă spiritului în care a fost scrisă piesa originală. Comedia scrisă de William Shakespeare (1564-1616) în anul 1595 este unul dintre cele mai populare spectacole pentru scenă, cu numeroase reprezentații în întreaga lume.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la 11 Junie 1960, în sala Jubilee Hall, făcând parte din Festivalul Aldeburg Festival. Compozitorul a condus personal spectacolul, cu un set de costume realizate de Carl Toms

(1927-1999), iar regia spectacolului a fost asigurată de coreograful Sud African John Cranko (1927-1973). În anul următor, spectacolul s-a cântat la Royal Opera House, Covent Garden din Londra, unde a fost apoi reluat de mai multe ori. Compania English Music Theatre Company a montat spectacolul la Snape Maltings în stagiunea 1980, în regia lui Christopher Renshaw. În anul 2005, Royal Opera House la Covent Garden a produs o versiune regizată de Olivia Fuchs la Linbury Studio Theatre. English National Opera a produs o versiune în anul 2011, în regia lui Christopher Alden, versiune în care acțiunea este amplasată într-o școală, la mijlocul secolului XX, unde zeii Oberon și Tytania sunt profesori de liceu. Premiera spectacolului la Metropolitan Opera din New York a fost în anul 1996, pentru a fi apoi reluat și revitalizat în anul 2002. Până la sfârșitul sezonului 2015/16 Visul unei nopți de vară s-a cântat în întreaga lume de 235 ori, în 46 de producții diferite, ocupând locul 87 în lista Operabase.

Roluri: Oberon, Regele zânelor (countertenor), Tytania, Regina zânelor (coloratura soprano), Puck (speaking role), Cobweb, zâna pânză de paianjen (boy soprano), Mustardseed, zâna sămânță de muștar (boy soprano), Moth, zâna fluture de noapte (boy soprano), Peaseblossom, zâna aromă de mazăre (boy soprano), Lysander (tenor), Demetrius (baritone), Hermia, îndrăgostită de Lysander (mezzo-soprano), Helena, îndrăgostită de Demetrius (soprano), Theseus, arhonte Athenei (bass), Hippolyta, Regina Amazoanelor (contralto), Bottom, un țesător (bass-baritone), Quince, un dulgher (bass), Flute, un repară-foale (tenor), Snug, un tâmplar (bass), Snout, un tinichigiu (tenor), Starveling, un croitor (baritone)

Subiect: O comedie a erorilor tipică, inventată de William Shakespeare pentru a încânta audiența, potrivită atât pentru adulți cât și pentru copii, fiecare înțelegând mesajele după vârsta și inima sa. Zei, zâne, regi, fete și băieți, sunt cu toții vrăjiți într-un joc stupid al declarațiilor de dragoste, de-a lungul unei nopți fierbinți de vară în care nu au nimic mai bun de făcut. După numeroase răsturnări de situație hilare, fiecare ajunge să se căsătorească cu perechea potrivită și spectacolul de termină cu happy end.

Act 1 (Noaptea, în pădure lângă AtenaNight)

Zânele intră în scenă (Over hill, over dale). Oberon, Regele Zânelor, se ceartă cu soția sa Tytania pentru un argat pe care dorește să-l ia sub protecția sa (Therefore the winds). Tytania refuză să-l cedeze. Oberon îl trimite pe servitorul său Puck să găsească o poțiune magică, pentru a o face pe Tytania să se îndrăgostească de prima creatură pe care o vede, dorind să ia băiatul în timp ce ea este sub influența vrăjii. Hermia, o tânără fată a decis să fugă în codru cu iubitul său Lysander, deoarece tatăl ei dorește să o mărite cu sila cu Demetrius (O cross ! Too high to be...I swear to thee). Demetrius o urmărește, fiind la rândul său urmărit de Helena, îndrăgostită de el fără speranță (I love thee not....I am your spaniel). Oberon, după ce a asistat la cearta dintre Demetrius și Helena, îi cere lui Puck să folosească poțiunea și asupra lui Demetrius, pentru ca să se îndrăgostească de Helena (I Know a bank where wild thyme blows). Șase muncitori breslași, printre care și Bottom țesătorul, se înțeleg între ei să se întâlnească noaptea târziu în pădure pentru a repeta în secret o piesă de teatru, pe care doresc să o joace la nunta Arhonetului Atenei Theseus cu Hippolyta Regina Amazoanelor. Rătăciți și obosiți Lysander și Hermia au adormit. Puck, crezând că sunt Demetrius și Helena presară poțiunea pe ochii lui Lysander. Demetrius apare, urmat de Helena, dar o abandonează furios. Singură și disperată, Helena îl vede pe Lysander și îl trezește. Sub efectul poțiunii, Lysander începe imediat să-i declare dragoste, dar Helena o ia la fugă crezând că își bate joc de ea, cu Lysander însă pe urmele ei (...good sir awake...and run through fire I will for thy sweet sake). Hermia se trezește dintr-un vis teribil și vede că a rămas singură. Ajutată de zâne, Regina Tytania a adormit iar Puck profită

de ocazie ca să-i presare și ei puțină poțiune, sperând că se va îndrăgosti de vreun țărănoi.

Act 2 (Mai târziu în noapte, tot în pădure)

Cei șase muncitori repetă piesa de teatru. Nemulțumit de spectacol, Puck decide să se amuze puțin și îl transformă pe Bottom într-un măgar. Îngroziți de transformare, ceilalți cinci bărbați o iau la sănătoasa. Rămas singur, Bottom cântă în gura mare ca să-și facă curaj și reușește să o trezească pe Tytania, iar regina se îndrăgostește imediat de el (...that they shall hear I am not afraid....I pray thee, gentle mortal). Oberon este absolut încântat să o vadă pe Tytania îndrăgostită de un măgar, dar în scenă intră Demetrius, în urmărirea Herminei, și Oberon realizează că Puck trebuie să fi făcut o greșală. Când Demetrius adoarme obosit, Oberon utilizează poțiunea asupra lui, iar când sosesc Helena și Lysander, Demetrius se trezește și se îndrăgostește Helena (O Helena, goddess, nymph....I see you all are bent to set against me). Apare Hermia și este respinsă de Lysander. Convinsă că băieții sunt înțeleși între ei ca să-și bată joc de ea, Hermia devine foarte furioasă și cei patru se ceartă între ei cu ardoare. Oberon îi dă lui Puck antidotul pentru poțiune, iar atunci când cei patru adorm extenuați folosește antidotul pe ochii lui Lysander.

Act 3 (Înainte de răsărit, în pădure / La Athena în Palatul Theseus)

Oberon o trezește pe Tytania din vrajă (And now I have the boy, I will undo....My Oberon ! what visions have I seen !). În zorii zilei, cei patru tineri îndrăgostiți se trezesc și în sfârșit se împacă, Demetrius cu Helena și Lysander cu Hermia. După ce și-a recăpătat forma umană, Bottom se trezește din ceea ce el crede că a fost un vis straniu (When my cue comes, call me and I will answer). Rătăcește prin pădure până când se reîntâlnește cu prietenii săi și le dă vestea că piesa lor a fost aprobată pentru a de juca în fața Curții Regale. Scena 2 - La Athena, cei patru tineri îl roagă pe Theseus să le ierte rătăcirea și să binecuvânteze unire lor. Arhonteze Theseus decide ca tinerii să se căsătorească simultan cu căsătoria lui cu Hippolyta (Now, fair Hippolyta... This day will quickly dream). Bottom și partenerii săi reușesc în sfârșit să joace piesa lor secretă, intitulată Pyramus și Thisbe. Micul spectacol din interiorul spectacolului este o versiune scurtă a lui Romeo și Julieta, având ca martori personaje nonumane cum sunt: Wall (Zidul), Moon (Luna) și Lion (Leul). La sfârșitul zilei toată lumea se retrage obosită. Oberon, Tytania și zânele binecuvântează întreaga suflare adormită, Puck fiind cel care are ultimul cuvânt (Now the hungry lion roars).

Arii și momente celebre: Act 1 - Over hill, over dale (Fairies), Therefore the winds (Oberon, Tytania), O cross ! Too high to be...I swear to thee (Hermia, Lysander), I love thee not...I am your spaniel (Demetrius, Helena), I Know a bank where wild thyme blows (Oberon), ...good sir awake...and run through fire I will for thy sweet sake (Helena, Lysander) Act 2 - ...that they shall hear I am not afraid....I pray thee, gentle mortal (Bottom, Tytania), O Helena, goddess, nymph....I see you all are bent to set against me (Demetrius, Helena). Act 3 - And now I have the boy, I will undo....My Oberon ! what visions have I seen ! (Oberon, Tytania), When my cue comes call me, an I will answer (Bottom), Now, fair Hippolyta... This day will quickly dream (Theseus, Hippolyta), Now the hungry lion roars (Fairies).

Balet: Primul spectacol integral de balet având ca subiect piesa de teatru a lui William Shakespeare a fost realizat în anul 1962, sub coreografia lui George Balanchine (1904-1983), pe muzica lui Felix Mendelssohn Bartholdy. Premiera spectacolului a avut loc la New York City Ballet în data de 17 Ianuarie 1962. Spectacolul include și un corp mare de balet format din copii. În anul 1977, choreograful John Neumeier a realizat pentru Bavarian State Ballet versiunea sa pentru spectacolul Visul unei nopți de vară, utilizând muzică compusă de Felix Mendelssohn Bartholdy și Gyorgy Ligeti.

Discuri și înregistrări: 1966 Covent Garden, London (Janet Baker - Hermia, Elisabeth Robson - Helena, Alexander Young - Lysander, Delme Bryn Jones - Demetrius, Michael Langdon - Bottom), 1966 London Symphony Orchestra, London (Josephine Veasey - Hermia, Heather Harper - Helena, Peter Pears - Lysander, Thomas Hemsley - Demetrius, Owen Branningan - Bottom), 1976 Covent Garden, London (Anne Howells - Hermia, Josephine Barstow - Helena, Ryland Davies - Lysander, Thomas Allen - Demetrius, Michael Langdon - Bottom), 1995 London Symphony Orchestra, London (Ruby Philogene - Hermia, Janice Watson - Helena, John Mark Ainsley - Lysander, Paul Whelan - Demetrius, Robert Lloyd - Bottom), 1996 Metropolitan Opera, New York (Jane Bunnell - Hermia, Nancy Gustafson - Helena, Kurt Streit - Lysander, Rodney Gilfry - Demetrius, Peter Rose - Bottom), 2004 English National Opera, London (Victoria Simmonds - Hermia, Lynda Richardson -

Helena, Alfred Boe - Lysnader, Leigh Melrose - Demetrius, Peter Rose - Bottom)

[Înapoi la Cuprins:](#)

11. Turandot

Titlu: Turandot

Compozitor: Giacomo Puccini (1858-1924). Născut la Lucca, Italia, a fost unul dintre cei nouă copii ai lui Michele Puccini cu Albina Magi. Familia sa, începând cu stră-stră străbunicul său, a ocupat poziția de maestro di capella timp de 124 de ani și a compus muzică pentru biserica din localitate. În anul 1880 a obținut diploma de absolvire de la Școala de Muzică Pacini din Lucca și a continuat studiile la Conservatorul din Milan cu o bursă oferită de Regina Margherita a Italiei. S-a căsătorit în anul 1904 cu Elvira Gemignani (1860-1930) și împreună au avut un fiu, Antonio. Înainte de anul 1900, Puccini a cumpărat pământ și a ridicat o vilă pe malul lacului, la Torre del Lago, transformată în prezent în Vila Muzeu Puccini. La Torre del Lago se organizează anual și un festival în memoria compozitorului. În anul 1923, Premierul Benito Mussolini l-a numit ca membru în Senatul Italiei (senatore a vita). Începând cu anul 1996 în orașul Lucca a fost fondat un Centru de Studii Giacomo Puccini. Opere: Le Villi (1884), Edgar (1889), Manon Lescaut (1893), La Boheme (1896), Tosca (1900), Madama Butterfly (1904), La Fanciulla del West (1910), La rondine (1917), Il Trittico (1918), Turandot (1926). Printre lucrările sale muzicale se mai numără: muzică sacră, cântece, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Giuseppe Adami (1878-1946) și Renato Simoni. Giuseppe Adami a colaborat cu Puccini pentru operele: La rondine (1917), Il tabarro (1918) și Turandot (1926). După moartea lui Puccini a publicat o colecție de scrisori personale ale compozitorului sub titlul de Epistolario (1928), precum și amintirile sale personale despre compozitor sub titlul Giacomo Puccini (1935), publicând astfel una dintre primele biografii complete. Renato Simoni (1875-1952) a fost un jurnalist și un critic de teatru implicat și el în producerea libretului. În anul 1952, Simoni a donat Muzeului La Scala cele 40 000 de volume cuprinzând toate scrierile și recenziile sale. Libretul are la bază piesa de teatru cu titlul Turandot, scrisă în anul 1762 de Conte Carlo Gozzi și apoi tradusă și reinterpretată în stil romantic, în anul 1801, de către Friedrich Schiller. Povestea originală are la bază una dintre cele șapte povești scrise în secolul al XII-lea de poetul persan Nizami Ganjavi (1141-1209). Opt dintre temele muzicale au la bază muzica tradițională din China iar melodia cântecului popular chinezesc intitulat Iasomia (jasmine) este inclus ca leitmotiv al prințesei Turandot.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la data de 25 Aprilie 1926 la Teatro alla Scala, Milan, și a fost condusă de Arturo Toscanini. În următorii doi ani, premiera spectacolului a avut loc pe numeroase scene ale lumii: Roma 29 Aprilie 1926, Buenos Aires 23 Iunie 1926, Dresda 6 Septembrie 1926, Veneția 9 Septembrie 1926, Vienna 14 Octombrie 1926, Berlin 8 Noiembrie 1926, New York Metropolitan Opera 16 Noiembrie 1926, Bruxelles 17 Decembrie 1926, Napoli 17 Ianuarie 1927, Parma 12 Februarie 1927, Torino 17 Martie 1927, London Covent Garden 7 Iunie 1927, San Francisco 19 Septembrie 1927, Bologna Octombrie 1927, Paris 29 Martie 1928, Australia 1928, Moscow Bolshoi Theatre 1931. În anul 1998 opera s-a cântat pentru prima dată în China, timp de 8 seri, în Palatul Interzis din Beijing. În sezonul 2015/16, Turandot s-a cântat în întreaga lume de 1225 ori, în 255 de producții diferite, ocupând locul 18 în lista Operabase.

Roluri: Prințesa Turandot (soprano), Împăratul Altoum, tatăl ei (tenor), Timur, detronatul Rege al Tartarului (bass), Necunoscutul Prinț Calaf, fiul său (tenor), Liu, o tânără sclavă (soprano), Ping, Primul Ministru (baritone), Pang, Majordomul (tenor), Pong, Bucătarul șef (tenor), Un Mandarin (baritone), Prințul Persiei (tenor), Călăul (silent)

Subiect: Acțiunea se petrece în China Antică, în timpuri de legendă și are în prim plan tradițiile asociate unei căsătorii imperiale. Frumoasa prințesă Turandot a stabilit pentru pețitorii săi un set de trei ghicitori, dar numeroși prinți nu au răspuns corect la întrebări și și-au pierdut viața. Prințul Calaf, fiul lui Timur, se îndrăgostește la rândul său de prințesă și răspunde corect la cele trei întrebări, dar prințesa cere îndurare. Prințul Calaf se oferă să-i acorde o a doua șansă, cu condiția ca prințesa să-i afle adevăratul nume. În timpul nopții, sclava Liu, deși este torturată de oamenii Prințesei Turandot, refuză să dezvăluie numele stăpânului pe care îl iubește în taină și preferă să se sinucidă. Îndurerat de moartea lui Liu, Prințul Tartarului refuză să mai câștige întrecerea și dezvăluie de bună voie numele său, dar Prințesa Turandot refuză la rândul său să facă uz de avantajul obținut. Când este întrebată de tatăl său dacă a aflat numele prințului, ea răspunde: Iubire !

Act 1 (În fața Palatului Imperial)

Un Mandarin anunță legea tradițională (Popolo di Pechino !- Popor al Peking-ului !). Prințul Persiei nu a reușit să răspundă corect la întrebări și urmează să fie decapitat la primul răsărit de Lună. Poporul se îngheșuie spre porțile palatului, fiind respins de gărzile imperiale, astfel că un bătrân orb cade la pământ. Sclava acestui bătrân, pe nume Liu, cere ajutor. Un tânăr din mulțime, îl recunoaște pe bătrân ca fiind tatăl său răătăcit de mult, Timur, fostul Rege detronat al Tartarului. Fericit că este în viață, tânărul Prinț al Tartarului îl roagă pe tatăl său să nu îl desconspire, pentru a nu le pune viețile în pericol. Timur îi spune fiului său că Liu este singura dintre servitorii săi care nu l-a părăsit după ce și-a pierdut vederea. Când prințul o întreabă de ce, Liu îi răspunde că un zâmbet al prințului în vechiul palat a legat-o pentru totdeauna de Regele Timur (Indierto, cani ! - La o parte, câinilor !). Luna răsare și Prințul Persiei este adus în fața mulțimii pentru a fi executat. Tânăr și frumos, prințul impresionează audiența astfel că mulțimea în frunte cu Prințul Tartarului cer ca prințesa să fie îndurătoare (O giovinetto ! - O tinerețe !). Prințesa apare în balcon și cu un semn imperial cere ca execuția să continue. Stupefiat de frumusețea fetei, pe care o vede pentru prima dată, Prințul Tartarului se îndrăgostește de fată și strigă numele ei de trei ori. Un ultim geamăt al mulțimii și Prințul Persiei este decapitat. Prințul Tartarului, surexcitat, dorește să bată imediat gongul și să anunțe că dorește să încerce să răspundă el la cele trei ghicitori, pentru a câștiga mâna Prințesei Turandot, dar este oprit de apariția miniștrilor Ping, Pang și Pong (Fermo, che fai ? - Oprește-te, ce faci ?). Timur îl roagă să renunțe, iar Liu cea îndrăgostită de prinț își încearcă și ea norocul (Signore, ascolta - Stăpâne ascultă). Imperturbabil, Prințul Tartarului o roagă pe Liu să aibă grijă de tatăl său în caz că nu va răspunde corect la întrebări (Non piangere Liu - Nu plânge Liu). Cei trei miniștri, Timur și Liu încearcă pentru ultima oară să-l oprească (Ah ! Per l'ultima volta ! - Ah ! Pentru ultima oară !). Prințul Tartarului lovește gongul de trei ori și strigă de trei ori numele prințesei, declarându-se astfel pețitor oficial, în timp ce mulțimea se lamentează: Îți sapi singur groapa ! De la balconul palatului, Prințesa Turandot acceptă provocarea.

Act 2 (Un pavilion din interiorul Palatului Imperial / În sala tronului la răsăritul soarelui)

Ping, Pang și Pong se lamentează în legătură cu nesfârșitele documente și ritualuri necesare pentru pregătirea unei nunți sau a unei înmormântări (Ola, Pang). Ping își amintește despre casa sa din Honan cu un mic lac înconjurat de bambus, Pong își amintește de o dumbravă din pădurea sa de lângă Tsiang, iar Pang își reamintește grădina sa de lângă Kiu (Ho una casa nell'Honan - Am o casă în Honan). Cei trei se întristează, când se gândesc câți tineri prinți au condus la moarte. La un sunet la trompetei, cei trei miniștri sunt gata pentru încă un spectacol, așteptând sosirea Împăratului.

Scene 2 - Împăratul Altoum stă pe tronul cel mare din palat. Stânjenit să arbitreze o nouă provocare, îl

conjură pe Prințul Tartarului să se retragă până când nu este prea târziu (Un giuramento atroce - Un jurământ atroce). Turandot intră în scenă și explică de ce este reticentă față de măritiș (In questa reggia - În acest palat). Printre strămoșii săi, Prințesa Lou-Ling a domnit în acest regat în liniște și pace, până când a fost cotoșită și ucisă de un prinț străin, invadator. Prințesa Lou-Ling trăiește acum în inima ei și a jurat că nu se va mărita niciodată. Îl avertizează pe Prințul Tartarului că este mai bine să se retragă, dar prințul refuză. Prințesa spune prima ghicitoare (Straniero, ascolta ! - Ce se naște în fiecare noapte și moare dimineața ?). Prințul răspunde corect: Speranța. Prințesa Turandot prezintă cea de a doua ghicitoare (Guiza al pari di fiamma - Ce strălucește roșu și cald ca flacăra, dar nu este focul ?). După un scurt moment prințul răspunde: Sângele. Prințesa se cutremură în timp ce mulțimea îl aclamă pe prinț. Turandot spune ultima sa ghicitoare (Gelo che ti da foco - Ce este ca gheața dar te aprinde, pentru ca apoi să-ți stingă focul ?). Prințul se gândește un timp și apoi răspunde: Tu ești aceea Turnadot !, Turandot ! iar mulțimea izbucnește în urale pentru prințul triumfător. Prințesa Turnadot se aruncă la picioarele tatălui său și cere îndurare, dar Împăratul Altoum insistă că jurămintele sunt sacre și prințesa trebuie să-și onoreze datoria și să se mărite cu prințul (Figlio del cielo - Fecioară a cerului). Disperată, Prințesa Turandot cere îndurare de la Prințul Tartarului (Mi porterai con la forza ? - Ai să mă iei cu forța ?). Cu tandrețe, Prințul Tartarului îi oferă fetei o a doua șansă, cu condiția să rezolve o ghicitoare spusă de el (Tre enigmi m'hai proposto - Spune numele meu înainte de răsăritul soarelui și voi muri). Turandot acceptă, în timp ce Împăratul declară că speră să-l salute ca ginere la răsăritul Soarelui.

Act 3 (În grădinile palatului. Noaptea / În sala tronului. Dimineața)

Străjerii vestesc în tot orașul ordinul Prințesei Turandot (Cosi comanda Turnadot - Nimeni nu doarme în Peking în noaptea aceasta !). Dacă numele prințului nu va fi aflat până dimineața, nimeni din oraș nu va mai trăi. Între timp, Prințul Tartarului jubilează anticipând victoria (Nessun dorma - Nu se doarme). Miniștrii Ping, Pang și Pong îi oferă prințului femeii frumoase și bogății, doar ca să renunțe (Tu che guardi le stelle - Tu care citești în stele), dar el refuză. Un grup de soldați l-au arestat pe Timur și pe sclava sa Liu. Au fost văzuți stând de vorbă cu prințul și trebuie să știe numele său. Prințesa Turandot intră în scenă și-i ordonă lui Timur să vorbească, dar este refuzată. Când gărzile încep să-l bruscheze pe Timur, sclava Liu declară că doar ea știe numele prințului dar refuză să vorbească și după ce este torturată. Este viața ei sau viața prințului pe care îl iubește. Prințesa Turandot o întreabă ce anume îi dă tărie să reziste iar Liu îi răspunde (Principessa, amore ! Iubirea, Principesă !). Prințesa cere ca Liu să fie torturată și mai amarnic, dar aceasta îi răspunde că a venit rândul prințesei să afle cum este atunci când te conduce doar iubirea (Tu che di gel sei cinta - Tu care te-ai încins cu un brâu de gheață). Spunând aceste cuvinte, Liu trage un hanger de la brâul unui soldat și se sinucide, căzând moartă la picioarele prințului. Deoarece Timur este orb, trebuie să i se explice ce s-a întâmplat. Atunci Timur îi previne că zeii au fost ofențați de moartea lui Liu, iar mulțimea este speriată și rușinată fiind amenințată cu moartea din ambele tabere. Îndurerat, Timur este scos din scenă o dată cu mulțimea și cu trupul lui Liu iar cei doi prinți rămân singuri. Prințul Tartarului îi reproșează prințesei cruzimea de care a dat dovadă (Principessa di morte - Prințesă a morții), apoi o sărută în ciuda rezistenței. Prințesa Turandot admite că simte pentru el și dragoste și ură, apoi îi cere să plece ducând cu el secretul. Jignit, prințul dezvăluie numele său (Calaf, figlio di Timur - Calaf, fiul lui Timur), renunțând astfel să mai câștige competiția. Prințesa Turandot răspunde (Del primo pianto - De la primul meu plâns). Scene 2 - Prințesa Turandot și Prințul Tartarului se apropie de tronul Împăratului iar Turandot declară că a aflat numele prințului (Diecimila anni al nostro Imperatore - Zece Mii de Ani pentru Împăratul nostru). Numele său este...Iubire ! Mulțimea aclamă și scandează urale în cinstea mirilor (O sole ! Vita ! Eternita - Glorie ! Viață ! Eternitate).

Arii și momente celebre: Act 1 - Popor al Peking-ului ! (Mandarin), La o parte, câinilor ! (Prince of Tartary, Timur, Liu), O tinerețe ! (Prince of Tartary, chorus), Oprește-te, ce faci ? (Ping, Pang, Pong). Stăpâne, ascultă - My Lord, hear me (Liu), Nu plânge Liu (Prince of Tartary), Ah ! Pentru ultima oară ! (The Ministers, Timur, Liu). Act 2 - Ola, Pang (Ping, Pang, Pong), Am o casă în Honan (Ping, Pong, Pang), Un jurământ atroce (Emperor Altoum), În acest palat (Turandot), Ce se naște în fiecare noapte și moare dimineața ? (Turandot), Ce strălucește roșu și cald ca flacăra, dar nu este focul ? (Turnadot), Ce este ca gheața dar te aprinde, pentru ca apoi să-ți stingă focul ? (Turandot), Fecioară a cerului (Emperor Altoum), Ai să mă iei cu forța ? (Turandot), Spune numele meu înainte de răsăritul soarelui și voi muri (Prince of Tartary). Act 3 - Nimeni nu doarme în Peking în noaptea aceasta ! (Chorus), Nu se doarme (Prince of Tartary), Tu care citești în stele (Ping, Pang, Pong), Iubirea, Principesă ! (Liu), Tu care te-ai încins cu un brâu de gheață (Liu), Prințesă a morții (Prince of Tartary),

Calaf, fiul lui Timur (Prince of Tartary), De la primul meu plânset (Turandot, Prince of Tartary), Zece Mii de Ani pentru Împăratul nostru (Turandot), Glorie ! Viață ! Eternitate (Chorus).

Balet: În anul 1988, spectacolul Turandot s-a cântat în Orașul Interzis din Beijing, timp de opt nopți, sub conducerea și coreografia lui Zhang Yimou și a dirijorului indian Zubin Mehta. Condimentat cu adevăratele valori ale tradițiilor din China, spectacolul a fost ca un adevărat basm oriental. Spectacolul a fost apoi prezentat sub forma unui film sub numele The Turandot Project 2000. În luna Februarie a anului 2015, un spectacol coregrafic complet pe muzica operei a fost pus în scenă de ansamblul de balet din Hong Kong la Grand Theatre Hong Kong Cultural Centre. Coreograful australian Natalie Weir a adaptat opera lui Puccini acompaniată de muzica originală, pentru a transforma un spectacol al puterii, al luxului și al răzbnării într-un spectacol coreografic dramatic.

Discuri și înregistrări: 1938 RAI Chorus and Orchestra, Turin (Gina Cigna - Turandot, Francesco Merli - Prince of Tartary, Magda Olivero - Liu), 1957, La Scala, Milan (Maria Callas - Turandot, Eugenio Fernandi - Prince of Tartary, Elisabeth Schwartzkopf - Liu), 1961 Metropolitan Opera, New York (Brigit Nilsson - Turandot, Franco Corelli - Prince of Tartary, Anna Moffo - Liu), 1970 Romanian Radio Television, Bucharest (Maria Slatinaru - Turandot, George Mircea - Prince of Tartary, Octav Enigarescu - Timur), 1972 London Philharmonic Orchestra, London (Joan Sutherland - Turandot, Luciano Pavarotti - Prince of Tartary, Monserrat Caballe - Liu, Nicolai Ghiaurov - Timur), 1977 San Francisco Opera (Monserrat Caballe - Turandot, Luciano Pavarotti - Prince of Persia, Leona Mitchell - Liu), 1981 Vienna State Opera, Vienna (Katia Ricciarelli - Turandot, Placido Domingo - Prince of Tartary, Barbara Hendricks - Liu, Ruggero Raimondi - Timur), 1984 Vienna Philharmonic, Vienna (Eva Marton - Turandot, Jose Carreras - Prince of Tartary, Katia Ricciarelli - Liu, Kurt Rydl - Timur), 2008 Orquestra de la Comunitat Valenciana (video), Valencia (Maria Guleghina - Turandot, Marco Berti - Prince of Tartary, Alexia Voulgaridou - Liu, Alexander Tsymbalyuk - Timur)

[Înapoi la Cuprins:](#)

12. Carmina Burana

Titlu: Carmina Burana

Compozitor: Carl Orff (1895-1982). Născut la Munchen, tatăl său, Heinrich Orff, a fost ofițer în Armata Imperială Germană, iar mama sa, Paula Koestler, a fost un pianist experimentat. A început lecțiile de pian cu mama sa, la vârsta de 5 ani și cele de violoncel doi ani mai târziu. La Gimnaziul Wittelsbach, în anul 1907 a fost selectat pentru corul bisericii, iar în anul 1911 a publicat prima sa compoziție: Also sprach Zarathustra. În anul 1912 a părăsit școala normală pentru a se înscrie la Akademie der Tonkunst (Academia de Muzică) din Munchen unde a absolvit în anul 1914. A lucrat ca asistent capelmaister și ca profesor de muzică. Începând cu anul 1924, împreună cu Dorothee Gunther a fondat și condus Școala Gunther pentru gimnastică, muzică și dans din Munchen. A fost căsătorit de patru ori, singurul său copil, Godela, a provenit din prima sa căsătorie, cea cu Alice Solscher. În cursul vieții a fost onorat cu numeroase distincții, printre care Crucea de Merit în anul 1959 și Marea Cruce de Merit în anul 1972. Lucrări: Orpheus (1924), Klage der Ariadne (1925), Tanz der Sproden (1925), Musik für Kinder (1930-35), Tanzstück (1933), Carmina Burana (1937), Catulli Carmina (1943), Trionfo di Afrodite (1953), Der Mond (1939), Die Kluge (1943), Ein Sommernachstraum (1952), Antigone (1949), Oedipus der Tyrann (1959), Prometheus (1968), De temporum fine comoedia (1973).

Libret: Carl Orff. Carmina Burana este o cantată scenică, adică o compoziție vocală cu acompaniament instrumental și implicarea unui cor, fiind diferită de un spectacol de operă prin aceea că momentele muzicale nu respectă un scenariu coerent de evenimente iar scenografia și costumele au un rol secundar. Cantata sacră, denumită și cantată bisericească se cântă în biserică în timpul liturghiei și nu necesită nici un fel de scenografie. Textul cantatei a fost selectat din ediția 1847 a unui manuscris denumit Carmina Burana, format din 254 de poeme scrise în secolele al XI-lea și al XII-lea. Pentru selectarea și organizarea celor 24 de poeme ce formează textul, Orff a fost asistat de Michael Hoffmann, un tânăr student la drept fluent în limbile Latină și Greacă. Scris în majoritate în limba latină seculară (latina utilizată în biserică), textul mai include și fragmente scrise în

germana medievală, în vechea limbă provensală și în limba franceză veche. Principalele subiecte ale momentelor muzicale exploatează cutumele moralei creștine: dragostea, plăcerile și viciile, vitejia, labilitatea norocului și a bogăției, natura efemeră a vieții, bucuria Primăverii și a Naturii.

Istoricul spectacolului: Carmina Burana a avut premiera la Frankfurt la data de 8 Iunie 1937, la Opera din Frankfurt, sub bagheta dirijorului Bertil Wetselberger, secundat de corul Caecilian din Frankfurt, cu o scenografie realizată de Oskar Walterlin și costume realizate de Ludwig Sievert. În scurt timp, Carmina Burana a devenit cea mai cunoscută lucrare muzicală compusă în Germania modernă iar popularitatea a continuat să-i crească și după război. În jurul anului 1960, Carmina Burana a intrat în repertoriul clasic internațional pentru a fi cântată permanent în întreaga lume. Încă din anul 1937, primul moment muzical al cantatei intitulat O Fortuna, a fost cel mai utilizat fragment muzical din întreaga istorie a muzicii pentru film. Compoziția a devenit un fel de placă turnantă în cultura populară și a apărut în numeroase filme, reclame pentru film, seriale de televiziune, programe radio în direct, reclame, programe de televiziune comerciale, jocuri video sau numeroase alte tipuri de spectacole. În anul 1956, compozitorul Wilhelm Killmayer (1927-2017), un discipol al lui Orff, a creat o versiune redusă pentru soliști, cor mixt, cor de copii, două pianе și șase instrumente de percuție, versiune autorizată de compozitor. În sezonul 2015/2016, Carmina Burana s-a cântat în întreaga lume de 252 ori, în 76 de producții diferite, ocupând locul 81 în lista Operabase.

Roluri: Cor (1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 24, 25), Cor restâns (3, 8, 9), Cor de copii (15, 22), Cor mixt (20), Instrumental (6, 9), Bariton (4, 11, 13, 16, 18, 19, 22), Teno (12), Soprano (15, 17, 21, 22, 23), trei Tenor (19), doi Bass (19)

Subiect: 1. O fortuna velut luna statu variabilis, semper crescis aut descrescis vita detestabilis ... (O Noroc, lucește Luna față sa variabilă, mereu crește sau descrește viața mizerabilă ...)

Sors immanis et inanis rota tu volubilis, status malus vana salus semper disolubilis... (Soarta crudă sau amară tu rotești volubilă, boala grea sau sănătatea este disolubilă...)

Hac in hora sine mora corde pulsum tangite; quod per sortem stenit fortem mecum omnes plangite (Joci în horă fără preget atinge pulsul inimii, ține piept în fața sorții când ceilalți se tânguie)

2. In Fortune solio sederam elatus, prosperitas vario flore coronatus (În a Norocului țărână sunt crescut, averea schimbă a florilor coroață)

3. Zephyrus nectareo spirans in odore. Certatim pro bravio curramus in amore. (Nectarul Zefirului arome rotește. Căutăm leac pentru eroul ce iubește)

4. Omnia sol temperat purus et subtilis, novo mundo reserat faciem Aprilis (Sufletul cel tânăr gentil și subtil e, noul an se naște începem Aprilie)

5. Gloriantur at letantur in melle dulcedinis, qui conantur, ut utantur premio Cupidinis (Glorioasă, de durată este dulceața mării, celui ce știe, și cere, premiul dat iubirii)

6. Dance (instrumental)

7. Floret silva nobilis floribus et foliis. Ubi est antiquus meus amicus ? (Înflorească nobil, frunzele și florile. Unde ești trecutul, vechiul meu amic ?)

8. Chamer, gip die varwe mir, die min wengel roete (Cârciumare dă-mi război, să roșesc la față)

9. Chume, chum, geselle min, Sezer rosenvarwer munt (Iute, iute adu vin, trandafiri în piept îmi vin)

10. Were diu werlt alle min von deme mere unze an den Rin (A mea este lumea mare de la Rhin până la

mare)

11. Feror ego veluti sine nauta navis, ut per vias aeris vaga fertur avis (Ca un vas fără pânze pe mare plutesc, ca un șoim fără aripi prin aer zoresc)

12. Miser, miser ! mondo niger et ustus fortiter ! (Mizerie, mizerie ! lumea neagră crește arșița)

13. Ego sum abbas Cucaniensis at consilium meum est cum bibulis (Omule singur cuc eu ți-s părinte, iar sfatul meu este cum să bei)

14. In taberna quando sumus non curamus quid sit humus (La cârciumă ești în vână dar născut ești din țărână)

15. Amor volat undique captus est libidine (Amorul zboară liber, libidoul e captiv)

16. Dies, nox et omnia michi sunt contraria; virginum colloquia me fay planszer (Zile nopți și toate cele, contra mea sunt; sfatul virginelor mă lasă plângând)

17. Stetit puella rufa tunica; si quis eam tetigit tunica crepuit (Stă fetița în roșie rochiță; dacă o ating rochița palpită)

18. Circa mea pectora multa sunt suspiria de tua pulchritudine que me ledunt misere (În jurul inimii mele sunt multe suspine la a ta frumusețe ce mă lasă în mizerie)

19. Si puer cum puellula moraretur in cellula felix coniunctio. (Să uiți în celulă un băiat și o fată fericite reuniune)

20. Rosa rubicundior, lilio candidior omnibus formosior semper in te glorior (Rubicondă ca o roză, candidă ca o lalea, mai bună decât toate, eternă gloria ta)

21. In truitina mentis dubia fluctuant contraria lascivus amor et pudicita. (Căutând adevărul suspiciunea minții oscilează între contrarii, amor lasciv sau pudoare)

22. Tempus es iocundum o virgines, mondo congaudete vos iuvenes. (O virginelor este timpul să vă bucurați, lumea întreagă vă sărbătorește tinerețea)

23. Dulcissime, totam tibi subdo me ! (Tu cea mai dulce, supune-te mie cu totul !)

24. Ave formosissima gemma pretiosa, ave decum virginum virgo gloriosa (Vivat celei mai frumoase, piatră prețioasă, iar dintre virgine ție cea glorioasă)

25. O fortuna velut luna statu variabilis, semper crescis aut descrescis vita detestabilis ... (O Noroc, lucește Luna fața sa variabilă, mereu crește sau descrește viața mizerabilă ...)

Arii și momente celebre: 1. O Fortuna velut luna 2. Fortune plango vulnera 3. Veris leta facies 4. Omnia sol temperat 5. Ecce Gratum 6. Tanz 7. Floret silva nobilis 8. Chramer, gip die varwe mir 9. Swaz hie gat umbe 10. Were diu werlt alle min 11. Estuans interius 12. Olim lacus colueram 13. Ego sum abbas 14. In taberna quando sumus 15. Amor volat undique 16. Dies nox et omnia 17. Stetit puella 18. Circa mea pectora 19. Si puer cum puella 20. Veni, veni, venias 21. In truitina mentis dubia 22. Tempus es iocundum 23. Dulcissime 24. Ave formosissima 25 O Fortuna velut luna

Balet: Spectacolul a fost conceput din start pentru scenă, cu momente de dans, coreografie, design vizual și alte efecte de scenă. În anul 1974, William Christensen a șocat și totodată entuziasmat audiența atunci când a prezentat în Utah premiera baletului Carmina Burana, devenit apoi unul dintre cele mai populare spectacole de dans. În anul 1978, pentru Minnesota Dance Theatre, prin colaborare cu Carl Orff în persoană, Loyce Houlton a compus coreografia pentru o versiune de dans a întregului spectacol. Cu ocazia aniversării celor 80 de ani de viață, în anul 1975 postul de televiziune ZDF din Germania a filmat o versiune a spectacolului în coreografia lui Jean Pierre Ponelle. Pentru a aniversa zece ani de existență, Washington Ballet a pus în scenă o versiune post modernă a spectacolului în coreografia lui Septime Webre. În Cincinnati, premiera spectacolului Carmina Burana a avut loc sub coreografia lui Nicolo Fonte, cu voci și coruri ce au ținut de May Festival Chorus.

Discuri și înregistrări: 1959 Huston Symphony, 1960 Leipzig Radio Symphony Orchestra, 1966 New Philharmonia Orchestra, London, 1968 Deutsche Oper Berlin, 1973 Munich Radio Orchestra, 1974 Cleveland Orchestra, 1979 Philharmonia Orchestra, 1984 Chicago Symphony Orchestra, 1988 New York Choral Society, 1997 Orchestre Symphonique de Montreal, 2003 Deutsche Oper Berlin, 2005 Berlin Philharmonic, 2014 Collegium Vocale Gent Discography: 1964 Studio der fruhen Musik (dir Thomas Binkley), 1968 Capella Antiqua Munchen (dir Konrad Rukland), 1975 Clemencic Consort (dir Rene Clemencic), 1988 Madrigalisti di Genova (dir Leopoldo Gamberini), 1990 Le Grand Mystere de la Passion (dir Marcel Peres), 1994 New London

Consort (dir Philip Pickett), 1997 Medieval Poems and Songs (dir Michael Posch), 1998 Mondo Antiquo (dir Bettina Hoffmann), 2008 Medieval Songs from the Codex Buranus (dir Rene Clemencic), 2010 Obsidienne (dir Emmanuel Bonnardot)

[Înapoi la Cuprins:](#)

13. Cariera unui libertin

Title: Cariera unui libertin (The Rake's Progress)

Compozitor: Igor Stravinsky (1882-1971). Născut la Oranienbaum, o suburbie a Saint Petersburgului din vecinătatea Palatului Regal Peterhof, tatăl său Fyodor Stravinsky (1843-1902) a fost un bine cunoscut cântăreț de operă (bass) la Opera din Kiev și la Mariinsky Theatre din Saint Petersburg, iar mama sa Anna Kholodovsky (1854-1939) era fata unui înalt diplomat al Ministerului de Externe de la Kiev. Igor Stravinsky a început lecțiile de pian în copilărie. În anul 1901 s-a înscris la Universitatea din Saint Petersburg unde a studiat dreptul și începând cu anul 1905 a luat lecții private de compoziție cu Nikolai Rimsky Korsakov, la acel moment cel mai renumit compozitor al Rusiei. În anul 1906 s-a căsătorit cu Katherina Gavrylivna Nosenko (1906-1939) iar din căsătoria lor au rezultat patru copii: Fyodor, Ludmila, Maria și Soulima. Opere: The Nightingale (1914), Renard (1916), L'Histoire du soldat (1918), Mavra (1922), Oedipus Rex (1927), Persephone (1933), The Rake's Progress (1951), The Flood (1962). Balet: The Firebird (1910), Petrushka (1911), The Rite of Spring (1913), Les noces (1917), Pulcinella (1920), Apollo (1928), La baiser de la fee (1928), Jeu de cartes (1936), Circus Polka (1942), Scenes de Ballet (1944), Orpheus (1947), Agon (1957). Printre lucrările sale muzicale se mai numără: muzică orchestrală și concertantă, muzică corală, muzică de cameră, muzică vocală și fragmente muzicale pentru pian. Pe muzica sa au mai fost puse în scenă alte 17 spectacole de balet sub conducerea altor muzicieni.

Libret: Wystan Hugh Auden (1907-1973) și Chester Kallman (1921-1975). Cei doi poeți americani au scris acest libret începând cu anul 1949. Din colaborarea lor au mai rezultat și libreturile pentru operele: Elegy for Young Lovers (1956) și The Bassarids (1961) scrise pentru compozitorul Hans Werner Henze. Auden singur a mai scris libretul pentru opereta Paul Bunyan aparținând lui Benjamin Britten și cel pentru opera Love's Labour's Lost aparținând lui Nicolas Nabokov, iar Kallman singur a scris libretul pentru opera The Tuscan Players aparținând lui Carlos Chaves. Auden a fost un scriitor prolific și a câștigat în anul 1948 Premiul Pulitzer pentru Poezie cu poemul The Age of Anxiety, fiind cunoscut cititorilor mai ales pentru poeziile de dragoste Funeral Blues și The Shield of Achilles. Opera sa literară include 22 de volume publicate, conținând poezii, proză și eseuri, scenarii de film sau alte colaborări muzicale, cum este de exemplu ciclul de cântece intitulat Our Hunting Fathers, scris pentru Benjamin Britten. În anul 1961, David Hockney (născut în anul 1937) a creat o versiune proprie tipărită a spectacolului și a produs scenografia pentru un spectacol pus în scenă în anul 1975.

Istoricul spectacolului: Cariera unui libertin s-a cântat pentru prima dată la 11 Septembrie 1951 la Veneția, la Teatro La Fenice, cu Robert Rounseville în rolul lui Tom Rakewell și Elisabeth Schwartzkopf în rolul Anne Trulove. Premiera operei la Paris a avut loc la data de 18 Iunie 1952 la Opera Comique. Premiera americană de la Metropolitan Opera din New York a fost la 14 Februarie 1953, sub conducerea lui Fritz Reiner spectacolul fiind produs de George Balanchine. În Anglia, spectacolul a fost pus în scenă pentru prima dată la 19 Decembrie 1956 de către Cambridge University Opera Group. Un an mai târziu opera s-a cântat în New Mexico la Opera Santa Fe iar în anul 1961 cunoscutul regizor suedez Ingmar Bergman (1918-2007) a regizat spectacolul pentru Royal Swedish Opera din Stockholm. O producție notabilă a fost și cea din anul 1975 pentru Glyndebourne Festiva Opera, în regia lui John Cox, cu scenografie și costume realizate de David Hockney. În anul 2010, pentru spectacolul produs de Berlin Staatsoper, acțiunea a fost transpusă în secolul XX și a fost relocată din Anglia în America. În sezonul 2015-2016, Cariera unui libertin (The Rake's Progress) s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 257 ori, în 52 de producții diferite și a ocupat locul 79 din lista Operabase.

Roluri: Trulove (bass), Anne, fiica lui (soprano), Tom Rakewell (tenor), Nick Shadow (baritone), Mother Goose (mezzo-soprano), Baba the Turk (mezzo-soprano), Sellem, portărelul (tenor), Directorul azilului de nebuni

(bass)

Subiect: Este o tragic comedie burlescă despre căsătoriile a-la-mode din Anglia puritană, o versiune englezească pentru Evgheni Oneghin, povestea având la bază cele opt tablouri din seria intitulată *A Rake's Progress* (1773-1735) realizată de William Hogarth (1697-1764). Tablourile din această frescă descriu declinul și decăderea unui tânăr gentilom pe nume Tom Rakewell, moștenitor al unui negustor bogat, care s-a dovedit însă a fi un risipitor prodigios și a cheltuit întreaga sa avere la Londra. În consecință, Tom Rakewell a fost închis la Fleet Prison și apoi transferat la Spitalul Bethlem (Bedlam), un azil infam pentru bolnavi mintali. Morala acestei povestiri este următoarea: Pentru cei cu inima prea largă, cu puna prea largă sau cu mintea prea deschisă, Dracul are întotdeauna ceva de făcut.

Act 1 (Grădina casei lui Trulove / Cârciuma Mother Goose din Londra / Grădina casei lui Trulove)

Tom Rakewell o curtează pe Ann, în grădina familiei Trulove (*Love tells no lies*). Domnul Trulove intră în scenă și îi propune lui Tom o slujbă decentă de contabil, dar Tom este prea orgolios ca să accepte (*Why should I labor*). Tom este acostat de Nick și apoi de față cu Anne și cu tatăl său, Nick anunță că Tom este moștenitorul unui unchi bogat și a devenit un om bogat. La sfatul domnului Trulove, Tom pleacă imediat la Londra împreună cu Nick pentru a intra în posesia averii. Cei patru își iau rămas bun (*Dear Father Trulove*). Scena 2 - Băieți hămăiți și fete animatoare cântă experiența lor în ale păcatului (*In triumph glorious*). Reticent să înșele dragostea nutrită de Anne pentru el, Tom este stânjenit și se îmbată zdravăn, până când patroana Mother Goose, în entuziasmul audienței, culege premiul datorat experienței sale (*Lanterloo, lanterloo*). Scena 3 - Între timp, la proprietatea sa de la țară, Ann se întreabă de ce nu a primit nici o veste de la Tom (*Quietly night*). După ce se îmbărbătează, Anne hotărăște să meargă la Londra pentru a-l ajuta pe fragilul Tom, dragostea ei nu poate da greș.

Act 2 (În casa lui Tom de la Londra / În fața casei lui Tom / În casa lui Tom)

Plictisit și indispus Tom vrea o schimbare de muzică în viața sa (*Vary the song, O London, change !*). Nick intră în scenă fericit să-l servească. Pentru a se elibera de destinul său plicticos, Nick îi propune să-și făurească singur destinul căsătorindu-se cu Baba the Turk, o faimoasă femeie cu barbă de la circ (*My tale shall be told*). Scena 2 - Anne reușește să găsească la Londra casa lui Tom și sosește tocmai când Tom coboară dintr-o trăsură însoțit de Baba the Turk proaspăta sa soție. După prezentările de rigoare, Anne spune că ea este cea care a fost nevrednică de dragostea lui în timp ce Tom o imploră să plece (*It is done, it is done*) până când fata se îndepărtează. Scena 3 - Baba the Turk povestește cu nostalgie diversele ei experiențe din turneele în jurul lumii (*As I was saying...*). Nefericit, Tom declanșează o ceartă iar Baba the Turk îi reproșează că este abuzată și neglijată (*Scorned ! Abused ! Neglected ! Baited !*). Tom adoarme și visează la o mașinărie care face pâine din piatră seacă, iar când se trezește, în fața sa este Nick în brațe cu o astfel de mașinărie (*Thanks to this excellent device*). Îndatoritorul Nick, îi spune stăpânului că o astfel de mașinărie ar trebui produsă în cantități industriale, dar pentru aceasta Tom trebuie să pună la bătaie toți banii, partenerii și reputația sa. Excitat de perspectivă, Tom refuză să se mai consulte cu proaspăta sa soție, pe care o declară deja înmormântată.

Act 3 (În casa lui Tom din Londra, acum plină de praft / O capelă. Morminte / În azilul de nebuni)

Mașinăria s-a dovedit a fi o scamatorie și mulțimea cântă despre dezastrul, ruina și rușinea ce au urmat (*Ruin, Disaster, Shame*). Proprietatea lui Tom este scoasă la licitație împreună cu zestrea adusă de Baba the Turk.

Licitația este condusă de portărelul Seelem (Who hears me, knows me). Anne intră în camera de licitație în timp ce din stradă se aud Tom și Nick strigând în gura mare că Baba the Turk este scoasă la licitație. Anne și Baba the Turk cad de comun acord în ceea ce-l privește pe Tom, ca două ladies (Not quite a gentleman). Scena 2 - După ce a fost un an în serviciul lui Tom, Nick cere să fie plătit, dar nu vrea bani ci îi cere sufletul (How dark and dreadful is this place). Tom se codește, așa că Nick îi oferă o ultimă șansă, să decidă cărțile soarta lui is (My heart is wild with fear). Tom reușește să ghicească toate cele trei cărți, așa că Nick se afundă în mormânt în timp ce Tom zâmbește deasupra lui și îl presară cu iarbă (With roses crowned). Scena 3 - În azilul de nebuni, Tom se ceartă cu un cor al nebunilor (Prepare yourselves, heroic shades). Tom este convins că este Adonis și refuză să răspundă la orice alt nume în timp ce Anne intră în scenă însoțită de directorul azilului. Tom o întâmpină cu entuziasm (Venus, my Queen) iar fata încearcă să-l adoarnă cântând pentru el un cântec de leagăn (Gently, little boat). Domnul Trulove intră în scenă și împreună își iau rămas bun (God is merciful and just). Tom este lăsat singur, cu Panteonul său de Zei Olimpoieni în timp ce corul deplânge tinerețea lui (Mourn for Adonis, ever young).

Epilog (În fața cortinei. Toate luminile sunt aprinse)

Anne, Baba, Tom, Trulove, Nick și toți împreună iau cuvântul pentru a prezenta morala spectacolului (Since Eve went out with Adam, for idle hands and hearts and minds The Devil finds a work to do, a work dear Sir, Fair Madam, for you and you).

Arii și momente celebre: Act 1 - Love tells no lies (Tom, Anne), Why should I labor (Tom), Dear Father Trulove (Tom, Anne, Trulove, Nick), In triumph glorious (Chorus), Lanterloo, lanterloo (Chorus), Quietly night (Anne). Act 2 - Vary the song, O London, change ! (Tom), My tale shall be told (Tom, Nick), It is done, it is done (Anne, Tom, Baba the Turk), As I was saying...(Baba the Turk), Scorned ! Abused ! Neglected ! Baited ! (Baba the Turk), Thanks to this excellent device (Tom, Nick). Act 3 - Ruin, Disaster, Shame (Chorus), Who hears me, knows me (Seelem), Not quite a gentleman (Anne, Baba the Turk), How dark and dreadful is this place (Tom, Nick), My heart is wild with fear (Tom, Nick), With roses crowned (Tom). Prepare yourselves, heroic shades (Tom), Venus, my Queen (Tom), Gently, little boat (Anne), God is merciful and just (Anne, Trulove), Mourn for Adonis, ever young (Chorus). Since Eve went out with Adam...The Devil finds a work to do (Anne, Baba, Tom, Trulove, Nick).

Balet: Un spectacol scurt de balet cu numele de The Rake's Progress a fost produs în anul 1935, inspirat de desenele lui William Hogarth, pe muzica lui Gavin Gordon (1901-1970), coreografia fiind realizată de Ninette de Valois (1898-2001), fondatoarea baletului Englez și Irlandez. Premiera spectacolului a avut loc în anul 1935 la Sadler's Wells Theatre cu costume și scenografie realizate de Rex Whistler. Spectacolul de balet constă din opt momente puternic inspirate după cele opt tablouri.

Discuri înregistrări: 1953 Metropolitan Opera, New York (Eugene Conley - Tom, Hilde Gueden - Anne, Mack Harrell - Nick, Blanche Thebom - Baba), 1964 Sadler's Wells Opera, London (Alexander Young - Tom, Judith Raskin - Anne, John Reardon - Nick, Regina Sarfaty - Baba), 1985 London Sinfonietta, London (Philip Langridge - Tom, Cathryn Pope - Anne, Samuel Ramey - Nick, Sarah Walker - Baba), 1995 Lyon Opera, Lyon (Jerry Hadley - Tom, Dawn Upshaw - Ann, Samuel Ramey - Nick, Grace Bumbry - Baba), 1997 Tokyo Opera, Tokyo (Anthony Rolfe Johnson - Tom, Sylvia McNair - Anne, Paul Plishka - Nick, Jane Henschel - Baba), 1999 London Symphony Orchestra, London (Ian Bostridge - Tom, Deborah York - Anne, Bryn Terfel - Nick, Anne Sofie von Otter - Baba), 2010 Metropolitan Opera, New York (Paul Groves - Tom, Dawn Upshaw - Anne, Samuel Ramey - Nick, Stephanie Blythe - Baba)

[Înapoi la Cuprins:](#)

14. Văduva veselă

Titlu: Văduva veselă

Compozitor: Franz Lehar (1870-1948). Născut la Komaron, în Regatul Ungariei (Slovacia de astăzi), tatăl său Franz Lehar Polach (1838-1898) de origine austriac, a fost tambur major în Regimentul de Infanterie nr. 50 al armatei Austro-Ungare, în timp ce mama sa Christine Neubrandt (1849-1906) era descendenta unei familii provenite din Germania. A studiat vioara la Conservatorul din Praga cu dirijorul Antonin Bennewitz (1833-1926). După absolvire, în anul 1888 s-a alăturat orchestrei condusă de tatăl său ca asistent, pentru ca doi ani mai târziu să devină el însuși tambur major la Losoncz în Slovacia. În anul 1902 a ocupat postul de dirijor la Theater an den Wien din Viena. S-a căsătorit în anul 1924 cu Sophie Paschkis (1878-1947). Începând cu anul 1935 a decis să deschidă o agenție de publicitate proprie, sub numele de Glocken-Verlag. Operette: Kukuska / Tatjana (1896), Der Klavierstimmer (Wiener Frauen) (1902), Der Rastelbinder (1902), Der Gottergatte (1904), Die Juxherait (1904), Die lustige Witwe (The Merry Widow) (1905), Der Schlüssel zum Paradies (1906), Peter und Paul Schlaraffenland (1906), Mitislaw der Moderne (1907), Der Mann mit den drei Frauen (1908), Das Furstenkind (1909), Der Graf von Luxemburg (1909), Zigeunerliebe (Gipsy Love) (1910), Eva (Das Fabriksmadel) (1911), Die ideale Gattin (1913), Endlich allein (1914), Der Sterngucker (1916), Wo die Lerche singt (Where the Lark Sings) (1918), Die blaue Mazur (1920), Die Tangokonigin (1921), La danza delle libellule (1922), Frasquita (1922), Die gelbe Jacke (1923), CloClo (1924), Paganini (1925), Gigolette (1926), Der Zarewitsch (1927), Das Land des Lachens (The Land of Smiles) (1929), Giuditta (1934), Garabonciás diak (The Wandering Scholar) (1943).

Libret: Viktor Leon (1858-1940) și Leo Stein (1861-1921). Cei doi libretiști au colaborat cu Franz Lehar pentru: Der Gottergatte (1904) și Die lustige Witwe (1905). Viktor Leon singur a mai scris pentru Franz Lehar libretele pentru operetele: Der Rastelbinder și Die Gelbe Jacke. Pentru alți compozitori, Viktor Leon a scris: Der Doppelgänger (Alfred Zamara), Simplicius (Johan Strauss II), Der Streik der Schmiede (Max Josef Beer), Der Opernball (Richard Heuberger), Wiener Blut (Johann Strauss II), Die Schönen von Fogaras (Alfred Grünfeld), Barfussle (Richard Heuberger), Der fidele Bauer (Leo Fall), Die geschiedene Frau (Leo Fall), Gold gab ich für Eisen (Emerich Kalman), Wiener Volkssänger (Robert Mahler). Leo Stein singur a mai produs următoarele librete: Der Graf von Luxemburg (Franz Lehar), Wiener Blut (Johan Strauss II) și Die Csárdasfürstin (Emmerich Kalman).

Istoricul spectacolului: Opera s-a cântat pentru prima dată la data de 30 Decembrie 1905, la Theater an den Wien și a fost un succes major cu 483 de spectacole consecutive. După reprezentația cu numărul 400, Lehar a scris o uvertură, dar în majoritatea producțiilor această uvertură a fost omisă. În anul următor spectacolul a făcut un turneu în întreaga Austrie. În Germania, premiera spectacolului a avut loc la data de 3 Martie 1906 la Neues Operetten Theater din Hamburg, iar la Berlin premiera a fost la data de 1 Mai 1906 la Berlin Theater. La Budapesta, Văduva veselă a debutat la data de 27 Noiembrie 1906 la Magyar Színház. În anul 1907, opereta s-a cântat la Buenos Aires în cinci producții diferite, fiecare dintre acestea într-o limbă diferită. Prima reprezentație la Paris s-a ținut la Teatrul Apollo la data de 28 Aprilie 1909, iar spectacolul La Veuve joyeuse s-a repetat apoi de 186 de ori. La Londra premiera spectacolului a fost la data de 8 Iunie 1907 la Daly's Theatre, cu o adaptare în limba engleză realizată de Basil Hood pe versurile lui Adrian Ross. Spectacolul The Merry Widow a fost o adevărată senzație la Londra unde s-a repetat apoi de 778 ori. În Statele Unite ale Americii, premiera spectacolului a avut loc la data de 21 Octombrie 1907 pe Broadway, la New Amsterdam Theatre unde s-a cântat de 416 ori. În anul 1943 spectacolul a fost reluat pe Broadway și pus în scenă de New Opera Company. În Australia, opereta s-a cântat pentru prima dată în anul 1908. În anul 1910 spectacolul s-a cântat pentru prima dată și la Bruxelles. La Viena, Die Lustige Witwe a fost reluat de nenumărate ori și a rămas de atunci unul dintre spectacolele permanente din repertoriul Volkopera din Viena. Există numeroase producții de film și câteva apariții notabile în televiziune printre care: 1955 (NBC), 1968 (British TV), 1977, 1996, 2002, 2015 (PBS). Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Văduva veselă s-a cântat în întreaga lume de 1202 ori, în 223 de producții diferite și a ocupat locul 19 în lista Operabase.

Roluri: Hanna Glawari, o văduvă bogată (soprano), Conte Danilo Danilovitch, Primul Secretar al Ambasadei (tenor sau baritone liric), Baronul Mirko Zeta, Ambasadorul (baritone), Valencienne, soția sa (soprano), Camille, Conte de Rosillon (tenor), Njegus, Secretar al Ambasadei (rol vorbit), Kromow, Consilier al Ambasadei (baritone), Olga, soția sa (mezzo-soprano), Bogdanovitch, Consul (baritone), Sylviane, soția sa (soprano), Raoul de St Brioche, diplomat francez (tenor), Vicomte Cascada, diplomat latin (baritone), Pritschitsch, Consul al Ambasadei (baritone), Praskowia, soția sa (mezzo soprano), Corul (muzicieni și servitori).

Subiect: Povestea se bazează pe o comedie intitulată *L'attaché d'ambassade*, scrisă în anul 1861 de Henry Meilhac (1830-1897). Opereta explorează câteva dintre meandrele galanteriei și mariajului din lumea aristocrată. În intervalul cuprins între trei baluri dansante, înalți ofițeri ai unei ambasade și doamne din înalta societate schimbă între ei politețuri, mici cadouri și maniere aristocrate. Atenția se concentrează asupra unei văduve: tânără, frumoasă și mai ales foarte bogată. În centrul acțiunii se află un evantai pe care unul dintre tinerii ofițeri a scris un mesaj de dragoste. Evantaiul este pierdut, și pe măsură ce trece dintr-o mână în alta declanșează reacții și interpretări diferite al fiecare dintre noii posesori. În final, evantaiul revine la posesoarea de drept și lucrurile se limpezesc. Tânăra văduvă se mărită cu Primul Secretar al Ambasadei, un adevărat gentleman, și spectacolul se termină cu Happy End. Numai zâmbete și flori în lumea aristocraților.

Act 1 (O ambasadă din Paris. Sala de bal)

O ambasadă din Paris a dat un bal pentru a sărbători ziua de naștere a suveranului. Ambasadorul, Baronul Zeta deschide balul (Eu sunt suveranul unei țări prin proxy). Soția sa Valencienne flirtează cu atașatul francez Conte Camille de Rosillon (Ah, vă rog să vă liniștiți !). Camille scrie o declarație de dragoste pe evantaiul doamnei Valencienne. Evantaiul este însă pierdut și găsit de consilierul Komarow, crezând că este al soției sale Olga. Pentru a o salva pe doamna Olga de o situație jenantă, Ambasadorul Zeta se prefacă că recunoaște evantaiul ca fiind al soției sale. În scenă intră Hanna Glawari, primită de bărbați cu multă sollicitudine. Între timp, Conte Danilo Danilovitsch abea așteaptă să sfârșească încă o zi de lucru (Oh, patria mea...). Când intră în sala de bal, Danilo se întâlnește cu Ambasadorul Zeta și primește recomandarea de a se căsători cu văduva Hanna Glawari, spre binele națiunii. Toată lumea dansează cu excepția văduvei. Hanna a refuzat toate invitațiile până când Conte Danilo se oferă să-i cumpere un dans oferind suma de 10 000 franci pentru opere caritabile. Conte Camille răspunde și el provocării oferind aceeași sumă. Hanna îi refuză pe amândoi, dar Danilo insistă până când Hanna se trezește dansând în brațele lui.

Act 2 (O petrecere în grădina casei lui Hanna / Un mic pavilion din grădină)

În seara următoare, Hanna organizează o petrecere în grădina sa, pentru a sărbători ziua de naștere a Marelui Duce. Hanna își încântă oaspeții cu un cântec popular din țara sa natală (Vă rog să mai rămâneți puțin). Danilo i se alătură și cântă împreună muzica unui dans popular (Fetele frumoase și perechile lor) pentru ca toți cei prezenți să li se alăture. Baronul Zeta îl roagă pe Danilo să afle discret al cui este evantaiul. Hanna observă din greșeală evantaiul și mesajul crezând că este un cadou pentru ea deoarece Danilo este prea sfios pentru a face o declarație de dragoste. Scena 2 Valencienne găsește evantaiul și ca răspuns la mesajul lui Camille scrie pe partea cealaltă că este o femeie măritată și respectabilă. Totuși Camille insistă să păstreze evantaiul ca amintire. Protectoare, Valencienne insistă ca domnul Camille să o ceară în căsătorie pe Hanna, iar Camille acceptă dar numai de dragul de a-i pune în siguranță proprietatea (Oh, crede-mă, îmi este dificil să accept). Pentru a-și lua rămas bun, Camille solicită o scurtă întâlnire privată în chioșcul din grădină. Scena 3 Baronul Zeta, având și el o întâlnire în chioșc s-a uitat pe gaura cheii și a surprins o declarație de dragoste iar acum cere explicații. Cu prezență de spirit, Hanna declară că ea a avut o întâlnire în chioșc unde Camille i-a declarat dragostea sa. Camille trebuie acum să-și intre în rol și face o declarație publică de dragoste pentru Hanna (Ca un mugure de roză). Danilo este lăsat cu gura căscată (Ea într-adevăr s-a purtat remarcabil !). Dorind să-l facă pe Danilo și mai gelos, Hanna declară că a fost cerută în căsătorie. În loc să protesteze, Danilo le dă binecuvântarea sa și apoi explică (Îndrăgostește-te des, logodește-te rar, dar nu te însura niciodată !). Pentru a răspunde la nerușinarea lui

Danilo, Hanna cântă despre cum ar trebui să fie iubirea a-la Paris (O căsătorie a-la Paris). Întristat, Danilo răspunde cu un cântec despre un prinț care nu a reușit să-și declare dragostea și a pierdut iubirea (Au fost odată doi copii de regi). În final Danilo se retrage anunțând că poate fi găsit la Maxim (Mă găsiți la Maxim).

Act 3 (Chez Maxim)

La cabaretul Maxim, Camille și Valencienne se retrag în una dintre încăperile private. Când sosește Baronul Zeta, Valencienne împreună cu dansatoarele de can-can cântă și dansează pentru a întreține oaspeții (Da, suntem noi, dansatoarele de la cabaret). Scena 2 - La Maxim sosesc Hanna și Danilo. Când o vede, Danilo îi interzice să se mărite cu Camille iar Hanna explică cu candoare că nu a făcut altceva decât să protejeze în casa sa reputația unei doamne. Njagus prezintă evantaiul pierdut de Camille, iar Baronul Zeta recunoaște de data aceasta că într-adevăr este al soției sale. Indignat, Baronul Zeta se declară divorțat de soție și cere mâna Hannei, dar Hanna îl informează că potrivit testamentului ultimului soț va pierde toată averea dacă se recăsătorește. În aceste condiții, Baronul Zeta și ceilalți pretendenți se retrag rușinați. Danilo însă nu este impresionat de declarația Hannei și îi face o declarație de dragoste, spunând că are el destulă avere pentru amândoi. Spre bucuria generală, Hanna acceptă dragostea lui și împreună cântă și dansează celebrul vals al văduvei vesele (Buzele cad în tăcere, violetele șoptesc, Iubește-mă !). După vals, Hanna declară că într-adevăr va pierde prin căsătorie întreaga avere, deoarece aceasta va cădea în sarcina soțului. Pentru a se lămuri cu soțul ei, Valencienne îi cere lui Zeta să citească și mesajul de pe cealaltă față a evantaiului, unde scrie că este o femeie măritată și respectabilă. Cuplurile se reunesc și toată lumea cade de acord că studiul femeii este o întreprindere foarte anevoioasă (Femeile, femeile, femeile).

Arii și momente celebre: Act 1 - Eu sunt suveranul unei țări prin proxy (Zeta), Ah, vă rog să vă liniștiți ! (Valencienne, Camille), Oh patria mea...(Danilo) Act 2 - Vă rog să mai rămâneți puțin (Hanna, Chorus), Fetele frumoase și perechile lor (Hannah, Danilo), Oh, crede-mă, îmi este dificil să accept (Valencienne, Camille), Ca un mugure de roză (Camille), Ea într-adevăr s-a purtat remarcabil ! (Danilo), Îndrăgostește-te des, logodește-te rar, dar nu te însura niciodată ! (Danilo), O căsătorie a-la Paris (Hanna), Au fost odată doi copii de regi (Danilo), Mă găsiți la Maxim (Danilo). Act 3 - Da suntem noi, dansatoarele de la cabaret (Valencienne, Chorus), Buzele cad în tăcere, violetele șoptesc, Iubește-mă ! (Danilo, Hanna), Femeile, femeile, femeile (Toți) .

Balet: Au existat mai multe versiuni ale baletului Văduva veselă, cu aranjamente muzicale pe melodiile lui Franz Lehar. Prima versiune, în coreografia lui Ruth Page, a fost pusă în scenă în Anglia, în anul 1953 sub numele de Vilia. Revizuit și cu numele schimbat în The Merry Widow, spectacolul a făcut un turneu în SUA și a ajuns pe Broadway în anul 1955, cu prim balerina Alicia Markova dansând rolul principal. În anul 1963 Maurice Bejart a creat o adaptare dar varianta sa a fost prezentată destul de puțin. O altă versiune a fost realizată în anul 1975 de către John Lanchberry pentru Baletul Australian.

Discuri și înregistrări: 1907 Grammophon Streich Orchester, 1950 Sinfonieorchester des Nordwestdeutschen Rindfunks, Hamburg, 1950 Tonhalle Orchester Zurich, 1953 Orchestre Lamoureux, 1953 Philharmonia Orchestra London, 1955 Orquestra de Camera Madrid, 1957 Vienna Volksoper, 1958 Sadler's Wells Opera, 1960 Grosses Operetten Orchester, 1962 American Opera Society, 1964 Dresden Philharmonic, 1968 Vienna State Opera, 1972 Berlin Philharmonic, 1978 New York City Opera, 1986 Lyric Opera of Chicago, 2000 Metropolitan Opera, 2006 Orchestre de Chambre de Lausanne, 2007 Dallas Civic Opera Video Recordings: 1977 San Diego Opera, 1988 Sydney Elisabethan Orchestra, 1990 Teatro dell'Opera di Roma, 1993 Philharmonie Bratislava, 1997 Opera national de Paris, 2001 San Francisco Opera, 2003 Zurich Opera House, 2007 Sachsische Staatskapelle Dresden.

[Înapoi la Cuprins:](#)

15. Elixirul dragostei

Titlu: Elixirul dragostei (L'elisir d'amore)

Compozitor: Gaetano Donizetti (1797-1848). Născut la Bergamo, în Italia, tatăl său Andrea Donizetti (1765-1835) a fost un comerciant bogat, proprietarul casei de amanet din oraș, iar mama sa Domenica Nava (1765-

1836) călca și apreta rochii de bal. La vârsta de 9 ani, Donizetti a devenit protejatul compozitorului german Johann Simon Mayr (1763-1845), Maestro di Capella la Catedrala din Bergamo. În anul 1810, la vârsta de 13 ani a fost acceptat la școala locală de arte, denumită Academia Carrara. În anul 1816 a primit o bursă școlară de studiu pentru Liceo Musicale din Bologna unde a studiat cu Padre Stanislao Mattei (1750-1825), un călugăr franciscan, compozitor, muzicolog și profesor de muzică. S-a căsătorit în anul 1828 cu Virginia Vasseli (1799-1837) iar fructul căsătoriei lor au fost trei copii, dar nici unul nu a supraviețuit până la vârsta adultă. Fratele său, Giuseppe Donizetti (1788-1856) a fost numit în anul 1828 Instructor General pentru Muzica Otomană Imperială la curtea Sultanului Mahmud al II-lea (1808-1839). În anul 1897, Teatro Nuovo din Bergamo și-a schimbat numele în Teatro Gaetano Donizetti pentru a aniversa o sută de ani de la nașterea compozitorului. În același an, lângă teatru, în grădina publică din Piazza Cavour a fost dezvelit și un Monument dedicat lui Donizetti. Opere: : Il Pigmaliione (1816), Enrico di Porgogna (1818), Una follia (1818), Il falegname di Livornia (1819), Le nozze in villa (1820), Zoraida di Granata (1822), La zingara (1822), La lettera anonima (1822), Chiara e Serafina (1822), Alfredo il grande (1823), Il fortunato inganno (1823), Emilia di Liverpool (1824), Alahor in Granata (1826), Don Gregorio (1826), Elvida (1826), Gabriella di Vergy (1826), Olivo e Pasquale (1827), Otto mesi in due ore (1827), Il borgomastro di Saardam (1827), Le convenienze teatrali (1827), L'esule di Roma (1828), Alina, regina di Golconda (1828), Gianni di Calais (1828), Il peria (1829), Il giovedì grasso (1829), Elisabetta al castello di Kenilworth (1829), I pazzi per progetto (1830), Anna Bolena (1830), Gianni di Parigi (1831), Francesca di Foix (1831), Fausta (1832), Ugo, conte di Parigi (1832), L'elisir d'amore (1832), Sancia di Castiglia (1832), Il furioso all'isola di Dan Domingo (1833), Parisina (1833), Torquato Tasso (1833), Lucrezia Borgia (1833), Rosamonda d'Inghilterra (1834), Maria Stuarda (1834), Gemma di Vergy (1834), Marino Faliero (1835), Lucia di Lammermoor (1835), Belisario (1836), Il Campanello di Notte (1836), Betly, o La Papanna svizzera (1836), L'assedio di Calais (1836), Pia de'Tolomei (1837), Roberto Devereux (1837), Maria de Rudenz (1838), Poliuto (1848), Le duc d'Albe (1839), L'ange de Nisida (1839), Les Martyrs (1840), La fille du regiment (1840), La favorite (1840), Adelia (1841), Rita (1841), Maria Padilla (1841), Linda di Chamounix (1842), Caterina Cornaro (1844), Don Pasquale (1843), Maria di Rohan (1843), Dom Sebastine (1843). Printre compozițiile sale (peste 600) se mai numără: lucrări corale (Ave Maria), lucrări orchestrale, concerte, muzică de cameră, quartete pentru coarde, lucrări pentru pian.

Libret: Felice Romani (1788-1865). Felice Romani a fost un poet italian, licențiat în mitologie. A scris librete de operă pentru: Donizetti (Anna Bolena, L'elisir d'amore, Gianni di Parigi, La Regina di Golconda, Rosmonda, Ugo Conte di Parigi, Parisina, Lucretia Borgia), Rossini (Il turco in Italia, Bianca e Falliero) și Bellini (Il Pitrata, La straniera, Zaira, I Capuleti e i Montecchi, La Sonnambula, Norma, Betarice di Tenda). A mai scris librete de operă și pentru Simon Mayr (La rosa bianca e la rosa rosa, Medea in Corinto, Atar ossia Il serraglio di Ormus, Le due duchesse, Mennone e Zemira, Danao, Atalia), dar și pentru numeroși alți compozitori, printre care și Giuseppe Verdi (Un giorno di regno). Libretul pentru Elixirul dragostei a fost inspirat după libretul scris de Eugene Scribe, pentru opera Le Philtre (1831) a compozitorului Daniel Auber.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la data de 12 Mai 1832 la Teatro della Canobbiana, Milano. Opera a fost pusă în scenă pentru prima dată la Barcelona la data de 5 August 1833 la Teatre de la Santa Creu iar la Gran Teatre del Liceu premiera a fost la data de 2 Mai 1848. În anul 1840, Richard Wagner a scris un aranjament solo pentru pian, iar în anul 1866 Sir William Schwenk Gilbert a scris o adaptare burlescă a operei. La Metropolitan Opera din New York primul spectacol s-a ținut la data de 23 Ianuarie 1904. Alte producții semnificative la Metropolitan Opera au fost cele din anii 1960, 1973 și 1991. La Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg opera a fost pusă în scenă în secolul al XIX-lea doar de trei ori. Între anii 1838 și 1848 L'elisir d'amore a fost opera cel mai frecvent pusă în scenă în Italia și a rămas în continuare în repertoriul de operă internațional. Printre tenorii celebri care au cântat rolul lui Nemorino se numără: Enrico Caruso, Neniainino Gigli, Ferruccio Tagliavini, Carlo Bergonzi, Luciano Pavarotti, Matthew Polenzani. Printre interpreții basso buffo distribuiți pentru rolul Dulcamara au fost și: Tito Gobi, Fernando Corena, Enzo Dara, Simone Alaimo, Salvatore Baccaloni, Luciano Miotto, David Ward, Până la sfârșitul sezonului 2015/16, L'elisir d'amore s-a cântat în întreaga lume de 1574 ori, în 378 producții diferite, ocupând locul 14 în lista Operabase.

Roluri: Nemorino, un tânăr de la țară (tenor), Adina, bogată și capricioasă (soprano), Belcore, un sergent (baritone), Dulcamara, un vânzător ambulant de leacuri (bass), Gianetta, prietena Adinei (soprano), Corul (țărani și soldați)

Subiect: Acțiunea este amplasată într-un mic sat din Italia, unde toată lumea cunoaște pe toată lumea și strugurii se coc la soare. Tânărul Nemorino se îndrăgostește de capricioasa Adina, dar nu știe să fie curtenitor. Inspirat de lectura cărții Tristan și Isolda, Nemorino cumpără un elixir al dragostei de la doctorul Dulcamara, un comerciant ambulant doar prea fericit să-l servească cu niște vin ieftin. Încrezător în puterile magice dobândite, Nemorino găsește curajul necesar să-și declare dragostea, dar este respins deoarece Adina primise deja o cerere în căsătorie de la sergentul Belcore. Pentru a putea cumpăra mai mult elixir, Nemorino se înrolează în armată, fără să știe că a moștenit un unchi și a devenit foarte bogat. Auzind vestea înaintea lui, fetele din sat devin foarte prietenoase dar Nemorino crede că este efectul poțiunii magice. Reconsiderând opțiunile sale, Adina își schimbă intențiile, cumpără contractul de recrutare al lui Nemorino și apoi declară că îl va iubi etern, spre bucuria întregului sat. În concluzie, doctorul Dulcamara se laudă că poțiunea sa face minuni, nu numai în dragoste dar și în finanțe. Într-adevăr, un strop de vin poate face minuni asupra unui suflet sărac cu duhul.

Act 1 (O fermă la țară / O piață din sat)

Nemorino este încântat de farmecele frumoasei Adina (Ce fermecător, ce splendid). Adina citește pentru Gianetta și alte tinere fete povestea lui Tritsan și Isolda (Iubire pentru cruda Isolda în inima lui Tristan ardea). Scena 2 - Belcore intră în scenă și-i oferă Adinei un măr, așa cum Paris i-a oferit mărul Afroditei (Frumosul Paris din poveste, frumoasei mărul i-a cedat) apoi o cere în căsătorie. Adina este flatată dar se poate lăsa cucerită atât de ușor. Scena 3 - Rămas singur cu Adina, Nemorino încearcă să o curteze dar nu este luat în serios (Ascultă-mă o clipă Adina ...aceeași poveste din nou). Scena 4 - Țăranii comentează sosirea unui oarecare doctor Dulcamara, bine îmbrăcat într-o căruță aurită. Scena 5 - Dulcamara începe să-și vândă marfa (Atenție, atenție, veniți și ascultați). Scena 6 - Nemorino îl întreabă pe doctorul cel străin dacă are cunoștință despre licoarea reginei Isolda, iar Dulcamara îl servește imediat cu o sticlută la preț de un țechin (un ban din aur de 3,5 grame). Pentru ca elixirul să-și facă efectul, doctorul îl instruiește pe Nemorino să aștepte o zi (Cu blândețe, piano, piano, sticla când o răsturnați), timp suficient pentru ca Dulcamara să fie la distanță de sat. Scena 7 - Nemorino bea licoarea și trepidează anticipând rezultatele (Dragă elixir ! Al meu ești !). Scena 8 - Nemorino rămas singur cu Adina își încearcă farmecele (La ra, la ra, la lera) dar nu înregistrează nici un efect miraculos. Scena 9 - Belcore intră în scenă cântând (Tran tran, tran tran, tran tran). Repetă propunerea sa și de data aceasta Adina acceptă, spre disperarea lui Nemorino. Scena 10 - Nunta este fixată în aceeași zi, deoarece Belcore trebuie să plece la datorie. Nemorino o imploră pe Adina să mai aștepte doar o zi, sperând că elixirul își va face efectul (Amână cel puțin o zi, doar astăzi nu, Adina). Adina însă îi cere lui Belcore să aducă notarul, iar Belcore invită tot satul la balul ce va avea loc în cursul serii.

Act 2 (La ferma Adinei, în curte)

Așteptând sosirea notarului, Dulcamara cântă un cântec împreună cu Adina, încercând să-i schimbe hotărârea (Eu sunt bogat, tu ești frumoasă, eu am bani și tu ai farmec). Scena 2 - La sosirea notarului, Nemorino este disperat și cere ajutorul lui Dulcamara, dar nu mai are bani pentru a consolida efectul elixirului. Scena 3 - Cu gândul la Nemorino, Adina amână căsătoria spre nemulțumirea lui Belcore (Ce animal extravagant este femeia). Belcore îl găsește pe Nemorino disperat după bani și-i oferă suma de 20 scudi (460 grame de argint) dacă se înrolează în armată, iar Nemorino semnează contractul pe loc. Scena 4 - Giannetta sosește cu vestea că Nemorino a moștenit un unchi bogat (Oh, Nemorino e acum milionar). Scena 5 - Nemorino este salutat de Giannetta și de către țărani cu foarte mult respect, crezând cu poțiunea și-a făcut efectul. Scena 6 - Adina intră în

scenă cu Dulcamara și este surprinsă să-l găsească pe Nemorino înconjurat de fete, care se luptă între ele pentru a-i câștiga atenția. Serviabil, Dulcamara se oferă să-i vândă și Adinei niște poțiuni (Doamne ferește ! Cu orice femeie ! Ce-i drept e drept, lichiorul meu este unic). Adina refuză însă având încredere în farmecele sale naturale (...cu un zîmbet, cu o mângâiere). Scena 7 - Fără să știe că Adina a amânat căsătoria, Nemorino cântă înlăcrimat încercând să o uite (O lacrimă fugitivă). Scena 8 - Adina îl găsește pe Nemorino singur și îl întreabă de ce s-a înrolat în armată Adina. Nemorino îi răspunde că a vrut să-și unească destinul cu cel al viitorului ei soț (... de al tău soț am vrut să-mi leg destinul). Adina îi răspunde că este nemăritată și a răscumpărat de la Belcore contractul său de recrutare (Am răscumpărat fatalul contract). Nemorino o refuză însă spunând că preferă să moară ca soldat fiindcă nu este iubit de nimeni. Puternic impresionată, Adina îi răspunde că ea în va iubii etern (...trebuie să ști că aici ești iubit. Te iubesc ! Te iubesc !). Scena 9 - Tot satul este prezent. Belcore îi eliberează de promisiune atât pe Adina cât și pe Nemorino (Există o lume plină de femei pentru Beclore). Dulcamara le aduce vestea celor doi tineri că Nemorino a moștenit un unchi și acum este un om bogat, dovadă că elixirul său lucrează nu doar în dragoste dar și în finanțe (Va înfrumuseța pe loc orice defect, pe care Natura l-a lăsat neglijat). Audiența veselă își ia rămas bun de la Dulcamara, cu rugămintea să revină cât de curând (Mulți Ani Trăiască doctor Dulcamara, aici vei fi mereu binevenit).

Arii și momente celebre: Act 1 - Ce fermecător, ce splendid (Nemorino), Iubire pentru cruda Isolda în inima lui Tristan ardea (Adina), Frumosul Paris din poveste, frumoasei măruș i-a cedat (Belcore), Ascultă-mă o clipă Adina ...aceeași poveste din nou (Adina, Nemorino), Atenție, atenție, veniți și ascultați (Dulcamara), Cu blândețe, piano, piano, sticla când o răsturnați (Dulcamara), Dragă elixir ! Al meu ești ! (Nemorino), La ra, la ra, la lera (Nemorino, Adina). Tran tran, tran tran, tran tran (Belcore). Amână cel puțin o zi, doar astăzi nu, Adina (Nemorino). Act 2 - Eu sunt bogat, tu ești frumoasă, eu am bani și tu ai farmec (Dulcamara), Ce animal extravagant este femeia (Belcore), Oh, Nemorino e acum milionar (Corul), Doamne ferește ! Cu orice femeie ! Ce-i drept e drept, lichiorul meu este unic (Dulcamara) ...cu un zîmbet, cu o mângâiere (Adina), O lacrimă fugitivă (Nemorino), ... de al tău soț am vrut să-mi leg destinul (Nemorino), Am răscumpărat fatalul contract (Adina), ...trebuie să ști că aici ești iubit. Te iubesc ! Te iubesc ! (Adina), Există o lume plină de femei pentru Beclore (Belcore), Va înfrumuseța pe loc orice defect, pe care Natura l-a lăsat neglijat (Dulcamara). Mulți Ani Trăiască doctor Dulcamara, aici vei fi mereu binevenit (Corul).

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1953 Teatro dell'Opera di Roma, Roma (Margherita Carosio - Adina, Nicola Monti - Nemorino, Tito Gobbi - Dulcamara), 1966 Metropolitan Opera, New York (Roberta Peters - Adina, Carlo Bergonzi - Nemorino, Fernando Corena - Dulcamara), 1970 English Chamber Orchestra, London (Joan Sutherland - Adina, Luciano Pavarotti - Nemorino, Spiro Malas - Dulcamara), 1977 Royal Opera House (Ileana Cotrubas - Adina, Plácido Domingo - Nemorino, Sir Geraint Evans - Dulcamara), 1982 Bavarian Radio Chorus, Munich (Lucia Popp - Adina, Peter Dvorský - Nemorino, Yevgeny Nesterenko - Dulcamara), 1990 Metropolitan Opera, New York (Kathleen Battle - Adina, Luciano Pavarotti - Nemorino, Enzo Dara - Dulcamara), 1996 Hungarian State Opera, Budapest (Alessandra Ruffini - Adina, Vincenzo La Scola - Nemorino, Simone Alaimo - Dulcamara), 1997 Lyon Opera Orchestra (Angela Gheorghiu - Adina, Roberto Alagna - Nemorino, Simone Alaimo - Dulcamara), 2006 Vienna State Opera (Anna Netrebko - Adina, Rolando Villazón - Nemorino, Ildebrando D'Arcangelo - Dulcamara), 2007 Teatro Dinizetti, Bergamo (Silvia Dalla Benetta - Adina, Raul Hernandez - Nemorino, Damiano Salerno - Dulcamara)

[Înapoi la Cuprins:](#)

16. Liliacul

Title: Liliacul (Die Fledermaus, The Flittermouse, The Bat)

Compozitor: Johann Strauss Jr. (1825-1899). Născut în St. Ulrich, lângă Vienna în Austria, tatăl său a fost

Johann Strauss Senior (1804-1849) faimosul compozitor de valsuri vieneze, bine cunoscut pentru Marșul Radetzky, iar mama sa a fost Maria Anna Streim (1801-1870). Joann Strauss Jr. a fost cel mai mare dintre cei șapte copii ai familiei și a început studiul la vioară cu Franz Amon, vioara întâi din orchestra tatălui său. A studiat contrapunctul și compoziția la Vienna, la școala particulară de muzică a Profesorului Joachim Hoffman. A mai studiat muzică și cu compozitorul Joseph Drechsler sau cu Anton Kollmann corepetitor pentru baletul Operei Imperiale din Vienna. Johann Strauss Jr. a debutat muzical ca interpret la Cazinoul Dommayer din Hietzing, o suburbie a Viennei. Primul său post important a fost cel de Kapellmeister la Regimentul Cetățenilor din Viena. Începând cu anul 1863 a fost angajat ca director muzical al balurilor de la curtea imperială (KK Hofballmusikdirektor). În anul 1862 s-a căsătorit cu Henrietta Treffz (1818-1878) o binecunoscută mezzosoprană, fără urmași. După moartea ei, în anul 1878 Johann Strauss s-a recăsătorit cu actrița Angelika Dittrich dar a divorțat după scurt timp, apoi în anul 1887 s-a căsătorit cu Adele Deutsch. Locuința sa din Praterstrasse, unde a locuit în perioada anilor 1860, face acum parte din Muzeul Vienei. Operete: Indigo und die vierzig Rauber (1871), Der Karneval in Rom (1873), Die Fladermaus (1874), Cagliostro in Wien (1875), Prinz Methusalem (1877), Blindekuh (1878), Das Spitzentuch der Konigin (1880), Der lustige Krieg (1881), Eine Nacht in Venedig (1883), Der Zigeunerbaron (1885), Simplicius (1887), Furstin Ninetta (1893), Jabuka (1894), Waldmeister (1895), Die Götter der Vernunft (1897). Opera: Ritter Pazman (1892). Balet: Aschenbrodel (Cenușăreasa 1899). Alte 10 operete au fost aranjate muzical de către alți compozitori utilizând fragmente muzicale compuse de Johann Strauss Jr. Printre compozițiile sale se mai numără zeci de: valsuri, poci, mazurci sau quadriluri.

Libret: Karl Haffner (1804-1876) și Richard Genée (1823-1895). Karl Haffner a fost un scriitor și dramaturg German. Opera sa include numeroase piese de teatru și librete muzicale printre care: Das Marmor Herz (1841), Der wilde Jäger oder: Das rothe Hauschen (1841), Der Tod und der Wunder Doctor (1841), Die Thranenquelle (1842), Die Wiener Stubenmadchen (1840), Peter Kranau (1843), Der Zeitgeist (1841) și romane ca: Scholz und Nestroy (1866), Nonne und Maitresse (1867), Die schonen Weiber von Wien (1867), Jungfernblood (1869), Der verkaufte Schlaf (1870), Die Kinder von Neudorf (1871), Der Mann Ohne Herz (1871). Richard Genée a fost un libretist, dramaturg și compozitor. Printre libretele sale se numără: Der Geiger aus Tirol (1857), Der Liebesring (1860), Ein Trauerspiel (1860), Der Musikfeind (1862), Die Generalprobe (1862), Die Talismanner (1863), Rosita (1864), Der schwarze Prinz (1866), Eine Konzertprobe (1870), Der Seekadett (1876), Die Piraten (1886), Signora Vedetta (1892), Freund Felix (1893). Sursa literară originală a fost o farsă denumită Das Gefängnis, pusă în scenă la Berlin în anul 1851 de dramaturgul Julius Roderich Benedix (1811-1873). Das Gefängnis a inspirat vodevilul denumit Le Reveillon al autorilor francezi Henri Meilhac și Ludovic Halevy a cărui premieră a avut loc la Theatre du Palais Royal din Paris la data de 10 Septembrie 1872. Karl Haffner a tradus vodevilul din franceză în germană pentru un spectacol dramatic la Vienna, iar Richard Genée a utilizat textul său pentru a scrie versurile libretului muzical.

Istoricul spectacolului: Die Fledermaus a avut premiera la data de 5 Aprilie 1874, la Theater an den Wien din Vienna. La 21 Noiembrie opereta a susținut premiera din New York la Bowery Amphitheatre. În Germania, premiera de la Munchen a avut loc în anul 1875, la Gartnerplatztheater. La Londra, Die Fledermaus s-a cântat pentru prima dată la data de 18 Decembrie 1876 la Alhambra Theatre, cu o partitură modificată de compozitorul Hamilton Clarke (1840-1912). Opereta a ajuns la Paris în anul 1877 la Theatre de la Renaissance, redenumită La Tzigane. Opereta a fost readaptată după partitura originală abea în anul 1904, prin efortul lui Paul Ferrier (1843-1920). În România, premiera operetei a avut loc la data de 20 Martie 1891, la Teatrul Național din București. La Metropolitan Opera din New York, premiera operetei a avut loc la data 16 Februarie 1905. Începând cu anul 1930, Die Fledermaus se cântă la Vienna în Ajunul Anului Nou și face parte din repertoriul regulat. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Die Fledermaus s-a cântat în întreaga lume de 2207 ori, în 393 producții diferite, ocupând locul 11 în lista Operabase.

Roluri: Gabriel von Eisenstein (tenor/baritone), Rosalinde, soția lui (soprano), Adele, camerista lor (soprano), Ida, sora cameristei (soprano), Alfred, un profesor de muzică (tenor), Dr Falke, un notar (baritone), Dr Blind, un avocat (tenor), Frank, directorul închisorii (baritone), Prince Orlofsky, un Prinț rus (mezzo soprano, în travesti), Yvan, valetul prințului (rol vorbit), Frosch, un temnicer (rol vorbit), Corul (invitați la petrecere și servitori)

Subiect: Având la bază un vodevil, povestea este o comedie de moravuri, o satiră la jocurile prefăcătoriei atât de comune în lumea celor cu maniere alese. Tipic pentru o comedie a erorilor, fiecare pretinde că este altcineva, dar rezultatele nu sunt pe măsura așteptărilor. Toate necazurile încep după ce Domnul Eisenstein constată că este în contradicție cu autoritățile și este condamnat la opt zile de pușcărie. La casa lui, toți cei prezenți își pierd autocontrolul și se trezesc invitați la o petrecere organizată în Palatul Prințului Orlofsky, unde se prezintă în travesti. După o noapte de băutură și dans, cu toții se regăsesc în pușcărie unde urmează o furtună de acuzații reciproce. În final, Domnul Falke notarul oferă o soluție onorabilă pentru toată lumea, anunțând că toate confuziile au fost generate de o glumă nevinovată.

Act 1 (Casa familiei Eisenstein)

Alfred cântă o serenadă (Porumbița a zburat). Adele citește într-o scrisoare de la sora sa că este invitată la un bal, la Palatul Prințului Orlofsky, cu condiția să se îmbrace în una dintre rochiile stăpânei (Iată scrisoarea de la sora mea). Scena 2 - Domnul Eisenstein se întoarce acasă însoțit de avocatul Blind și notarul Falke. Eisenstein anunță că a fost condamnat la opt zile de închisoare (Aveți răbdare !). Domnul Blind își oferă cu generozitate serviciile (Petiție, apel, plângere ...discuțare, inculpare, calculație). Scena 3 - Domnul Falke în schimb îl invită pe împărat la o super cină cu balerine (Vino cu mine la super cină). Domnul Eisenstein se arată interesat de o astfel de perspectivă (... ca un motan mă voi strecura afară din casă) și acceptă să fie deghizat ca Marchizul Renard. Scena 4 - Rosalinda se întristează la perspectiva de a rămâne singură timp de opt zile (Deci trebuie să rămân singură) iar Domnul Eisenstein se arată complet bulversat și își ia rămas bun. Scena 5 - După plecarea Domnului Eisenstein, Alfred reia serenada (Bea, iubito, bea în grabă) iar Rosalinde răspunde rușinată. Apare Frank, directorul închisorii, și pentru a proteja onoarea lui Rosalinde, Alfred declară că este soțul ei (Domnule, ce a-ți crede despre mine). Cu un sărut de rămas bun, Alfred își ia rămas bun și este dus la închisoare, în locul lui Eisenstein (Colivia lui cea mare și drăguță mă așteaptă).

Act 2 (Palatul Prințului Orlofsky)

O cină fastuoasă a fost pregătită la Palatul Orlofsky (Un festin ne face cu ochiul în seara asta). Orlofsky subliniază faptul că dorește ca toată lumea să se distreze în casa lui (Îmi place să invit oaspeți). Adele, îmbrăcată în rochie de seară, râde de Marchizul Renard după ce a confundat-o după accent cu o cameristă (Nu este comic ?). Mr. Eisenstein începe să o curteze insistent pe una dintre invitate, fără să o recunoască sub mască pe soția sa Rosalinde (Oh, drăguțule domn, mai puțin insistent, vă rog). Rosalinde pretinde că inima sa a luat-o razna, iar Domnul Eisenstein îi oferă cu curtoazie ceasul său pentru a număra împreună bătăile (Să le numărăm, vă rog !), doar pentru a rămâne fără obiectul în cauză. Scena 2 - Rosalinde cântă un cântec de dor despre de presumptiva sa patrie, Ungaria (Muzica din patria mea). Prințul Orlofsky răspunde cu un cântec despre savoarea vinului (Sucul cel dulce al strugurilor). La propunerea lui Dr Falke toți beau "Bruderschaft" (...o mare reuniune de frați și surori), apoi încep să danseze. Mr. Eisenstein pretinde ca partenera sa să lase jos masca, dar Rosalinde îi răspunde că nu poate deoarece are o aluniță pe nas (Am pe nas o aluniță) iar Domnul Eisenstein pleacă la închisoare să execute sentința.

Act 3 (În închisoarea orașului)

Adele, s-a cuplat la bal cu directorul închisorii Frank și acum prezintă talentul său actoricesc cântând (Când mă prefac că sunt o fată simplă de la țară). Domnul Eisenstein îl găsește pe Alfred în locul său și cere clarificarea situației, pretinzând că este domnul avocat Blind (Spune-mi totul cu detalii). Alfred și Rosalinde explică faptul

că la mijloc a fost o confuzie, dar Domnul Eisenstein nu este mulțumit de răspuns (Absolut ciudat, Absolut ciudat !). Enervată, Rosalinde îi explică Domnului Blind că soțul ei tocmai și-a petrecut noaptea în compania unor tinere doamne și nu merită să fie apărat (Primul lucru, am să-l zgâriu pe ochi). La acest moment, Domnul Eisenstein lasă jos masca și urlă că el este cel înșelat (Tremurați excrocilor !). Atât Rosalinde cât și Domnul Eisenstein cer răzbunare și toți cei prezenți încep să cânte (Oh Liliacule, O Vampirule, eliberează ultima ta victimă). Dr Falke savurează momentul apoi explică (Tot ceea ce vă tulbură acum, a fost conceput de mine !). Adele primește de la directorul Frank oferta de a se antrena pentru scenă, iar Prințul Orlofsky se oferă să-i fie director artistic (Dacă vei rămâne aici în arest). Mulțumiți că onoarea lor a fost restaurată, atât Domnul Eisenstein cât și Rosalinde pretind că sunt fericiți (Doar șampania a fost de vină, Tra la la la la).

Momente și arii celebre: Act 1 - Porumbița a zburat (Alfred), Iată scrisoarea de la sora mea (Adele), Aveți răbdare ! (Eisenstein, Blind, Rosalinde), petiție, apel, plângere ...discuțare, inculpare, calculație (Blind), Vino cu mine la super cină (Falke), ... ca un motan mă voi strecura afară din casă (Eisenstein), Deci trebuie să rămân singură (Rosalinde), Bea, iubito, bea în grabă (Alfred), Domnule, ce a-ți crede despre mine (Rosalinde), Colivia lui cea mare și drăguță mă așteaptă (Alfred). Act 2 - Un festin ne face cu ochiul în seara asta (Corul), Îmi place să invit oaspeți (Orlofsky), Nu este comic ? (Adele), Oh, drăguțele domn, mai puțin insistent, vă rog (Eisenstein, Rosalinde), Să le numărăm, vă rog ! (Rosalinde, Eisenstein), Muzica din patria mea (Rosalinde), Sucul cel dulce al strugurilor (Orlofsky) ...o mare reuniune de frați și surori (Falke, All), Am pe nas o aluniță (Rosalinde, Chorus) Act 3 - Când mă prefac că sunt o fată simplă de la țară (Adele), Spune-mi totul cu detalii (Eisenstein), Absolut ciudat, Absolut ciudat ! (Alfred, Rosalinde), Primul lucru, am să-l zgâriu pe ochi (Rosalinde), Tremurați excrocilor ! (Eisenstein), Oh Liliacule, O Vampirule, eliberează ultima ta victimă (All), Tot ceea ce vă tulbură acum, a fost conceput de mine ! (Falke), Dacă vei rămâne aici în arest (Frank), Doar șampania a fost de vină, Tra la la la la (Rosalinde, Eisenstein, All)

Balet: Prima versiune de balet a spectacolului Die Fledermaus a fost pusă în scenă în anul 1958 de coreografa și dansatoarea americană Ruth Page (1899-1991). În anul 1986 spectacolul de balet a făcut un turneu în SUA cu scenografie și costume produse de Andre Delfau. Spectacolul din Chicago de la Joliet's Rialto Square Theatre a fost înregistrat și apoi transmis de postul WTTW-TV și de televiziunea publică prin cablu. În anul 1979, directorul de companie teatrală, coreograful și dansatorul francez Roland Petit (1924-2011) a produs versiunea sa, denumită La Chauvre souris pentru Ballet National de Marseile, versiune prezentată pentru prima dată la Monte Carlo.

Discuri și înregistrări: 1907 Grammophon-Orchester, Berlin (Robert Philipp - Eisenstein, Emilie Hoffmann - Rosalinde, Marie Dietrich - Adele), 1949 RIAS Sinfonieorchester Berlin (Peter Anders - Eisenstein, Anny Schlemm - Rosalinda, Rita Streich - Adele), 1955 Philharmonia Orchestra, London (Nicolai Gedda - Eisenstein, Elisabeth Schwartzkopf - Rosalinda, Rita Streich - Adele), 1960 Vienna Philharmonic, Vienna (Waldemar Kmentt - Eisenstein, Hilde Gueden - Rosalinde, Erika Koth - Adele), 1976 Bavarian State Orchestra (Hermann Prey - Eisenstein, Julia Varady - Rosalinda, Lucia Popp - Adele), 1987 Royal Concertgebouw Orchestra, Amsterdam (Wolfgang Brendel - Eisenstein, Edita Gruberova - Rosalinda, Barbara Bonney - Adele), 1991 Czecho-Slovak Radio Symphony Orchestra (John Dickie - Eisenstein, Gabriele Fontana - Rosalinda, Brigitte Karwautz - Adele) Adaptrări pentru film: Germany (1917, 1923, 1931, 1937, 1945, 1955, 1959, 1972, 1986), France (1931, 2001), Great Britain (1933, 1955, 1984, 1990), Austria (1962), Denmark (1968), Russia (1979), Australia (1997), Ukraine (2004)

[Înapoi la Cuprins:](#)

17. Orfeu în Infern Orpheus

Titlu: Orfeu în Infern (Orpheus in the Underworld, Orphee aux enfers)

Compozitor: Jacques Offenbach (1815-1880). Născut la Cologne, Prusia, tatăl său Isaac Juda Offenbach (1779-1850) a fost legător de cărți și cantor la sinagogă, iar mama sa a fost Marianne Rindskopf (1783-1840). A fost

cel de al doilea băiat dintre cei zece copii ai familiei și a început să studieze la violină cu tatăl său, la vârsta de 6 ani. În următorii doi ani, copilul a fost deja capabil să compună cântece și dansuri. La vârsta de 9 ani a început să studieze la violoncel cu Bernhard Breuer (1808-1877), cu doar șapte ani mai în vârstă decât el. În anul 1833 a fost acceptat la Conservatorul din Paris, cu o scrisoare de recomandare de la orchestra municipală din Cologne către directorul Luigi Cherubini (1760-1842). După doar un an a întrerupt studiile iar din anul 1835 a fost angajat ca violoncelist la Opera Comique unde a continuat să studieze cu violoncelistul Louis Pierre Norblin și cu dirijorul Fromental Halevy. La data de 14 August 1844 s-a căsătorit cu Herminie d'Alcain (1827-1887), fiică de general. Din căsătoria lor au rezultat cinci copii, un băiat și patru fete. A lucrat ca violoncelist, dirijor și director muzical la teatrul Comedie Francaise. Începând cu anul 1855 a decis să managerieze propriul său teatru la Salle Lacaze de pe Champs- Elysee. La începutul anului 1861, din ordinul personal al Împăratului Napoleon al III-lea a fost ridicat la rangul de Cavaler al Legiunii de Onoare. Între anii 1873 și 1874 a fost director și la Theatre de la Gaite. Operete: L'alcove (1847), Pepito (1853), Le deux aveugles (1855), Madama Papillon (1855), Ba-ta-clan (1855), La rose de Saint Flour (1856), Orphee aux enfers (1858), Genevieve de Brabant (1859), Daphnis et Chloe (1860), Le pont des soupirs (1861), Le roman comique (1861), Les georgiennes (1864), La belle Helene (1864), Barbe Bleue (1866), La vie parisienne (1866), La Grande Duchesse de Gerolstein (1867), Robinson Crusoe (1867), Le chateau a Toto (1868), Vert Vert (1869), Les brigands (1869), Le roi Carotte (1872), Fantasio (1872), Madame l'archiduc (1874), Le voyage dans la lune (1875), Le docteur Ox (1877), Madame Favart (1878), La fille du tambour major (1879). Opere: Les fees du Rhin (1864), Les contes d'Hoffmann (1881). Balet: Le Papillon (1860). Printre compozițiile sale se mai numără și lucrări vocale, pentru violoncel sau pentru pian.

Libret: Ludovic Halevy (1834-1908) și Hector Cremieux (1828-1892). Ludovic Halevy a fost un scriitor francez foarte versatil, nepot al dirijorului Fromental Halevy, fostul profesor al lui Jaques Offenbach, iar Hector Cremieux a fost libretist și dramaturg. Cei doi au colaborat cu Offenbach pentru următoarele operete: Orphee aux enfers (1858), La chanson de Fortunio (1861), Le pont des soupirs (1861), Le roman comique (1861). Ludovic Halevy în colaborare cu Henri Meilhac a mai produs pentru Offenbach următoarele librete: La belle Helene (1864), Barbe Bleue (1866), La Grande Duchesse de Gerolstein (1867), La Perichole (1868), Le Reveillon (1872). Hector Cremieux singur sau în colaborare cu alți autori a mai produs alte opt librete Offenbach. Subiectul se bazează pe mitul lui Orfeu, inspirat și de opera Orfeu și Euridice compusă de Cristoph Gluck (1714-1787) a cărei premieră la Vienna a fost la data de 5 Octombrie 1762 iar la Paris a fost cântată pentru prima oară în anul 1774 Salle du Palais-Royal cu un libret în limba franceză scris de Pierre-Louis Moline. În anul 1859, Hector Berlioz (1803-1869) a produs și el o adaptare a operei lui Gluck, scrisă pentru noul diapazon al Operei din Paris, cu o frecvență de 896 cicli pe secundă față de cel vechi cu 820 cicli pe secundă.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a fost la data de 21 Octombrie 1858 la Theatre des Bouffes-Parisiens și s-a cântat succesiv de 228 ori. Pentru premiera de la Viena din anul 1860, compozitorul austriac Carl Binder (1817-1860) a scris o uvertură, devenită apoi celebră. Premiera de la New York s-a ținut în limba germană la Stadt Theatre, în Martie 1861. În Cehia, premiera a avut loc în anul 1864 sub bagheta dirijorului Adolf Cech (1841-1903). Premiera Londoneză a avut loc la data de 26 Decembrie 1865 la Her Majesty's Theatre, cu o adaptare în limba engleză produsă de James Robinson Planche (1796-1880). O versiune în patru acte cu titlul de operă feerie, a fost produsă pentru prima dată la data de 7 Februarie 1874, la Opera Populaire. În timpurile moderne, o versiune a operetei produsă de Geoffrey Dunn a fost pusă în scenă la English National Opera începând cu data de 16 Mai 1960. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Orfeu în Infern s-a cântat în întreaga lume de 363 ori, în 76 producții diferite, ocupând locul 59 în lista Operabase.

Roluri: Cupidon, zeul iubirii (soprano, en travesti), Diana, zeița castității (soprano), Eurydice, soția lui Orfeu (soprano), John Styx, servitorul lui Pluto (baritone or tenor), Junona, soția lui Jupiter (mezzo soprano), Jupiter, Regele zeilor (baritone), Opinia Publică (mezzo soprano), Marte, zeul războiului (bass), Mercur, mesageru zeilor (tenor), Minerva, zeița înțelepciunii (soprano), Morpheus, zeul somnului (tenor), Orfeu, un cântăreț (tenor), Pluto, zeul infernului, deghizat ca fermierul Aristeus (tenor), Venus, zeița frumuseței (contralto), Amour (mezzo soprano), Bacchus, zeul vinului (vorbit), Cerberus (lătrat), Minos (baritone or tenor), Aeacus (tenor), Rhadamanthus (bass), Corul

Subiect: Legenda antică despre Orfeu și Eurydice a fost sursa de inspirație pentru circa 30 de spectacole muzicale sau de balet, printre care și cele realizate de compozitori ca: Monteverdi, Gluck, Stravinsky, Offenbach. Alte zeci de producții literare, de film și dramă, arte vizuale, jocuri video sau comedii au gravitat în jurul acestei legende. Povestea este simplă: Orfeu, un cântăreț celebru în lumea sa, pierde dragostea și viața soției sale Eurydice în favoarea unui simplu țăran, producător de miere. Împins de la spate de Opinia Publică, Orfeu imploră justiția divină și călătorește până pe Muntele Olympus, apoi în Infern, pentru a încerca să o readucă pe Eurydice pe Pământ. Dragostea sa însă nu este destul de puternică.

Act 1 (La țară lângă Theba, cereale, casa lui Aristeus și casa lui Orfeu)

Avant-scena - Opinia Publică explică cine este (Eu sunt Opinia Publică, un personaj simbolic). Scena 1 - Eurydice cântă despre florile pe care le va dăruia frumosului producător de miere din vecini (În inima ei, femeia visează). Scena 2 - Orfeu se ceartă cu soția sa, el cu gândul la muza sa nimfa Maquilla, ea cu gândul la producătorul de miere (Ah ! ești aici ? Da, prietene). Cei doi au păreri radical diferite referitor la muzica compusă de Orfeu (Este adorabilă, este delectabilă ... este deplorabilă, este abominabilă) amândoi apelând la judecata zeilor, Jupiter respectiv Venus. Pentru a încheia discuția, Orfeu concludă că el este sclavul Opiniei Publice și o avertizează pe Eurydice că lanul a fost otrăvit, așa că gata cu mierea. Scena 3 - Rămasă singură, Eurydice este îngrijorată la gândul că Aristeus traversează zilnic prin lanul lor, doar pentru a flirta cu ea. Scena 4 - Aristeus cântă despre mierea sa și despre plăcerile sale nevinovate (Eu sunt Aristeus, un fermier din Arcadia). Eurydice nu poate să-l oprească pe Aristeus să intre în lan deoarece el râde în fața pericolului, așa că intra și ea pentru a muri împreună. Eurydice este otrăvită, dar spre surprinderea sa Aristeus își dezvăluie adevărata identitate, Pluto zeul Infernului, transformând ziua în noapte (Moartea mi-a zămbit acum). Orfeu sosește imediat, dar nu găsește decât un bilet de la Eurydice, cum că a fost otrăvită și a plecat cu Pluto în Infern.

Scena 5 - Orfeu este deranjat mai ales de faptul că noaptea a venit prea devreme și el încă nu a mâncat de prânz, dar îi mulțumește lui Jupiter că a luat-o pe soția. Scena 6 - Opinia Publică, cu torța dreptății în mână, îl somează pe Orfeu să meargă pe Muntele Olympus, să se posterneze la picioarele lui Jupiter și să-și ceară înapoi adorata soție (Vino , onoarea te cheamă la datorie !).

Act 2 (Pe Muntele Olympus)

Toți zeii sunt adormiți în timp ce Morpheus le cântă un cântec de leagăn (Ron, ron ...suntem adormiți). Când se trezește, Jupiter îi amintește Dianeii cum l-a transformat pe Acteon (fiul lui Aristeus) în cerb, pentru a salva onoarea mitologiei. Între timp zeii Venus și Cupidon complotază o revoltă. Scena 2 - Junona sa plânte lui Jupiter că zeul Pluto al Infernului a răpit o muritoare pe nume Eurydice. Scena 3 - Mercur se prezintă în fața lui Jupiter și raportează că l-a chemat pe zeul Pluto la judecată. Scena 4 - Pluto se prezintă în fața Jupiter, încercând să-și ascundă faptele. Scena 5 - Zeii se revoltă, spunând că s-au saturat de atâta nectar și ambrozie (La arme ! zei și semizei !) cu Pluto în fruntea lor. În apărarea lui Pluto, zeii, pe rând, îi amintesc lui Jupiter numeroasele sale aventuri amoroase (Când ai sedus-o pe cinstita Alcmene). Scena 6 - Sosește Orfeu însoțit de Opinia Publică iar Zeus decide să-i primească. Scena 7 - Orfeu plânte în fața Regelui Cerurilor cerând dreptate (El se apropie ! El avansează !). Jupiter anunță demisia sa. Lovitura de stat a reușit. Pluto este numit rege al tuturor zeilor iar Jupiter și toți ceilalți zei îl vor urma în Infern (Gata cu nectarul, gata cu cerul albastru !). Dacă Orfeu o va găsi pe Eurydice în Infern, îi va fi returnată.

Act 3 (În dormitorul lui Pluto)

Eurydice se întristează, singură în dormitor. Scena 2 - Servitorul John Styx îi cântă un cântec despre patria sa natală, Beotia (Pe când eram eu rege în Beotia). Scena 3 - Pluto sosește împreună cu Jupiter și îi prezintă noua reședință a zeilor, în timp ce Eurydice rămâne închisă în budoar. Scena 4 - Pluto se retrage pentru a pregăti banchetul dat în cinstea zeilor ce urmează să sosească. Scena 5 - Jupiter, transformat într-o muscă mare, intră în camera lui Euridice și începe să cânte (Muzica mea e emoționantă, am să-i cânt un cântec). Eurydice este mulțumită de noua companie și imploră musca să nu o părăsească (Am să te păstrez pentru aripioarele tale aurii). Satisfăcut de acest prim succes, Jupiter își arată adevărata față și își declară dragostea, pentru a fi acceptat cu ușurință (Dacă Dumnezeu vrea, femeia vrea și ea ! Jupiter ! ...sunt a ta pentru totdeauna !). Scena 6 - Pluto se prinde că Jupiter i-a aplicat lui Eurydice schema cu musca și plănuiește să facă și el la fel pentru a-i recuceri inima.

Act 4 (În Infern)

Toți zeii sunt prezenți la banchet, cu Eurydice îmbrăcată în bacantă (Trăiască vinul, Trăiască Pluto !). Eurydice cântă în cinstea noului Rege Pluto (Uită durerile, uită nopțile nedormite). Balet - Pluto, Jupiter, Venus și Eurydice dansează manuet, iar restul zeilor dansează can-can într-un ritm de galop infernal. Scena 2 - Orfeu sosește însoțit de Opinia Publică. Jupiter declară că este dispus să-și respecte cuvântul de onoare și să i-o înapoieze pe Eurydice, cu o singură condiție: Orfeu trebuie să traverseze Styxul în fața soției fără să întoarcă capul (Nu te uita înapoi !). Orfeu pornește la drum, urmat de Eurydice ținută de mână de John Styx, Jupiter eliberează un tunet iar Orfeu întoarce capul și constată că Eurydice a dispărut. Pluto o reclamă pe Eurydice ca premiu, dar Jupiter a hotărât deja soarta ei, va rămâne alături de el ca bacantă. Eurydice începe să cânte cântecul lui Bacchus (Pe Pământ dragostea mea a rămas neîmplinită, acum am ales să cânt pentru Bacchus).

Momente și arii celebre: Prelude - Eu sunt Opinia Publică, un personaj simbolic (Opinia Publică), Act 1 - În inima ei, femeia visează (Eurydice), Ah ! ești aici ? Da, prietene (Orfeu, Eurydice), Este adorabilă, este delectabilă ... este deplorabilă, este abominabilă (Orfeu, Eurydice), Eu sunt Aristeus, un fermier din Arcadia (Pluto), Moartea mi-a zâmbit acum (Eurydice), Vino , onoarea te cheamă la datorie ! (Opinia Publică) Act 2 - Ron, ron ...suntem adormiți (Toți zeii), La arme ! zei și semizei ! (Corul), Când ai sedus-o pe cinstita Alcmena (Minerva, Diana, Cupidon, Venus, Chorus), El se apropie ! El avansează ! (Jupiter, Pluto, Orpheus, Opinia Publică), Gata cu nectarul, gata cu cerul albastru ! (Jupiter, Corul) Act 3 - Pe când eram eu rege în Beotia (John Styx), Muzica mea e emoționantă, am să-i cânt un cântec (Jupiter), Am să te păstrez pentru aripioarele tale aurii (Eurydice, Jupiter). Dacă Dumnezeu vrea, femeia vrea și ea ! Jupiter ! ...sunt a ta pentru totdeauna ! (Eurydice).

Act 4 - Trăiască vinul, Trăiască Pluto ! (Corul), Uită durerile, uită nopțile nedormite (Eurydice), Nu te uita înapoi ! (Opinia Publică), Pe Pământ dragostea mea a rămas neîmplinită, acum am ales să cânt pentru Bacchus (Eurydice).

Balet: Actul 4 - Menuet dansat de Pluto, Jupiter, Venus, și Eurydice, can-can pentru restul zeilor în ritm de galop infernal. Orpheus este titlul unui spectacol de balet neoclasic, în trei tablouri cu durata de 30 de minute, compus de Igor Stravinsky în colaborare cu coreograful George Balanchine. Premiera a avut loc la data de 28 Aprilie 1948, la City Center of Music and Drama, New York. O versiune de balet a operei lui Christoph Gluck a fost pusă în scenă în anul 1975 de dansatoarea și coreografa germană Pina Bausch (1940-2009).

Discuri și înregistrări: 1952 Paris Philharmonic, Paris (Claudine Collart - Eurydice, Bernard Demigny (Jupiter), Andre Dran (Pluto), Jean Mollien - Orpheus), 1978 Orchestre du Capitole de Toulouse (Mady Mesple - Eurydice, Charles Burles - Jupiter, Michel Trempont - Pluto, Michel Senechal - Orpheus), 1987 The English National Opera (Lilian Watson - Eurydice, Richard Angas - Jupiter, Emile Belcourt - Pluton, Stuart Kale - Orpheus), 1999 Orchestre de Paris (Natalie Dessay - Eurydice, Laurent Naouri - Jupiter, Jean Paul Fouchecourt - Orpheus)

[Înapoi la Cuprins](#)

18. Paiațe (Pagliacci)

Title: Paiațe (Pagliacci)

Compozitor: Ruggero Leoncavallo (1857-1919). Născut la Napoli a fost fiul lui Vincenzo Leancavallo, ofițer de poliție și magistrat, iar mama sa a fost Virginia D'Auria. Educația sa muzicală a început la Conservatorul San Pietro a Majella, unde a studiat pianoforte cu Beniamino Cesi și compoziție cu Lauro Rossi. În paralel a frecventat și cursurile de literatură ale Universității din Bologna, unde a studiat cu poetul italian Giosue Carducci. În anul 1879, a fost invitat la Cairo, unde unchiul său Giuseppe era un atașat al Ministerului Afacerilor Externe în Egipt, pentru a fi profesor de pian pentru fratele Khedivului Tewfik Pasha (1852-1892). În anul 1882 s-a relocat la Paris unde s-a căsătorit în anul 1895 cu Berthe Rambaud (1863-1926). Opere: Pagliacci (1892), I Medici (1893), Chatterton (1896), La boheme (1897), Zaza (1900), Der Roland von Berlin (1904), Maia (1910), Zingari (1912), Mimi Pinson (1913), Goffredo Mameli (1916). Operete: La jeunesse de Figaro (1906), Malbrouk (1910), La reginetta delle rose (1912), Are You There ? (1913), La candidata (1915), Prestami tua moglie (1916), Goffredo Mameli (1916), A chi la giarrettiera ? (1919), Il primo bacio (1923), La maschera nuda (1925). Lucrările sale muzicale mai includ: poeme simfonice (La nuit de mai, Seraphitus Seraphita), romane (Mattinata).

Libret: Ruggero Leoncavallo. Leoncavallo s-a inspirat pentru subiectul operei după un incident din copilăria sa în urma căruia unul dintre sevitarii familiei, pe nume Gaetano Scavello, a fost ucis ca urmare a unei aventuri romantice cu o fată din sat. Ca judecător, tatăl lui Leoncavallo a prezidat ancheta și procesul acestei crime iar tânărul Ruggero a fost profund impresionat. Povestirea inculde un spectacol ce se joacă în cadrul spectacolului, concept prezent și la Shakespeare sau în numeroase alte spectacole. O povestire similară în care un clovn își ucide soția este prezentă și în piesa de teatru La Femme de Tabarin, scrisă în anul 1887 de dramaturgul francez Catulle Mendes, dar Leoncavallo a declarat că nu a avut cunoștință despre acest spectacol. O altă piesă de teatru cu subiect similar, intitulată Un Drama Nuevo, a fost publicată și pusă în scenă în anul 1867 la Madrid, de către dramaturgul spaniol Manuel Tamayo y Baus sub pseudonimul literar Joaquin Estebanez (1829-1898).

Istoricul spectacolului: Pagliacci a avut premiera la Teatro Dal Verme din Milano, la data de 21 Mai 1892, sub conducerea lui Arturo Toscanini (1867-1957). În Marea Britanie, premiera de la Londra a avut loc la data de 19 Mai 1893 la Royal Opera House, Covent Garden. O lună mai târziu, în 15 Iunie, a avut loc și premiera americană la Grand Opera House din New York. La Metropolitan Opera, Pagliacci s-a cântat pentru prima dată la data de 22 Decembrie 1893 împreună cu Cavaleria rusticana a lui Pietro Mascagni. Antonio Paoli (1871-1946) a fost primul artist pentru care s-a înregistrat întreaga operă, în anul 1907 la Opera La Scala din Milano, el fiind interpretul rolului Canio. Primul film italian bazat pe opera lui Leoncavallo, denumit Dragostea unui clovn, a fost produs în anul 1848 având ca regizor pe Mario Costa și ca interpreți în rolurile principale pe Tito Gobi, Ornelia Fineschi și Afro Poli. Pentru spectacolul pus în scenă de Opera La Scala din anul 1951 rolul lui Canio a fost cântat de Carlo Bergonzi. O montare grandioasă s-a făcut și la Viena, la data de 21 Februarie 1973 cu Mario del Monaco în rolul lui Canio. Un alt film italian pentru opera Pagliacci a fost produs în anul 1982, având ca regizor pe Franco Zeffirelli iar ca interpreți ai rolurilor principale pe Placido Domingo și Teresa Stratas. Franco Zeffirelli a produs și spectacolul de operă de la Washington National Opera din Noiembrie 1997. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Pagliacci s-a cântat în întreaga lume de 983 de ori, în 265 de producții diferite și a ocupat locul 23 în lista Operabase.

Roluri: Canio, șeful trupei (tenor), Nedda, soția lui (soprano), Tonio, prostănacul (baritone), Peppe, comediant (tenor), Silvio, un fermier (baritone), Corul

Subiect: Pagliacci (clovni) este o scurtă povestire dramatică despre iubire și fățarnicie în lumea comedianților. Vorbești despre lup și lupul îți bate la poartă. O mică trupă ambulantă de comedienți prezintă o scurtă comedie despre un bătrân înșelat de mai tână sa soție. Jucând piesa într-un sat de la țară, Canio are motive să suspecteze că soția sa îl înșală în realitate. Orbit de gelozie, în timpul spectacolului Canio o înjunghie pe soția sa, împreună cu presupusul iubit din rândul spectatorilor. Totuși, nu este foarte clar dacă presupusul iubit a fost cu adevărat amant, sau a fost doar un mic spectacol din cadrul spectacolului, sau poate că a fost doar un flirt nevinovat al lui Nedda, care s-a sfârșit nefericit.

Prolog: Tonio apare în fața cortinei și pregătește audiența pentru lacrimi false și falsă violență (Vă rog ? Dați-mi voie ? Doamnelor ! Domnilor !)

Act 1 (La o răscruce de drumuri)

Țăranii primesc cu ovații o trupă de teatru ambulant (Ura ! Ura pentru Prințul Măscăricilor !) iar Canio invită întreaga audiență la spectacolul care va avea loc seara la ora 11. Țăranii invită trupa la cârciumă, la un pahar de vin, dar numai Canio și Peppe acceptă invitația. Un țăran o ironizează pe Nedda fiindcă va rămâne singură cu Tonio, dar Canio sare în apărarea ei (E mai bine să nu faci astfel de glume). Clopotele bisericii se aud în depărtate și țăranii pleacă spre slujba de seară (Sunați clopote ! Este chemarea la vecernie). Scena 2 - Nedda cântă despre frumusețea zilei de vară tulburată de gândul că soțul ei îi citește gândurile ascunse (Ce flacăra în privirea lui !). Tonio îi face Nedei o declarație de dragoste, dar este respins și umilit (Te ador și te doresc... poate că trebuie să te urechez ca să-ți potolesc ardoarea ?). Scena 3 - Rămasă singură, Nedda este acostată de Silvio, un fermier din zonă care s-a îndrăgostit de ea și îi propune să fugă cu el în lume (Nedda, Nedda, răspunde-mi... Oh, nu mă tenta !). Nedda se teme pentru viața ei, dar nu rezistă tentației și promite că va fugi cu el, noaptea târziu (Vei veni ? ...Da. Sărută-mă). Scena 4- Canio sosește însoțit de Tonio, la timp pentru a vedea un bărbat care se face nevăzut, dar Nedda refuză să-i spună numele bărbatului în cauză (Vorbește ! ... Buzele mele sunt sigilate). Deși este torturat de gelozie, Canio trebuie să-și pregătească masca de clown pentru spectacolul de seară (Pune-ți costumul, pudra și vopseaua ... râzi Paiată).

Act 2 (La fel ca în primul act)

Spectacolul este gata să înceapă și spectatorii se adună în jurul scenei (Să înceapă spectacolul !). Nedda colectează banii și schimbă o vorbă cu Silvio. Scena 2 - În distribuția piesei personajele sunt următoarele: Nedda - Colombina, Peppe - Harlequin, Canio - Pagliaccio, Tonio - Taddeo. Harlequin cântă o serenadă pentru Colombina, soția lui Pagliaccio (... credinciosul tău adorator, Harlequin este aici !). Taddeo intră în încăpere cu un pui de găină și încearcă să-și deschidă inima în fața Colombinei, dar este întrerupt de intrarea pe fereastră a lui Harlequin (Știu că tu ești castă și pură ca zăpada !). Colombina îl invită pe Harlequin la cină (Iubirea adevărată adoră desfătarea prânzului și a vinului !). Harlequin îi oferă Colombinei un narcotic ca să-și adoarmă bine soțul înainte de a fugi împreună la noapte. Taddeo intră în scenă și o previne pe Colombina că Pagliaccio s-a întors și știe totul. Harlequin escaladează din nou fereastra în timp ce Pagliaccio intră furios iar Colombina neagă totul (Ai fost singură cu un bărbat... Ce nebunie ! Te-ai îmbătat ?). Taddeo încearcă să o apere (Crezi ce spune ! Ea este pură !) dar Pagliaccio nu abandonează atât de ușor subiectul (Nu, nu sunt Pagliaccio ! Deși am fața albă...). Colombina admite că a fost vizitată de inocentul clown Harlequin dar Pagliaccio crede că îl sfidează și cere sub amenințarea cu un cuțit numele bărbatului din realitate (În spasmele morții ai să-mi spui numele lui !). Când Pagliaccio o înjunghie, Colombina îl cheamă pe Silvio în ajutor, dar este prea târziu. Silvio năvălește în

scenă cu un pumnal în mână dar Canio îl înjunghie și pe el (Comedia s-a sfârșit ! - La commedia e finita !).

Momente și arii celebre: Prologue - Vă rog ? Dați-mi voie ? Doamnelor ! Domnilor ! (Tonio) Act 1 - Ura ! Ura pentru Prințul Măscăricilor ! (Corul), E mai bine să nu faci astfel de glume (Canio), Sunați clopote ! Este chemarea la vecernie, Ce flacăra în privirea lui ! (Nedda), Te ador și te doresc... poate că trebuie să te urechez ca să-ți potolesc ardoarea ? (Tonio, Nedda). Nedda, Nedda, răspunde-mi... Oh, nu mă tenta ! (Silvio, Nedda). Vei veni ? ...Da. Sărută-mă (Silvio, Nedda), Vorbește ! ... Buzele mele sunt sigilate (Canio, Nedda), Pune-ți costumul, pudra și vopsea... răzi Paiață (Canio). Act 2 - Să înceapă spectacolul ! (Chorus), ... credinciosul tău adorator, Harlequin este aici ! (Peppe), Știu că tu ești castă și pură ca zăpada ! (Tonio), Iubirea adevărată adoră desfătarea prânzului și a vinului ! (Colombine, Harlequin), Ai fost singură cu un bărbat... Ce nebunie ! Te-ai îmbătat ? (Canio, Colombine), Crezi ce spune ! Ea este pură ! (Taddeo), Nu, nu sunt Pagliaccio ! Deși am fața albă... (Canio), În spasmele morții ai să-mi spui numele lui ! (Canio, Nedda), Comedia s-a sfârșit ! - La commedia e finita ! (Canio).

Balet: -

Înregistrări și discuri: 1907 La Scala, Milan (Antonio Paoli - Canio, Giuseppina Huguet - Nedda, Francesco Cigada - Tonio), 1934 La Scala, Milan (Beniamino Gigli - Canio, Iva Pacetti - Nedda, Mario Basiola - Tonio), 1948 Metropolitan Opera, New York (Ramon Vinary - Canio, Lucine Amara - Nedda, Giuseppe Valdengo - Tonio), 1951 Italian Radio Symphony Orchestra (Carlo Bergonzi - Canio, Carla Petrella - Nedda, Carlo Tagliabue - Tonio), 1952 Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia (Mario del Monaco - Canio, Clara Petrella - Nedda, Afro Poli - Tonio), 1971 London Symphony Orchestra (Placido Domingo - Canio, Monserat Caballe - Nedda, Sherrill Milnes - Tonio), 1976 National Philharmonic Orchestra, London (Luciano Pavarotti - Canio, Mirella Freni - Nedda, Ingvar Wixell - Tonio), 1984 Vienna State Opera (Placido Domingo - Canio, Ileana Cotrubas - Nedda, Matteo Manuguerra - Tonio), 1999 Royal Concertgebouw Orchestra, Amsterdam (Jose Cura - Canio, Barbara Frittoli - Nedda, Carlos Alvarez - Tonio).

[Înapoi la cuprins](#)

19. Cavaleria rusticana

Title: Cavaleria rusticana

Compozitor: Pietro Mascagni (1863-1945). Născut la Livorno, Toscana, tatăl său Domenico Mascagni deținea și deservea o brutărie iar mama sa a fost Emilia Mascagni. A început studiile muzicale la vârsta de 13 ani cu Alfredo Soffredini, fondatorul Institutului Muzical din Livorno. La data de 9 Februarie 1881, la Istituto Cherubini s-a cânta în premieră In Filanda, prima cantată compusă de tânărul Mascagni. Un an mai târziu a fost admis pentru continuarea studiilor la Conservatorul din Milano, unde a studiat cu Antonio Bazzini, Amilcare Ponchielli și Stefano Ronchetti-Monteviti și a împărțit aceeași cameră timp de trei ani de zile cu Giacomo Puccini. La data de 3 Februarie 1889 s-a căsătorit cu Arghenide Marcellina Carbognani (1888-1945) pentru a avea doi copii, un băiat și o fată. Opere: Cavalleria rusticana (1890), L'amico Fritz (1891), I Rantzau (1892), Guglielmo Ratcliff (1895), Silvano (1895), Zanetto (1896), Iris (1898), Le maschere (1901), Amica (1905), Isabeau (1911), Parisina (1913), Lodoletta (1917), Il piccolo Marat (1921), Pinotta (1932), Nerone (1935). Operetta: Si (1919), Muzică sacră: Messa di Gloria. Muzică orchestrală: A Giacomo Leopardi (1898), Il re a Napoli (1885).

Libret: Giovanni Targioni-Tozzetti (1863-1934) și Guido Menasci (1867-1925). Cei doi libretiști erau prieteni cu compozitorul și au colaborat pentru libretul următoarelor opere: Cavalleria rusticana, I Rantzau și Zanetto. Giovanni Targioni-Tozzetti singur a mai produs pentru Mascagni libretul pentru operele: Silvano, Amica, Pinotta, Nerone. Subiectul operei a fost adaptat după o scurtă povestire a lui Giovanni Verga (1840-1922), un scriitor italian expresionist membru al curentului literar verismo, axat pe descrierea vieții rurale din Sicilia. Verga a adaptat nuvela sa pentru teatru în anul 1880, iar ulterior textul dramatic a stat la baza libretului operei.

Istoricul spectacolului: Cavalleria rusticana a avut premiera la data de 19 Mai 1890 la Teatro Costanzi din Roma, în prezența Reginei Margherita of Savoy (1851-1926), o mare iubitoare de muzică. Opera a fost un mare succes încă de la primele note. Doar în timpul vieții lui Mascagni, Cavalleria rusticana s-a cântat în Italia de peste 14 000 ori. În anul 1890, opera a făcut un turneu prin întreaga Italie: Florența, Torino, Bologna, Palermo, Milano, Genoa, Napoli, Veneția, Triest. În același an, opera a avut premiera la Berlin, apoi la Budapesta, Munchen, Hamburg, St. Petersburg, Dresda și Buenos Aires. În Martie 1891 Cavalleria rusticana s-a cântat la Vienna. La Londra premiera Shaftesbury Theatre a fost la data de 19 Octombrie 1891 iar la Covent Garden premiera a avut loc la data de 16 Mai 1892. Pe continentul american premiera a avut loc în Philadelphia la Grand Opera House la data de 9 Septembrie 1891, urmată apoi de un spectacol la Chicago la 30 Septembrie 1891 și la New York la 1 Octombrie 1891. La Metropolitan Opera, Cavalleria rusticana a avut premiera la 30 Decembrie 1891. Începând cu anul 1893, Cavalleria rusticana s-a cântat adese ori împreună cu Pagliacci a lui Ruggero Leoncavallo, cuplate pe un singur bilet. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Cavalleria rusticana s-a cântat în întreaga lume de 759 ori, în 209 producții diferite, ocupând locul 31 în lista Operabase.

Roluri: Santuzza, o fată de la țară (soprano or mezzo-soprano), Turiddu, un țăran tânăr recent revenit din armată (tenor), Lucia, mama lui Turridu (contralto), Alfio, un căruțaș (baritone), Lola, soția lui Alfio (mezzo-soprano), Corul (țărani și săteni), Corul (din spatele scenei)

Subiect: Este o scurtă poveste clasică despre cavalerism, iubire și gelozie în austeră Sicilie rurală. Este Dumineca Paștelui, când toate păcatele trebuie să fie mărturisite și iertate. Un tânăr țăran, Turridu, recent revenit din armată a aflat că logodnica sa este măritată cu un alt bărbat, Alfio. Turiddu se îndrăgostește de Santuzza, dar Lola devine geloasă și îl seduce în Noaptea Învierii. Când află, Santuzza devine foarte geloasă și-i spune lui Alfio că a fost încornorat de cei doi. Alfio devine la rândul său extrem de gelos și îl omoară pe Turridu în duel. Singurul personaj fericit din noaptea Paștelui sfârșește prin a fi înjunghiat, ca mielul de Paște.

Act 1 (Piața centrală a unui sat din Sicilia)

În spatele scenei, Turiddu cântă frumusețea Lolei (O Lola ! cămașa ta ca laptele și buzele vișina). Scena 1 - Țăranii cântă reînvierea Naturii din noaptea de Paște (Portocalii înfloriți ...răspândesc parfumul lor). Scena 2 - Stanuzza întreabă despre Turridu și-i mărturisește Luciei că fiul ei i-a însângerat inima. Scena 3 - Alfio cântă despre caii și căruța sa și despre dragostea lui pentru Lola (Cu caii înhămați...). Din interiorul bisericii se aude corul copiilor cântând Aleluia (Regina coeli, laetare - Alleluia !). Scena 4 - Santuzza îi explică Luciei că îl iubește pe Turridu, dar el i-a jurat iubire Lolei. Când a revenit din armată a aflat că Lola este măritată cu Alfio, dar Lola a devenit geloasă pe Santuzza și uitând de soțul ei l-a prins din nou în vreje pe Turridu (După cum bine știi, dragă mamă). Scena 5 - În fața bisericii, Santuzza insistă să stea de vorbă cu Turridu, spunându-i că a fost văzut ieșind de la Lola, dar el îi răspunde distant și deferent (Trebuie să-ți vorbesc ! Nu aici, nu aici !). Scena 6 - Lola intră în scenă cântând (Floarea galbenă cea mai iubită). În timp ce Lola intră în biserică, Santuzza șoptește cu tristețe că este Dumineca Paștelui, ziua în care Mântuitorul vede toate lucrurile, nu este o zi fericită pentru păcătoși. Scena 7 - Stanuzza continuă să se certe cu Turridu, dar acesta refuză să pășească alături de a în biserică (Nu mă abandona ! ... De ce mă urmărești ?). Scena 8 - Abandonată, Stanuzza interpretează sosirea lui Alfio ca pe un semn ceresc și îi spune că Lola și Turridu i-au pus coarne, urât de tot (Oh ! Mântuitorul te-a trimis). Intermezzo. Scena 9 - După rugăciune, Turridu invită pe toată lumea la un pahar de vin în crâșma mamei lui (Vinul cel alb fierbe în pahare) iar Lola îi răspunde cu un toast. Scena 10 - Alfio intră în scenă dar refuză să

împartă vinul cu Turridu (Cupa ta de vin nu poate fi acceptată !). Cu foarte puține cuvinte, cei doi se înțeleg pentru un duel în spatele livezii. Scena 11 - Turridu își ia rămas bun de la mama sa, rugând-o să aibă grijă de Santuzza ca de fiica sa (Mamă, ... vinul alb cel vechi... este foarte tare). Scena 12 - Santuzza intră în scenă cu vestea cea rea și apoi cade fără suflare (L-au omorât pe jupânul Turridu !).

Momente și arii celebre: Act 1 - O Lola ! cămașa ta ca laptele și buzele vișina (Turridu), Portocalii înfloriți ...răspândesc parfumul lor (Corul), Cu caii înhămați (Alfio, Corul), Regina coeli, laetare - Alleluia ! (Corul), După cum bine știi, dragă mamă (Santuzza), Trebuie să-ți vorbesc ! Nu aici, nu aici ! (Santuzza, Turridu), Floarea galbenă cea mai iubită (Lola), Nu mă abandona ! ... De ce mă urmărești ? (Santuzza, Turridu), Oh ! Mântuitorul te-a trimis (Santuzza), Intermezzo (orchestra), Vinul cel alb fierbe în pahare (Turridu), Cupa ta de vin nu poate fi acceptată ! (Alfio), Mamă, ... vinul alb cel vechi... este foarte tare (Turridu), L-au omorât pe jupânul Turridu ! (Corul)

Balet: -

Înregistrări și discuri: 1927 British National Opera, London (May Blyth - Santuzza, Heddle Nash - Turridu), 1930 La Scala, Milan (Delia Sanzio - Santuzza, Giovanni Breviario - Turridu), 1934 La Scala, Milan (Iva Pacetti - Santuzza, Beniamino Gigli - Turridu), 1951 Maggio Musicale Fiorentino, Florence (Valentina Petrova - Santuzza, Eddy Ruhl - Turridu), 1953 Metropolitan Opera, New York (Margaret Harshaw - Santuzza, Richard Tucker - Turridu), 1953 La Scala, Milan (Maria Callas - Santuzza, Giuseppe Di Stefano - Turridu), 1954 Milan Symphony Orchestra (Elena Nicolai - Santuzza, Mario del Monaco - Turridu), 1960 Academia Nazionale di Santa Cecilia, Roma (Giuiletta Simionato - Santuzza, Mario del Monaco - Turridu), 1965 La Scala, Milan (Fiorenza Cossotto - Santuzza, Carlo Bergonzi - Turridu), 1976 National Philharmonic Orchestra, London (Julia Varady - Santuzza, Luciano Pavarotti - Turridu), 1978 National Philharmonic Orchestra, London (Renata Scotto - Santuzza, Placido Domingo - Turridu), 1989 Philharmonia Orchestra, London (Agnes Baltsa - Santuzza, Placido Domingo - Turridu), 1992 Czecho-Slovak Radio Symphony Orchestra (Stefka Evstatieva - Santuzza, Giacomo Aragall - Turridu)

[Înapoi la cuprins](#)

20. Silvia

Titlu: Silvia - Prințesa Ceardașului (Die Csardasfurstin, The Csardas Princess, The Gipsy Princess)

Compozitor: Emmerich Kalman (1882-1953). Născut la Siofok, Austro-Ungaria, tatăl său Karoly Koppstein a fost contractor și negustor de cereale, iar mama sa Paula Singer a fost o femeie adorabilă cu mult simț artistic. La acel timp, localitatea Siofok a devenit un important centru balnear cu stație la calea ferată Franz Joseph SudEst ce lega Budapesta de Fiume (Italia). A început studiul la pian cu mama sa, la vârsta de 5 ani, iar un an mai târziu a început să studieze la vioară cu violonistul Ferenc Liedl (1856-1900). Prima sa profesoară de pian a fost Doamna Antalné Nemcsák din Siofok. A urmat școala generală la Budapesta la Școala Luterană din Piața Deák. La vârsta de 15 ani a fost înscris la Academia de Muzică unde a studiat cu Janos Koessler. În paralel a studiat și Dreptul la Universitatea din Budapesta. Primul său succes major a fost opereta Tatarjaras (Năvălirea Mongolilor) compusă în anul 1908. În anul 1929 s-a căsătorit cu o tânără dansatoare cu ascendență ruso-poloneză, Vara Maria Makinszka (1907-1999) și împreună s-au bucurat de doi copii, un băiat și o fată. În timpul vieții a fost decorat cu Kruckenkreutz, o înaltă decorație Austriacă și cu Legiunea de Onoare în rang de ofițer oferită de francezi în anul morții sale. Operete: 1908 Tatarjaras (Năvălirea Mongolilor), 1910 Az obsitos (Soldat de trupă), 1912 Der Zigeunerprimas (Starostele lăutarilor), 1915 Zsuzsi Kisasszony (Domnișoara Primăvară), 1915 Die Csardasfurstin (Prințesa Ceardașului), 1916 Das Hollandweibchen (Fetița olandeză), 1921 Die Bajadere (Baiadera), 1924 Gräfin Mariza (Contesa Maritza), 1926 Die Zirkusprinzessin (Prințesa Circului), 1927 Golden Dawn (Apus de aur), 1928 Die Herzogin von Chicago (Ducesă din Chicago), 1930 Das Veilchen vom Montmartre (Violeta din Montmartre), 1932 Der Teufelsreiter (Călărețul Dracului), 1936 Kaiserin Josephine (Împărăteasa Josephina), 1945 Marinka, 1953 Arizona Lady.

Libret: Leo Stein (1861-1921) și Bela Jenbach (1871-1943). Leo Stein a fost un cunoscut dramaturg și libretist Austriac. A colaborat cu Viktor Leon pentru opere compuse de: Johann Strauss Jr, Franz Lehar, Emmerich Kalman și Oskar Nedbal. Printre libretele sale, cele mai cunoscute sunt: Wiener Blut (1899), Die lustige Witwe (1905), Der Graf von Luxemburg (1909) și Die Csardasfurstin (1915). Bela Jenbach a fost un dramaturg din Ungaria (Der Herr ohne Wornung) cunoscut mai ales pentru libretele: Paganini, Csardasfurstin, Der Zarewitsch, The Lilac Domino, The World's in Love (Clo-Clo). În anul 1927 spectacolul Prințesa Ceardașului a stat la baza unui film mut regizat în Germania de Hanns Schwartz, iar în anul 1944 a stat la baza unui film sovietic al operetei Silva, în regia lui Aleksandr Ivanovsky. Mai târziu, în anul 1981 studiourile Soviet Film au produs o altă versiune a operetei în regia lui Yan Fried.

Istoricul spectacolului: Premiera operetei a avut loc la Viena, la data de 17 Noiembrie 1915, la Johann Strauss Theater. Spectacolul a stârnit la Viena un fel de scandal de presă, ca urmare a ironiilor la adresa manierelor aristocrate în timp ce noua ordine socială se afla în plină dezbate publică și Primul Război Mondial era în plină desfășurare. Spectacolul s-a cântat însă neîntrerupt de 533 ori, până la închiderea stagiunii din Mai 1917. În Ungaria, opereta a înregistrat un succes similar cu 200 de spectacole consecutive, începând cu premiera din data de 15 Mai 1917 la Kiraly Szinhaz. Cu titlul The Gipsy Princess, spectacolul a avut premiera de la New York la data de 24 Septembrie 1917 la New Amsterdam Theatre, Broadway cu un libret tradus de P.G. Wodehouse și Guy Bolton. La Londra, premiera operetei a fost la data de 20 Mai 1921 la Prince of Wales Theatre, cu libret și scenografie traduse de Arthur Miller și Arthur Stanley. La Paris, cu titlul Princesse Czardas, spectacolul a fost pus în scenă la Trianon-Lyrique în anul 1930 și apoi reluat la Gaite-Lyrique la 7 August 1931. O producție importantă a fost și cea de la Berlin din anul 1930, montată pe scena de la Admiralspalast. În același an, la Berlin s-a turnat și o versiune filmată a spectacolului, având ca protagoniști principali pe Martha Eggerth și Hans Sohnker. În Australia, premiera de la Melbourne a avut loc la data de 17 Octombrie 1936, la Her Majesty's Theatre, cu Maria Elsner în rolul Sylva. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Prințesa Ceardașului s-a cântat în întreaga lume de 816 ori, în 165 producții diferite, ocupând locul 28 în lista Operabase.

Roluri: Sylva Varescu, o vedetă de cabaret (soprano), Edwin Roland, un tânăr prinț (tenor or baritone), Boni, Conte Bonifacius Kancsianu (tenor), Feri, Baronul Ferencz Kerekes of Felso-Mezotur (bass), Stasi, Contesa Anastasia Eckenberg (soprano), Căpitanul Eugen von Rohnsdorff (bass), Prințul Leopold Maria von Weylesheim (bass), Prințesa Anhilde von Weylersheim (contralto), Corul

Subiect: Este o scurtă Poveste de Dragoste (Love Story) din Imperiul Austro-Ungar, dintre un tânăr prinț și o faimoasă dansatoare de cabaret. Premiera operetei a avut loc la doar 15 ani de la incidentul Mayerling, tragedie ce a îndoliat întreaga familie imperială a Casei de Habsburg-Lorrena. Laptele și mierea din lumea aristocrată se plătesc cu sacrificii, o viață încorsetată și maniere impuse. Aparatul puterii nu este altceva decât o convenție. Spre deosebire de povestea de la Mayerling, opereta are un final fericit, probabil cu intenția de a preveni repertarea unor astfel de drame.

UVERTURA

Act 1 (Teatrul cabaretului Orpheum din Budapesta)

Spre încântarea publicului, Sylva cântă și dansează cel de al optulea bis consecutiv (Munții mei de acasă, cei singuratici). Cu mulțumiri călduroase la adresa publicului Sylva anunță că urmează să plece în America pentru un turneu. Scena 2 - Ca niște băieți bine crescuți, aristocrații Boni și Feri comentează apariția Sylvei prin comparație cu o iapă pur sânge de pe hipodrom. Scena 3 - Băieții se întrebă unde este Edwin Lippert-Weylersheim, cel care s-a îndrăgostit de Sylva dar nu o poate cere în căsătorie, el fiind verișor cu Familia Imperială iar ea o simplă actiță. Scena 4 - Băieții cântă împreună cu fetele din ansamblu (Doamnele, doamnele, doamnele să urce pe scenă). Scena 5 - Imediat ce sosește, Edwin timite un bilet la cabina domnișoarei Sylva. Scena 6 - În timp ce discută cu prietenii săi, Edwin primește o telegramă de la tatăl său: Afacerea cu fata de la cabaret trebuie să înceteze. Stop. Scena 7 - Edwin o imploră pe Sylva să nu plece în America, să rămână de dragul său...amândoi cântă în duet (Sylva, inima mea îți aparține ... Cum poți fi tu atât de sigur ?). Scena 8 - Boni și Feri cântă împreună cu cele opt fete din trupa Sylvei (Fetele sunt ceea ce trebuie pentru băieți !). Scena 9 - Sylva intră în scenă pentru a ciocni o cupă de șampanie cu prietenii și cântă un cântec despre dragostea nemuritoare (Dați-mi muzică și vin, Dragostea trăiască veșnic). Scena 10 - Căpitanul Baron Rohnsdorff intră în scenă cu un ordin pentru Edwin de a se prezenta la datorie la raportul de dimineață. Scena 11 - Sylva își ia rămas bun și Baronul Rohnsdorff o conduce până la ușă. Scena 12 - Edwin află de la Baronul Rohnsdorff că în lipsa sa părinții au contractat logodna sa cu Contesa Anastasia Eckenberg, o verișoară mai îndepărtată. Scena 13 - Deranjat, Edwin o cere în căsătorie pe Sylva și semnează un contract matrimonial în fața notarului Kirsch (Declar solemn... să-mi fie soție de fapt și de drept). Cei doi și întreaga audiență cântă de bucurie (Acum sunt uniți !). Dansul miresei. Scena 14 - Edwin părăsește localul împreună cu Căpitanul Rohnsdorff. Boni intră în scenă și îi arată Sylvei invitația de la logodna lui Edwin cu verișoara sa Stasi. Sylva se întristează și cântă cântecul ei de scenă, apoi se pregătește pentru turneu declarând că mariajul cu Edwin nu a fost decât o șaradă (Noi doamnele, noi doamnele).

Act 2 (Un hall spațios din vila familiei Weylersheim)

Cupluri tinere cântă și dansează în sala de bal (Muzica ne cheamă cu accente dulci). Scena 2 - Părinții lui Edwin savurează momentul privind cum fiul lor dansează cu verișoara Stasi. Scena 3 - Stasi îl întreabă de Edwin dacă relația sa cu Sylva a luat sfârșit și cad de comun acord că pentru persoanele de rangul lor există prea puțini parteneri acceptabili (Să ne facem cuibul ca două rândunele). Scena 4 - Edwin cere însă o scurtă amânare a căsătoriei spre dezamăgirea părinților lui. Scena 5 - Sylva intră în sala de bal, la brațul lui Boni, după anunțul valetului: Conte și Contesa Bonifazius Kancsianu. Scena 6 - Prințul Leopold de Weylersheim primește oaspeții făcând prezentările de rigoare. Unul dintre oaspeți este mirat de asemănarea dintre contesă și celebra Sylva Varescu, Prințesa Ceardașului. Scena 7 - Edwin intră în scenă, dar Sylva se preface că nu îl recunoaște, comportându-se civilizat. Scena 8 - Edwin se confruntă cu Boni cerând explicații, iar Boni răspunde că este doar o căsătorie de conveniență și nu s-a consumat încă. Scena 9 - Sylva intră în scenă și îl anunță pe Boni că este așteptat de gazdă pentru o scurtă conversație. Scena 10 - Rămasă singură cu Edwin, Sylva îi spune ca a vrut doar să-i arunce o privire, iar el să o mai vadă o dată pe fosta sa logodnică. Edwin își amintește de serile fericite de la Orpheum și amândoi încep să cânte (Unde sunt acum, cuvintele spuse cu atâta devotament ?). Scena 11 - Boni îi face curte lui Stasi schimbând vorbe măgulitoare. Scena 12 - Când Sylva și Edwin intră în scenă, Boni cântă un cântec de dragoste privind alternativ când la Stasi, când la Sylva (Muzica mă aprinde, muzica mă inspiră) iar Edwin și fetele îi țin isonul. Scena 13 - În timp ce dansează cu Sylva, Prințul Weilersheim tatăl mărturisește că mariajul lui Edwin este doar de conveniență, cu cineva de rangul lui. Scena 14 - Boni se confesează lui Stasi spunând că de fapt nu este căsătorit și-i face apoi o declarație de dragoste (Zeul Cupidon, nu este fanfaron). Dans. Scena 15 - Edwin încearcă să o recucerească pe Sylva cu un sărut. Scena 16 - Edwin are o discuție cu Boni, iar Boni se declară fericit să o elibereze de jurământ pe Sylva, o soție care a început să-i fie infidelă înainte să-i fie fidelă. Scena 17 - Edwin se întoarce la Sylva și amândoi cântă fericiți (Vreau să cânt și să dansez...Așa este dragostea). Scena 18 - Edwin îi explică Sylvei că de fapt mariajul ei cu Boni este un dar ceresc, căsătoria fiind foarte simplă acum că este o contesă...altfel ar fi fost foarte problematic. Scena 19 - Stasi cere să fie singură cu Edwin pentru un moment, în timp ce Sylva se pregătește să plece, dar este oprită de Prințul Weilersheim tatăl pentru a face un anunț. Scena 20 - Edwin îi mărturisește lui Stasi că nu se poate căsători cu ea deoarece iubește altă femeie (Iartă-mă tată, Iartă-mă Stasi !). La rândul ei, Sylva mărturisește că nu este căsătorită cu Boni și nu este o contesă...ci o Prințesă, prezentând apoi contractul semnat cu opt săptămâni înainte. Edwin declară de față cu toată lumea că ea este într-adevăr soția lui legitimă, dar Sylva rupe documentul spunând că el s-a născut cu un rang prea înalt și lumile lor nu se pot reuni. Apoi

Sylva părăsește încăperea la brațul lui Boni, spre stupefacția generală (Zeul Cupidon, poate fi fanfaron).

Act 3 (Un hol larg din Hotelul Winkelbaum, în Viena)

Boni comentează cu Sylva, spunând că ieșirea ei din scenă a semănat cu scena nebuniei din Lucia de Lammermoor. Sylva îl acuză pe Edwin că i-a fost rușine cu ea, dar Boni își apără prietenul. Scena 2 - Feri intră în scenă și declară că el este protectorul oficial al virtuții tinerelor fete, apoi le face o surpriză: fetele din trupa de dans a Sylvei. Scena 3 - Feri o roagă pe Sylva să semneze un nou contract la Orpheum, dar ea îl refuză pe motiv că se căsătorește cu Boni. Feri și fetele cântă, încercând să-i schimbe starea de spirit (Să vedem ce poate face unchiul Feri). Acompanied de un taraf țigănesc, toți cântă și dansează un ceardaș aprins (Ciupește-o țigane, alungă tristețea). Scena 4 - Edwin intră în scenă în căutarea Sylvei. Boni îi prezintă ultimele noutăți. Acum Sylva vrea să se mărite cu el, ea fiind de fapt măritată cu bărbatul care este logodit cu fata cu care el dorește să se căsătorească. Scena 5 - Prințul Weylersheim tatăl intră în scenă în căutarea lui Edwin, iar Boni profită de ocazie și-i cere mâna Contesei Anastasia, apoi repetă propunerea și la telefon, pentru ca Stasi să-i accepte propunerea. Scena 6 - Feri, formal Baronul Ferencz Kerekes de Felso-Mezotur, îi este prezentat Prințului Leopold de Lippert-Weylesheim ca fiind un prieten apropiat al lui Edwin. Scena 7 - Discutând despre dragostea lui Edwin pentru Sylva, Feri își amintește de tinerețea sa, când a fost îndrăgostit nebunește de Hilda-Saltă-Piciorul, o fată de la Orpheum. Fata s-a măritat însă cu Generalul Palonay, apoi cu Conte Geza Zentler. Surprins, Prințul de Weylersheim înțelege că Hilda-Saltă-Piciorul este de fapt actuala sa soție Anhilde. Scena 8 - Prințesa Anhilde intră în scenă pentru a-i fi prezentată lui Feri, care se preface că nu o recunoaște. Scena 9 - Prințul și Prințesa de Weylersheim au de schimbat între ei doar o singură vorbă: Orpheum. Edwin nu este decât o victimă a eredității. Scena 10 - Boni repetă de față cu toată lumea cererea în căsătorie a lui Stasi (Zeul Cupidon, nu este fanfaron). Scena 11 - Feri intră în scenă și este prezentat lui Stasi, viitoarea soție a lui Boni. Scena 12 - Când Sylva intră în scenă, Boni se preface că vorbește cu Edwin la telefon, încercând să-l oprească să se sinucidă. Sylva geme o declarație de dragoste, la timp pentru a fi auzită de Edwin în timp ce intră în scenă din fundal. Cele două cupluri: Boni și Stasi, respectiv Edwin și Sylva se reunesc fericite și toți cei de pe scenă cântă cu bucurie (E un ecou în inima mea, Așa este Dragostea)

Momente și arii celebre: Act 1 - Munții mei de acasă, cei singuratici (Sylva), Doamnele, doamnele, doamnele să urce pe scenă (Feri, Boni, Corul), Sylva, inima mea îți aparține ... Cum poți fi tu atât de sigur ? (Edwin, Sylva), Fetele sunt ceea ce trebuie pentru băieți ! (Boni, Feri, Corul), Dați-mi muzică și vin, Dragostea trăiască veșnic (Sylva), Declar solemn... să-mi fie soție de fapt și de drept (Edwin), Acum sunt uniți ! (Edwin, Sylva, Corul), Noi doamnele, noi doamnele (Sylva) Act 2 - Muzica ne cheamă cu accente dulci (Corul), Să ne facem cuibul ca două rândunele (Edwin, Stasi), Unde sunt acum, cuvintele spuse cu atâta devotament ? (Edwin, Sylva), Muzica mă aprinde, muzica mă inspiră (Boni, Stasi, Sylva, Edwin), Zeul Cupidon, nu este fanfaron (Boni, Stasi), Vreau să cânt și să dansez...Așa este dragostea (Edwin, Sylva), Iartă-mă tată, Iartă-mă Stasi ! (Edwin), Zeul Cupidon, poate fi fanfaron (Boni). Act 3 - Să vedem ce poate face unchiul Feri (Feri, Corul), Ciupește-o țigane, alungă tristețea (Feri, Sylva, Boni), Zeul Cupidon, nu este fanfaron (Boni), E un ecou în inima mea, Așa este Dragostea

Balet: Act 1 - Sylva dansează și cântă cântecul ei. Dansul miresie. Act 2 - Cupluri tinere dansează în sala de bal. Edwin și Sylva dansează un vals. Boni valsează cu Stasi. Edwin dansează cu Sylva. Act 3 - Csardas înflăcărat. În anul 2009, Compania Illo Tempore Ballet a pus în scenă la Salzburg un spectacol de balet complet al operetei Prințesa Ceardașului în regia lui Alexandru Fotescu cu o coreografie produsă de Monica Fotescu-Uta .

Discuri și înregistrări: 1930 Orchestermittgliedern der Staatsoper, Berlin (Felicie Huni Mihacsek - Sylva, Helge Roswaenge - Edwin, Waldemar Henke - Boni, Adele Kern - Stasi), 1953 Hamburger Rundfunkorchester, Hamburg (Colette Lorand - Sylva, Rudolf Schock - Edwin, Rupert Glawitsch - Boni, Anneliese Rothenberg - Stasi), 1965 Melodiya Radio Orchestra, USSR (Alexandra Yakovenko - Sylva, Georgi Nelepp - Edwin, Nikolai Osipovich Ruban - Boni, L. Kazanskaya - Stasi), 1958 Wiener Staatsoper, Vienna (Liselotte Maikl - Sylva, Hans Strohbauer - Edwin, Olaf Jensen - Boni), 1959 Grosses Operetten Orchester (Renate Holm - Sylva, Fritz Wunderlich - Edwin, Willy Hofmann - Boni, Herta Talmar - Stasi), 1965 A Fovarosi Operettszinhaz Zenekara, Budapest (Marika Nemeth - Sylva, Arpad Baksai - Edwin, Robert Ratonyi - Boni, Magda Gyenes - Stasi), 1971 Graunke Symphony Orchestra (Anna Moffo - Sylva, Rene Kollo - Edwin, Sandor Nemeth - Boni, Dagmar Koller - Stasi), 1971 Orchestre Lyrique de l'O.R.T.F (Lina Dachary - Sylva, Bernard Plantey - Edwin, Aime

Doniat - Boni, Christiane Chateau - Stasi), 1971 Symphonie Orchester Graunke (Anneliese Rothenberger - Sylva, Nicolai Gedda - Edwin, Willi Brokmeier - Boni, Olivera Miljakovic - Stasi), 1990 Australian Opera and Ballet Orchestra (Deborah Riedel - Sylva, Anson Austin - Edwin, Roger Lemke - Boni, Roxane Hislop - Stasi), 2004 Slovak Radio Symphony Orchestra (Yvonne Kenny - Sylva, Michael Roider - Edwin, Marko Kathol - Boni, Mojca Erdmann - Stasi)

[Înapoi la cuprins](#)

21. Alcina

Titlu: Alcina

Compozitor: Friedrich Handel (1685-1759). Născut la Halle, în Prusia, tatăl său Georg Handel (1622-1697) a fost un chirurg-bărbier eminent aflat în slujba Curții de la Saxe-Weissenfels, iar mama sa Dorothea Taust (1651-1730) a fost fiica unui pastor luteran din Giebichenstein. A început educația muzicală pe un mic clavicord, iar la vârsta de nouă ani a început să studieze compoziție și muzică pentru instrumente cu clape cu Friedrich Wilhelm Zachow (1663-1712), organist la biserica parohială. În paralel, tânărul Handel și-a continuat exercițiile la harpsicord, violină, orgă și oboi. Pentru educația de bază a fost înscris la Gimnaziul Luteran din Halle. În anul 1702, Handel a fost înmatriculat la Universitatea din Halle unde a studiat Dreptul, Filozofia și Literatura Germană cu Christian Thomasius (1655-1728). În anul 1703 a fost acceptat pe postul de violonist și harpsichordist în orchestra de la Oper am Ganssenmarkt din Hamburg. În anul 1710, Handel a fost numit Kapellmeister pentru Prințul Elector al Hanovrei George I, cel ce urma să devină Regele George I al Marii Britanii și Irlandei (1660-1727). În anul 1712, Handel a decis să se stabilească definitiv în Anglia. Începând cu anul 1719, a fost numit conducător al orchestrei de la Royal Academy of Music, recent formată. În anul 1734, Handel a fost numit director la Royal Opera House în Covent Garden. Opere: Almira (1705), Rodrigo (1707), Daphne (1708), Agrippina (1709), Rinaldo (1711), Il pastor fido (1712), Teseo (1713), Amadigi di Gaula (1715), Radamisto (1720), Muzio Scevola (1721), Floridante (1721), Ottone (1723), Flavio (1723), Giulio Cesare (1724), Tamerlano (1724), Rodelina (1725), Scipione (1726), Alessandro (1726), Admeto (1727), Ricardo Primo (1727), Siroe (1728), Tolomeo (1728), Lotario (1729), Partenope (1730), Poro (1731), Ezio (1732), Sosarne (1732), Orlando (1733), Arianna in Creta (1734), Oreste (1734), Ariodante (1735), Alcina (1735), Atalanta (1736), Armino (1737), Giustino (1737), Berenice (1737), Faramondo (1738), Alessandro Severo (1738), Serse (1738), Giove in Argo (1739), Imeno (1740), Deidamia (1741). Opera sa muzicală mai include: 29 oratorii, mai mult de 120 cantate, trio-uri și duete, arii, muzică de cameră, ode și serenade, 16 concerte de orgă. Cele mai cunoscute compoziții sunt: Messiah, Water Music, Music for the Royal Fireworks, The Harmonious Blacksmith, Apollo e Daphne, Dixit Dominus, Salvae Regina, Concerti Grossi Op. 3 and Op. 6

Libret: Antonio Fanzaglia. Compozitorul a utilizat libretul operei L'isola di Alcina, pusă în scenă la Roma în anul 1728 de compozitorul italian Riccardo Broschi (1698-1756), fratele interpretului de operă Carlo Broschi cunoscut ca Farinelli (1705-1782). Subiectul operei a fost prelucrat după nuvela Orlando Furioso, publicată în anul 1516 de Ludovico Ariosto (1474-1533). Povestirea împrumută unele trăsături și de la vechiul poem romantic Chanson de Roland, despre cavalerii din secolul al XI-lea. În epoca barocă, acest subiect a stat la baza a numeroase opere produse de: Francesca Caccini, Luigi Rossi, Antonio Vivaldi, Giovanni Ristori, Friedrich Handel, Jean Baptiste Lully, Jean Phillippe Rameau, și mai apoi în epoca clasică de: Niccolo Piccinni, Joseph Haydn, Etienne Mehul, Simon Mayr și Ambroise Thomas.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 16 Aprilie 1735, pentru primul sezon al Theatre Royal, Covent Garden din Londra. După o scurtă reeditare la Brunswick, în anul 1738, opera nu a mai fost cântată până la spectacolul de la Leipzig din anul 1928. În anul 1960, un spectacol memorabil a fost pus în scenă de Franco Zeffirelli la Teatro la Venice din Venetia, spectacol marcat și prin debutul sopranei din Australia Joan Sutherland. În același an, în Noiembrie, opera s-a cântat în USA la Opera din Dallas, apoi a fost reluată în anul 1962 la Royal Opera House, Covent Garden, Londra. În anul 1969, opera a făcut parte din festivalul Ledlanet Nights organizat în Scoția. O altă producție majoră a fost pusă în scenă în anul 1999 pentru Opera din

Paris, de regizorul Robert Carsten. Spectacolul a fost apoi repetat la Opera Lirică din Chicago. La 10 Octombrie 2014, opera a susținut primul său spectacol la Barbican Centre, Londra. În sezonul 2015/2016, Alcina s-a cântat în întreaga lume de 303 ori, în 62 de producții diferite și a ocupat locul 68 în lista Operabase.

Roluri: Alcina, o vrăjitoare (soprano), Morgana, sora ei (soprano), Ruggiero, un cavaler (soprano), Oberto, fiul Paladinului Astolfo (copil soprano), Bradamante, logodnica lui Ruggiero (contralto), Oronte, un General din Alcina (tenor), Melisso, fostul tutore al lui Ruggiero (bass), Corul (cavaleri și nobile doamne)

Subiect: Povestea este despre dragoste și război, amestecate cu idealuri cavalești. Combină realismul cu fantezia, umorul cu tragedia, soldații cu vrăjitoarele. Se inspiră din legenda lui Odiseu (Ulise), înlănțuit de sirene pe insula zeiței-vrăjitoare Circe, dar cu o Penelopa foarte determinată să-și salveze bărbatul. Totuși, nu femeia este cea care rupe vraja, ci un inel magic împodobit cu o piatră gemă inestimabilă. În inima unui cavaler, lăcomia este mai puternică decât dragostea. Cavalerul este acum din nou gata de luptă, pentru Onoare, Iubire și Virtute.

Uvertura (Menuet)

Act 1 (Un loc părăsit la poalele munților / Palatul din Alcina)

Bradamante travestită în fratele său Riccardo, împreună cu Melisso sosesc în regatul Alcina, unde sunt întâmpinați de Morgana cu un cântec de dragoste (Zâmbetul tău, cuvintele Tale, chiar și Tăcerea ta). Scena 2 - În Palatul Alcina, cavalerii și nobilele doamne cântă (Aici este regatul Plăcerilor fără sfârșit). Regina Alcina întâmpină oaspeții și îl roagă pe Ruggiero să le prezinte palatul (Spune, O spune, cât de mult te-am iubit). Scena 3 - Oberto îi întrebă pe oaspeți dacă nu l-au văzut pe Paladinul Astolfo (Este tatăl meu, prin voia Domnului, noi am naufragiat aici). Scena 4 - Ruggiero nu o recunoaște pe Bradamante și declară că servește doar dragostei pentru Alcina, faptele sale de glorie, scutul și sabia au fost de mult uitate (Plecați, mă deranjați...lui Cupidon îi sunt servant). Scena 5 - Oberto intră în scenă furios, spunând că-și va face dreptate cu sabia. Scena 6 - Bradamante îl liniștește, gelozia le-a înflăcărat inimile la amândoi, dar din motive diferite (Doar gelozia te arde-n piept). Scena 7 - Oberto îl previne pe Ruggiero că pădurea este plină de foștii iubiți ai Alcinei, transformați în izvoare, fiare sălbatice, arbori sau chiar în stânci (Poți tu avea încredere într-o femeie?). Scena 8 - Singur cu Alcina, Ruggiero îi reproșează primirea prea caldă a noilor oaspeți, iar Alcina este ofensată dar și măgulită de gelozia lui. Scena 9 - De față cu Bradamante, Alcina îl reasigură pe Ruggiero de fidelitatea ei (Sunt aceeași, deși acum nu mai sunt). Scena 10 - Rămas singur cu Bradamante, Ruggiero află că nu este Riccardo ci chiar logodnica sa în persoană. Scena 11 - Ruggiero însă refuză să creadă că în spatele armurii este iubita sa, crezând că este o nebunie (Fiecare privire, știu, ți-a străpuns inima). Scena 12 - Melisso este îngrijorat de pericolele la care se expun. Scena 13 - Morgana îl roagă pe Riccardo (Bradamante) să fugă de pe insulă, dar i se răspunde că inima sa bate pentru altcineva decât pentru Alcina. Crezând că este vorba despre ea, Morgana îi declară dragostea sa lui Riccardo (Sufletul meu este plin de tine, dragul meu Cavaler).

Act 2 (Un hol splendid din Palatul Alcina /Un loc cu statuia zeiței Circe, cea care transformă oamneii în animale / Un apartament subteran al vrăjitoarelor)

Melisso îi reamintește lui Ruggiero de datoria sa față de Dumnezeu. Cu ajutorul unui inel ornat cu o piatră gemă inestimabilă, Ruggiero vede lumea cu alți ochi și splendidul hol se transformă pe loc într-un loc părăsit

(Gândește-te la fecioara neprihănită pe care ai părăsit-o, reproșuri amare). Scena 2 - Ruggiero îi mărturisește lui Riccardo dragostea sa pentru Bradamante, dar nu poate accepta că sub armură se ascunde chiar ea (Voi putea eu oare răzbuna inima ta cea fără de credință). Scena 3 - Rămas singur, Ruggiero oscilează între iubire și datorie având sentimentul că a fost înșelat (Iubirea e totdeauna împodobită cu imagini drăgăstoase). Scena 4 - Asistată de sora sa, Alcina se roagă la Circe, Fiica Soarelui, să-i aline gelozia. Scena 5 - Ruggiero intră în scenă și declară că dragostea sa pentru Alcina nu dorește nimic în plus. Scena 6 - Alcina îl lasă să plece, dar îl roagă să se întoarcă cât de curând. Ruggiero își ia rămas bun (Fericire și Comoară a inimii mele, Iubirea mea este Adevărată). Scena 7 - Oberto o roagă pe Alcina să-l ajute să-și găsească tatăl (Acum Speranțele iau locul fostelor Angoase). Scena 8 - Orontes o informează pe Alcina că Ruggiero o trădează fiind sfătuit de noii oaspeți. Alcina jură să se răzbune (Voi tandri Zei ai Dragostei... Întoarce-te, sau gustă din Mizeria ce doresc să-ți fac). Scena 9 - Orontes o informează apoi pe Morgana că și iubitul ei o trădează. Scena 10 - Rămas singur, Orontes luptă să-și calmeze inima răscolită de gelozie (Această Dragoste atât de nelalocul ei, și Aerele prostesti). Scena 11 - Bradamante îi spune lui Oberto că l-a găsit pe tatăl lui, transformat într-un leu, rătăcind neconsolat. Scena 12 - Ruggiero se reîntâlnește cu Bradamante pentru câteva momente de tandrețe și este surprins de o Morgana ultragiată (Poieni înverzite, umbre răcoroase, toate aceste Frumuseți curând vor păli). Scena 13 - Înfuriată de lipsa de supunere a lui Ruggiero, Alcina rupe Bagheta sa Magică (Știu că auzi, fantasme, forme aeriene).

Act 3 (O curte interioară din Palatul Alcina / În grădină, o Urnă în care sunt închise toate puterile Incantațiilor)

Morgana îi declară iubirea sa lui Orontes, cerând să-i fie brațul armat pentru a se răzbuna (Pentru tine mă lupt, de tine întreb, alină-mi tu Durerea). Scena 2 - Ruggiero se întâlnește cu Alcina și încearcă să-i explice că Datoria, Iubirea și Virtutea îl obligă să o părăsească, iar Alcina declară pe față că îl urăște (Atunci te poți aștepta din partea mea la cea mai severă Rigoare, justă Cruzime). Scena 3 - Melisso, Ruggiero și Bradamante se pregătesc pentru lupta cu Monștri cei vrăjiți din armata Alcinei (Dar Natura are afecțiuni pentru cei Tineri, Dragostea învinge). Scena 4 - Melisso încearcă să o protejeze pe Bradamante, dar ea refuză să stea deoparte până când Forța Magică nu este învinsă (Paradisul promite Pace pentru toți cei ce iubesc mult și adevărat).

Scena 5 - Orontes o informează pe Alcina că toți iubii ei au fost supuși și nu a mai rămas nimeni care să lupte cu Ruggiero, dar ea are încredere că Frica va alunga dușmanii (Mi-a mai rămas doar Frica, cel mai bun Argument al sufletelor disperate). Scena 6 - Oberto jubilează la perspectiva de a-și revedea tatăl, dar Alcina îi cere să ucidă leul cu o săgeată. Oberto însă refuză să se supună și îndreptă săgeata spre Alcina, până când leul se retrage în vizuină (Mai sălbatică și mai brutală decât fiarele sălbatice). Scena 7 - Alcina se confruntă cu Ruggiero și Bradamante pentru o conversație dezagreabilă și un memorabil trio (Aceasta nu este Iubire, nici Gelozie, ci cea mai tandră Milă). Scena 8 - Ruggiero îi dă lui Orontes spada sa, apoi merge singur să spargă urna cu inelul său Fermecat. Scena 9 - Alcina se luptă cu Ruggiero și Bradamante încearcă să spargă ea urna dar este oprită de Morgana. Scena 10 - Melisso și Oberto intră în scenă pentru a depăși numeric echipa apărătorilor și în final Ruggiero aruncă urna la pământ și o sparge. Palatul cel splendid dispare, multe dintre stânci se transformă în oameni. Printre aceștia, Astolfo îl îmbrățișează pe fiul său Oberto. Toți cei de pe scenă cântă în cor (După Torturi amare, Sufletele noastre au găsit Pacea și Fericirea ne-a zîmbit din nou).

Momente și arii celebre: Act 1 - Zâmbetul tău, cuvintele Tale, chiar și Tăcerea ta (Morgana), Aici este regatul Plăcerilor fără sfârșit (Corul), Spune, O spune, cât de mult te-am iubit (Alcina), Este tatăl meu, prin voia Domnului, noi am naufragiat aici (Oberto), Plecați, mă deranjați...lui Cupidon îi sunt servanți (Ruggiero), Doar gelozia te arde-n piept (Bradamante), Poți tu avea încredere într-o femeie ? (Oberto), Sunt aceeași, deși acum nu mai sunt (Alcina), Fiecare privire, știu, ți-a străpuns inima (Ruggiero), Sufletul meu este plin de tine, dragul meu Cavalier (Morgana) Act 2 - Gândește-te la fecioara neprihănită pe care ai părăsit-o, reproșuri amare (Melisso), Voi putea eu oare răzbuna inima ta cea fără de credință (Bradamante), Iubirea e totdeauna împodobită cu imagini drăgăstoase (Ruggiero), Fericire și Comoară a inimii mele, Iubirea mea este Adevărată (Ruggiero), Acum Speranțele iau locul fostelor Angoase (Oberto), Voi tandri Zei ai Dragostei... Întoarce-te, sau gustă din Mizeria ce doresc să-ți fac (Alcina), Această Dragoste atât de nelalocul ei, și Aerele prostesti (Orontes), Poieni înverzite, umbre răcoroase, toate aceste Frumuseți curând vor păli (Morgana), Știu că auzi, fantasme, forme aeriene (Alcina) Act 3 - Pentru tine mă lupt, de tine întreb, alină-mi tu Durerea (Morgana), Atunci te poți aștepta din partea mea la cea mai severă Rigoare, justă Cruzime (Alcina), Dar Natura are afecțiuni pentru cei Tineri, Dragostea învinge (Ruggiero), Paradisul promite Pace pentru toți cei ce iubesc mult și adevărat (Bradamante), Mi-a mai rămas doar Frica, cel mai bun Argument al sufletelor disperate (Alcina), Mai sălbatică și mai brutală

decât fiarele sălbatice (Oberto), Aceasta nu este Iubire, nici Gelozie, ci cea mai tandră Milă (Alcina, Bradamante, Ruggiero), După Torturi amare, Sufletele noastre au găsit Pacea și Fericirea ne-a zîmbit din nou (Corul).

Balet: Opera conține numeroase secvențe muzicale ce se pretează pentru dans și au fost compuse în mod expres pentru Marie Salle (1707-1756), o dansatoare și coreografă din Franța cunoscută pentru spectacolele ei expresive și dramatice. A fost una dintre femeile care au făcut pionierat pe o scenă dominată de bărbați în secolul al XVIII-lea. Marie Salle a schimbat și costumul de scenă, din rochia lungă și grea, la una din muslină, purtată de multe ori fără corset sau crinolină, spre șocul și încântarea bărbaților.

Discuri și înregistrări: 1962 London Symphony Orchestra (Joan Sutherland - Alcina, Teresa Berganza - Ruggiero, Graziella Sciutti - Morgana, Mirella Freni - Oberto), 1986 City of London Baroque Sinfonia Opera (Arleen Auger - Alcina, Della Jones - Ruggiero, Eiddwen Harrhy - Morgana, Patrizia Kwella - Oberto), 1999 Opera National de Paris (Renee Fleming - Alcina, Susan Graham - Ruggiero, Natalie Dessay - Morgana, Juanita Lascarro - Oberto), 2005 Bayerisches Staatsorchester (Anja Harteros - Alcina, Vesselina Kasarova - Ruggiero, Veronica Cangemi - Morgana, Deborah York - Oberto), 2009 Chiesa di Sant'Agostino, Tuscania (Joyce DiDonato - Alcina, Maite Beaumont - Ruggiero, Karina Gauvin - Morgana, Laura Cherici - Oberto). Videography : 1990 Orchestre de la Suisse Romande (Arleen Auger - Alcina, Della Jones - Ruggiero, Donna Brown - Morgana, Martina Musacchio - Oberto), 1999 Staatsorchester Stuttgart (Catherine Naglestad - Alcina, Alice Coote - Ruggiero, Catriona Smith - Morgana, Claudia Mahnke - Oberto), 2011 Wiener Staatsoper (Anja Piaou - Alcina, Vesselina Kasarova - Ruggiero, Veronica Cangemi - Morgana, Chloe Briot - Oberto), 2015 TV France Televisions (Sandrine Piaou - Alcina, Maite Beaumont - Ruggiero, Sabina Puertolas - Morgana, Chloe Briot - Oberto), 2015 Freiburger Barockorchester (Patricia Petibon - Alcina, Philippe Jaruussky - Ruggiero, Katarina Bradic - Morgana, Elias Madler - Oberto)

[Înapoi la cuprins](#)

22. Povestea Țarului Saltan

Titlu: Povestea Țarului Saltan

Compozitor: Nikolay Rimsky-Korsakov (1844-1908). Născut în Tokhvin, la 200 de kilometri Est de Saint Petersburg, tatăl său Andrei Petrovich Rimsky-Korsakov (1784-1862), membru al unei vechi familii nobiliare din Rusia, a fost vice-guvernator al orașului Novgorod (vechea capitală a Rusiei) din Guvernoratul Volhynia, iar mama sa Sofia Vasilievna Rimskaya-Korsakova (1802-1890) a fost fiica lui Vasily Fedorovich Skaryatin, un bogat latifundiar, la rândul său membru al unei vechi familii nobiliare. A început primele lecții de pian la vârsta de 6 ani cu niște profesori locali, iar la vârsta de 12 ani a fost admis la Școala de Matematică și Științele Navigației din Saint Petersburg unde a absolvit șase ani mai târziu ca ofițer de marină. Primele lecții de compoziție muzicală le-a primit de la Fodor Kanille (Theodore Canille) iar în anul 1861 i-a fost prezentat lui Mily Alexeyevich Balakirev (1837-1910), compozitor, pianist și dirijor rus, prieten apropiat al lui Pyotr Tchaikovsky. Balakirev i-a făcut apoi cunoștință cu Cesar Cui și Modest Mussorgsky devenind astfel în scurt timp membru al cercului muzical din Saint Petersburg. În anul 1871, Rimsky-Korsakov a fost numit Profesor de Compoziție la Conservatorul din Saint Petersburg. Un an mai târziu s-a căsătorit cu Nadezhda Purgold (1848-1919) la rândul său pianistă și compozitoare, membră a cercului muzical. Fructul căsătoriei lor au fost șapte copii, printre care și muzicologul Andrei Rimsky-Korsakov (1878-1940). Opere: Fecioara din Pskov (1872), Mlada (1872), Noapte de Mai (1878), Crăiasa Zăpezii (1880), Mlada (1889), Noaptea de Crăciun (1894), Sadko (1895), Mozart și Salieri (1897), Boieroaica Vera Sheloga (1898), Nevasta Țarului (1898), Povestea Țarului Saltan (1900), Servilia (1901), Nemuritorul Kashchey (1902), Domnul Voyevod (1903), Legenda Invizibilului Oraș Kitezh (1904), Cocoșul de Aur (1907). Compoziția sa muzicală mai include: muzică corală sacră și seculară, muzică orchestrală și muzică pentru fanfară, cântece, colecții folclorice, muzică de cameră și muzică pentru pian. A editat și publicat și muzică scrisă sau compusă de alți autori, printre care: Alexander Borodin,

Cesar Cui, Modest Mussorgsky, Mikhail Glinka, Alexander Dargomyzhsky.

Libret: Vladimir Belsky (1866-1946). Vladimir Ivanovitch Belski a fost un libretist rus cunoscut mai ales pentru colaborarea sa muzicală cu Rimsky-Korsakov pentru operele: Povestea Țarului Saltan, Legenda Invizibilului Oraș Kitezh și Cocoșul de Aur. Povestea se bazează pe poemul cu același nume al lui Alexandr Pushkin (1799-1837). Libretul a fost scris în anul 1899 special pentru a omagia centenarul nașterii lui Pushkin. Scris în anul 1831, poemul este un basm cu zâne, ape vorbitoare, un măr care cântă, un bondar cântăreț sau o lebedă vorbitoare. Tipic pentru poeziile lui Pushkin, versurile sunt scrise în cuplete de tetrameri trohaici (patru cupluri de silabe lungi sau accentuate, urmate de câte o silabă scurtă sau neaccentuată).

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la Moscova, la data de 3 Noiembrie 1900, la Teatrul Solodovnikov, sub conducerea lui Mikhail Ippolitov-Ivanov cu o scenografie realizată de Mikhail Vrubel. Doi ani mai târziu a avut loc și premiera de la Conservatorul din Saint Petersburg. Alte puneri în scenă remarcabile au fost următoarele: în anul 1906 la Opera Zimin din Moscova, în anul 1913 la Teatrul Bolshoy din Moscova sub conducerea lui Emil Cooper cu o scenografie realizată de Konstantin Korovin, în anul 1915 la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg sub conducerea lui Albert Coates cu o scenografie realizată de Konstantin Korodin și Alexandr Golovin. La Opera din Kiev, premiera spectacolului a avut loc la data de 14 Septembrie 1911, în prezența Țarului și a familiei Imperiale. Premiera de la Londra a avut loc la Sadler's Wells Theatre la data de 11 Octombrie 1933. În America, ziarul New York Times din data de 27 Decembrie 1937 a anunțat premiera de la Teatrul Saint James a unui spectacol de operă pentru copii denumit Bumble-Bee Prince, o versiune prescurtată în limba engleză a operei lui Rimsky-Korsakov. Premiera din Israel a avut loc abea la data de 4 Mai 2018 la Tel Aviv pentru un spectacol produs de Opera Stanislavsky și Nemirovich Danchenko din Moscova. În sezonul 2015-16 Povestea Țarului Saltan s-a cântat în întreaga lume de 153 de ori, în 23 de producții diferite, ocupând locul 125 în lista Operabase.

Roluri: Țarul Saltan (bass), Țarina Militrisa (soprano), Tkachikha, sora mijlocie (mezzo-soprano), Povarikha, sora cea mai mare (soprano), Babarikha, o servitoare bătrână (contralto), Tsarevich Gvidon (tenor), Prințesa Lebedă (soprano), Un bătrân (tenor), Un mesager (baritone), Skomorokh, un arlechin (bass), Trei marinari (tenor, baritone, bass), Corul (Boieri, curtezane, bone, cler, soldați, astrologi, servitori, poporul)

Subiect: Povestea este un basm feeric prezent în cărțile pentru copii din întreaga lume. Pe lângă spectacolul de operă și cel de balet s-au mai realizat și: un film de animație în regia surorilor Brumberg, un film artistic în regia lui Alexandr Ptushko și un film de animație tradițional regizat de Ivan Ivanov-Vano și Lev Milchin. O tânără țarină este repudiată și trebuie să crească micul său prinț pe o insulă izolată, în condiții aspre, dar atunci când atinge vârsta maturității băiatul este recunoscut de tatăl său, Țarul Saltan și se căsătorește cu o prințesă foarte frumoasă. Apoi au trăit fericiți în vecii vecilor.

Prolog (Un sat de lângă orașul Tmutarkan)

În timp ce învârtesc roata de tors, trei surori își imaginează ce ar face dacă ar fi țarine. Cea mai în vârstă spune că ar pregăti un mare festin, cea mijlocie spune că ar țese o cuvertură nemaipomenită, iar cea mai mică spune că i-ar face țarului un băiat frumos, un cavaler. Ușa se deschide și intră țarul cel tânăr, martor întâmplător al conversației lor. După ce le salută reverențios o alege pe cea mai mică să-i fie soție (Vă salut frumoase fete!).

După plecarea lor, cele două surori mai mari sunt extrem de geloase, iar o servitoare bătrână pe nume Babarikha se oferă să le ajute să se răzbune (Atunci ascultați și nu mă întrerupeți). Împreună, cele trei femei plănuiesc cum să-l păcălească pe țar atunci când va fi plecat la război.

Act 1 (În Palatul Tmutarkan)

Introducere orchestrală (Plecarea Țarului la război) Scena 1 - Tânăra țarină a dat naștere unui băiat iar un cor de bone și dădace cântă un cântec de leagăn (Bayushki, bayushki !). Țarina este tristă deoarece nu a primit răspuns de la soțul său la vestea că i s-a născut un băiat. Surorile ei mai mari și servitoarea Babarikha au însoțit-o la Curte, cea mai mare ca bucătăreasă iar cea mijlocie ca țesătoare. În secret, cele două surori mai mari au schimbat scrisoarea expediată țarului cu una mistificată de ele prin care îl anunțau că în loc de băiat Țarina Militrisa a născut un monstru. Acum surorile ajutate de arlechinul Skomorok și un servitor bătrân încearcă să o înveselească pe țarină (Înălțimea voastră, regină, mamă). Copilașul s-a trezit din somn și face primii pași prin cameră în timp ce toți cei prezenți îl binecuvântează. În scenă intră un mesager cu o scrisoare de la țar: Țarina și progenitura ei vor fi închiși într-un butoi și aruncați în mare (Înălțimea Voastră, nu mă pedepsiți !). Încărcați de resentimente curtenii execută ordinul țarului.

Act 2 (Pe insula Buyan)

Introducere - Țarina Militrisa și fiul său Gvidon plutesc în butoi Scena 1 - Butoiul a ajuns pe insula Buyan unde Țarina și băiatul au reușit să spargă butoiul și să iasă. Scena 2 - Gvidon a crescut mare și este acum un bărbat tânăr. Plecat la pescuit Gvidon salvează o lebdă din ghearele unui vultur. Recunoscătoare, lebdă începe să cânte (Tu Prințule, Salvatorul meu). Țarina Militrisa povestește întreaga aventură a fiului său pe insulă, iar Prințesa Lebdă face să apară pe insulă orașul Ledenets (orașul din acadea). Locuitorii orașului îl primesc și aclamă pe Gvidon ca pe un prinț.

Act 3 (Pe insula Buyan / În Palatul Tmutarkan)

Scena 1 - Pe țărm, Gvidon se lamentează cu gândul la tatăl său (Vântul ce suflă deasupra mării). Impresionată de cântec, Prințesa Lebdă îl transformă într-un bondar, astfel încât să-l poată vizita incognito pe tatăl său, călătorind împreună cu negustorii de mărfuri. Interludiu - Zborul bondarului (Orchestra). Scena 2 - Negustorii au ajuns la Palatul Țarului Saltan și i-au povestit despre minunile de pe insula Buyan: un oraș magic, o veveriță cântătoare și treizeci și trei de cavaleri care răsar din apă. Tkachikha, Povarikha și Babarika încearcă din răspuț să distragă atenția țarului de la insula Buyan, dar bondarul Gvidon le înțeapă pe cele două surori în sprânceană iar pe Babarikha o înțeapă în ochi și o orbește. Țarul Saltan decide să viziteze insula, dar în același timp ordonă ca nici un bondar să nu mai pătrundă în palatul său.

Act 4 (Pe insula Buyan)

După ce revine pe insula Buyan la forma sa normală, Gvidon cântă cu nostalgie despre dragoste (Dincolo de marea cea albastră, strălucește o stea). Când apare Prințesa Lebdă, Gvidon îi povestește despre o frumoasă prințesă a mărilor despre care a auzit în timpul vizitei din Palatul Tmutarkan. Atunci Prințesa Lebdă se transformă într-o prințesă adevărată, chiar frumoasa prințesă a mărilor despre care vorbeau marinarii. Toți cei de pe insulă binecuvântează perspectiva căsătoriei dintre cei doi prinți. Interludiu - Cele Trei Minuni (Orchestra). Scena 2 - Țarul Saltan sosește pe insulă într-o corabie Imperială. Gvidon face onorurile de gazdă și îl întreabă dacă are un fiu care să-l moștenească. Fără să-l recunoască, țarul spune cu tristețe că a avut un fiu la tinerețe dar a fost dat pradă mărilor (Ah, preaputernicule Prinț Gvidon). Pentru a-i alunga tristețea, Prințul Gvidon îi prezintă cele trei minuni ale insulei: o veveriță care cântă în timp ce sparge alune din aur, cei treizeci și trei de cavaleri care răsar din mare și o preafrumoasă prințesă, frumusețea ei fiind fără egal. Prințesa Lebdă o prezintă la rândul său pe Țarina Militrisa, soția de mult pierdută mărilor. Tkachikha și Povarikha imploră să fie iertate fiind amnistiate de țar cu bunăvoință. Toți cei de pe insulă sărbătoresc nunta Prințului Gvidon cu Prințesa Lebdă. Și au trăit fericiți, în vecii vecilor, amin.

Momente și arii celebre: Prologue - Vă salut frumoase fete ! (Tsar Saltan), Atunci ascultați și nu mă întrerupeți (Babarikha) Act 1 - Plecarea Țarului la război (Orchestra), Bayushki, bayushki ! (Corul), Înălțimea voastră, regină, mamă (Tkachikha, Povarikha, Skomorok, un bătrân). Înălțimea Voastră, nu mă pedepsiți ! (Mesagerul).

Act 2 - Țarina Militrisa și fiul său Gvidon plutesc în butoi (Orchestra), Tu Prințule, Salvatorul meu (Prințesa Lebdă). Act 3 - Vântul ce suflă deasupra mării (Gvidon), Zborul bondarului (Orchestra). Act 4 - Dincolo de

marea cea albastră, strălucește o stea (Gvidon), Cele Trei Minuni (Orchestra), Ah, preaputernicule Prinț Gvidon (Tsar Saltan).

Balet: Un spectacol de balet complet pe muzica operei Povestea Țarului Saltan a fost pus în scenă de Baletul Clasic din Saint Petersburg în anul 2007, producătorii fiind Adrian Davies, Graham Woolnough și Kirill Melnikov, cu o coreografie realizată de Dimitri Katunin, având ca director artistic pe Yelana Pankova.

Discuri și înregistrări: 1959 Bolshoy Theatre Orchestra and Chorus (Vladimir Ivanonvsky - Gvidon, Evgeniya Smolenskaya - Țarina Militritsa, Ivan Petrov - Țarul Saltan, Galina Oleinichenko - Prințesa Lebădă, Larisa Nikitina - Tkachikha, Yelizaveta Shumilova - Povarikha, Evgeniya Verbitskaya - Babarikha), 2016 Mariinsky Orchestra and Chorus Saint Petersburg (Mikhail Vekua - Gvidon, Irina Churilova - Țarina Militritsa, Edward Tsanga - Țarul Saltan, Albina Shagimuratova - Prințesa lebădă, Irina Vasilieva - Povarika, Varvara Solovyova - Tkachikha, Elena Vitman - Babarikha). Audio disc cu fragmente de muzică orchestrală din operă 1992 Philharmonia Orchestra London (Enrique Batiz), 1995 Philharmonia Orchestra, Slovak Radio Symphony Orchestra, Russian State Symphony Orchestra (Enrique Batiz, Anthony Bramall, Igor Golovschin)

[Înapoi la cuprins](#)

23. Mireasa Vândută

Titlu: Mireasa Vândută (Prodana Nevesta, The Bartered Bride, Die Verkaufte Braut)

Compozitor: Bedrich Smetana (1824-1884). Născut la Litomysl, la Est de Praga în Imperiul Habsburgic, tatăl său Frantisek Smetana a fost producător de bere, iar mama sa a fost Barbora Lynkova. Bedrich a fost cel de al treilea copil și primul băiat dintre cei zece copii ai familiei, la care s-au mai adăugat alte cinci fete provenind dintr-o căsătorie anterioară a tatălui său. A început educația muzicală cu tatăl său, membru într-un cvartet de coarde și la vârsta de 6 ani a înregistrat prima sa apariție în public. După școala elementară și gimnaziu a fost transferat la Școala Premontstratense, apoi începând cu anul 1839 s-a înscris la Școala Academică de Gramatică din Praga. Începând cu anul 1843 a studiat la Institutul Muzical din Praga unde a primit lecții de teorie muzicală și compoziție de la pianistul și compozitorul Joseph Proksch (1794-1864). Începând cu anul 1848, Bedrich Smetana a inițiat propriul său Institut pentru Pian din Praga cu 12 studenți. În anul 1849 s-a căsătorit cu fosta sa colegă, pianista Katerina Koralova iar în următorii șase ani fructul căsătoriei lor au fost patru fete. Opere: Brandenburgii în Bohemia (1863), Mireasa Vândută (1866), Dalibor (1867), Cele Două Neveste (1874), Sărutul (1876), Secretul (1878), Libuse (1872), Zidul Diavolului (1882), Viola (1884). Opera sa muzicală mai include: muzică orchestrală, muzică de cameră, piese pentru orgă și pian, muzică corală și compoziții vocale.

Libret: Karel Sabina (1813-1877). Karel Sabina a fost un poet, scriitor și jurnalist din Cehia. A colaborat cu Bedrich Smetana pentru libretul operelor Mireasa Vândută și Brandenburgii în Bohemia. A mai colaborat muzical cu compozitorii Karel Bendl și Vilem Blodek. Opera sa literară cuprinde nuvele, poeme, piese de teatru și povești. Ca jurnalist a scris mai ales pentru publicații precum: Wcela, Prazske noviny, Humorist, Moravsky Tydennik și Kvety. Libretul acestei opere este unul dintre puținele scrise cehește, în trohei (o silabă accentuată urmată de o silabă neaccentuată). Inițial Karel Sabina a scris un sketch în limba germană, apoi în anul 1863 la rugămintea lui Smetana a tradus textul și în limba cehă. Pe manuscrisul original se observă numeroase fragmente adăugate, cu scrisul autograf al lui Smetana, sau al soției sale.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 30 Mai 1866 la Teatrul Provisional din Praga. Opera nu s-a bucurat de un succes instantaneu așa că a fost revizuită și extinsă în următorii patru ani. În forma sa finală a câștigat însă popularitate și apoi a devenit un succes internațional. Uvertura operei este frecvent prezentată independent de operă ca parte a unor concerte simfonice. Opera a dobândit recunoaștere internațională după spectacolul susținut la Expoziția de Teatru și Muzică de la Viena din anul 1892. Premiera americană a spectacolului Mireasa Vândută a avut loc la Chicago în anul 1893, urmată de premierele de la

Londra 1895 și New York 1909. Numeroase dintre spectacolele internaționale au fost susținute în limba germană sub denumirea *Die verkaufte Braut*. Un montaj remarcabil a fost cel de la Viena din anul 1972 în care soprana Lotte Rysanek (1923-2016) a strălucit în rolul Marenka. La Metropolitan Opera din New York o producție majoră a fost pusă în scenă de Kirk Browning în anul 1987 cu Teresa Stratas în rolul Marenka și Nikolai Gedda în rolul Jenik. Ultima producție din Cehia după libretul original a fost produsă la Teatrul Național din Praga, începând cu data de 25 Septembrie 2008 având ca director de scenă pe Magdalena Svecova, pe Onrej Lenard ca preparator muzical și cu o coreografie realizată de Ladislava Kosikova. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Mireasa Vândută s-a cântat în întreaga lume de 377 ori, în 73 de producții diferite, ocupând locul 57 în lista Operabase.

Roluri: Krusina, un țăran (baritone), Ludmila, soția lui (soprano), Marenka, fiica lor (soprano), Micha, un proprietar (bass), Hata, soția lui (mezzo-soprano), Vasek, fiul lor (tenor), Jenik, fiul lui Micha dintr-o căsătorie anterioară (tenor), Kecal, un pețitor (bass), Starostele (tenor), Indian, un comediant (bass), Esmeralda, dansatoare și comediantă (soprano), Corul (țărani, artiști de circ, băieți din sat)

Subiect: Vânzarea miresei sau a nevestelor este o tradiție veche în numeroase părți ale lumii, de cele mai multe ori un bun subiect pentru umor și comedie. Situată într-un sat oarecare, cu personaje plauzibile, această Love Story rurală este condimentată cu dansuri populare din Bohemia, cum sunt polca, skocna sau furiant, pentru a fi o adevărată chintesență a spiritului cehesc. Primul film mut cu același subiect, denumit *Prodana Nevesta* a fost produs de Max Urban în anul 1913, locația pentru filmări fiind aleasă în Praga, cu vedete ale filmului mut ca: Tadeus Dura, Marie Slechtova, Adolf Krossing și Emil Pollert. O versiune germană a operei a fost produsă în anul 1932 de Max Ophulus. Televiziunea din Australia a produs o versiune în limba engleză în anul 1960. În anul 1962, a fost realizat un film de 129 minute în regia lui Vaclav Kaslik, urmat de o adaptare a operei produsă în anul 1976. Un alt film cehoslovac având ca principală vedetă pe actorul Joseph Kemr a fost produs în anul 1975, urmat în anul 1981 de o comedie în regia lui Frantisek Filip.

Uvertura

Act 1 (Un sat și un han. În sat are loc un festival.)

Sătenii participă la un festival folcloric în fața bisericii (Să ne bucurăm, să fim fericiți). Marenka este îngrijorată, urmează să se întâlnească cu pețitorul său pe care nu l-a văzut niciodată. Scena 2 - Jenik încearcă să o liniștească, iar Marenka îl pune să jure că ea este singura fată din viața lui (Dacă ar fi să află vreodată...Trecutul meu este trist, nefericit și sumbru) apoi amândoi jură că se iubesc. Scena 3 - Pețitorul Kecal se prezintă la părinții lui Marenka (Așa cum spuneam, dragii mei prieteni). Părinții, Krusina și Ludmila, îl întreabă pe cine a ales pentru fata lor și află cu satisfacție că mirele este Vasek, fiul lui Tobias Micha (Este un băiat bine crescut și decent). Scena 4 - Marenka intră în scenă și declară că ea și-a declarat deja dragostea unui alt băiat. Scena 5 - Kecal și părinții lui Marenka plănuiesc cum să-l impună pe mirele ales de ei, în timp ce sătenii încep să danseze o polcă. Polca (Fetelor, hai să ne bucurăm).

Act 2 - (În interiorul unui han, mese rotunde, se servește bere).

Bărbații din han se asociază pentru un cântec de petrecere (Fără îndoială, berea este un dar cehesc). Jenik se declară însă în favoarea dragostei, iar Kecal pledază pentru bani și chibzuință (Dragostea este mai dulce decât

vinul și berea... adevăratele forțe în viață sunt banii și înțelepciunea). Ceilalți însă se angajează la un ceardaș foarte rapid. Furiant (dans). Scena 2 - Vasek se bâlbâie în legătură cu viitorul său mariaj (Mi...mi ..mi-a spus mie ma...ma...mama draga). Scena 3 - Marenka îl găsește pe Vasek singur și îl păcălește că este o fată îndrăgostită de el și va fi a lui, dar numai dacă renunță la Marenka (Știu o fată care te iubește fără limite... O...o... o...o Doamne Sfinte !). Scena 4 - Kecal îi oferă lui Jenik să-l cupleze cu frumoasa și bogata Bela, cu condiția să renunțe la Marenka, dar este refuzat (Cum spuneam, e dulce și frumoasă... Inima mea ar arde de înfrustare !). Kecal insistă și prezintă zestrea Belei, la care mai adaugă și el 300 de guldeni, cu condiția ca Marenka să se mărite cu fiul lui Tobias Micha, iar dintr-o dată Jenik acceptă cu entuziasm (O știu pe fată, e plină de bani !.... Atunci eu accept ! Banii sunt bani !). Scena 5 - Rămas singur, Jenik jubilează la gândul că l-a păcălit pe pețitor (Cum și-au și putut închipui că am să o vând pe Marenka vreodată). Scena 6 - Kecal invită toți sătenii prezenți să asculte și să fie martori la ce contract a semnat cu Jenik, cum a negociat-o pe Marenka pentru 300 de guldeni (Poftiți intrați, oameni buni, fi-ți martori...Suntem numai urechi).

Act 3 (Același sat. Același festival.)

Vasek își exprimă confuzia într-un cântec scurt și trist (Nu...nu pot să mi-o scot din mi...minte). Scena 2 - Starostele festivalului anunță că urmează un spectacol de circ. Dans. Scena 3 - Vasek se simte atras de dansatoarea Esmeralda care îi promite o recompensă foarte dulce dacă va juca el în blana de urs, deoarece circarul este beat criță (Vom face din tine un ursuleț mic și grațios). Scena 4 - Când se confruntă cu Kecal și părinții săi, Vasek mărturisește că se teme să se căsătorească cu Marenka, deoarece a fost prevenit de o tânără fată (Ea...ea mă va o...o...otrăvii, îmi...îmi va lua viața). Vasek iese din scenă și intră Marenka împreună cu părinții ei. Marenka refuză să creadă că Jenik a vândut-o și refuză să semneze contractul de căsătorie (N-am să mă mărit niciodată cu el, n-am să fiu soția lui Vasek). Scena 5 - Vasek intră în scenă și constată că Marenka este fata pe care o dorește, în timp ce Marenka vede contractul semnat de Jenik și toți cei de față insistă să se hotărească (Hotărește-te Marenka, nu te grăbi). Scena 6 - Rămasă singură, Marenka se întristează cu gândul la soarta sa (Oh, ce durere ! Ce durere arzătoare în inima celui înșelat). Scena 7 - Jenik intră în scenă și încearcă să-i explice ceva dar Marenka refuză să-l asculte (Nu vreau să aud nici o scuză ! Este sau nu este semnătura ta !). Jenik insistă să-i explice contractul, dar Marenka declară că se va mărita cu Vasek (Ești atât de încăpățânată, draga mea, încât nu vrei să auzi adevărul ?). Scena 8 - Pețitorul Kecal intră în scenă și se oferă să-i plătească lui Jenik suma promisă, spre mânia lui Marenka (Ești un ticălos și un minicos ! ... Calmează-te draga mea, calmează-te). Scena 9 - Când cei patru părinți intră în scenă, iese la iveală faptul că Jenik este și el fiul lui Tobias Micha și pretinde respectarea contractului (Ei bine, tată, am trăit destul prin țări străine !). Acum, Marenka are de ales dintre doi feciori ai lui Micha și îl alege pe Jenik (Jenik ești al meu, sunt a ta, sunt a ta !). Scena 10 - Se aude un zgomot și în scenă intră un urs, dar nu este decât Vasek în pielea ursului de la circ. Părinții cad de acord că Vasek este încă prea tânăr pentru căsătorie și se pregătesc pentru adevărata nuntă (O cauză dreaptă a fost servită astăzi, dragostea adevărată a triumfat !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Să ne bucurăm, să fim fericiți (Corul), Dacă ar fi să aflu vreodată...Trecutul meu este trist, nefericit și sumbru (Marenka, Jenik), Așa cum spuneam, dragii mei prieteni (Kecal), Este un băiat bine crescut și decent (Kecal), Polca (dans), Fetelor, hai să ne bucurăm (Corul). Act 2 - Fără îndoială, berea este un dar ceresc (Corul), Dragostea este mai dulce decât vinul și berea... adevăratele forțe în viață sunt banii și înțelepciunea (Jenik, Kecal, Corul), Mi...mi ..mi-a spus mie ma...ma...mama draga (Vasek), Știu o fată care te iubește fără limite... O...o... o...o Doamne Sfinte ! (Marenka, Vasek), Cum spuneam, e dulce și frumoasă... Inima mea ar arde de înfrustare ! (Kecal, Jenik), O știu pe fată, e plină de bani !.... Atunci eu accept ! Banii sunt bani ! (Kecal, Jenik), Cum și-au și putut închipui că am să o vând pe Marenka vreodată (Jenik), Poftiți intrați, oameni buni, fi-ți martori...Suntem numai urechi (Kecal, Corul) Act 3 - Nu...nu pot să mi-o scot din mi...minte (Vasek), Vom face din tine un ursuleț mic și grațios (Starostele, Esmeralda), Ea...ea mă va o...o...otrăvii, îmi...îmi va lua viața (Vasek), N-am să mă mărit niciodată cu el, n-am să fiu soția lui Vasek (Marenka), Hotărește-te Marenka, nu te grăbi (All parents, Kecal), Oh, ce durere ! Ce durere arzătoare în inima celui înșelat (Marenka), Nu vreau să aud nici o scuză ! Este sau nu este semnătura ta ! (Jenik, Marenka), Ești atât de încăpățânată, draga mea, încât nu vrei să auzi adevărul ? (Marenka, Jenik), Ești un ticălos și un minicos ! ... Calmează-te draga mea, calmează-te (Marenka, Jenik), Ei bine, tată, am trăit destul prin țări străine ! (Jenik), Jenik ești al meu, sunt a ta, sunt a ta ! (Marenka), O cauză dreaptă a fost servită astăzi, dragostea adevărată a triumfat ! (Toți cei de pe scenă).

Balet: Act 1 - Polca - tinerii din sat cântă și dansează. Act 2 - Furiant - un cearaș rapid în berărie. Act 3 - Skocna - dansul circusașilor, un dans popular rapid.

Discuri și înregistrări: 1933 Prague National Theatre (Ada Nordenova - Marenka, Vladimir Toms - Jenik, Jaroslav Gleich - Vasek, Emil Pollert - Kecal), 1937 Metropolitan Opera, New York (Hilda Burke - Marenka, Mario Chamlee - Jenik, George Rasley - Vasek, Louis d'Angelo - Kecal), 1939 Royal Opera House, London (Hilde Konetzni - Marenka, Richard Tauber - Jenik, Heinrich Tessmer - Vasek, Fritz Krenn - Kecal), 1949 Bolshoi Theatre, Moscow (Elisabeta Shumilova - marenka, Georgi Nelepp - Janik, Anatole Orfenov - Vasek, Nicolai Shchelgolkov - Kecal), 1951 Stadische Oper, Berlin (Traute Richter - Marenka, Sebastian Hauser - Jenik, Ralf Peters - Vasek, Kurt Bohme - Kecal), 1956 Slovenian National Opera (Vilma Bukobetz - Marenka, Miro Banjnik - Jenik, Janec Lipushek - Vasek, Latko Koroshetz - Kecal), 1978 Metropolitan Opera, New York (Teresa Stratas - Marenka, Nicolai Gedda - Jenik, Jon Vickers - Vasek, Martti Talvela - Kecal), 2004 Royal Opera House, London (Susan Gritton - Marenka, Paul Charles Clarke - Jenik, Timothy Robinson - Vasek, Peter Rose - Kecal), 2008 L'Opera National, Paris (Christiane Oelze - marenka, Ales Bricein - Jenik, Christoph Homberger - Vasek, Franz Hawlata - Kecal) Videos: 1957 Victoria Symphony Orchestra Melbourne Singers, 1978 The Metropolitan Opera, 1982 Czech Philharmonic Orchestra and Chorus, 1982 Wiener Staatsoper, 1998 Royal Opera House.

[Înapoi la cuprins](#)

24. Hansel și Gretel

Titlu: Hansel și Gretel (Hansel und Gretel)

Compozitor: Engelbert Humperdink (1854-1921). Născut în Siegburg Provincia Rhin, tatăl său Gustav Ferdinand Humperdink a fost profesor de literatură germană la gimnaziul din localitate, iar mama sa Gertrud Helene Olivia a fost fiica dom-cantorului Franz Xaver Hartman din Paderborner. A început lecțiile de pian la vârsta de 7 ani, iar la 13 ani a prezentat deja primele sale compoziții. În anul 1872 a fost înscris la Conservatorul din Cologne unde a studiat cu Ferdinand Hiller și Isidor Seiss. În anul 1876 a câștigat Premiul Mozart și a folosit banii pentru a studia compoziție muzicală, la Munchen, cu Franz Lachner și Josef Rheinberger. În anul 1879 a fost primul câștigător al premiului Mendelssohn oferit la Berlin și a utilizat premiul pentru a călători în Italia unde l-a cunoscut pe Richard Wagner și a servit ca tutore muzical pentru fiul acestuia. Începând cu anul 1890 a fost numit profesor la Conservatorul cel Mare din Frankfurt, apoi patru ani mai târziu a fost numit director la Școala de Compoziție a Maeștrilor (Meister-Schule) din Berlin. S-a căsătorit cu Ehefrau Hedwig Taxer (1862-1916) iar fructul căsătoriei lor au fost cinci copii, dintre care Wolfram a devenit apoi director muzical de operă. Compoziții muzicale: Harzipere (1868), Perla (1868), Claudine von Villa Bella (1872), Fedelma (1883), Schneewittchen (1888), Hansel und Gretel (1890), Die sieben Geislein - Cei șapte iezi (1895), Königskinder - Copii regelui (1897), Dornrochen - Frumoasa adormită (1902), Die Heirat wider Willen - Căsătorie fără voie (1905), Bubchens Weihnachtstraum - Visul de Crăciun (1906), Die Marketenderin - Precupeața (1913), Gaudeamus (1919). Compozițiile sale muzicale mai includ: cântece, muzică orchestrală, muzică de cameră și muzică populară.

Libret: Adelheid Wette Humperdink (1858 - 1916). Adelheid Catharina Maria a fost una dintre cei patru copii ai familiei Humperdink: Adelheid, Engelbert, Ernestine și Theodor. La data de 20 Septembrie 1881 Adelheid s-a măritat cu Herman Wilhem Wette iar fructul căsătoriei lor au fost șapte copii: Isolde, Helene, Erna, Gerda, Ada, Detmar și Edward. Libretul a fost scris având la bază basmul fraților Grimm. Adelheid l-a rugat pe fratele său Engelbert să pună textul pe muzică, pentru un mic spectacol de Crăciun. Inițial a fost un spectacol pentru păpuși susținut de nepoatele sale, pentru care a compus patru cântece. Apoi spectacolul a fost extins la 16 cântece cu acompaniament muzical și dialog vorbit între fragmentele muzicale. Orchestrația completă a fost scrisă începând cu anul 1891. În anul 1895, Adelheid a colaborat din nou cu fratele său Engelbert pentru un alt basm al fraților Grimm, denumit Die sieben Geislei (Cei șapte iezi).

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la Hochtheater din Weimar, la 23 Decembrie 1893, sub bagheta lui Richard Strauss. Instantaneu, Hansel și Gretel a devenit un succes răsunător. Premiera de la Hamburg a avut loc la data de 25 Septembrie 1894, sub conducerea lui Gustav Mahler. Primul spectacol pus în scenă în afara Germaniei a fost la Basel, în Elveția, la data de 16 Noiembrie 1894. Premiera Lononeză a avut loc la data de 26 Decembrie 1894 la Daly's Theatre, urmată de premiera de la New York la data de 8 Octombrie 1895. În Australia, opera s-a cântat pentru prima dată la 6 Aprilie 1907 la Princess's Theatre din Melbourne. În anul 1923, Royal House Opera din Londra a ales acest spectacol pentru prima lor transmisiune radio în direct. Apoi în anul 1931 Hansel și Gretel a fost prima operă transmisă în direct de Metropolitan Opera din New York. Până la sfârștul sezonului 2015/16, Hansel și Gretel s-a cântat în întreaga lume de 1737 ori, în 310 producții diferite, și a ocupat locul 12 în lista Operabase.

Roluri: Peter, vânzătorul de măhuri (baritone), Gertrud, soția lui (mezzo-soprano), Hansel, fiul lor (mezzo-soprano), Gretel, fiica lor (soprano), Vrajitoarea (mezzo-soprano), Moș Ene (soprano), Zâna Rouă (soprano), Corul ecourilor (trei soprane, două alto), Corul copiilor, Balet (14 îngeri)

Subiect: Hansel și Gretel este un binecunoscut basm de origine germană, publicat de frații Grimm în anul 1812. Pierduți în pădure în timp ce culegeau fragi, copiii se întâlnesc cu zânele pădurii și cu o vrăjitoare care locuiește într-o casă din turtă dulce. Hansel încearcă să guste o bucăciță de turtă dulce, dar, ca o bunicuță urâcioasă, vrăjitoarea amenință că o să-i mânânce de vii ca pe niște prăjiturile. Gertrud este însă isteată și face ca vrăjile bătrânei se se întoarcă chiar împotriva sa. Cei doi copii reușesc nu numai să scape nevătămați, dar eliberează și alți copii transformați în turtă dulce. Fortificat de magia basmului și condimentat cu teme muzicale foarte populare, spectacolul a fost un succes instantaneu în toate colțurile lumii. Au fost produse numeroase filme cu acest subiect, începând cu producția Technicolor din anul 1954 după un scenariu al lui Padraic Colum și continuând apoi cu un film animat Est German, un film Israelo-American, un film Australian, un film American, un film Lituanian, un film produs în Coreea de Sud...și multe altele.

Act 1 (O cameră mică, sărăcăcioasă, multe măhuri)

Hansel și Gretel cântă în timp ce muncesc, el leagă măhuri iar ea cârpește un ciorap (Susy, micuță Susy, roagă-te pentru vești noi). Cu gândul doar la mâncare, cei doi copii se opresc din lucru și încep să danseze (Frate, vino să dansăm, prinde-mă ușor de mâini). Scena 2 - Mama copiilor intră în scenă moroconoasă și îi trage de urechi (Liniște, copii leneși și neascultători !), apoi îi trimite în pădure să culeagă fragi pentru plăcintă (Off, off, la pădure cu voi !). Scena 3 - Peter, tatăl copiilor sosește cântând (Tralala, Tralala ! Foamea e blestemul săracului !). Coșul lui Peter este plin cu bunătăți și amândoi părinții încep să cânte (Tralala, tralala, hip hurrah ! Ce festin vom avea !). Întrebând unde sunt copiii, Peter află că sunt în pădurea de lângă stânca Ilsenstein, acolo unde locuiesc spiritele pădurii (Nu știi tu unde este acel loc magic, înfricoșător ?). La sosirea seriei, părinții devin îngrijorați, pădurea fiind bântuită de vrăjitoare care fac din copii turtă dulce pentru zmei (Ies ușor pe coșul casei, pe o mătură zburând).

Act 2 - (În pădure, la apusul soarelui)

Gretel împletește o cunună din flori cântând (Acolo în pădure un pitic stă singurel). Copii încep să se joace și mânâncă toate frăguțele culese (Cucule, cucule, unde ești tu cucule ?). Cucul se aude din ce în ce mai aproape,

dar se lasă seara și copiii speriați nu mai găsesc drumul spre casă (O Hansel, ce grozăvii ne așteaptă ! Gretel, vino nu te teme !). Scena 2 - Copii aud cântecul dulce al lui Moș Ene, care vine pe la gene (Eu închid pleoapele copiilor, eu păzesc somnul celor mici !). Cei doi copii cântă rugăciunea de seară și apoi adorm liniștiți (Seara când adorm, îngerii veghează). Scena 3 - Balet. Cei 14 îngeri se apropie tiptil și le veghează somnul, exact așa cu au fost descriși în cântecel.

Act 3 (În pădure, dimineața / Casa vrăjitoarei și figurinele din turtă dulce)

Zîna Rouă cântă în timp ce scutură picături de rouă peste cei doi copii adormiți (Mă trezesc o dată cu roua, știu cine iubește dimineața). Prima se trezește Gretel, apoi Hansel (Tirelireli, se face târziu !...Kikerikiki, încă nu-i târziu !). Pe măsură ce se trezesc copii observă casa din turtă dulce a vrăjitoarei din Ilsenstein și figurine din turtă dulce cu miros delicios (O Cerule ce loc minunat...Spune-mi oare nu visez ?). Hansel nu rezistă tentației și rupe o bucătică dintr-un colțisor al casei. Scena 3 - O voce se aude din interiorul casei (Ciupește, ciupește șoricel, cine ciupește din căsuța mea ?). Ieșind din casă, vrăjitoarea aruncă o funie pe gâtul lui Hansen, bucuroasă de oaspeți (A-ți venit să mă vedeți, ce dulci sunteți ! Copii delicioși, numai buni de mâncat !). Vrăjitoarea îi invită pe copii să intre în casă, pentru o tratație cu dulciuri și fructe (Am să vă îndop cu dulciuri delicoase !) și apoi promite să-l îngrășe pe Hansel, ca să fie fraged și gustos. Copii încearcă să fugă dar sunt legați cu o vrajă să stea nemișcați (Hocus, pocus șarm domnesc ! Nu mișca sau te pocnesc !). Apoi vrăjitoarea o eliberează pe Gretel ca să servească în casă ca o servitoare (Hocus pocus lemn de soc, mișcă-te acum din loc !). Hansel se preface că doarme, așa că vrăjitoarea se preface că va începe cina cu Gretel (Da, Gretel draguța mea, chiar din tine voi cina !). În timp ce vrăjitoarea îl îndoapă pe Hansel cu stafide, Gretel folosește bagheta și rupe vraja (Hocus pocus, lemn de soc, mișcă-te acum din loc !). Vrăjitoarea o roagă pe Gretel să deschidă cuptorul și să se uite dacă turta dulce este gata, dar Gretel se preface că nu înțelege cum. Bătrâna deschide cuptorul și se apleacă pentru ca să-i arate cum trebuie să facă, iar Hansel și Gretel profită de ocazie și o îmbrâncesc înăuntru (Un mic brânci, bang, și ușa se închide, clang !). Cuptorul începe să se crape și se prăbușește, iar figurinele din turtă dulce se transformă în copii adevărați eliberați de vrajă. Scena 4 - Copii eliberați cântă, dar încă nu se pot mișca așa că Gretel folosește din nou bagheta magică (Hocus pocus, lemn de soc, mișcă-te acum din loc !). Pe măsură ce copiii fac plecăriuni în fața salvatorilor lor se aude vocea lui Peter din spatele scenei. Scena 5 - Părinții se reunesc cu copiii, iar vrăjitoarea transformată într-un tort din turtă dulce este adusă în mijlocul scenei și toți cei prezenți cântă (Văzut-a-ți cum în vraja rea, vrăjitoarea s-a prins ea).

Momente și arii celebre: Act 1 - Susy, micuță Susy, roagă-te pentru vești noi (Gretel, Hansel), Frate, vino să dansăm, prinde-mă ușor de mâini (Gretel, Hansen), Liniște, copii leneși și neascultători ! ... Off, off, la pădure cu voi ! (Gertrud), Tralala, tralala ! Foamea e blestemul săracului ! (Peter). Tralala, tralala hip hurrah ! Ce festin vom avea ! (Peter, Gertrud), Nu știi tu unde este acel loc magic, înfricoșător ? (Peter), Ies ușor pe coșul casei, pe o mătură zburând (Peter, Gertrud). Act 2 - Acolo în pădure un pitic stă singurel (Gretel), Cucule, cucule, unde ești tu cucule ? (Gretel, Hansel), O Hansel, ce grozăvii ne așteaptă ! Gretel, vino nu te teme ! (Gretel, Hansel), Eu închid pleoapele copiilor, eu păzesc somnul celor mici ! (Moș Ene), Seara când adorm, îngerii veghează (Hansel, Gretel). Balet. Act 3 - Mă trezesc o dată cu roua, știu cine iubește dimineața (Zâna Rouă), Tirelireli, se face târziu !...Kikerikiki, încă nu-i târziu ! (Gretel and Hansel), O Cerule ce loc minunat...Spune-mi oare nu visez ? (Hansel, Gretel), Ciupește, ciupește șoricel, cine ciupește din căsuța mea ? (Vrăjitoarea), A-ți venit să mă vedeți, ce dulci sunteți ! Copii delicioși, numai buni de mâncat ! (Vrăjitoarea). Am să vă îndop cu dulciuri delicoase ! (Vrăjitoarea), Hocus, pocus șarm domnesc ! Nu mișca sau te pocnesc ! (Vrăjitoarea). Hocus pocus lemn de soc, mișcă-te acum din loc ! (Vrăjitoarea), Da, Gretel draguța mea, chiar din tine voi cina ! (Vrăjitoarea), Hocus pocus, lemn de soc, mișcă-te acum din loc ! (Gretel), Un mic brânci, bang, și ușa se închide, clang ! (Hansel, Gretel), Hocus pocus, lemn de soc, mișcă-te acum din loc ! (Gretel), Văzut-a-ți cum în vraja rea, vrăjitoarea s-a prins ea (Toți cei de pe scenă).

Balet: Act 2 - Cei 14 îngeri se apropie tiptil și se așează pentru a veghea somnul copiilor. Un spectacol complet de balet pe muzica lui Engelbert Humperdink a fost produs începând cu anul 2013 în regia lui Christopher Hampton, sub bagheta dirijorului Richard Honner, cu o coreografie realizată Liam Scarlet. Un alt spectacol de balet, dar pentru copii, a fost realizat în anul 2007 după un concept și cu o coreografie realizate de Bruce Wells, pe muzica scrisă în anul 1910 de compozitorul cehoslovac Oscar Nedbal (1874-1930).

Discuri și înregistrări: 1929 Columbia Records (The Manchester Children's Choir and Halle Orchestra), 1944

Berliner Rundfunk Sinfonie Orchester and Damenchor des Deutschen Opernhauses, 1947 Metropolitan Opera, New York (Rise Stevens - Hansel, Nadine Conner - Gretel), 1971 Munich Radio Orchestra (Anna Moffo - Hansel, Helen Donath - Gretel, Christa Ludwig - Vrăjitoarea), 1978 Vienna Philharmonic (Brigitte Fassbaender - Hansel, Lucia Popp - Gretel), 1993 Staatskapelle Dresden (Edita Gruberova - Hansel, Ann Murray - Gretel), 2007 Philharmonia Orchestra (Jennifer Larmore - Hansel, Rebecca Evans - Gretel), 2017 Rundfunk Sinfonienorchester Berlin (Katrin Windsam - Hansen, Alexandra Steiner - Gretel)

[Înapoi la cuprins](#)

25. Norma

Titlu: Norma

Compozitor: Vincenzo Bellini (1801-1835). Născut în Catania, Regatul Siciliei, tatăl său a fost Rosario Bellini iar mama sa a fost Donna Agata Ferlito. Bunicul său patern, Vincenzo Tobia Bellini a fost un apreciat organist și compozitor de oratorii și muzică sacră și a fost primul său profesor de muzică. Fiind cel mai mare dintre cei șapte copii ai familiei, Vincenzo a început să studieze la pian de la vârsta de 3 ani și trei ani mai târziu a fost deja capabil să cânte frumos la pian. În anul 1819 a obținut suport financiar pentru a studia timp de patru ani la Real Collegio di Musica di San Sebastiano, Conservatorul din Napoli, unde a studiat cu Niccolò Zingarelli, Giacomo Tritto și Giovanni Furno. În anul 1824 a fost selectat pentru a compune o operă pentru scena Conservatorului. Lucrarea sa denumită Adelson e Salvini, a fost atât de apreciată de colegii săi de la Conservator încât s-a cântat în fiecare Duminică, timp de un an. Și-a câștigat pâinea ca profesor de muzică. Opere: Adelson e Salvini (1825), Bianca e Gerardo (1826), Il Pirata (1827), La straniera (1829), Zaira (1829), I Capuleti e i Montecchi (1830), La sonnambula (1831), Norma (1831), Beatrice di Tenda (1833), I puritani (1835). His musical work also includes: songs, eight symphonies, 40 sacred works, seven piano works and an organ sonata.

Libret: Felice Romani (1788-1865). Felice Romani a fost un poet italian licențiat în literatură. A colaborat cu Bellini pentru aproape toate operele sale, cu excepția primelor două. Dintre libretele sale cele mai cunoscute sunt cele scrise pentru Donizetti, precum Anna Bolena și Elixirul dragostei sau cele scrise pentru Rossini cum sunt Il turco in Italia și Bianca e Falliero. Opera sa mai include alte 90 de liberețe, ce au inspirat aproape toți compozitorii din Italia și au fost puse pe muzică în foarte numeroase spectacole, mai puțin cunoscute însă. Norma a fost scrisă cu dedicație pentru vocea sopranei Giuditta Pasta (1797-1865), în acel moment vedeta de la Opera La Scala din Milano, cu un larg registru dramatic și vocal. Subiectul operei a fost preluat din tragedia dramatică cu același nume, publicată de poetul francez Alexandre Soumet (1788-1845).

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 26 Decembrie 1831 la Opera La Scala din Milano și a continuat apoi cu 34 de reprezentații succesive în primul sezon. Un an mai târziu a avut loc premiera de la Bergamo. Între anii 1831-1850 au fost prezentate și în afara Italiei câteva zeci de reprezentații. Premiera de la Londra a avut loc în anul 1833, iar în anul 1837 Richard Wagner a condus primul spectacol pe scena de la Riga. În Statele Unite ale Americii, primul spectacol a fost pus în scenă la data de 1 Aprilie 1836, la Teatrul St. Charles din New Orleans. În secolul XX, soprana Maria Callas a susținut 89 de spectacole memorabile pe scenele de la Teatro Comunale di Firenze, Teatro Colon Buenos Aires, Royal Opera House in London, Metropolitan Opera in New York sau Teatrul Epidauros din Grecia. Alte apariții ale unor interpreți cunoscuți au fost: Joan Sutherland (1952 Clotilde, 1963 Norma), Monserat Caballe (1978 Norma la Madrid) sau Cecilia Bartoli (2013 Norma). Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Norma s-a cântat în întreaga lume de 671 ori, în 163 de producții diferite, ocupând locul 35 în lista Operabase.

Roluri: Norma, Marea Preoteasă (soprano), Adalgisa, preoteasă (mezzo-soprano), Pollione, proconsul roman (tenor), Orovesto, șeful druizilor (bass), Clotilde, prietena Normei (soprano), Flavio, tovarășul lui Pollione (tenor), Corul (druizi, barzi, preotese, războinici)

Subiect: Norma este o tragedie clasică despre dragoste și război, condimentată cu conceptul antic despre castitatea sacră. În pădurea cea sfântă a Druizilor, Marea Preoteasă a unui trib barbaric s-a îndrăgostit de Proconsulul Romei și a încălcat jurământul de castitate. În secret, Norma și-a crescut copiii chiar în templul zeilor. Când războiul împotriva Romei era pe cale să izbucnească, Norma a vorbit în numele zeilor și a cerut pacea, pentru a-și proteja copiii și iubitul. La scurt timp însă a aflat că iubitul său s-a îndrăgostit de o altă preoteasă, mai tânără. Orbită de gelozie, Norma a declarat acum în numele zeilor război total împotriva Romei, apoi s-a jertfit pe sine pe rug pentru a domoli mânia zeilor.

Uvertura (Sinfonie)

Act 1 (În pădurea sacră a Druzilor)

Orovesto, căpetenia Druzilor conduce o procesiune pentru pregătirea războiului împotriva Romanilor invadatori (Spre coline, o Druzilor, să cercetăm cerurile). Scena 2 - Pollione se confesează prietenului său Flavio spunând că s-a îndrăgostit de tânăra Adalgisa, dar se teme de Norma, mama copiilor săi (Tremur când îmi amintesc ! Adalgisa a fost cu mine, la Roma). În timp ce Norma se alătură procesiunii, Pollione își face curaj să o confrunte (O putere mai presus de mine mă protejează, mă apără...este însăși Iubirea). Scena 3 - Druizii îngenunchează atunci când Norma se apropie cu o seceră de aur în mână (Când Norma apare...steaua Romei se ascunde înfricoșată). Scena 4 - Norma le face cunoscută viziunea sa: Roma nu va putea fi învinsă prin eforturi omenești, clipa răzbunării nu a sosit încă (Lăncile Romanilor sunt încă mai puternice decât topoarele Druzilor). În finalul prorocirii, Norma spune că Roma va cădea într-o zi decimată de propriile vicii, apoi taie ramura de vâsc și toate preotesele cântă o incantație (Caste zeițe, voi ce vă scăldați în unde argintii). Cu inima îndurerată, Norma acceptă dorința Druzilor de a-l pedepsi pe Pollione, Proconsulul Romei, tatăl secret al copiilor ei (Da el va cădea...dar inima mea nu poate face asta). Scena 5 - Adalgisa se roagă în templu, cu gândul la sentimentele ei față de Pollione (...sunt neputincioasă în fața acelei puteri, când îl văd inima mea se umple). Scena 6 - Pollione intră în scenă și amândoi își reînnoiesc declarațiile de dragoste, apoi se hotărăsc să fugă împreună, a doua zi, la Roma (...am să-ți fiu fidelă pentru totdeauna ...Dragostea ta îmi dă curaj). Scena 7 - Norma o roagă pe Clotide să aibă grije de copiii ei (Pasiuni grele îmi torturează sufletul. Îmi iubesc și îmi urăsc copiii !). Scena 8 - Adalgisa îi mărturisește Normei că s-a îndrăgostit și i-a jurat iubitului că o să părăsească templul virginelor (În secret, singură în templu l-am așteptat adesea). Scena 9 - Când Pollione intră în scenă Norma află cu surpriză că el este iubitul Adalgisei, iar Adalgisa este șocată când află că Norma este mama copiilor lui. Cei trei se angajează apoi într-o conversație plină de asperități (Fată neascultătoare ! Ce ai făcut ? ...Tremără pentru tine, trădătorule ? ...Pleacă acum, trădătorule !).

Act 2 - (La Norma acasă / În pădure / În Templu)

Norma veghează somnul copiilor ei și la gândul că ar putea ajunge scalavi este tentată să-i ucidă (Să-mi ucid copii ! Bebeluși tandri, bucuria vieții mele ?). Scena 2 - Norma trimite după Adalgisa. Scena 3 - După o conversație foarte afectivă, Norma și Adalgisa hotărăsc să rămână împreună, ca preotese în serviciul zeilor (Ori ascunde-mă împreună cu tine, departe de bărbați și de zei...Cât timp inima iubitoare ne mai bate în piept...). Scena 4 - Războinicii se pregătesc de luptă (Împlinim uriașa noastră sarcină). Scena 5 - Orovesto sosește cu vești rele, timpul lor nu a sosit încă (Cerul este împotriva noastră, trebuie să ne prefacem că suntem docili). Scena 6 - Clotilde o anunță pe Norma că Adalgisa dorește să depună jurământul ca preoteasă, dar Pollione

refuză să se căiască și a jurat că o va răpi pe Adalgisa chiar și din Templul Sacru (Trădătorul ar merge prea departe...Și sânge ? sânge de Roman ? va curge în valuri !). Scena 7 - În templu, Norma bate gongul cel sacru pe obeliscul Irmisul și anunță război, jaf și moarte împotriva Romanilor (Acum la furie și mânie, la luptă, la moarte !). Scena 8 - Polione este capturat în templul virginelor. Scena 9 - Toți cei prezenți o conjură pe Norma să-l ucidă, dar ea nu poate ridica mâna și cere să-l ancheteze mai întâi. Scena 10 - Norma îi oferă lui Pollione libertatea, cu condiția să o uite pentru totdeauna pe Adalgisa, dar el răspunde că preferă să moară (...pe Adalgisa o vei evita mereu...mai întâi voi muri). Scena 11 - Norma, Marea Preoteasă, anunță pe cine a ales pentru sacrificiu suprem pe Irmisul, înainte ca războiul să înceapă: alesul este chiar ea, Marea Preoteasă, cea care a încălcat jurământul de castitate (Inima pe care ai trădat-o, inima pe care ai pierdut-o). Umbrat de tristețe, Pollione cere să fie sacrificat împreună (Iubirea a renăscut, mai bună, mai disperată, să murim împreună). Cu un ultim cuvânt, Norma îl roagă pe tatăl ei să o ierte și să-i salveze copiii, apoi este înălțată pe rug alături de Pollione, răsplata pentru o dragoste arzătoare (Ai milă de copiii mei... Dragostea m-a învins...Ah, iartă-mă !).

Momente și arii celebre: Act1 - Spre coline, o Druzilor, să cercetăm cerurile (Orovesto), Tremur când îmi amintesc ! Adalgisa a fost cu mine, la Roma (Pollione), O putere mai presus de mine mă protejează, mă apără...este însăși Iubirea (Pollione), Când Norma apare...steaua Romei se ascunde înfricoșată (Corul), Lăncile Romanilor sunt încă mai puternice decât topoarele Druzilor (Norma), Caste zeițe, voi ce vă scăldați în unde argintii (Norma,Corul), Da el va cădea...dar inima mea nu poate face asta (Norma), ...sunt neputincioasă în fața acelei puteri, când îl văd inima mea se umple (Adalgisa), ...am să-ți fiu fidelă pentru totdeauna ...Dragostea ta îmi dă curaj (Adalgisa, Pollione), Pasiuni grele îmi torturează sufletul. Îmi iubesc și îmi urăsc copiii ! (Norma), În secret, singură în templu l-am așteptat adesea (Adalgisa, Norma), Fată neascultătoare ! Ce ai făcut ? ...Tremără pentru tine, trădătorule ? ...Pleacă acum, trădătorule ! (Pollione, Norma, Adalgisa). Act 2 - Să-mi ucid copii ! Bebeluși tandri, bucuria vieții mele ?(Norma), Ori ascunde-mă împreună cu tine, departe de bărbați și de zei...Cât timp inima iubitoare ne mai bate în piept... (Norma, Adalgisa), Împlinim uriașa noastră sarcină (Corul), Cerul este împotriva noastră, trebuie să ne prefacem că suntem docili (Orovesto), Trădătorul ar merge prea departe...Și sânge ? sânge de Roman ? va curge în valuri ! (Norma), Acum la furie și mânie, la luptă, la moarte ! (Norma),...pe Adalgisa o vei evita mereu...mai întâi voi muri ... (Norma, Pollione), Inima pe care ai trădat-o, inima pe care ai pierdut-o (Norma), Iubirea a renăscut, mai bună, mai disperată, să murim împreună (Pollione), Ai milă de copiii mei... Dragostea m-a învins...Ah, iartă-mă ! (Norma).

Balet: -

Discuri și Înregistrări: 1937 Orchestra e Coro EIAR Torino (Gina Cigna - Norma, Giovanni Breviario - Pollione, Ebe Stignani - Adalgisa, Tancredi Pasero - Oroveso), 1944 Metropolitan Opera, New York (Zinka Milanov - Norma, Frederick Jagel - Pollione, Jennie Tourel - Adalgisa, Norman Cordon - Oroveso), 1952 Royal Opera House, London (Maria Callas - Norma, Mirto Picchi - Pollione, Ebe Stignani - Adalgisa, Giacomo Vaghi - Oroveso), 1955 Orchestra Sinfonica e Coro di Roma (Maria Callas - Norma, Mario del Monaco - Pollione, Ebe Stignani - Adalgisa, Giuseppe Modesti - Oroveso), 1964 London Symphony Orchestra and Chorus (Joan Sutherland - Norma, John Alexander - Pollione, Marilyn Horne - Adalgisa, Richard Cross - Oroveso), 1972 London Philharmonia Orchestra (Montserrat Caballe - Norma, Placido Domingo - Pollione, Fiorenza Cossotto - Adalgisa, Ruggero Raimondi - Oroveso), 1984 Orchestra and Chorus of the Welsh National Opera (Joan Sutherland - Norma, Luciano Pavarotti - Pollione, Montserrat Caballe - Adalgisa, Samuel Ramey - Orovesto), 1986 Orchestra and Chorus of the Bolshoi Theatre (Maria Bieshu - Norma, Gegam Grigoryan - Pollione, Ludmila Nam - Adalgisa, Georgi Seleznev (Oroveso), 2013 Orchestra La Scintilla, Zurich (Cecilia Bartoli - Norma, John Osborn - Pollione, Sumi Jo - Adalgisa, Michele Petrusi - Oroveso)

[Înapoi la cuprins](#)

26. Fidelio

Titlu: Fidelio

Compozitor: Ludwig van Beethoven (1770-1827). Născut la Bonn, în Sfântul Imperiu al Romanilor, tatăl său

Johann van Beethoven (1739-1792) a fost profesor de muzică și interpret la capela Arhiepiscopiei din Cologne, iar mama sa Maria Magdalena Keverich (1746-1787) a fost fiica lui Heinrich Keverich, Șeful Curții pe lângă curtea Arhiepiscopiei din Tier. Ludwig a fost cel de la doilea copil și primul băiat dintre cei șapte copii ai familiei. A început educația muzicală cu tatăl său și câțiva prieteni de familie, la vârsta de cinci ani. În anul 1779, a început să studieze compoziție muzicală cu Christian Gottlob Neefe, organistul Curții Imperiale. După doar patru ani, în anul 1783 a publicat primele sale compoziții, trei sonate (WoO 47) dedicate Prințului Elector Maximilian Friedrich (1708-1784). În anul 1792, cu sprijin material de la Prințul Elector, a părăsit Bonn-ul pentru Vienna, unde și-a continuat studiile cu Joseph Hayden, Ignaz Schuppanzigh și Antonio Salieri și cu ajutorul unor compoziții muzicale dedicate a obținut sprijin financiar de la nobilii vienezi. Și-a câștigat pâinea ca interpret și profesor de muzică. Creația sa muzicală include: o singură operă (Fidelio), 5 concerte pentru pian, 1 concert pentru vioară, 9 simfonii, 32 sonate pentru pian, 16 quartete pentru coarde, o mare masă (Missa solemnis), muzică de cameră, muzică vocală și corală, cântece și aranjamente muzicale pentru muzică populară, muzică vocală seculară.

Libret: Joseph Sonnleithner (1766-1835). Joseph Sonnleithner a fost un libretist și director de teatru din Austria, prieten apropiat al lui Ludwig van Beethoven. Dintre libretele sale, în afară de Fidelio, mai sunt cunoscute Frantiska scris pentru Luigi Cherubini și Agnes Sorel scris pentru Adalbert Gyrowetz. Subiectul operei Fidelio a fost inspirat după o piesă de teatru publicată în anul 1798 de dramaturgul francez Jean-Nicolas Bouilly (1863-1842). În anul 1806, un alt prieten apropiat al compozitorului, Stephan von Breuning (1774-1827) a revăzut textul original și a scurtat libretul de la trei la două acte. La cererea lui Beethoven, în anul 1814, libretistul german Georg Friedrich Treitsche (1776-1842) a revizuit libretul pentru cea de a treia și ultima versiune a textului. Georg Treitsche este cunoscut mai ales pentru tratatul său entomologic: Die Schmetterlinge von Europa (Fluturii din Europa).

Istoricul spectacolului: Fidelio s-a cântat pentru prima dată la Teatrul din Viena, la data de 20 Noiembrie 1805. Cea de a doua versiune, a avut premiera la același teatru în data de 10 Aprilie 1806 și s-a terminat printr-o dispută între compozitor și conducerea teatrului. Cea de a treia și ultima versiune, a avut premiera la data de 23 Mai 1814, la Karntnerortheater, spectacolul fiind condus de Beethoven personal. Această ultimă versiune a fost un succes de casă și a rămas de atunci în repertoriul internațional de muzică de operă. Partitura completă nu a fost publicată până în anul 1826, iar cele trei versiuni mai sunt cunoscute specialiștilor sub numele de Opus 72. Primul spectacol în afara Vienei a avut loc la Praga, la 21 Noiembrie 1814. La Londra, premiera spectacolului s-a ținut la King's Theatre la data de 18 Mai 1832, iar la New York premiera de la Park Theatre a avut loc la data de 9 Septembrie 1839. În timpurile moderne, producția lui Arthuro Toscanini de la Metropolitan Opera din anul 1944 a fost transmisă de rețeaua posturilor radio NBC. În anul 1945, Fidelio a fost primul spectacol prezentat de Deutsche Oper din Berlin sub bagheta dirijorului Robert Heger (1886-1978), imediat după încheierea celui de Al Doilea Război Mondial. La data de 5 Noiembrie 1955, Opera de Stat din Viena s-a redeschis cu un spectacol Fidelio, condus de Karl Bohm (1894-1981), fiind primul spectacol de operă transmis în direct de televiziunea Österreichischer Rundfunk pentru cele circa 800 de televizoare existente în Austria. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Fidelio s-a cântat în întreaga lume de 617 ori, în 120 de producții diferite, ocupând locul 37 în lista Operabase.

Roluri: Florestan, un prizonier (tenor), Fidelio un tânăr băiat / Leonora soția lui Florestan (soprano), Rocco, gardian (bass), Marzelline, fiica lui (soprano), Jaquino, ajutorul lui Rocco (tenor), Don Pizarro, directorul închisorii (bass-baritone), Don Fernando, reprezentatul regelui (bass), Doi prizonieri (tenor and bass), Corul (soldați, prizonieri, localnici)

Subiect: Este o povestire tipic romantică, o poveste de dragoste în care o femeie, prin dragostea sa și credința în Dumnezeu este mai puternică decât cei mai puternici dintre bărbați. Curajoasa soție se luptă pentru a elibera din închisoare pe soțul său, deținut pe nedrept. Cu ajutorul lui Dumnezeu, ea reușește să intre în serviciul, dar și în inima gardianului șef. În ultimul moment, când soțul ei era pe cale să fie executat în secret, ea reușește să demonstreze in Justiția acestui act, iar reprezentantul regelui, prezent ca prin miracol, acordă eliberarea prizonierului.

Uvertura (Opus 72 Leonore - există patru variante, ultima produsă în anul 1814)

Act 1 (O închisoare de stat din Spania, lângă Sevilla)

Jaquino o cere în căsătorie pe Marzelline, dar este refuzat (Dragostea lui, mă întristează... Când ai să-mi dai consimțământul?). Scena 2 - Rămasă singură, Marzelline cântă, exprimându-și sentimentele pentru Fidelio, băiatul care a intrat recent în casa lor (Aș vrea să fim uniți deja, să pot să te numesc bărbatul meu). Scena 3 - Gardianul Rocco intră în scenă, urmat de tânărul Fidelio. Scena 4 - Cei patru își exprimă pe rând sentimentele într-un quartet clarificator (El mă iubește, este clar... Ce mare e pericolul... Ea îl iubește este clar...Părintele și-a dat consimțământul). Rocco îi propune lui Fidelio să devină ginerele său și cântă cu multă afecțiune o arie despre aur (Dacă nu este aur să ai din ce trăi). În loc de răspuns, Fidelio îl roagă să aibă încredere în el, să-l lase să vadă prizonierii, apoi cei trei cântă un terzetto (Bine, băiete, bine...Curaj am destul ! ... Inima ta tandră, în carceră va suferii din greu). Marș (schimbarea gărzii). Scena 5 - Directorul Pizarro anunță vizita unui reprezentat al regelui, deoarece s-a aflat că Florestan este deținut ilegal, apoi se angajează într-o arie cerându-i lui Rocco să-i facă felul (Am să mă răzbun pe el ... cuțitul răsucit în rană ... a mea va fi victoria). Rocco refuză să-l omoare pe Florestan, nici chiar pentru o avere, iar Pizarro îi ordonă să-i sape doar mormântul iar el va săvârși mascat omorul (A ta va fi averea... Nu, Domnule, omorul nu este datoria mea). Scena 6 - Fidelio a auzit conversația și își caută încrederea în credință (Din dragoste fidelă se naște forța mea). Scena 7 - Jaquino insistă pe lângă Marzelline. Scena 8 - Fidelio îl roagă pe Rocco să le permită prizonierilor accesul în curtea interioară.

Scena 9 - Prizonierii cântă, fericiți să vadă o rază de soare (Oh ce fericire, în aer liber respirăm din nou). Scena 10 - Rocco îl roagă pe Fidelio să-l ajute să sape groapa (No doi săpăm doar groapa...Să sap, poate e groapa chiar pentru soțul meu). Scena 11 - Marzelline intră în grabă și spune că Pizarro este furios pentru faptul că prizonierii au fost scoși la aer. Scena 12 - Pizarro intră în scenă și prizonierii sunt încarcerați din nou, cântând un cântec de rămas bun de la soarele cald de primăvară (Adio, rază caldă, te părăsim prea iute).

Act 2 (În închisoare)

În celula sa, Florestan își cântă tristețea (Trăiesc într-un deșert. Aici moartea-i regină). Scena 2 - Rocco și Fidelio intră în scenă și încep să sape groapa, imediat lângă celulă (Grăbește-te, hai să săpăm... De mine mulțumit vei fi). Florestan este recunoscător pentru bucata de pâine oferită de Fidelio (Oh vă mulțumesc, Vă mulțumesc ! Vă mulțumesc !). Scena 3 - Pizarro intră în scenă și îl trimite afară pe Fidelio. Înainte de a-l ucide pe Florestan, Pizarro ține să-și dezvăluie identitatea și motivele (Pizarro, cel pe care tu ai vrut să-l pierzi... ca un răzbunător te înfruntă acum). În acel moment, Fidelio își dezvăluie adevărata identitate, este Leonora soția lui Florestan. Cei patru se angajează într-un quartet dramatic (Oh Doamne ! ... Soția lui ? ... Soția mea ? ... Da, eu sunt Leonora !). Scena 4 - Jaquino intră în scenă împreună cu soldații și anunță sosirea reprezentatului regal. Scena 5 - Leonora și Florestan se angajează într-un duet al dragostei (Soțul meu în brațele mele ! ...Leonora în brațele mele !). Scena 6 - Don Fernando intră în scenă și le comunică misiunea sa (Binefăcătoare, Majestatea

Sa m-a trimis aici...). Scena 7 - Rocco vorbește în favoarea lui Florestan, iar Don Fernando ordonă ca Leonora să aibă privilegiul de a desface lanțurile prizonierului. Directorul Pizarro este înlăturat și toți cei prezenți cântă Minunea Cerească (Oh Doamne ! Ce minune ! Nespusă fericire !). Florestan și Leonora cântă duetul final, iar corul le ține isonul (Cântați cu noi această fericire !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Dragostea lui, mă întristează... Când ai să-mi dai consimțământul ? (Marzelline, Jaquino), Aș vrea să fim uniți deja, să pot să te numesc bărbatul meu (Marzelline), El mă iubește, este clar... Ce mare e pericolul... Ea îl iubește este clar...Părintele și-a dat consimțământul (Marzellina, Fidelio, Rocco, Jaquino), Dacă nu este aur să ai din ce trăi (Rocco), Bine, băiete, bine...Curaj am destul ! ... Inima ta tandră, în carceră va suferii din greu (Rocco, Fidelio, Marzellina), Am să mă răzbun pe el ... cuțitul răsucit în rană ... a mea va fi victoria (Pizarro), A ta va fi averea... Nu, Domnule, omorul nu este datoria mea (Pizarro, Rocco), Din dragoste fidelă se naște forța mea (Fidelio), Oh ce fericire, în aer liber respirăm din nou (Corul), No doi săpăm doar groapa...Să sap poate e groapa chiar pentru soțul meu (Rocco, Fidelio), Adio, rază caldă, te părăsim prea iute (Corul). Act 2 - Trăiesc într-un deșert. Aici moartea-i regină (Florestan), Grăbește-te, hai să săpăm... De mine mulțumit vei fi (Rocco, Fidelio), Oh vă mulțumesc, Vă mulțumesc ! Vă mulțumesc ! (Florestan), Pizarro, cel pe care tu ai vrut să-l pierzi... ca un răzbunător te înfruntă acum (Pizarro), Oh Doamne ! ... Soția lui ? ... Soția mea ? ... Da, eu sunt Leonora ! (Pizarro, Rocco, Florestan, Leonora), Soțul meu în brațele mele ! ...Leonora în brațele mele ! (Leonora, Florestan), Binefăcătoare, Majestatea Sa m-a trimis aici...(Don Fernando), Oh Doamne ! Ce minune ! Nespusă fericire ! (Toți cei de pe scenă). Cântați cu noi această fericire ! (Florestan, Leonora, Corul).

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1936 Salzburg Festspielchor, Vienna Philharmonic (Lotte Lehmann - Leonore, Anton Baumann - Rocco, Alfred Jeger - Pizarro), 1938 Metropolitan Opera, New York (Kirsten Flagstad - Leonore, Emanuel List - Rocco, Friedrich Schorr - Pizarro), 1944 NBC Symphony Orchestra (Rose Bampton - Leonore, Sid Belarsky - Rocco, Herbert Janssen - Pizarro), 1948 Hungarian State Opera (Anna Bathy - Leonore, Mihaly Szekely - Rocco, Oszkar Maleczky - Pizarro), 1957 Bavarian State Opera (Leonie Rysanek - Leonore, Gottlob Frick - Rocco, Dietrich Fischer Dieskau - Pizarro), 1957 Vienna Philharmonic (Christel Goltz - Leonore, Otto Edelmann - Rocco, Paul Schoffler - Pizarro), 1960 Bolshoi Theatre (Galina Vishnevskaya - Leonore, Nikolai Schhelgolkov - Rocco, Aleksey Petrovich Ivanov - Pizarro), 1961 Royal Opera Covent Garden, London (Sena Jurinac - Leonore, Gottlob Frick - Rocco, Hans Hotter - Pizarro), 1969 Staatskapelle Dresden (Gwyneth Jones - Leonore, Franz Crass - Rocco, Theo Adam - Pizarro), 1999 Berlin Staatskapelle Orchestra (Waltraud Meier - Leonore, Placido Domingo - Florestan, Rene Pape - Rocco, Falk Struckmann - Pizarro), 2006 London Symphony Orchestra (Christine Brewer - Leonore, Kristinn Sigmundsson - Rocco, Juha Uusitalo - Pizarro)

[Înapoi la cuprins](#)

27. Prințul Igor

Title: Prințul Igor (Knyaz Igor)

Compozitor: Alexander Borodin (1833-1887). Născut la Saint Petersburg, tatăl său a fost Porfiry Borodin iar mama sa a fost Evdokia Konstantinova Antonova, ambii fiind șerbi pe moșia unui nobil Georgian pe nume Luka Stepanovich Gedevashevili. Începând cu vârsta de 7 ani, a fost eliberat din șerbie și a primit instrucție școlară adecvată, prin tutori particulari. În anul 1850 a fost înscris la Academia Medico Chirurgicală din Saint Petersburg și a devenit chirurg într-un spital militar. În anul 1862 a fost numit profesor de chimie la Academia Imperială Medico Chirurgicală. În același an a început să ia lecții de compoziție cu Mily Balakirev (1837-1910) și a fost primit în cercul muzical. În anul 1863 s-a căsătorit cu Ekaterina Protopopova, pianistă la rândul său, iar din căsătoria lor a rezultat o fată pe nume Gania. Opere: Bogatyri (1878), Prințul Igor (1869), Mlada (1872). Creația sa muzicală mai include: muzică orchestrală (3 simfonii), muzică de cameră, muzică pentru pian, cântece, muzică vocală, transcrieri și aranjamente muzicale.

Libret: Alexander Borodin (1833-1877). Compozitorul a adaptat libretul după o veche legendă rusească denumită *Legenda Prințului Igor*, în care este relatată campania Prințului Igor Svyatoslavich din anul 1185 împotriva Cumanilor. Singurul manuscris al legendei a fost descoperit în anul 1795 în biblioteca unei mănăstiri din Yaroslav și a fost publicat în anul 1800. Opera a rămas neterminată prin moartea subită a compozitorului din anul 1887, dar a fost completată și editată apoi de Nikolai Rimsky-Korsakov (1844-1908) ajutat de studentul său de atunci Alexander Glazunov (1865-1936). Scenariul, sketch-urile pentru pian, versurile, uvertura și o mare parte din operă erau deja prefigurate în manuscrisele lui Borodin, dar a mai rămas încă destul de multă muncă și pentru continuatorii săi.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 23 Octombrie 1890, la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg, sub conducerea lui K.A.Kuchera, cu o coreografie realizată de maestrul Lev Ivanov. Premiera de la Moscova a avut loc în anul 1892 cu o producție a Societății pentru Operă din Rusia, sub conducerea lui Iosif Pribik. Premiera de la Bolshoi Theatre a avut loc în anul 1898, sub conducerea lui Ulrikh Avranek. O altă premieră notabilă a fost cea de la Praga din anul 1899. La Paris, spectacolul realizat în anul 1909 de Sergei Diaghilev a avut ca vedete pe Feodor Chaliapin în rolul lui Galitsky și pe Maria Kuznetsova în rolul Yaroslavnei. Ambii soliști au fost prezenți și în anul 1914, în distribuția spectacolului realizat de Thomas Beecham la Londra. Premiera spectacolului la Metropolitan Opera din New York a avut loc în anul 1915, cântat în limba italiană, sub conducerea lui Giorgio Polacco. Primul spectacol cântat în limba engleză a fost montat la Covent Gareden, Londra, la data de 26 Iulie 1919. În timpurile moderne unul dintre spectacolele memorabile a fost cel de la Aalto Theatre din Essen, Germania, sub conducerea lui Andrej Zargas. În anul 2012, muzicologul Anna Bulychevna a completa și publicat o nouă versiune a spectacolului, bazată exclusiv pe cele 92 de manuscrise rămase de la Borodin. În anul 2014, Prințul Igor s-a cântat la Metropolitan Opera pentru prima dată și în limba rusă. În sezonul 2015/2016, Prințul Igor s-a cântat în întreaga lume de 318 ori, în 96 de producții diferite, ocupând locul 66 în lista Operabase.

Roluri: Igor Svyatoslavich, Prinț de Novgorod (baritone), Yaroslavna, soția lui (soprano), Vladimir Igorevich, fiul lui Igor dintr-o căsătorie anterioară (tenor), Galitsky, Prinț de Galicia (bass alto), Konchak, hanul Cumanilor (bass), Konchakovna, fiica hanului (contralto), Gzak, han al Cumanilor (figurant), Ovlur, un cuman creștin (tenor), Skula, lăutar la gudok (bass), Yeroshka, lăutar la gudok (tenor), Doica prințesei Yaroslavna (soprano), O tânără cumană (soprano), Corul (princes and princesses, boyars, elders, warriors, maidens, people, prisoners)

Subiect: Acțiunea are loc în timpuri istorice, pe când Marii Hani domneau asupra stepelor rusești. Caii și fânul, sclavii și tinerele fete erau cea mai dorită și mai apreciată pradă de război. Hoardele de războinici se urmăreau unele pe altele, parcurgând distanțe de sute de kilometri, într-o permanentă sarabandă ce a durat secole de-a rândul. Una dintre aceste campanii militare, din secolul al XII-lea, a rămas consemnată sub forma unui poem epic, iar manuscrisul s-a păstrat într-o mănăstire, conservând astfel autenticul spirit medieval din Vechea Rusie. Alexander Borodin a folosit textul acestei legende, pentru a produce o saga cântată autentic rusească, comparabilă doar cu *Cântecul Niebelungilor* pentru germani sau cu *Balada lui Roland* pentru francezi.

Prolog: În timp ce Prințul Igor pregătește o campanie militară, are loc o eclipsă de soare, semn de rău augur. Înainte de plecare o încredințează pe soția sa cumnatului său, Prințul Galitsky, neștiind că acesta plănuiește în secret uzurparea tronului. (Să ne închinăm soarelui, pentru gloria și măreția lui !).

Act 1 (Fortăreața din Putivl în Rusia Kieviană, în casa lui Galitsky)

Lăutarii și locuitorii îl aclamă pe Galitsky ca pe un adevărat prinț (Să ne trăiască Galitsky, cel ce ține casa deschisă !). Galitsky le promite că vor avea o viață plină de petreceri dăce el va fi ales Prinț conducător (Caut plăcerea, luxul și veselia pe Pământ !). Femeile din palat îl imploră pe Galitsky să elibereze o tânără fată pe care a răpit-o, dar sunt refuzate cu obstinență iar prințul continuă să petreacă cu lăutarii (Cine caută un stăpân darnic, să poftască aici). Scena 2 - Prințesa Yaroslavna cântă cu dor zilele fericite petrecute alături de soțul ei (Unde a-ți zburat, voi zile fericite). Femeile din palat o roagă să le ofere protecție și dezvăluie faptul că una dintre ele a fost răpită (Venim la tine Prințesă, venim ca la o mamă). Prințul Galitsky întră în scenă și alungă fetele din încăpere. Yaroslavna îi cere o explicație, dar fratele ei nu este impresionat și-i spune că el doar domenește ca un prinț adevărat (Nu sunt eu astăzi oare la fel de prinț ca el ?). Sub amenințare, Galitsky consimte până la urmă să elibereze fata, spunând că va alege alta, mai înțeleghătoare. Boierii intră în scenă aducând vești proase: Khanul Gzak este la porțile cetății cu hoardele sale, Prințul Igor a pierdut bătălia și este grav rănit. Împreună cu fiul său Vladimir, Prințul Igor a căzut prizonier (Foc ! Orașul exterior este cuprins de flăcări !).

Act 2 (Seara în tabăra cumanilor)

Fetele cumanilor cântă și dansează cu bucurie laudând miracolul dragostei (Noi tânjim aici întristate, până când aflăm dulcea mângâiere a dragostei). Prințesa Konchakova anunță stingerea, tânjind la rîndul său după dragoste (Acum lumina zilei moare, opriți cântecul și dansul). Prințul Vladimir intră în scenă cântând și el dorul de dragoste luminează (Încet se stinge focul la apus...inima mea este încinsă în flăcări). Când cei doi tineri se întâlnesc, momentul magic se petrece și ambii schimbă declarații de dragoste (Oare ești tu, dragostea mea ? ...Fie ca dragostea să ne unească). După ce tinerii se despart, în scenă intră Prințul Igor cântând durerea de a fi învins, rănit și captiv (Fără odihnă, fără somn, mi-e sufletul rănit !). Cumanul Olovur îi propune prințului să fugă în secret, dar Prințul Igor refuză o astfel de dezonoare. Khanul Konchak intră în scenă pentru a se confrunta cu prizonierul său (Nu ești prizonier, prea nobile Prinț, ești oaspetele meu prea mult stimat). Apoi în scenă intră sclavii cu tamburine și instrumente muzicale iar fetele încep să cânte și să danseze (Pe aripi de vânt născut în depărtări).

Act 3 (În tabăra cumanilor)

Khanul Gzak intră în scenă aclamat de soldați, pentru a se întâlni cu Khanul Kinchak (Războinicii noștri s-au întors triumfători și victorioși. Cumanii se pregătesc să împartă prada și apoi să sărbătorească toată noaptea (Ca un soare este Khanul Konchak, ca o lună este Khanul Gzak). Ovlur pregătește caii pentru o fugă în secret. Konchakova a auzit conversația și extrem de agitată îl imploră pe Vladimir să rămână (O dragoste te conjur ! Planurile tale îmi sunt cunoscute). Cu inima îndoită Vladimir încearcă totuși să-și ia rămas bun (Destinul și datoria mă sfășie totuși). Prințul Igor încercă să-și grăbească fiul, dar Vladimir rămâne nedezipit până când Konchakova dă alarma sunând gongul de mai multe ori. Cumanii pornesc pe urmele Prințului Igor, dar Khanul Konchak îi oprește de la a-l vătăma pe Prințul Vladimir, oferindu-i mâna fiicei sale.

Act 4 (În piața publică a fortăreței din Putivle)

Prințesa Yaroslavna cântă și își lamentează soarta (Ah, tristețe încă, lacrimile mele curg încă... Curg totuși Niprurile la vale, albastru și măreț). Femeile din cetate i se alătură blestemând devastările făcute de Khanul Gzak (N-a fost un lup flămând, sălbatic și feroce). La scurt timp însă, Yaroslavna observă cu mare bucurie că soțul său se apropie de fortăreață (Este chiar el, tovarășul meu, iubirea mea ! ...Salutări ție, bucuria mea, iubirea mea !). Cei doi soți cântă în duet bucuria de a se fi reunit. Fără să știe că prințul s-a întors, lăutarii Skula și Yeroska, cei doi cântăreți la gudok, ironizează soarta stăpânului lor (Nu plângem după el, Khanul îl va trata cum se cuvine). Când văd că prințul se apropie de poartă, cei doi intră în panică, apoi sună alarma sunând gongul (Prințul, Prințul, Prințul nostru ! Sculați și bateți gongul !). Boierii și vârstnicii dau prostimea la o parte pentru a fi ei cei dintâi care îl întâmpină pe prinț (Veniiți, tot poporul să-l salute pe prințul nostru !).

Momente și arii celebre: Prolog - Să ne închinăm soarelui, pentru gloria și măreția lui ! (Corul). Act 1 - Să ne trăiască Galitsky, cel ce ține casa deschisă ! (Corul), Caut plăcerea, luxul și veselia pe Pământ ! (Galitsky), Cine caută un stăpân darnic, să poftască aici (Skula, Yeroshka, Chorus), Unde a-ți zburat, voi zile fericite (Yaroslavna), Venim la tine Prințesă, venim ca la o mamă (Corul-fetele din palat), Nu sunt eu astăzi oare la fel de prinț ca el ? (Galitsky), Foc ! Orașul exterior este cuprins de flăcări ! (Corul - boierii). Act 2 - Noi tânjim aici

întristate, până când aflăm dulcea mângâiere a dragostei (Corul - fetele), Acum lumina zilei moare, opriți cântecul și dansul (Konchakovna), Încet se stinge focul la apus...inima mea este încinsă în flăcări (Vladimir), Oare ești tu, dragostea mea ? ...Fie ca dragostea să ne unească (Konchakovna, Vladimir), Fără odihnă, fără somn, mi-e sufletul rănit ! (Prințul Igor), Nu ești prizonier, prea nobile Prinț, ești oaspetele meu prea mult stimat (Konchak), Pe aripi de vânt născut în depărtări (Corul). Act 3 - Războinicii noștri s-au întors triumfători și victorioși (Corul - soldații), Ca un soare este Khanul Konchak, ca o lună este Khanul Gzak (Corul - gărzile). O dragoste te conjur ! Planurile tale îmi sunt cunoscute (Konchakova), Destinul și datoria mă sfășie totuși (Vladimir). Act 4 - Ah, tristețe încă, lacrimile mele curg încă.... Curg totuși Niprurile la vale, albastru și măreț (Yaroslavna). N-a fost un lup flămând, sălbatec și feroce (Corul - țărani), Este chiar el, tovarășul meu, iubirea mea ! ...Salutări ție, bucuria mea, iubirea mea ! (Yaroslavna, Prințul Igor), Nu plângem după el, Khanul îl va trata cum se cuvine (Skula, Yeroshka), Prințul, Prințul, Prințul nostru ! Sculați și bateți gongul ! (Corul), Veniți, tot poporul să-l salute pe prințul nostru ! (Corul - tot poporul)

Balet: Act 2 - Dansul fetelor Cumane. Seara, sclavele Khanului dansează pe muzica tamburinelor, apoi bărbații dansează un dans sălbatic foarte rapid. Act 3 - Dansul gardienilor băuți, rând pe rând dansatorii cad din picioare și adorm. Întregul balet a încorporat vigoarea și stilul athletic al pașilor din muzica populară rusească.

Discuri și înregistrări: 1836-38 Bolshoi Theatre Orchestra and Chorus (Alexander Baturin - Igor, Xenia Derzhinskaya - Yaroslavna, Ivan Kozlovsky-Vladimir, Aleksandr Pirogov - Galitsky, Maxim Mikhailov-Konchak), 1952 Bolshoy Theatre Orchestra and Chorus (Andrey Ivanov - Igor, Yelena Smolenskaya - Yaroslavna, Sergey Lemeshev - Vladimir, Aleksandr Pirogov - Galitsky, Mark Reyzen - Konchak, Vera Borisenko - Konchakovna), 1955 Belgrade National Opera (Dushan Popovich - Igor, Valeria Heybalova - Yaroslavna, Noni Zunec - Vladimir, Zarko Cvejic -Konchak), 1966 - National Opera Theatre of Sofia (Constantin Chekerliiski -Igor, Julia Wiener - Yaroslavna, Todor Todorov - Vladimir, Boris Christoff - Konchak), 1990 Sofia Festival Orchestra (Boris Martinovich - Igor, Stefka Evstatieva - Yaroslavna, Klaudi Kaludov - Vladimir, Nicola Ghiuselev - Galitsky, Nikolai Ghiuurov - Konchak, Alexandrina Milcheva-Nonova - Koncharovna), 1993 Kirov Opera Orchestra and Chorus (Mikhail Kit - Igor, Galina Gorchakova - Yaroslavna, Gegham Grigoryan - Vladimir, Vladimir Ognovienko - Galitsky, Bulat Minjelkiev -Konchak, Olga Borodina - Konchakovna) Video: 1981 Bolshoi Theatre Orchestra and Chorus și 1993 Kirov Opera and Ballet (Mariinsky Theatre).

[Înapoi la cuprins](#)

28. Werther

Titlu: Werther

Compozitor: Jules Massenet (1842-1912). Născut la Montaud, în prezent un cartier al orașului Saint-Etienne, tatăl său Alexis Massenet (1788-1863) a fost un comerciant prosper specializat în fierărie, iar mama sa Eleonore Royer de Marancour (1809-1875) a fost un muzician amator și totodată primul său profesor de muzică. Jules era cel mai mic dintre cei patru copii ai familiei. În anul 1848 familia s-a mutat la Paris unde și-a completat educația la Liceul Saint Louis. În anul 1851 a fost audiat și admis pentru înscriere la Conservatorul din Paris, unde a studiat solfegiul cu Augustin Savard, pianul cu Francois Laurent și compoziția muzicală cu Ambroise Thomas. În anul 1863 a fost recompensat cu premiul Prix de Rome, reprezentând o bursă de studiu cu durata de trei ani, la Academia Franceză de la Roma. În anul 1866 s-a căsătorit cu Louise Constance de Gressy, iar fructul căsătoriei lor a fost o fată, Juliette. Opere: La grand'tante (1867), Meduse (1870), Don Cesar de Bazan (1872), L'adorable Bel-Boul (1874), Le roi de Lahore (1877), Herodiade (1881), Manon (1884), Le Cid (1885), Cleopatre (1885), Esclarmonde (1889), Le mage (1891), Werther (1892), Thais (1894), Amadis (1895), Sapho (1897), Cendrillon (1899), Griselidis (1901), Le jongleur de Notre Dame (1902), Cherubin (1905), Ariane (1906), Therese (1907), Bacchus (1909), Don Quichotte (1910), Roma (1912), Panurge (1913). Balet: Le carillon (1892), Cigale (1904), Espada (1908), L'histoire de Manon (1884). Creația sa muzicală mai include: oratorii și cantate, compoziții orchestrale (7 suite, 1 concert pentru pian), muzică și cântece pentru diverse tipuri de spectacole.

Libret: Edouard Blau (1836-1906), Paul Milliet (1848-1924) și Georges Hartmann (1843-1900). Eduard Blau a fost un dramaturg și libretist francez. A colaborat cu: Georges Bizet (La coupe du roi de Thule, Don Rodrigue), Jaques Offenbach (La Marocaine, Belle Lurette), Benjamin Godard (Dante), Eduard Lalo (Le roi d'Ys) și Jules Massenet (Le Cid, Werther). Paul Milliet a fost deasemenea dramaturg și libretist francez cu o bogată activitate. Pentru cele 24 de librete de operă a colaborat cu numeroși compozitori, printre care: Edouard Lalo, Pietro Mascagni, Spyros Samaras, Isidore de Lara. Cu Jules Massenet a mai colaborat și pentru opera Herodiade. Georges Hartmann a publicat piesele sale de teatru și libretele pentru operă sub pseudonimul literar Henri Gremont. A colaborat cu: Jules Massenet (Herodiade, Werther), Andre Messenger (Madame Chrysantheme), Reynaldo Hahn (L'île du reve). Libretul este inspirat cu aproximație după nuvela Suferințele tânărului Werther publicată de scriitorul german Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832).

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 16 Februarie 1892, la Teatrul Imperial Hofoper din Viena. Primul spectacol în limba franceză s-a ținut la Geneva, la data de 27 Decembrie 1872. Premiera de la Opera Comique din Paris a fost amânată până la data de 16 Ianuarie 1893, ca urmare a unui incendiu. Spectacolul cu Werther a intrat în repertoriul permanent al sălii de la Opera Comique începând cu anul 1903 și în următorii 50 de ani s-a cântat de 1100 ori. Premiera de la Metropolitan Opera din New York a avut loc la data de 29 martie 1894, inițial în turneu la Chicago, apoi și pe scena din New York. La Londra, premiera de la sala din Covent Garden a avut loc la data de 11 Iunie 1894. Pentru premiera de la Saint Petersburg din anul 1902, Jules Massenet a ajustat rolul lui Werther din tenor în bariton, pentru a putea fi interpretat de celebrul Mattia Battistini (1856-1928). Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Werther s-a cântat în întreaga lume de 446 ori, în 105 producții diferite și a ocupat locul 48 în lista Operabase.

Roluri: Charlotte, în vârstă de 20 ani (mezzo-soprano), Sophie, sora sa, în vârstă de 15 ani (soprano), Werther, un tânăr poet, în vârstă de 23 ani (tenor), Albert, logodit cu Charlotte, în vârstă de 25 ani (baritone), Bailiff, tatăl lui Charlotte (bass), Schmidt, prieten cu Bailiff (tenor), Johann, prieten cu Bailiff (baritone), Bruhlmann, un tânăr (tenor), Kathchen, logodnica lui (mezzo-soprano), Copiii lui Bailiff, Fritz, Max, Hans, Karl, Gretel, Clara (voci de copii), Corul (localnici, invitați, servitori, copii)

Subiect: Povestirea este preluată din prima nuvelă publicată în anul 1774 de tânărul scriitor german Johann Goethe, atunci în vârstă de 25 de ani, convalescent încă emoțional după o experiență romantică neîmplinită. Nuvela l-a transformat peste noapte într-un scriitor celebru și a inițiat în Europa o întreagă mișcare artistică, literară, muzicală și intelectuală cunoscută sub numele de Romanticism. Napoleon Bonaparte a etichetat nuvela ca fiind una dintre cele mai mari creații ale literaturii europene. Un tânăr foarte sensibil, care se recomanda ca poet, s-a îndrăgostit de o tânără fată, dar aceasta s-a măritat cu logodnicul dorit de părinți. Înțelegând greșit ce este dragostea și ce înseamnă căsătoria, tânărul și-a interpretat afecțiunea pentru fată în modul cel mai tragic și s-a sinucis spectaculos.

Act 1 (În casa familiei Bailiff)

Domnul Bailiff, rămas văduv de curând, repetă cu copiii o colindă de Crăciun, deși este mijlocul lui Iulie (Astăzi s-a născut Christos...). Johann și Schmidt laudă copiii și remarcă doar că este cam devreme pentru colinzi. Tânărul Werther sosește pentru a o însoți pe Charlotte la un bal al prietenilor și rudelor, ținut la Wetzlar (Ei bine, să fie asta oare casa bailiff-ului?). După ce Werther pleacă însoțit de Charlotte, domnul Bailiff se

alături celor doi prieteni și merg la han, iar Sophie rămâne singură cu frații ei mai mici. Pe neașteptate sosește Albert, după șase luni de absență. Sophie îl informează că sora sa nu este acasă deoarece exersează dansul pentru nunta lor, și apoi îl invită să revină a doua zi dimineața (Ea mă iubește ! ... se gândește la mine !). Pe drumul de întoarcere de la bal, Werther îi face fetei o fierbinte declarație de dragoste (Ești speranța mea și singura mea bucurie... Te iubesc și te admir !). Declarația sa este însă întreruptă de domnul Bailiff și de anunțul că Albert s-a întors. Charlotte mărturisește că i-a fost promisă lui Albert (Da, el este acela pe care mama m-a pus să jur că-mi va fi soț). Cu inima frântă, Werther se îndepărtează trist (Rămâi loială acelui jurământ ! ... Dar eu am să mor din cauza aceasta...).

Act 2 (În sat, la umbra teilor bătrâni)

Johann și Schmidt salută lumea adunată pentru a sărbătorii nunta de aur a pastorului lor (Există multe căi pentru a binecuvânta pe Domnul... Glorie lui, celui care ne dăruiește). Când Charlotte apare alături de proaspătul ei soț, Werther este torturat de amărăciune și gelozie (Altul este soțul ei !). Albert îl asigură pe Werther că a fost iertat pentru sentimentele sale față de Charlotte, iar Werther îl reasigură că sentimentele lui s-au transformat în prietenie (Știu că tu-mi vei fi loial, cu inima tare... niciodată nu vei găsi altceva aici decât prietenie). Sophie intră în scenă fericită că a cules flori din grădina pastorului (Frate, uite ce buchet minunat !). Apoi Sophie îl roagă pe Werther să-i rezerve primul dans, dar Werther o refuză scuzându-se că trebuie să plece (E prea multă rușine și prea multă slăbiciune ! Trebuie, vreau să plec !). Când Charlotte intră în scenă, Werther își reînnoiește declarațiile de dragoste, dar este rugat să plece (Albert te iubește ! Cine nu te-ar iubi ? ...Eu nu îmi mai aparțin doar mie...). La rugămintile insistente ale lui Werther, Charlotte acceptă să-l vadă din nou...la Crăciun, dar Werther se adâncește și mai tare în tristețe și remușcări (Da, am să fac ce-mi cere pentru liniștea ei sufletească). Sophie încearcă încă o dată să atragă atenția lui Werther asupra ei, dar este refuzată din nou (Ah soră-mea ! Domnul Werther a plecat !). În acel moment Albert a înțeles că Werther nu îi este loial.

Act 3 (În casa familiei Bailiff, la Crăciun)

Recitind scrisorile primite de la Werther, Charlotte este dezorientată și speriată (Werther !, Werther !...Scrisorile lui ! Scrisorile lui !). Sophie intră în scenă și încearcă să o înveselească (Ah, râsul este binecuvântat, vesel, luminos, armonios, are aripi, e ca o pasăre). Venind vorba despre Werther, Charlotte își pierde controlul și începe să plângă (Curgeți ! voi lacrimi ! îmi faceți bine, dragele mele !). Rămasă singură, Charlotte se roagă la Dumnezeu să-l vadă din nou pe Werther (Ah, vino înapoi ! vino să te sărut din nou !). Ruga ei este auzită și Werther intră pe ușă (Da, eu sunt, m-am întors ! și totuși sunt departe de tine...). Rememorând zilele când citeau împreună poezii și cântau la pian, Werther devine din ce în ce mai insistent, iar Charlotte îi rezistă din ce în ce mai greu (Mă iubești și tu ! Mă iubești și tu ! Apără-mă Doamne, apără-mă de mine însumi ...). Hotărâtă să-i reziste, Charlotte părăsește până la urmă încăperea luându-și adio pentru totdeauna. Dezolat, Werther interpretează despărțirea la modul cel mai tragic cu putință (...iubitul tău urmează să moară Mormântul meu poate fi deschis !). Când Albert se întoarce acasă, un servitor aduce o scrisoare prin care Werther îl roagă să-i împrumute pistoalele. Albert este de acord și o roagă pe Charlotte să-i dea ea servitorului pistoalele din birou.

Act 4 (Camera lui Werther)

Charlotte intră în camera lui Werther și îl găsește plin de sânge, dar în viață (Werther ! ... Werther ! ... Nimic !). Werther murmură cu greu ultimele sale cuvinte (Sufletul meu te binecuvântează pentru această moarte ... Tu vei rămâne inocentă ... eu voi fi fără remușcări). Profund afectată, Charlotte declară că îl iubește la rândul său și vrea să-i returneze un ultim sărut (Cu acest sărut, să fie uitate toate suferințele, toate tristețile). Din camera alăturată, se aud copiii cântând colinda lor de Crăciun (Moș Crăciun ! Moș Crăciun !). Auzind colinda despre nașterea Domnului, Werther o asigură pe Charlotte că viața sa nu s-a terminat încă, ci abea începe. Însă imediat după aceea moare în brațele fetei iar Charlotte leșină la picioarele lui. Corul copiilor își continuă colinda (Moș Crăciun ! Moș Crăciun !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Astăzi s-a născut Christos... (Copiii), Ei bine, să fie asta oare casa bailiff-ului (Werther), Ea mă iubește ! ... se gândește la mine ! (Albert), Ești speranța mea și singura mea bucurie... Te iubesc și te admir ! (Werther), Da, el este acela pe care mama m-a pus să jur că-mi va fi soț (Charlotte), Rămâi loială acelui jurământ ! ... Dar eu am să mor din cauza aceasta... (Werther) Act 2 - Există multe căi pentru a binecuvânta pe Domnul... Glorie lui, celui care ne dăruiește (Johann, Schmidt), Altul este soțul ei ! (Werther), Știu că tu-mi vei fi loial, cu inima tare... niciodată nu vei găsi altceva aici decât prietenie (Albert, Werther).

Frate, uite ce buchet minunat ! (Sophie), E prea multă rușine și prea multă slăbiciune ! Trebuie, vreau să plec ! (Werther), Albert te iubește ! Cine nu te-ar iubi ? ...Eu nu îmi mai aparțin doar mie... (Werther, Charlotte), Da, am să fac ce-mi cere pentru liniștea ei sufletească (Werther), Ah soră-mea ! Domnul Werther a plecat ! (Sophie).

Act 3 - Werther !, Werther !...Scrisorile lui ! Scrisorile lui ! (Charlotte), Ah, râsul este binecuvântat, vesel, luminos, armonios, are aripi, e ca o pasăre (Sophie), Curgeți ! voi lacrimi ! îmi faceți bine, dragele mele ! (Charlotte), Ah, vino înapoi ! vino să te sărut din nou ! (Charlotte), Da, eu sunt, m-am întors ! și totuși sunt departe de tine... (Werther), Mă iubești și tu ! Mă iubești și tu ! Apără-mă Doamne, apără-mă de mine însumi ... (Werther, Charlotte), ...iubitul tău urmează să moară Mormântul meu poate fi deschis ! (Werther). Act 4 - Werther ! ... Werther ! ... Nimic ! (Charlotte), Sufletul meu te binecuvântează pentru această moarte ... Tu vei rămâne inocentă ... eu voi fi fără remușcări (Werther), Cu acest sărut, să fie uitate toate suferințele, toate tristețile (Charlotte), Moș Crăciun ! Moș Crăciun ! (Copiii), Moș Crăciun ! Moș Crăciun ! (Copiii)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1931 Opera Comique, Paris (Georges Thill - Werther, Ninon Vallin - Charlotte, Germaine Feraldy - Sophie), 1951 Coro di Voci Bianchi Orchestra Sinfonica, Torino (Ferruccio Tagliavini - Werther, Pia Tassinari - Charlotte, Vittoria Neviani - Sophie), 1964 Orchestra and Chorus of the Radiodiffusion-Television Francaise (Albert Lance - Werther, Rita Gorr - Charlotte, Mady Mesple - Sophie), 1969 Orchestre de Paris (Nicolai Gedda - Werther, Victoria de los Angeles - Charlotte, Mady Mesple - Sophie), 1979 London Philharmonic Orchestra (Alfredo Kraus - Werther, Tatiana Troyanos - Charlotte, Christine Barbaux - Sophie), 1980 Royal Opera House (Jose Carreras - Werther, Frederica von Stade - Charlotte, Isobel Buchanan - Sophie), 1985 Prague Radio Symphony Orchestra (Peter Dvorsky - Werther, Brigitte Fassbaender - Charlotte, Magdalena Hajosyova - Sophie), 1998 London Symphony Orchestra (Roberto Alagna - Werther, Angela Gheorghiu - Charlotte, Patricia Petibon - Sophie), 2018 Orchestra of the Zurich Opera House (Juan Diego Florez - Werther, Anna Stephany - Charlotte, Melissa Petit)

[Înapoi la cuprins](#)

29. Bal la Savoy

Titlu: Bal la Savoy (Ball at the Savoy, Ball im Savoy)

Compozitor: Paul Abraham (1892-1960). Născut la Apatin (Serbia) în Imperiul Austro-Ungar, tatăl său a fost un om de afaceri iar mama sa a fost profesoară de pian și primul său profesor de muzică. După moartea tatălui, în anul 1899 s-a mutat împreună cu mama sa la Budapesta. A fost admis la Școala Comercială iar în paralel a studiat la violoncel cu Adolf Schiffer și compoziție cu Viktor Herzfeld la Academia Națională Regală de Muzică (între anii 1910-1916). În anul 1916 a debutat pe scenă cu primul său concert pentru violoncel și cu Serenada Ungară. Începând cu anul 1927 a fost numit dirijor la Teatrul de Operetă din Budapesta și s-a căsătorit cu Sarolta (Charlotte) Feszely. În anul 1930 s-a mutat la Berlin unde a dirijat la Teatrul Metropol din Berlin opereta sa Victoria și Husarul. Operete: Zenebona (1928), Der Gatte des Frauleins (1928), Es geschehen noch Wunder (1929), Viktoria and her Husar (1930), Die Blume von Hawai (1931), Ball im Savoy (1932), Marchen im Grand-Hotel (1934), Viki (1935), Dschainah das Madchen aus dem Tanzhaus (1935), Roxy und ihr Wunderteam (1937), Julia (1937), A Feher Hattyu (1938). Între anii 1930 la 1940 pe muzica sa s-au turnat 15 filme muzicale, printre care: The Singing City, The Blue of Heaven, Gypsies of the Night, Temptation, Modern Girls, The Private Secretary.

Libret: Alfred Grunwald (1884-1951) și Fritz Lohner-Beda (1883-1942). Alfred Grunwald a fost un poet și libretist Austriac, autor a peste 40 de librete pentru operetă. A colaborat cu numeroși compozitori celebri printre care: Franz Lehar, Emmerich Kalman, Oscar Straus, Robert Stolz și Paul Abraham. A mai fost și critic de teatru pentru Neue Wiener Journal și membru al Societății Americane a Compozitorilor, Autorilor și Publiciștilor. Câteva dintre libretele sale au fost puse în scenă pe Broadway: Countess Maritza (1926), The Yankee Princess (1922), The Circus Princess (1927), The Duchess of Chicago (1929). Între anii 1919-1958 numeroase dintre

libretele sale au stat la baza unor filme mute sau muzicale. Fritz Beda, născut Bedrich Lowy, a fost un poet și libretist Austriac, dar și un pasionat jucător de fotbal. Ca libretist a colaborat cu Franz Lehar și cu Paul Abraham. Mai este cunoscut și ca scenarist, autor al unor cântece celebre și colaborator pentru o bogată filmografie (14 filme muzicale).

Istoricul spectacolului: Premiera operetei a avut loc la data de 23 Decembrie 1932 la Grosses Schauspielhaus din Berlin. Distribuția premierei a fost după cum urmează: Gitta Alpar în rolul Madeleine, Arthur Schroder în rolul Aristide, Oszkar Denes în rolul Mustafa Bey, Trude Berliner în rolul Tangolita și Rosy Barsony în rolul Daisy. Premiera spectacolului în limba Engleză a avut loc la data de 8 Septembrie 1933, la Drury Lane Theatre din Londra, cu un libret adaptat de Oscar Hammerstein. În timpurile moderne un spectacol memorabil a fost pus în scenă la Koblenz în anul 2013. În același an, la 15 Ianuarie, opereta a debutat și la Opera Națională din Estonia, având pe Mart Sander ca director de scenă și o coreografie realizată de Ingmar Joela. La Folks Operetta din Chicago, premiera spectacolului a avut loc în luna Iulie a anului 2014. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, opereta Bal la Savoy s-a cântat în întreaga lume de 236 ori, în 37 de producții diferite, ocupînd locul 89 în lista Operabase.

Roluri: Marchizul Aristide (tenor), Madeleine, soția sa (soprano), Daisy Darlington, compozitoare de jazz (soprano), Mustafa Bey, atașat cultural al Ambasadei Turciei (tenor), Tangolita, dansatoare din Argentina (contralto), Archibald, servitor (baritone), Mizzi, Blanca, Lucia, Mercedes, Trude, Ilonka, foste soții ale lui Mustapha Bey (roluri vorbite), Celestin Formant, avocat, Pomerol oberhelner, Monsieur Albert, Ernest Bennuet, Bebe (roluri vorbite), Corul (invitați, personalul localului, danatori).

Subiect: Un spectacol de music-hall, un amestec de jazz Berlinez cu muzică populară Ungară, melodii Veneze și klezmer Yiddish (muzică tradițională a evreilor Ashkenazi). Bal la Savoy este o poveste spumantă despre un cuplu format din doi tineri diplomați recent căsătoriți a căror loialitate este pusă la încercare. Partitura muzicală este mult mai modernă decât libretul și face uz de muzică foxtrot, sau de dansuri din America Latină cum sunt tangoul Argentinian și pasodoble. Valsul este și el prezent, în forma sa clasică. Totul este bine atunci când se termină cu bine.

Act 1 (Holul cel mare al unei vile din Nisa)

Marchizul Aristide și soția sa Medeleine sărbătoresc întoarcerea lor dintr-o lună de miere prelungită. Aristide primește o telegramă de la dansatoarea Tangolita, căreia în trecutul său turbulent i-a promis o cină festivă la orice dată ar fi dorit ea. Acum, ea a ales să o însoțească la Marele Bal anual al Hotelului Savoy. Cu ajutorul prietenului său, Mustafa Bey, Aristide o convinge pe soția sa că trebuie să-și petreacă seara la Savoy, pentru a se întâlni cu faimosul muzician Jose Pasodoble. Madeleine nu poate să-i însoțească deoarece valiza cu rochia de bal nu a sosit încă. Întâmplarea face însă că Pasodouble nu este decât un travesti al lui Daisy, verișoara Madeleinei, așa că tânăra soție știe că este minșită.

Act 2 (Foaierul sălii de bal de la Hotelul Savoy)

Aristide se întâlnește cu vechii săi prieteni din vremea burlăciei. Mustind de dorința unei revanșe, Madeleine își ascunde fața sub o mască și flirtează cu Celestin Formant, un tânăr avocat în căutare de bucluc. Mustafa Bey se declară total încântat de Daisy, respectiv de faimosul compozitor Pasodouble. Când Aristide și

Tangolita se retrag pentru o cină privată într-un salon rezervat, Medeleine și Celestin fac același lucru. În timpul cinei, Aristide cere telefonul și solicită o convorbire cu soția sa, dar oberchelnierul Pomerol derivează convorbirea spre salonul în care Madeleine lua cina. Profund dezamăgită de fățarnicia soțului, Medeleine decide să cedeze insistențelor lui Celestine și să-i joace o șaradă. Între timp, Jose Pasodouble a primit un premiu un premiu din partea Hotelului Savoy și și-a dezvăluit adevărata identitate. Ca răspuns, Madeleine își dezvăluie și ea adevărata identitate și anunță în public că l-a înșelat pe soțul său, având ca martor un avocat.

Act 3 (Holul cel mare al vilei din Nisa)

Răzbunarea lui Madeleine s-a bucurat de aprobarea generală. Aristide este turbat de îndoială: l-a înșelat sau nu l-a înșelat soția ? Dat fiind faptul că Madeleine continuă să confirme trădarea, Marchizul se simte obligat să cheme un avocat pentru a iniția procesul de divorț. Când sosește avocatul, acesta se dovedește a fi chiar Celestin Formant, presupusul amant, dar Aristide nu reușește să obțină nici de la el dacă trădarea a avut loc sau nu. Pentru a răcori atmosfera, Mustafa Bey o cere în căsătorie pe Daisy, dar cu o condiție, Madeleine și Aristide trebuie să fie reconciliați. În aceste circumstanțe, Daisy dezvăluie întreaga farsă și cele două cupluri se unesc/reunesc fericite.

Momente și arii celebre: Act 1 - Îmi ești loial ? / Bist du mir treu ? (Madeleine), E așa de frumos să primești flori seara / Es ist so schön, am Abend blumen zu geh'n (Madeleine, Aristide). Act 2 - Cântecul și dansul de tango al Tangolitei (Tangolita), În brațele mele albe / In meinen weissen armen (Madeleine) Act 3 - Întotdeauna Dragostea / Toujours 'Amor (Madeleine), Când noi turcii sărutăm / Wenn wir Turken kussen (Mustafa Bey)

Balet: Cântecul și dansurile populare sunt puse în scenă în actul a doilea, ca parte a spectacolului de la Marele Bal al Hotelului Savoy.

Discuri și înregistrări: Filme și adaptări TV: 1935 Austria/Hungary (Director: Steve Sekely, Staruri: Gitta Alpar, Hans Jaray, Rosy Barsony), 1936 film Britanic al operetei realizat la Elstree Studios (Director: Victor Hanbury, Staruri: Marta Labarr, Conrad Nagel, Fred Conyngham), 1955 film German în regia lui Paul Martin, 1964 film Belgian (Staruri: Nand Buyl, Denise De Weerd, Yvonne Lex), 1971 film West Germany ZDF (Staruri: Christiane Schroder, Grit Boettcher, Bert Fortell), 1978 USSR Melodii odnoy operetty (Staruri: Natalya Zeinalova, Aleksey Sheynin, Tatyana Teterina, Leonid Serebrennikov, Irena Morozova), 1985 Estonia Talinnfilm (Director: Ago-Endrik Kerge, Staruri: Elle Kull, Aarne Ukskula, Merle Talvik, Juri Krjukov, Ulle Kaljuste), 2014 Chicago Folks Operetta (Director: Kristen Barrett, Conductor Anthony Barrese, Star: Alison Kelly).

[Înapoi la cuprins](#)

30. Patimile lui Isus

Titlu: Patimile lui Isus (Passio secundum Joannem, Johannes Passion)

Compozitor: Johann Sebastian Bach (1685-1750). Născut la Eisenach, tatăl său Johann Ambrosius Bach (1645-1695) a fost trompetistul curții și dirijorul muzicienilor din oraș, iar mama sa Maria Elisabeta Lammerhirt (1644-1694) a fost fiica unui furier, proprietar de caleașcă. Dintre cei opt copii ai familiei, patru au devenit muzicieni. Johann a fost cel mai mic dintre frați, a învățat de la tatăl său teoria muzicală și să cânte la vioară. Frații tatălui său erau la rândul lor muzicieni profesioniști, organiști în biserică, compozitori și muzicieni ai curții princiare. Unul dintre ei l-a învățat să cânte la orgă, iar altul l-a inițiat în tainele compoziției. La vârsta de 10 ani a rămas orfan de ambii părinți și s-a mutat cu fratele său mai mare, organist la Biserica Sfântul Mihail din Ohrdurf, unde a studiat și copiat partituri muzicale. În anul 1700 a fost înscris la prestigioasa școală de pe lângă biserica Sfântul Mihail din Luneburg, unde a devenit membru al corului și a studiat cu Georg Bohm la orgă și harpsichord (clavecin). În anul 1703 a fost numit organist în capela Ducei Johann Ernst al III-lea din Weimar, apoi organist la Biserica Nouă din Arnsted. În anul 1707 s-a căsătorit cu Maria Barbara Bach (1684-1720) iar fructul căsătoriei lor au fost patru copii. În anul 1721 s-a căsătorit pentru a doua oară, cu Anna Magdalena Bach (1701-

1760) iar din căsătoria lor au mai rezultat alți șase copii. Începând cu anul 1723 a fost numit Thomaskantor la Școala Sfântului Thomas din Leipzig. Compoziții: 225 cantate, 6 motete, 12 mase, 6 oratorii, 188 lucrări corale, 84 de cântece și arii, 246 lucrări pentru orgă, 222 compoziții pentru instrumente cu clape, 5 compoziții pentru flaut, 39 compoziții pentru muzică de cameră, 30 de concerte și uverturi, 6 canonuri, 14 fugi în contrapunct. Cele mai cunoscute dintre acestea sunt Concertele Brandenburgice, Concertele pentru flaut (sonatele), Variațiunile Goldberg, Clavecinul bine temperat, Fuga și tocata on Fa minor, Marea fugă în Si minor, Oratoriile pentru Paște și Crăciun, Marea Masă în Re minor.

Libret: Autor necunoscut. Patimile lui Isus după Evanghelia lui Ioan au fost scrise în perioada 1723-1724, în primul an după numirea sa ca director muzical la biserica din Leipzig. Libretul se bazează pe un text al unor autori necunoscuți și are la bază textul din Evanghelia apostolului Ioan. Melodiile și ariile din acest recitativ folosesc textele și acordurile muzicale cu care membrii congregației sale erau deja familiarizați. Sebastian Bach a urmărit textul capitolelor 18 și 19 din Evanghelia după Ioan folosind Biblia Lutherană, iar solistul Evangelist urmărește cu strictețe textul din Biblie. Traducătorul și autorul versurilor auxiliare este necunoscut. În prima parte, prima scenă se petrece în grădina Chedron, unul dintre cele mai vechi cimitire din Jerusalem iar cea de a doua scenă este în palatul Marelui Preot Caiafa, cel care a organizat complotul împotriva lui Isus. Partea a doua prezintă trei scene: prima cu Pontius Pilat cel de al V-lea prefect Roman al provinciei Judeea, a doua pe Golgota, locul unde Isus a fost crucificat și a treia în locul unde a fost înmormântat.

Istoricul spectacolului: Patimile lui Isus s-au cântat pentru prima dată la data de 7 Aprilie 1724, în Vinerea Mare (în Săptămâna Mare a Paștelui) la biserica Sfântului Nicolae din Leipzig. În prezent, oratoriul este prezentat cel mai frecvent în forma sa originală, deși compozitorul a revizuit libretul în anii 1725, 1732 și 1749, adăugând mai multe pasaje. Patimile lui Isus, au fost foarte aproape de inima lui Bach și au înregistrat un succes dramatic instantaneu, fiind repetate apoi în fiecare an, în săptămâna Paștelui. În vara anului 1815, Patimile au reînceput să fie studiate și interpretate de discipolii săi. În comunitățile muzicale din Europa au început să fie interpretate părți din patimile după Evanghelia lui Ioan, apoi și Patimile lui Isus după Evanghelia lui Matei. În Statele Unite ale Americii, tradiția acestui spectacol a început la data de 27 Martie 1900 la biserica din Bethlehem, Pennsylvania, ca urmare a eforturilor făcute de Dr. Fred Wolle, organistul Bisericii Moraviene din Bethlehem. După zece ani de eforturi continue, Fred Wolle a reușit să comaseze 80 de cântăreți și a format Corul Bach din Bethlehem. După alte 14 luni de repetiții, premiera a avut loc și a înregistrat un succes de proporții mitologice. Acest prim spectacol a inițiat Festivalul Bach din anul 1900, festival ce are acum în Pennsylvania o tradiție de peste 100 de ani. În stagiunea 2015/16, Patimile lui Isus s-au cântat în întreaga lume de 53 ori, în 24 de producții diferite și au ocupat locul 267 în lista Operabase.

Roluri: Evangelistul (tenor), Vox Christi, Isus (bass), Soliști (Fată - soprano, Servitor - tenor, Petru - bass, Pontius Pilat - bass), Corul (soprano, alto, tenor, bass - cor profesionist, sau cor format exclusiv din voci bărbătești)

Story: Textul urmează cu fidelitate textul din Biblie prezentând răstignirea lui Isus Christos. Când a compus acest oratoriu, compozitorul a dorit să păstreze nealterat spiritul congregațional al unei slujbe religioase. Concertul este prezentat în fiecare an la Paște, în Vinerea Mare, împreună cu Pater noster și o prelegere ținută de unul dintre reprezentanții instituției religioase. Audiența nu aplaudă, nici înainte și nici la sfârșitul oratorului,

considerat a fi o slujbă religioasă. În timpul reprezentației, membrii congregației și cei din audiență trebuie să păstreze liniștea, nimeni nu trebuie să cânte alături de profesioniști.

Momente și arii celebre:

Partea Întâia - 1. Neprihănitule Tată, lumea nu Te-a cunoscut (Corul) 2. Isus a plecat cu ucenicii Săi (Evangelistul) 3. O preaputernică iubire, O dragoste fără de măsură (Corul) 4. A zis lucrul acesta ca să se împlinească vorba ... Nu voi bea paharul pe care Mi l-a dat Tatăl să-l beau ? (Evangelistul, Isus) 5. Facă-se voia Ta, Doamne, atât în Cer cât și pe Pământ (Corul) 6. Ceata ostașilor, căpitanul lor, și aprozii Iudeilor, au prins deci pe Isus și L-au legat (Evangelistul) 7. Pentru a mă elibera pe mine de păcate, Mântuitorul a fost înlănțuit (Aria-alto) 8. Simon Petru mergea după Isus (Evangelistul) 9. Am să te urmez Mântuitorule, cu pași bucuroși (Aria-soprano) 10. Ucenicul acesta era cunoscut de marele preot ... Nu cumva ești și tu unul dintre ucenicii omului acestuia ? ...Nu sânt ... Dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău (Evangelistul, Fata, Petru, Isus, Corul) 11. Cine te-a rănit acum, Mântuitorule (Corul) 12. Ana l-a trimis legat la marele preot Caifa ...Nu cumva ești și tu unul dintre ucenicii lui ? ...Nu sânt ... Nu te-am văzut eu cu El în grădină ? ... Petru iar s-a lepădat (Evangelistul, Corul, Petru, Servitorul) 13. Ah, unde mi-a fost mintea ... Am păcătuit, Servitorul s-a lepădat de Domnul său (Aria-tenor) 14. Petru, fără să gândească, s-a lepădat de Domnul (Corul)

Partea a Doua - 15. Isus ne-a binecuvânat, n-a greșit nimănui (Corul) 16. Au dus pe Isus de la Caifa în odaia de judecată... Ești Tu Împăratul Iudeilor ? ... Împărăția Mea nu este din lumea aceasta (Evangelistul, Pilat, Corul, Isus) 17. Ah Rege preaputernic, puternic peste toate vârstele (Corul) 18. Atunci un Împărat tot ești ? ...Tu ești cel care spune că sunt Rege ... Atunci Pilat a luat pe Isus, și a pus să-l bată (Evangelistul, Pilat, Isus) 19. ... Pentru tine sunt spinii ce l-au însângerat, ca niște chei, înfloresc florile Raiului ! (Arioso - bass) 20. Gândește-te că spatele său însângerat imită curcubeul ce coboară din Rai (Aria - tenor) 21. Ostașii au împletit o cunună de spinii, i-au pus-o pe cap și L-au îmbrăcat cu o haină de purpură ...Iată că vi-L aduc afară, ca să știți că nu găsesc nici o vină în El ...El trebuie să moară, pentru că S-a făcut pe Sine Fiul lui Dumnezeu ... cine Mă dă în mâinile tale are un mai mare păcat (Evangelistul, Corul, Pilat, Isus) 22. Din lanțurile tale, Fiu al Domnului, salvarea noastră trebuie să vină (Corul) 23. Iată Împăratul vostru ! ... Ia-L, ia-L, răstignește-L ! ... Noi n-avem alt împărat decât pe Cezarul (Evangelistul, Pilat, Corul) 24. Grăbiți-vă acum voi spirite întristate ...spre Golgota (Aria - bass) 25. Acolo a fost răstignit și împreună cu El au fost răstigniți alți doi (Evangelistul, Corul) 26. Cât de blând, Isuse Doamne, s-a scurs tot sângele din tine ! (Corul) 27. Lângă crucea lui Isus, stătea mama Lui și sora mamei Lui, Maria nevasta lui Clopa, și Maria Magdalena ... Femeie iată fiul tău ! (Evangelistul, Corul, Isus) 28. El dintre toți a primit ușor durerea clipelor din urmă (Corul) 29. Când a luat Isus oțetul, a zis: S-a isprăvit ! 30. S-a isprăvit ! (Aria - alto) 31. Și-a plecat capul și Și-a dat duhul (Evangelistul) 32. Mântuitorule iubit, te-ntreb acum... De moarte sunt eu oare mântuit ? (Aria - bass, Chorus) 33. Și Pământul s-a scuturat de cutremure, și rocile s-au crăpat, și mormintele s-au deschis larg, și s-au ridicat la cer sufletele mai multor sfinți (Evangelistul) 34. Soarele însuși s-a îmbrăcat în strai de doliu (Arioso - tenor) 35. O îneacă-mi acum pieptul, în râuri de lacrimi (Aria- soprano) 36. De frică să nu rămână trupurile pe cruce în timpul Sabatului, căci era ziua Pregătirii (Evangelistul) 37. O ajută-ne Isuse, O fiu al Domnului, prin patima ta cea amară (Corul) 38. Au luat deci trupul lui Isus și l-au înfășurat în fâșii de pânză de in ...pentru că mormântul era aproape, au pus acolo pe Isus (Evangelistul) 39. Voi oase și membre, odihniți-vă în pace (Corul) 40. Ah Doamne, lasă îngerii cei dragi să îndure și cea din urmă oră și pentru mine ...Isuse Doamne, ascultă glasul meu, la Tine eu mă voi ruga mereu ! (Corul)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1954 Berlin Classics (Conductor - Gunther Ramin, Thomanenchor choir, Gewandhausorchester, Soloists: Ernst Haeflinger, Franz Kelch, Agnes Giebel), 1955 Melodiya and Ars Nova (Conductor - Fritz Lehmann, Wiener Singakademie choir, Wiener Symphoniker orchestra, Soloists: Julius Patzak, Gerard Souzay, Marga Hoffgen), 1960 Golden Melodram (Conductor - Eugen Jochum, Bavarian Radio choir, Bavarian Radio Symphony orchestra, Soloists: John van Kesteren, Hans Hotter, Elisabeth Grummer), 1960 Decca Records (Conductor - David Willcocks, King's College of Cambridge choir, Philomusica of London orchestra, Soloists: Peter Pear, David Ward, Elisabeth Harwood), 1965 Teldec (Conductor - Nikolaus

Harnocourt, Wiener Sangerknaben choir, Concertus Musicus Wien orchestra, Soloists: Kurt Equiluz, Max van Egmond, Jaques Villisech), 1984 Sony Classical (Conductor - Helmuth Rilling, Gachinger Kantorei choir, Bach Collegium Stuttgart orchestra, Soloists: Peter Schreier, Philippe Huttenlocher, Arleen Auger), 1987 Harmonia Mundi (Conductor - Philippe Herreweghe, Collegium Vocale Gent choir, La Chapelle Royale orchestra, Soloists: Howard Crook, Peter Lika, Barbara Schlick), 1990 EMI (Conductor - Andrew Parrot, Taverner Consort and Players choir and orchestra, Soloists: David Thomas, Rogers Covey Crump, Tessa Bonner), 1998 BIS (Conductor - Masaaki Suzuki, Bach Collegium Japan choir and orchestra, Soloists: Gerd Turk, Peter Kooy, Ingrid Schmithusen, Yoshikazu Mera), 2007 Rondeau Production (Conductor - Georg Christoph Biller, Thomanerchor, Gewandhausorchester, Soloists: Marcus Ullmann, Gotthold Schwartz, Ruth Holton)

[Înapoi la cuprins](#)

31. Troienii

Titlu: Troienii (The Trojans, Les Troyens)

Compozitor: Hector Berlioz (1803-1869). Născut în La Cote Saint-Andre, lângă Grenoble, tatăl său Louis Berlioz a fost medic de țară, iar mama sa Marie Antoinette Marmion a fost o militantă Romano Catolică. A început studiile muzicale la vârsta de 12 ani, învățând din cărți ce este armonia muzicală și cum să cânte la chitară, la fluier și la flaut. Deși nu a avut o educație muzicală sistematică, a reușit să scrie câteva aranjamente și mici compoziții muzicale. După ce a absolvit liceul la Grenoble, în anul 1821 a fost trimis la Paris să studieze medicina. Începând cu anul 1826 a început să frecventeze cursurile Conservatorului din Paris, unde a studiat compoziție cu Jean-Francois Le Suer și Anton Reicha. În anul 1830 a câștigat Premiul pentru Roma, o bursă școlară pentru cinci ani de studiu la Academia Franceză din Roma situată în Villa Medici. În anul 1833 s-a căsătorit cu Harriet Constance Smithson (1800-1854), o faimoasă actriță interpretă a rolurilor lui Shakespeare, iar fructul căsătoriei lor a fost un băiat. La moartea soției, în anul 1854, după 20 de ani de relație, s-a recăsătorit cu Marie Recio Martin (1814-1862), o cunoscută cântăreață de operă, mezzo-soprană. A fost ridicat la rangul de Ofițer al Legiunii de Onoare în anul 1864. Opere: Les francs-juges (1826), Benvenuto Cellini (1838), La damnation de Faust (1856), L'enfance du Christ (1854) Les Troyenes (1858), Beatrice et Benedict (1862). Muzică liturgică: Messe solenne (1824), Grande messe des morts (1837), Te Deum (1849). Simfonii: Symphonie fantastique (1830), Harold en Italie (1834), Romeo et Juliette (1839), Grande symphonie funebre et triomphale (1840). În anul 1844 a publicat un celebru studiu tehnic referitor la instrumente muzicale și orchestrație, denumit Grand traite d'instrumentation et d'orchestration moderne (Marele tratat de instrumentație și orchestrație modernă).

Libret: Hector Berlioz a scris singur libretul operei având ca sursă de inspirație poemul epic Eneida scris de poetul antic Publius Vergilius Maro. O parte din povestire este prezentă și într-o altă tragedie a Greciei Antice, respectiv în drama Femeile Troiene a lui Euripides. Primele două acte sunt centrate în jurul căderii cetății Troia și a familiei regale, cei care au pierdut războiul, viața sau libertatea. Prințesa Cassandra conduce în fața cuceritorilor o sinucidere în masă demonstrativă. Următoarele trei acte sunt centrate în jurul Reginei Dido a Cartaginei, cea care l-a găzduit pe Eneas, răătăcitor al mărilor împreună cu tezaurul lui Regelui Priam. Eneas o părăsește însă, pentru a fonda cetatea Romei. Regina dezonorată se sinucide ritual prorocind distrugerea Carthaginei și imortalitatea cetății eterne a Romei. Hector Berlioz a scris textul libretului într-un singur an și partitura muzicală în următorii doi ani.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 4 Noiembrie 1863, la Theatre Lyrique din Paris, fiind urmată apoi de alte 21 de reprezentații. Acest prim spectacol a fost trunchiat la doar două acte și a fost prezentat sub denumirea Troienii la Carthagina. În următorii ani, fragmente ale spectacolului au fost prezentate în diverse concerte. În anul 1879, la data de 7 Decembrie, în Paris s-au prezentat simultan două spectacole, primul la Cirque d'Hiver și al doilea la Theatre du Chatelet. Primele două acte, sub titlul La prise de Troie (Căderea Troiei) au fost prezentate pentru prima dată în limba engleză la New York, în sala 7th Regiment Armory, la data de 6 Mai 1882. Spectacolul integral, cu toate cele 5 acte, a fost prezentat pentru prima dată în Germania, la Karlsruhe, în două seri consecutive la 6 și 7 Decembrie 1890. Dirijorul austriac Felix Mottl (1856-

1911) a condus apoi același spectacol și pentru producția germană de la Mannheim din anul 1899, apoi pentru cea de la Munchen din anul 1908. O primă reprezentare în limba franceză a întregului spectacol s-a montat în anul 1891 la Nisa. La data de 9 Iunie 1892, spectacolul a fost găzduit de scena Paris Opera Comique pentru a marca debutul la vârsta de 17 ani al mezzo-sopranei Marie Delna (1875-1932) în rolul reginei Dido. La Bruxelles, Les Troyenes s-a cântat pentru prima dată în luna Decembrie a anului 1906. În Regatul Unit, primele concerte cu fragmente ale spectacolului s-au cântat în anii 1897, 1928 și 1935, urmate de premiera de la Londra din anul 1947, condusă de Sir Thomas Beecham și transmisă în direct de postul de radio BBC. În anul 1957, spectacolul montat la Royal Opera House de la Covent Garden a fost condus de Rafael Kubelik. Prima producție integrală a spectacolului în America a avut loc la 27 Martie 1955, la New England Opera Theatre, sub conducerea lui Boris Gildovsky. La Metropolitan Opera, spectacolul a debutat în stagiunea 1973. În stagiunea 2015/16, Les Troyenes s-a cântat în întreaga lume de 67 ori, în 10 producții diferite ocupând locul 224 în lista Operabase.

Roluri: Eneas, erou troian, fiul zeiței Venus și al lui Anchises (tenor), Dido, Regina Carthaginei (mezzo-soprano), Anna, sora reginei (contralto), Iopas, poet la curtea reginei (tenor), Narbal, ministru carthaginez (bass), Cassandre, fiica Regelui Priam, prezicătoare (mezzo-soprano), Coroebus, un tânăr prinț din Asia, logodit cu Cassandra (baritone), Panthus, preot troian, prietenul lui Eneas (bass), Ascagne, fiul lui Eneas (soprano), Corul (Troieni, Greci, Tyrieni, Carthaginezi, Nimfe, Satiri, Fauni, Sylvani, spirite invizibile)

Roluri secundare: Priam, Regele Troiei (bass), Hecuba, Regina Troiei (soprano), Helenus, fiu al lui Priam, preot troian (tenor), Stafia lui Hector, fiul lui Priam (bass), Andromaque, văduva lui Hector (figurantă), Astyanax, fiul ei în vârstă de 8 ani (figurant), Polyxene, sora lui Cassandra (soprano), Mercur, zeul (baritone sau bass), Un preot al zeului Pluto (bass), Hylas, un tânăr marinier Frigian (tenor sau contralto), Un căpitan grec (bass), Doi soldați troieni, din gardă (bass), Rapsodul, naratorul prologului (rol vorbit)

Subiect: La data de 3 Mai 1861, într-o scrisoare adresată Împăratului Louis-Napoleon Bonaparte (Napoleon III), Hector Berlioz scria următoarele: "Sunt sigur că am scris o mare operă, mai mare și mai nobilă decât tot ce s-a scris până acum.". Subiectul a fost inspirat de primele șase cărți ale Eneidei, capodopera lui Vergilius. Scăpat din Troia incendiată, împreună cu tezaurul Regelui Priam, zeii îi încredințează eroului Eneas sarcina de a fonda cetatea Romei. În drumul său spre Italia, corăbiile și poporul său sunt salvate de la înec de marinarii Reginei Dido a Carthaginei. Cei doi corifei se îndrăgostesc, dar dragostea lor contravine dorinței zeilor, cetatea Romei trebuie să ia ființă. Când Eneas părăsește țărmul Carthaginei, Regina Dido se sinucide ritual, chiar cu sabia lui Eneas, pe un rug format din cadourile aduse de troieni. Este o tragedie clasică, despre dragoste și soartă, onoare și datorie, integritate și maiestate.

Act 1 (În tabăra abandonată de greci, lângă Troia)

Troienii sărbătoresc retragerea armatei grecești, după 10 ani de asediu (Ce fericire să respiri din nou aerul pur din câmpie). Scena 2 - Cassandra este singura care se îndoiește de victorie (Grecii au plecat ! ...dar ce intenții fatale ascunde plecarea lor). Scena 3 - Coroebus, iubitul ei, intră în scenă și încearcă să o liniștească, dar Cassandra nu prevede decât stafii, război și nenorocire (Cerule e plin doar de nenorocire. Ascultă vocea mea ...cartea destinului ...Biet suflet rătăcit ! Revino-ți în simțire). Cassandra nu reușește să-l convingă pe Coroebus să fugă din cetate și se supune cu tristețe sărutului marital (N-am să te părăsesc ...Așa să fie ! Geloasă, moartea ne-a pregătit nupțialul pat). Scena 4 - Troienii pornesc spre cetate într-un marș triumfal (Zeilor,

protectori ai cetății eterne). Scena 5 - Dansul gladiatorilor. Scena 6 - Copilul prințesei Andromaca, văduva lui Hector, este binecuvântat de Regele Priam, Regina Hecuba și mătușa sa Prințesa Cassandra (Salvează-ți lacrimile pentru mai târziu, tu văduvă a lui Hector). Scena 7 - Eneas sosește cu o veste îngrozitoare. Preotul Laocoon a aruncat o suliță spre calul gigantic din lemn rămas în urma grecilor și a fost devorat pe loc de doi șerpi uriași ieșiți din mare. Scena 8 - Troienii sunt profund impresionați (Groaznică pedeapsă ! Misterioasă oroare !). Scena 9 - Pentru a câștiga bunăvoința zeiței Pallas Athena, Regele Priam hotărăște să ducă giganticul cal în interiorul cetății. Scena 10 - Rămasă singură, Cassandra continuă să murmure (Nu, n-am să fiu martor la acest spectacol deplorabil). Scena 11 - Troienii trag giganticul cal cântând un marș triumfal (Prea iubită fiică a regelui zeilor...Frumoasă Pallas, fii scutul nostru, fă Ilionul invincibil)

Act 2 (Palatul lui Eneas din cetatea Troiei / Palatul Regelui Priam și altarul zeiței Kubileya)

Stafia lui Hector îl trezește din somn pe Eneas și îi cere să părăsească cetatea, să salveze ce se mai poate (Ah ! ...fugi, fiu al lui Venus ! Inamicul a cucerit zidurile !). Scena 2 - Preotul Panthus sosește cu vestea că orașul este în flăcări iar Eneas aleargă să fie în fruntea apărătorilor (Înecat în sânge, orașul este în flăcări !). Scena 3 - Femeile troiene se roagă ca zeii să le sară în apărare (Mamă a nefericiților, vino în ajutorul Troienilor). Scena 4 - Cassandra prezice că eroul Eneas va conduce o parte dintre troieni în Italia, pentru a fonda o nouă Troie (Tezaurul lui Priam este în singuranță, în mâini troiene). În ce o privește pe ea însă, Cassandra prezice că nu va putea fi dezonorată (Pentru cine este hangherul legat cu șnur de mătase, dacă nu pentru voi, femei Troiene ?). Scena 5 - Femeile troiene cântă împreună, hotărâte să se despartă de viață alături de prințesa lor (Fie ca prin moartea noastră să întunecăm victoria Grecilor). În clipa în care Comandantul grecilor pătrunde în gineceu, Cassandra se sinucide cu hangherul, urmată apoi de Polyxena și de numeroase alte femei (Salvează copiii noștri, Eneas ! Italia ! Italia !).

Act 3 (Palatul Reginei Dido din Carthagina)

Poporul Carthaginei este în sărbătoare (Zei Carthaginei par să fi binecuvântat acest festival !). Scena 2 - În scenă intră Regina Dido aclamată de mulțime (Glorie pentru Dido, regina noastră cea iubită !). Scena 3 - Dido cântă trista sa poveste, soțul ei a fost asasinat și a trebuit să-și părăsească regatul pentru a ridica o cetate nouă (A trebuit să plec din Tyr, cu voi, spre țămurile Africane). Iar acum, Iarbas rege al Numidiei, dorește să o ia cu sila de soție, dar poporul a jurat să-i apere onoarea. Scena 4 - Procesiunea constructorilor, marinarilor și fermierilor. Scena 5 - Anna, sora reginei, încearcă să o consoleze, inima ei este încă tânără, e pregătită pentru o nouă iubire (Regină a unui imperiu ce abia înmugurește ...Tu vei iubi din nou ...zeii și poporul meu mă vor blestema dacă am să înlătur acest sacru inel !). Scena 6 - Poetul Iopas aduce vestea că o flotă străină a nauvrafiat și cere asistență (Cu greu salvați din marea furtunoasă). Scena 7 - Troienii intră în scenă aducând bogate daruri. Scena 8 - Ascanius și Panthus relatează trista poveste a Troienilor, iar Regina Dido se arată dornică să-i ajute pe foștii ei vecini (Puteți veni cu toții, uitați, la curtea mea, nenorocirea din trecut). Scena 8 - Ministrul Narbal anunță că trupele Regelui Iarbas sunt la porțile cetății. Eneas cere permisiunea Reginei Dido să conducă el alianța cartaginezilor cu troienii (Arme ! Avem nevoie de arme !).

Act 4 (O pădure Africană, dimineata / Grădinile palatului Reginei Dido, pe malul mării)

Pantomimă și balet reprezentând Vânătoarea Regală. Scena 2 - Ministrul Narbal se destăinuie prințesei Anna că este îngrijorat, de la victoria lui Eneas împotriva Nubienilor regina Dido și-a neglijat toate atribuțiile publice și se ține doar de petreceri și de vânătoare (Nu sunt Tyrienii victorioși ? ...Atelierele sunt goale, lucrările publice au fost abandonate). Scena 3 - Anna însă exultă cu gândul la puterea dragostei (Fermecătoarea noastră regină iubește un erou victorios). Scena 4 - Balet Scena 5 - Iopas cântă un poem pastoral (Sfioasa păsărică, mielul cel jucăuș). Scena 6 - Rugat de Regina Dido, Eneas rememorează ultimele zile ale Troiei, când văduva lui Hector a trebuit să se mărite cu Pyrrus, cel mai aprig dintre dușmani, pentru a-și salva proprietatea (Ea îl iubește pe cuceritor, pe cel ce i-a ucis părintele). Scena 7 - Eneas o invită pe Dido la o plimbare sub clar de Lună. Scena 8 - Rămași singuri, Eneas și Dido se bucură de câteva clipe emoționante (Intoxicantă, nesfârșită noapte de extaz ! Aurită Phoebe ...).

Act 5 (Pe țărm în tabăra Troienilor / În apartamentele Reginei Dido / În grădini, pe malul mării)

Hylas, un tânăr marinăr Frigian cântă de pe un catarg (Răsunătoare vale... Umil sălaș unde m-am despărțit de mama). Scena 2 - Panthus și ceilalți căpitani fac pregătirile necesare pentru ca flota să plece spre Italia (Pregătiți totul, în sfârșit trebuie să plecăm). Scena 3 - Două dintre gărzile troiene murmură soarta lor nefericită

cu gândul la iubitele lor Carthagineze. Scena 4 - Sfâșiat de dragostea sa pentru Dido, Eneas trebuie totuși să se supună zeilor săi (Inutile regrete ! ...Trebuie să părăsesc Carthagina ! Dido știe asta...). Scena 5 - Fantomele Regelui Priam, ale lui Hector, Coroebus și Cassandra îl urgencează pe Eneas să găsească și să cucerească o nouă țară pentru Troieni. Scena 6 - Îmbărbătat de înaintași, Eneas dă comanda de plecare (Pe mare ! Pe mare ! Italia ! Italia !). Scena 7 - Rătăcind neîncrezătoare, Dido vede cum primele corăbii se pun în mișcare (Te pregătești să fugi ? ...Sunt profund îndurerat, iubită Dido, iartă-mă). Cei doi își iau cu amărăciune rămas bun (Nimic nu te poate opri ...rușinea mea, iubirea mea, uniunea noastră de început ...mă părăsești ? ...mă supun zeilor, merg doar spre moartea mea ...Te iubesc !). Cu o ultimă răbufnire, Dido iese din scenă (Tu monstru al dreptății ! Pleacă, deci ! Pe tine și pe zeii tăi eu vă blestem !). Scena 8 - În dormitorul său, Dido o roagă cu disperare pe sora sa să încerce să-l oprească pe Eneas, dar este prea târziu. Scena 9 - Furioasă, Regina Dido ordonă ca flota să-i urmărească pe Troieni, să le incendieze flota și să ardă pe rug toate darurile primite de la Troieni. Scena 10 - Rămasă singură, Regina Dido nu mai poate spera la nimic, decât la moarte. 11. Regina Dido cântă aria sa de rămas bun de la cetatea și de la poporul său (Adio, mândră cetate ...Adio popor al meu ...Adio cer senin al Africii). Scena 12 - În timp ce preoții pregătesc rugul pentru darurile troienilor, Anna și Narbal îl blestemă pe Eneas să moară fără a fi recunoscut ca rege. Scena 13 - Ca prin vis, Regina Dido se urcă în vârful rugului de unde prezice că rușinea ei va fi răzbunată (Hannibal ! Hannibal ! Sufletul meu e plin de mândrie !). Scena 14 - Regina Dido se sinucide cu sabia lui Eneas și cu ultimele cuvinte prezice soarta cetății (Ah ! Mânie implacabilă a sorții ! Carthagina va cădea ! ... Roma ...eterna Roma !). Cu un ultim cântec al preoților sufletul său este eliberat de trup (O suflet chinuit, ultima ta suflare...).

Momente și arii celebre: Act 1 - Ce fericire să respiri din nou aerul pur din câmpie (Corul), Grecii au plecat ! ...dar ce intenții fatale ascunde plecarea lor (Cassandra), Cerul e plin doar de nenorocire. Ascultă vocea mea ...cartea destinului ...Biet suflet rătăcit ! Revino-ți în simțire (Cassandra, Coroebus), N-am să te părăsesc ...Așa să fie ! Geloasă, moartea ne-a pregătit nupțialul pat (Coroebus, Cassandra), Zeilor, protectori ai cetății eterne (Corul), Salvează-ți lacrimile pentru mai târziu, tu văduvă a lui Hector (Cassandra), Groaznică pedeapsă ! Misterioasă oroare ! (Corul), Nu, n-am să fiu martor la acest spectacol deplorabil (Cassandra), Prea iubită fiică a regelui zeilor...Frumoasă Pallas, fii scutul nostru, fă Ilionul invincibil (Corul). Act 2 - Ah ! ...fugi, fiu al lui Venus ! Inamicul a cucerit zidurile ! (Stafia lui Hector), Îneacă în sânge, orașul este în flăcări ! (Pantheus), Mamă a nefericiților, vino în ajutorul Troienilor (Corul), Tezaurul lui Priam este în singuranță, în mâini troiene (Cassandra), Pentru cine este hangherul legat cu șnur de mătase, dacă nu pentru voi, femei Troiene ? (Cassandra), Fie ca prin moartea noastră să întunecăm victoria Grecilor (Corul), Salvează copiii noștri, Eneas ! Italia ! Italia ! (Corul). Act 3 - Zeii Carthaginei par să fi binecuvântat acest festival ! (Corul), Glorie pentru Dido, regina noastră cea iubită ! (Corul), A trebuit să plec din Tyr, cu voi, spre țărmurile Africane (Dido), Regină a unui imperiu ce abia înmugurește ...Tu vei iubi din nou ...zeii și poporul meu mă vor blestema dacă am să înlătur acest sacru inel ! (Anna, Dido), Cu greu salvați din marea furtunoasă (Iopas), Puteți veni cu toții, uitați, la curtea mea, nenorocirea din trecut (Dido), Arme ! Avem nevoie de arme ! (Corul). Act 4 - Balet - Nu sunt Tyrienii victorioși ? ...Atelierele sunt goale, lucrările publice au fost abandonate (Anna, Narbal), Fermecătoarea noastră regină iubește un erou victorios (Anna), Sfioasa păsărică, mielul cel jucăuș (Iopas), Ea îl iubește pe cuceritor, pe cel ce i-a ucis părintele (Eneas). Intoxicantă, nesfârșită noapte de extaz ! Aurită Phoebe ... (Eneas, Dido). Act 5 - Răsunătoare vale... Umil sălaș unde m-am despărțit de mama (Hylas), Pregătiți totul, în sfârșit trebuie să plecăm (Panthus, Corul), Inutile regrete ! ...Trebuie să părăsesc Carthagina ! Dido știe asta... (Eneas), Pe mare ! Pe mare ! Italia ! Italia ! (Eneas), Te pregătești să fugi ? ...Sunt profund îndurerat, iubită Dido, iartă-mă (Dido, Eneas), Nimic nu te poate opri ...rușinea mea, iubirea mea, uniunea noastră de început ...mă părăsești ? ...mă supun zeilor, merg doar spre moartea mea ...Te iubesc ! (Dido, Eneas), Tu monstru al dreptății ! Pleacă, deci ! Pe tine și pe zeii tăi eu vă blestem ! (Dido), Adio, mândră cetate ...Adio popor al meu ...Adio cer senin al Africii (Dido), Hannibal ! Hannibal ! Sufletul meu e plin de mândrie ! (Dido), Ah ! Mânie implacabilă a sorții ! Carthagina va cădea ! ... Roma ...eterna Roma ! (Dido), O suflet chinuit, ultima ta suflare... (Corul)

Balet: Act 1 - Scena 5 - Dansul gladiatorilor (dansuri și jocuri populare, pantomimă). Act 3 - Scena 4 - Constructorii, marinarii și fermierii vin în procesiune pentru a fi binecuvântați de regina lor. Scena 7 - Troienii vin în marș aducând bogate daruri. Act 4 - Scena 1 - Vânătoarea Regală. Naiadele se scaldă la o cascadă dar sunt speriate de vânători și de o furtună violentă. Satirii, faunii și oamenii pădurii dansează grotesc în ploaie în timp ce Regina Dido și Eneas se adăpostesc într-o peșteră. Pe măsură ce furtuna scade în intensitate, satirii,

faunii și naiadele dispar pe rând în pădure. Scena 5 - Baletul femeilor egiptene, dansul sclavilor, baletul sclavilor Nubieni, parte din spectacolul dedicat victoriei.

Discuri și înregistrări: 1947 Royal Philharmonic Orchestra (Marisa Ferrer - Dido, Jean Girardeau - Eneas, Marisa Ferrer - Cassandra), 1957 Royal Opera House, Covent Garden (Amy Shuard - Dido, Jon Vickers - Eneas, Blanche Thebom - Cassandra), 1960 American Opera Society Orchestra and Chorus (Eleanor Steber - Dido, Richard Cassilly - Eneas, Regina Resnik - Cassandra), 1965 Orchestre de l'Opera de Paris (Regine Crespin - Dido, Guy Chauvet - Eneas, Regine Crespin - Cassandra), 1969 Radiotelevisione Italiana (Marilyn Horne - Dido, Nicolai Gedda - Eneas, Shirley Verret - Cassandra), 1976 Vienna State Opera (Helga Dernesch - Dido, Guy Chauvet - Eneas, Christa Ludwig - Cassandra), 1983 Metropolitan Opera (Jessye Norman - Dido, Placido Domingo - Eneas, Tatiana Troyanos - Cassandra), 1994 Orchestre symphonique de Montreal (Deborah Voigt - Dido, Gary Lakes - Eneas, Francoise Pollet - Cassandra), 2003 Theatre du Chatelet, Monteverdi Choir (Anna Antonacci - Dido, Gregory Kunde - Eneas, Susan Graham - Cassandra), 2012 Royal Opera House (Anna Antonacci - Dido, Bryan Hymel - Eneas, Eva Maria Westbroek - Cassandra)

[Înapoi la cuprins](#)

32. Rusalka

Title: Rusalka

Compozitor: Antonin Leopold Dvorak (1841-1904). Născut la Nelahozeves, lângă Praga în Imperiul Austriac, tatăl său Frantisek Dvorak (1814-1894) a fost hangiu și interpret profesionist la zither (un instrument cu coarde), iar mama sa Ana Zdenkova (1820-1882) a fost fiica bailif-ului Josef Zdenec. Antonin Leopold a fost primul dintre cei 14 copii ai familiei, dintre care doar 8 au atins vârsta maturității. A început să studieze la vioara la vârsta de 6 ani, cu învățătorul din sat Josef Zvonar. Primul său adevărat profesor de muzică a fost Anton Liehmann de la care a învățat teorie muzicală și cum să cânte la orgă, pian și vioară. La vârsta de 16 ani a fost înscris la Școala pentru Orgă din Praga, unde a studiat cu Josef Zvonar, Frantisek Blazek și Joseph Foerster. În anul 1858 a fost angajat ca interpret în orchestra condusă de Karel Komzak pentru spectacole puse în scenă de Teatrul Provisional al Bohemiei. În anul 1873 s-a căsătorit cu Anna Cermakova (1854-1931) iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii. În anul 1891 a fost angajat ca profesor de compoziție și instrumentație la Conservatorul din Praga. Între anii 1892-1895 a fost numit director la National Conservatory of Music din New York. Începând cu anul 1901, Împăratul Franz Joseph l-a titularizat ca membru al Camerei Lorzilor în Parlamentul Austro-Ungar și simultan a succedat ca director al Conservatorului din Praga. Opere: Alfred (1870), Regele și Cărbunarul (1871), Îndrăgostiții încăpățânați (1874), Vanda (1875), Țăranul cel șiret (1877), Balada Regelui Matthias (1881), Dimitrij (1882), Jacobinii (1888), Rusalka (1900), Armida (1903). Opera sa muzicală mai include: muzică de cameră, muzică vocală și corală, compoziții pentru pian și orchestră.

Libret: Jaroslav Kvapil (1868-1950). Jaroslav Kvapil a fost un poet, libretist și dramaturg ceh, director al Teatrului Național din Praga, autor a șase piese de teatru. Libretul pentru Rusalka s-a bazat pe Basmelor lui Karel Jaromir Erben (1811-1870) un folclorist ceh recunoscut pentru colecția sa de peste 500 de Căntece Populare și Căntece de leagăn. O altă sursă de inspirație au fost Basmelor și Legende publicate de Bozena Nemcova (1820-1862) o scriitoare foarte populară din Cehia. Termenul de "rusalka" este utilizat în mitologia slavă pentru sirene, un spirit al apelor ce locuiește în râuri și lacuri. Unele dintre elementele povestirii se regăsesc și în Mica Sirenă a lui Hans Christian Andersen și într-un basm al lui Friedrich de la Motte Fouque intitulat Undine. Jaroslav Kvapil a scris libretul înainte de a avea orice contact cu compozitorul. L-a ales pe Antonin Dvorak să compună muzica, după ce a auzit cele patru poeme simfonice compuse de Dvorak pentru patru dintre baladele folclorice scrise de Karel Erben.

Istoria spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 31 Martie 1901, la Teatrul Național din Praga, cu soprana Ruzena Maturova (1869-1938) în rolul Rusalka și Buhomil Ptak în rolul prințului. Spectacolul a avut un succes imens în întreaga Cehie. Prima reprezentare în afara Bohemiei a avut loc la Ljubliana, iar premiera de

la Viena a fost pusă în scenă în anul 1910. Primul spectacol în limba germană s-a cântat la Stuttgart în anul 1935. La Londra, Rusalka a debutat în anul 1959 la Sadler's Wells Theatre cu o producție pusă în scenă de English National Opera. În Statele Unite ale Americii premiera operei a avut loc în anul 1975 la San Diego, cu Kathryn Bouleyn în rolul principal. La Metropolitan Opera din New York, Rusalka a debutat în anul 1993 cu o producție pusă în scenă de Vienna State Opera, sub conducerea lui Otto Schenk. La Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg, Rusalka a debutat la data de 15 Iulie 2009. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Rusalka s-a cântat în întreaga lume de 603 ori în 109 producții diferite, ocupând locul 38 în lista Operabase.

Roluri: Rusalka, o nimfă (soprano), Prințul (tenor), Vodnik, un spiriduș (bass), Prințesa străină (soprano), Jezibaba, o vrăjitoare (mezzo-soprano), Prima nimfă (soprano), A doua nimfă (soprano), A treia nimfă (contralto), Maestrul de vânătoare (tenor), Paj / băiat de bucătărie (soprano), Vânător (baritone), Corul (nimfe, invitați, persoane din anturajul Prințului)

Subiect: Povestirea este un basm despre o nimfă pe nume Rusalka, îndrăgostită de un tânăr Prinț. Cu puțină magie, nimfa s-a transformat într-o tânără fată și a ajuns să cunoască dragostea omenească în brațele Prințului său. Împreună cu dragostea, ea a aflat însă că oamenii sunt prefăcuți și ipocriți, niște snobi decepționanți. La primul bal, Prințul s-a îndrăgostit de o Prințesă străină. Rejectată și rușinată, Rusalka s-a întors în iazul său pentru a se transforma într-un spirit al morții. Atunci când Prințul a venit să o caute, i-a oferit o ultimă îmbrățișare ucigătoare. De atunci încolo, băieții tineri care se scaldă în iazuri sau în râuri, sub lumina Lunii, se încălesc mortal în vâlul transparent de ape al Rusalkăi.

Act 1 (O poiană pe malul unui lac luminată de Lună / Coliba lui Jezibaba în fundal)

Trei nimfe cântă și dansează în poiană (Ho, ho, ho ! Lucește Luna peste ape ! ...Să se mărite nimfele ar vrea). Spiridușul lacului încearcă să prindă una dintre nimfe, să se joace cu ea, dar nu reușește și fetele îl necăjesc vesele (Spiridușule, aha, ...să ne prinzi tu ai cam vrea !). Rusalka, fiica spiridușului, îi mărturisește că s-a îndrăgostit de un tânăr Prinț care se scaldă în iaz și ar dori să se transforme în ființă omenească (În brațele mele el se aruncă, deși eu nu sunt decât o undă). Spiridușul o previne că va fi blestemată dacă face așa ceva, dar îi spune totuși că vrăjitoarea Jezibaba o poate ajuta (Noapte de noapte, din cauza ta, grele lacrimi nimfele noastre adânc vor vărsa !). Rămasă singură, Rusalka cântă cu dragoste pentru iubita sa Lună (Lumina ta îndepărtate țărături vede, călătorești în jurul unei lumi întregi). Când Jezibaba iese din coliba sa, Rusalka îi cere ajutorul, vrea să devină ființă omenească (Ajută-mă Jezibaba ! Ești înțeleaptă, tu știi câte toate). Jezibaba înțelege totul imediat (Atâta tot ? Nimic mai mult ? ...Iubești și vrei să fi iubită). În schimbul ajutorului Jezibaba îi cere vâlul său transparent de ape. Apoi o previne că va fi complet mută, blestemată și respinsă de toate ființele lumii subacvatice în caz că iubirea se va isprăvi. În timp ce prepară licoarea fermecată, Jezibaba cântă o incantație (Abracadabra ! Broasca sare-n lumină ! ...Sânge de dragon la finis). În scenă intră Prințul, însoțit de Vânător, urmărind o căprioară (Vânătorule tânăr, tu strângi fragi și mure, căprioara cea albă aleargă-n pădure). Obosit, Prințul anulează urmărirea (Abea am început, și deja sunt sătul). Rămas singur, Prințul o vede pe Rusalka, mută, desculță, îmbrăcate în straie de copil orfan (Frumoasă iluzie, încântătoare, ești fată sau un basm ești oare). În timp ce nimfele plâng, Rusalka tremură toată dar se aruncă în brațele Prințului și apoi pleacă împreună (Steaua nopții e cu tine, basm al meu, vino cu mine !).

Act 2 (Castelul Prințului, în parc)

Un băiat de bucătărie, pajul, îi explică unchiului său, Maestrul de vânătoare, ce fel de mireasă și-a găsit Prințul în pădure (Vorbește de mâinile-și frânge, n-are nici un strop de sânge). Maestrul de vânătoare suspectează că la mijloc trebuie să fie puțină magie (Cine nimfele le vede, în nimica nu mai crede). La castel pregătirile pentru bal sunt în toi și tânărul paj speră că va avea noroc de o stăpână mai bună (Ochii prințului s-au întors după frumoasa Prințesă străină !). În scenă intră Prințul, urmat de Rusalka, întrebându-se ce ascunde în inima ei (În ochii tăi caut în van, să-ți înțeleg misterul !). În scenă intră Prințesa cea străină cu un salut plin de curtoazie (Oare toți invitații trebuie să contemple muți, fericirea de care pari să ai parte ?). Prințul se îndepărtează împreună cu invitații, iar Rusalka părăsește balul și fuge la iaz unde se întâlnește cu tatăl său, spiridușul apelor (Spirit al apelor, părinte, salvează-mă, te rog ...iubitul meu e prins în alte mreje). Între timp, Prințesa străină îl cucerește pe prinț cu vorbe dulci (Ce foc ciudat arde în ochii tăi, te ascult ca fermecată). Capturat de noua sa cucerire, Prințul ia în brațe noua Prințesă. Disperată, Rusalka se aruncă în brațele lui, dar Prințul o respinge. Murmurând mohorât Vodnik o trage pe Rusalka înapoi în iaz (Aruncă-te acum în alte brațe ! De dragostea Rusalkăi n-ai să scapi !).

Act 3 (În poiana de pe malul lacului. La căderea nopții.)

Respinsă din ambele lumi, Rusalka își cântă tristețea (Surorile mele le caut în van, lumea oamenilor o caut în van). Jezibaba iese din coliba sa și constată malițios (Scurtă a fost luna de miere, de-acum bei venin și fiere). Rugată să o ajute, Jezibaba îi răspunde că nu va mai putea fi fericită, decât dacă ia viața celui care a sedus-o (Doar sângele uman te mai poate spăla). Rusalka însă aruncă în lac pumnalul oferit (Mai bine am să sufăr eu...Dar el, el vreau să fie fericit !). Jezibaba o ironizează cu dispreț (...tu n-ai curaj să verși un strop de sânge ! ...Bărbatul e bărbat doar când se scaldă-n sânge ...ai zis că vrei să fi ca ei). Pe malul lacului, nimfele plâng după surata lor (Lăsat-ai ale noastre jocuri, tu ai plecat spre alte locuri). Între timp la castel Prințul și-a pierdut mințile. Acum Maestrul de vânătoare a venit însoțit de paj să ceară ajutorul vrăjitoarei Jezibaba (Prințul nostru este foarte grav bolnav). Jezibaba însă dispăre în cocioaba sa, iar din lac Vodnik îi întâmpină cu vorbe amenințătoare (Voi cerșetorilor de minciuni, el este cel care a trădat-o și-a condamnat-o la blestem !). După plecarea oamenilor, nimfele cântă și dansează din nou pe malul lacului (Spiridușule, aha, ...să ne prinzi tu ai cam vrea !). Ca un nebun, Prințul năvălește în scenă căutând prada sa (Albă căprioară, unde ești tu oare ? Basmul meu ! Iluzia mea tăcută !). Rusalka răspunde la chemare, dar cu o voce tristă (Nu sunt acum decât iluzie lunară, destinul meu e să te pedepsesc ...De te sărut acum, vei pierde a ta lume !). Prințul este însă hotărât să moară (Sărută-mă, sărută-mă, dă-mi pacea ! Sărutul tău păcatul meu îl va spăla). Rusalka îl cuprinde într-o ultimă îmbrățișare fatală (Pentru că ai iubit, pentru că ai fost bun ...Dumnezeu a avut milă de tine, biet suflet omenesc !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Ho, ho, ho ! Lucește Luna peste ape ! ...Să se mărite nimfele ar vrea (Cele trei nimfe), Spiridușule, aha, ...să ne prinzi tu ai cam vrea ! (Cele trei nimfe), În brațele mele el se aruncă, deși eu nu sunt decât o undă (Rusalka), Noapte de noapte, din cauza ta, grele lacrimi nimfele noastre adânc vor vărsa ! (Vodnik), Lumina ta îndepărtate țărături vede, călătorești în jurul unei lumi întregi (Rusalka), Ajută-mă Jezibaba ! Ești înțeleaptă, tu știi câte toate (Rusalka), Atâta tot ? Nimic mai mult ? ...Iubești și vrei să fi iubită (Jezibaba), Abracadabra ! Broasca sare-n luminiș ! ...Sânge de dragon la finis (Jezibaba), Vânătorule tânăr, tu strângi fragi și mure, căprioara cea albă aleargă-n pădure (Vânătorul), Abea am început, și deja sunt sătul (Prințul), Frumoasă iluzie, încântătoare, ești fată sau un basm ești oare (Prințul), Steaua nopții e cu tine, basm al meu, vino cu mine ! (Prințul) Act 2 - Vorbește de mâinile-și frânge, n-are nici un strop de sânge (Pajul), Cine nimfele le vede, în nimica nu mai crede (Maestrul de vânătoare), Ochii prințului s-au întors după frumoasa Prințesă străină ! (Pajul), În ochii tăi caut în van, să-ți înțeleg misterul ! (Prințul), Oare toți invitații trebuie să contemple muți, fericirea de care pari să ai parte ? (Prințesa străină), Spirit al apelor, părinte, salvează-mă, te rog ...iubitul meu e prins în alte mreje (Rusalka), Ce foc ciudat arde în ochii tăi, te ascult ca fermecată (Prințesa fermecată), Aruncă-te acum în alte brațe ! De dragostea Rusalkăi n-ai să scapi ! (Vodnik). Act 3 - Surorile mele le caut în van, lumea oamenilor o caut în van (Rusalka), Scurtă a fost luna de miere, de-acum bei venin și fiere (Jezibaba), Doar sângele uman te mai poate spăla (Jezibaba), Mai bine am să sufăr eu...Dar el, el vreau să fie fericit ! (Rusalka), ...tu n-ai curaj să verși un strop de sânge ! ...Bărbatul e bărbat doar când se scaldă-n sânge ...ai zis că vrei să fi ca ei... (Jezibaba), Lăsat-ai ale noastre jocuri, tu ai plecat spre alte locuri (Cele trei nimfe), Prințul nostru este foarte grav bolnav (Maestrul de vânătoare), Voi cerșetorilor de minciuni, el este cel care a trădat-o și-a condamnat-o la blestem ! (Vodnik), Spiridușule, aha, ...să ne prinzi tu ai cam vrea ! (Cele trei nimfe), Albă căprioară, unde ești tu oare ? Basmul meu ! Iluzia mea tăcută ! (Prințul), Nu sunt acum decât iluzie lunară, destinul meu e să te pedepsesc ...De te sărut acum, vei pierde a ta lume ! (Rusalka), Sărută-mă, sărută-

mă, dă-mi pacea ! Sărutul tău păcatul meu îl va spăla (Printul). Pentru că ai iubit, pentru că ai fost bun ...Dumnezeu a avut milă de tine, biet suflet omenească ! (Rusalka)

Balet: Act 1 - Dansul spiritelor pădurii. Când se ridică cortina, nimfele jucăușe dansează cu Spiridușul pe malul lacului, apoi aleargă în pădure. În timp ce Jezibaba pregătește poțiunea și spune incantația, în fundal stafiile dansează un vals sinistru. Act-3 Nimfele dansează și cântă din nou pe malul lacului: "Cea care a cunoscut iubirea omenească, nu mai dansează acum cu noi.".

Discuri și înregistrări: 1952 Prague National Theatre (Ludmila Cervinkova - Ruslaka, Beno Blachut - The Prince, Marta Krasova - Jezibaba), 1961 Prague National Theatre (Milada Subrtova - Rusalka, Ivo Zidek - The Prince, Marie Ovcacikova - Jezibaba), 1984 Czech Philharmonic (Gabriela Benackova - Rusalka, Wieslaw Ochman - The Prince, Vera Soukupova - Jezibaba), 1986 English National Opera (Eilene Hannan - Rusalka, John Treleaven - The Prince, Ann Howard - Jezibaba), 1997 Zagreb Philharmonic Orchestra (Ursula Furi-Bernhard - Rusalka, Walter Copolla - The Prince, Nelly Boschova - Jezibaba), 1998 Czech Philharmonic (Renee Fleming - Rusalka, Ben Heppner - The Prince, Dolora Zajick - Jezibaba), 2002 Opera de Paris (Renee Fleming - Rusalka, Sergei Larin - The Prince, Larissa Diadkova - Jezibaba), 2007 Australian Opera (Cheryl Barker - Rusalka, Rosario La Spina - The Prince, Anne Marie Owens - Jezibaba), 2008 Cleveland Orchestra (Camilla Nylund - Rusalka, Piotr Beczala - The Prince, Brigit Remmert - Jezibaba), 2009 London Philharmonic Orchestra (Ana Maria Martinez - Rusalka, Brandon Jovanovich - The Prince, Larissa Diadkova - Jezibaba), 2014 La Monnaie Symphony and Chorus (Myrto Papatanasiu - Rusalka, Pavel Cernoch - The Prince, Renee Morloc - Jezibaba)

[Înapoi la cuprins](#)

33. Dragostea pentru Trei Portocale

Title: Dragostea pentru Trei Portocale (The Love for Three Oranges, L'amour des trois oranges, Lyubov'k tryom apel'sinam, L'amore delle tre melerance)

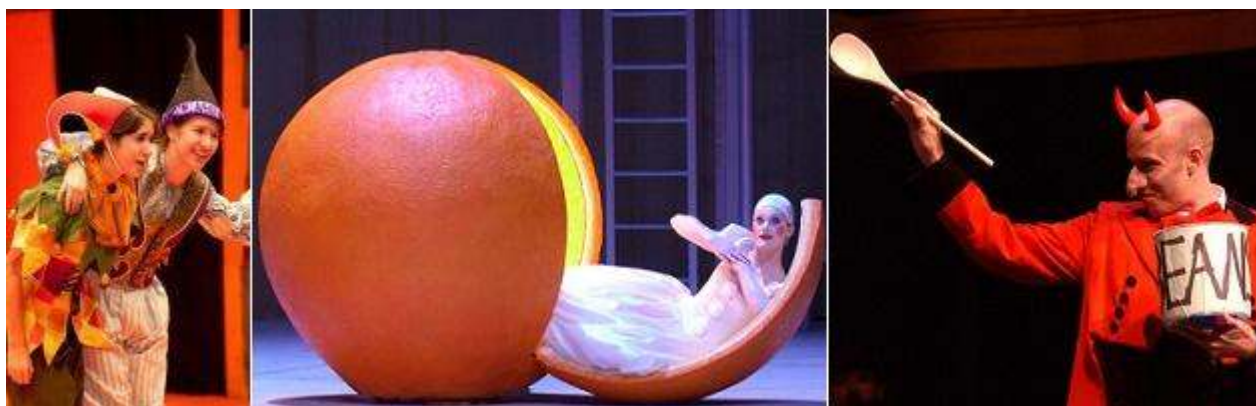
Compozitor: Sergei Prokofiev (1891-1953). Născut la Sontsova, Donetsk Oblast în Ucraina, pe atunci o provincie rurală a Imperiului Rusesc, tatăl său Sergei Alexeyevich Prokofiev a fost agronom, în timp ce mama sa Maria Zhitkova provenea dintr-o familie de șerbi de pe moșia familiei Sheremetev, una dintre cele mai bogate familii nobiliare din Rusia. A primit primele lecții de muzică de la mama sa, o bună interpretă la pian cu studii la Saint Petersburg. La vârsta de cinci ani a compus deja primul său cântecel. Primul său profesor de compoziție muzicală a fost Reinhold Gliere. În anul 1904 a fost admis la Conservatorul din Saint Petersburg, unde a studiat: pianul cu Alexander Winkler, armonie și contrapunct cu Anatoly Lyadov, arta dirijorală cu Nikolai Tcherepnin și orchestratie cu Nikolai Rimsky Korsakov. În anul 1923 s-a căsătorit cu o cântăreață de operă de origine Spaniolă, Carolina Codina (1897-1989), iar fructul căsătoriei lor au fost doi băieți: Sviatoslav și Oleg. În timpul vieții a fost onorat cu șase Premii Stalin, un Premiu Lenin și Ordinul Muncii Steagul Roșu. Opere: Undina (1904), Jucătorul - Igrok (1915), Dragoste pentru Trei Portocale (1919), Îngerul în Flăcări (1919-27), Semyon Kotko (1939), Căsătorie la Mănăstire (1941), Război și Pace (1941-52), Khan Buzay (1942), Povestea unui om adevărat (1947), Mări Îndepărtate (1948 - neterminată). Balet: Alla i Lolli (1914), Strigătul (1915), Trapeze (1924), Pasul de Oțel (1925), Fiul Prodigios (1928), Pe Nipru (1930), Romeo și Julieta (1936), Cenușăreasa (1940-44), Povestea florii de piatră (1948-53). Muzică pentru film: Locotenentul Kije (1934), Regele de Pică (1936), Alexander Nevsky (1938), Lermontov (1941), Kotovsky (1942), Tonya (1942), Partizanii din stepele Ucrainei (1942), Ivan cel Groaznic (1942-45). Opera sa muzicală mai include: 10 simfonii, 23 suite orchestrale, 11 concerte pentru pian (6), vioară (2) și violoncel (3), muzică vocală, corală și orchestrală, muzică de cameră și instrumentală, numeroase cântece și muzică pentru spectacole.

Libret: Sergei Prokofiev. Libretul a fost scris în timpul primei sale vizite în Statele Unite ale Americii, din anul 1918, când Cleofonte Campanini director al Asociației pentru Operă din Chicago l-a acreditat să scrie o operă pentru teatrul său. Prokofiev a scris libretul după piesa lui Carlo Gozzi intitulată L'amore delle tre melerance,

utilizând o traducere elaborată de Vsevolod Meyerhold (1874-1940), un cunoscut director de teatru și actor din Rusia. În versiunea sa inițială, libretul a fost scris în limba franceză, cu colaborarea sopranei cu origini Braziliene Vera Janacoupoulos (1886-1955). Subiectul inițial al piesei de teatru a fost preluat dintr-un basm Italian, scris de Giambattista Basile (1566-1632), un poet Napolitan, curtezan și colecționar de basme, autor al unei colecții de povești cunoscută sub numele de Il Pentamerone (Pentameronul). Povestea este despre un tânăr Prinț, în căutarea unei mirese potrivite. În final, o găsește, sensibilă la apă ca floarea de portocal.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 30 Decembrie 1921, la Auditorium Theatre din Chicago, sub conducerea lui Sergei Prokofiev. Primul spectacol în limba rusă a fost pus în scenă la Saint Petersburg în anul 1926 și de atunci a intrat în repertoriul standard al multor companii de operă. În Statele Unite ale Americii spectacolul nu a mai fost reluat până în anul 1949, când a fost pus în scenă de New York City Opera. Producția de la Paris din anul 1955 a fost transmisă în direct de Orchestra Națională a Radioteleviziunii Franceze. În anul 2005, spectacolul de la Amsterdam produs de Nederlandse Opera, sub conducerea lui Laurent Pelly, a fost înregistrat pe DVD. La Belgrad, premiera operei a avut loc în anul 2011, în regia lui Jiri Menzel și sub bagheta dirijorală a lui Philippe Calvario. Premiera spectacolului la Deutsche Opern Berlin a avut loc la data de 9 Decembrie 2012, cântat în limba franceză cu subtitluri în limbile engleză și germană. Producția London Symphony Orchestra din anul 2015, sub conducerea lui Neville Marriner este prezentă pe YouTube. În Australia, spectacolul montat de Sydney Opera House în anul 2016 a fost condus de Anthony Legge, în regia lui Francesca Zambello. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Dragostea pentru Trei Portocale s-a cântat în întreaga lume de 202 ori, în 46 de producții diferite și a ocupat locul 105 în lista Operabase.

Roluri: Regele de Treflă (bass), Prințul, fiul său (tenor), Prințesa Clarice, nepoata regelui (mezzo-soprano), Leandro, primul ministru (baritone), Truffaldino, clown (tenor), Pantalone, consilierul regelui (baritone), Tchelio, un magician (bass), Fata Morgana, o vrăjitoare (soprano), Prințesa Ninette, portocala nr. 3 (soprano), Prințesa Nicolette, portocala nr. 2 (mezzo-soprano), Prințesa Linette, portocala nr. 1 (mezzo-soprano), Smeraldina, servitoare (mezzo-soprano), Farfarello, un demon (bass), Cook, bucătăreasă, custodele celor trei portocale (bass), Maestrul de Ceremonii (tenor), Herald (bass), Corul (avocații pentru Tragedie, Comedie, Dramă Lirică sau Farsă, Cei Zece Inutili, mici demoni, curteni, monștri, gârzi, soldați, servitori)

Subiect: Este un spectacol tipic pentru vechea tradiție de la Comedia dell'arte, condimentat cu pantomimă și numeroase glume istețe sau prostești, sub stricta supraveghere a unui Arelechin profesionist. Toate personajele sunt exagerate și totul se învârtă în jurul celor doi îndrăgostiți (Innamorati), în anumite limite. Tânărul Prinț a împlinit vârsta la care este timpul să descopere minunile Naturii. Pentru a-l elibera pe Prinț din neagra sa melancolie și ipohondrie, adulții de la Curte sunt dispuși să joace o mică mascaradă. Cu multă magie, Prințul reușește să-și găsească Prințesa în bucătărie, ascunsă printre servitori. Toți ceilalți, trebuie acum să lucreze la o nouă magie pentru a o transforma din șobolan de bucătărie în Prințesă adevărată. Totul este bine atunci când se termină cu bine !

Prolog (în fața cortinei)

Avocații pentru Tragedie, Comedie, Dramă Lirică sau Farsă, pregătesc publicul pentru ceea ce va urma (Tragedie maximă ! Comedie ! Comedie ! ...Poveste de Iubire ! ...Glume ! Glume !).

Act 1 (Palatul Regelui de Treflă)

Regele primește de la medici raportul despre starea de sănătate a Prințului (Dureri la ficat, dureri la nas, dureri în ceafă ...neagră melancolie). Este vorba despre un caz disperat de ipohondrie pe care numai râsul îl mai poate vindeca. Pantalone, consilierul regelui, vine cu soluția (De ce atâta tristețe, de ce nu un pic de mascaradă și glume ?). Regele în cheamă pe Primul său Ministru și ordonă organizarea de mascaradă și cântece bachice. Scena 2 - Tchelio, magicianul joacă un joc de cărți cu vrăjitoarea Fata Morgana, spre deliciul micilor demoni. De trei ori la rând, Tchelio joacă Regele de Treflă dar Fata Morgana câștigă cu Regele de Pică. Scena 3 - Prințesa Clarice completează cu Primul Ministru Leandro o posibilă succesiune la tron (Nu uita, Leandro, dacă Prințul moare, eu voi urma la tron și am să mă mărit cu tine). Avocații pentru Tagedie sunt absolut încântați (Tristețe ! Jale ! Asasinat !). Smeraldina, a auzit conversația și le destăinuie celor doi că este în serviciul vrăjitoarei Fata Morgana și că stăpâna sa este dispusă să le fie de folos.

Act 2 (În dormitorul Prințului ipohondriac)

Prințul este plictisit de glumele și povestioarele lui Truffaldino (Ah ! Ah ! Ah ! Ajutor ! Am să mor ! Am să mor !). Scena 2 - Fata Morgana intră în scenă și se prezintă ca Regina Ipohondriei, dar Truffaldino râde de hainele ei zdrențăroase și-i dă un brânci (Afară ! Afară ! Ieși afară vrăjitoare murdară !). În cădere fustele Fetei Morgana se ridică dezvelind lenjeria intimă și Prințul râde din toată inima. Prințul este declarat vindecat, dar fata Morgana este furioasă și îl blesează de trei ori (Ai să te îndrăgostești de cele trei portocale ! ...ai să suferi lacrimi și dezonoare ! Găsește-le ! Găsește-le !). Ca văjit, Prințul a început să repete la nesfârșit (Trei Portocale ! Trei Portocale !). Când Regele de Treflă intră în încăpere, Prințul mărturisește că s-a îndrăgostit de cele trei portocale și trebuie neapărat să plece în căutarea lor.

Act 3 (În mijlocul unui deșert / În Castelul din Creonta)

Tchelio desenează cercuri magice și îl invocă pe demonul Farfarfelo (Farfarllo !, Farfarello !). Prezența lui Farfarello este însă indispensabilă în Infern, dar îi spune lui Tchelio să caute cele trei portocale la Castelul din Creonta. Îi mai spune și că portocalele sunt păzite de o bucătăreasă gigantică dar că poate fi eventual fermecată de niște panglici colorate (Uite aici o panglică magică, dar nu pot garanta că va funcționa). Deasemenea îl mai avertizează că portocalele vor avea nevoie de foarte multă apă. Scena 2 - Sosiți la castel, Prințul și Truffaldino găsesc cele trei portocale în bucătărie. În timp ce Cook bucătăreasa probează panglicile colorate, cei doi reușesc să fugă cu cele trei portocale. Scena 3 - Din nou în deșert, Truffaldino moare de sete (Cum poți să dormi când mie îmi este așa de sete !). Dornic să se răcorească cu o portocală, prințul o taie cu sabia. Din portocală iese Prințesa Linetta și cere insistent apă (Dă-mi ceva să beau, sau am să mor de sete !). Prințul taie și cea de a doua portocală din care iese Prințesa Nicolette, cu aceeași revendicare (Dă-mi ceva să beau, sau am să mor de sete !). Fără nici o picătură de apă, ambele prințese mor imediat. Scenariul se repetă și cu cea de a treia portocală, din care iese Prințesa Ninetta, dar de data aceasta soldații aduc o găleată de apă și prințesa este salvată (Mulțumesc, Prințul meu, mi-ai salvat viața). Prințesa Ninetta decide să rămână pe loc, până când Prințul va primi binecuvântarea Regelui și-i va aduce o rochie potrivită pentru o prințesă (Du-te și spune-i Tatălui tău, adu-mi o rochie demnă de o prințesă). Cu ajutorul unei baghete magice, Smeraldina o transformă pe Ninette într-un șobolan uriaș și apoi îi ia locul. Târziu în noapte, Prințul se întoarce cu curtenii și gărzile regale pentru a o escorta pe prințesă la palat.

Act 4 (În Palatul Regelui de Treflă)

Tchelio și Fata Morgana se ceartă pentru dreptul lor de a-și exercita puterile magice asupra Familiei Regale (Oh ! Vrăjitoare dezgustătoare, Creatură împruțată ! Ah, magicianule pompos, inutil și narcisistic vrăjitor !). Tchelio nu este de acord cu substituirea prințesei, dar Fata Morgana îi reamintește că a pierdut la jocul de cărți soarta protejaților săi (Să trimiți o scalvă maură, e atât de josnic ! ...Îmi aparțin ! Încercarea de a-i salva e hoție curată ! E hoție ! E hoție !). Scena 2 - Când se coboară baldachinul, în sala tronului este dezvelit tronul Regelui și cele două tronuri pentru Prinț și Prințesă. Pe tronul Prințesei stă însă un șobolan uriaș, este Ninette transformată în șobolan (Un șobolan ! Oh ! Un șobolan ! Un șobolan !). Cu ajutorul unor pase magice, Tchelio transformă însă șobolanul înapoi în Prințesă (Fii din nou Prințesă ! Ascultă-mi vraja !). Smeraldina este deconspirată ca trădătoare, complice a Primului Ministru Leandro. Regele de Treflă administrează imediat Justiția (Aceasta este sentința mea: Maura Smeraldina, Primul Ministru Leandro și nepoata mea Clarice, vor fi spânzurați). Smeraldina o ia la fugă, urmată de Clarice și Leandro, cu soldații pe urmele lor, învârtindu-se în jurul scenei. Fata Morgana face un semn magic și poarta turnului se prăbușește, iar cei trei se aruncă în flăcări și

fum, urmați de Fata Morgana (Blestem ! Repede ! Veni-ți la mine ! Veni-ți la mine !). Maestrul de ceremonii, Truffaldino, Pantalone, curtenii și toți cei prezenți o ovaționează pe noua Prințesă (Trăiască Regele, Prințul și Prințesa !).

Momente și arii celebre: Prolog - Tragedie maximă ! Comedie ! Comedie ! ...Poveste de Iubire ! ...Glume ! Glume ! (Avocații). Act 1 - Dureri la ficat, dureri la nas, dureri în ceafă ...neagră melancolie (Doctorii), De ce atâta tristețe, de ce nu un pic de mascaradă și glume ? (Pantalone), Nu uita, Leandro, dacă Prințul moare, eu voi urma la tron și am să mă mărit cu tine (Clarice), Tristețe ! Jale ! Asasinat ! (Avocații). Act 2 - Ah ! Ah ! Ah ! Ajutor ! Am să mor ! Am să mor ! (Prințul), Afară ! Afară ! Ieși afară vrăjitoare murdară ! (Truffaldino), Ai să te îndrăgostești de cele trei portocale ! ...ai să suferi lacrimi și dezonoare ! Găsește-le ! Găsește-le ! (Fata Morgana), Trei Portocale ! Trei Portocale ! (Prințul). Act 3 - Farfarello ! Farfarello ! (Tchelio), Uite aici o panglică magică, dar nu pot garanta că va funcționa (Tchelio), Cum poți să dormi când mie îmi este așa de sete ! (Truffaldino), Dă-mi ceva să beau, sau am să mor de sete ! (Prințesa Linette), Dă-mi ceva să beau, sau am să mor de sete ! (Prințesa Nicolette), Du-te și spune-i Tatălui tău, adu-mi o rochie demnă de o prințesă (Prințesa Ninette). Act 4 - Oh ! Vrăjitoare dezgustătoare, Creatură împuțită ! Ah, magicianule pompos, inutil și narcisistic vrăjitor ! (Tchelio, Fata Morgana), Să trimiți o scalvă maură, e atât de josnic ! ...Îmi aparțin ! Încercarea de a-i salva e hoție curată ! E hoție ! E hoție ! (Tchelio, Fata Morgana), Un șobolan ! Oh ! Un șobolan ! Un șobolan ! (Corul), Fii din nou Prințesă ! Ascultă-mi vraja ! (Tchelio), Maura Smeraldina, Primul Ministru Leandro și nepoata mea Clarice, vor fi spânzurați (Regele de Treflă), Blestem ! Repede ! Veni-ți la mine ! Veni-ți la mine ! (Fata Morgana), Trăiască Regele, Prințul și Prințesa ! (Corul).

Balet: Act 1 - Scena 2 - Demonii cei mici dansează grotesc de fiecare dată când Fata Morgana câștigă un joc.

Discuri și înregistrări: Audio discuri: 1989 Lyons Opera Orchestra (Jean-Luc Viala - Prințul, Gregory Reinhart - Tchelio, Michele Lagrange - Fata Morgana), 1998 Kirov Theater Orchestra and Chorus (Yevgeny Akimov - Prințul, Vladimir Vaneyev - Tchelio, Larissa Schevchenko - Fata Morgana), 2005 Australian Opera and Ballet Orchestra (John MacMaster - Prințul, Jud Arthur - Tchelio, Elisabeth Withehouse - Fata Morgana)
Înregistrări: 1998 National Symphony Orchestra (Leonard Slatkin - Dirijor), 1991 Orchestre National de France (Lorin Maazel - Dirijor), 1989 Royal Scottish National Orchestra (Jarvi Neeme - Dirijor)

[Înapoi la cuprins](#)

34. Akhnaten

Titlu: Akhnaten (Echnaton, Amenhotep)

Compozitor: Philip Glass (născut în 1937 -). Născut în Baltimore, Maryland, tatăl său Benjamin Charles Glass a fost proprietarul unui magazin de discuri, iar mama sa Ida Gouline a fost bibliotecară. În copilărie a început să studieze la flaut la școala preparatorie pre-universitară de pe lângă Peabody Institute. La vârsta de 15 ani, a intrat într-un program accelerat de studii liceale la Universitatea din Chicago, unde a învățat matematică și filozofie. Și-a continuat pregătirea muzicală la Juilliard School of Music din New York, unde a studiat compoziție cu Vincent Persichetti și William Bergsma. În anul 1960 a compus primul său concert pentru violoncel și a studiat cu Darius Milhard în cadrul școlii de vară organizate de Aspen Music Festival. În anul 1964 a fost recompensat cu o bursă Fulbright și a studiat compoziție la Paris, cu Nadia Boulanger (1887-1979). S-a căsătorit în anul 1965 cu Joanne Akalaitis (născută în 1937-), scriitoare și director de teatru, iar fructul căsătoriei lor au fost doi copii: Zachary și Juliet. În urma divorțului din anul 1980, s-a recăsătorit încă de trei ori și a mai avut încă doi copii. Opere: Einstein on the Beach (1976), Satyagraha (1979), Akhnaten (1983), The Civil Wars (1984), The Making of the Representative for Planet 8 (1986), The Fall of the House of Usher (1988), The Voyage (1990), White Raven (1991), The marriages between zones three, four and five (1997), Galileo Galilei (2002), Waiting for the Barbarians (2005), Appomattox (2007), Kepler (2009), The Perfect American (2011), The Lost (2013). Opera sa muzicală mai include: piese pentru teatru muzical, 11 simfonii, 11 concerte, 7 cvartete pentru coarde, muzică de

cameră și muzică pentru film. Trei dintre melodiile sale pentru film au fost nominalizate pentru Premiul Oscar oferit de Academia Americană de Film: Kundun (1997), The Truman Show (1998), The Hours (2002) .

Libret: Philip Glass and Shalom Goldman. Shalom Goldman este profesor de religie la Duke University, în Durham, North Carolina. Este angajat ca Profesor de Limba Ebraică și Studii Central Europene, dar și ca profesor de Literatură Ebraică și Literatură Comparată, cu șase cărți și nenumărate articole publicate. Robert Israel, Richard Riddel și Jerome Robbin au contribuit la libret prin experiența lor în scenografie, design și choreografie. Textul propriu zis a fost preluat din Cartea Morților, un poem scris chiar de Faraonul Amenhotep al IV-lea, la care s-au adăugat alte texte originale din acea perioadă istorică, incluzând scrisori și decrete din perioada Amarna (A Optsprezecea Dinastie). Cartea Morților (The Book of the Dead) este un text funerar utilizat de la începutul Noului Regat (1550 îen) și până în jurul anului 50 îen. Cartea este formată din 192 de incantații cu ilustrația asociată, destinate pentru ca: să ofere decedatului informații mistice despre lumea cealaltă, să pregătească unificarea lui cu zeii, să-i ofere decedatului control asupra lumii înconjurătoare, să-l protejeze de forțele ostile, să-l ajute să treacă mai ușor peste Judecata de Apoi, atunci când îi va fi cântărită Inima. Marele Imn închinat Soarelui este atribuit Faraonului Akhnaten, cel care a schimbat radical formele tradiționale ale religiei Egiptene.

Istoricul spectacolului: Opera a fost contractată de Wurttembergische Staatstheater din Stuttgart și a avut premiera absolută sub numele german de Echnaton, la data de 24 Martie 1984, la Teatrul de Stat din Stuttgart. Regizorul german Achim Freyer a pus în scenă opera în stil abstract cu mișcări profund ritualistice. Premiera Americană a fost regizată de David Freeman pe scena de la Huston Grand Opera, la data de 12 Octombrie 1984. O superbă montare a spectacolului a fost produsă de Phelim McDermott's, la data de 13 Noiembrie 2016, la Opera LA din Los Angeles. Recent, Metropolitan Opera din New York a anunțat că Akhnaten va fi pusă în scenă în stagiunea 2019/2020. În Anglia, premiera spectacolului a avut loc la data de 17 Iunie 1985 la London Coliseum cu o producție realizată de English National Opera. La data de 19 August 2014, State Opera of South Australia din Adelaide s-a asociat cu Leigh Warren Dancers pentru a produce o trilogie a operelor portret ale lui Philip Glass, începând cu Akhnaten. În Germania, o producție recentă regizată de Laura Scozzi a avut premiera la data de 11 Martie 2018 la Theater Bonn. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Akhnaten s-a cântat în întreaga lume de 60 de ori, în 11 producții diferite, ocupând locul 239 în lista Operabase.

Roluri: Akhnaten, Faraonul Egiptului (countertenor), Nefertiti, soția lui (contralto), Queen Tye, mama lui (soprano), Horemhab, General (baritone), Marele Preot al Zeului Amon (tenor), Aye, tatăl lui Nefertiti (bass), Fiicele lui Akhnaten (3 sopranos, 3 contraltos), Amenhotep III (rol vorbit), Scribul (naratorul), Tutankhamun, copil (figurant), Două surori mici (figurant), Corul (Preoți, poporul Egiptului)

Subiect: Această operă este dedicată vieții și înfăptuirilor Faraonului Akhnaten (Amenhotep al IV-lea), cel care a abandonat politeismul tradițional Egiptean în favoarea unui cult monoteist închinat lui Aten, identificat cu discul solar, unul dintre aspectele Zeului Ra. Akhnaten a stabilit capitala sa în noul ansamblu denumit Akhetaten (Amarna), construit pe malul de Est al râului Nil, la 312 Km Sud de Cairo și la 400 Km Nord de Luxor. Fiecare cuvânt din libret provine din documente originale din epocă, de pe inscripții sau stele funerare, producând astfel un puternic efect de autenticitate. Deasemenea, libretul original este în limba egipteană antică, cu scopul de a

păstra nealterate sonoritatea și rezonanța muzicală a cuvintelor citite din Cartea Morților. Totuși, în multe dintre producțiile recente textul a fost tradus în limba nativă a publicului, public nepregătit cultural pentru atât de multă autenticitate Egipteană. Preparativele pentru viața eternă a sufletului imortal pot forma un bun subiect de meditație, indiferent de cultură, limbă sau locația geografică.

Act 1 (În cetatea Theba. Anul 1 al Domniei lui Akhnaten. Înmormântarea Faraonului Amenhotep al III-lea)

Preludiu - Scribul citește din Tabletele Piramidelor (Nori negri întunecă cerul Stelele cad în ploaie ...Acest rege acum zboară departe de voi). Scena 1 - Cortegiul funerar intră în scenă cântînd în limba Egipteană antică versuri din Cartea Morților (Tu ești în viață, tu nu ai murit). Scena 2 - Marele Preot, Generalul Horemhab și Regina Aye cântă imnul de încoronare a lui Akhnaten. Scribul citește lista numelor și titlurilor purtate acum de noul Faraon (Trăiască Horus... Rege al Egiptului Inferior și al Egiptului Superior). Scena 3 - Faraonul însoțit de soția sa Nefertiti și de mama sa Regina Aye salută poporul din Balconul Imperial (Tu Sfântule Creator al tuturor lucrurilor).

Act 2 (În cetatea Theba. Anii 5-15 ai Domniei lui Akhnaten)

În templul lui Amon, Marele Preot cântă un imn (Oh ! Amon, creator al tuturor lucrurilor !). Faraonul și soldații săi atacă și distrug templul. Scena 2 - Akhnaten și Nefertiti cântă în duet un poem de dragoste, repetând textul citit de Scrib de pe o tabletă (Dă-mi dulcea răsuflare a buzelor tale ...Spune-mi numerele eternității și n-am să mor niciodată). Scena 3 - Scribul citește de pe o stelă funerară actul de fondare a noii cetăți a lui Akhnaten (Tu stăpânești Cetatea Orizontului Solar). Dansuri rituale pentru a sărbători inaugurarea noii cetăți. Scena 4 - Faraonul cântă Imnul lui Aten, noul și unicul zeu (Tu trebuie să apari mereu splendid, la orizontul paradisului).

Act 3 (În cetatea Theba. Anul 17 al Domniei lui Akhnaten. În zilele noastre la Amarna.)

Faraonul împreună cu soția sa și cu cele șase fiice cântă un imn fără cuvinte. Între timp, Scribul citește în fața mulțimii scrisorile primite de Faraon de la Prințesa Siriei (În repetate rânduri am cerut trimiterea de trupe). Fără sprijin militar, țara prințesei a căzut în mâinile dușmanului. Scena 2 - Generalul Horemhab, Regina Aye și Marele Preot încearcă să oprească mulțimea zgomotoasă, dar răsculații năvălesc pe ușă atacându-l pe Akhnaten și familia lui (Acum nelegiuții Apiru au ocupat orașele regale, regele nu mai are nici un comandant, Majestate, toți au pierit). Scena 3 - Scribul intră în scenă și anunță sfârșitul Domniei lui Akhnaten (Soarele lui, cel care nu te-a cunoscut, a apus, O Amon, dar pentru cel ce te cunoaște, El strălucește). Scena 4 - În zilele noastre, Scribul citește dintr-un ghid turistic pentru mai multe grupuri de vizitatori ai cetății Amarna (Nu a mai rămas nimic din templele și locurile acestui oraș glorios ...decât câteva stele funerare, risipite și ele). Epilog - Staffiile Faraonului Akhnaten și ale persoanelor din anturajul său cântă un imn fără cuvinte în timp ce mărșăluiesc într-o procesiune funebră spre paradisiacele ținuturi ale lui Ra.

Momente și arii celebre: Act 1 - Nori negri întunecă cerul Stelele cad în ploaie ...Acest rege acum zboară departe de voi (Scribul), Tu ești în viață, tu nu ai murit (Corul), Trăiască Horus... Rege al Egiptului Inferior și al Egiptului Superior (Scribul), Tu Sfântule Creator al tuturor lucrurilor (Akhnaten, Nefertiti, Aye). Act 2 - Oh ! Amon, creator al tuturor lucrurilor ! (Marele Preot), Dă-mi dulcea răsuflare a buzelor tale ...Spune-mi numerele eternității și n-am să mor niciodată (Akhnaten, Nefertiti), Tu stăpânești Cetatea Orizontului Solar (Scribe), Tu trebuie să apari mereu splendid, la orizontul paradisului (Akhnaten). Act 3 - În repetate rânduri am cerut trimiterea de trupe (Scribul), Acum nelegiuții Apiru au ocupat orașele regale, regele nu mai are nici un comandant, Majestate, toți au pierit (Marele Preot, Ay, Horemhab, Corul), Soarele lui, cel care nu te-a cunoscut, a apus, O Amon, dar pentru cel ce te cunoaște, El strălucește (Scribul), Nu a mai rămas nimic din templele și locurile acestui oraș glorios ...decât câteva stele funerare, risipite și ele (Scribul).

Balet: Act 2 - Scena 3 - Akhnaten și principalii membri ai anturajului său se înalță într-un dans ritual, pentru a omagia inaugurarea orașului Akhnaten. Muzicieni, cântăreți cu diapazoane în formă de triunghi, cântăreți cu tobe din lemn și tamburine apar pe scenă alături de dansatori.

Discuri și înregistrări: 1984 Stuttgart State Opera, Orchestra and Chorus (Paul Esswood - Akhnaten, Milagro Vargas - Nefertiti, Maria Husmann - Queen Tye, Hildegard Wensch - The Scribe), 1985 English National Opera London (Christopher Robson - Akhnaten, Sally Burgess - Nefertiti, Marie Angel - Queen Tye, George

Harewood - The Scribe), 1987 Columbia Broadcast System (Paul Esswood - Akhnaten, Milargo Vargas - Nefertiti, Melinda Lieberman - Queen Tye, David Warrilow - The Scribe), 2004 Oakland Opera Theater (Paul Flight - Akhnaten, Darla Wigginton - Nefertiti, Angela Dean-Baham - Queen Tye), 2016 English National Opera London (Anthony Roth Costanzo - Akhnaten, Emma Carrington - Nefertiti, Rebecca Bottone - Queen Tye, Zachary James - The Scribe), 2016 LA Opera Los Angeles (Anthony Roth Costanzo - Akhnaten, J'Nai Bridges - Nefertiti, Stacey Tappan - Queen Tye, Zachary James - The Scribe), 2018 Theater Bonn (Benno Schachtner - Akhnaten, Susanne Blattert - Nefertiti, Marie Heeschen - Queen Tye).

[Înapoi la cuprins](#)

35. Montezuma

Title: Montezuma

Compozitor: Antonio Vivaldi (1678-1741). Născut la Veneția, tatăl său Giovanni Battista Vivaldi a fost bărbier și violonist profesionist, în timp ce mama sa a fost Camilla Calicchio. S-a bucurat de 8 frați, patru băieți și patru fete. A învățat să cânte la vioară de la tatăl său. Primul său profesor de compoziție muzicală a fost Giovanni Legranzi, președintele asociației muzicienilor din Veneția, Sovvegno dei musicisti di Santa Cecilia. La vârsta de 15 ani a început să studieze la seminar pentru a deveni preot și zece ani mai târziu a fost numit la Ospedale della Pietà. Antonio Vivaldi a petrecut următorii săi 30 de ani la acest orfelinat unde a devenit maestru la vioară, apoi maestru de concert și a compus majoritatea lucrărilor sale principale. Prima sa operă, Ottone in villa, s-a cântat la Veneția în anul 1713, iar în anul următor a fost numit ca impresar la Teatro San Angelo. Între anii 1717-1721 a fost Maestro di Capella la curtea lui Philip de Hesse-Darmstadt, guvernatorul de Mantua. În anul 1728, Antonio Vivaldi a primit de la Împăratul Romanilor Carol al VI-lea titlul de Cavaler, o medalie din aur și o invitație la Viena, unde a petrecut ultimii săi ani de viață. Opere: Ottone in villa (1713), Orlando finto pazzo (1714), Nerone fatto Cesare (1715), Arsilda, regina di Ponto (1716), L'incoronazione di Dario (1717), Artabano, re dei Parti (1718), Scanderberg (1718), Tito Manlio (1719), La verita in cimento (1720), La Silvia (1721), Ercole su'l Termodonte (1723), Giustino (1724), La virtu trionfante (1724), Cunegonda (1726), Dorilla in Tempe (1726), Farnace (1727), Orlando furioso (1727), Atenaide (1728), Alvilda regina de'Goti (1731), Semiramide (1731), La fida ninfa (1732), Montezuma (1733), L'Olimpiade (1734), Il Tamerlano (1735), Griselda (1735), Aristide (1735), Catone in Utica (1737), L'oracolo in Messenia (1737), Rosmira (1738), Feraspe (1739). Opera sa muzicală mai include: peste 300 de concerte, 20 de simfonii, 90 de sonate și alte lucrări vocale sau instrumentale, fiind cel mai bine cunoscut pentru seria de concerte pentru vioară intitulată Anotimpurile.

Libret: Alvise Giusti (1709-1766). Alvise Giusti a fost un avocat, poet și libretist din Italia, angajat ca funcționar al Curții de Habsbourg din Milano. Libretul se bazează cu aproximație pe viața conducătorului Aztec Montezuma, cu capitala la Tenochtitlan între anii 1502 - 1520. În timpul domniei sale a avut loc primul contact dintre Indigeni și Europeni. A fost ucis în fazele inițiale ale cuceririi Mexicului de către spanioli. În timpul domniei lui Montezuma, Imperiul Aztec a atins maximumul său de extensie. O descriere originală a lui Montezuma este prezentă în scrisorile lui Hernando Cortez în care spaniolul descrie primul său contact cu conducătorul aztec. Legende aztecilor spun că strămoșii lor au crezut că Hernando Cortez este Quetzalcoatl (Șarpele cu Pene), zeul vântului, al aerului și al înțelepciunii, protejat de o platoșă din cochilii de melc. Hernando Cortez a trăit ca oaspete în palatul lui Montezuma, timp de câteva luni. Una dintre fetele lui Montezuma, cunoscută ca Isabel Montezuma a primit de la Hernando Cortez numeroase proprietăți și a fost mama copilului său, o fată pe nume Leonor Cortez Montezuma.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 14 Noiembrie 1733, la Teatro Sant'Angelo din Viena cu mezzosoprana Anna Giraud, o prima donna protejată de Vivaldi, în rolul reginei Mitrena. Rolul titular a fost cântat Massimiliano Miler. Choreografia premierei a fost realizată de Giovanni Gallo iar scenografia a fost produsă de Antonio Mauro. În secolul XX, partitura muzicală a fost considerată pierdută, dar a fost redescoperită apoi în biblioteca muzicală de la Sing Akademie zu Berlin. O primă versiune concertantă a operei

a fost prezentată la data de 11 Iunie 2005 în sala Concert Hall De Doelen din Rotterdam, iar la 18 Iulie 2005 o versiune a operei a fost pusă în scenă în Italia în cadrul festivalului de operă de la Braga, ambele spectacole fiind conduse de Federico Maria Sardelli. Primul spectacol complet din timpurile moderne a fost pus în scenă la Dusseldorf, la data de 21 Septembrie 2005, ca parte a festivalului Altstadherbst. Premiera Americană a avut loc la data de 28 Martie 2008 la Long Beach California, sub conducerea lui Andreas Mitisek, în regia lui David Schweizer și cu un acompaniament muzical realizat de Musica Angelica. În Canada, premiera operei a fost pusă în scenă de Ensemble Caprice, la data de 21 Iunie 2013, la Theatre St-James din Montreal, ca parte a festivalului muzical Montreal Baroque. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Montezuma s-a cântat în întreaga lume de 16 ori, în 3 producții diferite și a ocupat locul 634 în lista Operabase.

Roluri: Montezuma, Împăratul Mexicului (bass-baritone), Mitrena, soția lui (contralto), Teutile, fiica lui (soprano), Fernando, General al armatei Spaniei (soprano castrato), Ramiro, fratele lui mai tânăr (mezzo soprano en travesti), Asprano, General al armatei Mexicului (soprano castrato), Corul (soldații spanioli și mexicani)

Subiect: Una dintre primele opere cu un subiect bazat pe istoria Americii, Montezuma trezește simpatie față de Împăratul Montezuma și soția sa Mitrena. Dragostea și războiul, gloria și onoarea, mândria și datoria de monarh sunt cele șase pistoane ale motorului ce pune în mișcare un carusel de evenimente stupefiante, evenimente ce au însoțit ciocnirea dintre cele două lumi și civilizații. Alternarea ariilor și recitativelor cu mișcări și efecte teatrale au fost cu mult înaintea timpurilor de la data premierei din anul 1733, timpuri când lumea spectacolului era încă dominată de muzica de cameră iar muzica se presupunea să fie destinată doar pentru cele mai distinse urechi. Intriga este foarte simplă. Hernando Cortez a cucerit Imperiul Mexicului condus de Montezuma, dar a navigat înapoi spre patrie lăsând în urmă pe fratele și soldații săi, pentru ca prin căsătoria cu fetele indigene să dea naștere unui popor nou și unui nou Imperiu Mexican.

Act 1 (Între Palatul Imperial Aztec și tabăra spaniolilor se vede laguna Mexico)

Montezuma depânge pierderea puterii și a onoarei (Zile eterne acum a-ți sosit ! Toată splendoarea mexicanilor risipită într-o singură zi). Soția sa Mitrena îi cere să ridice fruntea cât timp va trăi (Oprește-te, iubite soț, reține-ți cuvintele funerare). Scena 2 - Teutile anunță că invadatorii spanioli îl caută iar Montezuma îi dă fetei un pumnal ca să-și curme viața înainte de a cădea prizonieră (Nu-ți fie frică, ororile soartei prin moarte se previn). Scena 3 - Singură cu mama sa, Teutile se întreabă dacă iubitul ei Ramiro a trădat-o. Mitrena îi răspunde că Ramiro nu este un trădător, dar ea trebuie să asculte porunca tatălui său (Înainte să-ți fie iubit, el este fiul patriei lui ...Acum trebuie să înveți să mori cu onoare). Scena 4 - Teutile deplânge soarta sa în timp ce Fernando intră în scenă cu soldații săi și o reține ca prizonieră (Soarta Mexicului este în mâinile mele ...Pentru asta trebuie să te rețin ca ostatec !). Din interiorul lagunei, Montezuma îl rănește pe Fernando cu o săgeată și apoi dispare. Scena 5 - Fernando îi ordonă lui Ramiro să-l găsească și să-l pedepsească pe atentator (Pedepsește trădătorul care a tras săgeata). Scena 6 - Singură cu Ramiro, Teutile îl acuză de trădare și-i cere să-și retragă soldații (De dragul meu soldații mei s-au dezarmat ...M-ai folosit doar pentru glorie ...Fie ca puterea armelor tale să piară). Ramiro refuză și Teutile cântă o arie tristă (Barbarule ! N-am sentimente pentru tine, nici dragoste și nici măhnire). Scena 7 - Sfâșiat între datorie și iubire, Ramiro alege datoria (În inima mea îmi fac cuib toate torturile, toate durerile). Scena 8 - Îmbrăcat în uniformă spaniolă, Montezuma plănuiește să o ucidă pe Teutile, prea slabă să-și ia singură viața (E fata mea ...decât de sclavie de moarte se teme mai mult, să-mi fie ea obiectul

răzbunării). Scena 9 - Montezuma o găsește pe Teutile singură cu Ramiro și ridică sabia să o ucidă, dar Ramiro îl oprește și îl arestează. Când Fernando se apropie, Ramiro îl ascunde în spatele unei uși. Scena 10 - Fernando îi ordonă lui Ramiro să vadă unde se află acum mexicanii (Am văzut sute de bărci în spuma valurilor). Scena 11 - Fernando îl suspectează pe Ramiro de insubordonare, dar Teutile îl acuză de contrariul. Scena 12 - Mitrena sosește în fruntea unei flote și cere să negocieze pacea cu Fernando. Scena 13 - Mitrena intră în scenă însoțită de generalul mexican Asprano (După cum vezi, nu am venit neînsoțită ca oamenii de rând). Scena 14 - Montezuma sare din ascunzătoare cu sabia, dar este din nou dezarmat și arestat de Ramiro (Trebuie să înveți să te supui învingătorului). Scena 15 - Montezuma ține un recital în care își deplânge soarta (Dacă va trebui să mor, să nu plângi, scumpa mea soție). Scena 16 - Ca răspuns, Mitrena îi răspunde că este pregătită să sacrifice o mie de vieți inocente, pentru a lui (Putem muri, putem cădea, dar soarta noastră este să ne-noronăm cu glorie și onoare). Scena 17 - Recital al lui Asprano, comandantul celor două sute de canoe (Aceste tragice evenimente mi-au întărit devotamentul, dragostea și încrederea).

Act 2 (O sală de audiențe din tabăra spaniolă)

Teutile este îngrijorată atât de soarta tatălui ei cât și de cea a lui Ramiro, iar Asprano încearcă să o îmbărbăteze (Toate speranțele-s în van ... Ai răbdare Teutile ...Sălbaticile stele acum sunt sângeroase, dar va păli lumina lor în viitor). Scena 2 - Fernando și Teutile se ceartă (Nu primesc ordine de la tine ...Ai să trăiești să te căiești de asprimea inimii tale). Scena 3 - Ramiro nu este de acord cu decizia lui Fernando de a-l ține pe Montezuma în lanțuri, ca pe un om de rând (Aș vrea ca-ntreaga lume să-ți admire curajul și credința). Scena 4 - Mitrena și Fernando au o ultimă confruntare pentru a negocia pacea (Ca un semizeu misterios, venit din Infinita Mare, ai debarcat în lumea noastră ...Dacă declar război, dintr-un motiv sau altul, n-am să preget ca gloria să-mi sporesc). Scena 5 - Fernando îl eliberează pe Montezuma din lanțuri pentru a decide confruntarea printr-un duel între ei doi (Sânge, sânge ! Sabia mea, mânia și onoarea mea te așteaptă !). Scena 6 - Atât Ramiro cât și Asprano salută victoria comandantului lor. Scena 7 - Fernando ordonă trupelor să se pregătească de luptă și îl batjocorește pe Asprano cu dispreț (Tu chiar crezi că ești un războinic). Scena 8 - Plin de mânie, Asprano răspunde (Inamici ai acestui Regat ei nu cunosc legea). Scena 9 - Fernando câștigă duelul, dar în timpul luptei s-a apropiat prea mult de mexicani și este înconjurat și capturat. Spaniolii se luptă fiores cu mexicanii. Scena 10 - Teutile îl imploră pe Ramiro să părăsească Mexicul pentru a-și salva viața, dar Ramiro este legat de obligațiile sale: război, onoare, glorie și tron (În mijlocul furtunii corabia se clatină ...dar merge înainte). Scena 11 - Disperată, Teutile vrea să se arunce în bărcile incendiate. Scena 12 - Mitrena o oprește, destinul ei regal cere să vadă clipa fericită a răzbunării. Scena 13 - Asprano aduce de la Marele Templu o veste teribilă: Mexicul mai poate fi salvat doar dacă Teutile va fi sacrificată pe altar alături de un soldat spaniol (Oh ! priviți-mi mîhnirea, oh zeilor ! Oh, prea iubită mamă !). Scena 14 - Recitalul Mitrenei prin care cere război pentru soarta fiicei sale. Mitrena ordonă ca soldații să incendieze turnul în care Fernando este ținut prizonier (Fiica și soțul, mîhnire și durere).

Act 3 (Parte din oraș cu un turn. În templul lui Uccilibos. O piață din orașul Mexico.)

Ramiro împreună cu soldații săi îl eliberează pe Fernando, apoi pleacă spre Marele Templu al mexicanilor (Puternicul vultur uneori cade pradă). Scena 2 - Montezuma sosește singur și constată că Fernando a fost eliberat. Ramiro și soldații săi sosesc în urma lui și îl închid în turn stergând toate urmele (Chiar și în mijlocul bucuriei, sufletul meu este îndurerat). Scena 3 - Asprano sosește cu soldații săi și dă foc turnului, constatând prea târziu că în locul lui Fernando este acum Montezuma (Greșeală ! ...A dispărut ...oh zeilor ! Ce halucinație este asta ?). Scena 4 - De la distanță, Mitrena privește turnul în flăcări și anunță că Fernando a murit (În timpul verii furtunile amenință mai mult). Scena 5 - În Templul lui Uccilibos Teutile este condusă la alatarul de sacrificiu (Zei eterni, doar lacrimile le primiți, să nu vă pese de al meu suflet trist). Scena 6 - Asprano aduce vestea că Montezuma a ars în turn în locul lui Fernando. Scena 7 - Ramiro intră în scenă cu soldații săi, la timp pentru a o salva pe Teutile. Scena 8 - Asprano se teme că uciderea lui Montezuma a fost un sacrilegiu și un cutremur va distruge templul. Scena 9 - În disperarea sa, Mitrena decide să se sinucidă, dar este oprită de Montezuma. Împăratul a scăpat din turn printr-un pasaj secret cunoscut doar de el (Lasă soarele să-și ascundă razele ...Mai întâi războiul și apoi moartea). Scena 10 - Montezuma deplânge soarta sa (Unde îmi este fiica ? Unde îmi este tronul ? Nu mai sunt nici rege, nu mai sunt nici tată). Scena 11 - Poporul sărbătorește victoria lui Fernando (Trăiască Regele Spaniei !). Montezuma și Mitrena îi atacă pe Fernando și Ramiro dar sunt dezarmați de Asprano și Teutile. În loc să-i execute, Fernando îi roagă să conducă țara în continuare ca Regenți și să binecuvânteze căsătoria lui Ramiro cu Teutile. După o scurtă deliberare, Montezuma și soția sa își dau

încuviințarea (Zeul lor arată multă înțelepciune, Mexico a căzut, este adevărat, dar este renăscut acum).

Momente și arii celebre: Act 1 - Zile eterne acum a-ți sosit ! Toată splendoarea mexicanilor risipită într-o singură zi (Montezuma), Oprește-te, iubite soț, reține-ți cuvintele funerare (Mitrena), Nu-ți fie frică, ororile soartei prin moarte se previn (Montezuma), Înainte să-ți fie iubit, el este fiul patriei lui ...Acum trebuie să înveți să mori cu onoare (Mitrena), Soarta Mexicului este în mâinile mele ...Pentru asta trebuie să te rețin ca ostateg ! (Fernando), Pedepsește trădătorul care a tras săgeata (Fernando), De dragul meu soldații mei s-au dezarmat ...M-ai folosit doar pentru glorie ...Fie ca puterea armelor tale să piară (Teutile), Barbarule ! N-am sentimente pentru tine, nici dragoste și nici mîhnire (Teutile), (În inima mea își fac cuib toate torturile, toate durerile (Ramiro), E fata mea ...decât de sclavie de moarte se teme mai mult, să-mi fie ea obiectul răzbunării (Montezuma), Am văzut sute de bărci în spuma valurilor (Fernando), După cum vezi, nu am venit neînsoțită ca oamenii de rând (Mitrena), Trebuie să înveți să te supui învingătorului (Fernando), Dacă va trebui să mor, să nu plângi, scumpa mea soție (Montezuma), Putem muri, putem cădea, dar soarta noastră este să ne-noronăm cu glorie și onoare (Mitrena), Aceste tragice evenimente mi-au întărit devotamentul, dragostea și încrederea (Asprano)

Act 2 - Toate speranțele-s în van ... Ai răbdare Teutile ...Sălbaticile stele acum sunt sângeroase, dar va păli lumina lor în viitor (Teutile, Asprano), Nu primesc ordine de la tine ...Ai să trăiești să te căiești de asprimea inimii tale (Fernando, Teutile), Aș vrea ca-ntreaga lume să-ți admire curajul și credința (Ramiro), Ca un semizeu misterios, venit din Infinita Mare, ai debarcat în lumea noastră ...Dacă declar război, dintr-un motiv sau altul, n-am să preget ca gloria să-mi sporesc (Mitrena, Fernando), Sânge, sânge ! Sabia mea, mânia și onoarea mea te așteaptă ! (Montezuma, Fernando), Tu chiar crezi că ești un războinic (Fernando), Inamici ai acestui Regat ei nu cunosc legea (Asprano), În mijlocul furtunii corabia se clatină ...dar merge înainte (Ramiro), Oh ! priviți-mi mîhnirea, oh zeilor ! Oh, prea iubită mamă ! (Teutile), Fiica și soțul, mîhnire și durere (Mitrena)

Act 3 - Puternicul vultur uneori cade pradă (Fernando), Chiar și în mijlocul bucuriei, sufletul meu este îndurerat (Ramiro), Greșeală ! ...A dispărut ...oh zeilor ! Ce halucinație este asta ? (Asprano), În timpul verii furtunile amenință mai mult (Mitrena), Zei eterni, doar lacrimile le primiți, să nu vă pese de al meu suflet trist (Teutile), Lasă soarele să-și ascundă razele ...Mai întâi răzbunarea și apoi moartea (Mitrena, Montezuma), Unde îmi este fiica ? Unde îmi este tronul ? Nu mai sunt nici rege, nu mai sunt nici tată (Montezuma), Trăiască Regele Spaniei ! (Corul), Zeul lor arată multă înțelepciune, Mexico a căzut, este adevărat, dar este renăscut acum. (Montezuma).

Balet: -

Discuri și înregistrări: 2005 Deutsche Gramophon (Alan Curtis - Conductor, Vito Priante - Montezuma, Marijana Mijanovic - Mitrena, Roberta Invernizzi - Teutile, Romina Basso - Ramiro, Maite Beaumont - Fernando, Inga Kalna - Asprano)

[Înapoi la cuprins](#)

36. Medea

Titlu: Medea (Medee)

Compozitor: Luigi Cherubini (1760-1842). Născut la Florența în Italia, tatăl său Bartolomeo Cherubini a fost conducătorul unui ansamblu muzical și maestru la harpsichord (clavecin). A început instrucția muzicală la vârsta de șase ani, alături de tatăl său. La vârsta de 13 ani avea deja compuse mai multe lucrări de muzică sacră și prima sa operă a fost pusă în scenă la Fiesole. În anul 1780 a primit de la Marele Duce de Toscana o bursă de studiu la Bologna și Milano, unde a studiat compoziție muzicală cu Giuseppe Sarti (1729-1802). În anul 1785 a călătorit la Paris pentru a fi prezentat Reginei Maria Antoaneta, unde a semnat un contract pentru opera Demophoon, o tragedie lirică cu un libret francez. În Franța a fost inițiat în Loja Masonică denumită Grand Orient de France și a rămas apoi pentru tot restul vieții. În anul 1794 s-a căsătorit cu Anne Cecile Tourett (1773-

1864) iar fructul căsătoriei lor au fost trei copii. În anul 1822 a fost numit director al Conservatorului din Paris, iar în noua calitate a scris mai multe tratate de muzică printre care și Cours de contrepoint et de fugue. În anul 1841 a fost înălțat Commandeur de la Legion d'honneur, fiind primul muzician care a primit acest titlu. Opere: Amore artigiano (1773), Il Quinto Fabio (1779), Armida abbandonata (1782), Adriano in Siria (1782), Olimpiade (1783), L'Allessandro nelle Indie (1784), Demetrio (1785), Ifigenia in Aulide (1788), Demophoon (1788), Lodoiska (1791), Le congers de rois (1794), Medea (1797), Les deux journees (1800), Epicure (1800), Pimmalion (1809), Le crescendo (1810), Blanche de Provence (1821), La marquise de Brinvilliers (1831), Ali Baba ou le quarante voleurs (1833). Creația sa muzicală mai include: muzică de cameră și muzică orchestrală, muzică liturgică.

Libret: Francois Benoit Hoffman (1760-1828). Francois Hoffmann a fost un critic și dramaturg din Franța, binecunoscut pentru libretele sale: Phedre pentru Jean Baptiste Lemoyne, Adrien, Bion, Euphrosine, Stratonice și Ariodant pentru Etienne Mehul, Grimaldi și La mort d'Abel pentru Rodolphe Kreutzer, respectiv Medea pentru Luigi Cherubini. Subiectul operei se bazează pe tragedia lui Euripide și pe piesa lui Pierre Corneille. Tragedia lui Euripide s-a jucat pentru prima dată în anul 431 îen, ca parte a Festivalului Dionisiac de la Athena, dar reacția publicului nu a fost favorabilă. Totuși, tragedia a făcut epocă și a fost apoi readaptată de numeroși autori, printre care: Quintus Ennius, Lucius Accius, Ovidius Nasso, Seneca cel Tânăr. În anul 1635, Medea a fost prima tragedie a lui Pierre Corneille primită de public cu destulă reticență și finalizată prin excluderea lui Corneille din grupul de autori aflați sub protecția Cardinalului Armand de Richelieu. În timpurile moderne, au fost puse în scenă numeroase alte producții și adaptări, pentru operă, teatru și film. Pe manuscrisul original, Cherubini a șters cu creionul ultima arie, dar în anul 2013 cercetătorii de la Universitatea din Manchester și Universitatea Stanford au utilizat echipament cu raze X și au reconstituit partitura completă.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 13 Martie 1797 la Theatre Feydeau din Paris, fiind primită de public fără entuziasm. Prima versiune tradusă în limba Germană a aparținut lui Karl Alexander Herklots și a avut premiera la data de 17 Februarie 1800 la Berlin, fiind apoi urmată la data de 6 Noiembrie 1802, la Viena, de o versiune tradusă de Georg Friedrich Treitschke. În Marea Britanie, premiera s-a cântat în limba Italiană la Her Majesty's Theatre, la data de 6 Iunie 1865, cu un argument al operei scris de autorul libretului și o traducere a partiturii în limba engleză. În Italia, premiera de la Teatro alla Scala din Milano a avut loc la data de 30 Decembrie 1909, cu o versiune a libretului în traducerea lui Carlo Zangarini. În secolul al XX-lea spectacolul a fost reluat de nenumărate ori, cea mai cunoscută punere în scenă fiind cea din anul 1953 de la Florența, cu Maria Callas în rolul titular sub bagheta dirijorului Vittorio Gui. Maria Callas a mai cântat rolul Medea în numeroase alte producții notabile: Dallas Opera (1958), Royal Opera House din London (1959), Ancient Theatre of Epidaurus și Greek National Opera (1961), La Scala (1961-62). Pentru versiunea în limba franceză spectacole notabile s-au pus în scenă la The Royal Opera House la 6 November 1989 și la Valle d'Itria Festival în Italia la data de 4 August 1995. În stagiunea 2015/16 Medea s-a cântat în întreaga lume de 141 ori, în 37 de producții diferite și a ocupat locul 133 în lista Operabase.

Roluri: Medea, soția divorțată a lui Jason (soprano), Neris, însoțitoarea ei (soprano), Jason, comandantul Argonauților (tenor), Creon, Regele Corinthului (bass), Dirce, fiica lui Creon (soprano), Lamia și Clyte, două însoțitoare ale lui Dirce (sopranos), Capitanul Gărzii (rol vorbit), Cei doi copii ai lui Medea (figuranți), Corul (servitorii lui Dirce, Argonauți, preoți, războinici, poporul Corinthului)

Subiect: În trecut, Jason și echipajul său de Argonauți au navigat în regatul Colchis pentru a căuta Lâna de Aur. Medea, fiica regelui, s-a îndrăgostit de Jason și a folosit toate cunoștințele sale despre ierburi, vrăji și incantații pentru a-l salva din toate pericolele. Jason i-a jurat fidelitate eternă în Templul zeiței Hecate și cei doi au fugit spre Europa cu Lâna de Aur. Pe urmele lor a fost trimis Absyrtus, dar Medea și-a ucis fără milă fratele iar cei doi au navigat spre Corinth, unde au trăit în perfectă armonie timp de zece ani și au dat naștere la doi băieți. Acțiunea operei începe după ce Dirce, fiica Regelui Creon al Corinthului, s-a îndrăgostit de Jason iar Medea a fost divorțată (repudiată) pentru ca Jason să se poată căsători cu Dirce. Furioasă și disperată, Medea s-a răzbunat omorând pe Dirce, pe cei doi copii ai lor și apoi pe sine, aducând Iadul pe Pământ.

Act 1 (Palatul Regelui Creon, în Vestibul)

Lamia se întreabă dacă Jason va fi la fel de prefăcut față de Dirce cum a fost față de Medea (De ce, atunci când ne pregătim de dragoste și bucurie). Dirce împărtășește temerile ei, dar Clyte și celelate femei din anturajul prințesei pledează pentru o atitudine pozitivă (Alungă din sufletul tău orice astfel de presimțiri). Eliberată de frică, Dirce cântă o arie a bucuriei (Oh, Hymen, vino, alungă vraja temerilor mele copilărești !). Scena 2 - În fața Regelui Creon, Dirce își plânge temerile față de Medea, dar Jason o reasigură de sentimentele lui (Acum că m-am eliberat din nou de o soție detestată). Regele Creon binecuvântează uniunea lor având încredere deplină în voința Cerului. În acel moment însă, în scenă intră Medea revendicând drepturile sale sacre de mamă și soție (Desfaceți această uniune fatală, sau, persistând, stârniți a mea furie). Cu o amenințare, Regele Creon îi cere să plece dar Medea cântă o ultimă rugă față de soțul ei (În genunchi la picioarele tale este năpăstuita mamă a copiilor tăi ! ...Oh ! dă-mi înapoi dragostea ta). Jason refuză însă căința sa și Medea pleacă amenințând că se va răzbuna îngrozitor.

Act 2 (În interiorul palatului lui Creon, în fundal se vede intrarea în Templul Junonei)

Regele Creon o trimite pe Medea în exil dar ea refuză să se despartă de copiii ei (Acordă azil pentru Medea, mărite monarh ! Tot ce mai doresc acum este ca acolo să-mi sfârșesc zilele). După ce îl imploră în genunchi, Regele Creon îi acordă Medeei o ultimă zi petrecută alături de copii ei. Neris este gata să fie alături de ea (Da, tristețea să o împart cu tine, într-o adevărată prietenie, cu tine soarta am să-mi însoțesc), este însă speriată de pasiunea sălbatică din inima Medeei. Scena 2 - Jason intră în scenă pentru o nouă ceartă cu Medea referitor la dragostea față de copiii lor. După plecarea lui, Medea îi cere lui Neris să aducă coroana și mantia îmbibată în otravă ucigătoare. În frunte cu o fanfară militară, în scenă intră Procesiunea de nuntă cântând (Oh, fiu al lui Bacchus, coboară din cer, cu coroana ta imortală strălucind pe sprânceană ! ...Vino, unește acești îndrăgostiți ! Binecuvântează-i cu prezența ta !) iar Dirce primește coroana de mirt nemuritor.

Act 3 (În Palatul Regelui Creon. Cerul este negru. Tunete permanente. În fundal intrarea în Templu)

În scenă intră cei doi copii purtând pe brațe mantia și coroana pentru Dirce. Medea scapă din mână pumnalul și-și plânge tristețea (Oh ce adâncă durere mă consumă acum, Nimic nu-mi poate întrece disperarea ...Atât de inumane crime, ...aveți milă, să nu se mai repete). Neris intră în templu cu cei doi copii și cu darul fatal iar Medea rămâne singură pentru un lung monolog presărat cu intenții paricide. În timp ce Jason și mulțimea năvălesc afară din templu îngroziți de moartea lui Dirce, Medea ridică pumnalul de jos și intră în templu. Neris îl roagă pe Jason să apere copiii, dar este prea târziu. Medea apare în ușa templului cu pumnalul însângerat (Stai ! și privește la furioasa ta soție ! ...Moartea lor a răzbunat toate durerile mele !). După ultimele cuvinte adresate lui Jason, Medea se înalță spre cer într-un car tras de dragoni feroși, se aud tunete (În timp în Avernus și tu vei cădea ! Jason, sufletul meu te așteaptă-n Infern !).

Momente și arii celebre: Act 1- De ce, atunci când ne pregătim de dragoste și bucurie (Lamia), Alungă din sufletul tău orice astfel de presimțiri (Corul), Oh, Hymen, vino, alungă vraja temerilor mele copilărești ! (Dirce), Acum că m-am eliberat din nou de o soție detestată (Jason), Desfaceți această uniune fatală, sau, persistând, stârniți a mea furie (Medea), În genunchi la picioarele tale este năpăstuita mamă a copiilor tăi ! ...Oh ! dă-mi înapoi dragostea ta (Medea). Act 2 - Acordă azil pentru Medea, mărite monarh ! Tot ce mai doresc acum este ca acolo să-mi sfârșesc zilele (Medea), Da, tristețea să o împart cu tine, într-o adevărată prietenie, cu tine soarta am să-mi însoțesc (Neris), Oh, fiu al lui Bacchus, coboară din cer, cu coroana ta imortală strălucind pe sprânceană ! ...Vino, unește acești îndrăgostiți ! Binecuvântează-i cu prezența ta ! (Corul). Act 3 - Oh ce

adâncă durere mă consumă acum, Nimic nu-mi poate întrece disperarea ...Atât de inumane crime, ...aveți milă, să nu se mai repete (Medea), Stai ! și privește la furioasa ta soție ! ...Moartea lor a răzbunat toate durerile mele ! (Medea), În timp în Avernus și tu vei cădea ! Jason, sufletul meu te așteaptă-n Infern ! (Medea)

Balet: Medea, Opus 23 (1946) este un balet cu nouă secțiuni pe muzica compozitorului American Samuel Osborne Barber (1910-1981). Premiera a avut loc la data de 10 mai 1946 la Columbia University McMillin Theater, New York City. Personajele mitologice ale lui Jason și Medea sunt prinse într-o plasă din fire de gelozie, răzbunare și dragoste distructivă. În scena finală soarele apune pentru amândoi. Sub formă de suită muzicală s-a cântat pentru prima dată la data de 5 Decembrie 1947 de către Philadelphia Orchestra sub conducerea lui Eugene Ormandy. În anul 2015 Estonian National Ballet a produs un spectacol cu Medea al lui Gianluca Schiavoni, pe muzica lui Igor Stravinski cu un libret scris de Marco Gandini. O altă producție a fost pusă în scenă în anul 2015 la Saint Petersburg de Teatrul Hermitage și Baletul Clasic Rusesc, pe muzica lui Jean Joseph Rodolphe.

Discuri și înregistrări: 1953 Teatro alla Scala (Maria Callas - Medea, Gino Penno - Jason), 1957 Teatro alla Scala (Maria Callas - Medea, Mirto Picchi - Jason), 1959 Royal Opera House (Maria Callas - Medea, Jon Vickers - Jason), 1967 Accademia Nazionale di Santa Cecilia (Gwyneth Jones - Medea, Bruno Prevedi - Jason), 1977 Hungarian Radio and Television Symphony Orchestra and Chorus (Sylvia Sass - Medea, Veriano Luchetti - Jason), 1995 Orchestra Internazionale d'Italia Opera (Iano Tamar - Medea, Luca Lombardo - Jason), 1997 Brewer Chamber Orchestra and the Chorus Quotannis (Phyllis Treigle - Medea, Carl Halvorson - Jason), 2009 Teatro Regio Turin (Anna Caterina Antonacci - Medea, Giuseppe Filianoti - Jason)

[Înapoi la cuprins](#)

37. Cavalerul Rozei

Titlu: Cavalerul Rozei (Der Rosenkavalier, The Knight of the Rose, The Rose-Bearer)

Compozitor: Richard Strauss (1864 - 1949). Născut la Munchen, tatăl său Franz Strauss a fost profesor la Școala Regală de Muzică din Munchen și interpret principal la corn în orchestra Operei din Munchen, iar mama sa Josephine Pschorr (1837-1910) a fost fiica unui bogat producător de bere. A început educația muzicală alături de tatăl său și la vârsta de șase ani a scris deja primul său cântecel. Începând cu anul 1872 a studiat la vioară, la Școala Regală de Muzică, cu unchiul său Benno Walter. În anul 1882 a fost înscris la Universitatea Ludwig Maximilian din Munchen unde a studiat filozofie și istoria artelor. Un an mai târziu a fost numit ca ajutor de dirijor (corepetitor) pe lângă Hans von Bulow, unde a deprins arta de a dirija. Între anii 1885-1886 a fost numit temporar ca dirijor al Meiningen Court Orchestra. S-a căsătorit în anul 1894 cu soprana de operă Pauline Maria de Ahna (1863-1950) iar fructul căsătoriei lor a fost un băiat, Franz Strauss (1897-1980). În timpul vieții a fost distins cu titlurile de: Cavaler al Legiunii de Onoare (1907) și Comandor al Ordinului Coroanei Belgiei (1939) și cu patru titluri de Doctor Honoris Causa (Heidelberg 1903, Oxford 1914, Vienna 1924, Munchen 1949). Opere: Guntram (1893), Feuersnot (1901), Salome (1905), Elektra (1908), Der Rosenkavalier (1911), Ariadne auf Naxos (1912), Die Frau ohne Schatten (1919), Intermezzo (1924), Die ägyptische Helena (1928), Arabella (1932), Friedenstag (1936), Daphne (1937), Die Liebe der Danae (1940), Capriccio (1941). Balet: Kythere (1900), Josephslegende (1914), Schlagobers (1922), Verklungene Feste (1941). Opera sa muzicală mai include alte 298 de compoziții constând din: muzică de cameră, muzică orchestrală și concerte, muzică pentru fanfară, valsuri și lieduri, muzică vocală și corală.

Libret: Hugo Hofmann von Hofmannsthal (1874 - 1929). Hugo von Hofmannsthal a fost un poet, nuvelist, libretist, dramaturg și eseist din Austria. Pentru Richard Strauss a scris mai multe librete: Elektra, Der Rosenkavalier, Ariadne auf Naxos, Die Frau ohne Schatten, Die ägyptische Helena, Arabella. Opera sa mai include: 9 piese de teatru, 14 eseuri, 6 volume de poezii, 10 nuvele și povestiri. Subiectul libretului a fost preluat

cu aproximație din nuvela "Les amours du chevalier de Faublas" by Louvret de Couvrai și din comedia "Monsieur de Pourceaugnac" scrisă de Moliere (Jean Baptiste Porquelin). Comedia lui Moliere a fost de altfel sursa de inspirație pentru mai multe opere și spectacole, printre care cele puse în scenă de: Castil și Blaze pe muzică de Rossini și Weber (1826), Alberto Franchetii (1897) și Frank Martin (1962). Monsieur de Pourceaugnac a fost prezentată pentru prima dată la 6 Octombrie 1669 în fața Curții Regelui Ludovic al XIV-lea la Castelul Chambord, pe muzica lui Jean Baptiste Lully, cu o choreografie produsă de Pierre Beauchamp, cel care a inventat sistemul de notație pentru mișcările de balet (Beauchamp-Feuillet).

Istoricul spectacolului: Der Rosenkavalier a avut premiera la data de 26 Ianuarie 1911 la Dresda, sub bagheta dirijorului Ernst von Schuch, în regia lui Max Reinhart. Rolurile principale au fost cântate de Margarethe Siems, Minnie Nast și Eva von der Osten. De la bun început spectacolul a fost un succes de casă. Numeroasele valsuri incluse în partitură au făcut ca publicul să îmbrățișeze spectacolul necondiționat. În mai puțin de două luni de la premieră spectacolul a fost tradus în limba italiană și pus în scenă la Opera La Scala din Milano. În Austria, premiera a avut loc la data de 8 Aprilie 1911 cu un spectacol al Operei de Stat, fiind urmată apoi la 9 Decembrie 1913 de premiera de la Teatro Costanzi din Roma, cu Hariclea Darclee în rolul principal. La Monaco, o versiune tradusă în limba franceză s-a cântat la data de 21 Martie 1926 la Opera Monte Carlo în Sala Garnier, urmată apoi de premiera din Franța de la data de 11 Februarie 1927, în Palatul Garnier din Paris. La Brussel premiera a avut loc la data de 15 Decembrie 1927 la La Monnaie. Der Rosenkavalier s-a cântat pentru prima la Salzburg în cadrul Festivalului din anul 1929 la data de 12 August cu Lotte Lehmann și Marta Fuchs în rolurile principale. Alte producții notabile au fost cele de la: Teatro Massimo din Palermo (5 Martie 1932), San Francisco Opera (16 Octombrie 1940), Maggio Musicale Fiorentino (2 Mai 1942), Lyric Opera of Chicago (25 Septembrie 1970), Australian Opera in Melbourne (1972), New York City Opera (19 Noiembrie 1973). Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Der Rosenkavalier s-a cântat în întreaga lume de 546 ori, în 107 producții diferite, ocupând locul 42 în lista Operabase.

Roluri: Marschallin, doamna Mareșal, Prințesa Marie Therese von Werdenberg (soprano), Octavian, Conte Rofrano, un tânăr apropiat al familiei (mezzo soprano în travesti), Baronul Ochs auf Lerchenau (bass), Sophie von Faninal (soprano), Herr von Faninal, tatăl fetei (baritone), Marianne, bona fetei (soprano), Valzacchi, un intrigant (tenor), Annina, nepoata și partenera lui (contralto), Un notar (bass), Un interpret italian (tenor), Trei fete orfane (soprano, mezzo sporano, contralto), O dantelăreasă (soprano), Un vânzător de căței (tenor), Majordomul familiei Faninal (tenor), Majordomul doamnei Mareșal (tenor), Un inspector de poliție (bass), Un hangiu (tenor), Patru lachei (tenors, basses), Patru chelnerițe (tenor, basses), Pajul doamnei Mareșal (silent), Un flautist, un bucătar, un coafor, un literat, o văduvă nobilă (figuranți), Corul (servitori, martori angajați, copii, oficilități)

Subiect: Este un spectacol pentru voci feminine cu mai multe duet-uri și un trio, inclusiv cel al mezzo-sopranei Octavian în travesti. Întreaga intrigă este țesută de manierele aristocratice. Cântat de o fată în travesti, Contele Octavian este o rudă apropiată a doamnei Mareșal Maria Thereza. Pentru a înveseli momentele de plictiseală ale doamnei Mareșal, Octavian își exersează arta prefăcătoriei, în travesti. În conformitate cu bunele maniere ale căsătoriilor aranjate, Baronul Lerchenau o roagă pe suverana să-l ajute pentru a cere în căsătorie o fată foarte tânără și foarte bogată. Contelui Octavian i se încredințează rolul de a prezenta fetei tradiționalul dar de logodnă, un trandafir din argint. Octavian consideră însă că fata este mult mai potrivită pentru el, cu rangul nobiliar mai

mare și vârsta mai mică decât Baronul Lerchenau. Cu puțin ajutor de la doamna Mareșal, tânărul îi joacă o festă Baronului și câștigă mâna tinerei fete.

Act 1 (În boudoir-ul Prințesei von Werdenberg)

Octavian și Doamna Mareșal fac schimb de cuvinte măgulitoare lenevind în pat (Întregul tău suflet, toată inima ta, cine poate să le măsoare perfecțiunea ...Tu ești băiatul meu. Tu ești iubirea mea. Te iubesc atât de mult.). Octavian trebuie însă să se ascundă atunci când pajul aduce ciocolata și micul dejun. În timp ce servesc micul dejun, cei doi îl bârfesc pe Domnul Mareșal de Câmp, aflat la vânatoare de urși și bizoni în Croația (Dar, să-l lăsăm pe domnul Mareșal în pace ...În noaptea asta a-ți visat cu el ?). Octavian trebuie însă să se ascundă din nou atunci când Baronul Orch auf Lerchenau năvălește în dormitor. Îmbrăcat în rochie de damă cu o scurtă jiletcă și o batistă legată cu fundițe în loc de bonetă Octavian s-a metamorfozat rapid în cameristă. Baronul Lerchenau anunță somptuos că s-a hotărât să se căsătorească cu o tânără fată (Spune-mi te rog cine este aleasa ? ...Tânăra Domnișoară Faninal ...deține jumătate dintre casele din oraș). Baronul Lerchenau o roagă pe suverana sa să aleagă un nobil de încredere prin care să trimită logodnicei sale un trandafir din argint, așa cum cere obiceiul aristocratic (Ca declarație de iubire un Trandafir din Argint). Anticamera doamnei Mareșal fiind acum plină de petiționari, Baronul Lerchenau începe să-i facă avansuri insistente cameristei (Aș putea să jur că ea are sânge albastru în vene). Reticentă, doamna Mareșal acceptă totuși să-l susțină pe baron și oferă un trandafir din argint din propria ei colecție. Apoi doamna Mareșal primește în audiență mulțimea ce se înghesuie în anticameră ca în fiecare dimineață. În timp ce Baronul Lerchenau angajează doi intriganți italieni, Valzacchi și Annina, să o urmărească pe cameristă, Octavian reappare îmbrăcat de data aceasta în cavaler, pentru a-și lua rămas bun de la doamna Mareșal (Înseamnă asta oare că n-am să te mai sărut niciodată ? ...Ai să mă vezi în Prater, ai să călărești lângă trăsura mea). Trandafirul din argint este trimis apoi lui Octavian, însoțit de un bilețel în care este rugat să-și facă datoria de nobil.

Act 2 (Casa familiei Faninal)

Herr von Faninal o întâmpină pe fiica sa în dimineța logodnei (O zi solemnă, o zi notabilă, o zi festivă, o zi sacră). În timp ce jumătate din oraș se înghesuie să arunce o privire prin ferestre, Sophie își spune rugăciunea de dimineață (Doamne, ferește-mă de pompă și de vanități ...mama mea a murit și eu singură sunt). Îmbrăcat festiv, în alb din cap până în picioare, Octavian aduce Trandafirul din Argint din partea Baronului Lerchenau (Sunt foarte onorat de a mea misiune ... O floare celestă, ce pare a fi din alte lumi). Sophie, și-a făcut însă tema de casă și a aflat din Oglinda Nobilimii că Octavian este Conte și are vârsta apropiată de a ei (17 ani și 1/4). La sosirea Baronului Lerchenau, Herr Faninal îl întâmpină și îl prezintă fiicei sale, dar baronul vorbește urât cu bona făcând o foarte proastă primă impresie (Știi cine este cineva după cum te face să te simți). Baronul încearcă să o sărute pe Sophie dar este respins cu energie (Vă rog să încetați, nu suntem încă decât doi străini !). La sosirea avocatului și a notarului, Herr Faninal și Baronul Lerchenau se retrag pentru a semna documentele. Rămasă singură cu Octavian, Sophie îl imploră să o ajute să scape de o astfel de căsătorie (O Sfinte Cerule, ajută-mă la greu ! ...Salvarea ta e singurul meu țel). În timp ce Octavian o sărută pe Sophie, Valzacchi și Annina intră în încăpere și-i imobilizează. Când Baronul Lerchenau intră pe ușă, Octavian îi comunică vestea cea nouă (Această Lady, acum și pentru totdeauna, nu te vrea). Netulburat, Baronul Lerchenau o invită pe Sophie să semneze contractul matrimonial. Octavian îl provoacă la duel și îl rănește la braț imediat ce ridică sabia. Scăpând sabia din mână, Baronul Lerchenau cere imediat să vină un doctor (Ajutor ! Ajutor ! Sângerez ! Un chirurg ! E o crimă ! E o crimă !). Când Herr Faninal intră și el în încăpere, Sophie îi comunică faptul că nu se va mărita niciodată cu baronul, dar Octavian este invitat să plece, pentru totdeauna. În timp ce servește un pahar de vin rece, pentru a se întrema, Baronul Lerchenau primește o scrisoare cu o invitație la o cină privată cu camerista doamnei Mareșal. Încântat, Baronul Lerchenau răspunde pozitiv la invitație (Cu mine, cu mine, timpul ți se va părea că trece prea repede).

Act 3 (O cameră privată dintr-un han cu un pat mascat de o cortină)

Valzacchi aranjează voalul Anninei în timp ce Octavian intră în încăpere îmbrăcat cu o rochie de femeie, dar la poale se văd cizmele de călărie. Octavian le aruncă o pungă cu galbeni și cei doi îi sărută mâinile. Valzacchi ascunde un martor plătit în spatele unei uși mascate, apoi iese însoțit de Annina. Cina se servește imediat după sosirea Baronului Lerchenau (Ce vă închipuiți ? Eu nu beau vin ...Aici nu vei vedea decât un gentleman perfect). Brusc în cameră năvălește spre baron Annina cu brațele deschise (Soțul meu ! Da, el este ! El este ! Sunete, ce înseamnă asta ?). Cu o compresă rece pe frunte, Baronul Lerchenau privește perplex

cum patru copii năvălesc în încăpere spre el (Toți sunt cu două fețe ! Toți la un loc ! ...Papa ! Papa ! Papa !). Hangiul este intrigat de situație, Valzacchi mai pune și el gaz pe foc (Cu bigamia nu e glumă ...Domnia ta, vă sfătuiesc să aveți mare grijă, poliția din oraș nu are milă !). Intră un comisar de poliție însoțit de doi agenți. Solicitat să dea explicații, Baronul Lerchenau îl prezintă pe Octavian ca fiind logodnica lui (Ea este Domnișoara Faninal, fiica prea nobilului Herr Faninal). În acel moment însă din mulțime se desprinde Herr Faninal și cere explicații (Prea puțin mă așteptam să aveți nevoie de mine ...să vă salvez din greu pericol). Confruntat cu Octavian, Herr Faninal nu-și recunoaște fiica iar Comisarul de poliție este și mai intrigat. Pentru a clarifica situația, este chemată din trăsura domnișoara Faninal (Ai să mi-o plătești scump ! Am să te chem în judecată !). În timp ce toată lumea strigă, Sophie intră în încăpere iar Baronul leșină fiind cu greu imobilizat într-un fotoliu. Din spatele cortinei, Octavian aruncă îmbrăcămintea femeiască, piesă cu piesă în timp ce în cameră intră înmărmurită Înălțimea Sa Doamna Mareșal. Înțelegând rapid situația îi comunică Baronului Lerchenau decizia sa (Gândește-te la demnitatea ta și pleacă ...a fost doar o diversiune, nimic mai mult ...o mascaradă cum ne place la Viena să jucăm, nimic mai mult). După ce Octavian și Sophie schimbă declarații de dragoste, cu grație doamna Mareșal îi invită pe amândoi, împreună cu Herr Faninal, pentru a-i escorta în trăsura ei la domiciliu (Maria Theresa ce bună ești tu, Maria Theresa eu nici nu mai știu ...Aici e băiatul, și asta sunt eu ...va fi fericit). Octavian și Sophie își reînnoiesc fericite declarațiile de dragoste (Este adevărat, este un vis ceresc, tu mă iubești acum, eu te iubesc).

Momente și arii celebre: Act 1 - Întregul tău suflet, toată inima ta, cine poate să le măsoare perfecțiunea ...Tu ești băiatul meu. Tu ești iubirea mea. Te iubesc atât de mult. (Octavian, Doamna Mareșal), Dar, să-l lăsăm pe domnul Mareșal în pace ...În noaptea asta a-ți visat cu el ? (Doamna Mareșal, Octavian), Spune-mi te rog cine este aleasa ? ...Tânăra Domnișoară Faninal ...deține jumătate dintre casele din oraș (Doamna Mareșal, Baronul Lerchenau), Ca declarație de iubire un Trandafir din Argint (Baronul Lerchenau), Aș putea să jur că ea are sânge albastru în vene (Baronul Lerchenau), Înseamnă asta oare că n-am să te mai sărut niciodată ? ...Ai să mă vezi în Prater, ai să călărești lângă trăsura mea (Octavian, Doamna Mareșal). Act 2 - O zi solemnă, o zi notabilă, o zi festivă, o zi sacră (Herr Faninal), Doamne, ferește-mă de pompă și de vanități ...mama mea a murit și eu singură sunt (Sophie), Sunt foarte onorat de a mea misiune ... O floare celestă, ce pare a fi din alte lumi (Octavian, Sophie), Știi cine este cineva după cum te face să te simți (Marianne), Vă rog să încetați, nu suntem încă decât doi străini ! (Sophie), O Sfinte Cerule, ajută-mă la greu ! ...Salvarea ta e singurul meu țel (Sophie, Octavian), Această Lady, acum și pentru totdeauna, nu te vrea (Octavian), Ajutor ! Ajutor ! Sângerez ! Un chirurg ! E o crimă ! E o crimă ! (Baronul Lerchenau), Cu mine, cu mine, timpul ți se va părea că trece prea repede (Baronul Lerchenau). Act 3 - Ce vă închipuiți ? Eu nu beau vin ...Aici nu vei vedea decât un gentleman perfect (Octavian, Baronul Lerchenau), Soțul meu ! Da, el este ! El este ! Sunete, ce înseamnă asta ? (Annina, Baronul Lerchenau), Toți sunt cu două fețe ! Toți la un loc ! ...Papa ! Papa ! Papa ! (Baronul Lerchenau, Copiii), Cu bigamia nu e glumă ...Domnia ta, vă sfătuiesc să aveți mare grijă, poliția din oraș nu are milă ! (Hangiul, Valzacchi), Ea este Domnișoara Faninal, fiica prea nobilului Herr Faninal (Baronul Lerchenau), Prea puțin mă așteptam să aveți nevoie de mine ...să vă salvez din greu pericol (Herr Faninal), Ai să mi-o plătești scump ! Am să te chem în judecată ! (Herr Faninal), Gândește-te la demnitatea ta și pleacă ...a fost doar o diversiune, nimic mai mult ...o mascaradă cum ne place la Viena să jucăm, nimic mai mult (Doamna Mareșal), Maria Theresa ce bună ești tu, Maria Theresa eu nici nu mai știu ...Aici e băiatul, și asta sunt eu ...va fi fericit (Octavian, Doamna Mareșal), Este adevărat, este un vis ceresc, tu mă iubești acum, eu te iubesc (Octavian, Sophie).

Balet: Vienna Waltzes este un spectacol de balet pus în scenă de New York City Ballet pe muzica lui Johann Strauss, Franz Lehar și Richard Strauss. Spectacolul include o secvență de cinci valsuri din Der Rosenkavalier. Choreografia spectacolului aparține lui George Balanchine. Premiera spectacolului a avut loc la data de 23 Iunie 1977 la New York State Theater.

Discuri și înregistrări: Audio- 1933 Vienna Philharmonic (Lotte Lehmann - Marschallin, Maria Olszewska - Octavian, Elisabeth Schumann - Sophie), 1944 Munich State Opera (Viorica Ursuleac - Marschallin, Georgine von Milinkovic - Octavian, Adele Kern - Sophie), 1954 Vienna Philharmonic Orchestra (Maria Reining - Marschallin, Sena Jurinac - Octavian, Hilde Gueden - Sophie), 1956 Philharmonia Orchestra (Elisabeth Schwartzkopf - Marschallin, Christa Ludwig - Octavian, Teresa Stich Randall - Sophie), 1971 Vienna Philharmonic Orchestra (Christa Ludwig - Marschallin, Gwyneth Jones - Octavian, Lucia Popp - Sophie), 1976

Rotterdam Philharmonic (Evelyn Lear - Marschallin, Frederica von Stade - Octavian, Ruth Welting - Sophie), 1990 Staatskapelle Dresden (Kiri Te Kanawa - Marschallin, Anne Sofie von Otter - Octavian, Barbara Hendricks - Sophie), 2009 Münchener Philharmoniker (Renee Fleming - Marschallin, Sophie Koch - Octavian, Diana Damrau - Sophie) Video - 1960 Vienna Philharmonic (Herbert von Karajan - Conductor), 1979 Bayerische Staatsoper (Carlos Kleiber - Conductor), 1982 Metropolitan Opera (James Levine - Conductor), 1984 Vienna Philharmonic Orchestra (Herbert von Karajan - Conductor), 1985 Royal Opera House (Georg Solti - Conductor), 1994 Vienna Philharmonic Orchestra (Carlos Kleiber - Conductor), 2004 Vienna Philharmonic Orchestra (Semyon Bychkov - Conductor), 2004 Zurich Opera House (Franz Welser-Möst - Conductor), 2009 Münchener Philharmoniker (Christian Thielemann - Conductor), 2012 Opera Australia (Andrew Litton - Conductor)

[Înapoi la cuprins](#)

38. Francesca de Rimini

Titlu: Francesca de Rimini (Francesca da Rimini)

Compozitor: Serghei Rachmaninoff (1873-1943). Născut în Novgorod Oblast, tată său Vasily Arkadyevich Rachmaninoff (1841-1916) a fost ofițer, iar mama sa Lyubov Petrovna Butakova (1853-1929) a fost fata unui general bogat, primind cinci proprietăți ca parte din zestrea sa. Serghei a fost cel de al patrulea copil al familiei și a mai avut trei frați și trei surori. A început primele lecții de pian și de muzică cu mama sa, la vârsta de 4 ani. Ulterior a început studiul sistematic cu Anna Ornatskaya iar în anul 1883 profesoara de pian l-a înscris și la Conservatorul din Saint Petersburg. În anul 1885 a fost transferat la Conservatorul din Moscova unde a absolvit în anul 1891. Prima sa operă, Aleko, a avut premiera în anul 1892 la Teatrul Bolshoi din Moscova cu Feodor Chaliapin în rolul principal. Ulterior cei doi au rămas prieteni pentru tot restul vieții. S-a căsătorit în anul 1902 cu Natalia Satina iar fructul căsătoriei lor au fost două fete, Irina și Tatiana. Între anii 1904 și 1906 a funcționat ca dirijor la Teatrul Bolshoi. În anul 1917 s-a refugiat împreună cu familia la New York și a petrecut restul vieții în turnee, ca pianist. Opere: Aleko (1892), Cavalerul Mizerabil (1904), Francesca de Rimini (1905). Creația sa muzicală mai include: 4 concerte și o rapsodie, 10 compoziții pentru orchestră, muzică de cameră, 24 de compoziții pentru pian, 11 lucrări corale, numeroase solo-uri pentru voce și pian, diverse transcrieri pentru pian ale unor compoziții muzicale.

Libret: Modest Ilyich Tchaikovsky (1850-1916). Modest Ilyich Tchaikovsky a fost un libretist, dramaturg și traducător din Rusia, fratele mai mic al compozitorului Pyotr Ilyich Tchaikovsky. A scris două librete de operă pentru fratele lui (Regina de Pică, Iolanta) dar și pentru alți compozitori, cum au fost: Sergei Rachmaninoff, Eduard Napravnik, Arseny Koreschenko, Anton Arensky. A mai scris trei piese de teatru și a tradus sonete ale lui Shakespeare. Povestirea se bazează pe cel de al V-lea cânt din poemul Infernul al lui Dante Alighieri (parte din Divina Comedie). Francesca de Rimini a fost fiica lui Guido da Polenta, lord de Ravenna, măritată cu șchiopul Giovanni Malatesta, fiul stăpânului din Rimini. Soțul ei a surprins-o în dormitor cu fratele lui mai mic și i-a ucis pe amândoi. Într-o vizită imaginară în Infern, Dante o găsește pe Francesca în cel de al doilea inel al Infernului și leșină când aude povestea ei. Tragediavieții lui Francesca de Rimini a mai inspirat alte 27 de opere, 9 drame teatrale, 7 compoziții muzicale și 8 lucrări de artă (sculpturi și tablouri celebre).

Istoricul spectacolului: Primul spectacol a fost la data de 24 Ianuarie 1906, la Teatrul Bolshoi, sub conducerea compozitorului, la bilet dublu cu Cavalerul Mizerabil. Ca urmare a Marii Revoluții și a Primului Război Mondial spectacolul a fost retras din Rusia și a rămas aproape necunoscut în Europa. Francesca de Rimini a reintrat în repertoriul Teatrului Bolshoi în deceniul 1960-1970 și apoi a fost reînviat la începutul secolului actual. O producție remarcabilă din America a fost pusă în scenă la data 25 Ianuarie 2002 de către American Symphony Orchestra pe scena de la Avery Fisher Hall la Lincoln Center New York. În Franța, opera s-a cântat la bilet dublu cu Aleko la Nancy, în Februarie 2015 pusă în scenă de Opera National de Lorraine. A urmat apoi la 16 Iunie 2015 spectacolul de la Bruxelles montat de Theatre Royal de La Monnaie, având ca vedete pe Anna Nechaeva în rolul Francesca și Maxim Aksenov în rolul Paolo. Tot la bilet dublu cu Aleko, spectacolul a fost pus în scenă de

directorul muzical Stuart Stratford la Teatrul Royal din Glasgow începând cu data de 6 mai 2018. Un alt spectacol remarcabil din anul 2018 a fost pus în scenă la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg, având ca soliști studenții de la Academia Mariinsky pentru Tinerii Cântăreți de Operă. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Francesca de Rimini s-a cântat în întreaga lume de 29 de ori, în 8 producții diferite și a ocupat locul 400 în lista Operabase.

Roluri: Fantoma lui Virgil (baritone), Dante Alighieri (tenor), Lanciotto Malatesta (baritone), Francesca Malatesta, soția lui (soprano), Paolo Malatesta, fratele mai mic (tenor), Cardinalul (figurant)

Subiect: Este povestea tragică a doi tineri adulterini, immortalizată de Dante Alighieri în anul 1320 în poemul său Divina Comedie. În imaginația creștină, Lumea de Apoi este divizată în trei părți: Infernul, Purgatoriul și Paradisul. Dintre cele 9 inele concentrice ale Infernului, primul este rezervat pentru păgânii virtuali sau nebotezați, iar cel de al doilea este rezervat victimelor iubirii extramaritale. Conduc de poetul Vergilius, poetul face o călătorie imaginară în Infern unde întâlnește în cel de al doilea inel pe Paolo și Francesca. Incitați de lectura unui roman cavaleresc, cei doi au păcătuit printr-un sărut. Suficient pentru ca soțul turbat să-i ucidă pe amândoi și să-i condamne la o viață veșnică în Infern.

Prolog - Fantoma poetului Virgil îl conduce pe Dante spre primul cerc al Infernului unde rezidă poeții păgâni ca Homer, Ovidiu sau Horațiu, virtuoși dar nebotezați (Și acum intrăm în adâncimea întinericului). Apoi coboară spre cel de al doilea inel, unde rezidă cei ce s-au lăcomit la adulter (Elena din Troia, Cleopatra, Achilles, Tristan). Dintre sufletele purtate de vânt, Dante îi roagă pe Paolo și pe Francesca să-și spună povestea.

Act 1 (Palatul lui Malatesta din Rimini)

În fața Cardinalului și a curtenilor Lanciotto Malatesta ține un discurs înainte de a pleca la război (Aceasta este decizia mea, fără amânare Lanciotto Malatesta se va supune ordinului primit de la Papa). Audiența primește discursul cu urale (Moarte ! la moarte pentru Ghibelini !). Scena 2 - Căzut pe gânduri, Lanciotto este întristat de faptul că soția lui Francesca nu-l iubește, pentru că este șchiop (Nimic nu ațâță flama geloziei ca geamătul trompetelor ce cheamă la luptă). Lanciotto este invidios și pe fratele lui mai tânăr (Iar Paolo este frumos și suplu, strălucitor când spune vorbe tandre și curtenitoare). Scena 3 - Francesca intră în scenă, obedientă față de dorințele lui, dar hotărâtă să se retragă în paza Domnului (Ca totdeauna, doar dorința ta ai să-mi oferi, doresc să mă retrag la mănăstire). Cu durere în suflet, Lanciotto își ia un rămas bun trist (Francesca, o Francesca ! Se poate ca ale tale vorbe dulci să nu le mai aud nicicând). Francesca acceptă să se supună dorințelor lui, dar Lanciotto cere mai mult, el vrea iubire adevărată (Nu, Nu vreau supunere, eu vreau iubire adevărată !). Francesca însă nu poate să-l mintă. Întrebat când se va întoarce, Lanciotto răspunde că se va întoarce doar după ce războiul s-a sfârșit.

Act 2 (O cameră din Palatul Malatesta)

Paolo citește pentru Francesca povestea lui Sir Lancelot și a Reginei Guinevere (Adorabila Guinevera s-a retras singură după ce a eliberat anturajul). Exuberant și excitat de povestire, Paolo se așează lângă Francesca (Acum probabil că ar trebui să citesc cum i-a binecuvântat buzele cu un sărut). Francesca însă încearcă să-l răcorească (O, nu suspina Paolo, noi nu suntem la fel de încântați și suntem separați într-un spațiu îngust). Paolo însă insistă pentru un sărut (Până și Cerul dorește un sărut pe loc, buzele mele sărutând a tale buze). Francesca

rezistă însă pentru a rămâne fidelă lui Lanciotto (Alintat de femeia altuia ...vom putrezi etern în Iad). Paolo este însă dispus să-și asume riscul, să o iubească în Paradis sau în Infern. Cei doi se alintă cu cuvinte de dragoste și promisiuni (Pe loc o sărutare, buze peste buze, descătușând din Ceruri fericirea). Lanciotto intră în momentul sărutului și îi ucide pe amândoi cu pumnalul înfipț în inimă (Nu ! Osândă eternă !).

Epilog - Din nou în al doilea cerc al Infernului, Dante și Virgil ascultă sfârșitul poveștii lor (Oh, de atunci încoace nimeni nu a mai auzit povestea noastră). Corul sufletelor blestamate răspunde (Vai ce rușine, imaginile fostei fericiri acuma trist plutesc deasupra noastră).

Momente și arii celebre: Prologue - Și acum intrăm în adâncimea întinericului (Virgil). Act 1 - Aceasta este decizia mea, fără amânare Lanciotto Malatesta se va supune ordinului primit de la Papa (Lanciotto), Moarte ! la moarte pentru Ghibelini ! (Corul), Nimic nu atâță flama geloziei ca geamătul trompetelor ce cheamă la luptă (Lanciotto), Iar Paolo este frumos și suplu, strălucitor când spune vorbe tandre și curtenitoare (Lanciotto), Ca totdeauna, doar dorința ta ai să-mi oferi, doresc să mă retrag la mănăstire (Francesca), Francesca, o Francesca ! Se poate ca ale tale vorbe dulci să nu le mai aud nicicând (Lanciotto). Nu, Nu vreau supunere, eu vreau iubire adevărată ! (Lanciotto). Act 2 - Adorabila Guinevera s-a retras singură după ce a eliberat anturajul (Paolo), Acum probabil că ar trebui să citesc cum i-a binecuvântat buzele cu un sărut (Paolo), O, nu suspina Paolo, noi nu suntem la fel de încântați și suntem separați într-un spațiu îngust (Francesca), Până și Cerul dorește un sărut pe loc, buzele mele sărutând a tale buze (Paolo), Alintat de femeia altuia ...vom putrezi etern în Iad (Francesca), Pe loc o sărutare, buze peste buze, descătușând din Ceruri fericirea (Francesca, Paolo), Nu ! Osândă eternă ! (Lanciotto). Epilogue - Oh, de atunci încoace nimeni nu a mai auzit povestea noastră (Paolo, Francesca), Vai ce rușine, imaginile fostei fericiri acuma trist plutesc deasupra noastră (Corul)

Balet: Premiera unui spectacol de balet intitulat Francesca da Rimini a avut loc la data de 15 Iulie 1937, la Royal Opera House, Covent Garden Londra, produs de Baletul Rusesc, cu o coreografie realizată de David Lichine, un scenariu de Oliver Messel, pe muzica lui Pyotr Ilyich Tchaikovsky. În sezoanele 2012-2013, San Francisco Ballet a pus în scenă un alt spectacol de balet, tot pe muzica lui Pyotr Ilyich Tchaikovsky. În anul 2017, dansatorii Maria Kochetkova și Joan Boada de la ansamblul de balet din San Francisco au utilizat o cameră robotizată, programată pentru a urmări în detaliu toate mișcărilor lor. Clipul realizat astfel a fost apoi încărcat pe YouTube.

Discuri și înregistrări: 1977 Bolshoi Theater (Makvala Kasrashvili - Francesca, Vladimir Atlantov - Paolo, Yevgeny Nesterenko - Malatesta, Alexander Laptev - Dante, Mikhail Maslov - Virgil), 1997 Deutsche Grammophon - Gothenburg Opera Chorus (Maria Guleghina - Francesca, Sergej Larin - Paolo, Sergei Leiferkus - Malatesta, Ilya Levinsky - Dante, Sergei Aleksashkin - Virgil), Russian Season - Bolshoi Theatre Orchestra (Marina Lapina - Francesca, Vitaly Taraschenko - Paolo, Vladimir Matorin - Malatesta, Nikolai Vassiliev - Dante, Nikolai Rechetniak - Virgil), 2007 BBC Philharmonic and Chorus (Svetlana Vassileva - Francesca, Misha Didyk - Paolo, Sergey Murzaev - Malatesta, Evgeny Akimov - Dante, Gennady Bezzubnikov - Virgil)

[Înapoi la cuprins](#)

39. Jenufa

Titlu: Jenufa (Jeji pastorkyna)

Compozitor: Leo Eugen Janacek (1854-1928). Născut în Hukvaldy, Imperiul Austriac, tatăl său Jiri Janacek (1815-1928) a fost director de școală, iar mama sa a fost Amalie Grulichova (1819-1884). În copilărie a fost membru al corului de la Biserica Sf. Thomas din Brno unde a învățat să cânte și la orgă. A scris primele sale compoziții muzicale vocale între anii 1873-1876, pe când era conducătorul corului Asociației Artizanilor Svatoopluk. În anul 1874 a fost înscris la Școala pentru Orgă din Praga unde a studiat cu Frantisek Skushersky și cu Frantisek Blazek. Începând cu anul 1876 a fost profesor de muzică la Institutul Pedagogic din Brno. În anul

1881 s-a căsătorit cu Zdrenka Schulzova, iar fructul căsătoriei lor a fost o fată, Olga, decedată tragic în anul 1903. În anul 1881 a fondat și a fost numit director al Școlii pentru Orgă din Brno unde și-a menținut postul până în anul 1919 când școala s-a transformat în Conservatorul Brno. Iubitor de folklor a colecționat numeroase cântece populare și a organizat Expoziția de Folclor Ceho-Slavic. Opere: Sarka (1888), Începutul unei Romanțe (1891), Jenufa (1903), Destinul (1905), Excursiile Domnului Broucek (1916), Kata Kabanova (1921), Vulpițele viclene (1923), Afacerea Makropulos (1925), Din Casa Morților (1928). Balet: Rakos Rakoczy (1891). Creația sa muzicală mai include: muzică orchestrală, muzică de cameră, muzică pentru pian și orgă, muzică vocală și corală.

Libret: Leo Janacek a scris libretul operei inspirat de piesa de teatru Jeji pastornika aparținând lui Gabriela Preissova. Gabriela Preissova (1862-1946) a fost o scriitoare din Cehia ale cărei lucrări sunt pline de optimismul și bucuria vieții de la țară din Moravia. Majoritatea povestirilor ei se țin în jurul unor tineri îndrăgostiți și a obstacolelor ce stau în calea sentimentelor lor tinere. Piesa a fost publicată în anul 1889, iar Janacek a citit-o pentru fiica sa Olga și prietena ei Feodora Bartosova (1884-1941). Patrusprezece ani mai târziu, în timp ce lucra la opera Jenufa, fiica sa Olga în vârstă de 19 ani s-a îmbolnăvit de febră tifoidă și a murit șase luni mai târziu. Devastat, tatăl ei a scris o cantată, pentru un solo de tenor: Elegie la Moartea fiicei mele Olga. Deasemenea opera sa Jenufa a fost dedicată: "În memoria lui Olga Janackova".

Istoria spectacolului: Jenufa s-a cântat pentru prima dată la Teatrul Național din Brno la data de 21 Ianuarie 1904. Imediat după premieră, partitura a fost parțial alterată de Karel Kovarovich (1862-1920) deasemenea compozitor de operă, în acel moment dirijor al orchestrei de la Teatrul Național din Praga. Versiunea astfel modificată a fost pusă în scenă la Praga și apoi la Viena, câștigând o popularitate precoce. Versiunea originală a partiturii a început să fie preferată din nou abia după 70 de ani. În Statele Unite ale Americii, premiera de la Metropolitan Opera din New York a avut loc la data de 6 Decembrie 1924. La data de 4 Aprilie 1988, o versiune concertantă a operei a fost pusă în scenă la Carnegie Hall din New York, mulțimea fiind impresionată de portretul făcut de Leonie Rysanek ucigașei Kostelnicka. La Londra, începând cu stagiunea 2006/2007 Jenufa s-a cântat la London Coliseum. O altă producție majoră din America a fost cea pusă în scenă la data de 14 Iunie 2016 la Opera din San Francisco. În anul 2016, la data de 28 Octombrie, Metropolitan Opera din New York a pus în scenă un spectacol condus de David Robertson cu Oksana Dya și Karita Mattia în rolurile principale. La Viena, spectacolul din anul 2018, a fost condus de Ingo Metzmacher, cu Dorothea Roschmann în rolul Jenufa și Christian Franz în rolul Laca. Tot în anul 2018, Opera Națională din Olanda a marcat debutul sopranei Annette Dasch în rolul Jenufa, susținută de Netherlands Philharmonic Orchestra. În sezonul 2015/2016, Jenufa s-a cântat în întreaga lume de 361 ori, în 180 de producții diferite și a ocupat locul 60 în lista Operabase.

Roluri: Jenufa (soprano), Laca Klemen (tenor), Steva Buryja (tenor), Kostelnicka Burjovka (soprano), Starek, morarul (baritone), Căpitanul (bass), Campesina, soția căpitanului (mezzo-soprano), Alcaldesa, servitoarea Karolinei (Mezzosoprano), Bunica lui Jenufa (mezzosoprano), Jano, pastor (soprano), Corul (Recruți, servitoare, fete din sat, săteni, muzicanți)

Subiect: Inspirată din viața reală a satului din Moravia, Jenufa este un putpuriu de tradiții, superstiții și obiceiuri de nuntă populară. Instructivă pentru întreaga comunitate, această poveste de Love Story rural include un terifiant infanticid, dragoste neîmpărtășită și multă căință. Încercând să facă dreptate pentru toți nepoții ei, mama

vitregă Kostelnicka trece printr-un calvar haotic ce deviază de la calea Domnului și urmările nu întârzie să apară. Este foarte multă durere pentru toți cei implicați în această tragedie, dar viața trebuie să meargă mai departe. Sărării tineri, constată curând că singura lor avere este iubirea reciprocă.

Act 1 (În fața unei mori ce scârțâie singuratică)

Jenufa este îngrijorată crezând că Steva a fost recrutat și nunta ei se va contramanda (Se apropie seara și Steva nu se mai întoarce ...O Sfântă Fecioară, fi iertătoare !). În timp ce bunica fetei nu prevede decât nenorociri, Laca îi reproșează că pe el nu-l vede niciodată (Copil orfan am încercat să mă apropiu de tine ...nu m-ai văzut niciodată). La rândul ei, Jenufa îl ceartă pe Laca (Întotdeauna vorbești urât cu bunica, și apoi ai pretenția să te iubesc !). În timp ce Jenufa îi arată pastorului Jenou ultimele ei rânduri, Căpitanul se oferă să-l învețe pe Laca să ascuță cuțitul. Căpitanul a observat sentimentele lui pentru Jenufa (Întotdeauna te schimbi la față când apare Jenufa). Spre ușurarea tuturor, doar Laca făcând excepție, Căpitanul anunță că Steva nu este pe lista recruților. Recruții se apropie cântând (Toți băieții vor să se însoare ! Toți se tem de încorporare ! Dar eu nu mă tem, eu nu vreau să mă însor). Încălzit și el, Steva este nefericit că nu a fost recrutat (Dar eu trebuie să fiu soldat ! ...Nu mai vreau dragoste !). Deja beat, fluturând o floare primită de la o altă fată, Steva îi spune lui Jenufa că toate fetele îl iubesc pentru că este stăpânul morii, apoi începe să cânte (E cale lungă spre Novy Zamku). Kostelnicka întrerupe bucuria nepotului și cântă despre tinerețea soțului ei (Avea și el niște bucle de păr auriu). Terminând cu Steva, Kostelnicka se întoarce spre Jenufa (Domnul te va pedepsi aspru dacă ai să-mi ieși din vorbă). Bunica fetei și Căpitanul împrăștie audiența (Mergeți acasă muzicanților, nu-i mai ispitiți pe băieți !). Rămăși singuri, Jenufa este îngrijorată că se va face de rușine în sat (Dacă nu te însori cu mine la timp, nu știu ce am să fac !). Steva îi răspunde că toate fetele îl iubesc, dar ea este cea mai frumoasă, apoi pleacă (Doar pentru obrazii tăi îmbujorați). Cu florile primite de Steva de la fete, Laca îi declară lui Jenufa dragostea sa (Te-am iubit de când eram copil). Cu cuțitul în mână, Laca se luptă cu Jenufa pentru o sărutare și îi taie obrazul adânc. Căpitanul cheamă repede femeile în ajutorul fetei și îl ceartă pe Laca (Știu că ai făcut-o dinadins).

Act 2 (În camera mare din casa lui Kostelnicka)

Cu o cicatrice mare pe față, Jenufa ascultă discursul lui Kostelnicka (Și când mi-ai mărturisit că ai păcătuit). După ce Jenufa adoarme, Kostelnicka meditează ce jenantă este nașterea nepotului său (Nu pot decât să mă umilesc în fața lui Steva, să-l rog să o ia pe Jenufa și să-l fac nefericit). Când Steva vine în sfârșit să-și viziteze mătușa, este invitat să-și vadă fiul, pe nume Steva ca și el, dar el refuză să-și asume responsabilitatea (Am să-i plătesc atât cât se cuvine. Dar nu mai spune că este al meu). Kostelnicka încearcă pentru ultima dată să îndrepte lucrurile (Te implor în genunchi ! Steva, recunoaște-l în fața legii). Steva îi răspunde însă că a promis să se căsătorească cu Karolka, fiica Maiorului (Când am văzut-o, cu obrazul tăiat, toată dragostea mea s-a stins). După plecarea lui Steva, sosește Laca și o roagă pe Kostelnicka să-i permită să se însoare cu Jenufa (Oh, eu nu aș părăsi-o niciodată, niciodată !). În loc de răspuns, Kostelnicka îi spune adevărul (În urmă cu o săptămână ea a născut ... a născut copilul lui Steva). Apoi impresionată de tristețea lui Laca, Kostelnicka minte (Dar copilul nu a supraviețuit ! ...Este mort !). După plecare lui Laca, Kostelnicka își face curaj să scape de fructul păcatului (Dumnezeu cel Bun știe cum stau lucrurile ... Așa că am să returnez această creatură în brațele creatorului). Surescitată, ea iese din încăperea cu copilul înfășurat într-o naframă. Jenufa se trezește singură și înfricoșată se roagă la Fecioara Maria (Totul este întunecat ...Unde este micul Stevuska ? ...Îi va fi prea rece, prea rece ! ...Dumnezeu să te apere, Regină și mamă a Iertării). Când se întoarce, Kostelnicka îi spune lui Jenufa că a delirat timp de două zile iar băiatul a murit. Disperată, Jenufa cade în genunchi (Deci a murit, acum e un mic înger). Kostelnicka îi mai spune și că Steva nu a vrut să recunoască copilul și este logodit cu o altă fată. Când Laca se întoarce, Jenufa îi mulțumește pentru grija purtată (De multe ori aud în vis vocea ta ...acum vezi și tu în ce stare deplorabilă mă aflu). Laca o cere în căsătorie iar Jenufa este rezervată dar acceptă (Cum ai putea să te căsătorești cu mine ? Nu am avere, nici onoare ...dar eu te iubesc, fi a mea ! ...atunci v-om trăi împreună, la bine și la rău). Kostelnicka îi binecuvântează pe cei doi nepoți în timp ce un vânt rece traversează încăperea (Fie ca Dumnezeu să vă dea în veci sănătate, fericire și prosperitate ...Ca și când Moartea ar fi trecut pe aici !).

Act 3 (Camera lui Kostelnicka)

Preparativele pentru nuntă sunt în toi când Steva și Karolka sosesc în vizită (Nu mai știu ce să fac, să leg buchetele de rozmarin sau să ofer băutură celor prezenți). Servitoarea lui Karolka se întreabă de ce este Jenufa îmbrăcată în rochie neagră (Niciodată nu aș fi mers la altar, Fără coroniță, fără verighete. Niciodată, niciodată, niciodată). Laca îi spune lui Jenufa că el l-a invitat pe fratele lui vitreg Steva la nuntă (L-am invitat pe Steva la

nunta noastră, așa cum este voia Domnului). Kostelnicka face onorurile casei (Fie ca Domnul să vă dea fericire și să vă binecuvânteze ! ...a-ți făcut economie și vă căsătoriți fără muzică). Steva anunță că și el se va căsători cu Karolka peste 15 zile, iar Jenufa le urează noroc (În sfârșit ți-ai găsit dragostea ! Fie ca Domnul să nu te facă să suferi, niciodată !). Neinvitați, băieții și fetele din sat le cântă la poartă (Câți picuri are roua așa să picure și fericirea voastră). Trebuie să se grăbească să meargă la biserică pentru a primi binecuvântarea părintelui. Bunica îi binecuvântează (Vă binecuvântează, în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, Amin). Se aud zgomote dinspre distilărie, unde muncitorii au găsit un copil mort ...înghețat (Înfășurat în scutecele lui cu bonețică roșie ...Ce oroare, ce oroare !). Jenufa recunoaște copilul (Oh, Dumnezeu, Doamne ! E copilașul meu !). Sătenii o găsesc vinovată și se pregătesc să o lapideze, dar Laca sare în apărarea ei (Să nu îndrăzniți să o atingeți !). Kostelnicka face o mărturisire îngrozitoare (A mea va fi pedeapsa Domnului ! Eu sunt cea care l-a ucis pe copilul lui Jenufa !). Înfuriată, Karolka rupe logodna (Luați-mă de aici ! ...Nu mă mai mărit cu Steva !). Preotul întărește decizia fetei (Aceasta va fi pedeapsa lui. Nici o fată nu va mai accepta să se mărite cu el). Kostelnicka își cere iertare de la Jenufa (Eu nu cer decât iertarea ta, doar tu trebuie să mă ierți). Jenufa îi răspunde că doar Dumnezeu poate să o ierte și Kostelnicka pleacă însoțită de Căpitan și de mulțime. Rămași singuri, Jenufa și Laca nu mai au nimic altceva de făcut decât să-și întărească jurămintele și cuvintele de dragoste (Când mi-ai tăiat obrazul ...tu doar din din dragoste ai păcătuț ...Am să duc tot geul pentru tine ! Ce ne pasă ce zice lumea ...Vino la mine, să ne unim acum ...O dragoste cum numai Dumnezeu iubește).

Momente și arii celebre: Act 1 - Se apropie seara și Steva nu se mai întoarce ...O Sfântă Fecioară, fi iertătoare ! (Jenufa), Copil orfan am încercat să mă apropiu de tine ...nu m-ai văzut niciodată (Laca), Întotdeauna vorbești urât cu bunica, și apoi ai pretenția să te iubesc ! (Jenufa), Întotdeauna te schimbi la față când apare Jenufa (Capitanul), Toți băieții vor să se însoare ! Toți se tem de încorporare ! Dar eu nu mă tem, eu nu vreau să mă însor (Corul), Dar eu trebuie să fiu soldat ! ...Nu mai vreau dragoste ! (Steva), E cale lungă spre Novy Zamku (Steva), Avea și el niște bucle de păr auriu (Kostelnicka), Domnul te va pedepsi aspru dacă ai să-mi ieși din vorbă (Kostelnicka), Mergeți acasă muzicanților, nu-i mai ispițiți pe băieți ! (Bunica, Capitanul), Dacă nu te însori cu mine la timp, nu știu ce am să fac ! (Jenufa), Doar pentru obraji tăi îmbujorați (Steva), Te-am iubit de când eram copil (Laca), Știu că ai făcut-o dinadins (Capitanul).

Act 2 - Și când mi-ai mărturisit că ai păcătuț (Kostelnicka), Nu pot decât să mă umilesc în fața lui Steva, să-l rog să o ia pe Jenufa și să-l fac nefericit (Kostelnicka), Am să-i plătesc atât cât se cuvine. Dar nu mai spune că este al meu (Steva), Te implor în genunchi ! Steva, recunoaște-l în fața legii (Kostelnicka), Când am văzut-o, cu obrazul tăiat, toată dragostea mea s-a stins (Steva), Oh, eu nu aș părăsi-o niciodată, niciodată ! (Laca), În urmă cu o săptămână ea a născut ... a născut copilul lui Steva (Kostelnicka), Dar copilul nu a supraviețuit ! ...Este mort ! (Kostelnicka), Dumnezeu cel Bun știe cum stau lucrurile ... Așa că am să returnez această creatură în brațele creatorului (Kostelnicka), Totul este întunecat ...Unde este micul Stevuska ? ...Îi va fi prea rece, prea rece ! ...Dumnezeu să te apere, Regină și mamă a Iertării (Jenufa), Deci a murit, acum e un mic înger (Jenufa), De multe ori aud în vis vocea ta ...acum vezi și tu în ce stare deplorabilă mă aflu (Jenufa), Cum ai putea să te căsătorești cu mine ? Nu am avere, nici onoare ...dar eu te iubesc, fi a mea ! ...atunci v-om trăi împreună, la bine și la rău (Jenufa, Laca), Fie ca Dumnezeu să vă dea în veci sănătate, fericire și prosperitate ...Ca și când Moartea ar fi trecut pe aici ! (Kostelnicka).

Act 3 - Nu mai știu ce să fac, să leg buchetele de rozmarin sau să ofer băutură celor prezenți (Campesina), Niciodată nu aș fi mers la altar, Fără coroniță, fără verighete. Niciodată, niciodată, niciodată (Alcaldesa), L-am invitat pe Steva la nunta noastră, așa cum este voia Domnului (Laca), Fie ca Domnul să vă dea fericire și să vă binecuvânteze ! ...a-ți făcut economie și vă căsătoriți fără muzică (Kostelnicka), În sfârșit ți-ai găsit dragostea ! Fie ca Domnul să nu te facă să suferi, niciodată ! (Jenufa), Câți picuri are roua așa să picure și fericirea voastră (Chorus), Vă binecuvântează, în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, Amin (Bunica), Înfășurat în scutecele lui cu bonețică roșie ...Ce oroare, ce oroare ! (Corul), Oh, Dumnezeu, Doamne ! E copilașul meu ! (Jenufa), Să nu îndrăzniți să o atingeți ! (Laca), A mea va fi pedeapsa Domnului ! Eu sunt cea care l-a ucis pe copilul lui Jenufa ! (Kostelnicka), Luați-mă de aici ! ...Nu mă mai mărit cu Steva ! (Karolka), Aceasta va fi pedeapsa lui. Nici o fată nu va mai accepta să se mărite cu el (Jeno), Eu nu cer decât iertarea ta, doar tu trebuie să mă ierți (Kostelnicka), Când mi-ai tăiat obrazul ...tu doar din din dragoste ai păcătuț ...Am să duc tot geul pentru tine ! Ce ne pasă ce zice lumea ...Vino la mine, să ne unim acum ...O dragoste cum numai Dumnezeu iubește (Jenufa, Laca)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1951 Prague National Theatre (Stepanka Jelinkova - Jenufa, Beno Blachut - Laco, Marta Krasova - Kostelnicka), 1974 La Scala Milano (Magda Olivero - Jenufa, Nicola Zaccaria - Laca, Margherita Benetti - Kostelnicka), 1980 War Memorial Opera House San Francisco (Sona Cervená - Jenufa, William Lewis - Laca, Sena Jurinac - Kostelnicka), 1983 - Vienna Philharmonic Orchestra (Elisabeth Soderstrom - Jenufa, Wiesław Ochman - Laca, Eva Randová - Kostelnicka), 2009 Teatro Real Madrid (Amanda Roocroft - Jenufa, Miroslav Dvorsky - Laca, Deborah Polaski - Kostelnicka), 2014 Graz Opera and Philharmonic Orchestra (Gal James - Jenufa, Ales Briscein - Laca, Iris Vermillion - Kostelnicka)

[Înapoi la cuprins](#)

40. Crai Nou

Titlu: Crai Nou

Compozitor: Ciprian Porumbescu (1853-1883). Născut la Șipotele Sucevei în Bucovina (Imperiul Austriac), tatăl său Iraclie Porumbescu (Golembiovski) a fost un preot ortodox român iar mama sa a fost Emilia Porumbescu. A început să studieze la vioară cu scripcarul Urda din Ilișești, apoi a continuat cu învățătorul Simon Maier la Școala Evanghelică din Ilișești și cu Anton Valentin, organistul bisericii romano-catolice din Suceava. În anul 1865 l-a cunoscut pe Kir Grigore Vindireu de la care a învățat arta lăutărească. Ca elev al seminarului din Suceava a continuat studiile cu Ștefan Noisevici și a condus corul Societății Culturale Arboroasa. În anul 1879 a fost înscris la Universitatea din Cernăuți, iar în anul 1880 a susținut examenul la vioară pentru Conservatorul din Viena unde a publicat o colecție de 20 de piese corale și cântece românești și a fost coleg cu Johann Strauss. A murit de tuberculoză la vârsta de 29 de ani. Operetă: Crai Nou (1882). Creația sa muzicală include peste 250 de lucrări muzicale, în majoritate cântece: Pe-al nostru steag, Tricolorul, Cântec de primăvară, Serenada, Cântecul gînteii latine, La malurile Prutului, Altarul mănăstirii Putna, Gaudeamus Igitur, Odă ostașilor români. Dintre lucrările instrumentale cea mai cunoscută este Balada pentru vioară și orchestră (1980).

Libret: Ciprian Porumbescu a scris libretul după textul lui Vasile Alecsandri fiind ajutat la transcrierea părții orchestrale de prietenul său Friedridch Bohme, colegul său de studii de la Viena pe atunci organist la Biserica Neagră din Brașov. Manuscrisul original al operei a fost donat în anul 1961 de Tiberiu Brădiceanu Muzeului Bisericii Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului. Un exemplar al partiturii a fost descoperit și la Biserica Albă (azi Bela Crkva) din Serbia unde părintele I.M.Roșiu, președintele Corului Vocal Român din Biserica Albă întreține relații amicale cu Iraclie Porumbescu, tatăl compozitorului. O altă versiune a operei a fost alcătuită în anul 1908 de compozitorul Augustin Bena.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la data de 28 Februarie 1882 în sala de spectacole a Gimnaziului Andrei Șaguna unde compozitorul funcționa ca profesor de muzică și conducător al corului de la Biserica Sfântul Nicolae. Evenimentul a fost prezentat succint în gazeta locală dar spectacolul a fost un succes. Sora sa Mărioara scria părinților: "Aplauzele erau colosale, publicul în culmea entuziasmului ... Ciprian de mult visa un asemenea succes încă de când era copilandru.". Printre interpreți au fost: Carolina Lengher în rolul Dochiței, Cornelia Roman în locul Ancăi, Gheorghe Strâmbu în rolul lui Leonaș și Zaharia Butnaru în rolul lui Moș Corbu. Spectacolul a fost reluat apoi tot sub bagheta compozitorului la data de 14 Martie 1882, de aceeași dată cu Hora Brașovului intercalată între cele două acte. În secolul care a urmat, spectacolul a fost reluat de nenumărate ori în diverse orașe din întreaga țară, printre care: Oravița, Lugoj, Caransebeș, Sibiu, Cluj, Brașov, București, Craiova, Suceava, Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți, Botoșani. În prezent opereta se află în repertoriul principalelor companii de operă din România și se cântă cu emoție mai ales cu ocazia unor aniversări cu încărcătură patriotică. Crai Noi nu se cântă în afara hotarelor și nu este prezentă în lista Operabase.

Roluri: Moș Corbu, cîmpoier bătrîn, Bujor, căpitan de jandarmi, Leonaș, tînăr, Ispravnicul, Anica, orfană, Dochița, tînără țărancă, Corul (Fete și flăcăi de munte, Jandarmi)

Subiect: Acțiunea se petrece în secolul al XIX-lea în piesajul bucolic al Ocinelor Bucovinei. Seara, pe deal, buciul sună vesel de astă dată. Craiul Nou răsare pe creastă și aduce cu el speranță și mister. Simbol al unor noi începuturi, Craiul Nou schimbă vremea și destinul oamenilor, întoarce norocul, aduce bani, afaceri, călătorii sau începutul unei povești de dragoste. Ca de fiecare dată, tinerii așteaptă cu speranță Craiul cel Nou, poate că a venit și vremea lor. Cei aleși sunt de data asta Anica nepoata ispravnicului și cuconașul Leon, un fel de Romeo și Julieta pe plaiuri de munte. Cu ajutorul muntenilor, cei doi tineri obțin până la urmă acordul familiilor, iar Dochița, o frumoasă tărancuță își unește destinul cu Bujor, Căpitanul de Jandarmi. Ca de când lumea, pentru țărani nu este decât încă un crăișor nou ce trebuie înălțat Domn.

Scena (Casa Dochiței la poalele munților. Crai nou pe cer, seară de vară)

Dochița, fetele și flăcăii din sat privesc la Luna Nouă (Crai-nou ! Crai-nou ! Crai-nou ! La noi bine-ai venit). Din culise apare Moș Corbu cîntînd la cîmpoi (Frunză verde stejărel, cît îi omul tinerel). Întîmpinat cu bucurie de tineri, Moș Corbu îi trimite să-i găsească pe cei doi cuconași rătăciți în pădure. Rămăs singur cu Dochița, Moș Corbu o roagă să-l ajute să-i ascundă pe cei doi cuconași, respectiv pe domnul Leonaș stăpînul moșiei și Anica nepoata Ispravnicului. Anica este adusă leșinată de foame pe un pat de crengi, în timp ce cuconașul suspină (Anico, Anico ! fă-ți milă de mine, Răspunde-mi iubito, căci mor lîngă tine !). Cînd își revine, Anica și Leonaș cîntă de bucurie (O ! fericire ! Dulce simțire ! Din rătăcire eu mă deștept ...Cerul păzește, El ocrotește Cine iubește Pîn' la mormînt). Cînd se aude trîmbița jandarmilor Dochița o face nevăzută pe cuconiță iar Leonaș pleacă cu Moș Corbu. Jandarmii apar cîntînd (Marș vesel, cu toții, să prindem și hoții și mîndrele lor). Bujor, căpitanul jandarmilor este întîmpinat cu drag de Dochița (Ah ! ce dulce fericire, dup-o lungă despărțire simt acum în peptul meu !) iar Bujor îi răspunde (De cînd am intrat la oaste, multe fete zac pe coaste, zac mereu de dorul meu). În scenă năvălește Ispravnicul speriat, după ce două matahale l-au amenințat (Ispravnice, moartea te paște la soare, Fugi iute acasă de șezi la răcoare). Bujor pleacă cu jandarmii spre munte iar Ispravnicul rămîne și o chestionează pe Dochița spunînd că împreună cu fata Leonaș a furat și 40 000 de lei. Ispravnicul încearcă și să-i facă ochi dulci fetei, dar fără succes (Ț-oi da salbă de mărgele, și paftale și inele ...Ba ești mîndru de diochi, Și-mi ești drag ..ca sarea-n ochi). Leonaș apare pe furiș, îl împinge pe ispravnic în magazie și îl închide pe dinafara. Întrebat despre bani, Leonaș spune că nici vorbă despre așa ceva, apoi cere să o vadă pe Anica, îmbrăcată acum ca o porumbiță, în straie țărânești. Anica pare fericită (În aceste haine simple, viața-i dulce și plăcută). Jandarmii se întorc cu Moș Corbu și Anica se ascunde din nou în casă. Ispravnicul recunoște în Moș Corbu pe una dintre matahalele care l-au speriat și ca să-l tragă de limbă se așează toți la băut (Să trăiască vinul, vinul și pelinul, Cît îi el de bun, te face nebun). După mai multe pahare, Moș Corbu cîntă și el (Român verde ca stejarul, să-mi trăiască harmăsarul), apoi spune că l-a văzut pe cuconaș pe Stîncă Șoimului. Jandarmii și Ispravnicul se ascund și îl surprind pe Leonaș cînd se întoarce la Anica (Stăi pe loc, că dăm foc). În plină agitație sosește un jandarm cu un bilet. Moș Corbu citește în secret că a fost prins hoțul, cel care a luat banii este chiar fiul de suflet al Ispravnicului (Ispravnice dragă, nu-i lucru de șagă). Amenințat de Moș Corbu că va da totul în vileag, Ispravnicul o logodește pe Anica cu Leonaș, iar Dochița se unește cu Căpitanul Bujor (Crai-nou ! Crai-nou ! Crai-nou ! La noi bine-ai venit).

Arii și momente celebre: Act 1 - Crai-nou ! Crai-nou ! Crai-nou ! La noi bine-ai venit (Dochița, Corul), Frunză verde stejărel, cât îi omul tinerel (Moș Corbu), Anico, Anico ! fă-ți milă de mine, Răspunde-mi iubito, căci mor lângă tine ! (Leonaș), O ! fericire ! Dulce simțire ! Din rătăcire eu mă deștept ...Cerule păzește, El ocrotește Cine iubește Pân' la mormânt (Anica, Leonaș), Marș vesel, cu toții, să prindem și hoții și mândrele lor (Corul), Ah ! ce dulce fericire, dup-o lungă despărțire simt acum în peptul meu ! (Dochița), De când am intrat la oaste, multe fete zac pe coaste, zac mereu de dorul meu (Bujor), Ispravnice, moartea te paște la soare, Fugi iute acasă de șezi la răcoare (Ispravnicul), Ț-oi da salbă de mărgele, și paftale și inele ...Ba ești mândru de diochi, Și-mi ești drag ..ca sarea-n ochi (Ispravnicul, Dochița), În aceste haine simple, viața-i dulce și plăcută (Anica), Să trăiască vinul, vinul și pelinul, Cât îi el de bun, te face nebun (Bujor), Român verde ca stejarul, să-mi trăiască harmăsarul (Moș Corbu), Stăi pe loc, că dăm foc (Corul), Ispravnice dragă, nu-i lucru de șagă (Moș Corbu), Crai-nou ! Crai-nou ! Crai-nou ! Crai-nou ! La noi bine-ai venit (Corul)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1981 - Electrecord, Corul Conservatorului Ciprian Porumbescu (Mioara Cortez David - Dochița, Nicolae Sasu - Moș Corbu, Eugen Fânățeanu - Leonaș, Ionel Voineag - Bujor, Nicolae Simulescu - Ispravnicul)

[Înapoi la cuprins](#)

41. Martiriul Sfântului Sebastian

Title: Martiriul Sfântului Sebastian (Le Martyre de Saint Sebastien, The Martyrdom of Saint Sebastian)

Compozitor: Claude Debussy (1862-1918). Născut la Saint-Germain-en-Laye lângă Paris, tatăl său Manuel Achille Debussy era proprietarul unui magazin de porțelanuri, iar mama sa Victorine Manoury apreta rochiile de gală. Claude era cel mai mare dintre cei cinci copii ai familiei. A primit primele lecții de pian și de muzică la vârsta de 7 ani, de la Jean Cerutti și Antoinette Maute de Fleurville. În anul 1872, la vârsta de 10 ani a fost admis la Conservatorul din Paris unde a studiat în următorii 11 ani cu: Antoine Francois Marmontel (pian), Albert Lavignac (solfegiu), Ernest Guiraud (compoziție), Emile Durand (armonie), Cesar Franck (orga). În anul 1884 a câștigat prestigiosul Prix de Rome, adică o bursă de studiu timp de doi ani la Academia Franceză din Roma. În anul 1899 s-a căsătorit cu Marie Rosalie Texier (1873-1932). S-a recăsătorit în anul 1908 cu Emma Bardac (1862-1934) iar fructul căsătoriei lor a fost o fată, Claude Emma. În același an, Claude Debussy a devenit membru al consiliului director la Conservatorul din Paris. Opere: Rodrigue et Chimene (1892), Pelleas et Melisande (1902), Le diable dans le beffroi (1911), La chute de la Maison Usher (1917), Le Martyre de Saint Sebastien (1911). Ballet: Khamma (1912), Jeux (1913), La Boite a joujoux (1913), Le palais du silence ou NO-JA-LI (1914). Compozițiile sale muzicale mai includ: muzică orchestrală, compoziții pentru solo instrumental și orchestră, muzică de cameră, muzică pentru pian, muzică pentru pian și voce, compoziții vocale.

Libret: Gabriele D'Annunzio (1863-1938). Prinț de Montenevoso și Duce de Gallese, Gabriele D'Annunzio a fost un scriitor, poet și dramaturg din Italia. Anul 1910 l-a găsit la Paris unde a scris textul pentru Martiriul Sfântului Sebastian cu dedicație pentru actrița și dansatoarea Ida Rubinstein. Vaticanul a reacționat prompt și a plasat întreaga operă a lui D'Annunzio în Indexul Cărilor Interzise de Sfântul Sinod. Ca rezultat al excomunicării, spectacolul nu a avut succes la public, dar în schimb a fost înregistrat și readaptat de numeroase ori, notabile fiind versiunile realizate de Pierre Montreux, Charles Munch, Leonard Bernstein și Michael Tilson Thomas. Un film cu acest subiect a fost realizat în anul 1984 de Petr Weigl. Spectacolul nu este o operă propriu zisă, ci o piesă muzicală de tip mister biblic, centrată în jurul legendei Sfântului Sebastian, un căpitan al Gărzii Pretoriene care a primit cuvântul Domnului și a murit ca un martir. Biserica Romano Catolică comemorează opțional memoria Sfântului Sebastian în ziua de 20 Ianuarie, iar sărbătoarea Sfântului Sebastian este în ziua de 18 Decembrie.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a fost la data de 22 Mai 1911, la Teatre du Chatelet, Paris.

Producătorul Gabriel Astruc a utilizat o scenografie și costume realizate de pictorul rus Leon Bakst (1866-1924), membru al trupei Ballets Russes, condusă de Serghei Diaghilev. Orchestra a fost condusă de Andre Caplet iar Desire Emile Inghelbrecht a condus corul. Adeline Dudlay a cântat rolul Mamei Îndurerate, Vera Sargine a cântat rolul fiicei bolnavului de friguri, Desjardins a fost Împăratul iar Henry Krauss a fost prefectul. Demantelată de scandalul excomunicării, producția acestuia spectacol nu a intrat în repertoriul trupei și a rămas în semiobscuritate deși compozitorul a contestat vehement decizia. În prezent, lucrarea se cântă rare ori în forma sa originală. Mai frecvent se cântă sub forma unei suite orchestrale formată din patru momente muzicale cu subtitlul Fragmente Simfonice. Primul astfel de spectacol a fost dirijat de Edgar Varese la Praga în luna Ianuarie a anului 1914. Imediat după premieră, spectacolul a fost tradus și publicat în Italia de către Ettore Jani. Anul 2018 marchează centenarul morții lui Debussy. Un album muzical destinat memoriei compozitorului a fost produs de Philharmonia Orchestra și Pablo Heras Casado. Cântat rare ori, spectacolul Le Martyre de saint Sebastien nu este prezent în lista Operabase.

Roluri: Sfântul Sebastian, naratorul, Mark și Marcellain, gemenii, Virgina Erigona, Vox Coelestis, Muzicieni, Mama Îndurerată, Vox Sola, Corul (arcași din Emesa, Serafimi, Syrieni, Martiri, Virgine, Apostoli, Îngeri)

Subiect: Sebastian a fost un soldat Roman, născut în Gallia (Franța) și educat la Mediolanum (Milano). Ajuns căpitan al Gărzii Pretorienilor, în timpul lui Cezar Augustus Dioclețian, datoria lui era să asiste la execuția martirilor creștini. Doi astfel de creștini, pe nume Marcu și Marcelian, membrii ai unei familii distinse din Roma, au refuzat să aducă sacrificii pe altarul zeilor romanilor și au fost condamnați la moarte. În timpul execuției, anathemizat de mama celor doi, Sebastian a avut revelația lui Isus Christos și s-a întors împotriva Împăratului. Condamnat spre a fi executat chiar de arcașii săi, Sebastian a găsit putere să-i încurajeze, convins fiind că suferind patimile Domnului trupul său se va unifica cu Isus. Moartea sa eroică a deschis Porțile Cerului unde sufletul său a fost întâmpinat de corul îngerilor.

Act 1 (În grădina cu Crini)

În grădina unui palat, gemenii creștini Marcu și Marcelian sunt înlănțuiți la stâlpul infamiei (Frate, cum va arăta lumea asta fără dragostea mea). Sebastian, căpitanul gărzii, conduce plutonul de execuție cu inima zdrobită (Dacă sunt demn de Fiul Tău ...stigmatul durerii lui e în mâinile mele puternice ...prin fierul ultimei mele săgeți ...întesc). Văzând moartea cu ochii, Sebastian a auzit de nenumărate ori corul îngerilor din Cer și a simțit fiecare săgeată trasă cum îi arde carnea (Aud melodia întregii lupte, corul divin al celor șapte patimi). Dansând desculț pe cărbunii încinși, Sebastian are revelația lui Isus (Dansez în patima toridă a crinilor în flăcări, Glorie ție Isuse Rege ! ...aud sunetul etern al celor șapte trâmbițe).

Act 2 (Camera Magică)

Un loc misterios și fantastic, unde în spatele unor uși gigantice din bronz stau vrăjile și aparițiile ciudate, astrologii și necromații. Din spatele acestor uși, Sebastian aude vocea lui Erigone , fecioara Grânelor Aurii (Eu seceram urechile de aur în lanul de porumb ...și am fost Sfânta Fecioară, fidelă doar umbrei și cântecului meu). Când porțile dintre Pământ și Cer s-au deschis larg, Sebastian a identificat în moartea victimelor sale martiriul lui Isus Christos (Se deslușesc stigmatul Corpului Divin ...Iubire Doamne, iată viața mea). Vox Coelestis îi răspunde cu mirare (Cine plânge atât de dulce pentru copilul meu, crinul meu, născut cu carnea pură ?).

Act 3 (Consiliul Falșilor Zei)

În curtea palatului lui Cezar Augustus, Sebastian își arată lipsa de respect față de divinitatea Împăratului și față de cea a vechilor zei (Cezare, eu am deja coroana mea, Nu mă mai tem de fier). Mama Îndurerată, stupefiată și furioasă vrea să răzbune moartea copiilor ei (Vezi acești copii minunați scăldați în sânge purpurii ...Dumnezeu, acolo este Dumnezeu ! El a răsărit). Sebastian declară că Împăratul este cel hain iar mîngâierea o găsește în Isus Christos (Isus mă va glorifica, Eu și Christos suntem un singur trup, Christos e Rege ! Tu ești doar noroi. Moartea este viață).

Act 4 (Martiriul lui Sebastian)

Condamnat la moarte prin săgetare, legat de un arbore de laur (lemnul lui Apollo), Sebastian îi roagă pe arcașii săi să țintească drept (Nu tremurați, nu plângeți ! ...Intoxicați cu sânge să fiți ca-n toiul luptei ...Eu vă cer acum teribila iubire ...Binecuvîntată va fi prima stea !). După sunetul primelor lovituri de săgeată, Corul Sirienilor răspunde (Ah ! Plângeți voi femei ale Syriei ...Întunecatul Hades ia tot ce e frumos ...Coborâți-vă torțele. Iubire ! Plângeți ! Plângeți !)

Act 5 (Paradisul)

Nu se mai aude nici un cuvânt vorbit. Pădurea este luminată de o rază celstă. De sus, corurile Martirilor, al Virginelor, al Apostolilor și cel al Îngerilor salută pe rînd sosirea noului sfânt (Cine vine ? ...Ești preaslăvit Ești un sfânt ...Ești minunat). Sufletul lui Sebastian răspunde (Vin, mă ridic, am aripi ...sunt un suflet Doamne, un suflet din sufletul Tău).

Momente și arii celebre: Act 1 - Frate, cum va arăta lumea asta fără dragostea mea (Gemenii), Dacă sunt demn de Fiul Tău ...stigmatul durerii lui e în mâinile mele puternice ...prin fierul ultimei mele săgeți ...țintesc (Naratorul), Aud melodia întregii lupte, corul divin al celor șapte patimi (Naratorul), Dansez în patima toridă a crinilor în flăcări, Glorie ție Isuse Rege ! ...aud sunetul etern al celor șapte trâmbițe (Naratorul) Act 2 - Eu seceram urechile de aur în lanul de porumb ...și am fost Sfânta Fecioară, fidelă doar umbrei și cântecului meu (Erigone), Se deslușesc stigmatele Corpului Divin ...Iubire Doamne, iată viața mea (Naratorul), Cine plânge atât de dulce pentru copilul meu, crinul meu, născut cu carnea pură ? (Vox Coelestis) Act 3 - Cezare, eu am deja coroana mea, Nu mă mai tem de fier (Naratorul), Vezi acești copii minunați scăldați în sânge purpurii ...Dumnezeu, acolo este Dumnezeu ! El a răsărit (Mama Îndurerată), Isus mă va glorifica, Eu și Christos suntem un singur trup, Christos e Rege ! Tu ești doar noroi. Moartea este viață (Narator) Act 4 - Nu tremurați, nu plângeți ! ...Intoxicați cu sânge să fiți ca-n toiul luptei ...Eu vă cer acum teribila iubire ...Binecuvîntată va fi prima stea ! (Naratorul), Ah ! Plângeți voi femei ale Syriei ...Întunecatul Hades ia tot ce e frumos ...Coborâți-vă torțele. Iubire ! Plângeți ! Plângeți ! (Corul of Syrienilor) Act 5 - Cine vine ? ...Ești preaslăvit Ești un sfânt ...Ești minunat (Corurile), Vin, mă ridic, am aripi ...sunt un suflet Doamne, un suflet din sufletul Tău (Sebastian).

Balet: La premieră, Sfântul Sebastian a fost interpretat de actrița și dansatoarea din Rusia Ida Lvovna Rubinstein (1883-1960), membră a trupei de balet Ballets Russes, pe o coreografie produsă de Michael Fokine (1880-1924). Numărul ei a fost un triumf și un imens scandal în același timp. Arhiepiscopul Parisului le-a interzis catolicilor să participe la spectacol deoarece Sfântul Sebastian era personificat de o femeie. A fost însă dorința specifică a autorului (D'Annunzio) să prezinte un suflet de femeie în carcasa unui trup de bărbat (în timpurile Romanilor, se considera că doar femeile sunt suficient de lașe pentru a fi creștine).

Discuri și înregistrări: 1953 Oklahoma City Symphony Orchestra and Chorale (Victor Alessandro -Conductor, Frances Yeend and Miriam Stewart - Sopranos, Anna Kaska - Contralto) 1953 Orchestre de la Suisse Romande (Ernest Ansermet - Conductor, Robert Mermoud- Chorus master, Suzanne Danco, Nancy Waugh, Lise de Montmollin - Sopranos), 1960 The Choral Art Society (Leonard Bernstein - Conductor, Felicia Montealegre - St.Sebastian, Fritz Weaver - Narrator, Adele Addison, Virginia Babikian, Marlena Kleinman, Johanna Simon - Sopranos), 1991 London Symphony Orchestra and Chorus (Michael Tilson Thomas - Conductor, Leslie Caron - Narrator, Ann Murray, Sylvia McNair, Nathalie Stutzmann - Sopranos), 2011 BBC National Chorus and Orchestra of Wales (Thierry Fisher - Conductor, Irene Jacob, Elisabeth Atherton - Sopranos, Jennifer Johnston - Contralto).

[Înapoi la cuprins](#)

42. Alceste

Titlu: Alceste

Compozitor: Christoph Willibald Gluck (1714-1787). Născut la Weidenwang, în Palatinatul Superior al Germaniei, tatăl său Alexander Gluck a fost pădurar și maestru de vânatoare în serviciul Mănăstirii Plankstetten fondată de benedictini, iar mama sa Maria Walburga era botezată după Sfânta Walburga, patroana orașului învecinat Eichstatt. A primit primele lecții de muzică în școala elementară, de la directorul școlii, sub forma unor lecții particulare. În anul 1728 a continuat studiile la Praga, unde în anul 1731 era înmatriculat la Universitatea din Praga pentru studiul logicii și matematicii. Tot la Praga, la Biserica Maicii Domnului Tyn din Orașul vechi Cristoph Gluck a continuat să cânte la orgă, vioară și violoncel. În anul 1734 a fost angajat la Viena în slujba lui Christian Lobkowitz, pentru a fi protejatul lui Antonio Salieri. A ajuns la Milano în anul 1737 pentru a fi prezentat lui Giovanni Battista Sammartini. Prima sa operă, Artaserse, a fost pusă în scenă la Teatro Regio Ducal. În anul 1745 a fost invitat la Londra, ca profesor de muzică și compozitor pe lângă King's Theatre și a pus în scenă două spectacole. Între anii 1747-1750 a călătorit prin Europa cu trupa lui Pietro Mongotti. S-a căsătorit în anul 1750 cu Marie Ann Bergin, fiica unui negustor și bancher bogat, iar fructul căsătoriei lor a fost o fată, Marianne. Începând cu anul 1752 s-a stabilit la Viena unde a fost numit Kapellmeister. A fost înălțat în anul 1756 de către Papa Benedict al XIV-lea la rangul de Cavaler al Lânei de Aur. În anul 1774, fosta sa studentă, Regina Franței Maria Antoaneta l-a luat sub patronajul său la Paris, dar în anul 1780 compozitorul a revenit la Viena. Opere (47 opere printre care): Artaserse (1741), Artemene (1743), Fedra (1745), Antigono (1756), Il re pastore (1756), Orfeo et Euridice (1762), Alceste (1767), Le feste d'Apollo (1769), Paride et Elena (1770), Iphigenie en Aulide (1774), Armide (1777), Echo et Narcisse (1779). Balet: L'Orfano della china (1761), Don Juan (1761), Semiramis (1765). Printre compozițiile sale se mai numără: 9 simfonii, un concert pentru flaut, un concert pentru violoncel, muzică de cameră, muzică sacră și muzică vocală.

Libret: Ranieri de' Calzabigi (1714-1795). Ranieri de' Calzabigi a fost un poet și libretist din Italia. La Paris, poetul a fost bun prieten cu celebrul aventurier Giacomo Cassanova. Printre lucrările sale, Calzabigi a publicat și o ediție completă a textelor lui Pietro Domenico Metastasio (1698-1782), cel mai important producător de librete pentru operă din acele timpuri. În anul 1761 s-a stabilit la Viena unde a colaborat cu Christian Gluck pentru: Orfeo și Euridice (1762), Don Juan (1764), Alceste (1767), Paris și Elena (1770). Textul libretului se bazează pe piesa de teatru antic Alcestis a lui Euripides. Alcestis a lui Euripides, scrisă cu un ton ambiguu tragicomic este cea mai veche dintre tragediile sale antice și s-a jucat pentru prima dată în anul 438 îen la festivalul Orașului Dionysopolis. Tipică pentru moravurile societății antice patriarhale, această satiră i-a atras lui Euripides premiul secund de popularitate. În anul 1769 când a publicat partitura, compozitorul a adăugat și o prefață cu indicațiile lui Calzabigi. Deși Alceste nu are nici un rol pentru tenor castrato, în anul 1770 Christoph Gluck a rescris rolul lui Admetus pentru vocea de soprano castrato a prietenului său Giuseppe Millico.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la Viena la Burgtheater, la data de 26 Decembrie 1767. Versiunea în limba franceză cu un libret revizuit de Leblanc du Roullet a avut premiera la Paris la data de 23 Aprilie 1776 în cea de a doua sală de la Palais Royal. Opera a fost apoi reluată pe scena din Paris între anii 1861 și 1866. Primul spectacol din Marea Britanie a avut loc în anul 1795 la King's Theatre din Londra. În timpurile moderne, în rolul lui Alceste a strălucit Maria Callas în producția de la La Scala din Milano din anul 1954. La Opera Metropolitan din New York, Alceste a avut premiera la data de 24 Ianuarie 1941, urmată apoi de alte două producții puse în scenă în anii 1972 și respectiv 1974. Opera din Chicago a deschis cu Alceste stagiunea din anul 1990. Catherine Naglestad a cântat de zece ori rolul lui Alceste între Ianuarie și Martie 2006 pe scena Operei de Stat din Stuttgart. În New Mexico, Alceste a făcut parte din festivalul de operă oferit în anul 2009 de Opera din Santa Fe, cu Christine Brewer în rolul titular. În sesiunea 2015/2016, opera Alceste s-a cântat în întreaga lume de 77 ori, în 12 producții diferite și a ocupat locul 209 în lista Operabase.

Roluri: Alceste, Regina din Pherae în Thessalia (soprano), Admetus, Regele din Pherae în Thessalia (tenor), Eumelo și Aspasia, copiii lor (boy soprano), Evander, confidentul lui Admetus (tenor), Ismene, confidenta lui Alceste (soprano), Marele Preot al lui Apollo (baritone), Apollo (baritone), Oracolul (bass), Herald (baritone), Corul (curteni, cetățeni, doamne de onoare, preoți ai lui Apollo, Zeii Întunericii)

Subiect: Exilat din Olimp, Apollo a petrecut nouă ani în slujba Regelui Admetus din Thessalia, recunoscut pentru ospitalitatea sa. Pentru a recompensa ospitalitatea regelui, Apollo îi oferă viață eternă, cu condiția să găsească pe cineva care să-l înlocuiască atunci când Moartea va veni să-i ceară sufletul. Devotata sa soție Alceste este singura dispusă să moară în locul lui, de dragul dragostei lor și a iubirii față de copiii lor. Pe patul de moarte, Alceste cere însă ca Admetus să se mai recăsătorească niciodată. La moartea ei, Admetus dorește să se sinucidă, dar este oprit pentru a-și îndeplini obligațiile de monarh. Mulțumiți de sacrificiul credincioasei soții, zeii au decis însă să o lase să trăiască iar zeul Apollo vine personal să o readucă printre oameni. În piesa lui Euripide și în versiunea franceză a operei, Hercules, prietenul cel mai bun al lui Admetus, este implicat în miraculoasa renaștere a lui Alceste.

Act 1 (Piața cea mare a orașului Pherae / Templul zeului Apollo)

Harald anunță că ultimele zile ale regelui lor se apropie (Popor ce jalește amarnica soartă a lui Admetus). Ismene și Evander, confidentii Casei Regale deplâng soarta lor (Nenorocit palat scufundat în lacrimi ...în van plângem pentru el ...să mergem să consultăm Oracolul). Scena 2 - Poporul deplânge soarta regelui și a copiilor lui (Cine strânge la pieptul său scâncetul copiilor mici, copii inocenți). Alceste iese din palat și ține un lung discurs (Eu pierd un soț iubit, voi pierdeți iubitul vostru rege). Scena 3 - În fața altarului, Marele Preot declamă o incantație (Pentru tine, Zeu al Zilei, pentru tine bijuterie și splendoare a Cerului, pentru tine noi sacrificăm aceste victime). Scena 4 - Alceste cântă în fața altarului rugăciunea ei (Dumnezeule, etern, imortal ...primește cu bunăvoință darurile și rugăciunile mele). Marele Preot identifică semne că darurile au fost acceptate (...Altarul se clatină, tripodul tremură, pământul vibrează, tot templul rezonază !). Prin gura statuii, Oracolul răspunde (Regele va muri dacă altcineva nu-i va lua locul). Scena 5 - Terifiată de o astfel de perspectivă, Alceste decide să ofere un exemplu de generozitate pentru soțiile credincioase din viitor (Îl recunosc pe Dumnezeu, Dumnezeu se mișcă în trupul meu și mă inspiră la un glorios sacrificiu). Scena 6 - Evander și Ismene o roagă pe Alceste să se grăbească deoarece regele a cerut să o vadă pentru ultima oară (El cere să te vadă, Regele te cheamă). Scena 7 - Toți cetățenii orașului plâng tragic (Și nu s-a oferit nimeni ? ...Speranța e în van ...tronul nu este tocmai apogeul fericirii).

Act 2 (Codri întunecați, pădurea sacră a Zeilor Întunericii / O cameră din palat)

Alceste intră în pădure însoțită cu reticență de Ismene (Oprește-te. De ce lași în urmă soțul muribund, copiii plângând, palatul îndurerat ?). Scena 2 - Rămasă singură, Alceste cheamă judecata de apoi (Ajutați-mă zei, acum este momentul ... Nu mai am voce, nici lacrimi, leșin, mor). Zeii Întunericii răspund la chemare uimiți de decizie, dar Alceste insistă (Pentru tine, pentru al meu soț mi-am consacrat întreaga viață ...Atunci vino, moartea te primește și îți arată calea către Lethe, fluviul morților). Scena 3 - Curtenii sărbătoresc neașteptata însănătoșire a lui Admetus. Balet. Scena 4 - Regele Admetus aude de la Evander care a fost condiția însănătoșirii sale (Evander, din ce letargie mă trezesc acum ...unul dintre cei dragi a împlinit destinul ...a fost cineva, stăpânul meu, care s-a oferit să moară în locul tău). Scena 5 - La cererea regelui, Alceste intră în scenă, palidă, incapabilă să vorbească (Nevastă ! Iubirea mea ! De ce nu mă îmbrățișezi ?). Aflând despre sacrificiul ei,

Admetus vrea să-l refuze, dar este prea târziu (Nu am să trăiesc, în van este acest dar, eu nu-l primesc ...Bărbate, nu mai este timp, angajamentul meu e scris în ceruri). Scena 6 - În ultimele ei momente, Alceste dorește o scenă grandioasă pentru a-și lua adio de la copii (...aduceți girlande de flori, parfumuri, fie ca zeii să primească ultimele mele ofrande).

Act 3 (Holul magnific al Palatului Regal)

Admetus se plânge lui Evander de inexorabila soartă (Jurămintele lui Alceste nu pot fi revocate Zeul este tăcut). În agonie, Alceste intră în scenă sprijinită de Ismene (Doresc să juri că ai noștri copii nu te vor vedea în brațele altei soții). Admetus este fericit să-i promită (Alceste ! Comoara mea ! Jur în fața zeilor și în fața ta). Zeii Întunericului își revendică premiul (Vino, Alceste, amintește-ți jurământul, niciodată sălbatica, aspra soartă nu a așteptat atât de mult). Scena 3 - Moartea lui Alceste este marcată de o simfonie (Plângeți, O țară ! O Thessalie ! Alceste a murit !). Curtenii se luptă cu Admetus pentru a-l împiedeca să-și ia viața (Alceste a murit și viața este acum doar o tortură). Scena 4 - Cerul se luminează și plutind printre nori apare Apollo însoțit de Alceste (Credința și sacrificiul generoasei tale soții au fost pe placul zeilor. ...Ți-o restitui pe Alceste). Toți cei de pe scenă sărbătoresc fericitul moment (O dragii mei copii ! O preaiubite soț ! ...O Ceruri Iertătoare ! Preabune Dumnezeu ! Ce fericită zi !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Popor ce jalește amarnica soartă a lui Admetus (Herald), Nenorocit palat scufundat în lacrimi ...în van plângem pentru el ...să mergem să consultăm Oracolul (Ismene, Evander), Cine strânge la pieptul său scâncetul copiilor mici, copii inocenți (Corul), Eu pierd un soț iubit, voi pierdeți iubitul vostru rege (Alceste), Pentru tine, Zeu al Zilei, pentru tine bijuterie și splendoare a Cerului, pentru tine noi sacrificăm aceste victime (Marele Preot), Dumnezeule, etern, imortal ...primește cu bunăvoință darurile și rugăciunile mele (Alceste), ...Altarul se clatină, tripodul tremură, pământul vibrează, tot templul rezonază ! (Marele Preot), Regele va muri dacă altcineva nu-i va lua locul (Oracolul), Îl recunosc pe Dumnezeu, Dumnezeu se mișcă în trupul meu și mă inspiră la un glorios sacrificiu (Alceste), El cere să te vadă, Regele te cheamă (Ismene), Și nu s-a oferit nimeni ? ...Speranța e în van ...tronul nu este tocmai apogeul fericirii (Corul) Act 2 - Oprește-te. De ce lași în urmă soțul muribund, copiii plângând, palatul îndurerat ? (Ismene), Ajutați-mă zei, acum este momentul ... Nu mai am voce, nici lacrimi, leșin, mor (Alceste), Pentru tine, pentru al meu soț mi-am consacrat întreaga viață ...Atunci vino, moartea te primește și îți arată calea către Lethe, fluviul morților (Alceste, Zeii Întunericului), Evander, din ce letargie mă trezesc acum ...unul dintre cei dragi a împlinit destinul ...a fost cineva, stăpânul meu, care s-a oferit să moară în locul tău (Admetus, Evander), Nevastă ! Iubirea mea ! De ce nu mă îmbrățișezi ? (Admetus), Nu am să trăiesc, în van este acest dar, eu nu-l primesc ...Bărbate, nu mai este timp, angajamentul meu e scris în ceruri(Admetus, Alceste), ...aduceți girlande de flori, parfumuri, fie ca zeii să primească ultimele mele ofrande (Alceste) Act 3 - Jurămintele lui Alceste nu pot fi revocate Zeul este tăcut (Admetus, Evander), Doresc să juri că ai noștri copii nu te vor vedea în brațele altei soții(Alceste), lceste ! Comoara mea ! Jur în fața zeilor și în fața ta (Admetus), Vino, Alceste, amintește-ți jurământul, niciodată sălbatica, aspra soartă nu a așteptat atât de mult (Zeii Întunericului), Plângeți, O țară ! O Thessalie ! Alceste a murit ! (Corul), Alceste a murit și viața este acum doar o tortură (Admetus), Credința și sacrificiul generoasei tale soții au fost pe placul zeilor. ...Ți-o restitui pe Alceste (Apollo),O dragii mei copii ! O preaiubite soț ! ...O Ceruri Iertătoare ! Preabune Dumnezeu ! Ce fericită zi ! (Alceste, Admetus)

Balet: - Act 2 - Scena 3 - Un dans al fericirii pentru a celebra însănătoșirea regelui. Act 3 - Scene 3 - Umbrele primesc sufletul lui Alceste.

Discuri și înregistrări: 1952 Decca LP Geraint Jones Orchestra and singers 1957 and 1970 London Records (Kirsten Flagstad, Raoul Jobin, Alexander Young, Marion Lowe, Thomas Hemsley, Joan Clark, Rosemary Thayer), 1995 Bavarian Radio Symphony Orchestra (Jessye Norman, Nicolai Gedda, Peter Lika, Robert Gambill, Roland Bracht, Kurt Rydl, Brend Weikl), 2002 English Baroque Soloists and Monteverdi Choir (Anne Sofie von Otter, Dietrich Henschel, Paul Groves, Yann Beuron, Joanne Lunn, Katherine Fuge, Nicolas Teste, Ludovic Tezier), 2005 Royal Opera at Covent Garden (Elaine Mary Hall, Janet Baker, Janice Hooper Roe, John Shirley Quirk, Jonathan Summers, Mark Curtis, Matthew Best, Philip Gelling, Robert Tear)

[Înapoi la cuprins](#)

43. King Arthur

Titlu: Regele Arthur (King Arthur)

Compozitor: Henry Purcell (1659-1695). Născut în Westminster Londra, tatăl său Henry Purcell Senior a fost un gentleman, membru al corului de la Chapel Royal iar mama sa a fost Elisabeth Purcell. A avut doi frați, Edward și Daniel. La moartea tatălui său, a fost adoptat de unchiul său Thomas Purcell, deasemenea muzician și membru al corului de la Chapel Royal, cel care a intermediat includerea lui Henry în corul de copii. Ca membru al corului, a studiat cu Henry Cooke și Pelham Humfrey. În anul 1673 a fost acceptat ca ajutor al constructorului de orgi John Hingston, responsabil cu instrumentele cu jet de aer ale regelui. A studiat la Școala Westminster și începând cu anul 1676 a fost angajat copist la Westminster Abbey. În anul 1679 a devenit organist la Westminster Abbey unde și-a dedicat tot timpul compozițiilor de muzică sacră, iar din anul 1682 a fost numit organist și la Chapel Royal. S-a căsătorit în anul 1680 cu Frances Peters iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii, dintre care patru au murit la vârste fragede. La fel ca Bach și Hendel, Purcell este onorat în Calendarul Liturgic al Bisericii Episcopale cu o zi de sărbătoare, în 28 Iulie. Opere: Dido and Aeneas (1688), Prophetes or the History of Dioclesian (1690), King Arthur (1691), The Fairy Queen (1692), Timon of Athens (1694), The Indian Queen (1695), The Tempest or The Enchanted Island (1695). Cântecele pentru spectacolele de teatru muzical: Theodosius (1680), The Three Dukes of Dunstable (1688), Circe (1690), The Two Sosias (1690), The Gordian Knot Unty'd (1691), The Great Mogul (1692), Cleomenes, the Spartan Hero (1692), Sir Anthony Love (1692), Oedipus (1692), The Double Dealer (1693), Distresses Innocence (1694), The Married Beau (1694), Don Quixote (1695/95), Abdelazer (1695), The British Heroine (1695). Opera sa muzicală mai include: 65 antheme, 100 imnuri și compoziții de muzică sacră, 50 canonuri, 30 ode și cântece laice.

Libret: John Dryden (1631-1700). John Dryden a fost un poet, critic literar și dramaturg, cel care a devenit primul Poet Laureat al Angliei în anul 1668. A dominat viața literară a timpului său în așa măsură încât în cercurile literare perioada respectivă este denumită Epoca Dryden. Opera sa include 29 de piese de teatru, printre care: The Indian Queen, The Indian Emperor, An Evening's Love, Marriage a la Mode, The State of Innocence, All for Love, Oedipus, Albion and Albanus, Don Sebastian, Amphytrion, King Arthur, The Secular Masque. Opera sa mai include însă și poezii, ode, satire, elegii sau eseuri. Intriga libretului se țese în jurul luptei lui Arthur pentru a elibera pe logodnica sa răpită de Regele Oswald din Kent. Este doar o semi-operă deoarece personajele principale nu cântă, decât dacă sunt supranaturale, sunt preoți sau sunt sub influența alcoolului. În schimb, personajele secundare cântă, de obicei pentru a înveseli atmosfera. Dryden a scris libretul în anul 1684 pentru a omagia cea de a 25-a aniversare de la Restaurarea pe tron a Regelui Charles, dar regele a murit în anul imediat următor și a fost nevoit să modifice libretul ca urmare a noilor circumstanțe politice (a pierdut postul de Poet Laureat al Casei Regale). Există numeroase alte opere cu același subiect, printre care: Merlin (Karl Goldmark), Arthus (Amadeu Vives), Merlin (Isaac Albeniz), Le roi Arthus (Ernest Chausson), The Birth of Arthur (Rutland Boughton).

Istoricul spectacolului: King Arthur s-a jucat pentru prima dată la Queen's Theatre, Dorset Garden, în Londra, spectacolul fiind recenzat în London Gazette din 4 per 8 Iunie 1691, fapt ce sugerează o premieră la o dată apropiată. Spectacolul s-a dovedit a fi cel mai mare succes de casă al acelor timpuri. Rolul Regelui Arthur a fost jucat de Thomas Betterton, cel mai important actor din epoca Restaurăției, iar Charlotte Butler a cântat rolul lui Cupidon. Opera a mai fost reluată încă de două ori în timpul vieții compozitorului și era încă în scenă la sfârșitul anilor 1690. Prima producție majoră din secolul următor a fost în anul 1736 la Londra. Ulterior, spectacole cu versiuni revizuite ale libretului au fost cele de la Dublin 1763, versiunea David Garrick și Thomas Arne 1770 și respectiv versiunea John Tremble și Thomas Linely 1770. În timpurile moderne spectacolul a fost pus în scenă în anul 1995 la Theatre du Chatelet, Paris având ca vedete sopranele Susannah Walters, Veronique Gens, Claron McFaddon, Sandrine Piau și bass-ul Jonathan Best. La New York, Regele Arthur a avut premiera la data de 28 Iunie 2004, la Ziehfeld Theatre, urmată de producția din 5 Martie 2008 de la State Theater. Acest spectacol tipic englezesc a fost tradus în limba germană și jucat de actori germani sau austrieci în cadrul Festivalului Salzburg

2004. În Australia, Regele Arthur a fost pus în scenă la Sidney la data de 25 Septembrie 2010 la City Recital Hall Angel Place, având ca vedete pe Penelope Mills, Christopher Saunders, Paul McMahon și Paul Goodwin Groen. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Regele Arthur s-a cântat în întreaga lume de 126 ori, în 30 de producții diferite și a ocupat locul 150 în lista Operabase.

Roluri: Regele Arthur, Oswald Rege de Kent, Conon Duce de Cornwall, Merlin vrăjitor, Osmond magician, Aurelius prieten, Albanact căpitanul gărzii, Guillamar saxon, Emmeline Ducesă de Cornwall, Matilde dama de companie (roluri vorbite), Cupidon / Philidel un spirit al aerului (soprano), Grimbald un spirit al pământului (bass sau baritone), Preoți saxoni (bass sau tenor), Două Valkyrii (soprano și alto), Soldat briranic (tenor), Cioban și ciobănițe (tenor, sopranos, corul), Geniul frigului (bass), Două sirene (sopranos), Trei nimfe (sopranos), Aeolus (bass), Nereid (soprano), Pan (bass), Venus (soprano), El (bass), Ea (soprano), Comus (bass), Honour (soprano)

Subiect: Este o luptă cavalească dintre doi regi, Regele Arthur și Regele Oswald, pentru mâna unei prințese împreună cu ținutul Kent din Anglia. Fiecare dintre regi este secondat de un vrăjitor, sau un magician, capabil să invoce puterea zeilor sau pe cea a unor creaturi supranaturale. Ca rezultat, un spirit al aerului pe nume Philidel și un spirit al pământului pe nume Grimbald se implică în luptă, regii devenind doar niște acționari ai voinței lor. În runda finală, partida formată din Regele Arthur, Merlin și Philidel învinge în luptă iar partida învinsă este iertată. Și apoi au trăit fericiți în vecii vecilor. Povestirea originală, Legenda Regelui Arthur, a fost inventată în secolul al XII-lea de un călugăr britanic pe nume Geoffrey Monmouth și a fost inclusă în cronică sa De gestis Britonum, carte extrem de populară în acele timpuri. În decursul veacurilor s-au scris mai mult de 50 de opere literare având ca subiect Legenda Regelui Arthur, urmate apoi de nenumărate adaptări pentru film și televiziune, animație, satiră și comedie, jocuri video sau producții muzicale.

Act 1 (Un altar al zeilor saxoni Woden, Thor și Freya)

Britanicii conduși de creștinul Arthur se pregătesc de luptă împotriva saxonilor păgâni conduși de Oswald, pentru a domina ținutul Kent. Scena 2 - Oswald împreună cu magicianul Osmond au sacrificat caii pe altarul zeilor lor și acum invocă suportul zeilor (Noi am făcut sacrificiul... prada o onorăm, moartea o sfidăm, în luptă căzând, faimă câștigăm) Scena 3 - În spatele scenei are loc o luptă cu tobe, trompete și comenzi militare. După bătălie britanicii își manifestă bucuria victoriei (Leșinații de saxoni au părăsit frontul, trompetele lor se tânmuiesc jalnic, au fugit, au fugit, au fugit, au fugit).

Act 2 (În pădure, pe urmele saxonilor / Un pavilion)

Philidel, un spirit al aerului, unul dintre îngerii căzuți, îl avertizează pe Merlin că un spirit al pământului pe nume Grimbald plănuiește să-i înșele pe britanici pentru ca să cadă de pe stânci sau să se înece în râuri și mlaștini (Să nu ai încredere în prietenul malițios, tu vezi doar niște lumini amăgitoare priticite de spirite). Grimbald însă refuză să cedeze lupta și produce din ce în ce mai multe urme false (Vezi, vezi câte urme sunt pe câmpie, Asta este direcția în care a fugit Oswald). În final, soldații urmează sfatul lui Philidel iar Grimbald se scufundă în pământ cu o înjurătură (Ne ținem respirația, soldații vor rezista). Scena 2 - Într-un pavilion, Emmeline și Matilda se delectează cu un spectacol al ciobanilor din Kent în timp ce așteaptă sosirea lui Arthur (Ce binecuvântați sunt ciobanii, ce fericite sunt slugile lor ...Legămintele pentru căsătorie sunt aici, vă

așteaptă). Rămase singure, Emmeline și Matilda sunt capturate de Oswald iar britanicii se pregătesc acum să le elibereze din fortăreața saxonilor.

Act 3 (Un codru întunecat)

Fortăreața saxonilor este ascunsă de un codru magic și numeroase orori produse de Grimbald, spiritul pământului. Philidel este capturat de Grimbald, dar reușește să-l prindă la rîndul său în plasă pe spiritul malefic cu o vrajă puternică. Philidel stropește ochii lui Emmeline cu niște picături fermecate și ea îl vede ca prin farmec pe Arthur. În cele câteva momente reușește să-i spună că este dorită și de Osmond, nu doar de Oswald. În castelul saxonilor, Osmond l-a aruncat pe Oswald în închisoare și acum o curtează insistent pe Emmeline, dar este refuzat. Osmond o amenință însă că va atrage asupra ei gerul cel aspru al lui Thule adus tocmai din Islanda. Când lovește cu cârja în pământ, scena se transformă pe loc într-o iarnă înghețată. Invocat, Geniul Frigului este însă reticent în îndeplinirea obligațiilor (Ce putere ai tu, ca să mă faci să mă ridic cu greu din patul încărcat cu pături grele de zăpadă veșnică ?). Acțiunea sa este însă contracarată rapid de intervenția lui Cupidon, zeul Iubirii și al Primăverii (Ce te-a apucat să aduci îngheț aicea ? Când dragostea se naște, tot cerul se deschide, iarna o îngenunche, Primăvara reînvie). Cupidon scutură bastonul său și gheața se topește iar cei prezenți încep să danseze. Dans (Aici eu, aici eu, aici eu v-am încălzit ...nu durere, ci iubire, dragostea a înflorit). Auzind strigătele disperate de ajutor ale lui Grimbald, împietrit în pădure, Osmond trebuie să-și întrerupă avansurile libidinoase pentru merge să salveze spiritul malefic.

Act 4 (În pădure)

Singur în pădure, Arthur aude o muzică blândă și găsește un pod din aur peste un pârau din argint. Două sirene ies din apă și îl imploră să lase sabia și să li se alăture la scăldat (Vino scaldă-te cu noi, lasă-ți haina, să fim goi). Arthur rezistă însă cu dârzenie și merge mai departe pentru a fi întâmpinat de nimfe și spiriduși care cântă și dansează (Fericit cine iubește, ce ușor e lanțul său ...decât plăcerile iubirii bucurii mai mari nu sunt). Arthur se luptă însă să rupă vraja și lovește cu sabia un arbore falnic. În locul copacului, Arthur are impresia că o vede pe Emmeline, rănită la un braț, dar Philidel se grăbește să-i arate că viziunea nu este altceva decât tot Grimbald deghizat. Arthur retează atunci copacul și deschide astfel drumul spre fortăreața saxonilor.

Act 5 (Fortăreața saxonilor)

După ce vrăjile sale au fost spulberate și spiritul său malefic a fost capturat, Osmond îl eliberează pe Oswald din închisoare. Scena 2 - Britanicii mășăluiesc spre fortăreață dar Oswald propune ca lupta să se decidă printr-un duel al lui împotriva lui Arthur. Cu ajutorul spiritului său benefic, Arthur îl dezarmează pe Oswald dar îl lasă în viață. Lui Oswald i se cere să se întoarcă în Saxonia, Emmeline se întoarce la Arthur, Osmond este încarcerat de Marlin și apoi se proclamă triumful suveranității britanice, triumful credinței și al iubirii. Zeul Aeolus și cele patru vânturi se retrag lăsând insula Britanna în mări liniștite. Nereidele, Pan, pescarii și poporul, toți cântă și dansează (Tu în străini învață cum să postești luxos, mai buni sunt peștii în țara lor ...Recolta de acasă, recolta de acasă, să batem hora tare, recolta de acasă). Venus intră în scenă dornică să participe și ea la bucuria țăranilor, apoi alături de Cupidon preamărește puterea dragostei (Insulă de poveste, cea mai frumoasă este, în țara asta se iubește, în casa asta Venus locuiește). Cavalerii victorioși sunt apoi onorați cu Ordinul Jartierei (Suveranul nostru prin puterea sa, pe cei puși sub sceptru îi va onora)

Momente și arii celebre: Act 1 - Noi am făcut sacrificiul... prada o onorăm, moartea o sfidăm, în luptă căzând, faimă câștigăm (Corul), Leșinații de saxoni au părăsit frontul, trompetele lor se tânguiesc jalnic, au fugit, au fugit, au fugit, au fugit (Corul) Act 2 - Să nu ai încredere în prietenul malițios, tu vezi doar niște lumini amăgitoare priticite de spirite (Philidel), Vezi, vezi câte urme sunt pe câmpie, Asta este direcția în care a fugit Oswald (Grimbald), Ne ținem respirația, soldații vor rezista (Corul), Ce binecuvântați sunt ciobanii, ce fericite sunt slugile lor ...Legămintele pentru căsătorie sunt aici, vă așteaptă (Ciobanul, Ciobănițele). Act 3 - Ce putere ai tu, ca să mă faci să mă ridic cu greu din patul încărcat cu pături grele de zăpadă veșnică ? (Geniul Frigului), Ce te-a apucat să aduci îngheț aicea ? Când dragostea se naște, tot cerul se deschide, iarna o îngenunche, Primăvara reînvie (Cupidon), Aici eu, aici eu, aici eu v-am încălzit ...nu durere, ci iubire, dragostea a înflorit (Cupidon) Act 4 - Vino scaldă-te cu noi, lasă-ți haina, să fim goi (Două Sirene), Fericit cine iubește, ce ușor e lanțul său ...decât plăcerile iubirii bucurii mai mari nu sunt (Corul) Act 5 - Tu în străini învață cum să postești luxos, mai buni sunt peștii în țara lor ...Recolta de acasă, recolta de acasă, să batem hora tare, recolta de acasă (Corul), Insulă de poveste, cea mai frumoasă este, în țara asta se iubește, în casa asta Venus locuiește

(Venus), Suveranul nostru prin puterea sa, pe cei puși sub sceptru îi va onora (Corul)

Balet: Mark Morris Dance Group împreună cu English National Opera, la London Colisem, au pus în scenă acest spectacol baroc începând cu data de 26 Junie 2006, pe o coreografie realizată de dansatorul, choreograful și regizorul Mark Morris. Act 3 - Cântăreți și dansatori, bărbați și femei, toți dansează în cinstea lui Cupidon, zeul Iubirii, pentru că le-a încălzit inimile și i-a adus pe toți împreună în ciuda timpului geros. Act 4 - Nimfele și spiridușii pădurii dansează pentru Arthur cu ramuri înverzite în mână. Act 5 - Pescarii din Britannia cântă și dansează imediat după ce furtuna s-a potolit. Dansurile lor populare curând se transformă într-o horă și toți bat hora roata.

Discuri și înregistrări: 1958 Philomusica of London (Sir Anthony Lewis - Dirijor), 1979 Harmonia Mundi, The Deller Consort and Choir (Alfred Deller -tenor), 1985 Reato, English Baroque Soloists, Monteverdi Choir (John Eliot Gardiner - Dirijor), 1995 Erato, Les Arts Florissants (William Christie - Dirijor), 1999 Archiv, The English Concert and Choir (Trevor Pinnock - Dirijor), 2004 Glossa, Le Concert Spirituel (Herve Niquet - Dirijor)

DVD: 2005 Euroarts (Nikolaus Harnoncourt - Dirijor), 2009 Glossa, Le Concert Spirituel (Herve Niquet - Dirijor).

[Înapoi la cuprins](#)

44. Opera de Trei Parale

Titlu: Opera de Trei Parale (Die Dreigroschenoper, The Threepenny Opera)

Compozitor: Kurt Weill (1900-1950). Născut în Dessau Saxonia, tatăl său Albert Weill (1867-1950) a fost hazzan (cantor la sinagogă) iar mama sa a fost Emma Ackermann (1872-1955). A fost cel de al treilea copil dintre cei patru copii ai familiei și a început să primească lecții de pian la vârsta de 12 ani. În anul 1915 a început să studieze teorie muzicală, compoziție și artă dirijorală la Herzogliches Hoftheater din Dessau cu Albert Bing. A absolvit Școala Oberrealschule din Dessau în anul 1918 și s-a înscris la Berliner Hochschule für Musik unde a studiat compoziție muzicală cu Engelbert Humperdink, arta dirijorală cu Rudolf Krasselt și contrapunct cu Friedrich Koch. A fost angajat corepetitor la Friedrich Theater din Dessau în anul 1919 și Kapellmeister la Stadtheater din Ludenscheid (recent construit). Începând cu anul 1920 a fost acceptat la Preussische Akademie der Künste din Berlin unde a studiat cu Ferrucci Busoni. Din necesități financiare a dat și lecții particulare de muzică pentru studenți sau a cântat la pian într-o berărie. S-a căsătorit în anul 1926 cu actrița și cântăreața Lotte Lenya (1898-1981) dar nu au avut urmași. Începând cu anul 1933 a părăsit Berlinul pentru Paris, apoi în anul 1935 s-a mutat împreună cu soția la New York unde spectacolul său de music hall Opera de Trei Parale a avut premiera pe Broadway. Opere: Zaubernacht (1922), Der Protagonist (1926), Mahagonny Songspiel (1927), The Threepenny Opera (1928), Happy End (1929), Rise and Fall of the City of Mahagonny (1930), Der Jasager (1930), Die Burgschaft (1932), Die sieben Todsunden (1933), Der Silbersee (1933), A kingdom for a Cow (1935), Johnny Johnson (1936), The Eternal Road (1937), Knickerbocker Holiday (1938), Lady in the Dark (1941), One Touch of Venus (1943), The Firebrand of Florence (1944), Street Scene (1947), Down in the Valley (1948), Love Life (1948), Lost in the Stars (1949), Huckleberry Finn (1950). Opera sa muzicală mai include: 12 lucrări orchestrale, 6 cantate, muzică de cameră, muzică pentru pian, numeroase lied-uri, cântece și cântonete.

Libret: Bertold Brecht (1898-1956). Bertold Brecht a fost un dramaturg și un poet avangardist din Germania. Este autorul a 54 de piese de teatru și scenarii, printre care: Drums in the Night, Lux in Tenebris, The life of Edward II of England, Little Mahagony, The Threepenny Opera, Happy End, The Rise and Fall of the City of Mahagony, The Seven Deadly Sins, Life of Galileo, The Duchess of Malfi, Antigone, The Tutor, Coriolanus, Turandot, Don Juan, Trumpets and Drums. În anul 1927 prietena sa Elisabeth Hauptmann a tradus parțial The Beggar's Opera produsă după piesa poetului englez John Gay (1686-1732) și a atras interesul impresarului Ernst Josef Aufricht de la compania de teatru Theater am Schiffbauerdamm din Berlin. Bertold Brecht a scris libretul operei și a adăugat patru cântece ale poetului francez Francois Villon în traducerea lui Karl Anton Klammer, împreună cu una dintre poeziile sale intitulată Die Moritat von Mackie Messer. Kurt Weill a scris partitura, păstrând o singură melodie dintre cele compuse de John Pepusch (1667-1752) pentru partitura inițială a operei

The Beggar's Opera. Titlul final a fost decis abea cu o săptămână înaintea premierei.

Istoricul Spectacolului: Opera s-a cântat pentru prima dată la Theater am Schiffbauerdamm din Berlin la data de 31 August 1928 cu o scenografie produsă de Caspar Neher. A devenit în scurt timp un mare succes și s-a cântat de 400 de ori în următorii doi ani, soția sa Lotte Lenya cântând rolul Ginny Jenny. Directorul de teatru și film Georg Wilhelm Pabst (1885-1967), din Austria, a produs în anul 1931 o versiune filmată a operei. Până în anul 1933, opera a fost tradusă în 18 limbi și a fost pusă în scenă în Europa de peste 10 000 ori. În Marea Britanie primul spectacol sub formă de concert muzical a fost în anul 1933, dar versiunea integrală a operei a avut premiera abea la 9 Februarie 1956. În Statele Unite ale Americii, premiera de pe Broadway de la Empire Theatre a avut loc la data de 13 Aprilie 1933 dar spectacolul s-a întrerupt după 12 reprezentații. O primă versiune în limba franceză a fost prezentată la Theatre Montparnasse din Paris în luna Octombrie a anului 1930. Tot în anul 1930 a avut loc și premiera de la Moscova la Teatrul Kamerny, în regia lui Alexander Tairov, dar recenzia din ziarul Izvestia a fost destul de rezervată. În Italia premiera a avut loc la Piccolo Teatro din Milano, la data de 27 Februarie 1956, în prezența lui Bertold Brecht. Spectacolul a fost dirijat de Bruno Maderna în regia lui Giorgio Strehler. În România, un spectacol memorabil a fost pus în scenă în anul 1964, în regalia lui Liviu Ciulei, cu Toma Caragiu și Margareta Pâslaru în rolurile principale. Mai recent, spectacolul a fost pus în scenă la Teatrul Nottara în anul 2010. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Opera de Trei Parale s-a cântat în întreaga lume de 190 ori, în 36 de producții diferite și a ocupat locul 112 în lista Operabase.

Roluri: Macheath, poreclit Mackie Cuțitarul (tenor/baritone), Jonathan Jeremiah Peachum, proprietarul magazinului "Prietenul Cerșetorului" (baritone), Celia Peachum, soția lui (mezzo-soprano), Polly Peachum, fiica lui (soprano), Brown, Șeful Poliției (baritone), Lucy Brown, fiica lui (soprano), Ginny Jenny, o animatoare dintr-o tavernă (mezzo-soprano), Filch, un tânăr cerșetor (tenor), Părintele Kimball (baritone), Cântărețul ambulant (baritone), Smith, un polițist (baritone), Walter (tenor), Matthias (tenor), Jakob (tenor), Jimmie (tenor), Ede (tenor), Corul (cerșetori, gangsteri, animatoare, polițiști)

Subiect: Foarte serioasă sau foarte comică (depinde de care parte te afli), aceasta este povestea unor oameni obișnuiți dar "fără de noroc" din Londra. Un oarecare Mr. Macheath, liderul unui gang de hoți se căsătorește cu fiica regelui cerșetorilor. Furios, tata socru vrea să-l belească de viu pe Macheath, dar se pare că noul său ginere a fost camarad de arme și bun prieten cu șeful Poliției. Amenințând că va folosi toată influența sa politică pentru a umple cu mizerabili coloanele ce omagiau Ziua Încoronării Reginei, regele cerșetorilor obține ca rivalul său să fie condamnat la spânzurătoare, dar imediat după epuizarea contextului politic, Macheath nu numai că a fost eliberat dar a fost nominalizat ca membru permanent al nobilimii. Această comedie de situație, tipică, își extrage umorul din asemănarea cu amăgitoarele relații din lumea reală, dintre ofițerii de poliție și clienții lor.

Prolog (Ziua de Târg în cartierul Soho)

Un cântăreț ambulant înveselește mulțimea prezentând o versiune ilustrată a baladei lui Mackie Cuțitarul (Are și Macheath cuțitul lui, dar nimeni nu știe unde este).

Act 1 (În interiorul magazinului cu haine profesionale pentru cerșetori / Un grajd neocupat din Soho)

Mr. Peachum pregătește publicul pentru ce va urma (Ființele umane au oribila capacitate de a fi capabile să devină haine la comandă). Un tânăr cerșetor pe nume Filch intră în magazin în căutarea unui costum, dar Mr.

Peachum îi aduce la cunoștință că licențele sale pot fi garantate doar pentru profesioniști, la un cost de 50 % din câștigurile obținute săptămânal. Filch acceptă propunerea și schimbă costumul său cu unul profesional din tipul C (Victimă a Revoluției Industriale). Rămași singuri, Domnul și Doamna Peachum cântă un cântecel iluminist (Eu de exemplu prefer să-mi petrec nopțile acasă ...În Soho cam așa lucește Luna). Scena 2 - Macheath sărbătorește căsătoria cu Polly Peachum, fiica regelui cerșetorilor (Aici putem să ne bucurăm în liniște ...Dar este un grajd !). În scurt timp, grajdul este transformat într-un living, supradecorat cu diverse obiecte aduse de niște hoți gentlemani (Gunoi ! Un clavecin din lemn de trandafir și o sofă Renascentistă. Este de neconceput). Toți membrii gangului se grăbesc să aducă omagii Căpitanului lor (...din inimă vă oferim felicitările noastre). La sosirea Părintelui Kimball toți cei prezenți cântă în cor un cântec destinat pentru nunțile celor săraci (Bill Lawgen și Mary Syer s-au lipit prin lege, noaptea într-o Marți). Pentru a bucura audiența, Polly cântă și ea un cântecel despre Jenny femeia pirat (După cum vedeți onorabili gentlemani deocamdată eu spăl vase ...Nu vreți să navigați cu mine). În încăperea intră șeful de poliție Brown, ca persoană privată în afara serviciului. Făcând cunoștință cu mireasa, povestește cu plăcere despre vremurile când era soldat în India împreună cu Macheath (John era soldat, soldat era și James). După retragerea invitaților, tânărul cuplu cântă (Dragostea dăinuie pentru totdeauna - sau pentru mai puțin - aici sau în multe, multe alte orașe). Scena 3 - Revenită acasă Polly trebuie să-și confrunte părinții cu vestea că s-a căsătorit (Pe când eram doar o fetiță, o inocentă fetiță). Domnul și Doamna Peachum nu sunt însă de loc fericiți (Deci a devenit cocota unui escroc ! ...de ce a trebuit să fie tocmai un hoț de cai, un tâlhar la drumul mare ?). Discuția trebuie însă întreruptă atunci când cinci cerșetori onorabili intră în magazin la cumpărături. După ce rămân singuri, Mr. Peachum îi cere fetei să divorțeze, dar Polly refuză motivând că Șeriful a venit personal la nunta lor și s-a simțit foarte bine (Lasă atunci pe mine. Bani fac legea). În final, Polly și părinții ei decid să-i facă o vizită șerifului (din motive diferite) și încep să cânte (Un lucru doar aș vrea să-ncerc, o dată doar în sumbra-mi existență, să răsplătesc un om pentru a sa persistență).

Act 2 (În Grajd / O Tavernă din Wapping / Închisoarea Old Bailey)

În urma vizitei la șerif, Polly aduce lista capetelor de acuzare (din ultimele 18 luni) împotriva lui Macheath: a ucis doi proprietari de magazine, 30 de furturi, 23 de tâlhării, tentative de omor, falsuri în nacte, delațiuni. Macheath trebuie să se ascundă, dar nu înainte de a-i preda lui Polly contabilitatea afacerii: Cârlig-Degețel are cinci ceasuri din aur, Wally Plângăciosul trebuie turnat, Jimmy Secundul trebuie avansat, Robert Petecilă nu primește nimic, etc... și toate profiturile trebuie trimise la o bancă din Manchester, deoarece, peste patru săptămâni, Macheath va preda lui Brown întregul gang și se va retrage ca bancher. Când membrii gangului intră în scenă fac cunoștință cu noul lor șef, apoi tinerii însurăței trebuie să se despartă. Scena 2 - Mr. Peachum o plătește pe Ginny Jenny ca să-l predea pe Macheath imediat ce apare. Jenny cântă balada servituții (Iată aici un bărbat care luptă de partea lui Satana). Scena 3 - Macheath intră în tavernă unde Ginny Jenny îi ghicește în palmă că va fi trădat de o femeie al cărei nume începe cu J. Macheath însă cântă balada bărbatului stilat iar Jenny i se alătură pentru un duet (A fost o dată - cine mai știe când ? ...Și tot atunci - e mult timp de atunci). Polițiștii năvălesc în încăperea iar Macheath încearcă să sară pe fereastră dar este interceptat de mama soacră (Cei mai mari eroi din istorie au știut întotdeauna să sară peste obstacolele mici) și este escortat de polițiști spre noua sa reședință. Scena 4 - La închisoare, Mr. Brown încearcă să se scuze (Am făcut tot ce am putut). În celula sa cu gratii, Macheath cântă despre secretele unei vieți binecuvântată (La marii gânditori e multă generozitate în casă, ei se gândesc la cărți, nu se gândesc la masă). Când Lucy Brown intră în scenă, Macheath neagă cu tărie că s-ar fi căsătorit cu Polly Peachum, susținând că dorește să facă din Lucy o femeie cinstită. În acel moment însă, Polly intră în încăperea și cele două femei se angajează într-un duet al geloziei (Ia vino tu încoace, regină a frumuseții din cartierul Soho ! ...Polly îl iubește pe Mac, se poate spune chiar că îl adoră). Ca un adevărat gentleman, Macheath reușește să le calmeze pe cele două femei amintindu-le că urmează să fie spânzurat, iar Doamna Peachum o extrage pe Polly din luptă trăgând-o de urechi. Cu puțin ajutor de la Lucy, Macheath reușește să evadeze. Când Mr. Peachum vine să reclame recompensa pentru capturarea banditului, îl vede din trăsura megând liniștit pe stradă. În fața cortinei, Macheath și Ginny Jenny cântă (Oare pentru ce trăiesc bărbații ? ...Bărbații trăiesc exclusiv pentru a păcătui mortal).

Act 3 (Garderoba din magazinul Domnului Peachum / Un dormitor din Old Bailey / În celula Morții)

Mr. Peachum pregătește o demonstrație a mizeriei, cei 1432 de cerșetori din subordinea sa urmând să tulbure procesiunea din Ziua Încoronării. Ginny Jenny împreună cu fetele de la tavernă năvălesc în magazin pentru a reclama recompensa promisă. Dat fiind faptul că Domnul și Doamna Peachum refuză cu îndărătnicie să plătească, Ginny Jenny la supune atenției faptul că, Macheath, ca un adevărat gentleman, a iertat-o pentru

trădare și și-a petrecut noaptea în brațele ei. În timp ce așteaptă o cafea și noua recompensă, Ginny Jenny cântă din nou balada servituții (Iată un om care acum aleargă spre eșafod). Când Mr. Brown năvălește împreună cu polițiștii în magazin, se prefacă că nu îl cunoaște pe Domnul Peachum și ordonă ca toți gentlemanii patrioți din încăperea să fie arestați. Mr. Peachum îl amenință însă că mii de alți sărăntoci nu vor putea fi arestați și vor murdări cu prezența lor sărbătoarea încoronării. Astfel îngesuit, Domnul Brown negociază liniștea din ziua încoronării contra arestarea lui Macheath, iar Ginny Jenny se grăbește să ofere adresa unde se ascunde. Fericit cu noua întorsătură a lucrurilor, Domnul Peachum cântă (Dacă bărbații nu sunt buni de nimic, ia un baston și lovește-i un pic, și atunci vor fi iar buni un pic). În fața cortinei, Ginny Jenny cântă balada regelui Solomon (Regele Solomon a fost un om foarte înțelept ...mai bine este însă de el să te lipsești). Scena 2 - Polly a venit din nou în vizită la Lucy pentru a se scuza și cele două femei cad de acord că bărbații nu merită să suferi pentru ei. Când Macheath este încătușat din nou, Mr. Peachum jubilează când o anunță pe fiica lui (Bărbatul tău va fi spânzurat. Ți-am adus un costum adecvat pentru doliu). Scena 3 - Se aud clopotele de la ceremonia încoronării. Toată sărăcimea Londrei a abandonat ceremonia și acum se înghesuie în fața închisorii pentru a asista la execuția lui Macheath. În celulă, Macheath încearcă să-l mituiască pe Domnul Brown oferind suma de 1 000 de lire cântând cu blândețe (Apleacă-te la vocea care se pocăiește, apleacă-te). Când Matthias vine să-l viziteze, Macheath cere să-i aducă imediat 400 de lire, apoi el și Brown calculează cu strictețe profitul ultimelor afaceri. După ce toată suflarea a primit acces la eșafod, Macheath cântă o baladă în care își cere divina iertare în fața tuturor (Voi toți cei care o să muriți în patul vostru ...Rugați-vă ca Dumnezeu să mă ietere). Macheath este ridicat pe eșafod, dar în loc să ordone execuția Domnul Brown citește cu multă pompă un mesaj al Casei Regale (Cu ocazia Încoronării, Binecuvântata noastră Regină a ordonat ca acest Căpitan Macheath să fie eliberat pe loc și să fie ridicat la rang nobiliar). Toți cei prezenți cântă în cor balada celui mai sărac dintre săraci (Combate injustiția, dar doar cu moderație: altfel astfel de lucruri aduc doar inaniția).

Momente și arii celebre:

Prologue - Are și Macheath cuțitul lui, dar nimeni nu știe unde este (Cântărețul ambulant).

Act 1 - Ființele umane au oribila capacitate de a fi capabile să devină haine la comandă (Peachum), Eu de exemplu prefer să-mi petrec nopțile acasă ...În Soho cam așa lucește Luna (Mr. and Mrs. Peachum), Aici putem să ne bucurăm în liniște ...Dar este un grajd ! (Macheath, Polly), Gunoi ! Un clavecin din lemn de trandafir și o sofa Renascentistă. Este de neconceput (Macheath), ...din inimă vă oferim felicitările noastre (Matthias), Bill Lawgen și Mary Syer s-au lipit prin lege, noaptea într-o Marți (Corul), După cum vedeți onorabili gentlemen deocamdată eu spal vase ...Nu vreți să navigați cu mine (Polly), John era soldat, soldat era și James (Corul), Dragostea dăinuie pentru totdeauna - sau pentru mai puțin - aici sau în multe, multe alte orașe (Macheath, Polly), Pe când eram doar o fetiță, o inocentă fetiță (Polly), Deci a devenit cocota unui escroc ! ...de ce a trebuit să fie tocmai un hoț de cai, un tâlhar la drumul mare ? (Mr. and Mrs. Peachum), Lasă atunci pe mine. Bani fac legea (Mr. Peachum), Un lucru doar aș vrea să-ncerc, o dată doar în sumbra-mi existență, să răsplătesc un om pentru a sa persistență (Peachum family).

Act 2 - Iată aici un bărbat care luptă de partea lui Satana (Jenny), A fost o dată - cine mai știe când ? ...Și tot atunci - e mult timp de atunci (Macheath, Jenny), Cei mai mari eroi din istorie au știut întotdeauna să sară peste obstacolele mici (Mrs. Peachum), Am făcut tot ce am putut (Mr. Brown), La marii gânditori e multă generozitate în casă, ei se gândesc la cărți, nu se gândesc la masă (Macheath), Ia vino tu încoace, regină a frumuseții din cartierul Soho ! ...Polly îl iubește pe Mac, se poate spune chiar că îl adoră (Lucy, Poly), Oare pentru ce trăiesc bărbații ? ...Bărbații trăiesc exclusiv pentru a păcătui mortal (Macheath)

Act 3 - Iată un om care acum aleargă spre eșafod (Ginny Jenny), A man lives by his head. That head will not suffice (Chorus), Dacă bărbații nu sunt buni de nimic, ia un baston și lovește-i un pic, și atunci vor fi iar buni un pic (Mr. Peachum), Regele Solomon a fost un om foarte înțelept ...mai bine este însă de el să te lipsești (Jenny), Bărbatul tău va fi spânzurat. Ți-am adus un costum adecvat pentru doliu (Mr. Peachum), Apleacă-te la vocea care se pocăiește, apleacă-te (Macheath), Voi toți cei care o să muriți în patul vostru ...Rugați-vă ca Dumnezeu să mă ietere (Macheath), Cu ocazia Încoronării, Binecuvântata noastră Regină a ordonat ca acest Căpitan Macheath să fie eliberat pe loc și să fie ridicat la rang nobiliar (Brown), Combate injustiția, dar doar cu moderație: altfel astfel de lucruri aduc doar inaniția (Corul).

Balet:

Discuri și înregistrări: 1930 Telefunken (Willy Trenk-Trebitsch - Macheath, Lotte Lenya - Jenny, Erika Hemke -

Polly, Erich Ponto - Peachum), 1954 Decca Broadway (Scott Merrill - Macheath, Lotte Lenya - Jenny, Jo Sullivan - Polly, Martin Wolfson - Peachum), 1976 Columbia (Raul Julia - Macheath, Ellen Green - Jenny, Caroline Kava - Polly, C.K. Alexander - Peachum), 1988 Decca (Rene Kollo - Macheath, Maria Ilva Biolcati - Jenny, Ute Lemper - Polly, Mario Adorf - Peachum), 1990 Koch International Classics (Manfred Jung - Macheath, Anelia Schoumanova - Jenny, Stephanie Myszak - Polly, Herrmann Becht - Peachum), 1994 Donmar Warehouse (Tom Hollander - Macheath, Tara Hugo - Jenny, Sharon Small - Polly, Tom Mannion - Peachum), 1999 Ensemble Modern (Max Raabe - Macheath, Timna Brauer - Jenny, Sona MacDonald - Polly, Heinz Karl Gruber - Peachum)

[Înapoi la cuprins](#)

45. Falstaff

Titlu: Falstaff (Falstaff or The Three Jokes, Falstaff, ossia Le tre burle)

Compozitor: Antonio Salieri (1750-1825). Născut în Legano, la Sud de Verona, tatăl său Antonio Salieri Senior a fost un angrosist de cereale, părintele a 11 sau 12 copii dintre care al optulea era compozitorul. A primit primele lecții de muzică de la Giuseppe Simoni, organist la Catedrala din Legano. În anul 1863 amândoi părinții au decedat iar Antonio Salieri a fost trimis să locuiască la fratele său mai mare, călugăr în Padua. În anul 1766 a fost angajat în garda nobilului Giovanni Mocenigo unde a câștigat atenția compozitorului Leopold Gasmann și a fost dus de noul patron la Viena pentru a-și continua educația muzicală. Mentorul său l-a prezentat Împăratului Joseph al II-lea, unde a fost acceptat pentru seratele de muzică de cameră ținute în Palatul Imperial. La moartea lui Gasmann, începând cu anul 1774 a fost numit ca director secund al Operei italiene din Viena. S-a căsătorit la 10 Octombrie 1775 cu Contesa Therese Helferstorfer, fiica unui finanțist al trezoreriei imperiale iar fructul căsătoriei lor au fost patru copii. În anul 1778 a fost contractat pentru a compune spectacolul inaugural pentru Opera la Scala din Milano. A scris Europa riconosciuta, o operă în două acte a cărei premieră la Opera La Scala a fost la data de 3 August 1778. Printre studenții săi la Viena s-au numărat muzicieni celebri cum sunt: Ludwig van Beethoven, Antonio Cartellieri, Franz Liszt, Franz Schubert, Maria Theresia von Paradis, Carl Czerny. Opere: Le donne letterate (1770), L'amore innocente (1770), Armida (1771), La fiera di Venezia (1772), Il barone di Rocca antica (1772), La Locantiera (1773), La calamita de' cuori (1774), La finita scema (1775), Europa riconosciuta (1778), La scuola de' gelosi (1779), Il talismano (1779), Der Rauchfangkehrer (1784), Semiramide (1782), Les Danaïdes (1784), La grotta di Trofonio (1785), Prima la musica e poi le parole (1786), Les Horaces (1786), Tarare (1787), La cifra 1789), Palmira regina di Persia (1795), Falstaff (1799), Annibale in Capua (1801), Die Neger (1804). Balet: L'Europa riconosciuta (7 momente), Balet în 16 momente, Balet în 10 momente, Balet în 8 momente. Printre compozițiile sale se mai numără: 6 concerte, 9 simfonii, 5 marșuri, muzică de cameră, muzică sacră vocală (oratorii, masse, arpegii, psalmi, litanii, imnuri, motete, arii sacre) și numeroase arii izolate sau fragmente corale.

Libret: Carlo Prospero DeFranceschi. Sir John Falstaff este un personaj fictiv inventat de Shakespeare, prezent în cinci dintre piesele sale. În această operă, inspirată după piesa lui Shakespeare Nevestele Vesele din Windsor, Falstaff este un cavaler bufon care lingusește două femei măritate. Numele Falstaff este probabil inspirat de cel al unui cavaler medieval pe nume Sir John Fastolf, cel care a luptat în Bătălia de la Patay și a pierdut în fața Joanei D'Arc. Deși nu există nici un fel de probe cum că ar fi fost laș, totuși i s-a retras temporar titlul de cavaler. Există numeroase alte lucrări despre Falstaff inspirate de piesa lui Shakespeare: Nunta lui Falstaff, o dramă a lui William Kernick, Falstaff opera compusă de Michael William Balfe, Falstaff opera compusă de Verdi, Falstaff un studiu simfonic compus de Edward Elgar. Mai există și 4 versiuni filmate, printre care și cea a lui Orson Welles, și 9 producții literare publicate. Libretistul italian Carlo DeFranceschi a transformat drama Elisabethana într-o comedie buffă (divertimento giocoso).

Istoricul spectacolului: Opera s-a cântat pentru prima dată la Viena la Karntnertheater la data de 3 Ianuarie 1799. Până în anul 1802 au mai urmat apoi alte 26 de reprezentații. Rolul principal era cântat de Carlo Angrisani susținut de sopranele Milloch și Irene Tomeoni. Premiera Americană a avut loc la data de 15 November 1974 la

Teatrul Național de la Boston Center. Opera a fost reînviată în timpurile moderne după un spectacol memorabil produs în anul 1995 de Michael Hampe pentru Schwetzingen Festival. Spectacolul a fost înregistrat pe DVD fiind produs de Stuttgart Radio Symphony Orchestra împreună cu Corul de la Thater im Pfalzbad Ludwigshafen având ca staruri pe John de Carlo în rolul lui Falstaff și pe sopranele Teresa Ringholz, Delores Ziegler și Darla Brooks în rolurile principale. A versiune recentă postată pe Youtube poate fi ascultată cu următoarea distribuție: Pierre Yves Pruvot - Falstaff, Salome Haller - Mrs Ford, Simon Edwards - Mr Ford, Nigel Smith - Mr Slender, Hjordis Thebault - Mrs Slender, Jean Claude Malgoire - dirijor. Un alt spectacol remarcabil a fost pus în scenă la Theater am der Wien, începând cu 12 Octombrie 2016, sub bagheta dirijorului Rene Jacobs, cu Christoph Pohl în rolul Falstaff, Anett Fritsch în rolul Mrs Ford și Alex Penda în rolul Mrs Slender. Acompaniamentul a fost produs de Akademie fur Alte Musik Berlin Orchestra și Arnold Schoenberg Chor. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Falstaff-ul lui Salieri s-a cântat în întreaga lume de 7 ori, în 2 producții diferite și a ocupat locul 1208 în lista Operabase, în timp ce Falstaff-ul lui Verdi s-a cântat de 729 ori în 155 producții diferite și a ocupat locul 33 în lista Operabase.

Roluri: Sir John Falstaff (bass), Bradolf, servitorul lui (baritone), Domnul Ford (tenor), Doamna Ford (soprano), Betty, servitoarea ei (soprano), Domnul Slender (baritone), Doamna Slender (soprano)

Subiect: Jucând în societate jocul unui cavaler în căutarea unei amiciții, un burlac nefericit, bătrân și gras (un Pantalone) se trezește că din vânător a fost transformat în pradă. Distracția pur regală de a vâna căprioare, în stilul cel mai aristocratic cu puțință, la Castelul Windsor, a fost transformată într-o comedie buffă. Cele două lady șprițuite (căprioarele), nu sunt nici ele în totalitate inocente. În cel mai pur stil Shakespearian (shake - a ciocni, spear - lance), domnii și doamnele își încrucișează lăncile, dar nu cele din fier ci doar cele reprezentate prin cuvinte ascuțite și amăgitoare.

Act 1 (O petrecere]n casa familiei Slender / Camera lui Falstaff de la han)

Invitații cântă în onoarea gazdei (Mulți ani trăiască prietenul nostru comun și grațioasa sa consoartă). După prezentările de rigoare se servesc aperitivele (Bravo întradevăr ! Dulcețuri și lichioruri ...Da, să cântăm și să dansăm ! ...Umple-mi pentru un toast în onoarea celor două zeițe !). În timp ce oaspeții dansează un menuet, corul cântă în surdină (Asta este Falstaff ! Un butoi ambulant ! Trebuie să mănânce cât pentru opt ! și să bea cât doisprezece !). La lăsarea serii, toți invitații, inclusiv Falstaff, își iau rămas bun (Mulți Ani Trăiască prietenia !). Scena 2 - Așteptând sosirea stăpânului, Bardolfo se plânge (Am ajuns să servesc acest hain ! ...Ori la bal ...ori la spital !). Scena 3 - Sir Falstaff aduce spre atenția servitorului lui faptul că două dintre cele mai frumoase și bogate femei din Winsor au fost încântate de farmecul său (Bijuterie a Angliei și splendoare a lumii întregi ...Circumferința mea remarcabilă, aerul și manierele mele ...le-au amețit, sunt seduse). Apoi scrie două scrisori curtenitoare identice și îl trimite pe Bardolfo să le înmâneze. Scena 4 - Înțeleptul Bardolfo se decide să înmâneze scrisorile, dar să-i informeze și pe cei doi soți, așteptându-se la o răsplată. Scena 5 - Mr. Ford, recent întors dintr-o călătorie se întreabă dacă soția i-a fost fidelă (Cine știe ? ...Femeia este ca un bazar). Scena 6 - Citind scrisoarea, Doamna Slender se simte jignită și cere răzbunare (Oh, borcanule umblător ! ...Răzbunare, da, răzbunare !). Însă când îi arată scrisoarea Doamnei Ford constată că prietena sa a primit o scrisoare identică. Împreună, cele două doamne hotărăsc să-l umilească pe îndrăzneț. Scena 7 - Bardolfo îi informează pe ambii soți despre intențiile stăpânului lui. Scena 8 - Când se confruntă cu soții lor, cele două femei se poartă ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, dar își mențin planul de răzbunare. Scena 9 - Domnul Ford se decide să-i facă o vizită

lui Falstaff, deghizat, iar Domnul Slender se distrează la gândul ce soartă va avea acest Falstaff (Ce hazos ! Dacă o acostează pe nevastă-mea ...din câte o cunosc eu, jur pe Bahus că va regreta !). Scena 10 - Falstaff și Bardolfo (Domnule, pentru dumneavoastră trebuie să comandați o entitate feminină în formă de chiflă ! ...Ah, nu pot să mă împotrivesc să fiu idolul sexului femeiesc !). Scena 11 - Deghizată în nemțoaică, Doamna Ford îl invită pe Falstaff să onoreze promisiunile din scrisorile sale, la casa Doamnei Ford, când clopotele vor bate de 11 ori (Oh, băieții mă cunosc foarte bine !). Scena 12 - Domnul Ford vine la han deghizat sub numele de Domnul Broch și-i oferă lui Falstaff un sac de bani ca să-l ajute să o cucerească pe Doamna Ford. Falstaff este încântat să se implice (Falstaff, ai încredere în Falstaff, în imperiul lui Cupidon eu sunt Cezarul). Scena 13 - Domnul Ford cântă măcinat de gelozie (Ah, necrescutul ! Oh, seducție ! ...Deci este adevărat !). Scena 14 - Doamna Ford pregătește un coș mare de rufe pentru intrus și instruieste servitorii ce trebuie să facă. Scena 15 - La sosirea lui Falstaff, Doamna Ford intră în jocul lui (Doar dumneata ești unica mea comoară ...Iubitule, și eu te ador !). Doamna Slender intră însă foarte agitată spunând că Domnul Ford sosește cu gărzile și amenință să-l omoare pe intrus. Făcând eforturi să salveze situația, Doamna Slender menționează coșul de rufe iar Falstaff se grăbește să se strecoare în el (Repede acoperiți-mă ! ...Acum sunt în siguranță !). Scena 16 - Când Domnul Ford intră în încăpere, servitorii înfașcă coșul de rufe și pleacă la râu. Mulțumite de rezultatul farsei, cele două doamne se hotărăsc să-l invite la o nouă întâlnire.

Act 2 (Casa Doamnei Ford / Camera lui Falstaff de la han / În pădure, lângă Castelul Windsor)

Betty îi povestește stăpânei cum au aruncat servitorii coșul în apă, iar Falstaff abea a scăpat cu viață (Balena în mare nu face atâta zgomot). Scena 2 - În camera sa de la han Falstaff recapitulează aventura. Scena 3 - Falstaff își amintește momentele din coșul de rufe Scena 4 - Betty sosește cu o nouă invitație de la Doamna Ford (Este pierdută, săraca de ea ! neconsolată, plânge și suspină). Scena 5 - Falstaff se întreabă de ce nu sosește Domnul Brock. Scena 6 - Când Domnul Brock sosește în sfârșit Falstaff este încă în izmene. Scena 7 - Falstaff își informează clientul că a fost invitat la o a doua întâlnire așa că sunt șanse de succes și pentru domnia sa, dar Domnul Ford abea își ține sufletul (Nu știu dacă trebuie să mă consider norocos ...Ține-te bine, inima mea !). Scena 8 - Domnul Ford cântă din nou aria geloziei (Steaua mea ! Sunt treaz sau visez ? ...Spre justa-mi răzbunare). Scena 9 - Doamna Ford ajutată de Betty se pregătește pentru cea de a doua farsă (Calmează-te ! Frumosul tău iubit va veni). Scena 10 - Imediat ce sosește, Falstaff schimbă cuvinte măgulitoare cu gazda sa. Scena 11 - Când Doamna Slender sosește în trombă, Falstaff se ascunde în dormitor (Soțul tău are un nou atac de gelozie ...Mă bucur că băiatul cel gras nu este aici !). Fără nici un loc unde să se poată ascunde, Falstaff se deghizează în femeie îmbrăcând rochia unei bucătărese opulente. Scena 12 - În timp ce doamnele îl îmbracă pe băiatul cel gras, servitorii se pregătesc să repete scena cu coșul de rufe. Scena 13 - Domnul Ford sosește împreună cu Domnul Slender și câțiva prieteni. Domnul Ford amenință că-i va uide pe amândoi și apoi înțeapă cu sabia coșul de rufe, spre distracția celor prezenți (Proștii pot să râdă, perfizii să râdă și ei, dar nu sunt încă înfrânt). Doamna Ford îi cere bucătăresei (Falstaff) să permită intrarea în dormitor iar Domnul Ford o dă afară cu lovituri de baston (Am să-ți rup gâtul dacă te mai prind pe aici !). Doamna Ford și Doamna Slender savurează momentul și binecuvântează bastonul pe posteriorul imens. Scena 14 - În camera sa Falstaff își deplânge soarta când Domnul Brock sosește în vizită (Nefericit noroc ! ...și pe deasupra am fost și bătut !). Scena 15 - Falstaff este invitat pentru o a treia întâlnire și imediat îl informează pe angajatorul său, Domnul Brock (Stai ascuns și ai să vezi cum lângă doamna eu mă transform în Herne Vânătorul). Scena 16 - De data aceasta Domnul Slender cântă aria geloziei (Ascuns în spatele dealului ...Oh, ce nebunie ! Gelozia este un demon teribil !). Scena 17 - Doamna Ford și cei din anturaj se pregătesc pentru ultima farsă. Scena 18 - Falstaff intră în scenă cu un trofeu de cerb pe cap fiind întâmpinat pe măsură (Iată cum dragostea m-a transformat într-un bătrân cerb înfierbântat ...Da, sunt aproape dragul meu faun !). Doamna Slender apare din nou, aparent înfricoșată și ambele femei dispar. Scena 19 - Doamna Ford re apare însoțită de servitori, deghizată în Regina Zânelor și pe când se pregătesc să danseze în jurul Stejarului Sfânt îl descoperă pe Falstaff. Crezând că este un spirit al pădurii, cei prezenți încep să-l testeze cu proba focului și fiindcă se plânge este semn că Viciul a corupt acest siprit (Este impur ! Oh, vai ! ...Total impur ! Dansați în jurul lui). Cu toții sunt uimiți ce putere exercită demonul (Cum poluează acest om inept ...Îl fac să se comporte ca un animal). Auzind cornul de vânătoare, Doamna Ford și însoțitorii încearcă să fugă. Scena 20 - Domnul Ford, Domnul Slender și prietenii lor sosesc însă și cer o explicație. Pe când se pregătesc să testeze din nou cu torțele spiritul pădurii, Falstaff cedează și își dă jos masca (Deci a-ți știut ? ...Cine sunt eu ? ...Dumneata ești un nebun care a fost păcălit de trei ori într-o singură zi). Pentru scena finală, toți cei prezenți cântă o arie, iar Falstaff își recunoaște greșeala și roagă să fie iertat (Acum că ai fost păcălit de trei ori ...Vă asigur, vă jur ! Lăsați-mă să scap).

Momente și arii celebre: Act 1 - Mulți ani trăiască prietenul nostru comun și grațioasa sa consoartă (Corul), Bravo întradevăr ! Dulcețuri și lichioruri ...Da, să cântăm și să dansăm ! ...Umple-mi pentru un toast în onoarea celor două zeițe ! (Falstaff), Țasta este Falstaff ! Un butoi ambulant ! Trebuie să mănânce cât pentru opt ! și să bea cât doisprezece ! (Corul), Mulți Ani Trăiască prietenia ! (Corul), Am ajuns să servesc acest hain ! ...Ori la bal ...ori la spital (Bardolfo), Bijuterie a Angliei și splendoare a lumii întregi ...Circumferința mea remarcabilă, aerul și manierele mele ...le-au amestecat, sunt seduse (Falstaff), Cine știe ? ...Femeia este ca un bazar (Domnul Ford), Oh, borcanule umblător ! ...Răzbunare, da, răzbunare ! (Doamna Slender), Ce hazos ! Dacă o acostează pe nevastă-mea ...din câte o cunosc eu, jur pe Bahus că va regreta ! (Domnul Slender), Domnule, pentru dumneavoastră trebuie să comandați o entitate feminină în formă de chiflă ! ...Ah, nu pot să mă împotrivesc să fiu idolul sexului femeiesc ! (Bardolfo, Falstaff), Oh, băieții mă cunosc foarte bine ! (Doamna Ford), Falstaff, ai încredere în Falstaff, în imperiul lui Cupidon eu sunt Cezarul (Falstaff), Ah, necrescutul ! Oh, seducție ! ...Deci este adevărat ! (Domnul Ford), Doar dumneata ești unica mea comoară ...Iubitule, și eu te ador ! (Falstaff, Doamna Ford), Repede acoperiți-mă ! ...Acum sunt în siguranță ! (Falstaff),

Act 2 - Balena în mare nu face atâta zgomot (Betty), Este pierdută, săraca de ea ! neconsolată, plânge și suspină (Betty), Nu știi dacă trebuie să mă consider noroc ...Ține-te bine, inima mea ! (Falstaff, Domnul Ford), Steaua mea ! Sunt treaz sau visez ? ...Spre justa-mi răzbunare (Domnul Ford), Calmează-te ! Frumosul tău iubit va veni (Doamna Ford), Soțul tău are un nou atac de gelozie ...Mă bucur că băiatul cel gras nu este aici ! (Doamna Slender), Proștii pot să râdă, perfiziile să râdă și ei, dar nu sunt încă înfrânt (Domnul Ford), Am să-ți rup gâtul dacă te mai prind pe aici ! (Domnul Ford), Nefericit noroc ! ...și pe deasupra am fost și bătut ! (Falstaff), Stai ascuns și ai să vezi cum lângă doamna eu mă transform în Herne Vânătorul (Falstaff), Ascuns în spatele dealului ...Oh, ce nebunie ! Gelozia este un demon teribil ! (Domnul Slender), Iată cum dragostea m-a transformat într-un bătrân cerb înfierbântat ...Da, sunt aproape dragul meu faun ! (Falstaff, Domnul Ford), Este impur ! ...Oh, vai ! ...Total impur ! Dansați în jurul lui (Doamna Ford, Falstaff), Cum poluează acest om inept ...Îl fac să se comporte ca un animal (Corul), Deci a-ți știut ? ...Cine sunt eu ? ...Dumneata ești un nebun care a fost păcălit de trei ori într-o singură zi (Falstaff, Corul), Acum că ai fost păcălit de trei ori ...Vă asigur, vă jur ! Lăsați-mă să scap (Corul, Falstaff).

Balet: Act 1 - Menuet

Discuri și înregistrări: 1998 Guido Cantelli Orchestra Milan (Romano Franceschetto, Fernando Luis Ciuffo, Filippo Bettoschi, Milan Madrigalists, Chiara Chialli), 2000 Radio Symphony Orchestra Stuttgart (John Del Carlo, Teresa Ringholz, Richard Croft, Delores Ziegler, Jake Gardner), 2003 Chantres de la Chapelle de Versailles (Simon Edwards, Salome Haller, Liliana Faraon, Raimonds Spogis, Hjordis Thebauld), 2003 Hungaroton, Salieri Chamber Chorus, Salieri Chamber Orchestra (Jozsef Gregor, Maria Zempelini, Denes Gulyas, Istvan Gati, Eva Panczel).

[Înapoi la cuprins](#)

46. Lumea de pe Lună

Titlu: Lumea de pe Lună (Il mondo della luna, The World on the Moon)

Compozitor: Joseph Haydn (1732-1809). Născut în Rohau, Austria, tatăl său Mathias Haydn a fost rotar, iar mama sa Maria Koller era o fostă bucătăreasă din palatul Contelui Graf Harrach. A început educația muzicală prin studiul la vioară și harpsichord cu Johann Matthias Frank, directorul școlii și al corului din Hainburg. În anul 1739, copilul a atras atenția lui Georg von Reuter, Kapellmeister la Catedrala Sfântului Ștefan și a locuit împreună cu acesta la Viena, unde în următorii nouă ani a cântat în corul bisericii. Începând cu anul 1749 a început să-și câștige existența ca muzician profesionist și ca valet al compozitorului italian Nicola Porpora. Conte Franz Morzin l-a angajat în anul 1757 Kapellmeister la proprietatea sa de la Unterlukawitz (în Cehia).

S-a căsătorit în anul 1760 cu Maria Anna Theresia Keller (1730-1800), fără urmași. După anul 1761 a fost angajat Kapellmeister pentru familia Prințului Paul Anton Esterhazy și în următorii 30 de ani a locuit împreună cu familia acestuia mai ales în Castelul Esterhazy din Eisenstad. Printre prietenii de la Viena s-a numărat și Amadeus Mozard, ocazional cântând împreună într-un quartet pentru coarde. Între anii 1791 - 1792, respectiv 1794 - 1795 a concertat cu succes la Londra. După anul 1795 a fost un personaj public binecunoscut în Viena, unde a compus cele două celebre oratorii Creația și Anotimpurile. Opere: Acide e Galatea (1762), La canterina (1766), Lo speziale (1768), Le pescatrici (1770), L'infedelta delusa (1773), Philemon und Baucis (1773), L'incontro improvviso (1775), Il mono della luna (1777), La vera costanza (1779), L'isola disabitata (1779), La fedelta premiata (1781), Orlando paladino (1782), Armida (1784). Compozițiile sale muzicale mai includ: 40 concerte (pentru vioară, violoncel, violă, corn, trompetă, flaut, oboi, liră, harpsichord), 14 masse, 106 simfonii, 68 cuatrte pentru coarde, 45 trio-uri pentru pian, 62 sonate pentru pian, două oratorii.

Libret: Carlo Goldoni (1707-1793). Carlo Goldoni a fost un dramaturg și libretist din Republica Venetia. Opera lui include câteva dintre cele mai îndrăgite piese de teatru din Italia: Il servitore di due padroni, Belisario, Don Giovanni Tenorio, La putta onorata, Il cavaliere e la dama, Il teatro comico, Il bugiardo, Il vero amico, La locandiera, Il feudatario, Gl'innamorati, I rusteghi, Gustavo, Oronte, re de Sciti, Il mondo della luna, Il filozof di campagna, La buona figliola, Lo speziale, Le pescatrici, Le donne vendicate. Creația sa mai include și catnate, serenade, poezii, cărți (Nuovo teatro comico) și traduceri. Libretul pentru Il mondo della luna a fost scris în anul 1750 și a fost pus în scenă în același an pe muzica compozitorului Baldassare Galuppi (1706-1785). Versiunea compusă de Haydn era proprietatea familiei Esterhazy și a fost pusă în scenă pentru prima dată cu ocazia căsătoriei Prințului Nikolaus de Esterhazy cu Contesa Maria Anna Wissenwolf.

Istoricul spectacolului: Opera s-a cântat pentru prima dată la Palatul Esterhazy din Fertod Ungaria, la data de 3 August 1777. În timpurile moderne, spectacolul a fost prezentat în anul 1959 în cadrul festivalului Holland Festival, sub bagheta dirijorului Carlo Maria Giulini. O altă producție memorabilă a fost pusă în scenă în anul 2002 la Berlin Staatsoper și apoi la Festivalul Insbruk, sub bagheta dirijorului Rene Jacobs. A urmat apoi producția de la Drottningholm Festival din anul 2008. În Anglia, opera a fost pusă în scenă în anul 1992 de Jeff Clark și The English Players, apoi versiunea sa a fost reluată în anul 2006 la Ilford Opera Festival. La Viena, producția din anul 2009 a fost condusă de dirijorul Nikolaus Harnoncourt având ca vedetă pe soprana Vivica Genaux. La New York, Githam Chamber Opera a prezentat în Ianuarie 2010 un spectacol găzduit la Haydn Planetarium. Prin bunăvoința celor de la NASA, planetariumul a fost transformat într-o sală de spectacol iar domul său cu un unghi de 180 de grade a fost utilizat pentru proiecții. Începând cu Decembrie 2013 opera a intrat și în repertoriul Teatrului pentru Muzică de Cameră din Moscova. În perioada Octombrie/Noiembrie 2014, English Tourin Opera a făcut un turneu cu acest spectacol în toată Anglia. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Il mondo della luna s-a cântat în întreaga lume de 97 ori, în 27 de producții diferite, ocupând locul 175 în lista Operabase.

Roluri: Ecclitico, un astrolog (tenor), Ernesto, un cavaler (contralto castrato), Buonafede (bass), Clarice, fiica lui (soprano), Flaminia, cea de a doua fiică (soprano), Lisetta, cameristă (mezzo-soprano), Cecco, servitor (tenor), Corul (patru discipoli și nobili)

Subiect: Buonafede, un nobil bogat, caută pețitori potriviți pentru cele două fiice. Este invitat de vecinul său

Ecclitico să observe prin telescop o eclipsă de lună. În timp ce admiră telescopul, Ecclitico fabulează cum că ar putea să vadă prin telescop lumea de pe Lună, iar Buonafede pare să-l creadă. Interesat de fiica și de banii lui Buonafede, Ecclitico se decide să continue mascarada. În timp ce-i întoarce vizita, el pretinde că se află în posesia unei poțiuni capabilă să te teleporteze pe Lună. Buonafede înghite gogoșa, dorința lui fiind să o impresioneze pe camerista Lisetta cu care dorește o mică romanță. Cu toții se trezesc teleportați în grădina lui Ecclitico, declarată a fi Lumea de pe Lună. Dintr-un motiv sau altul, intră cu toții în joc. Camerista Lisetta și servitorul Cecco sunt încoronați Împărat și Împărăteasă a Lunii, iar cele două fete se mărită cu Ecclitico și respectiv cu prietenul său Ernesto. Buonafede își revine în simțiri doar când vine vorba despre bani, dar până la urmă se lasă învins. Călătoria pe Lună se termină cu trei căsătorii fericite, deși nu este destul de clar cine pe cine a păcălit.

Act 1 (Cerulea nopții cu Lună și cu stele. Un turn de observație în casa lui Ecclitico / Acasă la Buonafede)

Ecclitico și patru discipoli preamăresc Luna (Oh, strălucitoare lună, fiică a lui Phoebus). Ecclitico îi invită să urmărească eclipsa de Lună (Luna intră în conjuncție cu Soarele). Scena 2 - Buonafede, un burghez bogat, intră în scenă pentru a afla că există o altă lume pe Lună, observabilă prin marele telescop, și este invitat să o vadă cu ochii lui. Scena 3 - În timp ce Buonafede privește prin telescop, discipolii proiectează în fața lentilei niște imagini în mișcare (Bucuros și fericit este al Lunii prieten). Păcălit, Buonafede crede că a văzut oameni pe Lună și descrie ce a văzut, apoi pleacă uimit (I-am văzut ! I-am văzut !). Scena 4 - Ecclitico explică prietenilor săi că nu este interesat de banii lui Buonafede ci doar de mâna fiicei sale Clarice. Prietenul său Ernesto fiind interesat de cealaltă fiică, iar servitorul fiind atras de cameristă, cei trei bărbații pun banii la un loc pentru a continua farsa (Niște bani și istețime, este tot ce avem nevoie). Scena 5 - Ernesto jubilează în perspectiva viitoarei recompense (Ochii strălucitori ai idolului meu iubit). Scena 6 - Servitorul Cecco este însă mai pământean (Mă fac să râd cei care cred că tot ceea ce văd este adevărat). Scena 7 - Clarice și Flamina sunt nerăbdătoare să se mărite (Oh, surioară, soții nu sunt chiar așa de severi ! Iubesc libertatea la fel ca noi ...Când se luptă împotriva iubirii regele devine tiran). Scena 8 - Buonafede vrea să le pedepsească pe fete pentru că au ieșit din casă, dar Clarice ripostează (Sunt fată de măritat, și doresc să mă mărit, știi bine). Scena 9 - Singur cu camerista, Buonafede îi face avansuri și se oferă să-i arate minunile de pe Lună, dar Lisetta este atrasă doar de banii lui (Sunt toată doar iubire și fidelitate, sunt toată numai caritate). Scena 10 - Ecclitico vine să-și ia rămas bun de la Buonafede, deoarece Împăratul Lunii l-a invitat să-i fie cetățean. Buonafede este foarte interesat iar Ecclitico se oferă să împartă cu el lichiorul responsabil cu teleportarea (Sunt invadat de spiritul lunar ... Și eu vreau să merg ! ...Cred că zbor !). Amândoi bărbații adorm, lichiorul fiind doar o poțiune hipnotică.

Act 2 (Grădina lui Ecclitico, transformată în Lumea de pe Lună)

Împreună cu băieții, Ecclitico pune la punct ultimele detalii. Ce excepția lui Lisetta toți cunosc planul (Astăzi, fiecare dintre noi va fi fericit). Scena 2 - Când se trezește, Buonafede este impresionat de aerul curat și frumusețea florilor de pe Lună. Balet. Buonafede este atenționat că trebuie să se îmbrace corespunzător pentru întâlnirea cu Împăratul și primește un costum adecvat. Scena 3 - În timp ce este îmbrăcat cu noul costum, Buonafede întreabă ce fac fetele lui, iar Ecclitico răspunde că urmează să sosească și ele (Știi cum sunt ele: acum strălucitoare și tandru iubitoare, sălbatică și încăpățânată în clipa următoare). Scena 4 - Rămas singur, Buonafede meditează la faptul că exact așa este și Lisetta. Scena 5 - Cecco intră într-un car triumfal, îmbrăcat ca un Împărat, urmat de Ernesto îmbrăcat în Hesperus, cu o stea pe frunte. Buonafede se închină în fața Împăratului, dar are impresia că îl recunoaște pe Ernesto. Este confuz, dar le face totuși jocul. Împăratul îl informează pe Buonafede că este la curent cu sentimentele lui pentru Lisetta, dar că o dorește pentru el (Zgârcitul transpiră și se întristează, apoi moare și dispăre). Scena 6 - Hesperus îi face conversație lui Buonafede vorbind despre mijloacele pentru educație a femeilor în lumea lunară (În mod obișnuit purtăm la noi o coardă, și când ele parodiază un leșin, coarda se transformă în bici). Scena 7 - Rămas din nou singur, Buonafede este uimit de această lume nouă și minunată (Ce lume minunată, ce fericire neegalată !). Scena 8 - Ecclitico o informează pe reticenta Lisetta că a ajuns pe Lună și urmează să fie soția Împăratului Lunii. Scena 9 - Singur cu Lisetta, Buonafede se lasă pătruns de spiritul lunar și o curtează insistent (Fără răutate, dar am să te îmbrățișez ...Aruncă biciul, dacă vrei să mă prinzi). Scena 10 - Împăratul întrerupe însă romantismul lunar. Lisetta îl recunoaște pe Cecco, dar dat fiind faptul că amândoi bărbații insistă, le face jocul și urcă pe tron alături de Cecco, spre exasperarea lui Buonafede (Stăpâne, ce voi fi eu ? Împărăteasă ? ...Ce lucru minunat este să fi o lady). Scena 11 - Balet. Când Flaminia și Clarice sosesc, Buonafede le cere să se închine în fața Împăratului și a Împărătesei. Împăratul îi ordonă lui Hesperus să-i prezinte lui Flaminia împărăția, iar fata este bucuroasă să-l ia

de braț (Dacă voi fi călăuzită de o stea, nu pot să cer escortă mai loială). La rândul său, Clarice primește ordin de la Împărat să-l ia de braț pe Ecclectico, maestrul său de ceremonii (Cât de multă lume ar vrea să știe ce este pe Lună). Împăratul cere sceptrul și însemnele imperiale pentru ceremonia de încoronare (Vreau să te încoronez și totodată vreau să te mărit). Scena 14 - Hesperus aduce sceptrul imperial și ceremonia începe (Vreau să încoronez această tandră frunte albă, Luna, lena, lino, lana, lana, lino, lunala). Scena 15 - În continuare, cele două tinere cupluri, Ecclectico cu Clarice și Ernest cu Flaminia, se apropie de tron pentru a fi unite printr-o ceremonie prostească (Burlăcel, holtei, tomnatic, castă, candidă, fecioară, cuculeană, cuc). În timpul ceremoniei, Buonafede se lasă convins să cedeze banii săi din lumea Sublunară și încredințează cheia de la seif. Scena 16 - Când fetele îi cer însă binecuvântarea pentru o căsătorie adevărată, Buonafede devine furios și anunță că vor fi consecințe (Ah, ticăloșilor ! Acum înțeleg ! Am fost păcălit de voi toți).

Act 3 (O cameră din casa lui Ecclitico)

Buonafede este închis în una dintre camere până când va garanta că le-a iertat pe fete. Ecclitico se recomandă pe sine ca doctor, iar Ernesto se recomandă ca fiu al unui baron. Ecclitico returnează cheia de la seif iar Buonafede se înmoaie și declară că este dispus să le ierte pe fete (Vreau să mă comport cu un om Supralunar). Scena 2 - Ecclitico și Clarice cântă bucuroși fericirea de a fi împreună (Simt atât de multă plăcere, e inutil să vă mai spun). Scena 3 - Buonafede cade de acord pentru o zestre de 6 000 de scunzi pentru fiecare dintre fete și o altă mie pentru Lisetta. Toți cei șase îndrăgostiți cântă cu bucurie (Norocul și prosperitatea ne vin din Lumea de pe Lună). Toate lucrurile fiind acum așezate se pot întoarce cu toții cu picioarele pe Pământ (Să ne bucurăm prieteni, pentru nocrocul ce astăzi a căzut din Lună pe Pământ).

Momente și arii celebre: Act 1 - Oh, strălucitoare lună, fiică a lui Phoebus (Corul), Luna intră în conjuncție cu Soarele (Ecclitico), Bucuros și fericit este al Lunii prieten (Corul), I-am văzut ! I-am văzut ! (Buonafede), Niște bani și istețime, este tot ce avem nevoie (Ecclitico), Ochii strălucitori ai idolului meu iubit (Ernesto), Mă fac să râd cei care cred că tot ceea ce văd este adevărat (Cecco), Oh, surioară, soții nu sunt chiar așa de severi ! Iubesc libertatea la fel ca noi ...Când se luptă împotriva iubirii regele devine tiran (Clarice, Flaminia), Sunt fată de măritat, și doresc să mă mărit, știi bine (Clarice), Sunt toată doar iubire și fidelitate, sunt toată numai caritate (Lisetta), Sunt invadat de spiritul lunar ... Și eu vreau să merg ! ...Cred că zbor ! (Ecclitico, Buonafede).

Act 2 - Astăzi, fiecare dintre noi va fi fericit (Ecclitico), Știi cum sunt ele: acum strălucitoare și tandru iubitoare, sălbatic și încăpățânat în clipa următoare (Ecclitico), Zgârcitul transpiră și se întristează, apoi moare și dispare (Cecco), În mod obișnuit purtăm la noi o coardă, și când ele parodiază un leșin, coarda se transformă în bici (Ernesto), Ce lume minunată, ce fericire neegalată ! (Buonafede), Fără răutate, dar am să te îmbrățișez ...Aruncă biciul, dacă vrei să mă prinzi (Buonafede, Lisetta), Stăpâne, ce voi fi eu ? Împărăteasă ? ...Ce lucru minunat este să fi o lady (Lisetta), Dacă voi fi călăuzită de o stea, nu pot să cer escortă mai loială (Lisetta), Cât de multă lume ar vrea să știe ce este pe Lună (Clarice), Vreau să te încoronez și totodată vreau să te mărit (Cecco), Vreau să încoronez această tandră frunte albă, Luna, lena, lino, lana, lana, lino, lunala (Cecco), Burlăcel, holtei, tomnatic, castă, candidă, fecioară, cuculeană, cuc (Corul), Ah, ticăloșilor ! Acum înțeleg ! Am fost păcălit de voi toți (Buonafede). Act 3 - Vreau să mă comport cu un om Supralunar (Buonafede), Simt atât de multă plăcere, e inutil să vă mai spun (Clarice, Ecclitico), Norocul și prosperitatea ne vin din Lumea de pe Lună ! (Toți), Să ne bucurăm prieteni, pentru nocrocul ce astăzi a căzut din Lună pe Pământ (Toți).

Balet: Act 2 - Scena 2 - Nimfe dansează cu gentilețe pe muzică de oboi și orchestră, iar de pe scenă le răspunde sunetul cornului de vânătoare și cel de fagot. Scena 11- Flaminia și Clarice sosesc într-un car, în timp ce nimfele dansează pe sunetul muzicii.

Discuri și înregistrări: 1978 Lausanne Chamber Orchestra and Suisse Romande Radio Chorus conducted by Antal Dorati (Domenico Trimarchi, Luigi Alva, Frederica von Stade, Arleen Auger, Edith Mathis, Lucia Valentini Terrani, Anthony Rolfe Johnson)

[Înapoi la cuprins](#)

47. Lady Macbeth din Mtsensk

Titlu: Lady Macbeth din Districtul Mtsensk (Lady Macbeth of the Mtsensk District)

Compozitor: Dmitri Shostakovich (1906-1975). Născut în Saint Petersburg, Rusia, tatăl său Boleslavovich Shostakovich a fost inginer la Biroul pentru Standarde și Mărci din Saint Petersburg, iar mama sa Sofiya Vasilievna Kokoulina era născută în Siberia. A primit primele lecții de pian la vârsta de 9 ani, de la mama sa. În anul 1919 a fost acceptat la Conservatorul din Saint Petersburg unde a studiat sub patronajul lui Alexander Glazunov (1865- 1936). În următorii ani a studiat la pian cu Leonid Nikolayev și Elena Rozanova, compoziție cu Maximilian Steinberg, contrapunct și fugă cu Nikolay Sokolov, istoria muzicii cu Alexander Ossovsky. După absolvire a lucrat ca pianist interpret și compozitor. S-a căsătorit în anul 1932 cu Nina Varzar iar fructul căsătoriei lor au fost doi copii, Maxim și Galina. Începând cu anul 1937 a început să predea compoziție muzicală la Conservatorul din Saint Petersburg. Soția sa a decedat în anul 1954, iar în 1962 s-a recăsătorit cu Irina Supinskaya, cu treizeci de ani mai tânără decât compozitorul. În timpul vieții a fost onorat cu numeroase decorații și titluri, printre care: Erou al Muncii Socialiste (1966), Ordinul Lenin (1946, 1956, 1966), Artist al Poporului URSS (1954), Premiul Internațional pentru Pace (1954). Opere: The Nose (1927), Lady Macbeth of the Mtsensk District (1930-34), The Great Lightning (1933), Moscow Cheryomushki (1957), Katerina Ismailova (1956-63). Balet: The Golden Age (1930), The Bolt (1931), The Limpid Stream (1935), The Lady and the Hooligan (1962), The Dreamers (1975). Compoziția sa muzicală mai include: 15 simfonii, 6 concerte (pian, vioară, violoncel), 28 suite, 15 cvartete pentru coarde, 21 compoziții pentru pian, muzică de cameră, 36 benzi sonore pentru film (The Second Waltz, The Forst Echelon, The Great Citizen, Zoya, Simple People, Katerina Izmailova, Hamlet, King Lear), muzică pentru spectacole, muzică vocală și corală, orchestrații.

Libret: Alexander Preys (1905-1942). Alexnader Preys a fost un scriitor și un libretist din Rusia. Pentru Shostakovich a colaborat pentru libretul operelor Nasul și Lady Macbeth din Districtul Mtsensk. Membru al cercului literar din Saint Petersburg, Alexander Preys era apreciat de Shostakovich pentru modul în care a completat și finalizat comedia lui Gogol intitulată "Sfântul Vladimir de Gradul Trei". Libretul a fost scris prin colaborare strânsă cu compozitorul, având la bază nuvela cu același nume scrisă de Nikolai Leskov (1831-1895) și publicată în anul 1865 în revista "Epoca", scoasă de Fyodor Dostoyevsky. Nuvela lui Nikolay Leskov este un amalgam de dragoste, ură și crimă în lumea rurală, unde o tânără femeie determinată și fără scrupule își înlătură toți oponentii, până când suferă o cădere psihică. Pe lângă opera lui Shostakovich, nuvela a mai inspirat un spectacol de balet denumit Katarina Izmailova pe muzica compozitorului Rudolf Brucci, un film produs în Polonia de regizorul Andrej Wajda (Lady Macbeth Siberiană), un film realizat în Rusia de regizorul Roman Balayan (Lady Macbeth din Districtul Mtsensk) și un film produs în Marea Britanie de regizorul William Oldroyd (Lady Macbeth). Evident, povestea extrage subiectul original din piesa de teatru intitulată "Macbeth" a dramaturgului englez William Shakespeare. Compozitorul a dedicat opera primei sale soții, Nina Varzar.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la data de 22 Ianuarie 1934 la Leningrad Maly Operny (Teatrul Mikhailovsky), iar la data de 24 Ianuarie 1934 a avut loc și premiera operei de la Moscova. Ca urmare a unei prese nefavorabile, opera a fost ignorată începând cu anul 1936, timp de aproape 30 de ani. În anul 1962, compozitorul a revizuit opera, a redenumit-o Katerina Izmailova și i-a adăugat Opus-ul 114. Noua versiune a fost pusă în scenă la data de 26 Decembrie 1962 la Teatrul Muzical Stanislavsky Nemirovich Danchenko din Moscova și a fost înregistrată în studio pentru prima dată în anul 1964. Versiunea originală a început să se cânte din nou în Rusia începând cu anul 2000. În Belgia, Vlaamse Opera a pus în scenă un spectacol regizat de Dmitry Jurowsky cu Ausrine Stundyte în rolul Katerinei. Pe Youtube se poate asculta în întregime a versiune a spectacolului pusă în scenă de Het Muziektheater Amsterdam pe scena De Nederlandse Opera cu Eva Maria Webstbroek în rolul Katerinei. La Oslo spectacolul a fost pus în scenă la data de 5 Septembrie 2014 de Opera Națională din Norvegia. La Berlin, Deutsche Oper a pus în scenă la data de 25 Ianuarie 2015 o versiune recentă a spectacolului. Premiera de la English National Opera a avut loc la data de 26 Septembrie 2015. Recent, Vienna State Opera a pus în scenă un spectacol dirijat de Ingo Metzmacher cu Eva Maria Westbroek în rolul Katerinei. Până la sfârștul sezonului 2015/16, Lady Macbeth din Districtul Mtsensk s-a cântat în întreaga lume de 241 ori, în 50 de producții diferite și a ocupat locul 84 în lista Operabase.

Roluri: Katerina Ismailova (soprano), Boris Ismailov (bass), Zinoviï Ismailov (tenor), Sergei (tenor), Morar (baritone), Birjar (tenor), Aksinya (soprano), Un țăran zdrențăros (tenor), Portar (bass), Chelner (bass), Trei

brigadieri (tenor), Preotul (bass), Șeful poliției (baritone), Polițist (bass), Profesor (tenor), Musafir beat (tenor), Deținut bătrân (bass), Santinelă (bass), Sonyetka (Contralto), Femeie deținut (soprano), Sergent (bass), Corul (lucrători, polițiști, invitați, deținuți)

Subiect: În mica localitate Mtsensk, unde nimic nu se întâmplă niciodată, nevasta cea tânără și neglijată a unui negustor, hărțuită de tatăl socru, se trezește că a început o idilă nerușinată cu unul dintre servitori. Călcând regulile vieții aristocrate, fără să-și dea seama, fata pășește spre lumea promiscuității și a nedemnității. Când socrul său cel băgăcios descoperă idila, iubitul este bătut cu biciul la sânge iar fată își otrăvește oponentul. La scurt timp însă, soțul se întoarce neanunțat și întrerupe idila, dar cei doi îl strangulează și îl îngroapă în pivniță. Condamnați la închisoare pe viață, pe drumul spre Siberia, cei doi se ceartă iar amoroșul începe o idilă cu o altă condamnată, de condiție foarte joasă. Devastată, soția negustorului o strânge de gât pe tânără fată și amândouă se înecă într-un râu înghețat. Cele două femei, exponente ale celor două lumi diferite, s-au prăbușit împreună, fiecare cu mâinile la gâtul celeilalte, de dragul desmierdărilor unui tânăr fără minte.

Act 1 (Mtsensk 1865, casa lui Ismailov / Dormitorul Katerinei)

Întinsă în pat, Katerina se plictisește (Furnica se cațără pe firul de iarbă, vaca dă lapte ...doar eu nu am nimic de făcut). Boris intră în cameră pentru un schimb de cuvinte (Halal soție: măritată de peste patru ani și încă fără copil ...Nu e vina mea ...Zinoviy este incapabil). Zinoviy intră în scenă cu câțiva servitori și îl prezintă pe Sergey, noul său lucrător. Zinoviy trebuie să plece să repare digul de la moară iar Boris îi cere Katerinei să jure pe sfânta iconă că-i va fi fidelă (Nu știi niciodată ...tinerele soții sunt toate la fel). Katerina află de la Aksinya că Sergey este un play-boy și a fost data afară pentru că s-a încurcat cu fosta stăpână. Scena 2 - Servitorii se prostesc cu Aksinya blocată într-un butoi gol (Țineți-vă mâinile acasă ...Ca o privighetoare ...Ce voce frumoasă are !). Katerina intră în scenă pentru a o salva și se ia la trântă cu Sergey (Ei bine, am să vă arăt eu ce poate să facă o femeie). Când apare Boris, Katerina pretinde că s-a împiedecat de un sac, iar Sergey s-a împiedecat și el încercând să o ajute. Scena 3 - La lăsatul serii, Katerina își cântă tristețea (Pe mine nu mă alintă nimeni niciodată, niciodată). Sergey apare la ușa ei și o roagă să-i împrumute o carte, dar Katerina nu știe să citească. Apăsăți de plictiseală cei doi leagă o conversație iar Sergey are curajul să-i facă o declarație de dragoste (Bătrânul o să închidă cu cheia toate ușile ...Fereastra este ușa îndrăgostitului, vino draga mea Katya !).

Act 2 (Casa lui Ismailov / Dormitorul Katerinei)

Învârtindu-se în jurul curții cu lanterna, Boris se gândește la Katerina (...e o femeie tânără și înfierbântată ...și nici un bărbat în jurul ei, nici un bărbat). Boris îl surprinde pe Sergey luându-și rămas bun de la Katerina și face mare caz din asta (Veniți aici cu toții ! Am prins un hoț !). Ajutat de servitori, Boris începe să-l biciuiască pe Sergey și o cheamă pe Katerina să se bucure de spectacol (Uită-te Katerina, curge sânge, curge sânge). Katerina însă sare pe fereastră și se aruncă asupra lui Boris (Lasă-l în pace ... monstrule, lasă-l în pace, lasă-l în pace). Obosit și flămând, Boris cere să i se servească cina. Katerina îi aduce însă ciuperci scăldate în otravă pentru șobolani (Sunt delicioase ciupercile, tu chiar că ești expertă Katerina). Când viscerele lui Boris încep să ardă-n flăcări, cere un preot pentru iertarea păcatelor (Părinte, am păcate multe ...moartea mea însă nu este naturală ...Ea a fost ! Ea a fost !). Întrebată, Katerina răspunde însă că Boris a mâncat prea multe ciuperci, seara târziu. Scena 2 - Katerina și Sergey se desmiardă (Sărută-mă, strivește-mi buzele ...Katerina Lvovna, Katenka). După ce adorm, Stafia lui Boris o înspăimântă pe Katerina (Katerina, Katerina, blestemată să fi în

veci). După un timp, Katerina îl aude pe Zinoviy la ușă. După ce găsește în pat centura lui Sergey Zinoviy face o scenă de gelozie (Am fost informați despre afacerile dumitale...Știm totul, totul). Responsabil pentru onoarea familiei, Zinoviy o bate cu centura cerând să-i spună tot adevărul. Katerina însă îl cheamă pe Sergey și după o scurtă luptă cei doi îl strangulează. Apoi îl îngroapă pe Zinoviy în pivniță și își reîntăresc declarațiile de dragoste (Sărută-mă, sărută-mă, sărută-mă ...Katya ...Acum ești bărbatul meu).

Act 3 (Casa lui Ismailov / La secția de poliție)

În ziua nunții, Sergey și Katerina se îmbărbătează reciproc (Nu te teme de cei morți, de cei vii să-ți fie frică ...Astăzi este ziua noastră, și mâine și totdeauna). Un țăran zdrențaros intră în pivniță cântând un cântec de beție (...vara, iarna pe noian, beau până adorm buștean). Găsește cadavrul lui Zinoviy și aleargă îngrozit să anunțe poliția. Scena 2 - La secția de poliție, sergentul este frustrat fiindcă nu a fost invitat la nuntă (Se mărită fără autorități, o să mă revanșez). Țăranul cel zdrențaros intră agitat și anunță că la Ismailovi este un cadavru în pivniță. Polițiștii se grăbesc să intre în acțiune (Iute, iute, iute, iute, clipele nu sunt pierdute !). Scena 3 - În grădină, Sergey și Katerina împreună cu oaspeții servesc masa de nuntă (Mulți Ani Trăiască fericita pereche, Katerina și Serghei, Mulți Ani Trăiască !). Katerina observă că lacătul de la pivniță a fost rupt. Cei doi se pregătesc să fugă cu banii, dar este prea târziu. Sergentul de poliție intră în scenă însoțit de polițiști iar Katerina și Sergey sunt încatușați (Lasă-mă să plec ! Lasă-mă să plec ! ...N-ai să pleci nicăieri ! N-ai să scapi !).

Act 4 (Pe drumul spre Siberia)

Seara, condamnații în lanțuri se pregătesc pentru înnoptat (Unul câte unul, verset după verset, rămân în urmă într-un șir fără de sfârșit). Katerina mituiește un gardian pentru o scurtă întrevedere cu Sergey (Când sunt cu tine, Serioja, totul este uitat ...Pleacă, tu mi-ai ruinat viața !). Katerina se întoarce la locul ei și se cufundă în tristețe (Este foarte greu, după ce te-ai învățat să fi onorată și respectată). Sergey îl mituiește la rândul său pe gardian pentru o scurtă întrevedere cu Sonyetka (Te iubesc, te iubesc, te iubesc ...Demonstrează atunci ...Ciorapii mei s-au rupt, adu-mi alții !). Sergey se întoarce la Katerina și-i cere o pereche de ciorapi de lână, pretinzând că lanțurile i-au rănit picioarele, la sânge. Sergey ia ciorapii și merge imediat la Sonyetka cu care iese din scenă. Celelalte femei din convoi cântă (În tânăra fată focul pasiunii încă arde mocnit, doar frig returnează însă al său iubit). Katerina rămâne nemișcată, cu privirea pierdută. După un timp, Sonyetka, mândră de ciorapii cei noi vine să-i mulțumească Katerinei pentru cadou (Mulțumesc Katerina Lvovna, mulțumesc pentru ciorapi). În ziua următoare, în timp ce convoiul s-a oprit pe un pod, Katerina o împinge pe Sonyetka peste balustradă apoi se aruncă după ea. Ofițerul le declară pe amândouă moarte. Convoiul se aliniază și mășăluiește mai departe cântând (Ah, stepelor fără sfârșit, fără de număr sunt zilele, nopțile).

Momente și arii celebre: Act 1 - Furnica se cațără pe firul de iarbă, vaca dă lapte ...doar eu nu am nimic de făcut (Katerina), Halal soție: măritată de peste patru ani și încă fără copil ...Nu e vina mea ...Zinoviy este incapabil (Boris, Katerina), Nu știi niciodată ...tinerele soții sunt toate la fel (Boris), Țineți-vă mâinile acasă ...Ca o privighetoare ...Ce voce frumoasă are ! (Aksinya, Servitorii), Ei bine, am să vă arăt eu ce poate să facă o femeie (Katerina), Pe mine nu mă alintă nimeni niciodată, niciodată (Katerina), Bătrânul o să închidă cu cheia toate ușile ...Fereastră este ușa îndrăgostitului, vino draga mea Katya ! (Katerina, Sergey). Act 2 - ...e o femeie tânără și înfierbântată ...și nici un bărbat în jurul ei, nici un bărbat (Boris), Veniți aici cu toții ! Am prins un hoț ! (Boris), Uită-te Katerina, curge sânge, curge sânge (Boris), Lasă-l în pace ... monstrule, lasă-l în pace, lasă-l în pace (Katerina), Sunt delicioase ciupercile, tu chiar că ești expertă Katerina (Boris), Părinte, am păcate multe ...moartea mea însă nu este naturală ...Ea a fost ! Ea a fost ! (Boris), Sărută-mă, strivește-mi buzele ...Katerina Lvovna, Katenka (Katerina, Sergey), Katerina, Katerina, blestemată să fi în veci (Boris), Am fost informați despre afacerile dumitale...Știm totul, totul (Zinovy), Sărută-mă, sărută-mă, sărută-mă ...Katya ...Acum ești bărbatul meu (Katerina, Sergey). Act 3 - Nu te teme de cei morți, de cei vii să-ți fie frică ...Astăzi este ziua noastră, și mâine și totdeauna (Sergey, Katerina), ...vara, iarna pe noian, beau până adorm buștean (Țăran), Se mărită fără autorități, o să mă revanșez (Sergentul). Iute, iute, iute, iute, clipele nu sunt pierdute ! (Corul), Mulți Ani Trăiască fericita pereche, Katerina și Serghei, Mulți Ani Trăiască ! (Corul), Lasă-mă să plec ! Lasă-mă să plec ! ...N-ai să pleci nicăieri ! N-ai să scapi ! (Sergey, Polițiștii), Unul câte unul, verset după verset, rămân în urmă într-un șir fără de sfârșit (Corul), Când sunt cu tine, Serioja, totul este uitat ...Pleacă, tu mi-ai ruinat viața ! (Katerina, Sergey), Este foarte greu, după ce te-ai învățat să fi onorată și respectată (Katerina), Te iubesc, te iubesc, te iubesc ...Demonstrează atunci ...Ciorapii mei s-au rupt, adu-mi alții ! (Sergey, Sonyetka), În tânăra fată focul pasiunii încă arde mocnit, doar frig returnează însă al său iubit (Corul),

Mulțumesc Katerina Lvovna, mulțumesc pentru ciorapi (Sonyetka), Ah, stepelor fără sfârșit, fără de număr sunt zilele, nopțile (Corul).

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1979 London Philharmonic Orchestra (Galina Vishnevskaya - Katerina, Nicolay Gedda - Sergey, Dimitry Petkov - Boris, Werner Krenn - Zinovi, Taru Valjakka - Aksinya), 1992 Opera Bastille (Maria Ewing - Katerina, Sergei Larin - Sergey, Aage Haugland - Boris, Philip Langridge - Zinovi, Kristine Ciesinski (Aksinya), 2006 Royal Concertgebouw Orchestra (Eva Maria Westbroek - Katerina, Christopher Ventris - Segey, Vladimir Vaneev - Boris, Ludovit Ludha - Zinovi, Carole Wilson - Aksinya) Film adaptations: 1966 Lenfilm - Katerina Izmailova, directed by Mikhail Shapiro, starring Galina Vishnevskaya as Katerina, 1992 Lady Macbeth von Mzensk, directed by Petr Weigl, starring Marketa Hrubesova as Katerina but using recordings of Galina Vishnevskaya for the singing.

[Înapoi la cuprins](#)

48. Samson și Dalila

Titlu: Samson și Dalila (Samson et Dalila, Samson and Delilah)

Compozitor: Camille Saint-Saens (1835-1921). Născut în Paris, tatăl său Jaques Joseph Saint-Saens a fost un funcționar la Ministerul de Interne Francez, iar mama sa Francoise Clemence Collin era descendenta unei familii din departamentul Haute Marne. A primit primele lecții de pian de la mătușa sa iar la vârsta de 7 ani a devenit elevul lui Camille Marie Stamaty. Trei ani mai târziu a început să studieze compoziție muzicală cu Pierre Maleden și orgă cu Alexandre Pierre Francois Boely. În anul 1848, la vârsta de 13 ani, a fost admis la Conservatorul din Paris pentru a studia cu Francois Benoist și Fromental Halevy. Cinci ani mai târziu a fost angajat organist la biserica Saint Merri, iar începând cu anul 1958 a devenit organist la biserica La Madeleine, biserica oficială a Imperiului Francez. În anul 1861 a acceptat să fie profesor la Ecole de Musique Classique et Religieuse din Paris. În anul 1871 a fost membru fondator și vice președinte la Societe Nationale de Musique. S-a căsătorit în anul 1875 cu Marie Laure Truffot iar fructul căsătoriei lor au fost doi băieți, amândoi decedați la vârste fragede, având ca rezultat separarea cuplului. În anul 1881 a fost ales membru al Institutului Francez (Academia Franceză). Opere: Le timbre d'argent (1864), La princesse jaune (1872), Samson et Dalila (1877), Etienne Marcel (1879), Henry VIII (1881), Prosepine (1887), Ascanio (1887), Phryne (1893), Fredegonde (1895), Les barbares (1900), Helene (1903), L'ancetre (1905), Dejanire (1910). Balet: Javotte (1896).

Compoziția sa muzicală mai include: muzică pentru spectacole, 27 de compoziții orchestrale, 5 compoziții pentru fanfara militară, 34 de compoziții concertante, 42 de compoziții pentru muzică de cameră, foarte multe compoziții pentru instrumente cu clape, 23 de compoziții pentru muzică sacră corală, muzică vocală și corală.

Libret: Ferdinand Lemaire (1832-1879). Ferdinand Lemaire a fost un poet și libretist francez. Născut în Martinica, s-a căsătorit cu o verișoară prin alianță a lui Saint-Saens. Două dintre poemele sale "Souvenance" și "Tristesse" erau deja puse pe muzică de Saint-Saens, pentru pian și voce. La solicitarea compozitorului de a scrie un oratoriu cu povestea lui Samson și Dalila, Lemaire a acceptat cu condiția ca lucrarea să fie o operă întreagă. Libretul se bazează pe istorisirea biblică despre Samson și Dalila din Vechiul Testament. Dalila este prima femeie din lume atestată în scris pentru că a spionat și trădat un bărbat. Este și prima istorisire în care, în lupta pentru putere, Marii Preoți au pus la încercare puterea zeilor lor. În anul 1735 George Friedrich Handel a scris versiunea sa de operă cu același subiect, intitulată Samson, cu un libret aparținând lui Newburgh Hamilton. În anul 1949 a fost produs primul film American cu acest subiect, regizat de Cecil DeMille, cu Victor Mature și Hedy Lamarr în rolurile principale. Filmul a fost nominalizat pentru cinci premii ale Academiei de Film, dintre care a câștigat două. Alte producții de film mai recente, cu același subiect, au fost produse în anii 1984, 1996 și 2018. Versiunea în limba engleză a libretului a fost tradusă în anul 1893 de Frederic Lyster pentru National Opera Company of Canada.

Istoricul spectacolului: Spectacolul s-a cântat pentru prima dată la data de 2 Decembrie 1877 la Weimar, la

Grossherzogliches Theatre (Staadkapelle Weimar) în limba germană. Fostul director muzical al orchestrei de la curtea din Weimar, Franz Liszt, a insistat pentru finalizarea proiectului și i-a oferit compozitorului să-l pună în scenă la Weimar. Producătorul spectacolului a fost Eduard Lassen, iar rolul Dalilei a fost cântat de mezzo soprana Auguste von Muller. Opera a fost reluată pentru prima dată tot în Germania, la Hamburg State Opera în anul 1882. Premiera franceză cu Samson et Dalila a avut loc la Rouen la Theatre des Artes, la data de 3 Martie 1890, cu Carlotta Bossi în rolul Dalila și Jean Alexandre Talazac în rolul lui Samson. A urmat premiera de la Paris, la 31 Octombrie 1890 la Eden Theatre cu Blanche Deschamps în rolul Dalila. Opera a debutat cu succes în Monaco, la Opera de Monte Carlo, la data de 15 Martie 1892. Premiera din Statele Unite ale Americii de la Carnegie Hall a avut loc la data de 25 Martie 1892. La Metropolitan Opera din New York, premiera a avut loc la data de 2 Februarie 1895 cu Eugenia Mantelli în rolul Dalila. În Italia, primul spectacol a fost pus în scenă la Teatro Pagliano din Florența la data de 26 Martie 1892, urmat apoi de cel de la La Scala din Milano la 17 Ianuarie 1895. În Anglia, opera s-a cântat pentru prima dată la 25 Septembrie 1893 la Royal Opera House de la Covent Garden. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Samson și Dalila s-a cântat în întreaga lume de de 178 ori, în 48 de producții diferite și a ocupat locul 115 în lista Operabase.

Roluri: Samson (tenor), Dalila (mezzo-soprano), Marele Preot (baritone), Abimelech, satrapul din Gaza (bass), Primul Filistinian (tenor), Al Doilea Filistinian (bass), Mesagerul (tenor), Evreul Bătrân (Bass), Corul (Evrei și Filistinieni)

Subiect: Acțiunea se petrece în Orașul Gaza din Palestina, în anul 1150 îen. Un bărbat și o femeie, susținuți de zeii Evreilor împotriva celor ai Filistinienilor, sunt în competiție pentru a câștiga inima poporului din Israel. La început, bărbatul a vorbit în numele lui Dumnezeu și i-a condus pe susținătorii săi la victorie, dar la scurt timp s-a îndrăgostit de fata Marelui Preot al templului rival. Incapabil să reziste la farmecul tinerei fete, bărbatul s-a trezit prins într-o cursă și a fost arestat de soldații inamici. Adus pentru a fi sacrificat pe altarul zeului Filistinienilor, bărbatul a fost provocat să invoce puterea zeului său și să le strice petrecerea. Cu credință în Dumnezeu, bărbatul a dobândit puteri supranaturale și a dărâmat coloanele templului prăbușind întreaga structură peste audiența îngrozită.

Act 1 (O piață publică din orașul Gaza)

În orașul Gaza, poporul lui Israel se roagă la Dumnezeu (O ! Doamne, apleacă-ți urechea cu blândețe ...ascultă nenorocirile noastre). Samson, este primul dintre evrei care ridică fruntea la rugăciunea lor (O voce din mine cheamă glasul lui Dumnezeu ...Întreaga lume să se bucure). Scena 2 - Abimelech, satrapul orașului, intră însoțit de soldați pentru a cere supunere sfidând pe Dumnezeul evreilor (Să-și arate acum puterea și să rupă lanțurile voastre). Samson îi răspunde însă plin de încredere (Văd în mâna îngerilor strălucind în Soare o sabie de foc). Poporul lui Israel răspunde, gata să fie în spatele lui (O ! Israel, rupe-ți lanțurile; ridică-te acum în toată puterea ta). Satrapul Abimelech ridică sabia și încearcă să-l lovească, dar Samson îl ucide cu ușurință. Scena 3 - Marele Preot intră în scenă și cere răzbunare, dar soldații sunt incapabili să răspundă la chemare (În van ridic ambele brațe ...brațul meu nu este învingător). Scena 4 - Un mesager vine cu vestea că trupele conduse de Samson au ocupat tot orașul, nici un muritor nu le poate sta în cale. Filistinienii se pregătesc să fugă (Căutați-vă adăpost printre străini, și de rușine ascundeți-vă fața). Scena 5 - Evreii sărbătoresc victoria (Imnul triumfal, imnul bucuriei, să ridicăm tronul etern). Scena 6 - Dalila intră în scenă urmată de fete filistiniene (Primăvara vine, fruntea învingătorului cu ale sale flori să încununăm). Dalila îl salută pe Samson cu vorbe lingușitoare (Am

venit să ridice în slavă faima celui ce domnește în inima mea). Samson este avertizat să se ferească de fata străină, dar este cucerit de la prima vedere (Farmecul ei îmi umple sufletul de foc, simțurile mele leșină de extaz). Scena 7 - Balet. Indiferent la grația fetelor, un bătrân evreu atrage atenția (Spiritul răului a invocat acest demon strălucitor).

Act 2 (Casa Dalilei din Valea Sorek)

În fața casei sale, împodobită din plin, înconjurată de plante orientale, Dalila așteaptă sosirea lui Samson ca într-o reverie (Samson va veni să mă caute aici ...O! Iubire, împrumută-mi săgeata ta otrăvită). Scena 2 - Tatăl fetei, Marele Preot al Templului Marelui Dagon, crede că Samson a fost avertizat despre puterea magică pe care ea o exercită și o evită, dar Dalila este încrezătoare în farmecele ei (Știu că se luptă în zadar să scape din mrejele mele). Tatăl fetei îi reamintește că doar ea mai poate să-i restituie onoarea (Samson trebuie să se închine în fața ta, să fie sclavul tău). Scena 3 - Neîncrezător, Samson se luptă cu sentimentele sale, dar se apropie de casa Dalilei și este întâmpinat cu vorbe pline de tandrețe (Ești tu, al meu cel mai iubit ? Te-am așteptat atât de mult). Samson încearcă să-i explice calvarul său (Sunt cel ales de Jehova să-i fie servitor, trăiesc ca să-l servesc, De fericire și de tine fug, dar te iubesc îngrozitor). Dalila îi răspunde prompt (Geloasă sunt pe Dumnezeul tău ! E zeul ce-mi răpește dragostea). Din dorința de a-l elibera din calvarul său, Dalila îi cere să-i dezvăluie secretul imensei sale puteri (Spune-mi secretul ...Nu îndrăznesc ! ...Secretul tău ! Cel ce-mi aduce atâta suferință !). O furtună puternică se dezvoltă. Samson auzind tunetul crede că aude vocea mâniașă a lui Dumnezeu, dar Dalila îi oferă adăpost sub acoperișul casei sale. Samson nu poate rezista ispitei. După puțin timp, soldații filistinieni intră în casa Dalilei.

Act 3 (În închisoare la Gazac / În Templul Marelui Dagon)

La închisoare, orbit și înlănțuit, cu părul tuns scurt, Samson împinge ca un cal roata de la moară (O Dumnezeule ! ...spre gloria ta mă rog, dezonorat și orb cad la picioarele tale). Corul celorlalți condamnați evrei își cântă dezolarea (Ne-a vândut pe toți pentru zâmbetul unei fete). Scena 2 - În Templul Dagonului filistinienii sărbătoresc victoria (...să menținem dansul, cât e ziua de lungă). Samson intră în templu condus de mână de un copil. Marele Preot îl invită să participe la sărbătoare și o roagă pe Dalila să-l servească cu nectar. Dalila îi oferă libația și apoi îl ia de mână (Sub vestmântul iubirii eu ți-am răpit secretul ...poporul meu și Dumnezeu s-au răzburat atunci). Marele Preot îl provoacă pe Samson să se roage la Dumnezeu pentru a-i reda vederea. Râzând, filistinienii îl batjocoresc și ei în timp ce îl pregătesc pentru sacrificiu (Mânia ta desculță acum este și oarbă, la minte și la trup). Când începe rugăciunea, Dalila este cea care conduce slujba (Vărsând curatul sânge, să inundăm cu toții acest bogat altar). Filistinienii o acompaniază cu toții în cor (În fața Ta mărite Dagon noi ne plecăm genunchiul, victorie și glorie așteptăm). Marele Preot îl invită pe Samson să se plece și să îngenuncheze pentru ultima oară, iar copilul îl conduce la altar, între coloane, apoi părăsește templul. Cu ultimele sale cuvinte, Samson îl invocă pe Dumnezeu (Gândește-te Doamne la servitorul tău ! Fă ca doar pentru o clipă, la al tău cuvânt, întreaga mea putere să-mi revină). O clipă mai târziu, Samson sfărâmă coloanele și întregul templu se prăbușește peste audiența îngrozită.

Momente și arii celebre: Act 1 - O ! Doamne, apleacă-ți urechea cu blândețe ...ascultă nenorocirile noastre (Corul), O voce din mine cheamă glasul lui Dumnezeu ...Întreaga lume să se bucure (Samson), Să-și arate acum puterea și să rupă lanțurile voastre (Abimelech), Văd în mâna îngerilor strălucind în Soare o sabie de foc (Samson), O ! Israel, rupe-ți lanțurile; ridică-te acum în toată puterea ta (Corul), În van ridic ambele brațe ...brațul meu nu este învingător (Corul), Căutați-vă adăpost printre străini, și de rușine ascundeți-vă fața (Corul), Imnul triumfal, imnul bucuriei, să ridicăm tronul etern (Corul), Primăvara vine, fruntea învingătorului cu ale sale flori să încununăm (Corul), Am venit să ridic în slavă faima celui ce domnește în inima mea (Dalila), Farmecul ei îmi umple sufletul de foc, simțurile mele leșină de extaz (Samson), Spiritul răului a invocat acest demon strălucitor (Bătrânul Evreu). Act 2 - Samson va veni să mă caute aici ...O! Iubire, împrumută-mi săgeata ta otrăvită (Dalila), Știu că se luptă în zadar să scape din mrejele mele (Dalila), Samson trebuie să se închine în fața ta, să fie sclavul tău (Marele Preot), Ești tu, al meu cel mai iubit ? Te-am așteptat atât de mult (Dalila), Sunt cel ales de Jehova să-i fie servitor, trăiesc ca să-l servesc, De fericire și de tine fug, dar te iubesc îngrozitor (Samson), Geloasă sunt pe Dumnezeul tău ! E zeul ce-mi răpește dragostea (Dalila), Spune-mi secretul ...Nu îndrăznesc ! ...Secretul tău ! Cel ce-mi aduce atâta suferință ! (Dalila, Samson). Act 3 - O Dumnezeule ! ...spre gloria ta mă rog, dezonorat și orb cad la picioarele tale (Samson), Ne-a vândut pe toți pentru zâmbetul unei fete (Corul),...să menținem dansul, cât e ziua de lungă (Corul), Sub vestmântul iubirii eu ți-am răpit

secretul ...poporul meu și Dumnezeu s-au răzbunat atunci (Dalila), Mânia ta desculță acum este și oarbă, la minte și la trup (Corul), Vărsând curatul sânge, să inundăm cu toții acest bogat altar (Delila), În fața Ta mărite Dagon noi ne plecăm genunchiul, victorie și glorie așteptăm (Corul), Gândește-te Doamne la servitorul tău ! Fă ca doar pentru o clipă, la al tău cuvânt, întreaga mea putere să-mi revină (Samson).

Balet: Act 1 - Scena 7 - Dansul Preoteselor lui dagon. Dalila acompaniată de tinerele fete dansează și flutură ghirlande de flori în jurul învingătorului, dar el nu-și poate lua ochii de la Dalila. Act 3 - Scena 2 - Prințesele filistinienne și Dalila damsează cu mișcări provocatoare, dionisiace.

Discuri și înregistrări: 1936 Metropolitan Opera (Rene Maison - Samson, Gertrud Palson - Dalilah, Enzo Pinza - High Priest), 1946 Paris Opera and Chorus (Jose Luccioni - Samson, Helene Bouvier - Dalilah, Paul Cabanel - High Priest), 1948 Orchester und Chor des Bayerischen Rundfunks (Lorenz Fehenberger - Samson, Res Fischer - Dalilah, Fred Destal - High Priest), 1949 Metropolitan Opera (Ramon Vinay - Samson, Rise Stevens - Dalilah, Robert Merrill - High Priest), 1954 NBC Symphony Orchestra (Jan Peerce - Samson, Rise Stevens - Dalilah, Robert Merrill - High Priest), 1955 Teatro di San Carlo Orchestra and Chorus (Ramon Vinay - Samson, Ebe Stignani - Dalilah, Antonio Serra - High Priest), 1956 Royal Swedish Opera Orchestra and Chorus (Set Svanholm - Samson, Blanche Thebom - Dalilah, Sigurd Bjorling - High Priest), 1964 Netherlands Radio Symphony Orchestra (Jon Vickers - Samson, Oralia Dominguez - Dalilah, Ernest Blanc - High Priest), 1970 Teatro de la Scala (Richard Cassily - Samson, Shirly Verret - Dalilah, Robert Massard - High Priest), 1978 Orchestre et Choeur de Paris (Placido Domingo - Samson, Elena Obraztsova - Dalilah, Renato Bruson - High Priest), 1982 Royal Opera House (Jon Vickers - Samson, Shirley Verrett - Dalilah, Wolfgang Brendel - High Priest), 1989 Bavarian Radio Symphony (Jose Carreras - Samson, Agnes Baltsa - Dalilah, Honathan Summers - High Priest), 1998 Metropolitan Opera (Placido Domingo - Samson, Olga Borodina - Dalilah, Jean Philippe Lafont - High Priest), 2007 San Diego Symphony Orchestra (Clifton Forbis - Samson, Denyce Graves - Dalilah, Greer Grimsley - High Priest).

[Înapoi la cuprins](#)

49. Winterreise

Title: Winterreise

Compozitor: Franz Schubert (1797-1828). Născut în Himmelpfortgrund, Viena, tatăl său Franz Theodor Schubert (1763-1830) era un cunoscut director de școală în Lichtental (Viena), iar mama sa Maria Elisabeth Vietz (1756-1812) era fiica unui maistru lăcătuș din Silezia. El era al doisprezecelea dintre cei patrusprezece copii ai familiei, dintre care nouă au murit la vârste foarte fragede. A primit primele lecții de vioară de la tatăl său, la vârsta de 8 ani, apoi a studiat cu Michael Holzer, organist și conducătorul corului din Lichtental. În anul 1804 a fost remarcat de Antonio Salieri. În anul 1808 a fost înscris la Seminarul Imperial (Stadtkonvikt) și a continuat să studieze teorie muzicală cu Antonio Salieri. Începând cu anul 1814 a început să lucreze ca profesor la școala unde tatăl lui era director. A petrecut restul vieții ca profesor și compozitor. Printre elevii săi de marcă s-a numărat și Contesa Karolina Esterhazy. Opere: Die Burgschaft (1816 neterminată), Sakuntala (1820 neterminată), Alfonso und Estrella (1821), Rudiger (1823), Fierabras (1823), Der Graf von Gleichen (1827). Oratoriu: Lazarus (1820). Teatru muzical: Des Teufels Lustschloss (1814), Der vierjährige Posten (1815), Fernando (1815), Die Freunde von Salamanka (1815), Die Zwillingbrüder (1819), Die Verschworenen (1823), Rosamunde (1823). Cicluri muzicale: Die Schöne Müllerin (1823), Fraulein am See (1825), Winterreise (1827), 13 Lieder nach Gedichten von Rellstab und Heine (1828). Compozițiile sale muzicale mai includ: 150 de cântece și lieduri, 40 de compoziții liturgice, 10 simfonii, 12 uverturi, 20 quartete pentru coarde și muzică de cameră, compoziții pentru pian, muzică vocală și corală.

Libret: Wilhelm Müller (1794-1827). Wilhelm Müller a fost un poet, profesor de studii clasice la

Gelehrtschule în Dessau și bibliotecar la Biblioteca Ducală. Versurile sale sunt cuprinse în patru volume de poezii publicate între anii 1816 și 1827. Inspirat de versurile lui Muller, în anul 1823 Franz Schubert a compus un ciclu format din 20 de lieduri, ciclu intitulat *Die schone Mullerin* (cele mai frumoase versuri ale lui Muller), lieduri scrise pentru un tenor solo acompaniat la pian. *Winterreise* este al doilea ciclu de lieduri de amploare, format din 24 de poezii transpuse muzical pentru vocea unui tenor dar adaptate ulterior și pentru alte voci. Inițial, Schubert a găsit 12 poezii într-un almanah (*Urania* 1823), apoi a descoperit un volum complet în anul 1824 (Poeme postmortem din notițele unui călător, cântăreț la corn) volum dedicat de poet în amintirea compozitorului Carl Maria von Weber. Ambele cicluri de lieduri au fost rezultatul parteneriatului muzical cu Johann Michael Vogl (1768-1840), un bariton și compozitor din Austria cunoscut în lumea muzicală, cel care l-a introdus pe Franz Schubert în casele melomanilor. Wilhelm Muller a murit în anul 1826, probabil fără să fi auzit vreodată aranjamentul muzical făcut pe versurile sale, iar compozitorul l-a urmat după doar doi ani. Spectacolul nu este doar o colecție de cântece cu temă unică ci formează în ansamblu un monolog dramatic cu durata de peste o oră.

Istoricul spectacolului: Compus în anul 1827, ciclul de lieduri *Winterreise* a fost publicat la 14 Ianuarie 1828 (prima parte) și la 30 Decembrie 1828 (a doua parte). Franz Schubert a murit de febră tifoidă la 19 Noiembrie 1828 cea de a doua parte a lucrării fiind publicată postmortem. Un spectacol tipic pentru muzica de cameră, cu doi interpreți, *Winterreise* s-a cântat la jumătatea secolului al XIX-lea în toate saloanele muzicale din Germania și Austria, sau în mediul privat. Colecția de lieduri s-a utilizat și în școlile de muzică pentru educația studenților. Prima reinterpretare a fost făcută de Franz Liszt, apoi Leopold Godowsky a rescris primul lied din ciclu. Hans Zender a produs prima versiune orchestrală în anul 1993, iar Jens Josef a creat în anul 2001 o versiune pentru tenor acompaniat de un quartet de coarde. Rood Adeo a produs o versiune în limba engleză în anul 2002, iar Normand Forget a produs în anul 2007 o versiune de acompaniament pentru acordeon și quintet de instrumente pentru suflat (oboai, clarinet, corn). Spectacolul a fost transpus și pentru teatru muzical, spectacol pus în scenă la New York, Londra sau Dublin. În ce privește partitura, au fost publicate mai multe ediții, cele mai cunoscute fiind cele publicate de: Eusebius Mandyczewski, Max Friedlaender și Walther Durr. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, *Winterreisen* s-a cântat pe scenele lumii de 68 de ori în 25 de producții diferite și a ocupat locul 223 în lista Operabase.

Roluri: Tenor și pian (sau diferite alte variante de acompaniament).

Subiect: Acest ciclu de lieduri a fost cântecul lebedei atât pentru un poet romantic, cât și pentru un compozitor vulcanic, a fost iarna vieții lor. Atât poetul cât și compozitorul au murit la scurt timp după finalizarea proiectului, la vârsta de 33 de ani. Romanticismul fiind la apogeu în acea perioadă, *Winterreise* trebuie că a fost extrem de la modă în saloanele muzicale ale jumătății de secol nouăsprezece. Multe lacrimi trebuie să fi vărsat tinerele fete în timp ce cântau aceste lieduri. Emoțiile intense, alternând cu gânduri deceptiv referitoare la fragilitatea vieții și iubirii, formează pistoanele ce pun în mișcare motorul liric. În ansamblul său, acest ciclu de lieduri formează monodrama unui bărbat cu inima epuizată, percepend proximitatea morții.

Momente și arii celebre:

1. Noapte bună (*Gute Nacht*) - " Străin am venit, străin am să plec ...O umbră a Lunii mă urmărește mereu
...Iubirea iubește rătăcirea, așa a vrut Dumnezeu ...Noapte Bună ...M-am gândit la tine."

2. Girueta (Die Wetterfahne) - " Vântul se joacă cu girueta pe casa dragei mele ...Vântul se joacă în inima mea ...De ce să le pese de a mea durere ? Copilul lor are bogată zestre."
3. Lacrimi Înghețate (Gefror'ne Tranen) - "Picături de gheață îmi cad de pe obraji ...Și totuși ele țâșnesc din fântâna înfierbântată a inimii mele, Ca și când ar vrea să topească întreaga gheață a iernii !"
4. Încremenire (Erstarrung) - " În van caut în zăpadă urma pașilor ei ...Toate florile au murit ...Inima mea e ca și moartă, Imaginea ei e înghețată în ea; Dacă inima mea se va dezgheța vreodată, imaginea ei se va topi și ea !"
5. Teiul (Der Lindenbaum) - " Acolo este mândrul tei, multe vise dulci am visat la umbra lui ...Multe cuvinte de iubire am scrijelit în scoarța lui ...Vino la mine, prietene, Aici vei găsi pacea !"
6. Potopul (Wasserflut) - "Multe lacrimi din ochii mei au căzut în zăpadă ...Dacă urmărești lacrimile mele ...Pe străzile aglomerate, Când ai să simți cum lacrimile mele te ard, acolo este casa dragei mele. "
7. Pe Râu, la Vale (Auf dem Flusse) - " Râule limpede și sălbatec, ce liniștit te-ai făcut ...Te-ai acoperit cu o crustă tare ...În scoarța ta tare eu scriu ...numele dregiei mele, și ora, și ziua."
8. Privire Înapoi (Ruckblick) - "Amândouă picioarele mele ard, deși pășesc pe gheață și zăpadă ...Teii au ramurile înflorite și, oh, doi ochi de fată strălucesc ...Ori de câte ori acea zi intră în gândurile mele"
9. Licurici (Irrlicht) - " În prăpastia munților cei mai adânci un licurici a lucit ...Bucuriile și durerile noastre sunt doar un joc de licurici ...Fiecare râu găsește calea spre ocean, fiecare durere își găsește mormântul."
10. Odihnă (Rast) - " Acum că m-am așezat, observ pentru prima oară cât de obosit sunt ...Și tu inima mea, atât de tare și sălbatecă în luptă sau furtuni, simți acum în tăcere cum viermele te roade cu înțepături de foc !"
11. Vis de Primăvară (Fruhlingsraum) - " Am visat flori în nenumărate culori, așa cu înfloresc în luna Mai ...Am visat o iubire simplă cu o jună fată împărtășită ...Acum stau singur și doar îmi amintesc acel vis."
12. Singurătate (Einsamkeit) - " Deci îmi urmez drumul cu picioarele împleticite ...Singur și nerecunoscut ...Oh, măcar dacă lumea n-ar mai fi atât de luminoasă, Pe când furtuna mai răgea încă, nu eram atât de mizerabil. "
13. Poșta (Die Post) - " Poșta nu mai aduce nici o scrisoare pentru tine, de ce această strângere, inima mea ? ...Bineînțeles că poșta vine din orașul unde cândva am avut o iubită, inima mea ! "
14. Capul cărunt (Der greise Kopf) - " Zăpada a împrăștiat un luciul alb în părul meu ...dar imediat după aceea s-a topit, așa că sunt oripilat de tinerețea mea ...Cât de mult mai este până la mormânt ! "
15. Cioara (Die Krahe) - " O cioară m-a însoțit de când am plecat din oraș, până chiar acum, ca dintotdeauna ...Ei bine, n-am să mai rătăcesc prea mult pe drumul meu ...Cioaro, să-ți văd loialitatea până la mormânt ! "
16. Ultima Speranță (Letzte Hoffnung) - " Ici și colo, în arbori se văd frunze colorate ...toate speranțele mele atârnă doar de una dintre ele ...când vântul se joacă cu frunza mea tremur din cap până în picioare."
17. În Oraș (Im Dorfe) - " Oamenii dorm în patul lor, visând la lucrurile pe care nu le au ...Eu mi-am terminat toate visele, de ce să mai zăbovesc printre visători ? "
18. Dimineata Furtunii (Der sturmische Morgen) - " Iată cum furtuna cea grea a zdrențuit pătura norilor ...În cer, inima mea vede chipul meu pictat, dar nu este decât iarna, înghețată și sălbatecă. "
19. Iluzie (Tauschung) - " O luminiță dansează prietenos în fața mea ...Îmi place cum lucește și rătăcește ...Ah ce om rău pot să fiu ...Doar iluziile mă mai lasă să înving ! "
20. Indicatorul (Der Wegweiser) - " Și atunci de ce oare evit eu drumurile bătute pe care merg ceilalți ...Înaintea mea stă un indicator ...Trebuie să merg pe drumul de pe care nu s-a întors nimeni, niciodată."
21. Hanul (Das Wirtshaus) - " Drumul meu m-a condus la un cimitir ...Coroanele verzi trebuie să fie un semn prin care te invită să intri ...Cum adică nu mai sunt camere libere ? ...Han necruțător, mă întorci înapoi pe drumul meu ?"
22. Curaj (Mut) - " Când inima îmi vorbește în piept eu cânt tare și voios ...Nu ascult ce-mi spune, nu am urechi să o ascult ...Când Dumnezeu nu este cu noi, trebuie să fim singuri Dumnezeul nostru !"
23. Sori la Periheliu (Die Nebensonnen) - " Am văzut trei sori pe cer ...și au rămas acolo atâta de încăpățânați ...Măcar de ar apune și al treilea dintre ei ! Am să mă simt mai bine pe întuneric."
24. Cântărețul la Liră (Der Leiermann) - " Acolo, dincolo de sat, locuiește cântărețul la liră ...Nimeni nu-l ascultă, nimeni nu-l observă ...Omule bătrân și ciudat, să merg oare cu tine ? Vei cânta oare la lira ta cântecele mele ?"

Balet: Prima versiune pentru un spectacol de balet a fost produsă în anul 2001 de John Neumeier pentru compania sa Hamburg Ballet. Choreograful Christian Spuck a pregătit la rândul său un spectacol de balet Winterreise, ce urmează să fie pus în scenă începând cu 30 Septembrie 2018. Printr-un amestec de numere solo

și scene de ansamblu, Christian Spürk pornește la drum în interiorul ființei umane, pentru a explora teme nemuritoare, cum sunt iubirea și dorul, înstrăinarea și abandonul. Mediul dansului este folosit pentru a crea o nouă perspectivă asupra uneia dintre capodoperele muzicii clasice. Directorul muzical este Emilio Pomarico, iar pe scenă va fi și tenorul suedez Mauro Peter, costumele fiind relizate de Emma Ryott. Un alt spectacol choreografic produs de Angelin Preljocaj se află în pregătire pentru sezonul viitor la Teatro alla Scala din Milano.

Discuri și înregistrări: 1928 Hans Duhan's version with Ferdinand Foll and Lene Orthmann, 1942 Hans Hotter's version with pianist Michael Raucheisen for Deutsche Grammophon, 1955 Hans Hooter's version with pianist Gerald Moore, 1957 Josef Greindl recording with pianist Hertha Klust, 1972 Dietrich Fischer Dieskau recording with pianist Gerlad Moore, 1983 Kurt Moll's version with pianist Cord Garben, 1989 Olaf Bar's recording with Geoffrey Parsons on EMI classics, 1998 Thomas Quasthoff recording with Charles Spencer, 2005 Thomas Quasthoff's version with pianist Daniel Barenboim filmed at the Berlin Philharmonie, 2008 Christian Gerhaher recording with Gerold Huber for RCA Sony BMG

[Înapoi la cuprins](#)

50. Copilul și vrăjitoriile

Titlu: Copilul și vrăjitoriile (L'enfant et les sortilèges, The Child and the Spells)

Compozitor: Maurice Ravel (1875-1937). Născut în Ciboure, lângă Biarritz în Sud-Vestul Franței, tatăl său Pierre Joseph Ravel (1832-1908) a fost inginer, inventator și manufacturier, un pionier al industriei automobiliste, iar mama sa a fost Marie Delouart (1840-1917). Imediat după nașterea copilului, familia s-a mutat la Paris, astfel că Maurice Ravel a fost practic un Parizian. A început lecțiile de pian la vârsta de șapte ani cu Henry Ghys, iar cinci ani mai târziu a studiat armonie, contrapunct și compoziție cu Charles Rene, un elev al lui Leo Delibes. Începând cu anul 1889, profesorul său de pian a fost Emile Descombes și a susținut primul spectacol cu public. În același an a fost înscris la Conservatorul din Paris, unde a studiat cu Charles Wilfrid de Beriot, Emile Pesaard, Andre Gedalge și Gabriel Faure. În anul 1910 a fost membru fondator al Societății Muzicale Independente, profesorul său Gabriel Faure fiind președintele societății. În anul 1914 s-a înrolat în Armata Franceză iar în anul 1920 i s-a oferit titlul de Cavaler al Legiunii de Onoare, dar a refuzat decorația. Începând cu anul 1921 s-a mutat la Montfort l'Amaury, la 88 km de Paris și a susținut numeroase concerte în Marea Britanie, Suedia, Danemarca, Statele Unite ale Americii, Canada, Spania, Austria și Italia. Opere: L'heure espagnole (1911), L'enfant et les sortilèges (1926). Balet: Daphnis et Chloe (1912), Ma mere l'Oye (1912), La valse (1920), Fanfare, parte din spectacolul de grup L'éventail de Jeanne (1927), Bolero (1928), Morgiane (1932). Lucrări orchestrale: Sheherezade (1898), Rapsodie espagnole (1907), Pavane pour un infante defunte (1910), Le tombeau de Couperin (1919), Menuet antique (1929). Compozițiile sale muzicale mai includ: muzică de cameră, compoziții vocale și orchestrale, compoziții pentru pian, muzică vocală și instrumentală, muzică corală.

Libret: Sidonie Gabrielle Colette (1873-1954). Colette a fost o scriitoare din Franța nominalizată în anul 1948 pentru Premiul Nobel. A mai fost deasemenea și mim, acriță sau jurnalist. Printre distincțiile din timpul vieții se numără: membră a Academiei Regale Belgiene (1935), membră a Academiei Goncourt (1945), Cavaler al Legiunii de Onoare (1920). Lucrările sale cele mai notabile sunt: cele patru povestiri despre Claudine, La Vagabonde, Mitsou, Cheri, Le ble en herbe, La Fin de Cheri, La Chatte, Duo, Gigi. În anul 1916, directorul Operei din Paris, Jaques Rouché, a rugat-o pe Colette să scrie un scenariu pentru un balet fantezie, iar ea l-a ales pe Ravel pentru a compune muzica. A început să lucreze la proiect abea în anul 1920 și l-a finalizat în anul 1924, doar după ce directorul Operei din Monte Carlo, Raoul Gunsbourg, l-a somat să scrie o continuare a primei sale opere și s-a oferit să o pună în scenă.

Istoricul spectacolului: Primul spectacol s-a ținut la data de 21 Martie 1925, la Monte Carlo, sub conducerea lui Victor Sabata, cu o choreografie realizată de George Balanchine. A urmat primul spectacol de la Paris, la Opera

Comique, la data de 1 Februarie 1926, cu Marie Therese Gauley în rolul copilului. Spectacolul de la Paris a fost dirijat de Albert Wolff, cu o choreografie produsă de Louise Virard. În distribuție au mai fost: Germaine Feraldy, Mathilde Calvet, Madeleine Sibille, Roger Bourdin, Rene Herent și Louis Guenot. În Europa spectacolul a debutat după cum urmează: Praga (17 Februarie 1927), Leipzig (6 Mai 1927), Viena (14 Martie 1929). Premiera Americană a avut loc la data de 19 Septembrie 1930, la Opera San Francisco. În Canada s-a produs în anul 1950 prima versiune filmată a spectacolului, realizată de CBS Television sub bagheta dirijorului Wilfrid Pelletier. În Marea Britanie premiera spectacolului a avut loc la 3 Decembrie 1958, la Town Hall în Oxford. În stagiunea 2015/16, *L'enfant et les sortilèges* s-a cântat în întreaga lume de 182 ori, în 38 de producții diferite, ocupând locul 114 în lista Operabase.

Roluri: Copilul (mezzo-soprano), Mama (contralto), Fotoliul (bass), Scaunul Bergere (soprano), Pendula (baritone), Ceainicul (tenor), Ceașca (mezzo-soprano), Focul (coloratura soprano), Ciobănița (soprano), Prințesa (coloratura soprano), Piticul (tenor), Motanul (baritone), Copacul (bass), Libelula (mezzo-soprano), Privighetoarea (coloratura soprano), Liliacul (soprano), Veverița (mezzo soprano), Broscuțul (tenor), Corul (obiectele din cameră, ciobanul și ciobănițele, figurinele rupte, arborii, animalele)

Subiect: Este coșmarul unui copil, extenuat de teme pentru acasă. Pedepsit de mama sa, copilul a adormit fără să primească masa de seară. În timpul somnului visează că este admonestat de toate obiectele pe care le-a stricat sau le-a distrus. Toate își cântă durerea și mizeria ce s-au abătut asupra lor. Copilul se refugiază în grădina sa iubită, dar aici primește reproșuri de la toate plantele și animalele pe care le-a vătămat. Toate animalele se luptă cu el, sau se luptă între ele. Într-un act de mărinimie, copilul pansează rana unei veverițe, demonstrând astfel că poate să vindece răul, că poate fi un copil bun. Extenuat leșină, dar animalele îl alintă până la sosirea mamei care oprește coșmarul. Scrisă în timp de război, povestea este și o alegorie pentru coșmarul războiului, când bărbații adulți renunță la tot confortul pentru a se lupta cu alți bărbați. Atunci când găsesc puterea să aline rănilor altora, bărbații se trezesc și ei din coșmarul lor.

Act 1 (O casă veche cu deschidere spre grădină)

Un copil, cam de șapte ani, își face temele cântând (Nu vreau să mai termin pagina, nu vreau să ies la plimbare ...Vreau să trag mâta de coadă și să tai coada veveriței). Mama lui intră în scenă (Oh ! Nu ai făcut nimic ! Ai vărsat cerneala pe covor !). Pedepsit, copilul nu primește la cină decât ceai neîndulcit. Rămas singur, mormăie (Nu-mi pasă ! Nu îmi este foame ! ...Sunt foarte rău ! Urâcios, urâcios ! Nesuferit !). Furios, rănește veverița din cușcă și trage pisica de coadă (Uraaa ! Gata cu lecțiile !). Vrea să se arunce într-un fotoliu, dar spre uimirea sa fotoliul se trage la o parte și cade pe podea. Vesel, fotoliul începe să danseze cu un scaun stil Ludovic XV de lângă el (Umilul tău servitor fotoliule ...așa că am scăpat o dată de copilul neastîmpărat ...fotoliul nu-l mai primește în brațele sale). Stupefiat, copilul observă că Pendulul vine asupra lui, plin de reproșuri (Ding, dong, ding, dong ! Nu mă pot opri din bătut ora ! Mi-a luat pendulul !). Cu o voce nazonată, Ceainicul și Ceașca de porțelan încep să cânte și să danseze (Negru și gros, negru și aromat ...Boxez, Domnule, îți strivesc nasul ...Cas-ka-ra, harakiri, Sessue Hayakawa). Chiar și focul începe să cânte și să danseze aruncând limbi de foc din vatră (Pe cei buni îi încălzesc, pe cei răi îi pârlesc !). În continuare, bucățele din draperia ruptă de copil se ridică într-o procesiune de figurine mici: un cioban, ciobănițe, oițe, un dulău, o capră (Noi nu mai mergem să paștem iarba cea purpurie, oițele verzi nu mai ies la păscut !). Copilul începe să plângă. Dintr-o carte apare Prințesa visurilor sale (Da, sunt prințesa fermecată ...Dar tu ai rupt cartea, ce o să se întâmple cu mine ?). O forță

nevăzută o trage pe prințesă în subteran. Singur și întristat copilul geme (Tu, inimă de Trandafir, tu mirosind a Lăcrămioare ... Ca raza Lunii, tu m-ai părăsit). Copilul împinge cărțile la o parte, dar dintr-un album iese un pitic mic, cu barbă, îmbrăcat în figuri geometrice și înarmat cu o carte din lemn. Piticul pășește sau dansează citind enunțuri de probleme (Unșpe și cu șase fac douășcinci ? ...de șapte ori nouă fac treiștrei ? ...Centimetru, Decimetru ...Hectometru, Kilometru ...Milioane, Trilioane).

Act 2 (Grădina, luminată de Luna plină)

Copilul este bucuros să salute noul său loc de joacă (Ce bucurie să te regăsesc, grădină !). Copacul însă îi răspunde mormăind (...rana mea ...rana mea ...cea făcută de tine în flancul meu, cu cuțitul furat ...Vai mie !). O libelulă trece în zbor căutându-și partenera (Unde ești tu, dragă ...aripile tale turcoaz azurii, aerul ce te iubește ...Dă-mi-o înapoi ! Unde este ?). Copilul este îngrozit (E libelula de ieri ...înțepată cu un ac ...înfipță-n perete). Un liliac, urmat de puii săi vine și el în căutarea partenerii (Dă-mi-o înapoi ...Noaptea trecută ...Victoria ta ...Tot cuibul ...Cei mici ...rămași fără mamă). Veverița se plânge și ea de viața în cușcă (Închisoarea ...Uh, uh. Închisoarea ...Cerule senin, vântul cel liber, frații mei cei liberi). Un broscoi orăcăie și el un cântec fără sens (Eu nu știu de cacacage ...Plosc ! Momeala vine, sar, mă prinde, scap, revine, Plosc !). Văzând toată suflarea ce freamătă de viață, copilul se consolează (Toți se iubesc ...m-au uitat ...Sunt singur ...Mama !). La geamătul său, toate animalele se reped să-l pedepsească (Este copilul cu briceag ! Este copilul cu băț ! ...Să fugim ? Nu ! Trebuie să-l pedepsim ...Eu am cleștii mei ! Eu am dinții mei !). În toiul luptei, se apropie de copil o veveriță mică rănită, plângând. Cu o fundă de la gâtul său, copilul leagă rana și apoi leșină. Toate animalele sunt nedumerite (El suferă ...El este rănit ...El sângerează ...El știe să vindece răul ...Ce să facem noi ?). Într-un singur glas, toate animalele o cheamă pe Mama, iar copilul deschide ochii. O lumină apare la ferestrele casei. Toate animalele cântă (El este un copil bun, este înțelept, foarte înțelept ...A bandajat rana, a oprit sângele ...Este înțelept ...este atât de dulce...). Copilul se ridică în picioare, drept și surâzător întinzând mâinile spre cea pe care animalele au numit-o "Mama".

Momente și arii celebre: Act 1 - Nu vreau să mai termin pagina, nu vreau să ies la plimbare ...Vreau să trag mâța de coadă și să tai coada veveriței (Copilul), Oh ! Nu ai făcut nimic ! Ai vărsat cerneala pe covor ! (Mama), Nu-mi pasă ! Nu îmi este foame ! ...Sunt foarte rău ! Urâcios, urâcios ! Nesuferit ! (Copilul), Uraaa ! Gata cu lecțiile ! (Copilul), Umilul tău servitor fotoliule ...așa că am scăpat o dată de copilul neastîmpărat ...fotoliul nu-l mai primește în brațele sale (Fotoliul), Ding, dong, ding, dong ! Nu mă pot opri din bătut ora ! Mi-a luat pendulul ! (Pendulul), Negru și gros, negru și aromat ...Boxez, Domnule, îți strivesc nasul ...Cas-ka-ra, harakiri, Sessue Hayakawa (Ceainicul, Ceașca), Pe cei buni îi încălzesc, pe cei răi îi pârlesc ! (Focul), Noi nu mai mergem să paștem iarba cea purpurie, oițele verzi nu mai ies la păscut ! (Ciobănița), Da, sunt prințesa fermecată ...Dar tu ai rupt cartea, ce o să se întâmple cu mine ? (Prințesa), Tu, inimă de Trandafir, tu mirosind a Lăcrămioare ... Ca raza Lunii, tu m-ai părăsit (Copilul), Unșpe și cu șase fac douășcinci ? ...de șapte ori nouă fac treiștrei ? ...Centimetru, Decimetru ...Hectometru, Kilometru ...Milioane, Trilioane (Piticul). Act 2 - Ce bucurie să te regăsesc, grădină ! (Copilul), ...rana mea ...rana mea ...cea făcută de tine în flancul meu, cu cuțitul furat ...Vai mie ! (Copacul), Unde ești tu, dragă ...aripile tale turcoaz azurii, aerul ce te iubește ...Dă-mi-o înapoi ! Unde este ? (Libelula), E libelula de ieri ...înțepată cu un ac ...înfipță-n perete (Copilul), Dă-mi-o înapoi ...Noaptea trecută ...Victoria ta ...Tot cuibul ...Cei mici ...rămași fără mamă (Liliacul), Închisoarea ...Uh, uh. Închisoarea ...Cerule senin, vântul cel liber, frații mei cei liberi (Veverița), Eu nu știu de cacacage ...Plosc ! Momeala vine, sar, mă prinde, scap, revine, Plosc ! (Broscoiul), Toți se iubesc ...m-au uitat ...Sunt singur ...Mama ! (Copilul), Este copilul cu briceag ! Este copilul cu băț ! ...Să fugim ? Nu ! Trebuie să-l pedepsim ...Eu am cleștii mei ! Eu am dinții mei ! (Animalele), El suferă ...El este rănit ...El sângerează ...El știe să vindece răul ...Ce să facem noi ? (Animalele), El este un copil bun, este înțelept, foarte înțelept ...A bandajat rana, a oprit sângele ...Este înțelept ...este atât de dulce...(Animalele).

Balet: Toate obiectele din încăpere dansează. Balet al micilor figurine, pentru a exprima tristețea că nu mai sunt împreună figurinele dansează pe muzică de cimpoi și tamburine. O versiune completă de balet a întregului spectacol a fost realizată pe o choreografie a lui Jeroen Verbruggen, cu o scenografie aparținând lui Yassen Samouilov și costume de Livia Stoianov. Spectacolul de balet a avut premiera la data de 21 Iulie 2016, la Salle Garnier Opera din Monte Carlo. Un alt spectacol integral de balet, prezent integral pe Youtube, a fost produs de Nederlands Das Theater cu o choreografie și scenografie aparținând lui Jiri Kylian.

Discuri și înregistrări: 1947 French National Radio Orchestra (Nadine Sautereau, Denise Scharley, Solange Michel, Odette Turba Rabier, Martha Angelici), 1954 Orchestre de la Suisse Romande (Flore Wend, Marie Luise de Montmollin, Genevieve Touraine, Adrienne Migliette, Suzanne Danco), 1960 French National Radio Orchestra (Francoise Ogeas, Jeannine Collard, Jane Berbie, Sylvaine Gilma, Colette Herzog), 1981 London Symphony Orchestra (Susan Davenney Wyner, Jocelyne Taillon, Arleen Auger, Jane Berbie, Linda Finnie), 1992 Montreal Symphony Orchestra (Colette Alliot Lugaz, Claudine Carlson, Chaterine Dubosc, Marie Francoise Lefort, Georges Gautier), 1992 Bordeaux Aquitaine National Orchestra (Martine Mahe, Arlette Chedel, Elisabeth Vidal, Michele Lagrange, Leonardo Pezzino), 1997 London Symphony Orchestra (Pamela Helen Stephen, Anne Marie Owens, Elisabeth Futral, Juanita Lascarro, Mary Plazas), 2008 Berlin Philharmonic Orchestra (Annik Massis, Francois le Roux, Jean Paul Fouchecourt, Jose Van Dam, Magdalena Kozena), 2015 Saito Kinen Orchestra (Isabel Leonard, Paul Gay, Yvonne Naef, Anna Christy, Marie Lenormand).

[Înapoi la cuprins](#)

51. Genoveva

Titlu: Genoveva

Compozitor: Robert Schumann (1810-1856). Născut în Zwickau, Saxonia, tatăl său August Schumann (1773-1826) a fost librar și editor al Lexiconului Saxoniei (18 volume), iar mama sa a fost Johanna Christiane Schnabel. Era cel de al cincilea și ultimul copil al familiei. A început educația muzicală la vârsta de șapte ani cu Johann Gottfried Kuntzsch, profesor la liceul din Zwickau. Începând cu anul 1828 a început să studieze dreptul la Leipzig și apoi Heidelberg. În anul 1830 a început să studieze la pian cu Friedrich Wieck, un reputat profesor de pian și proprietar al unui magazin de instrumente muzicale. Șapte ani mai târziu a cerut în căsătorie pe Clara (1819-1896) fiica maestrului său, o reputată pianistă din epoca Romantică. Tatăl fetei s-a opus categoric, dar cei doi s-au căsătorit până la urmă în anul 1840 iar fructul căsătoriei lor au fost opt copii, patru băieți și patru fete. În anul 1850, Robert Schumann i-a succedat lui Ferdinand Hiller ca director muzical la Dusseldorf. Operă: Genoveva (1848). Oratorii: Das Paradies und die Peri (1841-43), Der Rose Pilgerfahrt (1851), Scenes from Goethe's Faust (1844-53). Uverturi: Manfred (1849), Julius Caesar (1851), The Bride From Messina (1851), Hermann und Dorothea (1851). Compozițiile sale muzicale mai includ alte 148 de lucrări: numeroase lucrări pentru pian, muzică vocală (cântece și lieduri), muzică corală, muzică orchestrală (5 simfonii), lucrări pentru instrument solo și orchestră (7 concerte), muzică de cameră (20 de quartete, quintete și sonate).

Libret: Robert Reinick (1805-1852). Robert Reinick a fost un poet și pictor din Germania, absolvent al Academiei de Arte din Berlin. În anul 1833 a contribuit cu ilustrații la cartea antologică denumită Carte de Lieduri pentru Artiștii Germani (Liederbuch für deutsche Künstler). Prima ediție a volumului de Lieduri a apărut în anul 1844 iar cartea sa ABC-Carte Ilustrată a apărut în anul 1845. Începând cu anul 1845 a devenit un apropiat al familiei Schumann, bun prieten cu Robert Schumann și naș al celui de al doilea băiat al familiei, Ludwig. Robert Schumann începuse deja să lucreze la opera Genoveva încă din anul 1842, dar a întrerupt proiectul până în anul 1844 când familia s-a mutat la Dresda. În anul 1846 l-a rugat pe Robert Reinick să-l ajute la acest proiect, bazat pe o legendă medievală din Germania și pe o piesă de teatru cu același nume scrisă de Friedrich Hebbel (1813-1863), publicată în anul 1840. Robert Reinick a scris două schițe bazate pe piesa de teatru a lui Ludwig Tieck intitulată "Leben und Tod der heiligen Genoveva", dar la finalizarea operei au mai rămas doar circa 200 de rânduri din libretul lui Reinick. Recent construita operă din Dresda a refuzat să pună opera în scenă iar compozitorul indignat s-a mutat împreună cu familia la Dusseldorf.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 25 Iunie 1850 la Stadtheater din Leipzig. Germania fiind puternic tulburată de Revoluția burgheză din anul 1848, opera nu s-a bucurat de un succes instantaneu. Uvertura operei a avut premiera la Filarmonica din New York, la data de 16 martie 1861, sub bagheta dirijorului Carl Bergman. În general uvertura s-a cântat mult mai frecvent decât întreaga operă. În timpurile moderne,

Genoveva a fost redescoperită și pusă în scenă în anul 1995 la Opera Bielefeld din Westphalia. Sub bagheta dirijorului Geoffrey Moul și în regia lui Katja Czellnik au fost suținute mai multe spectacole notabile. În Marea Britanie, primul spectacol pus în scenă de profesioniști a avut loc în anul 2000 la Garsington Opera din Oxfordshire. O versiune concertantă a spectacolului, pusă în scenă de Emmanuel Church din Boston s-a terminat cu ovații la scenă deschisă la 2 Aprilie 2005. În Februarie 2008, Genoveva s-a cântat la Opera din Zurich, urmată de un spectacol la Opera Colegiului Universitar în Martie 2010. Premiera din Cehia a avut loc la data de 27 Februarie 2014 la Teatrul Antonin Dvorak. La 29 Aprilie 2017 Genoveva a fost pusă în scenă și la Nationaltheater Mannheim. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Genoveva s-a cântat în întreaga lume de 22 ori, în 5 spectacole diferite și a ocupat locul 481 în lista Operabase.

Roluri: Siegfried, Conte Palatin (baritone), Genoveva de Brabant, soția lui (soprano), Golo, pajul său (tenor), Balthasar, servitorul lui (bass), Margaretha, o servitoare (soprano), Drago, un majordom bătrân (bass), Hidulfus, Episcopul de Tier (baritone), Caspar, un vânător (baritone), Corul (cavaleri creștini, servitori)

Subiect: Legenda medievală a Genovevei este despre soția Palatinului Siegfried din Treves, acuzată pe nedrept de adulter de un majordom pe nume Golo. Condamnată la moarte, ea a fost iertată de călău și a trăit ascunsă în pădure timp de șase ani fiind hrănită de o căprioară. După ce a descoperit trădarea lui Golo, Siegfried și-a găsit soția în timp ce urmărea o căprioară și a repus-o imediat în drepturi. Povestea reală a Mariei de Brabant, soția Contelui Palatin Louis al II-lea s-a terminat mai puțin fericit. Suspectată de infidelitate, a fost găsită vinovată și a fost decapitată la 18 Ianuarie 1256. În această versiune a poveștii, la judecata ei de pe Golgota sa, Genoveva a fost găsită nevinovată și cei doi au trăit apoi fericiți în vecii vecilor. Tânărul fără minte Golo, căruia i-au fost încredințate paza și execuția Genovevei și-a găsit judecata de apoi în prăpastie.

Uvertura

Act 1 (Castelul lui Siegfried din orașul Brabant)

Suținător al Contelui Palatin Siegfried, Episcopul Hidulfus, îi conjură pe Cavalerii creștini să participe la război în numele Domnului (Suntem pregătiți pentru efort și luptă, să ne dăm viața pentru Domnul Isus). Singur, Golo, unul dintre servitorii lui Siegfried dorește și el să-și găsească liniștea pe câmpul de onoare, dar este refuzat fiind prea tânăr (Pacea să-mi curgă în piept ...Siegfried, îmi ești ca un tată, de ce-mi faci asta ?). Scena 2 - Siegfried își ia rămas bun de la soția lui, Genoveva (Nu plânge, tu ești o femeie germană ...Dacă nu ai fi fost cavaler, tu nu ai fi fost Siegfried ...iubită mea soție ...iubitul meu soț). În ce-l privește pe Golo, Siegfried i-a încredințat paza soției sale, restul servitorilor urmând să-l asculte și să-l păzească pe Golo (Îmi ești mai de folos aici ...Iar voi ...să-l serviți ca pe mine însumi !). În timp ce Genoveva îl sărută pe soțul său de rămas bun, Golo mormăie pentru sine (Oh cum sărută ! Omul parcă simte doar privind-o !). Cavalerii pornesc în marș cântând (La luptă, la luptă ! ...Contele Siegfried eroul nostru !). Scena 3 - Rămasă singură, Genoveva a leșinat iar Golo nu rezistă ispitei și o sărută (Împotriva întregului Paradis, vreau, trebuie să o sărut). După ce o conduce în castel pe Doamna încă amețită, Golo este acostat de Margaretha, matoră la întreaga scenă (...ca să vezi ce frumos se aranjează lucrurile ! Contele la război, tu acasă - Poate va cădea în bătălie, a ordonat chiar ca să-l moștenești ! Noroc la asta, mult noroc !). Golo este destul de înțelept să-i ceară sfatul, iar Margaretha se oferă să-l ajute să cucerească inima Reginei (Ce ai face în locul meu ? ...Dacă aș fi un tânăr gentilom m-aș îndrăgosti de Regină).

Act 2 (Dormitorul Genovevei)

Singură, Genoveva își amintește plecarea soțului (Oh cum ne-am despărțit, fie ca norocul și bucuria să-l însoțească). Servitorii, Margaretha printre ei, cântă, dansează și petrec (Să umplem cupa până la refuz, haide să bem). Golo intră în scenă aducând vestea că armata lor a obținut o mare victorie și urmează să se întoarcă curând. Bucuroasă, Genovevei îi vine să cânte și-l invită pe Golo să o acompanieze într-un duet (Dacă aş fi pasăre și aş avea aripi, la tine aş zbura !). Încălzit de cântec, Golo cade la picioarele Genovevei și îi declară dragostea încercând să se impună (Sângele, clocotește, în inimă ...Amintește-ți cu cine vorbești ! ...Vino în brațele mele, femeie ! ...Înapoi !). Speriată, Genoveva îl cheamă pe Drago în ajutor iar Golo dispare. Scena 2 - Drago este deranjat de faptul că printre servitori s-a răspândit zvonul că Doamna Genoveva ar avea o aventură cu tânărul Kaplan, iar Golo se grăbește să confirme zvonul (Ei spun că a fost văzută în intimitate cu tânărul Kaplan ...Eu știu chiar mai mult decât atât ...Trebuie să crezi, dacă nu vrei să vezi cu ochii tăi). Pentru a produce dovada, Golo îl ascunde pe Drago în dormitorul Genovevei. Scena 3 - Margaretha îl informează pe Golo că Palatinul Siegfried este rănit, la Strassbourg, iar ea intenționează să-i otrăvească rana (El este rănit, acolo ...asta îi va ușura de suferință și pe tine de el). Scena 4 - La fereastra dormitorului, Genoveva își cântă singurătatea (...O Doamne, Atoateiertător, fii scutul meu în marea mea tristețe !). Chemați de Golo, servitorii vin să percheziționeze dormitorul Genovevei. Drago este descoperit și fără un cuvânt Balthazar îl înjunghie pe loc. Furioși, servitorii o arestează pe Genoveva (Să o închidem în turn, acolo va avea timp pentru căință !). Dezorientată, Genoveva plânge în timp ce Golo își savurează victoria (...O Doamne Dumnezeule din Ceruri, ce am făcut de mă încerci atât de greu !).

Act 3 (O cameră din cetatea Strassbourg / Camera Margarethei)

Siegfried dorește să grăbească întoarcerea acasă, dar Margaretha îl întârzie așteptând ca alifiile ei să-și facă efectul (Nimic nu mă mai ține pe loc ...Doar câteva zile vor însemna foarte mult !). Margaretha îi mai propune și să-l ajute să-și vadă soția (Există o oglindă magică ce-i va arăta bărbatului tot ce dorește să vadă). Scena 2 - Siegfried îi ordonă lui Conrad să facă toate pregătirile pentru plecare și cântă un lied în timp ce-și ia armele de pe panoplie (Curând am să te văd din nou, castel în care m-am născut). Scena 3 - Golo intră în încăperea cu o scrisoare de la Episcopul Hidulfus în care este explicată situația Genovevei. Dezonorat, Siegfried vrea să o ucidă pe Genoveva și pe sine, dar se răzgândește și vrea să consulte oglinda magică mai întâi. Scena 4 - În camera Margarethei, Siegfried cere să vadă oglinda, iar în cercul descris de bagheta magică apare castelul său (Oglinda ! Oglinda ! ...Domnul este servit). În prima imagine, castelul plutește într-o mare de flori iar Genoveva vorbește prietenos cu Drago (Oglinda nu-mi spune nimic nou !). În cea de a doua imagine, oglinda arată curtea interioară a castelului, noaptea, și o singură floare care îmbobocește la lumina stelelor (Nu văd unde este fapta cea rea ! ...Bine, pentru cel ce este încrezător !). În cea de a treia și ultima imagine, Drago deschide ușa de la Dormitorul Genovevei și ea îi oferă mâna. Furios, Siegfried sparge oglinda cu sabia și îl doboară pe Golo la pământ. Din fragmentele oglinzii se ridică spiritul lui Drago plângând în fața Judecății de Apoi (Deci așa este destinul, deci s-a împlinit ! ...Dumnezeule din Ceruri, ai milă ! Aer ! Ajutor ! Salvare ! Siegfried ! Siegfried !).

Act 4 (Pe un munte stâncos / Castelul lui Siegfried din orașul Brabant)

Escortată de Caspar și Balthazar, Genoveva urcă muntele stâncos cântând un cântec trist (Curând totul se va sfârși ! Trebuie să mor tânără, să mor de mâna criminalului, dezonorată !). Când ajunge la crucea din vârful, ea îngenunchează și continuă rugăciunea (O Sfântă Fecioară, uită-te la mine, dă-mi putere să rabd amarul !). Scena 2 - Golo intră în scenă cu sabia și inelul trimise de Conte Siegfried pentru a-i spăla onoarea (Cunoști acest inel ? Și această spadă ?). Înainte să o ucidă, Golo își încearcă norocul pentru ultima oară (Sunt prea laș ca să las pradă spadei acest cap prea frumos. Vino să fugi alături de mine ! ...Nebunia vorbește în tine ! ...Înapoi, răule !). Scena 3 - Golo încalecă pe cal și pleacă, ordonând lui Caspar și Balthazar să ducă execuția la bun sfârșit (În sera asta n-am să mă mai întorc la castel, nu mă căutați, spuneți-le și celorlalți). Ultima dorință a Genovevei este rugămintea ca soțul ei să afle că l-a iertat deși a fost așa de aspru cu ea. Genoveva le spune celor doi că Golo este autorul acestei înșelătorii, dar Caspar l-a văzut cu ochii lui pe Drago și refuză să o creadă (Ajut-o să lepede crucea, nu-mi place să omor pe cruce !). În timp ce Genoveva îl invocă pe Mântuitor, în spatele scenei se aude cornul de vânătoare iar Caspar scapă sabia din mână tremurând (Am fost trădați, să fugim !). Scena 4 - Siegfried apare condus de Margaretha și cei doi soți se reunesc cu multă afecțiune (Siegfried, tu ești ! ...Oh, doar să-și arunce privirea asupra mea !). Vânătorii l-au găsit pe Golo prăbușit într-o prăpastie și acum cântă pentru Conte Siegfried (Haide cu toții să mergem la castel, de azi începând el va avea doar sărbătoare, clopotele dăgănesc pentru el, preoții cântă Sfânta Masă). Scena 5 - În castel, servitorii o salută pe Genoveva

cu cântece de bucurie (Mântuire, Mântuire ! Trăiască Siegfried, gloriosul erou, Trăiască Genoveva înalta stăpână !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Suntem pregătiți pentru efort și luptă, să ne dăm viața pentru Domnul Isus (Hidulfus, Corul), Pacea să-mi curgă în piept ...Siegfried, îmi ești ca un tată, de ce-mi faci asta ? (Golo), Nu plânge, tu ești o femeie germană ...Dacă nu ai fi fost cavaler, tu nu ai fi fost Siegfried ...iubita mea soție ...iubitul meu soț (Siegfried, Genoveva), Îmi ești mai de folos aici ...Iar voi ...să-l serviți ca pe mine însumi ! (Siegfried), La luptă, la luptă ! ...Contele Siegfried eroul nostru ! (Corul), Împotriva întregului Paradis, vreau, trebuie să o sărut (Golo),...ca să vezi ce frumos se aranjează lucrurile ! Contele la război, tu acasă - Poate va cădea în bătlie, a ordonat chiar ca să-l moștenești ! Noroc la asta, mult noroc ! (Margaretha), Ce ai face în locul meu ? ...Dacă aș fi un tânăr gentilom m-aș îndrăgosti de Regină (Golo, Margaretha) Act 2 - Oh cum ne-am despărțit, fie ca norocul și bucuria să-l însoțească (Genoveva), Să umplem cupa până la refuz, haide să bem (Corul), Dacă aș fi pasăre și aș avea aripi, la tine aș zbura ! (Genoveva, Golo), Sângele, clocotește, în inimă ...Amintește-ți cu cine vorbești ! ...Vino în brațele mele, femeie ! ...Înapoi ! (Golo, Genoveva), Ei spun că a fost văzută în intimitate cu tânărul Kaplan ...Eu știu chiar mai mult decât atât ...Trebuie să crezi, dacă nu vrei să vezi cu ochii tăi (Drago, Golo), El este rănit, acolo ...asta îi va ușura de suferință și pe tine de el (Margaretha), ...O Doamne, Atoateiertător, fii scutul meu în marea mea tristețe ! (Genoveva), Să o închidem în turn, acolo va avea timp pentru căință ! (Corul), ...O Doamne Dumnezeule din Ceruri, ce am făcut de mă încercii atât de greu ! (Genoveva) Act 3 - Nimic nu mă mai ține pe loc ...Doar câteva zile vor însemna foarte mult ! (Siegfried, Margaretha), Există o oglindă magică ce-i va arăta bărbatului tot ce dorește să vadă (Margaretha), Curând am să te văd din nou, castel în care m-am născut (Siegfried), Oglinda ! Oglinda ! ...Domnul este servit (Siegfried, Margaretha), Oglinda nu-mi spune nimic nou ! (Siegfried), Nu văd unde este fapta cea rea ! ...Bine, pentru cel ce este încrezător ! (Siegfried, Golo), Deci așa este destinul, deci s-a împlinit ! ...Dumnezeule din Ceruri, ai milă ! Aer ! Ajutor ! Salvare ! Siegfried ! Siegfried ! (Drago). Act 4 - Curând totul se va sfârși ! Trebuie să mor tânără, să mor de mâna criminalului, dezonorată ! (Genoveva), O Sfântă Fecioară, uită-te la mine, dă-mi putere să rabd amarul ! (Genoveva), Cunoști acest inel ? Și această spadă ? (Golo), Sunt prea laș ca să las pradă spadei acest cap prea frumos. Vino să fugi alături de mine ! ...Nebunia vorbește în tine ! ...Înapoi, răule ! (Golo, Genoveva), În sera asta n-am să mă mai întorc la castel, nu mă căutați, spuneți-le și celorlalți (Golo), Ajut-o să lepede crucea, nu-mi place să omor pe cruce ! (Caspar), Am fost trădați, să fugim ! (Caspar), Siegfried, tu ești ! ...Oh, doar să-și arunce privirea asupra mea ! (Genoveva, Siegfried), Haide cu toții să mergem la castel, de azi începând el va avea doar sărbătoare, clopotele dăngănesc pentru el, preoții cântă Sfânta Masă (Corul), Mântuire, Mântuire ! Trăiască Siegfried, gloriosul erou, Trăiască Genoveva înalta stăpână ! (Corul)

Balet: Cea mai cunoscută punere în scenă a legendei, în secolul al XIX-lea, a fost piesa lui Ludwig Tieck intitulată *Leben und Tod der heiligen Genoveva*, după care a fost realizat în anul 1838 și un spectacol de balet pe muzica lui Louis Huth.

Discuri și înregistrări: 2008 Orchestra and chorus of the Zurich Opera House (Juliane Banse - Genoveva, Martin Gantner - Siegfried, Shawn Mathey - Golo, Cornelia Kallisch - Margaretha), 2009 Chamber Orchestra of Europe (Ruth Ziesak, Marjana Lipovsek, Thomas Quasthoff, Rodney Gilfry), 2010 Schoenberg Choir (Ruth Ziesak, Marjana Lipovsek, Deon van der Walt, Rodney Gilfry, Oliver Widmer, Thomas Quasthoff), 2011 Hessisches Staatsorchester and Chorus Weisbaden (Annette Dasch - Genoveva, Morten Frank Larson - Siegfried, Michael König - Golo, Andrea Baker - Margaretha), 2012 Hamburg State Philharmonic Orchestra (Julie Faulkner - Genoveva, Alan Titus - Siegfried, Keith Lewis - Golo, Renate Behle - Margaretha), 2015 Rundfunkchor Berlin (Dietrich Fischer Dieskau - Siegfried, Edda Moser - Genoveva, Siegfried Vogel - Drago, Gisela Schroter - Margareta, Peter Schreier - Golo)

[Înapoi la cuprins](#)

Titlu: Armide

Compozitor: Jean-Baptiste Lully (1632-1687). Născut la Florența, în Marele Ducat al Toscanei, tatăl său Lorenzo Lully a fost morar, iar mama sa Caterina del Sera era fiica unui morar. A început educația muzicală prin studiu la gitară și vioară sub supravegherea unui călugăr Franciscan. În anul 1646 era deja menestral și cânta la vioară pe străzi, îmbrăcat în arlechin, în timpul Sărbătorilor de Iarnă. Ducele Roger de Lorraine Cavalier de Guise, era în căutarea unui paj iar mama băiatului murise recent așa că i-a fost încredințat pentru educație. La Paris, băiatul a fost garcon de chambre în serviciul lui Anne-Marie Louise d'Orleans, una dintre verișoarele Regelui Ludovic al XIV-lea. În anturajul Casei Regale a învățat muzică de la muzicienii și compozitorii de la curte, printre care: Nicolas Metru, Francois Roberday și Nicolas Gigault. În anul 1653 a atras atenția Regelui Ludovic al XIV-lea, fiind partenerul lui de dans în spectacolul Ballet de la Nuit, spectacol în care regele în vârstă de 14 ani a debutat în rolul lui Apollo (Regele Soare). În anul 1661, Regele Ludovic al XIV-lea l-a înălțat la rangul de squire și l-a numit superintendent al muzicii regale și maestru de muzică al familiei regale. În anul următor s-a căsătorit cu Madeleine Lambert (1643-1720), fiica cunoscutului compozitor Michael Lambert, iar fructul căsătoriei lor au fost trei băieți. În același an 1661 a început și o fructuoasă colaborare cu dramaturgul Jean-Baptiste Porquelin (Moliere 1622-1673). În anul 1672 a fost numit director al Academiei Regale de Muzică. Opere: Cadmus et Hermione (1673), Alceste (1674), Thesee (1675), Atys (1676), Isis (1677), Psyche (1678), Bellerophon (1679), Prosepine (1680), Persee (1682), Phaeton (1683), Amadis (1684), Roland (1685), Armide (1686), Achille et Polyxene (1687). Printre compozițiile sale muzicale se mai numără: 31 spectacole de balet, 3 spectacole de balet-comedie și unul de balet-tragedie, 3 pastorale, 8 comedii, divertismente muzicale, interludii, motete, cântece și marșuri.

Libret: Philippe Quinault (1635-1688). Philippe Quinault a fost dramaturg și libretist, născut la Paris, membru al Academiei Franceze începând cu anul 1670. În anul 1671 a scris libretul pentru opera Psyche, pusă pe muzică de Jean-Baptiste Lully. Din acel an și-a dedicat întreaga activitate libretelor compuse pentru Lully și a primit pentru fiecare dintre ele câte 4 000 de livre și reputația de maestru a unui nou stil. În următorii ani a produs libretul pentru următoarele opere: Cadmus et Hermione (1673), Alceste (1674), Thesee (1675), Atys (1676), Isis (1677), Psyche (1678), Bellerophon (1679), Prosepine (1680), Persee (1682), Phaeton (1683), Amadis (1684), Roland (1685), Armide (1686), Achille et Polyxene (1687) și cel pentru spectacolul de balet intitulat Triumful Dragostei. Libretul operei Armide are la bază poemul La Gerusalemme liberata al lui Torquato Tasso (1544-1595), o versiune pur imaginară a luptei dintre creștini și musulmani în timpul primei cruciade. În acest poem, Prințesa Ermina (Armida) a Antiohiei s-a îndrăgostit de un cavaler creștin. Abandonată, ea a încercat să se sinucidă, dar a fost oprită la timp de cavaler. Implorată să se convertească la creștinism, cu inima împlânzită de dragoste prințesa a acceptat. Alte circa 40 de opere au fost scrise având ca sursă de inspirație acest poem al lui Torquato Tasso.

Istoricul spectacolului: Armide s-a cântat pentru prima dată la data de 15 Februarie 1686 la Theatre du Palais-Royal cu trupa de la Paris Opera, cu o scenografie realizată de Jean Berain cel Bătrân (1637-1711), în prezența Marelui Dauphin. Opera a fost bine primită de parizieni și spectacolul a fost reluat în secolul următor în anii 1703, 1713-14, 1724, 1746-47, 1761 și 1764. Între anii 1686 și 1751 spectacolul Armide a fost pus în scenă la Marsilia, Brussels, Lyon, Luneville, Metz, Haga, Berlin și Roma. Criticii secolului al XVIII-lea au văzut în Armide o capodoperă a genului iar în timpurile noastre opera continuă să fie una dintre cele mai cunoscute producții ale Barocului Francez, parte integrantă din "l'age de la lumiere" a Regelui Ludovic al XIV-lea. În timpurile moderne, premiera Nord Americană a spectacolului a avut loc în anul 2005 în Canada. La Toronto, spectacolul Armide a fost reluat apoi la data de 19 Aprilie 2012 la Opera Atelier, cu Peggy Khira Dye în rolul Armide și Colin Ainsworth în rolul Renaud. Spectacolul a mai fost repetat apoi la data de 22 Octombrie 2015 la Elgrin Theatre. La data de 18 Iunie 2016, Armide a fost pusă în scenă la Orangery Palace Sanssouci, Potsdam (Berlin) având ca director muzical pe Patrick Cohen-Akenine și o choreografie realizată de Deda Cristina Colonna. Pe scenă au strălucit Emilie Renard în rolul Armide, Rupert Charlesworth în rolul Renaud și Pietro di Bianco în rolul Hidraot. Până la sfârșitul sezonului 2015/16 Armide s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 33 ori, în 10 producții diferite și a ocupat locul 352 în lista Operabase.

Roluri: Armide, nepoata lui Hidraot (soprano), Hidraot, Regele Damascului (bass-baritone), Renaud, un cavaler (tenor), Phenice, o confidentă a lui Armide (soprano), Sidonie, o confidentă a lui Armide (soprano), Aronte,

șeful Gărzii (bass), Artemidor, un cavaler (baritone), Ubalde, un cavaler (bass), Ura (soprano), Un cavaler Danez (tenor), Lucinde (soprano), Melisse (soprano), Nimfa de apă (soprano), Corul (cavaleri, nimfe, poporul Damascului, demoni, ciobani, ciobănițe)

Subiect: Este o versiune cavallerească a eternei confruntări dintre Iubire și Război. Cavalerii creștini au invadat Islamul animați de ceea ce trebuia să fie un scop foarte onorabil. Ei aduceau Justiție și Dragoste față de Cristos pentru cei inocenți. Regele Damascului a invocat însă împotriva lor toți zeii care pot aduce Ura și Războiul. Armide, nepoata Regelui Damascului, și-a dirijat ura în special împotriva unui cavaler tânăr și frumos, pe nume Renaud, singurul cu inima înghețată. Sedus de demonii tinerei fete, Renaud a căzut în brațele fetei, dar Armida i-a cruțat viața și s-a îndrăgostit de el. Fata a luptat pentru el cu Ura, iar zeița a condamnat-o la iubire eternă (s-a convertit la creștinism). Deși îndrăgostit de Armide, Renaud a fost smuls din brațele fetei de colegii săi cavaleri cu ajutorul aurului, al diamantelor și al lăcomiei pentru glorie eternă. Abandonată, Armide a distrus Palatul Fermecat împreună cu iubirea ei pentru cavalerul străin. Din acea zi, creștinii și musulmanii au luptat cu pasiune un război fără de sfârșit.

Prolog - În palatul Regelui Ludovic al XIV-lea curtenii cântă "Dulceața legilor mării sale " și " glorioasa exploatare" pentru a-și exprima dragostea față de înțeleptul rege. Apoi, regele este informat despre subiectul tragediei de pe scenă: urmează să vadă cum cavalerul Renaud a fugit tocmai de acolo de unde Gloria reclama curajul său.

Act 1 (O piață publică din Damasc cu un arc triumfal)

Armide, nepoata Regelui Damascului, cântă împreună cu confidentele sale Phenice și Sidonie (În ziua triumfului, mii de plăceri ...Tu nici nu simți fatala flacără pe care o aprinzi în suflete). Totuși, în armata învinșilor inima lui Renaud nu a fost încă zdrobită, iar Armide fiind magiciană știe acest lucru și cântă foarte vexată (Nu am triumfat asupra celui mai valoros dintre toți ! ...împotriva acestui războinic armele noastre vor fi în zadar). Scena 2 - Regele Hidraot intră în scenă împreună cu suita încercând să o înveselească (Când vrei, pentru tine se ridică la arme tot infernul. Ești mai puternică în arta asta decât mine). Întrebată dacă va accepta mângâierea unui iubit credincios, Armide răspunde (Doar învingătorul lui Raimond, dacă va fi vreunul, va fi demn de mine). Scena 3 - Poporul Damascului cântă și dansează, în frunte cu regele (Armide este chiar admirabilă decât formidabilă: triumful ei este glorios !). Scena 4 - Aronte, șeful gărzii intră în scenă cu sabia ruptă (Oh, Cerurilor ! Ce crudă dezonoare ! Am condus prizonierii cu multă atenție ...un războinic neadormit i-a eliberat pe toți).

Act 2 (Tabăra militară acolo unde râul formează o insulă plăcută)

Cavalerul Artemidore îi este recunoscător lui Renaud (Invincibil erou, prin curajul tău am scăpat de rigurile sclaviei și de moarte). Renaud îi răspunde și mai cavallerește (Pretind ca pașii mei să urmeze doar acea cale unde Justiția și Inocența cer ajutorul meu). Scena 2 - Regele Hidraot și Armide invocă puterea magică a zeilor lor (Spirite ale furiei și urii, demoni, supunere cer ! Supuneți mâniei noastre inamicul care ne-a insultat !). Scena 3 - Rămas singur, pe malul râului, Renaud cântă farmecul acestor locuri și apoi adoarme abandonându-și armele (În aerul ce-l respir sunt cele mai frumoase flori și e aroma celui mai dulce zefir). Scena 4 - O naiadă iese din apă, urmată de nimfe, ciobani și ciobănițe cântând (În fericitele zile când știm să încântăm, ce dulce este iubirea plină de tandrețe !). Scena 5 - Cu un pumnal în mână Armide savurează victoria (În sfârșit este în puterea

mea, dușmanul aprig, acest superb învingător). Dorește să-l lovească în inimă, dar o forță invizibilă o reține (Ce putere mă oprește, cine mă face să ezit ? Ce înseamnă oare mila pentru mine ?). Transformați în Zefiri, demonii îi răpesc pe Renaud și Armide.

Act 3 (În deșert)

Singură, Armide își trece în revistă sentimentele (Să fie oare ca tu să fi învingătorul meu ? ...Cum ai făcut să-mi schimbi mânia în langoare ?). Scena 2 - Phenice și Sidonie o sfătuiesc pe Armide să-l vrăjească pe Renaud cu chipul său, dar Armide se teme că inima ei este prea slabă (Arată-te ochilor lui De inima mea mă tem ...Iubirea m-a surprins atunci când aveam cea mai puțină nevoie). Scena 3 - Rămasă singură, Armide face eforturi să se trezească din reverie (Vino, vino, implacabilă ură salvează-mă de iubire, nimic nu este mai formidabil). Scena 4 - Ura, zeița răutății, răspunde la chemare ieșind din lumea subterannă și începe o incantație pentru a-i distruge dragostea (Iubire, ieși afară pentru totdeauna, ieși din inima care te urmărește !). Îngrozită, Armide se răzgândește și o imploră pe Ura să o mai lase sub vraja iubirii. Zeița îi îndeplinește dorința (Nu am să te pedepsesc mai aspru decât lăsându-te pe veci pradă iubirii). Scena 5 - Din nou singură, Armide se roagă ca Iubirea să fie milostivă cu ea.

Act 4 (Un abis deschis în inima deșertului, sediul unor monștri teribili)

Ublade, însoțit de Cavalerul Danez vin în ajutorul lui Renaud și atacă monștrii cu un sceptru din aur (Monștrilor, mergeți să vă scuipați furia inutilă în hăurile negre din care a-ți ieșit). Scena 2 - Un demon, deghizat ca Lucinde, îl ține însă pe Renaud sub vraja iubirii (Bucură-te de extrema fericire, cea de a iubi și de a fi iubit la fel). Demonii dansează în jurul cavalerului. Cavalerul Ubalde însă o atinge pe Lucinde cu sceptrul său din aur și puterea iubirii se disipează imediat. Scena 3 - Ublade îl trezește pe Renaud din visul său (Farmecul iubirii nu este decât o iluzie, ce lasă în urmă doar o eternă rușine). Scena 4 - Apare un alt demon, deghizat de data aceasta ca Melissa, o tânără fată de care Ublade este îndrăgostit (Ești tu oare, iubitul meu ? Te văd oare ? ...Ești tu oare, iubită Melissa ?). Acum este rândul lui Renaud să folosească sceptrul din aur și să rupă vraja iubirii (Farmecul iubirii nu este decât o iluzie, ce lasă în urmă doar o eternă rușine).

Act 5 (În Palatul Vrajit al lui Armide)

Renaud și Armide se bucură unul de celălalt după ce s-au trezit din visare (Armide, tu ai să mă părăsești ! ...Plăcerile te vor urma mereu). Scena 2 - Îndrăgostiții și Plăcerile intră în scenă cântând și dansând (Aceste locuri sunt încântătoare pentru Fericirii Îndrăgostiți !). Scena 3 - Ublade și Cavalerul Danez intră în scenă cu scutul din diamante și sabia din aur pentru a-l salva pe Renaud (Generalul nostru te cheamă la ordin, doar victoria îți poate aduce gloria nemuritoare). Smulgând ghirlandele de flori cu care este împodobit, Renaud ridică scutul și sabia (Feriți-vă de plânsetul Armidei, e singurul pericol care vă paște). Scena 4 - Armide intră în scenă țipând (Renaud ! Cerule ! O Tristeți Mortale ! Pleci ! Renaud ! Mă părăsești ?). Fără răspuns, Armide continuă furioasă monologul său (Ești fericit barbarule ? Plecând, te bucuri de plăcerea de a-mi lua viața). Armide leșină și cade la pământ iar cavalerii părăsesc scena. Scena 5 - Rămasă singură, Armide invocă toți demonii pentru a distruge Palatul Farmecat (Demoni, distrugeți palatul ! Plecați ! Și dacă este posibil, îngropați sub ruine și dragostea mea, pentru totdeauna).

Momente și arii celebre: Act 1 - În ziua triumfului, mii de plăceri ...Tu nici nu simți fatala flacără pe care o aprinzi în suflete (Phenice, Sidonie), Nu am triumfat asupra celui mai valoros dintre toți ! ...împotriva acestui războinic armele noastre vor fi în zadar (Armide), Când vrei, pentru tine se ridică la arme tot infernul. Ești mai puternică în arta asta decât mine (Hidraot), Doar învingătorul lui Raimond, dacă va fi vreunul, va fi demn de mine (Armide), Armide este chiar admirabilă decât formidabilă: triumful ei este glorios ! (Corul), Oh, Cerurilor ! Ce crudă dezonoare ! Am condus prizonierii cu multă atenție ...un războinic neadormit i-a eliberat pe toți (Aronte). Act 2 - Invincibil erou, prin curajul tău am scăpat de rigurile sclaviei și de moarte (Artemidore), Pretind ca pașii mei să urmeze doar acea cale unde Justiția și Inocența cer ajutorul meu (Renaud), Spirite ale furiei și urii, demoni, supunere cer ! Supuneți mâniei noastre inamicul care ne-a insultat ! (Hidraot, Armide), În aerul ce-l respir sunt cele mai frumoase flori și e aroma celui mai dulce zefir (Renaud), În fericitele zile când știm să încântăm, ce dulce este iubirea plină de tandrețe ! (Corul), În sfârșit este în puterea mea, dușmanul aprig, acest superb învingător (Armide), Ce putere mă oprește, cine mă face să ezit ? Ce înseamnă oare mila pentru mine ? (Armide). Act 3 - Să fie oare ca tu să fi învingătorul meu ? ...Cum ai făcut să-mi schimbi mânia în langoare ? (Armide), Arată-te ochilor lui De inima mea mă tem ...Iubirea m-a surprins atunci când aveam

cea mai puțină nevoie (Sidonie, Armide), Vino, vino, implacabilă ură salvează-mă de Iubire, nimic nu este mai formidabil (Armide), Iubire, ieși afară pentru totdeauna, ieși din inima care te urmărește ! (Ura). Nu am să te pedepsesc mai aspru decât lăsându-te pe veci pradă iubirii (Ura) Act 4 - Monștrilor, mergeți să vă scuipați furia inutilă în hăurile negre din care a-ți ieșit (Ublade), Bucură-te de extrema fericire, cea de a iubi și de a fi iubit la fel (Lucinde, Renaud), Farmecul Iubirii nu este decât o iluzie, ce lasă în urmă doar o eternă rușine (Ublade), Ești tu oare, iubitul meu ? Te văd oare ? ...Ești tu oare, iubită Melissa ? (Melissa, Ublade), Farmecul Iubirii nu este decât o iluzie, ce lasă în urmă doar o eternă rușine (Renaud). Act 5 - Armide, tu ai să mă părăsești ! ...Plăcerile te vor urma mereu (Renaud, Armide), Aceste locuri sunt încântătoare pentru Fericții Îndrăgostiți ! (Corul), Generalul nostru te cheamă la ordin, doar victoria îți poate aduce gloria nemuritoare (Ublade), Feriți-vă de plânsetul Armidei, e singurul pericol care vă paște (Renaud), Renaud ! Cerule ! O Tristeți Mortale ! Pleci ! Renaud ! Mă părăsești ? (Armide), Ești fericit barbarule ? Plecând, te bucuri de plăcerea de a-mi lua viața (Armide), Demonii, distrugeți palatul ! Plecați ! Și dacă este posibil, îngropați sub ruine și dragostea mea, pentru totdeauna (Armide).

Balet: Act 1 - Scena 3 - Poporul Damascului dansează în cinstea armatei învingătoare. Act 2 - Scena 4 - Demonii, deghizați în ciobani și ciobănițe îl încântă pe Renaud cu dansul lor și îl înlănțuiesc cu ghirlande de flori. Act 4 - Scene 2 - The demons are dancing around Renaud to maintain the enchantment of love. Act 5 - Scena 2 - Plăcerile și îndrăgostiții cântă și dansează pentru Renaud și Armide.

Discuri și înregistrări: 2007 Opera Lafayette/Ryan Brown (Stephanie Houtzeel-Armide, Robert Getchell-Renaud, Francoise Loup-Hidraot, Ann Monoyios-Phenice, Miriam Dubrow-Sidonie), 2011 Les Arts Florissants (William Christie-Conductor, Starring: Paul Agnew, Isabelle Druet, Bathan Berg, Marc Mauillon)

[Înapoi la cuprins](#)

53. Oedip

Title: Oedip (Oedipe)

Compozitor: George Enescu (1881-1955). Născut la Liveni Dorohoi, în România, tatăl său Costache Enescu a fost arendaș iar mama sa Maria Cosmovici era fiica preotului din sat. A fost al optulea și ultimul copil al familiei, singurul care a supraviețuit până la vârsta adultă. A început să studieze vioara de la vârsta de patru ani ajutat de compozitorul Eduard Caudella (1841-1924), director al Conservatorului din Iași. La vârsta de șapte ani, în anul 1888 a fost cel mai tânăr student admis vreodată pe listele Conservatorului din Viena, unde a studiat cu Joseph Hellmesberger Jr., Robert Fuchs și Sigismund Bachrich. Începând cu anul 1895 a continuat studiile la Conservatorul din Paris, unde a studiat la vioară cu Martin Pierre Marsick, armonie cu Andre Gedlage, compoziție cu Jules Massenet și Gabriel Faure. A trăit la Paris și București fiind un renumit profesor de vioară. În România s-a numărat printre protejații ambelor regine Elisabeta și Maria de România fiind acceptat în anturajul Casei Regale. S-a căsătorit în anul 1937 cu Maria Rosetti-Tescanu (1879-1968), membră a unei vechi familii boierești, doamnă de onoare din anturajul Reginei Maria. Maria avea doi copii dintr-o căsătorie anterioară cu Prințul Cantacuzino. Memoriile ei au fost publicate postmortem în volumul "Lumini și umbre. Amintirile unei prințese moldave". Până în anul 1949 George Enescu a fost președintele Societății Compozitorilor din România. Operă: Oedip (1931). Lista compozițiilor sale muzicale mai include: 6 lucrări orchestrale (Rapsodia Română, Poema Română), 5 simfonii, 5 sonate, 2 quartete pentru coarde, 10 compoziții pentru muzică de cameră, 5 compoziții pentru pian, 3 lieduri scrise pe versurile Reginei Elisabeta (Carmen Sylva), cântece, muzică vocală și corală.

Libret: Edmond Fleg (1874-1963). Edmond Fleg a fost profesor de limba germană, scriitor și dramaturg, născut la Geneva și emigrat la Paris. Lista lucrărilor sale include poezii, piese de teatru (Le Mesaage, La Bete, Le Trouble-fete), traduceri (Faust, Julius Caesar, Biblia) și librete muzicale (Macbeth pentru Ernest Bloch și Oedipe pentru George Enescu). Enescu a avut ideea acestui spectacol încă din anul 1910 iar Edmond Fleg a scris libretul în anul 1912. George Enescu a completat apoi partitura muzicală în anul 1922 și a adăugat orchestrația în anul

1931. Libretul se bazează pe legenda Regelui Oedip din Theba, un erou tragic din mitologia greacă prezent pentru prima dată în tragedia lui Sofocles intitulată Oedip Rege. Oedip este anatema arhetipală a familiilor regale, nevoite de multe ori să crească și să educe copiii sub identitate falsă, pentru a le proteja viața. Îngrozită de o profeție, Regina Jocasta și-a încredințat copilul unui cioban, pentru ca în final să fie crescut la curtea Regelui Polybus. Decenii mai târziu, Oedip și-a ucis tatăl natural și s-a căsătorit cu mama sa, împlinind destinul său inexorabil. Când află adevărul mama lui se sinucide. Oedip își scoate ambii ochi și apoi, după ani de rătăcire prin lume, moare găsim în sfârșit liniște pentru sufletul său.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la Paris, la Opera Garnier, la data de 13 Martie 1936. În România, spectacolul a fost pus în scenă pentru prima dată la data de 22 Septembrie 1958, sub bagheta dirijorului Constantin Silvestri, cu un libret în traducerea lui Emanoil Ciomac. Premiera din Germania a avut loc la Berlin în anul 1996, urmată de o producție a Operei de Stat din Viena în anul 1997. În Statele Unite ale Americii opera a avut premiera la Universitatea din Illinois la Urbana-Champaign. La Opera Garnier din Paris spectacolul a fost reluat în epoca modernă în anul 2010. Alte producții notabile au fost cele de la La Monnaie/De Munt din Bruxelles și la Royal Opera House Covent Garden din Londra. În anul 2018 opera lui Enescu a fost pusă în scenă și de Dutch Opera, sub bagheta dirijorului Marc Albrecht, cu Johan Reuter în rolul lui Oedip și Sophie Kock în rolul Jocasta. În ultimele decenii, la Opera Națională din București au fost puse în scenă mai multe producții regizate de: Jean Rânzescu (1958), Cătălina Buzoianu (1991), Andrei Șerban (1995), Petrică Ionescu (2003), Anda Tăbăcaru Hoge (2011), Valentina Carrasco (2015). La Opera din Cluj spectacolul a fost pus în scenă în regia lui Rareș Trifan iar la Opera Națională din Iași spectacolul a fost regizat de Eduard Sveatchevici. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, Oedip s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 27 ori, în 9 producții diferite și a ocupat locul 418 în lista Operabase.

Roluri: Oedip, fiul lui Laius (baritone), Jocasta, Regina din Theba (mezzo-soprano), Laios, Regele din Theba (tenor), Merope, Regina din Corinth (soprano), Antigona, fiica lui Oedip (soprano), Theseus, Regele din Athena (baritone), Creaon, fratele lui Jocasta (bass), Tiresias, profetul (baritone), Phorbos, postelnicul lui Merope (baritone), Marele Preot (bass), Ciobanul (tenor), Străjerul (bass), Sfinxul (baritone) Corul (femei și soldați din cetatea Thebei, ciobani, poporul Corinthului)

Subiect: Blestemat la un teribil destin, Oedip, un tânăr cu sânge regesc decide să-și înfrunte Soarta și pleacă în lumea largă. Pe drum este biciuit de un străin și îl omoară fără cugetare, împreună cu slujitorii săi. Ajunge la cetatea Thebei, terorizată de un Sfinx pe care îl ucide. Proclamat rege, savurează momentul său de glorie în noul său regat. Mulți ani mai târziu, orașul este devastat de o molimă grea și face greșea de a cere ajutorul zeilor. Implacabila Soartă lovește și Oedip află că străinul ucis de el era chiar tatăl său iar cea cu care s-a căsătorit este mama sa. Îngrozit, Oedip își scoate ochii și rătăcește prin lume ca un cerșetor, condus de mână de fiica sa Antigona. La bătrânețe, Oedip ajunge la porțile Athenei unde primește de la Regele Theseus locul său de veci, unde spiritul său este în sfârșit eliberat din agonie.

Act 1 (O cameră din Palatul Regelui Laius în Theba)

Prolog

Femeile Thebane cântă în timp ce Regina Jocasta își alăptează copilul (Rege Laius, în casa ta, copilul s-a trezit și suge lapte făcut din raze de soare). Marele Preot binecuvântează copilul (Împrăștiati apa lui Dirce peste

noul născut). Alaiul Virginelor intră în scenă aducând de la Delos flacăra lui Apollon. Profetul Tiresia întuneacă ziua cu o profeție tristă (Apollon a ordonat să mori fără urmaș ! ...tu ai făcut din Jocasta o femeie fertilă ...acest copil va fi ucigașul tatălui său ...bărbatul mamei sale). Regele Laius refuză să-i dea adăpost copilului și îl ostracizează încredințându-l unui cioban (În prăpăstiile de pe Kitheron ...și apoi mâine...).

Act 2 (O cameră în Palatul Regelui Polybos în Corinth / O răscruce de drumuri cu statuia zeiței hecate / Zidurile cetății Theba și un turn de pază)

Seara, Oedip ascultă poporul Corinthului cântând (Adonis încins în purpură și aur, cu Afrodita vă aducem anemona aurită unde-și găsește locul dragostea). Phorbas îl invită pe Oedip la festivalul Afroditei dar prințul refuză să participe. Încet, procesiunea înaintează ducând pe umeri pe Afrodita și Adonis (Sărbătoriți sub clar de Lună Plină, noi vă aducem anemona aurită unde-și găsește locul dragostea). Regina Merope este îngrijorată (De ce tremuri fiul meu ? ...De când te-ai întors de la Delphi te ferești de sărbători). Oedip răspunde cu tristețe (Apollo mi-a vorbit în față ! ...tu vei fi ucigașul tatălui tău ...bărbatul mamei tale). Pentru a-și înfrânge soarta, Oedip se decide să-și părăsească regatul și să călătorească prin lume. (Am să plec, am să plec ...am să plec înainte de ora fatală). Scena 2 - La o răscruce de drumuri un cioban se roagă la statuia zeiței Hecate (Hecate, Hecate, zeiță cu trei fețe ...ascunde ochilor pășunea mea, salvează-l pe ciobănaș și turma lui). Oedip ajunge și el la încrucișarea de drumuri (Trei căi ...Pe care dintre ele am să-mi înving destinul ?). Regele Laius intră în scenă într-o trăsură iar birjarul îl biciuiește pe Oedip. Fără nici un cuvânt, Oedip îl ucide pe birjar, apoi pe stăpânul său și pe soldatul care îl păzea, spre uimirea ciobănașului (Regele ! ...Mort ! ...Mort ! Toți trei sunt morți !). Scena 3 - Străjerul cântă din turnul său de pază (De seara până seara, păzesc, păzesc: dormiți Thebani, dormiți: Sfînxul doarme). Oedip se apropie și află că Sfînxul devorează thebanii cu un cântec sălbatec și o ghicitoare de nerezolvat. Dacă cineva va salva orașul de Sfînx, va primi coroana și pe Regina Jocasta în brațele sale. Oedip trezește Sfînxul care începe să cânte (Eu sunt fiica Destinului, a palidului tău destin). Ghicitoarea sfînxului este următoarea: "cine este mai puternic decât destinul ? ", iar Oedip răspunde: omul. Înnecându-se și răsând totodată, Sfînxul moare spunând (Plângeți a lui înfrângere, sau râdeți de victoria lui !). Străjerul trezește întregul oraș (Treziți-vă ! treziți-vă ! Orașul este salvat ! Să sune trompetele !). Poporul orașului binecuvântează sosirea lui Oedip din Corinth (Glorie pentru salvatorul orașului ! ...Flori ! Flori ! Aruncați flori ! ...Coroana ! Coroana ! ...Căsătorie ! Căsătorie !).

Act 3 (O piață publică din Theba)

Poporul își plânge morții, o molimă cu dinții de foc devorează orașul (Morții fără de mormânt îi văd murind pe cei vii, noi plângem acum chemând divinitatea). Oedip l-a trimis pe Creon la Delphi să ceară ajutorul zeilor iar răspunsul a fost (Pata unei crime vă murdărește casele ...moartea lui Laius). Un cioban a fost martor la crimă și acum a fost convocat să depună mărturie. Ovaționat de mulțime, Oedip declară că ucigașul va fi ostracizat (Să fie blestemat ! Blestemat ! Blestemat !). Profetul Tiresias este chemat să dezvăluie numele criminalului (Tu cel dăruit de Apollo cu o minte subtilă spune numele și salvează cetatea). Răspunsul lui Tiresias este însă o surpriză (Ucigașul lui Laius ești tu ! ...Tu ai un singur dușman: Oedip este numele lui). Jocasta își amintește de blestemul fiului său iar ciobanul își amintește ziua omorului. Postelnicul Phorbas intră în scenă cu o scrisoare prin care Merope îl cheamă pe Oedip în Corinth. Oedip refuză să-l însoțească temându-se de profeția oracolului, dar Phorbas îl reasigură (Urmează-mă, O Rege ! și lasă aceste temeri: Merope și Polybos nu sunt părinții tăi). Când Phorbas îi explică cum că a fost găsit de un cioban din Kitheron, Jocasta geme și se retrage în palat (În numele zeilor, vă rog ...). Forțat de Oedip, ciobanul mărturisește că acel copil a fost copilul Regelui Laius iar mulțimea exclamă cu jale (Nefericire ! Nefericitul Oedip !). Oedip strigă, apoi se retrage în palat (Pentru ultima dată vedeți ochii mei !). O femeie iese din palat strigând că Jocasta s-a sinucis, apoi apare Oedip cu ochii scoși și fața plină de sânge (Vedeți, thebani, vedeți ! Ochii mei cum curg pe obraji !). Creon îl conduce pe drumul spre exil (Oedip, trebuie să plecăm, să purificăm orașul, ia cu tine și molima cu dinții de fier). Fiica sa Antigona este singura care îl urmează (Tată, eu am să te urmez).

Act 4 (Lângă Athena, la marginea pădurii sacre, un izvor și un altar din marmură)

Conduși de Theseu, athenienii îmbrăcați în purpură se roagă pe altar și aduc ofrande (Bunăvoință, Beneficiu, Senectute ! Fericit este cel cu sufletul pur). Oedip sosește condus de Antigona (La distanță se văd turnurile și coloanele pioasei Athena, reședința Regelui Theseu). Oedip o roagă pe Antigona să-i răcorească fruntea cu apă din izvor (Hei, privește la ultimul meu azil. Nu mă tem de nimic pe pământ ...Oedip își va găsi odihna eternă). În scenă intră Creon cu câțiva thebani și îl întreabă pe Oedip cu emfază (Vino înapoi, am să pun

sceptrul în mâna ta, am să-ți returnez palatul și tronul Thebei). Oedip răspunde (Mizerabilule Creon ! Trădătorule ipocrit ! M-ai alungat și m-ai abandonat celor patru vânturi). Thebanii se roagă însă de Oedip (Fără tine nou născuții vor fi supuși din nou la proba focului ! Vor ucide toți bătrânii... Salvează-ne ! Salvează-ne ! ...Nu am să vă urmez !). Creon o smulge pe Antigona de lângă el, dar Antigona cade la picioarele lui Theseu (Cer la picioarele tale dreptatea unui rege ...Creon vrea să mă smulgă de lângă noaptea tatălui meu, vrea să-l orbească pe Oedip a doua oară !). Creon îl acuză de paricid și incest dar Oedip se apără (Trebuie oare să împărtășesc crimele clocite de Soartă încă înainte de a mă naște ?). Apoi Oedip îi cere lui Theseu o ultimă favoare (Un loc secret pe care bunele zeițe l-au însemnat pentru a mea odihnă ...celui ce și-a învins destinul oferă-i ultima victorie). Apoi Oedip își ia rămas bun de la Antigona și pornește spre cetate cu pași mici. Deodată, Oedip dispare lângă o peșteră după ce o lumină imensă inundă scena și se aude un tunet puternic subteran. Eumenidele cântă (Invizibil, binecuvântat este cel cu sufletul pur: Pacea să fie cu el !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Rege Laius, în casa ta, copilul s-a trezit și sugă lapte făcut din raze de soare (Corul), Împrăștiati apa lui Dirce peste noul născut (Marele Preot), Apollon a ordonat să mori fără urmaș ! ...tu ai făcut din Jocasta o femeie fertilă ...acest copil va fi ucigașul tatălui său ...bărbatul mamei sale (Tiresias), În prăpăstiile de pe Kitheron ...și apoi mâine... (Laios) Act 2 - Adonis încins în purpură și aur, cu Afrodita vă aducem anemona aurită unde-și găsește locul dragostea (Corul), Sărbătoriți sub clar de Lună Plină, noi vă aducem anemona aurită unde-și găsește locul dragostea (Corul), De ce tremuri fiul meu ? ...De când te-ai întors de la Delphi te ferești de sărbători(Merope), Apollo mi-a vorbit în față ! ...tu vei fi ucigașul tatălui tău ...bărbatul mamei tale (Oedip), Am să plec, am să plec ...am să plec înainte de ora fatală (Oedip), Hecate, Hecate, zeiță cu trei fețe ...ascunde ochilor pășunea mea, salvează-l pe ciobănaș și turma lui (Ciobanul), Trei căi ...Pe care dintre ele am să-mi înving destinul ? (Oedip), Regele ! ...Mort ! ...Mort ! Toți trei sunt morți ! (Ciobanul), De seara până seara, păzesc, păzesc: dormiți Thebani, dormiți: Sfînxul doarme (Străjerul), Eu sunt fiica Destinului, a palidului tău destin (Sfînxul), Plângeți a lui înfrângere, sau râdeți de victoria lui ! (Sfînxul), Treziți-vă ! treziți-vă ! Orașul este salvat ! Să sune trompetele ! (Ciobanul), Glorie pentru salvatorul orașului ! ...Flori ! Flori ! Aruncați flori ! ...Coroana ! Coroana ! ...Căsătorie ! Căsătorie ! (Corul) Act 3 - Morții fără de mormânt îi văd murind pe cei vii, noi plângem acum chemând divinitatea (Marele Preot), Pata unei crime vă murdărește casele ...moartea lui Laius (Creon), Să fie blestemat ! Blestemat ! Blestemat (Corul), Tu cel dăruit de Apollo cu o minte subtilă spune numele și salvează cetatea (Oedip), Ucigașul lui Laius ești tu ! ...Tu ai un singur dușman: Oedip este numele lui (Tiresias), Urmează-mă, O Rege ! și lasă aceste temeri: Merope și Polybos nu sunt părinții tăi (Phorbas), În numele zeilor, vă rog ... (Jocasta), Nefericire ! Nefericitul Oedip ! (Corul), Pentru ultima dată vedeți ochii mei ! (Oedip), Vedeți, thebani, vedeți ! Ochii mei cum curg pe obraji ! (Oedip), Oedip, trebuie să plecăm, să purificăm orașul, ia cu tine și molima cu dinții de fier (Creon), Tată, eu am să te urmez (Antigona) Act 4 - Bunăvoință, Beneficiu, Senectute ! Fericit este cel cu sufletul pur (Corul), La distanță se văd turnurile și coloanele pioasei Athena, reședința Regelui Theseu (Antigona), Hei, privește la ultimul meu azil. Nu mă tem de nimic pe pământ ...Oedip își va găsi odihna eternă (Oedip), Vino înapoi, am să pun sceptrul în mâna ta, am să-ți returnez palatul și tronul Thebei (Creon), Mizerabilule Creon ! Trădătorule ipocrit ! M-ai alungat și m-ai abandonat celor patru vânturi (Oedip), Fără tine nou născuții vor fi supuși din nou la proba focului ! Vor ucide toți bătrânii... Salvează-ne ! Salvează-ne ! ...Nu am să vă urmez ! (Thebanii, Oedip), Cer la picioarele tale dreptatea unui rege ...Creon vrea să mă smulgă de lângă noaptea tatălui meu, vrea să-l orbească pe Oedip a doua oară ! (Antigona), Trebuie oare să împărtășesc crimele clocite de Soartă încă înainte de a mă naște ? (Oedip), Un loc secret pe care bunele zeițe l-au însemnat pentru a mea odihnă ...celui ce și-a învins destinul oferă-i ultima victorie (Oedip), Invizibil, binecuvântat este cel cu sufletul pur: Pacea să fie cu el ! (Corul)

Balet: Act 1 - Ciobanii, femeile din Theba și soldații dansează pe muzica din fluier a unui ciobănaș pentru a sărbători nașterea unui copil în familia regală. Act 2 - Scena 3 - Virginele din Theba dansează pentru Oedip acompaniate de flaut și lăute, aruncând flori asupra lui.

Discuri și înregistrări: 1955 Institut National de L'Audiovisuel (Monmart, Moizan, Gorr, Lovano, Depraz, Vessieres, Vharles Bruck - conductor), 1964 Electrecord Bucuresti (Sindrilaru, Cernei, Pally, Iordachescu, Ohanesian, Hovorov, Brediceanu - conductor), 1989 EMI Classics (Jose van Dam, Gabriel Bacquier, Marjana Lipovsek, Brigitte Fassbaender, John Aler, Nicolai Gedda, Barbara Hendricks, Lawrence Foster - conductor), 1997 Naxos (Monte Pedersen, Marjana Lipovsek, Egil Silins, Yu Chen, Davide Damiani, Ruxandra Donose,

Walter Fink, Mihaela Ungureanu, Michael Gielen - conductor), 2005 Albany Records (Stefan Ignat, Ricardo Herrera, Bradley Robinson, Harold Gray Meers, Michael York, Ben Jones, Ian Hobson - conductor), 2002 DVD video from La Monnaie/De Munt (Eerens, Petrinsky, Lemieux, Bork, Henschel, Rootering, Leo Hussain - conductor)

[Înapoi la cuprins](#)

54. Halka

Titlu: Halka

Compozitor: Stanislaw Moniuszko (1819-1872). Născut în Uibile lângă Minsk, Belarus, tatăl său Czeslaw Moniuszko a fost proprietar de terenuri, membru al nobilimii denumită szlachta, iar mama sa Elzbieta Madzarska avea rădăcini familiale în Polonia și Ungaria. A început educația muzicală cu mama sa iar de la vârsta de 8 ani a început să studieze la pian cu August Freyer, apoi trei ani mai târziu cu Dominik Stefanowicz. Începând cu anul 1837 și-a continuat studiile la Berlin unde a primit lecții particulare de armonie, contrapunct și artă dirijorală de la Carl Friedrich Rungenhagen, directorul de la Singakademie. În anul 1840 s-a întors în Polonia și s-a căsătorit cu Aleksandra Muller, fructul căsătoriei lor fiind zece copii. Familia s-a stabilit la Vilnius unde a fost angajat ca organist la biserica Sfântul Ioan și ca profesor de pian. În anul 1858 a fost numit dirijor principal al Operei Poloneze, cu sediul în Teatrul cel Mare din Varșovia. Începând cu anul 1864 a fost și profesor de armonie, contrapunct și compoziție la Institutul de Muzică din Varșovia. Opere: Halka (1848), Sielanka (1848), Betty (1852), Flis (Plutașul 1858), Rockiczana (Regele Țăranilor 1859), Hrabina (Contesa 1859), Jawnuta (1860), Verbum nobile (1860), Straszny Dwor (Fermierul hăituit 1861), Paria (1859). Balet: Monte Cristo (1866), Na Kwaterunku (Pe Bilet 1868), Figle szatana (Șiretlicurile Satanei 1870), Merry Wives of Windsor (1849). Compoziția sa muzicală mai include: 10 operete, 7 cantate, 12 masse și litanii, 5 psalmi și requiemuri, peste 300 de cântece populare, 5 uverturi, muzică de cameră, compoziții pentru pian și orgă

Libret: Wlodzimierz Wolski (1824-1882). Wlodzimierz Wolski a fost un poet, libretist și translator din Polonia. Printre lucrările sale se numără volume de poezii, nuvele și libretul operelor: Halka, Contesa și Poloska gwinciarska. Libretul operei Halka are la bază poemul cu același nume scris de poet în anii anteriori. Povestea este despre o ciobăniță pe nume Halka, îndrăgostită de un nobil pe nume Janusz, dar iubirea ei nu este împărtășită și nobilul se căsătorește cu o fată de rangul lui.

Istoricul spectacolului: Premiera operei în forma concertantă a avut loc la Vilnius la data de 1 Ianuarie 1848. Cu scenografie completă, premiera operei a avut loc tot la Vilnius la data de 28 Februarie 1854. Versiunea completă în patru acte s-a cântat pentru prima dată la 1 Ianuarie 1858 la Varșovia. În același an, compozitorul a fost contactat de Bedrich Smetana, cel care a pregătit premiera operei la Praga. La scurt timp, opera a fost pusă în scenă la Moscova și Saint Petersburg. În Statele Unite ale Americii, opera a fost pusă în scenă de Polonia Opera Company condusă de directorul Louis Kowalski. Opera s-a cântat în orașele unde erau numeroși locuitori cu origini poloneze: New York, Detroit, Hartford și Chicago. Ultimul său spectacol cu Halka a fost pus în scenă la Carnegie Hall din New York, la data de 24 Mai 1959. Mai recent, Halka s-a cântat la New York prin Bel Canto Opera, la Robert Wagner School Theatre în Iunie 1982. În anul 2010, Pocket Opera din San Francisco și Berkley a pus în scenă o nouă versiune a operei cu un libret tradus în limba engleză de Donald Pippin. În anul 2004 la Parcul Natural Krakow Zakrzówek a fost montat un spectacol gigantic în aer liber cu cai, efecte speciale și focuri de arificii, spectacol la care au asistat peste 6 000 de spectatori. Producătorul a fost Krzysztof Jasinski, director muzical a fost Wojciech Michniewski, iar spectacolul de balet a fost produs de Opera Krakowska. Spectacolul s-a cântat apoi și pe scena Operei din Cracovia în Decembrie 2011 avînd ca soliste sopranele: Magdalena Barylak, Ewa Biegas și Ewa Vesin. Până la sfârșitul sezonului 2015/16, opera Halka s-a cântat în întreaga lume de 100 ori, în 28 de producții diferite și a ocupat locul 172 în lista Operabase.

Roluri: Stolnik, un aristocrat (bass), Sofia, fiica lui (mezzo-soprano), Janusz, logodnicul Sofiei (soprano), Dziemba, majordomul (bass), Halka, o țărană (soprano), Jontek, un țăran (tenor), Dudziat, un țăran (bass),

Corul (invitați, țărani)

Subiect: În epoca romantică a Poloniei, la jumătatea secolului al XIX-lea, Halka, o țărană orfană, s-a îndrăgostit de tânărul și frumosul ei stăpân și a rămas însărcinată. Fără să știe că sentimentele ei sunt atât de puternice, tânărul nobil s-a căsătorit cu o fată de rangul lui iar țăranăuța și-a pierdut mințile. Fata cântă în permanență un cântec trist despre o porumbiță albă și șoimul ei, dar nu este nimeni care să o apere, decât Jontek, un tânăr țăran îndrăgostit de fată. La sărbătorirea logodnei, Sofia, viitoarea mireasă, îi cere fetei să se retragă dar ciobănița pur și simplu nu poate renunța. Emoțiile escaladează o treaptă și mai înaltă o dată cu ceremonia căsătoriei când Halka vrea să dea foc bisercii, dar sfârșește aruncându-se în râu. Fata s-a sacrificat pe sine împreună cu copilul nenăscut pentru ca șoimul ei să fie fericit. Nunta continuă, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

Act 1 (Casa Stolnicului de la oraș / În grădină)

Stolnik împreună cu invitații săi sărbătoresc logodna Sofiei cu Janusz (Să ne trăiască mirii ...Iubire eternă, consimțământ ...emblemă antică a virtuții). Scena 2 - Janusz și Sofia schimbă declarații de dragoste și legăminte (Domnul fie laudat ! Noi doar atâta cerem). Din spatele scenei, din grădină se aude Halka fredonând cu tristețe (M-a avut toată Jasko, șoimul meu, mi-a luat toată inocența ...). Scena 3 - Janusz își reanalizează sentimentele pentru Halka (Deși o regret, atât de tare că mă doare, mă doare ...dar este prea târziu, s-a întâmplat deja). Scena 4 - Janusz iese în grădină pentru câteva momente singur cu Halka. Împreună cântă un duet al dragostei (M-ai părăsit ...Oh cum mă uitam la tine, lumina mea, soarele meu ...Nu te-am părăsit, așteaptă-mă pe malul Vistulei, acolo unde este o cruce în drum ...vom merge înapoi în munte ...fericire și paradis). Scena 5 - Reîntors la petrecere, Janusz se ocupă de invitați. Scena 6 - Stolnik, tatăl fetei, face onorurile casei și dă semnalul pentru muzică (Sunt onorat de prezența voastră, cu toții voi dați splendoare casei mele ...Vă invit și vă încurajez să dansați, ca în vremurile bune !).

Act 2 (Noaptea, în grădina casei Stolnicului)

Printre copaci, Halka fredonează ca o porumbiță (Șoimul meu mi-a spus să plec dar va urca din nou în munți cu mine). Scena 2 - Jontek intră în scenă și îi face fetei o declarație de dragoste (Ah, tu l-ai crezut, fată prostuță ! Tui nu ști cum e dragostea bogaților ...Lasă-mă să intru ! Lasă-mă să intru ! În casă este tatăl copilului meu !). Jontek insistă însă și până la urmă obține încuviințarea fetei (Hai să plecăm de aici ! ...Oh Jontek ! Ia-mă în fața lui Dumnezeu !). Scena 3 - Auzind zgomotele, invitații ies în grădină cu Janusz în frunte. Scena 4 - Janusz o ceartă pe Halka pentru că s-a întors, dar Jontek o apără (...biata orfană, s-a plâns lui Dumnezeu ...e foarte tristă soarta ei ! Dumnezeu te va răsplăti pentru că ai avut milă de cei săraci !). Scena 5 - Halka începe din nou cântecul ei trist (Oh zburătorule ! Încet, cu blândețe, ai hipnotizat biata porumbiță). În grădina ei, Sofia ia poziție și le cere țăranilor să plece (Nu vrem tristețe aici ! Pleca-ți de aici ! Mergeți cu servitorii și o să vă fie bine).

Act 3 (În sat, o lună mai târziu)

După slujba de Duminecă seara, țăranii cântă (De mâine ne întoarcem iar la muncă ...astăzi e ziua cea fericită !). Scena 2 - O femeie cântă (Femeia stăpânului nostru, fără trufie, ne-a invitat pe toți la nuntă !). Scena 3 - Țăranii se roagă lui Dumnezeu (Mărire Ție Doamne ! În veci țăranii fie binecuvântați !). Scena 4 - Jontek și Halka se întorc de la oraș și povestesc cum au fost alungați, ca niște câini. Halka din nou cântă cu

tristețe (Peste munți porumbița bate din aripi, dar nu mai sunt albe, sunt roșii cu sângele ei). Țăranii se grăbesc însă să o consoleze (Ce tristă este soarta fetelor sărace ...nu este al tău păcatul, altcineva duce greutatea lui !).

Act 4 (O biserică de țară înconjurată de brazi, alături un cimitir)

Jontek este diperat fiindcă Halka a coborât de la stâna din munte pentru a asista la căsătorie (Când o să-l vadă lângă soție, e-n stare să și moară ! Oh, Isuse Iertătorule !). Scena 2 - Cu gândul la Halka, Jontek cântă un cântec trist (Oh, Halina ! Oh draga mea ! ...Întotdeauna eu ți-am adus flori cu miros de munte). Scena 3 - Jontek o imploră pe Halka să plece, dar ea insistă să rămână. Scena 4 - Dziemba este primul care felicită mireasa (Salutăm tare și cu bucurie tânăra fată, frumoasa doamnă !). Scena 5 - Toți invitații binecuvântează mirii (Binecuvântează Doamne această uniune ! Să fie veșnic fericiți !). Halka este remarcată în mulțime și Janusz este îngrozitor de jenat, dar se preface că nu-i pasă (Haide-ți să intrăm în biserică ! Este deja întuneric ! Se face târziu). Scena 6 - Cu excepția lui Jontek și Halka intră cu toții în biserică. Scena 7 - Din ușa bisericii Jontek relatează evenimentele în timp ce Halka fredonează cântecul porumbiței (Unde este șoimul meu ? Unde este Jasko ?). Scena 8 - Din biserică se aude corul cântând (Mărire ție Doamne, Sfinte Doamne, ai milă de poporul tău !). Jontek a intrat și el în biserică iar Halka rămasă singură cântă despre copilul ei rămas fără tată, apoi se pregătește să incendieze biserica (...dar copilul meu moare ! Oh, micuțul meu băiat ! ...Am să te răzbun ! Am să-l aprind pe Jasko !). După câteva momente se răzgândește însă și apoi se aruncă în râu (Tu, șoimul meu, stăpânul meu ...Să trăiești fericit, chiar și fără mine ! ...Te iert și te binecuvântează !). Scena 9 - Jontek se aruncă în râu încercând să o slaveze, dar este prea târziu (E prea târziu, e prea târziu, biata de ea s-a înecat !). Scena 10 - Dziemba dă semnalul ca nunta să continue (Acum este timpul să-ncingem hora ! ...Hai să cântăm cu bucurie !)

Momente și arii celebre: Act 1 - Să ne trăiască mirii ...Iubire eternă, consimțământ ...emblemă antică a virtuții (Stolnik, Corul), Domnul fie lăudat ! Noi doar atâta cerem (Janusz, Sofia), M-a avut toată Jasko, șoimul meu, mi-a luat toată inocența ... (Halka), Deși o regret, atât de tare că mă doare, mă doare ...dar este prea târziu, s-a întâmplat deja (Janusz), M-ai părăsit ...Oh cum mă uitam la tine, lumina mea, soarele meu ...Nu te-am părăsit, așteaptă-mă pe malul Vistulei, acolo unde este o cruce în drum ...vom merge înapoi în munte ...fericire și paradis (Halka, Janusz), Sunt onorat de prezența voastră, cu toții voi dați splendoare casei mele ...Vă invit și vă încurajez să dansați, ca în vremurile bune ! (Stolnik) Act 2 - Șoimul meu mi-a spus să plec dar va urca din nou în munți cu mine (Halka), Ah, tu l-ai crezut, fată prostuță ! Tui nu ști cum e dragostea bogaților ...Lasă-mă să intru ! Lasă-mă să intru ! În casă este tatăl copilului meu ! (Jontek, Halka), Hai să plecăm de aici ! ...Oh Jontek ! Ia-mă în fața lui Dumnezeu ! (Jontek, Halka), ...biata orfană, s-a plâns lui Dumnezeu ...e foarte tristă soarta ei ! Dumnezeu te va răsplăti pentru că ai avut milă de cei săraci ! (Jontek), Oh zburătorule ! Încet, cu blândețe, ai hipnotizat biata porumbiță (Halka), Nu vrem tristețe aici ! Pleca-ți de aici ! Mergeți cu servitorii și o să vă fie bine (Sofia) Act 3 - De mâine ne întoarcem iar la muncă ...astăzi e ziua cea fericită ! (Corul), Femeia stăpânului nostru, fără trufie, ne-a invitat pe toți la nuntă ! (Corul), Mărire ție Doamne ! În veci țăranii fie binecuvântați ! (Corul), Peste munți porumbița bate din aripi, dar nu mai sunt albe, sunt roșii cu sângele ei (Halka), Ce tristă este soarta fetelor sărace ...nu este al tău păcatul, altcineva duce greutatea lui ! (Corul) Act 4 - Când o să-l vadă lângă soție, e-n stare să și moară ! Oh, Isuse Iertătorule ! (Jontek), Oh, Halina ! Oh, my beloved ! Oh, Halina ! Oh draga mea ! ...Întotdeauna eu ți-am adus flori cu miros de munte (Jontek), Salutăm tare și cu bucurie tânăra fată, frumoasa doamnă ! (Dziemba), Binecuvântează Doamne această uniune ! Să fie veșnic fericiți ! (Corul), Haide-ți să intrăm în biserică ! Este deja întuneric ! Se face târziu (Janusz), Unde este șoimul meu ? Unde este Jasko ? (Halka), Mărire ție Doamne, Sfinte Doamne, ai milă de poporul tău ! (Corul), ...dar copilul meu moare ! Oh, micuțul meu băiat ! ...Am să te răzbun ! Am să-l aprind pe Jasko !! (Halka), Tu, șoimul meu, stăpânul meu ...Să trăiești fericit, chiar și fără mine ! ...Te iert și te binecuvântează ! (Halka), E prea târziu, e prea târziu, biata de ea s-a înecat ! (Corul), Acum este timpul să-ncingem hora ! ...Hai să cântăm cu bucurie ! (Dziemba, Corul).

Balet: Act 1 - La sfârșitul actului invitații dansează o mazurcă celebră (4 minute). Act 3 - Dansul țăranilor după slujba de Duminecă seara - Tance goralskie (4 min 55 secunde). La sfârșitul anului 1939, în data de 11 Decembrie, choreografia pentru spectacolul Halka de la Civic Opera House din Chicago a fost realizat de Catherine Littlefield. Mai recent, pentru premiera din anul 2015 de la Opera din Poznan choreografia pentru Halka a fost produsă de Weronika Pelczynvska iar cea pentru spectacolul de la Fischer Center for the Performing of Arts din New York a fost produsă de Adam Cates.

Discuri și înregistrări: 1986 Orchestra and Choir of Theater Wielki Warsaw (Barbara Zagorzanka, Wiesław Ochman, Jerzy Ostapiuk, Ryszarda Racewicz, Andrej Hiolski, Robert Satanowski), 1992 Polish National Opera (Andrzej Hiolski, Edmund Kossowski, Barbara Nieman, Halina Slonicka, Bohdan Paprocki, Zdzisław Gorzynski), 1995 Polish National Opera (Andrzej Hiolski, Barbara Zagorzanka, Jerzy Ostapiuk, Ryszarda Racewicz, Wiesław Ochman, Robert Satanowski), 1999 The Great Theatre National Opera in Warsaw (Tatiana Zacharczuk, Władimir Kuzminenko, Zbigniew Macias, Katarzyna Suska, Piotr Nowacki, Antoni Wicherek), 2007 Wrocław Opera on DVD (Tatiana Borodina, Oleh Lykhach, Aleksandra Buczek, Mariusz Godlewski, Radosław Zukowski, Zbigniew Kryczka, Jacek Rys, Rafał Majzner, Andrzej Kalinin, Janusz Zawadzki, Ewa Michnik)

[Înapoi la cuprins](#)

55. Der Freischutz

Titlu: Der Freischutz (The Freeshooter)

Compozitor: Carl Maria von Weber (1786-1826). Născut în Eutin, Schleswig-Holstein Germania, tatăl său Franz Anton von Weber a fost directorul unei companii teatrale, iar mama sa Genovefa Branner a fost o cântăreață Vineză de operă. Era cel mai în vârstă dintre cei trei copii ai familiei. A început educația muzicală cu tatăl său, un violonist talentat, apoi începând cu anul 1796 a fost instruit de oboistul Johann Peter Heuschel. În anul 1798 și-a vizitat rudele la Salzburg unde a studiat cu Joseph Haydn, iar spre sfârșitul anului a ajuns la Munchen unde a studiat cu interpretul Johann Evangelist Wallishauser și cu organistul Johann Nepomuk Kalcher. În anul 1802 a mai studiat la Viena cu Georg Joseph Vogler. Începând cu anul 1804 până în 1807 a fost recomandat ca director al Operei din Breslau, iar între anii 1813-1816 a fost directorul Operei din Praga. Din anul 1817 a fost directorul prestigioasei Opere din Dresda. La data de 4 Noiembrie 1817 s-a căsătorit cu interpreta de operă Caroline Brandt (1792-1852) iar fructul căsătoriei lor au fost o fată și doi băieți. Opere: Silvana (1810), Abu Hassan (1811), Der Freischutz (1817-21), Die drei Pintos (1820-21), Euryanthe (1822-23), Oberon (1825-26). Balet: Castor et Polux (1804). Lista completă a lucrărilor sale include peste 300 de compoziții: muzică pentru spectacole, mase, cantate, canonuri, lieduri corale, imnuri, cântece și cicluri de cântece, canțonete, valsuri, două concerte pentru pian, simfonii, sonate, fugi, compoziții pentru pian.

Libret: Friedrich Kind (1768-1843). Friedrich Kind a fost un dramaturg și libretist din Germania licențiat în drept. Cele mai cunoscute dintre libretele sale sunt: Der Freischutz pentru Weber și Der Holzdieb pentru Heinrich Marschner. Friedrich Kind a fost un scriitor prolific în mai multe domenii ale literaturii. Între anii 1817-1826 a fost editor la Abendzeitung și a publicat poezii sentimentale. Intriga libretului pentru Der Freischutz se bazează pe o veche legendă populară din Germania despre un țințaș care a făcut pact cu diavolul pentru a obține gloanțe fermecate ce lovesc ținta fără greșală. Potrivit legendei, șase dintre gloanțe erau la dispoziția țințașului iar cel de la șaptelea era la cheremul Diavolului. Legendele despre Freischutz (Țințaș) erau în vogă între secolele al XIV-lea și al XVI-lea, dar povestea a circulat foarte intens în anul 1811 când Johan August Apel (1771-1816) a publicat povestea pentru prima dată în cartea sa intitulată Cartea Stafiiilor. Versiunea publicată de Apel a stat la baza libretului lui Friedrich Kind.

Istoricul spectacolului: premiera operei a avut loc la data de 18 Iunie 1821 la Schauspielhaus Berlin sub conducerea lui Carl Maria von Weber în persoană. În distribuție, Heinrich Stumer a cântat rolul lui Rodolph iar Karoline Seider-Wranitzky a cântat rolul lui Agnes. Publicul a primit opera cu foarte multă căldură și în scurt timp a devenit un succes internațional cu spectacole puse în scenă la Viena, Leipzig, Karlsruhe, Praga și Copenhaga. În anul 1824 la Londra s-au pus în scenă patru spectacole diferite pe scena a patru teatre diferite și a avut loc premiera din Franța la Teatrul Odeon din Paris. La Royal Theatre din Londra, premiera operei a avut loc la 22 Iulie 1824 sub supravegherea lui Mr. Hawes, după un scenariu al lui Mr. Wilson cu Mr. Braham în rolul lui Rodolph și Miss Noel în rolul lui Agnes. La data de 7 Martie 1838 soprana Jenny Lindl a debutat la Royal Swedish Opera în rolul lui Agnes. În anul 1841 Hector Berlioz a pregătit o versiune în limba franceză cu recitative în locul dialogurilor și un moment de balet. În timpurile mai recente, spectacole notabile s-au pus în

scenă la: Viena (1954), Koln (1955), Berlin (1959), Munchen (1959), Berlin (1967), Munchen (1969), Dresda (1973), Munchen (1980), Dresda (1990), Zurich (1999), Paris (2011), Londra (2012). La Opera Metropolitană din New York un spectacol special a fost produs în anul 1972 cu Sandor Konya în rolul Rodolph și Pilar Lorengar în rolul Agnes. La Teatro alla Scala din Milano opera Der Freischutz s-a pus în scenă la 10 Octombrie 2017, sub bagheta dirijorului Myung-Whun Chung, cu Michael König în rolul Rodolph și Julia Kleiter în rolul Agnes. În anul 2018 a avut loc la HCM City un prim spectacol din Viet Nam cu tenorul Pham Trang în rolul lui Rodolph și soprana Cho Hae Ryong în rolul lui Agnes, pe o choreografie semnată de Tran Nhat Minh. Până la sfârșitul sezonului 2017/18 opera Der Freischutz s-a cântat pe scenele lumii de 507 ori, în 87 de producții diferite și a ocupat locul 45 în lista Operabase.

Roluri: Ottocar, un prinț din Bohemian (baritone), Kuno, maestrul de vânătoare (bass), Caspar, un vânător (bass), Rodolph, un vânător (tenor), Rollo, un vânător (tenor), Killian, un sătean (baritone), Zamiel, Vânătorul Negru (vorbit), Agnes, fiica lui Kuno (soprano), Ann, verișoara ei (soprano), Corul (Vânători, Săteni, Spectatori, Spirite invizibile)

Subiect: Povestea este despre dragoste, tradiție germană, superstiții din popor, dar și despre dreptul de a vâna câprioare. Mai presus de orice este însă despre credința în Dumnezeu. Pe cale să se însoare, Rodolph trebuie să treacă de testul tragerii la țintă pentru trofeu, tatăl fetei fiind maestrul de vânătoare la curtea regelui. Cu o zi înaintea căsătoriei, Rodolph pierde concursul de tragere la țintă și încrederea în pușca sa sau în talentul său. Caspar, un vânător bătrân, înrăit după ce și-a vândut sufletul diavolului, îi oferă alternativa să trișeze folosind gloanțe fermecate. La fel ca doctorul Faust, Caspar încearcă să cumpere ani de tinerețe pe socoteala acestui tânăr. Pentru a obține gloanțele fermecate, Caspar negociază cu Zamiel (diavolul) viața lui în schimbul vieții lui Agnes, viitoarea mireasă, iar Zamiel acceptă să devieze glonțul. În ziua nunții, Rodolph țintește porumbița albă, însă glonțul este deviat și îl ucide pe Caspar. Justiția Domnului a fost mai puternică decât cea a Diavolului iar poporul înalță imnul de slavă lui Dumnezeu.

Act 1 (O pădure deasă, întunecată / Locul concursului de tir cu o țintă marcată cu o stea)

Caspar, însoțit de Rollo, îl invocă pe Zamiel, spiritul pădurii, cel care s-a angajat să-l servească timp de șapte ani prosperi. Cei doi discută despre concursul în urma căruia se va decide cine este cel mai bun țințar din regat. Scena 2 - La concurs, Rodolph ratează ținta dar steaua cade atunci când trage Killian. Sătenii cântă (Victorie ! maestrul să-și primească triumful). Killian cântă victorios (Această stea și florile mă încunună ! Cine dintre vânători mă mai provoacă acum !). Kuno intră în scenă, urmat de Caspar și Rollo, pentru a afla că Rodolph a ratat ținta. Kuno îi explică învingătorului cum va fi tragerea pentru trofeu, un vechi obicei din regat. Killian știe de la bunica lui despre legenda celor șapte gloanțe magice pe care le controlează Zamiel, iar Kuno adaugă faptul că învingătorul se va căsători cu cea mai frumoasă fată din sat. Rodolph cântă împreună cu Rollo despre această ultimă șansă (Oh, cât de neagră și temută va fi ziua de mâine ! ...Bucuria sau tristețea depind acum de pușca ta). Rămas singur, Rodolph își cântă tristețea și dragostea sa pentru Agnes (Oh ! soarta nu pot să o mai suport ...ce vină nevăzută spiritui-mi încercă). Caspar și Rollo intră în scenă și-l invită pe Rodolph să bea pentru sănătatea vânătorilor. Încălzit de vin, Rollo cântă (De Bacchus binecuvântat, din om vinul te face semizeu). Apoi Rodolph este rugat să bea o cupă și pentru sănătatea lui Agnes și o a treia pentru Caspar. Rodolph se pregătește să plece, dar Caspar se oferă să-l ajute, cu niște puteri oculte ale naturii ce pot să schimbe norocul în certitudine. Pentru a demonstra aceste puteri oculte, îi cere lui Rodolph să împuște un vultur, o umbră

pe cerul nopții, și vulturul le cade la picioare în timp ce Zamiel râde zgomotos. Caspar îi spune că a folosit un glonț fermecat și că poate să procure mai multe astfel de gloanțe, la miezul nopții, în râpa lupilor, în timpul eclipsei de Lună. După ce Rodolph se îndepărtează, Rollo cântă cu gelozie (Victima este în puterea ta, lanțuri întunecate din Iad în sfârșit l-au găsit).

Act 2 (Casa lui Agnes din pădure / În râpa lupilor, lumina lunii scade progresiv)

Singură, Agnes cântă iubirea ei pentru Rodolph (Spune-mi inimă de ce te zbați sălbatec, ce emoții îmi dovedești ?). Verișoara sa Ann intră în scenă și cântă un cântec de dragoste (Când un tânăr vede o fată, vrei ca ea să fugă rușinată ?). Pregătind casa pentru nuntă, Ann împodobește balconul cu trandafiri în timp ce Agnes este îngrijorată de întârzierea lui Rodolph (Unde ești tu Rodolph, iubirea mea ? Cerul să îl aibă-n pază, inima mea să-l iubească !). Rodolph intră grăbit pentru a spune că trebuie să plece din nou (Oh dacă tu vrei să pleci, sfatul meu se va supune ...Noaptea se apropie iute, trebuie, trebuie să plec). Rodolph minte cum că a doborât un cerb mare și trebuie să-l aducă acasă, apoi cântă pentru rămas bun (Noapte bună acum ! Încet coboară peste turnuri, dealuri, pomi). Scena 2 - Spiritele invizibile ale pădurii cântă în timp ce Caspar construiește un cerc din bolovani negri, cu un craniu în centru (Ceața a căzut din Lună, mâine, ziua pe la prânz ...moartea-și va cere mireasa). La miezul nopții Caspar îl invocă pe Zamiel iar acesta îi reamintește că în ziua următoare contractul lui va expira. Caspar negociază și obține încă trei ani de servicii ale lui Zamiel oferind ca victimă pe Agnes. Pe drumul spre locul de întâlnire Rodolph cântă (Cu sânge Luna și-a pătat lumina !). Rodolph sosește, intră în cercul magic și împreună cu Caspar începe să binecuvânteze gloanțele fermecate (Cu numere mistice îmbracă plumbul, trei ucigașe, închise ca sângele, vrăjește gloanțele să lovească la fix). Când ajung la cel de al șaptelea glonț, se aude un trăsnet și începe furtuna.

Act 3 (În pădure / Casa lui Agnes pregătită pentru nuntă / Cortul Prințului Ottkar cu un râu și o pădure în depărtare)

Vânătorii cântă în cor plăcerea de a vâna (Nu este pe lume plăcere mai mare decât vânătoarea iubiți vânători). Rodolph intră în scenă și salută vânătorii cântând (Trăind în pădure, singuri printre dealuri, noi vânătorii ne ducem duos). Caspar intră în scenă și spune că nu mai are decât un singur glonț vrăjit. Rodolph a irosit și el trei dintre cele patru gloanțe vrăjite de el, doar pentru distracția Prințului. Scena 2 - Agnes cântă, îmbrăcată în rochie de mireasă (Voi rotunde și mortale pe iubitul meu păziți, cerul să îl ocrotească). Ann intră și o îmbărbătează (Nici o tristețe nu fură plăcere de la mireasa cea fericită). Împreună cu corul cântă cântecul miresei (Dragoste și flori și laur Țes iubirea ta cu aur). Agnes răspunde cântând cu prudență (Drumul iubirii de flori prea frumoase e plin, însă pășește cu grijă, prea adesea te-nțepi într-un spin). Scena 3 - Prințul Ottkar dorește să vadă mireasa, dar tatăl său Kuno o scuză spunând că nu a vrut să-i deranjeze pe vânători. Când Agnes intră în scenă însoțită de domnișoarele de onoare, Prințul îl felicită pe Rodolph pentru alegerea sa și-i oferă mâna lui Agnes. Agnes și Rodolph cântă plini de speranță (Oh Fortuna te slăvim ! privind încercarea, respectă-i strădania). Ținta aleasă de Prinț pentru mire este o porumbiță albă. Rodolph trage, dar porumbița scapă în timp ce Caspar cade rănit. Întrebat de prinț, Rodolph răspunde că glonțul vrăjit i-a fost oferit chiar de Caspar. Cu ultimele sale cuvinte, Caspar ia toată vina asupra sa (Nu ! întreaga vină este a mea. Zamiel m-a trădat ! ...cel căruia i-am încredințat sufletul, m-a așteptat și mi-a făcut semn cu ochiul). Zamiel apare într-un car grotesc și îl trage pe Caspar în car spunând (Șase la țintă, al șaptelea este al meu). Căile Cerului sunt juste, spune Prințul Ottkar și cu toții se închină Domnului (Să ne ridicăm mâinile și inimile spre Cer).

Momente și arii celebre: Act 1 - Victorie ! maestrul să-și primească triumful (Corul), Această stea și florile mă încunună ! Cine dintre vânători mă mai provoacă acum ! (Killian), Oh, cât de neagră și temută va fi ziua de mâine ! ...Bucuria sau tristețea depind acum de pușca ta (Rodolph, Rollo), Oh ! soarta nu pot să o mai suport ...ce vină nevăzută spiritui-mi încearcă (Rodolph), De Bacchus binecuvântat, din om vinul te face semizeu (Rollo), Victima este în puterea ta, lanțuri întunecate din Iad în sfârșit l-au găsit (Rollo) Act 2 - Spune-mi inimă de ce te zbați sălbatec, ce emoții îmi dovedești ? (Agnes), Când un tânăr vede o fată, vrei ca ea să fugă rușinată ? (Ann), Unde ești tu Rodolph, iubirea mea ? Cerul să îl aibă-n pază, inima mea să-l iubească ! (Agnes), Oh dacă tu vrei să pleci, sfatul meu se va supune ...Noaptea se apropie iute, trebuie, trebuie să plec (Agnes, Rodolph), Noapte bună acum ! Încet coboară peste turnuri, dealuri, pomi (Rodolph), Ceața a căzut din Lună, mâine, ziua pe la prânz ...moartea-și va cere mireasa (Rodolph), Cu sânge Luna și-a pătat lumina ! (Rodolph), Cu numere mistice îmbracă plumbul, trei ucigașe, închise ca sângele, vrăjește gloanțele să lovească la fix (Caspar) Act 3 - Nu este pe lume plăcere mai mare decât vânătoarea iubiți vânători (Corul), Trăind în pădure,

singuri printre dealuri, noi vânătorii ne ducem duios (Rodolph), Voi rotunde și mortale pe iubitul meu păziți, cerul să îl ocrotească (Agnes), Nici o tristețe nu fură plăcere de la mireasa cea fericită (Ann), Dragoste și flori și laur Țes iubirea ta cu aur (Corul), Drumul iubirii de flori prea frumoase e plin, însă pășește cu grijă, prea adesea te-nțepi într-un spin (Agnes), Oh Fortuna te slăvim ! privind încercarea, respectă-i strădania (Agnes, Rodolph), Nu ! întreaga vină este a mea. Zamiel m-a trădat ! ...cel căruia i-am încredințat sufletul, m-a aștepat și mi-a făcut semn cu ochiul (Caspar), Șase la țintă, al șaptelea este al meu (Zamiel), Să ne ridicăm mâinile și inimile spre Cer (Corul).

Balet: În anul 1841 Hector Berlioz a adăugat un moment de balet în actul al treilea, pentru spectacolul pus în scenă la Opera din Paris, unde orice spectacol trebuia să includă și un moment coregrafic. A orchestrat pentru acest scop celebra compoziție pentru pian a lui Weber intitulată *Invitație la Dans*.

Discuri și înregistrări: 1954 Wiener Philharmoniker (Hans Hopf - Rodolph, Kurt Bohme - Caspar, Elisabeth Grumer - Agnes, Rita Streich - Ann), 1959 (Berliner Philharmoniker (Rudolf Schock - Rodolph, Karl Christian Kohn - Caspar, Elisabeth Grummer - Agnes, Lisa Otto - Ann), 1969 Bayerischen Staatsoper Munchen (Nicolai Gedda - Caspar, Walter Berry - Rodolph, Brigit Nilsson - Agnes, Erika Koth - Ann), 1973 Staatskapelle Dresden (Peter Schreier - Rodolph, Theo Adam - Caspar, Gundula Janowitz - Agnes, Edith Mathis - Ann), 1980 Bavarian Radio Symphony Orchestra (Rene Kollo - Rodolph, Peter Meven - Caspar, Hildegard Behrens - Agnes, Helen Donath - Ann), 1990 Staatskapelle Dresden (Francisco Araiza - Rodolpho, Ekkehard Walschiha - Caspar, Karita Mattila - Agnes, Eva Lind - Ann), 1999 Zurich Opera (Peter Seiffert - Rodolpho, Matti Salminen - Caspar, Inga Nielsen - Agnes, Malin Hartelius - Ann), 2012 London Symphony Orchestra (Simon O'Neill - Rodolpho, Lars Woldt - Caspar, Christine Brewer - Agnes, Sally Matthews - Ann)

[Înapoi la cuprins](#)

56. Goyescas

Titlu: Goyescas

Compozitor: Enrique Granados (1867-1916). Născut în Lleida, Spania, tatăl său Calixto Granados a fost căpitan în armata Spaniolă, iar mama sa a fost Enriqueta Campina. În tinerețe a studiat la pian la Barcelona cu Francisco Jurnet și Joan Baptista Pujol. În anul 1887 a ajuns la Paris unde a studiat cu Charles-Wilfrid de Beriot și Filip Pedrell. În anul 1890 opera sa *Maria de Carmen* a fost remarcată de Regele Alfonso al XIII-lea, iar în anul 1916 a fost invitat să susțină la New York un recital de pian în fața Președintelui Woodrow Wilson. S-a căsătorit în anul 1893 cu Amparo Gal și în următorii opt ani fructul căsătoriei lor au fost șase copii, patru băieți și două fete. În anul 1910 a fondat o școală particulară de pian denumită Academia de Muzică Granados unde a pus în scenă spectacole memorabile. În Franța a fost decorat cu: Crucea Legiunii de Onoare și Laurii Academiei. În Spania a fost decorat cu: Placa de Comandator al Ordinului Civil al lui Alfonso al XII-lea și cu Crucea de Cavaler al Ordinului Carlos al III-lea. Opere: *Maria del Carmen* (1898), *Petrarca* (1899), *Follet* (1903), *Goyescas* (1915). Compozițiile sale muzicale mai incld: muzica pentru alte 8 spectacole, 10 compoziții orchestrale, 14 lucrări pentru muzică de cameră, 106 compoziții pentru pian, lucrări pentru pian și voce, lucrări corale, aranjamente și transcrieri din Bach, Chopin, Scarlatti și Schubert, 7 cărți de pedagogie muzicală.

Libret: Fernando Periquet y Zuaznabar (1873-1940). Fernando Periquet y Zuaznabar a fost un scriitor și libertist din Spania. Cele mai cunoscute dintre libretele sale sunt: *Patria y Amor* cu muzică de Isaac Albeniz, *El tio del gaban* cu muzică de Guillemrmo Cerceda, *La conquista del marido* pusă pe muzică de Foglietti și *Goyescas* pe muzica lui Enrique Granados. Pentru libret compozitorul a utilizat melodiile din suita sa cu același nume, scrisă doar pentru pian în anul 1911. *Goyescas*, cu subtitlul *Los Majos enamorados* (Țărănoii îndrăgostiți) a fost inspirată de tablourile pictorului Francisco Goya (1746-1828), de unde și numele (*Goyascos* = ale lui Goya). Impresionat de paleta coloristică, de modelele și de iubirile lui Goya, Granados a compus cele trei scene folosind temele utilizate în suita pentru pian: *Iubire și Moarte*, *Fecioara și Privighetoarea*, *Paița*, *Dansul la lumânare*,

Conversația la fereastră, Complimentele, Serenada pentru o Stafie

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la 28 Ianuarie 1916 la Opera Metropolitan din New York. A fost prima operă cântată în limba Spaniolă, la bilet dublu cu opera Pagliacci a lui Leoncavallo. Spectacolul a fost condus de Gaetano Bavagnoli având ca soliști pe soprana Anna Fitziu în rolul Rosario, mezzo soprana Flora Perini în rolul Pepa, tenorul Giovanni Martinelli în rolul Fernando și Giuseppe de Luca în rolul Paquiro. Scenografia a fost condusă de Jules Spek iar costumele au fost produse de G.B. Santoni având ca model personajele din tablourile lui Goya. În ciuda succesului inițial, opera nu a intrat în repertoriul permanent al Operei Metropolitane. Un film adaptat după operă a fost produs în anul 1942 în regia lui Benito Perojo cu vedeta Imperio Argentina în rolul principal. La Radio BBC, Goyescas s-a transmis la: 29 August 1950, 28 August 1992, 2 August 2002 și 25 Iulie 2006. Mai recent, Goyescas s-a cântat la Central City Opera din Colorado în anul 2003. În anul 2007, Clara și Nidia Schumacher au tradus libretul în limba Engleză pentru un spectacol pus în scenă de Brown Opera Productions de la Universitatea Brown din Rhode Island. Goyescas a fost repusă în scenă la New York la data de 15 Noiembrie 2015 pentru un spectacol dat de Bare Opera la Bat Haus din Bushwick. La Teatro Real din Madrid o producție recentă pentru stagiunea 2014/15 a fost regizată de Guillermo Garcia Calvo, având ca vedete pe Maria Bayo în rolul Rosario, Andeka Gorrotxategi în rolul Fernando, Ana Ibarra în rolul Pepa și Cesar San Martin în rolul Paquiro. Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Goyescas s-a cântat pe scenele lumii de 36 ori, în 7 producții diferite și a ocupat locul 336 în lista Operabase.

Roluri: Rosario, fata unui nobil (soprano), Fernando, un tânăr ofițer, iubitul ei (tenor), Pepa, o fată tânără din popor (mezzo soprano), Paquiro, un toreador, iubitul ei (baritone), Corul (majos și majas)

Subiect: Povestea este o melodramă despre iubire, onoare, gelozie și violență. Toreadorul Paquiro o curtează pe Rosario și este admonestat de Fernando, iubitul fetei. Cei doi bărbați se duelează iar învingătorul este Paquiro, mai puternic, susținut din umbră de iubita sa, țărănuța Pepa. Pentru Paquiro, Fernando a fost doar unul dintre taurii săi, dar Rosario a pierdut iubirea vieții ei pentru capriciul de moment de a înfrunta o țărănuță. Personaje principale ale intrigii, majos și majas în Spania secolului al XVII-lea erau membrii cei mai bogați ai clasei de jos (țărani îmbogățiți), cu costume foarte elaborate cusute manual cu fireturi și cu un comportament obraznic, iritați de stilul elegant și fără griji afișat de nobilii ereditari. Orice pretext era binevenit pentru a-și plăti polițele. Pelele este o piaiță din fân îmbrăcată în zdrențe cu care spaniolii făceau diferite jocuri în timpul Carnavalului. Baile de candil era un lampion cu lumânare, dar și o petrecere câmpenească la lumina lampionilor, cu muzică și dansuri populare.

Tablou 1 (Pajiștea Florida, o biserică, un râu, o masă de picnic)

Overture Scene 1 - Majas și majos cântă cu bucurie în timp ce saltă o piaiță cu pătura (Cel ce-n dragoste se ncrede, va sfârși ca o piaiță ...dragostea de țărănuță ...sari pelele, sari pelele !). O voce de soprană din mulțime continuă (Sarea și cuțitul, floarea și fecioara, binecuvântate-s, ale noastre-s toate ...sari pelele, sari !). Tot din mulțime, o voce de tenor răspunde (Dacă n-am iubi femeia, soarele n-ar străluci ...sari pelele, sari !). Se alătură și o voce masculină mai în vârstă (Fugi de aici ! Fugi de aici ! ...Cum s-ar mai numi Florida dacă n-ar fi flori în ea ...fetele și iarba grasă sunt plăceri, să fie clar). Paquiro intră în scenă pentru a complimenta și el femeile (Cu parfumul vostru fin, de roză îmbobocită, eu mereu mă îmbătez). Asemenea complimente sunt bine primite de fete, iar răspunsul lor este (Cui îi place a flirta, cam zboară din floare-n floare ...ce face nouă ne

place ...sari peiele, sari ! ...Paquiro, cu dragostea nu te joci !). Pepa sosește cu trăsura sa și fetele se opresc din jocul paiatei. Scena 2 - Majos o întâmpină pe Pepa cu voioșie (Fata asta are-n ea mai multă sare decât toată marea). Pepa schimbă câteva cuvinte cu Paquiro (Ochii tăi sclavie cer ...Ochii tăi îmi dau viață și sănătate). În jurul lor cei prezenți exultă (Fermecători sunt amândoi, asemenea iubire nu s-a mai văzut). Scena 3 - În scenă intră Rosario așteptându-l pe Fernando, iar Paquiro se apropie cavalereste. Când apare, Fernando schimbă câteva cuvinte de iubire cu Rosario, iar Paquiro o invită pe Rosario la petrecerea câmpenească ce va avea loc seara la ora nouă, la lumina lampioanelor. Majas și Majos cântă (Să ne-ntoarcem la distracție ...azi mai mult ca niciodată vreau să mă distrez).

Intermezzo

Tablou 2 (Petrecerea cu lampioane)

Majas și Majos cântă (Ce frumos e când la dans picioarele vorbesc în locul nostru). Când Rosario apare însoțită de Fernando o voce mai în vârstă remarcă (N-aș fi crezut niciodată că vor îndrăzni să vină aici). Scena 2 - Paquiro îl averizează că toate fetele vor fi ofensate dacă nu a venit ca să danseze cu ele, iar Fernando răspunde (Invitația a fost doar pentru Doamna, dar din prudență dragostea mea o protejează). Majas și majos de la petrecere cântă și comentează (Când doi bărbați curtează aceeași femeie, o viață se irosește ! Terminați această ceartă ...Liniște !). Rosario devine anxioasă și cere să plece imediat (E dragostea unei femei, blestemată floare Doamne ferește în ce cursă am căzut !). Fernando însă este excitat și îl provoacă pe toreador (Am crezut că am să găsesc aici un om de onoare, dar nu văd nici unul). Pepa este îngrijorată și ea (Nu este înțelept căpitanul și ne vorbește nouă despre onoare). Paquiro este reticent la provocare (Nu pot să accept aici provocarea). Un moment mai târziu însă Paquiro se aruncă asupra lui Fernando iar Rosario leșină. Cei doi convin la un duel, a doua zi dimineața, pe pajiște. Apoi majas și majos își continuă dansul (Dansul de face să uiți ...N-a trăit cine nu a dansat niciodată).

Interlude (Grădina Palatului din Madrid unde Rosario stă pe o bancă)

Tablou 3 (Lună plină în grădina Palatului lui Rosario)

Scena 1 - Rosario cântă iar în fundal se aude o privighetoare (Iubire ! Ah ! Nu este muzică fără iubire ! Ah ! Privighetoare: tu cânti un imn de dragoste). Scena 2 - Fernando sosește și cei doi schimbă declarații la porțița grădinii (Mă așteptai pe mine ? ...Zilele și nopțile mele pentru tine sunt). Paquiro apare urmat la câțiva pași de Pepa. Fernando dorește să plece imediat să-l înfrunte, dar Rosario se luptă cu el să mai rămână. Fernando se rupe din brațele fetei și se înfruntă cu Paquiro. Fernando cade rănit, înecat în sânge, iar Paquiro dispare. Ajutat de Rosario, rănit mortal, Fernando este adus pe băncuța de piatră din grădină și amândoi cântă (Fernando, sufletul meu, dă-mi înapoi ochii tăi, te rog ...Simt deja cum moartea se zbate). Cu ultima suflare Fernando își ia rămas bun de la fată, apoi cade și ea peste trupul lui fără viață (Astfel ...noi doi ...Iubirea mea ! ...Adio ! ...Mort ! Mort ! Am pierdut Doamne, singura mea iubire vreodată ! ...Viața e doar o închisoare ...moartea și mai mult...).

Momente și arii celebre: Tablou 1 - Cel ce-n dragoste se-ncrede, va sfârși ca o paiată ...dragostea de țărâncuță ...sari peiele, sari peiele ! (Corul), Sarea și cuțitul, floarea și fecioara, binecuvântate-s, ale noastre-s toate ...sari peiele, sari ! (Corul), Dacă n-am iubi femeia, soarele n-ar străluci ...sari peiele, sari ! (Corul), Fugi de aici ! Fugi de aici ! ...Cum s-ar mai numi Florida dacă n-ar fi flori în ea ...fetele și iarba grasă sunt plăceri, să fie clar (Corul), Cu parfumul vostru fin, de roză îmbobocită, eu mereu mă îmbătez (Paquiro), Cui îi place a flirta, cam zboară din floare-n floare ...ce face nouă ne place ...sari peiele, sari ! ...Paquiro, cu dragostea nu te joci ! (Corul), Fata asta are-n ea mai multă sare decât toată marea (Corul), Ochii tăi sclavie cer ...Ochii tăi îmi dau viață și sănătate (Paquero, Pepa), Fermecători sunt amândoi, asemenea iubire nu s-a mai văzut (Corul), Să ne-ntoarcem la distracție ...azi mai mult ca niciodată vreau să mă distrez (Corul) Tablou 2 - Ce frumos e când la dans picioarele vorbesc în locul nostru (Corul), N-aș fi crezut niciodată că vor îndrăzni să vină aici (Corul), Invitația a fost doar pentru Doamna, dar din prudență dragostea mea o protejează (Fernando), Când doi bărbați curtează aceeași femeie, o viață se irosește ! Terminați această ceartă ...Liniște ! (Corul), E dragostea unei femei, blestemată floare Doamne ferește în ce cursă am căzut ! (Rosario), Am crezut că am să găsesc aici un om de onoare, dar nu văd nici unul (Fernando), Nu este înțelept căpitanul și ne vorbește nouă despre onoare (Pepa), Nu pot să accept aici provocarea (Paquiro), Dansul de face să uiți ...N-a trăit cine nu a dansat niciodată (Corul)

Tablou 3 - Iubire ! Ah ! Nu este muzică fără iubire ! Ah ! Privighetoare: tu cânti un imn de dragoste (Rosario), Mă așteptai pe mine ? ...Zilele și nopțile mele pentru tine sunt (Fernando, Rosario), Fernando, sufletul meu, dă-mi înapoi ochii tăi, te rog ...Simt deja cum moartea se zbate (Rosario, Fernando), Astfel ...noi doi ...Iubirea mea ! ...Adio ! ...Mort ! Mort ! Am pierdut Doamne, singura mea iubire vreodată ! ...Viața e doar o închisoare ...moartea și mai mult... (Fernando, Rosario).

Balet: Tablou 2 - Majas și majos dansează fandango. Fandango este un dans viu pentru perechi, de cele mai multe ori în triplu metru, acompaniat la gitare, castaniete și cu băți din palme. Ritmul este similar cu cel pentru bolero sau seguidilla.

Discuri și înregistrări: 1955 Spanish National Orchestra (Consuelo Rubio-Rosario, Gines Torrano -Fernando, Ana-Maria Iriarte -Pepa, Manuel Ausensi - Paquiro), 1996 Orquestra Sinfonica de Madrid (Maria Bayo - Rosario, Ramon Vargas - Fernando, Lola Casariego - Pepa, Enrique Baquerizo - Paquiro), 2001 Coro ed Orchestra del Teatro Lirico di Cagliari (Rafaella Angeletti - Rosario- Yikun Chung - Fernando, Francesca Franci - Pepa, Davide Damiani - Paquiro)

[Înapoi la cuprins](#)

57. Il ritorno d'Ulisse in patria

Titlu: Întoarcerea lui Ulisse în patrie (Il ritorno d'Ulisse in patria, The Return of Ulisse to his Homeland)

Compozitor: Claudio Monteverdi (1567-1643). Născut în Cremona, Italia, tatăl său Baldassare Monteverdi a fost farmacist iar mama sa a fost Maddalena Zignani. A fost cel mai mare dintre cei șase copii ai familiei. A început educația muzicală cu Marc Antonio Ingegneri, maestro di capella la Catedrala din Cremon. În anul 1590 a intrat în serviciul Ducelui Vincenzo Gonzaga unde și-a continuat educația muzicală alături de maestro di capella Giaches de Wert. S-a căsătorit în anul 1599 cu Claudia de Cattaneis, cântăreață la curtea Ducelui, iar fructul căsătoriei lor au fost trei copii. Începând cu anul 1601 Claudio Monteverdi a fost confirmat maestro di capella la Mantua. Protectorul său a murit în anul 1612 iar în anul următor a fost numit maestro di capella la biserica San Marco din Veneția. Opere: Arianna (1608), Le Nozze di Tetide (1616), Andromeda (1620), Il combattimento di Tancredi e Clorinda (1624), Armida abbandonata (1626), La Finta pazza Licori (1627), Gli Argonauti (1628), Proserpina rapita (1630), Il ritorno d'Ulisse in patria (1640), La nozze d'Enea e Lavinia (1640), L'incoronazione di Poppea (1643). Balet: Endimione (1604), Orfeo (1607), De la bellezza le dovute lodi (1607), Mascherato dell'ingrate (1608), Tirsi e Clori (1616), Apollo (1620), Vittoria d'Amore (1641). Lucrările sale muzicale mai includ: 9 volume de madrigale, muzică sacră (psalmi, vesperale, concerte sacre, motete).

Libret: Giacomo Badoaro (1602-1654). Giacomo Badoaro a fost un nobil din Veneția, libretist amator, membru al cercului de intelectuali denumit Academia celor Anonimi. Pe lângă libretul operei lui Monteverdi a mai scris libretul și pentru alte opere, cum sunt: Ulisse errante pentru Francesco Saccati și Elena rapita da Teseo pentru Jacopo Melani. Textul pentru Întoarcerea lui Ulisse în patrie este o adaptare după Odissea lui Homer, cânturile 12-23. Badoaro a mai putut fi influențat și de piesa de teatru Penelopa, a lui Giambattista della Porta, publicată în anul 1591. Libretul a fost scris cu scopul exprimat express de a-l tenta pe Monteverdi să compună pentru opera din Veneția, deoarece în anul 1637 la Veneția și-a deschis porțile Teatro San Cassiano, primul teatru dedicat exclusiv spectacolelor de operă. Cercetătorii au identificat 12 versiuni publicate ale libretului, printre care mai cunoscute sunt cele produse de: Robert Haas (Viena 1922), Vincent d'Indy (Paris 1926), Gian Francesco Malipiero (Viena 1930), Luigi Dallapiccola (Milano 1942), Ernst Krenek (Wuppertal 1959), Raymond Leppard (Londra 1972), Alan Curtis (Londra 2002).

Istoricul spectacolului: Opera a fost pusă în scenă de compania de teatru Manelli și Ferrari, în timpul

Carnavalului de la Vienna din perioada 1639-1640, la Teatro Giovanni e Paolo aparținând familiei Grimani. În primul sezon, opera s-a cântat de mai mult de zece ori. În anul 1640, opera s-a cântat la Teatro Vastrovillani în Bolonia, apoi din nou la Viena în timpul Carnavalului dintre anii 1640/41. Manuscrisul operei a ajuns la Vienna în anul 1675, în timpul domniei Împăratului Leopold I, un considerabil patron al artelor. În epoca modernă, primul spectacol a fost pus în scenă la Paris, la 16 Mai 1925. Postul de radio BBC a transmis opera pentru prima dată la 16 Ianuarie 1928. O versiune în limba italiană pregătită de Luigi Dallapiccola a fost pusă în scenă la Florența în anul 1942, iar o versiune în limba germană a fost pregătită de Ernst Krenek și pusă în scenă la Wuppertal în 1959. Prima reprezentare din Marea Britanie a fost la data de 16 Martie 1965 la St. Pancras Town Hall din Londra. În anii '70 opera a câștigat un repertoriu mult mai vast cu spectacole notabile puse în scenă la Viena (1971), Glyndebourne (1972) și Edinburg (1978). În Ianuarie 1974 opera a fost primită pentru prima dată și în Statele Unite ale Americii, la Washington's Kennedy Center. O altă producție în limba germană a fost pusă în scenă la 11 August 1985 pentru Festivalul de la Salzburg, iar o versiune Sud Africană a fost pregătită de William Kentridge și pusă în scenă la Johannesburg în anul 1998. Mai recent, spectacolul a fost pus în scenă în anul 2004 de New York City Opera la New York Lincoln Centre. În anul 2006, pentru o producție realizată de Welsh National Production intriga spectacolului a fost schimbată de David Alden într-o fantezie modernă, iar în anul 2009 opera a fost reluată la Festivalul din Edinburg. Până la sfârșitul sezonului 2017/18, *Il ritorno d'Ulisse in patria* s-a cântat pe marile scene ale lumii de 140 ori, în 38 de producții diferite și a ocupat locul 134 în lista Operabase.

Roluri: Ulisse, Rege în Itaca (tenor), Penelope, soția lui (mezzo-soprano), Telemaco, fiul lui (tenor), Ericlea, doica lui Penelope (mezzo-soprano), Jupiter, zeul suprem (tenor), Junona, soția lui Jupiter (soprano), Neptun, zeul mărilor (bass), Minerva, zeița înțelepciunii (soprano), Melanto, însoțitoarea lui Penelope (soprano), Eurimaco, un servitor (tenor), Eumete, un cioban (tenor), Iro, un perceptor obez (tenor), Antino, un peșitor (bass), Pisandro, un peșitor (tenor), Anfinomo, un peșitor (alto), Fragilitatea Umană (mezzo-soprano), Timpul (bass), Norocul (soprano), Iubirea (soprano), Corul Fenicienilor (alto, tenor, bass), Corul din Ceruri (soprano, alto, tenor), Corul Maritim (soprano, tenor, bass)

Subiect: Acțiunea are loc în Insula Ithaca în timpuri legendare. Compusă la sfârșitul secolului al VIII-lea îen, Odissea este a doua cea mai veche producție literară din spațiul European ce prezintă întoarcerea eroului Ulisse în Ithaca la mai mulți ani după terminarea Războiului Troian. Un adevărat portal spre lumea și manierele antichității, libretul interconectează acțiunile zeilor cu cele ale regilor și ale oamenilor simpli, pentru a judeca soarta unui regat al Greciei, regatul Ithacai. Trei regi tineri și frumoși și-au încercat norocul, dar singurul care s-a dovedit a fi demn de coroana regală a fost Ulisse, deși era debilitat de uzura și restricțiile vârstei. Spectacolul este un poem închinat castității, bărbatului erou și zeilor omniprezenți.

Prolog - Fragilitatea Umană se prezintă confrăților (Sunt parte din natura umană ...fragila mea existență este doar un joc al norocului). Timpul, Norocul și Iubirea își prezintă la rândul lor viziunea despre natura umană (Din partea mea fragilitate de la mine nenorocit ...din partea mea confuz ...Așa va fi omul).

Act 1 (Palatul Regal din Ithaca / Pe țărmul insulei)

Penelope jelește absența îndelungată a soțului (Tu Ulisse ...ai lăsat la mila dușmanilor tăi pe casta ta soție ...întoarce-te, întoarce-te). Scena 2 - Melanto și Eurimaco, îndrăgostiți unul de altul, împărtășesc declarații de

dragoste și hotărârea de a o convinge pe Penelope să se recăsătorească (Cât de delicios îmi sporești frumusețea cu minciunile tale ...contumacia feminină nu este o muncă prea ușoară). Scena 3 - Naiade și sirene șoptesc, având grijă să nu-l trezească pe Ulisse din somnul cel adânc. Scena 4 - Fenicienii îl debarcă pe Ulisse, adormit încă, pe țărm lângă peștera Naiadelor. Scena 5 - Neptun este furios (Trufia este cauza păcatelor omenești ...omul se luptă cu destinul, se luptă cu norocul său ...Fenicienii au sfidat puterea supremă a decretului meu ...îndrăznețul om a ofensat și umilit un zeu). Jupiter acceptă reclamația primită (Ordinul tău să fie îndeplinit ...iar cei ce au păcătuit să rămână nemișcați ca pietrele). Scena 6 - Neptun transformă corabia într-o stâncă (Fenicienii vor învăța astăzi, atunci când drumul oamenilor este împotriva Cerului, nu mai există cale de întoarcere). Scena 7 - Ulisse se trezește din somn (Singur și alienat, înșelat, dezamăgit). Scena 8 - Minerva îmbracă ca o ciobăniță i se arată lui Ulisse pentru a-i da un sfat înțelept (Tu vei călători incognito ...tu vei vedea cu ochii tăi nerușinarea și îndrăzneala prinților rivali). În schimbul sfatului, Ulisse îi oferă comorile sale (Nimfelor, păziți voi gemele și aurul, pânzeturile și comorile, apărați totul, sfinte nimfe!). Scena 9 - Naiadele binecuvântează darul lui Ulisse (Fie ca Ithaca să jubileze la întoarcerea lui Ulisse!). Minerva îl roagă pe Ulisse să aștepte la ferma lui Eumete până când ea îl va aduce pe iubitul său fiu, Telemachus. Speranța a înmugurit în sufletul lui Ulisse (Bucurii și tristeți, război și pace. Speranța nu dispăre niciodată dintre muritori!).

Act 2 (Palatul Regal / La stîină pe dealuri împădurite)

Melanto o sfătuiește pe Penelope să se îndrăgostească din nou (...Iubirea este compania frumuseții, durerea în plăcere și se va transforma curând). Scena 2 - Ciobanul Eumete filozofează despre puterea iubirii (Sceptrul Regal cunoaște aceleași lacrimi ca și al ciobanului toiaș). Scena 3 - Insensibil la Iubire, Iro este de altă părere (Eu trăiesc printre regi, tu printre animale ...eu mănânc companionii tăi și rodul muncii tale). Scena 4 - Chiar în momentul în care cei doi pomenesc numele său, Ulisse intră în scenă cu aspectul unui om bătrân și este întâmpinat cu ospitalitate de Eumete (Vei fi oaspetele meu ...Cerșetorii sunt Prietenii Cerului iar Jupiter îi protejează). Scena 5 - Telemachus sosește într-un car, însoțit de Minerva. Scena 6 - Eumete îl întâmpină cu plecăciune (Slavă ție, mărețul fiu al lui Ulisse ...acest om îmbrăcat în zdrențe mă asigură că întoarcerea lui Ulisse nu este prea departe). Scena 7 - Ulisse intră în peșteră, apoi i se înfățișează lui Telemachus cu adevărata sa identitate (Eu sunt Ulisse, Minerva îmi este martor ...Oh, tânguit Părinte ! Glorios Progenitor ! Slavă ție, darg Părinte!).

Act 3 (Palatul Regal)

Melanto îl înștiințează pe Eurimaco că planul lor a eșuat (Regina nu iubește și nici nu dorește să fie iubită). Scena 2 - Antino, Pisandro și Anfimono se străduiesc dar nu reușesc să o fărmece pe Regină (Deschide-ți inima pentru iubire, doar pentru o zi ! ...Nu doresc să iubesc, nu, nu, din dragoste eu sufăr!). Scena 3 - Toți cei prezenți cântă și dansează (Doamnelor, frumoși și tandri îndrăgostiți, Iubirea e ca râsul lui April). Scena 4 - Eumete sosește cu vestea că sosirea lui Ulisse nu este prea îndepărtată. Scena 5 - Peșetorii sunt de acord că sosirea lui Ulisse este un mare pericol și trebuie să-și facă curaj ca să-i ia viața, apoi să înmoaie inima Penelopei (Noi credem în justiția Cerului Întunecat ...cu daruri scumpe să încercăm să înmuiem inima preafrumoasei). Scena 6 - Minerva îi propune lui Ulisse o soluție pentru a-și învinge dușmanii (Am să o determin pe credincioasa ta soție să propună o încercare, din care tu vei ieși glorios învingător). Scena 7 - Eumete sosește și îl informează pe Ulisse că rivalii săi sunt terorizați de gândul că s-a întors (Ei nu pot să oprească teroarea ce li s-a scurs în suflet).

Act 4 (Palatul Regal)

Telemaco îi povestește mamei sale cum a vizitat cetatea Sparta unde s-a întâlnit cu frumoasa Elena din Troia, preoteasă a divinității și a augurilor (Ea m-a anunțat plină de bucurie că Ulise nu este prea departe). Penelope jubilează de speranță (...în pieptul meu, dintr-o mică sămânță a crescut o mare bucurie). Scena 2 - Antinous dorește să-l îndepărteze pe Eumete împreună cu bătrânul cerșetor, dar cei doi rămân pe poziție. Iro găsește momentul să demonstreze cine este și îl provoacă pe bătrân la luptă, dar este bătut lamentabil. Regina Penelope îi oferă azil bătrânului creșetor (Valorosule creșetor, la curtea mea vei sta în pace și onor). Scena 3 - Peșetorul Pisandro este primul care oferă daruri și este refuzat (Ca dovadă a iubirii mele, această coroană regală ...Ei bine, nu merită nimic în plus cel ce oferă un regat). Anfimono oferă și el regatul său dar Penelope rămâne reticentă. Antinous este ultimul care-și încearcă norocul (Eu vreau să te numesc zeiță, să te acopăr cu lumini de aur). Cu prudență Penelope le răspunde (Doar acela dintre voi care va încorda arcul lui Ulisse va fi demn să posede femeia și Imperiul său). Cei trei peșetori încearcă pe rând dar nu reușesc să încordeze arcul. Penelope

conclude cu un ton marțial (Cel ce nu are virtuțile lui Ulisse nu merită să moștenească comorile sale). Bătrânul cerșetor cu suflet îndrăzneț cere să încerce și el, renunțând la premiu în caz de succes. Primind permisiunea, spre stupefacția celor prezenți, bătrânul încordează arcul și ucide cei trei pețitori (Câteva ridicări și restul apăsări, doar așa arcul rănește !).

Act 5 (Palatul Regal / Peisaj marin)

Iro jelește soarta sa (Iro, ai pierdut prinții, părinții tăi ! Curge-ți în voie, lacrimi amare și triste). Scena 2 - Melanto plânge și ea pierderea suferită (Ce multe dezastre ! Ce multe iubiri tragice ! Cine îndrăznește să provoace un nou război ?). Eumete este singurul care vine cu un răspuns (Bătrânul cărunt, sârmanul cerșetor, este Ulisse, l-am văzut pe Ulisse, vă asigur !). Scena 3 - Telemaco este cel care dezvăluie că Minerva a horărit acest travesti, iar Penelope pare să fie de acord (Este adevărat că oamenii nu sunt decât marionete în mâna zeilor nemuritori). Scena 4 - Minerva pledează cauza lui Ulisse în fața lui Junona. După o scurtă judecată, Junona se decide (Voi cere pacea și voi supraveghea odihna lui Ulisse, gloriosul). Scena 5 - Junona pledează cauza lui Ulisse în fața soțului, atotputernicul Jupiter (Dă-i pacea înapoi, puterea divină a fost cea care l-a pedepsit). Scena 6 - Jupiter și Neptun acceptă cererea iar Minerva primește ordin să facă pace între Acheeni. Scena 7 - Ericlea, doica lui Penelope, este confuză în privința atitudinii sale față de noul stăpân. Scena 8 - Eumete și Telemaco îl întâmpină cu bucurie pe Ulisse, revenit cu înfățișarea lui normală. Scena 9 - Penelope este încă reticentă dacă să-l recunoască pe Ulisse ca fiind soțul ei, dar Ericlea se decide să vorbească și spune i-au vorbit cicatricele stăpânului în timp ce l-a îmbrățiat. Soț și soție, cei doi schimbă declarații de iubire și castitate (Înalță-se Cerurile ! Înflorescă Poienile ! Oh, iubitul meu soare ! Port al păcii și al odihnei !).

Momente și arii celebre: Prolog - Sunt parte din natura umană ...fragila mea existență este doar un joc al norocului (Fragilitatea Umană), Din partea mea fragilitate de la mine nenorocit ...din partea mea confuz ...Așa va fi omul (Timpul, Norocul, Iubirea). Act 1 - Tu Ulisse ...ai lăsat la mila dușmanilor tăi pe casta ta soție ...întoarce-te, întoarce-te (Penelope), Cât de delicios îmi sporești frumusețea cu minciunile tale ...contumacia feminină nu este o muncă prea ușoară (Melanto, Eurimaco), Trufia este cauza păcatelor omenești ...omul se luptă cu destinul, se luptă cu norocul său ...Fenicienii au sfidat puterea supremă a decretului meu ...îndrăznețul om a ofensat și umilit un zeu (Neptun), Ordinul tău să fie îndeplinit ...iar cei ce au păcătuit să rămână nemișcați ca pietrele (Jupiter), Fenicienii vor învăța astăzi, atunci când drumul oamenilor este împotriva Cerului, nu mai există cale de întoarcere (Neptun), Singur și alienat, înșelat, dezamăgit (Ulisse), Tu vei călători incognito ...tu vei vedea cu ochii tăi nerușinarea și îndrăzneala prinților rivali (Minerva), Nimfelor, păziți voi gemele și aurul, pânzeturile și comorile, apărați totul, sfinte nimfe ! (Minerva, Ulisse), Fie ca Ithaca să jubileze la întoarcerea lui Ulisse ! (Naiadele), Bucurii și tristeți, război și pace. Speranța nu dispune niciodată dintre muritori ! (Ulisse) Act 2 - ...Iubirea este compania frumuseții, durerea în plăcere și se va transforma curând (Melanto), Sceptul Regal cunoaște aceleași lacrimi ca și al ciobanului toiag (Eumete), Eu trăiesc printre regi, tu printre animale ...eu mănânc companiile tăi și rodul muncii tale (Iro), Vei fi oaspetele meu ...Cerșetorii sunt Prietenii Cerului iar Jupiter îi protejează (Eumete), Slavă ție, mărețule fiu al lui Ulisse ...acest om îmbrăcat în zdrențe mă asigură că întoarcerea lui Ulisse nu este prea departe (Eumete), Eu sunt Ulisse, Minerva îmi este martor ...Oh, tânguit Părinte ! Glorios Progenitor ! Slavă ție, drag Părinte ! (Ulisse, Telemaco), Act 3 - Regina nu iubește și nici nu dorește să fie iubită (Penelope), Deschide-ți inima pentru iubire, doar pentru o zi ! ...Nu doresc să iubesc, nu, nu, din dragoste eu sufăr ! (Pețitorii, Penelope), Doamnelor, frumoși și tandri îndrăgostiți, Iubirea e ca răsul lui April (Corul), Noi credem în justiția Cerului Întunecat ...cu daruri scumpe să încercăm să înmuiem inima preafrumoasei (Pețitorii), Am să o determin pe credincioasa ta soție să propună o încercare, din care tu vei ieși glorios învingător (Minerva), Ei nu pot să oprească teroarea ce li s-a scurs în suflet (Eumene) Act 4 - Ea m-a anunțat plină de bucurie că Ulisse nu este prea departe (Telemaco), ..în pieptul meu, dintr-o mică sămânță a crescut o mare bucurie (Penelope), Valorosule cerșetor, la curtea mea vei sta în pace și onor (Penelope), Ca dovadă a iubirii mele, această coroană regală ...Ei bine, nu merită nimic în plus cel ce oferă un regat (Pisandro, Penelope), Eu vreau să te numesc zeiță, să te acopăr cu lumini de aur (Antinous), Doar acela dintre voi care va încorda arcul lui Ulisse va fi demn să posede femeia și Imperiul său (Penelope), Cel ce nu are virtuțile lui Ulisse nu merită să moștenească comorile sale (Penelope). Câteva ridicări și restul apăsări, doar așa arcul rănește ! (Ulisse) Act 5 - Iro, ai pierdut prinții, părinții tăi ! Curge-ți în voie, lacrimi amare și triste (Iro), Ce multe dezastre ! Ce multe iubiri tragice ! Cine îndrăznește să provoace un nou război ? (Melanto), Bătrânul cărunt, sârmanul cerșetor, este Ulisse, l-am văzut pe Ulisse, vă asigur ! (Eumete), Este adevărat că oamenii nu sunt decât marionete în mâna zeilor nemuritori (Penelope), Voi cere pacea și voi supraveghea odihna

lui Ulisse, gloriosul (Junona), Dă-i pacea înapoi, puterea divină a fost cea care l-a pedepsit (Junona), Înălță-se Cerurile ! Înflorească Poienile ! Oh, iubitul meu soare ! Port al păcii și al odihnei ! (Penelope, Ulisse)

Balet: Act 3 - Scena 3 - Toți cei prezenți dansează, preafrumoase fete cu îndrăgostiți tandri.

Discuri și înregistrări: 1964 Santini Kammerorchester Munster (Gerald English - Ulisse, Maureen Lehane - Penelope, Antonia Fahberg - Minerva, Helmut Kretschmar - Eumete), 1971 Concerntus Musicus Wien (Sven Olof Eliasson - Ulisse, Norma Lerer - Penelope, Rotraud Hansmann - MNinerva, Max von Egmond - Eumete), 1972 London Philharmonic Orchestra (Benjamin Luxon - Ulisse, Janet Baker - Penelope, Anne Howells - Minerva, Richard Lewis - Eumete), 1978 Monteverdi Ensemble der Zurich Oper (Werner Hollweg - Ulisse, Trudeliene Schmidt - Penelope, Helrun Gardow - Minerva, Philippe Httenlocher - Eumete), 1978 Kent Opera (Neil Jenkins - Ulisse, Sarah Walker - Penelope, Anne Pashley - Minerva, Wynford Evans - Eumete), 1985 ORF Symphonie Orchester Wien (Thomas Allen - Ulisse, Kathleen Kuhjmann - Penelope, Delores Ziegler - Minerva, Robert Tear - Eumete), 1991 Teatro dei Rinnovati Sienna (Leroy Villeneuve - Ulisse, Gloria Banditelli - Penelope, Guillemette Lauren - Minerva, Giovanni Battista Palmieri - Eumete), 1998 Ensemble Eufonia (Furio Zanasi - Ulisse, Gloria Banditelli - Penelope, Maria Christina Kiehr - Minerva, Roberto Abbondanza - Eumete), 2005 Instrumental ensemble (Loris Bertolo - Ulisse, Gabriella Martellacci - Penelope, Angela Bucci - Minerva, Giovanni Gregnanin - Eumete), 2009 Les Arts Florissants Teatro Real Madrid (Kobie van Rensburg - Ulisse, Christine Rice - Penelope, Claire Debono - Minerva, Robert Burt -Eumete)

[Înapoi la cuprins](#)

58. Les Indes galantes

Titlu: Indiile iubirii (Les Indes galantes, The Amorous Indies)

Compozitor: Jean-Philippe Rameau (1683-1764). Născut în Dijon, Franța, tatăl său Jean Rameau a funcționat ca organist la mai multe biserici iar mama sa Claudine Demartinecourt era fiica unui notar. Jean Philippe a fost cel de al șaptelea copil dintre cei unusprezece copii ai familiei. A început educația muzicală alături de tatăl său, apoi și-a continuat studiile la Colegiul Iezuit din Godrans. A început să muncească inițial ca violonist în trupe itinerante, apoi ca organist la biserici din provincie. În jurul anului 1700 s-a mutat la Paris unde a publicat prima sa compoziție muzicală în anul 1706. Cea mai importantă lucrare a sa de teorie muzicală, Tratatul de Armonie publicat în anul 1722, i-a câștigat multă reputație printre cunoscători. S-a căsătorit în anul 1726 cu Marie Louise Mangot iar fructul căsătoriei lor au fost patru copii. Începând cu anul 1731 Rameau a devenit dirijorul unei orchestre private patronată de potentatul financiar Alexandre Le Riche de la Poupeliniere și a rămas în serviciul acestuia pentru următorii 22 de ani. Opere: Hippolyte et Aricie (1733), Samson (1734), Les Indes galantes (1735), Castor et Polux (1737), Les fetes d'Hebe (1739), Dardanus (1739), La princesse de Navarre (1745), Platee (1745), Les fetes de Polymnie (1745), Les dieux d'Egipte (1747), Zais (1748), Pigmalion (1748), Les surprises de l'Amour (1748), Nais (1749), Zoroastre (1749), La Sympathie (1751), Linus (1752), Anacreon (1757), Les Paladins (1760), Les Boreades (1763). Compozițiile sale muzicale mai includ: 12 lucrări pentru clavecin, 4 motete, 7 canonuri, muzică pentru spectacole, 12 tratate de teorie muzicală.

Libret: Louis Fuzelier (1672-1752). Louis Fuzelier a fost un dramaturg din Franța, autor a peste 200 de piese de teatru. Pe lângă libretul pentru Indiile iubirii a mai scris și libretul pentru baletul eroic intitulat Les Fetes greques et romaines pe muzica lui Francois Colin de Blamont. Pentru Academia Regală de Muzică Louis Fuzelier a mai produs alte 11 librete pentru diverși compozitori. Pentru Comedia Italiană a scris 16 librete, dintre care 8 au fost puse pe muzică de Jean-Joseph Mouret. Cinci dintre piesele sale de tatur au fost puse în scenă la Comedia franceză și alte 28 de piese s-au jucat la Theatre de la Foire (Teatrul Festival). Între anii 1721-1852, Louis Fuzelier a fost unul dintre principalii editori ai catidianului Mercure de France. Rameau a compus operele sale fie pentru deliciul Regelui Louis al XV-lea, fie pentru deliciul publicului. Indiile iubirii au fost scrise pentru deliciul publicului, cu decoruri exotice, costume somptuoase și mecanisme elaborate de scenă, așa cum era moda în epoca Barocă. Mai degrabă decât o singură poveste, această operă-balet este formată din patru povești similare, situate însă în locații foarte îndepărtate. Ideea pentru ultimul act, cel al Sălbaticilor, s-a născut în anul

1825 când o delegație a indienilor din Illinois a dansat la Teatrul Italian o serie de dansuri indiene doar pentru deliciul Regelui Louis al XV-lea.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a fost pusă în scenă de Academia Regală de Muzică în Teatrul de la Palais Royal, la data de 23 August 1735. Din distribuție au făcut parte principalii interpreți de operă ai momentului: Marie Antier, Marie Pelissier, Pierre Jelyott, împreună cu faimoșii dansatori Marie Salle și Louis Dupre pe o choreografie realizată de Michel Blondy. În primii doi ani Les Indes galantes s-a cântat de peste 60 de ori, totuși Rameau a făcut o serie de revizui. Spectacolul a mai fost apoi reluat în anii 1743-44, 1751 și 1761. Prologul și scene separate din spectacol au fost frecvent incluse în alte producții sau prezentate separat. În secolul XX, Opera Comică din Paris a reluat spectacolul la data de 30 Mai 1925 cu o nouă orchestrație produsă de Paul Dukas. Între anii 1952-1961 la Palais Garnier spectacolul a fost reluat și repetat de 236 ori sub conducerea lui Louis Fourestier. Choreografia spectacolului a fost produsă de Albert Aveline, Serge Lifar și Harald Lander. În Statele Unite ale Americii un spectacol produs de Arts Florissants a fost bine primit la Brooklyn Academy of Music din New York începând cu 3 Martie 1993. Același spectacol produs de Arts Florissants a vizitat Londra la Barbican Centre în anii 1990, 1999 și apoi la 5 Noiembrie 2008. Primul menuet din prolog a fost utilizat în anul 2006 pentru filmul artistic Maria Antoinette. Alte spectacole notabile au fost înregistrate și filmate la: Paris (2003), Viena (2013), Bordeaux (2014), Munich (2016). La 27 Februarie 2018 o coproducție Mupa Budapesta și Centre de musique baroque din Versailles a fost pusă în scenă la Budapesta, la Sala Națională de Concerte Bela Bartok. Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Les Indes galantes s-a cântat pe scenele lumii de 31 ori, în 13 locații diferite și a ocupat locul 378 în lista Operabase.

Roluri: Hebe (soprano), Bellone (baritone), Amor (soprano), Osman (bass), Emilia (soprano), Valere (tenor), Huscar (bass), Phani (soprano), Don Carlos (tenor), Tacmas (tenor), Ali (beritono), Zaira (soprano), Fatima (soprano), Adario (baritono), Damon (tenor), Don Alvaro (bass), Zima (soprano), Corul (muze, războinici, îndrăgostiți, marinari, odalice, sălbatici)

Subiect: În ceruri, zeii Marte, Hebe și Venus își dispută între ei inimile supușilor lor. În lumea reală, sunt patru povești de dragoste diferite, cu mai mult decât un singur pretendent, desfășurate la locații foarte îndepărtate. Războiul, Tinerețea și Iubirea se luptă între ele pentru precedență. Iubirea (Venus) pare să câștige de fiecare dată, dar la o privire mai atentă, a câștigat oare dragostea, sau poate că tinerețea (Hebe) sau războiul (Marte) a câștigat jocul ?

Prolog (Grădinile palatului zeiței Hebe)

Hebe, zeița tinereței a invitat tinerii să cânte și să danseze cu ea (Voi, cei ce urmați legea lui Hebe, veniți, adunați-vă, ascultați glasul meu). Scena 2 - Tineri veniți din Franța, Spania, Italia și Polonia se adună la petrecere. Hebe cântă Primul Menuet (Veniți aici la umbră la murmurul strunelor). Scena 3 - Bellone (Marte) intră în sunet de trompete, urmat de soldații săi purtând drapele (Gloria vă cheamă, ascultați glasul trompetelor).

Scena 4 -Hebe î-l întâmpină cu ospitalitate (Vino și ne arată puterea ta supremă !). Scena 5 - Iubirea (Venus) coboară încet din ceruri (De ce a declarat Marte război Iubirii ? ...Iubire, să mășăluim spre sute de victorii !).

Act 1 (Grădinile palatului lui Osman Pașa, pe malul mării)

Emilia îi mărturisește lui Pașa (M-am căsătorit cu un băiat demn de iubirea mea ...când niște răpitori

perfizi m-au luat cu sabia în mână). Osma Paşa răspunde (Îmi reproşezi mie tristeţele tale dorinţe ? ...plăcerile ce te-nconjoară aici sunt doar pentru al meu plac, să-mi satisfac mie ochiul !). Scena 2 - Rămasă singură Emilia îşi cântă tristeţea (Chiar dacă ochii mei nu-l văd, în inimă îl văd mereu). În fundal, marinarii cântă îngrijoraţi de furtuna ce se apropie (Vom fi oare loviţi de trăznet ? Vom pieri oare înecaţi în valuri ?). Scena 3 - Valere, acum sclavul lui Osman, intră în scenă şi o întâlneşte pe Emilia (Eşti tu draga mea Emilia ! ...Domnul tău este şi al meu). Scena 4 - În scenă intră Osman (Am să-l condamn din dorinţa să-l apăr). După puţine momente sentinţa lui Osman este (Valere, primeşte de la mine pe Emilia şi libertatea ta). Dator cu o explicaţie, Osman îi reaminteşte lui Valere că în urmă cu mulţi ani el a fost sclavul lui Valere, iar acum vrea să-i arate că este mai bun decât el. Pentru ca lucrurile să fie şi mai clare, mai adaugă şi câteva corăbii încărcate de cadouri (Sufăr prea mult ...De voi şi de mine eu trebuie să mă lipsesc acum...). Scena 5 - Valere este plin de speranţă (Sper să ating cea mai perfectă fericire). Scena 6 - Valere şi Emilia se îmbărbătează reciproc pentru a se arunca în valurile furtunii (Repede să ne imbarcăm, cu această flotă superbă nu este nici un risc). În timp ce aşteaptă ca valurile să se mai calmeze, Emilia şi Valere dansează primul, apoi cel de al doilea rigaudon. În sunetul tamburilor, Emilia îi încurajează pe marinari dar nu se dezlipeşte de ţarm (Vâsliţi ! Luptaţi cu vântul şi furtuna ! Speranţa vă va călăuzi !). Marinarii răspund (Vino, lăncezim aici lângă ţarm ! Inimi tandre, imbarcaţi-vă !).

Act 2 (Un deşert din Peru lângă craterul unui vulcan)

Don Carlos o reasigură pe Phani de dragostea lui (Mi-ai promis dragostea ta, de ce te-ai schimbat ?). Phani, prinţesa indiană răspunde (Oh ! Sunt îngrozită ! Când iubeşti, întotdeauna te temi ...). Scena 2 - Rămasă singură, Phani se roagă (Vino Iubire, uneşte-mă cu învingătorul meu iubit). Scena 3 - Huscar, iubitul ei indian, încercă încă o dată să-i recâştige inima (Soarele cel sfânt are grijă de tine şi de Imperiul nostru şi pretinde, prin vocea mea, ca tu să-mi fi soţie). Phani este însă reticentă şi apără iubirea ei pentru Don Carlos (Tu nu ai văzut, în timpul ororilor din război, cum braţul său invincibil stăpâneşte trăznetul ?). Scena 4 - Rămas singur, Huscar pregăteşte ultima sa încercare (Am să inund aceste locuri cu sânge şi foc). Scena 5 - În timpul Festivalului Soarelui, Huscar se roagă în timp ce incaşii cântă adoraţia faţă de Sfântul Astru (Soare strălucitor, niciodată ochii noştri nu au văzut să cadă ceaţă neagră în calea ta !). Huscar începe să cânte un rondo dar sărbătoarea este întreruptă de un cutremur (Soare al sufletelor noastre, tu eşti tandreţea dragostei !). Scena 6 - În timpul cutremurului, incaşii dansează Prima şi A Doua gavottă (În adâncurile Pământului, vânturile au declarat război !). Phani îl respinge încă o dată pe Huscar, iar Huscar se pregăteşte să-i ia viaţa. Scena 7 - Don Carlos intră în scenă şi o salvează (În aceşti munţi soldaţii mei i-au pedepsit deja pe toţi complicii lui). Phani şi Don Carlos cântă împreună (Iubirea să ne unească pentru toatdeauna ...Inima mea a înflorit lângă a ta). Scena 8 - Huscar cântă torturat de gelozie când vulcanul erupe şi este strivit de bolovani incandescenti (Flăcările au înviat ! ...Turnaţi peste mine pietrele topite !)

Act 3 (Festivalul Florilor]n palatul din Parsia al lui Ali)

Deghizat în precupeaţă, Tacmas îi mărturiseşte Prinţului Ali că este îndrăgostit de sclava acestuia, Zaira (...în grădinile dumneavoastră înfloreste iubirea mea ...cine este fericita preafrumoasă ? ...tânăra Zaira). Tacmas explică şi de ce s-a deghizat: doreşte să-i cerceteze inima înainte ca fata să-i afle adevărata identitate. Scena 2 - Singură, Zaira se întristează (Iubire, iubire, cât de mult trebuie să sufăr rigourile soartei). Precupeaţa se oferă să-i lumineze ziua (Poţi oare să iubeşti atunci când eşti sclavă ? ...Trebuie să iubeşti când eşti în sclavie ...Plăcerea compensează o inimă îndurerată de soartă). Apoi Zaira tresare când precupeaţa îi arată portretul lui Tacmas, dezvăluindu-şi astfel sentimentele pentru el. Scena 3 - Fatima deghizată în sclav polonez îl acostează pe Tacmas încă deghizat în femeie (În aceste grădini, dragostea mă cheamă ...Sunt aici pentru ca să-ţi declar dragostea mea). Scena 4 - Ali intră în grădină urmat de Zaira. Fatima se aruncă la picioarele lui Ali iar prinţul o recunoaşte (O cerule, dacă nu este chiar delicata Fatima). Tacmas declară iubirea lui pentru Zaira, iubirea lui fiind împărtăşită. Cele două cupluri fericite cântă (Iubire tandră, să ne înălţuieşti în veci !). Scena 5 - La Festivalul Florilor odaliscele sunt încărcate cu cele mai frumoase flori iar Corul cântă (Pleacă, astru al zilei, lasă umbrele să domnească ! ...Triumfaţi delicatelor flori ! Împrăştiaţi-vă parfumul vostru şi dezveliţi-vă culorile !). Balet.

Act 4 (În pădurile Americii se sărbătoreşte marea pipă a păcii. În fundal se aude marşul trompetelor franceze)

Adario face semn că sărbătoarea păcii poate să înceapă (La ordinul meu, războinicii noştri se vor uni cu învingătorii). Singurul său regret este pentru Zima care pare să fie dorită de doi ofiţeri străini. Scena 2 - Ofiţerul spaniol Don Alvaro îl întreabă pe cel francez Damon dacă sentimentele pentru Zima sunt responsabile,

iar Damon îi răspunde (În aceste locuri fericite ...inimile nu urmează legile tiranice ale fidelității). Scena 3 - Când Zima apare, amândoi ofițerii îi cer mâna. Zima meditează (Amândoi aspiră la mâna mea ...în aceste păduri noi urmărim inocenta natură și nu vrem nimic altceva decât dragoste netrucată). Scena 4 - Adario apare din pădure și Zima îi oferă mâna (El este iubitul pe care inima mea l-a ales). Don Alvaro este furios și dorește să-l înfrunte pe Adario, dar Damon îl oprește de dragul păcii. Scena 5 - Singură cu Adario, Zima explică de ce l-a ales pe el (În țara noastră iubirea zboară și anticipează dorințele). Cei doi cântă împreună (Ne vom uni și vom fi veșnic recunoscători). Scena 6 - Începe dansul pentru marea pipă a păcii în timp ce sălbaticii cântă (Să îngropăm toate grijile ! Învingătorii noștri ne dau pacea înapoi). Rondo (Păduri pașnice, dorinți deșarte nu vor mai tulbura inimile noastre niciodată).

Momente și arii celebre: Prologue - Voi, cei ce urmați legea lui Hebe, veniți, adunați-vă, ascultați glasul meu (Hebe), Veniți aici la umbră la murmurul strunelor (Hebe, Corul), Gloria vă cheamă, ascultați glasul trompetelor (Bellone, Corul), Vino și ne arată puterea ta supremă ! (Hebe), De ce a declarat Marte război Iubirii ? ...Iubire, să mărșăluim spre sute de victorii ! (Love, Corul). Act 1 - M-am căsătorit cu un băiat demn de iubirea mea ...când niște răpitori perfizi m-au luat cu sabia în mână (Emilia), Îmi reproșezi mie tristețele tale dorințe ? ...plăcerile ce te-nconjoară aici sunt doar pentru al meu plac, să-mi satisfac mie ochiul ! (Osman Pacha), Chiar dacă ochii mei nu-l văd, în inimă îl văd mereu (Emilia), Vom fi oare loviți de trăznet ? Vom pieri oare înecați în valuri ? (Corul), Ești tu draga mea Emilia ! ...Domnul tău este și al meu (Valere, Emilia), Am să-l condamn din dorința să-l apăr (Osman), Valere, primește de la mine pe Emilia și libertatea ta (Osman), Sufăr prea mult De voi și de mine eu trebuie să mă lipsesc acum... (Osman), Sper să ating cea mai perfectă fericire (Valere), Repede să ne imbarcăm, cu această flotă superbă nu este nici un risc (Valere, Emilia), Vâsliți ! Luptați cu vântul și furtuna ! Speranța vă va călăuzi ! (Emilia), Vino, lăncezim aici lângă țărm ! Inimi tandre, imbarcați-vă ! (Corul).

Act 2 - Mi-ai promis dragostea ta, de ce te-ai schimbat ? (Don Carlos), Oh ! Sunt îngrozită ! Când iubești, întotdeauna te temi ... (Phani), Vino Iubire, unește-mă cu învingătorul meu iubit (Phani), Soarele cel sfânt are grijă de tine și de Imperiul nostru și pretinde, prin vocea mea, ca tu să-mi fi soție (Huscar), Tu nu ai văzut, în timpul ororilor din război, cum brațul său invincibil stăpânește trăznetul ? (Phani), Am să inund aceste locuri cu sânge și foc (Huscar), Soare strălucitor, niciodată ochii noștri nu au văzut să cadă ceață neagră în calea ta ! (Huscar, Chorus), Soare al sufletelor noastre, tu ești tandrețea dragostei ! (Huscar), În adâncurile Pământului, vânturile au declarat război ! (Corul), În acești munți soldații mei i-au pedepsit deja pe toți complicii lui (Don Carlos), Iubirea să ne unească pentru toatdeauna ...Inima mea a înflorit lângă a ta (Phani, Carlos), Flăcările au înviat ! ...Turnați peste mine pietrele topite ! (Huscar). Act 3 - ...în grădinile dumneavoastră înflorește iubirea mea ...cine este fericita preafrumoasă ? ...tânăra Zaira (Tacmas, Ali), Iubire, Iubire, cât de mult trebuie să sufăr rigorile soartei (Zaira), Poți oare să iubești atunci când ești sclavă ? ...Trebuie să iubești când ești în sclavie ...Plăcerea compensează o inimă îndurerată de soartă (Zaira, Tacmas), În aceste grădini, dragostea mă cheamă ...Sunt aici pentru ca să-ți declar dragostea mea (Fatima), O cerule, dacă nu este chiar delicata Fatima (Ali), Iubire tandră, să ne înlănțuiești în veci ! (Toți patru), Pleacă, astru al zilei, lasă umbrele să domnească ! ...Triumfați delicatelor flori ! Împrăștiati-vă parfumul vostru și dezveliți-vă culorile ! (Corul) Act 4 - La ordinul meu, războinicii noștri se vor uni cu învingătorii (Adario), În aceste locuri fericite ...inimile nu urmează legile tiranice ale fidelității (Damon), Amândoi aspiră la mâna mea ...în aceste păduri noi urmărim inocenta natură și nu vrem nimic altceva decât dragoste netrucată (Zima), El este iubitul pe care inima mea l-a ales (Zima), În țara noastră iubirea zboară și anticipează dorințele (Zima), Ne vom uni și vom fi veșnic recunoscători (Zaira, Adario), Să îngropăm toate grijile ! Învingătorii noștri ne dau pacea înapoi (Corul), Păduri pașnice, dorinți deșarte nu vor mai tulbura inimile noastre niciodată (Corul).

Balet: Prolog - Dans al tinerilor cu drapele. Act 1 - Primul Rigaudon este un dans baroc din Franța, în pas dublu, având la origine un dans popular pentru perechi. Tradițional acest dans se asociază cu provinciile Languedoc și Provence și a devenit foarte popular la curtea Regelui King Louis al XIV-lea. Cel de al doilea rigaudon. Act 2 - Incașii dansează un dans din Peru în timp ce sărbătoresc Soarele. Tema principală alternează cu teme contrastante pentru a forma un rondo. Prima și a doua gavotă sunt dansuri populare notate cu măsura de 4/4 sau 2/2, de obicei cu tempo moderat, deasemenea foarte populare la curtea Regelui Ludovic al XIV-lea. Gavotta include și sărutări sau oferirea unor flori. Act 3 - Baletul florilor. Dansatoarele personifică diferite flori din grădină. La început florile dansează împreună pentru a forma tablouri ce se schimbă de la un moment la altul. Trandafirul, floarea regină dansează solo. O furtună îl aduce pe Boreas (vântul) care închide toate florile, dar trandafirul îi rezistă cu gingășie. Zefirul sosește și noua sa iradiere reînvie toate florile. Act 4 - Dansul

pentru marea pipă a păcii. Toți sălbaticii cântă și dansează. Primul menuet al războinicilor cu Amazoanele. Al doilea menuet. Rondo.

Discuri și înregistrări: 1973 CBS (Comercial Broadcasting Station New York) (Rachel Yakar, Janine Michaeau, Sonia Nigoghossian, Bruce Brewer, Jean Christophe Benoit), 1974 Ensemble Vocal a Coeur Joie de Valence (Gerda Hartman, Jennifer Smith, Louis Devos, John Elwes, Philippe Huttenlocher), 1991 (Miriam Ruggeri, Bernard Deletre, Howard Crook, Nicholas Rivenq, Noemi Rime, Sandrine Piau, Jean Paul Fouchecourt, Jerome Correras), 2003 Les Ars Florissants (Nathan Berg, Valerie Gabail, Nicolas Cavallier, Patricia Petibon, Paul Agnew, Jael Azzaretti, Danielle de Niese, Ana Maria Panzarella, Nicola Rivnenq, 2013 La Simphonie du Marais (Valerie Gabail, Stephanie Revidat, Reinoud Van Mechelen, Francois Nicolas Geslot, Aimery Lefevre, Sydney Fierro), 2014 Grand Theatre de Bordeaux (Amel Brahmin Djelloul, Benoit Arnould, Olivera Topalovic, Judith van Wanroij, Les Talens Lyriques), 2016 Prinzregententheater in Munich (Benoit Arnould, Lisette Oropesa, Anna Prohaska)

[Înapoi la cuprins](#)

59. Maria de Buenos Aires

Titlu: Maria de Buenos Aires

Compozitor: Astor Piazzolla (1921-1992). Născut în Mar del Plata, Argentina, tatăl său Vicente Piazzolla a fost marinar și pescar iar mama sa a fost Assunta Mannetti, ambii părinți fiind descendenți ai unor imigranți italieni. În anul 1925 familia s-a mutat la New York unde băiatul a învățat să cânte la harmonică (acordeon mic). Începând cu anul 1930 a primit primele lecții de muzică de la Bela Wilda, unul dintre studenții lui Rachmaninoff. În anul 1934 l-a cunoscut pe Carlos Gardel și a jucat rolul băiatului care aduce ziarul în filmul acestuia intitulat El dia que me quieras. După anul 1936 familia s-a întors la Mar del Plata unde a cântat în diverse orchestre de tango iar în anul 1938 a fost primit în orchestra muzicantului Anibal Troilo. Începând cu anul 1941 a studiat cu Alberto Ginastera, un eminent compozitor Argentinian de muzică clasică iar din anul 1943 a primit lecții de pian de la Raul Spivak. În același an 1943 s-a căsătorit cu artista Dede Wolff, iar fructul căsătoriei lor au fost doi copii, un băiat și o fată. În anul 1944 a cântat și dirijat orchestra lui Francisco Florentino iar în anul 1946 a format prima sa orchestră denumită Orquestra Tipica. În anul 1953 Astor Piazzolla a câștigat din partea Guvernului Francez o bursă de studii la Paris, la Conservatorul Fontainebleau sub îndrumarea lui Nadia Boulanger. Revenit în Argentina, în anul 1955 a format Orquestra Cuerdas, apoi în anul 1958 s-a mutat la New York unde a format Jazz Tango Quintet. În anul 1960 a format primul său celebru Quintet iar în anul 1963 a format Nuevo Octeto. Apoi în anul 1970 a fondat o formație pentru muzică de cameră denumită Conjuncto 9, în 1975 formația Electronic Octet, în 1978 cel de al doilea Quintet, în 1979 Quinteto Tango Nuevo. Opera: Maria de Buenos Aires (1968). Compozițiile sale muzicale includ muzica pentru 48 de filme și 72 discuri înregistrate. Compozițiile sale cele mai cunoscute sunt: Adios Nonino (1959), La Camorra (1988), Estaciones Portenas (1965-70), Histoire du Tango (1986), Libertango (1974), Milonga Del Angel (1965), Suite Punta del Este (1982).

Libret: Horacio Ferrer (1933-2014). Horacio Ferrer a fost un poet, reporter, recitator și scriitor liric de tango-uri din Argentina-Uruguay. Este cunoscut mai ales pentru faimoasele tango-uri compuse de Astor Piazzolla, printre care Balada para un loco și Chiquilin de Bachin. Timp de șapte ani a editat și ilustrat revista Tanguendo iar în anul 1959 a publicat prima sa carte intitulată El Tango: su historia y evolucion. Împreună cu Astor Piazzolla a scris și compus o serie de peste 60 de tango-uri. În anul 1970 a publicat cea de a doua sa carte intitulată El Libro del Tango - Arte Popular de Buenos Aires. A mai colaborat cu numeroși alți compozitori din Argentina pentru alte peste 50 de compoziții, în majoritatea lor tango-uri. De la fondarea sa în anul 1990 a fost președintele Academiei Naționale de Tango din Argentina. La origine, ideea acestui libret a fost o dezvoltare a discului intitulat Milonga del Anger și a fost concepută pentru interpreta Egle Martin, dar în ultimul moment distribuția a fost schimbată rolul principal fiind interpretat de Amelita Baltar. Având în vedere că toate dansurile din

spectacol sunt tango-uri, spectacolul nu este o operă-balet ci o operă-tango, Piazzolla fiind creatorul acestui gen.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 8 Mai 1968 la Sala Planeta din Buenos Aires, cu Astor Piazzolla dirijând o orchestră formată din zece instrumentiști. Amelita Baltar și Hector de Rosas au cântat rolurile principale iar Horacio Ferrer a recitat personal rolul piticului narator (El Duende). Timp de câțiva ani spectacolul a fost rare ori pus în scenă. În Statele Unite ale Americii premiera operei a avut loc în anul 1991 la Huston Grand Opera, urmată apoi de spectacolele produse de Pan American Symphony Orchestra la Washington DC în anii 1996 și 2001. În Marea Britanie premiera a avut loc la 2 Iunie 2000 ca parte a Festivalului de la Covent Garden din Londra. La Roma, Kultur Video a înregistrat spectacolul în format DVD în anul 2003. Alte producții notabile au fost cele de la: Norwich Festival (2004), Teatro Nacional de Sao Joao (2006), Opera Sao Carols Lisabona (2007), Skirball Center New York (2008), National Multicultural Festival Canberra (2008), Hermitage Theatre Saint Petersburg (2009), Moscow Festival (2009), Edinburg Festival (2010), Brisbane Festival (2011), Acusticum în Pitea Sweden (2011), Vatroslav Lisinski Concert Hall Zagreb (2011), Long Beach Opera Los Angeles (2012), Opera Naples (2015). Până la sfârșitul sezonului 2017/18 Maria de Buenos Aires s-a cântat în întreaga lume de 163 ori, în 41 de producții diferite și a ocupat locul 124 în lista Operabase.

Roluri: Maria (soprano sau mezzo-soprano), Doica Mariei (soprano or mezzosoprano), Piticul narator (vorbit), Vocea unui bătrân (tenor), Vocea pentru cântecul Vrabiei cu un Vis (tenor), Vocea unui hoț bătrân (tenor), Primul observator (tenor), Vocea celor trei Marionete (vorbit), Vocea de la slujba de Dumineca (tenor), Corul (bărbați, asistența, locuitori din Buenos Aires)

Subiect: Este un requiem, o masă solemnă, pentru o tânără dansatoare pe nume Maria, care a decedat dând naștere unei fete. Ca o mică vrăbiuță, tânăra Maria și-a dus cu ea visele către cer. Dat fiind faptul că locuitorii Buenos Aires-ului nu o cunoșteau decât ca dansatoare, requiemul ei urmează muzica și pașii tangoului Argentinian, o rugă puternică, pasionată și disperată pentru binecuvântarea lui Dumnezeu.

Act 1 (Buenos Aires la începutul secolului al XIX-lea)

Piticul recită poetic panegiricul unei fete pe nume Maria (Acum că tu nu vei mai fi, Fată Maria ...traversând barierele unei simple morți, eu trebuie să aduc negrul tău cântec). Scena 2 - Maria apare în rochia ei pentru tango și orchestra cântă melodia ei preferată (Prin tango vorbește Maria). Scena 3 - Vocea unui bătrân își amintește (Micuța fată s-a născut cândva ...trei unghii negre ... cu o insultă în glasul său !). Cei prezenți și piticul narator murmură povestea ei iar bătrânul din cârje concludă (Crucea ta a primit deja nume ! ...vei avea două tango-uri scrise pe cruce). Scena 4 - O altă voce își reamintește (Vânturile Sudului a ridicat-o la cer, doar la vocea mea își mai returnează aroma pielea, trandafirul și anii). Se aude vocea Mariei (Zboară tu Vrabie cu un Vis, tu nu poți ține pasul cu mine ...Eu sunt floarea lui nu te iubesc, tu nu poți ține pasul cu mine). Apoi vocea din public continuă (Și o sărutare, cu puțin șofran și dezmăț, deschide o filă nouă pentru că a fost un asalt). Scena 5 - Orchestra cântă tema mizeriei și a fugii de acasă, când Maria a plecat halucinand din cartierul ei și a traversat tot orașul. Scena 6 - Cu un mic acordeon Maria cântă un cântec valsat (Tristețea mea harmonica a scris-o ...mi-a dat tremurând o Milongita). Scena 7 - Piticul se duelează cu acordeonul (Ei au sorbit și inspirat parfumul de glicină din rochia ta rotată ...micul mister l-a tulburat pe Dumnezeu). Scena 8 -

Tango-ul Canyengue al celor împovărați de soartă. Vocea unui bătrân hoț cântă (Pentru că a fost scrisă cu Tango, această zi ... anunțând pe Maria, vom vărsa de trei ori sângele negru de cocoș rotat, pasul de Canyengue).

Act 2 (Milonga la înmormântarea Mariei)

Scena 9 - Naratorul recită (Pornind pe străzi cu candelă și magnolii ...două neobosite Malenas ...ele au învățat-o cum să moară). Scena 10 - Tangata del Alba (Instrumental) Scena 11 - Umbra lui Maria își ia rămas bun de la arbori, de la coșurile de fum, de la oameni (Buenos Aires, Primăvară a tristeților mele ...Din aceeași rădăcină durerea mea a inventat o nouă cruce). Scena 12 - Cei prezenți își iau rămas bun de la Maria (Veniți să vedeți, domnilor ! Lucruri cum nu s-au mai văzut vă supune atenției acest circ ambulant). Primul dintre observatori conduce rugăciunea (Buenos Aires, Buenos Aires arată la soare visele noastre). Scena 13 - Romanța Piticului. Pentru despărțirea sa de Maria, piticul caută compania celor trei marionete dezgustate de toate lucrurile (Aici, în fiecare sticlă, curge un râu ...un râu ce m-a făcut să fiu pitic ...acum o mie de ani !). Scena 14 - Allegro Tangibile (Instrumental). Scena 15 - Umbra Mariei cântă pentru marionete (...și pentru că nimeni nu vrea să mă mai nasc ...în brațele mele am să alăptez un jaf). Cântecul Mariei (Eu sunt Maria de Buenos Aires ...Maria dragostei de Buenos Aires sunt eu !) Scena 16 - O voce de la slujba de Duminecă cântă (Astăzi este Duminecă, și totuși, până la sfârșitul celui de al șaptelea tango, va fi zi de muncă, pentru cea mai veche muncă). Aceeași voce continuă (Fetița a avut o altă fetiță care-i seamănă, dar nu prea mult ...în ochii fetiței Maria a primit botezul). Cântecul Mariei (Eu sunt Maria de Buenos Aires ...Maria dragostei de Buenos Aires sunt eu !)

Momente și arii celebre: Act 1 - Acum că tu nu vei mai fi, Fată Maria ...traversând barierele unei simple morți, eu trebuie să aduc negrul tău cântec (Naratorul), Prin tango vorbește Maria (orchestra), Micuța fată s-a născut cândva ...trei unghii negre ... cu o insultă în glasul său ! (Bătrânul), Crucea ta a primit deja nume ! ...vei avea două tango-uri scrise pe cruce (Bătrânul), Vânturile Sudului a ridicat-o la cer, doar la vocea mea își mai returnează aroma pielea, trandafirul și anii (Vocea pentru cântecul vrăbiuței), Zboară tu Vrăbiuță cu un Vis, tu nu poți ține pasul cu mine ...Eu sunt floarea lui nu te iubesc, tu nu poți ține pasul cu mine (Maria), Și o sărutare, cu puțin șofran și dezmăț, deschide o filă nouă pentru că a fost un asalt (Vocea pentru cântecul vrăbiuței), Tristețea mea harmonica a scris-o ...mi-a dat tremurând o Milongita (Maria), Ei au sorbit și inspirat parfumul de glicină din rochia ta rotată ...micul mister l-a tulburat pe Dumnezeu (Naratorul), Pentru că a fost scrisă cu Tango, această zi ... anunțând pe Maria, vom vărsa de trei ori sângele negru de cocoș rotat, pasul de Canyengue (Hoțul bătrân). Act 2 - Pornind pe străzi cu candelă și magnolii ...două neobosite Malenas ...ele au învățat-o cum să moară (Naratorul), Buenos Aires, Primăvară a tristeților mele ...Din aceeași rădăcină durerea mea a inventat o nouă cruce (Maria), Veniți să vedeți, domnilor ! Lucruri cum nu s-au mai văzut vă supune atenției acest circ ambulant (Corul), Buenos Aires, Buenos Aires arată la soare visele noastre (Primul observator), Aici, în fiecare sticlă, curge un râu ...un râu ce m-a făcut să fiu pitic ...acum o mie de ani ! (Piticul, Marionetele), ...și pentru că nimeni nu vrea să mă mai nasc ...în brațele mele am să alăptez un jaf (Maria), Astăzi este Duminecă, și totuși, până la sfârșitul celui de al șaptelea tango, va fi zi de muncă, pentru cea mai veche muncă (Vocea de la Slujba de Duminecă), Eu sunt Maria de Buenos Aires ...Maria dragostei de Buenos Aires sunt eu ! (Maria), Fetița a avut o altă fetiță care-i seamănă, dar nu prea mult ...în ochii fetiței Maria a primit botezul (Vocea de la slujba de Duminecă), Eu sunt Maria de Buenos Aires ...Maria dragostei de Buenos Aires sunt eu ! (Maria)

Balet: Milonga este un eveniment la care se dansează tango Argentinian. Cei care participă frecvent la astfel de evenimente pot fi denumiți milongueros. Muzica cântată este mai ales tango, vals sau Milonga. Dansul milonga este un habanera frenetică (un dans popular) cu un tempo dublu și toate cele patru note cântate accentuate. Cu timpul s-au adăugat și alți pași de dans și așa s-a născut tango-ul. Tango este un dans pentru perechi apărut în jurul anilor 1880 la River Plate, născut în cartierele sărace ale portului populate de imigranți europeni. Mișcarea de tango este ca tangajul unui vapor. Tango-ul este o combinație de vals, polka, mazurka, habanera și milonga Argentiniană. Tango-ul argentinian este un gen muzical dar și un dans de acompaniament pentru socializare inventat în suburbiile orașelor Buenos Aires și Montevideo. O notă distinctă este dată de harmonică, un mic acordeon denumit în spaniolă bandoneon. Elementele dansului sunt: îmbrățișare, mers, figuri, coduri de etichetă și maniere (codigos și yeta), vals și milonga alternativ cu pași de tango. Există mai multe stiluri de tango, cum sunt: Tango canyengue (orquestras típicas), tango orillero (după ureche), salon tango (cu stil), tango milonguero

(piept la piept), tango nuevo (modern), tango traditional (mers ritmic), tango con corte (cu curtoazie), tango de fantasia (cu muzică sau costume fanteziste), show tango (teatral).

Discuri și înregistrări: 1998 Kremerata Musica, Buenos Aires Lyric Chorus (Julia Zenko - Maria, Jairo - The Voices, Horacio Ferrer - Goblin, Gidon Kremer - conductor), 2011 KD Vatroslav Lisinski Zagreb Croatia (Sandra Rumolino - Maria, Jose Luis Barreto - The Voices, Jose Rodriguez - Goblin), 2015 Brown Opera Productions (Directed by Alejandro Jose Garcia Morales, Music Directed by Eleanor Siden), 2018 Mr. McFall's Chamber (Valentina Montoya Martinez - Maria, Juanjo Lopez Vidal - Goblin, Nicholas Mulroy - The Voices), 2018 YouTube Opera House of Gent (Directed by Rudolf Werthen, Sandra Rumolind - Maria, Hugo Hererea - Goblin), YouTube 1968 track (Amelita Baltar - Maria, Hector de Rosas - The Voices, Horacio Ferrer - Goblin)

[Înapoi la cuprins](#)

60. Rigoletto

Title: Rigoletto (The Curse, La maledizione)

Compozitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistrocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Strepponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposto per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vesperi siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Francesco Maria Piave (1810-1876). Francesco Piave a fost un libretist din Italia născut la Murano autor a 10 librete pentru operele lui Giuseppe Verdi, printre care: Ernani, Attila, Macbeth, Rigoletto, La traviata. A mai produs alte 4 librete pentru Giovanni Pacini și librete izolate pentru alți compozitori italieni cum sunt: Gaetano Braga, Achile Peri, Federico Ricci, Carlo Romani, Severio Mercadante, Antonio Buzzolla și Michael Balfe. Textul său a fost utilizat pentru patru producții cinematografice regizate de: Carmine Gallone (1946), Flavio Calzavara (1956), Jean Pierre Ponnelle (1982), Gianfranco Fozzi (2005). Libretul are la bază piesa de teatru Le roi s'amuse de Victor Hugo (1802-1885). Piesa a avut premiera în anul 1832 dar după prima seară a fost interzisă de cenzură timp de 50 de ani. În prefața sa, Victor Hugo descrie personajul său principal pe nume Triboulet astfel: "îl urăște pe rege pentru că este rege, îi urăște pe nobili pentru că sunt nobili și urăște toți bărbații pentru că ei nu au cocoașă". Datorită cenzurii, libretul pentru Rigoletto a deplasat acțiunea din Franța la Mantua și toate personajele au fost redenumite. În anul 1850 opera La Fenice l-a contractat pe Verdi pentru a compune o nouă operă. După lungi negocieri cu cenzorul Austriac a obținut permisiunea să adapteze piesa Le Roi s'amuse.

Istoricul spectacolului: Opera s-a bucurat de o premieră triumfantă la data de 11 Martie 1851 în sala operei La Fenice din Veneția. Gaetano Mares a dirijat spectacolul cu baritonul Felice Varesi în rolul Rigoletto, tenorul Raffaele Mirate în rolul Ducei și soprana Teresa Brambilla în rolul Gilda. După primele 13 spectacole opera a fost reluată la Veneția în anul 1852 și din nou în anul 1854. Până la sfârșitul anului 1852 opera a avut premiera în toate orașele mari din Italia, uneori sub un titlu diferit. În anul 1854 opera era deja răspândită în întreaga lume de la Alexandria la Constantinopol, Montevideo sau Havana. Premiera din Marea Britanie a avut loc la data de 14 Mai 1853 la Royal Opera House din Londra. În Statele Unite ale Americii opera a fost prezentată pentru prima oară de Max Maretzek Italian Opera Company la data de 19 Februarie 1855 la New York's Academy of Music. Alte premiere notabile au fost puse în scenă la: Vienna (1852), Budapesta (1852), Brno (1853), Stuttgart (1853), Madrid (1853), Athena (1853), Lisabona (1854), Buenos Aires (1855), Paris (1857), Dublin (1857), Brussels (1858), Basel (1861), Stockholm (1861), Surabaja (1868), Copenhaga (1879), Tunis (1903), Helsinki (1917), Sofia (1920), Kaunas (1921), Jerusalem (1923). Mai multe dintre producțiile moderne au schimbat radical libretul original, cu rezultate îndoielnice. Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Rigoletto s-a cântat pe scenele lumii de 2288 ori în 519 producții diferite și a ocupat locul 9 în lista Operabase.

Roluri: Rigoletto, bufonul Ducei (baritone), Gilda, fiica lui (soprano), Ducele de Mantua (tenor), Sparafucile, un asasin (bass), Maddalena, sora lui (contralto), Giovanna, doica Gildei (mezzo-soprano), Conte Ceprano (bass), Contesa Ceprano, soția lui (mezzo-soprano), Matteo Borsa, un curtean (tenor), Conte Monterone (baritone), Marullo, un curtean (baritone), Un ușier (bass), Un paj (mezzo-soprano), Corul (cor bărbătesc format din curteni și invitați)

Subiect: Tânărul Duce de Mantua este la vârsta primelor iubiri și curtenii săi nu mai știu cum să facă să-l amuze. În fruntea tuturor, Rigoletto, bufonul său, este cel cu glumele cele mai ascutite. Pentru a face o glumă pe seama bufonului, curtenii răpesc pe cea despre care cred că este iubita lui Rigoletto și o oferă ducelui pe post de păpușă pentru o seară. Fata răpită însă nu este iubita ci fiica lui Rigoletto iar acesta este rănit profund. Rigoletto declară răzbunare și angajează un asasin pentru a-l ucide pe Duce, dar Gilda descoperă complotul și se sacrifică ea pentru a salva viața tânărului Duce și pe cea a lui Rigoletto. Fie că motivul ei a fost dragostea, ura sau dezolarea, o tânără viață s-a pierdut, ca urmare a glumelor deochete făcute de adulți.

Act 1 (Un salon Magnific din Palatul Ducei / La un capăt de stradă o curte și o poartă)

Ducele menționează o fată pe care a remarcat-o în biserică, apoi recunoaște cu insolență că este atras de soția Contelui Ceprano, ca vulturul de o porumbiță (Nici una din frumosul alai ce-n juru-mi luce, jur că nici una ! ..jur că nici una nu rămâne). Ducele o escortează pe Contesă spre ușă, făcându-i curte. Când Rigoletto cel cocoșat intră în scenă, Marullo bârfește și glumește cu ceilalți curteni cum că Rogoletto și-ar fi găsit o iubită. De față cu Ducele, Rigoletto face o glumă spunând că pentru a elibera porumbița ar trebui să-i taie capul Ducei Ceprano. Conte Monterone intră în scenă și se plânge de o mare insultă adusă familiei sale, dar Ducele ordonă să fie arestat. Monterone răspunde încărcat de resentimente (Vicios este cel ce vânează un leu muribund, dar mai vicios ești tu Duce și șarpele tău). Scena 2 - Sparfucile se apropie de Rigoletto și își oferă serviciile ca asasin. Rigoletto îl refuză, dar apoi meditează (Ce la fel suntem ! - arma mea-i limba, pumnalul a lui !). Fata pe care Rigoletto o vizitează în secret este Gilda, fiica lui. Gilda nu știe nimic despre părinții ei și-l roagă să-i vorbească

despre mama ei. Cu durere Rigoletto cântă o arie (Ea era precum un înger, mă iubea, așa cocoșat și sărac ...a murit, odihnească-se în pace). Când se apropie Giovanna, doica Gildei, Rigoletto îi încredințează fata (Păzește bine acest boboc, ție ți-l încredințez). De la distanță, Ducele urmărește scena deghizat în haine comune. După ce rămâne singură cu doica, Gilda mărturisește că venind de la biserică a fost urmărită de un tânăr frumos și acum toate gândurile ei se îndreaptă spre el. Satisfăcut, Ducele iese la lumină și îi declară dragoste (Tu îl iubești ! Ce drag accent, deliciul cel mai pur, tot cerul mi-l deschide). Pentru a-i câștiga inima Ducele cântă o arie de iubire (Soarele e cel ce animă viața și amorul, vocea lui acum palpită ale noastre inimi). Cucerită de cântec, Gilda dorește să afle numele său, iar Ducele minte că este un student sărac pe nume Gualtier Malde. Cei doi trebuie să se despartă deoarece se apropie Conte Ceprano cu curtenii săi. Singură, Gilda este învăluită de noile sentimente (Dragostea ce-ți dăruiesc, cu mine va fi-n veci !). Conte Ceprano și curtenii sunt uimiți de frumusețea Gildei, crezând că este iubita lui Rigoletto. Atunci când Rigoletto se apropie de ei, curtenii îi cer să-i ajute să o răpească pe soția Contelui Ceprano. Crezând că acesta este planul, Rigoletto acceptă și-și pune pe față o mască ce-i blochează vederea. În locul contesei, curtenii o răpesc însă pe Gilda dar fata scapă o eșarfă. Când își scoate masca, Rigoletto recunoaște eșarfa (Ah ! acesta este Blestemul !).

Act 2 (Un salon din Palatul Duceului)

Ducele este foarte agitat (Mi-a fost furată, dar cine a îndrăznit și cum). Întristat el cântă (La fiecare lacrimă ce pe a ta față cuge). Curtenii sosesc cu vestea că iubita lui Rigoletto a fost răpită și îl așteaptă în palat (Cum am prevăzut fata era singură, în fața casei unde el o ține închisă). Ducele se grăbește să recepționeze prada (Repede amorul mă cheamă, în zbor spre ea pornesc). Când Rigoletto intră în salon curtenii află cu stupefacție că fata răpită nu este iubita ci fiica lui Rigoletto (Curtezani din rasa blestemată, la ce preț a-ți vândut a mea iubită fiică ?). Gilda intră în scenă și mărturisește că s-a îndrăgostit de un student sărac, când a fost răpită și dezonorată. Rigoletto devine furios în timp ce fata încearcă să-l liniștească (Da, vendeta, vendeta, tremur să mă răzbun ...Mi-e frică să-l iubesc pe marele Duce, de ingrat tu să ai totuși milă !).

Act 3 (Un loc dezolant pe malul râului și hanul lui Sparafucile)

Rigoletto și Gilda se ceartă (Ce slabă este inima femeii ! ...Iertare tată dragă !). Rigoletto și Gilda văd prin fereastră cum în han intră ducele, îmbrăcat ca simplu soldat. Ducele cântă cu bucurie (Femeia-i ușoară, ușoară ca vântul). Sparafucile aduce o sticlă de vin iar Magdalena dansează pentru el îmbrăcată în straie de țigancă. Sparafucile iese afară și îl întreabă pe Rigoletto (El este omul vostru - trăiește el sau moare ?). Între timp, Ducele începe ritualul său de seducție pentru Magdalena (Fiică dulce a iubirii, sclavul tău sunt când te văd). Gilda este ultragiată auzind că folosește aceleași vorbe pe care i le-a spus și ei. Rigoletto promite să o răzbune și-i cere să meargă repede acasă, apoi să fugă cu toată averea la Verona unde va sosi și el. Apoi Rigoletto îi plătește lui Sparafucile jumătate din recompensă, dar are pretenția să arunce cadavrul în râu cu mâna lui. Ducele adoarme iar Sparafucile termină sticla de vin, pregătindu-se de asasinat. Gilda se apropie de han, îmbrăcată ca un bărbat tânăr și spionează puțin prin fereastră. În interior, Magdalena îl roagă pe Sparafucile să cruțe viața frumosului ei și să-l omoare în schimb pe Rigoletto. Sparafucile refuză să-și trădeze clientul, dar acceptă să-l înlocuiască pe tânăr dacă orice alt client va pași pragul său. Gilda ia atunci o decizie eroică (Cum ! plânge această fată iar eu nu pot să-l apăr ! ...eu vreau pentru a lui viață să o cedez pe a mea). Gilda intră în han și după o scurtă conversație totul se învăluie în tăcere și întuneric. La mizul nopții Rigoletto apare la malul râului și primește cadavrul pentru restul de recompensă (Acesta e bufonul ...și acesta e stăpânul). Un moment mai târziu însă aude vocea ducelui, care tocmai s-a trezit din somn. Când deschide sacul, o găsește pe Gilda, încă în viață. Amândoi cântă cu disperare (Sus în Cer lângă a mea mamă, în veci pentru tine am să veghez ...Ah ! nu muri comoara mea, ai milă, porumbițo, nu mă lăsa, nu mă lăsa !)

Momente și arii celebre: Act 1 - Nici una din frumosul alai ce-n juru-mi luce, jur că nici una ! ...jur că nici una nu rămâne (Ducele), Vicios este cel ce vânează un leu muribund, dar mai vicios ești tu Duce și șarpele tău (Monterone), Ce la fel suntem ! - arma mea-i limba, pumnalul a lui ! (Rigoletto), Ea era precum un înger, mă iubea, așa cocoșat și sărac ...a murit, odihnească-se în pace (Rigoletto), Păzește bine acest boboc, ție ți-l încredințez (Rigoletto), Tu îl iubești ! Ce drag accent, deliciul cel mai pur, tot cerul mi-l deschide (Ducele), Soarele e cel ce animă viața și amorul, vocea lui acum palpită ale noastre inimi (Ducele), Dragostea ce-ți dăruiesc, cu mine va fi-n veci ! (Gilda), Ah ! acesta este Blestemul ! (Rigoletto). Act 2 - Mi-a fost furată, dar cine a îndrăznit și cum (Ducele), La fiecare lacrimă ce pe a ta față cuge (Ducele), Cum am prevăzut fata era singură, în fața casei unde el o ține închisă (Corul), Repede amorul mă cheamă, în zbor spre ea pornesc (Ducele),

Curtezani din rasa blestemată, la ce preț a-ți vândut a mea iubită fiică ? (Rigoletto), Da, vendeta, vendeta, tremur să mă răzbun ...Mi-e frică să-l iubesc pe marele Duce, de ingrat tu să ai totuși milă ! (Rigoletto, Gilda) Act 3 - Ce slabă este inima femeii ! ...Iertare tată dragă !! (Rigoletto, Gilda), Femeia-i ușoară, ușoară ca vântul (Ducele), El este omul vostru - trăiește el sau moare ? (Sparafucile), Fiică dulce a iubirii, sclavul tău sunt când te văd (Ducele), Cum ! plânge această fată iar eu nu pot să-l apăr ! ...eu vreau pentru a lui viață să o cedez pe a mea (Gilda), Acesta e bufonul ...și acesta e stăpânul (Rigoletto), Sus în Cer lângă a mea mamă, în veci pentru tine am să veghez ...Ah ! nu muri comoara mea, ai milă, porumbițo, nu mă lăsa, nu mă lăsa (Rigoletto, Gilda)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1915 San Carlo orchestra Naples (Antonio Anticorona - Rigoletto, Fernando de Lucia - Ducele, Angela de Angelis - Gilda), 1916 Teatro alla Scala Milan (Cesare Formichi - Rigoletto, Giuseppe Taccani - Ducele, Ines Maria Ferraris - Gilda), 1935 Metropolitan Opera New York (Lawrence Tibbet - Rigoletto, Frederik Jagel - Ducele, Lily Pons - Gilda), 1950 Deutsches Symphonie Orchester (Josef Metternich - Rigoletto, Rudolf Schock - Ducele, Rita Streich - Gilda), 1952 Palace of Arts Mexico City (Piero Campolonghi - Rigoletto, Giuseppe di Stefano - Ducele, Maria Callas - Gilda), 1955 Teatro alla Scala Milan (Tito Gobbi - Rigoletto, Giuseppe Di Stefanbo - Ducele, Maria Callas - Gilda), 1963 Romanian Opera Bucharest (Nicolae Herlea - Rigoletto, Ion Buzea - Ducele, Magda Ianculescu - Gilda), 1971 London Symphony Orchestra (Sherrill Milnes - Rigoletto, Luciano Pavarotti - Ducele, Joan Sutherland - Gilda), 1977 Metropolitan Opera (Cornell MacNeil - Rigoletto, Placido Domingo - Ducele, Ileana Cotrubas - Gilda), 1985 Bavarian Radio Symphony (Brend Weikl - Rigoletto, Giacomo Aragall - Ducele, Lucia Popp - Gilda), 1993 Metropolitan Opera New York (Vladimir Chernov - Rigoletto, Luciano Pavarotti - Ducele, Cheryl Studer - Gilda), 2004 Liceu orchestra (Carlos Alvarez - Rigoletto, Marcelo Alvares - Ducele, Inva Mula - Gilda), 2006 Zurich Opera (Leo Nucci - Rigoletto, Piotr Beczala - Ducele, Elena Mosuc - Gilda)

[Înapoi la cuprins](#)

61. Nunta lui Figaro

Title: Nunta lui Figaro (The Marriage of Figaro, Le nozze di Figaro)

Compozitor: Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Născut la Salzburg, tatăl său Leopold Mozart (1719-1787) a fost compozitor, kapellmeister și profesor, iar mama sa Ana Maria Pertl (1720-1778) era fiica lui Nicolaus Pertl prefectul deputat din Hildenstein. A fost cel mai mic dintre cei șapte copii ai familiei, dintre care cinci au murit în copilărie. Împreună cu sora sa mai mare Maria Anna Mozart (1751-1829), copii au fost exhibați ca muzicieni încă de la vârsta de cinci ani. Între anii 1762 - 1768 familia Mozart a susținut un turneu de concerte la curțile regale din Munchen, Mannheim, Paris, Londra, Haga, Zurich, Vienna. Între anii 1769 - 1773 Mozart a călătorit frecvent în Italia unde a fost acceptat ca membru al Academiei Filarmonice din Bologna. În anul 1773 a fost angajat în Salzburg ca muzician la curtea Prințului Arhiepiscop Hieronymus Colloredo. Cariera sa la Vienna a început în anul 1781 sub patronajul Împăratului Joseph al II-lea de Habsburg și în scurt timp s-a instalat în poziția de cel mai bun pianist din Viena. În anul 1777 a fost onorat de Papa Clement al XIV-lea cu titlul de Cavaler al Ordinului Lâna de Aur. În anul 1782 s-a căsătorit cu Constanze Weber (1762-1842), și ea membră a unei familii de muzicieni, iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii, dintre care doar doi au supraviețuit. Începând cu anul 1787 Împăratul Joseph al II-lea l-a angajat în serviciul său pentru a compune muzică de cameră, cu un salariu anual de 800 de florini. Operes: Die Schuldigkeit des ersten Gebots (1767), Apollo et Hyacinthus (1767), Bastien und Bastienne (1768), La finta semplice (1768), Mitridate, re din Ponto (1770), Ascanio in Alba (1771), Il sogno di Scipione (1772), Lucio Silla (1772), La finta giardiniera (1774), Il re pastore (1775), Thamos, Konig in Agypten (1779), Zaide (1779), Idomeno, re di Creta (1781), Die Entführung aus dem Serail (1782), L'oca del Cairo (1784), Lo sposo deluso (1784), Der Schauspieldirektor (1786), Le Nozze di Figaro (1786), Don Giovanni (1787), Così fan Tutte (1790), Der Stein der Weisen (1790), La clemenza di Tito (1791), Die Zauberflöte (1791). Opera sa include peste 600 de compoziții pentru: muzică simfonică, concerte, muzică de cameră, muzică pentru operă sau muzică corală.

Libret: Lorenzo Da Ponte (1749-1838). Lorenzo Da Ponte a fost un libretist din Italia. Pentru Mozart a scris trei librete: Nunta lui Figaro, Don Giovanni și Così fan tutti. A mai scris alte 25 de librete pentru alți 10 compozitori, printre care: Antonio Salieri (La Scuola di gelosi, Il ricco d'un giorno, Il Talismano, Il Pastor fido, La cifra), Vincente Martin Soler (Il burbero di buon cuore, Una cosa rara, L'arbore di Diana, La Capricciosa corretta), Francesco Bianchi (Antigona, Il consiglio imprudente, Merope, Cinna, Armida), Peter Winter (La grotta di Calipso, Il trionfo dell'amor fraterno, Il ratto di Proserpina). Pe lângă librete a scris și poezii, cantate, oratorii, traduceri, cărți pentru educația elementară. Libretul pentru această operă se bazează pe comedia lui Pierre de Beaumarchais (1732-1799) intitulată Le Mariage de Figaro, scrisă în anul 1778 și pusă în scenă în 1784. Figaro și Conte Almaviva au fost două personaje inventate de Beaumarchais în timpul unei vizite în Spania. Cele două personaje apar în trei dintre piesele sale: Le Barbier de Seville, Le Mariage de Figaro și La Mère coupable. Ca urmare a deciziei Împăratului Joseph al II-lea piesa a fost interzisă la Vienna, dar Du Ponte a reușit să obțină aprobarea oficială pentru o versiune muzicală, după ce a schimbat discursul lui Figaro dintr-o pledoarie împotriva nobilimii ereditare într-o arie a furiei împotriva nevestelor necredincioase. Compania Imperială pentru Operă a plătit partitura lui Mozart cu 450 de florini, de trei ori cât salariul său anual, iar Du Ponte a primit pentru libret 200 de florini.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 1 Mai 1786 la Burgtheater din Vienna cu Francesco Benucci în rolul lui Figaro, Stefano Mandini în rolul Contelui și Nancy Storace în rolul Susannei. Mozart a dirijat personal primele două spectacole. Împăratul Joseph al II-lea a comandat și un spectacol special susținut la palatul său din Laxenburg (la 20 km Sud de Vienna). Opera a fost pusă în scenă la Praga, începând cu luna Decembrie a anului 1786, cu un succes răsunător. Premiera din Marea Britanie a fost pusă în scenă la Londra în anul 1812 iar cea de la Metropolitan Opera din New York a avut loc în anul 1894. În secolul al XIX-lea, un spectacol remarcabil a fost pus în scenă în primăvara anului 1815 la Regio Teatro alla Scala din Milano cu: Filippo Galli în rolul Figaro, Giuseppe Ambrogetti în rolul Contelui Almaviva și Carolina Bassi în rolul Susana. În secolul XX cele mai importante spectacole au fost înregistrate pe disc la: Vienna (1942), New York (1943), Koln (1951), Salzburg (1953), Viena (1953), Viena (1956), Salzburg (1957), Viena (1958), Berlin (1960), Londra (1963), Berlin (1968), Londra (1975), Viena (1987), New York (1990), Paris (1993), Koln (2001), Salzburg (2006), Zurich (2007), Sydney (2011), Perm (2012), Viena (2016), Londra (2016). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, La nozze di Figaro s-a cântat pe scenele lumii de 1553 ori, în 555 de producții diferite și a ocupat locul 6 în lista Operabase.

Roluri: Conte Almaviva (baritone), Contesa Almaviva (soprano), Susanna, cameristă (soprano), Figaro, servitor (bass), Cherubino, un paj (mezzo-soprano), Marcellina, bucătăreasă, fosta prietenă a lui Figaro (mezzo-soprano), Don Bartolo, paznic (bass), Don Basilio, profesor de muzică (tenor), Don Curzio, judecător (tenor), Barbarina, verișoara Susannei (soprano), Antonio, tatăl ei (bass), Două țărăncuțe, Corul (țărani și țărăncuțe)

Subiect: Este o operă buffă ce se petrece în lumea abundenței, acolo unde glumele și jocurile dragostei sunt extrem de apreciate. Figaro și Susanna, amândoi servitori ai Contelui, urmează să se căsătorească. Intriga este construită în jurul dictonului "jus primae noctis" sau dreptul la prima noapte, obicei instituit de nobilii feudali tinerelor fete din serviciul lor. Un paj pe nume Cherubino joacă rolul lui Cupidon producând momente pline de haz. Toți pretind că sunt altceva

decât ceea ce sunt, caricaturizând manierele aristocrate, în timp ce Contele, cel mai mare în rang, pare să accepte jocul cu benevolență. Jocul se termină în grădină, cu final fericit, dar numai după ce toți și-au satisfăcut capriciile.

Act 1 (O cameră mobilată doar pe jumătate cu o canapea mare și o masă)

Figaro și Susanna se pregătesc pentru căsătorie. Figaro măsoară încăperea, oferită în dar de stăpânul său, pentru a alege mobilierul, în timp ce Susanna probează o pălărie cusută chiar de ea. Camera are în dotare și un clopoțel (...atunci când Contele mă dorește, ding - dong ...și diavolul îl aduce pe el aici, la ușa mea). Susanna îi spune lui Figaro că stăpânul a încercat să obțină de la ea anumite jumătăți de oră, vechiul drept feudal. Clopoțelul sună însă și Figaro trebuie să plece. Scena 2 - Singur, Figaro cântă o cavatină (Dacă vrei să dansezi, Signor Conte, chitara mea va cânta). Scena 3 - Marcellina îi prezintă lui Bartolo un contract și îl roagă să o ajute să-l forțeze pe Figaro să o ia de nevastă. Bartolo este prea fericit să o ajute, deoarece Figaro a fost cel care l-a ajutat pe Conte să i-o răpească pe Rosina (Răzbunarea, oh răzbunarea ! E o plăcere doar pentru cei înțelepți !). Scena 4 - Marcellina se întâlnește în cadrul ușii cu Susanna și cele două schimbă politețuri, ambele fiind pe picior de bătaie (Intră tu prima uimitoare lady ...Nu mă grăbesc, dona picanta ...noua logodnică ...onorabilă doamnă). Scena 5 - Susanna este acostată de pajul Cherubino, deoarece a fost prins de Conte în timp ce-i făcea curte Barbarinei și a fost îndepărtat de la curte. Susanna îi oferă o fundiță furată de la doamna Contesă, iar în schimb Cherubino îi oferă cântecul său (Nu mai știu cine sunt, ce fac, acum ard, acum tremur orice femeie îmi dă fiori). Scena 6 - Domnul Conte intră în cameră și îi spune Susannei că Regele l-a numit ambasador la Londra și dorește ca Figaro să călătorească împreună cu el. Îi mai spune și că o iubește și este pregătit să plătească favorurile ei. Scena 7 - Basilio se apropie iar Contele se ascunde după canapea. Basilio vine cu un mesaj de dragoste din partea Contelui, dar o informează și că pajul Cherubino se uită foarte lung la doamna Contesă. În acel moment, Contele iese de după canapea și îi ordonă lui Basilio să-l dea afară pe paj. Apoi povestește cum l-a surprins pe paj în camera Barbarinei, și privind sub masă îl găsește ascuns pe Cherubino, martor la întreaga conversație (...și ridicând ușor, foarte ușor, fața de masă, îl găsesc pe paj ...). Scena 8 - Fete și băieți de țaran, încărcăți cu flori, vin să cânte pentru domnul Conte (Fericite fecioare, aruncați flori în calea nobilului nostru domn). Figaro îl roagă pe stăpân să așeze voalul miresei pe capul Susannei. Contele se arată foarte generos și renunță la dreptul său feudal de a fi primul servit (Nu merit tributul și florile voastre, în casa mea acest obicei injust a fost abolit). Susanna îl roagă pe Conte să-l ierte pe Cherubino iar rugămintea este parțial respectată (Este doar un copil ! ...Mai puțin decât ai crede ...am un loc liber de ofițer în regimentele mele ...să pleci imediat). Figaro cântă cu veselie o arie în cinstea proaspătului Căpitan Cherubino (Fluturaș nu mai ai aripioare ...Domnul Conte ți le-a retezat).

Act 2 (O cameră mobilată somptuos cu un alcov și trei uși)

Contesa Almaviva ascultă povestea Susannei (Deci a încercat să te seducă ? ...a fost mai degrabă o tranzacție materială). Figaro intră în încăpere și propune o soluție (...să-l punem în calea Contelui pe micuțul Cherubino, deghizat în femeie). Scena 2 - Cherubino a sosit și este îmbrăcat de cele două femei. Fiind rugat, Cherubino cântă pentru doamna Contesă (Voi femeile, voi știți cum este iubirea). Susanna cântă și ea în timp ce-l îmbracă pe Cherubino (Vino aici, îngenunchează, stai liniștit...). Contele sosește pe neașteptate și Cherubino se ascunde în alcov. Scena 3 - Contele aude un sunet în alcov și face o scenă în timp ce Susanna revine pe nevăzute. Furios, Contele iese însoțit de Contesă pentru a aduce sabia și scule cu care să deschidă dulapul. Scena 4 - Rămasă singură, Susanna deschide alcovul. Cherubino sare pe fereastră iar Susanna îi ia locul în alcov. Scena 5 - Înainte ca dulapul să fie deschis, Contesa mărturisește că pajul este ascuns în interior. Scena 6 - Contesa îi spune soțului și că micul paj este îmbrăcat în femeie. Scena 7 - Când Contele deschide dulapul, Susanna pășește în față (Ridică sabia, omoară pajul ! Băiatul ăsta nenorocos este în fața ta). Scena 8 - Cele două femei nu au nici un pic de milă (Nu există compasiune pentru nebunia ta ...Sunt umilit, mă pocăiesc). Scena 9 - Figaro intră în cameră și neagă orice implicare cerând doar continuarea ceremoniei de căsătorie. Scena 10 - Antonio intră și el în scenă, furios fiindcă un bărbat a sărit pe fereastră și a stricat rondul de garofițe. Figaro recunoaște că el este acel bărbat, dar Antonio arată ordinul de încorporare pierdut de Cherubino în timpul saltului. Susanna salvează situația spunând că ordinul trebuia sigilat, așa a ajuns la Figaro. Scena 11 - În scenă intră acum Marcellina, Basilio și Bartolo, cerând ca domnul Conte să le facă dreptate. Marcellina arată un contract prin care Figaro se angajează să o ia de nevastă. Bartolo este avocatul ei iar Basilio a venit pentru a depune mărturie (Ce culpă, ce caz minunat, nasul tuturor este puțin alungit).

Act 3 (O cameră somptuoasă cu două tronuri, pregătită pentru ceremonia de căsătorie)

Contele recapitulează ultimele evenimente (Ce confuzie ! ...O scrisoare anonimă ...camerista în dulap ...soția atât de nervoasă ...și onoarea mea ...onoarea). Scena 2 - Susanna așteaptă momentul potrivit pentru a-i spune Contelui că este interesată de oferta lui (Este datoria mea și ce vrea Excelența sa, vreau și eu ...Femeie crudelă ! de ce m-ai perpelit atât). Contele aranjează cu fata o întâlnire în grădină. Scena 3 - Figaro se apropie dar Susanna îl trimite la plimbare (Să taci, ai câștigat deja procesul și fără avocat). Scena 4 - Rămas singur, Contele se reculege (În timp ce eu sufăr, să văd cum jubilează un servitor al meu ! ...Ah nu, nu pot să las netulburat acest bărbat). Scena 5 - În fața Curții, Figaro primește sentința de la Don Curzio (Cazul este închis. Plătești sau te căsătorești cu ea ...acuma taci din gură). Întrebat despre familia sa, Figaro povestește că este un copil orfan și arată un semn din naștere pe brațul său. În acel moment, Marcellina îl recunoaște pe Rafael, fiul ei pierdut (În astă îmbrățișare, o dată în plus găsești pe mama ta, iubite fiu). Susanna intră în scenă cu suma de bani datorată de Figaro, la timp ca să-l vadă în brațele Marcellinei. În loc de recompensă îl ia la palme. Toți cei de față o asigură că îmbrățișarea este legitimă (E mama lui ? ...Mama Ta ? ...E tatăl lui ? ...Tatăl tău ?). Scena 6 - Susanna primește contractul lui Figaro pe post de cadou de nuntă, iar Bartolo adaugă o pungă de bani din partea sa. Scena 7 - Barbarina îl invită pe Cherubino (Vino, vino, curajosul meu paj ...vino în casa mea). Scena 8 - Doamna Contesă este nerăbdătoare să afle cum a răspuns Contele la invitația Susannei (Să-mi schimb ținuta cu camerista ...oh cerule la ce umilintă m-a condamnat un soț crudel). Scena 9 - Antonio îl înformează pe Conte că micuțul Cherubino este în casa sa. Scena 10 - Contesa și Susanna cântă împreună în timp ce compun o scrisoare către domnul Conte (Ce dulce zefir zefir ...va adia astă seară). Scena 11 - Barbarina, Cherubino îmbrăcat ca o fată și fetele de țaran vin încărcate de flori, cântând (Primește, o gentilă patroană, aceste roze și aceste flori ...le oferim cu drag din suflet). Contesa îl recunoaște pe Cherubino și, după ce primește florile, îl sărută pe frunte. Scena 12 - Contele intră însoțit de Antonio. Antonio ridică boneta fetei și o înlocuiește cu șapca lui Cherubino (Iată-l aici ! Aici este ofițerul). Contesa se prefacă că este profund surprinsă, iar Contele se pregătește să-l pedepsească, dar Barbarina sare în apărarea lui (Înălțimea Ta, Înălțimea Ta ...dă-mi-l mie, doamne, pe Cherubino să-l iau de bărbat). Scena 13 - Figaro intră în scenă și cere continuarea ceremoniei (Acum începe marșul, fetelor treceți la locul vostru ...Avem două nunți, trebuie să le primim). Scena 14 - Ceremonia de căsătorie continuă. În secret, Susanna îi strecoară domnului Conte scrisoarea. Cu toții cântă în cor (Să cântăm, să înălțăm un domn prea înțelept).

Act 4 (În grădina Palatului, în întineric)

Barbarina a pierdut ceva (Nu-l găesc ...ah vărul ...și Domnul). Scena 2 - Figaro și Marcellina o ajută să găsească acul cu care a fost prinsă scrisoarea ce trebuie returnată Susannei împreună cu răspunsul Contelui. Scena 3 - Figaro este gelos și pornește să se răzbune în numele tuturor bărbaților. Scena 4 - Rămasă singură, Marcellina cântă (Iedul și căprioara uniți sunt mereu). Scena 5 - Barbarina cântă în timp ce-l așteaptă pe Cherubino (...stăpânul îl urăște, dar eu îl iubesc, deși m-a costat un sărut). Scena 6 - Figaro i-a invitat pe Basilio, Bartolo și câțiva muncitori să o surprindă pe Susanna (...vom celebra întâlnirea dintre onesta mea soție și Înălțimea Sa Feudală). Scena 7 - Basilio bârfește cu Bartolo (...dacă te amesteci cu nobilii, în nouă din zece cazuri pierzi). Scena 8 - Figaro cântă o arie despre femei (...cu ghimpi ca rozele, otrăvite ca vulpea, leneșe ca ursul, porumbițe maligne, maestre în intrigă, prietene cu necazul, nu simt nici o iubire, nu au nici o milă). Scena 9 - Susanna intră în grădină împreună cu doamna Contesă iar Marcellina le previne că Figaro este ascuns undeva. Scena 10 - Susanna se pregătește să-l pedepsească pe Figaro pentru lipsa de încredere (În sfârșit se apropie momentul în care am să mă bucur, fără grabă, în brațele idolului meu). Scena 11 - Cherubino se apropie de Contesă și o tachinează, crezând că este Susanna (Îngâmfat-o, malițioas-o, știu de ce ești aici !). Scena 12 - Contele apare chiar în momentul în care Cherubino încearcă să o sărute și se interpune primind el sărutul. Contele vrea să-l pălmuiască, dar Cherubino fuge și în locul lui înaintea Figaro care încasează palma. Figaro se retrage și el, iar Contele începe să o mângâie pe Contesă crezând că este Susanna (Vino mai aproape, draga mea ! ...Sunt aici pentru stăpânul meu ...dă-mi mânuța ta ! a ta este). Contele îi oferă un inel cu diamant, acceptat cu plăcere. Scena 13 - Figaro se întâlnește cu Susanna și lucrurile se lămuresc, dar când îi cere mâna... este pălmuit (Cum dorești signor ...și ia-o și pe asta, și pe asta nu da așa de tare ! și pe asta, și pe asta). Scena 14 - Când apare domnul Conte, Susanna joacă rolul Contesei în timp ce Figaro o mângâie. Furios și gelos, Contele cheamă servitorii cu torțe pentru a-și expune soția. La lumină, apar toți pe rând și se lămurește întregul complot. Cu toții își cer iertare de la domnul Conte, dar iertarea nu sosește decât când doamna Contesă flutură inelul cu diamant (Această zi de tortură, capricii și nebunie, cu mulțumire și fericire doar

dragostea o poate încheia).

Momente și arii celebre: Act 1 - ...atunci când Contele mă dorește, ding - dong ...și diavolul îl aduce pe el aici, la ușa mea (Figaro, Susanna), Dacă vrei să dansezi, Signor Conte, chitara mea va cânta (Figaro), Răzbunarea, oh răzbunarea ! E o plăcere doar pentru cei înțelepți ! (Bartolo), Intră tu prima uimitoare lady ...Nu mă grăbesc, dona picanta ...noua logodnică ...onorabilă doamnă (Marcellina, Susanna), Nu mai știu cine sunt, ce fac, acum ard, acum tremur orice femeie îmi dă fiori (Cherubino), ...și ridicând ușor, foarte ușor, fața de masă, îl găsesc pe paj ... (Contele), Fericite fecioare, aruncați flori în calea nobilului nostru domn (Corul), Nu merit tributul și florile voastre, în casa mea acest obicei injust a fost abolit (Ducele), Este doar un copil ! ...Mai puțin decât ai crede ...am un loc liber de ofițer în regimentele mele ...să pleci imediat (Susanna, Contele), Fluturaș nu mai ai aripioare ...Domnul Conte ți le-a retezat (Figaro) Act 2 - Deci a încercat să te seducă ? ...a fost mai degrabă o tranzacție materială (Contesa, Susanna), ...să-l punem în calea Contelui pe micuțul Cherubino, deghizat în femeie (Figaro), Voi femeile, voi știți cum este iubirea (Cherubino), Vino aici, îngenunchează, stai liniștit... (Susanna), Ridică sabia, omoară pajul ! Băiatul ăsta nenorocos este în fața ta (Susanna), Nu există compasiune pentru nebunia ta ...Sunt umilit, mă pocăiesc (Toți trei), Ce culpă, ce caz minunat, nasul tuturor este puțin alungit (Marcellina, Basilio, Bartolo). Act 3 - Ce confuzie ! ...O scrisoare anonimă ...camerista în dulap ...soția atât de nervoasă ...și onoarea mea ...onoarea (Contele), Este datoria mea și ce vrea Excelența sa, vreau și eu ...Femeie crudelă ! de ce m-ai perpelit atât (Susanna, Contele), Să taci, ai câștigat deja procesul și fără avocat (Susanna), În timp ce eu sufăr, să văd cum jubilează un servitor al meu ! ...Ah nu, nu pot să las netulburat acest bărbat (Contele), Cazul este închis. Plătești sau te căsătorești cu ea ...acuma taci din gură (Don Curzio), În astă îmbrățișare, o dată în plus găsești pe mama ta, iubite fiu (Marcellina), E mama lui ? ...Mama Ta ? ...E tatăl lui ? ...Tatăl tău ? (Toți cei prezenți), Vino, vino, curajosul meu paj ...vino în casa mea (Barbarina), Să-mi schimb ținuta cu camerista ...oh cerule la ce umilință m-a condamnat un soț crudel (Contesa), Ce dulce zefir zefir ...va adia astă seară (Contesa, Susanna), Primește, o gentilă patroană, aceste roze și aceste flori ...le oferim cu drag din suflet (Corul), Iată-l aici ! Aici este ofițerul (Antonio), Înălțimea Ta, Înălțimea Ta ...dă-mi-l mie, doamne, pe Cherubino să-l iau de bărbat (Barbarina), Acum începe marșul, fetelor treceți la locul vostru ...Avem două nunți, trebuie să le primim (Figaro, Contesa), Să cântăm, să înălțăm un domn prea înțelept (Corul). Act 4 - Nu-l găsesc ...ah vărul ...și Domnul (Barbarina), Iedul și căprișoara uniți sunt mereu (Marcellina), ...stăpânul îl urăște, dar eu îl iubesc, deși m-a costat un sărut (Barbarina), ...vom celebra întâlnirea dintre onesta mea soție și Înălțimea Sa Feudală (Figaro),...dacă te amesteci cu nobilii, în nouă din zece cazuri pierzi (Basilio), ...cu ghimpi ca rozele, otrăvite ca vulpea, leneșe ca ursul, porumbește maligne, maestre în intrigi, prietene cu necazul, nu simt nici o iubire, nu au nici o milă (Figaro), În sfârșit se apropie momentul în care am să mă bucur, fără grabă, în brațele idolului meu (Susanna), Îngâmfat-o, malițioasă-o, știu de ce ești aici ! (Cherubino), Vino mai aproape, draga mea ! ...Sunt aici pentru stăpânul meu ...dă-mi mânuța ta ! a ta este (Contele, Contesa), Cum dorești signor ...și ia-o și pe asta, și pe asta nu da așa de tare ! și pe asta, și pe asta (Susanna, Figaro), Această zi de tortură, capricii și nebunie, cu mulțumire și fericire doar dragostea o poate încheia (Toți cei prezenți).

Balet: Un spectacol de balet cu Nunta lui Figaro a fost pus în scenă de Opera de la Bastille din Paris, începând cu data de 24 Noiembrie 2010. Spectacolul a fost produs de Humbert Camerlo, cu o coreografie realizată de Jean Guiserix, decoruri realizate de Enzo Frigerio și lumini proiectate de Giorgio Streher. Începând cu data de 26 Aprilie 2017, Victor Yaremenko a produs cu trupa de Balet Național al Ucrainei o altă versiune de balet pentru Nunta lui Figaro, în doua acte și șase scene. În distribuție: Oleksandr Stoiarov și Mykyta Sukhorukov în rolul Figaro, Kateryna Kuhar și Natalia Lazebnikova în rolul Susanne și Igor Bulycev în rolul Contelui Almaviva.

Discuri și înregistrări: 1942 Vienna Philharmonica Orchestra (Erich Kunz - Figaro, Irma Beilke - Susanna, Hans Hotter - Contele), 1943 Metropolitan Opera (Enzo Pinza - Figaro, Bidu Sayao - Susanna, John Brownlee - Contele), 1952 Northwest Dutschen Rundfunks Koln (Erich Kunz - Figaro, Hilde Guden - Susanna, Paul Schoffer - Contele), 1955 Aix en Provence Festival (Cesare Siepi - Figaro, Hilde Guden - Susanna, Alfred Poell - Contele), 1958 Vienna State Opera (Giorgio Tozzi - Figaro, Roberta Peters - Susanna, George London - Contele), 1963 Royal Opera House (Geraint Evans - Figaro, Mirella Freni - Susanna, Tito Gobi - Contele), 1968 Deutsche Oper Berlin (Hermann Prey - Figaro, Edith Mathis - Susanna, Dietrich Fischer Dieskau - Contele), 1971 BBC Symphony Orchestra (Wladimiro Ganzarolli - Figaro, Mirella Freni - Susanna, Ingvar Wixell -

Contele), 1990 Metropolitan Opera (Ferruccio Furlanetto - Figaro, Dawn Upshaw - Susanna, Thomas Hampson - Contele), 2001 Concerto Koln (Lorenzo Regazzo - Figaro, Patrizia Ciofi - Susanna, Simon Keenlyside - Contele), 2007 Zurich Opera (Erwin Schrott - Figaro, Martina Jankova - Susanna, Michael Volle - Contele), 2011 Opera Australia (Teddy Rhodes - Figaro, Taryn Fiebig - Susanna, Peter Coleman Wright - Contele), 2012 Perm Opera (Christian Van Horn - Figaro, Fanie Antonelou - Susanna, Simone Kermes - Contele)

[Înapoi la cuprins](#)

62. Madam Butterfly

Titlu: Madam Butterfly (Madama Butterfly)

Compozitor: Giacomo Puccini (1858-1924). Născut la Lucca, Italia, a fost unul dintre cei nouă copii ai lui Michele Puccini cu Albina Magi. Familia sa, începând cu stră-stră străbunicul său, a ocupat poziția de maestro di capella timp de 124 de ani și a compus muzică pentru biserica din localitate. În anul 1880 a obținut diploma de absolvire de la Școala de Muzică Pacini din Lucca și a continuat studiile la Conservatorul din Milan cu o bursă oferită de Regina Margherita a Italiei. S-a căsătorit în anul 1904 cu Elvira Gemignani (1860-1930) și împreună au avut un fiu, Antonio. Înainte de anul 1900, Puccini a cumpărat pământ și a ridicat o vilă pe malul lacului, la Torre del Lago, transformată în prezent în Vila Muzeu Puccini. La Torre del Lago se organizează anual și un festival în memoria compozitorului. În anul 1923, Premierul Benito Mussolini l-a numit ca membru în Senatul Italiei (senatore a vita). Începând cu anul 1996 în orașul Lucca a fost fondat un Centru de Studii Giacomo Puccini. Opere: Le Villi (1884), Edgar (1889), Manon Lescaut (1893), La Boheme (1896), Tosca (1900), Madama Butterfly (1904), La Fanciulla del West (1910), La rondine (1917), Il Trittico (1918), Turandot (1926). Printre lucrările sale muzicale se mai numără: muzică sacră, cântece, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Luigi Illica (1857-1919) și Giuseppe Giacosa (1847-1906). Luigi Illica a fost un libretist din Italia. Pentru Puccini a scris patru librete: Manon Lescaut (1893), La Boheme (1896), Tosca (1900), Madama Butterfly (1904). A mai scris numeroase alte librete pentru: Pietro Mascagni (Iris, Le Maschere, Isabeau), Alfredo Catalani (La Wally), Umberto Giordano (Andrea Chenier, Siberia, Giove a Pompei), Alberto Franchetti (Cristoforo Colombo, Germania), Antonio Smareglia (Il vassallo di Szegith, Cornelius Schutt, Nozze Istriane) și alți compozitori italieni (Gaetano Luporini, Spyridon Samaras, Pietro Floridia, Cesare Galleotti, Ettore Panizza, Cesare Rossi, Franco Alfano). Subiectele sale au stat la baza a numeroase filme mute și era apreciat ca un dramaturg talentat. În anul 1961 a fost fondat Premiul Internațional Luigi Illica pentru cântăreți de operă, dirijori, regizori și autori. Giuseppe Giacosa a fost un poet, dramaturg și libretist din Italia, licențiat în drept la Universitatea din Torino. Împreună cu Luigi Illica a lucrat la cele patru librete scrise pentru Puccini. Mai este în memoria italienilor și pentru câteva dintre piesele sale de teatru, printre care: Una Partita a Scacchi, La signora di Challant. Libretul pentru această operă se bazează pe o povestire scurtă a lui John Luther Long pusă în scenă de David Balasco și mai este inspirată de o nuvelă din Franța intitulată Madame Chrysanthème a lui Pierre Loti. Nuvela lui Pierre Loti prezintă jurnalul autobiografic scris de un ofițer de marină, căsătorit cu o tânără din Japonia pe nume Kiku.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 17 Februarie 1904 la Teatro alla Scala din Milano, cu soprana Rosina Storchio, tenorul Giovanni Zenatello și baritonul Giuseppe De Luca în rolurile principale. A urmat premiera de la Brescia din 28 Mai 1904 și cea de la Teatro de la Opera de Buenos Aires din 2 Iulie 1904. Sub bagheta dirijorului Arturo Toscanini, primul spectacol la Londra a avut loc la Royal Opera House în data de 10 Iulie 1905, iar primul spectacol din Statele Unite ale Americii a fost pus în scenă la Washington, la Columbia Theater, la data de 15 Octombrie 1906. La New York, premiera operei a fost la Garden Theatre în data de 12 Noiembrie 1906. Prima producție de la Metropolitan Opera s-a pus în scenă la 11 Februarie 1907, în prezența compozitorului, cu Geraldine Farrar, Enrico Caruso, Louise Homer și Antonio Scotti în rolurile principale. Primul spectacol din Australia a fost prezentat la Theatre Royal din Sidney, la 26 Martie 1910 cu Amy Eliza Castles în rolul principal. Alte spectacole remarcabile, puse în scenă și înregistrate pe disc au avut loc la: Milano

(1921), Roma (1939), Los Angeles (1948), New York (1949), Torino (1954), Milano (1955), Roma (1958), Viena (1974), Barcelona (1976), Bratislava (1991), Bremen (1997), Roma (2009), New York (2011). Șase filme mute și 12 filme muzicale s-au turnat după libretul acestei opere. Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Madam Butterfly s-a cântat în întreaga lume de 2428 ori, în 631 de producții diferite și a ocupat locul 7 în lista Operabase.

Roluri: Cio-Cio-san, Madam Butterfly (soprano), Suzuki, menajera ei (mezzo-soprano), Mr. Pinkerton, locotenent (tenor), Sharpless, Consul (baritone), Goro, pețitor (tenor), Prințul Yamadori (tenor), Bonze, unchiul lui Cio-cio-san (bass), Yakuside, unchiul lui Cio-Cio-san (bass), Comisarul Imperial (bass), Notarul șef (bass), Mama lui Cio-Cio-san (mezzo-soprano), Mătușa (soprano), Verișoara (soprano), Kate Pinkerton (mezzo-soprano), Dolore, copilul (silențios), Corul (rudele, prietenii și servitorii lui Cio-Cio-san)

Subiect: Nagasaki, Japonia, 1904. O poveste despre iubire și devotament, trădare, onoare și sacrificiu suprem. Un ofițer de marină se căsătorește cu o fată orfană din Japonia, apoi pleacă pe mare și nu se mai întoarce timp de trei ani. Când în sfârșit se arată din nou, vine însoțit de o nouă nevastă. Aflând că a lăsat în urma sa și un copil, ofițerul se luptă pentru viitorul copilului, dar tânăra fata, dezonorată, se sinucide ritual (își face haraki). A trăit doar o viață de fluture.

Act 1 (O casă din Japonia cu terasă și grădină)

În așteptarea miresei, pețitorul Goro îi prezintă domnului Pinkerton casa și servitorii (Înălțimea Voastră binevoiește să zâmbească ? Zâmbetul vostru este curat ca o floare). La sosirea domnului Consul, domnul Pinkerton îl înștiințează că (Am cumpărat această casă pentru nouă sute nouă zeci și nouă de ani ...și mă căsătoresc în stil Japonez, sunt legat pentru nouă sute nouă zeci și nouă de ani). Scena 2 - Butterfly este înconjurată de prietenile sale (Sunt cea mai fericită fată, cea mai fericită din toată Japonia, cea mai fericită din lume !). Când este prezentată domnului Consul, Butterfly accentuează faptul că rudele ei au fost cândva bogate (...dar furtuna cea grea apleacă la pământ și cel mai falnic stejar). Mama lui Butterfly discută cu rudele (Mi se pare un rege ! Nu am văzut niciodată un bărbat mai fin). Domnul Pinkerton răspunde (Iar ea este ca un fior, o floare culeasă cu bună credință). În secret, Butterfly îi spune soțului că s-a decis să împărtășească credința lui (În micuța biserică, în genunchi amândoi, ne vom ruga la același Dumnezeu). Comisarul Imperial citește cu voce tare contractul de căsătorie. După câteva toasturi, unchiul Bonze este primul care își afișează nefericirea (Ai renunțat la credința ta antică ...ai renunțat la noi toți !). Pe rând, toate rudele participă la ceremonia de renunțare la fată, în timp ce domnul Pinkerton o înveselește (...toți Bonzii din Japonia și tot clanul tău, nu merită o lacrimă fugace în ochii tăi). Rămași singuri, tinerii căsătoriți se pregătesc pentru prima noapte (Abea aștept să ies din acest obi greu ...Inima mea bate nebunește ...dă-mi mâna ta iubito). Butterfly mărturisește însă că se teme (Dacă fluturele este prins de un băiat, îl înțepă în inimă cu un ac ...vezi, eu te-am prins ...fi a mea ... da, a ta pentru toată viața).

Act 2 (În casa lui Butterfly)

Domnul Pinkerton a plecat de trei ani și Butterfly se întreabă (Suzuki, cât mai este până când vom muri de foame ? ...Doar asta ne-a mai rămas). Suzuki este reticentă (Nu am auzit niciodată despre un străin care s-a întors la cuibul său ...Ah ! Liniște sau te omor !). Butterfly cântă despre speranța de a-l revedea. Apare domnul Consul cu o scrisoare de la domnul Pinkerton. Butterfly îl asigură că soțul ei se va întoarce la vremea când

rândunelele își repară cuibul. Butterfly îi mai spune domnului Consul că pețitorul Goro insistă să o recăsătorească cu Prințul Yamadori (Acum îmi oferă o avere să mă mărit cu idiotul). Vorbind despre el, Prințul Yamadori le întrerupe conversația pentru o scurtă vizită, dar oferta sa este refuzată din nou (Tu ai avut atât de multe consoarte ...Da, dar toate au fost fericite). Când rămân singuri, domnul Consul încearcă să o pregătească pentru adevăr (...ce ai face ...dacă el nu s-ar mai întoarce niciodată ?). Butterfly răspunde (Din doua una: ...am să bucur din nou oamenii cu cântecele mele ...sau poate ...mai bine ...am să mor), apoi îi cere lui Suzuki să-l dea afară pe Înălțimea Sa. Domnul Consul observă doar acum copilașul despre care nici el și nici domnul Pinkerton nu știau nimic. La scurt timp după aceea în port se aude tunul. Butterfly se uită cu telescopul și observă cu entuziasm că este vaporul soțului ei (El vine ! El s-a întors ! El vine !). Butterfly îi ordonă lui Suzuki să împodobească casa cu toate florile din grădină (Aprilie cea frumoasă să înflorească în casă ...adu-mi acum și rochia de mireasă).

Act 3 (În casa lui Butterfly)

Obosită de atâtea așteptare Butterfly se retrage pentru odihnă (Dulce ești, somnule lin, leagăn pentru sufletul meu). Domnul Pinkerton sosește însoțit de domnul Consul, împreună cu o femeie pe care o prezintă ca soția lui. Domnul Consul încearcă să o convingă pe Suzuki că viitorul copilului trebuie asigurat (Această blândă doamnă, cu dragoste de mamă îl va crește !). Suzuki primește greu rugămintea de a o anunța ea pe Butterfly (Cum puteți să-mi cereți să-i spun unei mame ...). Domnul Pinkerton este torturat de remușcări (Adio, fericită casă, adio casă a iubirii ...). Butterfly se trezește și o întâlnește pe doamna Kate Pinkerton (Ah ! Ea este soția lui. Totul a murit pentru mine ! Totul s-a sfârșit. Ah !). Când Kate o roagă să-i încredințeze copilul, Butterfly răspunde (Am să-i dau copilul când o să vină singur după el). Rămasă singură, Butterfly ia un pumnal și se întinde lângă statuia lui Buddha (Decât să trăiesc dezonorată, primesc mai bine moartea cu onor). Butterfly cântă pentru copilașul ei o arie de rămas bun (Fiul meu, darul meu cel Ceresc Adio, inima mea dragă ! ...du-te la joacă, la joacă). Butterfly se înjunghie apoi cu pumnalul și cade lângă copil. Domnul Pinkerton năvălește în cameră însoțit de domnul Consul, dar este prea târziu.

Momente și arii celebre: Act 1 - Înălțimea Voastră binevoiește să zâmbescă ? Zâmbetul vostru este curat ca o floare (Suzuki), Am cumpărat această casă pentru nouă sute nouă zeci și nouă de ani ...și mă căsătoresc în stil Japonez, sunt legat pentru nouă sute nouă zeci și nouă de ani (Pinkerton), Sunt cea mai fericită fată, cea mai fericită din toată Japonia, cea mai fericită din lume ! (Butterfly), ...dar furtuna cea grea apleacă la pământ și cel mai falnic stejar (Butterfly), Mi se pare un rege ! Nu am văzut niciodată un bărbat mai fin (Mother), Iar ea este ca un fior, o floare culeasă cu bună credință (Pinkerton), În micuța biserică, în genunchi amândoi, ne vom ruga la același Dumnezeu (Butterfly), Ai renunțat la credința ta antică ...ai renunțat la noi toți ! (Bonze), ...toți Bonzii din Japonia și tot clanul tău, nu merită o lacrimă fugace în ochii tăi (Pinkerton), Abea aștept să ies din acest obi greu ...Inima mea bate nebunește ...dă-mi mâna ta iubito (Butterfly, Pinkerton), Dacă fluturele este prins de un băiat, îl înțepă în inimă cu un ac ...vezi, eu te-am prins ...fi a mea ... da, a ta pentru toată viața (Butterfly, Pinkerton). Act 2 - Suzuki, cât mai este până când vom muri de foame ? ...Doar asta ne-a mai rămas (Butterfly, Suzuki), Nu am auzit niciodată despre un străin care s-a întors la cuibul său ...Ah ! Liniște sau te omor ! (Suzuki, Butterfly), Acum îmi oferă o avere să mă mărit cu idiotul (Butterfly), Tu ai avut atât de multe consoarte ...Da, dar toate au fost fericite (Butterfly, Yamadori), ...ce ai face ...dacă el nu s-ar mai întoarce niciodată ? (Sharpless), Din doua una: ...am să bucur din nou oamenii cu cântecele mele ...sau poate ...mai bine ...am să mor (Butterfly), El vine ! El s-a întors ! El vine ! (Butterfly), Aprilie cea frumoasă să înflorească în casă ...adu-mi acum și rochia de mireasă (Butterfly). Act 3 - Dulce ești, somnule lin, leagăn pentru sufletul meu (Butterfly), Această blândă doamnă, cu dragoste de mamă îl va crește ! (Sharpless), Cum puteți să-mi cereți să-i spun unei mame ... (Suzuki), Adio, fericită casă, adio casă a iubirii ... (Pinkerton), Ah ! Ea este soția lui. Totul a murit pentru mine ! Totul s-a sfârșit. Ah ! (Butterfly), Am să-i dau copilul când o să vină singur după el (Butterfly), Decât să trăiesc dezonorată, primesc mai bine moartea cu onor (Butterfly), Fiul meu, darul meu cel Ceresc Adio, inima mea dragă ! ...du-te la joacă, la joacă (Butterfly),

Balet: În Februarie 2002, David Nixon, directorul artistic de la Compania Nothen Ballet din Londra a produs versiunea sa de balet pentru spectacolul Madam Butterfly. În Noiembrie 2018, choreograful Australian Stanton Welch a pus în scenă la Ballet West cu sediul în Salt Lake City o altă versiune de balet pentru Madam Butterfly. Un alt spectacol remarcabil este și cel montat de Israeli Ballet, după o choreografie produsă de Marianna Ryzhkina, cu un scenariu și design produs de Anna Chruscheva, având în rolurile principale pe dansatorii:

Tomoko Takahashi, în rolul Butterfly și Egor Menshchikov în rolul Pinkerton.

Discuri și înregistrări: 1921 La Scala, Milan (Ottavia Giordano - Butterfly, Santo Antonocito - Pinkerton, Ginevra Amato - Suzuki, Adolfo Pacini - Sharpless), 1939 Rome Opera House (Toti Dal Monte - Butterfly, Beniamino Gigli - Pinkerton, Vittoria Palombini - Suzuki, Mario Basiola - Sharpless), 1949 Metropolitan Opera New York (Eleanor Steber - Butterfly, Jan Peerce - Pinkerton, Suzanne Carre - Suzuki, Richard Bonelli - Sharpless), 1954 Radiotelevisione Italiana Turin (Clara Petrella - Butterfly, Ferruccio Tagliavini - Pinkerton, Mafalda Massini - Suzuki, Giuseppe Taddei - Sharpless), 1955 La Scala Milan (Maria Callas - Butterfly, Nicolai Gedda - Pinkerton, Lucia Danieli - Suzuki, Mario Borriello - Sharpless), 1958 Santa Cecilia Academy Rome (Renata Tebaldi - Butterfly, Carlo Bergonzi - Pinkerton, Fiorenza Cossotto - Suzuki, Enzo Sordello - Sharpless), 1974 Vienna Philharmonic Orchestra (Mirella Freni - Butterfly, Luciano Pavarotti - Pinkerton, Christa Ludwig - Suzuki, Robert Kerns - Sharpless), 1976 Barcelona Symphony Orchestra (Montserrat Caballe - Butterfly, Bernabe Marti - Pinkerton, Silvana Mazzieri - Suzuki, Franco Bordini - Sharpless), 1978 Philharmonia Orchestra (Renata Scotto - Butterfly, Placido Domingo - Pinkerton, Gillian Knight - Suzuki, Ingvar Wixell - Sharpless), 1987 Philharmonia Orchestra (Mirella Freni - Butterfly, Jose Carreras - Pinkerton, Teresa Berganza - Suzuki, Juan Pons - Sharpless), 2009 Academia Nazionale Santa Cecilia Rome (Angela Gheorghiu - Butterfly, Jonas Kaufmann - Pinkerton, Enkelejda Shkosa - Suzuki, Fabio Capitanucci - Sharpless)

[Înapoi la cuprins](#)

63. Lohengrin

Titlu: Lohengrin

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui brutar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curții Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Hollander (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sangerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walkure (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Compozitorul a scris și libretul operei, având ca sursă de inspirație o legendă medievală cunoscută sub numele de Cavalerul Lebedei, despre un cavaler misterios care sosește într-o barcă trasă de o lebadă pentru a salva a prințesă. Există o versiune franceză a legendei intitulată Le Chevalier au Cigne și una englezească denumită Cheuelere Assigne. Mai târziu în epocă, poetul German Wolfram von Eschenbach (1160-1220) a încorporat în legendă și pe cavalerul Loherangrin (lohe = flacăra, rang = titlu nobiliar) în povestirea sa despre Parzival. Eroul său, pe nume Parzival se luptă de partea binelui, dar suferă fiindcă s-a îndepărtat de Dumnezeu.

Inspirat de dragostea adevărată, cavalerul caută acte de cavalerism, dar cuvântul Domnului îl obligă în același timp la umilință și spiritualitate. Lohengrin este fiul lui Parzival, cavaler al Sfântului Graal și este binecuvântat cu puteri mistice pentru a aduce fericire, tinerețe veșnică și infinită abundență. Inițial gardianul Sfântului Graal a fost Regele Pescar, denumit și Regele Sirenă, dar acesta a fost rănit foarte sever pentru că a fost afemeiat și locul său a fost luat de Parzival. Potrivit codului cavaleresc, cavalerul Sfântului Graal depune un jurământ de confidențialitate, iar rolul său este de a proteja familiile, femeile și terenul cultivat, de a construi castele și de a se lupta împotriva cavalerilor care încalcă acest cod. Regele Ludwig al II-lea de Bavaria a fost atât de impresionat de opera lui Wagner încât a construit celebrul său castel în formă de lebădă, denumit Neuschwanstein, la poalele Munților Alpi, lângă Fussen.

Istoricul spectacolului: Premiera operei Lohengrin a fost la Weimar, la data de 28 August 1850 în Staatskapelle din Weimar, sub bagheta lui Franz Liszt, prieten și susținător al lui Wagner. Opera a avut un succes de public instantaneu. Primul spectacol în afara Germaniei a fost la Riga, la 5 Februarie 1855. Premiera din Austria a fost la Viena, la data de 19 August 1858 la Theater am Karntnertor, cu Roza Csillag în rolul Ortud. La Munchen, opera a debutat la Teatrul Național la data de 16 Iunie 1867 cu Heinrich Vogl în rolul de titlu și Mathilde Mallinger în rolul Elsa. La Berlin, premiera operei a fost la data de 6 Aprilie 1869 la Berlin State Opera. Premiera din Saint Petersburg a fost la data de 16 Octombrie 1868 la Mariinsky Theatre. Premiera din Belgia a fost la data de 22 Martie 1870 la La Monnaie. În Statele Unite ale Americii opera a debutat la Stadt Theatre at the Bowery din New York la data de 3 Aprilie 1871. În Italia primul spectacol a fost susținut la Teatro Comunale di Bologna la data de 1 Noiembrie 1871, cu un libret tradus de baritonul Salvatore Marchesi. Spectacolul a fost dirijat de Angelo Mariani iar în rolul Lohengrin a strălucit Italo Campanini. O săptămână mai târziu, la data de 9 Noiembrie 1871, Giuseppe Verdi și-a notat primele sale impresii de la primul său contact cu muzica lui Wagner. Opera La Scala din Milano a produs primul spectacol cu Lohengrin la data de 30 Martie 1873. La Londra, premiera de la Royal House Opera at the Covent Garden a fost la 8 Mai 1875, folosind libretul lui Marchesi. În Australia, prima producție a fost la Melbourne la data de 18 August 1877, la Prince of Wales Theatre. La Metropolitan Opera din New York, opera a fost pusă în scenă pentru prima dată la 7 Noiembrie 1833. Alte spectacole notabile din secolul al XIX-lea au fost puse în scenă la: Eden Theatre Paris (30 April 1887), Vancouver Opera House (9 February 1891), Auditorium Building Chicago (9 November 1891), Palais Garnier Paris (16 September 1892), Bayreuth Festival (1894). În secolul XX spectacole înregistrate au fost produse la: New York (1935), Bayreuth (1953, 1954, 1958, 1959, 1962, 2011), Cologne (1953, 1994), Milano (1959), Vienna (1963, 1986, 1991), Stockholm (1966), Boston (1966), Berlin (1981, 1998). După anul 2004 până la sfârșitul stagiunii 2008, Lohengrin s-a cântat pe scenele lumii de 987 de ori, în 210 producții diferite și a ocupat locul 49 în lista Operabase.

Roluri: Lohengrin (tenor), Elsa von Brabant (soprano), Friedrich von Telramund (baritone), Ortrud, soția lui (mezzo-soprano), King Heinrich der Vogler (bass), Herald, vornicul (baritone), Patru Nobili din Brabant (tenors), Patru Paji (2 sopranos, 2 contralto), Ducele Gottfried, fratele lui Elsa (silențios), Corul (conți, nobili, doamne de onoare, paji, vasali, servitori)

Subiect: Prima jumătate a secolului al X-lea. Cavalerism și dragoste pentru Dumnezeu. Un tânăr băiat de viță nobilă a intrat ca scutier în serviciul unui cavaler misterios. Ca urmare a dispariției sale, sora lui a fost acuzată de crimă și a fost chemată pentru judecată în fața regelui. Cavalerul misterios a apărut să apere onoarea fetei în fața

lui Dumnezeu, luptând în turnir cu acuzatorul. Fata a depus jurământul de confidențialitate iar cavalerul a câștigat lupta, proprietatea și rangul nobiliar. După nuntă, tânăra prințesă a insistat să afle adevărata identitate a soțului său. Cu părere de rău, cavalerul și-a dezvăluit numele și sacrul jurământ depus față de Sfântul Graal. O dată recunoscut, cavalerul l-a eliberat pe băiat din serviciul său și și-a părăsit pentru totdeauna soția lipsită de obediență.

Act 1 (O poiană pe malul râului, lângă Antwerp)

Regele Heinrich a convocat adunarea nobililor pentru a pregăti plecarea la război (Acum este timpul să ne apărăm cu onoare regatul). Friedrich von Telramund iese în fața regelui pentru judecată. La moartea Ducelui de Brabant i-au fost încredințați spre educare cei doi copii ai lui, o fată Elsa și un băiat Gottfried. Într-o zi, Elsa a plecat cu băiatul în pădure și s-a reîntors singură (Acum o acuz pe Elsa de Brabant că și-a ucis fratele și cer ca ținutul ei să-l primesc eu, ca următor moștenitor legal). Scena 2 - Elsa este adusă în fața regelui la judecată (Ești tu Elsa de Brabant ? ...Accepți ca eu să fiu judecătorul tău ?). În mărturia ei, Elsa vorbește despre un cavaler la care a visat (Îmbrăcat în armură strălucitoare ...acel cavaler mă va apăra, va fi campionul meu). Telramund își menține declarația (Aici este sabia mea ! Cine dintre voi se încumetă să-mi conteste valoarea și onoarea ?). Regele decide să supună cauza judecării lui Dumnezeu, printr-o luptă dreaptă. Trompetele sună în cele patru zări în cautarea unui cavaler care să lupte pentru Elsa. La cea de a doua chemare, Lohengrin apare într-o barcă trasă de o lebedă și lămurește lucrurile (Am fost trimis să lupt ca un campion pentru o prințesă acuzată de prea grele fapte). Solemn el cere mâna Elsei, dar vine cu o condiție neobișnuită (Elsa, dacă voi fi bărbatul tău și voi apăra pământul și oamenii tăi ...tu nu trebuie să-mi ceri niciodată numele și blazonul). Elsa răspunde (Așa cum tu mă aperi la ceas greu, așa voi respecta dorința ta !). Vornicul anunță regulile luptei (Fie ca Dumnezeu să vă judece cu dreptate, în el să credeți nu în puterea voastră !). Regele lovește scutul său cu sabia și după câteva schimburi violente de lovituri Lohengrin îl aruncă la pământ pe adversarul său și apoi declară (Cu voia Domnului viața ta îmi aparține, ți-o dăruiesc, să o dedici căinței !). Toți cei prezenți salută învingătorul (Cântați cu putere cântecul victoriei spre a eroului mare cinstire). Telramund cade inconștient la picioarele lui Ortrud.

Act 2 (În citadela orașului Antwerp)

Pe treptele catedralei Frederich și Ortrud se ceartă (...sabia mea e spulberată, blazonul meu este pătat, ținutul meu e blestemat ! ...mă ameninți pe mine, o femeie ? Lașule !). Ortrud născocoște un plan (...dacă va fi forțat să-și declare numele și originea, toată puterea lui va lua sfârșit). Scena 2 - Elsa apare îmbrăcată în alb, plină de compasiune (Trebuie să vă fiu recunoscătoare ...prin voi a fost adus el aici). Ortrud încearcă însă să-i submineze încrederea (...nu te-ai gândit nici o clipă că acest necunoscut ar putea să te părăsească ?). Elsa îi răspunde (Biată femeie, n-ai cum să mă sori cât de liberă de suspiciune este inima mea !). Scena 3 - Precedați de sunetul trompetelor în scenă intră nobilii și soldații. Vornicul citește decretul regal (Friedrich von Telramund este izgonit în afara legii, pentru că a înfruntat fără credință voia Domnului). Prin același decret, Lohengrin este numit Protector al Brabantului. Patru nobili, foști susținători ai lui Telramund, au încă dubii față de noul cavaler iar Friedrich îi atrage într-o conspirație. Scena 4 - Elsa, îmbrăcată magnific apare în fruntea unei procesiuni a doamnelor de onoare (Trăiască Elsa de Brabant, bogată în virtute !). Pe neașteptate, Ortrud iese în fața procesiunii (Înapoi Elsa ! Tu trebuie să te apleci în fața mea și să-mi asiguri precedența), apoi explică (Poți tu să-i spui pe nume ! Poți să ne spui și nouă dacă blazonul și rangul său sunt bine atestate !). Elsa răspunde (Nu l-a răpus eroul meu pe soțul tău, cu voia Domnului ...de partea cui e inocența ?). Scena 5 - Regele intră în scenă, urmat de Lohengrin (Femeie rea, treci la o parte ! Aici tu nu vei triumfa !). Telramund sare în apărarea soției sale (Pe cel ce strălucește acum în fața mea, eu de magie îl acuz !). Lohengrin însă răspunde că doar Elsa poate să-i ceară dovada numelui și a rangului nobiliar. Telramund insistă spunând că orice rană, cât de mică, va rupe vraja, dar Elsa este fermă pe poziție (Iubirea mea va fi deasupra oricăror îndoieli !).

Act 3 (Camera nupțială / O poiană pe malul râului)

Bărbați și femei cântă cântecul nupțial (Credința ta, tu crezi în ea, acolo unde este dragostea !). Elsa este condusă la Lohengrin unde Regele îmbrățișează și binecuvântează cuplul. Scena 2 - Singuri, Elsa și Lohengrin schimbă cuvinte de dragoste (Acum am în mine tot nectarul din Ceruri ! ...asupra mea tu nectarul Ceresc îl cobori !). Elsa dorește însă să fie creditată pentru a afla adevărul (...fă-mă mândră de încrederea ta, dezvăluie-mi secretul tău). Lohengrin îi răspunde (Niciodată farmecul tău nu va scădea, cât timp nici o suspiciune nu vei avea !). Elsa însă insistă (...fie și cu prețul vieții, vreau să știu cine ești !). În acel moment, Telramund însoțit de cei

patru nobili năvălesc pe o ușă ascunsă. Lohengrin îl ucide pe Friedrich cu o singură lovitură, iar ceilalți patru cad în genunchi. Lohengrin îi cheamă pe toți pe malul râului, pentru a răspunde la întrebarea Elsei, în fața Regelui.

Scena 3 - Apus de soare trandafirii. Regele vine pe malul râului însoțit de nobili (Vă mulțumesc, supușii mei, oșteni ai Brabantului). Lohengrin explică de ce nu mai poate comanda armata, acum când soția lui a călcat jurământul și trebuie să-și dezvăluie identitatea. Lohengrin își spune povestea (Într-o țară îndepărtată, unde voi nu a-ți călcat, e un castel ce se cheamă Castelul Montsalvat de Sfântul Graal am fost trimis, coroana lui o poartă tatăl meu pe nume Parzival, în al lui nume aici vin, numele meu e Lohengrin). Apoi cavalerul se întoarce spre soție (Doar o pedeapsă este pentru a ta dezonoare ... Noi vom trăi deacum la mare depărtare !). Rugat să se alăture armatei în luptă, Lohengrin răspunde (Al Sfântului Graal cavaler, odată recunoscut, își pierde toată bărbăția și vigoarea !). Pe râu apare barca trasă de lebădă (Sfântul Graal a trimis după cavalerul său rătăcitor !). Înainte de plecare, Lohengrin o asigură pe Elsa că fratele ei se va reîntoarce, eliberat din magia Sfântului Graal și îi încredințează cornul său, sabia și un inel (Cornul va chema ajutoare la caz de pericol, sabia îl va conduce spre victorie, inelul de mine îi va aminti ...Adio, dulcea mea soție !). Un porumbel alb desface lanțurile și lebăda se transformă în Gottfried, fratele Elsei, iar Lohengrin se desprinde de țarm. Gottfried este proclamat Duce de Brabant. Lent, Elsa se prăbușește la pământ fără viață, în brațele fratelui ei.

Momente și arii celebre: Act 1 - Acum este timpul să ne apărăm cu onoare regatul (Regele), Acum o acuz pe Elsa de Brabant că și-a ucis fratele și cer ca ținutul ei să-l primesc eu, ca următor moștenitor legal(Telramund), Ești tu Elsa de Brabant ? ...Accepți ca eu să fiu judecătorul tău ? (Regele), Îmbrăcat în armură strălucitoare ...acel cavaler mă va apăra, va fi campionul meu (Elsa), Aici este sabia mea ! Cine dintre voi se încumetă să-mi conteste valoarea și onoarea ? (Telramund), Am fost trimis să lupt ca un campion pentru o prințesă acuzată de prea grele fapte (Lohengrin), Elsa, dacă voi fi bărbatul tău și voi apăra pământul și oamenii tăi ...tu nu trebuie să-mi ceri niciodată numele și blazonul (Lohengrin), Așa cum tu mă aperi la ceas greu, așa voi respecta dorința ta ! (Elsa), Fie ca Dumnezeu să vă judece cu dreptate, în el să credeți nu în puterea voastră ! (Herald), Cu voia Domnului viața ta îmi aparține, ți-o dăruiesc, să o dedici căinței ! (Lohengrin), Cântați cu putere cântecul victoriei spre a eroului mare cinstire (Corul). Act 2 - ...sabia mea e spulberată, blazonul meu este pătat, ținutul meu e blestemat ! ...mă ameninți pe mine, o femeie ? Lașule ! (Telramund, Ortrud), ...dacă va fi forțat să-și declare numele și originea, toată puterea lui va lua sfârșit (Ortrud),Trebuie să vă fiu recunoscătoare ...prin voi a fost adus el aici (Elsa), ...nu te-ai gândit nici o clipă că acest necunoscut ar putea să te părasească ? (Ortrud), Biată femeie, n-ai cum să măsoari cât de liberă de suspiciune este inima mea ! (Elsa), Friedrich von Telramund este izgonit în afara legii, pentru că a înfruntat fără credință voia Domnului (Herlad), Trăiască Elsa de Brabant, bogată în virtute ! (Corul), Înapoi Elsa ! Tu trebuie să te apleci în fața mea și să-mi asiguri precedența (Ortrud), Poți tu să-i spui pe nume ! Poți să ne spui și nouă dacă blazonul și rangul său sunt bine atestate ! (Ortrud), Nu l-a răpus eroul meu pe soțul tău, cu voia Domnului ...de partea cui e inocența ? (Elsa), Femeie rea, treci la o parte ! Aici tu nu vei triumfa ! (Lohengrin), Pe cel ce strălucește acum în fața mea, eu de magie îl acuz ! (Telramund), Iubirea mea va fi deasupra oricărui îndoeli ! (Elsa) Act 3 - Credința ta, tu crezi în ea, acolo unde este dragostea ! (Corul), Acum am în mine tot nectarul din Ceruri ! ...asupra mea tu nectarul Ceresc îl cobori ! (Elsa, Lohengrin), ...fă-mă mândră de încrederea ta, dezvăluie-mi secretul tău (Elsa), Niciodată farmecul tău nu va scădea, cât timp nici o suspiciune nu vei avea ! (Lohengrin), ...fie și cu prețul vieții, vreau să știu cine ești ! (Elsa), Vă mulțumesc, supușii mei, oșteni ai Brabantului (Regele), Într-o țară îndepărtată, unde voi nu a-ți călcat, e un castel ce se cheamă Castelul Montsalvat de Sfântul Graal am fost trimis, coroana lui o poartă tatăl meu pe nume Parzival, în al lui nume aici vin, numele meu e Lohengrin (Lohengrin), Doar o pedeapsă este pentru a ta dezonoare ... Noi vom trăi deacum la mare depărtare ! (Lohengrin), Al Sfântului Graal cavaler, odată recunoscut, își pierde toată bărbăția și vigoarea ! (Lohengrin), Sfântul Graal a trimis după cavalerul său rătăcitor ! (Lohengrin), Cornul va chema ajutoare la caz de pericol, sabia îl va conduce spre victorie, inelul de mine îi va aminti ...Adio, dulcea mea soție ! (Lohengrin).

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1935 Metropolitan Opera New York (Lauritz Melchior - Lohengrin, Lotte Lehmann - Elsa, Majorie Lawrence - Ortrud, Friedrich Schorr - Telramund), 1941 Staatskapelle Berlin (Franz Volker - Lohengrin, Maria Muller - Elsa, Margarete Klose - Ortrud, Jaro Prohaska - Telramund), 1953 Bayreuth Festival (Wolfgang Wundgassen - Lohengrin, Eleonor Steber - Elsa, Astrid Varany - Ortrud, Hermann Uhde - Telramund), 1959 Orchestra Sinfonica e Coro de Milano (Sandor Konya - Lohengrin, Marcella Pobbe - Elsa, Laura Didier -

Ortrud, Aldo Protti - Telramund), 1963 Vienna State Opera (Jess Thomas - Lohengrin, Elisabeth Grummer - Elsa, Christa Ludwig - Ortrud, Dietrich Fischer Dieskau - Telramund), 1966 Kungel Huvkapellet Stockholm (Nicolai Gedda - Lohengrin, Aase Nordmo Lovberg - Elsa, Barbro Ericson - Ortrud, Rolf Jupither - Telramund), 1985 Vienna State Opera (Placido Domingo - Lohengrin, Jessye Norman - Elsa, Eva Randova - Ortrud, Siegmund Nimsgern - Telramund), 1998 Barlin Staatskapelle Orchestra (Peter Seiffert - Lohengrin, Emily Magee - Elsa, Deborah Polaski - Ortrud, Falk Struckmann - Telramund), 2011 Bayreuth Festival (Klaus Florian Vogt - Lohengrin, Annette Dasch - Elsa, Petra Lang - Ortrud, Jukka Rasilainen - Telramund)

[Înapoi la cuprins](#)

64. Traviata

Titlu: Traviata (La Traviata, The Fallen Woman)

Compozitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Streponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposto per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vespri siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Francesco Maria Piave (1810-1876). Francesco Piave a fost un libretist din Italia, cel care a scris 10 librete pentru Verdi, printre care: Ernani, Attila, Macbeth, Rigoletto, La traviata.. A mai scris patru librete pentru Giovanni Pacini și alte librete pentru compozitori ca: Gaetano Braga, Achile Peri, Federico Ricci, Carlo Romani, Severio Mercadante, Antonio Buzzolla și Michael Balfe. Libretul său a fost utilizat în trei filme intitulate La Traviata, regizate de: Mario Lanfranchi (1967), Franco Zeffirelli (1983), Jean-Francois Sivadier (2012). Libretul are la bază piesa de teatru Dama cu Camelii adaptată după nuvela cu același nume (La Dame aux Camelias) scrisă de Alexandre Dumas (1824-1895), publicată pentru prima dată în anul 1848. Premiera piesei a fost la Theatre du Vaudeville, unde Verdi, aflat în vizită la Paris, a început imediat să compună primele refrene pentru opera sa intitulată La Traviata. Francesco Maria Piave a fost selectat pentru a scrie libretul și cei doi s-au apucat imediat de lucru la vila recent ridicată de Verdi în localitatea Sant'Agata. La Dame aux Camelias a lui Dumas a fost inspirată din viața reală și descrie sentimentele autorului față de o tânără curtezană pe nume Marie Duplessis (1824-1847) a cărei viață a fost curmată de tuberculoză la vârsta de 23 ani. Deși era măritată cu Conte Edouard de Perregaux, cu câteva săptămâni înainte de deces toate bunurile fetei au fost scoase la licitație pentru a acoperii o parte din datoriile acumulate.

Istoricul spectacolului: Cu titlul original *Violetta*, după numele personajului principal, opera a avut premiera la data de 6 Martie 1853, la Opera La Fenice din Veneția. Spectacolul a fost dirijat de Gaetano Mares iar pe scenă au strălucit soprana Fanny Salvini-Donatelli în rolul Violetta, tenorul Lodovico Graziani în rolul Alfredo și baritonul Francesco Dragone în rolul Baronului Douphol. Opera a fost reluată la data de 6 Mai 1854, cu Maria Spezia-Aldigheri în rolul Violettei. Cu aceeași distribuție, opera a avut premiera la Madrid (1 February 1855 la Teatro Real), Vienna (4 May 1855) și Barcelona (25 October 1855 la Gran Theatre de Liceu). La Londra, premiera de la Her Majestys Theatre a avut loc la 24 May 1856. În Statele Unite ale Americii opera s-a cântat pentru prima dată de către Max Maretzek Italian Opera Company la 3 December 1856 la Academy of Music din New York. În Franța opera a debutat la 6 Decembrie 1856 în Salle Ventadour din Paris iar prima versiune în limba franceză a fost pusă în scenă la data de 27 Octombrie 1864 la Theatre Lyrique, cu Christina Nilsson în rolul de titlu. Versiunea în limba franceză a libretului s-a publicat pentru prima oară în anul 1865. Considerată a fi o bună lecție de morală, opera s-a bucurat de un imens succes la public și până în prezent este spectacolul de operă cu cele mai multe reprezentații din întreaga istorie a operei. În secolul XX, spectacole notabile au fost înregistrate la: Paris (1912), Milano (1915, 1928, 1930, 1955), New York (1935, 1946, 1949, 1955, 1991, 2004), Roma (1946, 1956, 1960, 1967), Torino (1953), Lisabona (1958), Florența (1962, 1992), București (1968), Berlin (1968, 1973), Londra (1971, 1979, 1980, 1994), Munchen (1976), Viena (2005), Sydney (1012). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, *Traviata* s-a cântat pe scenele lumii de 4162 ori, în 889 de producții diferite și a ocupat locul 1 în lista Operabase.

Roluri: Violetta Valery (soprano), Flora Bervoix (mezzo-soprano), Annina (soprano), Alfredo Germont (tenor), Giorgio Germont (baritone), Gastone, Visconte de Letorieres (tenor), Baronul Douphol (baritone), Marquis D'Obigny (bass), Doctor Grenvil (bass), Giuseppe, servitor (tenor), Servitorul lui Flora (bass), Mesagerul (bass), Corul (doamne și domni, prieteni ai Violettei, matadori, picadori, țigănci, servitori, mascați, dansatori)

Subiect: La începutul secolului al XIX-lea, Parisul a fost orașul miraj pentru o tânără fată (în vârstă de 15 ani) din provincie. Lipsită de sfatul părintesc, fata s-a îndrăgostit de toată lumea din Paris și a dus o viață stropită cu multă șampanie. Când s-a îndrăgostit cu adevărat de un băiat tânăr și frumos, familia lui i-a stat împotrivă. Fără mijloace de existență, cei doi îndrăgostiți s-au despărțit. Băiatul a provocat la duel unul dintre membrii aristocrației, iar fata a căzut în mizerie și s-a îmbolnăvit grav. Judecata Domnului a fost severă: fata a murit în brațele iubitului iar acesta a fost determinat să o urmeze. Încă o viață tânără irosită.

Act 1 (Camera de primire din casa Violettei)

Violetta își primește oaspeții (...să ridicăm paharul și să ne bucurăm ...eu cred că plăcerea vindecă orice boală). Viconte Gaston îl prezintă Violettei pe prietenul său Alfredo Germont. Violetta este cea care deschide conversația (...să ne deschidem inimile unul pentru altul ...și pentru asta, vinul este prieten bun). Alfredo admite că s-a îndrăgostit de Violetta, iar ea îi toarnă un pahar de vin (Voi fi zeita Hebe ce toarnă în pahare ...Să fii atuncea imortală ca și ea). Cei doi se angajează într-un duet (Să bem acum din cupa bucuriei ...Cu tine orele de fericire aș vrea să împart). Rămas singur cu Violetta, Alfredo își oferă serviciile ca gardian al bunăstării ei, dar este persiflat (Într-o zi ai strălucit ca o lumină în viața mea ...Dacă e adevărat, lasă-mă. Prietenie e tot ce pot să-ți ofer). După ce toți invitații s-au retras, Violetta se întreabă (Îmi va aduce nenoroc o dragoste adevărată ? ...să iubești și să fi iubită !).

Act 2 (O casă la țară, lângă Paris / O sală de bal în casa Florei)

Alfredo își reamintește (Sunt deja trei luni de când Violetta a renunțat pentru mine la viața ei de lux). Annina îi spune lui Alfredo că Violetta a trimis-o la Paris să lichideze toate bunurile, pentru a acoperi costurile vieții la țară. Alfredo este plin de remușcări și pleacă imediat la Paris. Violetta primește de la Flora o invitație la dans. Germond, tatăl lui Alfredo sosește în vizită (Eu sunt tatăl acelui băiat nechibzuit care aleargă spre ruină ...Eu sunt o femeie, Domnule, și aceasta este casa mea). Germond află că Violetta este dispusă să sacrifice totul pentru Alfredo (Trecutul nu mai este. Îl iubesc pe Alfredo acum, Dumnezeu a șters tot trecutul). Germond insistă însă de dragul fiicei sale (Dumnezeu mi-a dat și o fiică, e pură ca un înger). Violetta refuză să-l părăsească pe Alfredo (Oh, nu ! Niciodată ! Niciodată ! ...Mai bine mor). Germont insistă însă până când obține aprobarea fetei (Curând se va întoarce acasă, însă mai trist decât a fost oricând). Când Alfredo se întoarce acasă, Violetta este foarte agitată, dar pretinde că nu s-a întâmplat nimic și fuge în grădină. Giuseppe îl anunță pe Alfredo că Violetta a plecat la Paris și l-a trimis cu o scrisoare (Alfredo, când citești aceste rânduri....). Tatăl lui sosește și încearcă să-l liniștească (Fiule ! Știu cât de mult suferi ! ...Grăbește-te mai bine să consolezi un tată și o soră). Alfredo găsește scrisoarea Florei pe masă și iese în trombă. Scena 2 - Fetele mascate în țiștăci cântă (Noi suntem țiștăciuse, venim din alte țări). Gaston, împreună cu băieții mascați în matadori răspund la chemare (Noi suntem matadorii din Madrid, eroii din arenă). Alfredo este primul dintre băieții care renunță la mască atunci când Violetta intră la brațul Baronului Duphol (Nu am putut să refuz această invitație). Bărbații se așează la masa de cărți unde Alfredo câștigă mereu. În timpul cinei, Violetta găsește un moment pentru a fi singură cu Alfredo, încercând să prevină un duel (Trebuie să pleci, ești în pericol ! ...Deci crezi că sunt un laș ?). Furios, Alfredo cheamă toți invitații și aruncă la picioarele Violettei toți banii câștigați la cărți (V-am chemat să fiți martori că i-am plătit tot ce-i sunt dator !). Toți cei prezenți sunt ultragiați, inclusiv tatăl lui Alfredo care tocmai a sosit (Un domn adevărat, nici la mânie nu ofensează o femeie). Baronul Duphol în provoacă la duel iar Violetta se retrage meditănd (Doamne, dă-mi remușcarea salvatoare, eu am să mor și tot te voi iubi).

Act 3 (Dormitorul Violettei)

Căzută la pat, Violetta primește vizita Doctorului Grenvil (Cum vă simțiți ? ...Slabă la trup dar liniștită-n suflet). Din ușă, doctorul îi spune Anninei că Violetta mai are puține ore de trăit. Rămasă singură, Violetta citește o scrisoare de la tatăl lui Alfredo (Te-ai ținut de cuvânt ...duelul s-a ținut, Baronul e rănit dar a scăpat printr-un miracol ...Alfredo e plecat din țară). Din culise se aud locuitorii Parisului sărbătorind Carnavalul (Face-ți loc pentru patrupedul cu coarne din flori și frunze de viță). Alfredo apare la ușă, alb de emoție (O Violetta mea ! Oh bucurie ! Culpabil sunt ...știu totul dragă ...de sunt încă în viață, e semn că durerea nu poate ucide). Cei doi se îmbărbătează unul pe altul (Lăsăm Parisul, dragă, uniți noi vom trăi). Violetta ametește și se prăbușește într-un fotoliu (Așa mă ia boala ! Sunt bine acum . Uite ! Vezi, zâmbesc). Annina aleargă să cheme doctorul. Violetta plânge împreună cu Alfredo (Ah, Doamne, să mor atât de tânără, am plâns atât de mult ...Lacrimile mele cu ale tale se contopesc). Germond intră însoțit de Annina și de doctor (Promisiunea îmi țin, te strâng în brațe generoasă femeie !). Violetta îi oferă lui Alfredo un medalion (Această imagine să-ți amintească de mine ...Dacă o pudică față inima îți va dăruia, însoară-te cu ea, așa vreau eu ...să-i dai acest portret de la cea care printre îngeri se roagă pentru ea). Annina, Germont și doctorul Grenvil își unesc rugăciunea (Zboară acum spre locuri binecuvântate, Dumnezeu te cheamă la el !). Alfredo este disperat (Moartea nu ne poate despărți. Trăiește, sau vom împărți același sicriu). Violeta cade pe sofa și moare.

Momente și arii celebre: Act 1 -...să ridicăm paharul și să ne bucurăm ...eu cred că plăcerea vindecă orice boală (Violetta), ...să ne deschidem inimile unul pentru altul ...și pentru asta, vinul este prieten bun (Violetta), Voi fi zeița Hebe ce toarnă în pahare ...Să fii atunci imortală ca și ea (Violetta, Alfredo), Să bem acum din cupa bucuriei ...Cu tine orele de fericire aș vrea să împart (Alfredo, Violetta), Într-o zi ai strălucit ca o lumină în viața mea ...Dacă e adevărat, lasă-mă. Prietenie e tot ce pot să-ți ofer (Alfredo, Violetta), Îmi va aduce nenoroc o dragoste adevărată ? ...să iubești și să fi iubită ! (Violetta). Act 2 - Sunt deja trei luni de când Violetta a renunțat pentru mine la viața ei de lux (Alfredo), Eu sunt tatăl acelui băiat nechibzuit care aleargă spre ruină ...Eu sunt o femeie, Domnule, și aceasta este casa mea (Germont, Violetta), Trecutul nu mai este. Îl iubesc pe Alfredo acum, Dumnezeu a șters tot trecutul (Violetta), Dumnezeu mi-a dat și o fiică, e pură ca un înger (Germond), Oh, nu ! Niciodată ! Niciodată ! ...Mai bine mor (Violetta), Curând se va întoarce acasă, însă mai trist decât a fost oricând (Violetta), Alfredo, când citești aceste rânduri.... (Alfredo), Fiule ! Știu cât de mult suferi ! ...Grăbește-te mai bine să consolezi un tată și o soră (Germont), Noi suntem țiștăciuse, venim din alte

zări (Corul), Noi suntem matadorii din Madrid, eroii din arenă (Corul), Nu am putut să refuz această invitație (Violetta), Trebuie să pleci, ești în pericol ! ...Deci crezi că sunt un laș ? (Violetta, Alfredo), V-am chemat să fiți martori că i-am plătit tot ce-i sunt dator ! (Alfredo), Un domn adevărat, nici la mânie nu ofensează o femeie (Germont), Doamne, dă-mi remușcarea salvatoare, eu am să mor și tot te voi iubi (Violetta). Act 3 - Cum vă simțiți ? ...Slabă la trup dar liniștită-n suflet (Dr Grenvil, Violetta), Te-ai ținut de cuvânt ...duelul s-a ținut, Baronul e rănit dar a scăpat printr-un miracol ...Alfredo e plecat din țară (Violetta), Face-ți loc pentru patru pedul cu coarne din flori și frunze de viță (Corul), O Violetta mea ! Oh bucurie ! Culpabil sunt ...știu totul dragă ...de sunt încă în viață, e semn că durerea nu poate ucide (Alfredo, Violetta), Lăsăm Parisul, dragă, uniți noi vom trăi (Alfredo, Violetta), Așa mă ia boala ! Sunt bine acum . Uite ! Vezi, zâmbesc (Violetta), Ah, Doamne, să mor atât de tânără, am plâns atât de mult ...Lacrimile mele cu ale tale se contopesc (Violetta, Alfredo), Promisiunea îmi țin, te strâng în brațe generoasă femeie ! (Germont), Această imagine să-ți amintească de mine ...Dacă o pudică față inima îți va dărui, însoară-te cu ea, așa vreau eu ...să-i dai acest portret de la cea care printre îngeri se roagă pentru ea (Violetta), Zboară acum spre locuri binecuvântate, Dumnezeu te cheamă la el ! (Annina, Germont, Dr Grenvil), Moartea nu ne poate despărți. Trăiește, sau vom împărți același sicriu (Alfredo).

Balet: În anul 2015 o versiune completă de balet a spectacolului Traviata a fost produsă la Ballet Nacional Danza de San Juan (Argentina), cu o coreografie de Eliana Figueroa și Inaki Urlezaga. La Teatrul Rusesc pentru Balet Moscovia, directorii artistici Aranislav Vlasov și Lilya Sabitova au produs și ei o versiune de balet pentru Traviata. Un fragment de 3 minute poate fi vizionat pe YouTube. Majoritatea spectacolelor de operă includ și câteva mișcări de balet, sau de dans, în Actul 2 Scena 2, când fetele îmbrăcate în țigăncușe dansează cu băieții îmbrăcați în matadori.

Discuri și înregistrări: 1912 Opera Comique Paris (Jane Morlet - Violetta, Maurizio Troselli - Alfredo, Henri Alberts - Germont), 1915 La Scala Milan (Margherita Bevignani - Violetta, Franco Tumminello - Alfredo, Ernesto Badini - Germont), 1935 Metropolitan Opera (Rosa Ponselle - Violetta, Frederick Jagel - Alfredo, Lawrence Tibbet - Germont), 1946 Rome Opera (Adriana Guerini - Violetta, Luigi Infantino - Alfredo, Paolo Silveri - Germont), 1953 Italian Radio Symphony Orchestra Turin (Maria Callas - Violetta, Giuseppe Di Stefano - Alfredo, Ettore Bastianini - Germont), 1958 San Carlos National Theatre Lisbon (Maria Callas - Violetta, Alfredo Kraus - Alfredo, Mario Sereni - Germont), 1962 Maggio Musicale Fiorentino (Joan Sutherland - Violetta, Carlo Bergonzi - Alfredo, Robert Merrill - Germont), 1967 RCA Italiana Opera (Montserrat Caballe - Violetta, Carlo Bergonzi - Alfredo, Sherrill Milnes - Germont), 1976 Bavarian State Opera (Ileana Cotrubas - Violetta, Placido Domingo - Alfredo, Sherrill Milnes - Germont), 1979 National Philharmonic Orchestra London (Joan Sutherland - Violetta, Luciano Pavarotti - Alfredo, Matte Manuguerra - Germont), 1991 Metropolitan Opera (Cheryl Studer - Violetta, Luciano Pavarotti - Alfredo, Matteo Manuguerra - Germont), 1994 Royal Opera House (Angela Gheorghiu - Violetta, Frank Lopardo - Alfredo, Leo Nucci - Germont), 2005 Vienna Philharmonic (Anna Netrebko - Violetta, Rolando Villazon - Alfredo, Thomas Hampson - Germont), 2012 Opera Australia (Emma Matthews - Violetta, Gianluca Terranova - Alfredo, Jonathan Summers - Germont).

[Înapoi la cuprins](#)

65. Bărbierul din Sevilla

Titlu: Bărbierul din Sevilla (Il barbiere di Siviglia, The Barber of Seville)

Compozitor: Gioachino Antonio Rossini (1792-1868). Născut la Pesaro, în Italia, pe coasta Mării Adriatice, tatăl său Giuseppe Rossini a fost cântăreț la corn și inspector al măcelăriilor iar mama sa Anna Rossini a fost cântăreață de teatru, fiica unui butrar. Copil mic fiind, Rossini a primit trei ani de instrucție muzicală la harfă, de la Giuseppe Prinetti. Cu Angelo Tesei a învățat să cânte la pian pentru ca la vârsta de zece ani să cânte deja ca solist în biserica din localitate. A scris prima sa operă la vârsta de 13 ani. În anul 1806, Rossini a devenit student

al Conservatorului din Bologna la clasa de violoncel, pentru ca un an mai târziu să fie admis și în clasa de contrapunct a părintelui Stanislao Mattei (1750-1825). În anul 1815 a fost numit director muzical la Teatro del Fondo din Napoli unde a compus o operă în fiecare an. Rossini s-a căsătorit în anul 1822 cu renumita soprană Isabella Colbran (1785-1845), dar nu au avut urmași. Pentru Isabella Rossini a compus special numeroase roluri, printre care: Elisabeta, Desdemona, Armida, Elcia, Zoraide, Ermione, Elena, Anna și Zelmira. În anul 1824 a devenit director al Theatres des Italiens din Paris, cu un salariu de 800 de lire pe an, fiind contractat personal de Regele Franței Charles Phillipe. Începând cu anul 1839 a funcționat ca director la Liceo Musicale din Bologna iar după 1855 s-a stabilit din nou la Paris unde a fost numit Cavaler al Legiunii de Onoare. Opere: Demetrio e Polibio (1812), La cambiale di matrimonio (1810), L'equivoco stravagante (1811), L'inganno felice (1812), Ciro in Babilonia (1812), La scala di seta (1812), La pietra del paragone (1812), L'occasione fa il lardo (1812), Il signor Bruschino (1813), Tancredi (1813), L'italiana in Algeri (1813), Aureliano in Palmira (1813), Il turco in Italia (1814), Sigismondo (1814), Elisabeta, regina d'Inghilterra (1815), Torvaldo e Dorliska (1815), Il barbiere di Siviglia (1816), La gazetta (1816), Otello (1816), La Cenerentola (1817), La gazza ladra (1817), Armida (1817), Adelaide di Borgogna (1817), Mose in Egitto (1818), Adina (1826), Ricciardo e Zoraide (1818), Ermione (1819), Eduardo e Cristina (1819), La donna del lago (1819), Bianca e Falliero (1819), Maometto II (1820), Matilde di Shabran (1821), Zelmira (1822), Semiramide (1823), Il viaggio a Reims (1825), Le siege de Corinthe (1826), Moise et Pharaon (1827), Le comte Ory (1828), Guillaume Tell (1829). Opera sa muzicală mai include: cantate, muzică instrumentală, muzică de cameră, muzică sacră, muzică vocală seculară.

Libret: Cesare Sterbini (1784-1831). Cesare Sterbini a fost un Înalt Funcționar din Administrația Pontificală, un poet amator, scriitor și libretist, fluent în limbile Greacă, Latină, Franceză și Germană. A scris librete de operă pentru: Giachino Rossini (Torvaldo e Dorliska, The Barber of Seville), Vincenzo Migliorucci (Paolo e Virginia), Giovanni Tadolini (Il credulo deluso), Franceso Basili (Isaura e Ricciardo), Giacomo Cordella (Il contraccambio), Pietro Generali (Il gabbamondo). Libretul acestei opere are la bază comedia cu același nume a lui Pierre Beaumarchais, jucată pentru prima dată în anul 1775 la Comedie Francaise din Tuileries. Versiuni muzicale ale acestei comedii au mai fost scrise dea lungul timpului de compozitori ca: Giovanni Paisiello (1782), Nicolas Isouard (1796), Alexander Reinagle and Samuel Arnold (1794), Francesco Morlacchi (1816), Constantino Dall'Argine (1868), Giuseppe Graffigna (1879), Alberto Torazza (1924), dar numai muzica lui Rossini a trecut testul timpului. Dintre aceștia, Giovanni Paisiello a considerat că versiunea lui Rossini este un afront adus creației sale și a boicotat premiera spectacolului, mai ales ca urmare a prezenței unui "basso buffo", comun doar pentru spectacolele comice. Când a fost contactat de impresarul de la Teatro di Argentina să producă această operă, Rossini avea mai puțin de 24 de ani.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului s-a ținut la Teatro Argentina din Roma, la data de 20 Februarie 1816, în scenografia lui Angelo Toselli. Gioachino Rossini a condus personal reprezentația în care au strălucit baritonul Luigi Zamboni în rolul lui Figaro, tenorul Manuel Garcia în rolul Contelui Almaviva și soprana Geltrude Rigetti în rolul Rosinei. În Anglia, spectacolul s-a cântat pentru prima dată la 10 Martie 1818 la King's Theatre, urmat apoi de prima versiune în limba engleză, produsă de John Fawcett și Daniel Terry la 13 Octombrie 1818, la Covent Garden Theatre. A urmat apoi premiera din America, la 3 Mai 1818, la Park Theatre din New York. La New Orleans, la data de 4 Martie 1823, a avut loc premiera versiunii în limba franceză, la Theatre d'Orleans. În secolul XX, spectacole notabile, înregistrate pe disc sau bandă magnetică, au fost produse la : Milano (1919, 1950, 1972, 1982), Roma (1946, 1954), Paris (1947), Florența (1957), New York (1958), Glyndebourne (1963, 1982), Napoli (1964), Cologne (1988), Londra (1971, 1974, 1982, 1992, 1995), Bolonia (1988), Munchen (1959, 1997). Printre baritonii faimoși distribuiți în rolul lui Figaro se numără: Ernesto Badini, Giuseppe Taddei, Tito Gobbi, Leo Nucci, Placido Domingo, Vladimir Chernov. În rolul Rosinei, au strălucit soprane ca: Gioletta Simionato, Maria Callas, Roberta Peters, Teresa Berganza, Agnes Baltsa. Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Bărbierul din Sevilia s-a cântat pe scenele lumii de 2398 ori, în 557 de producții diferite și a ocupat locul 8 în lista Operabase.

Roluri: Conte Almaviva (tenor), Rosina, o nobilă domnișoară (Contralto), Bartolo, tutorele ei (bass), Figaro, bărbier (baritone), Basilio, profesor de muzică (bass), Berta, guvernanta (soprano), Fiorello, servitor (bass), Ambrogio, servitor (bass), Sergentul de Poliție (bass), Notarul (silent), Corul (ofițeri, soldați, muzicieni ambulanți)

Subiect: Povestea respectă structura tradițională pentru Commedia dell'arte, caracterizată prin personaje tip (Arlecchino, Il Dottore, Il Capitano, Innamorati, Pantalone, Colombina, Pierrot, Brighella). Cine pe cine păcălește ? Fiecare dintre personaje pare să aibă schemele lui. Un foarte tânăr domn Conte, vrea să verifice sentimentele fetei pe care o dorește, deghizat în student, soldat sau seminarist. Morocănosul ei tutore se amestecă în afacere și poliția este chemată în ajutor, de două ori. Cu puțin ajutor din partea bărbierului local, totul se termină cu bine și Contele se căsătorește cu fata. Cine pe cine a păcălit ? Dar, ce mai contează ? Toată lumea râde !

Act 1 (O piață mică din Sevilla. În centru, casa doctorului Bartolo / O curte interioară din casa lui Bartolo)

Fiorello și muzicienii ambulanți se întâlnesc cu Contele Almaviva (Piano, pianissimo, fără un cuvânt ...Bravi, brevissimi, ușor, ușor). Contele începe să cânte o cavatină (Uite cum pe cerul nostru râde dulcea auroră), dar fără rezultat. Rămas singur Contele se ascunde în umbră. În scenă intră Figaro cântând (Ce viață frumoasă și ce plăcere pentru bărbierul cel mai faimos ...Figaro-n sus, Figaro-n jos, Figaro, Figaro, lumea te vrea). Figaro pornește spre frizeria sa când domnul Conte iese din ascunzătoare (Figaro ...Excelența Voastră ...am urmărit aici un fior de frumusețe, o fecioară ...aici eu sunt bărbierul și peruchierul, eu sunt chirurgical și botanistul, veterinarul și farmacistul). Bartolo iese din casă și Rosina rămâne singură. Domnul Conte își încearcă norocul din nou (Eu sunt Lindoro, cel care te adoră, te vrea de soție, te cheamă pe nume, doar despre tine vorbesc). Rosina răspunde (Continuă, dragă, cântă din nou !). Ajutat de niște galbeni, Contele îl convinge pe Figaro să-l ajute să pătrundă în casa dorită (Doar gândul la acel metal, puternic și omnipotent, un vulcan erupe în mintea mea ...să vedem cum acel metal produce efecte, dă-mi o mostră din acel vulcan). Figaro îl sfătuiește pe domnul Conte să se deghizeze în soldat, cu punga plină, în căutarea unei gazde (Ah, cum mă arde căldura iubirii, cu gândul la nuntă eu jubilez ...de la monede simțesc mirosul, aurul vine, vine și argintul în punga mea).

Scena 2 - Cu o scrisoare în mână, Rosina cântă (O, tu Lindoro, al meu vei fi, jur să înving ...Eu sunt docilă, și respectuoasă, sunt obedientă, dulce amoroasă...). Pentru a-și atinge scopul Rosina a scris o scrisoare și Figaro este cel mai potrivit să o înmâneze, dar Bartolo îi surprinde în timpul discuției. Bartolo este furios pe Figaro, dar Rosina îl apără (Un disgrățiat, un indemn, un necioplit, un scelerat ...Da i-am vorbit, mie îmi place, îmi pare simpatic, mi se pare jovial). La sosirea lui Don Basilio, Bartolo începe să plănuiască cu el (Fie cu forța fie din iubire, eu pe Rosina, până mâine o mărit ...Vorbiți cu prudență ...Contele Almaviva, în secret a venit). Cei doi se străduiesc să inventeze un motiv (Calomnia este ca un vânticel, care te adie foarte gentil, e insensibilă, foarte subtilă, este mieroasă, te-mbată lejer...) și apoi încep să ticluiască contractul de căsătorie. Figaro iese din ascunzătura sa, urmat de Rosina ieșind din camera sa. Figaro dezvăluie complotul celor doi (Frumosul tău tutore, deja plănuiește ca până mâine să fi măritată ...Hai, du-te !). Furioasă, Rosina începe să plănuiască la rândul său cu Figaro, în legătură cu Lindoro (Atunci eu sunt norocoasa ! ...Obiectul iubirii lui Lindoro ești tu). Rosina îi dă lui Figaro biletul deja scris. Rămas singur cu Rosina, Bartolo o întreabă de ce lipsește o coală de hârtie, de ce a ascuțit penița și are degetul pătat cu cerneală, dar Rosina îl minte cu grație (Pentru un doctor ca și mine, aceste scuze, domnișară ! ...Te consiliesc, a mea dragă, mai bine să improvizezi). Scena 3 - Berta deschide ușa pentru domnul Conte, deghizat ca soldat. Bartolo iese în întâmpinarea lui (Cine-i acolo ? Ce față urâtă ! Aghesmuită ! Oare ce vrea ?). Contele se prezintă ca fiind veterinarul de la regiment în căutarea unei gazde. Rosina intră în scenă și după câteva ocheade Contele se decide să lupte pentru a rămâne în casă (Să taci acum doctor catâr, aici mi-e casa, aici vreau să rămân). Bartolo încearcă să-l dea afara cu bastonul, dar intrusul ripostează cu spada. Don Basilio intră în scenă, urmat de Figaro și în final poliția năvălește în scenă (Toată lumea pe loc. Nu mișcă nimeni). Domnul Conte prezintă documentul său de la regiment și lucrurile se liniștesc

(Tăcere aici ! Tăcere acolo ! Tăcere, tăcere, tăcere la toți !).

Act 2 (Salonul pentru muzică din casa lui Bartolo)

Bartolo este intrigat de soldat (Nimeni nu-l cunoaște din tot regimentul). Conte se sosește, deghizat de data aceasta în seminarist. (Pacea să fie cu voi ! ...Cine ești dumneata ? ...Don Alonso, profesor de muzică, discipol al lui Don Basilio). Seminaristul îi prezintă o scrisoare de la Rosina adresată unui necunoscut și se oferă să-l găsească el pe trădător (Dacă aş putea vorbi cu fata ! ...Bravo ! Un defăimător ! ...Am să o chem pe fată). Rosina se prefăce că nu-l recunoaște pe tânărul ei admirator (Am să cânt, dacă vă place, rondoul despre Precauția Inutilă). Rosina începe să cânte (Într-o inimă ce arde, de amor veros neînvins). Bartolo se simte inspirat să contribuie și el la lecția de muzică cu o arie (Când tu ești lângă mine, amabilă Rosina). Bartolo începe să danseze, dar este întrerupt de Figaro sosit să-l bărbierească (Pentru că trebuie să bărbieresc toți ofițerii de la regiment ...Măine nu pot). Bartolo îi dă cheile de la dulap, pentru a aduce prosopul curat, dar în schimb se aude sunetul unor farfurii sparte și aleargă după el. Rămăși singuri, cei doi schimbă declarații de iubire (Ai fi mulțumită să-ți unești destinul cu al meu ? Fii sinceră ! ...Ah dragă Lindoro, la altul nici nu gândesc). Bartolo se întoarce împreună cu Figaro, când sosește Don Basilio. Pe ascuns, Conte îi dă lui Don Basilio o pungă cu galbeni și îl expediază rapid (Cu febră, Don Basilio, cine v-a scos din casă ?). Figaro și Rosina se grăbesc să-și țină isonul (Cum tremură ! E scarlatină ! ...repede cu el la pat). Basilio se supune și pleacă. Figaro începe să-l bărbierească pe Bartolo iar lecția de muzică continuă. Conte o previne pe Rosina că urmează să fie răpită la miezul nopții, dar Bartolo aude ceva din conversație (Deghizat ? ...Ticăloșilor, ticăloșilor ...voi toți ...vreau să vă spintec). Toți aleargă afară din scenă cu excepția lui Bartolo. Ambrogio și Betra intră în scenă. Bartolo îl trimite pe Ambrogio după Don Basilio. Rămăși singură Berta meditează (Ce bătrân suspicios ! ...Mereu lăcomie și nervi în casa asta ...iar eu bătrână și disperată, aici am să mor). Bartolo îl interoghează pe Don Basilio în legătură cu Don Alonso, suspectându-l pe Conte Almaviva (Deci nu-l cunoști de loc ? ...Absolut de loc). Bartolo se hotărăște să o mărite pe Rosina cu Basilio, pe loc, dar Don Basilio îi spune că domnul notar este reținut pentru căsătoria nepoatei lui Figaro (O nepoată ! Ce nepoată ? Bărbierul nu are nici o nepoată ...). Basilio zboară să-l aducă pe notar. Când sosește Rosina, Bartolo îi înmânează scrisoarea către Lindoro (Am vești de la iubitul tău, în bune mâini ți-ai plasat afecțiunea ...Vrea să te plaseze în brațele Contelui Almaviva). Convinsă, Rosina acceptă să se mărite cu Basilio și dezvăluie planul răpirii de la miezul nopții. Bartolo pleacă în grabă să aducă jandarmii. Când Figaro și Conte intră pe fereastră, Rosina sare la bătaie (Înapoi, răule ! ...Ce iubită ai pierdut ...te-ai prefăcut că mă iubești ca să mă vinzi Contelui Almaviva). Când reușește să vorbească, Conte renunță la mască și își dezvăluie identitatea (Privește comoara mea la cel ce te dorește ...eu sunt Almaviva, nu sunt Lindoro). Amândoi sunt pe deplin fericiți (Vai Domnule ! dar dumneata, dar eu ... sfârșește-mi martirul și așteptarea, fi soția mea). Cu toții pornesc spre fereastră, dar scara a dispărut. Basilio intră însoțit de notar. Figaro iese în întâmpinarea lui (Domnule Notar, în casa mea, te rog să consemnezi căsătoria dintre Conte Almaviva și nepoata mea). Basilio dorește să se opună dar se liniștește amenințat cu un pistol. Rosina și Conte Almaviva semnează contractul de căsătorie, iar Figaro și Basilio semnează ca martori. Bartolo năvălește însoțit de Sergeant și jandarmi (Nu mișcă nimeni ! Gata v-am prins pe toți). Conte Almaviva își dezvăluie adevărata identitate (Calmează-te, în van rezști, în van te zbați, persecuțiile tale au luat sfârșit). Corul se alătură cu bucurie la fericirea lor (Uniți cele două inimi ce se iubesc). Bartolo este singurul încă intrigat, dar domnul Conte îl liniștește (Dar cum rămâne cu zestrea ? Eu nu pot. ...Nu dorim nici o zestre ...Atunci mergeți, Cerul să fie cu voi). Toți cei de pe scenă (Iubirea, credința eternă, în voi să domnească mereu).

Momente și arii celebre: Act 1 - Piano, pianissimo, fără un cuvânt ...Bravi, brevissimi, ușor, ușor (Fiorelli, Conte), Uite cum pe cerul nostru râde dulcea auroră (Conte), Ce viață frumoasă și ce plăcere pentru bărbierul cel mai faimos ...Figaro-n sus, Figaro-n jos, Figaro, Figaro, lumea te vrea (Figaro), Figaro ...Excelența Voastră ...am urmărit aici un fior de frumusețe, o fecioară ...aici eu sunt bărbierul și peruchierul, eu sunt chirurgul și botanistul, veterinarul și farmacistul. (Conte, Figaro), Eu sunt Lindoro, cel care te adoră, te vrea de soție, te cheamă pe nume, doar despre tine vorbesc (Conte), Continuă, dragă, cântă din nou ! (Rosina), Doar gândul la acel metal, puternic și omnipotent, un vulcan erupe în mintea mea ...să vedem cum acel metal produce efecte, dă-mi o mostră din acel vulcan (Figaro, Conte), Ah, cum mă arde căldura iubirii, cu gândul la nuntă eu jubilez ...de la monede simțesc mirosul, aurul vine, vine și argintul în punga mea (Conte, Figaro), O, tu Lindoro, al meu vei fi, jur să înving ...Eu sunt docilă, și respectuoasă, sunt obedientă, dulce amoroasă... (Rosina), Un disgrățiat, un indemn, un necioplit, un scelerat ...Da i-am vorbit, mie îmi place, îmi pare simpatic, mi se pare jovial (Bartolo, Rosina), Fie cu forța fie din iubire, eu pe Rosina, până mâine o mărit ...Vorbiți cu

prudență ...Contele Almaviva, în secret a venit (Bartolo, Basilio), Calomnia este ca un vânticel, care te adie foarte gentil, e insensibilă, foarte subtilă, este mieroasă, te-mbată lejer... (Basilio), Frumosul tău tutore, deja plănuiește ca până mâine să fi măritată ...Hai, du-te ! (Figaro, Rosina), Atunci eu sunt norocoasă ! ...Obiectul iubirii lui Lindoro ești tu (Rosina, Figaro), Pentru un doctor ca și mine, aceste scuze, domnișară ! ...Te consiliesc, a mea dragă, mai bine să improvizezi (Bartolo), Cine-i acolo ? Ce față urâtă ! Aghesmuță ! Oare ce vrea ? (Bartolo), Să taci acum doctor catâr, aici mi-e casa, aici vreau să rămân(Contele), Toată lumea pe loc. Nu mișcă nimeni (Corul), Tăcere aici ! Tăcere acolo ! Tăcere, tăcere, tăcere la toți ! (Corul)

Act2 - Nimeni nu-l cunoaște din tot regimentul (Bartolo), Pacea să fie cu voi ! ...Cine ești dumneata ? ...Don Alonso, profesor de muzică, discipol al lui Don Basilio(Contele, Basilio), Dacă aș putea vorbi cu fata ! ...Bravo ! Un defăimător ! ...Am să o chem pe fată (Contele, Bartolo), Am să cânt, dacă vă place, rondoul despre Precauția Inutilă (Rosina), Într-o inimă ce arde, de amor veros neînvins (Rosina), Când tu ești lângă mine, amabilă Rosina (Bartolo), Pentru că trebuie să bărbieresc toți ofițerii de la regiment ...Măine nu pot (Figaro), Ai fi mulțumită să-ți unești destinul cu al meu ? Fii sinceră ! ...Ah dragă Lindoro, la altul nici nu gândesc (Contele, Rosina), Cu febră, Don Basilio, cine v-a scos din casă ? (Contele), Cum tremură ! E scarlatină ! ...repede cu el la pat (Figaro, Rosina), Deghizat ? ...Ticăloșilor, ticăloșilor ...voi toți ...vreau să vă spintec (Bartolo), Ce bătrân suspicios ! ...Mereu lăcomie și nervi în casa asta ...iar eu bătrână și disperată, aici am să mor (Berta), Deci nu-l cunoști de loc ? ...Absolut de loc (Bartolo, Basilio), O nepoată ! Ce nepoată ? Bărbierul nu are nici o nepoată ... (Bartolo), Am vești de la iubitul tău, în bune mâini ți-ai plasat afecțiunea ...Vrea să te plaseze în brațele Contelui Almaviva (Bartolo), Înapoi, răule ! ...Ce iubită ai pierdut ...te-ai prefăcut că mă iubești ca să mă vinzi Contelui Almaviva (Rosina), Privește comoara mea la cel ce te dorește ...eu sunt Almaviva, nu sunt Lindoro (Contele), Vai Domnule ! dar dumneata, dar eu ... sfârșește-mi martirul și așteptarea, fi soția mea (Rosina, Contele), Domnule Notar, în casa mea, te rog să consemnezi căsătoria dintre Contele Almaviva și nepoata mea (Figaro), Nu mișcă nimeni ! Gata v-am prins pe toți (Bartolo), Calmează-te, în van reziști, în van te zbați, persecuțiile tale au luat sfârșit (Contele), Uniți cele două inimi ce se iubesc (Corul), Dar cum rămâne cu zestrea ? Eu nu pot. ...Nu dorim nici o zestre ...Atunci mergeți, Cerul să fie cu voi (Bartolo, Contele),Iubirea, credința eternă, în voi să domnească mereu (Toți de pe scenă).

Balet: Momente din operă, cum este de exemplu aria credinței, au fost utilizate pentru momente de balet, dar până în prezent nu există nici o versiune completă de balet a spectacolului.

Discuri și înregistrări: 1919 Teatro alla Scala, Milano (Malvina Pereira - Rosina, Edoardo Taliani - Almaviva, Ernesto Badini - Figaro), 1950 Coro e Orchestra della RAI, Milano (Giuletta Simionato - Rosina, Luigi Infantino - Almaviva, Giuseppe Taddei - Figaro), 1957 Maggio Musicale Fiorentino (Giuletta Simionato - Rosina, Alvinio Misciano - Almaviva, Ettore Bastianini - Figaro), 1957 Philharmonia Orchestra London (Maria Callas - Rosina, Luigi Alva - Almaviva, Tito Gobi - Figaro), 1958 Metropolitan Opera New York (Roberta Peters - Rosina, Cesare Valetti - Almaviva, Robert Merrill - Figaro), 1964 Orchestra Rossini di Napoli (Teresa Berganza - Rosina, Luigi Alva - Almaviva, Hermann Prey - Figaro), 1974 London Symphony Orchestra (Beverly Sills - Rosina, Nicolai Gedda - Almaviva, Sherrill Milnes - Figaro), 1987 Teatro Regio di Torino (Luciana Serra - Rosina, Rockwell Blake - Almaviva, Bruno Pola - Figaro), 1989 Metropolitan Opera New York (Kathleen Battle - Rosina, Rackwell Blake - Almaviva, Leo Nucci - Figaro), 1992 Chamber Orchestra of Europe, London (Kathleen Battle - Rosina, Frank Lopardo - Almaviva, Plácido Domingo - Figaro), 1997 Munich Radio Orchestra (Edită Gruberova - Rosina, Juan Diego Florez - Almaviva, Vladimir Chernov - Figaro), 2010 Royal Opera House (Joyce DiDonato - Rosina, Juan Diego Florez - Almaviva, Pietro Spagnoli - Figaro).

[Înapoi la cuprins](#)

66. Dama de Pică

Titlu: Dama de Pică (Pikovaya dama, The Queen of Spades, La Dame de Pique, Pique Dame)

Compozitor: Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893). Născut la Votkinsk, în Rusia Imperială, într-o familie cu o lungă descendență militară, tatăl său Ilya Petrovich Tchaikovsky a fost locotenent colonel, angajat la

Departamentul Minelor iar mama sa Alexandra Andreyevna avea în ascendență și origini franceze. Tchaikovsky a început lecțiile de pian la vârsta de cinci ani, iar la 10 ani a fost înscris la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg (2 ani pregătitori + 7 ani de studii). Începând cu anul 1855 tatăl său a finanțat și lecții particulare de muzică cu Rudolph Kunding. În anul 1861 Tchaikovsky s-a înscris în Societatea Muzicală Rusă, apoi în anul 1862 s-a înscris la Conservator, unde a studiat teorie muzicală cu Nikolai Zarembo și compoziție cu Anton Rubinstein. Majoritatea vieții sale a trăit ca burlac, cu excepția unei căsătorii ce a durat doar două luni, cu Antonina Miliukova, una dintre fostele sale studente. În anul 1884 Țarul Alexandru Romanov al III-lea i-a conferit Ordinul St. Vladimir, ordin ce includea și un titlu nobiliar ereditar. În sezonul 1889-1890 a funcționat ca director al Societății Muzicale din Rusia, iar începând cu anul 1887 a fost și dirijor la Balshoi Theatre. În anul 1892 Pyotr Tchaikovsky a fost votat ca membru al Academiei de Arte Frumoase din Franța, iar în anul următor a fost onorat de Universitatea din Cambridge cu un titlu onorific de Doctor în Muzică. Opere: Voevodul (1868), Undina (1869), Oprichnikul (1872), Vakula Fierarul (1874), Eugene Onegin (1878), Fecioara din Orleans (1879), Mazepa (1883), Cherevichki (1885), Vrajitoarele (1877), Dama de pică (1890), Iolanta (1891). Ballet: Lacul Lebedelor (1876), Frumoasa din Pădurea Adormită (1889), Spărgătorul de nuci (1892). Simfonii: Nr 1 (Winter Daydreams), Nr 2 (Little Russian), Nr 3 (Polish), Nr 4, Nr 5, Manfred, Nr 6 (Pathetique), Simfonie în E flat. Concerte: Piano Concerto Nr 1, Nr 2 Nr 3, Cello Concerto, Violin Concerto, Concert Fantazia. Opera sa mai include numeroase lucrări instrumentale, suite orchestrale, muzică de cameră, serenade, muzică corală sau aranjamente muzicale ale unor lucrări compuse de alți compozitori.

Libret: Modest Tchaikovsky (1850-1916). Modest Tchaikovsky, fratele mai mic al compozitorului, a fost dramaturg și libretist, licențiat în drept la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg. A scris trei piese de teatru (Predrassudki, Simfoniya, Den'v Peterburge) și șase librete de operă pentru: fratele său (The Queen of Spades, Iolanta), Sergei Rachmaninoff (Francesca da Rimini), Eduard Napravnik (Dubrovsky), Arseny Koreschenko (Ledyanoy dom), Anton Arensky (Nal'i Damayanty). A tradus sonete din William Shakespeare și a fost primul biograf al fratelui său. Libretul acestei opere se bazează pe nuvela cu același nume scrisă de poetul romantic Alexander Pushkin (1799-1837). Ivan Vsevolozhsky (1835-1890), pe atunci Director al Teatrelor Imperiale din Rusia, a făcut o mică schiță a spectacolului și l-a contactat în anul 1889 pe Piotr Tchaikovsky pentru a compune muzica. Compozitorul a terminat întreaga partitură în 44 de zile, la Florența. Nuvela lui Pushkin a mai inspirat alte două opere: La dame de pique (1850) compusă de Fromental Halevy și Pique Dame (1864) compusă de Franz von Suppe. Subiectul a fost exploatat în diverse alte formate și medii de prezentare, printre care: un film mut al lui Pyotr Chardyn (1910), un film mut al lui Yakov Protazanov (1916), un film Britanic produs de Thorold Dickinson (1949), un film sovietic regizat de Roman Tikhomirov (1960), un alt film sovietic regizat de Igor Maslennikov (1982) și două programe Radio produse de Peter Lorre (1947) și respectiv BBC Radio 4 (1997).

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 19 Decembrie 1890 la Mariinsky Theatre din Saint Petersburg, sub bagheta dirijorului Eduard Napravnik, cu tenorul Nikolay Figner în rolul lui Herman și soția sa, soprana Medea Mei-Figner în rolul Lizei. A urmat apoi premiera de la Kiev, două săptămâni mai târziu, la data de 31 Decembrie 1890. La Moscova, opera a debutat la 4 Noiembrie 1891, la Bolshoi Theatre, cu Marius Petipa și Lev Ivanov ca maeștri de balet. În afara Rusiei, primul spectacol a avut loc la Praga, la 11 Octombrie 1892, în prezența compozitorului, sub bagheta dirijorului Adolf Cech. La Viena, premiera spectacolului din anul 1902 a fost condusă de Gustav Mahler. Un al spectacol remarcabil, sub bagheta lui Serghei Rachmaninoff a fost pus în scenă la Moscova în anul 1904. În Statele Unite ale Americii, premiera de la Metropolitan Opera din New York a debutat tot sub bagheta lui Gustav Mahler, la data de 5 Martie 1910. În Anglia, spectacolul a debutat la Londra la data de 29 mai 1915, având ca vedetă pe Vladimir Rosing. Alte spectacole memorabile au fost înregistrate în secolul XX la: Milano 1961, Moscova (1966), Boston (1969), Moscova (1974), Berlin (1976), Kiev (1992), Amsterdam (1993), Munchen (2015). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Pikovaya Dama s-a cântat pe scenele lumii de 1197 ori, în 272 de producții diferite și a ocupat locul 41 în lista Operabase.

Roluri: Hermann (tenor), Conte Tomsky (baritone), Prințul Yeletsky (baritone), Tschekalinsky (tenor), Surin (bass), Tschaplinsky (tenor), Narumof (bass), Contesa (mezzo soprano), Liza, fiica ei (soprano), Pauline, prietena ei (soprano alto), Guvernanta (mezzo soprano), Macha, domnișoară (soprano), Corul (Copii, Soldați, Guvernante, Trecători, Invitați, Măști, Jucători)

Subiect: Saint Petersburg, prima jumătate a secolului al XIX-lea. Lupta binelui cu răul, în varianta sa aristocrată. Un tânăr ofițer s-a îndrăgostit de o tânără nobilă, logodită cu un prinț. Amenințând că se sinucide, tânărul reușește să câștige inima fetei, dar Prințul nu renunță atât de ușor. Ore de groază urmează să-și arate colții. Amenințată cu un pistol, pentru a dezvălui secretul său la masa de joc, bunica fetei face infart și moare. Fata dorește să-l ierte, dar puterea răului este mai mare decât dragostea ei. Fata se sinucide. Încrezător că a aflat secretul jocului de cărți, tânărul ofițer pariază întreaga sa avere împotriva Prințului. În locul As-ului, primește însă Dama de Pică și pierde jocul. Plin de remușcări, se sinucide. În lumea celor bogați, jocurile iubirii și cele ale banilor trebuie să respecte reguli nescrise.

Act 1 (La Saint Petersburg în Grădina de vară / În camera Lizei, cu o harfă)

Copii, dădace și guvernante cântă cu bucurie (Luminează, soare, strălucește ! ...Bucurați-vă, micuților dragălași ! ...Mulțumim Cerului pentru clipa de pace). Soldații în frunte cu comandantul lor mășcăluiesc cântând (Suntem aici să luptăm cu inamicii Rusiei). Scena 2 - Chekalinsky și Surin discută ultima lor seară la Casino (Ai jucat din nou toată noaptea ? ...Da, eram atât de plictisit...). Herman intră în scenă însoțit de Contele Tomsy. Contele îl întreabă pe Herman de ce este atât de mohorât (Ce este cu tine ...Sunt îndrăgostit ! Îndrăgostit ! ...Nu-i știu numele și poate n-am să-l aflu niciodată). Tomsy îl sfătuiește să ceară mâna fetei, dar Herman răspunde că fata are rang mai înalt decât el, nu este potrivit pentru ea și suferă. Trecătorii încep să cânte cu bucurie (În sfârșit Cerul ne-a trimis o zi cu soare ! ...Parcă am fi în Mai !). Herman subliniază încă o dată că dragostea lui este fără speranță. În scenă intră Prințul Yeletsky și îi anunță că este logodit și urmează să se căsătorească. Prințul jubilează în timp ce Herman se întristează (Ce zi fericită, te binecuvântează ! ...Ce zi nefericită, eu te blestem). În scenă intră doamna Contesă împreună cu Liza, pe care Yeletsky o prezintă ca viitoarea sa mireasă. Herman geme iar Liza este îngrijorată (Aceasta este doamna ! ...Vai, Dumnezeule ! ...Iată-l pe el din nou !). Contesa cere de la Tomsy informații despre Herman (Cine este ofițerul acela ? Ce om înspăimântător !). După ce doamnele se retrag, Tomsy și camarazii săi o bârfesc pe doamna Contesă (O vrăjitoare bătrână ...i se spunea Dama de Pică). Contele Tomsy spune cântând povestea ei (La Paris era o faimoasă vedetă ...Venus din Moscova ...petrecea nopți întregi la masa de joc ...a pierdut până la ultima lețcaie ...apoi a recâștigat toți banii ...știa cele trei cărți ...o cărțile, cărțile, cărțile !). Trecătorii cântă din nou (Ce repede a sosit furtuna, cine s-ar fi așteptat ?). Căzut pe gânduri, Herman se decide (Va fi a mea, a mea sau am să mor !). Scena 3 - Liza cântă la harfă acompaniată de Pauline (În seara asta ...cerul se înnebrește ...prieteni dragi, fără griji vă jucați). Guvernanta intră în scenă pentru a face liniște (În lumea bună, tinerele doamne trebuie să știe ce e potrivit și ce e drept). Rămasă singură, Liza se întristează (Visele mele din copilărie, toate m-ați părăsit ! ...acum sunt tristă și speriată, tremur toată, transpir !). Herman apare la balconul ei (De ce ești aici, nebunule ? ...Să-ți spun La Revedere ! ...un muribund te imploră ...Lasă-mă să mor, vreau să te binecuvântează). Contesa bate la ușă și Herman trebuie să se ascundă. După ce Liza rămâne singură, Herman continuă (Aș vrea să mor și să trăiesc cu tine ...Hotărește-mi soarta !). Reticentă, Liza până la urmă cedează (Nu ! Ai să trăiești ! ...Te iubesc ! Sunt a ta !).

Act 2 (Bal mascat în casa unui oficial guvernamental)

Invitații cântă și dansează (Cu bucurie și fericire, ne-am adunat aici, prieteni). Când Liza intră în sala de bal, Prințul Yeletsky îi face o declarație pasională de dragoste (Te iubesc, te iubesc peste măsură ...Sunt gata să fac orice pentru tine). Herman citește un bilețel de la Liza (...așteaptă-mă în hol, trebuie să te văd). Chekalinsky și Surin șoptesc lângă Herman (Nu ești tu al treilea, cel care împins de pasiune vrea să învețe cele trei cărți

câştigătoare ?). Petrecerea continuă cu un spectacol de muzică și dans executat de ciobănași și ciobănițe (Să facem ghirlande de flori, să ne bucurăm de frumusețea naturii !). Când Herman se întâlnește cu Liza, cei doi schimbă câteva vorbe de dragoste. Liza îi încredințează cheia de la dormitorul doamnei Contese, prin care se intră în camera ei (Sunt sclava ta ! La revedere). Spre entuziasmul general, Împărăteasa Ecaterina sosește la bal (Împărăteasa ! Majestatea Sa ! Aici, în persoană ! Ce onoare pentru casă !). Scena 2 - În dormitorul doamnei Contese, Herman se reculege (Îmi este poate frică ? Nu, m-am hotărât deja). Herman se ascunde după o perdea când doamna Contesă năvălește în dormitor însoțită de servitoare (Gata cu lingușelile voastre mincinoase ! Sunt obosită...foarte obosită). Când rămâne singură, Herman iese din ascunzătoare și cere să-i spună secretul ei (Aveți puterea să mă faceți fericit ! Secretul celor trei cărți ! Aveți încredere în mine ! Vorbiți !). Când Herman scoate pistolul dorind să o amenințe, doamna Contesă cade moartă. Liza intră în cameră alarmată de zgomot (A murit. Nu am reușit să-i aflu secretul ..Deci pentru asta ai venit aici ! Nu pentru mine !).

Act 3 (În dormitorul de la cazarmă/ Pe marginea unui canal / La masa de joc de la Casino)

Herman citește o scrisoare de la Liza (Nu cred că a-ți avut intenția ca bunica să moară, am să vă aștept diseară...). Herman este bântuit de gânduri întunecate (...Lumânările și suspinele ...și în acel coșciug bătrâna doamnă, nemișcată, fără viață...). În timp ce se întristează i se arată fantoma doamnei Contese (Salveaz-o pe Liza, însoară-te cu ea ...cele trei cărți în succesiune sunt ...Trei ...șapte ...as !). Scena 2 - Pe malul canalului, Liza îl așteaptă pe Herman (Știu că va veni și va înlătura orice suspiciune. Este o victimă circumstanțială). Herman apare (Uitate sunt lacrimile și suspinele, cu tine sunt din nou !). La scurt timp însă, cuvintele de dragoste se transformă în ceartă (Munți de aur mă așteaptă...Știu cele trei cărți ...Deci este adevărat, mi-am legat sufletul de un criminal, de un monstru !). Liza luptă pentru ultima ei șansă (Haide să mergem, vino cu mine, eu totuși am să te salvez ! ...Cine ești tu ? Nu te cunosc ! Du-te ! Du-te !). Liza aleargă spre malul canalului și se aruncă în apă. Scena 3 - Invitații sunt la masa de joc (Să bem și să ne bucurăm ! Viața este un joc !). Prințul Yeletsky apare pentru prima dată la masa de joc (Logodna mea s-a desfăcut. Nu mă întrebați nimic în plus. Am venit aici pentru răzbunare !). Tomsy cântă un cânte de petrecere (Dacă dragele de fete ar fi niște păsărelele ... eu m-aș face pom). Herman se apropie de masa de joc și vrea să parieze petruzeci de mii de ruble pe un singur joc. Chekalinsky împarte cărțile. Herman primește un trei, apoi un șapte...și jubilează (Ce este viața noastră ? E un joc ! Binele și răul sunt doar vise ! Munca și onoarea, povești femeiești !). Prințul Yeletsky acceptă pariul. Cea de a treia carte a lui Herman însă nu este un as ci Dama de Pică. Jocul este pierdut. Herman vede stafia Contesei (Bătrână vrăjitoare ! Tu aici ! ...Ce vrei ? Viața mea ? Atuncea ia-o, ia-o !). Într-un impuls Herman se înjunghie spunând (Prințe ! Iartă-mă Prințe ! ...Liza ? Oh ! Doamne ! Cum te iubesc, îngerul meu ! Zeița mea !). Apoi moare, Dumnezeu să-l ierte !

Momente și arii celebre: Act 1 - Luminează, soare, strălucește ! ...Bucurați-vă, micuților dragălași ! ...Mulțumim Cerului pentru clipa de pace (Corul), Suntem aici să luptăm cu inamicii Rusiei (Corul), Ai jucat din nou toată noaptea ? ...Da, eram atât de plictisit... (Chekalinsky, Surin), Ce este cu tine ...Sunt îndrăgostit ! Îndrăgostit ! ...Nu-i știu numele și poate n-am să-l aflu niciodată (Tomsy, Herman), În sfârșit Cerul ne-a trimis o zi cu soare ! ...Parcă am fi în Mai ! (Corul), Ce zi fericită, te binecuvântează ! ...Ce zi nefericită, eu te blestem (Yeletsky, Herman), Aceasta este doamna ! ...Vai, Dumnezeule ! ...Iată-l pe el din nou ! (Yeletsky, Herman, Liza), Cine este ofițerul acela ? Ce om înspăimântător ! (Contesa), O vrăjitoare bătrână ...i se spunea Dama de Pică (Surin, Tomsy), La Paris era o faimoasă vedetă ...Venus din Moscova ...petrecea nopți întregi la masa de joc ...a pierdut până la ultima lețcaie ...apoi a recâștigat toți banii ...știa cele trei cărți ...o cărțile, cărțile, cărțile ! (Tomsy), Ce repede a sosit furtuna, cine s-ar fi așteptat ? (Corul), Va fi a mea, a mea sau am să mor ! (Herman), În seara asta ...cerul se înnegrește ...prietenii dragi, fără griji vă jucați (Liza, Pauline), În lumea bună, tinerele doamne trebuie să știe ce e potrivit și ce e drept (Guvernanta), Visele mele din copilărie, toate m-ați părăsit ! ...acum sunt tristă și speriată, tremur toată, transpir ! (Liza), De ce ești aici, nebunule ? ...Să-ți spun La Revedere ! ...un muribund te imploră ...Lasă-mă să mor, vreau să te binecuvântează (Liza, Herman), Aș vrea să mor și să trăiesc cu tine ...Hotărește-mi soarta ! (Herman), Nu ! Ai să trăiești ! ...Te iubesc ! Sunt a ta ! (Liza, Herman). Act 2 - Cu bucurie și fericire, ne-am adunat aici, prietenii (Corul), Te iubesc, te iubesc peste măsură ...Sunt gata să fac orice pentru tine (Yeletsky), ...așteaptă-mă în hol, trebuie să te văd (Herman), Nu ești tu al treilea, cel care împins de pasiune vrea să învețe cele trei cărți câştigătoare ? (Chekalinsky, Surin), Să facem ghirlande de flori, să ne bucurăm de frumusețea naturii ! (Corul), Sunt sclava ta ! La revedere (Liza), Împărăteasa ! Majestatea Sa ! Aici, în persoană ! Ce onoare pentru casă ! (Corul), Îmi este poate frică ? Nu, m-am hotărât deja (Herman), Gata cu lingușelile voastre mincinoase ! Sunt obosită...foarte obosită (Contesa), Aveți

puterea să mă faceți fericit ! Secretul celor trei cărți ! Aveți încredere în mine ! Vorbiți ! (Herman), A murit. Nu am reușit să-i aflu secretul ...Deci pentru asta ai venit aici ! Nu pentru mine ! (Herman, Liza), Nu cred că a-ți avut intenția ca bunica să moară, am să vă aștept diseară... (Liza), ...Lumânările și suspinele ...și în acel coșciug bătrâna doamnă, nemișcată, fără viață... (Herman), Salveaz-o pe Liza, însoară-te cu ea ...cele trei cărți în succesiune sunt ...Trei ...șapte ...as !(Contesa), Știu că va veni și va înlătura orice suspiciune. Este o victimă circumstanțială (Liza), Uitate sunt lacrimile și suspinele, cu tine sunt din nou ! (Herman), Munți de aur mă așteaptă...Știu cele trei cărți ...Deci este adevărat, mi-am legat sufletul de un criminal, de un monstru ! (Herman, Liza), Haide să mergem, vino cu mine, eu totuși am să te salvez ! ...Cine ești tu ? Nu te cunosc ! Du-te ! Du-te ! (Liza, Herman), Să bem și să ne bucurăm ! Viața este un joc ! (Corul), Logodna mea s-a desfăcut. Nu mă întrebați nimic în plus. Am venit aici pentru răzbunare ! (Yeletsky), Dacă dragele de fete ar fi niște păsărelele ... eu m-aș face pom (Tomsy), Ce este viața noastră ? E un joc ! Binele și răul sunt doar vise ! Munca și onoarea, povești femeiești ! (Herman), Bătrână vrăjitoare ! Tu aici ! ...Ce vrei ? Viața mea ? Atuncea ia-o, ia-o ! (Herman), Prințe ! Iartă-mă Prințe ! ...Liza ? Oh ! Doamne ! Cum te iubesc, îngerul meu ! Zeița mea ! (Herman).

Balet: La premieră, Marius Petipa (1818-1910), un dansator, pedagog și choreograf din Franța a fost maestrul de balet al spectacolului. În anul 1994, la Teatrul Capitol din Salt Lake City a fost pusă în scenă o versiune de balet completă a spectacolului, produsă de Andre Prokovsky pe muzică adaptată de Guy Woolfenden după opera lui Tchaikovsky. O versiune de balet, condensată la 80 de minute a fost produsă și înregistrată pe disc în anul 2001 de către Gabriel Thibadeau și Orchestre des Grands Ballets Canadiens din Montreal. În Aprilie 2018, Liam Scarlett de la Royal Danish Theatre din Copenhaga a creat o altă versiune completă a spectacolului folosind nuvela lui Pushkin și muzica lui Tchaikovsky.

Discuri și înregistrări: 1961 La Scala, Milano (Sanzogno Nino - conductor, Annaloro Antonio - Herman, Gencer Leyla - Liza, Bruscantini Sesto - Yeletsky, Radev Mariana - Countess), 1966 Bolshoi Theatre, Moscova (Khaikin Boris - conductor, Anjaparidze Zurab - Herman, milashkina Tamara - Liza, Mazurok Yury - Yeletsky, Levco Valentina - Countess), 1969 Boston Symphony Orchestra (Adler Peter Herman - conductor, Khanzandian Vahan - Herman, Mandac Evelyn - Liza), 1974 Bolshoi Theatre, Moscova (Mark Ermler - conductor, Marusin Yury - Herman, Gustafson Nancy - Liza), 1976 Deutsche Gramophon, Berlin (Mstislav Rostropovitch - conductor, Peter Gougaloff - Herman, Galina Vishnevskaya - Liza, Brend Weikl - Yeletsky, Regina Resnik - Countess, Dan Iordachescu - Tomsy, Hanna Schwartz - Pauline), 1992 Kirov Theatre Orchestra, Saint Petersburg (Gergiev Valery - conductor, Grigorian Gegam - Herman, Gulegyna Mariya - Liza), 1993 Philips Records, Amsterdam (Valery Gergiev - conductor, Gegam Grigorian - Herman, Mariya Guleghina - Liza, Vladimir Chernov - Yeletsky, Irina Arkhipova - Countess, Nikolai Putilin - Tomsy, Olga Borodina - Pauline), 2014 Bavarian Radio Symphony Orchestra, Munchen (Mariss Jansons - conductor, Didyk Misha - Herman, Serjan Tatiana - Liza)

[Înapoi la cuprins](#)

67. Flautul Fermecat

Titlu: Flautul Fermecat (Die Zauberflöte, The Magic Flute)

Compozitor: Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Născut la Salzburg, tatăl său Leopold Mozart (1719-1787) a fost compozitor, kapellmeister și profesor, iar mama sa Ana Maria Pertl (1720-1778) era fiica lui Nicolaus Pertl prefectul deputat din Hildenstein. A fost cel mai mic dintre cei șapte copii ai familiei, dintre care cinci au murit în copilărie. Împreună cu sora sa mai mare Maria Anna Mozart (1751-1829), copii au fost exhibați ca muzicieni încă de la vârsta de cinci ani. Între anii 1762 - 1768 familia Mozart a susținut un turneu de concerte la curțile regale din Munchen, Mannheim, Paris, Londra, Haga, Zurich, Vienna. Între anii 1769 - 1773 Mozart a călătorit frecvent în Italia unde a fost acceptat ca membru al Academiei Filarmonice din Bologna. În anul 1773 a fost angajat în Salzburg ca muzician la curtea Prințului Arhiepiscop Hieronymus Colloredo. Cariera sa la Vienna

a început în anul 1781 sub patronajul Împăratului Joseph al II-lea de Habsburg și în scurt timp s-a instalat în poziția de cel mai bun pianist din Viena. În anul 1777 a fost onorat de Papa Clement al XIV-lea cu titlul de Cavaler al Ordinului Lâna de Aur. În anul 1782 s-a căsătorit cu Constanze Weber (1762-1842), și ea membră a unei familii de muzicieni, iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii, dintre care doar doi au supraviețuit. Începând cu anul 1787 Împăratul Joseph al II-lea l-a angajat în serviciul său pentru a compune muzică de cameră, cu un salariu anual de 800 de florini. Operes: Die Schuldigkeit des ersten Gebots (1767), Apollo et Hyacinthus (1767), Bastien und Bastienne (1768), La finta semplice (1768), Mitridate, re din Ponto (1770), Ascanio în Alba (1771), Il sogno di Scipione (1772), Lucio Silla (1772), La finta giardiniera (1774), Il re pastore (1775), Thamos, König in Ägypten (1779), Zaide (1779), Idomeno, re di Creta (1781), Die Entführung aus dem Serail (1782), L'oca del Cairo (1784), Lo sposo deluso (1784), Der Schauspieldirektor (1786), Le Nozze di Figaro (1786), Don Giovanni (1787), Così fan Tutte (1790), Der Stein der Weisen (1790), La clemenza di Tito (1791), Die Zauberflöte (1791). Opera sa include peste 600 de compoziții pentru: muzică simfonică, concerte, muzică de cameră, muzică pentru operă sau muzică corală.

Libret: Emanuel Schikaneder (1751-1812). Născut cu numele de Johann Schickender, Emanuel Schikaneder a fost un actor, interpret, dramaturg și impresar din Germania, fondator al Theater an der Wien, unul dintre cei mai proeminenți oameni de teatru ai epocii sale. A scris și compus integral două opere (Die Lyranten, Das Urianische Schloss), trei piese de teatru (Das abgebrannte Haus, Der Fleischhauer von Odenburg, Die Fiaker in Wien) și 10 librete, printre care Die Zauberflöte, Der Stein der Weisen, Der Spiegel von Arkadien, Babylons Pyramiden, Das Labyrinth, Der Tiroler Wastel, Vestas Feuer. Opera Flautul Fermecat a culminat pe scena de la Theater auf der Wieden după o serie întreagă de opere inspirate din basme, iar Schikaneder a jucat el însuși rolul lui Papageno, un personaj comic vulgar, parțial stupid. Libretul a avut la bază o baladă populară, dar și o serie de surse literare, printre care: romanul medieval Yvain al lui Chretien de Troyes, nuvela Life of Sethos a lui Jean Terrasson, un eseu intitulat On the mysteries of the Egyptians a lui Ignaz von Born, un volum de basme intitulat Dschinnestan publicat de Christoph Martin Wieland. O parte dintre personaje au fost prezente anterior în piesele de teatru Oberon și Der Stein der Wissen ale lui Schikaneder. Partitura integrală a fost publicată pentru prima dată la 13 Septembrie 1815. Există numeroase versiuni ale operei modificate special pentru copii, cu decoruri și costume alese în consecință.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 30 Septembrie 1791 la Theater auf dem Wieden, situat lângă Viena. Mozart a condus orchestra, iar cumnata sa Josepha Hofer a cântat rolul Reginei Noptii. Tenorul Benedikt Schack a fost distribuit în rolul principal, iar Emanuel Schikaneder a cântat rolul lui Papageno. Două luni mai târziu, Mozart a murit după ce a suferit o febră severă cu o erupție miliară. În luna Noiembrie a anului 1792 opera a sărbătorit deja cel de al 100-lea spectacol cu Flautul Fermecat. În afara Vienei, opera s-a cântat pentru prima dată la Lemberg (Lvov, Ucraina) la data de 21 Septembrie 1792, apoi la Praga. A urmat apoi un marș triumfal prin toate sălile de operă din Germania. Înainte de anul 1800 spectacolul a fost deja pus în scenă în 59 de orașe, iar la New York a ajuns pentru prima dată în anul 1833. Uvertura de la Flautul Fermecat a fost una dintre lucrările orchestrale supreme în decursul secolului al XIX-lea. În secolul XX, spectacole notabile au fost înregistrate pe disc sau pe bandă magnetică la: Viena (1937, 1941, 1949, 1950, 1955, 1959, 1960, 1964, 1969, 1982, 1990), Berlin (1937, 1954, 1964, 1980, 2009), New York (1942, 1956, 1991), Roma (1953), Londra (1960, 1978, 1989, 1990, 2003), Dresda (1968, 1970, 1984), Hamburg (1971), München (1972, 1983), Stockholm (1975, 1989), Zurich (1987, 2000, 2007), Toronto (1990), Edinburgh (1991), Budapesta (1993), Caen (1995). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Flautul fermecat s-a cântat pe scenele lumii de 3318 ori, în 552 de producții diferite și a ocupat locul 3 în lista Operabase.

Roluri: Tamino (tenor), Papageno (baritone), Pamina (Soprano), Regina Noptii (soprano coloratura), Sarastro (bass), Trei doamne (2 sopranos, mezzo sporano), Monostatos (tenor), Trei băieți (tremble, alto, mezzo soprano), Preotul din templu (bass baritone), Trei preoți (tenor, 2 basses), Papagena (soprano), Doi soldați în armură (tenor, bass), Trei sclavi (2 tenors, bass), Corul (preoți, femei, locuitori, sclavi)

Subiect: Este visul unui băiat tânăr. Îndrăgostit de o fată, dar și de muzică, învățătură și religie, băiatul cade sub vraja Reginei Noptii cu mrejele sale înșelătoare. Lumina și întunericul, bărbații și femeile, binele și răul se luptă unii împotriva celorlalți. Dar când Soarele strălucește din nou, Regina Noptii își pierde puterea și coșmarul se termină. Dragostea depășește toate obstacolele, cei doi îndrăgostiți cunosc în sfârșit sacra uniune matrimonială. Însă, dată cu căderea nopții, ciclul va reîncepe.

Uvertura

Act 1 (Un ținut stâncos cu câțiva arbori și un templu circular / O cameră splendidă în stil Egiptean / Trei temple: Templul Înțelepciunii, Templul Rațiunii, Templul Naturii)

Atacat de un șarpe, Tamino leșină. Din templu ies în apărarea lui trei doamne cu săbii argintii (Să mori, monstrule, de otrava ta ! ...Să ne grăbim să-i ducem Reginei vestea cea nouă). Doamnele se îndepărtează iar în scenă intră Papageno cu o colivie mare pentru păsări în spinare (Eu sunt păsărarul, sunt veșnic vesel, tra la la ! ...dacă toate fetele ar fi doar ale mele). Cele trei doamne se întorc cu portretul unei tinere fete iar Tamino se entuziasmează (Oh, dacă aş putea să o găsesc ! Dacă ar putea doar să stea în fața mea !). Regina intră în scenă și îl conjură (O nu tremura iubite fiu fiica mea mi-a fost răpită ...tu ai să mergi să o salvezi). Regina dispăre iar cele trei doamne îi ofero lui Tamino un flaut (Acest flaut magic te va proteja ...îți va da putere să alungi toate tristețile lumii). Doamnele îl anunță pe Papageno că a fost ales să-l însoțească pe prinț până la castelul lui Sarastro și îi oferă niște clopoței din argint. Apoi cele trei doamne se îndepărtează spunând că trei băieți îi vor conduce la castel. Scena 2 - Monostratos intră în scenă, urmat de Pamina și sclavii ei (Micuța mea porumbiță, pășește te rog ...Oh, ce suferință ! Ce durere !). Papageno intră pe fereastră și Monostratos dispăre. Papageno îi spune fetei că un prinț frumos, trimis de mama sa, urmează să o salveze. Cei doi cântă împreună (Un bărbat care simte iubirea trebuie să aibă o inimă bună ...de dragoste ne bucurăm și pentru dragoste trăim). Scena 3 - Cei trei băieți îl conduc pe Tamino (Această cale te conduce spre al tău țel ...fii iute, răbdător, discret). Tamino se îmbărbătează (...e nobil scopul meu, direct și pur ...eu pe Pamina trebuie să o salvez). Este întâmpinat de un preot (Ce cauți tu în acest sfânt locaș ? ...Ce ține de Iubire și Virtute). Nedumerit, preotul îl întreabă (Ai fost oare înșelat de o femeie ? Puțin fac femeile, bârfesc însă mult). Tamino este însă ferm (Unde este cea pe care a-ți furat-o ?). Rămas singur, Tamino cântă la flaut iar păsările și animalele se adună să-l asculte (Ce puternică este muzica ta magică, dulce flaut ...până și animalele sunt bucuroase). Tamino iese din scenă. Intră Pamina cu Papageno. Papageno sună clopoței iar Tamino răspunde la flaut. Apare Monostratos (Aduceți-mi cătușe și săbii, așteptați doar puțin să vă-nvăț eu maniere !). Papageno continuă să sune din clopoței iar Monostratos este fermecat și iese din scenă împreună cu sclavii săi (Sună atât de frumos, sună atât de bine ! La ra la la la la ra). Sarastro intră în scenă aclamat de supușii săi (Răsari, fii bun și vesel, fii iubit ...pe altul tu-l iubești profund). Pamina încearcă să se apere, dar este în zadar (Sunt legată de datoria mea filială, deoarece mama mea ...este doar o femeie arogantă. Un bărbat trebuie să conducă inima ta). Tamino intră în scenă și o îmbrățișează pe Pamina. Sarastro ordonă să fie arestați (Duce-ți cei doi străini în templul nostru, spre a fi judecați).

Act 2 (O oază. Arbori argintii cu frunze de aur. Cornul abundenței umplut cu aur / În fața templului din Nord, noaptea / O grădină / Un hol / Interiorul unei piramide / Doi munți și o cascadă)

Sarastro mășăluiește în fruntea unei procesiuni de preoți. Tamino a trecut de partea lui și a fost recompensat cu mâna Paminei (O, Isis și Osiris, dăruieți spiritul înțelepciunii noului cuplu !). Scena 2 - Tamino și Papageno sunt eliberați doar după ce depun în fața preoților jurăminte de fidelitate (Să vă păziți de șiretlicurile femeiești e prima datorie în Ordinul nostru). Preoții pleacă. Regina Noptii apare însoțită de doamnele ei și încearcă să le

recâștîge încrederea (Există multe zvonuri despre căile vicioase ale acestor preoți !). Dar Tamino și Papageno au jurat să nu mai vorbească cu femeile. Scena 3 - Pamina doarme întinsă într-o trăsură. Monstratos o păzește meditând (Fiecare creatură simte bucuria iubirii ... în afară de mine ...fiincă omul negru este urât !). Regina Noptîii o vizitează pe fiica sa și oferă pe ascuns un pumnal ca să-l ucidă pe Sarastro (Dacă Sarastro nu moare de mîna ta, tu nu mai ești fiica mea). Sarastro apare însă și complotul este dizolvat (În templele acestea sacre, răzburarea nu-și are locul !). Scena 4 - Deghizată ca femeie bătrînă și urâtă, Papagena stă de vorbă cu Papageno. Cei trei băieți aduc flautul fermecat și clopoței din argint (Fi-ți bine veniți muritorilor, a doua oară, în locașul lui Sarastro !). Tamino cîntă la flaut și Pamina sosește atrasă de sunet (Ah, simt cum bucuria iubirii m-a părăsit pentru totdeauna !). Scena 5 - Răsăritul fiind aproape, preoții cîntă (...cîrînd el va fi dedicat cu totul Ordinului nostru ...cîrînd el va fi demn de noi). Pamina încearcă să vorbească cu Tamino, dar el își respectă jurămîntul (Oh, dacă m-ai fi iubit așa cum te iubesc eu ...Pamina, acum eu trebuie să plec ! Ce amară este despărțirea !). După ce se despart, Papageno rămîne singur și începe să cînte la clopoței (O iubită sau o soție este ceea ce Papageno vrea). Femeia cea bătrînă dansează pentru el și Papageno este de acord să-i fie credincios. Papagena renunță la mască și apare în fața lui așa cum este, plină de pene ca și el. Papageno trebuie însă să dovedească dacă este demn de ea. Cei trei băieți o bîrfesc pe Pamina (O torturează tristețea dragostei respinse). Pamina apare cu pumnalul în mînă (Doresc să mor, pentru bărbatul pe care nu pot să-l urăsc niciodată, niciodată). Băieții o conduc imediat la Tamino. Scena 6 - Doi bărbați în armură îl călăuzesc pe Tamino cîntînd (...cel ce moartea o sfidează, prin foc, prin apă și prin aer va fi purificat). Cînd apare Pamina, oștenii îi permit să vorbească cu ea (Pamina mea ! Oh, ce fericire ...Oriunde vei merge, am să fiu alături de tine). Papageno sună din clopoței (Micuță soție ! porumbița mea ! frumoasa mea ! ...Papagena, iubită porumbiță !). Papagena apare și amîndoi sunt fericiți. Scena 7 - Pamina și Tamino, Papageno și Papagena, cei trei băieți, Regina Noptîii, cele trei doamne, Monstratos, cu toții intră în templu. O lumină puternică strălucește și pămîntul îi înghite pe Monstratos, doamnele și Regina Noptîii (Puterea noastră s-a sfărîmat, suntem alcătuiți din noapte eternă). Sarastro conduce ceremonia de căsătorie (Razele soarelui au alungat noaptea ...Trăiască cei inițiați ! Mulțumim ție, Isis).

Momente și arii celebre: Act 1 - Să mori, monstrule, de otrava ta ! ...Să ne grăbim să-i ducem Reginei vestea cea nouă (Trei doamne), Eu sunt păsărarul, sunt veșnic vesel, tra la la ! ...dacă toate fetele ar fi doar ale mele(Papageno), Oh, dacă aș putea să o găsesc ! Dacă ar putea doar să stea în fața mea ! (Tamino), O nu tremura iubite fiu fiica mea mi-a fost răpită ...tu ai să mergi să o salvezi (Regina Noptîii), Acest flaut magic te va proteja ...îți va da putere să alungi toate tristețile lumii (Trei doamne), Micuța mea porumbiță, pășește te rog ...Oh, ce suferință ! Ce durere ! (Monstratos, Pamina), Un bărbat care simte iubirea trebuie să aibă o inimă bună ...de dragoste ne bucurăm și pentru dragoste trăim (Pamina, Papageno), Această cale te conduce spre al tău țel ...fii iute, răbdător, discret (Trei băieți), ...e nobil scopul meu, direct și pur ...eu pe Pamina trebuie să o salvez (Tamino), Ce cauți tu în acest sfînt locaș ? ...Ce ține de Iubire și Virtute (Priest, Tamino), Ai fost oare înșelat de o femeie ? Puțin fac femeile, bîrfesc însă mult (Preotul), Unde este cea pe care a-ți furat-o ? (Tamino), Ce puternică este muzica ta magică, dulce flaut ...pînă și animalele sunt bucuroase (Tamino), Aduceți-mi cătușe și săbii, așteptați doar puțin să vă-nvăț eu maniere ! (Monstratos), Sună atît de frumos, sună atît de bine ! La ra la la la la la (Monstratos), Răsari, fii bun și vesel, fii iubit ...pe altul tu-l iubești profund (Sarastro), Sunt legată de datoria mea filială, deoarece mama mea ...este doar o femeie arogantă. Un bărbat trebuie să conducă inima ta (Pamina, Sarastro), Duce-ți cei doi străini în templul nostru, spre a fi judecați (Sarastro) Act 2 - O, Isis și Osiris, dăruieți spiritul înțelepciunii noului cuplu ! (Sarastro), Să vă păziți de șiretlicurile femeiești e prima datorie în Ordinul nostru (Priests), Există multe zvonuri despre căile vicioase ale acestor preoți ! (Trei doamne), Fiecare creatură simte bucuria iubirii ... în afară de mine ...fiincă omul negru este urât ! (Monstratos), Dacă Sarastro nu moare de mîna ta, tu nu mai ești fiica mea (Regina Noptîii), În templele acestea sacre, răzburarea nu-și are locul ! (Sarastro), Fi-ți bine veniți muritorilor, a doua oară, în locașul lui Sarastro ! (Trei băieți), Ah, simt cum bucuria iubirii m-a părăsit pentru totdeauna ! (Pamina), ...cîrînd el va fi dedicat cu totul Ordinului nostru ...cîrînd el va fi demn de noi (Preoții), Oh, dacă m-ai fi iubit așa cum te iubesc eu ...Pamina, acum eu trebuie să plec ! Ce amară este despărțirea ! (Pamina, Tamino), O iubită sau o soție este ceea ce Papageno vrea (Papageno), O torturează tristețea dragostei respinse (Trei băieți), Doresc să mor, pentru bărbatul pe care nu pot să-l urăsc niciodată, niciodată (Pamina), ...cel ce moartea o sfidează, prin foc, prin apă și prin aer va fi purificat (Doi bărbați în armură), Pamina mea ! Oh, ce fericire ...Oriunde vei merge, am să fiu alături de tine (Tamino, Pamina), Micuță soție ! porumbița mea ! frumoasa mea ! ...Papagena, iubită porumbiță ! (Papageno), Puterea noastră s-a sfărîmat, suntem alcătuiți din noapte eternă (Corul), Razele soarelui au alungat noaptea ...Trăiască

cei inițiați ! Mulțumim ție, Isis (Corul)

Balet: O versiune de balet completă a spectacolului a fost reimaginată pe muzica lui Mozart de choreograful și producătorul Stephen Mills, împreună cu compozitorul și profesorul de muzică de la Universitatea Texas. Transformat într-un spectacol de 90 de minute, Flautul Fermecat a fost pus în scenă la Austin Ballet, începând cu luna Mai 2011. O altă versiune de balet completă a fost produsă în anul 2018 la Teatrul pentru Balet Clasic Rusesc de la Kremlin Moscova de către directorul său artistic, choreograful Andrey Petrov. Pe muzica lui Mozart cu libretul lui Schikaneder, costumele au fost produse de Olga Polyanskaya iar dintre dansatori soliști au fost : Natalia Balahnicheva, Alexander Timofeev, Irina Ablitsova și Mikhail Martynyuk. Majoritatea spectacolelor de operă includ și unul sau mai multe momente de balet, cel mai frecvent pentru dansul lui Papageno cu Papagena. Un spectacol de balet comic complet diferit dar cu același nume, într-un singur act fără nici o legătură cu opera, a fost pus în scenă în anul 1893 de choreograful Lev Ivanov pe muzica lui Riccardo Drigo, la Teatrul Imperial Mariinsky din Saint Petersburg.

Discuri și înregistrări: 1937 Vienna Philharmonic (Helge Rosvaenge - Tamino, Jarmila Novotna - Pamina, Alexander Kipnis - Sarastro, Julia Osvath - Regina Noptii, Willi Domgraf - Papageno), 1953 RAI, Roma (Nicolai Gedda - Tamino, Elisabeth Schwartzkopf - Pamina, Mario Petri - Sarastro, Rita Streich - Regina Noptii, Giuseppe Taddei - Papageno), 1956 Metropolitan Opera, New York (Brian Sullivan - Tamino, Maria Stader - Pamina, Kim Borg - Sarastro, Rita Streich - Regina Noptii, Dietrich Fischer Dieskau - Papageno), 1964 Berliner Philharmoniker (Fritz Wunderlich - Tamino, Evelyn Lear - Pamina, Franz Crass - Sarastro, Roberta Peters - Regina Noptii, Dietrich Fischer Dieskau - Papageno), 1970 Staatskapelle Dresden (Peter Schreier - Tamino, Helen Dontah - Pamina, Theo Adam - Sarastro, Sylvia Getzty - Regina Noptii, Gunther Leib - Papageno), 1980 Wiener Philharmoniker (Eric Tappy - Tamino, Ileana Cotrubas - Pamina, Martti Talvela - Sarastro, Zdzisława Donath - Regina Noptii, Christian Boesch - Papageno), 1983 Bayerischer Staatsoper (Francesco Araiza - Tamino, Lucia Popp - Pamina, Kurt Moll - Sarastro, Edit Grubenova - Regina Noptii, Wolfgang Brendel - Papageno), 1987 Zurich Opera (Hans Peter Blochwitz - Tamino, Barbara Bonney - Pamina, Matti Salminen - Sarastro, Edit Grubenova - Regina Noptii, Anton Scharinger - Papageno), 1990 London Classical Players (Anthony Rolfe Johnson - Tamino, Dawn Upshaw - Pamina, Cornelius Hauptmann - Sarastro, Beverly Hoch - Regina Noptii, Andreas Schmidt - Papageno),

[Înapoi la cuprins](#)

68. Lucia de Lammermoor

Titlu: Lucia de Lammermoor (Lucia di Lammermoor)

Compozitor: Gaetano Donizetti (1797-1848). Născut la Bergamo, în Italia, tatăl său Andrea Donizetti (1765-1835) a fost un comerciant bogat, proprietarul casei de amanet din oraș, iar mama sa Domenica Nava (1765-1836) călca și apreta rochii de bal. La vârsta de 9 ani, Donizetti a devenit protejatul compozitorului german Johann Simon Mayr (1763-1845), Maestro di Capella la Catedrala din Bergamo. În anul 1810, la vârsta de 13 ani a fost acceptat la școala locală de arte, denumită Academia Carrara. În anul 1816 a primit o bursă școlară de studiu pentru Liceo Musicale din Bologna unde a studiat cu Padre Stanislao Mattei (1750-1825), un călugăr franciscan, compozitor, muzicolog și profesor de muzică. S-a căsătorit în anul 1828 cu Virginia Vasseli (1799-1837) iar fructul căsătoriei lor au fost trei copii, dar nici unul nu a supraviețuit până la vârsta adultă. Fratele său, Giuseppe Donizetti (1788-1856) a fost numit în anul 1828 Instructor General pentru Muzica Otomană Imperială la curtea Sultanului Mahmud al II-lea (1808-1839). În anul 1897, Teatro Nuovo din Bergamo și-a schimbat numele în Teatro Gaetano Donizetti pentru a aniversa o sută de ani de la nașterea compozitorului. În același an, lângă teatru, în grădina publică din Piazza Cavour a fost dezvelit și un Monument dedicat lui Donizetti. Opere: : Il Pigmaliione (1816), Enrico di Porgogna (1818), Una follia (1818), Il falegname di Livornia (1819), Le nozze in villa (1820), Zoraida di Granata (1822), La zingara (1822), La lettera anonima (1822), Chiara e Serafina (1822), Alfredo il grande (1823), Il fortunato inganno (1823), Emilia di Liverpool (1824), Alahor in Granata (1826), Don Gregorio (1826), Elvida (1826), Gabriella di Vergy (1826), Olivo e Pasquale (1827), Otto mesi in

due ore (1827), Il borgomastro di Saardam (1827), Le convenienze teatrali (1827), L'esule di Roma (1828), Alina, regina di Golconda (1828), Gianni di Calais (1828), Il peria (1829), Il giovedì grasso (1829), Elisabetta al castello di Kenilworth (1829), I pazzi per progetto (1830), Anna Bolena (1830), Gianni di Parigi (1831), Francesca di Foix (1831), Fausta (1832), Ugo, conte di Parigi (1832), L'elisir d'amore (1832), Sancia di Castiglia (1832), Il furioso all'isola di Dan Domingo (1833), Parisina (1833), Torquato Tasso (1833), Lucrezia Borgia (1833), Rosamonda d'Inghilterra (1834), Maria Stuarda (1834), Gemma di Vergy (1834), Marino Faliero (1835), Lucia di Lammermoor (1835), Belisario (1836), Il Campanello di Notte (1836), Betly, o La Papanna svizzera (1836), L'assedio di Calais (1836), Pia de'Tolomei (1837), Roberto Devereux (1837), Maria de Rudenz (1838), Poliuto (1848), Le duc d'Albe (1839), L'ange de Nisida (1839), Les Martyrs (1840), La fille du regiment (1840), La favorite (1840), Adelia (1841), Rita (1841), Maria Padilla (1841), Linda di Chamounix (1842), Caterina Cornaro (1844), Don Pasquale (1843), Maria di Rohan (1843), Dom Sebastine (1843). Printre compozițiile sale (peste 600) se mai numără: lucrări corale (Ave Maria), lucrări orchestrale, concerte, muzică de cameră, quartete pentru coarde, lucrări pentru pian.

Libret: Salvatore Cammarano (1801-1852). Salvatore Cammarano a fost un dramaturg și libretist din Italia. Pentru Donizetti a scris 8 librete de operă: Lucia di Lammermoor (1835), L'assedio di Calais (1836), Belisario (1836), Pia de' Tolomei (1837), Roberto Devereux (1837), Maria de Rudenz (1838), Poliuto (1838), Maria di Rohan (1843). Pentru Giuseppe Verdi a scris 4 librete (Alzira, La Battaglia di Legano, Luisa Miller, Il trovatore - neterminat). A mai scris librete pentru numeroși alți compozitori din Italia, printre care: Egidio Vignozzi, Giuseppe Persiani, Giuseppe Staffa, Felice Romani, Severio Mercadante, Luigi Cammarano, Giuseppe Lillo, Alessandro Nini, Giovanni Pacini, Federico Ricci, Achille Peri, Vincenzo Battista, Nicola De Giosa. Libretul pentru această operă are la bază nuvela lui Sir Walter Scott intitulată The Bride of Lammermoor, publicată în anul 1819. Intriga se bazează pe fapte reale. În incident tragic a încheiat o poveste de dragoste ce a dezbinat familiile Dalrymple și Rutherford din Sud-Estul Scoției. Sir Walter Scott a aflat povestea de la mama lui, Anne Rutherford, o descendentă îndepărtată a familiei Rutherford.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la Teatro di San Carlo din Napoli, la data de 26 Septembrie 1835. Rolul Luciei a fost cântat de soprana de coloratură Fanny Tacchinardi Persiani, Sir Edgardo de Ravenswood a fost interpretat de tenorul Gilbert Duprez, iar în rolul lui Sir Enrico Ashton a fost distribuit baritonul Domenico Cosselli. La Napoli au urmat alte 18 spectacole în 1835, 4 spectacole în 1836, 16 spectacole în 1837 și așa mai departe. La Londra, premiera operei a avut loc la data de 5 aprilie 1938 iar cea de la Paris a fost pusă în scenă la Theatre de la Renaissance, la data de 6 August 1839. În Statele Unite ale Americii, premiera operei a avut loc în anul 1841, la 28 Decembrie. La Opera Metropolitană din New York, între anii 1903 și 1972 Lucia de Lammermoor s-a cântat în fiecare stagiune. Maria Callas a înregistrat o interpretare celebră în anul 1952 la Opera La Scala din Milano, iar Joan Sutherland a înregistrat un spectacol memorabil în anul 1959 la Royal Opera House din Londra. Alte spectacole remarcabile au fost înregistrate pe disc, sau au fost filmate la: Milano (1929, 1953, 1955, 1959, 1992), Mexico City (1952), Florența (1953, 1983), Roma (1957, 1961, 1965, 1971), Londra (1959, 1970, 1976, 1983), Tokyo (1967), New York (1982), Sydney (1986), Hanover (1997), Lyon (2002), Bergamo (2006). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Lucia de Lammermoor s-a cântat în întreaga lume de peste 1000 de ori, în 254 de producții diferite și a ocupat locul 21 în lista Opera Base.

Roluri: Lucia (soprano coloratura), Lord Enrico Ashton, fratele ei (baritone), Sir Edgardo de Ravenswood (tenor), Lord Arturo Bucklaw, logodnicul Luciei (tenor), Raimondo Bidebent, un preot Calvinist (bass), Alisa, menajera Luciei (mezzo soprano), Normanno, maestrul de vânătoare (tenor), Corul (cavaleri, doamne, invitați la nuntă, hăitași și servitori)

Subiect: Scoția, la sfârșitul secolului al XVI-lea. Romeo și Julieta cu o puternică aromă scoțiană. Un spectacol iconic pentru toate operele bel canto.

Act 1 (În grădinile castelului / În parc)

Hăițașii răscolesc fiecare colțișor din grădină. Lordul Enrico află de la Normanno că sora lui Lucia se întâlnește în secret cu cineva. Într-o dimineață, ea a fost atacată prin surprindere de un taur și acel om i-a salvat viața (Un bărbat al cărui nume a rămas secret ...și Lucia ? ...S-a îndrăgostit de el). Hăițașii raportează că l-au identificat pe cel căutat (...un șoimar ne-a spus numele său ...Edgardo). Enrico dorește însă ca Lucia să se mărite cu cineva care va stabiliza situația financiară a familiei (Nu doresc compasiune ...vorbește-mi despre răzbunare și am să te aud). Scena 2 - Lucia îl așteaptă pe Edgardo împreună cu Alicia (Fântâna aceasta ...Un Ravenswood și-a omorât aici iubita ...Ascultă. În beznă nopții ...parcă mă cheamă la ea). Alicia crede că visul ei este un semn rău, dar Lucia este sigură pe ea (El aduce lumină în sufletul meu). Edgardo intră în scenă cu o veste importantă (Trebuie să ridic pânzele spre Franța, trebuie să lucrez pentru viitorul Scoției). Înainte de plecare, cei doi schimbă inele de logodnă (Să juri aici etern, în fața Cerului, că vei fi mireasa mea ...destinul meu îl leg de al tău, sunt logodnicul tău ...iar eu sunt a ta). Cei doi trebuie însă să se despartă (Când ai să te gândești la mine ...să verși o lacrimă amară peste acest inel).

Act 2 (În castel în camera lui Enrico / Holul cel mare din castel)

Enrico o așteaptă pe sora lui (Aștept cu nerăbdare să accept distinsa propunere). Normanno intră și raportează că a interceptat toate scrisorile lui Edgardo și a scris un raport fals din care rezultă că Edgardo este acum înflăcărat după o altă fată. Lucia intră în scenă, nefiresc de palidă (Dumnezeu să-ți ierte cruzimea inumană). Enrico îi înmânează raportul. Lucia este devastată (Oh, ce mizerie ! ...toate speranțele, viața mea, m-am rugat pentru o singură inimă, clipa morții mă învăluie !). Enrico trece însă la atac (Arturo este singurul care mă poate salva de ruină ...Trebuie să mă salvezi). Cu ochii în lacrimi, Lucia se roagă Cerului (Dumnezeule etern, ia-mi această viață fără de speranță). Scena 2 - Enrico împreună cu curtenii săi, doamne și domni, îl întâmpină pe invitatul serii (Pentru dumneavoastră, ne-am adunat cu toții, să ne bucurăm). Lord Arturo este benevolent (Am venit aici ca prieten, frate și protector). Enrico îi explică lui Arturo că Lucia este încă devastată și jelește moartea mamei ei. Lucia sosește și semnează contractul de căsătorie alături de Arturo (Vă rog să acceptați jurămintele mele de tandră iubire). Pentru sine, Lucia însă se întristează (Mi-am semnat certificatul de deces). Se aude un zgomet și în scenă intră Edgardo, trăgându-și sabia de sub pelerină (Am să mor, dar și alt sânge va curge lângă al meu). Părintele Raimondo poruncește (Prin mine Dumnezeu vorbește, în toată Măreția Sa ...coboară sabia și mânia ta). Apoi Raimondo îi arată certificatul de căsătorie iar Lucia confirmă semnătura. Mânios, Edgardo îi aruncă Luciei inelul de logodnă (Atunci primește înapoi inelul, inimă mincinoasă ...și dă-mi-l înapoi pe al meu). Lucia cade în genunchi (Dumnezeule, salvează-l în acest moment crudel, ascultă ruga unei fete dezolate). Toți cei prezenți îl împing pe Edgardo spre ușă (Pleacă acum ! Du-te ! ...Ah ! Salvează-te ! Nefericite !).

Act 3 (În marele hol al castelului / Cimitirul de lângă Castelul Ravenswood)

Festivitățile de nuntă sunt în plină desfășurare (Să ne ridicăm vocea, să ne bucurăm pe cinste). Raimondo intră în hol, palid la față (Arturo era întins la pământ, mut și rece, înecat în sânge ! Iar Lucia vântura pumnalul ...Unde este soțul meu ?). Lucia intră în scenă, îmbrăcată în alb (Edgardo, sunt a ta din nou, Edgardo, ah Edgardo !). Enrico intră și el în scenă (Acum remușcarea îmi va aduce doar lacrimi amare). Scena 2 - Edgardo

se reculege lângă mormintele strămoșilor săi (Mormânt al străbunilor mei, eu ultimul vlăstar nefericit, primiți-mă, eu vă implor). De la Castelul Lammermoor sosesc un grup de bocitori (Lucia ...iubirea i-a întunecat rațiunea ...sfârșitul ei e aproape, geme și te cheamă). Edgardo se repede să o vadă, dar este oprit de Raimondo (Ea nu mai este pe Pământ ...ea a ajuns deja în Cer). Profund îndurerat, Edgardo se înjunghie mortal (...Să ne unească Dumnezeu în Ceruri, o dulce inimă iubită, să ne unească Dumnezeu). Raimondo și toți cei prezenți cad în genunchi pentru a-i da binecuvântarea (Dumnezeule, iartă o asemenea faptă).

Momente și arii celebre: Act 1 - Un bărbat al cărui nume a rămas secret ...și Lucia ? ...S-a îndrăgostit de el (Normanno, Enrico), ...un șoimar ne-a spus numele său ...Edgardo (Corul), Nu doresc compasiune ...vorbește-mi despre răzbunare și am să te aud (Enrico), Fântâna aceasta ...Un Ravenswood și-a omorât aici iubita ...Ascultă. În bezna nopții ...parcă mă cheamă la ea (Lucia), El aduce lumină în sufletul meu (Lucia), Trebuie să ridic pânzele spre Franța, trebuie să lucrez pentru viitorul Scoției (Edgardo), Să juri aici etern, în fața Cerului, că vei fi mireasa mea ...destinul meu îl leg de al tău, sunt logodnicul tău ...iar eu sunt a ta (Edgardo, Lucia), Când ai să te gândești la mine ...să verși o lacrimă amară peste acest inel (Lucia), Act 2 - Aștept cu nerăbdare să accepte distinsa propunere (Enrico), Dumnezeu să-ți ierte cruzimea inumană (Lucia), Oh, ce mizerie ! ...toate speranțele, viața mea, m-am rugat pentru o singură inimă, clipa morții mă învăluie ! (Lucia), Arturo este singurul care mă poate salva de ruină ...Trebuie să mă salvezi (Enrico), Dumnezeule etern, ia-mi această viață fără de speranță (Lucia), Pentru dumneavoastră, ne-am adunat cu toții, să ne bucurăm (Corul), Am venit aici ca prieten, frate și protector (Arturo), Vă rog să acceptați jurămintele mele de tandră iubire (Arturo), Mi-am semnat certificatul de deces (Lucia), Am să mor, dar și alt sânge va curge lângă al meu (Edgardo), Prin mine Dumnezeu vorbește, în toată Măreția Sa ...coboară sabia și mânia ta (Raimondo), Atunci primește înapoi inelul, inimă mincinoasă ...și dă-mi-l înapoi pe al meu (Edgardo), Dumnezeule, salvează-l în acest moment crudel, ascultă ruga unei fete dezolate (Lucia), Pleacă acum ! Du-te ! ...Ah ! Salvează-te ! Nefericitele ! (Corul)

Act 3 - Să ne ridicăm vocea, să ne bucurăm pe cînte (Corul), Arturo era întins la pământ, mut și rece, înecat în sânge ! Iar Lucia vântura pumnalul ...Unde este soțul meu ? (Raimondo), Edgardo, sunt a ta din nou, Edgardo, ah Edgardo ! (Lucia), Acum remușcarea îmi va aduce doar lacrimi amare (Enrico), Mormânt al străbunilor mei, eu ultimul vlăstar nefericit, primiți-mă, eu vă implor (Edgardo), Lucia ...iubirea i-a întunecat rațiunea ...sfârșitul ei e aproape, geme și te cheamă (Corul), Ea nu mai este pe Pământ ...ea a ajuns deja în Cer (Raimondo), ...Să ne unească Dumnezeu în Ceruri, o dulce inimă iubită, să ne unească Dumnezeu (Edgardo), Dumnezeule, iartă o asemenea faptă (Raimondo, Chorus)

Balet: În luna Septembrie a anului 2012, la Arts Ballet din Florida, choreograful Vladimir Issaev a inserat în spectacolul cu Lucia de Lammermoor și un moment de balet intitulat La Favorita, pe muzica lui Donizetti.

Discuri și înregistrări: 1929 La Scala Milan (Mercedes Capsir - Lucia, Enzo de Muro Lomanto - Edgardo, Enrico Molinari - Enrico, SWalvatore Baccaloni - Raimondo), 1952 Palacio de Bellas Artes, Mexico City (Maria Callas - Lucia, Giuseppe Di Stefano - Edgardo, Piero Campolongo - Enrico, Roberto Silva - Raimondo), 1953 Florence Maggio Musicale (Maria Callas - Lucia, Giuseppe Di Stefano - Edgardo, Tito Gobi - Enrico, Raffaele Arie - Raimondo), 1959 Royal Opera House (Joan Sutherland - Lucia, Joao Gibin - Edgardo, John Shaw - Enrico, Joseph Rouleau - Raimondo), 1965 RCA Italiana Opera Chorus (Anna Moffo - Lucia, Carlo Bergonzi - Edgardo, Mario Sereni - Enrico, Ezio Flagello - Raimondo), 1971 Royal Opera House, London (Joan Sutherland - Lucia, Luciano Pavarotti - Edgardo, Sherill Milnes - Enrico, Nicolai Ghiaurov - Raimondo), 1976 New Philharmonia Orchestra (Montserrat Caballe - Lucia, Jose Carreras - Edgardo, Vicente Sardinero - Enrico, Samuel Ramey - Raimondo), 1990 London Symphony Orchestra (Cheryl Studer - Lucia, Placido Domingo - Edgardo, Juan Pons - Enrico, Samuel Ramey - Raimondo), 2006 Teatro Donizetti (Desiree Rancatore - Lucia, Roberto De Biasio - Edgardo, Luca Grassi - Enrico, Enrico Giuseppe Iori- Raimondo)

[Înapoi la cuprins](#)

69. Boema

Titlu: Boema (La Boheme)

Compozitor: Giacomo Puccini (1858-1924). Născut la Lucca, Italia, a fost unul dintre cei nouă copii ai lui Michele Puccini cu Albina Magi. Familia sa, începând cu stră-stră străbunicul său, a ocupat poziția de maestro di capella timp de 124 de ani și a compus muzică pentru biserica din localitate. În anul 1880 a obținut diploma de absolvire de la Școala de Muzică Pacini din Lucca și a continuat studiile la Conservatorul din Milan cu o bursă oferită de Regina Margherita a Italiei. S-a căsătorit în anul 1904 cu Elvira Gemignani (1860-1930) și împreună au avut un fiu, Antonio. Înainte de anul 1900, Puccini a cumpărat pământ și a ridicat o vilă pe malul lacului, la Torre del Lago, transformată în prezent în Vila Muzeu Puccini. La Torre del Lago se organizează anual și un festival în memoria compozitorului. În anul 1923, Premierul Benito Mussolini l-a numit ca membru în Senatul Italiei (senatore a vita). Începând cu anul 1996 în orașul Lucca a fost fondat un Centru de Studii Giacomo Puccini. Opere: *Le Villi* (1884), *Edgar* (1889), *Manon Lescaut* (1893), *La Boheme* (1896), *Tosca* (1900), *Madama Butterfly* (1904), *La Fanciulla del West* (1910), *La rondine* (1917), *Il Trittico* (1918), *Turandot* (1926). Printre lucrările sale muzicale se mai numără: muzică sacră, cântece, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Luigi Illica (1857-1919) și Giuseppe Giacosa (1847-1906). Luigi Illica a fost un libretist din Italia. Pentru Puccini a scris patru librete: *Manon Lescaut* (1893), *La Boheme* (1896), *Tosca* (1900), *Madama Butterfly* (1904). A mai scris numeroase alte librete pentru: Pietro Mascagni (*Iris*, *Le Maschere*, *Isabeau*), Alfredo Catalani (*La Wally*), Umberto Giordano (*Andrea Chenier*, *Siberia*, *Giove a Pompei*), Alberto Franchetti (*Cristoforo Colombo*, Germania), Antonio Smareglia (*Il vassalo di Szegith*, *Cornelius Schutt*, *Nozze Istriane*) și alți compozitori italieni (Gaetano Luporini, Spyridon Samaras, Pietro Floridia, Cesare Galleoti, Ettore Panizza, Cesare Rossi, Franco Alfano). Subiectele sale au stat la baza a numeroase filme mute și era apreciat ca un dramaturg talentat. În anul 1961 a fost fondat Premiul Internațional Luigi Illica pentru cântăreți de operă, dirijori, regizori și autori. Giuseppe Giacosa a fost un poet, dramaturg și libretist din Italia, licențiat în drept la Universitatea din Torino. Împreună cu Luigi Illica a lucrat la cele patru librete scrise pentru Puccini. Mai este în memoria italienilor și pentru câteva dintre piesele sale de teatru, printre care: *Una Partita a Scacchi*, *La signora di Challant*. Libretul pentru această operă se bazează pe o colecție de povestiri scurte publicate în anul 1851 de scriitorul francez Henri Murger (1822-1861) sub titlul *Scenes de la vie boheme*. Inițial, majoritatea povestirilor au fost publicate individual într-un magazin literar local, o parte dintre ele fiind autobiografice. Aceași sursă de inspirație a stat și la baza versiunii *La boheme* a lui Ruggero Leoncavallo din anul 1897 sau a operetei lui Emmerich Kalman intitulată *Das Veilchen von Montmatre*. Cu același subiect au fost produse șapte filme mute sau muzicale, regizate de: Albert Capellani (1916), King Vidor (1926), Gertrude Lawrence (1935), Marcel L'Herbier (1945), Franci Zefirelli (1965), Aki Kaurismaki (1992), Konstantyn Seliverstov (2008).

Istoricul spectacolului: Premiera mondială a spectacolului a avut loc la Torino, la data de 1 Februarie 1896, sub bagheta dirijorului Arturo Toscanini. Soprana Cesira Ferrani a cântat rolul lui Mimi, tenorul Evan Gorga a cântat Rodolfo iar baritonul Trieste Wilmant a cântat rolul lui Marcello. Foarte rapid opera a devenit populară în întreaga Italie cu premiere la: Teatro di San Carlo (14 March 1896), Teatro Comunale di Bologna (4 November 1896), Teatro Costanzi di Rome (17 November 1896), La Fenice di Venice (26 December 1897), Teatro Regio di Parma (29 January 1897), Teatro Donizetti di Bergamo (21 August 1898). Primul spectacol în afara Italiei a fost susținut la Teatro Colon din Buenos Aires, la data de 16 Iunie 1896. La scurt timp, opera a ajuns în Statele Unite, la Los Angeles, la 14 Octombrie 1897. Premiera de la Paris a avut loc la data de 13 Iunie 1898 la Opera Paris, iar cea din Marea Britanie a fost pusă în scenă la data de 22 Aprilie 1897 la Theatre Royal din Manchester. Opera a ajuns la New York la 16 Mai 1898 la Wallack's Theatre. Premiera de la Royal Opera House din Londra a fost la 1 Iulie 1899, cu Nellie Melba în rolul Mimi. Primul spectacol la Metropolitan Opera din New York a fost la 26 Decembrie 1900. Alte spectacole remarcabile din secolul XX au fost cele de la: Theatro da Pas din Belem (Brazilia, 21 April 1900), Theatro Amazonas din Manaus (Brazilia, 2 July 1901), Her Majesty's Theatre din Melbourne (13 July 1901), Opera de Monte Carlo (1 February 1902), Regio Teatro Metastasio in Prato (25 December 1902), Vienna State Opera (25 November 1903), Royal Dramatic Theatre din Stockholm (19 May 1905). Spectacole notabile au fost înregistrate la: Milan (1917, 1928, 1938, 1956, 1998), New York (1942, 1946, 1947, 1956), Rome (1952, 1961, 1963), New Orleans (1959), Paris (1960), Berlin (1972), London (1973, 1979, 1995), Munich (1983, 2008), Bologna (1990), Sydney (1994, 2012), Tel Aviv (1999), Vienna (2002), Madrid (2006). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, *La Boheme* s-a cântat pe scenele lumii de 3118 ori, în 637 de producții diferite și a ocupat locul 4 în lista Operabase.

Roluri: Mimi (soprano), Rodolfo, un poet (tenor), Marcello, un pictor (baritone), Colline, un filozof (bass), Schaunard, un muzician (baritone), Benoit, proprietarul (bass), Musetta (soprano), Alcindoro, un consilier de stat (bass), Parpignol, un vânzător ambulant de jucării (tenor), Un sergent (bass), Corul (studenți, muncitoare, burgezi, vânzători, soldați, trecători)

Subiect: Parisul de la sârșitul secolului al XIX-lea. Viața artiștilor tineri și săraci este colorată de multă veselie și patos, dar nu este un Paradis al păcătoșilor. Este o iarnă foarte rece și focul nu arde în soba cuplurilor necăsătorite. Doar poezia și afecțiunea nu pot învinge un stomac gol. Un tânăr poet se îndrăgostește de o fată, dar nu poate să pună pâinea pe masă. După ce se despart, fata nu se poate întreține și moare, abandonată, pe străzi, nu înainte ca prietenii ei să asiste la ultimele ei clipe.

Act 1 (O mansardă cu panorama Parisului, în Ajun de Crăciun)

Înghetând de frig, Marcello pictează iar Rodolfo filozofează (...această sobă leneșă și păguboasă trăiește singură ca un lord ...care nu și-a mai primit drepturile de mult timp). Pentru a se încălzi puțin, Rodolfo se decide să ardă ultima sa dramă. Colline intră în scenă și cei trei comentează piesa în timp ce o ard filă cu filă. Doi băieți de la băcănie intră încărcăți cu alimente, vin și ceva lemne, urmași de Schaunard (E noaptea de Crăciun ! ...Să respectăm tradiția, domnilor, de băut bem acasă dar de mâncat mâncăm în oraș !). Benoit apare la ușă cu chitanța pentru chiria ultimelor trei luni (Acum mă răzbun pentru timiditatea din tinerețe...). Marcello plătește chiria și pornesc cu toții spre Cartierul Latin, cu excepția lui Rodolfo care nu a terminat încă articolul pentru ziar. Mimi bate la ușă, intră și apoi leșină după o repriză de tuse. După ce își revine, în timp ce caută cheile mâinile lor se întâlnesc (Ce rece este mâna ta micuță ! ...Cine sunt eu ? Sunt un poet). Mimi răspunde (Mie îmi spune Mimi ...brodez mătase sau satin, acasă sau oriunde). O scurtă sărutare și cei doi schimbă vorbe de dragoste. Prietenii îl reclamă pe Rodolfo iar Mimi se hotărăște să-i însoțească.

Act 2 (La Cafeneaua lui Momus, la o masă, afară pe terasă)

Vânzătorii ambulanți își vând marfa (Portocale și curmale ! Castane calde ! Amulete, cruciulițe ! Nuga !). Două scaune sunt adăugate la masa prietenilor și Rodolfo o prezintă pe Mimi (Iată-ne aici. Ea este Mimi, o floare fericită ? o fată). Pe stradă trece Parpignol, vânzătorul de păpuși, ovaționat de copii (Parpignol, Parpignol, iată vine Parpignol !). Întrebată de Marcello, Mimi le spune ce cadou de Crăciun a primit de la Rodolfo (O bonetă din dantelă brodată cu flori roz ...cel ce citește o inimă știe și cum să o iubească). Rodolfo îi răspunde cu tandrețe (Cea mai divină poezie, prieteni, e cea care ne învață să iubim !). La masa lor apare Musetta, însoțită de admiratorul ei Alcindoro (Vino, Lulu ! ...Cum ? Aici afară ? Aici ?). Marcello o prezintă prietenilor lui (E o mâncătoare de inimi ! ...De asta eu am rămas fără !). Musetta se răstește la chelner pregătind un scandal (Eu când ies singură pe stradă, toți se opresc și se uită gură cască). Alcindoro încearcă să o oprească dar nu reușește. Ca să scape de partener, Musetta se preface că o strânge pantoful și îl trimite pe Alcindoro să cumpere o altă pereche. Imediat ce rămâne singură îl îmbrățișează pe Marcello cu pasiune (Marcello ! ...Sirena mea !). Când chelnerul sosește cu nota de plată băieții sunt complet lefteri, dar Musetta este magnifică (Repede, adaugă chitanța la nota mea de plată ! ...Va plăti domnul care vine imediat). În scenă intră jandarmii, precedați de un tambur major (Vine toba mare !). Pleacă cu toții, Musetta în brațele lui Marcello. Când sosește, Alcindoro primește cele două note de plată.

Act 3 (La poarta Parisului. Dimineața foarte devreme în Februarie)

Măturătorii de stradă, lăptarii, căruțașii și țărăncuțele se înghesuie să intre pe poartă. Sosește Mimi și întreabă de Marcello, știind că pictează ceva la han (Am știut că te găsești aici ...Rodolfo e aici ?). Mimi explică (...Rodolfo al meu e torturat de gelozie. Un pas, o vorbă, un colier, o floare ...). Marcello îl trezește pe Rodolfo iar Mimi se ascunde. Rodolfo îi spune că s-a decis să o părăsească pe Mimi (Mimi este o cochetă, flirtează cu oricine ...O iubesc, dar mă tem ! Mimi e atât de bolnavă !). Rodolfo o aude pe Mimi sughițând de plâns și tușind (Ce ! Mimi ! Tu aici ? ...Cândva ea fericită a răspuns chemării tale de iubire, Mimi acum se întoarce singură la cuibul părăsit). Marcello se desparte și el de Musetta (...dacă te mai prind că flirtezi ! Ce ai să faci ? Nu suntem căsătoriți !).

Act 4 (Aceași mansardă cu panorama Parisului)

Rodolfo și Marcello nu pot lucra, obsedați de amintiri despre Mimi și Musetta (O fericite zile, micuțe mâini ...pensula tremură, stropește culori împotriva voinței mele). Schaunard și Colline sosesc aducând pâine caldă și hering. Pentru ca cina să pară mai apetisantă cei patru cântă și dansează ca la un banchet. Deodată, Musetta intră foarte agitată, urmată de Mimi (...am văzut-o traversând strada, târându-se cu greu ...Oh, ce frumos e aici ! ...Aici parcă trăiesc din nou). Musetta îi oferă lui Marcello cerceii ei pentru a aduce un doctor. Colline vrea și el să fie de folos și oferă paltonul său (Bătrânule palton, sub tine am stat, dar acum ți-a venit timpul să urci pe muntele carității !). Toți prietenii pleacă după ajutoare iar Mimi și Rodolfo rămân singuri (Tu ești iubirea mea ești toată viața mea ...Rândunica s-a întors la cuibul ei și acum ciripește). Musetta și Marcello se întorc cu un cozonac și o sticlă de sirop de tuse, iar doctorul este pe drum (Binecuvântată Fecioară Maria, fie-ți milă de acest suflet, nu o lăsa să moară...). Dar Mimi este deja moartă. Doar Rodolfo nu poate să accepte (Vedeți ! Cât e de liniștită ...De ce vă uitați la mine așa ?).

Momente și arii celebre: Act 1 - ...această sobă leneșă și păguboasă trăiește singură ca un lord ...care nu și-a mai primit drepturile de mult timp (Rodolfo, Marcello), E noaptea de Crăciun ! ...Să respectăm tradiția, domnilor, de băut bem acasă dar de mâncat mâncăm în oraș ! (Schaunard), Acum mă răzbun pentru timiditatea din tinerețe... (Benoit), Ce rece este mâna ta micuță ! ...Cine sunt eu ? Sunt un poet (Rodolfo), Mie îmi spune Mimi ...brodez mătase sau satin, acasă sau oriunde (Mimi) Act 2 - Portocale și curmale ! Castane calde ! Amulete, cruciulițe ! Nuga ! (Corul), Iată-ne aici. Ea este Mimi, o floare fericită ? o fată (Rodolfo), Parpignol, Parpignol, iată vine Parpignol (Corul), O bonetă din dantelă brodată cu flori roz ...cel ce citește o inimă știe și cum să o iubească (Mimi), Cea mai divină poezie, prieteni, e cea care ne învață să iubim ! (Rodolfo), Vino, Lulu ! ...Cum ? Aici afară ? Aici ? (Musetta, Alcindoro), E o mâncătoare de inimi ! ...De asta eu am rămas fără ! (Marcello), Eu când ies singură pe stradă, toți se opresc și se uită gură cască (Musetta), Marcello ! ...Sirena mea ! (Musetta, Marcello), Repede, adaugă chitanța la nota mea de plată ! ...Va plăti domnul care vine imediat (Musetta), Vine toba mare ! (Corul), Am știut că te găsești aici ...Rodolfo e aici ? (Mimi), ...Rodolfo al meu e torturat de gelozie. Un pas, o vorbă, un colier, o floare ... (Mimi), Mimi este o cochetă, flirtează cu oricine ...O iubesc, dar mă tem ! Mimi e atât de bolnavă ! (Rodolfo), Ce ! Mimi ! Tu aici ? ...Cândva ea fericită a răspuns chemării tale de iubire, Mimi acum se întoarce singură la cuibul părăsit (Rodolfo, Mimi), ...dacă te mai prind că flirtezi ! Ce ai să faci ? Nu suntem căsătoriți ! (Marcello, Musetta). Act 4 - O fericite zile, micuțe mâini ...pensula tremură, stropește culori împotriva voinței mele (Rodolfo, Marcello), ...am văzut-o traversând strada, târându-se cu greu ...Oh, ce frumos e aici ! ...Aici parcă trăiesc din nou (Musetta, Mimi), Bătrânule palton, sub tine am stat, dar acum ți-a venit timpul să urci pe muntele carității ! (Colline), Tu ești iubirea mea ești toată viața mea ...Rândunica s-a întors la cuibul ei și acum ciripește (Mimi, Rodolfo), Binecuvântată Fecioară Maria, fie-ți milă de acest suflet, nu o lăsa să moară... (Musetta), Vedeți ! Cât e de liniștită ...De ce vă uitați la mine așa ? (Rodolfo)

Balet: O versiune completă de balet cu La Boheme a fost pusă în scenă la data de 2 Noiembrie 2017 de Michael Pink, directorul artistic de la Milwaukee Ballet. Luz San Miguel și David Huvhannusyan au dansat rolurile lui Mimi și Rodolfo, iar dansatoarea născută în Cuba, Annia Hidalgo a dansat rolul Musettei.

Discuri și înregistrări: 1917 Teatro alla Scala, Milan (Gemma Bosini - Mimi, Adalgisa Giana - Musetta, Reno Andreini - Rodolfo, Ernesto Badini - Marcello), 1938 Teatro alla Scala, Milan (Licia Albanese - Mimi, Tatiana Menotti - Musetta, Beniamino Gigli - Rodolfo, Afro Poli - Marcello), 1942 Metropolitan Opera, New York (Grace Moore - Mimi, Frances Geer - Musetta, Frederick Jagel - Rodolfo, Francesco Valentino - Marcello), 1951 Accademia Nazionale di Santa Cecilia (Renata Tebaldi - Mimi, Hilde Guden - Musetta, Giacinto Prandelli -

Rodolfo, Giovanni Inghilleri - Marcello), 1956 Teatro alla Scala, Milan (Maria Callas - Mimi, Anna Moffo - Musetta, Giuseppe di Stefano - Rodolfo, Rolando Panerai - Marcello), 1962 Rome Opera (Mirella Freni - Mimi, Mariella Adani - Musetta, Nicolai Gedda - Rodolfo, Mario Sereni - Marcello), 1972 Berlin Philharmonic (Mirella Freni - Mimi, Elisabeth Harwood - Musetta, Luciano Pavarotti - Rodolfo, Rolando Panerai - Marcello), 1973 London Philharmonic Orchestra (Montserrat Caballe - Mimi, Judith Blegen - Musetta, Placido Domingo - Rodolfo, Sherill Milnes - Marcello), 1979 Teatro alla Scala, Milan (Ileana Cotrubas - Mimi, Lucia Popp - Musetta, Luciano Pavarotti - Rodolfo, Lorenzo Saccomani - Marcello), 1994 Australian Opera (Cheryl Barker - Mimi, Christine Douglas - Musetta, David Hobson - Rodolfo, Roger Lemke - Marcello), 1999 Israel Philharmonic Orchestra (Barbara Frittoli - Mimi, Eva Mei - Musetta, Andrea Bocelli - Rodolfo, Paolo Gavanelli - Marcello), 2002 Vienna Symphony (Alexia Voulgaridou - Mimi, Elena de la Merced - Musetta, Rolando Villazon - Rodolfo, Ludovic Tezier - Marcello), 2012 Opera Australia (Takesha Meshe Kizart - Mimi, Taryn Fiebig - Musetta, Ji Min Park - Rodolfo, Jose Carbo - Marcello)

[Înapoi la cuprins](#)

70. Romeo și Julieta

Titlu: Romeo și Julieta (Romeo et Juliette, Romeo and Juliet)

Compozitor: Charles Gounod (1818-1893). Născut la Paris, tatăl său Francois Louis Gounod a fost pictor, iar mama sa Lemarchois Victoire a fost profesoară de pian. A primit primele lecții de pian de la mama sa. A fost acceptat la Conservatorul din Paris, unde a studiat cu Pierre Zimmerman iar mai târziu s-a căsătorit cu fiica maestrului său, Anne Maarie Zimmerman. Fructul căsătoriei lor au fost trei copii, doi băieți și o fată. În anul 1839 Gounod a câștigat prestigiosul premiu Prix de Rome și a plecat în Italia unde a studiat cu Giovanni Pierluigi da Palestrina. În anul 1847 a intrat ca novice în Mănăstirea Carmelitelor dar ulterior a abandonat elanul său religios. Începând cu anul 1852 a fost numit Director General pentru educație în toate școlile de muzică din Paris și director al mișcării corale muncitorești. În anul 1856 a compus în cinstea Împăratului Napoleon al III-lea imnul "Vive l'Empereur" devenit apoi emblema celui de al Doilea Imperiu. Lucrarea sa intitulată Imn Pontifical a devenit începând cu anul 1949 imnul național oficial al Statului Vatican. În anul 1856 a fost nominalizat pentru titlul de Cavaler al Legiunii de onoare iar în anul 1888 a primit titlul de Mare Ofițer al Legiunii de Onoare. Opere: Sapho (1851), La nonne sanglante (1854), Le medecin malgré lui (1958), Faust (1859), Philemon et Baucis (1860), La Colombe (1860), La reine de Saba (1862), Mireille (1864), Romeo et Juliette (1867), Cinq-Mars (1877), Polyeucte (1878), Le tribut de Zamora (1881). Balet: Faust (1868), Romeo et Juliette (1888). Alte sute de lucrări muzicale includ numeroase oratorii, masse solemne, motete (Te deum, Ave Maria, Ave verum), muzică instrumentală și vocală (cântece).

Libret: Jules Barbier (1825-1901) și Michel Carre (1821-1872)). Paul Barbier a fost un poet, scriitor și libretist din Franța cu multiple lucrări în colaborare cu Michael Carre. Pentru Charles Gounod el a produs următoarele librete: La Colombe, Faust, Le medecin malgré lui, Philemon et Baucis, Polyeucte, La reine de Saba, Romeo et Juliette. Pentru alți compozitori a scris următoarele librete: Victor Masse (Galathee, Les Saisons), Giacomo Meyerbeer (Le padron de Ploermel), Jaques Offenbach (The Tales of Hoffmann), Camille Saint Saens (Le timbre d'argent), Ambroise Thomas (Hamlet, Mignon, Francoise de Rimini), Leo Delibes (Sylvia). Michel Carre a fost un libretist francez prolific. Pentru Charles Gounod a scris următoarele librete: Le medecin malgré lui, Faust, Philemon et Baucis, La colombe, La reine de Saba, Mireille, Romeo et Juliette, Polyeucte. Printre libretele scrise pentru alți compozitori se numără: Georges Bizet (The Pearl Fishers), Amadeus Mozart (The Marriage of Figaro), Jaques Offenbach (The Tales of Hoffmann, La rose de Saint Flour, Le mariage aux lanterns), Camille Saint Saens (Le timbre d'argent), Victor Masse (Galathee, Les noces de Jeannette, Miss Fauvette, Les saisons, Paul et Virginie, Fior d'Alizia), Ambroise Thomas (Hamlet, Mignon, Psyche), Ernest Boulanger (Don Quichotte, Don Mucarade), Fromental Halevy (Valentine d'Aubigny), Aime Maillart (Les pecheurs de Catane, Lara), Giacomo Meyerbeer (Dinorah). Libretul pentru această operă a fost inspirat de tragedia lui William Shakespeare cu același nume. Publicată în anul 1591, intriga spectacolului a fost inspirată de o legendă din Italia tradusă în versuri, în limba engleză, de Arthur Brooke (1662), sub titlul The Tragical

History of Romeus and Juliet. Considerată a fi un model arhetipal pentru dragostea juvenilă, povestea lui Romeo și Julieta a fost cea mai filmată piesă de teatru din toate timpurile. Dintre reprezentațiile teatrale sunt celebre cele puse în scenă de: George Cukor (1936), Franco Zeffirelli (1968), Baz Luhrmann (1996). Au fost produse numeroase filme artistice și adaptări TV. Cel puțin 24 de opere au la bază acest subiect, începând cu un Singspiel produs în anul 1776 de Georg Benda și urmat apoi de alte lucrări cum sunt: Vincenzo Bellini (I Capuleti e i Montecchi), Hector Berlioz (Romeo et Juliette), Piotr Tchaikovsky (Romeo and Juliet), Johan Svendsen (Romeo og Julie), Carl Stenhammar (Romeo och Julia), Dimitry Kabalevsky (Romeo et Juliet).

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la Theatre Lyrique din Paris, la 27 Aprilie 1867. Sub bagheta dirijorului Adolphe Deloffre rolul Julietei a fost interpretat de soprana Marie Miolan Carvalho (soția impresarului și directorului de la Theatre Lyrique, Leon Carvahlo) iar rolul lui Romeo a fost cântat de tenorul Pierre Jules Michot. În următorii zece ani, la Theatre Lyrique opera s-a cântat de peste 300 de ori și a făcut parte din Expoziția Internațională de la Paris din anul 1867 când a fost vizionată de demnitari din întreaga lume. Opera a intrat în repertoriul Operei Comice din Paris la data de 20 Ianuarie 1873. Apoi la data de 28 Noiembrie 1888 spectacolul a fost transferat la Opera Paris, cu Adelina Patti și Jean Reszke în rolurile principale. La Londra, Romeo și Julieta a debutat la data de 11 Iulie 1867. Premiera de la New York s-a ținut la Academia de Muzică, la data de 15 Noiembrie 1867. În secolul XX, spectacole notabile au fost înregistrate la: Paris (1912, 1951, 1953, 1960, 1964, 1968, 1982), Milano (1934), New York (1935, 1946, 1947, 1967, 1970, 1973, 1974, 1986, 1998, 2006), Stockholm (1940), Moscova (1947), Philadelphia (1964, 1974, 1994), Amsterdam (1966, 2008), Connecticut (1967), Nisa (1976), Chicago (1981, 1999, 2006), Londra (1981, 1994, 2000), Barcelona (1983, 2002), Toulouse (1983, 1995), Parma (1985), Munchen (1995, 2003), Buenos Aires (1996), Sydney (1999), Praga (2002), Viena (2002, 2003, 2006, 2008), Los Angeles (2005), Pittsburg (2006), Leeds (2008), Baltimore (2008). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Romeo și Julieta s-a cântat pe scenele lumii de 955 ori, în 235 de producții diferite și a ocupat locul 56 în lista Operabase.

Roluri: Julieta (soprano), Romeo, fiul lui Montague (tenor), Călugărul Laurent (bass), Mercutio, prietenul lui (baritone), Stephano, paj (soprano), Conte Capulet (bass), Tybalt, nepotul doamnei Capulet (tenor), Gertrude, doica Julietei (mezzo soprano), Ducele (bass), Paris, un tânăr conte (baritone), Gregorio, servitor (baritone), Benvolio, nepotul lui Montague (tenor), Călugărul Jean (bass), Corul (invitați, rudele familiei Capulet, rudele familiei Montague, hăitași, servitori)

Subiect: Romeo și Julieta sunt doi adolescenți de viță nobilă din Verona, ale căror sentimente sunt mai puternice decât rațiunea. Ignorând ura seculară dintre cele două familii, aventurosul Romeo se cațără noaptea pe balconul Julietei, dar fata nu poate să-i împărtășească iubirea decât după căsătorie. Pentru a depăși obstacolele întâmpinate din partea familiilor lor, cei doi decid să fie căsătoriți în secret, de un călugăr. Iubirea lor secretă declanșează un duel în urmă căruia își pierde viața doi dintre apropiații lor. Romeo este condamnat la exil, iar Julieta este condamnată să se mărite imediat cu un alt tânăr conte. La sfatul călugărului, pentru a evita cea de a doua căsătorie Julieta își înscenează moartea. Romeo nu știe că este doar o înscenare și se sinucide. Julieta se trezește prea târziu și se sinucide lângă el. Cei doi îndrăgostiți mor îmbrățișați.

Prolog - Corul cântă un pasaj introductiv (Verona, din totdeauna, a avut două familii rivale, Montague și Capulet)

Act 1 (Bal mascat în casa Capuleților)

Toți invitații cântă cu bucurie (Orele au trecut în bucurie frenetică ...hai să adunăm rozele ce au îmbobocit pentru noi ...totul emană numai farmec !). Conte Capulet intră la braț cu fiica sa Julieta (Fii-ți bine veniți în casa mea, prieteni ! ...Ea este Julieta mea !). Julieta își face intrarea în lume (...încântat, sufletul meu se apleacă spre viață, ca o pasăre care își deschide aripile spre cer). La bal apar Mercutio, Romeo și prietenii lor. Romeo este îngrijorat să nu provoace un scandal, dar Mercutio este mai îndrăzneț și cântă balada Reginei Mab (Mab, regină a iluziilor, tu domnești peste vise). În scenă intră Julieta, însoțită de Gertrude, care-i spune că tânărul Paris ar fi pentru ea o perlă de soț. Julieta însă nu este interesată de măritiș (Eu vreau să trăiesc toată intoxicația tinereții ! până în ultima ei zi !). Grigorio o invită pe Gertrude la masa de seară așa că Romeo rămâne singur cu Julieta (Adorabil înger, vinovate, mâinile mele profane îndrăznesc să o atingă pe a ta ...dacă este din iubire, până și îngerii iartă asta în avans). Sunt însă întrerupți de Tybalt, care îl recunoaște pe Romeo după voce (El este ! Este Romeo !). Îndepărtându-se Romeo se întristează (Doar numele meu și este o crimă în ochii ei ! Capulet este tatăl ei, și eu o iubesc !). Mercutio îl grăbește pe Romeo să plece, în timp ce Conte Capulet liniștește oaspeții (Festivitățile să continue ! Să ne bucurăm și să dansăm !).

Act 2 (Grădina Julietei, fereastra ei cu un balcon)

Ajutat de Stephano, Romeo escaladează balustrada pe o scară din frânghie (Iubire ! Iubire ! ...Ah apari ! Răsari, apari ! Apari, tu pură stea încântătoare). Julieta apare în balcon (Vai ! Să-l urăsc pe el ! Crudă și oarbă ură ! O Romeo, Romeo, unde ești tu Romeo ?). Spre surprinderea ei, Romeo apare și cei doi schimbă vorbe de dragoste (Spune-mi sincer că mă iubești și am să te cred, și onoarea mea am să-ți încredințez ...Înainte de Dumnezeu, care ne vede, te cer să-mi fi soție !). Gregorio și servitorii apar în grădină cu lanterne (Nu este nimeni aici ! Nu este nimeni ! Pajul se pare că a fugit !). Gertrude apare și Julieta se retrage în camera ei. Mai târziu, re apare în ușă pentru a-și lua rămas bun (...dacă vrei să fii soția ta, trimite-mi un semn ...atunci, o Doamne, vei face legea mea !).

Act 3 (Celula călugărului Laurence / În stradă, la stânga este casa Capuleților)

Călugărul Laurence îl întâmpină pe Romeo (Ce vânt al iubirii te aduce ? ...Ai ghicit bine, părinte, iubirea mă aduce !). Julieta apare însoțită de Gertrude (Părinte, el este logodnicul meu ! ...unește-ne în fața lui Dumnezeu). Călugărul Laurence consimte (Fie ca ura antică dintre casele voastre să fie stinsă de iubirea voastră imatură !). Ceremonia este scurtă (Doamne, promitem să ne supunem legii tale ...Înainte de Dumnezeu, cel care vă citește inima, eu vă unesc !). Scena 2 - Stephano și-a pierdut răbdarea așteptându-l pe stăpânul său și începe să cânte o serenadă (Unde sunt vulturi, întotdeauna este moarte). Apare Gregorio însoțit de servitori, apoi Mercutio cu Benvolio, urmați de Tybalt, Paris și prietenii lor. Cu toții trag sabia dar apare Romeo și oprește lupta (...insulte sunt în zadar ! În inima mea eu am motive să vă iubesc). Mercutio însă nu poate suporta insulta și începe o luptă cu Tybalt. După ce Mercutio este rănit și moare, Romeo trage și el sabia din teacă și îl rănește mortal pe Tybalt. Aparele Conte Capulet și cu toții sunt copleșiți de remușcări (O, ce zi de plâns ! O, ce zi de lacrimi !). În sunet de trompete apare Ducele (Ce este asta ? Iarăși sânge ! ...Potrivit legii noastre crima ta se pedepsește cu moartea. Dar nu ai fost tu agresorul ...Ești exilat !). Romeo are remușcări dar trebuie să plece (Injust decret, târziu ne dezarmezi ...văd cum toate dorințele și speranțele din inima mea dispar în lacrimi și sânge).

Act 4 (Camera Julietei / Un hol din palat)

Romeo și Julieta își reînnoiesc jurămintele (Vino, te-am iertat ...Te iubesc, o soțul meu ! ...O noapte a nunții ! O dulce noapte a iubirii !). La apropierea zorilor cei doi îndrăgostiți trebuie să se despartă (Vai, trebuie să ne despărțim ...Ah, mai crudă, mai barbară decât moartea, e soarta care ne desparte !). După plecarea lui Romeo Gertrude este foarte agitată (Vine tatăl tău ! ...Călugărul Laurence este cu el !). Conte Capulet îi aduce la cunoștiință ultima dorință șoptită de verișorul ei Tybalt (...primește de la el soțul ce ți l-a desemnat ...Conte Paris !). Și apoi continuă (Altarul este pregătit, ginerele și-a dat aprobarea, să vă uniți acum). Julieta rămâne singură cu călugărul Laurence (Vorbește Părinte, altfel sunt pregătită să mor ! ...Atunci bea această poțiune ...în falsă asemănare cu moartea ...eu și cu soțul tău te vom veghea să te trezești ...pe mâine deci !). Rămăsă singură, Julieta meditează (Și dacă poțiunea nu va avea efect ? ...O Romeo, o beau pentru tine ! ...Dar dacă mâine am să mă trezesc în singurătatea rece din cavou ?). Balet Scena 2 - Procesiunea pentru căsătorie aclamă sosirea miresei (O preafrumoasă Julieta ! Preafericită oră ! Inima mea îți datorează puterea și strălucește pentru tine ! ...cântece de bucurie străbat cerul, cântece de căsătorie !). Paris înaintează spre ea cu inelul de logodnă,

dar Julieta se retrage de lângă tatăl ei și cade în brațele celor apropiați (Fie ca mormântul să-mi fie patul de miresă !).

Act 5 (O criptă subpământeană / În cavou)

Călugărul Jean îi spune lui Laurence (Pajul lui ... a fost rănit ...nu a putut să-i ducă mesajul tău). Scena 2 - Romeo pătrunde în cavoul Julietei (Te salut, mormânt trist și tăcut ...O, soția mea ! O, iubirea mea !). Romeo o sărută pe Julieta și apoi goleşte o mică sticlă din metal ținută la piept. Julieta se trezește suspinând (Romeo ! ...Ea trăiește ! Julieta trăiește ! ...Vino ! Hai să fugim la capătul Pământului !). Imediat însă, Romeo se întuneacă (Am crezut că ești moartă și am băut otrava ...consolează-te biată inimă, visul a fost prea frumos !). Când Romeo cade la pământ, Julieta scoate un pumnal ascuns în rochie și se sinucide (O infinită, supremă bucurie, să mor alături de tine ! Vino ! O sărutare ! Te iubesc). Cu un ultim efort amândoi se roagă (Doamne, Dumnezeule, iartă-ne !).

Momente și arii celebre: Prologue - Verona, din totdeauna, a avut două familii rivale, Montague și Capulet (Corul) Act 1 - Orele au trecut în bucurie frenetică ...hai să adunăm rozele ce au îmbobocit pentru noi ...totul emană numai farmec ! (Corul), Fii-ți bine veniți în casa mea, prieteni ! ...Ea este Julieta mea ! (Capulet), ...încântat, sufletul meu se apleacă spre viață, ca o pasăre care își deschide aripile spre cer (Julieta), Mab, regină a iluziilor, tu domnești peste vise (Mercutio), Eu vreau să trăiesc toată intoxicația tinereții ! până în ultima ei zi ! (Julieta), Adorabil înger, vinovate, mâinile mele profane îndrăznesc să o atingă pe a ta ...dacă este din iubire, până și îngerii iartă asta în avans (Romeo, Julieta), El este ! Este Romeo ! (Thybalt), Doar numele meu și este o crimă în ochii ei ! Capulet este tatăl ei, și eu o iubesc ! (Romeo), Festivitățile să continue ! Să ne bucurăm și să dansăm ! (Capulet). Act 2 - Iubire ! Iubire ! ...Ah apari ! Răsari, apari ! Apari, tu pură stea încântătoare (Romeo), Vai ! Să-l urăsc pe el ! Crudă și oarbă ură ! O Romeo, Romeo, unde ești tu Romeo ? (Julieta), Spune-mi sincer că mă iubești și am să te cred, și onoarea mea am să-ți încredințez ...Înaintea lui Dumnezeu, care ne vede, te cer să-mi fi soție ! (Julieta, Romeo), Nu este nimeni aici ! Nu este nimeni ! Pajul se pare că a fugit ! (Corul), ...dacă vrei să fii soția ta, trimite-mi un semn ...atunci, o Doamne, vei face legea mea ! (Julieta). Act 3 - Ce vânt al iubirii te aduce ? ...Ai ghicit bine, părinte, iubirea mă aduce ! (Laurence, Romeo), Părinte, el este logodnicul meu ! ...unește-ne în fața lui Dumnezeu (Julieta), Fie ca ura antică dintre casele voastre să fie stinsă de iubirea voastră imatură ! (Laurence), Doamne, promitem să ne supunem legii tale ...Înaintea lui Dumnezeu, cel care vă citește inima, eu vă unesc ! (Romeo, Julieta, Laurence), Unde sunt vulturi, întotdeauna este moarte (Stephano), ...insulte sunt în zadar ! În inima mea eu am motive să vă iubesc (Romeo), O, ce zi de plâns ! O, ce zi de lacrimi ! (Corul), Ce este asta ? Iarăși sânge ! ...Potrivit legii noastre crima ta se pedepsește cu moartea. Dar nu ai fost tu agresorul ...Ești exilat ! (Ducele), Injust decret, târziu ne dezarmezi ...văd cum toate dorințele și speranțele din inima mea dispar în lacrimi și sânge (Romeo) Act 4 - Vino, te-am iertat ...Te iubesc, o soțul meu ! ...O noapte a nunții ! O dulce noapte a iubirii ! (Julieta, Romeo), Vai, trebuie să ne despărțim ...Ah, mai crudă, mai barbară decât moartea, e soarta care ne desparte ! (Julieta, Romeo), Vine tatăl tău ! ...Călugărul Laurence este cu el ! (Gertrude), ...primește de la el soțul ce ți l-a desemnat ...Contele Paris ! (Capulet), Altarul este pregătit, ginerele și-a dat aprobarea, să vă uniți acum (Capulet), Vorbește Părinte, altfel sunt pregătită să mor ! ...Atunci bea această poțiune ...în falsă asemănare cu moartea ...eu și cu soțul tău te vom veghea să te trezești ...pe mâine deci ! (Julieta, Laurence), Și dacă poțiunea nu va avea efect ? ...O Romeo, o beau pentru tine ! ...Dar dacă mâine am să mă trezesc în singurătatea rece din cavou ? (Romeo), O preafrumoasă Julieta ! Preafericită oră ! Inima mea îți datorează puterea și strălucește pentru tine ! ...cântece de bucurie străbat cerul, cântece de căsătorie ! (Corul), Fie ca mormântul să-mi fie patul de miresă ! (Julieta). Act 5 - Pajul lui ... a fost rănit ...nu a putut să-i ducă mesajul tău (Jean), Te salut, mormânt trist și tăcut ...O, soția mea ! O, iubirea mea ! (Romeo), Romeo ! ...Ea trăiește ! Julieta trăiește ! ...Vino ! Hai să fugim la capătul Pământului ! (Julieta, Romeo), Am crezut că ești moartă și am băut otrava ...consolează-te biată inimă, visul a fost prea frumos ! (Romeo), O infinită, supremă bucurie, să mor alături de tine ! Vino ! O sărutare ! Te iubesc ! (Julieta), Doamne, Dumnezeule, iartă-ne ! (Romeo, Julieta)

Balet: Act 4 - Un scurt moment de balet (obligatoriu pentru o Grand Opera) este inserat pentru primirea oaspeților la ceremonia și festivitățile căsătoriei. O versiune completă de balet pentru Romeo și Julieta a fost produsă în anul 1935 de compozitorul Serghei Prokofiev, pusă în scenă pentru prima dată la 30 Decembrie 1938, la Teatrul Mahen din Brno, urmată apoi de premierele de la Teatrul Kirov (1940) și Teatrul Bolchoi (1946), cu o choreografie realizată de Leonid Lavrovski. În distribuția originală, Galina Ulanova și Kinstantin Sergeyev au

dansat rolurile pentru Julieta și Romeo. Baletul lui Prokofiev a fost apoi revigorat de : Frederick Ashton (Royal Danish Ballet 1955), John Cranko (Stuttgart Ballet 1962), Kenneth MacMillan (Royal Ballet Covent Garden 1965), John Neumeier (Frankfurt Ballet 1971), Yuri Grigorovich (Bolshoi Theatre 1979), Laszlo Seregi (Hungarian National Ballet 1985), Peter Martins (New York City Ballet 2007), Alexei Ratmanský (National Ballet of Canada 2011).

Discuri și înregistrări: 1912 L'Opera Comique, Paris (Yvonne Gall - Juliet, Augustarello Affre - Romeo), 1934 La Scalla, Milan (Mafalda Favero - Juliet, Beniamino Gigli - Romeo), 1935 Metropolitan Opera, New York (Eide Norena - Juliet, Charles Hackett - Romeo), 1940 Royal Swedish Opera, Stockholm (Hjordis Schymberg - Juliet, Jussi Bjorling - Romeo), 1947 Bolshoi Theatre, Moscow (Irina Maslennikova - Juliet, Sergei Lemeshev - Romeo), 1951 Orchestre Lyrique de Radio France (Lucienne Jourfier - Juliet, Georges Nore - Romeo), 1964 Philadelphia Opera (Gianna D'Angelo - Juliet, Franco Corelli - Romeo), 1966 Radio Philharmonisch Orkest, Amsterdam (Erna Spoorenberg - Juliet, Alain Vanzo - Romeo), 1968 Metropolitan Opera, New York (Mirella Freni - Juliet, Nicolai Gedda - Romeo), 1974 Metropolitan Opera (Judith Blegen - Juliet, Placido Domingo - Romeo), 1976 Opera de Nice (Andree Esposito - Juliet, Alain Vanzo - Romeo), 1981 English National Opera (Valerie Masterson - Juliet, John Brecknock - Romeo), 1983 Gran Teatro de Liceo, Barcelona (Patricia Wise - Juliet, Jose Carreras - Romeo), 1994 Opera Company of Philadelphia (Hei Kyung Hong - Juliet, Richard Leech - Romeo), 1995 Orchestre du Capitole de Toulouse (Angela Gheorghiu - Juliet, Roberto Alanga - Romeo), 1999 Opera Australia, Sydney (Leanne Kenneally - Juliet, Julian Gavin - Romeo), 2002 Wiener Staatsoper, Vienna (Stefania Bonfadelli - Juliet, Neil Shicoff - Romeo), 2003 Munchner Rundfunkorkester (Stefania Bonfadelli - Juliet, Giuseppe Sabbatini - Romeo), 2008 Radio Kamer Filharmonie, Amsterdam (Nino Machaidze - Juliet, Sebastien Gueze - Romeo), 2008 Baltimore Opera (Young Ok Shin - Juliet, Stephen Costello - Romeo).

[Înapoi la cuprins](#)

70. Olandezul Zburător

Titlu: Olandezul Zburător (Die fliegende Hollander, The Flying Dutchman, L'Olandese Dannato)

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui butar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curții Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmeele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Hollander (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walkure (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Richard Wagner. În autobiografia sa (Main Leben 1870), Wagner a mărturisit că a fost inspirat să scrie această operă după ce a navigat în Iulie - August 1839 de la Riga la Londra, pe o mare furtunoasă. Tema centrală o constituie absolvirea păcatelor prin iubire. A mai fost inspirat și de o veche legendă, adaptată și publicată în

anul 1834 de poetul Heinrich Heine sub numele de Memoriile lui Mister Schnabelewopski. Ajuns la Paris a făcut o schiță a spectacolului iar munca sa preliminară i-a adus suficienți bani pentru a cumpăra un pian. A vândut ideea și schița spectacolului cu suma de 500 franci, lui Leon Pillet (1803-1868), directorul Operei din Paris. După alte șapte săptămâni de muncă, la mijlocul lui Noiembrie 1841 a finalizat prima versiune a spectacolului. Inițial acțiunea a fost localizată în Scoția, dar mai apoi Wagner a schimbat locația pentru Norvegia, cu puțin înaintea premierei de la Dresda. A fost cea de a patra operă compusă de Wagner, cea în care a adoptat în mod evident stilul romantic, dominant în acea epocă. În anul 1851, Wagner a afirmat în presă că Olandezul Zburător a reprezentat pentru el un nou început: "De aici încolo începe cariera mea de poet".

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 2 Ianuarie 1843 la Konigliches Hoftheater din Dresda. Wagner a dirijat personal reprezentația iar faimoasa soprană Madame Schroeder Devrient a făcut impresie în rolul lui Senta. În același an, opera a fost pusă în scenă la Cassel și Berlin, dar nu a câștigat favorurile publicului. În Anglia, primul spectacol a fost susținut în limba italiană (L'Olandese Dannato) la Drury Lane în anul 1870. Spectacolul a fost condus de dirijorul Luigi Arditi (1822-1903), cel care a consemnat următoarele: "Îmi amintesc surpriza mea și cea a lui Strauss când Uvertura a fost puternic ovaționată". Primul spectacol în limba engleză a fost pus în scenă în anul 1876, la London Lyceum, de către Carl Rosa Company. În anul 1863 Richard Wagner a condus personal câteva scene din Olandezul Zburător, la Teatrul din Viena. Prin strădania soției sale Cosima, începând cu anul 1901 opera a intrat și în repertoriul Festivalului de la Bayreuth, festival pe care îl prezida. În secolul XX, spectacole remarcabile au fost înregistrate la: Dresda (1936), Buenos Aires (1936), Londra (1937, 1960, 1968, 2004), Bayreuth (1942, 1955, 1956, 1959, 1961, 1971, 1985, 2013), Munchen (1944, 1974, 1991), New York (1950, 1963, 1994), Hamburg (1951), Berlin (1952, 1960, 1991, 2001), Milano (1966), Roma (1969), Chicago (1976), Viena (1981, 1991, 1992), Savolinna (1989), Turku (2005). În anul 2013 numeroase spectacole ale lui Wagner au fost puse în scenă pentru a aniversa cei 200 de ani de la nașterea compozitorului. Printre acestea și cel de la Bolsoi Opera din Moscova în regia lui Peter Konwitschny și Nina Gulsddorf. Până la sfârșitul sezonului 2017/18, The Flying Dutchman s-a cântat pe scenele lumii de 984 ori, în 229 de producții diferite și a ocupat locul 22 în lista Opera Base.

Roluri: Căpitanul Dutchman (bass-baritone), Daland, un căpitan de vas Norvegian (bass), fiica lui (soprano), Erik, un vânător (tenor), Mary, doica lui Senta (contralto), Cărmaciul lui Darland (Tenor), Corul (marinari, tinere fete și femei).

Subiect: Ca pedeapsă pentru aroganța sa față de Dumnezeu, zburătorul Dutchman a fost condamnat să navigheze pe mări, fără nici o țință, pentru eternitate. La fiecare șapte ani o dată, i s-a permis să coboare pe țărm și să caute o femeie capabilă să-i fie credincioasă, pentru a fi iertat de păcate. Când a găsit în sfârșit o fată care să-l iubească, a suspectat-o că l-ar fi înșelat și a plecat din nou la drum. Ca să-i dovedescă că a greșit, fata s-a aruncat în mare, în urma corabiei. Instantaneu, corabia s-a scufundat, împreună cu tot echipajul, iar cei doi s-au înălțat la Ceruri, îmbrățișați. Cine a fost Olandezul Zburător: Aegir, Ahti sau Njord (Poseidon), Hyperion, Diavolul în persoană, sau poate doar un marinăr nefericit ?

Uvertura

Act 1 (Un țărm stâncos de pe coasta Norvegiei)

În timpul unei furtuni violente, corabia lui Darland a aruncat ancora lângă țărm, la doar șapte mile de port.

Marinarii și cârmaciul cântă (Jollohohoho ! Hohoje ! ...Fie furtună sau taifun, departe pe mări, fata mea, sunt alături de tine ! ...Jollohohoho ! Hohoje !). Scena 2 - Căpitanul Dutchman se reculege (Sorocul a venit, cei șapte ani au trecut ...Iertarea ce o caut pe țarm nicicând nu va veni ...Eternă descompunere, ia-mă !). Scena 3 - Căpitanul Dutchman se apropie de corabia lui Darland (Vin de departe: în toiul furtunii ai să-mi negi refugiul lângă tine ? ...Doamne ferește ! Marinarul întotdeauna este ospitalier !). Căpitanul Dutchman deschide o casetă plină cu perle și pietre prețioase (Am să-ți dau toate comorile mele, dacă-mi oferi un cămin în casa ta ...Ai cumva o fiică ? ...Dă-mi-o de soție !). Vrajit de bogățiile văzute Darland acceptă fără șovăire (Ai cuvântul meu ...Primul vânt prielnic ne va purta spre casă). Când a început să adie primul vânt favorabil marinarii au ridicat pânzele cântând (Fie furtună sau taifun, departe pe mări, fata mea, sunt alături de tine !)

Act 2 (O cameră din casa lui Darland)

În casa lui Darland, Mary și fetele cântă și învârtesc la roată în timp ce Senta contemplă un portret pe perete (...Iubitul meu este pe mare, el se gândește acasă la iubita lui Tralaralalalala !). Hărțuită de restul fetelor, Senta începe să cânte balada Olandezului Zburător (Johohoe ! Johohohoe ! Poate a-ți întâlnit pe mare corabia cea cu panze roșii și cu catargul negru ? ...la fiecare șapte ani, își caută pe țarm nevastă). Uluită de o inspirație de moment, Senta declară (Eu sunt cea care îl va salva, cu dragostea mea adevărată !). Erik intră în încăpere și anunță că se apropie de țarm corabia lui Darland. Scena 2 - Erik o cere pe Santa în căsătorie (Nu mă mai tortura ! Sau dacă vrei, distruge-mă cu totul ! ...Pot eu așa cum sunt să-ți cer ție mâna ?). Santa însă nu se grăbește să accepte propunerea iar Erik privind la tabloul de pe perete are o premoniție (Marinarul acela, el ...tu ai căzut la picioarele lui și i-ai îmbrățișat genunchii ...V-am văzut plecând împreună pe mare). Scena 3 - Căpitanul Dutchman intră în încăpere, arătând exact ca marinarul din tablou. Darland îl prezintă fiicei sale (Un om al mării ca și mine, dorește să îl găzduim ...ai încredere în tatăl tău și mâine el va fi bărbatul tău). Rămași singuri căpitanul Dutchman și Senta se contemplează reciproc (...Am visat la ea timpuri neobosite, acum o văd cu ochii mei ...el stă acum în fața mea, cu fruntea încruntată de durere). Căpitanul își face curaj să-i ceară mâna (...Vei putea să-ți oferi mâna unui necunoscut ? ...Porunca tatălui întotdeauna o ascult !). Conversația lor continuă (Tu ești un înger ! Iubirea unui înger alină chiar și un suflet pierdut ! ...Știi bine datoria sacră de femeie, fii fără frică, om nefericit !). Darland revine în încăpere iar Santa îi dă permisiunea să anunțe banchetul de logodnă (Primește mâna mea ! Până la moarte jur să-ți fiu soție !). Căpitanul Dutchman este euforic (Ea îmi oferă mâna ! Ești umilit, Infernule, de dragostea ei adevărată !).

Act 3 (Un doc cu un țarm stâncos, casa lui Darland în depărtare. În noapte, corabia norvegienilor lângă cea a olandezilor)

Marinarii norvegieni cântă pe punte (Nu ne temem de vânt și de țarmuri înșelătoare, astăzi chiar vom fi bucuroși ! Fiecare are o fată pe țarm...). Fetele apar pe țarm cu coșuri încărcate de mâncare și băutură (Poate că poftiți niște vin rece ?). Fetele încearcă să-i invite și pe marinarii olandezi la un pahar, dar nu primesc nici un răspuns. Norvegienii devin tot mai gălăgioși ciocnind paharele (Cârmaciule, lasă cârma ! Cârmaciule, hai cu noi ! Ho ! Hei ! Ye ! Ha !). Un vânt de furtună începe să suiere printre odgoane și echipajul olandezilor începe să se miște (Yohohoe, Yohohohoe ! Furtuna se apropie de țarm, Ridicați pânzele ! Ridicați ancora ! ..Repede la țarm !). Totuși, jur împrejur, marea și cerul sunt perfect liniștite. Scena 2 - Santa iese din casă urmărită îndeaproape de un Erik extrem de agitat (...este oare posibil să te măriți cu un bărbat care abia ți-a trecut pragul ! ...Atât ! Nimic mai mult ! Trebuie, trebuie !). Erik îi reproșează (...când m-ai cuprins în brațele tale, nu mi-ai declarat tu oare iubire ?). Căpitanul Dutchman a auzit ultimele cuvinte și acum pășește în față (La revedere, Santa ! ...Stai, omule nefericit ! ...Pe mare ! Pe mare ! Pentru totdeauna ! Legământul tău s-a sfârșit, și o dată cu el s-a sfârșit speranța mea de absolvire !). Senta insistă să-l rețină, dar totul este în zadar (Așteaptă ! Tu n-ai să pleci niciodată de aici ! ...Mă îndoiesc de tine cum mă îndoiesc de Dumnezeu ! Moartă, moartă este toată credința ! ...te îndoiești de dragostea mea curată ? ...omule nefericit, de ce ești orb ? Stai !). Căpitanul Dutchman își ia din nou rămas bun (Tu mi-ai jurat solemn credință, dar nu și în fața Domnului: asta te va salva ! ...Nenumărate victime prin mine și-au primit pedeapsa ! Dar tu vei fii salvată ...mi se mai spune Olandezul Zburător !). Când căpitanul Dutchman sare la bord și pornește imediat pe mare, Santa sare în apă în urma corăbiei, chemându-l (Mulțumește-i îngerului tău pentru edict ! Aici sunt, credincioasă ție până la moarte !). Corabia olandezului se scufundă imediat cu echipaj cu tot. Soarele răsare din mare, iar căpitanul Dutchman și Senta sunt văzuți cum se ridică la Ceruri, îmbrățișați.

Great moments and arias: Act 1 - Jollohohoho ! Hohoje ! ...Fie furtună sau taifun, departe pe mări, fata mea,

sunt alături de tine ! ...Jollohohoho ! Hohoje ! (Cârmaciul), Sorocul a venit, cei șapte ani au trecut ...Iertarea ce o caut pe țarm nicicând nu va veni ...Eternă descompunere, ia-mă ! (Dutchman), Vin de departe: în toiul furtunii ai să-mi negi refugiul lângă tine ? ...Doamne ferește ! Marinarul întotdeauna este ospitalier ! (Dutchman, Darland), Am să-ți dau toate comorile mele, dacă-mi oferi un cămin în casa ta ...Ai cumva o fiică ? ...Dă-mi-o de soție ! (Dutchman), Ai cuvântul meu ...Primul vânt prielnic ne va purta spre casă (Darland), Fie furtună sau taifun, departe pe mări, fata mea, sunt alături de tine ! (Corul). Act 2 - ...Iubitul meu este pe mare, el se gândește acasă la iubita lui Tralaralalalala ! (Fetele), Johohoe ! Johohohoe ! Poate a-ți întâlnit pe mare corabia cea cu panze roșii și cu catargul negru ? ...la fiecare șapte ani, își caută pe țarm nevastă (Senta), Eu sunt cea care îl va salva, cu dragostea mea adevărată ! (Senta), Nu mă mai tortura ! Sau dacă vrei, distruge-mă cu totul ! ...Pot eu așa cum sunt să-ți cer ție mâna ? (Erik), Marinarul acela, el ...tu ai căzut la picioarele lui și i-ai îmbrățișat genunchii ...V-am văzut plecând împreună pe mare (Erik), Un om al mării ca și mine, dorește să îl găzduim ...ai încredere în tatăl tău și mâine el va fi bărbatul tău (Darland), ...Am visat la ea timpuri neobosite, acum o văd cu ochii mei ...el stă acum în fața mea, cu fruntea încruntată de durere (Dutchman, Senta), ...Vei putea să-ți oferi mâna unui necunoscut ? ...Porunca tatălui întotdeauna o ascult ! (Dutchman, Senta), Tu ești un înger ! Iubirea unui înger alină chiar și un suflet pierdut ! ...Știu bine datoria sacră de femeie, fii fără frică, om nefericit ! (Dutchman, Senta), Primește mâna mea ! Până la moarte jur să-ți fiu soție ! (Senta), Ea îmi oferă mâna ! Ești umilit, Infernule, de dragostea ei adevărată ! (Dutchman) Act 3 - Nu ne temem de vânt și de țarmuri înșelătoare, astăzi chiar vom fi bucuroși ! Fiecare are o fată pe țarm... (Corul), Poate că poftiți niște vin rece ? (Fetele), Cârmaciule, lasă cârma ! Cârmaciule, hai cu noi ! Ho ! Hei ! Ye ! Ha ! (Corul), Yohohohoe, Yohohohoe ! Furtuna se apropie de țarm, Ridicați pânzele ! Ridicați ancora ! ..Repede la țarm ! (Corul), ...este oare posibil să te măriți cu un bărbat care abia ți-a trecut pragul ! ...Atât ! Nimic mai mult ! Trebuie, trebuie ! (Erik, Senta), ...când m-ai cuprins în brațele tale, nu mi-ai declarat tu oare iubire ? (Erik), La revedere, Santa ! ...Stai, omule nefericit ! ...Pe mare ! Pe mare ! Pentru totdeauna ! Legământul tău s-a sfârșit, și o dată cu el s-a sfârșit speranța mea de absolvire ! (Dutchman, Senta), Așteaptă ! Tu n-ai să pleci niciodată de aici ! ...Mă îndoiesc de tine cum mă îndoiesc de Dumnezeu ! Moartă, moartă este toată credința ! ...te îndoiești de dragostea mea curată ? ...omule nefericit, de ce ești orb ? Stai ! (Dutchman, Senta), Tu mi-ai jurat solemn credință, dar nu și în fața Domnului: asta te va salva ! ...Nenumărate victime prin mine și-au primit pedeapsa ! Dar tu vei fii salvată ...mi se mai spune Olandezul Zburător ! (Dutchman), Mulțumește-i îngerului tău pentru edict ! Aici sunt, credincioasă ție până la moarte ! (Senta)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1936 Sachsische Staatsoper Dresden (Hans Hermann Nissen - Der Hollander, Margarete Teschemacher - Senta, Ludwig Weber - Daland), 1937 Royal Opera House, London (Herbert Janssen - Der Hollander, Kristen Flagstad - Senta, Ludwig Weber - Daland), 1942 Bayreuth Festival (Joel Berglund - Der Hollander, Maria Muller - Senta, Ludwig Hofmann - Daland), 1950 Metropolitan Opera, New York (Hans Hotter - Der Hollander, Astrid Varnay - Senta, Sven Nilsson - Daland), 1952 Deutsches Symphonie Orchester, Berlin (Josef Metternich - Der Hollander, Annelies Kupper - Senta, Josef Greindtl - Daland), 1960 Berliner Staatskapelle (Dietrich Fisher Dieskau - Der Hollander, Marianne Schech - Senta, Gottlob Frick - Daland), 1963 Metropolitan Opera, New York (George London - Der Hollander, Leonie Rysanek - Senta, Giorgio Tozzi - Daland), 1966 Teatro alla Scala, Milan (Franz Crass - Der Hollander, Leonie Rysanek - Senta, Karl Ridderbusch - Daland), 1976 Chicago Symphony Orchestra (Norman Bailet - Der Hollander, Janis Martin - Senta, Martti Talvela - Daland), 1985 Bayreuth Festival (Simon Estes - Der Hollander, Lisbeth Balslev - Senta, Matti Salminen - Daland), 1989 Savonlinna Opera Festival (Franz Grundheber - Der Hollander, Hildegard Behrens - Senta, Matti Salminen - Daland), 1991 Deutsches Oper Berlin (Berndt Weikl - Der Hollander, Cheryl Studer - Senta, Hans Sotin - Daland), 1991 Vienna Philharmonic (Robert Hale - Der Hollander, Hildegard Behrens - Senta, Kurt Rydl - Daland), 2004 London Philharmonic Orchestra (John Tomlinson - Der Hollander, Nina Stemme - Senta, Eric Halfvarson - Daland), 2005 Turku Philharmonic Orchestra (Juha Uusitalo - Der Hollander, Paivi Nisula - Senta, Matti Salminen - Daland).

[Înapoi la cuprins](#)

72. Trubadurul

Titlu: Trubadurul (Il trovatore, The Troubadour)

Compozitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistrocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Streponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposto per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vespri siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Salvatore Cammarano (1801-1852). Salvatore Cammarano a fost un libretist italian prolific. Pentru Giuseppe Verdi a scris: Alzira (1845), La battaglia di Legnano (1849) și Luisa Miller (1849). Când a murit, în anul 1852 libretul pentru Il Trovatore a rămas neterminat, dar Verdi l-a angajat pe poetul italian Leone Emanuele Bardare (1820-1874) pentru a-l completa. Pentru Gaetano Donizetti a produs 8 librete: Lucia di Lammermoor (1835), L'assedio di Calais (1836), Belisario (1836), Pia de' Tolomei (1837), Roberto Devereux (1837), Maria de Rudenz (1838), Poliuto (1838), Maria di Rohan (1843). A mai scris numeroase alte librete pentru alți compozitori, printre care: Egisto Vignozzi, Giuseppe Persiani, Giuseppe Staffa, Felice Romani, Severio Mercadante, Luigi Cammarano, Giuseppe Lillo, Alessandro Nini, Giovanni Pacini, Federico Ricci, Achille Peri, Vincenzo Battista, Nicola De Giosa. Subiectul acestui libret s-a bazat pe piesa de teatru El trovador (1836) a poetului și dramaturgului spaniol Antonio Garcia Gutierrez (1813-1884). În anul 1849, soția lui Verdi Giuseppina Streponi a tradus piesa de teatru și l-a capacitat să scrie o versiune pentru operă. În luna Ianuarie a anului 1850 Verdi l-a contractat pentru libret pe Cammarano și apoi au corespondat până în luna Mai a anului 185, când Verdi a obținut un acord verbal de la Opera din Roma pentru a prezenta spectacolul în timpul Carnavalului de iarnă. În luna Iulie a anului 1852 Cammarano a murit și actul al treilea a rămas nefinalizat. După alte câteva zile de muncă împreună cu Leone Bardare, spectacolul a fost finalizat în luna Decembrie a anului 1852.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a fost la data de 19 Ianuarie 1853 la Teatro Apollo din Roma. Sub bagheta dirijorului Emilio Angelini, au strălucit pe scenă tenorul Carlo Baucarde în rolul lui Manrico și soprana Emilia Goggi în rolul Azucena. În următorii trei ani în întreaga lume au fost 229 de reprezentații. Primul spectacol la Paris, în versiunea sa italiană a fost pus în scenă la 23 Decembrie 1854, de către trupa de la Teatrul Italian, în Sala Ventadour, cu Lodovico Graziani în rolul Manrico. În Statele Unite ale Americii primul spectacol prezentat de Compania de Operă Italiană a fost pus în scenă la data de 2 Mai 1855, la Academia de Muzică din New York. La Londra, premiera operei a fost pe scena de la Covent Garden, la data de 10 Mai 1855, cu Enrico Tamberlick în rolul Manrico. La Opera Metropolitan din New York spectacolul a intrat în repertoriu începând cu data de 26 Octombrie 1883. În timpul unei vizite la Paris, în anul 1855 Verdi a fost contactat de Francois Louis Crosnier, directorul Operei din Paris, cu propunerea de a transforma spectacolul într-o grand opera, adăugând și un moment de balet. Verdi a fost de acord și prima versiune în limba franceză, cu un libret tradus de Emilien

Pacini, a debutat pe scena La Monnaie din Brussels la data de 20 Mai 1856. La Paris, versiunea în limba franceză a debutat la 12 Ianuarie 1857, la Opera din Paris, cu Louis Gueymard în rolul Manrico și Adelaide Borghi Mamo în rolul Azucena. În secolul XX au fost produse mai mult de 80 de discuri și spectacole înregistrate, printre care cele de la: Milano (1930, 1953, 1956, 1963, 1964, 2000), Napoli (1951), New York (1952, 1983, 1991, 2011), Florența (1956, 1990), Roma (1959, 1964, 1984), Viena (1962, 1978), Londra (1969, 1976, 1980, 2001), Berlin (1977), Sydney (1988), Bratislava (1999), Catania (2001), Parma (2010), Ludwigsburg (2011). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Trubadurul s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 1019 ori, în 264 de producții diferite și a ocupat locul 20 în lista Operabase.

Roluri: Conte Luna (baritone), Manrico, un trubadur (tenor), Azucena, o țigancă (mezzo soprano), Leonora, o fată nobilă (soprano), Ferrando, un ofițer (bass), Ines, confidenta Leonorei (soprano), Ruiz, un soldat (tenor), Un țigan bătrân (bass), Un mesager (tenor), Corul (prietenele Leonorei, călugărițe, călugări, servitori, soldați, țigani)

Subiect: Biscaia și Aragon în secolul al XV-lea. Cu inima unei țigănci nu este de glumit. Până și regii sau nobilii trebuie să știe asta. În capitala Aragonului, în plină eră a Inchiziției, o țigancă a fost arsă pe rug fiind acuzată că a deocheat copilul unor nobili, doar uitându-se la el. În urma execuției însă, copilul a dispărut, fiind înlocuit cu resturile unui copil ars pe jumătate, iar o țigancă a fost văzută fugind cu un bebeluș în brațe. Mulți ani mai târziu, Conte Luna s-a îndrăgostit de o fată bogată, dar fata iubea un trubadur necunoscut. Cei doi cavaleri s-au bătut, în repetate rânduri și Conte a învins. Fata s-a sinucis, iar iubitul ei a fost executat, în timp ce o țigancă tânără a strigat că este răzbunată. Conte a aflat astfel că trubadurul ucis era chiar fratele lui, bebelușul furat de fiica țigăncii arse pe rug. Fără discuție, viețile nobililor nu se pot amesteca cu cele ale țiganilor.

Act 1 (Un hol din Palatul Aliferia, o ușă spre un apartament / În grădina palatului)

Ferrando le spune soldaților săi că domnul Conte este gelos pe un trubadur, ale cărui cântece răsună lângă casa fetei de care s-a îndrăgostit. Rugat de soldați, Ferrando le reamintește o tragedie din trecutul familiei Contelui (A fost o dată un tată fericit, a doi băieți ...o cotoroanță întunecată, o țigancă mizerabilă ! ...copilul a dispărut și au găsit ...un schelet de copil, pe jumătate ars, încă fumegând !). Vrăjitoarea a fost arsă pe rug, dar blestemata ei de fiică a supraviețuit și se crede că sufletul țigăncii n-a murit și ni se arată sub multiple fețe (Este adevărat ! Este adevărat ! Este adevărat ! ...Pe streășina acoperișului). Scena 2 - Leonora îl așteaptă pe iubitul ei, iar Ines o întreabă când a simțit prima scânteie a iubirii (La turneu. El a apărut în armură neagră cu coif negru ...un cavaler necunoscut a câștigat ovațiile tribunei). Leonora își continuă povestea (Era liniște în noaptea serenă ...un trubadur a cântat versuri melancolice ...A fost chiar el ! El era !). Sfatul lui Ines este să încerce să-l uite, dar Leonora este hotărâtă (Să-l uit ! ...mi-e inima intoxicată ...dacă nu pot să trăiesc pentru el, atunci pentru el am să mor). După ce fetele intră în apartament, apare Conte Luna (Ah, flacăra iubirii îmi arde fiecare fibră ! Trebuie să te văd, trebuie să mă auzi !). Se aude o mandolină, apoi vocea unui trubadur (Singer sunt pe Pământ, cu cruda soartă mă lupt ...mai mare decât orice rege, mai mare este trubadurul). Leonora coboară în grădină și aleargă spre Conte. Manrico este revoltat și iese din ascunzătoare. Auzindu-i vocea, Leonora se aruncă la picioarele lui Manrico (Ah, întunericul m-a păcălit ! ...Te iubesc, ți-o jur, te iubesc cu iubire eternă !). Conte Luna îl provoacă pe trubadur să-și dezvăluie numele și primește răspunsul (Cunoaște-mă atunci: eu sunt Manrico). Conte și Manrico cad de acord pentru un duel în timp ce Leonora încearcă zadarnic să-i oprească (Iubirea mea respinsă și gelozia, în mine cu teribilă flăcără ard ! ...înfige-ți sabia în această inimă ce nu poate și nu vrea să te iubească ...Destinul mi-a dat mie, inima ei și viața ta). Leonora se prăbușește la pământ fără

simțire, cei doi cavaleri ies din scenă cu sabia în mână:

Act 2 (Pe o culme de munte, un foc de tabără / În incinta unei mănăstiri, noaptea)

O ceată de țigani cântă lângă foc (Cine luminează ziua țiganului ? O țigăncușă). Azucena cântă un cântec trist țigănesc (Flăcările trosnesc ! ...Victima sosește, îmbrăcată în negru, cu capul gol, desculță !). Manrico o roagă pe Azucena să-i spună povestea din cântec iar ea îi răspunde (Este povestea bunicei tale ...Un Conte preamăreț a acuzat-o de vrăjitorie ...a ars pe rug chiar aici, unde e focul !). Și povestea ei continuă (Am reușit să fur copilul Contelui nebie fatală ...Am aruncat în foc copilul meu, am ars copilul meu !). Manrico este uimit (Nu sunt copilul tău ! Dar cine sunt ? ...Nu am fost întotdeauna o mamă tandră pentru tine ?). Manrico își reamintește duelul împotriva Contelui (Blestematul Conte Luna a căzut asupra mea împreună cu escorta lui: am fost învins ! ...el era deja la pământ ...dar o voce din ceruri mi-a spus: Nu-l ucide !). Se aude un sunet de corn și un mesager sosește cu o scrisoare (...Prințul ordonă să-i supraveghezi apărarea ...Înșelată de vestea morții tale, Leonora urmează să depună jurământul la Mănăstirea Sfintei Cruci din apropiere). Azucena încearcă să-l oprească, dar Manrico aleargă pe deal la vale. Scena 2 - Însoțit de Ferrando și oamenii săi, Conteul intră în curtea mănăstirii (Am sosit la timp ! ...Rivalul meu e mort ...Leonora îmi aparține ! ...În zadar un Zeu potrivit îmi face opoziție). Din mănăstire, se aud vocile măicuțelor (Vino, lasă vâlul să te ascundă de orice ochi omenesc ...Întoarce-te spre Ceruri și Cerul ți se va deschide). Leonora intră în scenă urmată de o procesiune întreagă de femei, pregătindu-se să îmbrace rasa călugărească. Conteul Luna se năpustește asupra ei (Nu, niciodată ! Singurul altar pentru tine este altarul nupțial !). Spre surpriza tuturor în scenă apare Manrico (Este un vis, e un extaz, o vrajă supranaturală ! ...Se pare că morții pot revenii din Lumea de Apoi !). Conteul trage sabia, dar este dezarmat de oamenii lui Manrico. Manrico și Leonora ies din scenă în timp ce măicuțele se refugiază în mănăstire.

Act 3 (O tabără militară și cortul Contelui Luna / Un hol din Castellor și un balcon)

Soldatii joacă zaruri și cântă (Să cânte și să răsune trompeta războiului chemarea la arme ...gloria ne așteaptă). Fernando îl anunță pe Conteul Luna că Azucena a fost prinsă spionând în preajma taberei. Interogată, Azucena răspunde (Este obiceiul țiganilor să hoinărească fără destinație, având doar cerul ca acoperiș). Conteul Luna o întreabă dacă știe ceva despre copilul furat din casa Contelui, dar Azucena neagă orice știre. Totuși, Ferrando o recunoaște (Ea este ! Ea este cea care și-a ars în foc copilul !). Azucena strigă după ajutor, iar Conteul Luna jubilează (De ce nu vii, Manrico ? ...Când am să te torturez, am să-i rănesc inima !). Scena 2 - Leonora este îngrijorată de sunetul armelor iar Manrico îi explică (Pericolul e mare. Măine la răsărit vom fi atacați ...Lasă iubirea, sublima iubire, să vorbească acum în inima ta). Din balcon, Manrico o vede pe Azucena în lanțuri și pe soldați pregătind rugul (Nefericită mamă, mă grăbesc să te salvez, sau cel puțin, mă grăbesc să mor lângă tine !). Manrico, Ruiz și oamenii lui se pregătesc pentru atac.

Act 4 (O aripă din Palatul Aliferia / O celulă oribilă)

Ruis o conduce pe Leonora spre turnul prizonierilor (Vântule tânguitor, tu care bați aici, ah, îndură-te și du-mi la el privirea). În interior se aude rugăciunea călugărilor. Manrico se roagă și el (Plătesc cu sângele meu pentru dragostea ce-ți port ! Nu uita ! Nu mă uita !). Leonora se roagă și ea pentru sine (Fie și cu prețul vieții am să-ți salvez viața). Conteul Luna apare și Leonora îndrăznește să ceară îndurare (Iertare ! ...Visezi poate ? ...Triumfă asupra mea, dar trubadurul iartă-l ! ...Cu cât îl iubești mai mult, cu atât mă întărești mai tare !). În final, Conteul este de acord să-l elibereze pe Manrico, la schimb pentru dragostea ei. În secret însă, Leonora bea otrava ascunsă în inel (Ai să mă ai ...dar rece, un corp fără de viață). Scena 2 - Manrico și Azucena nu pot să adoarmă în celulă (Rugul ! Rugul ! Rugul ! Ce cuvânt oribil ! Dacă mă mai iubești ...caută în somn iertarea ...calmează-te și liniștește-te). Leonora intră în celulă (Nu vei muri, am venit să te salvez ! ...cu ce preț ? Tu nu-mi răspunzi ? ...Oh, câtă nedreptate ! ...Ai vândut inima ce mi-ai jurat-o mie !). În final Leonora mărturisește (Moartea mi s-a strecurat în piept ! ...Simți, mâna mea cea rece ...Cerule, ce ai făcut ?). Conteul Luna apare în ușă (Ah ! a vrut să mă înșele ! ...Decât a altuia să fiu, am vrut să mor a ta fiind ! ...Și eu ca un nebun am blestemat un înger). Leonora moare iar Manrico este tras afară de soldați spre eșafod ! Conteul Luna o trage pe Azucena la fereastră să asiste la execuție (A fost fratele tău ! ...El ! Ce oroare ! ...Mamă, ești răzbunată ! ...Și eu mai trăiesc încă !).

Momente și arii celebre: Act 1 - A fost o dată un tată fericit, a doi băieți ...o cotoroanță întunecată, o țigancă mizerabilă ! ...copilul a dispărut și au găsit ...un schelet de copil, pe jumătate ars, încă fumegând ! (Ferrando),

Este adevărat ! Este adevărat ! Este adevărat ! ...Pe streășina acoperișului (Corul), La turneu. El a apărut în armură neagră cu coif negru ...un cavaler necunoscut a câștigat ovațiile tribunei (Leonora), Era liniște în noaptea serenă ...un trubadur a cântat versuri melancolice ...A fost chiar el ! El era ! (Leonora), Să-l uit ! ...mi-e inima intoxicată ...dacă nu pot să trăiesc pentru el, atunci pentru el am să mor (Leonora), Ah, flacăra iubirii îmi arde fiecare fibră ! Trebuie să te văd, trebuie să mă auzi ! (Contele Luna), Singur sunt pe Pământ, cu cruda soartă mă lupt ...mai mare decât orice rege, mai mare este trubadurul (Manrico), Ah, întunericul m-a păcălit ! ...Te iubesc, ți-o jur, te iubesc cu iubire eternă ! (Leonora), Cunoaște-mă atunci: eu sunt Manrico (Manrico), Iubirea mea respinsă și gelozia, în mine cu teribilă flacăra ard ! ...înfinge-ți sabia în această inimă ce nu poate și nu vrea să te iubească ...Destinul mi-a dat mie, inima ei și viața ta (Contele Luna, Leonora, Manrico). Act 2 - Cine luminează ziua țiganului ? O țigăncușă (Corul), (Flăcările trosnesc ! ...Victima sosește, îmbrăcată în negru, cu capul gol, desculță ! (Azucena), Este povestea bunicei tale ...Un Conte preamăreț a acuzat-o de vrăjitorie ...a ars pe rug chiar aici, unde e focul ! (Azucena), Am reușit să fur copilul Contelui nebunie fatală ...Am aruncat în foc copilul meu, am ars copilul meu ! (Azucena), Nu sunt copilul tău ! Dar cine sunt ? ...Nu am fost întotdeauna o mamă tandră pentru tine ? (Manrico, Azucena), Blestematul Conte Luna a căzut asupra mea împreună cu escorta lui: am fost învins ! ...el era deja la pământ ...dar o voce din ceruri mi-a spus: Nu-l ucid ! (Manrico), ...Prințul ordonă să-i supraveghezi apărarea ...înșelată de vestea morții tale, Leonora urmează să depună jurământul la Mănăstirea Sfintei Cruci din apropiere (Manrico), Am sosit la timp ! ...Rivalul meu e mort ...Leonora îmi aparține ! ...În zadar un Zeu potrivnic îmi face opoziție (Contele Luna), Vino, lasă vâlul să te ascundă de orice ochi omenesc ...Întoarce-te spre Ceruri și Cerul ți se va deschide (Măicuțele), Nu, niciodată ! Singurul altar pentru tine este altarul nupțial ! (Contele Luna), Este un vis, e un extaz, o vrajă supranaturală ! ...Se pare că morții pot revenii din Lumea de Apoi ! (Leonora, Count Luna) Act 3 - Să cânte și să răsunе trompeta războiului chemarea la arme ...gloria ne așteaptă (Corul), Este obiceiul țiganilor să hoinărească fără destinație, având doar cerul ca acoperiș (Azucena), Ea este ! Ea este cea care și-a ars în foc copilul ! (Fernando), De ce nu vii, Manrico ? ...Când am să te torturez, am să-i rănesc inima ! (Azucena, Count Luna), Pericolul e mare. Măine la răsărit vom fi atacați ...Lasă iubirea, sublima iubire, să vorbească acum în inima ta (Manrico), Nefericită mamă, mă grăbesc să te salvez, sau cel puțin, mă grăbesc să mor lângă tine ! (Manrico) Act 4 - Vântule tânguitor, tu care bați aici, ah, îndură-te și du-mi la el privirea (Leonora), Plătesc cu sângele meu pentru dragostea ce-ți port ! Nu uita ! Nu mă uita ! (Manrico), Fie și cu prețul vieții am să-ți salvez viața (Leonora), Iertare ! ...Visezi poate ? ...Triumfă asupra mea, dar trubadurul iartă-l ! ...Cu cât îl iubești mai mult, cu atât mă întărești mai tare ! (Leonora, Contele Luna), Ai să mă ai ...dar rece, un corp fără de viață (Leonora), Rugul ! Rugul ! Rugul ! Ce cuvânt oribil ! Dacă mă mai iubești ...caută în somn iertarea ...calmează-te și liniștește-te (Azucena, Manrico), Nu vei muri, am venit să te salvez ! ...cu ce preț ? Tu nu-mi răspunzi ? ...Oh, câtă nedreptate ! ...Ai vândut inima ce mi-ai jurat-o mie ! (Leonora, Manrico), Moartea mi s-a strecurat în piept ! ...Simți, mâna mea cea rece ...Cerule, ce ai făcut ? (Leonora, Manrico), Ah ! a vrut să mă înșele ! ...Decât a altuia să fiu, am vrut să mor a ta fiind ! ...Și eu ca un nebun am blestemat un înger (Contele Luna, Leonora, Manrico), A fost fratele tău ! ...El ! Ce oroare ! ...Mamă, ești răzbunată ! ...Și eu mai trăiesc încă ! (Azucena, Contele Luna).

Balet: În versiunea franceză a fost inserat un moment de balet în Actul al treilea, după corul soldaților, când țigăncușele dansează spre bucuria soldaților.

Discuri și înregistrări: 1930 La Scala, Milan (Aureliano Pertile - Manrico, Maria Carena - Leonora, Irene Minghini - Azucena, Apollo Granforte - Di Luna), 1951 Teatro di San Carlo, Naples (Giacomo Lauri Volpi - Manrico, Maria Callas - Leonora, Cloe Elmo - Azucena, Paolo Silveri - Di Luna), 1956 Grand Theatre Geneve (Mario del Monaco - Manrico, Renata Tebaldi - Leonora, Gioletta Simionato - Azucena, Ugo Savarese - Di Luna), 1962 Orchestre des Concerts Lamoureux (Tony Poncet - Manrico, Michele Le Bris - Leonora, Elise Khan - Azucena, Louis Quilico - Di Luna), 1963 La Scala, Milan (Carlo Bergonzi - Manrico, Antonietta Stella - Leonora, Fiorenza Cossoto - Azucena, Ettore Bastianini - Di Luna), 1969 New Philharmonia Orchestra, London (Placido Domingo - Manrico, Leontyne Price - Leonora, Fiorenza Cossoto - Azucena, Sherrill Milnes - Di Luna), 1976 National Philharmonic Orchestra, London (Luciano Pavarotti - Manrico, Joan Sutherland - Leonora, Marilyn Horne - Azucena, Ingvar Wixel - Di Luna), 1980 Royal Opera House (Jose Carreras - Manrico, Katia Ricciarelli - Leonora, Stefania Toczyska - Azucena, Yuri Mazurok - Di Luna), 1991 Metropolitan Opera (Placido Domingo - Manrico, Aprile Millo - Leonora, Dolores Zajak - Azucena, Vladimir Chernov - Di Luna), 2000 La Scala, Milan (Salvatore Licitra - Manrico, Barbara Frittoli - Leonora, Violeta Urmana - Azucena, Leo

Nucci - Di Luna), 2001 Teatro Massimo Bellini (Andrea Bocelli - Manrico, Veronica Villarroel - Leonora, Elena Zaremba - Azucena, Carlo Guelfi - Di Luna), She's the one ! She's the one who burned the child ! (Fernando), Why don't you come, Manrico ? ...With your torture then I can wound his heart ! (Azucena, Count Luna),

[Înapoi la cuprins](#)

72. Così fan tutte

Titlu: Così fan tutte (Școala pentru amanți, La scuola degli amanti, The School for Lovers)

Compozitor: Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Născut la Salzburg, tatăl său Leopold Mozart (1719-1787) a fost compozitor, kapellmeister și profesor, iar mama sa Ana Maria Pertl (1720-1778) era fiica lui Nicolaus Pertl prefectul deputat din Hildenstein. A fost cel mai mic dintre cei șapte copii ai familiei, dintre care cinci au murit în copilărie. Împreună cu sora sa mai mare Maria Anna Mozart (1751-1829), copii au fost exhibați ca muzicieni încă de la vârsta de cinci ani. Între anii 1762 - 1768 familia Mozart a susținut un turneu de concerte la curțile regale din Munchen, Mannheim, Paris, Londra, Haga, Zurich, Vienna. Între anii 1769 - 1773 Mozart a călătorit frecvent în Italia unde a fost acceptat ca membru al Academiei Filarmonice din Bologna. În anul 1773 a fost angajat în Salzburg ca muzician la curtea Prințului Arhiepiscop Hieronymus Colloredo. Cariera sa la Vienna a început în anul 1781 sub patronajul Împăratului Joseph al II-lea de Habsburg și în scurt timp s-a instalat în poziția de cel mai bun pianist din Viena. În anul 1777 a fost onorat de Papa Clement al XIV-lea cu titlul de Cavaler al Ordinului Lâna de Aur. În anul 1782 s-a căsătorit cu Constanze Weber (1762-1842), și ea membră a unei familii de muzicieni, iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii, dintre care doar doi au supraviețuit. Începând cu anul 1787 Împăratul Joseph al II-lea l-a angajat în serviciul său pentru a compune muzică de cameră, cu un salariu anual de 800 de florini. Operes: Die Schuldigkeit des ersten Gebots (1767), Apollo et Hyacinthus (1767), Bastien und Bastienne (1768), La finta semplice (1768), Mitridate, re din Ponto (1770), Ascanio in Alba (1771), Il sogno di Scipione (1772), Lucio Silla (1772), La finta giardiniera (1774), Il re pastore (1775), Thamos, König in Agypten (1779), Zaide (1779), Idomeno, re di Creta (1781), Die Entführung aus dem Serail (1782), L'oca del Cairo (1784), Lo sposo deluso (1784), Der Schauspieldirektor (1786), Le Nozze di Figaro (1786), Don Giovanni (1787), Così fan Tutte (1790), Der Stein der Weisen (1790), La clemenza di Tito (1791), Die Zauberflöte (1791). Opera sa include peste 600 de compoziții pentru: muzică simfonică, concerte, muzică de cameră, muzică pentru operă sau muzică corală.

Libret: Lorenzo Da Ponte (1749-1838). Lorenzo Da Ponte a fost un libretist din Italia. Pentru Mozart a scris trei librete: Nunta lui Figaro, Don Giovanni și Così fan tutti. A mai scris alte 25 de librete pentru alți 10 compozitori, printre care: Antonio Salieri (La Scuola di gelosi, Il ricco d'un giorno, Il Talismano, Il Pastor fido, La cifra), Vincente Martin Soler (Il burbero di buon cuore, Una cosa rara, L'arbore di Diana, La Capricciosa corretta), Francesco Bianchi (Antigona, Il consiglio imprudente, Merope, Cinna, Armida), Peter Winter (La grotta di Calipso, Il trionfo dell'amor fraterno, Il ratto di Proserpina). Pe lângă librete a scris și poezii, cantate, oratorii, traduceri, cărți pentru educația elementară. Libretul pentru această operă este inspirat de tema schimbului de logodnice, în travesti, temă prezentă anterior în Decameronul lui Boccaccio sau în piesa de teatru Cymbeline a lui William Shakespeare. Se crede că și această operă, la fel ca și Răpirea din Serai, a fost compusă la sugestia Împăratului Joseph al II-lea, deși cercetătorii nu au confirmat această ipoteză. Este sigur însă că Împăratul a fost un patron al artelor și este în memoria noastră ca atare. Antonio Salieri a încercat și el să producă partitura acestui libret, dar în arhivele Bibliotecii Naționale din Austria nu au fost găsite decât două terțete.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 26 Ianuarie 1790 la Burgtheater din Vienna. Compozitorul a condus personal spectacolul oferit de sopranele Adriana Ferrarese și Louise Villeneuve, respectiv de tenorul Vincenzo Calvesi împreună cu bașii Francesco Nenucci și Francesco Bussani. După doar cinci reprezentații spectacolul a fost întrerupt de moartea Împăratului Joseph al II-lea, urmată de o perioadă de doliu la curtea imperială. Primul spectacol din Marea Britanie a avut loc în Mai 1811 la King's Theatre, Londra.

Condamnată cu severitate de moralitatea Victoriană a secolului al XIX-lea, opera a fost destinată să adune praf timp de mai multe decenii, ca urmare a satirei direcționată împotriva femeilor. Beethoven personal a recomandat evitarea acestei opere marcată de o "imoralitate ostentativă". În Statele Unite ale Americii, opera nu s-a cântat până în anul 1922 când a fost pusă în scenă la Opera Metropolitan din New York. Așa în anul 1935, compozitorul german Fritz Busch a oferit o revitalizare a spectacolului la Festivalul de Operă de la Glyndebourne, și de atunci începând Così fan tutti și-a câștigat progresiv actuala popularitate. Începând cu anul 1935, spectacole notabile au fost înregistrate la : Glyndebourne (1935, 2006), New York (1952), Londra (1954, 1962, 1967, 1971, 1973, 1974, 1986, 1989, 1994), Viena (1955, 1968, 1974, 1982, 1988, 1990), Milano (1956, 1989), Strassbourg (1977), Berlin (1963, 1969, 1989), Drottingham (1984), Amsterdam (1991), Edinburgh (1995), Koln (1999), Madrid (2013). De la începutul anului anul 2004 până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Così fan tutte s-a cântat în întreaga lume de 1489 ori, în 340 de producții diferite și a ocupat locul 16 în lista Operabase.

Roluri: Fiordiligi (soprano), Dorabella (mezzo soprano), Guglielmo, ofițer (baritone), Ferrando, ofițer (tenor), Despina, cameristă (soprano), Don Alfonso, un filozof bătrân (bass)

Subiect: Motorul care pune în mișcare această operă buffă este jocul aristocratic al fățarniciei. Îndrăgostiți de două surori, doi ofițeri pun la cale o mascaradă pentru a le verifica inimile. Spre marea lor surpriză, până la urmă fetele mușcă momeala. Din fericire însă, băieții sunt băieți bine crescuți, dispuși să ierte inimile nestatornice ale femeilor. În comedia vieții, "totul este bine atunci când se termină cu bine".

Act 1 (Într-o cafenea / O grădină pe țărmul mării / O cameră cu trei uși / În grădină din nou)

Don Alfonso pune la încercare încrederea lui Ferrando și Guglielmo în prietenii lor, Dorabella și Fiordiligi (Cerul a făcut-o pe atât de credincioasă pe cât este de frumoasă ...Eu cred că fidelitatea egalează frumusețea ei ...Părul meu este deja cărunț, sunt o autoritate în materie). Provocat să-și susțină cu sabia părerea, Don Alfonso este pașnic și răspunde glumind (Fidelitatea femeii este ca Pasărea Phoenix, toată lumea jură că există, dar nimeni nu știe unde). Don Alfonso se oferă să-i instruiască cum să testeze în secret fidelitatea prietenilor lor.

Scena 2 - Surorile Dorabella și Fiordiligi vorbesc despre prietenii lor (Dacă ar putea cineva să găsească o față mai nobilă ...Vezi ce foc este în ochii lui). Scena 3 - Fetele salută sosirea lui Don Alfonso care varsă o lacrimă (Aș vrea să vorbesc dar nu am curaj ...Ordinul regal i-a chemat pe câmpul de luptă). Scena 4 - Cei doi ofițeri apar îmbrăcați ca pentru o călătorie. Ambele fete îi provoacă în cor (Acum că ai primit vestea cea nouă ...fii curajos, înfinge-ți spada în această inimioară). Toți patru trebuie însă să-și ia rămas bun (Destinul năruiește astfel speranțele noastre muritoare). Scena 5 - La țărm sosește o corabie și soldații intră în scenă cântând (Viața de soldat e pentru mine ! ...Sunetul de trompete și de fluier). Plângând, fetele îi asigură pe băieți că vor aștepta cu credință sosirea lor. Scena 6 - Rămas singur cu fetele, Don Alfonso murmură (Cerul să îi aibă în pază ! ...Să-i ferească Domnul și pe câmpul de bătaie !). După ce rămâne complet singur, Don Alfonso se reculege (Nu sunt un actor prost ! ...Proștii de ei...). Scena 8 - Despina freacă o cremă de ciocolată (O dragelor doamne, voi aveți substanța, iar eu doar mirosul). Scena 9 - Cele două surori intră în încăpere, iar Dorabella își cântă tristețea amenințând cu sinuciderea (De voi rămâne în viață, am să nutresc Furiile cu încă un exemplu blestemat de tragică iubire). Auzind vestea cea nouă, Despina le înveselește însă (...îi pierdeți peăștia doi dar restul vă rămân ...Toți ceilalți au și ei ce au avutăștia). Fetele sunt însă reticente așa că Despina insistă (Cereți fidelitate de la bărbați, de la soldați ...lacrimi de crocodil, priviri mincinoase, cuvinte înșelătoare, false

declarații sunt șiretlicurile lor). Scena 10 - Don Alfonso plănuiește să o pregătească pe Despina pentru evenimentele ce vor urma (Mita produce minuni asupra doamnelor cameriste). Când Despina intră în scenă îi oferă un ban din aur cerând în schimb să-l ajute să-i înlocuiască pe cei doi cu alții asemănători. Scena 11 - Ferrando și Gugliemo, deghizați, sunt verificați cu atenție de Despina (Ca să fi sinceră, în urâtenia lor sunt chiar excepționali). Când cele două fete intră în cameră, băieții își încearcă norocul, dar sunt respinși (Plecați, creaturi pleșuve ! Părășiți imediat această casă ! ...Inima mea stă împietrită ca o stâncă neclintită de vânt). Băieții nu sunt dispuși să cedeze atât de ușor (Vrem să ne faceți fericiți, să ne iubiți, iar în schimb noi să vă facem cele mai fericite femei). Fetele părăsesc camera fără nici un răspuns. Scena 12 - Ferrando și Gugliemo râd și se pregătesc să sară peste masa de prânz (O inimă hrănită de speranța iubirii nu mai are nevoie de alte îndulciri). Scena 13 - Don Alfonso și Despina își reconsolidează planul de atac. Scena 14 - În grădină fetele își deplâng amărăciunea și tristețea. Scena 15 - Ferrando și Gugliemo apar și amândoi beau ceva dintr-o sticlă (Fie ca arsenul să mă elibereze de o așa cruzime !). Pline de înțelegere și compătimire fetele o trimit pe Despina după un doctor, cu un antidot. Scena 16 - Despina se întoarce deghizată în doctor și-i tratează pe cei doi pacienți cu ajutorul unui magnet. Băieții se trezesc dar sunt încă sub efectul otrăvii (Cine ești tu Pallas Athena sau Cytherea ? Nu, tu ești frumoasa mea zeiță !). Băieții îmbrățișează fetele și le sărută mâna, cerând și un sărut mărinos, dar fetele rămân ferme (Disperați sau otrăviți, duceți-vă la dracu, amândoi).

Act 2 (O cameră / O grădionă pe țărmul mării / Un salon luminos, strălucitor)

Despina la instruiește pe fete cum să se poarte ca niște femei (Nu luați iubirea în serios. Nu neglijați nici o oportunitate ...flirtați cu calm ...să aveți cozonacul gata pregătit și să gustați din el). Despina continuă (...până la revenirea lor, acționați militărește: faceți recrutări !). În final, Despina concludă cu o arie (La cincisprezece ani o femeie trebuie să știe ce este lumea). Scena 2 - Cele două fete discută propunerea Despinei (Să-i urmărim sfatul ? ...Bineînțeles, dacă privești lumea cu capul în jos ...să fim vorbite de toată lumea !). După ce se hotărăsc, cele două fete cântă (Eu am să-l iau pe cel întunecat ...Eu am să râd și am să glumesc puțin cu cel bălan). Scena 3 - Don Alfonso invită fetele în grădină pentru o mică surpriză. Scena 4 - Pe o barjă decorată cu flori Ferrando și Gugliemo cântă împreună cu muzicienii (Voi vânturi prietenoase ...privirea să-mi purtați spre a mea zeiță). Când fetele se apropie se angajează într-un cvartet (Dă-mi mâna ta ...ia-mă de braț și nu mai suspina). Scena 5 - După ce schimbă cuvinte tandre Gugliemo și Dorabella se angajează într-un duet (Această inimă-ți ofer, iubirea mea ...Tu o oferi și eu o iau, dar nu pot să ți-o dau pe a mea). Scena 6 - Ferrando și Fiordiligi schimbă și ei cuvinte tandre. Scena 7 - Rămas singur, Ferrando meditează (Ard în flăcări, și ardoarea mea nu mai este fructul iubirii virtuoză). Scena 8 - Băieții recapitulează realizările de moment (Am câștigat, băiete ! ...Amândouă la fel ? ...Ea a rămas pură ca o porumbiță ...Mie în schimb mi-a dat această mică portret). Gugliemo cântă aria infidelității (De o mie de ori am tras sabia ca să-ți apăr onoarea). Scena 9 - Ferrando meditează (Atât de neobișnuită e noua mea situație ...Încornorat și înșelat de o inimă fără credință). Cu munca pe jumătate terminată, Don Alfonso pregătește următorul experiment. Scena 10 - Fiordiligi este pregătită să cedeze și ea (Îl am pe dracu în mine; să vină să mă ia). Sora ei o încurajează cu o arie (Dragostea e ca un hoț, se furișează ca un șarpe). Scena 11 - Fiordiligi o roagă pe Despina să aducă din garderobă săbiile, coifurile și tunicile iubitorilor lor. Scena 12 - Fiordiligi meditează (Îmi vine bine haina lui Ferrando, a lui Guglielmo este pentru Dorabella). Când Ferrando intră în scenă cei doi se angajează într-un duet (Ai milă, spune-mi ce vrei de la mine ? ...Iubirea ta sau moartea mea ...Fă cu mine ce vei vrea). Scena 13 - Băieții se ceartă referitor la dubla lor victorie, dar Don Alfonso vine cu soluția (Știu ce trebuie făcut: însurați-vă cu ele ...Toată lumea acuză femeile, dar eu le iert). Scena 14 - Despina declară rezultatul experimentului (Victorie, domnilor ! Doamnele sunt dispuse să se mărite cu voi). Scena 15 - Totul este pregătit pentru căsătoria celor două domnișoare. Don Alfonso este satisfăcut (Bine făcut ! Splendid ! Ce abundență ! Ce eleganță !). Scena 16 - Toți cei prezenți cântă (Binecuvântați să fie mirii și adorabilele lor mirese !). Scena 17 - Deghizată în notar, cu o voce nazonată, Despina citește contractul (Prin acest contract, sub autoritatea mea, următorii sunt legați prin căsătorie...). Imediat după ce semnează, se aude sunetul tobelor și se aud soldații cântând. Fetele și băieții se ascund în camere separate. Scena 18 - Ferrando și Gugliemo intră îmbrăcați în uniforme militare cu centură și chipiu. Băieții sunt intrigati de prezența notarului, dar spre surpriza fetelor Despina își dă jos masca (...nu este notarul, sunt eu Despina deghizată). Băieții descoperă contractul pe masă și declară că au fost trădați iar Don Alfonso îi conduce spre camera unde sunt ascunși trădătorii. Când revin, băieții sunt îmbrăcați pe jumătate ca ofițeri și pe jumătate în costumele de carnaval. Stupefiate, fetele indică spre Don Alfonso ca autor al trădării, dar cel vizat se apără (V-am înșelat, dar trucul meu i-a trezit pe iubii voștri ...Dați-mi mâinile voastre, acum sunteți uniți ...toți patru, acum puteți să râdeți). Spre satisfacția generală, cele două perechi își reînnoiesc

jurămintele și toți cântă cu bucurie (Fericit este omul când vede doar partea bună a lucrurilor).

Momente și arii celebre: Act 1 - Cerul a făcut-o pe atât de credincioasă pe cât este de frumoasă ...Eu cred că fidelitatea egalează frumusețea ei ...Părul meu este deja cărunț, sunt o autoritate în materie (Fernando, Guglielmo, Don Alfonso). Fidelitatea femeii este ca Pasărea Phoenix, toată lumea jură că există, dar nimeni nu știe unde (Don Alfonso), Dacă ar putea cineva să găsească o față mai nobilă ...Vezi ce foc este în ochii lui (Fiordiligi, Dorabella), Aș vrea să vorbesc dar nu am curaj ...Ordinul regal i-a chemat pe câmpul de luptă (Don Alfonso), Acum că ai primit vestea cea nouă ...fii curajos, înfinge-ți spada în această inimioară (Fiordiligi, Dorabella), Destinul năruiește astfel speranțele noastre muritoare (Toți), Viața de soldat e pentru mine ! ...Sunetul de trompete și de fluier (Corul), Cerul să îi aibă în pază ! ...Să-i ferească Domnul și pe câmpul de bătaie ! (Fiordiligi, Dorabella), Nu sunt un actor prost ! ...Proștii de ei... (Don Alfonso), O dragelor doamne, voi aveți substanța, iar eu doar mirosul (Despina), De voi rămâne în viață, am să nutresc Furiile cu încă un exemplu blestemat de tragică iubire (Dorabella), ...îi pierdeți pe ăștia doi dar restul vă rămân ...Toți ceilalți au și ei ce au avut ăștia. (Despina), Cereți fidelitate de la bărbați, de la soldați ...lacrimi de crocodil, priviri mincinoase, cuvinte înșelătoare, false declarații sunt șiretlicurile lor (Despina), Mita produce minuni asupra doamnelor cameriste (Don Alfonso), Ca să fi sinceră, în urâtenia lor sunt chiar excepționali (Despina), Plecați, creaturi pleșuve ! Părăsiți imediat această casă ! ...Inima mea stă împietrită ca o stâncă neclintită de vânt (Fiordiligi), Vrem să ne faceți fericiți, să ne iubiți, iar în schimb noi să vă facem cele mai fericite femei (Guglielmo), O inimă hrănită de speranța iubirii nu mai are nevoie de alte îndulciri (Ferrando), Fie ca arsenalul să mă elibereze de o așa cruzime ! (Ferrando, Guglielmo), Cine ești tu Pallas Athena sau Cytherea ? Nu, tu ești frumoasa mea zeiță ! (Ferrando, Guglielmo), Disperați sau otrăviți, duceți-vă la dracu, amândoi (Fiordiligi, Dorabella).

Act 2 - Nu luați iubirea în serios. Nu neglijați nici o oportunitate ...flirtați cu calm ...să aveți cozonacul gata pregătit și să gustați din el (Despina), ...până la revenirea lor, acționați militărește: faceți recrutări ! (Despina), La cincisprezece ani o femeie trebuie să știe ce este lumea (Despina), Follow her counsel ? Să-i urmărim sfatul ? ...Bineînțeles, dacă privești lumea cu capul în jos ...să fim vorbite de toată lumea ! (Fiordiligi, Dorabella), Eu am să-l iau pe cel întunecat ...Eu am să râd și am să glumesc puțin cu cel bălan (Fiordiligi, Dorabella), Voi vânturi prietenoase ...privirea să-mi purtați spre a mea zeiță (Ferrando, Guglielmo, Corul), Dă-mi mâna ta ...ia-mă de braț și nu mai suspina (Ferrando, Guglielmo, Don Alfonso, Despina), Această inimă-ți ofer, iubirea mea ...Tu o oferi și eu o iau, dar nu pot să ți-o dau pe a mea (Guglielmo, Dorabella), Ard în flăcări, și ardoarea mea nu mai este fructul iubirii virtuoză (Ferrando), Am câștigat, băiete ! ...Amândouă la fel ? ...Ea a rămas pură ca o porumbiță ...Mie în schimb mi-a dat această mică portret (Fiordiligi, Dorabella), De o mie de ori am tras sabia ca să-ți apăr onoarea (Guglielmo), Atât de neobișnuită e noua mea situație ...Încornorat și înșelat de o inimă fără credință (Ferrando), Îl am pe dracu în mine; să vină să mă ia (Fiordiligi), Dragostea e ca un hoț, se furișează ca un șarpe (Dorabella), Îmi vine bine haina lui Ferrando, a lui Guglielmo este pentru Dorabella (Fiordiligi), Ai milă, spune-mi ce vrei de la mine ? ...Iubirea ta sau moartea mea ...Fă cu mine ce vei vrea (Fiordiligi, Ferrando), Știi ce trebuie făcut: însurați-vă cu ele ...Toată lumea acuză femeile, dar eu le iert (Don Alfonso), Victorie, domnilor ! Doamnele sunt dispuse să se mărite cu voi (Despina), Bine făcut ! Splendid ! Ce abundentă ! Ce elegantă ! (Don Alfonso), Binecuvântați să fie mirii și adorabilele lor mirese ! (Corul), Prin acest contract, sub autoritatea mea, următorii sunt legați prin căsătorie... (Despina), ...nu este notarul, sunt eu Despina deghizată (Despina), V-am înșelat, dar trucul meu i-a trezit pe iubiții voștri ...Dați-mi mâinile voastre, acum sunteți uniți ...toți patru, acum puteți să râdeți (Don Alfonso), Fericit este omul când vede doar partea bună a lucrurilor (Toți).

Balet: În luna Aprilie a anului 2017 la Palace Opera din Paris, directorul și choreograful Anne Teresa de Keersmaecker a produs o versiune dublă pentru muzică și balet a spectacolului Cossi fan tutti, cu șase interpreți celebri și șase dansatori de la Compagnie Rosas. Sub bagheta dirijorului Phillipe Jordan pe scenă au strălucit: Jacquelin Wagner (Fiordiligi), Michele Losier (Dorabella), Frederic Antoun (Ferrando), Phillipe Sly (Guglielmo), Paulo Szot (Don Alfonso), Ginger Costa Jackson (Despina).

Discuri și înregistrări: 1935 Glyndebourne Festival Opera (Ina Souez - Fiordiligi, Luise Helletsgruber - Dorabella, Irene Eisinger - Despina, Heddle Nash - Ferrando, Willi Domgraf - Guglielmo, John Brownlee - Alfonso), 1952 Metropolitan Opera, New York (Eleanor Steber - Fiordiligi, Blanche Thebom - Dorabella, Roberta Peters - Despina, Richard Tucker - Ferrando, Frank Guarrera - Guglielmo, Lorenzo Alvaray - Alfonso),

1968 Vienna State Opera (Gundula Janowitz - Fiordiligi, Christa Ludwig - Dorabella, Olivera Miljakovic - Despina, Adolf Dallapozza - Ferrando, Walter Berry - Guglielmo, Eberhard Wachter - Alfonso), 1974 Royal Opera House (Montserat Caballe - Fiordiligi, Janet Baker - Dorabella, Ileana Cotrubas - Despina, Nicolai Gedda - Ferrando, Wladimiro Ganzarolli - Guglielmo, Richard Van Alan - Alfonso), 1989 Berlin Philharmonic (Lella Cuberli - Fiordiligi, Cecilia Bartoli - Dorabella, Joan Rodgers - Despina, Kurt Streit - Ferrando, Ferruccio Furlanetto - Guglielmo, John Tomlinson - Alfonso), 1999 Concerto Koln Dresdner Kammerchor (Veronique Gens - Fiordiligi, Bernarda Fink - Dorabella, Graciela Oddone - Despina, Werner Gura - Ferrando, Marcel Boone - Guglielmo, Pietro Spagnoli - Alfonso), 2013 Teatro Real, Madrid (Anett Fritsch - Fiordiligi, Paola Gardina - Dorabella, Kerstin Avemo - Despina, Juan Gatell - Ferrando, Andreas Wolf - Guglielmo, William Shimell - Alfonso)

[Înapoi la cuprins](#)

73. Iolanta

Titlu: Iolanta (Iolanda, Iolanthe)

Compozitor: Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893). Născut la Votkinsk, în Rusia Imperială, într-o familie cu o lungă descendență militară, tatăl său Ilya Petrovich Tchaikovsky a fost locotenent colonel, angajat la Departamentul Minelor iar mama sa Alexandra Andreyevna avea în ascendență și origini franceze. Tchaikovsky a început lecțiile de pian la vârsta de cinci ani, iar la 10 ani a fost înscris la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg (2 ani pregătitori + 7 ani de studii). Începând cu anul 1855 tatăl său a finanțat și lecții particulare de muzică cu Rudolph Kunder. În anul 1861 Tchaikovsky s-a înscris în Societatea Muzicală Rusă, apoi în anul 1862 s-a înscris la Conservator, unde a studiat teorie muzicală cu Nikolai Zarembo și compoziție cu Anton Rubinstein. Majoritatea vieții sale a trăit ca burlac, cu excepția unei căsătorii ce a durat doar două luni, cu Antonina Miliukova, una dintre fetele sale studente. În anul 1884 Țarul Alexandru Romanov al III-lea i-a conferit Ordinul St. Vladimir, ordin ce includea și un titlu nobiliar ereditar. În sezonul 1889-1890 a funcționat ca director al Societății Muzicale din Rusia, iar începând cu anul 1887 a fost și dirijor la Balshoi Theatre. În anul 1892 Pyotr Tchaikovsky a fost votat ca membru al Academiei de Arte Frumoase din Franța, iar în anul următor a fost onorat de Universitatea din Cambridge cu un titlu onorific de Doctor în Muzică. Opere: Voevodul (1868), Undina (1869), Oprichnikul (1872), Vakula Fierarul (1874), Eugene Onegin (1878), Fecioara din Orleans (1879), Mazepa (1883), Cherevichki (1885), Vrajitoarele (1877), Dama de pică (1890), Iolanta (1891). Ballet: Lacul Lebedelor (1876), Frumoasa din Pădurea Adormită (1889), Spărgătorul de nuci (1892). Simfonii: Nr 1 (Winter Daydreams), Nr 2 (Little Russian), Nr 3 (Polish), Nr 4, Nr 5, Manfred, Nr 6 (Pathetique), Simfonie în E flat. Concerte: Piano Concerto Nr 1, Nr 2 Nr 3, Cello Concerto, Violin Concerto, Concert Fantazia. Opera sa mai include numeroase lucrări instrumentale, suite orchestrale, muzică de cameră, serenade, muzică corală sau aranjamente muzicale ale unor lucrări compuse de alți compozitori.

Libret: Modest Tchaikovsky (1850-1916). Modest Tchaikovsky, fratele mai mic al compozitorului, a fost dramaturg și libretist, licențiat în drept la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg. A scris trei piese de teatru (Predrassudki, Simfoniya, Den'v Peterburge) și șase librete de operă pentru: Pyotr Tchaikovsky (The Queen of Spades, Iolanta), Sergei Rachmaninoff (Francesca da Rimini), Eduard Napravnik (Dubrovsky), Arseny Koreschenko (Ledyanoy dom), Anton Arensky (Nal'i Damayanty). A tradus sonete din William Shakespeare și a fost primul biograf al fratelui său. Libretul acestei opere se bazează pe piesa de teatru Kong Renes Datter (Fiica Regelui Rene) scrisă de poetul și juristul danez Henrik Hertz (1797-1870). Piesa prezintă o poveste romantată despre tinerețea Ducei Yolande de Lorena (1428-1483), poveste ce a fost tradusă în aproape toate limbile Europei. În piesa lui Henrik Hertz, Iolanta este o frumoasă prințesă oarbă, izolată într-o grădină paradisiacă, deși istoria nu consemnează că adevărata prințesă ar fi avut vreo problemă cu vederea. Versiunea în limba rusă tradusă de Fyodor Miller a fost adaptată pentru scenă de Vladimir Zotov, iar versiunea acestuia din urmă a stat la baza libretului pentru operă. În literatura de ficțiune (The Holy Blood and the Holy Grail), prințesa Iolande de Bar figurează ca fiind cel de la zecelea Mare Maestru al Stăreției de Sion (Priory of Sion), o organizație fraternală fondată de cavalerul cruciat Godfrey de Bouillon, în anul 1099, în Regatul Ierusalimului. Alți presupuși Mari Maeștri au fost: Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Isaac Newton, Victor Hugo, Claude

Debussy, Jean Cocteau.

Istoricul spectacolului: Premiera operei s-a susținut la data de 18 Decembrie 1892 la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg. Sub bagheta dirijorului Eduard Napravnik, cu decoruri și costume realizate de Mikhail Bocharov, publicul i-a făcut acestei opere o primire favorabilă. În rolul de titlu a fost distribuită soprana Medea Mei Figner, Konstantin Serebryakov a cântat rolul Regelui Rene iar tenorul Nikolay Figner a fost Conte Vaudemont. Încă de la premieră, spectacolul a fost prezentat pe un bilet dublu împreună cu ultimul balet al lui Tchaikovsky, Spărgătorul de nuci. Primul spectacol în afara Rusiei a fost pus în scenă la Hamburg, la 3 Ianuarie 1893, sub bagheta dirijorului și compozitorului Gustav Mahler. Tot Gustav Mahler a condus și premiera de la Vienna din 22 Martie 1900. În anul 1947, Iolanta a debutat pe scena de la Bayerische Staatsoper, tot împreună cu Spărgătorul de nuci. O versiune filmată a operei a fost produsă la Riga în anul 1963, distribuită și peste hotare începând cu anul 1974. În Statele Unite ale Americii, Iolanta a fost pusă în scenă în anii 1997 și 2011 la Opera Dicapo din New York. La Opera Metropolitană din New York, premiera spectacolului a avut loc în anul 2015, cu Anna Netrebko în rolul de titlu. Înregistrări memorabile ale spectacolului au fost produse la: Moscow (1940, 1963, 1977, 2002), Stuttgart (1950), Paris (1984), Milano (1989), Warsaw (1993), Buenos Aires (1993), Kirov (1994), Novosibirsk (1996), Santa Cecilia (2001), Madrid (2012), Saint Petersburg (2012), Berlin (2015), Cologne (2015). Începând cu anul 2004 și până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Iolanta s-a cântat pe scenele lumii de 656 ori, în 172 de producții diferite și a ocupat locul 69 în lista Operabase.

Roluri: Renato, Rege în Provence (bass), Iolanta, fiica lui (soprano), Roberto, Duce de Borgona (baritone), Vaudemont, Conte și cavalier (tenor), Ibn-Hakia, doctor din Arabia (bass), Al'Meriq, scutierul Regelui Renato (tenor), Beltran, portarul turnului (bass), Marta, soția lui, cameristă (mezzo-soprano), Brigitta (soprano), Laura (soprano), Corul (servitori și servitoare, prieteni, cavaleri, soldați)

Subiect: Franța, în Provincie, la mijlocul secolului al XV-lea. În plină epocă a cavalerismului și căsătoriilor dinastice, o tânără prințesă pe nume Iolanta a fost logodită cu un tânăr Duce, încă de la naștere. Când fata a împlinit vârsta de cincisprezece ani, mirele este așteptat pentru logodnă, dar fata nu vede lumina (doar din punct de vedere spiritual, nu poate vedea cu ochii minții, adică nu vede lumina sublimiei contemplații ce rezultă din credința adevărată). Ducele sosește însoțit de cavalerul său de onoare, Conte Vaudemond. Fata se îndrăgostește de Conte, iar Ducele cere, cu permisiunea regelui, să fie eliberat de obligația asumată. Regele este de acord. Doctorul din Arabia poate să aplice tratamentul său miraculos. Mila Domnului este nețărmurită, fata trece cu brio testul de inițiere spirituală. Toți cei de față se posternează în fața Atotputernicului atunci când Iolanta declară că a văzut lumina.

Scene 1 (Grădina unui palat plină de flori și pomi fructiferi)

Ajutată de cameriste, Iolanta culege fructe, pe pipăite. Martha și fetele sunt impresionate de neliniștea ei (Este ceva ce-mi ascundeți, ceva ce nu vreți să-mi spuneți). Când atinge fața Marthei, Iolanta simte câteva lacrimi. Tulburată cântă o arie (De ce, până acum, eu nu am vărsat lacrimi, nu am simțit nici tristețe nici nostalgie). Scena 2 - Brigitta, Laura și alte fete intră în scenă cu coșuri încărcate de flori (Atinge-le, absoarbe-le parfumul ! Sunt proaspete și pure ca niște fecioare !). Scena 3 - Iolanta își lasă capul în poala Marthei și adoarme, în timp ce fetele cântă (Dormi fericită, drag copil ! Somn dulce, înger radiant !). Scena 4 - Se aude o chemare, apoi cineva bate la ușă. Beltan încearcă să-l oprească pe Al'Meriq (Intrarea este interzisă, sub pedeapsa

cu moartea ! Afară !). Al'Meriq are însă o scrisoare cu sigiliul regal și ordinul să-l înlocuiască pe Beltran (Regele v-a sosit peste o oră însoțit de un mare doctor din Arabia ...cine locuiește în acest paradis ?). Beltran răspunde (Fiica Regelui Renato ! Iolanta cea oarbă, logodnica lui Robert, Ducele de Burgundia ! ...regele nu vrea ca Roberto să știe despre nefericirea fetei). Martha intră în scenă și clarifică și mai mult situația (Biata fată ignoră complet că este oarbă Nimeni nu are voie să-i vorbească despre lumină, despre frumusețe, sau despre orice altceva ce ochii pot vedea). După o a doua chemare, în scenă intră Regele Renato însoțit de doctor. În timp ce doctorul este condus să o consulte pe fată, regele cântă o arie (Va vedea oare Iolanta lumina zilei, sau voi fi torturat mereu ...O Doamne ...de ce pedepsești îngerul meu ?). Scena 5 - Doctorul Ibn-Hakia revine cu vestea cea bună (Curaj, Majestate, Allah e mare ! ...vindecarea este posibilă, doar un lucru ...ea trebuie să fie conștientă de boala ei). Scena 6 - Roberto și Vaudemond intră în scenă (M-aș bucura să pot să scap, fără să-mi văd logodnica ! ...Poate că Regele va fi de acord să anuleze angajamentul). Roberto explică și de ce este reticent (Călugărițele sunt un mister, atâta Benedictuis și Amin ...Matilda draga mea ...este fierbinte , delicioasă). Vaudemond îi răspunde însă tot cu o arie (Nu mă tentați, în mine pasiunea nu se trezește cu priviri voluptoase...). Scena 7 - Cei doi se apropie de casă și Vaudemond sare pe terasă (Oh, ce văd ? Cerule ! Cât este de frumoasă !). Roberto este dezamăgit (Nu este decât un copil !). Vaudemond este însă mesmerizat (Vai, nu deschide ochii ! Lumina lor mă va orbii). Când Iolanta se trezește, Vaudemond se prezintă (Sunt un cavaler din Burgundia Numele meu este Vaudemond). Iolanta îi întâmpină cu urări de bine și le oferă câte o cupă cu vin (Îmi place să am companie, rare ori sunt singură). Vaudemond schimbă câteva cuvinte tandre cu fata (Eu sunt cel care te-a trezit ...sub ochii mei, a înflorit un trandafir din Ceruri ...nu înțeleg ce spui ...și totuși cuvintele tale îmi sună dulce). Pentru a pecetlui întâlnirea cu un semn de simpatie, Vaudemond îi cere un trandafir roșu, dar fata îi oferă unul alb (Ce fel de trandafir ? Nu înțeleg ...Te joci cu mine ...Dumnezeule ! E oarbă !). Speriată, Iolanda plânge (Oh, cavalerule, unde ești ? Nu înțeleg tăcerea ta ?). Încercând să o consoleze, Vaudemond îi explică cum este atunci când vezi lumina (Lumina este prima minune a Creației, cel mai frumos cadou lăsat de Dumnezeu !). Iolanta este fericită de explicație, dar îi răspunde totuși (Cavalerule, ca să-l preamăresc pe Dumnezeu eu nu am nevoie de lumină ! Milostivenia Domnului e infinită, nu are nici o limită). Scena 8 - Regele, Martha și fetele intră în scenă. Iolanta le explică cu mândrie că Vaudemond a adus lumina în viața ei (...el mi-a spus mai multe lucruri, despre care eu nu știam nimic ...vorbele lui sunt pline de tandrețe, de bunătate, compasiune). Ibn-Hakia declară că din cauza intrusului tratamentul său nu va mai avea efect, iar regele îl condamnă pe cavaler la moarte. Iolanta este extrem de speriată, dar doctorul îi explică (Nu trebuie decât să ai dorința arzătoare ca să vezi lumina). Iolanta declară că are dorința arzătoare de a fi tratată, iar Vaudemond îi declară dragostea sa (Suferințe și tristeți ! Pentru el am să le îndur pe toate ...Înger radios ! Binecuvântată fecioară Jur pe onoarea mea de cavaler că sunt al tău și doar al tău). Iolanda iese din scenă însoțită de Ibn-Hakim. Scena 9 - Regele Renato se apropie de Vaudemond (Deși te-am condamnat la moarte, ești liber să pleci). Vaudemond nu dorește să plece și în schimb îi cere permisiunea să o ia în căsătorie pe Iolanta, dar este refuzat pe motiv că este deja logodită. În scenă intră Roberto, Ducele de Burgundia (Majestate ! Sunt aici să-mi îndeplinesc promisiunea ...dar o iubesc pe Matilda, Contesa de Lorena). Vaudemond cere din nou mâna fetei (Fie că va vedea sau nu lumina zilei, eu vreau să-i ofer toată viața mea !). Regele aproba de data aceasta (A ta să fie, fiule !). Martha și cameristele se aud exclamând (Iolanta a văzut lumina ! Ce fericire, ce bucurie !). Iolanta intră în grădină (O, ce insuportabilă radiație ! ...Mă tem ! ...Ce este oare ? Dumnezeu ? ...acesta este spiritul lui Dumnezeu ?). Toți cei prezenți se posternează și se roagă (Dumnezeule, primește umila noastră rugă ! I-ai dăruit vederea ! I-ai arătat iertarea ! Glorie ție, Doamne, Atotputernicule Dumnezeu !).

Momente și arii celebre: Este ceva ce-mi ascundeți, ceva ce nu vreți să-mi spuneți (Iolanta), De ce, până acum, eu nu am vărsat lacrimi, nu am simțit nici tristețe nici nostalgie (Iolanta), Atinge-le, absoarbe-le parfumul ! Sunt proaspete și pure ca niște fecioare ! (Corul), Dormi fericită, drag copil ! Somn dulce, înger radiant ! (Corul), Regele v-a sosit peste o oră însoțit de un mare doctor din Arabia ...cine locuiește în acest paradis ? (Beltran), Regele v-a sosit peste o oră însoțit de un mare doctor din Arabia ...cine locuiește în acest paradis ? (Al'Meriq), Fiica Regelui Renato ! Iolanta cea oarbă, logodnica lui Robert, Ducele de Burgundia ! ...regele nu vrea ca Roberto să știe despre nefericirea fetei (Beltran), Biata fată ignoră complet că este oarbă Nimeni nu are voie să-i vorbească despre lumină, despre frumusețe, sau despre orice altceva ce ochii pot vedea (Martha), Va vedea oare Iolanta lumina zilei, sau voi fi torturat mereu ...O Doamne ...de ce pedepsești îngerul meu ? (Regele Renato), Curaj, Majestate, Allah e mare ! ...vindecarea este posibilă, doar un lucru ...ea trebuie să fie conștientă de boala ei (Ibn-Hakia), M-aș bucura să pot să scap, fără să-mi văd logodnica ! ...Poate că Regele va fi de acord să anuleze angajamentul (Roberto,), Călugărițele sunt un mister, atâta Benedictuis și Amin

...Matilda draga mea ...este fierbinte , delicioasă (Roberto), Nu mă tentați, în mine pasiunea nu se trezește cu priviri voluptuoase... (Vaudemond), Oh, ce văd ? Cerule ! Cât este de frumoasă ! (Vaudemond), Nu este decât un copil ! (Roberto), Vai, nu deschide ochii ! Lumina lor mă va orbii (Vaudemond), Sunt un cavaler din Burgundia Numele meu este Vaudemond (Vaudemond), Îmi place să am companie, rare ori sunt singură (Iolanta), Eu sunt cel care te-a trezit ...sub ochii mei, a înflorit un trandafir din Ceruri ...nu înțeleg ce spui ...și totuși cuvintele tale îmi sună dulce (Vaudemond, Iolanta), Ce fel de trandafir ? Nu înțeleg ...Te joci cu mine ...Dumnezeule ! E oarbă ! (Iolanta, Vaudemond), Oh, cavalerule, unde ești ? Nu înțeleg tăcerea ta ? (Iolanta), Lumina este prima minune a Creației, cel mai frumos cadou lăsat de Dumnezeu ! (Vaudemond), Cavalerule, ca să-l preamăresc pe Dumnezeu eu nu am nevoie de lumină ! Milostivenia Domnului e infinită, nu are nici o limită (Iolanta), ...el mi-a spus mai multe lucruri, despre care eu nu știam nimic ...vorbele lui sunt pline de tandrețe, de bunătate, compasiune (Iolanta), Nu trebuie decât să ai dorință arzătoare ca să vezi lumina (Ibn-Hakia), Suferințe și tristeți ! Pentru el am să le îndur pe toate ...Înger radios ! Binecuvântată fecioară Jur pe onoarea mea de cavaler că sunt al tău și doar al tău (Iolanta,), Deși te-am condamnat la moarte, ești liber să pleci (Regele Renato), Majestate ! Sunt aici să-mi îndeplinesc promisiunea ...dar o iubesc pe Matilda, Contesa de Lorena (Roberto), Fie că va vedea sau nu lumina zilei, eu vreau să-i ofer toată viața mea ! (Vaudemond), A ta să fie, fiule ! (Regele Renato), Iolanta a văzut lumina ! Ce fericire, ce bucurie ! (Corul), O, ce insuportabilă radiație ! ...Mă tem ! ...Ce este oare ? Dumnezeu ? ...acesta este spiritul lui Dumnezeu ? (Iolanta), Dumnezeule, primește umila noastră rugă ! I-ai dăruit vederea ! I-ai arătat iertarea ! Glorie ție, Doamne, Atotputernicule Dumnezeu ! (Corul)

Balet: Frecvent, Iolanta este pusă în scenă pe un bilet dublu cu spectacolul de balet al lui Piotr Tcheaïkovsky intitulat Spărgătorul de nuci. Opera este preludiu pentru balet iar baletul este un fel de continuare a operei.

Discuri și înregistrări: 1940 Bolshoi Theatre, Moscow (Glafira Zhukovskaya - Iolanta, Grigory Bolshakov - Vaudemond), 1977 Bolshoi Theatre, Moscow (Tamara Sorokina - Iolanta, Vladimir Atlantov - Vaudemond), 1984 Paris Opera (Galina Vishinevskaya - Iolanta, Nicolai Gedda - Vaudemond), 1994 Kirov Theatre (Galina Gorchacova - Iolanta, Gegham Grigoryan - Vaudemond), 1996 Novosibirsk Opera (Tatiana Vorjdova - Iolanta, Vassili Gorshkov - Vaudemond), 2002 Tchaikovsky Symphony Orchestra of Moscow Radio (Olga Mykytenko - Iolanta, Piotr Beczala - Vaudemond), 2015 Deutsche Grammophon (Anna Netrebko - Iolanta, Sergey Skorokhodov - Vaudemond), 2015 Cologne Opera (Olesya Golovneva - Iolanta, Dmitri Popov - Vaudemond).

[Înapoi la cuprins](#)

75. Tosca

Compozitor: Giacomo Puccini (1858-1924). Născut la Lucca, Italia, a fost unul dintre cei nouă copii ai lui Michele Puccini cu Albina Magi. Familia sa, începând cu stră-stră străbunicul său, a ocupat poziția de maestro di capella timp de 124 de ani și a compus muzică pentru biserica din localitate. În anul 1880 a obținut diploma de absolvire de la Școala de Muzică Pacini din Lucca și a continuat studiile la Conservatorul din Milan cu o bursă oferită de Regina Margherita a Italiei. S-a căsătorit în anul 1904 cu Elvira Gemignani (1860-1930) și împreună au avut un fiu, Antonio. Înainte de anul 1900, Puccini a cumpărat pământ și a ridicat o vilă pe malul lacului, la Torre del Lago, transformată în prezent în Vila Muzeu Puccini. La Torre del Lago se organizează anual și un festival în memoria compozitorului. În anul 1923, Premierul Benito Mussolini l-a numit ca membru în Senatul Italiei (senatore a vita). Începând cu anul 1996 în orașul Lucca a fost fondat un Centru de Studii Giacomo Puccini. Opere: Le Villi (1884), Edgar (1889), Manon Lescaut (1893), La Boheme (1896), Tosca (1900), Madama Butterfly (1904), La Fanciulla del West (1910), La rondine (1917), Il Trittico (1918), Turandot (1926). Printre lucrările sale muzicale se mai numără: muzică sacră, cântece, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Luigi Illica (1857-1919) și Giuseppe Giacosa (1847-1906). Luigi Illica a fost un libretist din Italia. Pentru Puccini a scris patru librete: Manon Lescaut (1893), La Boheme (1896), Tosca (1900), Madama Butterfly (1904). A mai scris numeroase alte librete pentru: Pietro Mascagni (Iris, Le Maschere, Isabeau), Alfredo

Catalani (La Wally), Umberto Giordano (Andrea Chenier, Siberia, Giove a Pompei), Alberto Franchetti (Cristoforo Colombo, Germania), Antonio Smareglia (Il vassallo di Szegith, Cornelius Schutt, Nozze Istriane) și alți compozitori italieni (Gaetano Luporini, Spyridon Samaras, Pietro Floridia, Cesare Galleotti, Ettore Panizza, Cesare Rossi, Franco Alfano). Subiectele sale au stat la baza a numeroase filme mute și era apreciat ca un dramaturg talentat. În anul 1961 a fost fondat Premiul Internațional Luigi Illica pentru cântăreți de operă, dirijori, regizori și autori. Giuseppe Giacosa a fost un poet, dramaturg și libretist din Italia, licențiat în drept la Universitatea din Torino. Împreună cu Luigi Illica a lucrat la cele patru librete scrise pentru Puccini. Mai este în memoria italienilor și pentru câteva dintre piesele sale de teatru, printre care: Una Partita a Scacchi, La signora di Challant. Libretul pentru această operă are la bază piesa de teatru în cinci acte La Tosca, scrisă de dramaturgul francez Victorien Sardou (1831-1908). Piesa de teatru a avut premiera la Paris, în anul 1887, cu faimoasa Sarah Bernard în rolul de titlu. Începând cu anul 1906 s-au turnat patru filme mute cu subiectul piesei de teatru și alte patru adaptări pentru film ale spectacolului de operă, produse de regizorii: Carl Coch (1941), Carmine Gallone (1956), Luigi Magni (1973), Benoit Jacquot (2001). Giacomo Puccini a obținut drepturile pentru piesa de teatru în anul 1895, iar transpunerea ei într-o Operă Italiană a mai durat alți patru ani.

Istoricul spectacolului: Premiera a avut loc la data de 14 Ianuarie 1900 la Teatro Costanzi din Roma, având în distribuție pe soprana Hariclea Darclee în rolul de titlu, tenorul Emilio Marchi în rolul lui Cavardossi și baritonul Eugenio Giraldoni în rolul Baronului Scarpia. Premiera spectacolului a fost un eveniment național la care au asistat Regina Margherita de Savoia, Primul Ministru Luigi Pelloux și mai mulți membrii ai cabinetului. Premiera nu s-a bucurat chiar de triumful scontat, dar a fost un succes, cu mai multe bis-uri la scenă deschisă. A urmat apoi premiera de la Opera La Scala din Milano, la 17 Martie 1900, sub bagheta dirijorului Arturo Toscanini. La 12 Iulie 1900, a avut loc premiera de la Londra, la Royal Opera House, cu soprana Milka Ternina în rolul Tosca, în prezența compozitorului. În Statele Unite ale Americii, premiera de la Metropolitan Opera din New York a avut loc la 4 Februarie 1910, în aceeași distribuție. La Paris, la Opera Comique, premiera a fost la 13 Octombrie 1903, iar dramaturgul Victorien Sardou s-a ocupat personal de acțiunea de pe scenă. Au urmat numeroase alte premiere consecutive în Europa, America, Australia sau Extremul Orient. Până la sfârșitul anului 1914, Tosca s-a cântat în peste 50 de orașe de pe tot mapamondul. Printre interpreții celebri din distribuție s-au numărat maeștri ca: Enrico Caruso, Maria Jeritza, Maria Callas, Tito Gobi, Angela Gheorghiu, Plácido Domingo, Luciano Pavarotti. Spectacole notabile au fost înregistrate la: Milano (1918, 1920, 1929, 1930, 1953, 1957, 2000), Roma (1938, 1957, 1959), New York (1946, 1956, 1957, 1962, 1978, 1985), Mexico City (1950, 1952), Viena (1951, 1962), Torino (1951, 1955), Florența (1951, 2001), Londra (1957, 1976, 1978, 1990, 1996, 2000), Napoli (1957), Paris (1960, 1964), Berlin (1960, 1979), Moscova (1976), București (1977), Budapesta (1988), Cardiff (1990), Amsterdam (1998), Madrid (2004), Verona (2006). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Tosca s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 2727 ori, în 555 de producții diferite și a ocupat locul 5 în lista Operabase.

Rouri: Floria Tosca, o cântăreață celebră (soprano), Mario Cavardossi, un pictor (tenor), Baron Scarpia, șeful poliției (baritone), Marchizul Cesare Angelotti, fostul Consul (bass), Un sacristan (baritone), Spoletta, un agent de poliție (tenor), Sciarrone, un jandarm (bass), Un temnicer (bass), Un ciobănaș (soprano alto), Corul (soldați, agenți de poliție, băieți de altar, nobili și soțiile lor, orășeni, artizani)

Subiect: Evenimente dramatice au loc la Roma, în Iunie 1800, imediat după victoria Franței în bătălia de la

Marengo. Este vorba despre dragoste, lege și ordine, în timp de război. Un prizonier politic evadat, Marchizul Angelotti este ajutat de doi dintre prietenii săi, un pictor și iubita lui, o cântăreață de operă. Consecințele se văd imediat, deoarece Baronul Scarpia, șeful poliției, este pe urmele lor. În următoarele câteva ore, toți cei patru protagoniști își pierd viața. Legea a fost aplicată, cu prețul a patru vieți, tinere și nobile.

Act 1 (Biserica din Sant Andrea della Valle)

Angelotti intră în biserică și găsește cheia de la capela familiei, ascunsă sub icoana Fecioarei Maria. Intră în capelă și închide ușa. Sacristanul intră în scenă căutându-l pe Cavardosso. În urma lui intră și Cavardossi ținând în brațe tabloul neterminat al unei tinere fete, cea care se roagă fervent în biserică. Spre ultragiul sacristanului, pictorul o compară pe fată cu Fecioara Maria (Și tu, frumoasă misterioasă ...coroana ta de bucle blonde. Tu ai ochii albaștri, ai lui Tosca sunt negri ! ...Toate aceste diverse femei care rivalizează cu Fecioara, toate miros a Satană). După plecarea sacristanului, Angelotti iese din capelă și Cavardossi îl recunoaște, dar se ascunde din nou deoarece Tosca se apropie căutându-l pe pictor. Când intră în scenă, Tosca îl roagă pe Cavardossi să o aștepte după spectacolul de seară (Nu-ți este și ție dor de micuța noastră casă ce ne așteaptă ...Tosca arde de dragoste nebună !). Tosca este geloasă pe fata din portret, iar Cavardossi trebuie să o reasigure de dragostea lui (Ești viața mea, iubito, tulburata mea, eu totdeauna am să-ți spun: Te iubesc, Floria). După ce rămâne singur, Cavardossi deschide ușa pentru Angelotti pentru a afla că marchizul a scăpat din închisoare și acum este vânat de Baronul Scarpia, polițistul șef. Dornic să-l ajute, Cavardossi îi oferă cheia de la vila sa. După plecarea celor doi, sacristanul intră urmat de novici și diaconi. Sacristanul anunță că Bonaparte a fost învins și cu toții se roagă Domnului (Te Deum Glorie ! Trăiască Regele ! Să omagiem victoria !). Baronul Scarpia intră în scenă urmat de oamenii săi, căutându-l pe Angelotti (Un prizonier al Statului a evadat din Castelul Sant Angelo. S-a refugiat aici). La percheziție, Scarpia găsește ușa de la capelă întredeschisă iar în interior găsește un evantai (Marchiza Attavanti ! Este blazonul ei ...Porteretul ei ! Cine a pictat portretul ?). Brusc baronul Scarpia are o revelație (El ! Iubitul lui Tosca ! Un personaj suspect ! Un revoluționar !). Când Tosca intră în scenă, Baronul Scarpia o întâmpină cu avansuri (Divină Tosca, mâna mea așteaptă delicata ta mână. Nu doar din pură galanterie ci pentru ca să-ți ofer Apa Sfințită). Discutând despre femeile pioase, Scarpia îi arată evantaiul pe care l-a găsit lângă pensulele pictorului, iar Tosca recunoaște blazonul (Coroana ! Penajul ! Este al lui Attavanti ! Oh, profetice suspiciuni !). Devastată de gelozie, Tosca nu-și poate reține lacrimile (Aici sunt cu inima zdrobită, în timp ce el, în brațele alteia, batjocorește suferința mea ...Iubite duble și-au făcut cuibul în această vilă). Tosca pleacă și este urmărită cu discreție de oamenii lui Scarpa. Cei adunați în biserică își încep rugăciunea (Te Deum laudamus: Te Dominum confitemur !).

Act 2 (Apartamentul lui Scarpia din Palatul Farnese)

Baronul Scarpia jubilează (Tosca este un șoim bun ! ...și va vâna pentru mine o dublă pradă !). Agentul Spoletta sosește cu vești (Am ținut trena doamnei ...Am adulmecat ...Am zgâriat ...Am rumegat ...pictorul era acolo ...l-am arestat). Când Cardossi este adus legat, Baronul Scarpia îl interoghează în legătură cu Angelotti (...mi s-a raportat că l-ai ascuns, i-ai oferit îmbrăcăminte și hrană). Cavardossi neagă toate acuzațiile. Când Tosca sosește, Cavardossi este condus în camera de tortură. Rămas singur cu Tosca, Baronul Scarpia este rezolut (...este o oră extrem de dureroasă pentru el ...legea trebuie respectată ...depinde doar de tine să-l salvezi). Forțată să asiste la tortură, Tosca este disperată să colaboreze, dar nu poate să ofere nici o informație de valoare. În final, Tosca își pierde cumpătul și recunoaște că Angelotii este ascuns în fântână. Spoletta îl aduce pe Cavardossi plin de sânge, proferând reproșuri amare (Ah, m-ai trădat ! Femeie blestemată !). Sciarrone sosește cu vestea că Napoleon Bonaparte a câștigat bătălia de la Marengo. Cavardossi jubilează (Victorie ! Victorie ! ...Libertatea se întoarce, biciul tiranilor !). Baronul Scarpia însă îi taie aripile imediat (Du-te și mori, pe tine nu te așteaptă decât ștreangul călăului). Rămas singur cu Tosca, Baronul Scarpia își continuă masa de seară (Vino, frumoasa mea doamnă. Vom încerca noi oare să găsim o cale prin care să-l salvăm ?). Tosca îi oferă bani, dar Baronul răspunde (...nu pentru bani mă vând eu femeilor frumoase). Tosca geme cu amărăciune (Am trăit pentru artă, am trăit pentru iubire de ce, de ce, o Doamne, de ce mă răsplătești astfel ?). Spoletta sosește cu vestea că Angelotti s-a sinucis la sosirea poliției. Tosca își dă consimțământul iar Baronul Scarpia ordona ca execuția lui Cavardossi să nu mai fie prin spânzurătoare, ci la fel ca pentru Conte Palmieri (o execuție înscenată). Apoi Baronul semnează documentele de liberă trecere, pentru ca Tosca și Cavardossi să poată trece granița fără probleme. În timp ce scrie documentele, Tosca alege un cuțit de pe masă. Când Baronul vrea să o îmbrățișeze, Tosca îl lovește cu cuțitul în inimă (Tosca, acum ești în sfârșit a mea ! ...Aceasta este sărutarea de la Tosca !).

Act 3 (Eșafodul de la Castelul Sant Angelo)

Cavardossi cere de la temnicer o ultimă favoare, să scrie câteva rânduri pentru cineva apropiat (Și stelele au strălucit și pământul era parfumat ...și niciodată ca atunci nu am iubit viața !). Tosca sosește cu documentele de liberă trecere iar Cavardossi se miră (Acesta este primul său act de clemență ...Și ultimul ! ...I-am împlântat în inimă lama cea ascuțită ...Deci atunci în tine, întărită prin iubire, și-a pus justița sfânta armă). Tosca îl instruiește despre planul ei de scăpare (O trăsură ne așteaptă ...O să fii împușcat fictiv, cu gloanțe oarbe ...Tu cazii la pământ, soldații pleacă și noi suntem salvați !). Împreună, cei doi îndrăgostiți cântă extatic (Împreună în exil ...Triumfători, sufletul freamătă de noi speranțe pentru crescândă, cerească ardoare). Când sosește momentul, Cavardossi pornește spre eșafod spunând că va cădea teatral, ca Tosca pe scenă. La scurt timp după aceea, plutonul trage, Cavardossi cade iar Tosca este mulțumită (Acuma ! Mori ! Ah, ce actor !). După plecarea soldaților, Tosca îngenunchează și trage mantaua soldătească la o parte, palidă și pietrificată (Oh, Mario, mort ? Tu ? În felul acesta ? Mort în felul acesta ?). Sciarrone apare cu vestea că Scarpia a fost înjunghiat, iar Spoletta o acuză pe Tosca (Ah, Tosca, ai să plătești amarnic pentru viața lui !). Tosca răspunde (Cu viața mea ! Oh, Scarpia ! Dumnezeu mi-e martor !) și apoi se aruncă în gol de pe acoperișul castelului.

Momente și arii celebre: Act 1 - Și tu, frumoasă misterioasă ...coroana ta de bucle blonde. Tu ai ochii albaștri, ai lui Tosca sunt negri ! ...Toate aceste diverse femei care rivalizează cu Fecioara, toate miros a Satană (Cavardossi, Sacristan), Nu-ți este și ție dor de micuța noastră casă ce ne așteaptă ...Tosca arde de dragoste nebună ! (Tosca), Ești viața mea, iubito, tulburata mea, eu totdeauna am să-ți spun: Te iubesc, Floria (Cavardossi), Te Deum Glorie ! Trăiască Regele ! Să omagiem victoria ! (Corul), Un prizonier al Statului a evadat din Castelul Sant Angelo. S-a refugiat aici (Scarpia), Marchiza Attavanti ! Este blazonul ei ...Porteretul ei ! Cine a pictat portretul ? (Scarpia), El ! Iubitul lui Tosca ! Un personaj suspect ! Un revoluționar ! (Scarpia), Divină Tosca, mâna mea așteaptă delicata ta mână. Nu doar din pură galanterie ci pentru ca să-ți ofer Apa Sfințită (Scarpia), Coroana ! Penajul ! Este al lui Attavanti ! Oh, profetice suspiciuni ! (Tosca), Aici sunt cu inima zdrobită, în timp ce el, în brațele alteia, batjocorește suferința mea ...Iubite duble și-au făcut cuibul în această vilă (Tosca), Te Deum laudamus: Te Dominum confitemur ! (Corul). Act 2 - Tosca este un șoim bun ! ...și va vâna pentru mine o dublă pradă ! (Scarpia), Am ținut trena doamnei ...Am adulmecat ...Am zgâriat ...Am rumegat ...pictorul era acolo ...l-am arestat (Spoletta), ...mi s-a raportat că l-ai ascuns, i-ai oferit îmbrăcăminte și hrană (Scarpia), ...este o oră extrem de dureroasă pentru el ...legea trebuie respectată ...depinde doar de tine să-l salvezi (Scarpia), Ah, m-ai trădat ! Femeie blestemată ! (Cavardossi), Victorie ! Victorie ! ...Libertatea se întoarce, biciul tiranilor ! (Cavardossi), Du-te și mori, pe tine nu te așteaptă decât ștreangul călăului (Scarpia), Vino, frumoasa mea doamnă. Vom încerca noi oare să găsim o cale prin care să-l salvăm ? (Scarpia), ...nu pentru bani mă vând eu femeilor frumoase (Scarpia), Am trăit pentru artă, am trăit pentru iubire ...de ce, de ce, o Doamne, de ce mă răsplătești astfel ? (Tosca), Tosca, acum ești în sfârșit a mea ! ...Aceasta este sărutarea de la Tosca ! (Scarpia, Tosca). Act 3 - Și stelele au strălucit și pământul era parfumat ...și niciodată ca atunci nu am iubit viața ! (Cavardossi), Acesta este primul său act de clemență ...Și ultimul ! ...I-am împlântat în inimă lama cea ascuțită ...Deci atunci în tine, întărită prin iubire, și-a pus justița sfânta armă (Cavardossi, Tosca), O trăsură ne așteaptă ...O să fii împușcat fictiv, cu gloanțe oarbe ...Tu cazii la pământ, soldații pleacă și noi suntem salvați ! (Tosca), Împreună în exil ...Triumfători, sufletul freamătă de noi speranțe pentru crescândă, cerească ardoare (Cavardossi, Tosca), Acuma ! Mori ! Ah, ce actor ! (Tosca), Oh, Mario, mort ? Tu ? În felul acesta ? Mort în felul acesta ? (Tosca), Ah, Tosca, ai să plătești amarnic pentru viața lui ! (Spoletta), Cu viața mea ! Oh, Scarpia ! Dumnezeu mi-e martor ! (Tosca)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1918 La Scala, Milan (Lya Remondini -Tosca, Carlo Broccardi - Cavaradossi, Dario Zani - Scarpia), 1938 Rome Opera House (Maria Caniglia -Tosca, Beniamino Gigli - Cavaradossi, Armando Borgioli - Scarpia), 1946 Metropolitan Opera (Grace Moore -Tosca, Jan Peerce - Cavaradossi, Lawrence Tibbet - Scarpia), 1950 Mexico City (Maria Callas -Tosca, Mario Filippeschi- Cavaradossi, Robert Weede - Scarpia), 1951 Santa Cecilia Academy (Renata Tebaldi -Tosca, Giuseppe Campora - Cavaradossi, Enzo Mascherini - Scarpia), 1957 Royal Opera House (Zinka Milanov -Tosca, Franco Corelli - Cavaradossi, Giangiacomo Guelfi - Scarpia), 1959 La Scala, Milan (Renata Tebaldi -Tosca, Giuseppe Di Stefano - Cavaradossi, Tito Gobi- Scarpia), 1964 Paris Conservatory (Maria Callas -Tosca, Carlo Bergonzi - Cavaradossi, Tito Gobi - Scarpia), 1976 Royal Opera House (Montserrat Caballe -Tosca, Jose Carrera - Cavaradossi, Ingvar Wixell - Scarpia),

1976 Bolshoi Theatre, Moscow (Tamara Milaskkina -Tosca, Vladimir Atlantov - Cavaradossi, Yuri Mazurok - Scarpia), 1978 National Philharmonic Orchestra, London (Mirella Freni -Tosca, Luciano Pavarotti - Cavaradossi, Sherrill Milnes - Scarpia), 1980 Philharmonia Orchestra (Renata Scotto -Tosca, Placido Domingo - Cavaradossi, Renato Bruson - Scarpia), 2000 Royal Opera House (Angela Gheorghiu -Tosca, Roberto Alanga - Cavaradossi, Ruggero Raimondi - Scarpia), 2004 Teatro Real, Madrid (Daniela Dessi -Tosca, Fabio Armiliato - Cavaradossi, Ruggero Raimondi - Scarpia).

[Înapoi la cuprins](#)

76. Cenușăreasa

Titlu: Cenușăreasa, sau Binele Triumfă (La Cenerentola, ossia La bontà in trionfo, Cinderella, or Goodness Triumphant)

Compozitor : Gioachino Antonio Rossini (1792-1868). Născut la Pesaro, în Italia, pe coasta Mării Adriatice, tatăl său Giuseppe Rossini a fost cântăreț la corn și inspector al măcelăriilor iar mama sa Anna Rossini a fost cântăreață de teatru, fiica unui butar. Copil mic fiind, Rossini a primit trei ani de instrucție muzicală la harfă, de la Giuseppe Prinetti. Cu Angelo Tesei a învățat să cânte la pian pentru ca la vârsta de zece ani să cânte deja ca solist în biserica din localitate. A scris prima sa operă la vârsta de 13 ani. În anul 1806, Rossini a devenit student al Conservatorului din Bologna la clasa de violoncel, pentru ca un an mai târziu să fie admis și în clasa de contrapunct a părintelui Stanislao Mattei (1750-1825). În anul 1815 a fost numit director muzical la Teatro del Fondo din Napoli unde a compus o operă în fiecare an. Rossini s-a căsătorit în anul 1822 cu renumita soprană Isabella Colbran (1785-1845), dar nu au avut urmași. Pentru Isabella Rossini a compus special numeroase roluri, printre care: Elisabeta, Desdemona, Armida, Elcia, Zoraide, Ermione, Elena, Anna și Zelmira. În anul 1824 a devenit director al Theatres des Italiens din Paris, cu un salariu de 800 de lire pe an, fiind contractat personal de Regele Franței Charles Phillipe. Începând cu anul 1839 a funcționat ca director la Liceo Musicale din Bologna iar după 1855 s-a stabilit din nou la Paris unde a fost numit Cavaler al Legiunii de Onoare. Opere: Demetrio e Polibio (1812), La cambiale di matrimonio (1810), L'equivoco stravagante (1811), L'inganno felice (1812), Ciro in Babilonia (1812), La scala di seta (1812), La pietra del paragone (1812), L'occasione fa il lardo (1812), Il signor Bruschino (1813), Tancredi (1813), L'italiana in Algeri (1813), Aureliano in Palmira (1813), Il turco in Italia (1814), Sigismondo (1814), Elisabeta, regina d'Inghilterra (1815), Torvaldo e Dorliska (1815), Il barbiere di Siviglia (1816), La gazetta (1816), Otello (1816), La Cenerentola (1817), La gazza ladra (1817), Armida (1817), Adelaide di Borgogna (1817), Mose in Egitto (1818), Adina (1826), Ricciardo e Zoraide (1818), Ermione (1819), Eduardo e Cristina (1819), La donna del lago (1819), Bianca e Falliero (1819), Maometto II (1820), Matilde di Shabran (1821), Zelmira (1822), Semiramide (1823), Il viaggio a Reims (1825), Le siege de Corinthe (1826), Moise et Pharaon (1827), Le comte Ory (1828), Guillaume Tell (1829). Opera sa muzicală mai include: cantate, muzică instrumentală, muzică de cameră, muzică sacră, muzică vocală seculară.

Libret: Jacopo Ferretti (1784-1852). Jacopo Ferretti a fost un scriitor italian, poet și libretist, cunoscut mai ales pentru cele două librete scrise pentru Rossini (La Cenerentola, Mathilde di Shabran) și cele cinci librete scrise pentru Donizetti (Zoraide di Granata, L'ajo nell'imbarazzo, Olivo e Pasquale, Torquato Tasso, Il furioso all'isola di Dan Domingo). Opera sa este însă mult mai extensivă și include peste 60 de librete scrise pentru alți compozitori: Cesare Jannoni, Francesco Morlacchi, Valentino Fioravanti 2, Niccolo Zingarelli 2, Antonio del Fante, Pietro Guglielmi, Carlo Coccia, Ferdinando Rutini 2, Saverio Mercadante 2, Antonio Pauselli, Filippo Grazioli 2, Michael Carafa 2, Giovanni Pacini 3, Felipo Celli 2, Antonio Sapienza, Francesco Cianciarelli, Giuseppe Balducci, Vittorio Trento, Luigi Gambale 3, Luigi Ricci 4, Frederico Ricci 3, Luigi Savi 2, Lauro Rossi, Pietro Antonio Coppola 2, Michele Simeoni, Giuseppe Gerli, Mario Aspa, Luigi Badia, Lauro Rossi, Giuseppe Lillo. Printre subiectele sale cele mai bune sunt: La Didone, Baldovino, Berenice, Polissena, Scipione in Cartagine, Cesare in Egitto, Gli amici di Siracusa, Il Cid, Paolo e Virginia, La figlia di Figaro. Subiectul acestei opere este inspirat de basmul Cendrillon (Cenușăreasa) publicat de Charles Perrault (1627-1703). Mii de versiuni ale basmului sunt răspândite în lumea întreaga. Alte 17 opere și spectacole de balet cu același subiect au

fost produse de numeroși compozitori, printre care: Jules Massenet, Johan Strauss, Sergei Prokofiev. Au mai fost produse și numeroase alte spectacole pentru teatru și film, dintre care este celebru filmul de desene animate produs în anul 1950 de studiourile Walt Disney.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 25 Ianuarie 1817, la Teatro Valle din Roma. Compozitorul a dirijat personal spectacolul iar din distribuție au făcut parte: soprana contralto Deltrude Rgigetti în rolul de titlu și tenorul Giacomo Guglielmi în rolul prințului Don Ramiro. Publicul a fost destul de gălăgios la premieră, dar în scurt timp opera a devenit foarte populară atât în Italia cât și în străinătate punând în umbră Bărbierul din Sevilla. În toamna anului 1817 opera a avut premiera și la Teatro alla Scala din Milano. Au urmat apoi premierele de la Barcelona în anul 1818, Lisabona în anul 1819, Londra în anul 1820 și New York în anul 1826. Prima versiune în limba germană a fost pusă în scenă la Viena în anul 1822, urmată de premiera de la Berlin din anul 1825. Alte primioere notabile au fost cele de la Buenos Aires în anul 1825, Moscova în anul 1826 și respectiv primul spectacol din Australia în anul 1844. În secolul XX, spectacole remarcabile au fost înregistrate la: Florence (1963), London (1971, 1987), Milan (1976, 1981), Berlin (1977), New York (1980, 2009), Glyndenbourne (1983), Vienna (1988), Bologne (1993), Huston (1995), Paris (1996), Prague (2004), Barcelona (2007). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Cenușăreasa s-a cântat în întreaga lume de 2167 de ori, în 432 de producții diferite și a ocupat locul 24 în lista Operabase.

Roluri: Cenușăreasa (contralto sau mezzo-soprano), Don Ramiro, Prinț de Salerno (tenor), Dandini, valetul lui (baritone), Don Magnifico, Baron de Montefiascone (bass), Clorinda, fiica lui cea mai mare (soprano), Thisbe, fiica lui cea mai mică (mezzo-soprano), Alidoro, filozof și tutore (bass), Corul (curtezani din palatul Prințului Ramiro)

Subiect: Viața unei tinere și frumoase fete, eclipsată de rudele sale, se schimbă într-un noroc formidabil atunci când este remarcată de un tânăr prinț. Gioachino Rossini nu avea decât 25 de ani atunci când a compus opera și era încă îndrăgostit de viitoarea sa soție, soprana originară din Spania Isabella Angela Colbran (1785-1845). Subiectul are rădăcini încă din antichitate într-o legendă povestită de Rhodopis (o hateiră și fabulistă, formată la școala lui Esop): Zeița Fortuna a fost atacată de un vultur în timp ce se îmbăia la cascadă iar vulturul i-a furat una dintre sandale și apoi i-a dus-o Regelui Psamaticus. Regele a răscolit întregul Egipt în căutarea persoanei căreia i se potrivește, și când a găsit în sfârșit o sclavă căreia i se potrivea, a luat-o de soție. Nu căutăm cu toții o astfel de fată tânără și frumoasă, căreia să i se potrivească sandalele de zeiță ?

Act 1 (Un hol antic din castelul lui Don Magnifico / Un cabinet din Casinoul lui Don Ramiro / În grădina Scaunului Provincial al lui Don Ramiro)

Clorinda și Thisbe sunt ocupate cu manevre de înfrumusețare. Cenușăreasa cântă în timp ce atâță focul pentru a fierbe ceaiul (A fost odată un mare Rege, ce a îmbătrânit trăind singuratic). Se aude un ciocănit la ușă și apare Alidoro îmbrăcat sărăcăcios. Cele două surori îl alungă ca pe un cerșetor, dar Cenușăreasa îl servește cu o ceașcă de ceai. În scenă intră un alai de cavaleri cântând (Oh, fetelor, înalte și frumoase, ale lui Don Magnifico, sosește prințul nostru, Don Ramiro, să faceți plecăciuni). Fetele primesc invitația de a participa la un bal, unde Prințul o va alege pe cea mai frumoasă pentru a-i fi soție. Cele două surori o zoresc pe Cenușăreasa să pregătească tot ce le trebuie, pentru ca să fie cât mai strălucitoare (Cenușăreaso, repede ! grăbește-te Cenușăreaso, fundițe, fețe și dantele, Repede ! cosmeticele și parfumuri !). Scena 2 - Don Magnifico intră în scenă pentru a le dezvălui

magnificul său vis (Am visat că la ceas de seară eu eram un măgar, un măgar nemaipomenit de frumos !). Cenușăreasa este chemată să servească micul dejun. Scena 3 - Don Ramiro intră în scenă îmbrăcat în Scutier și o caută pe fata despre care i-a vorbit Alidoro. Scena 4 - Când revine în scenă, Cenușăreasa scapă din mână farfuria și ceașca, uimită de intrus. Amândoi încep să cânte în duet (Un dulce farmec, fără nume, lucește blând în acești ochi ...Ce înseamnă oare această spaimă, de ce îmi bate inima sălbatic ?). Întrebată, Cenușăreasa răspunde că este sora vitregă a celor două fete și ambii părinți i-au murit. Cenușăreasa este chemată să le ajute pe cele două surori. Scena 5 - Ramiro meditează că a fost destul de înțelept atunci când a schimbat locurile cu valetul său Dandini, cel care va juca rolul Prințului. Când Don Magnifico intră în scenă, Ramiro îl asigură că Prințul va sosi în câteva minute. Scena 6 - Dandini sosește însoțit de suită și cântă o arie (Ca un bondar în luna lui April ...ce-și caută o dulce floare ...din cele multe una trebuie să aleg). Don Magnifico le prezintă lui Dandini pe Clorinda și Thisbe. La rândul lui, Dandini le spune dorința regelui de pe patul de moarte (Trebuie să mă căsătoresc, sau am să fiu dezonorat, dezmoștenit). Între timp, Ramiro nu are ochi decât pentru Cenușăreasa (Cum îmi palpită inima, inima mea fremătătoare !). Cenușăreasa îl imploră pe tatăl ei vitreg să o accepte și pe ea la bal, pentru o oră, pentru o jumătate de oră ...dar este refuzată cu răutate. Când Don Magnifico ridică bastonul, Alidoro sare în apărarea ei, dar Don Magnifico este rezolut și Cenușăreasa trebuie să se retragă în camera ei. Scena 7 - Alidoro sosește îmbrăcat în Pelerin și o cheamă pe Cenușăreasa. De la Palat a fost trimisă o caleașcă splendidă, împreună cu rochii scumpe și bijuterii, pentru a o conduce la bal (Este aceasta doar o sălbatică, romanță imposibilă ? ...Fata mea, bucuria și tristețea nu sunt decât fățarnicie !). Scena 8 - La Palat, Dandini intră în scenă, la braț cu Clorinda și Thisbe (Vă prețuiesc învățătura și vă prețuiesc talentul, se vede doar dintr-o privire că a-ți studiat). Scena 9 - La cererea lui Ramiro, Dandini continuă să examineze inima celor două surori (Aveți milă, o să mă rupeți în bucăți ! Nu lăsați loc pentru fiorul suspiciunii). Scena 10 - Don Magnifico a băut prea mult și curtezanii îi aduc în grădină mantia cea brodată (Ireproșabilă servire ! până acum din treizeci de carafe a gustat și a băut cât pentru trei, se ține țeapăn nu vrea să se aplece). Don Magnifico dictează anunțul pentru logodnă, anunț ce urmează să fie lipit pe fiecare zid din oraș (Noi, Don Magnifico, Baron și Duce, vă lăsăm să știți ...Grand Grandissimo Intendent, și încă Grandissimo Prezident ...În vin, sunt iubit de tineri și de nimfe). Scena 11 - Ramiro îi cere lui Dandini raportul despre cele două surori investigate (Cu blândețe, ușor, ușor, ușor, fără nici un sunet alarmant). Dandini îi răspunde (O găscă mai mare nu poți să găsești, amândouă sunt niște adevărate giruete cu cocoș). Scena 12 - Clorinda și Thisbe sunt în căutarea prințului. Dandini le propune ca el să se căsătorească cu una dintre ele și Ramiro cu cealaltă, dar amândouă refuză energic să se mărite cu un scutier. Scena 13 - Alidoro anunță sosirea unei doamne necunoscute, cu fața acoperită de un voal. Scena 14 - Ramiro recunoaște vocea ei (...acest sunet vrăjit, inima mea îl recunoaște !). Dandini o roagă să-și arate chipul, spre încântarea bărbaților și spre decepția celor două surori. Scena 15 - Dandini dă semnalul că balul poate să înceapă (Să ne facem loc lângă masă, și apoi să mergem să dănuim în horă).

Act 2 (Un apartament în Palatul Prințului Ramiro / O cameră în reședința lui Don Magnifico / Sala Tronului)

Ramiro se ascunde atunci când Dandini intră însoțit de Cenușăreasa. Dandini încearcă să-i facă declarații de dragoste, dar Cenușăreasa mărturisește că s-a îndrăgostit de altcineva, de scutierul lui. Ramiro se arată imediat, dar Cenușăreasa îi cere un răgaz pentru a se cunoaște mai bine (Caută-mă, cunoaște-mă cu adevărat, privește și examinează-mă, observă cum am fost eu dăruită). Înainte să plece, ea îi oferă o brățară și reține pentru sine perechea. Ramiro cântă acompaniat de cor (O dată în plus am să o găsesc, eu jur acum, iubirea, iubirea mă grăbește). Scena 2 - Don Magnifico îl conjură pe Dandini să dezvăluie alegerea făcută. Dandini îi răspunde cu o arie (Domnule, un secret important, da, un mister interesant, am să dezvălui o poveste cam romantică ...Spuneți-mi, spuneți-mi, spuneți-mi adevărul). Don Magnifico enumeră avantajele pe care scontează în urma căsătoriei (Șase lachei și doi birjari, cu două Damne de Onoare, o sutășaisprăzece cai pur sânge de legat la ham, asemenea și Ducii, Conții sau chiar Mareșalii) dar Dandini trebuie să-l dezamăgească (Trebuie să vă spun fără nici un pic de mistere, că sunt foarte departe de o asemenea avere, nu am decât o cameră micuță cu un singur pat). În concluzie, Dandini mărturisește că a fost doar o mascaradă iar el nu este decât un valet. Scena 3 - Alidoro își reamintește ce anume dorește el de la Cenușăreasa. Scena 4 - Singură acasă, Cenușăreasa recapitulează afecțiunea ei pentru Scutier. Scena 5 - Don Magnifico sosește acasă însoțit de fiicele sale și spune că a văzut la bal o vrăjitoare cu chipul Cenușăresei (Idioato, fugi repede și pregătește cina !). Scena 6 - Dandini sosește însoțit de Ramiro și îl prezintă cu titlul de Prinț. Don Magnifico își bate joc de el, crezând că nu este decât scutierul (Repede, repede ! Cenușăreaso, Cenușăreaso, vino repede cu tronul). Scena 7 - Când apare, Cenușăreasa îl recunoaște, iar Prințul observă pe brațul ei perechea brățării oferită la bal. Clorinda și tatăl ei sunt

ultragiați (E doar din jad fără valoare, josnică slugă ce cauți tu aici ? Aici printre persoane înalte și condescendente). Ramiro însă o ia de mână pe Cenușăreasa și declară (Aceasta este frumoasa cu care mă însor !). Scena 8 - Cele două surori se plâng pentru că au fost batjocorite. Alidoro le amintește însă atitudinea lor față de el și le recomandă (Fie o să vă sfârșiți zilele în mizerie, fie ...o să cereți milă, o să vă rugați să fiți iertate). Scena 9 - În Sala Tronului toți cei prezenți aclamă mirii (Trăiască, din nefastă acum roata norocului s-a învârtit !). Aduși în fața Cenușăresei pentru a fi judecați, Don Magnifico și cele două fete primesc verdictul (Singura mea răzbunare asta să fie - iertarea lor). Acompaniată de întreaga audiență Cenușăreasa cântă aria finală (Din inima acum fără suspine, doar mirtul ne va umple ceasurile ! ...Voi bucurii și reverii bine ați venit !).

Momente și arii celebre: Act 1 - A fost odată un mare Rege, ce a îmbătrânit trăind singuratic (Cenușăreasa), Oh, fetelor, înalte și frumoase, ale lui Don Magnifico, sosește prințul nostru, Don Ramiro, să faceți plecaciuni (Corul), Cenușăreaso, repede ! grăbește-te Cenușăreaso, fundițe, fețe și dantele, Repede ! cosmetice și parfumuri ! (Surorile), Am visat că la ceas de seară eu eram un măgar, un măgar nemaipomenit de frumos ! (Don Magnifico), Un dulce farmec, fără nume, lucește blând în acești ochi ...Ce înseamnă oare această spaimă, de ce îmi bate inima sălbatic ? (Ramiro, Cenușăreasa), Ca un bondar în luna lui April ...ce-și caută o dulce floare ...din cele multe una trebuie să aleg (Dandini), Trebuie să mă căsătoresc, sau am să fiu dezonorat, dezmoștenit (Dandini), Cum îmi palpită inima, inima mea fremătătoare ! (Ramires), Este aceasta doar o sălbatică, romanță imposibilă ? ...Fata mea, bucuria și tristețea nu sunt decât fățarnicie ! (Cenușăreasa, Alidoro), Vă prețuiesc învățătura și vă prețuiesc talentul, se vede doar dintr-o privire că a-ți studiat (Dandini), Aveți milă, o să mă rupeți în bucăți ! Nu lăsați loc pentru fiorul suspiciunii (Dandini), Ireproșabilă servire ! până acum din treizeci de carafe a gustat și a băut cât pentru trei, se ține țeapăn nu vrea să se aplece (Corul), Noi, Don Magnifico, Baron și Duce, vă lăsăm să știți ...Grand Grandissimo Intendent, și încă Grandissimo Prezident ...În vin, sunt iubit de tineri și de nimfe (Don Magnifico), Cu blândețe, ușor, ușor, ușor, fără nici un sunet alarmant (Ramiro), O găscă mai mare nu poți să găsești, amândouă sunt niște adevărate giruete cu cocoș (Dandini),...acest sunet vrăjit, inima mea îl recunoaște ! (Ramiro), Să ne facem loc lângă masă, și apoi să mergem să dănțuim în horă (Dandini). Act 2 - Caută-mă, cunoaște-mă cu adevărat, privește și examinează-mă, observă cum am fost eu dăruită (Cenușăreasa), O dată în plus am să o găsesc, eu jur acum, iubirea, iubirea mă grăbește (Ramiro, Corul), Domnule, un secret important, da, un mister interesant, am să dezvălui o poveste cam romantică ...Spuneți-mi, spuneți-mi, spuneți-mi adevărul (Dandini, Don Magnifico), Șase lachei și doi birjari, cu două Damne de Onoare, o sutășaisprăzece cai pur sânge de legat la ham, asemenea și Ducii, Conții sau chiar Mareșalii (Don Magnifico), Trebuie să vă spun fără nici un pic de mistere, că sunt foarte departe de o asemenea avere, nu am decât o cameră micuță cu un singur pat (Dandini), Idioato, fugi repede și pregătește cina ! (Don Magnifico), Repede, repede ! Cenușăreaso, Cenușăreaso, vino repede cu tronul (Don Magnifico), E doar din jad fără valoare, josnică slugă ce cauți tu aici ? Aici printre persoane înalte și condescendente (Clorinda, Don Magnifico), Aceasta este frumoasa cu care mă însor ! (Ramiro), Fie o să vă sfârșiți zilele în mizerie, fie ...o să cereți milă, o să vă rugați să fiți iertate (Alidoro), Trăiască, din nefastă acum roata norocului s-a învârtit ! (Corul), Singura mea răzbunare asta să fie - iertarea lor (Cenușăreasa), Din inima acum fără suspine, doar mirtul ne va umple ceasurile ! ...Voi bucurii și reverii bine ați venit ! (Cenușăreasa, Corul).

Balet: O versiune de balet a spectacolului lui Rossini a fost produsă la 1 Mai 1935 la Royal Opera House de la Covent Garden. Choreograful Antont Tudor a condus partea de dans iar Jacopo Feretti a fost responsabil cu scenografia și costumele. În anul 1995 la festivalul de balet de la Viena, renumitul dirijor Chris Nicolls a rearanjat muzica lui Rossini pentru un nou spectacol de balet cu o choreografie produsă de Sheila Styles. Un alt spectacol de balet, complet diferit a fost realizat pe muzica lui Sergei Prokofiev. Premiera a avut loc la Teatrul Bolshoi din Moscova la data de 21 Noiembrie 1945. Spectacolul are trei acte și 50 de numere de balet, tatăl vitreg este înlocuit de o mamă vitregă iar Alidoro este înlocuit de o zână bună. Choreografia a fost produsă de Rostislav Zakharov iar balerina Galina Ulanova a strălucit în rolul de titlu.

Discuri și înregistrări: 1963 Maggio Musicale Fiorentino (Giuletta Simionato - Cinderella, Ugo Benelli - Don Ramiro, Sestro Bruscantini - Dandini, Paolo Montarsolo - Don Magnifico), 1971 Scottish Opera Chorus (Teresa Berganza - Cinderella, Luigi Alva - Don Ramiro, Renato Capecchi - Dandini, Paolo Montarsolo - Don Magnifico), 1976 Teatro alla Scala, Milan (Lucia Valentini Terrani - Cinderella, Luigi Alva - Don Ramiro, Enzo Dara - Dandini, Paolo Montarsolo - Don Magnifico), 1977 Staatoper Berlin (Bianca Maria Casoni - Cinderella, Ugo Benelli - Don Ramiro, Sesto Bruscantini - Dandini, Alfredo Mariotti - Don Magnifico), 1983

Glyndenbourne Festival (Kathleen Kuhlmann - Cinderella, Laurence Dale - Don Ramiro, Alberto Rinaldi - Dandini, Claudio Desderi - Don Magnifico), 1988 Vienna State Opera (Ann Muray - Cinderella, Francisco Araiza - Don Ramiro, Gino Quilico - Dandini, Walter Berry - Don Magnifico), 1995 Royal Opera House (Jennifer Larmore - Cinderella, Rockwell Blake - Don Ramiro, Alessandro Corbelli - Dandini, Carlos Chausson - Don Magnifico), 2004 Orchester des Sedwestfunks Kaiserslautern (Joyce DiDonato - Cinderella, Jose Manuel Zapata - Don Ramiro, Paolo Bardogna - Dandini, Bruno Pratico - Don Magnifico), 2007 Teatro Liceu, Barcelona (Joyce DiDonato - Cinderella, Juan Diego Florez - Don Ramiro, David Menendez - Dandini, Bruno De Simone - Don Magnifico), 2009 Metropolitan Opera, New York (Elina Garanca - Cinderella, Lawrence Brownlee - Don Ramiro, Simone Alberghini - Dandini, Alessandro Corbelli - Don Magnifico).

[Înapoi la cuprins](#)

77. Povestirile lui Hoffmann

Title: Povestirile lui Hoffman (Les contes d'Hoffman, The Tales of Hoffmann)

Compozitor: Jacques Offenbach (1815-1880). Născut la Cologne, Prusia, tatăl său Isaac Juda Offenbach (1779-1850) a fost legător de cărți și cantor la sinagogă, iar mama sa a fost Marianne Rindskopf (1783-1840). A fost cel de al doilea băiat dintre cei zece copii ai familiei și a început să studieze la violină cu tatăl său, la vârsta de 6 ani. În următorii doi ani, copilul a fost deja capabil să compună cântece și dansuri. La vârsta de 9 ani a început să studieze la violoncel cu Bernhard Breuer (1808-1877), cu doar șapte ani mai în vârstă decât el. În anul 1833 a fost acceptat la Conservatorul din Paris, cu o scrisoare de recomandare de la orchestra municipală din Cologne către directorul Luigi Cherubini (1760-1842). După doar un an a întrerupt studiile iar din anul 1835 a fost angajat ca violoncelist la Opera Comique unde a continuat să studieze cu violoncelistul Louis Pierre Norblin și cu dirijorul Fromental Halevy. La data de 14 August 1844 s-a căsătorit cu Herminie d'Alcain (1827-1887), fiică de general. Din căsătoria lor au rezultat cinci copii, un băiat și patru fete. A lucrat ca violoncelist, dirijor și director muzical la teatrul Comedie Francaise. Începând cu anul 1855 a decis să managerieze propriul său teatru la Salle Lacaze de pe Champs- Elysee. La începutul anului 1861, din ordinul personal al Împăratului Napoleon al III-lea a fost ridicat la rangul de Cavaler al Legiunii de Onoare. Între anii 1873 și 1874 a fost director și la Theatre de la Gaite. Operete: L'alcove (1847), Pepito (1853), Le deux aveugles (1855), Madama Papillon (1855), Ba-ta-clan (1855), La rose de Saint Flour (1856), Orphee aux enfers (1858), Genevieve de Brabant (1859), Daphnis et Chloe (1860), Le pont des soupirs (1861), Le roman comique (1861), Les georgiennes (1864), La belle Helene (1864), Barbe Bleue (1866), La vie parisienne (1866), La Grande Duchesse de Gerolstein (1867), Robinson Crusoe (1867), Le chateau a Toto (1868), Vert Vert (1869), Les brigands (1869), Le roi Carotte (1872), Fantasio (1872), Madame l'archiduc (1874), Le voyage dans la lune (1875), Le docteur Ox (1877), Madame Favart (1878), La fille du tambour major (1879). Opere: Les fees du Rhin (1864), Les contes d'Hoffmann (1881). Balet: Le Papillon (1860). Printre compozițiile sale se mai numără și lucrări vocale, pentru violoncel sau pentru pian.

Libret: Jules Barbier (1825-1901). Jules Barbier a fost un poet francez, scriitor și libretist. Din colaborarea sa cu Michael Carre au rezultat următoarele librete de operă: pentru Charles Gounod (Faust, Le medecin malgre lui, Romeo et Juliette), pentru Ambroise Thomas (Hamlet, Mignon, Françoise de Rimini), pentru Victor Masse (Les Saisons). Singur a mai scris alte șase librete: Les contes d'Hoffman pentru Jaques Offenbach, Le timbre d'argent pentru Camille Saint Sanes, Le pardon de Ploermel pentru Giacomo Meyerbeer, Galathee pentru Victor Masse, La Guzla de l'Emir pentru Georges Bizet și un scenariu pentru baletul Sylvia al lui Leo Delibes. Subiectul pentru acest libret se bazează pe trei scurte povestiri ale lui Ernst Theodor Amadeus Hoffman (1776-1822), cel care este de altfel și protagonistul acestui spectacol. Cele trei povestiri ale lui Hoffman sunt: Omul de Nisip, Rath Krespler și Reflexia Pierdută. Scriitor, dramaturg, compozitor, caricaturist, manager teatral, critic de muzică, scenograf și decorator, Hoffman a fost un personaj al vremurilor sale, un pionier al literaturii de ficțiune, cu un gust cam vulgar pentru macabru combinat cu realism. Interesul său pentru cultura tehnică și pentru conflictul dintre știință și magie a condus spre un fel de literatură de anticipație, uimitoare și unică în acea epocă. Împreună cu Michale Carre, Jules Barbier a pus în scenă în anul 1851 la Teatrul Odeon din Paris o piesă de teatru cu

același titlu. În anul 1876, Barbier a transpus piesa de teatru pentru operă iar muzica a fost scrisă de compozitorul Hector Salomon (1838-1906). Salomon i-a predat proiectul lui Offenbach, dar finalizarea a întârziat mult și la data de 5 Octombrie 1880 compozitorul a murit, cu manuscrisul în brațe, cu un an înainte de premieră.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la Opera Comique din Paris, la data de 10 Februarie 1881, fără actul al treilea. Sub bagheta dirijorului Jules Danbe, în distribuția spectacolului au fost soprana Adele Isaac, tenorul Jean Alexandre Talazac și baritonul Emilie Alexandre Taskin. În același an, directorul Franz von Jauner de la Ringtheater din Viena a produs o versiune completă în patru acte cu recitative, premiera spectacolului fiind la 7 Decembrie 1881, sub bagheta dirijorului Joseph Hellmesberger. Apoi au urmat alte circa o sută de spectacole la Salle Favart din Paris. În anul 1887, la Opera Comique, un incendiu a distrus partiturile pentru întreaga orchestrație și spectacolul nu s-a mai jucat până în anul 1893, când a fost revitalizat la Theatre Lyrique la Salle de Renaissance. La Opera Comique un nou spectacol a fost monat abea în anul 1911. În următorii treizeci de ani, în Franța au fost puse în scenă alte circa 700 de spectacole. În afara Franței, opera a debutat în anul 1882 la Geneva, Budapesta, Hamburg, New York și Mexico City. Au urmat apoi premierele de la Praga (1883), Antwerp (1883), Lvov și Berlin (1884), Buenos Aires (1894), Saint Petersburg (1899), Barcelona (1905), Londra (1910). În secolul al XX-lea, spectacole remarcabile au fost înregistrate la: New York (1937, 1955), Paris (1948, 1958, 1964, 1986, 2002), Londra (1950, 1972, 1974, 1981), Munchen (1956), Lausanne (1971), Leipzig (1987), Parma (1988), Brussels (1988), Lyon (1994), Geneve (2009). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Povestirile lui Hoffman s-au cântat în întreaga lume de 1968 ori, în 355 de producții diferite și a ocupat locul 29 în lista Operabase.

Roluri: Hoffman, un poet (tenor), Antonia (soprano), Olimpia (soprano), Giulietta (soprano), Nicklausse, prietena și muza lui Hoffman (mezzo-soprano), Crespel, tatăl lui Antonia (bass), Frantz, servitorul lui (tenor), Dr Miracle (bass baritone), Lindorf, un consilier (bass baritone), Stela, o vedetă (soprano), Andres, servitor (tenor), Luther, cârciumar (bass), Coppelius, un oculist (bass baritone), Spalanzini, un fizician (tenor), Cochenille, servitorul lui (tenor), Schlemihl, omul fără umbră (baritone), Pitichinaccio (tenor), Dappertutto, un magician (bass baritone), Hermann, Nathanel, Wilhelm, studenți (tenor, baritone), Corul (spirite invizibile, studenți, ospătari, oaspeții lui Spalanzani, oaspeții Giuliettei)

Subiect: Un experimentat fost student, Hoffman, acum poet și filozof, face spectacol într-o tavernă spre deliciul tinerilor studenți. Ca un motan experimentat, Hoffman se simte responsabil pentru a împărtăși tinerilor săi prieteni experiența sa în ce privește fetele. Licențiat în spiritism și spiritualism, Hoffman a intrat în trecut în câteva cercuri, unde diverse persoane făceau experiențe de spiritism. De trei ori la rând, poetul s-a îndrăgostit de trei fete diferite, dar magia sa nu a funcționat tocmai cum trebuie. Convinș că vinul pelin este preferabil adevărului, Hoffman a devenit sufletul tavernei, unde muncește din greu să-și înece amarul în vin.

Prolog (Taverna lui Luther, noaptea târziu)

Nathanael, Hermann și ceilalți studenți cântă (Drig, drig, drig, drig, drig, Master Luther ! Vino ! Vino ! Vino repede cu vinul ...O să bem până în zori !). Hoffman intră în scenă însoțit de muza sa Nicklausse. Hoffman

cântă vechea legendă a lui Kleinzach (O, a fost o dată ca niciodată, la Curtea din Eisenach, acolo locuia un mic pitic cu numele de Kleinzach !). Încălzit de vin, Hoffman vrea să le povestească partenerilor de petrecere ce experiențe a avut el cu fetele.

Act 1 (Cabinetul unui fizician)

Spalanzani se uită la Olimpia, în spatele unei draperii (Da, dormi copilul meu ! Fata mea, cât o iubesc și cât o ador !). Hoffman intră în încăpere fiind bine primit de profesorul său. Privind și el în spatele draperiei, Hoffman este extatic (Olimpia ! să fiu în fața ei ...E atât de frumoasă, o ador ...Iubește-mă, așa cum te-aș iubi eu, lasă dragostea să ne călăuzească). Nicklausse intră în încăpere și când află despre iubirea lui Hoffman cântă un cântecel (Scumpă păpușă cu ochii de peruzea, flutură evantaiul, draga de ea). Coppeliuss intră în studio și își prezintă colecția de lentile miraculoase (Da, cu acești ochi poți să citești inimile, chiar și ale celor care nu au avut inimă niciodată !). Spalanzani revine în scenă și are o scurtă discuție privată cu Coppeliuss, în legătură cu ochii Olimpiei. Cochenille anunță sosirea oaspeților la bal (Toți cei care sunt cineva în lumea modei ! ...Bogație, dar fără ostentație, stil și moderație). Spalanzani o prezintă pe Olimpia onorabililor oaspeți, stârnind admirație (Ce comoară ! Încântătoare ! E pur și simplu divină !). Cochenille aduce harfa și Olimpia începe să cânte (Când păsărelele încep să cânte, când stelele lucesc pe cer). Hoffman este încântat și rămâne singur cu fata atunci când oaspeții se retrag pentru cină. Nicklausse întreabă de ce se aude un zgomot de arcuri de câte ori o atingi pe umăr, iar Spalanzani răspunde (Acesta ? Legături greșite ! Lasă asta pe seama științei). Rămas singur cu Olimpia, Hoffman îi face o declarație de dragoste și o atinge timid pe umăr. Când începe însă să-i preseze mâna, Olimpia se ridică și părăsește încăperea. Nicklausse încearcă să-i spună că Olimpia nu este vie și nici nu a fost vreodată, dar Hoffman este reclacitrant (Ce absurd ! Sunt iubit de un înger). Când toți oaspeții se reîntorc în salon, Spalanzani îi permite lui Hoffman să danseze cu Olimpia. Cei doi încep să valseze, repede, din ce în ce mai repede, până când tatăl fetei o atinge pe umăr. Coppeliuss o conduce pe fată în camera alăturată și din spatele scenei se aude un zgomot de arcuri rupte. Hoffman se repede să o vadă dar se reîntoarce palid și terifiat, în timp ce întreaga audiență se distrează (O păpușă fără viață, asta a fost Olimpia ...Cu proștii dragostea e jucăușă, a fost curtată o păpușă !).

Act 2 (Veneția. Un palat pe Grand Canal)

Giulietta cântă pentru oaspeți: Hoffman, Nicklausse și Pitichnaccio (Vis de iubire, noapte vrăjită, prilej de dulci îmbrățișări). Hoffman își face singur curaj (Nu ! Tu vrei ca ea să te iubească ? atunci uită de suspine ! Nimeni nu cucerește prin plânset). Schlemihl intră și îi este prezentat lui Hoffman. Hoffman pleacă însoțit de Nicklausse, iar ceilalți se așează la un joc de cărți. Dappertutto nu este satisfăcut de starea lucrurilor și decide să folosească un inel cu diamant pentru ca Giulietta să-l vrăjească pe Hoffman (Sclipește, strălucește piatră rară, ascultă comanda stăpânului tău, cucerește-o pentru mine !). Mesmerizată, Giulietta apare imediat și Dappertutto îi pune inelul pe deget (Care îți este dorința ? servitorul tău o așteaptă). Dappertutto îi cere să-i rupă inima lui Hoffman. Imediat, Hoffman se reîntoarce și-i face Giuliettei o declarație de dragoste (Ah, te iubesc ! Ordonă și eu am să mă supun !). Giulietta îi răspunde (Dacă-l provoci pe Schlemihl astă seară, te va distruge ...du-te ! ...mâine voi fi a ta !). Ca semn al dragostei și admirației, Giulietta îl roagă apoi pe Hoffman să o lase să-i ia reflexia din oglindă (fotografie). Hoffman este uimit, dar acceptă (Am să-ți dau spre a ta consolare, și viața, și reflexia și inima-mi cea mare). Când oaspeții se reîntorc în încăpere Nicklausse observă că Hoffman nu mai are imagine reflectată în oglindă. Hoffman refuză să plece, chiar și atunci când Giulietta declară că se află sub vraja unui inel magic (Acest diamant este o tentație iar eu nu vând decât iubire ...A Infernului poartă este a poetului soartă). În timp ce Giulietta iese din scenă, Schlemihl jură că-i va deschide el poetului, cu a sa sabie, calea spre a Infernului poartă. Hoffman se luptă cu Schlemihl pentru cheia ce controlează vraja care a cuprins-o pe Giulietta. Schlemihl este rănit mortal și Hoffman aleargă cu cheia după Giulietta. Când deschide însă ușa, Giulietta se vede îndepărtându-se într-o gondolă, la brațul lui Pitichnaccio (Vi-l las vouă !).

Act 3 (Veneția. Casa lui Crespel)

Antonia cântă o romanță la clavecin (A zburat, micuța mea porumbiță !). Crespel, tatăl ei, este îngrijorat deoarece în vocea ei el recunoaște vocea mamei sale, recent decedată. Crespel este exasperat (Ah, acel Hoffman ! El i-a aprins în inimă această nebunie !). Franz intră în încăpere în timp ce Crespel iese furios. Singur, Franz meditează (Ziua și noaptea alerg de colo, colo, primesc ordine și fac pe prostul). Hoffman intră în scenă urmat de Nicklausse. Când el începe să cânte la clavecin, Antonia se apropie și cei doi cântă împreună (O, întotdeauna am fost sigură că mă iubești cu adevărat ...Acum e iarăși bucurie în viața mea ! De mâine tu vei fi soția mea !).

Antonia se plânge că tatăl ei nu-i permite să cânte. Hoffman o consolează și cei doi încep să cânte un cântec de dragoste (Zboară spre îngeri iubirea noastră prostească ...ca o porumbiță, tristețe și bucurie, melancolie). În timp ce cântă, Antonia duce mâna la inimă și leșină. Crespel intră în scenă, urmat de Dr Miracle (Suferă la fel ca biata sa mamă ? Duceți-mă la ea să o consut). În timp ce Antonia este în cealaltă încăpăre, Dr Miracle își întinde mâinile și face pase pentru a invoca spiritul Antoniei spre a fi consultat. Apoi Dr Miracle prezintă fiolele sale cu medicamente uimitoare, dar Crespel este reticent (Cu aceste fiole, biet părinte, sigur ai să fii mulțumit ! ...Ai să o pierzi doar, pe tine Satana te-a poruncit !). Dr Miracle este scos pe ușă afară, dar continuă să-și vândă marfa și de dincolo de ușă. Când Antonia revine în încăpăre, Hoffman încearcă să o convingă să nu mai cânte (Ah, Antonia ! Dacă mă iubești, renunță la visul tău de glorie ...În dragoste pură ne vom găsi plăcerea). Antonia acceptă (Așa să fie ! Poftim atuncea mâna mea !). După plecarea lui Hoffman, Dr Miracle re apare (Vrei să renunți la cântec ? ...frumusețea, arta, grația și farmecul tău ...toate aceste daruri vor fi îngropate în inima ta ?). Privind la portretul mamei ei, Antonia aude o voce (Fiica mea ! O, draga mea, eu te chem ! ...Ascultă ! Ascultă-mă ! Ascultă-mă !). Dr Miracle începe să cânte cu frenezie la vioară iar Antonia cântă găfăind (Eu ard de flacăra neuitării, ah focul frenetic îmi umple ochii ...bietul meu suflet se înalță la Cer !). Antonia cade pe sofa și moare în timp ce vocea continuă să ordone (Ascultă-mă ! Cântă din nou, cântă încă o dată !). Hoffman sosește însoțit de Nicklausse, dar o găsește pe Antonia deja moartă, iar tatăl fetei încearcă să-l înjunghie cu un cuțit (Va plăti cu viața lui ! ...Antonia ! ...Moartă ! ...O, copilul meu ! Fata mea !).

Epilog (Taverna lui Luther spre dimineață)

Studentii încă îl ascultă pe Hoffman (Și așa se sfârșesc povestirile lui Hoffman, ca un coșmar, întotdeauna eu am să prețuiesc aceste iubiri, oricât de stranii ar părea). Nathanael recunoaște în Stela toate cele trei fete, iar Nicklausse le propune un toast în cinstea lui Stela. Cu toții cântă în cor (Să speram că pelinul ne va amorți gândurile ! ...și atunci când vom vedea cum dispar luna și stelele ...pelinul are mai multă aromă ...poți să crezi asta, decât are adevărul !).

Momente și arii celebre: Prologue - Drig, drig, drig, drig, drig, Master Luther ! Vino ! Vino ! Vino repede cu vinul ...O să bem până în zori ! (Corul), O, a fost o dată ca niciodată, la Curtea din Eisenach, acolo locuia un mic pitic cu numele de Kleinzach ! (Hoffman, Studentii)

Act 1 - Da, dormi copilul meu ! Fata mea, cât o iubesc și cât o ador ! (Spalanzani), Olimpia ! să fiu în fața ei ...E atât de frumoasă, o ador ...Iubește-mă, așa cum te-aș iubi eu, lasă dragostea să ne călăuzească (Hoffman), Scumpă păpușă cu ochii de peruze, flutură evantaiul, draga de ea (Nicklausse), Da, cu acești ochi poți să citești inimile, chiar și ale celor care nu au avut inimă niciodată ! (Coppelius), Toți cei care sunt cineva în lumea modei ! ...Bogăție, dar fără ostentație, stil și moderație (Cochenille), Ce comoară ! Încântătoare ! E pur și simplu divină ! (Corul), Când păsărelele încep să cânte, când stelele lucesc pe cer (Olympia), Acesta ? Legături greșite ! Lasă asta pe seama științei (Spalanzani), Ce absurd ! Sunt iubit de un înger (Hoffman), O păpușă fără viață, asta a fost Olimpia ...Cu proștii dragostea e jucăușă, a fost curtată o păpușă ! (Hoffman, Corul).

Act 2- Vis de iubire, noapte vrăjită, prilej de dulci îmbrățișări (Giulietta), Nu ! Tu vrei ca ea să te iubească ? atunci uită de suspine ! Nimeni nu cucerește prin plâns (Hoffman), Sclipește, strălucește piatră rară, ascultă comanda stăpânului tău, cucerește-o pentru mine ! (Dappertutto), Care îți este dorința ? servitorul tău o așteaptă (Giulietta), Ah, te iubesc ! Ordonă și eu am să mă supun ! (Hoffman), Dacă-l provoci pe Schlemihl astă seară, te va distruge ...du-te ! ...mâine voi fi a ta ! (Giulietta), Am să-ți dau spre a ta consolare, și viața, și reflexia și inima-mi cea mare (Hoffman), Acest diamant este o tentație iar eu nu vând decât iubire ...A Infernului poartă este a poetului soartă (Giulietta), Vi-l las vouă ! (Giulietta)

Act 3 - A zburat, micuța mea porumbiță ! (Antonia), Ah, acel Hoffman ! El i-a aprins în inimă această nebunie ! (Crespel), Ziua și noaptea alerg de colo, colo, primesc ordine și fac pe prostul (Frantz), O, întotdeauna am fost sigură că mă iubești cu adevărat ...Acum e iarăși bucurie în viața mea ! De mâine tu vei fi soția mea ! (Antonia, Hoffman), Zboară spre îngeri iubirea noastră prostească ...ca o porumbiță, tristețe și bucurie, melancolie (Antonia, Hoffman), Suferă la fel ca biata sa mamă ? Duceți-mă la ea să o consut (Dr. Miracle), Cu aceste fiole, biet părinte, sigur ai să fii mulțumit ! ...Ai să o pierzi doar, pe tine Satana te-a poruncit ! (Dr Miracle, Crespel), Ah, Antonia ! Dacă mă iubești, renunță la visul tău de glorie ...În dragoste pură ne vom găsi plăcerea (Hoffman), Așa să fie ! Poftim atuncea mâna mea ! (Antonia), Vrei să renunți la cântec ? ...frumusețea, arta, grația și farmecul tău ...toate aceste daruri vor fi îngropate în inima ta ? (Dr Miracle), Fiica mea ! O, draga mea, eu te chem ! ...Ascultă ! Ascultă-mă ! Ascultă-mă ! (Vocea), Eu ard de flacăra neuitării, ah focul frenetic îmi umple ochii ...bietul meu suflet se înalță la Cer ! (Antonia), Ascultă-mă ! Cântă din nou, cântă încă o dată !

(Vocea), Va plăti cu viața lui ! ...Antonia ! ...Moartă ! ...O, copilul meu ! Fata mea ! (Crespel)

Epilogue - Și așa se sfârșesc povestirile lui Hoffman, ca un coșmar, întotdeauna eu am să prețuiesc aceste iubiri, oricât de stranii ar părea (Hoffman), Să speram că pelinul ne va amorți gândurile ! ...și atunci când vom vedea cum dispar luna și stelele ...pelinul are mai multă aromă ...poți să crezi asta, decât are adevărul ! (Corul)

Balet: În anul 1951, Michael Powell și Emeric Pressburger au produs o versiune de film pentru Povestirile lui Hoffman, o fuziune între cinematografie, operă și balet. La 6 Aprilie 1972, Teatrul de Balet din Scoția a produs o versiune de balet a spectacolului cu o coreografie realizată de Peter Darrel, scenariul și costumele fiind imaginate de Peter Docherty. Spectacolul scoțian a ajuns la New York în Iulie 1973 la American Ballet Theatre (ABT). În Noiembrie 2015, un nou spectacol al lui Peter Darrel a fost prezentat la National Ballet Japan, o versiune completă în trei acte cu prolog și epilog. Scenografia și designul au aparținut lui Naoji Kawaguchi iar luminile magice au fost produse de Yoji Sawada. În Noiembrie 2018 o nouă versiune coreografică a spectacolului lui Offenbach a fost prezentată de The National Opera of Russia din Orleans. Printre piesele de rezistență s-a numărat și inimitabila Baccarolă (Belle nuit, o nuit d'amour...), un cântec popular tradițional cântat de gondolierii din Veneția.

Discuri și înregistrări: 1937 Metropolitan Opera, New York (Rene Maison - Hoffman, Vina Bovy - Olympia, Giulietta and Antonia, Lawrence Tibbett - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1950 Royal Philharmonic Orchestra, London (Robert Rounseville - Hoffman, Dorothy Bond, Margherita Grandi, Ann Ayars - Olympia, Giulietta and Antonia, Bruce Dargevel - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1955 Metropolitan Opera, New York (Richard Tucker - Hoffman, Roberta Peters, Rise Stevens, Lucine Amara - Olympia, Giulietta and Antonia, Martial Singher - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1956 Bavarian Radio (Waldemar Kmentt - Hoffman, Rita Streich, Anny Schlemm, Teresa Stich Randall - Olympia, Giulietta and Antonia, Heinz Rehfuss - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1964 Paris Conservatoire Orchestra (Nicolai Gedda - Hoffman, Gianna D'Angelo, Elisabeth Schwartzkopf, Victoria de los Angeles - Olympia, Giulietta and Antonia, George London, Ernest Blanc, Nicola Ghiuselev - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1971 Orchestre de la Suisse Romande (Placido Domingo - Hoffman, Joan Sutherland - Olympia, Giulietta and Antonia, Gabriel Bacquier - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1986 Radio France (Placido Domingo - Hoffman, Edita Gruberova - Olympia, Giulietta and Antonia, Gabriel Bacquier, Justino Diaz, Andreas Schmidt, James Morris- Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1988 Teatro Regio, Parma (Alfredo Kraus - Hoffman, Ruth Welting, Jolanta Omilian, Barbara Hendricks - Olympia, Giulietta and Antonia, Nicola Ghiuselev - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 1988 Theatre Royal de la Monnaie, Brussels (Neil Shicoff- Hoffman, Luciana Serra, Jessye Norman, Rosalind Plowwright - Olympia, Giulietta and Antonia, Jose van Dam - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf), 2009 Orchestre de la Suisse Romande (Marc Laho - Hoffman, Patricia Petibon, Maria Wesseling, Rachel Harnish - Olympia, Giulietta and Antonia, Nicola Cavallier - Coppeliuss, Dapertutto, Dr Miracle and Lindorf).

[Înapoi la cuprins](#)

78. Tristan și Isolda

Titlu: Tristan și Isolda (Tristan und Isolde, Tristan and Isolda, Tristran and Ysolt)

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui butar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără

urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curtii Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Holländer (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walküre (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Richard Wagner. Compozitorul a adaptat libretul după o legendă din secolul al XII-lea, intitulată Tristan und Iseult, despre doi tineri nobili vrăjiți cu ajutorul unei poțini magice pentru a se îndrăgosti nebanește unul de celălalt. În diferitele culturi ale lumii există numeroase versiuni ale acestei legende, printre care cele din: Persia, Franța, Țările Nordice, Olanda, Țara Galilor, Spania, Cehia, Italia sau Belarus. Cu același subiect, în epoca modernă au fost realizate numeroase lucrări de teatru și film, sau texte literare. În cultura germană, primul care a alcătuit în secolul al XII-lea o versiune a acestei legende a fost Gottfried din Strassburg. Textul lui Gottfried a făcut epocă și a devenit principala sursă de inspirație pentru Richard Wagner. Poemul lui Gottfried, intitulat Tristan, este format din 19 548 versuri scrise în cuplete cu rimă simplă. Există 29 de manuscrise ale acestui poem, datând din secolele XIII-XV. Richard Wagner a început să lucreze la libret în anul 1854, în timpul exilului din Elveția, pe când traversa o criză de disconfort afectiv, ca urmare a separării de soția sa Mina. A terminat libretul în anul 1856, iar partitura a fost finalizată în luna August a anului 1859.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 10 Iunie 1865, la Konigliches Nationaltheater din Munchen. Producția a fost patronată și sponsorizată personal de tânărul rege Ludwig II de Bavaria (1864-1886), un mare admirator al lui Wagner. Hans von Bulow a fost ales pentru a dirija spectacolul iar rolurile de titlu au fost interpretate de soții Malvina și Ludwig Schnorr von Carolsfeld. După doar patru spectacole, interpretul lui Tristan, Ludwig Schnorr von Carolsfeld, a murit cu adevărat și s-a speculat că l-ar fi ucis partitura mult prea grea. Momentele de intens dramatism de la sfârșitul operei au mai reclamat și viața altor doi dirijori, Felix Mottl în anul 1911 și Joseph Keilberth în anul 1968. După moartea soțului, Malvina Schnorr a căzut în depresie și nu a mai cântat niciodată. Ulterior, cele două roluri au fost preluate de soții Theresa și Heinrich Vogl. Următoarea montare a spectacolului s-a făcut la Weimar, în anul 1874, la nouă ani după premieră. A urmat apoi premiera de la Berlin din anul 1876. Zece ani mai târziu, după moartea compozitorului, opera a fost aclamată frenetic la Festivalul Bayreuth. Primul spectacol din afara Germaniei a fost pus în scenă la Londra, în anul 1882, la Theatre Royal Drury Lane, urmat doi ani mai târziu de primul spectacol montat pe scena de la Covent Garden. La Viena, opera a debutat în anul 1883 cu tenorul Hermann Winkelmann în rolul lui Tristan. Primul spectacol din America a fost la Metropolitan Opera în luna Decembrie a anului 1886, sub bagheta dirijorului Anton Seidl. În secolul al XX-lea, cele mai bune spectacole au fost înregistrate pe scenele de la: Bayeruth Festival (1928, 1952, 1958, 1966, 1976), Metropolitan Opera (1935, 1937, 1943), Royal Opera House Covent Garden (1936, 1937, 1952, 2004), Berlin State Opera (1943), Buenos Aires Opera (1948, 1971), Bavarian State Opera (1950, 1981), La Scalla (1951, 1959), Vienna State Opera (1961, 2003). Până la sfârșitul stagiunii 2017/2018, Tristan și Isolda s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 1217 ori, în 290 de producții diferite și a ocupat locul 38 în lista Operabase.

Roluri: Tristan (tenor), Isolda (soprano), Regele Mark (bass), Kurwenal (baritone), Melot (tenor), Barangane (soprano), Un marinăr tânăr (tenor), Un ciobănaș - (tenor), Un cârmaci (baritone), Corul (marinari, cavaleri, scutieri)

Subiect: Învinsă și dezonorată pe câmpul de luptă, Regina Irlandei, Iolanda, a jurat răzbunare. Aflată în puterea cuceritorului, Lordul Tristan, Isolda este escortată pentru a fi oferită în dar Regelui Mark de Cornwall. Rebelă, Isolda nu se resemnează și activează ultimul său resort, puterea sa de seducție. Un pahar de vin servește drept vehicul pentru poțiunea dragostei și cei doi se îndrăgostesc cu pasiune. Cu ocazia unei vânători regale, iubirea lor tănuită devine principala țintă, o pradă potrivită pentru rege. Surprins asupra faptului, Tristan este rănit mortal și expediat la castelul său natal. Isolda este chemată pentru a încerca să-i vindece rana, dar este prea târziu, Tristan moare în brațele sale. În același timp dulce, dar și amară, răzbunarea Isoldei se dovedește a fi fatală și pentru sine. Când Regele Mark sosește pe urmele ei, Isolda sucombă peste trupul iubitului mort.

Act 1 (Pe puntea corabiei lui Tristan)

Brangane o anunță pe Isolda că se apropie în siguranță de coasta ținutului Cornwall. Isolda este tulburată (Niciodată ! Nu astăzi, nici mâine ! ...Rasă degenerată ! Nedemnă de strămoșii tăi !). Brangane este îngrijorată (Oh spune-mi ce te frământă ! Vreau să știu ce gând te torturează !). Scena 2 - Isolda este furioasă pe Tristan (Cel care evită cu timiditate loviturile mele, după ce a câștigat un corp ca mireasă pentru stăpânul lui !). Brangane este expediată să-l anunțe pe Tristan că Isolda dorește să-i vorbească. Tristan este însă reticent și fiindcă Brangane insistă de trei ori la rând, răspunsul vine de la Kurwenal și echipaj (Trăiască Tristan, eroul nostru, el știe cum trebuie să plătească tributul !). Scena 3 - Refuzată, Isolda este profund nemulțumită (Pentru acest prinț vasal de Cornish nu este potrivită coroana Irlandei ! Ah, sunt pierdută ! ...Acum sunt în puterea unui vasal !). Rememorând ultimele evenimente, Isolda se înfurie și mai tare (Răzbunare ! Moarte ! Moarte pentru noi amândoi !). Brangane încearcă să o consoleze (Cea mai dragă ! Cea mai frumoasă ! Aurită prințesă ! ...cum ar fi putut să te răsplătească mai bine decât cu cea mai splendidă dintre coroane ?). Isolda îi mărturisește însă adevărata ei supărare (Fără iubire, să văd permanent lângă mine acest splendid bărbat ! Cum ai vrea să suport acest chin ?). Brangane o asigură că orice bărbat o va iubi, dar Isolda este încăpățânată (Sfatul mamei mele ...pentru trădare, răzbunare !). Isolda scoate apoi dintr-o cutie aurită un flacon cu otravă mortală. Scena 4 - Kurtwenal intră în scenă (Ridicați-vă ! Ridicați-vă, doamnelor ...Vă transmit de la eroul nostru Tristan, stăpânul meu ...Vă roagă ca Lady Isolda să se grăbească cu pregătirile pentru debarcare). Isolda îi răspunde însă răspicat (...mai întâi trebuie să-și ceară iertare și îngăduință, potrivit obiceiului pentru o casă unde nu este stăpân). Isolda o roagă pe Brangane să toarne poțiunea în cupa de vin pentru reconciliere. Când Tristan intră în scenă, Isolda devine prietenoasă (Fiindcă ești atât de manierat, Lord Tristan, dă-mi voie să-ți le reamintesc pe celelalte; pentru a te reconcilia cu inamicul el trebuie mai întâi să te trateze prietenește). Isolda îi mai reamintește și că a jurat să-l răzbune pe Morold, logodnicul ei ucis de Tristan (...dacă nici un bărbat nu va sta pentru acest omor, eu fecioara, voi avea curajul să stau). Tristan este curajos și îi oferă spada sa (Dacă Morold înseamnă atât de mult pentru tine, ia spada acum ...ține-o bine, să nu-ți cadă din mână). Isolda refuză să-l omoare astfel, în schimb îi oferă o cupă de vin pentru reconciliere. Ea îi propune să-l roage pe unchiul său să primească el mâna și țara fecioarei. Tristan însă bea jumătate din cupă spunând că știe că este otravă în ea. Simțindu-se trădată, Isolda îi smulge cupa și bea cealaltă jumătate. În loc să moară, în ochii lor se aprinde strălucirea dragostei și se îmbrățișează (Vai, cum toate simțurile noastre pulsează binecuvântate !). Când Regele Mark se apropie, Isolda constată cu disperare că mai este încă în viață, iar Brangane confirmă că a confundat poțiunea morții cu cea a dragostei.

Act 2 (Castelul Regelui Mark din Cornwall)

Bărbații sunt la vânatoare. Isolda și Brangane aud cornul sunând (Cei care au decis vânătoria din noaptea aceasta ...au ca țintă pentru vicleana lor vânătoare un scop mult mai nobil decât îți imaginezi tu). Isolda este

impacientă (Semnalul, Brangane ! Stinge și ultimul licăr de lumină ...Lasă-l pe iubitul meu să vină). Brangane stinge toate luminile menționând poțiunea blestemată. Scena 2 - Tristan și Isolda se îmbrățișează cu pasiune (Nu este un vis ? ...o dulce, cea mai sublimă, simplă, iubită, binecuvântată bucurie !). Cei doi schimbă înflăcărate vorbe de iubire (Coboară tu, o Noapte a iubirii ...ia-mă la sânul tău și rupe-mă de astă lume !). Pe măsură ce noaptea se topește, din turn, Brangane îi grăbește să se despartă. Amândoi îndrăgostiții blestemă însă lumina (Trebuie oare ca Ziua să-l trezească pe Tristan ? ...Fie ca Ziua să se retragă în fața Morții !). Cântând odă Noptii, cei doi jură să moară împreună (O Noapte eternă, dulce Noapte ! Glorioasă și sublimă Noapte a iubirii !). Scena 3 - Regele Mark apare însoțit de curteni și se opresc cu groază când îi văd pe cei doi îndrăgostiți. Isolda leșină iar Tristan o ascunde sub mantia sa. Regele Mark este profund dezamăgit (Mie asta ? Tristan, îmi faci tu mie asta ? Ce preț mai are onoarea și onestitatea ...Această glorioasă femeie ...Cea de care nu am îndrăznit să mă apropiu ...de ce acest infern ? ...de ce această dezonoare ?). Tristan îi răspunde că este pregătit pentru tărâmul unde soarele nu strălucește niciodată, iar Isolda declară că îl va urma pe Tristan cu grație și credință. Tristan îl provoacă pe Melot la duel, iar apoi lasă jos sabia și cade rănit.

Act 3 (Castelul lui Tristan din Britania)

În timp ce un ciobănaș cântă, Kurwenal îl păzește pe stăpânul lui, adormit la umbra unui lămâi (Nu se vede nici o corabie pe mare ? ...Un alt cântec aș cânta eu atunci). Tristan se trezește și constată că este în siguranță (Kurwenal ? Tu ? Unde sunt ? ...În pace și în siguranță ...chiar nu-ți mai recunoști castelul strămoșesc ?). În loc să se bucure, Tristan se întristează (În licărirea Zilei eu pe Isolda o văd ! Ce dor ! Ce frică mă cuprinde ! Doar să o văd, ah ce dorință !). Kurwenal îi răspunde că Isolda va sosi curând să-i aline rana (...la Cornwall veste am trimis, de peste mări un slujer credincios o va aduce). La astfel de cuvinte, Tristan revine la viață și îl îmbrățișează pe Kurwenal (Isolda sosește ! Oh, credință ! Simplă, dulce credință !). Tristan se prăbușește însă inconștient, iar Kurwenal se întristează (Înfiorătoare Magie ! Iubire înșelătoare ! Aici stă întins acest splendid bărbat, ca nimeni altul de iubit și adorat. Vedeți ce mulțumiri a câștigat iubirea pentru el). Când Tristan se trezește din nou, la orizont apare o corabie cu steagul festiv arborat la catarg, apoi la scurt timp Isolda coboară pe țărm. Scena 2 - Când în sfârșit se întâlnesc, Tristan se prăbușește lent în brațele ei și cade mort la pământ. Isolda este complet demolată (Isolda a venit cu încredere să moară alături de Tristan. De ce nu-mi răspunzi ? O oră, o oră măcar să fim împreună !). Isolda cade fără cunoștiință peste trupul lui Tristan. Scena 3 - La orizont apare o a doua corabie transportând pe Regele Mark cu oamenii săi. Kurwenal încearcă să le taie calea și îl doboară pe Melot la pământ. Brangane încearcă să ajungă la Isolda, urmată de Regele Mark, dar Kurwenal este de neclintit (Aici urlă moartea ! Rege, nimic altceva nu este de găsit aici, dar dacă asta cauți, pășește înainte !). Rănit grav, Kurwenal cade la picioarele lui Tristan, iar Regele Mark devine impacient (Morți cu toții deci ! Tristan, eroul meu ! Trezește-te ! Trezește-te ! Trezește-te când eu te chem !). Isolda se trezește dar nu are ochi decât pentru trupul lui Tristan (Ce blând și tandru zâmbește, ce dulce deschide ochii ...cum strălucește tot mai tare ...inconștientă, maximă răpire !). Transfigurată, Isolda se prăbușește în brațele lui Brangane și cade încet peste trupul lui Tristan. Regele Mark le dă ultima binecuvântare.

Momente și arii celebre: Act 1 - Niciodată ! Nu astăzi, nici mâine ! ...Rasă degenerată ! Nedemnă de strămoșii tăi ! (Isolda), Oh spune-mi ce te frământă ! Vreau să știu ce gând te torturează ! (Brangane), Cel care evită cu timiditate loviturile mele, după ce a câștigat un corp ca mireasă pentru stăpânul lui ! (Isolda), Trăiască Tristan, eroul nostru, el știe cum trebuie să plătească tributul ! (Corul), Pentru acest prinț vasal de Cornish nu este potrivită coroana Irlandei ! Ah, sunt pierdută ! ...Acum sunt în puterea unui vasal ! (Isolda), Răzbunare ! Moarte ! Moarte pentru noi amândoi ! (Isolda), Cea mai dragă ! Cea mai frumoasă ! Aurită prințesă ! ...cum ar fi putut să te răsplătească mai bine decât cu cea mai splendidă dintre coroane ? (Brangane), Fără iubire, să văd permanent lângă mine acest splendid bărbat ! Cum ai vrea să suport acest chin ? (Isolda), Sfatul mamei mele ...pentru trădare, răzbunare ! (Isolda), Ridicați-vă ! Ridicați-vă, doamnelor ...Vă transmit de la eroul nostru Tristan, stăpânul meu ...Vă roagă ca Lady Isolda să se grăbească cu pregătirile pentru debarcare (Tristan), ...mai întâi trebuie să-și ceară iertare și îngăduință, potrivit obiceiului pentru o casă unde nu este stăpân (Isolda), Fiindcă ești atât de manierat, Lord Tristan, dă-mi voie să-ți le reamintesc pe celelalte; pentru a te reconcilia cu inamicul el trebuie mai întâi să te trateze prietenește (Isolda), ...dacă nici un bărbat nu va sta pentru acest omor, eu fecioara, voi avea curajul să stau (Isolda), Dacă Morold înseamnă atât de mult pentru tine, ia spada acum ...ține-o bine, să nu-ți cadă din mână (Tristan), Vai, cum toate simțurile noastre pulsează binecuvântate ! (Tristan, Isolda) Act 2 - Cei care au decis vânatoarea din noaptea aceasta ...au ca țintă pentru vicleana lor vânatoare un scop mult mai nobil decât îți imaginezi tu (Brangane), Semnalul, Brangane ! Stinge și ultimul licăr de lumină

...Lasă-l pe iubitul meu să vină (Isolda), Nu este un vis ? ...o dulce, cea mai sublimă, simplă, iubită, binecuvântată bucurie ! (Tristan, Isolda), Coboară tu, o Noapte a iubirii ...ia-mă la sânul tău și rupe-mă de astă lume ! (Tristan, Isolda), Trebuie oare ca Ziua să-l trezească pe Tristan ? ...Fie ca Ziua să se retragă în fața Morții ! (Isolda, Tristan), O Noapte eternă, dulce Noapte ! Glorioasă și sublimă Noapte a iubirii ! (Tristan, Isolda), Mie asta ? Tristan, îmi faci tu mie asta ? Ce preț mai are onoarea și onestitatea ...Această glorioasă femeie ...Cea de care nu am îndrăznit să mă apropiu ...de ce acest infern ? ...de ce această dezonoare ? (Regele Mark). Act 3 - Nu se vede nici o corabie pe mare ? ...Un alt cântec aș cânta eu atunci (Kurwenal, Ciobănașul), Kurwenal ? Tu ? Unde sunt ? ...În pace și în siguranță ...chiar nu-ți mai recunoști castelul strămoșesc ? (Tristan, Kurwenal), În licărirea Zilei eu pe Isolda o văd ! Ce dor ! Ce frică mă cuprinde ! Doar să o văd, ah ce dorință ! (Tristan), ...la Cornwall veste am trimis, de peste mări un slujer credincios o va aduce (Kurwenal), Isolda sosește ! Oh, credință ! Simplă, dulce credință ! (Tristan), Înfrîntoare Magie ! Iubire înșelătoare ! Aici stă întins acest splendid bărbat, ca nimeni altul de iubit și adorat. Vedeți ce mulțumiri a câștigat iubirea pentru el (Kurwenal), Isolda a venit cu încredere să moară alături de Tristan. De ce nu-mi răspunzi ? O oră, o oră măcar să fim împreună ! (Isolda), Aici urlă moartea ! Rege, nimic altceva nu este de găsit aici, dar dacă asta cauți, pășește înainte ! (Kurwenal), Morți cu toții deci ! Tristan, eroul meu ! Trezește-te ! Trezește-te ! Trezește-te când eu te chem ! (Regele Mark), Ce blând și tandru zâmbește, ce dulce deschide ochii ...cum strălucește tot mai tare ...inconștientă, maximă răpire ! (Isolda)

Balet: În anul 2013, în amintirea celor 200 de ani trecuți de la moartea lui Richard Wagner, choreograful Regis Obadia împreună cu Teatrul de Balet din Moscova au pus în scenă 8 dansuri și fragmente din operă cântate de soprana Maria Gulik. La 28 Decembrie 2014, Opera din Florența a produs o versiune completă a spectacolului lui Wagner. Choreografia a fost produsă de Giorgio Mancini pentru dansatorii Garnier Dorothee Gilbert și Mathieu Ganio, cu costume create de Yiqing Yin. Choreograful David Dawson a produs și el o versiune pentru balet a operei, după libretul lui Richard Wagner dar cu muzică adaptată de compozitorul Szymon Brozoska și costume create de Enzo Henze. Premiera spectacolului a avut loc la 15 Februarie 2015 la Semperoper Ballet de la Saxon Sate Opera din Germania. O nouă co-producție a baletului lui David Dawson împreună cu Theatre des Champs Elysees și Teatro dell Opera din Roma a fost pusă în scenă la Dutch National Opera în Ianuarie 2018.

Discuri și înregistrări: 1928 Bayreuth Festival (Gunnar Graarud - Tristan, Nanny Larsen Todsens - Isolda), 1935 Metropolitan Opera (Lauritz Melchior - Tristan, Kirsten Flagstad - Isolda), 1943 Metropolitan Opera (Lauritz Melchior - Tristan, Helen Traubel - Isolda), 1943 Berlin State Opera (Max Lorenz - Tristan, Paula Buchner - Isolda), 1950 Bavarian State Opera (Gunther Treptow - Tristan, Helena Braun - Isolda), 1951 La Scalla Milan (Max Lorenz - Tristan, Gertrude Grob Prandl - Isolda), 1958 Bayreuth Festival (Wolfgang Windgassen - Tristan, Brigit Nilsson - Isolda), 1980 Welsh National Opera (John Mitchinson - Tristan, Linda Esther Gray - Isolda), 1981 Bavarian Radio Symphony Orchestra (Peter Hoffmann - Tristan, Hildegard Behrens - Isolda), 2003 Vienna State Opera (Thomas Moser - Tristan, Deborah Voigt - Isolda), 2004 Royal Opera House Covent Garden (Placido Domingo - Tristan, Nina Stemme - Isolda),

[Înapoi la cuprins](#)

79. Nabucco

Titlu: Nabucco (Nabucodonosor)

Compozitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistrocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu

anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Strepponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposto per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vespri siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Temistocle Solera (1815-1878). Temistocle Solera a fost un compozitor de operă și libretist din Italia. Din colaborarea s-a cu Giuseppe Verdi au rezultat 5 opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Giovanna d'Arco (1845), Attila (1846). A mai scris alte 9 liberete, pentru alți 8 compozitori din Italia mai puțin cunoscuți. Cele patru opere compuse de el sunt: Ildegonda (1840), Il contadino d'Agleiate (1841), Genio e sventura (1843), La hermana de Pelayo (1845). Libretul acestei opere are la bază textele biblice ale lui Jeremiah și Daniel, respectiv piesa de teatru intitulată Nabuchodonosor, publicată de dramaturgii Francis Cornu și Auguste Burgeois. Zeul Nabu este un zeu antic al Mesopotamiei, patron al literaturii, artelor raționale, al scrierii și înțelepciunii. Nebuchandezzar a fost cel mai puternic Rege al Babilonului (605-562 îen), cu cea mai lungă domnie din timpurile sale. Domnia sa este relatată în Cartea lui Jeremiah (Regii 24-25) astfel: "Merodach regele Babilonului, în anul în care a ajuns pe tron, l-a eliberat din închisoare pe Jehoiachian, regele Judeei. I-a vorbit cu bunăvoință și i-a oferit un scaun mai înalt decât cel al celorlalți regi vasali ai Babilonului.". Regele este prezent și în capitolele 2-4 din cartea de ficțiune istorică a lui Daniel, scrisă în secolul al II-lea îen. În Cartea lui Daniel, regele visează o statuie imensă din aur, apoi un arbore gigant. Giuseppe Verdi a fost contractat să compună muzica acestui libret de Bartolomeo Merelli, între anii 1829 și 1850 manager și impresar la opera La Scalla din Milano.

Istoricul spectacolului: Cu titlul său original Nabucodonosor, opera a debutat pe scena operei Scalla din Milano la data de 9 Martie 1842, sub bagheta dirijorului Eugenio Cavallini. Baritonul Giorgio Ronconi a fost distribuit în rolul de titlu iar soprana Giuseppina Strepponi a cântat rolul Abigaile. Opera a fost de la bun început un imens succes, cu alte 70 de reprezentații în primul an. Tot în anul 1842 opera a debutat și la opera La Fenice din Veneția, apoi au urmat în anul 1843 premierele de la Viena, Lisabona și Cagliari. Cu titlul actual, Nabucco, opera s-a cântat pentru prima dată în anul 1844 în Corfu, la Teatrul San Giacomo. La Londra, opera a fost pusă în scenă pentru prima dată la 3 Martie 1846 la Her Majesty's Theatre. În Statele Unite ale Americii, Nabucco a debutat la 4 Aprilie 1848 pe scena de la Aston Opera House din New York. În secolele XX și XXI, spectacole notabile au fost înregistrate la: Teatro di San Carlo (1949, 2004), RAI (1951), Metropolitan Opera (1960, 2002), Vienna State Opera (1965, 2001), Abrosian Opera (1977), Arena di Verona (1981, 2007), Deutsche Oper Berlin (1982), San Francisco Opera (1982), La Scala Milan (1987), Opera Australia (1996), London Royal Opera House (1996), Lyric Opera of Chicago (1997, 2016), Tokyo Opera (1999), Teatro Colon (2000), Genoa Teatro Carlo Felice (2004), Baltimore Opera (2006), Teatro Regio di Parma (2009), San Diego Opera (2009), Israeli Opera (2010), Seattle Opera (2015). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Nabucco s-a cântat în întreaga lume de 1197 ori, în 298 de producții diferite și a ocupat locul 19 în lista Operabase.

Roluri: Nabucco, regele Babilonului (baritone), Ismaele, prinț de Jerusalem (tenor), Zaccaria, marele preot al Evreilor (bass), Abigail, fiica cea mare a lui Nabucco (soprano), Fenena, sora ei mai mică (soprano), Marele Preot al zeului Baal (bass), Abdallo, soldat (tenor), Anna, sora lui Zaccaria (soprano), Corul (soldați, femei, magi, evrei, babiloniei)

Subiect: Marele Rege al Babilonului, cuceritorul întregii lumi cunoscute, este rupt în bucăți între cele două fiice ale sale, Abigail și Fenena, ambele fiind îndrăgostite de Ismaele, prințul Jerusalemului. Trădat de Marele Preot, regele se proclamă unic Dumnezeu, dar credința soldaților săi în zeul Baal este mai puternică decât autoritatea sa regală și pierde coroana în favoarea lui Abigail. Un trăznet răstornă roata norocului, tocmai când sclavii Evrei urmau să fie executați. Nabucco jură credință față de zeul Evreilor și își recapătă puterea. El și poporul său se vor ruga de acum încolo la noul zeu, în fața unui nou Mare Preot, iar fiica sa Fenena va pecetlui prin căsătorie tratatul de pace cu Evreii.

Act 1 (587 BC. Jerusalem, în Templul lui Solomon)

Evreii, Levitanii și Virginele Evreilor murmură și se roagă (Blestemul și mânia lui Dumnezeu, regele Asiriei s-a năpustit asupra noastră !). În scenă intră Marele Preot Zaccaria, ținând de mână pe Fenena, fiica regelui inamic. În urma lor în templu intră Ismaele însoțit de soldații evrei. Când rămâne singur cu Fenena, Ismaele murmură (Nefericită fecioară ! Oh, cu atât mai frumoasă te arăți acum în fața ochilor mei). În timp ce Ismaele încearcă să deschidă o ușă secretă pentru a o salva, în scenă intră Abigail, cu sabia în mână, urmată de soldații ei. Abigail îi reproșează (Gloriosule războinic ! ...Te-am iubit ! Aș fi dat inima și regatul meu pentru inima ta !). Ismaele este strâmtorat între cele două surori iubitoare (Ah nu ! Am să-ți dau viața mea, dar inima nu pot să ți-o dau ...lasă lacrimile mele să vorbească pentru poporul meu). Soldații babilonieni invadează templul, apoi apare Regele Nabucco. Zaccaria încearcă să-și apere templul ridicând pumnalul asupra lui Fenena (Înainte să profanezi acest templu, acest pumnal va cădea asupra fiicei tale !). Toții evreii din templu se roagă cu ardoare, dar Regele Nabucco este rezolut (În genunchi, voi sclavilor învinși ! Aici eu sunt cuceritorul). Ismaele smulge pumnalul din mâna lui Zaccaria și o eliberează pe Fenena (Nefericită fecioară, dragostea te va salva !). Regele Nabucco decide (Năruți și ardeți templul, iertarea ar fi o crimă !).

Act 2 (Un apartament în palatul regal al Babilonului / Un hol în palat)

Abigail a descoperit un document care atestă că este fiica unei slave (Ve-ți vedea cum furia mea se abate asupra tuturor ! Ah da ! Să cadă Fenena ...pretinsul meu tată ...oh mânie fatală !). Marele Preot al lui Baal o anunță pe Abigail că Fenena a eliberat toți prizonierii evrei. Marele Preot îi oferă lui Abigail tronul, iar oamenii săi răspândesc zvonul că Regele a murit pe câmpul de luptă (Și răzburarea lui Baal va tuna alături de cea a Măriei Tale !). Scena 2 - Zaccaria intră în scenă purtând Tăblițele Legii (Dumnezeu dorește ca eu să fiu agentul pentru un nou miracol ...să risipesc întunecimea unui necredincios). Ismaele este acuzat de popor că este un trădător (Tu ai fost blestemat de Dumnezeu ! Cel blestemat nu mai este fratele nostru). Anna, sora lui Zaccaria îl apără spunând că Fenena, fata pe care el a salvat-o, a primit credința evreiască. Abdallo, un soldat, anunță moartea Regelui Nabucco. Abigail intră în scenă, urmată de Marele Preot al zeului Baal și de supuși (Glorie pentru Abigail ! Moarte pentru evrei !). În timp ce fetele se bat pentru coroană, Regele Nabucco intră în scenă și așează coroana pe capul său (Ascultați-mă acum ! Babilonieni, eu dau de pământ cu zeul vostru ...Există un singur Dumnezeu ...și acela este Regele Vostre !). Soldații îl aclamă, dar Zaccaria îndrăznește să conteste mândria sa nebunească iar regele îi condamnă la moarte pe toți evreii. Fenena anunță că a îmbrățișat credința evreiască și că dorește să moară alături de ei. Nabucco este lovit de un trăsnet și coroana cade de pe capul lui (Cine este cel care îmi ia sceptrul regal ? ...Sunt înconjurat de fantome ...simt că leșin). Abigail este cea care ridică coroana (Dar măreția poporului lui Baal nu poate fi eclipsată).

Act 3 (Grădinile Suspendate ale Babilonului / Pe malul râului Eufrat)

Nobilii și poporul o aclamă pe Abigail pe tron (Asiria este pe Pământ o regină la fel de puternică precum însuși Baal). Marele Preot al lui Baal prezintă reginei un nou decret (...acea femeie, pe care nu îndrăznesc să o numesc sora ta ...!-a trădat pe Baal). Nabucco intră în scenă, îmbrăcat sărăcăcios, și supușii sunt rugați să se retragă. Acuzat de lașitate, Nabucco semnează decretul, dar imediat după aceea se întristează (Oh ! ...dar cum rămâne cu Fenena ? ...ea e sânge din sângele meu !). Abigail rupe în fața lui în bucăți documentul care dovedea originea ei inferioară (În felul acesta îți returnez mincinosul document, mizerabilă creatură !). Când gărzile intră pentru a-l aresta, Nabucco o imploră (Fie ca poporul Asiriei să-ți spună ție Doamnă și Regină ! Acest biet bătrân nu cere mai mult decât viața celei care este deliciul inimii sale !). Abigail însă rămâne reclintită la lacrimile sale !

Scena 3 - Evreii în lanțuri cântă în cor (Tot mai sus zboară ruga mea, Preamărind slava Ta). Zaccaria ridică vocea și îi provoacă să îndrăznească să rupă lanțurile ...prin moarte să se elibereze spre Cer (Oh, ridicăți-vă, frați suferinzi, Dumnezeu vorbește prin buzele mele).

Act 4 (Un apartament din Palatul Regal)

Nabucco jelește când o vede pe Fenena în lanțuri (De pe buzele supușilor mei numele fetei mele va cădea ! Uite, cum vine grăbit între cei doi soldați ! Vai mie ! Oare visez ?). Se aude un tunet puternic și Nabucco își schimbă expresia feței căzând în genunchi (Dumnezeu al Evreilor, iartă-mă ! ...Am să Te preamăresc, în vecii vecilor). Abdallo apare și îi aduce regelui sabia. Soldații aclamă revenirea regelui pe tron (Vom vedea din nou Soarele strălucind deasupra Asiriei !).

Scena 2 - Fenena îngenunchează în fața lui Zaccaria pentru a primi binecuvântarea dată martirilor (Sufletul meu tânjește după Dumnezeu ...Dumnezeu mă umple cu lumina Sa !). Regele Nabucco sosește grăbit, cu sabia în mână, și ordonă ca statuia lui Baal să fie sfărâmată în bucăți (Fie să ridicăm un nou templu lui Dumnezeu ...Doar El este mare, doar El este puternic !). Toți evreii îl aclamă pe Dumnezeul lor, iar Zaccaria jubilează (Preaputernicule Dumnezeu, cine nu ți-a simțit măreția ? Cine nu este un fir de nisip în fața Ta ?). Abigail roagă pe toată lumea să fie exonerată (Cine poate să mă elibereze acum de povara crimei comise ?). Abigail se prăbușește la pământ și moare. Zaccaria proclamă (Servitor al lui Dumnezeu, tu vei fi Regele Regilor).

Momente și arii celebre: Act 1 - Blestemul și mânia lui Dumnezeu, regele Asiriei s-a năpustit asupra noastră ! (Corul), Nefericită fecioară ! Oh, cu atât mai frumoasă te arăți acum în fața ochilor mei (Ismaele), Gloriosule războinic ! ...Te-am iubit ! Aș fi dat inima și regatul meu pentru inima ta ! (Abigail), Ah nu ! Am să-ți dau viața mea, dar inima nu pot să ți-o dau ...lasă lacrimile mele să vorbească pentru poporul meu (Ismaele), Înainte să profanezi acest templu, acest pumnal va cădea asupra fiicei tale ! (Zaccaria), În genunchi, voi sclavilor învinși ! Aici eu sunt cuceritorul (Nabucco), Nefericită fecioară, dragostea te va salva ! (Ismaele), Năruți și ardeți templul, iertarea ar fi o crimă ! (Nabucco).

Act 2 - Ve-ți vedea cum furia mea se abate asupra tuturor ! Ah da ! Să cadă Fenena ...pretinsul meu tată ...oh mânie fatală ! (Abigail), Și răzburarea lui Baal va tuna alături de cea a Măriei Tale ! (Marele Preot al lui Baal), Dumnezeu dorește ca eu să fiu agentul pentru un nou miracol ...să risipesc întunecimea unui necredincios (Zaccaria), Tu ai fost blestemat de Dumnezeu ! Cel blestemat nu mai este fratele nostru (Corul), Glorie pentru Abigail ! Moarte pentru evrei ! (Marele Preot al lui Baal), Ascultați-mă acum ! Babilonieni, eu dau de pământ cu zeul vostru ...Există un singur Dumnezeu ...și acela este Regele Vostre ! (Nabucco), Cine este cel care îmi ia sceptrul regal ? ...Sunt înconjurat de fantome ...simt că leșin (Nabucco), Dar măreția poporului lui Baal nu poate fi eclipsată (Abigail)

Act 3 - Asiria este pe Pământ o regină la fel de puternică precum însuși Baal (Corul), ...acea femeie, pe care nu îndrăznesc să o numesc sora ta ...!-a trădat pe Baal (Marele Preot al lui Baal), Oh ! ...dar cum rămâne cu Fenena ? ...ea e sânge din sângele meu ! (Nabucco), În felul acesta îți returnez mincinosul document, mizerabilă creatură ! (Abigail), Fie ca poporul Asiriei să-ți spună ție Doamnă și Regină ! Acest biet bătrân nu cere mai mult decât viața celei care este deliciul inimii sale ! (Nabucco), Tot mai sus zboară ruga mea, Preamărind slava Ta (Corul), Oh, ridicăți-vă, frați suferinzi, Dumnezeu vorbește prin buzele mele (Zaccaria),

Act 4 - De pe buzele supușilor mei numele fetei mele va cădea ! Uite, cum vine grăbit între cei doi soldați ! Vai mie ! Oare visez ? (Nabucco), Dumnezeu al Evreilor, iartă-mă ! ...Am să Te preamăresc, în vecii vecilor (Nabucco), Vom vedea din nou Soarele strălucind deasupra Asiriei ! (Corul), Sufletul meu tânjește după Dumnezeu ...Dumnezeu mă umple cu lumina Sa ! (Fenena), Fie să ridicăm un nou templu lui Dumnezeu ...Doar El este mare, doar El este puternic ! (Nabucco), Preaputernicule Dumnezeu, cine nu ți-a simțit măreția ? Cine nu este un fir de nisip în fața Ta ? (Zaccaria), Cine poate să mă elibereze acum de povara crimei comise ? (Abigail), Servitor al lui Dumnezeu, tu vei fi Regele Regilor (Zaccaria)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1949 Teatro di San Carlo (Gino Bechi - Nabucco, Maria Callas - Abigaille, Luciano Neroni - Zaccaria, Gino Sinimberghi - Ismaele, Amalia Pini - Fenena), 1965 Vienna State Opera (Tito Gobi - Nabucco, Elena Souliotis - Abigaille, Carlo Cava - Zaccaria, Bruno Prevedi - Ismaele, Dora Caral - Fenena), 1982 Deutsche Oper Berlin (Piero Cappuccilli - Nabucco, Ghena Dimitrova - Abigaille, Yevgheny Nesterenko - Zaccaria, Placido Domingo - Ismaele, Lucia Valentini Terrani - Fenena), 1987 La Scala Milan (Renato Bruson - Nabucco, Ghena Dimitrova - Abigaille, Paata Burchuladze - Zaccaria, Bruno Beccaria - Ismaele, Raquel Pierotti - Fenena), 1999 Tokyo Opera (Renato Bruson - Nabucco, Maria Guleghina - Abigaille, Ferruccio Furlanetto - Zaccaria, Fabio Armiliato - Ismaele, Elena Zarembo - Fenena), 2002 Metropolitan Opera (Juan Pons - Nabucco, Maria Guleghina - Abigaille, Samuel Ramey - Zaccaria, Gwyn Hughes Jones - Ismaele, Wendy White - Fenena), 2004 Teatro San Carlo Naples (Renato Bruson - Nabucco, Lauren Flanigan - Abigaille, Maurizio Frusoni - Zaccaria, Carlo Colombara - Ismaele, Monica Bacelli - Fenena), 2009 Teatro Regio di Parma (Leo Nucci - Nabucco, Dimitra Theodossiou - Abigaille, Riccardo Zanellato - Zaccaria, Bruno Ribeiro - Ismaele, Annamaria Chiuri - Fenena),

[Înapoi la cuprins](#)

79. Don Giovanni

Titlu: Don Giovanni (Il dissoluto punito, The Libertine Punished)

Compozitor: Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). Născut la Salzburg, tatăl său Leopold Mozart (1719-1787) a fost compozitor, kapellmeister și profesor, iar mama sa Ana Maria Pertl (1720-1778) era fiica lui Nicolaus Pertl prefectul deputat din Hildenstein. A fost cel mai mic dintre cei șapte copii ai familiei, dintre care cinci au murit în copilărie. Împreună cu sora sa mai mare Maria Anna Mozart (1751-1829), copii au fost exhibați ca muzicieni încă de la vârsta de cinci ani. Între anii 1762 - 1768 familia Mozart a susținut un turneu de concerte la curțile regale din Munchen, Mannheim, Paris, Londra, Haga, Zurich, Vienna. Între anii 1769 - 1773 Mozart a călătorit frecvent în Italia unde a fost acceptat ca membru al Academiei Filarmonice din Bologna. În anul 1773 a fost angajat în Salzburg ca muzician la curtea Prințului Arhiepiscop Hieronymus Colloredo. Cariera sa la Vienna a început în anul 1781 sub patronajul Împăratului Joseph al II-lea de Habsburg și în scurt timp s-a instalat în poziția de cel mai bun pianist din Viena. În anul 1777 a fost onorat de Papa Clement al XIV-lea cu titlul de Cavaler al Ordinului Lâna de Aur. În anul 1782 s-a căsătorit cu Constanze Weber (1762-1842), și ea membră a unei familii de muzicieni, iar fructul căsătoriei lor au fost șase copii, dintre care doar doi au supraviețuit. Începând cu anul 1787 Împăratul Joseph al II-lea l-a angajat în serviciul său pentru a compune muzică de cameră, cu un salariu anual de 800 de florini. Operes: Die Schuldigkeit des ersten Gebots (1767), Apollo et Hyacinthus (1767), Bastien und Bastienne (1768), La finta semplice (1768), Mitridate, re din Ponto (1770), Ascanio in Alba (1771), Il sogno di Scipione (1772), Lucio Silla (1772), La finta giardiniera (1774), Il re pastore (1775), Thamos, König in Agypten (1779), Zaide (1779), Idomeno, re di Creta (1781), Die Entführung aus dem Serail (1782), L'oca del Cairo (1784), Lo sposo deluso (1784), Der Schauspieldirektor (1786), Le Nozze di Figaro (1786), Don Giovanni (1787), Così fan Tutte (1790), Der Stein der Weisen (1790), La clemenza di Tito (1791), Die Zauberflöte (1791). Opera sa include peste 600 de compoziții pentru: muzică simfonică, concerte, muzică de cameră, muzică pentru operă sau muzică corală.

Libret: Lorenzo Da Ponte (1749-1838). Lorenzo Da Ponte a fost un libretist din Italia. Pentru Mozart a scris trei librete: Nunta lui Figaro, Don Giovanni și Così fan tutti. A mai scris alte 25 de librete pentru alți 10 compozitori, printre care: Antonio Salieri (La Scuola di gelosi, Il ricco d'un giorno, Il Talismano, Il Pastor fido, La cifra), Vincente Martin Soler (Il burbero di buon cuore, Una cosa rara, L'arbore di Diana, La Capricciosa corretta), Francesco Bianchi (Antigona, Il consiglio imprudente, Merope, Cinna, Armida), Peter Winter (La grotta di Calipso, Il trionfo dell'amor fraterno, Il ratto di Proserpina). Pe lângă librete a scris și poezii, cantate, oratorii, traduceri, cărți pentru educația elementară. Libretul pentru această operă este inspirat de legenda lui Don Juan, un iubitor de femei, libertin și bogat. Prima versiune literară a acestei legende a fost o piesă de teatru a lui Tristo

de Molina, intitulată *El burlador de Sevilla*, publicată în Spania în anul 1630. Alte versiuni celebre cu același subiect au fost scrise de: Jean Baptiste Moliere (*Don Juan ou le Festin de pierre*), Carlo Osvaldo Goldoni (*Don Giovanni Tenorio*), Lord George Byron, Ernst Hoffman, Alexander Pushkin, George Bernard Shaw sau Albert Camus. Libretul este foarte asemănător și cu cel scris de Giovanni Bertati pentru opera *Don Giovanni Tenorio*, compusă de Giuseppe Gazzaniga. Ambele opere au avut premiera în anul 1787, dar cea a lui Gazzaniga este mult mai scurtă, o drama giocoso într-un singur act.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la Praga, la data de 29 Octombrie 1787, la Estates Theatre. Inițial s-au făcut repetiții pentru ca premiera să aibă loc cu două săptămâni mai repede, pentru a omagia vizita la Praga a Arhiducesei Maria Thereza de Austria. În ultimul moment spectacolul a fost înlocuit cu *Nunta lui Figaro*, considerat a fi mai potrivit cu evenimentul. Compozitorul a condus personal spectacolul, în distribuție fiind baritonul Luigi Bassi în rolul de titlu și soprana Teresa Saporiti în rolul Donna Anna. Spectacolul a fost primit de public cu generozitate și s-a bucurat de o presă favorabilă. La Viena, premiera a avut loc la data de 7 Mai 1788, cu mici modificări în partitură. La Paris, primul spectacol a fost adaptat în anul 1805 prin strădania compozitorului Francois Guillaume Kalkbrenner. Premiera Londoneză a avut loc la 12 Aprilie 1817, iar cea din Statele Unite ale Americii a avut loc la Park Theatre din New York la data de 23 Mai 1826. Pentru spectacolul de la New York, rolul de titlu al acestei opere semi-serioase a aparținut baritonului Manuel Garcia. La Metropolitan Opera spectacolul a debutat la 27 Decembrie 1899 cu baritonul Antonio Scotti în rolul lui Don Giovanni. În secolul XX, spectacole notabile au fost înregistrate la: New York (1934, 1942, 1944, 1947, 1959), Glyndebourne Festival (1936), Viena (1937, 1950, 1954, 1955, 1960, 1970, 1977), Roma (1955, 1970), Aix en Provence (1956), Londra (1959, 1966, 1968, 1973, 1990, 1992, 1993, 1997, 1998, 2000), Berlin (1961, 1985), Munhen (1962, 1985), Praga (1967), Paris (1985), Amsterdam (1988), Stockholm (1989), Edinburgh (1995), Ferrara (1999, 2012), Budapesta (2000), Freiburg (2006). Până la sfârșitul stagiunii 2017/2018, Don Giovanni s-a cântat în întreaga lume de 2175 ori, în 474 de producții diferite și a ocupat locul 10 în lista Operabase.

Roluri: Don Giovanni (baritone), Donna Anna, fiica lui Il Commendatore (soprano), Don Ottavio (tenor), Il Commendatore (bass), Donna Elvira, o doamnă (soprano), Leporello, servitor (bass), Masetto, țăran (bass), Zerlina, logodnica lui Masetto (soprano), Corul (țărani, servitori, tinere doamne, muzicieni, demoni)

Subiect: Ca un om de lume bine crescut, Don Giovanni găsește toate femeile irezistibile. Problemele apar doar atunci când dorește să le părăsească, sau atunci când mai multe femei se adună în același loc. Cu o astfel de ocazie, un tată a devenit anxios și Don Giovanni l-a ucis accidental într-un duel. Nevoit să se ascundă, se confruntă cu alte femei și alte probleme. Pentru o ieșire teatrală din scenă, servitorul său loial, Leporello, este singurul care a fost de față atunci când un om de piatră a administrat justiția și l-a tras pe Don Giovanni în Infern. Zvonurile spun că istoria s-a repetat, de mai multe ori, în diferite orașe din Europa, ...și din afara Europei.

Act 1 (Noaptea, Grădina casei lui Il Commendatore / O stradă lângă un han / Pe câmp lângă casa lui Don Giovanni / Sala de dans din casa lui Don Giovanni)

Leporello meditează (Vreau să renunț la servitute și să devin un gentleman). Don Giovanni intră în scenă cu Donna Anna la brațul său. Când îndrăznește să o abandoneze, Donna Anna strigă după ajutor și Il Commendatore sare în ajutorul ei. Tatăl fetei îl provoacă la duel și este rănit mortal (Ajutor ! Am fost trădat ! Asasinul m-a rănit !). Don Giovanni dispare împreună cu Leporello și în scenă năvălesc Donna Anna, Don

Antonio și servitorii. Donna Anna leșină când își găsește tatăl mort. Don Antonio o asigură însă de protecția lui (Tatăl tău ? Uită, draga mea, această amintire amară. În mine ai un tată și un soț). Împreună cei doi jură răzbunare. Scena 2 - Secondat de Leporello, Don Giovanni amușină o altă femeie (Formidabil, ce perfect simț al mirosului ! ...Cred că este atrăgătoare). Donna Elvira intră în scenă (Ah, cine poate oare să-mi spună unde este ticălosul ...cel care, spre rușinea mea, m-a iubit și m-a trădat ?). Don Giovanni este pregătit să o consoleze, dar Donna Elvira îi reproșează (Te-ai furișat în casa mea ...ai reușit să mă seduci ...după trei zile, doar, m-ai părăsit). Don Giovanni îi cere lui Leporello să-i explice doamnei motivele și dispăre. În loc de explicații, Leporello îi prezintă doamnei lista aventurilor stăpânului său (Draga mea doamnă, iată lista frumoaselor pe care stăpânul meu le-a cucerit ...În Italia șase sute și patruzeci, în Germania două sute și treizeci și una ...În Spania alte o mie și încă trei). Donna Elvira jură răzbunare. Scena 3 - Tăranii și servitorii cântă și dansează (Voi fetelor ce fremătați iubire, nu lăsați timpul să zboare în van !). Don Giovanni se alătură la sărbătoarea lor pentru a afla că sărbătoresc nunta Zerlinei cu Masetto. Nobilul Don Giovanni le oferă imediat protecție. Masetto este invitat la casa lui Don Giovanni pentru a fi servit cu vinuri fine și ciocolată iar Zerlina urmează să fie în paza noului cavalier. Masetto este furios, dar se prefăce satisfăcut (Până la urmă sunteți un cavalier, nu există nici un motiv de dubiu). Rămas singur cu fata, Don Giovanni trece la asalt (Tu nu ai fost făcută să fi o simplă țărăncuță ...să nu pierdem vremea. Vreau să ne căsătorim aici, acum). Zerlina este reticentă, dar până la urmă acceptă, însă Donna Elvira apare în ajutorul ei (Ah, dispari trădătorule ! Nu asculta ce spune ! Buzele lui sunt mincinoase, ochii lui sunt înșelători). Pentru a complica și mai mult lucrurile, apare Donna Anna însoțită de Don Antonio (Ah, iubita mea, acum lacrimile sunt în van, să vorbim mai bine despre răzbunare). Don Giovanni o reasigură pe Donna Anna de prietenia lui și îi prezintă condoleanțe (La dispoziția dumneavoastră doamnă, rudele mele, părinții mei, acest braț, această sabie, toată averea mea, sângele meu, vă stau la dispoziție). Donna Anna însă nu se lasă înșelată și cere răzbunare (Acum știți cu toții cine a încercat să-mi fure onoarea, cine a fost trădătorul și ucigașul tatălui meu). Între timp, Leporello aduce vestea că Zerlina și Donna Elvira au incendiat spiritele țărănilor intoxicați cu băutură, dar Don Giovanni pare să fie mulțumit (Fie ca vinul să le sucească mințile, du-te și pregătește un banchet pe cinste). Scena 4 - Gelos, Masetto îi face o scenă Zerlinei, iar fata încearcă să-l liniștească (Bate-mă, bate-mă, Masetto al meu ...am să stau cuminte ca un mieluleșel). Don Giovanni apare și invită pe toată lumea la petrecere. Donna Elvira, Donna Anna și Don Antonio sosesc la petrecere mascați, pregătiți să-l demaște pe Don Giovanni împreună cu faptele sale. Scena 5 - Toată lumea se distrează și dansează. Leporello dansează cu Masetto în timp ce Don Giovanni dansează cu Zerlina. Curând, Zerlina strigă după ajutor dintr-o încăpere alăturată. Don Giovanni apare, cu sabia și pistolul în mână și dă vina pe Leporello. Nimeni dintre cei prezenți nu îl crede (Tremură, tremură, ticălosule ! Ascultă cum tunetele răzbunării se adună în jurul tău). Don Giovanni însă iese din scenă neatins (Chiar de lumea s-ar sfârși, nimeni nu mă va opri).

Act 2 (O stradă lângă un han. Noaptea / În curtea întunecată a Donnei Anna / Un cimitir / O cameră în casa Donnei Anna / O cameră în casa lui Don Giovanni)

Leporello dorește să-l părăsească dar Don Giovanni în cumpără încrederea cu patru pistoli. Pretextând că vrea să o cucerească pe Zerlina deghizat în servitor, Don Giovanni schimbă hainele cu Leporello. Când Donna Elvira apare la fereastră, Don Giovanni vorbește din spatele lui Leporello (Elvira, iubirea mea ...eu sunt, și cer îndurare). Când Donna Elvira se apropie, Leporello o îmbrățișează imitând vocea stăpânului (Vei fi al meu pentru totdeauna ? ...Pentru totdeauna. Comoara mea ! Afrodita mea !). Rămas singur, Don Giovanni începe o serenadă (Vino la fereastră, comoara mea, vino să-mi consolezi plânsetul). În schimb, în scenă intră Masetto cu un grup de țărani. Pretinzând că este Leporello, Don Giovanni află că țărani doresc să-l ucidă și le sare în ajutor (O parte dintre voi mergeți spre dreapta, restul mergeți spre stânga). Rămas singur cu Masetto, Don Giovanni îi ia armele și apoi îi trage o mamă de bătaie. Zerlina apare să-l consoleze pe Masetto (Vei vedea dragul meu, dacă vei fi cuminte, ce tratament am să-ți fac eu). Scena 2 - În curtea casei lui Donna Anna Leporello încearcă să scape de Donna Elvira, dar este surprins de Donna Anna cu Don Ottavio, apoi de Zerlina cu Masetto. În mare confuzie, cei șase se ceartă aprins (O mie de gânduri ciudate se învârtesc în capul meu). Toți doresc să-l pedepsească, iar Leporello îi imploră (Iertare, oameni buni ! Vă rog să mă iertați !) și apoi fuge afară din scenă. Don Ottavio revendică dreptul de a răzbuna moartea lui Il Commendatore (Nu am să mă mai întorc decât cu vestea morții lui). Donna Elvira este singura dispusă să-l ierte (M-a trădat și m-a abandonat, dar eu totuși aș putea să-l iert). Scena 3 - Don Giovanni încearcă să se ascundă în cimitir, lângă statuia lui Il Commendatore. Apare Leporello și cei doi schimbă hainele din nou. Pe soclul statuii Leporello citește următorul epitaf (Aștept aici pentru răzbunare pe cel ce m-a trimis la moarte). În loc de răspuns, Don Giovanni îl trimite pe Leporello cu

o invitație la cină (Preanobilă statuie, deși din marmură sunteți alcătuită...). Spre uimirea lui Leporello, statuia acceptă invitația. Scena 4 - Donna Anna se plânge lui Don Ottavio (Știi foarte bine cât de mult te iubesc, tu știi cui i-am fost promisă). Scena 5 - Don Giovanni ia cina cu muzicanți (Cina este pregătită. Cântați, dragii mei prieteni !). Când apare Donna Elvira, Don Giovanni o invită la cină (Să trăiască femeile, să trăiască și vinul !). Donna Elvira însă iese din scenă și se aude țipând, iar în locul ei intră statuia (...m-ați invitat la cină și iată am venit !). Statuia insistă că trebuie să se pocăiască, dar Don Giovanni refuză cu încăpățănare. Scena se umple de flăcări, statuia dispare și pământul începe să-i fugă lui Don Giovanni de sub picioare (Cine îmi lacerează sufletul ? Cine îmi torturează trupul ? ...Nici o oroare nu este prea înfricoșătoare).

Epilog

Donna Elvira, Donna Anna, Zerlina, Don Ottavio și Masetto, îl ascultă pe Leporello povestind cum un bărbat din piatră l-a tras pe stăpânul său în Infern. Donna Anna îi cere logodnicului să-i respecte anul de doliu, Donna Elvira se pregătește să se retragă la o mănăstire, Zerlina se pregătește să meargă acasă cu soțul ei, iar Leporello dorește să meargă la tavernă, să-și caute un stăpân mai bun. În ce îl privește pe Don Giovanni, cântă cu toții în cor (Nemernicul poate să stea cu Pluto și cu Prosepina ...în viața aceasta ticăloșii au totdeauna parte de desert !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Vreau să renunț la servitute și să devin un gentleman (Leporello), Ajutor ! Am fost trădat ! Asasinul m-a rănit ! (Il Commendarore), Tatăl tău ? Uită, draga mea, această amintire amară. În mine ai un tată și un soț (Don Ottavio), Formidabil, ce perfect simț al mirosului ! ...Cred că este atrăgătoare (Leporello, Don Giovanni), Ah, cine poate oare să-mi spună unde este ticălosul ...cel care, spre rușinea mea, m-a iubit și m-a trădat (Donna Elvira), Te-ai furișat în casa mea ...ai reușit să mă seduci ...după trei zile, doar, m-ai părăsit (Donna Elvira), Draga mea doamnă, iată lista frumoaselor pe care stăpânul meu le-a cucerit ...În Italia șase sute și patruzeci, în Germania două sute și treizeci și una ...În Spania alte o mie și încă trei (Leporello), Voi fetelor ce fremătați iubire, nu lăsați timpul să zboare în van ! (Corul), Până la urmă sunteți un cavaler, nu există nici un motiv de dubiu (Masetto), Tu nu ai fost făcută să fi o simplă țărăncuță ...să nu pierdem vremea. Vreau să ne căsătorim aici, acum (Don Giovanni), Ah, dispari trădătorule ! Nu asculta ce spune ! Buzele lui sunt mincinoase, ochii lui sunt înșelători (Donna Elvira), Ah, iubita mea, acum lacrimile sunt în van, să vorbim mai bine despre răzbunare (Don Ottavio), La dispoziția dumneavoastră doamnă, rudele mele, părinții mei, acest braț, această sabie, toată averea mea, sângele meu, vă stau la dispoziție (Don Giovanni), Acum știți cu toții cine a încercat să-mi fure onoarea, cine a fost trădătorul și ucigașul tatălui meu (Donna Anna), Fie ca vinul să le sucească mințile, du-te și pregătește un banchet pe cinste (Don Giovanni), Bate-mă, bate-mă, Masetto al meu ...am să stau cuminte ca un mielule (Zerlina), Tremură, tremură, ticălosule ! Ascultă cum tunetele răzbunării se adună în jurul tău (Corul), Chiar de lumea s-ar sfârși, nimeni nu mă va opri (Don Giovanni)

Act 2 - Elvira, iubirea mea ...eu sunt, și cer îndurare (Don Giovanni), Vei fi al meu pentru totdeauna ? ...Pentru totdeauna. Comoara mea ! Afrodita mea ! (Donna Elvira, Leporello), Vino la fereastră, comoara mea, vino să-mi consolezi plânsul (Don Giovanni), O parte dintre voi mergeți spre dreapta, restul mergeți spre stânga (Don Giovanni), Vei vedea dragul meu, dacă vei fi cuminte, ce tratament am să-ți fac eu (Zerlina), O mie de gânduri ciudate se învârtesc în capul meu (Toți șase), Iertare, oameni buni ! Vă rog să mă iertați ! (Leporello), Nu am să mă mai întorc decât cu vestea morții lui (Don Ottavio), M-a trădat și m-a abandonat, dar eu totuși aș putea să-l iert (Donna Elvira), Aștept aici pentru răzbunare pe cel ce m-a trimis la moarte (Leporello), Preanobilă statuie, deși din marmură sunteți alcătuită... (Leporello), Știi foarte bine cât de mult te iubesc, tu știi cui i-am fost promisă (Donna Anna), Cina este pregătită. Cântați, dragii mei prieteni ! (Don Giovanni), Să trăiască femeile, să trăiască și vinul ! (Don Giovanni), ...m-ați invitat la cină și iată am venit ! (Statuia), Cine îmi lacerează sufletul ? Cine îmi torturează trupul ? ...Nici o oroare nu este prea înfricoșătoare (Don Giovanni, Chorus) Epilog - Nemernicul poate să stea cu Pluto și cu Prosepina ...în viața aceasta ticăloșii au totdeauna parte de desert ! (Cu toții)

Balet: Povestea lui Don Giovanni a inspirat un spectacol de balet complet, intitulat Don Juan, cu un libret scris de Ranieri de Calzabigi, pe muzica lui Christoph Willibald von Gluck, cu o coreografie imaginată de Gasparo Angiolini. Premiera spectacolului de balet a avut loc la Viena la data de 17 Octombrie 1761, la Theater am Karntnertor, cu 16 ani mai devreme decât opera lui Mozart. Și la sfârșitul spectacolului de balet Don Juan (Giovanni) se scufundă în Infern, dar nu știm dacă este vorba despre infernul promiscuu al vieții pămâtenes sau

este Infernul vieții de apoi.

Discuri și înregistrări: 1934 Metropolitan Opera, New York (Enzio Pinza - Don Giovanni, Virgilio Lazzari - Leporello, Rosa Ponselle - Donna Anna, Tito Schipa - Don Ottavio, Maria Muller - Donna Elvira), 1950 Vienna Philharmonic (Tito Gobbi - Don Giovanni, Erich Kunz - Leporello, Ljuba Welitsch - Donna Anna, Anton Dermota - Don Ottavio, Elisabeth Schwartzkopf - Donna Elvira), 1955 RAI, Rome (Giuseppe Taddei - Don Giovanni, Italo Tajo - Leporello, Mary Curtis Verna - Donna Anna, Cesare Valetti - Don Ottavio, Carla Gavazzi - Donna Elvira), 1961 Deutsches Symphonie Orchester Berlin (Dietrich Fischer Dieskau - Don Giovanni, Karl Christian Kohn - Leporello, Sena Jurinac - Donna Anna, Ernst Haefliger - Don Ottavio, Maria Stader - Donna Elvira), 1966 Philharmonia Orchestra London (Nicolai Ghiaurov - Don Giovanni, Walter Berry - Leporello, Claire Watson - Donna Anna, Nicolai Gedda - Don Ottavio, Christa Ludwig - Donna Elvira), 1985 Berlin Philharmonic (Samuel Ramey - Don Giovanni, Ferruccio Furlanetto - Leporello, Anna Tomowa Sintow - Donna Anna, Gosta Winberh - Don Ottavio, Agnes Baltsa - Donna Elvira), 1988 Dutch National Opera (Thomas Hampson - Don Giovanni, Laszlo Polgar - Leporello, Edita Gruberova - Donna Anna, Hans Peter Blochwitz - Don Ottavio, Roberta Alexander - Donna Elvira), 1995 Scottish Chamber Orchestra (Bo Skovhus - Don Giovanni, Alessandro Corbelli - Leporello, Christine Brewer - Donna Anna, Jerry Hadley - Don Ottavio, Felicity Lott - Donna Elvira), 2006 Freiburger Barockorchester (Johannes Weisser - Don Giovanni, Lorenzo Regazzo - Leporello, Olga Pasichnyk - Donna Anna, Kenneth Tarver - Don Ottavio, Alex Penda - Donna Elvira), 2012 Mahler Chamber Orchestra, Ferrara (Ildebrando D'Arcangelo - Don Giovanni, Luca Pisaroni - Leporello, Diana Damrau - Donna Anna, Rolando Villazon - Don Ottavio, Joyce DiDonato- Donna Elvira).

[Înapoi la cuprins](#)

81. Lacul lebedelor

Titlu: Lacul lebedelor (Lebedinoye ozero, Swan Lake)

Compozitor: Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893). Născut la Votkinsk, în Rusia Imperială, într-o familie cu o lungă descendență militară, tatăl său Ilya Petrovich Tchaikovsky a fost locotenent colonel, angajat la Departamentul Minelor iar mama sa Alexandra Andreyevna avea în ascendență și origini franceze. Tchaikovsky a început lecțiile de pian la vârsta de cinci ani, iar la 10 ani a fost înscris la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg (2 ani pregătitori + 7 ani de studii). Începând cu anul 1855 tatăl său a finanțat și lecții particulare de muzică cu Rudolph Kunderg. În anul 1861 Tchaikovsky s-a înscris în Societatea Muzicală Rusă, apoi în anul 1862 s-a înscris la Conservator, unde a studiat teorie muzicală cu Nikolai Zarembo și compoziție cu Anton Rubinstein. Majoritatea vieții sale a trăit ca burlac, cu excepția unei căsătorii ce a durat doar două luni, cu Antonina Miliukova, una dintre fetele sale studente. În anul 1884 Țarul Alexandru Romanov al III-lea i-a conferit Ordinul St. Vladimir, ordin ce includea și un titlu nobiliar ereditar. În sezonul 1889-1890 a funcționat ca director al Societății Muzicale din Rusia, iar începând cu anul 1887 a fost și dirijor la Bolshoi Theatre. În anul 1892 Pyotr Tchaikovsky a fost votat ca membru al Academiei de Arte Frumoase din Franța, iar în anul următor a fost onorat de Universitatea din Cambridge cu un titlu onorific de Doctor în Muzică. Opere: Voyevodul (1868), Undina (1869), Oprichnikul (1872), Vakula Fierarul (1874), Eugene Onegin (1878), Fecioara din Orleans (1879), Mazepa (1883), Cherevichki (1885), Văjitoarele (1877), Dama de pică (1890), Iolanta (1891). Ballet: Lacul Lebedelor (1876), Frumoasa din Pădurea Adormită (1889), Spărgătorul de nuci (1892). Simfonii: Nr 1 (Winter Daydreams), Nr 2 (Little Russian), Nr 3 (Polish), Nr 4, Nr 5, Manfred, Nr 6 (Pathetique), Simfonie în E flat. Concerte: Piano Concerto Nr 1, Nr 2 Nr 3, Cello Concerto, Violin Concerto, Concert Fantazia. Opera sa mai include numeroase lucrări instrumentale, suite orchestrale, muzică de cameră, serenade, muzică corală sau aranjamente muzicale ale unor lucrări compuse de alți compozitori.

Libretto: Pyotr Tchaikovsky și Julius Reisinger (1828-1892). Julius Reisinger (născut Vaclav), a fost un dansator și choreograf din Cehia, director al Teatrului Nove Mesto din Praga (1860-1872), director al Companiei de Balet din Leipzig (1864-1872) și maestru de balet la Teatrul Bolshoi din Moscova (1873-1878). Alături de diferite

companii de balet din Europa a pus în scenă mai mult de 20 de spectacole, printre care se numără inaugurarea în anul 1884 a Teatrului Național din Praga, cu spectacolul Lacul lebedelor al lui Tchaikovsky. Alte spectacole remarcabile conduse de Reisinger au fost: Saltarelo, Solitudinea Întreruptă, Pantofiorul de cristal (Cenușăreasa), Kastchei. În anul 1871, compozitorul Pyotr Tchaikovsky a compus muzica pentru un scurt spectacol de balet intitulat Lacul lebedelor ce includea și celebrul leitmotiv cunoscut în prezent ca Tema Lebedelor (Cântecul lebedelor). În Mai 1875, Vladimir Petrovich Begichev, în acel moment director al Teatrelor Imperiale din Moscova, a contractat partitura pentru suma de 800 de ruble. Începând cu acea zi, Pyotr Tchaikovsky a lucrat intensiv împreună cu Julius Reisinger pentru detaliile fiecărui dans în parte. Nu există nici un fel de informații despre autorul libretului original, dar sursa de inspirație ar fi putut fi basmul rusesc intitulat Rața Albă, publicat de Alexander Afanasyev în revista Narodnye russkie skazki. Din diferite scrisori adresate prietenilor rezultă că a existat o implicare emoțională a compozitorului, după ce a tânjit timp îndelungat să scrie muzică pentru spectacole de balet.

Istoricul spectacolului: Spectacolul de balet a avut premiera la 4 Martie 1877, la Teatrul Bolshoi din Moscova, sub bagheta dirijorului Stepan Ryabov cu o scenografie de Karl Valts, Ivan Shangin și Karl Groppius. Balerina Polina Karpakova a dansat rolul lui Odette și prim balerinul Victor Gillert a dansat rolul Prințului Siegfried. Începând cu data de 26 Aprilie 1877, prima balerină Anna Sobeshchanskaya a dansat rolul lui Odette în locul Polinei. Primul spectacol de la Londra a fost pus în scenă de maestrul de balet Joseph Peter Hansen, la Teatrul Alhambra, la data de 1 Decembrie 1884. La 21 Februarie 1884, maestrul de balet August Berger a prezentat Lacul Lebedelor la Praga, pentru a inaugura Teatrul Național cu două concerte dirijate chiar de compozitor. Pyotr Tchaikovsky a notat în jurnalul său că în timpul spectacolului a trăit "un moment de fericire absolută". În Februarie 1894, actul al doilea a fost pus în scenă la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg ca parte a unui memorial de concerte dedicate memoriei compozitorului. Pe aceeași scenă, premiera spectacolului integral a avut loc la data de 27 Ianuarie 1895 cu o choreografie a maestrului de balet Marius Petipa, sub bagheta dirijorului Riccardo Drigo, cu o scenografie produsă de Ivan Andreyev, Mikhail Bocharov și Heinrich Levogt. Prim balerina din Italia Pierina Legnani a dansat în rolul Odette iar prim dansatorul Pavel Gerdt a dansat în rolul Prințului Siegfried. Alte spectacole remarcabile au fost montate la Teatrul Bolshoi din Moscova în anii 1880, 1882 și 1901. În Statele Unite ale Americii, Lacul lebedelor a debutat în anul 1940 cu un spectacol montat de trupa San Francisco Ballet. Înregistrări audio remarcabile s-au făcut la: Minneapolis (1954), Geneva (1959), Hilversum (1974), Londra (1976, 1977, 1982, 1990), Boston (1979), Moscova (1988), Montreal (1992), Saint Petersburg (2006), Bergen (2013). Înregistrări video ale spectacolului au fost realizate de: Bolshoi Ballet (1957, 1976, 1984, 1989, 2015), Vienna State Opera Ballet (1966, 2014), Kirov Ballet (1968, 1986, 1990), The Royal Ballet (1980, 2009), English National Ballet (1988), Perm Theatre Ballet (1992), Paris Opera Ballet (1992, 2006), Royal Swedish Ballet (1996), Berlin State Ballet (1998), La Scalla Theatre Ballet (2004), American Ballet Theatre (2005), Mariinsky Ballet (2007), Zurich Ballet (2009). Doar în sezonul 2017/18, în lume s-au montat 13 producții diferite, pe scenele din: Argentina, Australia, Austria, Cuba, Danmarka, Estonia, Franța, Germania, Italy, Latvia, Slovacia, Thailanda, Statele Unite ale Americii.

Roluri: Regina, Prințul Siegfried, Prințesa Odette, Benno, prietenul lui Siegfried, Wolfgang, tutorele lui Siegfried, Baronul von Rothbart, un vrăjitor malefic, Odile, fiica lui, Baronesa, soția lui, Freiherr von Schwarzfels și soția lui, Un străjer, Un majordom, Curteni (doamne și domni, prieteni al prințului, străjeri, invitați, paji, țărani, servitori, lebede și bobocei de lebădă)

Subiect: Este un basm feeric cu un Prinț și Prințese, magie și vrăjitorie, dragoste și frumusețe. Iubirea muritorilor de rând nu este pentru capetele încoronate. La vârsta majoratului, un tânăr prinț și-a găsit perechea în Regina Lebedelor (Regina Suediei ?), dar această iubire nu poate fi dezvăluită pentru ochii muritorilor. Pentru a-și găsi fericirea, cele două personaje supraomenești trebuie să evadeze într-o lume diferită, doar a lor, acolo unde supușii lor nu pot să-i vadă sau să-i atingă.

Act 1 - Prințul Siegfried sărbătorește ziua sa de naștere. Familia regală împreună cu întregul oraș dansează. Toți ochii sunt captivați de tinerele fete. Mama prințului, regina, îi oferă în dar o arbaletă, acum că îi este permis să vâneze ca bărbații. Tânărul prinț însă nu este satisfăcut de fetele prezente la bal așa că ia arbaleta și fuge în pădure, urmat de prietenii și tovarășii săi de vânătoare.

Act 2 - Separat de prietenii săi, Prințul Siegfried găsește un lac fermecat unde lebedele plutesc leneș pe suprafața apei. O alege pe cea mai frumoasă dintre ele, Regina lebedelor, cu o coroană pe cap. La căderea amurgului, lebăda se transformă într-o fată frumoasă, pe nume Odette. Prințul Siegfried află de la ea că lebedele sunt de fapt niște copile frumoase, fermecate de vrăjitorul Rothbart, iar lacul fermecat este format din lacrimile lor. Vraja nu poate fi ruptă decât dacă cineva care nu a iubit niciodată se îndrăgostește de Odette. Vrăjitorul Rothbart întrerupe însă povestea fetei. Prințul Siegfried dorește să-l omoare pe loc, dar dacă Rothbart moare, vraja nu va mai putea fi ruptă niciodată. Prințul Siegfried rupe arbaleta și-i declară Odettei dragostea sa, dar soarele răsare și fetele se transformă din nou în lebede.

Act 3 - În ziua următoare, în Sala de Bal a Palatului, Prințul Siegfried primește vizita celor șase prințese pețitoare din: Ungaria, Rusia, Spania, Franța, Italia și Polonia. Prințul dansează cu ele pe rând dar nu poate să o uite pe Regina lebedelor. În sunetul trompetelor sosește Baronul von Rothbart, deghizat ca rege străin. Alături de el sosește și fiica lui Odile, îmbrăcată ca o lebădă neagră, semănând leit cu Odette. Prințul Siegfried este din ce în ce mai captivat de Odile. Odette apare la fereastră, la timp pentru a asista la cererea în căsătorie. Odette fuge în noapte, iar Prințul Siegfried o vede pe Odile cu adevărata ei înfățișare și părăsește imediat petrecerea.

Act 4 - În timp ce regina lor este profund întristată, lebedele dansează pentru a o consola. Prințul Siegfried apare la malul lacului și-i face o declarație pasională. Deoarece Prințul Siegfried i-a declarat iubire unei alte fete, Odette este condamnată să rămână lebădă în vecii vecilor. Baronul Von Rothbart sosește însoțit de Odile și amândoi se străduiesc să scoată chestiunea lebedelor din mintea prințului, dar nu reușesc. Siegfried alege să rămână pentru totdeauna alături de Odette și amândoi se avântă în valuri. Când prințul se îneacă, vraja se rupe și toate lebedele se transformă în tinere fete. Odette se îneacă și ea, mână în mână cu prințul, iar copilele uimite urmăresc cum Siegfried și Odette se ridică la Ceruri, uniți pentru totdeauna.

Momente și arii celebre: -

Balet: Act 1 - No 1 Allegro giusto No 2. Tempo di valse (Waltz) No 3. Allegro moderato No 4. Pas de tois No 5. Pas de deux No 6. Andantino quasi moderato No 7. Sujet (dimensiunea psihică secretă) No 8. Tempo di polacca (Dansul Pocalelor) No 9. Sujet, Andante Act 2 - No. 10 Moderato No 11. Allegro moderato, Moderato, Allegro vivo No 12. Allegro, Moderato quasi andante No 13. Tempo di valse, Moderato, Allegro vivo (Dansul lebedelor) No 14. Moderato Act 3 - No 15. Allegro giusto (March) No 16. Moderato, Allegro vivo (Dansul Corpului de balet) No 17. Allegro, Tempo di valse (Intrarea invitaților) No 18. Allegro, Allegro giusto No 19. Allegro, Moderato, Andante (Pas de six) No 20. Moderato, Allegro, Vivace (Ceardaș) No 20a. Moderato, Andante, Allegro, Presto (Dans rusesc) No 21. Allegro non troppo (Bolero) No 22. Allegro moderato, Andantino, Presto (Dans Napolitan) No 23 Tempo di mazurka (Mazurka) No 24 Allegro, Tempo di valse, Allegro vivo Act 4 - No 25. Moderato (Entr'acte) No 26. Allegro non troppo No 27. Moderato (Dansul lebedelor mici) No 28. Allegro agitato, Molto meno mosso, Allegro vivace No 29. Andante, Allegro, Alla breve, Moderato e maestoso, Moderato (Finalul)

Discuri și înregistrări: (Video): 1957 Bolshoi Ballet (Nikolai Fadeychev - Siegfried, Maya Plisetskaya - Odette), 1966 Vienna State Opera Ballet (Rudolf Nureyev - Siegfried, Margot Fonteyn - Odette), 1976 Bolshoi Ballet (Alexander Bogatirev - Siegfried, Maya Plisetskaya - Odette), 1980 The Royal Ballet (Anthony Dowell - Siegfried, Natalia Makarova - Odette), 1986 Kirov Ballet (Konstantin Zaklinsky - Siegfried, Galina Mezentseva - Odette), 1992 Paris Opera Ballet (Patrik Dupond - Siegfried, Marie Claude Pietragalla - Odette), 1996 Royal Swedish Ballet (Anders Nordstrom - Siegfried, Nathalie Nordquist - Odette), 1998 Berlin State Ballet (Oliver

Matz - Siegfried, Steffi Scherzer- Odette), 2004 La Scalla Theatre Ballet (Roberto Bolle - Siegfried, Svetlana Zakharova - Odette), 2005 American Ballet Theatre (Angel Corella - Siegfried, Gillian Murphy - Odette), 2007 Mariinsky Ballet (Danila Korsuntsev - Siegfried, Ulyana Lopatkina - Odette), 2009 Zurich Ballet (Stanislav Jermakov - Siegfried, Polina Semionova - Odette), 2015 Bolshoi Ballet (Denis Rodkin - Siegfried, Svetlana Zakharova - Odette),

[Înapoi la cuprins](#)

82. Voievodul Țiganilor

Titlu: Voievodul Țiganilor (Der Zigeunerbaron, The Gypsy Baron)

Compozitor: Johann Strauss Jr. (1825-1899). Născut în St. Ulrich, lângă Vienna în Austria, tatăl său a fost Johann Strauss Senior (1804-1849) faimosul compozitor de valsuri vieneze, bine cunoscut pentru Marșul Radetzky, iar mama sa a fost Maria Anna Streim (1801-1870). Joann Strauss Jr. a fost cel mai mare dintre cei șapte copii ai familiei și a început studiul la vioară cu Franz Amon, vioara întâi din orchestra tatălui său. A studiat contrapunctul și compoziția la Vienna, la școala particulară de muzică a Profesorului Joachim Hoffman. A mai studiat muzică și cu compozitorul Joseph Drechsler sau cu Anton Kollmann corepetitor pentru baletul Operei Imperiale din Vienna. Johann Strauss Jr. a debutat muzical ca interpret la Cazinoul Dommayer din Hietzing, o suburbie a Viennei. Primul său post important a fost cel de Kapellmeister la Regimentul Cetățenilor din Viena. Începând cu anul 1863 a fost angajat ca director muzical al balurilor de la curtea imperială (KK Hofballmusikdirektor). În anul 1862 s-a căsătorit cu Henrietta Treffz (1818-1878) o binecunoscută mezzo soprană, fără urmași. După moartea ei, în anul 1878 Johann Strauss s-a recăsătorit cu actrița Angelika Dittrich dar a divorțat după scurt timp, apoi în anul 1887 s-a căsătorit cu Adele Deutsch. Locuința sa din Praterstrasse, unde a locuit în perioada anilor 1860, face acum parte din Muzeul Vienei. Operete: Indigo und die vierzig Rauber (1871), Der Karneval in Rom (1873), Die Fladermaus (1874), Cagliostro in Wien (1875), Prinz Methusalem (1877), Blindekuh (1878), Das Spitzentuch der Konigin (1880), Der lustige Krieg (1881), Eine Nacht in Venedig (1883), Der Zigeunerbaron (1885), Simplicius (1887), Furstin Ninetta (1893), Jabuka (1894), Waldmeister (1895), Die Gottin der Vernunft (1897). Opera: Ritter Pazman (1892). Balet: Aschenbrodel (Cenușăreasa 1899). Alte 10 operete au fost aranjate muzical de către alți compozitori utilizând fragmente muzicale compuse de Johann Strauss Jr. Printre compozițiile sale se mai numără zeci de: valsuri, ploci, mazurci sau quadriluri.

Libret: Ignaz Schnitzer (1839-1921) a fost un scriitor, jurnalist, poet și libretist din Austria. Libretele scrise de el sunt: Jogglei (pentru Wilhelm Taubert), Der Goldmensch (pentru Adolf Muller), Der Zigeunerbaron (pentru Johann Strauss), Rafaela (pentru Max Wolf), Das Orakel (pentru Joseph Hellmesberger), Die Königsbraut (pentru Robert Fuchs), Paris in Wien (pentru Josef Bayer), Husarenblut (pentru Hugo Felix), Kaspar (pentru Josef Bayer), Bruder Straubinger (pentru Edmund Eysler), Pufferl (pentru Edmund Eysler), Der Elektriker (pentru Josef Fromm), Tip Top (pentru Josef Stritzko) and Kreolenblut (pentru Heinrich Berte). Alte două dintre libretele sale încă nu au partitură muzicală (Venus von Muran, Die Salzburger Glocken). Ignatz Schnitzer a mai publicat și două cărți omagiale dedicate vieților Împăratului Franz Joseph I (1898) și Maestrului Johann Strauss (1920). Subiectul acestui spectacol a fost inspirat de nuvela "A ciganybaro", publicată de scriitorul ungar Jokai Mor (1825-1904). După anul 1915 s-au turnat 13 file cu același subiect, dintre care patru au fost ecranizări ale operetei lui Johann Strauss (1927 regizat de Frederic Zelnic, 1935 regizat de Karl Hartl, 1954 regizat de Arthur Maria Rabenalt, 1962 regizat de Kurt Wilhelm). Inițial spectacolul trebuia să fie o operă cu final dramatic, dar după mai multe revizuri a fost transformat într-o operă comică (operetă).

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la data de 24 Octombrie 1885 la Teatrul din Viena. Compozitorul a condus personal spectacolul, cu tenorul buffo Alexander Girardi în rolul lui Kalman Zsupan. A urmat la scurt timp premiera din Statele Unite ale Americii, la data de 15 Februarie 1886. În Rusia, primul

spectacol cu Voievodul Țiganilor a fost jucat de o trupă Romă (trupa lui Shishkin), la data de 13 Aprilie 1887, la Teatrul Maly din Moscova. În România opereta s-a cântat pentru prima dată la 9 Ianuarie 1890 pe scena Teatrului Național din București. În același an, la 17 Decembrie 1890, opereta Voievodul Țiganilor a fost spectacolul de inaugurare pentru Grand Opera House din Meridian, Mississippi (Riley Center). Spectacolul s-a cântat în limba germană de către o companie de operă din New York. În Ungaria, opereta a debutat în anul 1902 la Nepsinhaz (Teatrul Național), cu tenorul Kenedich Kalman în rolul Baronului Sandor Barinkay. Uvertura spectacolului a debutat în repertoriul Filarmonicii din New York în anul 1933, sub bagheta dirijorului Willem van Hoogstraten. În Marea Britanie, premiera a avut loc la 10 Martie 1938 la Teatrul Royal din Nottingham, ca parte a sezonului de primăvară al Companiei Carl Rosa Opera. La Londra, opereta s-a cântat pentru prima dată la Sadlers Wells, la data de 9 Junie 1964. În Septembrie 1975 o versiune remarcabilă a spectacolului a fost filmată în Ungaria și Germania, pe muzica interpretată de Orchestra Simfonică din Stuttgart. Începând cu anul 2004 și până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Voievodul Țiganilor s-a cântat pe scenele lumii de 854 ori, în 128 de producții diferite și a ocupat locul 64 în lista Operabase.

Roluri: Graf Peter Homonay (baritone), Conte Carnero, Comisar Imperial (tenor), Baronul Sandor Barinkay (tenor), Kalman Zsupan, un crescător de porci (tenor buffo), Arsena, fiica lui (soprano), Mirabella, guvernantă (mezzo soprano), Ottokar, fiul ei (tenor), Czipra, o Țigancă (soprano alto), Saffi, fiica ei (soprano), Pali, un Țogan bătrân (bass or baritone), Primarul Vienei, Seppl, Miska, Istvan (roluri vorbite), Corul (marinari, Țigani și Țigănci, copii de Țigan, militari, husari, precupețe, locuitori, doamne și domni)

Subiect: Revenit din exil, Baronul Barinkay este ajutat de Conte Carnero în demersul său de a revigora o proprietate pe terenul părinților săi. El este în căutarea unei soții și a unor brațe de muncă. Arsena, fiica unui crescător de porci pare să fie compatibilă, dar îl ia în râs, ea fiind logodită cu altcineva, cu Ottokar. Baronul Barinkay se decide atunci pentru Saffi, o Țigăncușă tânără și săracă, impresionat fiind de frumusețea fetei, iar Țiganii îl recunosc ca Rege al Țiganilor. Mulțumită de afecțiunea lui, Saffi îi dezvăluie locul unde este ascunsă o comoară și se dovedește că ea este de fapt fiica ultimului Pașă Turcesc din Timișoara. Acolo unde este aur, este și diavolul. Ottokar reclamă comoara pentru el, se declară război. Toți bărbații răspund chemării la datorie. Barinkay se întoarce victorios, dar despre Ottokar nu se știe nimic. Se poate avea încredere în inima de Țigancă.

Act 1 (Pe malul unui râu, lângă orașul Timișoara)

Marinarii cântă (Nu există marinar, la care să-i fie frică de apă). Ottokar sapă în căutarea unei comori, dar norocul nu-i surâde. Czipra râde de eforturile lui, va rămâne fără nici un ban și nu se va mai însura. Sandor Barinkay sosește însoțit de Conte Carnero ca să întrebe astrele ce viitor are (Am fost factotum într-o imensă menajerie ...leii răgeau în fața mea ...Am fost și mare magician, în arta cărților eu sunt maestru !). Czipra acceptă să-i ghicească lui Barinkay în cărți (Curând vei fi foarte curtat, vei moșteni chiar o comoară, o fată care te iubește te așteaptă și în visul ei tu vei afla comoara). Râzând, Conte Carnero cere să-i ghicească și lui norocul. Czipra îi răspunde că și el va recupera o comoară de mult pierdută, dar comoara lui va fi lungă și slabă, ca o coadă de mătură. Barinkay îi spune că a venit să-și cumpere o soție, iar Czipra e invitată să semneze ca martor (cu degetrul). Zsupan intră în scenă și este invitat și el să semneze ca martor, deși există o mică problemă (Scrișul și cititul nu au fost niciodată pe placul meu ...Eu cresc doar porci, poet eu n-am fost niciodată). Apare Mirabella, guvernanta, și se prezintă a o fostă prizonieră a Pașei Turcești, după bătălia de la Belgrad (Au trecut deja douăzeci și patru de ani de la bătălia pentru Belgrad). Se dovedește că Mirabella este soția Contelui Carnero

(comoara lui pierdută). Când Arsena intră în scenă, Zsupan o propune imediat ca mireasă, dar fata refuză să coboare vâul. Toate fetele sar în ajutorul ei (Noi respectăm încă vechiul obicei ...Trallala, trallala, trallala ...să vedem prima dată tortul miresei !). Arsena însă nu dorește să renunțe la Ottokar. Fără să fie de prea mare ajutor, Zsupan spune că fata îi seamănă lui (Ceea ce vă uimește la ea, este imaginea mea leită). Arsena este încăpățânată și spune de zece ori Nu cererii în căsătorie, iar Barinkay insistă că trebuie să-i vadă fața. Între timp se aude Saffi cântând (Nu are nimeni pe lume suflet mai sărac și mai sincer decât țiganul). Apoi se aude Ottokar, cântând pentru Arsena (O nu-ți lăsa inima în tăcere, dorința de iubire mustește în astă noapte). Arsena și Ottokar râd împreună de ridicolul pețitor și apoi își reînoiesc jurămintele. Saffi repetă lied-ul ei, acompaniată acum și de cor. Czipra îi oferă lui Barinkay un adăpost pentru noapte și ocazia să vadă alte fete de țigan. Barinkay acceptă bucuros (Binecuvântată să fie ora când am sosit aici). Barinkay dorește să sublinieze că el este Baron și acum că s-a întors acasă, Tronul Țiganilor i se potrivește. Saffi este prima care îi recunoaște cererea (Noi mergem cu tine orbește, pentru că noi suntem ai tăi). Noul Voievod al Țiganilor își repetă cererea în căsătorie, dar Zsupan îl refuză din nou. Ofensat, Barinkay se întoarce spre Saffi (În tine eu găsesc o inimă credincioasă, în tine este salvarea mea). Ridicat pe umeri de țigani, Barinkay depune jurământul (Acesta este Tronul meu, pentru că eu sunt Voievodul Țiganilor).

Act 2 (În dimineața următoare, la castelul Barinkay)

Barinkay cântă ce noapte minunată a avut (Pare un basm și totuși e adevărat ...Iubire sinceră și credincioasă vreau să-ți dau). Emoționată, Saffi îi răspunde că în visul ei de ea s-a apropiat un bătrân, tatăl lui, și i-a arătat unde se ascunde comoara (Ridici doar placa de marmură albă și mai bogat decât Crasus vei fi). După ce găsesc comoara, Czipra, Saffi și Barinkay se pregătesc să sărbătorească din belșug, cu vin de Tokay, festivaluri și bal mascat (Uite aici este aurul, ai grijă că repede fuge ! Ce mi-am dorit s-a împlinit !). Țăranii se întorc de la muncă cântând (Ha, bate fierul cât e cald ...cazane, coase și pluguri ...cuțite, seceri și lăcate !). Conte Carnero nu este sigur că nunta este completă până nu depun jurămintele în fața preotului. Doar Luna și stelele nu sunt suficiente. Mirabella îl susține și ea, iar Zsupan explică și el crezul său moral (O fată nu poate să cadă așa ca o muscă, bărbatul trebuie mai întâi să verifice dacă nu a spart gheața). Graf Homonay, comandantul regimentului, intră în scenă și invită toți tinerii să-și lase iubitele și să se alăture Husarilor (Veniți cu noi la Husari ...soldații să trăiască ...fraților, veniți cu noi). Încălzit de vin, Graf Homonay se lansează și la un ceardaș (Cum iubește doar Husarul). Toți băieții tineri pornesc spre Viena. Ottokar este și el interesat așa că Arsena îl susține cu un vals (Nu este oraș ca Vienna, nici unul nu este atât de frumos). Zsupan, Mirabella și Arsena pretind că Barinkay nu are rang nobiliar destul de mare pentru a deține comoara și cer judecată. Czipra nu mai poate să rămână tăcută și scoate un document din care rezultă că Saffi este Prințesă (Tatăl ei a fost ultimul Pașă din Ungaria). Toți sunt satisfăcuți de răspuns, mai puțin Barinkay, fiindcă rangul lui este prea mic pentru o prințesă, așa că se alătură Husarilor (Dau viața mea pentru iubire, iubirea mea să fie pentru Patrie !). Soldații și țăranii își unesc vocile pentru slava patriei lor (Nu este oraș ca Viena, nici unul nu este atât de frumos). Cu toții pleacă la luptă, inclusiv Conte Carnero, Zsupan și Ottokar.

Act 3 (La Viena, după război)

Toși cei prezenți cântă în cor (Bucurați-vă, bucurați-vă ...Ai noștri se întorc victorioși). Arsena cântă, susținută de Saffi și Czipra (Da, și una și alta și încă ceva ...de asta ne place să fim măritate !). Zsupan sosește primul și relatează cum a văzut el războiul (Cu dușmanul, eu n-am avut nici o grijă ...eroi inamici, Dumnezeu vă salută, iată și banii ...Dumnezeu e cu voi). Zsupan relatează apoi confruntarea sa cu o spaniolăică (Cu trei picioare în cadență, i-am spus eu ...și dragoste fierbinte am primit, dacă am fost așa de genial). Soldații sosesc și ei mărșăluind și cântând (Trăiască bătaia ! ...ce mai dușman, ce ne vrea binele, Oh Doamne ce ușor l-am cucerit !). Saffi este foarte hotărâtă (În culise, eu tare de tot i-am strâns pumnii, acolo unde el apare, cu prietenie e primit). Barinkay apare și exultă (Totul s-a împlinit, inamicul a fost cucerit, mi-am văzut soția, tobele răsună ...pentru onoare și pentru mai mult, când omul vede pericolul, nimic nu e greu, nimic nu e greu).

Momente și arii celebre: Act 1 - Nu există marinar, la care să-i fie frică de apă (Corul), Am fost factotum într-o imensă menajerie ...leii răgeau în fața mea ...Am fost și mare magician, în arta cărților eu sunt maestru ! (Barinkay), Curând vei fi foarte curtat, vei moșteni chiar o comoară, o fată care te iubește te așteaptă și în visul ei tu vei afla comoara (Czipra), Scrisul și cititul nu au fost niciodată pe placul meu ...Eu cresc doar porci, poet eu n-am fost niciodată (Zsupan), Au trecut deja douăzeci și patru de ani de la bătaia pentru Belgrad (Mirabella), Noi respectăm încă vechiul obicei ...Trallala, trallala, trallala ...să vedem prima dată tortul miresei ! (Corul),

Ceea ce vă uimește la ea, este imaginea mea leită (Zsupan), Nu are nimeni pe lume suflet mai sărac și mai sincer decât țiganul (Saffi), O nu-ți lăsa inima în tăcere, dorința de iubire mustește în astă noapte (Ottokar), Binecuvântată să fie ora când am sosit aici (Barinkay), Noi mergem cu tine orbește, pentru că noi suntem ai tăi (Saffi), În tine eu găsesc o inimă credincioasă, în tine este salvarea mea (Barinkay), Acesta este Tronul meu, pentru că eu sunt Voievodul Țiganilor (Barinkay) Act 2 - Pare un basm și totuși e adevărat ...Iubire sinceră și credincioasă vreau să-ți dau (Barinkay), Ridici doar placa de marmură albă și mai bogat decât Crasus vei fi (Saffi), Uite aici este aurul, ai grijă că repede fuge ! Ce mi-am dorit s-a împlinit ! (Czipra, Saffi, Barinkay), Ha, bate fierul cât e cald ...cazane, coase și pluguri ...cuțite, seceri și lăcate ! (Corul), O fată nu poate să cadă așa ca o muscă, bărbatul trebuie mai întâi să verifice dacă nu a spart gheața (Zsupan), Veniți cu noi la Husari ...soldații să trăiască ...fraților, veniți cu noi (Graf Homonay), Cum iubește doar Husarul (Graf Homonay), Nu este oraș ca Vienna, nici unul nu este atât de frumos (Arsena), Tatăl ei a fost ultimul Pașă din Ungaria (Czipra), Dau viața mea pentru iubire, iubirea mea să fie pentru Patrie ! (Barinkay), Nu este oraș ca Viena, nici unul nu este atât de frumos (Corul) Act 3 - Bucurați-vă, bucurați-vă ...Ai noștri se întorc victorioși (Corul), Da, și una și alta și încă ceva ...de asta ne place să fim măritate ! (Arsena, Czipra, Saffi), Cu dușmanul, eu n-am avut nici o grijă ...eroi inamici, Dumnezeu vă salută, iată și banii ...Dumnezeu e cu voi (Zsupan), Cu trei picioare în cadență, i-am spus eu ...și dragoste fierbinte am primit, dacă am fost așa de genial (Zsupan). Trăiască bătaia ! ...ce mai dușman, ce ne vrea binele, Oh Doamne ce ușor l-am cucerit ! (Corul), În culise, eu tare de tot i-am strâns pumnii, acolo unde el apare, cu prietenie e primit (Saffi), Totul s-a împlinit, inamicul a fost cucerit, mi-am văzut soția, tobele răsună ...pentru onoare și pentru mai mult, când omul vede pericolul, nimic nu e greu, nimic nu e greu (Barinkay)

Balet: Majoritatea spectacolelor includ câteva ceardaș-uri și vals-uri cu un ritm contagios. Optional, pot fi și câteva momente de balet, dar în orice caz toate spectacolele includ și ceva choreografie. Valsul, este un dans cu trei pași în cadență, pentru parteneri care se rotesc, extrem de popular în secolul al XIX-lea. În timpul spectacolului, Zsupan menționează cum știe el să facă "cei trei pași cu bătaie", pentru a o convinge pe spanioloaică să-i execute ordinele.

Discuri și înregistrări: 1975 Radio- Sinfonieorchester Stuttgart (Siegfried Jerusalem - Sandor Barinkay, Ellen Shade - Saffi, Ivan Refroff - Kalman Zsupan, Wolfgang Brendel - Graf Peter Homonay, Janet Perry - Arsena, Biserka Cvejic - Czipra), 1986 Munchner Rundfunkorchester (Josef Protschka - Sandor Barinkay, Julia Varady - Saffi, Walter Berry- Kalman Zsupan, Dietrich Fischer Dieskau - Graf Peter Homonay, Brigitte Linder - Arsena, Hanna Schwartz - Czipra), 2004 Orchestre National de France (Zoran Todorovich - Sandor Barinkay, Natalia Ushakova - Saffi, Rudolf Wassrelof - Kalman Zsupan, Bela Porencz - Graf Peter Homonay, Jeannette Fischer - Arsena, Ewa Wolak - Czipra), 2016 German Radio Orchester in Hamburg (Nikolai Schukoff - Sandor Barinkay, Renate Pitscheider -Saffi, Markus Bruck - Kalman Zsupan, Jochen Schmeckenbecher - Graf Peter Homonay, Claudia Barainsky -Arsena, Khatuna Mikaberidze - Czipra)

[Înapoi la cuprins](#)

82. Pelleas and Melisande

Titlu: Pelleas și Melisande (Pelleas et Melisande, Pelleas and Melisande)

Compozitor: Claude Debussy (1862-1918). Născut la Saint-Germain-en-Laye lângă Paris, tatăl său Manuel Achille Debussy era proprietarul unui magazin de porțelanuri, iar mama sa Victorine Manoury apreta rochiile de gală. Claude era cel mai mare dintre cei cinci copii ai familiei. A primit primele lecții de pian și de muzică la vârsta de 7 ani, de la Jean Cerutti și Antoinette Maute de Fleurville. În anul 1872, la vârsta de 10 ani a fost admis la Conservatorul din Paris unde a studiat în următorii 11 ani cu: Antoine Francois Marmontel (pian), Albert Lavignac (solfegiu), Ernest Guiraud (compoziție), Emile Durand (armonie), Cesar Franck (orga). În anul 1884 a câștigat prestigiosul Prix de Rome, adică o bursă de studiu timp de doi ani la Academia Franceză din Roma. În anul 1899 s-a căsătorit cu Marie Rosalie Texier (1873-1932). S-a recăsătorit în anul 1908 cu Emma Bardac

(1862-1934) iar fructul căsătoriei lor a fost o fată, Claude Emma. În același an, Claude Debussy a devenit membru al consiliului director la Conservatorul din Paris. Opere: Rodrigue et Chimene (1892), Pelleas et Melisande (1902), Le diable dans le beffroi (1911), La chute de la Maison Usher (1917), Le Martyre de Saint Sebastien (1911). Ballet: Khamma (1912), Jeux (1913), La Boite a joujoux (1913), Le palais du silence ou NO-JA-LI (1914). Compozițiile sale muzicale mai includ: muzică orchestrală, compoziții pentru solo instrumental și orchestră, muzică de cameră, muzică pentru pian, muzică pentru pian și voce, compoziții vocale.

Libret: Compozitorul a scris personal acest libret ca o adaptare a dramei cu același nume scrisă de Maurice Maeterlinck (1862-1949). Conte Maeterlinck a fost un dramaturg, poet și eseist din Belgia, laureat al Premiului Nobel pentru medicină în anul 1911, când a fost recompensat pentru bogăția imaginativă și atmosfera poetică în care a învăluit temele sale preferate: moartea și sensul vieții. În anul 1932, Regele Belgiei Albert I i-a conferit rangul de Conte. Munca lui a inspirat numeroși compozitori pentru a produce spectacole de operă: Pelleas et Melisande (Claude Debussy), Aladina et Palomid (Burghauser, Osvald Chlubna, Frantisek Burian), Ariane et Barbe-bleu (Paul Dukas), Les aveugles (Beat Furrer, Lera Auerbach), La Mort de Tintagiles (Lawrence Collingwood), Monna Vanna (Henry Fevrier, Sergei Rachmaninoff), L'oiseau bleu (Albert Wolff), Princess Maleine (Lili Boulanger), Les Sept Princesses (Vassili Netchaiev), Soeur Beatrice (Alexander Grechaninov, Dmitri Mitropulos), Interieur (Giedrius Kuprevicius). Opera sa include și alte numeroase piese de teatru, eseuri, poezii, memorialistică (Bulles bleues) sau traduceri. Premiera piesei de teatru a avut loc la data de 17 Mai 1983 la Bouffes Parisienes. Aflat în audiență, Claude Debussy a fost profund impresionat de atmosfera de vis creată și a decis pe loc să compună muzica pentru un spectacol de operă. A obținut permisiunea autorului prin intermediul unui prieten comun, poetul Henri de Regnier, și apoi l-a vizitat personal pe Maeterlinck în Belgia, la domiciliul său din Ghent. Debussy a definitivat partitura în anul 1895, și apoi a completat orchestrația în anul 1898, când Opera Comique a acceptat să pună spectacolul în scenă. Vesiunea finală a intrat în faza de repetiții în luna Ianuarie a anului 1902.

Istoricul spectacolului: Pelleas și Melisande a avut premiera la data de 30 Aprilie 1902 la Opera Comique din Paris, sub bagheta dirijorului Andre Massager. În rolul lui Melisande a fost distribuită soprana Mary Garden, iar rolul lui Pelleas a fost interpretat de baritonul Jean Perier. Premiera nu a fost tocmai un triumf iar reacția criticilor a fost ambiguă, dar numărul de spectatori a crescut de la un spectacol la altul. Primul spectacol în afara granițelor a fost pus în scenă la data de 9 Ianuarie 1907, la Theatre de la Monnaie, la Brussels, urmat de premiera de la Frankfurt, la data de 19 Aprilie 1907. La Manhattan Opera House din New York spectacolul a debutat la data de 19 Februarie 1908, urmat de premiera pe scena La Scala din Milano, la data de 2 Aprilie 1908, sub bagheta dirijorului Arturo Toscanini. În Marea Britanie, premiera operei a fost la Royal Opera House, Covent Garden, la data de 21 Mai 1909. În Australia premiera a fost un spectacol studentesc pus în scenă în Iunie 1950 de elevii Conservatorului de Muzică din Sydney, iar primul spectacol realizat de profesioniști a fost în Iunie 1977 pe scena de la Victorian Sate Opera. O producție remarcabilă a fost montată în anul 1963 la Marsilia, cu scenografie și costume realizate de Jean Cocteau, sub bagheta dirijorului Pierre Boulez. În secolul XX, alte spectacole notabile au fost înregistrate la: Paris (1927, 1928, 1942, 1953, 1956, 1962, 2000), New York (1934, 1945), Londra (1951, 1970, 2017), Geneva (1951, 1969), Roma (1954, 1969), Buenos Aires (1962), Gent (1964), Munchen (1971), Berlin (1978), Lyon (1978, 1987), Monte Carlo (1979), Milano (1986), Nice (1988), Montreal (1990), Viena (1991, 2009), Cardiff (1992), Lille (1996), Glyndebourne (1998), Boston (2003), Zurich (2004), Essen (2013). Începând cu anul 2004 și până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Pelleas și Melisande s-a cântat în întreaga lume de 660 ori în 143 de producții diferite și a ocupat locul 76 în lista Operabase.

Roluri: Arkel, rege în Allemonde (bass), Genevive, regina lui (contralto), Golaud, fiul cel mare (baritone), Pelleas, fiul cel mic (baritone), Melisande (soprano), Yniold, Golaud's son (copil soprano), Doctorul (bass), Un cioban (baritone), Corul (marinari, servitoare și servitori, trei pauperi)

Subiect: Aflat la o vânatoare de bouri, Prințul Golaud a prins o altă pradă, o fată cu părul de aur, pe Melisande. S-a căsătorit cu ea și fata a fost acceptată la palat, unde a născut un băiat, pe Yniold. Pelleas, fratele mai mic al lui Golaud, puternic atras de părul auriu al fetei, până la urmă s-a îndrăgostit de ea. Torturat de gelozie, Golaud a devenit din ce în ce mai aspru cu fata, în timp ce Pelleas a devenit din ce în ce mai fierbinte. Regele Arkel a încercat să pună punct acestei povești și l-a trimis pe Pelleas într-o călătorie, dar la întâlnirea de despărțire Pelleas și Melisande au început să se sărute cu pasiune. Golaud a apărut din senin și l-a lovit cu sabia pe fratele său. Melisande a încercat să joace rolul nevinovăției, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, dar nu a fost posibil. Regele a decis că ea trebuie să adoarmă, lăsând în urmă un fiu și un soț neconsolat. Sau poate că povestea a început cu sfârșitul, rănită, Melisande a scăpat în pădure.

Act 1 (În pădure / Un apartament din castel / În fața castelului)

Pierdut în pădure, în timpul unei vânători, prințul Golaud găsește o fată plângând lângă un izvor (Te-a rănit cineva ? ...Oh ! Da ! Da ! ...Toți ! Toți !). În apă, prințul observă o coroană, strălucind, dar fata nu dorește să o recupereze (Este coroana pe care mi-a dăruit-o ...Nu o mai doresc). Golaud se prezintă ca fiind fiul lui Arkel, regele din Allemonde, și apoi o convinge cu blândețe să-l urmeze. Află că numele ei este Melisande. Scena 2 - Regina Genevieve citește pentru soțul ei o scrisoare trimisă de Golaud fratelui său Pelleas. S-a căsătorit cu o fată necunoscută și acum dorește să se întoarcă acasă, dar nu știe dacă fata va fi bine primită de tatăl său. În caz că da, fratele cel mic ar trebui să semnalizeze aprinzând o candelă în turnul de veghe. Pelleas cere permisiunea să viziteze un prieten, dar regina îl grăbește să dea semnalul în turn. (Nu uita să aprinzi astă seară candela în turn). Scena 3 - Regina Genevieve se plimbă în grădină cu Melisande, când apare Pelleas. Împreună așteaptă sosirea lui Golaud de pe mare. Apoi Pelleas o conduce pe Melisande la castel (Fă-mi plăcerea să-mi oferi mâna ta ...Vezi, vezi, mâna mea este plină de roze).

Act 2 (O fântână în park / Un apartament din castel / În fața unei peșteri)

Pelleas o conduce pe Melisande la o fântână părăsită (Se pare că această miraculoasă fântână, deschidea ochii celor nevăzători, și acum se numește încă fântâna orbilor). Melisande încearcă să vadă fundul fântânii și părul ei lung atinge apa. Jucându-se cu inelul de nuntă, Melisande îl scapă în fântână (Mi-am strâns repede mâinile, și totuși a căzut ...l-am aruncat prea sus și m-a orbit soarele). Scena 2 - Golaud zace în pat cu Melisande la căpătâiul său (Eram la vânatoare în pădure ...am căzut și calul a căzut peste mine, am crezut că întreaga pădure strivește pieptul meu). Melisande îi spune că este nefericită iar Golaud recunoaște că palatul este foarte vechi și întunecat (...aici nu vedem soarele niciodată, Am văzut asta încă din prima dimineață). Golaud observă că-i lipsește inelul și aflând că l-a pierdut o zorește să-l găsească (Acum, chiar acum, pe întuneric ...mai degrabă aș fi pierdut totul decât inelul ...tu nu ști ce semnificație are). Fiind greu bolnav, Golaud o roagă să meargă imediat să recupereze inelul, împreună cu Pelleas (Nu pot să dorm până nu văd din nou inelul).

Scena 3 - Pelleas o conduce pe Melisande spre o peșteră de pe malul mării, acolo unde ea a pretins că l-ar fi pierdut (Trebuie să poți să descri locul unde ai pierdut inelul). În peșteră găsesc trei pauperi dormind, suspecți ai providenței pentru dispariția inelului.

Act 3 (Unul dintre turnurile castelului / În pivnița castelului / O terasă la ieșirea din beciuri / În fața castelului)

Melisande cântă în turn în timp ce-și periază părul (Părul meu te așteaptă, cât e castelul de înalt, cât e ziua de lungă). La baza turnului, Pelleas este inundat de părul ei (Îl strâng în brațe, îl mușc cu buzele ...Îl strâng în pumn, îl înfășor în jurul gâtului ...Ești prizoniera mea în noaptea asta, toată noaptea, toată noaptea). Ca să nu-i

scape, Pelleas leagă cosițele fetei de ramurile unei sălcii plângătoare. Din camera fetei zboară niște porumbești albe și Melisande este disperată (Au să se piardă în noapte ...Lasă-mă ! lasă-mă să-mi ridic capul). Golaud apare în camera fetei și este uimit (Ce faci tu aici ? Ești copilăroasă ...Oh, ce copilăroasă !). Scena 2 - Golaud îl conduce pe Pelleas în pivnița castelului pentru a-i arăta perspectiva Infernului (Nu simți cum se ridică mirosul de mort ...vezi cum arată haosul ...Da, cred că văd și fundul acestui abis !). Scena 3 - Reveniți pe terasa castelului, Golaud îi cere lui Pelleas să o evite pe Melisande, mai ales acum că urmează să fie mamă. Scena 4 - Golaud se joacă cu fiul său, Yniold. Află de la copil că ori de câte ori el este plecat Melisande se întâlnește cu Pelleas. Mai află și că o dată copilul i-a văzut cum se sărută (Dar cum, cum se sărutau ? ..Uite așa tată, uite așa).

Act 4 (Un apartament din castel / Lângă fântână)

Pelleas îi spune lui Melisande că tatăl lui se simte mai bine și l-a trimis în depărtări. Dorește să o vadă pentru ultima dată, seara, lângă fântâna orbului (Nu ai să mă mai vezi niciodată ...Eu am să te văd mereu, am să te văd mereu). Scena 2 - Simțindu-se mai bine, Regele Arkel are un moment de tandrețe pentru Melisande (... uneori, și bătrânii vor să atingă fruntea unei femei sau obrazul unui copil, ca să simtă din nou prospețimea vieții). Golaud intră în scenă stropit cu sânge (Pelleas pleacă în seara aceasta ...Ai sânge pe frunte. Ce ai făcut ?). Golaud îi explică regelui că un pauper pur și simplu a vrut să moară. Apoi Golaud cere sabia, plin de gelozie și amărăciune o trage de păr pe Melisande și o târăște în genunchi (Ah ce imensă inocență ! ...Cunosc acești ochi ! Am văzut cum lucrează ! Închide ochii ! Închide ochii ! Sau am să ți închid eu pentru totdeauna !). Scena 3 - Yniold se joacă lângă fântână când apare o turmă de oi speriate. Ciobanul explică în treacăt de ce (Sunt speriate, pentru că acesta nu este drumul oilor...). Scena 4 - Singur, Pelleas își analizează sentimentele (M-am jucat ca într-un vis cu toate cursele destinului ...Mai bine aș pleca fără să o mai văd). Când apare Melisande, cei doi schimbă cuvinte de dragoste (Și eu te iubesc ...Chiar mă iubești ? Mă iubești și tu ? De când mă iubești ? ...Dintotdeauna ...De când te-am văzut). Curând, cei doi aud cum se închid porțile castelului și apare Golaud cu sabia în mână (A văzut totul ...Ne va ucide ! ...Cu atât mai bine ! cu atât mai bine !). Cei doi se sărută și mai aprins, lovit de sabia lui Golaud Pelleas se prăbușește la marginea fântânii, iar Melisande fuge în pădure (Nu am destul curaj ! Nu am destul curaj !).

Act 5 (O cameră din castel)

Melisande este întinsă în pat. Doctorul își dă verdictul (Această mică rană, nu ar ucide nici o porumbești, nu ești tu cel care a ucis-o, domnule drag, să nu-ți pară rău...). Golaud se întristează (Am ucis fără dreptate ! ...Ei se sărutau ca niște copii mici Erau doar frate și soră...). Melisande se trezește foarte confuză (Este soarele la apus ? ...Golaud este aici ? ...De ce nu vine lângă mine ? ...Ne-am mai văzut noi oare în ultimul timp ?). Rămas singur cu Melisande, Golaud insistă să-i spună dacă l-a iubit pe Pelleas cu dragoste nepermisă (A-ți fost culpabili ? Spune, spune ? da, da, da ...Nu, nu, nu am fost vinovați. De ce întrebi așa ceva ?). Când regele revine în încăpere, Melisande se simte din ce în ce mai rece (Este oare adevărat că a început iarna ? ...Este foarte rece și nu mai sunt frunze ...Îmi este așa de frică de frig). Încet, încet, camera este invadată de bocitoare. Regele Arkel ordonă (Nu mai vorbiți decât în șoaptă ...ea trebuie să doarmă ...ochii ei sunt plini de lacrimi, acum sufletul ei plânge ...sufletul omului vrea să fie singur când pleacă). Toți cei prezenți cad în genunchi.

Momente și arii celebre: Act 1 - Te-a rănit cineva ? ...Oh ! Da ! Da ! ...Toți ! Toți ! (Golaud, Melisande), Este coroana pe care mi-a dăruit-o ...Nu o mai doresc (Melisande), Nu uita să aprinzi astă seară candela în turn (Genevieve), Fă-mi plăcerea să-mi oferi mâna ta ...Vezi, vezi, mâna mea este plină de roze (Pelleas, Melisande) Act 2 - Se pare că această miraculoasă fântână, deschidea ochii celor nevăzători, și acum se numește încă fântâna orbilor (Pelleas), Mi-am strâns repede mâinile, și totuși a căzut ...l-am aruncat prea sus și m-a orbit soarele (Melisande), Eram la vânătoare în pădure ...am căzut și calul a căzut peste mine, am crezut că întreaga pădure strivește pieptul meu (Golaud), ...aici nu vedem soarele niciodată, Am văzut asta încă din prima dimineață (Melisande), Acum, chiar acum, pe întuneric ...mai degrabă aș fi pierdut totul decât inelul ...tu nu ști ce semnificație are (Golaud), Nu pot să dorm până nu văd din nou inelul (Golaud), Trebuie să poți să descri locul unde ai pierdut inelul (Pelleas) Act 3 - Părul meu te așteaptă, cât e castelul de înalt, cât e ziua de lungă (Melisande), Îl strâng în brațe, îl mușc cu buzele ...Îl strâng în pumn, îl înfășor în jurul gâtului ...Ești prizoniera mea în noaptea asta, toată noaptea, toată noaptea (Pelleas), Au să se piardă în noapte ...Lasă-mă ! lasă-mă să-mi ridic capul (Melisande), Ce faci tu aici ? Ești copilăroasă ...Oh, ce copilăroasă ! (Golaud), Nu simți cum se ridică mirosul de mort ...vezi cum arată haosul ...Da, cred că văd și fundul acestui abis ! (Golaud, Pelleas), Dar cum, cum se sărutau ? ..Uite așa tată, uite așa (Golaud, Yniold). Act 4 - Nu ai să mă

mai vezi niciodată ...Eu am să te văd mereu, am să te văd mereu (Pelleas, Melisande), ... uneori, și bătrânii vor să atingă fruntea unei femei sau obrazul unui copil, ca să simtă din nou prospețimea vieții (Regele Arkel), Pelleas pleacă în seara aceasta ...Ai sânge pe frunte. Ce ai făcut ? (Golaud, Melisande), Ah ce imensă inocență ! ...Cunosc acești ochi ! Am văzut cum lucrează ! Închide ochii ! Închide ochii ! Sau am să ți închid eu pentru totdeauna ! (Golaud), Sunt speriate, pentru că acesta nu este drumul oilor.... (Ciobanul), M-am jucat ca într-un vis cu toate cursele destinului ...Mai bine aș pleca fără să o mai văd (Pelleas), Și eu te iubesc ...Chiar mă iubești ? Mă iubești și tu ? De când mă iubești ? ...Dintotdeauna ...De când te-am văzut (Melisande, Pelleas), A văzut totul ...Ne va ucide ! ...Cu atât mai bine ! cu atât mai bine ! (Pelleas, Melisande), Nu am destul curaj ! Nu am destul curaj ! (Melisande) Act 5 - Această mică rană, nu ar ucide nici o porumbiță, nu ești tu cel care a ucis-o, domnule drag, să nu-ți pară rău... (Doctorul), Am ucis fără dreptate ! ...Ei se sărutau ca niște copii mici Erau doar frate și soră... (Golaud), Este soarele la apus ? ...Golaud este aici ? ...De ce nu vine lângă mine ? ...Ne-am mai văzut noi oare în ultimul timp ? (Melisande), A-ți fost culpabili ? Spune, spune ? da, da, da ...Nu, nu, nu am fost vinovați. De ce întrebi așa ceva ? (Golaud, Melisande), Este oare adevărat că a început iarna ? ...Este foarte rece și nu mai sunt frunze ...Îmi este așa de frică de frig (Melisande), Nu mai vorbești decât în șoaptă ...ea trebuie să doarmă ochii ei sunt plini de lacrimi, acum sufletul ei plânge ...sufletul omului vrea să fie singur când pleacă (Regele Arkel)

Balet: La data de 5 Noiembrie 2017, Teatrul Național de Balet Tiit Harm de la Tallinn (Estonia) a pus în scenă un spectacol de balet cu titlul Pelleas și Melisande, pe muzica lui Arnold Schoenberg cu un libret produs de Tiit Harm.

Discuri și înregistrări: 1934 Metropolitan Opera, New York (Edward Johnson - Pelleas, Lucrezia Mori - Melisande, Enzo Pinza - Goulaud), 1953 Orchestre Lamoureux, Paris (Camille Maurane - Pelleas, Janine Micheau - Melisande, Michel Roux - Goulaud), 1956 Orchestre National de France (Jaques Jansen - Pelleas, Victoria de los Angeles - Melisande, Gerard Souzay - Goulaud), 1962 Teatro Colon, Buenos Aires (Pierre Mollet - Pelleas, Victoria de los Angeles - Melisande, Joseph Rouleaus - Goulaud), 1969 Orchestra Sinfonica di Roma (Henri Gui - Pelleas, Jeanette Pilou - Melisande, Gabriel Bacquier - Goulaud), 1970 Royal Opera House, London (George Shirley - Pelleas, Elisabeth Soderstrom - Melisande, Donald McIntyre - Goulaud), 1971 Symphonieorchester des Bayerischer Rundfunks (Nicolai Gedda - Pelleas, Helen Donath - Melisande, Dietrich Fischer Dieskau - Goulaud), 1986 Teatro alla Scala, Milan (Kurt Ollmann - Pelleas, Frederica von Stade - Melisande, John Brocheler - Goulaud), 1990 Orchestre Symphonique de Montreal (Didier Henry - Pelleas, Colette Alliot Lugat - Melisande, Gilles Cachemaille - Goulaud), 1991 Vienna State Opera (Francois Le Roux - Pelleas, Maria Ewing - Melisande, Jose van Dam - Goulaud), 2000 Orchestre National d'Ile de France (Wolfgang Holzmaier - Pelleas, Anne Sofie von Otter - Melisande, Laurent Naouri - Goulaud), Zusatzchor Opernhaus Zurich (Rodney Gilfry - Pelleas, Isabel Rey - Melisande, Michael Volle - Goulaud), 2017 London Symphony Orchestra (Christian Gerhaher - Pelleas, Magdalena Kozena - Melisande, Gerald Finley - Goulaud)

[Înapoi la cuprins](#)

84. Albert Herring

Titlu: Albert Herring

Compozitor: Benjamin Britten (1913-1976). Născut în portul pescăresc Lowestof, din Suffolk Anglia, a fost cel mai mic dintre cei patru copii ai lui Robert Victor Britten (1878-1934), un dentist, cu Edith Rhoda Hockey (1874-1937). Muzician amator, mama sa a fost secretara Societății Muzicale din Lowestof și a găzduit în casa sa numeroase serate muzicale (musical soirees). Britten a început lecțiile de pian la vârsta de 7 ani, iar trei ani mai târziu a început să studieze la violă. În anul 1928 a început studiile de componistică cu dirijorul și compozitorul Frank Bridge (1879-1941) și a compus primul său Quartet pentru Coarde. În anul 1930 a câștigat o bursă școlară pentru Royal College of Music unde a studiat cu compozitorul australian Arthur Leslie Benjamin (1893-1960). În timpul studiilor a fost onorat cu Premiul Sullivan pentru compoziție, Premiul Cobbet pentru muzică de cameră și de două ori cu Premiul Ernest Farrar pentru compoziție. În Februarie 1935 a fost invitat de Adrian Boult, directorul muzical de la British Broadcasting Corporation să scrie muzica pentru un film documentar

intitulat *The King's Stamp*. Britten a devenit un contribuitor constant și în perioada 1935-37 a scris aproape 40 de partituri pentru teatru, cinematograf sau radio. În anul 1967 a fost contractat de BBC pentru a scrie o operă, *Owen Wingrave*, scrisă special pentru televiziune. Opere: *Paul Bunyan* (1941), *Peter Grimes* (1945), *The Rape of Lucretia* (1946), *Albert Herring* (1948), *Let's Make an Opera* (1949), *Billy Budd* (1951), *Gloriana* (1953), *The Turn of the Screw* (1954), *Noye's Fludde* (1958), *A Midsummer Night's Dream* (1960), *Owen Wingrave* (1971), *Death in Venice* (1973). Balet: *Plymouth Town* (1931), *The Prince of the Pagodas* (1956). Opera sa muzicală mai include: muzică orchestrală, concerte, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Eric Crozier (1914-1994). Eric Crozier a fost un director teatral și un libretist de operă din Marea Britanie, unul dintre apropiații și colaboratorii lui Benjamin Britten. După o oarecare experiență dobândită cu trupa *Sadlers Wells Opera Company*, în anul 1947 a fondat *English Opera Group*, iar în anul următor a fost cofondator al Festivalului *Aldenburgh*. În anul 1991 a fost distins cu Ordinul Imperiului Britanic, un ordin cavaleresc britanic înființat în anul 1917 de Majestatea Sa Regele George al V-lea. Pentru Benjamin Britten a scris mai multe librete, printre care: *Albert Herring*, *Billy Budd*, *The Little Sweep* și *Saint Nicolas*. Subiectul pentru această operă a fost preluat din nuvela *Le Rosier de Madame Husson*, publicată în anul 1887 de nuvelistul francez Guy de Maupassant (1850-1893). Pe scurt, în căutarea unei fete pentru rolul de Regină a Rozelor, comitetul de organizare din orașelul *Gisorth* a ales un fraier de băiat ca Rege al Rozelor. După nuvela lui Maupassant au fost turnate patru filme, printre care și cel din anul 1931, în care rolul Regelui Rozelor a fost jucat de Fernandel (Fernard Contadin). Compozitorul era deja decis să-și încerce talentul cu o comedie, așa că Eric Crozier i-a propus o adaptare a nuvelei, acțiunea fiind transplantată în Anglia, la *Suffolk*, cu accente tipic britanice. Benjamin Britten a compus partitura în iarna anului 1946 și în primăvara anului 1947.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 20 Iunie 1947 la *Glyndenbourne*, sub bagheta compozitorului. Tenorul *Peter Pears* a fost distribuit în rolul *Albert Herring*, soprana *Joan Cross* a cântat rolul *Lady Billows*, iar mezzo soprana *Nancy Evans*, viitoarea soție a lui Eric Crozier a cântat rolul *Nancy*. Primele comentarii după premieră nu au fost tocmai favorabile, spectatorii argumentând astfel: "Acesta nu este felul nostru de a fi.". Un an mai târziu, în Iunie 1948, a fost inaugurat Festivalul *Aldenburgh* iar *Albert Herring* a fost prima operă jucată pe scena *Jubilee Hall*. Patruzeci de ani mai târziu, a altă producție a spectacolului de pe scena de la *Glyndenbourne* a fost întâmpinată ca "unul dintre cele mai reușite spectacole de operă din toate timpurile". Premiera din Statele Unite ale Americii a avut loc la data de 8 August 1949 pe scena Festivalului Muzical de la *Tanglewood*. Tot în anul 1949, compania *English Opera Group* a făcut un turneu în Scandinavia, unde opera s-a cântat de zece ori pe scenele din *Copenhaga* și *Oslo*. În America de Sud, opera a debutat în anul 1972 la *Teatro Colon* din *Buenos Aires*. Un spectacol memorabil a fost și cel din anul 1983 de la Moscova, pus în scenă la Muzeul *Pushkin* ca parte a Festivalului Noptilor Albe, unde faimosul pianist *Sviatoslav Richter* l-a etichetat cu titlul de "cea mai reușită operă comică a secolului". Un alt spectacol notabil a fost și cel din anul 2008 de la *Bayerischen Staatoper* din *Munchen*. Între anii 2008-2010 *Portland Opera* din *Oregon* a prezentat o serie de 55 de spectacole, urmate în anul 2011 de o producție pe scenele de la *Los Angeles Opera* și apoi *Vancouver Opera* în anul 2013. Doar pe scenele din Marea Britanie, între anii 2004 și 2018, opera *Albert Herring* s-a cântat de 72 ori, în 17 producții diferite și a ocupat locul 30 în lista *OperaBase* (în Marea Britanie).

Roluri: *Lady Billows* (soprano), *Florence Pike*, menajera sa (contralto), *Miss Wordsworth*, directoarea școlii (soprano), *Mr. Gedge*, vicarul (baritone), *Mr. Upfold*, primarul (tenor), *Superintendentul Budd*, comisar (bass), *Sid*, ajutor de măcelar (baritone), *Albert Herring*, zarzavagiu (tenor), *Nancy*, de la brutărie (mezzo soprano), *Mrs. Herring*, mama lui *Albert* (mezzo soprano), *Emmie* (soprano), *Cis* (soprano), *Harry* (copil soprano)

Subiect: Lunile Aprilie și Mai ale anului de grație 1900, în Loxford, un mic orășel din Suffolk, Anglia. Nici una dintre fete nu pare să fie suficient de virtuoasă pentru a fi aleasă ca Regină de Mai, pentru festivalul primăverii. În criză de opțiuni, superintendentul Budd vine cu o soluție mai ciudată: de ce nu un Rege de Mai. Virtuozul Albert Herring, un băiat foarte muncitor, este selectat, ales și încoronat. Împreună cu coroana de flori, a primit și o borsetă din piele de otter, împreună cu 25 de lire sterline, pe care noul rege știe foarte bine cum vrea să le cheltuiască. În dimineața următoare, Regele este declarat dispărut, dar după câteva momente de tensiune regele apare beat și dezamățat, după o noapte petrecută în pub (cârciumă). La Revedere, Bunule și Virtuosule Rege Albert !

Act 1 (Locuința lui Lady Billow din Loxford / Aprozarul familiei Herring din Little Street)

Lady Billow îi poruncește menajerei, Florence. Menajera este extenuată (Am un singur creier și doar două mâini, mult prea puține pentru Lady B). La ușă sosește grupul de oaspeți. Lady Billow iese în întâmpinarea lor (Miros greu ! Duhoare de tabac ! Miros masculin neplăcut ! Bună dimineața). Și apoi continuă (Un singur punct pe ordinea de zi, să alegem Regina de Mai ...Am fixat și un premiu anul acesta, Douăzecișicinci de suverane, douăzecișicinci ! Cred că este datoria mea). Pe măsură ce invitații prezintă sugestiile lor, Florence respinge toate propunerile, fie pentru că fata a fost văzută în compania băieților, fie pentru că și-a expus gleznele în public. Lady Billow se ridică mânioasă (Asta este tot ce-mi aduceți ? Doar nume cu iz de impuritate, transpirând de imoralitate ?). După îndelungate ore, superintendentul Budd vine cu o idee (Cerându-mi iertare aș dori să întreb, a auzit oare cineva de un Rege de May ?). Fiindcă Lady Billow pare să fie de acord, el continuă propunându-l ca învingător pe Alber Herring (...Muncește pentru mama lui ...au un aprozar ...puternic ca un cal ...muncește până cade-n nas ...dar bineînțeles, cam fazan). Florence susține propunerea (Virginele de la țară, dacă există așa ceva, vād prea multe și gândesc prea puțin). Toți cei prezenți sărbătoresc decizia (Virtutea ne-a semnalat campionul și apărătorul său !). Scena 2 - Trei copii cântă în timp ce se joacă cu mingea (Sari ușoară, fă-te mică, sari și peste aritmetică !). Mingea intră pe fereastră în aprozar, iar Harry sare după ea să o recupereze, împreună cu câteva mere. Sid sosește la timp ca să-i golească buzunarele și să-l dea afară din magazin. Apare și Albert cărând un sac greu de sfeclă, iar Sid îl tachinează (Pentru un băiat ca tine sportul rege este să faci curte fetelor, unde nu există nici o regulă, cu condiția să le prinzi). Când Nancy intră în magazin, Sid se grăbește să-i ofere două piersici (șase penny fiecare), apoi cei doi cântă în duet (Te aștept diseară la opt și un sfert ...Bine, dacă promiți să aștepti) și pleacă împreună. Albert se întreabă (...poate că el are dreptate când spune că ascultând de mama eu pierd tot farmecul vieții). Este întrerupt de Emmie pentru niște verdețuri, apoi sosește Florence și întregul Comitet la Festivalului (În această fericită zi noi îți aducem o veste minunată ! ...Ai fost proclamat Regele de Mai din Loxford !). Doamna Herring este foarte mulțumită când aude că premiul constă în 25 de liere sterline, dar Albert este destul de fâstăcit când aude că va fi îmbrăcat în alb, ca o lebedă.

Act 2 (Un careu marcat în grădina Vicarului / În magazinul aprozar)

Nancy și Florence îl așteaptă pe Sid, să vină cu mezelurile (Știți cu toții că mezelurile sunt indispensabile ?). Sid sosește cu preparatele și cu vești din biserică (Vicarul ține o predică despre Cei Vii căutând Judecata de Apoi ...iar Albert ! ...El arată de parcă ar vrea să scape dacă ar putea). Doamnele aranjează sandwich-urile și cozonacii cu copiii forfotind în jurul lor. Miss Wordsworth începe repetițiile (Glorie ție nou Rege de Mai, să răsune Cerurile !). Nancy toarnă limonadă în toate paharele, iar Sid adaugă și niște rom în paharul lui Albert. Sosesc toți invitații, inclusiv Albert, îmbrăcat în alb din cap până în picioare, aclamat de copii (Trăiască Albert ! Albert ! ...fii bine venit Majestate. Trăiască !). Vicarul o prezintă pe Lady Billow pentru un scurt discurs (Dragi

copii ! Voi, voi, generația de mâine ! Să nu uitați nicicând semnificația acestei zile !). După discurs, Albert primește poșeta din blană de otter cu cele douăzecișicinci de suverane în interior. Primarul citește și el mecanic discursul său (Ca reprezentant al Consiliului Local ...Acum Loxford se află se află din nou în frunte, da ! Este primul care a încoronat un Rege de Mai). Miss Wordsworth oferă la rândul ei un cadou din partea profesoarelor de la școală (Cartea Martirilor scrisă de Foxes, în două volume, ilustrate). Budd, superintendentul, ține și el un discurs (...Sunt acești băieți, ca și tânărul Albert, cei care țin Imperiul Britanic în fruntea întregii lumi). Acum cu toții așteaptă discursul Regelui, dar acesta își pierde cumpătul și se prăbușește în scaun (Ăăă...ăăă... Mulțumesc foarte mult). Vicarul sare în ajutorul lui (Acum să ridicăm cu toți paharele, toată lumea, pentru un toast ! Albert Cel Bun ! Să domnească în veci ...). După trei pahare de limonadă răcoritoare Albert este din ce în ce mai încins (Mă simt ca o rachetă pe rampă, sunt gata de lansare cu un uoooșșșș !). Scena 2 - Jubilând de bucurie și entuziasm bachic Albert cântă (Trăiască Albert cel Bun ! În veci să trăiască ...). În stradă apar Nancy și Sid și se sărută cu pasiune. După plecarea lor, Albert iese din umbră și mormăie nemulțumit (Bucurați-vă cum vreți de seara aceasta ! Sărutați-vă pe săturate !). Monedele însă zornăie în buzunarul său așa că pornește fluierând spre capătul străzii.

Act 3 (În dupăamiaza următoare, în aprozar)

Nancy regretă că a glumit cu Albert, punând alcool în limonada lui (Acum a dispărut peste noapte, a dispărut fără urmă ...să vină înapoi ! Oh, să vină înapoi !). Când apare Sid, fata îi reproșează (Îmi pare rău că te-am ajutat, pe viitor să nu mai contezi pe mine). Bill superintendentul conduce operațiunea de căutare (...Să mă ferească Dumnezeu de aceste cazuri de dipariție, când toată lumea, de la brutar la pastorul nonconformist, se transformă în Sherlock Holmes). Mama lui Albert aduce singura fotografie a lui Albert, spre a fi trimisă pentru identificare la toate stațiile de poliție (Este tot ce mai am să-mi amintească de el, tot ce mi-a rămas din dragul meu de copil !). Coroana de flori a lui Albert a fost pescuită dintr-o fântână și Doamna Herring începe să plângă (Vreau să mor și eu, acum că tu nu mai ești !). În timp ce ei jelesc, Albert apare murdar, mânjit cu noroi. Cu o voce mică mărturisește păcatele sale (Am crezut că a venit vremea să încerc și eu anumite lucruri ...Am găsit o cârciumă ...berea n-avea gust așa că următoarea idee a fost romul). Toată lumea este ultragiată (Imposibil ! Beat și dezmațat ? Regele nostru de Mai ?). Nancy este singura care își aruncă brațele în jurul gâtului lui și îl sărută. Copiii se apropie timid, iar Albert ia un coș întreg cu piersici și le oferă cu generozitate (Serviți-vă câte vreți, sunt destule pentru toată lumea ! Pune-ți câteva și în buzunare ! Ce bine este acasă !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Am un singur creier și doar două mâini, mult prea puține pentru Lady B (Florence), Miros greu ! Duhoare de tabac ! Miros masculin neplăcut ! Bună dimineața (Lady Billows), Un singur punct pe ordinea de zi, să alegem Regina de Mai ...Am fixat și un premiu anul acesta, Douăzecișicinci de suverane, douăzecișicinci ! Cred că este datoria mea (Lady Billows), Asta este tot ce-mi aduceți ? Doar nume cu iz de impuritate, transpirând de imoralitate ? (Lady Billows), Cerându-mi iertare aș dori să întreb, a auzit oare cineva de un Rege de May ? (Superintendentul), ...Muncește pentru mama lui ...au un aprozar ...puternic ca un cal ...muncește până cade-n nas ...dar bineînțeles, cam fazan (Superintendentul), Virginele de la țară, dacă există așa ceva, vād prea multe și gândesc prea puțin (Florence), Virtutea ne-a semnalat campionul și apărătorul său ! (Toți), Sari ușoară, fă-te mică, sari și peste aritmetică ! (Copiii), Pentru un băiat ca tine sportul rege este să faci curte fetelor, unde nu există nici o regulă, cu condiția să le prinzi (Sid), Te aștept diseară la opt și un sfert ...Bine, dacă promiți să aștepti (Sid, Nancy), ...poate că el are dreptate când spune că ascultând de mama eu pierd tot farmecul vieții (Albert), În această fericită zi noi îți aducem o veste minunată ! ...Ai fost proclamat Regele de Mai din Loxford ! (Toți) Act 2 - Știți cu toții că mezelurile sunt indispensabile ? (Florence), Vicarul ține o predică despre Cei Vii căutând Judecata de Apoi ...iar Albert ! ...El arată de parcă ar vrea să scape dacă ar putea (Sid), Glorie ție nou Rege de Mai, să răsune Cerurile ! (Miss Wordsworth), Trăiască Albert ! Albert ! ...fii bine venit Majestate. Trăiască ! (Copiii), Dragi copii ! Voi, voi, generația de mâine ! Să nu uitați nicicând semnificația acestei zile ! (Lady Billows), Ca reprezentant al Consiliului Local ...Acum Loxford se află se află din nou în frunte, da ! Este primul care a încoronat un Rege de Mai (Primarul), Cartea Martirilor scrisă de Foxes, în două volume, ilustrate (Miss Wordsworth), (...Sunt acești băieți, ca și tânărul Albert, cei care țin Imperiul Britanic în fruntea întregii lumi (Superintendentul), Ăăă...ăăă... Mulțumesc foarte mult (Albert), Acum să ridicăm cu toți paharele, toată lumea, pentru un toast ! Albert Cel Bun ! Să domnească în veci ... (Vicarul), Mă simt ca o rachetă pe rampă, sunt gata de lansare cu un uoooșșșș ! (Albert), Trăiască Albert cel Bun ! În veci să trăiască ... (Albert), Bucurați-vă cum vreți de seara aceasta ! Sărutați-vă pe săturate ! (Albert) Act 3 - Acum a dispărut peste noapte, a dispărut fără urmă ...să vină înapoi ! Oh, să vină înapoi ! (Nancy), Îmi pare rău că te-

am ajutat, pe viitor să nu mai contezi pe mine (Nancy), ...Să mă ferească Dumnezeu de aceste cazuri de dipariție, când toată lumea, de la brutar la pastorul nonconformist, se transformă în Sherlock Holmes (Superintendentul), Este tot ce mai am să-mi amintească de el, tot ce mi-a rămas din dragul meu de copil ! (Doamna Herring), Vreau să mor și eu, acum că tu nu mai ești ! (Doamna Herring), Am crezut că a venit vremea să încerc și eu anumite lucruri ...Am găsit o cârciumă ...berea n-avea gust așa că următoarea idee a fost romul (Albert), Imposibil ! Beat și dezvățat ? Regele nostru de Mai ? (Toți), Serviți-vă câte vreți, sunt destule pentru toată lumea ! Pune-ți câteva și în buzunare ! Ce bine este acasă ! (Albert)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1949 English Opera Group, Copengahen (Peter Pears - Albert, Joan Cross - Lady Billows, Denis Dowling - Sid, Nancy Evans - Nancy), 1964 English Chamber Orchestra, London (Peter Pears - Albert, Sylvia Fisher - Lady Billows, Joseph Ward - Sid, Catherine Wilson - Nancy), 1985 London Philharmonic Orchestra (John Graham Hall - Albert, Patricia Johnson - Lady Billows, Alan Opie - Sid, Jean Rigby - Nancy), 1996 Northern Sinfonia, Newcastle (Christopher Gillett - Albert, Josephine Barstow - Lady Billows, Gerald Finley - Sid, Ann Taylor - Nancy), Manhattan School of Music, New York (Christopher Pfund - Albert, Kristen Dickerson - Lady Billows, Samuel Helper - Sid, Nancy Maria Balach - Nancy), 2001 City of London Sinfonia (James Gilchrist - Albert, Susan Bullock - Lady Billows, Roderick Williams - Sid, Pamela Helen Stephen - Nancy)

[Înapoi la cuprins](#)

85. Război și Pace

Titlu: Război și Pace (Voyna i mir, War and Peace)

Compozitor: Sergei Prokofiev (1891-1953). Născut la Sontsova, Donetsk Oblast în Ucraina, pe atunci o provincie rurală a Imperiului Rusesc, tatăl său Sergei Alexeyevich Prokofiev a fost agronom, în timp ce mama sa Maria Zhitkova provenea dintr-o familie de șerbi de pe moșia familiei Sheremetev, una dintre cele mai bogate familii nobiliare din Rusia. A primit primele lecții de muzică de la mama sa, o bună interpretă la pian cu studii la Saint Petersburg. La vârsta de cinci ani a compus deja primul său cântecel. Primul său profesor de compoziție muzicală a fost Reinhold Gliere. În anul 1904 a fost admis la Conservatorul din Saint Petersburg, unde a studiat: pianul cu Alexander Winkler, armonie și contrapunct cu Anatoly Lyadov, arta dirijorală cu Nikolai Tcherepnin și orchestrație cu Nikolai Rimsky Korsakov. În anul 1923 s-a căsătorit cu o cântăreață de operă de origine Spaniolă, Carolina Codina (1897-1989), iar fructul căsătoriei lor au fost doi băieți: Sviatoslav și Oleg. În timpul vieții a fost onorat cu șase Premii Stalin, un Premiu Lenin și Ordinul Muncii Steagul Roșu. Opere: Undina (1904), Jucătorul - Igrok (1915), Dragoste pentru Trei Portocale (1919), Îngerul în Flăcări (1919-27), Semyon Kotko (1939), Căsătorie la Mănăstire (1941), Război și Pace (1941-52), Khan Buzay (1942), Povestea unui om adevărat (1947), Mări Îndepărtate (1948 - neterminată). Balet: Alla i Lolli (1914), Strigătul (1915), Trapeze (1924), Pasul de Oțel (1925), Fiul Prodigios (1928), Pe Nipru (1930), Romeo și Julieta (1936), Cenușăreasa (1940-44), Povestea florii de piatră (1948-53). Muzică pentru film: Locotenentul Kije (1934), Regele de Pică (1936), Alexander Nevsky (1938), Lermontov (1941), Kotovsky (1942), Tonya (1942), Partizanii din stepele Ucrainei (1942), Ivan cel Groaznic (1942-45). Opera sa muzicală mai include: 10 simfonii, 23 suite orchestrale, 11 concerte pentru pian (6), vioară (2) și violoncel (3), muzică vocală, corală și orchestrală, muzică de cameră și instrumentală, numeroase cântece și muzică pentru spectacole.

Libret: Sergei Prokofiev și Mira Abramovna Mendelsshon (1915-1968). Mira Mendelsshon era secretara lui Serghei Prokofiev, cu studii filologice la Institutul pentru Literatură Maxim Gorky din Moscova. Sfaturile sale și contribuția personală s-au dovedit utile, astfel că a fost desemnată coautor la mai multe dintre libretele compozitorului: Căsătorie la Mănăstire (1940), Război și Pace (1942), Povestea unui Om Adevărat (1947), Legenda despre Floarea de Piatră (1953). În anul 1948, colaborarea lor s-a finalizat și prin căsătorie, compozitorul petrecând alături de ea ultimii săi cinci ani de viață, în timp ce fosta soție, Carolina Prokofiev, a

fost arestată și condamnată la opt ani de muncă în lagăr de concentrare (1948-1956). Libretul are la bază romanul Război și Pace, publicat în anul 1869 de Conte Lev Nikolayevich Tolstoy (1828-1910). Intriga o formează o poveste de iubire aristocrată la timp de război, când averea și securitatea socială intră în conflict cu convențiile și restricțiile sociale sau cu sentimentele personale. Acest roman a fost etichetat drept cel mai fidel portret al Aristocrației Rusești din secolul al XIX-lea, iar Leo Tolstoy a fost desemnat ca adevăratul leu al literaturii ruse. Romanul a inspirat trei producții cinematografice: 1915 în regia lui Vladimir Gardin, 1956 regizat de King Vidor (pentru starurile Audrey Hepburn și Henry Fonda) și 1966 în regia lui Sergei Bondarchuk (pentru starurile Lyudmila Savelyeva și Vyacheslav Tikhonov). Alte cinci producții pentru televiziune au fost produse în anii: 1972 la BBC, 2000 la French TV, 2007 de către Italian Lux Vide, 2015 de către Televiziunea din Rusia pentru canalul Russia-K, și în 2016 din nou în studiourile BBC. Pentru scena teatrului, adaptări remarcabile au fost produse în anii: 1942 de către Alfred Neumann și Erwin Piscator, 1996 de către Helen Edmundson, 2012 de către Dave Mallory.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 12 Iunie 1946 la Teatrul Maly din Leningrad (Mariinsky, Saint Petersburg). Soprana Tatiana Lavrova a fost distribuită în rolul Natashei, tenorul Oles Chishko a cântat rolul Contelui Pyotr Bezukhov iar baritonul Sergei Shappshnikov a fost distribuit în rolul Prințului Andrei Bolkonsky. În anul 1948 Sergei Prokofiev a revizuit libretul, noua versiune fiind pusă în scenă pentru prima dată la 26 mai 1953, la Teatro Comunale din Florența, sub bagheta dirijorului Artur Rodzinski. În Statele Unite ale Americii, premiera spectacolului a fost pusă în scenă la 13 Ianuarie 1957 pentru o producție de televiziune a postului NBC realizată de Peter Herman. Premiera de la Teatrul Bolshoi din Moscova a avut loc la 15 Decembrie 1959. Primul spectacol din Marea Britanie a avut loc la 19 Aprilie 1967 în sala Town Hall din Leeds, ca parte a festivalului orășenesc, urmată apoi de o producție la Sadlers Wells Opera la data de 11 Octombrie 1972. În Europa, spectacole notabile au fost puse în scenă la: Bonn (1957), Sofia (1957), Belgrad (1958), Zagreb (1961), Liberec (1962), Paris (1967), Viena (1971), Barcelona (1977), Amsterdam (1991). Peste mări și oceane alte spectacole memorabile au fost montate în Canada (Montreal 1967), Australia (Sydney Opera House 1973) și Argentina (Teatro Colon 1973). În ultimii doi ani au fost realizate alte patru spectacole remarcabile: 2016 China (National Centre for the Performing Arts), 2018 Germania (Staatstheater Nurnberg), 2018 Rusia (Stanislavsky Opera), 2018 Marea Britanie (Welsh National Opera)

Roluri: Natasha Rostova (soprano), Conte Pyotr Bezukhov (tenor), Prințul Andrei Bolkonsky (baritone), Feld Mareșalul Prince Mikhail Kutuzov (bass), Împăratul Napoleon Bonaparte (baritone), Conte Ilya Rostov (bass), Helene Bezukhova (mezzo soprano), Prințul Anatol Kuragin (tenor), Sonia (mezzo soprano), Locotenentul Dolokhov (baritone), Prințul Nikolay Bolkonsky (bass), Maria Dimitrievna (soprano alto), Colonelul Vasska Denisov (bass), Mareșalul Davout (bass) ...și numeroase alte roluri minore ... Corul (nobili, poporul Rus, voluntari, cazaci, soldați francezi, Moscoviți)

Subiect: La vârsta de 13 ani, tânăra Natasha, fiica cea mică a Contelui Ilya Rostov, a ajuns la vârsta măritişului și toate rudele au început să-i caute un mire potrivit. Cei mai hotărâți dintre cavalerii ei sunt Prințul Andrei Bolkonsky și Conte Pyotr Bezukhov, amândoi căsătoriți, dar ambii și-au pierdut soțiile în împrejurări tragice. Moscova fiind sub asediu, toți bărbații au fost implicați în luptă. Prințul Andrei Bolkonsky a fost rănit grav și a murit în brațele Natashei iar Conte Pyotr Bezukov a supraviețuit bătăliei și a căzut prizonier. La retragerea Armatei Franceze, întregul popor sărbătorește Eliberarea Rusiei. O scânteie de speranță a sclipit pentru Conte

Pyotr Bezukhov, eliberat de partizani.

Act 1 (În grădina familiei Rostov / Petrecerea Anului Nou 1809 la St. Petersburg / Sfârșitul lui Ianuarie 1811, acasă la Prințul Bolkonsky / În casa Contelui Bezukhov / Salonul lui Dolokhov / La Maria Dimitrievna / Acasă la Bezukhov)

Prințul Andrei citește poezii la lumina lămpii (Primăvară, iubire, strălucire, totul nu este decât o iluzie). De la o fereastră de la etaj se aude Natasha cântând împreună cu verișoara sa Sonia (Ce frumos este Soarele când coboară între munți). Andrei are un sentiment de pace și prospețime (Trebuie să credem în primăvară și bucurie, ca să găsim fericirea) Scena 2 - La petrecerea Anului Nou corul invitaților cântă (Dragi prieteni, sunteți aici ...cu cupe de aur în mână și vorbe frumoase pe buze ?). La sosirea familiei Rostov, Natasha îi este prezentată Contelui Bezukhov și soției. Când Țarul Alexandru intră în sala de bal, toți cei prezenți cântă în cor (Stelele să curgă pe cer în armonie, râurile să curgă liniștit...). Locotenentul Dolokhov o invită pe Natasha la vals, dar Prințul Andrei solicită el onoarea primului dans (Ce dans vesel ! Ce oameni eleganți ! Totul este atât de strălucitor !). Scena 3 - Contele Rostov și Natasha sunt în vizită la părinții Prințului Andrei Bolkonsky pentru a consfinți logodna lor, dar bătrânul Prinț Nikolay Bolkonsky este mai degrabă necioplit (Familie bună ? ...Nobili ? ...Bogați ? ...ilustri ? el nu are decât să facă ce vrea cu viața lui ...iar eu am să mă căsătoresc cu Burienka, femeia de serviciu, da, da !). Ofensată, familia Rostov trebuie să se retragă. Scena 4 - În vizită la Moscova, familia Rostov face o vizită familiei Bezukhovilor, unde Anatol își declară imediat sentimentele (De când te-am văzut pentru prima dată, mi-ai ocupat toate gândurile). Anatol își întărește declarația cu o scrisoare fierbinte de dragoste (Tu decizi destinul meu: va fi oare Iubirea sau Moartea. Decide ?). Natasha este profund impresionată, dar Sonia o avertizează că Anatol este un afemeiat notoriu. Scena 5 - Anatol și Dolokhov plănuiesc să o răpească pe Natasha (...înainte de răsăritul soarelui vom fi gata căsătoriți. Măine vom fi la Varșovia apoi în străinătate ...e atât de frumoasă, nu-i așa, Dolokhov ?). Cu cele zece mii de ruble primite de la Dolokhov pregătirile par să fie încheiate. Scena 6 - Natasha în așteaptă pe Anatol acasă la mătușa sa, Maria Dimitrievna, dar planul ei a fost dezvăluit de Sonia (Dar cine crezi tu că ești ? Îți dai întâlniri cu iubiții în casa mea ?). Contele Pyotr Bezukhov sosește la momentul potrivit pentru a-i spune Natashei că Anatol este deja căsătorit, de mult timp. Natasha îi încredințează lui misiunea de a-i transmite Prințului Andrei că a rupt logodna (Toată viața înaintea mea ...este deja căsătorit ...Cuvântul de Onoare ...sunt absolut detestabilă). Scena 7 - Contele Bezukhov are o conversație lămuritoare cu cumnatul său Anatol (...trebuie să uiți totul în legătură cu tânăra Contesă ...onoarea acestei doamne o cere). Între timp sosește vestea că Împăratul Napoleon este la graniță cu trupele sale. Poporul rus cântă (Slăvita Mamă Rusie este mare și are mulți copii ...Iubita noastră Rusie e sigur că va triumfa).

Act 2 (În fortăreața Rayevsky / În tabăra francezilor / În tabăra rușilor / Moscova abandonată / O cabană în Mytishi / Trupele franceze în marș de retragere)

Colonelul Denisov propune o ambuscadă asupra liniilor de aprovizionare ale lui Napoleon (Vreau să propun crearea unei gherile Am nevoie doar de cinci sute de oameni). Țăranii evacuați din Smolensk se prezintă ca voluntari (Mama Rusie își cheamă copiii la luptă ...ne vom da viața pe câmpul de luptă). Prințul Andrei recapitulează amintirile sale despre Natasha (Eu am visat la o lume plină de poezie și iubire sublimă, cât de inocent am fost !). Când apare Contele Bezukhov, cei doi bărbați își iau rămas bun (Pot să vă asigur că într-un fel sau altul, vom câștiga ...nu ne vom mai vedea niciodată). Feld Mareșalul Kutuzov își încurajează ofițerii (Poporul Rusiei este mare și curajos ... Glorie pentru glorioșii noștri pușcași !). Mareșalul Kutuzov îi oferă Prințului Andrei un loc în Statul său Major, dar este refuzat cu bravură (Îmi iubesc regimentul. Între mine și soldații mei s-a format o legătură puternică). Cazacii și voluntarii cântă în cor și bătălia începe (Mergem la luptă să salvăm Sfânta Rusie ...El, Tatăl nostru Kutuzov, ne va conduce spre victorie). Scena 2 - Împăratul Napoleon ține un discurs (Astăzi voi bea o cupă de vin în cinstea victoriei ...Moscova va cădea în mâinile noastre). Urmează apoi o cavalcadă de ordine și mesaje de pe front, Napoleon fiind cel care mută piesele de șah. Scena 3 - După ce consultă toți generalii, Feld Mareșalul Kutuzov dă ordinul final (...în numele Țarului, ordon evacuarea Moscovei). Soldații exclamă dorința lor de a continua lupta, dar mareșalul continuă (Aurita Moscova, scăldată în soare ...chiar dacă inamicul va cuceri zidurile ei albe, el nu va putea să vă supună pe voi, voi sunteți născuți liberi). Scena 4 - Împăratul Napoleon este ofensat fiindcă nu l-a întâmpinat nimeni cu cheile orașului. Soldații francezi cântă (Inima mea bate, Tac-Tac, Tac-Tac ! Iubitul meu la luptă a plecat). În timp ce soldații încep să jefuiască orașul, Moscoviții cântă în cor (Moscova nu va capitula în fața impietății ...Să ardem orașul ! ...Inamicul nu va avea odihnă în Moscova). Contele Bezukhov primește vestea că familia Rostovilor s-a

refugiat, iar Prințul Andrei este cu ei, grav rănit. Contele ia o decizie eroică (Trebuie să-l ucid pe Napoleon ...Am să fac asta chiar cu prețul vieții mele). Țăranii, chiar și femeile, atacă soldații francezi cu coasele, arzând toate casele și cântând (Ardeți tot ce nu puteți căra cu voi ...Ardeți tot ! Ardeți !). Contele Bezukhov se predă Mareșalului Devout, ca ofițer voluntar. În timp ce focul se extinde, Moscoviții cântă (Bunule Dumnezeu, iartă păcatele noastre !). Scena 5 - Delirant, Prințul Andrei Bolkonsky o vede pe Natasha (Tu ? Tu ? Tu ? Tu ești în viață ?). Cei doi schimbă cuvinte tandre (Te iubesc mai mult decât orice pe lume ...Dar acum, nimic nu ne va mai despărți). Prințul este însă curând redus la tăcere în timp ce corul repetă rugăciunea de iertare a păcatelor. Scena 6 - Ofițerii francezi se întristează (Jumătate dintre soldații noștri au căzut, nu avem artilerie, nu avem hrană ...Ciorile și Lupii ne hărțuiesc mereu). Contele Bezukhov este printre prizonieri. Sosesc partizanii și eliberează toți prizonierii. Colonelul Denisov își încurajează oamenii (Francezii sunt mult mai rău decât cel mai mizerabil dintre noi...). Partizanii și prizonierii eliberați își unesc vocile în cor (Dar vodka a făcut minuni pentru rănile noastre !). Știind deja că soția sa a murit iar Anatol și-a pierdut un picior pe câmpul de luptă, Contele Berzukhov primește de la Colonelul Denisov vestea că Prințul Andrei Bolkonsky a murit în brațele Natashei. Poporul cântă (Cu mic cu mare, cu toții am fost răzbunați ! Iarna și-a aruncat albul lințoliu peste inamici). Feld Mareșalul Kutuzov aduce mulțumiri eroice sale armate iar poporul îl aclamează (Urra ! Rusia este liberă, Glorie pentru Rusia ! Glorie pentru Mareșalul nostru !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Primăvară, iubire, strălucire, totul nu este decât o iluzie (Prințul Andrei), Ce frumos este Soarele când coboară între munți (Natasha, Sonia), Trebuie să credem în primăvară și bucurie, ca să găsim fericirea (Andrei), Dragi prieteni, sunteți aici ...cu cupe de aur în mână și vorbe frumoase pe buze ? (Corul), Stelele să curgă pe cer în armonie, râurile să curgă liniștit...(Corul), Ce dans vesel ! Ce oameni eleganți ! Totul este atât de strălucitor ! (Natasha), Familie bună ? ...Nobili ? ...Bogați ? ...ilustri ? el nu are decât să facă ce vrea cu viața lui ...iar eu am să mă căsătoresc cu Burienka, femeia de serviciu, da, da ! (Nikolay Bolkonsky), De când te-am văzut pentru prima dată, mi-ai ocupat toate gândurile (Anatol), Tu decizi destinul meu: va fi oare Iubirea sau Moartea. Decide ? (Natasha), ...înainte de răsăritul soarelui vom fi gata căsătoriți. Măine vom fi la Varșovia apoi în străinătate ...e atât de frumoasă, nu-i așa, Dolokhov ? (Anatol), Dar cine crezi tu că ești ? Îți dai întâlniri cu iubii în casa mea ? (Maria Dimitrievna), Toată viața înaintea mea ...este deja căsătorit ...Cuvântul de Onoare ...sunt absolut detestabilă (Natasha), ...trebuie să uiți totul în legătură cu tânăra Contesă ...onoarea acestei doamne o cere (Contele Bezukhov), Slăvita Mamă Rusie este mare și are mulți copii ...Iubita noastră Rusie e sigur că va triumfa (Corul)

Act 2 - Vreau să propun crearea unei gherile Am nevoie doar de cinci sute de oameni (Denisov), Mama Rusie își cheamă copiii la luptă ...ne vom da viața pe câmpul de luptă (Voluntarii), Eu am visat la o lume plină de poezie și iubire sublimă, cât de inocent am fost ! (Prințul Andrei), Pot să vă asigur că într-un fel sau altul, vom câștiga ...nu ne vom mai vedea niciodată (Prințul Andrei, Contele Bezukhov), Poporul Rusiei este mare și curajos ... Glorie pentru glorioșii noștri pușcași ! (Field Marshal Kutuzov), Îmi iubesc regimentul. Între mine și soldații mei s-a format o legătură puternică (Prințul Andrei), Mergem la luptă să salvăm Sfânta Rusie ...El, Tatăl nostru Kutuzov, ne va conduce spre victorie (Corul), Astăzi voi bea o cupă de vin în cinstea victoriei ...Moscova va cădea în mâinile noastre (Împăratul Napoleon), ...în numele Țarului, ordon evacuarea Moscovei (Mareșalul Kutuzov), Aurita Moscovă, scăldată în soare ...chiar dacă inamicul va cuceri zidurile ei albe, el nu va putea să vă supună pe voi, voi sunteți născuți liberi (Mareșalul Kutuzov), Inima mea bate, Tac-Tac, Tac-Tac ! Iubitul meu la luptă a plecat (soldații francezi), Moscova nu va capitula în fața impietății ...Să ardem orașul ! ...Inamicul nu va avea odihnă în Moscova (Corul), Trebuie să-l ucid pe Napoleon ...Am să fac asta chiar cu prețul vieții mele (Contele Bezukhov), Ardeți tot ce nu puteți căra cu voi ...Ardeți tot ! Ardeți ! (Corul), Bunule Dumnezeu, iartă păcatele noastre ! (Corul), Tu ? Tu ? Tu ? Tu ești în viață ? (Prințul Andrei), Te iubesc mai mult decât orice pe lume ...Dar acum, nimic nu ne va mai despărți (Prințul Andrei, Natasha), Jumătate dintre soldații noștri au căzut, nu avem artilerie, nu avem hrană ...Ciorile și Lupii ne hărțuiesc mereu (ofițerii francezi), Francezii sunt mult mai rău decât cel mai mizerabil dintre noi...(Colonelul Denisov), Dar vodka a făcut minuni pentru rănile noastre ! (Corul), Cu mic cu mare, cu toții am fost răzbunați ! Iarna și-a aruncat albul lințoliu peste inamici (Corul), Urra ! Rusia este liberă, Glorie pentru Rusia ! Glorie pentru Mareșalul nostru ! (Corul)

Balet: Momentele de dans sunt prezente la scenele de bal, choreograful fiind important pentru oricare dintre producțiile operei Război și Pace. Este o grand opera, cu peste 60 de roluri, un cor imens și momente de balet. Este și o operă foarte lungă, cu o partitură de patru ore și jumătate. Până în prezent nu s-a pus în scenă nici o versiune completă pentru balet.

Discuri și înregistrări: 1953 Maggio Musicale Fiorentino (Rosanna Carteri - Natasha, Franco Corelli - Pyotr, Ettore Bastianini - Andrei, Italo Tajo - Kutuzov), 1961 Bolshoi Theatre, Moscow (Galina Vishnevskaya - Natasha, Vladimir Petrov - Pyotr, Yevgeny Kibkalo - Andrei, Alexei Krivchenya - Kutuzov), 1982 Bolshoi Theatre, Moscow (Galina Kalinina - Natasha, Evgeni Raikov - Pyotr, Yury Masurok - Andrei, Alexander Vedernikov - Kutuzov), 1986 Orchestre National de France, Paris (Galina Vishnevskaya - Natasha, Wieslaw Ochman - Pyotr, Lajos Miller - Andrei, Nicola Ghiuselev - Kutuzov), 1991 Kirov Theatre, Saint Petersburg (Yelena Prokina - Natasha, Gegam Grigorian - Pyotr, Alexandr Graganov - Andrei, Nikolai Okhotnikov - Kutuzov), 1999 Spoleto Festival (Ekaterina Morozova - Natasha, Justin Lavender - Pyotr, Oleg Balachov - Andrei, Roderick Williams - Kutuzov), 2000 Paris Opera (Olga Gouriakova - Natasha, Robert Brubaker - Pyotr, Nathan Gunn - Andrei, Anatoli Kotchergera - Kutuzov)

[Înapoi la cuprins](#)

86. Don Pasquale

Titlu: Don Pasquale

Compozitor: Gaetano Donizetti (1797-1848). Născut la Bergamo, în Italia, tatăl său Andrea Donizetti (1765-1835) a fost un comerciant bogat, proprietarul casei de amanet din oraș, iar mama sa Domenica Nava (1765-1836) călca și apreta rochiile de bal. La vârsta de 9 ani, Donizetti a devenit protejatul compozitorului german Johann Simon Mayr (1763-1845), Maestro di Capella la Catedrala din Bergamo. În anul 1810, la vârsta de 13 ani a fost acceptat la școala locală de arte, denumită Academia Carrara. În anul 1816 a primit o bursă școlară de studiu pentru Liceo Musicale din Bologna unde a studiat cu Padre Stanislao Mattei (1750-1825), un călugăr franciscan, compozitor, muzicolog și profesor de muzică. S-a căsătorit în anul 1828 cu Virginia Vasseli (1799-1837) iar fructul căsătoriei lor au fost trei copii, dar nici unul nu a supraviețuit până la vârsta adultă. Fratele său, Giuseppe Donizetti (1788-1856) a fost numit în anul 1828 Instructor General pentru Muzica Otomană Imperială la curtea Sultanului Mahmud al II-lea (1808-1839). În anul 1897, Teatro Nuovo din Bergamo și-a schimbat numele în Teatro Gaetano Donizetti pentru a aniversa o sută de ani de la nașterea compozitorului. În același an, lângă teatru, în grădina publică din Piazza Cavour a fost dezvelit și un Monument dedicat lui Donizetti. Opere: : Il Pigmaliione (1816), Enrico di Porgogna (1818), Una follia (1818), Il falegname di Livornia (1819), Le nozze in villa (1820), Zoraida di Granata (1822), La zingara (1822), La lettera anonima (1822), Chiara e Serafina (1822), Alfredo il grande (1823), Il fortunato inganno (1823), Emilia di Liverpool (1824), Alahor in Granata (1826), Don Gregorio (1826), Elvida (1826), Gabriella di Vergy (1826), Olivo e Pasquale (1827), Otto mesi in due ore (1827), Il borgomastro di Saardam (1827), Le convenienze teatrali (1827), L'esule di Roma (1828), Alina, regina di Golconda (1828), Gianni di Calais (1828), Il peria (1829), Il giovedì grasso (1829), Elisabetta al castello di Kenilworth (1829), I pazzi per progetto (1830), Anna Bolena (1830), Gianni di Parigi (1831), Francesca di Foix (1831), Fausta (1832), Ugo, conte di Parigi (1832), L'elisir d'amore (1832), Sancia di Castiglia (1832), Il furioso all'isola di Dan Domingo (1833), Parisina (1833), Torquato Tasso (1833), Lucrezia Borgia (1833), Rosamonda d'Inghilterra (1834), Maria Stuarda (1834), Gemma di Vergy (1834), Marino Faliero (1835), Lucia di Lammermoor (1835), Belisario (1836), Il Campanello di Notte (1836), Betly, o La Papanna svizzera (1836), L'assedio di Calais (1836), Pia de'Tolomei (1837), Roberto Devereux (1837), Maria de Rudenz (1838), Poliuto (1848), Le duc d'Albe (1839), L'ange de Nisida (1839), Les Martyrs (1840), La fille du regiment (1840), La favorite (1840), Adelia (1841), Rita (1841), Maria Padilla (1841), Linda di Chamounix (1842), Caterina Cornaro (1844), Don Pasquale (1843), Maria di Rohan (1843), Dom Sebastine (1843). Printre compozițiile sale (peste 600) se mai numără: lucrări corale (Ave Maria), lucrări orchestrale, concerte, muzică de cameră, quartete pentru coarde, lucrări pentru pian.

Libret: Gaetano Donizetti și Giovanni Ruffini (1807-1881). Giovanni Ruffini a fost un poet din Italia, exilat la Paris. Dup ce i-a tradus opera Don Sebastian, în anul 1842 Donizetti i-a plătit poetului 500 de franci pentru acest libret, schițat după un libret al lui Angelo Aneli pentru opera lui Stefano Pavesi intitulată Ser Mercantonio, publicată în anul 1810. Opera Ser Mercantonio a avut premiera la Paris, la Teatrul Italian, la data de 26

Septembrie 1808 și a fost un succes major cu 54 de reprezentații consecutive. În anul 1842, Jules Janin, directorul Teatrului Italian din Paris, a hotărât să reînvie această opera buffa și l-a contractat pe Donizetti, iar acesta la rândul său l-a contractat pe Giovanni Ruffini pentru libret. Donizetti a schimbat atât de mult textul lui Ruffini încât libretistul a refuzat ca numele său să fie menționat în program la premiera operei. În final, libretul a fost publicat de Casa Ricordi folosind pentru autor inițialele M.A. de la numele curatorului juridic Michele Accursi, cel care a dobândit drepturile de la Ruffini. În vechea tradiție de la comedia dell'arte, Don Pasquale nu este decât o altă ipostază a lui Pantalone (sacul de bani). Giovanni Ruffini a mai scris și publicat: romanele Lorenzo Benoni (1853) și Il Dottor Antonio (1855), memorialistică, traduceri (Lavinia) și numeroase povestiri. După anul 1848 a revenit în Italia unde s-a implicat în politică.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la Paris, la data de 3 Ianuarie 1843, la Teatrul Italian, având ca interpreți patru dintre cei mai cunoscuți soliști ai momentului: bassul Luigi Lablache (Don Pasquale), baritonul Antonio Tamburini (Malatesta), tenorul Giovanni Mario (Ernesto) și soprana Giulia Grisi (Norina). Opera a fost un succes imediat și până în prezent a rămas etichetată drept cea mai reușită dintre cele 66 de opere ale lui Donizetti, și în același timp una dintre cele mai populare opere din Italia. Primul spectacol în Italia a fost la Milano, pe scena de la Scala, la data de 17 Aprilie 1843, având ca interpreți pe: Napoleone Rossi (Don Pasquale), Achille De Bassini (Malatesta), Leone Corelli (Ernesto) și Ottavia Malvani (Norina). O lună mai târziu, la 14 Mai 1843, Donizetti a fost prezent la premiera de la Viena, pe scena de la Karnterteropera. După încă o lună, la 29 Iunie 1843 opera a debutat și la Londra, la Her Majesty's Theatre. Prima versiune a operei în limba franceză s-a cântat la Bruxelles, la data de 11 August 1848, cu un libret tradus de Gustave Vaez și Alphonse Royer. Tot în anul 1843 a fost și premiera de la Lille, în ziua de 9 Noiembrie. În Statele Unite ale Americii premiera operei a avut loc la New Orleans, la data de 7 Ianuarie 1845, la Theatre d'Orleans. În Australia, primul spectacol s-a cântat la Sydney, la data de 12 Octombrie 1854, la Teatrul Regal Victoria. În secolul XX, reprezentații remarcabile au fost înregistrate la: Teatro alla Scala (1931, 1932, 1951, 1973), Metropolitan Opera (1940, 1946, 1956, 2010), RAI (1952), Opera di Roma (1952, 1954), Teatro San Carlo Naples (1955), Edinburgh Festival (1963), Vienna State Opera (1964), Maggio Musicale Fiorentino (1964, 1967), Staatskapelle Dresden (1971), Salzburg Festival (1971), Lyric Opera Chicago (1974), London Symphony Orchestra (1978), Munich Radio Symphony (1979, 1993), Hungaroton (1981), Teatro Regio Turin (1988), Lyon Opera (1990), Zurich Opera (2006), Teatro Municipale di Piacenza (2007). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Don Pasquale s-a cântat pe scenele lumii de 1556 ori, în 326 de producții diferite și a ocupat locul 34 în lista Operabase.

Roluri: Don Pasquale (bass), Ernesto, nepotul lui (tenor), Doctor Malatesta (baritone), Norina, o văduvă tânără (soprano), Notarul (bass), Corul (servitori, valetți, cameriste, majordom, dantelărese, coafeze)

Subiect: Un gentleman bătrân, Don Pasquale, a încercat diverse tertipuri pentru a-l convinge pe nepotul său Ernesto să accepte o căsătorie convenabilă, dar Ernesto s-a îndrăgostit de Norina, etichetată ca inacceptabilă. Acum, Don Pasquale s-a gândit că exemplul personal este cea mai bună lecție și a hotărât să se însoare el, dezmoștenindu-l pe nepotul încăpățânat. Un oarecare Doctor Malatesta i-a furnizat o nevastă acceptabilă, dar aceasta s-a dovedit a fi destul de răutăcioasă. Grăbit să scape din calvarul căsniciei, Don Pasquale a acceptat ca Ernesto să se căsătorească cu Norina, pentru ca să afle că de fapt căsătoria sa a fost doar o înscenare și că mireasa sa a fost chiar Norina. De data aceasta șiretlicul său a funcționat, dar nu tocmai cum a fost plănuțit.

Act 1 (O cameră în casa lui Don Pasquale / Un apartament din casa Norinei)

Bolnav de lingoare, Don Pasquale își așteaptă doctorul. Scena 2 - Când sosește, doctorul Malatesta descrie tratamentul, a găsit o mireasă tocmai potrivită pentru pacientul său (Frumoasă ca un înger nou născut ! Ușor plutește pe pământ ! Proaspătă ca o floare de liliac...). Aflând că frumoasa este chiar sora doctorului Malatesta, Don Pasquale este impacient să o vadă numai decît (Ah, o flacăra nouă se aprinde în inima mea ...Da, simt că renasc !). Scena 3 - Deoarece nepotul său Ernesto a refuzat propunerea lui, Don Pasquale se consideră liber de orice obligație și este pregătit să se însoare el în locul lui (Putere și sclipire am destulă, și chiar în plus aș putea spune, iar tu, băiete, tu vei fi pe drumuri). Aflând că a fost dezmoștenit, Ernesto se întristează cu gândul doar la iubita sa (Un cerșetor voi fi, acum că am pierdut-o pe adorata mea !). Scena 4 - Citind dintr-o carte cu cavaleri scena cererii în căsătorie, Norina începe să cante (Am și eu magica virtute, văd timpul și văd locurile, încântătoare știu să fiu). Curând însă ea geme la primirea unei scrisori. Scena 5 - Când sosește doctorul Malatesta, Norina îi citește scrisoarea primită de la Ernesto (Am să plec din Roma , chiar astăzi, și cât de curând și din Europa. Adio, fii iubită !). Malatesta însă o instruiește cum să-l păcălească pe bătrân, pretinzând că este sora lui, recent ieșită de la pension (...vărul meu iubitor va fi notarul ...iar pentru rest, vei ști tu ce să faci ...iar el va fi complet la mila noastră). Întrebat despre cea mai bună strategie, Malatesta o instruiește (Ascultă, și ți se va spune, tu trebuie să pari cât mai docilă).

Act 2 (Un salon mobilat magnific)

Singur și abandonat de toată lumea, Ernesto se întristează (Am să caut o țară cât mai îndepărtată unde nimeni nu-mi știe durerea, apoi am să nutresc un singur gând, am să deplâng tot ce-am pierdut). Don Pasquale intră în încăpere și aude invitații sosind (Iată au sosit ! Iubire, oh, ție mă încredințez !). Scena 2 - Condușă la braț, Norina îi este prezentată mirelui (Acum ieșită din pension ...e cam timidă, dar ai s-o modelezi tu, rînd pe rînd...). Întrebată despre teatru și viața mondenă, Norina răspunde (Eu nu cunosc așa ceva și nu am trebuință ...eu cos doar sau brodez și croșetez, cîrpesc ciorapii ...timpul trece repede). Scena 2 - Notarul fiind deja în camera alăturată, cei doi încep imediat să dicteze contractul de căsătorie (De bunăvoie și nesilit de nimeni, căsătoria este legală, validată ...Bunurile mobile și imobile ...iubită mea soție, din acest moment va avea jumătate). În timp ce mirii semnează contractul se aude vocea lui Ernesto. Scena 3 - Ernesto intră în încăpere să-și ia rămas bun. Este invitat să semneze ca martor, dar nu-și poate crede ochilor. Malatesta clarifică lucrurile (Această Doamnă este mireasa, Sofronia, sora mea cea dragă, mândria mea !). Imediat după pronunțarea căsătoriei, petrecerea poate să înceapă și Norina cere brațul unui tînăr, alegându-l pe Ernesto (El va fi cavalerul meu !). Don Pasquale încearcă imediat să recâștige comanda în casa sa, dar Norina este rezolută (Să taci, bufonule ! Liniște, imediat ! Să taci ! Pînă acum am încercat cu vorbe blînde ...În casa asta eu voi fi stăpîna !). Aflată la comandă, Norina ordonă imediat un set nou de servitori, două calești cu armăsari, mobilă nouă. Discuția mai continuă doar puțin (Tu ești un clovn, un împăiat ! Perfect adevărat, cu tine doar m-am înșurat !). În timp ce Norina se împacă cu Ernesto, Malatesta îl consiliază pe iubitul său cumnat (Ești puțințel prea încălzit, întradevăr, mergi la culcare, dragă Don Pasquale).

Act 3 (O cameră din casa lui Don Pasquale / În grădină)

Înconjurat de articole de damă, facturi și servitori noi, Don Pasquale reflectează (Această casă te poate scoate din minți). Norina merge la teatru. Don Pasquale încearcă să o oprească, dar ea îl trage de urechi și începe să cante (Dragul meu bărbătel, nu mai fi tu așa de cumînțel). Scena 2 - După plecarea ei găsește o scrisoare (Adorata mea Sofronia, Halloa ! Halloa ! În seara aceasta între orele nouă și zece voi fi în fundul grădinii). Scena 3 - Servitorii își bârfesc stăpînii (Micuța doamnă va învinge în final ...Se pare că nu pune prea mult preț pe el). Scena 4 - Malatesta și Ernesto plănuiesc următoarele lor mutări. Scena 5 - Don Pasquale se plînge lui Malatesta (Jumătate din venitul unui an pe pâlării și fundițe ...și asta nu e totul. Citește !). După citirea scrisorii, Don Pasquale cere răzbunare, în timp ce Malatesta recomandă prudență și degradare riguroasă (Așteaptă tu, micuța mea soție, curând eu răzbunat voi fi ...Oh, bietul om ! Doar despre răzbunare trîncănește !). Scena 6 - Seara, Ernesto cîntă în grădină (Ce blîndă este noaptea cea caldă de April). Norina iese din casă și amîndoi se angajează într-un duet (Vino și spune-mi că mă iubești, spune-mi iubire că ești a mea). Don Pasquale și Malatesta se apropie pe furiș cu felinare, iar Ernesto se retrage în interiorul casei. Scena 7 - Fără să-l găsească pe gentlemanul amarez, Don Pasquale este stupefiat, dar Malatesta vine cu o soluție (Măine, în această casă va intra o nouă mireasă ...Mireasa cui ? ...A lui Ernesto, Norina !). Don Pasquale fiind de acord, Malatesta îl cheamă pe Ernesto și îi spune că unchiul său a acceptat să se căsătorească cu Norina și îi oferă un venit anual de

patru mii de coroane. Spre ușurarea lui, Don Pasquale el află acum că Sofronia nu este Sofronia ci Norina (Și atuncea, mariajul meu ...a fost doar o glumă, o legătură fără nici o consecință). Cu Ernesto îngenunchiat, Don Pasquale le oferă cu benevolență binecuvântarea (Am să iert totul. Să fi-ți fericiți, eu vă unesc ! Așa să vă păzească Dumnezeu !). Morala piesei o cântă Norina cu voce tare (Cel ce bătrân se însoară nebun trebuie să fie, la scurt timp pasiunea trece, și căința îl doboară).

Momente și arii celebre: Act 1 - Frumoasă ca un înger nou născut ! Ușor plutește pe pământ ! Proaspătă ca o floare de liliac... (Malatesta), Ah, o flăcău nouă se aprinde în inima mea ...Da, simt că renasc ! (Don Pasquale), Putere și sclipire am destulă, și chiar în plus aș putea spune, iar tu, băiete, tu vei fi pe drumuri (Don Pasquale), Un cerșetor voi fi, acum că am pierdut-o pe adorata mea ! (Ernesto), Am și eu magica virtute, văd timpul și văd locurile, încântătoare știu să fiu (Norina), Am să plec din Roma , chiar astăzi, și cât de curând și din Europa. Adio, fii iubită ! (Norina), ...vărul meu iubitor va fi notarul ...iar pentru rest, vei ști tu ce să faci ...iar el va fi complet la mila noastră (Malatesta), Ascultă, și ți se va spune, tu trebuie să pari cât mai docilă (Malatesta) Act 2 - Am să caut o țară cât mai îndepărtată unde nimeni nu-mi știe durerea, apoi am să nutresc un singur gând, am să deplâng tot ce-am pierdut (Ernesto), Iată au sosit ! Iubire, oh, ție mă încredințez ! (Don Pasquale), Acum ieșită din pension ...e cam timidă, dar ai s-o modelezi tu, rând pe rând....(Malatesta), Eu nu cunosc așa ceva și nu am trebuință ...eu cos doar sau brodez și croșetez, cârpesc ciorapii ...timpul trece repede (Norina), De bunăvoie și nesilit de nimeni, căsătoria este legală, validată ...Bunurile mobile și imobile ...iubită mea soție, din acest moment va avea jumătate (Malatesta, Don Pasquale), Această Doamnă este mireasa, Sofronia, sora mea cea dragă, mândria mea ! (Malatesta), El va fi cavalerul meu ! (Norina), Să taci, bufonule ! Liniște, imediat ! Să taci ! Până acum am încercat cu vorbe blânde ...În casa asta eu voi fi stăpână ! (Norina), Tu ești un clovn, un împăiat ! Perfect adevărat, cu tine doar m-am însurat ! (Norina, Don Pasquale), Ești puținel prea încălzit, intradevăr, mergi la culcare, dragă Don Pasquale (Malatesta) Act 3 - Această casă te poate scoate din minți (Don Pasquale), Dragul meu bărbătel, nu mai fi tu așa de cumițel (Norina), Adorata mea Sofronia, Halloa ! Halloa ! În seara aceasta între orele nouă și zece voi fi în fundul grădinii (Don Pasquale), Micuța doamnă va învinge în final ...Se pare că nu pune prea mult preț pe el (Servitorii), Jumătate din venitul unui an pe pălării și fundițe ...și asta nu e totul. Citește ! (Don Pasquale), Așteaptă tu, micuța mea soție, curând eu răzbunat voi fi ...Oh, bietul om ! Doar despre răzbunare trângănește ! (Don Pasquale, Malatesta), Ce blândă este noaptea cea caldă de April (Ernesto), Vino și spune-mi că mă iubești, spune-mi iubire că ești a mea (Ernesto, Norina), Măine, în această casă va intra o nouă mireasă ...Mireasa cui ? ...A lui Ernesto, Norina ! (Malatesta, Norina), Și atuncea, mariajul meu ...a fost doar o glumă, o legătură fără nici o consecință (Don Pasquale, Malatesta), Am să iert totul. Să fi-ți fericiți, eu vă unesc ! Așa să vă păzească Dumnezeu ! (Don Pasquale), Cel ce bătrân se însoară nebun trebuie să fie, la scurt timp pasiunea trece, și căința îl doboară (Norina)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1931 Teatro alla Scala (Attilio Giuliani - Don Pasquale, Ines Alfani Tellini - Norina, Lorenzo Conati - Malatesta, Christy Solari - Ernesto), 1940 Metropolitan Opera (Salvatore Baccaloni - Don Pasquale, Bidu Sayo - Norina, Frank Valentino - Malatesta, Nino Martini - Ernesto), 1952 Staatoper Wien (Melchior Luise - Don Pasquale, Lina Aimaro - Norina, Scipio Colombo - Malatesta, Juan Oncina - Ernesto), 1952 Orchestra RAI Turin (Sesto Bruscatini - Don Pasquale, Alda Noni - Norina, Mario Borriello - Malatesta, Cesare Valletti - Ernesto), 1955 Teatro San Carlo Naples (Renato Capecchi - Don Pasquale, Bruna Rizzoli - Norina, Giuseppe Valdengo - Malatesta, Petre Munteanu - Ernesto), 1974 Chicago Lyric Opera (Wladimiro Granzaroli - Don Pasquale, Ileana Cotrubas - Norina, Vicente Sardinero - Malatesta, Alfredo Kraus - Ernesto), 1978 London Symphony Orchestra (Donald Gramm - Don Pasquale, Beverly Sills - Norina, Alan Titus - Malatesta, Alfredo Kraus - Ernesto), 1990 Lyon Opera (Gabriel Baquier - Don Pasquale, Barbara Hendricks - Norina, Gino Quilico - Malatesta, Luca Canonici - Ernesto), 1994 Teatro alla Scala (Ferruccio Furlanetto - Don Pasquale, Nuccia Focile - Norina, Lucio Gallo - Malatesta, Gregory Kunde - Ernesto), 2006 Zurich Opera (Ruggero Raimondi - Don Pasquale, Isabel Rey - Norina, Oliver Widmer - Malatesta, Juan Diego Florez - Ernesto), 2010 Metropolitan Opera (John del Carlo - Don Pasquale, Anna Netrebko- Norina, Mariusz Kwiecien - Malatesta, Matthew Polenzani - Ernesto)

87. Das Rheingold

Titlu: Aurul Rhinului (Das Rheingold, The Rhinegold)

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui brutar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curții Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Holländer (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walküre (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Aurul Rhinului este prima dintre cele patru drame muzicale ce formează un ciclu intitulat Inelul Nibelungilor. Richard Wagner a scris libretele celor patru opere în ordine inversă, dar a compus muzica în ordinea corectă, începând cu Aurul Rhinului în anul 1854. Au fost necesari douăzeci de ani de muncă până când întregul ciclu a fost finalizat într-un format acceptabil. Munca a început în anul 1848, când compozitorul și-a imaginat o poveste despre moartea lui Siegfried, eroul legendar al unui mit germanic. Apoi a continuat să dezvolte proiectul și a decis că moartea lui Siegfried trebuie să fie momentul culminat al unei întregi serii de drame muzicale pline de legende cavaleresti. Inițial compozitorul și-a propus să realizeze o operă având ca subiect viața Împăratului Romanilor Friedrich Barbarossa, eroul cruciat care și-a sfârșit viața într-un butoi cu vin. În timpul cercetărilor a găsit însă mai multe legături între dinastia Hofenstaufen și legenda Nibelungilor, rezultând astfel intriga întregului proiect. Titlul german poate fi citit atât ca "aurul râului Rhin", cât și ca "aurul regalității", lăsând astfel loc pentru interpretări diferite ale legendei. Principala sursă de inspirație pentru întregul ciclu a fost o serie de poeme și texte din secolele al XII-lea și al XIII-lea, din Islanda, cunoscute sub numele de Poeziile Edda. Toate personajele și firul poveștii se regăsesc în Edda, mai puțin cele trei nimfe ale Rhinului, o invenție pur Wagneriană. Cele trei nimfe stăpânesc inelul puterii, iar la sfârșitul ciclului inelul se întoarce la ele, unde așteaptă ridicarea unui nou erou. Partitura primei opere a fost finalizată în anul 1854, dar compozitorul nu a vrut să fie reprezentată înainte de finalizarea întregului ciclu. A fost însă presat de sponsorul și finanțatorul său, Regele Ludwig de Bavaria, astfel că opera a fost totuși prezentată în avans, după gusturile și plăcerea regelui.

Istoricul spectacolului: Premiera operii a avut loc la data de 22 Septembrie 1869 la Teatrul Național din Munchen, sub bagheta dirijorului Franz Wullner. Baritonul Karl Fischer a fost distribuit în rolul Alberich (regele Nibelungilor) iar baritonul August Kindermann a cântat rolul Wotan (regele zeilor). Criticile presei au oscilat între un dezastru artistic și un succes remarcabil, în timp ce reacția publicului s-a orientat cel mai mult asupra scenografiei și efectelor de scenă impresionante. Întregul ciclu a fost prezentat pentru prima dată la 13 August 1876, la Festivalul Bayreuth, după mai multe luni de pregătire asiduă. Pentru această producție tenorul Georg

Unger (celebru pentru rolul Siegfried) a fost distribuit în rolul lui Froh (zeul soarelui), baritonul Karl Hill a cântat rolul Alberich, bass baritonul Franz Betz a fost Wotan, iar surorile Marie și Lilli Lehmann împreună cu Minna Lammert au fost nimfele Rhinului. În audiență au fost: Regele Prusiei Wilhelm I de Hohenzollern, Împăratul Pedro II la Braziliei, numeroși reprezentanți ai familiilor regale și numeroși compozitori printre care: Tchaikovsky, Gounod, Bruckner, Grieg, Saint-Saens sau Franz Listt. Întregul ciclu a fost revitalizat la Festivalul Bayreuth douăzeci de ani mai târziu, în anul 1896. Între timp, alte producții Europene au fost puse în scenă la Viena (24 Ianuarie 1878), Leipzig (Aprilie 1878), Londra (Mai 1878), Budapesta (26 Ianuarie 1889). Premiera de la Metropolitan Opera din New York a avut loc în Ianuarie 1889, urmată apoi la 4 Martie 1889 de o punere în scenă a întregului ciclu. După anul 1896 opera a fost prezentată regulat în cadrul Festivalului Bayreuth, aproape în fiecare an. În secolul XX, spectacole remarcabile au fost înregistrate la: New York (1937, 1988), Viena (1948, 1958), Milano (1950), Bayreuth (1952, 1953, 1955, 1963, 1966, 1974, 1980, 1991, 2009), Hamburg (1952), Roma (1953), Londra (1959), Cologne (1962), Berlin (1967, 2013), Dresda (1983), Cleveland (1993), Stuttgart (2002), Barcelona (2004), Valencia (2007). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Das Rheingold s-a cântat pe scenele lumii de peste 1000 ori, în 317 producții diferite și a ocupat locul 47 în lista Operabase.

Roluri: Woglinde, Wellgunde, Flosshilde, nimfele Rhinului (soprano, mezzo soprano), Alberich, regele Nibelungilor (bass baritone), Wotan, regele zeilor (bass baritone), Fricka, soția lui (mezzo soprano), Freia, zeița tinereții (soprano), Fasolt și Fafner, giganți (baritone, bass), Froth, zeul soarelui (tenor), Donner, zeul tunetului (baritone), Loge, semi-zeul focului, Mime, fratele lui Alberich (tenor), Erda, zeița pământului (contralto)

Subiect: Bazată pe o veche saga Scandinavă, povestea are de toate: zei emfatici, nimfe și giganți, obiecte magice și vrăji, un rege, un semi-zeu ...și mult aur. Și acolo unde este aur, acolo este și Dracul. Furtul și crima au apărut după scurt timp, dar cu o mutare înțeleaptă, Wotan, regele zeilor, a reușit să aducă situația la un status quo. Totuși, pacea încă nu este deplină, deoarece nimfele Rhinului nu și-au recuperat aurul furat.

Preludiu și Scena 1 (Pe fundul râului Rhin, sub ape)

Nimfele Rhinului sunt la datorie (Cât de liniștit este rondul tău ? ...Liniștit în ce te privește ! ...Cu cerbicie păzim aurul adormit !). Alberich le observă un timp apoi le cheamă (Ce mândră și frumoasă strălucești tu în soare ! ...Fii iubita mea, tu preafrumoasă copilă !). Nimfele însă râd de el și se joacă de șoarecele și pisica (O, înțepătura din privirea ta și acele din barba ta, pe veci vreau să le simt !). Incitat, Alberich se zbate energic dar nu reușește să prindă nici una dintre ele (...plutind în jurul tău, cântând și dansând, cu bucurie te scufundăm spre patul tău de somn !). Învădită de jocul lor, Woglinde îi spune secretul lor (Doar cel ce jură dragostea să-și interzică, cel ce renunță la plăceri, acela doar puterea din inel o revendică). Instantaneu, Alberich neagă orice fel de iubire și începe să le urmărească cu ură (Mâna mea strălucirea o să vă smulgă, aurul din piatră eu am să-l storc, și-am să mă răzbun turnând un inel).

Scena 2 (Un spațiu deschis pe un vârf de munte)

Fricka îl trezește pe soțul ei Wotan (Onoarea bărbăției, fără de limite, pare din nou să renască acum !). Freia cere ajutorul lor (Ajută-mă soră ! Apără-mă frate ! De pe acel munte mă amenință Fasolt, el vine acum să mă ia). Fasolt apare și spune arătând spre castel (Acolo se vede ce am ridicat, strălucind luminos sub razele zilei: ca să intrați în el, plătiți-ne datoria !). Wotan încearcă să câștige timp (Cereți-mi orice altceva !). Donner, zeul tunetelor îl susține pe Wotan. Giganții se pregătesc de luptă pentru a-și primi răsplata când Loge apare cu vești (Negurosul Alberich al Nibelungilor ...tâlharul, a furat aurul Rhinului ...îl prețuiește acum ca pe cel mai de

preț bun, mai mult chiar decât grațiile femeilor). Donner și Wotan decid imediat (Vom fi cu toții sclavii lui, dacă nu ne vom lupta cu el pentru inel ...Inelul trebuie să-l câștig pentru mine !). Inelul nu poate fi câștigat însă decât blestemând dragostea, dar giganții se grăbesc să iasă în față (Ascultă, Wotan, cuvântul nostru, nu te grăbi ! Putem să o eliberăm pe Freia ...pentru noi, niște giganți neciopliți, aurul grosolan al Nibelungilor va fi de ajuns). Wotan se prefacă a fi nemulțumit de ofertă (De dragul vostru să mă lupt cu Nibelungii ? ...Insolenți și lacomi, v-a făcut datoria mea, măi întunecaților !). În loc de răspuns giganții au înfășcat-o pe Freia, și nu va putea fi eliberată decât dacă recompensa se plătește înainte de lăsatul serii. Lui Wotan nu i-a mai rămas nici o opțiune (Ridică-te Loge ! Coboară cu mine ! La Nibelungi trebuie să mergem de grabă, eu trebuie să câștig aurul lor). Freia, cea frumoasă, trebuie să fie răscumpărată.

Scena 3 (La Nibelungi)

Alberich examinează ultimul obiect din metal produs de fratele lui Mime (Totul a fost turnat așa cum am cerut, finisat și lustruit). Făcând uz de coiful său magic Tarnhelm, Alberich continuă să-l admonesteze pe fratele lui (Hoho ! Hoho ! Toți Nibelungii se închină în fața lui Alberich ! Pretutindeni el păzește și apără, pacea și liniștea au dispărut). După plecarea lui Alberich, apar Wotan și Loge. Mime li se confesează (...doar pentru el muncim tot timpul ...să topim toată prada, să turnăm aurul lui). Alberich apare biciuindu-i pe Nibelungi ca să adune mai mult aur (Popor indolent ! Aduceți toată comoara ...să tremurați de frică, voi cete învinse ! Toți se supun celui ce poartă inelul !). Când Wotan se apropie, însoțit de Loge, Alberich este indolent (Împinși de invidie a-ți venit, asemenea oaspeți galanți, cedeți-mă că văzut-am destui !). Întrebat dacă este pregătit să-și apere comorile, Alberich le răspunde că poate să-și folosească coiful magic pentru a se transforma în orice, după bunul plac. Provocat să demonstreze, Alberich se transformă într-un dragon (Dragon fioros, zboară ca vântul și încolăcește-te aici !). Loge pretinde că este profund înfricoșat și îl întreabă cu voce tremurândă (...oare poți tu să te transformi și într-o făptură mică și slabă ?). Mândru de puterea lui, Alberich se transformă într-un brodac târâtor. Imediat, Wotan îl calcă cu piciorul, iar Loge îi smulge coiful de pe cap, astfel că Alberich revine la forma sa normală. Amândoi îl înșfacă pe prizonier și îl leagă cu o frânghie.

Scena 4 (Un spațiu deschis pe un vârf de munte)

Cu lumea întreagă la picioare, Alberich află că poate fi răscumpărat doar pentru întreaga sa comoară de aur sculipitor (Tâlhari infami ! ...slăbiți frânghia, lăsați-mă să plec ...Măcar dacă aș păstra inelul, aș putea să vă dau toată comoara). Atingând inelul, Alberich îi invocă pe Nibelungi să aducă întreaga comoară pe vârful muntelui. Loge adaugă și coiful magic, apoi Wotan îi cere lui Alberich inelul (La nimfe grăbește-te tu, întreabă-le dacă de bunăvoie ți-au dat ție tot aurul lor). Alberich cedează inelul iar Wotan îl eliberează. Alberich răspunde cu un blestem (Prin blestem a ajuns la mine, blestemat să fie acest inel ! ...Bogăția lui nu va mulțumi pe nimeni ... doar moarte va semăna în calea lui !). Giganții apar încadrând-o pe Freia. Wotan plătește ca recompensă greutatea ei în aur, apoi adaugă și coiful magic, iar în final adaugă și inelul, dar numai după ce intervine și Erda, mama pământului (Generozitatea ta va îndepărta zilele negre, ascultă sfatul meu și cedează inelul !). Giganții o eliberează pe Freia, apoi încep să se lupte pentru inel, iar Fasolt este ucis în timp ce zeii asistă îngroziți. Wotan trage concluzia (Îngrozitor acum, blestemul și-a arătat puterea !). Cu o lovitură de baros, Donner adună toți norii negri (Heda ! Heda ! Hedo ! La mine, toată ceața ! Voi norilor, la mine ! Stăpânul vostru, Donner, vă cheamă la el !). Wotan se întoarce spre soția lui (Urmează-mă nevastă ! Să mergem în Valhala !). Fără să fie văzute, din vale, se aud vocile nimfelor Rhinului (Aur al Rhinului ! Aur al Rhinului ! ...O dă-ne nouă iarăși gloria ta ...O, strălucească din nou în adâncuri comoara ta ...falși și mârșavi sunt toți cei ce privesc de deasupra !).

Momente și arii celebre: Scene 1 - Cât de liniștit este rondul tău ? ...Liniștit în ce te privește ! ...Cu cerbicie păzim aurul adormit ! (nimfele Rhinului), Ce mândră și frumoasă strălucești tu în soare ! ...Fii iubita mea, tu preafrumoasă copilă ! (Alberich), O, înțepătura din privirea ta și acele din barba ta, pe veci vreau să le simt ! (Flosshilde), ...plutind în jurul tău, cântând și dansând, cu bucurie te scufundăm spre patul tău de somn ! (nimfele Rhinului), Doar cel ce jură dragostea să-și interzică, cel ce renunță la plăceri, acela doar puterea din inel o revendică (Woglinde), Mâna mea strălucirea o să vă smulgă, aurul din piatră eu am să-l storc, și-am să mă răzbun turnând un inel (Alberich) Scene 2 - Onoarea bărbăției, fără de limite, pare din nou să renască acum ! (Fricka), Ajută-mă soră ! Apără-mă frate ! De pe acel munte mă amenință Fasolt, el vine acum să mă ia (Freia), Acolo se vede ce am ridicat, strălucind luminos sub razele zilei: ca să intrați în el, plătiți-ne datoria !! (Fasolt), Cereți-mi orice altceva (Wotan), Negurosul Alberich al Nibelungilor ...tâlharul, a furat aurul Rhinului ...îl prețuiește acum ca pe cel mai de preț bun, mai mult chiar decât grațiile femeilor (Loge), Vom fi cu toții sclavii lui, dacă nu ne vom lupta cu el pentru inel ...Inelul trebuie să-l câștig pentru mine ! (Donner, Wotan), Ascultă, Wotan, cuvântul nostru, nu te grăbi ! Putem să o eliberăm pe Freia ...pentru noi, niște giganți neciopliți, aurul

grosolan al Nibelungilor va fi de ajuns (Fafner), De dragul vostru să mă lupt cu Nibelungii ? ...Insolenți și lacomi, v-a făcut datoria mea, măi întunecaților ! (Wotan), Ridică-te Loge ! Coboară cu mine ! La Nibelungi trebuie să mergem de grabă, eu trebuie să câștig aurul lor (Wotan) Scene 3 - Totul a fost turnat așa cum am cerut, finisat și lustruit (Alberich), Hoho ! Hoho ! Toți Nibelungii se închină în fața lui Alberich ! Pretutindeni el păzește și apără, pacea și liniștea au dispărut (Alberich), ...doar pentru el muncim tot timpul ...să topim toată prada, să turnăm aurul lui (Mime), Popor indolent ! Aduceți toată comoara ...să tremurați de frică, voi cete învinse ! Toți se supun celui ce poartă inelul ! (Alberich), Împinși de invidie a-ți venit, asemenea oaspeți galanți, cedeți-mă că văzut-am destui ! (Alberich), Dragon fioros, zboară ca vântul și încolăcește-te aici ! (Alberich), ...oare poți tu să te transformi și într-o făptură mică și slabă ? (Loge) Scene 4 - Tâlhari infami ! ...slăbiți frînghia, lăsați-mă să plec ...Măcar dacă aş păstra inelul, aş putea să vă dau toată comoara (Alberich), La nimfe grăbește-te tu, întreabă-le dacă de bunăvoie ți-au dat ție tot aurul lor (Wotan), Prin blestem a ajuns la mine, blestemat să fie acest inel ! ...Bogăția lui nu va mulțumi pe nimeni ... doar moarte va semăna în calea lui ! (Alberich), Generozitatea ta va îndepărta zilele negre, ascultă sfatul meu și cedează inelul ! (Erda), Îngrozitor acum, blestemul și-a arătat puterea ! (Wotan), Heda ! Heda ! Hedo ! La mine, toată ceața ! Voi norilor, la mine ! Stăpânul vostru, Donner, vă cheamă la el ! (Donner), Urmează-mă nevastă ! Să mergem în Valhala ! (Wotan), Aur al Rhinului ! Aur al Rhinului ! ...O dă-ne nouă iarăși gloria ta ...O, strălucească din nou în adâncuri comoara ta ...falși și mârșavi sunt toți cei ce privesc de deasupra ! (nimfele Rhinului)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1937 Metropolitan Opera, New York (Eduard Habich - Alberich, Freidrich Schorr - Wotan, Karin Branzell - Fricka, Dorothee Manski - Freia, Hans Clemens - Froh), 1952 Bayreuth Festival (Gustav Neidlinger - Alberich, Ferdinand Franz - Wotan, Elisabeth Hongen - Fricka, Walburga Wegner - Freia, Gunther Treptow - Froh), 1957 Royal Opera House, London (Otakar Kraus - Alberich, Hans Hotter - Wotan, Georgine von Milinkovic - Fricka, Elisabeth Lindermeier - Freia, Erich Witte - Froh), 1958 Vienna Philharmonic (Gustav Neidlinger - Alberich, George London - Wotan, Kirsten Flagstad - Fricka, Claire Watson - Freia, Waldemar Kmentt - Froh), 1983 Staatskapelle Dresden (Siegmund Nimsgern - Alberich, Theo Adam - Wotan, Yvonne Minton - Fricka, Marita Napier - Freia, Eberhard Buchner - Froh), 2002 Staatoper Stuttgart (Esa Ruuttunen - Alberich, Wolfgang Probst - Wotan, Michaela Schuster - Fricka, Helga Ros- Freia, Bernhard Schneider - Froh), 2009 Bayreuth Festival (Andrew Shore - Alberich, Albert Dohmen - Wotan, Michelle Breet - Fricka, Edith Haller - Freia, Clemens Biber - Froh), 2013 Berlin Radio (Jochen Schmeckenbecher - Alberich, Tomasz Konieczny - Wotan, Iris Vermillion - Fricka, Ricarda Merbeth - Freia, Kor-Jan Dusseljee - Froh)

[Înapoi la cuprins](#)

88. Die Walkure

Titlu: Valkyriile (Die Walkure, The Valkyrie)

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui butar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curții Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor

fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Holländer (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walkure (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Pentru cea de a doua dintre cele patru drame care constituie Inelul Nibelungilor, Richard Wagner a terminat libretul în Iunie 1852 și a finalizat partitura până la sfârșitul lui Martie 1856. Subiectul are la bază legenda islandeză denumită Volsunga Saga, o relatare poetică a declinului clanului Volsung. Părinții lui Valsung erau regele și regina din Hunaland, el fiind și strănepot al zeului Odin. După ce a fost proclamat rege, s-a căsătorit cu Hljod, din neamul giganților, și au avut împreună zece băieți și o fată pe nume Signy. Cel mai curajos dintre băieți, pe nume Sigmund, a fost cel care a câștigat dreptul să păstreze sabia lui Odin. Signy a fost cerută în căsătorie de Siggeir, regele Geților, dar noul cumnat a fost gelos pe sabia lui Sigmund și a jurat să se răzbune. Trei luni mai târziu, Volsung și băieții lui au navigat spre țara lui Siggeir unde au fost capturați și apoi uciși, cu excepția lui Sigmund. În această versiune a legendei, Signy se îndrăgostește de fratele ei Sigmund, fapt ce atrage mânia zeilor și condamnarea la moarte a lui Sigmund. Signy și copilul ei nenăscut sunt salvați de Brunhilda, fiica lui Wotan, pentru a fi la rândul ei pedepsită. Valkyriile sunt fiicele lui Wotan, a căror sarcină este să ridice toți eroii căzuți în luptă și să-i conducă în Valhalla. Richard Wagner a redenumit toate caracterele iar o parte din povestire este invenția sa. În tradiția Germanică, termenul de frate și soră se referă și la compatriot sau prieten (bruderschaft), așa cum în tradiția Britanică toți nobilii se referă unul la celălalt cu apelativul de verișor (cousin). Tradiția mai spune și ca germanii să nu se căsătorească decât între ei. Ciclul Nibelungilor include 36 de leitmotive, printre care și celebrul motiv al Valkyriilor.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la 26 Iunie 1870, la Konigliches Hoftheater din Munchen, sub bagheta dirijorului Franz Wullner. Heinrich și Therese Vogl au fost distribuiți în rolurile Siegmund și Sieglinde, iar baritonul August Kindermann a cântat rolul lui Wotan. Soprana Sophie Stehle a fost cea care a cântat rolul Brunhildei. La premieră au fost prezenți muzicieni celebri, printre care List, Brahms sau Saint-Saens. Pentru premiera întregului ciclu de la Festivalul Bayreuth din 14 August 1876, Richard Wagner s-a implicat personal pentru repetițiile ce au durat luni de zile și a demonstrat personal cum dorește să fie cântat fiecare rol. Hans Richter a dirijat spectacolul, pentru tenorul Albert Neimann și soprana Josephine Schefsky în rolurile Siegmund și Sieglinde, respectiv Franz Betz în rolul lui Wotan. În rolul Brunhildei a fost distribuită soprana Amalie Materna, adusă special din Austria. În anul următor a avut loc premiera de la New York, la Academia de Muzică, la data de 2 Aprilie 1877, urmată opt ani mai târziu de premiera pe scena de la Metropolitan Opera. La Viena premiera a fost tot în anul 1877, iar la Rotterdam în anul 1878. La Londra, întregul ciclu s-a cântat pentru prima dată la 6 Mai 1882 pe scena de la Her Majesty's Theatre, sub bagheta dirijorului Anton Seidl. Apoi au urmat numeroase alte premiere în Europa: Bruseles (1883), Veneția (1883), Strasbourg (1883), Budapesta (1883), Praga (1885), St. Petersburg (1889), Copenhaga (1891), Stockholm (1895). În afara Europei spectacole remeracabile au fost puse în scenă în: Mexic (1891), Argentina (1899), Australia (1907), Africa de Sud (1912), Brazil (1913). În secolul XX cele mai bune spectacole au fost înregistrate la: Viena (1935, 1954, 1965, 2011), New York (1940, 1941, 1944, 1987), Milano (1950), Geneva (1951), Bayreuth (1953, 1954, 1955, 1967, 1980, 1992, 2009), Roma (1953), Londra (1957, 1961), Berlin (1966, 2013), Dresda (1981), Munchen (1988, 1989), Cleveland (1992), Stuttgart (2003), Barcelona (2004), Adelaide (2004), Saint Petersburg (2013), Seattle (2014). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Valkyriile s-au cântat în întreaga lume de 960 ori, în 312 producții diferite și a ocupat locul 52 în lista Operabase.

Roluri: Siegmund, fiul muritor al lui Wotan (tenor), Sieglinde, asemănătoare cu sora lui geamănă (soprano), Hunding, soțul lui Sieglinde (bass), Wotan, regele zeilor (bass baritone), Brunhilde, o Valkyrie (soprano), Fricka, soția lui Wotan (soparano), Gerhilde, Ortlinde, Waltraute, Schwerleite, Helmwig, Siegrune, Grimgerde, Rossweisse, celelalte Valkyrii (soprano sau mezzo soprano)

Subiect: Povestea este o versiune Nordică pentru celebra Răpire din Serai, condimentată însă cu numeroase mituri Scandinave. Un tânăr muritor s-a îndrăgostit de o femeie măritată și a răpit-o cu speranța unei vieți fericite. Zeii însă nu pot să tolereze astfel de fapte. Soțul încornorat a cerut răzbunare, iar Wotan a folosit lancea de partea lui. Impresionată de puterea dragostei, Brunhilda, una dintre Valkyrii, s-a ridicat împotriva tatălui ei. Drept pedeapsă a fost condamnată la viață de muritoare, pentru ca să simtă puterea dragostei pe pielea ei.

Act 1 (O casă din lemn construită în jurul unui frasin)

Extenuat Siegmund intră în casă și adoarme. Sieglinde îl găsește (Un străin aici ? ...Puternic este, mi se pare mie, și totuși este foarte obosit). Când se trezește, Siegmund se pregătește să plece, dar Sieglinde îl roagă să mai rămână (Cine te urmărește, de ce vrei să pleci ? ...Nenorocul mă urmărește oriunde merg ...aici nenorocul este la el acasă). Scena 2 - Hunding apare, înarmat cu scut și lance. Sieglinde îi explică (...nevoia l-a adus la noi ...eu l-am primit ca oaspete !). Hunding este de acord, surprins însă ce mult se aseamănă cei doi (...tu cu sfințenie păzești casa mea ...cum seamănă cu o femeie. Luciri de șarpe veninos sclipesc în ochii lui). Întrebat despre numele său, Siegmund povestește (Lup îi spuneam tatălui meu, dar nu m-am născut singur ci am o soră geamănă am avut, însă curând și mama și fata au murit). Apoi continuă (Am fost însă rupt de lângă tatăl meu ...nenorocul mi-a ieșit în cale ... Tot ce-am crezut eu că e bine alții cred că e rău, ce mie îmi pare diavolesc, alții numesc binefacere). Întrebat despre faptele de arme, Siegmund își amintește (O fată tristă mi-a cerut ajutor ...bucuros am sărit împotriva răului ...împotriva mea au jurat însă răzbunare ...până când lancea și scutul mi-au căzut din mână). Hunding a fost unul dintre acei răzbuțători care l-au dezarmat și acum decide astfel (Astăzi ești încă oaspetele meu, Lupule ...dar mâine te aștept să te aperi cu o armă validă). Scena 3 - Rămas singur Siegmund este lipsit de apărare. Sieglinde apare în cămașă albă de noapte, dorind să-l salveze. Îi spune povestea sabiei ce se vede înfiptă în frasin până la plăsele (...nimeni nu a reușit să o câștige ...Oare am să găsesc în tine acel prieten venit de departe la cea mai tristă dintre soții). Siegmund o îmbrățișează cu ardoare. Amândoi schimbă cuvinte de iubire (...salutați bucuroși îndrăgostiții pereche, iubirea și primăvara totuna sunt ...O lasă-mă mai aproape de tine, strânge-mă tare la piept ca să vezi mai bine lumina cea sfântă). Încurajat de ea, cu efort, Siegmund reușește să scoată sabia din trunchi (Pentru tine a fost sabia înfiptă Siegmund, așa am să-ți spun eu ! ...Siegmund să-mi spui pentru că Siegmund eu sunt ! Ești martor că sabia eu o ridic fără frică !). Cei doi se îmbrățișează cu fervoare și pasiune (Sieglinde eu sunt, de mult te aștept, propria ta soră geamănă tu prin sabie ai învins ! ...Frate și soră să fim, numele Walsung prin noi să înflorească mereu !).

Act 2 (Un loc sălbatec și stâncos)

Wotan o invocă pe Brunhilde să sară în apărarea fratelui ei vitreg (Brunhilde, la ceartă aleargă pe Wlasung să-l aperi în luptă !). Brunhilde răspunde (La o astfel de sfadă eu nu am plăcere, dulci îmi sunt însă luptele dintre bărbați). Fricka apare și vorbește în numele lui Hunding (...spre răzbunare el a chemat numele meu ...Am jurat să pedepsesc această pereche infamă). Wotan însă nu este sensibil la cererea ei (Eu nu domnesc acolo unde domnește iubirea). Fricka se enervează (Ce-ți spun eu ție despre căsătorie și legăminte când tu însuși chiar primul le-ai profanat ...Sfârșește-ți atunci lucrarea ! ...Strivește-l pe cel înșelat !). Fricka insistă că Siegmund nu trebuie apărat de răzbuțător și până la urmă Wotan jură să-l pedepsească. Scena 2 - Invocat de Brunhilda, Wotan îi spune povestea Inelului Nibelungilor, apoi cum apoi Erda l-a binecuvântat cu cele nouă fete, Valkyriile, cele care au umplut Valhalla de eroi. Acum Valhalla este în pericol (...singur acela, cel care iubirea reneagă, poate să folosească runele de pe inel, spre a zeilor noștri eternă rușine). Acum inelul este păzit de gigantul Fafner, iar Wotan a jurat să nu se lupte cu el. Însă de când a atins inelul, Wotan a fost atins de blestem (Tot ceea

ce iubesc eu trebuie să pierd, să ucid ceea ce prețuiesc cel mai mult). Wotan o roagă acum pe Brunhilda să-l ajute pe Hunding, împotriva lui Siegmund, dar Brunhilde nu vrea să accepte porunca (Îl lovești pe Siegmund ! Asta să fie a Valkyriilor faptă ! ...Durere ! pentru Walsung ! Cu mișelie vrei să-l scufunzi pe cel drept, spre cele mai negre tristeți !). Scena 3 - Lângă o trecătoare stâncoasă, Siegmund și Sieglinde fac un popas (Mai departe ! Mai departe ! ...Nu mergem mai departe ! Odihnește-te acum, nu mai spune nici un cuvânt). Scena 4 - Brunhilde apare în fața lui Siegmund (Condamnat la moarte este cel ce mă vede ...spre Valhalla vino cu mine). Sieglinde nu a fost invitată așa că Siegmund o refuză (Atunci salută tu Valhalla pentru mine, salută-l pe Wotan ...Eu cu tine nu merg !). Brunhilde insistă că moartea lui a fost decretată, dar el continuă să refuze eterna binecuvântare (Dacă trebuie să cad, nu vreau să merg în Valhalla: mai bine în Iad eu am să merg !). Impresionată de hotărârea lui, Brunhilda se retrage. Scena 5 - Hunding apare și începe lupta (Stai pe loc și te luptă, altfel asmut copoi pe tine ! ...Fără frică eu sabia am tras și curând tu vârful ei ai să-l guști !). Brunhilde îl apără pe Siegmund de lancea lui Hunding, dar apare Wotan și-l lovește cu lancea lui. Siegmund cade mort în timp ce Brunhilda o înșfacă pe Sieglinde și dispare cu ea.

Act 3 (Pe vârful stâncos al unui munte)

Valkyriile se întrâmpină cu urale una pe alta (Hojotoho ! Hojotoho ! Heiha ! Heiha !). Brunhilde apare și ea urmată de Sieglinde (Apărați-mă, ajutați-mă la mare nevoie ! ...Zeul războiului vine și el !). Surorile ei sunt alarmate (Ce nebunie te-a împins la astfel de fapte ? Pierdut-o ! Brunhilde, ești pierdută !). Sieglinde la rândul ei nu dorește să fie salvată (Departa de Siegmund ...mai bine înfige-ți sabia în inima mea !). Brunhilde o învață însă să fugă în pădurea unde Fafner păzește inelul Nibelungilor (...de mânia lui Wotan în pădure ai adăpost: tatăl nostru se teme și se rușinează de acel loc). Brunhilde îi mai dă și fragmentele rupte ale sabiei lui Siegmund (...cel care din nou va roti sabia aceasta, de la mine să primească numele său- Siegfried). După plecarea lui Sieglinde, apare Wotan. Scena 2 - Valkyriile o apără pe Brunhilde, dar Wotan este ferm (...împotriva mea a ridicat sabia de la mine primită !). Provocat de Brunhilde, Wotan pronunță sentința (Fecioară a dorințelor tu nu vei mai fi ...Nu am să te mai trimit din Valhalla ...cu eroi tu nu ai să-mi mai umpli palatul). În plus, Wotan o blestemă să fie în puterea primului bărbat care o va trezi din somn. Toate Valkyriile plâng (Revocă blestemul ! O tată ! Vrei tu ca fecioara să fie sclava unui bărbat ?). Wotan este neclintit (...neprihănită ei floare încet se va stinge, un singur bărbat va câștiga toate grațiile ei). Scena 3 - Rămasă singură cu Wotan, Brunhilde este fermă (Așa cum Fricka te-a înlănțuit pe tine spre interesul ei ...necinstit ai fost tu însuți față de tine). Wotan își ia rămas bun (...împreună noi doi nu vom mai șușoti niciodată ...fie ca zeii să nu te mai vadă nicicând !). Brunhilde își ia și ea rămas bun (Deci trebuie să plec din Valhalla, eu nu mai am parte din munca ta ...nu este chiar atât de nevrednic învingătorul !). Brunhilde ține să mai sublinieze ceva (Cea care de la tine a plecat, și-a salvat rasa ...Sieglinde poartă în pântec fructul cel sfânt). În timp ce Brunhilde speră că o va trezi cel mai neînfricat dintre eroi, Wotan se întristează (...trebuie să te părăsesc, cât de mult te-am iubit, tu delicioasă plăcere a ochilor mei ?). În final, o adoarme sărutând-o lung pe ochi (Și astfel zeul te părăsește, acesta-i sărutul de rămas bun !). Înainte de a pleca, o înconjoară pe Brunhilde cu un cerc de foc veșnic.

Momente și arii celebre: Act 1 - Un străin aici ? ...Puternic este, mi se pare mie, și totuși este foarte obosit (Sieglinde), Cine te urmărește, de ce vrei să pleci ? ...Nenorocul mă urmărește oriunde merg ...aici nenorocul este la el acasă (Siegmund, Sieglinde), ...nevoia l-a adus la noi ...eu l-am primit ca oaspete ! (Sieglinde), ...tu cu sfințenie păzești casa mea ...cum seamănă cu o femeie. Luciri de șarpe veninos sclipesc în ochii lui (Hunding), Lup îi spuneam tatălui meu, dar nu m-am născut singur ci am o soră geamănă am avut, însă curând și mama și fata au murit (Siegmund), Am fost însă rupt de lângă tatăl meu ...nenorocul mi-a ieșit în cale ... Tot ce-am crezut eu că e bine alții cred că e rău, ce mie îmi pare diavolesc, alții numesc binefacere (Siegmund), O fată tristă mi-a cerut ajutor ...bucuros am sărit împotriva răului ...împotriva mea au jurat însă răzbunare ...până când lancea și scutul mi-au căzut din mână (Siegmund), Astăzi ești încă oaspetele meu, Lupule ...dar mâine te aștept să te aperi cu o armă validă (Hunding), ...nimeni nu a reușit să o câștige ...Oare am să găsesc în tine acel prieten venit de departe la cea mai tristă dintre soții (Sieglinde), ...salutați bucuroși îndrăgostiții pereche, iubirea și primăvara totuna sunt ...O lasă-mă mai aproape de tine, strânge-mă tare la piept ca să vezi mai bine lumina cea sfântă (Siegmund, Sieglinde), Pentru tine a fost sabia înfipă ...Siegmund, așa am să-ți spun eu ! ...Siegmund să-mi spui pentru că Siegmund eu sunt ! Ești martor că sabia eu o ridic fără frică ! (Sieglinde, Siegmund), Sieglinde eu sunt, de mult te aștept, propria ta soră geamănă tu prin sabie ai învins ! ...Frate și soră să fim, numele Walsung prin noi să înflorească mereu ! (Sieglinde, Siegmund) Act 2 - Brunhilde, la ceartă aleargă pe Walsung să-l aperi în luptă ! (Wotan), La o astfel de sfadă eu nu am plăcere, dulci îmi sunt însă

luptele dintre bărbați (Brunhilde), ...spre răzbunare el a chemat numele meu ...Am jurat să pedepsesc această pereche infamă (Frika), Eu nu domnesc acolo unde domnește iubirea (Wotan), Ce-ți spun eu ție despre căsătorie și legăminte când tu însuși chiar primul le-ai profanat ...Sfârșește-ți atunci lucrarea ! ...Strivește-l pe cel înșelat ! (Fricka), ...singur acela, cel care iubirea reneagă, poate să folosească runele de pe inel, spre a zeilor noștri eternă rușine (Wotan), Tot ceea ce iubesc eu trebuie să pierd, să ucid ceea ce prețuiesc cel mai mult (Wotan), Îl lovești pe Siegmund ! Asta să fie a Valkyriilor faptă ! ...Durere ! pentru Walsung ! Cu mișelie vrei să-l scufunzi pe cel drept, spre cele mai negre tristeți ! (Wotan, Brunhilde), Mai departe ! Mai departe ! ...Nu mergem mai departe ! Odihnește-te acum, nu mai spune nici un cuvânt (Siegmund, Sieglinde), Condamnat la moarte este cel ce mă vede ...spre Valhalla vino cu mine (Brunhilde), Atunci salută tu Valhalla pentru mine, salută-l pe Wotan ...Eu cu tine nu merg ! (Siegmund), Dacă trebuie să cad, nu vreau să merg în Valhalla: mai bine în Iad eu am să merg ! (Siegmund), Stai pe loc și te luptă, altfel asmut copoi pe tine ! ...Fără frică eu sabia am tras și curând tu vârful ei ai să-l guști ! (Hunding, Siegmund) Act 3 - Hojotoho ! Hojotoho ! Heiha ! Heiha ! (Valkyriile), Apărați-mă, ajutați-mă la mare nevoie ! ...Zeul războiului vine și el ! (Brunhilde), Ce nebunie te-a împins la astfel de fapte ? Pierdut-o ! Brunhilde, ești pierdută ! (Valkyriile), Departe de Siegmund ...mai bine înfige-ți sabia în inima mea ! (Sieglinde), ...de mânia lui Wotan în pădure ai adăpost: tatăl nostru se teme și se rușinează de acel loc (Brunhilde), ...cel care din nou va roti sabia aceasta, de la mine să primească numele său- Siegfried (Brunhilde), ...împotriva mea a ridicat sabia de la mine primită ! (Wotan), Fecioară a dorințelor tu nu vei mai fi ...Nu am să te mai trimit din Valhalla ...cu eroi tu nu ai să-mi mai umpli palatul (Wotan), Revocă blestemul ! O tată ! Vrei tu ca fecioara să fie sclava unui bărbat ? (Valkyriile), ...neprihănită ei floare încet se va stinge, un singur bărbat va câștiga toate grațiile ei (Wotan), Așa cum Fricka te-a înlănțuit pe tine spre interesul ei ...necinstit ai fost tu însuși față de tine (Brunhilde), ...împreună noi doi nu vom mai șușoti niciodată ...fie ca zeii să nu te mai vadă nicidecum ! (Wotan), Deci trebuie să plec din Valhalla, eu nu mai am parte din munca ta ...nu este chiar atât de nevrede învingătorul ! (Brunhilde), Cea care de la tine a plecat, și-a salvat rasa ...Sieglinde poartă în pântec fructul cel sfânt (Brunhilde), ...trebuie să te părăsesc, cât de mult te-am iubit, tu delicioasă plăcere a ochilor mei ? (Wotan), Și astfel zeul te părăsește, acesta-i sărutul de rămas bun ! (Wotan).

Balet: În anul 1860, compozitorul Johan Peter Emilius Hartmann (1805-1900) a scris muzica pentru un spectacol complet de balet intitulat Valkyriile. În timpurile moderne acest spectacol însă nu a fost pus în scenă.

Discuri și înregistrări: 1935 Vienna Philharmonic (Lauritz Melchior - Siegmund, Lotte Lehmann - Sieglinde, Emmanuel List - Wotan), 1940 Metropolitan Opera, New York (Lauritz Melchior - Siegmund, Marjorie Lawrence - Sieglinde, Julius Hugen - Wotan, Kristen Flagstad - Brunhilde), 1950 Teatro alla Scala, Milan (Gunther Treptow - Siegmund, Hilde Konetzni - Sieglinde, Ferdinand Frantz - Wotan, Kristen Flagstad - Brunhilde), 1954 Bayreuth Festival (Max Lorenz - Siegmund, Martha Modl - Sieglinde, Hans Hotter - Wotan, Astrid Varnay - Brunhilde), 1966 Berlin Philharmonic (Jon Vickers - Siegmund, Gundula Janowitz - Sieglinde, Thomas Stewart - Wotan, Regine Crespin - Brunhilde), 1980 Bayreuth Festival (Peter Hofmann - Siegmund, Jeannine Altmeyer - Sieglinde, Donald McIntyre - Wotan, Gwyneth Jones - Brunhilde), 1989 Bavarian State Opera (Robert Schunk - Siegmund, Julia Varady - Sieglinde, Robert Hale - Wotan, Hildegard Behrens - Brunhilde), 2004 Adelaide Symphony Orchestra (Stuart Skelton - Siegmund, Deborah Riedel - Sieglinde, John Brocheler - Wotan, Lisa Gasteen - Brunhilde), 2013 Mariinsky Theatre Orchestra (Jonas Kaufmann - Siegmund, Anja Kampe - Sieglinde, Rene Pape - Wotan, Nina Stemme - Brunhilde), 2014 Seattle Symphony Orchestra (Stuart Skelton - Siegmund, Margaret Jane Wray - Sieglinde, Greer Grimsley - Wotan, Alwyn Mellor - Brunhilde)

[Înapoi la cuprins](#)

89. Siegfried

Titlu: Siegfried

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui butar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curtii Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Holländer (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walküre (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Libretul pentru Siegfried, cea de a treia dramă muzicală din Inelul Nibelungilor, a fost finalizat de Richard Wagner în anul 1852, având la bază o versiune mai veche intitulată Tinerețea lui Siegfried. Partitura s-a dovedit a fi mult mai dificilă, munca a început în anul 1856 și a fost finalizată abia în anul 1871. Povestea trebuia să completeze moartea lui Siegfried, cea din ultimă dramă din ciclu. După cum compozitorul amintește într-o scrisoare, subiectul a fost inspirat de un basm al Fraților Grimm intitulat "Povestea unui tânăr care a vrut să învețe ce este frica", dar și din povestea lui Sir Lancelot du Lac, unul dintre Cavalerii Mesei Rotunde. O parte dintre elementele libretului au fost derivate și din legendele despre Sigurd, eroul prezent atât în Legenda Nibelungilor cât și în Volsunga saga. Sigurd era eroul legendar, cel care a ucis dragonul și apoi a fost omorât. După cum spune legenda: "...nici un bărbat în viață, acum sau oricând, nu va putea egala puterea și curajul său, nici diferitele sale curtoazii, sau simplitatea și generozitatea sa, din care avea mai mult decât orice alt bărbat". Numele Siegfried este o combinație dintre cuvintele Sieg însemnând victorie și Friede însemnând pace, probabil cu semnificația de aducător de pace. Spre deosebire de alți eroi germanici, Siegfried nu poate fi identificat cu nici unul dintre personajele istorice, dar este destul de asemănător cu Sfântul Gheorghe, cel care a ucis balaurul, unul dintre martirii extrem de venerat de cavalerii cruciați. În anul 1863, textul celor patru librete a fost pentru prima dată publicat integral.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data 16 August 1876, la Festivalul Bayreuth, ca parte a întregului ciclu, sub bagheta dirijorului Hans Richter. Tenorul Georg Unger a cântat rolul lui Siegfried iar soprana Amalie Materna a fost Brunhilda, în timp ce bass baritonul Franz Betz a cântat rolul lui Wotan. Secvența premierelor a urmat apoi astfel: Viena (9 Noiembrie 1878), Londra (8 Mai 1882), Wrocław (Septembrie 1882), Amsterdam (5 Ianuarie 1883), Brussels (26 Ianuarie 1883), Basel (29 Martie 1883), Veneția (17 Aprilie 1883), Budapesta (26 Mai 1883), Praga (Ianuarie 1887), New York (9 Noiembrie 1887), Saint Petersburg (14 Martie 1889), Riga (28 Martie 1898), Rouen (17 Februarie 1900), Barcelona (15 Noiembrie 1900), Copenhaga (22 Aprilie 1905), Stockholm (11 Decembrie 1905), Lvov (21 Februarie 1907), Buenos Aires (29 August 1908), Monte Carlo (29 Ianuarie 1909), Lisabona (Februarie 1909), Edinburgh (3 Martie 1910), Johannesburg (1913), Rio de Janeiro (21 Septembrie 1922), București (1 Mai 1938), Zagreb (26 Mai 1938), Sofia (13 Noiembrie 1938), Athena (30 Noiembrie 1938). În secolul XX, spectacole memorabile au fost înregistrate la: Metropolitan Opera (1937), Vienna Opera (1949, 1962), Teatro alla Scala (1950), Bayreuth Festival (1953, 1955, 1965, 1966, 1992, 2009), RAI din Rome (1953, 1968), Royal Opera House (1957), Berlin Opera (1969, 2013), Staatskapelle Dresden (1982), Bavarian State Opera (1989), Staatsoper Stuttgart (2002), Gran Teatre del Liceu (2003). Până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Siegfried s-a cântat pe scenele lumii de 754 ori, în 245 de producții diferite și a ocupat locul 65 în lista Operabase.

Roluri: Siegfried (tenor), Brunhilde (soprano), Rătăcitorul, Wotan deghizat (bass baritone), Mime (tenor), Alberich (bass baritone), Fafner (bass), Erda (contralto), Pasărea Cântătoare (soprano)

Subiect: Din dragostea interzisă a lui Siegmund cu Sieglinde, s-a născut un erou, Siegfried. Ambii săi părinți fiind morți, copilul a fost crescut de Mime fierarul, fratele regelui Alberich. Tânăr, inocent și arțăgos, Siegfried este acum un tânăr băiat, la vârsta la care descoperă sabia și fricile bărbatului adult, inclusiv frica cea mai rea dintre toate, frica de fete. După ce îl ucide pe Fafner, gigantul, Siegfried intră în posesia inelului Nibelungilor, inutil pentru el cât timp el nu a jurat să renunțe la dragoste. Aventura lui continuă prin trezirea Valkyriei Brunhilda și descoperă astfel fiorul primei iubiri.

Act 1 (O cavernă săpată în stâncă cu o formațiune naturală în formă de forjă)

Mime ciocănește o sabie nouă (Cea mai puternică sabie făcută de mine ...lucrez pentru acest băiat insolent). Siegfried sosește și întreabă de sabie. În urma lui trage un urs, dar desface frânghia și îl eliberează (Astăzi a sosit ziua ca tu să fii liber). Sabia însă se rupe în bucăți atunci când Siegfried o lovește de nicovală (Tu numești sabie această sârmă meschină ?). Mime îi reproșează (Aceasta-i răsplata ce pentru iubire primesc ! ...te-am crescut de când tu erai doar un țănc). Siegfried este însă neiertător (Bestiile pădurii îmi sunt mie mai dragi ...mai mult le iubesc ca pe tine). Când Siegfried întreabă cine a fost mama sa, Mime îi răspunde (Eu sunt pentru tine și tată și mamă). Constrâns, până la urmă Mime mărturisește că mama lui a murit la naștere (Spre grija mea a lăsat ea copilul, cu bucurie eu ți-am dat adăpost). Mime nu-și mai amintește decât că o chema Sieglinde și că pe băiat l-a botezat Siegfried. Apoi Mime îi încredințează sabia ruptă rămasă de la tatăl lui, iar Siegfried devine entuziat (Și acum din aceste fragmente tu ai să-mi faci sabia ce mi se cuvine !). Scena 2 - Rătăcitorul intră în caverna lui Mime și-i oferă înțelepciunea sa, dar Mime este reticent (Am eu singur destulă înțelepciune ...așa că, înțeleptule, vezi-ți de drum). Pentru a-i demonstra cât este de înțelept, Wotan îi spune toată povestea Nibelungilor, cea a gigantilor și cea a zeilor. În schimb, Mime îi spune povestea lui Siegfried și cea a sabiei rupte denumită Nothung. De la Rătăcitor, Mime află cum poate fi sabia turnată din nou (Doar cel ce nu a smițit niciodată frica, sabia Nothung o va reface din nou). Scena 3 - Siegfried se întoarce și este nerăbdător să vadă sabia gata turnată. Fiind complet lipsit de orice frică, Siegfried este cel care trebuie să toarne sabia și se apucă imediat de lucru (Sunt deja la fel de bătrân ca pădurea și ca această cavernă, dar așa ceva eu până acum nu am mai văzut !). Când este terminată, sabia trebuie botezată (Nothung ! Nothung ! sabia cuceritoare ! ...Forja mugește ! Fierul lucește !). Mime își freacă mâinile mulțumit (Siegfried acum va ucide dragonul ...al meu va fi inelul și toată comoara). De data aceasta, când Siegfried încearcă sabia nicovala se rupe în două ca o bucată de unt.

Act 2 (O pădure deasă. Noaptea)

Alberich supraveghează peștera lui Fafner (Ce lumină licărește acolo ? ...Vine oare sfârșitul dragonului ? ... soarta lui Fafner se termină acum ?). Apare Rătăcitorul, dar Alberich este reticent să vorbească cu el (Vezi-ți de drum, hoțul nerușinat ! ...Ferește-te ! Toate dorințele tale îmi sunt cunoscute). Rătăcitorul îi răspunde (... ale tratatelor veșnice rune ...prin forță, voința ta mi s-a supus). Vorbind apoi despre inel și despre comoară, Rătăcitorul îl pomenește pe Siegfried (...el va învinge sau va cădea, el este singurul său stăpân ...doar prin eroi ajutorul meu vine). Rătăcitorul și apoi Alberich îl trezesc pe Fafner (Un prieten, aici, pericolul ți-l prevestește ...Adevăratul erou vine). Scena 2 - Siegfried și Mime intră în peștera lui Fafner (Aici am să învăț eu ce este frica ?). Rămas singur, Siegfried meditează (Eu nu sunt fiul lui Mime ! Inima mi se umple de bucurie). După ce

Siegfried suflă în cornul său de vânatoare, apare și Fafner (Am ieșit să beau apă, dar uite și cina !). După o scurtă luptă, Siegfried înfige sabia în inima lui Fafner. Gigantul mai rostește doar ultimele cuvinte (Fafner, ultimul dintre giganti, a căzut răpus de mâna unui băiat). Atins de sângele dragonului, Siegfried începe să audă Pasărea Cântătoare (Siegfried deține acum a Nibelungilor comoară ...dar dacă găsește și inelul, el va fi al lumii stăpân !). Scena 3 - Frații Mime și Alberich sosesc simultan la intrarea în peșteră (Nu te doresc, frate blestemat ! ...Spune-mi tu zdrențărosule, vrei aurul să mi-l răpești ?). În timp ce ei se ceartă, apare Siegfried cu inelul pe mână și cu coiful Tarnhelm, iar Pasărea Cântătoare îl previne (Acum trebuie Siegfried să asculte trădătoarea limbă a lui Mime !). Când se întâlnesc, Mime îi spune cu tandrețe (Pe tine și tot neamul tău eu din inimă v-am urât ...doar aurul prin tine am vrut să-l obțin ...acum e timpul ca viața să-mi dai). Siegfried este intrigat, dar Mime îi oferă o băutură otrăvită. În loc să bea, Siegfried îl doboară cu sabia și îl omoară pe loc. Apoi, Siegfried trage dragonul la intrarea în peșteră, să păzească comoara și meditează cu tristețe (Atât sunt de singur, nu am frate nici soră, mama mea a murit, la fel tatăl meu, fiul lor nu i-a văzut niciodată). Pasărea Cântătoare este însă promptă să-l consoleze (Eu știu pentru el o glorioasă mireasă, pe creste stâncoase ea doarme în veci ...în plină tristețe, despre iubire, cu bucurie eu cânt). Pasărea zboară apoi într-o anumită direcție, iar Siegfried o urmează.

Act 3 (Un loc săbatic la poale de munte. Noaptea pe furtună. / În vârful unui munte stâncos)

Rătăcitorul se apropie de peștera zeiței Erda (Cu cântec eu te trezesc, vino răspunde-mi, înțelepciunea ta adormită eu o trezesc). Erda îi spune să o consulte pe Brunhilda, zeița înțelepciunii, dar Rătăcitorul îi răspunde (Al Războiului tată spre somn veșnic ochii ei i-a închis). Auzind asemenea faptă, Erda este revoltată (Nu mă mai ține aici ! Somnul din nou îmi învâluie mintea !). Rătăcitorul insistă însă (...inelul Nibelungilor un băiat îl are acum ...eroul pe Brunhilda vrea acum să o trezească, atunci a ta fiică va avea prin cine întreaga lume să o supună). Erda adoarme din nou. Scena 2 - Siegfried se apropie de peșteră. Întrebat despre destinație, Siegfried îi răspunde Rătăcitorului (O Pasăre Cântătoare este cea care mi-a dat sfatul cel bun). În timp ce-l examinează Siegfried observă (De ce porți tu oare această căciulă monstruoasă ? ...Și sub ea văd că-ți lipsește un ochi !). Rătăcitorul îi răspunde (Mult timp am iubit eu a ta rasă radiantă, spre furia mea însă nevrednic ea a scăzut). Întrebat despre fecioara împietrită, Rătăcitorul îi răspunde arătând spre vârful muntelui (...cel care o trezește și o cucerește, neputincios mă va face pe mine, pe veci). Rătăcitorul încearcă să-l oprească, dar Siegfried îi rupe lancea în două și începe să urce pe munte. Scena 3 - După ce găsește o statuie îmbrăcată în armură, Siegfried îi îndepărtează coiful și platoșa pentru a exclama cu uimire (Ăsta nu e bărbat ! ...Cum să trezesc eu fecioara, pleoapele să o văd deschizând ...o femeie se ascunde aicea și eu deja am început să mă tem !). Tremurând de simțăminte necunoscute, Siegfried o sărută pe buze iar Brunhilde deschide ochii (Te salut Soare ! ...Ce mult am dormit, sunt trează acum, spune-mi ce erou a trezit-o pe fată ?). Brunhilde se bucură să-și regăsească armăsarul și armele (Văd aici și pe Grane, sacrul meu bidiviu ...Văd aici scutul și armele mele). Siegfried îi răspunde cu sinceritate (O glorioasă fecioară inima mea a cucerit ...Vin la tine fecioară, fără scut, fără coif). Apoi începe să-i facă o declarație de dragoste (Te iubesc, mă iubești oare și tu ! Simt că nu-mi mai aparțin: oh ! vrei tu să fi a mea ! ...Fii a mea ! Fii a mea ! Fii a mea !). Brunhilde îi răspunde (A ta pe veci voi fi !). Cei doi se îmbrățișează impetuos. Brunhilde exclamă (Adio, Valhala tu ce lumii dai viață ! ...Acum pentru mine lucește doar a lui Siegfried stea ...averea mea și lumea mea, el e totul pentru mine). Iar Siegfried răspunde (Brunhilde trăiește, Brunhilde râde ...a mea ea este în veci, averea mea și lumea mea, ea e totul pentru mine).

Momente și arii celebre: Cea mai puternică sabie făcută de mine ...lucrez pentru acest băiat insolent (Mime), Astăzi a sosit ziua ca tu să fii liber (Siegfried), Tu numești sabie această sarmă meschină ? (Siegfried), Această-i răsplata ce pentru iubire primesc ! ...te-am crescut de când tu erai doar un țănc (Mime), Bestiile pădurii îmi sunt mie mai dragi ...mai mult le iubesc ca pe tine (Siegfried), Eu sunt pentru tine și tată și mamă (Mime), Spre grija mea a lăsat ea copilul, cu bucurie eu ți-am dat adăpost (Mime), Și acum din aceste fragmente tu ai să-mi faci sabia ce mi se cuvine ! (Siegfried), Am eu singur destulă înțelepciune ...așa că, înțeleptule, vezi-ți de drum (Mime), Doar cel ce nu a smițit niciodată frica, sabia Nothung o va reface din nou (Rătăcitorul), Sunt deja la fel de bătrân ca pădurea și ca această cavernă, dar așa ceva eu până acuma nu am mai văzut ! (Mime), Nothung ! Nothung ! sabia cuceritoare ! ...Forja mugește ! Fierul lucește ! (Siegfried), Siegfried acum va ucide dragonul ...al meu va fi inelul și toată comoara (Mime). Act 2 - Ce lumină licărește acolo ? ...Vine oare sfârșitul dragonului ? ... soarta lui Fafner se termină acum ? (Alberich), Vezi-ți de drum, hoțul nerușinat ! ...Ferește-te ! Toate dorințele tale îmi sunt cunoscute (Alberich), ... ale tratatelor veșnice rune ...prin forță, voința ta mi s-a supus (Rătăcitorul), ...el va învinge sau va cădea, el este singurul său stăpân ...doar prin eroi

ajutorul meu vine (Rătăcitorul), Un prieten, aici, pericolul ți-l prevestește ...Adevăratul erou vine (Rătăcitorul, Alberich), Aici am să învăț eu ce este frica ? (Siegfried), Eu nu sunt fiul lui Mime ! Inima mi se umple de bucurie (Siegfried), Am ieșit să beau apă, dar uite și cina ! (Fafner), Fafner, ultimul dintre giganți, a căzut răpus de mâna unui băiat (Fafner), Siegfried deține acum a Nibelungilor comoară ...dar dacă găsește și inelul, el va fi al lumii stăpân ! (Pasărea Cântătoare), Nu te doresc, frate blestemat ! ...Spune-mi tu zdrențărosule, vrei aurul să mi-l răpești ? (Mime, Alberich), Acum trebuie Siegfried să asculte trădătoarea limbă a lui Mime ! (Pasărea Cântătoare), Pe tine și tot neamul tău eu din inimă v-am urât ...doar aurul prin tine am vrut să-l obțin ...acum e timpul ca viața să-mi dai (Mime), Atât sunt de singur, nu am frate nici soră, mama mea a murit, la fel tatăl meu, fiul lor nu i-a văzut niciodată (Siegfried), Eu știu pentru el o glorioasă mireasă, pe creste stâncoase ea doarme în veci ...în plină tristețe, despre iubire, cu bucurie eu cânt (Pasărea Cântătoare) Act 3 - Cu cântec eu te trezesc, vino răspunde-mi, înțelepciunea ta adormită eu o trezesc (Rătăcitorul), Al Războiului tată spre somn veșnic ochii ei i-a închis (Rătăcitorul), Nu mă mai ține aici ! Somnul din nou îmi învăluie mintea ! (Erda), ...inelul Nibelungilor un băiat îl are acum ...eroul pe Brunhilda vrea acum să o trezească, atunci a ta fiică va avea prin cine întreaga lume să o supună (Rătăcitorul), O Pasăre Cântătoare este cea care mi-a dat sfatul cel bun (Siegfried), De ce porți tu oare această căciulă monstruoasă ? ...Și sub ea văd că-ți lipsește un ochi ! (Siegfried), Mult timp am iubit eu a ta rasă radiantă, spre furia mea însă nevrednic ea a scăzut (Rătăcitorul), ...cel care o trezește și o cucerește, neputincios mă va face pe mine, pe veci (Rătăcitorul), Țasta nu e bărbat ! ...Cum să trezesc eu fecioara, pleoapele să o văd deschizând ...o femeie se ascunde aicea și eu deja am început să mă tem ! (Siegfried), Te salut Soare ! ...Ce mult am dormit, sunt trează acum, spune-mi ce erou a trezit-o pe fată ? (Brunhilde), Văd aici și pe Grane, sacrul meu bidiviu ...Văd aici scutul și armele mele (Brunhilde), O glorioasă fecioară inima mea a cucerit ...Vin la tine fecioară, fără scut, fără coif (Siegfried), Te iubesc, mă iubești oare și tu ! Simt că nu-mi mai aparțin: oh ! vrei tu să fi a mea ! ...Fii a mea ! Fii a mea ! Fii a mea ! (Siegfried), A ta pe veci voi fi ! (Brunnhilde), Adio, Valhala tu ce lumii dai viață ! ...Acum pentru mine lucește doar a lui Siegfried stea ...averea mea și lumea mea, el e totul pentru mine (Brunhilde), Brunhilde trăiește, Brunhilde râde ...a mea ea este în veci, averea mea și lumea mea, ea e totul pentru mine (Siegfried)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1937 Metropolitan Opera (Lauritz Melchior - Siegfried, Kristen Flagstad - Brunhilde, Karl Laufkrotter - Mime, Friedrich Schorr - Wanderer, Emanuel List - Fafner), Vienna Symphony (Gunther Treptow - Siegfried, Gertrude Grob Prandl - Brunhilde, William Wernigk - Mime, Ferdinand Tranz - Wanderer, Herbert Alsen - Fafner), 1957 Royal Opera House (Wolfgang Windgassen - Siegfried, Brigit Nilsson - Brunhilde, Peter Klein - Mime, Hans Hotter - Wanderer, Friedrich Dalberg - Fafner), 1969 Berlin Philharmonic (Jess Thomas - Siegfried, Helga Dernesch- Brunhilde, Gerhard Stolze - Mime, Thomas Stewart - Wanderer, Karl Ridderbusch - Fafner), 1982 Staatskapelle Dresden (Rene Kollo - Siegfried, Jeannine Altmeyer - Brunhilde, Peter Schreier - Mime, Theo Adam - Wanderer, Matti Salminen - Fafner), 1988 Metropolitan Opera (Reiner Goldberg - Siegfried, Hildegard Behrens - Brunhilde, Heinz Zednik - Mime, James Morris - Wanderer, Kurt Moll - Fafner), 2009 Bayreuth Festival (Stephen Gould - Siegfried, Linda Watson - Brunhilde, Gerhart Siegel - Mime, Albert Dohmen - Wanderer, Hans Peter Konig - Fafner), 2013 Berlin Opera (Stephen Gould - Siegfried, Violeta Urmana - Brunhilde, Chriestian Elsner - Mime, Tomasz Konieczny - Wanderer, Matti Salminen - Fafner)

[Înapoi la cuprins](#)

90. Gotterdammerung

Titlu: Amurgul zeilor (Gotterdammerung, Twilight of the Gods)

Compozitor: Richard Wagner (1813-1883). Născut la Leipzig, tatăl său Carl Friedrich Wagner a fost un funcționar din serviciul de Poliție, iar mama sa Johanna Rosine Paez era fiica unui brutar. Un an mai târziu, mama sa s-a recăsătorit cu Ludwig Geyer, actor și dramaturg. La vârsta de 7 ani a fost înscris la școala pastorului

Wetzel din Possendorf unde a primit primele lecții de pian, iar la vârsta de 9 ani a fost înscris la școala Kreutzschule și în corul bisericii din Dresda (Dresdener Kreutzchor). Primele lecții de armonie le-a primit în perioada 1828-1831 de la compozitorul Christian Gottlieb Muller (1800-1863). În anul 1831, Wagner s-a înscris la Universitatea Leipzig și a devenit membru al fraternității studenților Saxoni. A primit lecții de compoziție de la Theodor Weinling (1780-1842), compozitor și conducător (Thomaskantor) al corului bisericii din Leipzig. În anul 1836 s-a căsătorit cu actrița Christine Wilhemine Planer (1809-1866), căsătorie ce a durat 30 de ani, fără urmași. În anul 1842 Richard Wagner a fost numit dirijor al Curții Regale din Saxonia. Între anii 1849-1858, ca urmare a activității sale revoluționare a fost exilat în Elveția, la Zurich, unde activitatea sa componistică a fost prolifică. A divorțat în anul 1862 de soția sa și s-a recăsătorit cu Francesca Cosima Listzt, fructul căsătoriei lor fiind trei copii, două fete și un băiat. Începând cu anul 1871 familia s-a mutat la Bayreuth unde a construit un teatru și a fondat celebrul Festival Bayreuth. Opere: Die Hochzeit (Nunta-1832), Die Feen (Basmele-1834), Das Liebsverbot (Iubirea Interzisă-1836), Die hohe Braut (Mireasa Aristocrată -1842), Rienzi, der letzte der Tribunen (Rienzi, ultimul dintre Tribuni - 1840), Der fliegende Holländer (Olandezul Zburător - 1841), Tannhauser und der Sängerkrieg auf dem Wartburg (Tannhauser și concursul menestrelilor din Wartburg - 1845), Lohengrin (Lohengrin - 1848), Das Rheingold (Aurul Rhinului - 1854), Die Walkure (Valkyria - 1856), Tristan und Isolde (Tristan și Isolda - 1859), Die Meistersinger von Nurnberg (Maeștrii cântecului din Nuremberg - 1867), Siegfried (Siegfried - 1871), Gotterdammerung (Umbrele Zeilor -1874), Parsifal (Parsifal - 1882).

Libret: Este cea de a patra și ultima dramă muzicală din ciclul Inelul Nibelungilor. Titlul este o versiune în limba germană a unui vechi concept scandinav denumit Ragnarok, o serie de evenimente, bătălii și dezastre terminat prin scufundarea înregii lumi în apă și foc, urmată apoi de renașterea unei lumi noi și fertile, populată de cei doi supraviețuitori. Potrivit poemului scandinav: "Frații se vor lupta între ei ...nici un bărbat nu va avea milă de altul.". Pentru acest libret, Richard Wagner s-a inspirat și din Cântecul Nibelungilor, un poem epic din jurul anului 1200, în care un erou pe nume Siegfried este ucis ca rezultat al certurilor dintre două regine. Răzbunarea soției lui Siegfried are ca rezultat moartea tuturor Burgunzilor, moartea ei și distrugerea regatului. Într-o altă versiune, Valkyria Brunhilde îl ucide pe Siegfried cu mâna ei, deghizată în Hagen, după ce a folosit coiful Tarnhelm. Prima versiune a libretului, intitulată Saga Nibelungilor a fost terminată în luna Octombrie a anului 1848, revizuită și redenumită apoi ca Moartea lui Siegfried. Începând cu anul 1852, compozitorul a decis să lărgască proiectul cu încă trei drame introductive. Textul integral a fost publicat în anul 1853 sub forma unei ediții private, în 50 de exemplare, distribuite prietenilor și apropiaților. Așa în anul 1856 Richard Wagner a schimbat titlurile în varianta lor finală și a început să lucreze la partitura muzicală. Munca pentru prima schiță la Amurgul Zeilor a început la data de 2 Octombrie 1869 și s-a terminat la 22 Iulie 1872. La 28 Aprilie 1873 compozitorul s-a instalat în noua sa vilă din Bayreuth și a început să pregătească Festivalul Muzical. Partitura completă și orchestrația au fost finalizate la data de 21 Noiembrie 1874.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc împreună cu întregul ciclu al Inelului Nibelungilor la data de 17 August 1876, ca parte a Festivalului Bayreuth. La pupitru a fost dirijorul Richard Richter, sosit special din Austria împreună cu soprana Amalie Materna interpreta Brunhildei. Tenorul Georg Unger a cântat rolul Siegfried, baritonul Eugen Gura a fost Gunther iar bassul Gustav Siehr a cântat rolul lui Hagen. Separat de restul ciclului, opera a debutat după cum urmează: Viena (1879), Praga (1887), New York (1888), Strasbourg (1894), Barcelona (1901), Riga (1902), Copenhaga (1905), Stockholm (1907), Buenos Aires (1910), Rio de Janeiro (1922), Helsinki (1935). Ca parte componentă a Inelului Nibelungilor opera a debutat astfel: Londra (1882), Wrocław (1882), Amsterdam (1883), Brussels (1883), Basel (1883), Veneția(1883), Budapesta (1883), St. Petersburg (1889), Monte Carlo (1909), Lisabona (1909), Edinburgh (1910), Lvov (1911), București (1938), Sofia (1938). În Statele Unite ale Americii, primul spectacol de la Metropolitan Opera a fost pus în scenă la 25 Ianuarie 1888, urmat apoi de premiera de la San Francisco Opera la 9 Noiembrie 1935. În secolul XX, spectacole remarcabile au fost înregistrate la: Bayreuth Festival (1942, 1951, 1952, 1955, 1967, 1979, 1991, 2009), Vienna Opera (1949, 1964), Teatro alla Scala (1950), RAI din Roma (1953), Norwegian Radio (1956), Royal Opera House (1957), Deutsche Oper Berlin (1969), Staatsoper Dresden (1983), Metropolitan Opera (1989), Bavarian State Opera (1991), Staatoper Stuttgart (2002), Gran Teatre del Liceu (2003), Valencia Opera (2010). Începând cu anul 2004 și până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Gotterdammerung s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 700 ori, în 242 de producții diferite și a ocupat locul 72 în lista Operabase.

Roluri: Siegfried (tenor), Brunhilde (soprano), Waltraute, o Valkyrie (mezzo soprano), Gunther, conducătorul

clanului Gibichung (baritone), Guttrune, sora lui (soprano), Alberich (bass baritone), Hagen, fratele vitreg al lui Gunther (bass), Prima Ursitoare (contralto), A Doua Ursitoare (mezzo soprano), A Treia Ursitoare (soprano), Woglinde, Wellgunde, Flosshilde, nimfele Rhinului (soprano, mezzo, contralto), Corul (vasalii, femei, nobili, clanul Gibichung)

Subiect: În sfârșit, șirul de aventuri cavalierești din Țara Nibelungilor ajunge la un sfârșit, deoarece toate personajele principale acum au murit. Aurul a adus în țara bărbaților doar acte de trădare și înșelăciune, crimă și răzbunare. Valkyria Brunhilde îl însoțește pe iubitul ei uman chiar și dincolo de moarte, iar aurul se reîntoarce acolo unde îi este locul. Iubirea înflăcărată se termină pe un rug în flăcări. O să-l conducă oare Brunhilda pe eroul ei în Valhala, oare o să o ierte Wotan ? Noi nu putem decât să sperăm că da.

Preludiu (Pe stânca Valkiriilor. Noaptea)

Trei femei gigantice, Ursitoarele, cântă și torc (Fie cântecul bun fie rău, eu învârt firul și cânt ...Cântă, o surioară, învârt firul, știi tu oare ce va să fie ? ...tot ce e bun curând va apune, apoi în vecii vecilor așa va fi). Înviind în continuare firul timpului, Ursitoarele spun povestea Nibelungilor, cea trecută, prezentă și viitoare. Ursitoarele dispar atunci când apare Brunhilda, însoțită de Siegfried. Brunhilda își ia rămas bun de la el (Eroul meu iubit, tu mergi mai departe... La minte mic, dar mare în voință, în iubire bogat dar în putere sărac ...Să nu uiți pe fata îmbrăcată-n armură). La despărțire cei doi schimbă gajuri, inelul Nibelungilor pentru armăsarul ei cel vrăjit. (Atunci, doar prin virtute va străluci a mea valoare ! ...Oh, doar Brunhilda să fie în spiritul tău !).

Act 1 (În sala mare a clanului Gibichung, lângă Rhin)

Întrebat de Gunther ce mireasă ar putea să-i sporească faima, fratele lui, Hagen, îi răspunde că Brunhilda este cea mai nobilă de pe pământ. Iar pentru Guttrune, sora lui Gunther, Hagen pledează (Siegfried, fiul Walsungilor ...Puternic și simplu, a crescut în pădure, pentru Guttrune eu pe el l-aș alege de soț). Pentru a-și atinge scopul, Hagen are încredere în poțiunea sa magică (Să vină doar, Siegfried, licoarea cea magică să o încerce). La scurt timp după aceea, se aude cornul de vânătoare al lui Siegfried și este invitat ca oaspete. Scena 2 - Siegfried își face intrarea (Faima ta se cunoaște până departe pe Rhin, acum luptă cu mine, iar de nu eu ca prieten îți vin !). Întrebat despre comoară, Siegfried răspunde că el nu a luat decât coiful, și inelul aflat acum la Brunhilda. Când Guttrune îl servește cu licoarea magică, instantaneu Siegfried este inflammat de pasiune (Ha, frumoasă fecioară ! Ascunde-ți privirea, în al meu piept inima-mi bate cu foc). Gunther se plânge că nu poate să câștige mâna Brunhildei, iar Siegfried este fericit să se facă util (...prietenul tău sunt, am să-ți pețesc eu mireasa ...dacă pe Guttrune mi-o dai de nevastă). După ce primește aprobarea, Siegfried se oferă să folosească coiful său magic pentru a câștiga inima lui Brunhilde deghizat cu înfățișarea lui Gunther. Cei doi pecetluiesc apoi înțelegerea (Pe sânge jurăm legământul de frățietate !). Rămas singur, Hagen jubilează (Mireasa sa de drept el o aduce la Rhin, și o dată cu ea îmi aduce mie inelul). Scena 3 - Brunhilde primește vizita lui Waltrute, una dintre surorile ei (...pot eu oare spera că Wotan și-a schimbat hotărârea ?). Waltrute îi răspunde însă (Zeul Războiului nu mai cheamă eroii în Valhala ...ține în brațe fragmente din lancea sa ruptă ...așa stă el fără să scoată un singur cuvânt ...doar dacă nimfele Rhinului vor recâștiga inelul ...doar atunci zeii și lumea vor renaște din nou). Waltraute pledează pentru ca Brunhilde să le returneze inelul, dar Brunhilde este încăpățânată (Nimfele Rhinului ...Eu ...inelul ? Gajul iubirii lui Siegfried ? Pierdutu-ți-ai mintea ?). Waltraute se îndepărtează furioasă, când apare Siegfried cu înfățișarea lui Gunther (Pe tine eu te doresc de soție, de bunăvoie vrei tu să mă urmezi ?). Brunhilde se luptă, dar Siegfried este mai puternic și înfașcă bine mireasa.

Act 2 (Pe țărniș, în fața cetății clanului Gibichung)

Alberich îl pregătește pe Hagen, pentru a fi demn de a purta inelul (Hagen, fiule ! Tu să urăști fericirea ! ...Aceia cu care noi cu armele nopții luptăm ...Eu și tu ! Lumea a noastră va fi). Siegfried nu mai poate fi o amenințare (Râzând, în a iubirii ardoare el își consumă al vieții fuioare). Hagen jură să dobândească inelul. Scena 2 - Siegfried apare și întreabă de Gutrune, iar aceasta îl întâmpină cu cuvintele (Pentru a femeii onoare, zeita Freia te salută acum). După ce Siegfried își spune povestea, Gutrune trage concluzia (...chemați bărbații la nuntă ...bucuria noastră vrem să împărtășească). Scena 3 - Hagen suflă în cornul său de vânătoare chemând ajutoare (Adunați-vă aici, voi ai lui Gibich vasali. La arme ! La arme ! Înarmați ! Înarmați !). Când se adună vasalii, Hagen le explică chemarea (Înarmați-vă bine și nu leneviți ! Să-l primim pe stăpân: Gunther a câștigat o mireasă). Sângele trebuie să curgă pe altarul zeilor, iar bărbații trebuie să bea în cinstea miresei. Când Brunhilde se apropie de țărniș, toți vasalii izbucnesc în urale (Trăiască ! Fi-ți bineveniți ! Fi-ți bineveniți !). Scena 4 - Gunther își prezintă mireasa (Niciodată un bărbat din clanul Gibichun o femeie mai nobilă nu a câștigat). Brunhilde este însă uimită când îl vede pe Siegfried lângă Gutrune (Siegfried ? aicea ? Gutrune ? Lumina pălește din ochii mei). Brunhilde observă apoi inelul ei pe degetul lui Siegfried (Ha ! El este cel care mi-a furat inelul ! Siegfried, trădătorule hoț ! ...Prin forță mi-a luat plăceri și delicii). Siegfried încearcă însă să-și apere onoarea (Pe sânge lui Gunther eu frățietate-am jurat, buna mea sabie, Nothung, să-mi fie de martor). Acuzat de trădare, Siegfried este gata să-și apere onoarea cu sabia, iar Hagen este cel care ridică lancea. Pe vârful lăncii, Siegfried face următorul jurământ (Dacă o armă vreodată mă va străpunge, al tău fie vârful cel ascuțit ...dacă ce spune ea este adevărat, dacă prietenul eu mi-am înșelat !). Apoi cu fericire exuberantă, Siegfried anunță că nunta poate să continue și intră în cetate însoțit de Gutrune. Scena 5 - Brunhilde se plânge că în fața lui Siegfried și-a pierdut toată înțelepciunea, iar Hagen este fericit să-i fie de folos (Ai încredere-n mine, nevastă înșelată ! Am să răzbun eu tot răul ce ți-a făcut !). Brunhilde îi spune secretul, Siegfried nu este vulnerabil decât dacă este lovit din spate. Brunhilde, Hagen și Gunther, împreună decid (Atunci așa să fie ! Siegfried să piară ! Așa o să cadă, cel mai faimos dintre eroi !).

Act 3 (O vale stâncoasă și împădurită pe malul Rhinului)

Cele trei nimfe ale Rhinului cântă (Aur al rinului, aur strălucitor, ce frumos scânteiai tu odată). Când sosește Siegfried, nimfele îl întreabă despre inel, dar el este reticent (Nu pot să vă dau vouă ce îmi aparține, altfel furioasă a mea soție ar fi). Nimfele însă îi prevestesc doar nenorociri (Și tu vei muri, așa cum dragonul tu l-ai omorât ...chiar astăzi, aici ...dacă inelul nu vrei să-l restitui). Siegfried însă nu este impresionat, de acum el este un bărbat în toată firea (Pe uscat la fel ca și-n apă, ale femeilor scheme eu le-am învățat, dacă sfidezi zâmbetul lor, cu amenințări ele te ceartă). Scena 2 - Apare Hagen, urmat de Gunther și de vasali (Aici facem popas, pregătiți masa de prânz ! ...Prada ce el pentru noi a vânat). Siegfried răspunde (După prada pădurii eu am venit, dar numai năluciri de ape am găsit). În timp ce bea din vinul lor, Siegfried este întrebat dacă este adevărat că înțelege ciripitul păsărilor. Siegfried răspunde (De când femeile mi-au cântat cântecul lor, glasul păsărilor eu complet l-am uitat). Siegfried continuă apoi cu povestea copilăriei sale. Când ajunge la prima sa întâlnire cu Brunhilda el își amintește (...atunci ale frumoasei Brunhilde brațe, cu flăcări de foc m-au cuprins !). În acel moment, deasupra lui Siegfried s-au rotit două ciori, iar Hagen i-a înfipt lancea în spate, spunând (Ciorile iată că au vorbit ! nu le-ai înțeles tu oare ? Răzbunare ele au strigat !). Întrebat de vasali ce a însemnat asta, Hagen răspunde (Plata pentru fățarnicie !). Cu ultima sa suflare, Siegfried continuă povestirea (Brunhilde ! Sfântă mireasă ! Trezește-te ! Pleoapele vreau să-ți deschid !). Scena 3 - Gutrune își așteaptă soțul (Am auzit oare cornul lui ? ...Doar de s-ar întoarce Siegfried !). În schimb sosește Hagen cu vestea cea rea (A fost victima unui bour: Siegfried, soțul tău a fost ucis). Gutrune însă nu îl crede, așa că Hagen face un pas înainte (Ei bine atunci ! Eu sunt cel care l-a ucis ...Și din acest motiv revendic acest inel). Gunther însă nu este de acord să-i cedeze inelul și Hagen îl ucide după o luptă scurtă. Brunhilde apare din fundal și decretează (Cea pe care voi toți a-ți trădat-o, pentru răzbunare soața lui vine acum ...eu sunt cea care bărbat l-a făcut !). La ordinul Brunhildei, bărbații înalță un rug funerar pe malul Rhinului (...fie ca trupul celui mai nobil erou de flăcări să fie cuprins). Brunhilde trage inelul de pe degetul lui Siegfried și meditează (Magie blestemată ! Teribil inel ! Mâna mea te strânge, și te dă înapoi). Când este adus și armăsarul ei, Grane, Brunhilde îl încalecă și intră cu el în rugul aprins (Urmează-ți stăpânul ...Siegfried ! Siegfried ! Vezi ! Brunhilde cu tine merge și-n foc). În timp ce sunt cuprinși de flăcări, apele Rhinului se revarsă iar nimfele Rhinului se apropie înot. Hagen se luptă cu ele pentru inel, dar Woglinde și Wellgunde îl trag în adâncuri în timp ce Flosshilde câștigă inelul jubilând.

Momente și arii celebre: Prelude - Fie cântecul bun fie rău, eu învârt firul și cânt ...Cântă, o surioară, învârt firul, știi tu oare ce va să fie ? ...tot ce e bun curând va apune, apoi în vecii vecilor așa va fi (Ursitoarele), Eroul meu iubit, tu mergi mai departe... La minte mic, dar mare în voință, în iubire bogat dar în putere sărac ...Să nu uiți pe fata îmbrăcată-n armură (Brunhilde), Atunci, doar prin virtute va străluci a mea valoare ! ...Oh, doar Brunhilda să fie în spiritul tău ! (Siegfried, Brunhilde), Act 1 - Siegfried, fiul Walsungilor ...Puternic și simplu, a crescut în pădure, pentru Gutrune eu pe el l-aș alege de soț (Hagen), Să vină doar, Siegfried, licoarea cea magică să o încerce (Hagen), Faima ta se cunoaște până departe pe Rhin, acum luptă cu mine, iar de nu eu ca prieten îți vin ! (Siegfried), Ha, frumoasă fecioară ! Ascunde-ți privirea, în al meu piept inima-mi bate cu foc (Siegfried), ...prietenul tău sunt, am să-ți pețesc eu mireasa ...dacă pe Gutrune mi-o dai de nevastă (Siegfried), Pe sânge jurăm legământul de frățietate ! (Siegfried), (Mireasa sa de drept el o aduce la Rhin, și o dată cu ea îmi aduce mie inelul (Hagen), ...pot eu oare spera că Wotan și-a schimbat hotărârea ? (Brunhilde), Zeul Războiului nu mai cheamă eroii în Valhala ...ține în brațe fragmente din lancea sa ruptă ...așa stă el fără să scoată un singur cuvânt ...doar dacă nimfele Rhinului vor recâștiga inelul ...doar atunci zeii și lumea vor renaște din nou (Waltraute), Nimfele Rhinului ...Eu ...inelul ? Gajul iubirii lui Siegfried ? Pierdutu-ți-ai mintea ? (Brunhilde), Pe tine eu te doresc de soție, de bunăvoie vrei tu să mă urmezi ? (Siegfried) Act 2 - Hagen, fiule ! Tu să urăști fericirea ! ...Aceia cu care noi cu armele nopții luptăm ...Eu și tu ! Lumea a noastră va fi (Alberich), Râzând, în a iubirii ardoare el își consumă al vieții fuior (Alberich), Pentru a femeii onoare, zeita Freia te salută acum (Gutrune), ...chemați bărbații la nuntă ...bucuria noastră vrem să împărtășească (Gutrune), Adunați-vă aici, voi ai lui Gibich vasali. La arme ! La arme ! Înarmați ! Înarmați ! (Hagen), Înarmați-vă bine și nu leneviți ! Să-l primim pe stăpân: Gunther a câștigat o mireasă (Hagen), Trăiască ! Fi-ți bineveniți ! Fi-ți bineveniți ! (Vasalii), Niciodată un bărbat din clanul Gibichun o femeie mai nobilă nu a câștigat (Gunther), Siegfried ? aicea ? Gutrune ? Lumina pălește din ochii mei (Brunhilde), Ha ! El este cel care mi-a furat inelul ! Siegfried, trădătorule hoț ! ...Prin forță mi-a luat plăceri și delicii (Brunhilde), Pe sânge lui Gunther eu frățietate-am jurat, buna mea sabie, Nothung, să-mi fie de martor (Siegfried), Dacă o armă vreodată mă va străpunge, al tău fie vârful cel ascuțit ...dacă ce spune ea este adevărat, dacă prietenul eu mi-am înșelat ! (Siegfried), Ai încredere-n mine, nevastă înșelată ! Am să răzbun eu tot răul ce ți-a făcut ! (Hagen), Atunci așa să fie ! Siegfried să piară ! Așa o să cadă, cel mai faimos dintre eroi ! (Brunhilde, Hagen, Gunther) Act 3 - Aur al rinului, aur strălucitor, ce frumos scânteiai tu odată (Nimfele Rhinului), Nu pot să vă dau vouă ce îmi aparține, altfel furioasă a mea soție ar fi (Siegfried), Și tu vei muri, așa cum dragonul tu l-ai omorât ...chiar astăzi, aici ...dacă inelul nu vrei să-l restitui (Nimfele Rhinului), Pe uscat la fel ca și-n apă, ale femeilor scheme eu le-am învățat, dacă sfidezi zâmbetul lor, cu amenințări ele te ceartă (Siegfried), Aici facem popas, pregătiți masa de prânz ! ...Prada ce el pentru noi a vânat (Hagen), După prada pădurii eu am venit, dar numai năluciri de ape am găsit (Siegfried), De când femeile mi-au cântat cântecul lor, glasul păsărilor eu complet l-am uitat (Siegfried), ...atunci ale frumoasei Brunhilde brațe, cu flăcări de foc m-au cuprins ! (Siegfried), Ciorile iată că au vorbit ! nu le-ai înțeles tu oare ? Răzbunare ele au strigat ! (Hagen), Plata pentru fățarnicie ! (Hagen), Brunhilde ! Sfântă mireasă ! Trezește-te ! Pleoapele vreau să-ți deschid ! (Siegfried), Am auzit oare cornul lui ? ...Doar de s-ar întoarce Siegfried ! (Gutrune), A fost victima unui bour: Sigfried, soțul tău a fost ucis (Hagen), Ei bine atunci ! Eu sunt cel care l-a ucis ...Și din acest motiv revendic acest inel (Hagen), Cea pe care voi toți a-ți trădat-o, pentru răzbunare soața lui vine acum ...eu sunt cea care bărbat l-a făcut ! (Brunhilde), ...fie ca trupul celui mai nobil erou de flăcări să fie cuprins (Brunhilde), Magie blestemată ! Teribil inel ! Mâna mea te strânge, și te dă înapoi (Brunhilde), Urmează-ți stăpânul ...Siegfried ! Siegfried ! Vezi ! Brunhilde cu tine merge și-n foc (Brunhilde)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1942 Bayreuth Festival (Set Svenholm - Siegfried, Marta Fuchs - Brunhilde, Friedrich Dalberg - Hagen, Egmond Koch - Gunther), 1949 Vienna Opera (Gunther Treptow - Siegfried, Gertrude Grob Prandl - Brunhilde, Ludwig Weber - Hagen, Karl Kamann - Gunther), 1957 Royal Opera House (Wolfgang Windgassen - Siegfried, Brigit Nilson - Brunhilde, Kurt Bohme - Hagen, Hermann Uhde - Gunther), 1964 Vienna Opera (Wolfgang Windgassen - Siegfried, Brigit Nilsson - Brunhilde, Gottlob Frick - Hagen, Dietrich Fischer Dieskau - Gunther), 1969 Berlin Oper (Helge Brilioth - Siegfried, Helga Dernesch - Brunhilde, Karl Ridderbusch - Hagen, Thomas Stewart - Gunther), 1983 Staatsoper Dresden (Rene Kollo - Siegfried, Jeannine Altmeyer - Brunhilde, Matti Salminen - Hagen, Hans Gunter Nocker- Gunther), 1989 Metropolitan Opera (Reiner Goldberg - Siegfried, Hildegard Behrens - Brunhilde, Matti Salminen - Hagen, Bernd Weikl - Gunther), 2002 Staatsoper Stuttgart (Albert Bonnema - Siegfried, Luana DeVol - Brunhilde, Roland Bracht - Hagen,

Hernan Iturralde - Gunther), 2009 Bayreuth Festival (Stephen Gould - Siegfried, Linda Watson - Brunhilde, Hans Peter Konig - Hagen, Ralf Lukas - Gunther)

[Înapoi la cuprins](#)

91. Otello

Titlu: Otello

Compozitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistrocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Strepponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposto per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vespri siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Arrigo Boito (1842-1918). Arrigo Boito a fost un poet, jurnalist, nuvelist, libretist și compozitor din Italia cunoscut și sub pseudonimul său literar Tobia Gorrino. Este cunoscut publicului mai ales pentru colaborarea sa cu Giuseppe Verdi pentru care a scris libretele operelor Simon Boccanegra (1881), Otello (1887) și Falstaff (1893), dar și pentru opera sa completă intitulată Mefistofele (1875). A mai scris numeroase alte librete valorificate de alți compozitori: Amleto (pentru Franco Faccio), Un tramonto (pentru Gaetano Coronaro), La falce (pentru Alfredo Catalani), La Gioconda (pentru Amilcare Ponchielli), Ero e Leandro (pentru Giovanni Bottesini), Basi e bote (pentru Riccardo Mangiagalli), Nerone (neterminat). Începând cu anul 1889 a fost directorul Conservatorului din Parma, iar în anul 1893 a primit titlul onorific de doctor în muzică, la Universitatea Cambridge. Editorul lui Giuseppe Verdi, Giulio Ricordi, a fost cel care a venit cu ideea unei opere inspirate după piesa de teatru a lui William Shakespeare. Arrigo Boito a fost interesat să producă libretul și textul a fost finalizat în anul 1879. După patru revizii complete, în anul 1884 Verdi a început să compună muzica. La 1 Noiembrie 1886, i-a trimis libretistului următorul mesaj: " Dragă Boito, Este gata ! Întreaga onoare ne aparține !". Partitura completă a fost apoi încredințată către Casa Ricordi pentru ca spectacolul să fie montat pe scena Teatro alla Scala.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la 5 Februarie 1887 la Teatro alla Scala din Milano, sub bagheta dirijorului Franco Faccio. Tenorul Francesco Tamagno a fost distribuit în rolul lui Otello, soprana Romilda Pantaleoni a cântat Desdemona iar baritonul Victor Manuel a fost Iago. Premiera s-a bucurat de un succes răsunător cu 20 de bis-uri. În întreaga lume, secvența premierelor a fost după cum urmează: 1887 (Mexico City, Saint Petersburg, Budapesta), 1888 (Praga, Hamburg, Amsterdam, Viena, New York, Buenos Aires), 1889 (Havana, Lisabona, Londra), 1890 (Stockholm, Madrid), 1893 Varșovia, 1894 (Rio de Janeiro,

Paris), 1898 Copenhaga, 1899 Zagreb, 1901 Melbourne, 1902 Brussels, 1921 Oslo, 1922 Sofia, 1923 Helsinki, 1925 Jerusalem, 1929 Tallin, 1937 București. Primul spectacol pe scena de la Metropolitan Opera din New York a fost pus în scenă la 11 Ianuarie 1892, iar pentru premiera de la Paris din anul 1894 Verdi a compus și un fragment de balet, ca parte a recepției făcută ambasadorului Veneției la finalul acutului al treilea. În secolul XX, spectacole remarcabile au fost înregistrate la: La Scala (1932, 1976, 1986, 2001), NBC Symphony (1947), Accademia di Santa Cecilia (1954), Rome Opera (1960), Vienna Opera (1961, 1977, 1987), London Opera (1968, 1978, 1992, 2018), Deutsche Oper Berlin (1973), Metropolitan Opera (1978, 1995), Chicago Opera (1991), Opera Bastille, Paris (1994), Salzburg Festival (2008). Până la finalul stagiunii 2017/18, Otello s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 970 ori, în 288 de producții diferite și a ocupat locul 24 în lista OperaBase.

Roluri: Otello, un general Maur (tenor), Desdemona, soția lui (soprano), Iago, purtătorul de drapel (baritone), Emilia, soția lui Iago (mezzo soprano), Cassio, căpitanul lui Otello (tenor), Roderigo, un negustor din Veneția (tenor), Lodovico, ambasadorul Republicii Venețiene (bass), Montano, fostul Governor al Ciprului (bass), Un străjer (bass), Corul (soldați, marinari, locuitori, copii)

Subiect: Povestea are la bază un incident real petrecut la Veneția în anul 1508. Trepidând de dorința de a fi promovat, un purtător de drapel a muncit foarte insistent pentru a-și discredita rivalul cu băutură, scandal și o falsă acuzație că ar fi flirtat cu Desdemona, soția comandantului. Deși inocentă, Desdemona a fost lipsită de înțelepciune și s-a amestecat în deciziile soțului ei, insistând ca acesta să-l ierte pe căpitan. Orbit de gelozie, generalul Maur s-a lăsat păcălit, și crezând că a fost trădat și-a ucis soția într-un atac de furie. Aflând adevărul, regretele sale au venit prea târziu și s-a sinucis lângă trupul soției. Tunurile și săbiile nu sunt singurii dușmani în viața unui luptător.

Act 1 (Un castel în Cipru, cu marea în fundal)

Străjerul observă corabia generalului (Aerul și apa sunt învolburate, învolburat este întregul ocean !). Otello intră victorios (A noastră și a Cerului este gloria eternă). Iago, îi promite lui Roderigo (...frumoasa Desdemona ...îți promit că femeia va fi a ta ...îl urăsc pe Maur). Iago îl urăște pe Otello deoarece l-a promovat pe Cassio la rang de căpitan, în locul său. Soldații beau vin și stau la taclale (Focul bucuriei nu arde decât pentru o clipă !). Iago insistă până când Cassio bea și el în cinstea căsătoriei lui Otello cu Desdemona (Bea, bea, bea, bea cu mine !). Nu durează prea mult până când spiritele se aprind și Cassio se duelează cu sabia, cu Montano. Apare Otello urmat de purtătorii de torțe (Cum se poate asta Cassio, ți-ai uitat rangul ?). Cassio este retrogradat pe loc iar Iago este promovat în locul lui. Apare Desdemona și cei doi împărtășesc câteva momente de afecțiune (Este deja târziu în noapte ...Vino ...Venus este radiantă !).

Act 2 (O cameră mare din castel)

Iago îl consolează pe Cassio (Nu te mai tortura ...curând vei fi repus în funcție ...mândru căpitan cu epoleții din aur și cu sabie la cingătoare). Mai mult decât atât, se oferă să-l ajute (...Desdemona este acum generalul generalului nostru ...ea este calea ta spre salvare ...nu sta pe gânduri). Puțin mai târziu, Otello apare la timp pentru a-l vedea pe Cassio că se desparte de Desdemona. Întrebat, Iago este fericit să-l încurajeze condescendent (Aveți grijă, seniore, de gelozie ! Este un monstru care te scuipă, livid, orb, otrăvit de propriul venin). Desdemona se apropie înconjurată de femei și copii (...Aerul de April se joacă în pletele blonde ale miresei, roua și soarele strălucesc, cu o aură o încercuiesc). Când se apropie, Desdemona deschide discuția

despre Cassio (Pentru el intervin, pentru el pledez. Iartă-l). Otello este înfierbântat și Desdemona îi oferă batista, să-și ștergă fruntea, dar el o aruncă la pământ. Emilia ridică batista. Iago se luptă cu soția sa pentru batistă (Când eu comand tu degeaba-mi reziști ! ...Invidia ta cea urâtă prea bine o cunosc). După ce se desparte de Desdemona, Otello i se confesează lui Iago (... pe buzele ei, sărutările fierbinți ale lui Cassio ...adio, victorii și batalioane strălucitoare ...adu-mi dovada sigură, cu ochii mei să o văd !). Iago se grăbește să-i spună că a văzut batista Desdemonei în mâna lui Cassio. Otello este ultragiă (O, sânge, sânge, sânge ! ...Cu furie și determinare fulgerele furtunii curând se vor auzii).

Act 3 (Un hol mare din castel)

Ambasadorul Veneției urmează să sosească în Cipru. Desdemona îl roagă din nou pe soțul ei să-l ierte pe Cassio și Otello devine furios (Grăbește-ți tu condamnarea, jură te rog că ești castă ...Sunt castă ...Domnul vede că sunt inocentă !). Rămas singur, Otello mormăie serios (Mai întâi să mărturisească, să moară apoi ! Confesiune ! Confesiune !). Când apare, Iago îl roagă să se ascundă după o coloană, pentru a asculta conversația lui cu Cassio. În timpul conversației, Cassio vorbește despre o batistă brodată și chiar îi arată batista lui Iago (O minune, cusută cu acul, a prins în ea și a soarelui raze). În ascunzătoarea sa Otello este ultragiă (Trădare, trădare, trădare, iată dovada, teribila dovadă o scoți tu la soare !). Imediat ce sosește, ambasadorul Veneției întreabă de Cassio. Desdemona insistă și în fața ambasadorului pentru iertarea lui Cassio, dar Otello este neclintit (Oprește-ți limba cea bâlbăită ...Satano, să taci !). Cassio este chemat la raport. Otello citește documentul adus de ambasador (Ducele m-a rechemat la Veneția ...iar ca succesor al meu în Cipru l-a ales pe cel ce-mi poartă stindardul - pe Cassio). Toți cei de pe scenă cântă, fiecare spunând ceea ce gândește referitor la noile vești.

Act 4 (În dormitorul Desdemonei)

Ajutată de Emilia, Desdemona se pregătește să-și înfrunte soțul. Cere să-i aducă rochia de mireasă (Dacă am să mor sub ochii tăi, să-mi dorm somnul în această rochie). Foarte tristă, Desdemona cântă un cântec despre o fată abandonată (Ea a plâns și a cântat cu inima tristă, săraca fată cum a mai cântat, O salcie, salcie, salcie !). Intrând în dormitor, Otello o amenință cu moartea (Acea batistă pe care ți-am dat-o i-ai dat-o lui ...Am văzut-o în mâna lui). Desdemona este fără speranță (Nu este adevărat ! ...Nu sunt vinovată !). Desdemona îi cere să-l cheme pe Cassio ca martor, dar Otello este rezolut (Gura lui a fost închisă pe veci ...Ce ? ...a murit ? ...A murit). Speriată, Desdemona îl imploră (...mai lasă-mă să mai trăiesc ...mai lasă-mă doar astă noapte Nu ! ...măcar o oră Nu ! ...o clipă Nu ! ...să-mi spun rugăciunea ...Nu , este prea târziu !). În timp ce Otello o sufocă pe Desdemona la ușă se aude Emilia alarmată (Deschide-ți ! Deschide-ți ! ...Cassio l-a ucis pe Roderigo ! ...Și Cassio ? ...Cassio trăiește !). Desdemona își revine în simțiri pentru o clipă (Pe nedrept ucisă ...inocentă eu mor), apoi moare. Când se deschide ușa, intră cu toții în scenă îngroziți. Emilia mărturisește că Iago i-a smuls batista cu forța, iar Montano confirmă că Roderigo a dezvăluit mașinațiile lui Iago înainte să moară. Iago fuge, iar Otello cade asupra Desdemonei pentru a-și lua rămas bun (Ah tu ...ce palidă ești ! ...Ce rece și mută, frumoasă, creatură pioasă, născută sub o demonică stea). Scoțând la iveală un hangher Otello se înjunghie și moare sărutându-și soția (...un sărut ...încă un sărut ...ah ! ...încă un sărut).

Momente și arii celebre: Act 1 - Aerul și apa sunt involburate, involburat este întregul ocean ! (Corul), A noastră și a Cerului este gloria eternă (Otello), ...frumoasa Desdemona ...îți promit că femeia va fi a ta ...îl urăsc pe Maur (Iago), Focul bucuriei nu arde decât pentru o clipă ! (Corul), Bea, bea, bea, bea cu mine ! (Iago și Corul), Cum se poate asta Cassio, ți-ai uitat rangul ? (Otello), Este deja târziu în noapte ...Vino ...Venus este radiantă ! (Desdemona, Otello) Act 2 - Nu te mai tortura ...curând vei fi repus în funcție ...mândru căpitan cu epoleții din aur și cu sabie la cingătoare (Iago), ...Desdemona este acum generalul generalului nostru ...ea este calea ta spre salvare ...nu sta pe gânduri (Iago), Aveți grijă, seniore, de gelozie ! Este un monstru care te scuipă, livid, orb, otrăvit de propriul venin (Iago), ...Aerul de April se joacă în pletele blonde ale miresei, roua și soarele strălucesc, cu o aură o încercuiesc (Corul), Pentru el intervin, pentru el pledez. Iartă-l (Desdemona), Când eu comand tu degeaba-mi reziști ! ...Invidia ta cea urâtă prea bine o cunosc (Iago, Emilia), ... pe buzele ei, sărutările fierbinți ale lui Cassio ...adio, victorii și batalioane strălucitoare ...adu-mi dovada sigură, cu ochii mei să o văd ! (Otello), O, sânge, sânge, sânge ! ...Cu furie și determinare fulgerele furtunii curând se vor auzii (Otello) Act 3- Grăbește-ți tu condamnarea, jură te rog că ești castă ...Sunt castă ...Domnul vede că sunt inocentă ! (Otello, Desdemona), Mai întâi să mărturisească, să moară apoi ! Confesiune ! Confesiune ! (Otello), O minune, cusută cu acul, a prins în ea și a soarelui raze (Cassio), Trădare, trădare, trădare, iată dovada, teribila dovadă o scoți tu la soare ! (Otello), Oprește-ți limba cea bâlbăită ...Satano, să taci ! (Otello), Ducele m-

a rechemat la Veneția ...iar ca succesor al meu în Cipru l-a ales pe cel ce-mi poartă stindardul - pe Cassio (Otello) Act 4 - Dacă am să mor sub ochii tăi, să-mi dorm somnul în această rochie (Desdemona), Ea a plâns și a cântat cu inima tristă, săraca fată cum a mai cântat, O salcie, salcie, salcie ! (Desdemona), Acea batistă pe care ți-am dat-o i-ai dat-o lui ..Am văzut-o în mâna lui (Otello), Nu este adevărat ! ...Nu sunt vinovată ! (Desdemona), Gura lui a fost închisă pe veci ...Ce ? ...a murit ? ...A murit (Otello, Desdemona), ...mai lasă-mă să mai trăiesc ...mai lasă-mă doar astă noapte Nu ! ...măcar o oră Nu ! ..o clipă Nu ! ...să-mi spun rugăciunea ...Nu , este prea târziu ! (Desdemona, Otello), Deschide-ți ! Deschide-ți ! ...Cassio l-a ucis pe Roderigo ! ...Și Cassio ? ...Cassio trăiește ! (Emilia, Otello), Pe nedrept ucisă ...inocență eu mor (Desdemona), Ah tu ..ce palidă ești ! ...Ce rece și mută, frumoasă, creatură pioasă, născută sub o demonică stea (Otello), ...un sărut ...încă un sărut ...ah ! ...încă un sărut (Otello)

Balet: În anul 1894 Verdi a compus pentru premiera din Franța un scurt balet, ce precede sosirea ambasadorului Lodovico din actul al treilea. Baletul este compus din șapte dansuri scurte (Ballabili) și durează în total 6 minute. Este rare ori inclus în spectacol. În anul 1961 în Uniunea Sovietică a fost produs un film, lansat în Finlanda, cunoscut sub numele de Baletul lui Otello, în regia lui Vakhtang Chabukiani, având în rolurile principale pe Vakhtang Chabukiani, Vera Tsignadze și Zura Kikaleishvili. Un spectacol complet de balet, având la bază piesa lui Shakespeare, a fost produs în anul 1997 de trupa American Ballet Theatre de la San Francisco Ballet, cu o coreografie semnată de Lar Lubovitch și muzică compusă de Elliot Goldenhal.

Discuri și înregistrări: 1932 La Scalla, Milan (Nicola Fusati - Otello, Maria Carbone - Desdemona, Apollo Granforte - Iago), 1954 Academia Nazionale de Santa Cecilia (Mario Del Monaco - Otello, Renata Tebaldi - Desdemona, Aldo Protti - Iago), 1960 Rome Opera (Jon Vickers - Otello, Leonie Rysanek - Desdemona, Tito Gobbi - Iago), 1973 Deutsche Oper Berlin (Jon Vickers - Otello, Mirella Freni - Desdemona, Peter Glossop - Iago), 1976 La Scala, Milan (Placido Domingo - Otello, Mirella Freni - Desdemona, Piero Cappuccilli - Iago), 1978 Metropolitan Opera (Jon Vickers - Otello, Renata Scotto - Desdemona, Cornell MacNeil- Iago), 1991 Chicago Symphony Orchestra (Luciano Pavarotti - Otello, Kiri Te Kanawa - Desdemona, Leo Nucci - Iago), 1994 Opera Bastille, Paris (Placido Domingo - Otello, Cheryl Studer - Desdemona, Sergei Leiferkus - Iago), 2008 Salzburg Festival (Aleksandrs Antonenko - Otello, Marina Poplavskaya - Desdemona, Carlos Alavarez - Iago), 2018 Royal Opera House (Jonas Kaufmann - Otello, Marco Vratogna - Desdemona, Maria Agresta - Iago)

[Înapoi la cuprins](#)

92. Frumoasa din Pădurea Adormită

Titlu: The Sleeping Beauty (Spyashaya krasavitsa)

Compozitor: Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893). Născut la Votkinsk, în Rusia Imperială, într-o familie cu o lungă descendență militară, tatăl său Ilya Petrovich Tchaikovsky a fost locotenent colonel, angajat la Departamentul Minelor iar mama sa Alexandra Andreyevna avea în ascendență și origini franceze. Tchaikovsky a început lecțiile de pian la vârsta de cinci ani, iar la 10 ani a fost înscris la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg (2 ani pregătitori + 7 ani de studii). Începând cu anul 1855 tatăl său a finanțat și lecții particulare de muzică cu Rudolph Kunder. În anul 1861 Tchaikovsky s-a înscris în Societatea Muzicală Rusă, apoi în anul 1862 s-a înscris la Conservator, unde a studiat teorie muzicală cu Nikolai Zarembo și compoziție cu Anton Rubinstein. Majoritatea vieții sale a trăit ca burlac, cu excepția unei căsătorii ce a durat doar două luni, cu Antonina Miliukova, una dintre fetele sale studente. În anul 1884 Țarul Alexandru Romanov al III-lea i-a conferit Ordinul St. Vladimir, ordin ce includea și un titlu nobiliar ereditar. În sezonul 1889-1890 a funcționat ca director al Societății Muzicale din Rusia, iar începând cu anul 1887 a fost și dirijor la Bolshoi Theatre. În anul 1892 Pyotr Tchaikovsky a fost votat ca membru al Academiei de Arte Frumoase din Franța, iar în anul următor a fost onorat de Universitatea din Cambridge cu un titlu onorific de Doctor în Muzică. Opere: Voyevodul (1868), Undina (1869), Oprichnikul (1872), Vakula Fierarul (1874), Eugene Onegin (1878), Fecioara din Orleans (1879), Mazepa (1883), Cherevichki (1885), Văjitoarele (1877), Dama de pică (1890), Iolanta (1891). Ballet:

Lacul Lebedelor (1876), Frumoasa din Pădurea Adormită (1889), Spărgătorul de nuci (1892). Simfonii: Nr 1 (Winter Daydreams), Nr 2 (Little Russian), Nr 3 (Polish), Nr 4, Nr 5, Manfred, Nr 6 (Pathetique), Simfonie în E flat. Concerte: Piano Concerto Nr 1, Nr 2 Nr 3, Cello Concerto, Violin Concerto, Concert Fantazia. Opera sa mai include numeroase lucrări instrumentale, suite orchestrale, muzică de cameră, serenade, muzică corală sau aranjamente muzicale ale unor lucrări compuse de alți compozitori.

Libret: Ivan Vsevolozhsky (1835-1909). Ivan Vsevolozhsky a fost Directorul Teatrelor Imperiale din Rusia, între anii 1881-1898 și apoi director al Muzeului Hermitage începând cu anul 1899 și până la moarte. În anul 1886 a inițiat relocarea Operai și a Baletului Imperial, de la Teatrul Bolshoi Kamenny din Moscova la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg. Descendent al Dinastiei Rurikide, a absolvit Universitatea din Saint Petersburg și a lucrat în Departamentul Afacerilor Externe. Pe lângă diplomatie a mai fost și dramaturg, eseist, libretist și un talentat artist capabil să realizeze costume pentru spectacolele de teatru și operă. A scris personal libretul și apoi l-a desemnat pe Pyotr Tchaikovsky să compună muzica. În anul 1890, Frumoasa din Pădurea Adormită a fost spectacolul de balet cu cele mai spectaculoase costume și cea mai elaborată scenografie din toate timpurile. Maestrul de balet născut în Franța, Marius Petipa (1818-1910), a fost creditat pentru coreografia spectacolului. În cariera sa artistică, Ivan Vsevolozhsky a mai produs alte peste 1087 de desene și schițe pentru costume, pentru alte peste 25 de spectacole de balet. Subiectul acestui balet are la bază basmul lui Charles Perrault intitulat La Belle au bois dormant, publicat în anul 1697, în Histoires au contes du temps passe. Basmul a mai inspirat și alte producții muzicale, printre care o operă a lui Michele Carafa (1825), un balet în patru acte al lui Eugene Scribe (1829), o operă a lui Engelbert Humperdink (1902), și un dans compus de Maurice Ravel (1910). Subiectul a mai fost exploatat și în numeroase alte producții literare sau în spectacole de film și televiziune. Dintre adaptările făcute după muzica lui Tchaikovsky, a făcut epocă filmul muzical de desene animate al lui Walt Disney, produs în anul 1959 de studiourile Buena Vista Distribution.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg, la data de 15 Ianuarie 1890, sub bagheta dirijorului Riccardo Drigo. Premiera s-a bucurat din partea presei de o recepție mult mai favorabilă decât Lacul Lebedelor. A urmat la 17 Ianuarie 1899 premiera de la Teatrul Imperial Bolshoi, cu o coreografie realizată de Maestrul de balet Alexandr Gorsky și o orchestră condusă de dirijorul Andrey Arends. Alte spectacole notabile au fost: 1896 la La Scala, Milan, 1921 la Alhambra Theatre din Londra produs de Sergei Diaghilev, 1937 Philadelphia, în scenografia Catherinei Littlefield, 1946 la Royal Opera House din Londra produs de Monica Mason și Christopher Newton, 1968 produs de London Festival Ballet la Royal Festival Hall, 1990 San Francisco cu o coreografie realizată de Helgi Tomasson, 1992 la Theater Basel, prin efortul lui Youri Vámos. După anul 1990 cele mai cunoscute înregistrări video sau muzicale ale spectacolului de balet au fost produse de: Spectrum Classical (1991), Naxos (1991, 1994), Philips (1993, 1995), Royal Opera House (1996), Angel Records (1999), Decca (1999, 2000, 2009, 2012), Deutsche Grammophon (2000, 2015), Audiophile Records (2001), BBC Legends (2002), RCA Red Seal (2003), EMI Classics (2004, 2005, 2007, 2010), Kultur (2007, 2008), Belair Classiques (2007), Brilliant Classics (2010, 2014), Denon Records (2010), Classical Records (2010, 2018), Melodiya (2014), Warner Classics (2016), Chandos (2017), ICA Classics (2017), Berlin Classics (2018). În prezent Frumoasa din Pădurea Adormită face parte din repertoriul clasic al tuturor trupelor și companiilor de balet. Doar în secolul XX, în întreaga lume au fost înregistrate mai mult de 150 de producții diferite.

Roluri: Regele Florestan XXIV, Regina, soția lui, Prințesa Aurora, fiica lor, Prințul Desire (Florimund), Zâna Liliacului, Carabosse, zâna cea rea, Pasărea albastră, Prințesa Florine, Cei patru pețitori, Curteni, Zâne, Personaje de basm

Subiect: Este o poveste despre iubire și căsătorie, la cele mai înalte standarde (un basm). Imediat după balul de prezentare, o tânără Prințesă este "adormită", în custodia unei rude bătrâne și austere, până la găsirea unui pețitor pe măsură. Prințesa Aurora preferă să doarmă, decât să învârtă fusul. Pe de altă parte, un tânăr Prinț din regatul învecinat, nu este nici el mulțumit cu oferta de marchize, contese, baronese și ducese din regatul său. Zâna Liliacului este cea care unește cele două destine, spre mai binele celor două regate.

Prolog - În familia regală s-a născut un copil, Prințesa Aurora. Toți invitații, și fiecare dintre cele șase zâne aduc daruri și virtuți, cu excepția lui Carbosse, cea care prezice că fata se va înțepa în deget și va adormii pe loc. Pentru a mai înlănțui puțin blestemul, Zâna Liliacului prezice că fata nu va putea fi trezită din somn decât de sărutarea unui Prinț.

Act 1 - Prințesa Aurora sărbătorește cea de a șasesprezecea aniversare. Ceremoniile sunt în curs. Aurora prezintă dansul său de demoiselle cu cei patru pețitori. Un străin îmbrăcat în pelerină (Carabosse deghizată) întrerupe dansul și aduce un cadou ciudat: un fus. În timp ce examinează obiectul cu curiozitate, Aurora se înțepă și cade pe loc. Zâna Liliacului invocă o magie și întregul regat adoarme împreună cu Prințesa.

Act 2 - Prințul Desire este la vânatoare. Asistă la Dansul demoiselle-ilor nobile, dar ochii lui nu se fixează asupra unei prăzi. Nefericit, până la urmă rămâne singur. În fața lui apare Zâna Liliacului și îi prezintă într-o viziune perspectiva unei frumoase Prințese, iar el se arată imediat interesat. Zâna Liliacului îi conduce pașii spre regatul adormit unde o găsește pe fată. Carabosse luptă să păstreze prada, dar voința Prințului este mai puternică și o trezește pe fată cu o sărutare.

Act 3 - Nunta regală este în toi. Toți invitații prezintă darurile pentru nuntă: Argint, Aur, Diamant, Safir. Pentru a le mulțumi oaspeților, cei doi tineri căsătoriți răspund cu un celebru Pas de Deux. La dans se prind apoi toți curtenii și vasalii, Turcii, Etiopienii, Africanii și Americanii, dansează cu toții într-o adevărată Sarabandă. Însuși zeul Helios, îmbrăcat în costumul Regelui Ludovic al XIV-lea, dansează și el pentru a închide balul.

Momente și arii celebre: -

Balet: Prolog - 1. Introducere 1b. Marș 2. Intrarea zânelor 2b. Dans 3. Pas de six (dansul celor șase zâne) 4. Intrarea lui Carabosse

Act 1 - 5. Introducere 5. Torcătoarele 6. Valsul Ghirlanelor 7. Intrarea lui Aurora 8. Dansul cu pețitorii 8b. Dansul fetelor cu pajii 9. Dansul cu fusul 9b. Vraja Zânei Liliacului

Act 2 - 10. Vânatoarea regală 11. Baba oraba 12. Dansul fetelor nobile 13. Farandola, hora populară 14. Intrarea Zânei Liliacului 15. Viziunea despre Aurora 16-19. Urmărirea 20. Trezirea Aurorei

Act 3 - 21. Marș 22. Defilarea zânelor și darurilor 23. Pas de quatre (Aur, Argint, Safir, Diamant) 24. Dansul mâțelor 25. Pas de deux (dansul mirilor) 26-28 Dansul oaspeților 29. Sarabanda 30. Apoteoza

Discuri și înregistrări: 1952 Paris Conservatoire Orchestra din Paris, 1955 Minneapolis Symphony Orchestra din Minneapolis, 1959 Swiss Romande Orchestra din Geneva, 1977 National Philharmonic Orchestra din Londra, 1979 Concertgebouw Orchestra din Amsterdam, 1979 BBC Symphony Orchestra din Londra, 1982 Leningrad Symphony Orchestra/Kirov Ballet din Leningrad, 1984 Elisabethan Trust Melbourne Orchestra din Melbourne, 1989 Royal Opera House Orchestra Covent Garden din Londra, 1989 Bolshoi Theatre Orchestra din Moscova, 1990 Boston Symphony Orchestra din Boston, 1991 Kosice State Philharmonic din Kosice, 1992 Kirov

Theatre Orchestra din Saint Petersburg, 1999 National Philharmonic orchestra din Edinburgh, 2013 Russian State Symphony Orchestra din Moscova, 2015 Orchestra Operei Germane din Berlin

[Înapoi la cuprins](#)

93. Elektra

Titlu: Elektra

Compozitor: Richard Strauss (1864 - 1949). Născut la Munchen, tatăl său Franz Strauss a fost profesor la Școala Regală de Muzică din Munchen și interpret principal la corn în orchestra Operei din Munchen, iar mama sa Josephine Pschorr (1837-1910) a fost fiica unui bogat producător de bere. A început educația muzicală alături de tatăl său și la vârsta de șase ani a scris deja primul său cântecel. Începând cu anul 1872 a studiat la vioară, la Școala Regală de Muzică, cu unchiul său Benno Walter. În anul 1882 a fost înscris la Universitatea Ludwig Maximilian din Munchen unde a studiat filozofie și istoria artelor. Un an mai târziu a fost numit ca ajutor de dirijor (corepetitor) pe lângă Hans von Bulow, unde a deprins arta de a dirija. Între anii 1885-1886 a fost numit temporar ca dirijor al Meiningen Court Orchestra. S-a căsătorit în anul 1894 cu soprana de operă Pauline Maria de Ahna (1863-1950) iar fructul căsătoriei lor a fost un băiat, Franz Strauss (1897-1980). În timpul vieții a fost distins cu titlurile de: Cavaler al Legiunii de Onoare (1907) și Comandor al Ordinului Coroanei Belgiei (1939) și cu patru titluri de Doctor Honoris Causa (Heidelberg 1903, Oxford 1914, Vienna 1924, Munchen 1949). Opere: Guntram (1893), Feuersnot (1901), Salome (1905), Elektra (1908), Der Rosenkavalier (1911), Ariadne auf Naxos (1912), Die Frau ohne Schatten (1919), Intermezzo (1924), Die ägyptische Helena (1928), Arabella (1932), Friedenstag (1936), Daphne (1937), Die Liebe der Danae (1940), Capriccio (1941). Balet: Kythere (1900), Josephslegende (1914), Schlagobers (1922), Verklungene Feste (1941). Opera sa muzicală mai include alte 298 de compoziții constând din: muzică de cameră, muzică orchestrală și concerte, muzică pentru fanfară, valsuri și lieduri, muzică vocală și corală.

Libret: Hugo Hofmann von Hofmannsthal (1874 - 1929). Hugo von Hofmannsthal a fost un poet, nuvelist, dramaturg și eseist din Austria, autor al mai multor librete scrise pentru operele lui Richard Strauss: Elektra, Der Rosenkavalier, Ariadne auf Naxos, Die Frau ohne Schatten, Die ägyptische Helena, Arabella. Opera sa literară mai include: 9 piese de teatru, 14 eseuri, 6 volume de poezie, 10 nuvele sau narațiuni. În anul 1920 Hugo Hofmannsthal s-a numărat și printre fondatorii Festivalului Salzburg. Libretul acestei opere a fost adaptat după piesa sa de teatru cu același nume, publicată în anul 1903. În mitologia greacă, Elektra a fost fiica Regelui Agamemnon și a Reginei Clytemnestra, cea care alături de nfratele ei Oreste și-au ucis mama și tatăl vitreg, pentru a răzbuna moartea tatălui lor natural. Două dintre tragediile antice grecești, cea a lui Sofocle și cea a lui Euripide, au consacrat pentru eternitate numele lor. Elektra este personajul principal și în alte piese de teatru, scrise de Eschil, Alfieri, Voltaire sau Eugene O'Neill. În versiunea lui Sofocles, Oreste se reîntoarce din exil, în secret, și-i ucide pe cei doi părinți adulteri. În versiunea lui Euripides, Oreste îl ucide pe tatăl său vitreg, apoi ajutat de Elektra o ucid împreună pe mama lor. Mai există însă alte 15 piese de teatru cu același subiect, printre care: Electra (de Mikis Theodorakis), Mourning Becomes Electra (de David Levy), Idomeno (de Amadeus Mozart) și Electra (de Johann Christian Haeffner).

Istoricul spectacolului: Primul spectacol a fost pus în scenă la data de 25 Ianuarie 1909, la Königliches Opernhaus din Dresda. Dirijorul Ernst von Schuch a condus reprezentarea unor interpreți ca Annie Krull (Elektra), Karl Perron (Orestes) și Ernestine Schumann Heink (Clytemnestra). La scurt timp a urmat și premiera din Austria, la Vienna Court Opera, cu Anna von Midlenburg în rolul Clytemnestrei. În anul următor, 1910, Elektra a susținut premiera din Marea Britanie pe scena de la Royal Opera House, la Covent Garden, cu Edyth Walker în rolul de titlu și Thomas Beecham la conducerea orchestrei. Primul spectacol din Statele Unite ale Americii a fost susținut în limba germană, la data de 29 Octombrie 1931 la Academy of Music, cu Margarete Matzenauer în rolul Clytemnestra și Nelson Eddy în rolul Orestes. Premiera de la Metropolitan Opera a fost pusă în scenă la 3 Decembrie 1932, cu Arthur Bodanzky la pupitrul orchestrei și Gertrude Kappel în rolul de titlu. Până în prezent s-au făcut mai mult de 80 de înregistrări cu Elektra, marea lor majoritate fiind înregistrate în

direct în timpul unor spectacole jucate pe scenă: 1944 Hamburgische Staatoper, 1947 Royal Philharmonic Orchestra and BBC Chorus, 1949 New York Philharmonic Orchestra, 1950 Maggio Musicale Fiorentino, 1952 Metropolitan Opera, 1957, 1964, 1965, 1966, 1995 Wiener Staatsoper, 1957, 1971 RAI Roma, 1960 Dresdner Oper, 1977 Bayerische Staatoper, 1977 London Royal Operahouse at Covent Garden, 1988 Tanglewood Festival in Boston, 1990 Grand Theatre de Geneve, 1995 Berliner Staatsoper, 2004 Orchester des Westdeutschen Rundfunks, 2006 Zurich Opera House, 2010 Vienna Philharmonic Orchestra, 2014 NorrlandsOperan. Începând cu anul 2014 și până la sfârșitul stagiunii 2017/18, Elektra s-a cântat în întreaga lume de 932 ori, în 209 producții diferite, și a ocupat locul 61 în lista Operabase.

Roluri: Elektra, fiica lui Agamemnon (soprano), Chrysothemis, sora ei (soprano), Clytemnestra, mama lor (contralto, mezzo soprano), Orestes (baritone), Aegisthus, amantul Clytemnestrei (tenor), Confidentul (soprano), Pajul (soprano), Servitorul tânăr (tenor), Servitorul bătrân (bass), Tutorele lui Orestes (bass), Supraveghetorul (soprano), Prima fată (contralto), A doua fată (soprano), A treia fată (mezzo soprano), A patra fată (soprano), A cincea fată (soprano), Figuranți (bărbați și femei din palat)

Subiect: Regina Clytemnestra nu l-a iertat niciodată pe soțul ei Agamemnon pentru sacrificiul fiicei ei, cea mai mică, Iphigenia. Cetatea Troiei a costat foarte scump. Acum ea și-a ucis soțul și s-a remăritat. Cei trei copii rămași în viață o urăsc. Este torturată de coșmaruri, la fel ca și celelalte două fete ale ei, Elektra și Chrysothemis. Urmele de sânge nu pot fi șterse decât tot cu sânge. Sosește vestea că Orestes, cel de al treilea copil, a murit în exil. După o scurtă conversație cu Elektra, bărbatul care a dus vestea pretinde că el este Orestes. O omoară pe Clytemnestra și pe soțul ei. Bucuria triumfului este însă prea mult pentru inima Elektrei și cade moartă. Cetatea Troiei și-a chemat încă o dată răzbunătorii.

Act 1 (Mykene. În curtea interioară a palatului)

Tinerele servitoare o bârfesc pe Elektra (Întotdeauna la apus de soare, se întinde și geme ...O înnebunește să știe că o supraveghem). Elektra refuză să se spele. Apa nu poate să spele din palat urmele crimei. Elektra apare murmurând (Singură ! Durere ! Atât de singură ! Tatăl meu mort Agamemnon ! Agamemnon !). Sora ei Chrysothemis, îi împărtășește durerea (Au săvârșit o faptă înfricoșătoare). Elektra este fără milă (Perechea aceea de femei ? ...În primul rând mama și apoi cealaltă femeie, cioara, tu Aegisthus, războinicule întreprinzător). Chrysothemis îi cere să aibă milă de ea (Eu nu pot să stau singură ca tine, în întuneric ...Mi se pare că aud voci stranii, și când le caut nu găsesc decât camere goale). Clytemnestra apare într-o fereastră larg deschisă, încărcată de bijuterii, întinsă alături de Confident, și meditează privind la fata ei (Cum mă sfidează cu gâtul încordat Voi zei nemuritori, de ce mă pedepsiți ?). Elektra îi răspunde cu mult calm (Zei ! Nu ești tu la rândul tău o zeiță ? Ei sunt doar ca și tine !). Clytemnestra părăsește fereastra pentru a sta de vorbă cu fiica ei (Cu urechea cealaltă, tu ai avut viziuni, demoni înșelători ...Și nu ți-am fost eu alături, măcelărind, măcelărind, măcelărind mereu noi alte victime ?). Când rămâne singură cu Elektra, ea continuă (Cine ajunge atât de vârstnic, trebuie să viseze. Trebuie să fie un ritual pentru fiecare lucru. Pentru asta sunt eu atât de încărcată în bijuterii, fiecare dintre ele are o putere absolut magică). Apoi îi cere sfatul pentru a scăpa de vise, de demonii ei. Elektra îi răspunde cu un tratament foarte simplu (Secura trebuie să sângereze alesele victime, atunci n-ai să mai visezi nimic). Clytemnestra devine nervoasă (Ce ritualuri sunt necesare ? ...Spune-mi repede numele victimei !). Elektra menționează numele fratelui ei, Orestes, iar mama începe să geamă (Am interzis ca acest nume să fie pronunțat). Tensiunea dintre cele două femei crește și Elektra concludă (Din fundul fântânii vine acel strigăt al

morții, ca un prieten salvator vine ...La final te văd pe tine murind, și apoi nu ai să mai visezi nimic). Confidentul vine din palat cu o veste, alergând. Chrysothemis intră în scenă urlând (Orestes a murit ! Printre străini, Orestes e mort !). Elektra murmură către sora ei (Acum noi două, tu și cu mine, trebuie să ne ridicăm, pe ea și pe soțul ei să-i ucidem). Sora ei este înspăimântată și-i cere ajutorul (Tu ești atât de deșteaptă: ajută-ne să fugim din casa aceasta. Elektra, scapă-ne spre libertate !). Orestes apare la poarta palatului, dar nimeni nu-l recunoaște. Când este întrebat, răspunde că trebuie să o vadă pe Regină (Am fost trimiși la ea, ca să depunem mărturie că Orestes a murit într-adevăr). După o scurtă conversație cu Elektra, Orestes își dezvăluie adevărata identitate, iar însoțitorii săi i se închină. El decide că trebuie să înfăptuiască actul vindicativ (Zei nu mă vor abandona la pericol, eu am să o fac !). Elektra este inundată de energie (Binecuvântat este acela care se împlinește prin fapte !). Când Orestes intră în casă și-l ucide pe Aegisthus, servitorii care-și urăsc stăpânul (Troienii) se luptă cu cei care-l apără (Grecii). Elektra își încurajează sora (Cu noi, cei care împlinim, alături de noi stau zeii). Orestes este în mijlocul holului cel mare, unde întreaga mulțime se îngesuie să-l îmbrățișeze. Elektra face câțiva pași necontrolați pentru a celebra triumful (Nu spuneți nimic și dansați. Toți trebuie să fiți de partea mea ! Cine este fericit ca și noi, nu poate să facă decât atât. Nu spuneți nimic și dansați !) și apoi cade fără de viață.

Momente și arii celebre: Act 1 - Întotdeauna la apus de soare, se întinde și geme ...O înnebunește să știe că o supraveghem (Fetele tinere), Singură ! Durere ! Atât de singură ! Tatăl meu mort Agamemnon ! Agamemnon ! (Elektra), Au săvârșit o faptă înfricoșătoare (Chrysothemis), Perechea aceea de femei ? ...În primul rând mama și apoi cealaltă femeie, cioara, tu Aegisthus, războinicule întreprinzător (Elektra), Eu nu pot să stau singură ca tine, în întuneric ...Mi se pare că aud voci stranii, și când le caut nu găsesc decât camere goale (Chrysothemis), Cum mă sfidează cu gâtul încordat Voi zei nemuritori, de ce mă pedepsiți ? (Clytemnestra), Zeii ! Nu ești tu la rândul tău o zeiță ? Ei sunt doar ca și tine ! The gods ! (Elektra), Cu urechea cealaltă, tu ai avut viziuni, demoni înșelători ...Și nu ți-am fost eu alături, măcelărind, măcelărind, măcelărind mereu noi alte victime ? (Clytemnestra), Cine ajunge atât de vârstnic, trebuie să viseze. Trebuie să fie un ritual pentru fiecare lucru. Pentru asta sunt eu atât de încărcată în bijuterii, fiecare dintre ele are o putere absolut magică (Clytemnestra), Secura trebuie să sângereze alosele victime, atunci n-ai să mai visezi nimic (Elektra), Ce ritualuri sunt necesare ? ...Spune-mi repede numele victimei ! (Clytemnestra), Am interzis ca acest nume să fie pronunțat (Clytemnestra), Din fundul fântânii vine acel strigăt al morții, ca un prieten salvator vine ...La final te văd pe tine murind, și apoi nu ai să mai visezi nimic (Elektra), Orestes a murit ! Printre străini, Orestes e mort ! (Chrysothemis), Acum noi două, tu și cu mine, trebuie să ne ridicăm, pe ea și pe soțul ei să-i ucidem (Elektra), Tu ești atât de deșteaptă: ajută-ne să fugim din casa aceasta. Elektra, scapă-ne spre libertate ! (Chrysothemis), Am fost trimiși la ea, ca să depunem mărturie că Orestes a murit într-adevăr (Orestes), Zeii nu mă vor abandona la pericol, eu am să o fac ! (Orestes), Binecuvântat este acela care se împlinește prin fapte ! (Elektra), Cu noi, cei care împlinim, alături de noi stau zeii (Elektra), Nu spuneți nimic și dansați. Toți trebuie să fiți de partea mea ! Cine este fericit ca și noi, nu poate să facă decât atât. Nu spuneți nimic și dansați ! (Elektra)

Balet: În anul 1963, Baletul Regal de la Royal Opera House a produs o versiune de balet pentru Elektra, cu dansatoarea Nadina Nerina în rolul principal., Monica Mason în rolul Clytemnestrei și David Blair în rolul lui Orestes. În anul 1967 spectacolul a fost adaptat de Sir Robert Helpmann pentru Australian Ballet. Teatrul de Stat pentru Operă și balet din Krasnoyarsk a produs și el o versiune completă de balet pentru Elektra, cu o coreografie compusă de Sergey Bobrov, un libret pregătit de Yuri Grigorovich după textul lui Hugo von Hofmannsthal și muzica lui Richard Strauss adaptată de Dmitry Kotov. Atmosfera a fost colorată și de șase clovni tragici. Un alt spectacol complet de balet pentru Elektra a fost produs în anul 2017 de coreograful Antonio Ruz, pentru Ballet Nacional de Espana, muzica fiind adaptată de Pablo Caminero, Diego Losada și Moises Sanmchez.

Discuri și înregistrări: 1944 Hamburgische Staatsoper (Erna Schluter - Elektra, Annelis Kupper - Chrysothemis, Gusta Hammer - Clytemnestra, Robert Hager - Orestes), 1947 Royal Philharmonic Orchestra and BBC Chorus (Erna Schluter - Elektra, Ljuba Welitsch - Chrysothemis, Elisabeth Hongen - Clytemnestra, Paul Schoffer - Orestes), 1949 New York Philharmonic Orchestra (Astrid Varnay - Elektra, Irene Jessner - Chrysothemis, Elena Nikolaidi - Clytemnestra, Herbert Janssen - Orestes), 1950 Maggio Musicale Fiorentino (Anny Konetzni - Elektra, Daniza Ilitsch - Chrysothemis, Martha Modl - Clytemnestra, Hans Braun - Orestes), 1952 Metropolitan Opera, (Astrid Varnay - Elektra, Walburga Weger - Chrysothemis, Elisabeth Hongen -

Clytemnestra, Paul Schoffer - Orestes), 1957 Wiener Staatsoper (Inge Borkh - Elektra, Lisa Della Cassa - Chrysothemis, Jean Madeira - Clytemnestra, Kurt Bohme - Orestes), 1971 RAI Roma (Brigit Nilsson - Elektra, Ingrid Bjorner - Chrysothemis, Vioerica Cortez - Clytemnestra, Thomas Stewart - Orestes), 1988 Tanglewood Festival in Boston (Hildegard Behrens - Elektra, Nadine Secunde - Chrysothemis, Christa Ludwig - Clytemnestra, Jorma Hynninen - Orestes), 2004 Orchester des Westdeutschen Rundfunks (Deborah Polaski - Elektra, Anne Schwanewilms - Chrysothemis, Felicity Palmer - Clytemnestra, Franz Grundheber - Orestes), 2014 NorrlandsOperan (Ingela Nrimberg - Elektra, Susanna Levonen - Chrysothemis, Ingrid Tobiasson - Clytemnestra, Thomas Lander - Orestes)

[Înapoi la cuprins](#)

93. Manon Lescaut

Titlu: Manon Lescaut

Compozitor: Giacomo Puccini (1858-1924). Născut la Lucca, Italia, a fost unul dintre cei nouă copii ai lui Michele Puccini cu Albina Magi. Familia sa, începând cu stră-stră străbunicul său, a ocupat poziția de maestro di capella timp de 124 de ani și a compus muzică pentru biserica din localitate. În anul 1880 a obținut diploma de absolvire de la Școala de Muzică Pacini din Lucca și a continuat studiile la Conservatorul din Milan cu o bursă oferită de Regina Margherita a Italiei. S-a căsătorit în anul 1904 cu Elvira Gemignani (1860-1930) și împreună au avut un fiu, Antonio. Înainte de anul 1900, Puccini a cumpărat pământ și a ridicat o vilă pe malul lacului, la Torre del Lago, transformată în prezent în Vila Muzeu Puccini. La Torre del Lago se organizează anual și un festival în memoria compozitorului. În anul 1923, Premierul Benito Mussolini l-a numit ca membru în Senatul Italiei (senatore a vita). Începând cu anul 1996 în orașul Lucca a fost fondat un Centru de Studii Giacomo Puccini. Opere: Le Villi (1884), Edgar (1889), Manon Lescaut (1893), La Boheme (1896), Tosca (1900), Madama Butterfly (1904), La Fanciulla del West (1910), La rondine (1917), Il Trittico (1918), Turandot (1926). Printre lucrările sale muzicale se mai numără: muzică sacră, cântece, muzică vocală și corală, muzică de cameră, muzică instrumentală.

Libret: Ruggero Leoncavallo, Marco Praga, Giuseppe Giacosa, Domenico Oliva și Luigi Illica. Giacomo Puccini i-a angajat pe rând pe toți cei cinci libretiști pentru a colabora la scrierea textului. Ca rezultat, confuzia în ce privește autorul a fost atât de mare încât pe afișul premierei nici unul dintre ei nu a fost creditat ca autor. Compozitorul și editorul său, Giulio Ricordi, au contribuit și ei la textul final. Totuși, cea mai mare parte a contribuției a aparținut lui Luigi Illica împreună cu Giuseppe Giacosa, cei care au finalizat libretul în forma sa originală. Subiectul se bazează pe o nuvelă publicată în anul 1731, de scriitorul francez Antoine Francois Prevost (1697-1763). La timpul ei, nuvela a stârnit un adevărat scandal și a fost interzisă fiind considerată amorală, dar în ciuda acestui fapt a devenit foarte populară și a fost intens piratată. Înaintea versiunii lui Puccini au mai fost produse: un balet realizat în anul 1830 de Jean Louis Aumer și două opere compuse de Daniel Auber (1856) și Jules Massenet (1884). Versiunea lui Massenet a fost chiar un succes de epocă. În prezent pe muzica lui a fost realizat un balet modern în choreografia lui Keneth MacMillan. Giulio Ricordi a argumentat faptul că opera lui Massenet este deja un succes, dar Puccini a obiectat: "De ce să nu fie două opere despre Manon ?". Versiunea lui a trecut cu succes proba timpului și în prezent ambele opere împart faima numelui. Cu același subiect au fost produse și 7 producții cinematografice. Intriga acțiunii este în jurul unei triste povești de dragoste dintre doi tineri necăsătoriți, iar aventura continuă din Franța în Louisiana.

Istoricul spectacolului: Primul spectacol cu Manon Lescaut a avut loc la 1 Februarie 1893 la Teatro Regio din Torino, sub bagheta dirijorului Alessandro Pome. Primul spectacol pe scena de la Teatro alla Scala din Milano a avut loc la 7 Februarie 1894, cu soparana Cesira Ferrani în rolul Manon și tenorul Giuseppe Cremonini în rolul Cavalerului Renato des Grieux. Alte premiere importante s-au înregistrat la: Buenos Aires (1893), Rio de Janeiro (1893), Saint Petersburg (1893), Madrid (1893), Hamburg (1893), Lisabona (1894), Budapesta (1894), Praga (1894), Londra (1894), Montevideo (1894), Philadelphia (1894), Mexico City (1894), Varșovia (1895),

Alexandria (1895), Santiago de Chile (1897), Athena (1898), Amsterdam (1898), Tunis (1903), Nisa (1906). Un spectacol remarcabil a fost montat pe scena de la Metropolitan Opera din New York la 18 Ianuarie 1907, în prezența compozitorului, cu Enrico Caruso în rolul Cavalerului des Grieux. Au urmat apoi alte premiere la: Antwerp (1907), Viena (1908), Montreal (1912), Geneva (1913), Ljubljana (1924), Zagreb (1926), Goteborg (1926), Copenhaga (1930), Helsinki (1931). După anul 1931 au apărut primele înregistrări, printre care se numără cele realizate de: Teatro alla Scala din Milano (1931, 1957, 1998), RAI Roma (1953), Opera din Roma (1954), Accademia di Santa Cecilia (1954), New Philharmonia Orchestra (1971), Metropolitan Opera (1980, 1993), Royal Opera House (1984), Bruxelles Philharmonic (1992), Orquestra de la Comunitat Valenciana (2014). Începând cu anul 2004 și până la sfârșitul stagiunii 2017/2018, Manon Lescaut s-a cântat în întreaga lume de 1293 ori, în 258 de producții diferite și a ocupat locul 42 în lista Operabase.

Roluri: Manon Lescaut (soprano), Lescaut, fratele ei (baritone), Cavalerul Renato des Grieux, student (tenor), Geronte di Revoir, trezorier (bass), Edmondo, student (tenor), Hangiul (bass), Cântăreți (mezzo soprano), Maestrul de Dans (tenor), Lampagiul (tenor), Sergentul Arcașilor Regali (bass), Captainul Navei (bass), Coafeza (silent), Corul (cântăreți, frumuseți trecute și măicuțe, fete tinere, orășeni, studenți, curtezane, arcași, marinari)

Subiect: Subiectul este o versiune a Traviatei. Manon Lescaut nu este altceva decât o versiune a Violetei. O tânără rămasă fără protecția parentală este vrăjită de miracolele iubirii și de răsfățul oamenilor bogați. Dragostea ei pentru un tânăr student este mai puternică însă decât atracția spre bunăstare și bijuterii așa că își sfârșește viața în mizerie, dezonorată și abandonată. Ca întotdeauna, puterea dragostei nu este decât un blestem.

Act 1 (O piață largă lângă Poarta Parisului)

Edmondo este cel care conduce corul studenților spre bucuria fetelor (Am să scriu un madrigal, vesel și frumos, fie ca Muza mea să exceleze în galanterie !). Cavalerul des Grieux se alătură studenților (Iubire ? Iubire ? Despre această tragedie, sau poate farsă, eu nu știu nimic !). Manon Lescaut își face apariția într-o trăsură dichisită, escortată de fratele ei. Instantaneu, Des Grieux trece la asalt (Iertați-mi cuvintele, dar mă simt atras de dumneavoastră cu o misterioasă fascinație). Manon nu rămâne insensibilă la cuvintele lui (Atât de multe minciuni jalnice în cuvintele dumneavoastră ! Vreau să vă țin minte ! Care este numele dumneavoastră ?). Introducerea fiind făcută, ea promite să revină la căderea întinericului. Studenții cântă (Veniți voi fete frumoase ! Să ne aduceți noroc !). Domnul Geronte află de la Lescaut că Manon este în drum spre mănăstire pentru a-și pune vâlul și îi invită pe amândoi să-l însoțească la cină. În timp ce studenții sunt la masa de joc, Geronte îi cere hangiului o trăsură, pentru a-i escorta pe Lescaut și sora lui înapoi în oraș. Edmondo a auzit însă conversația și dorește să fie de folos. Manon apare în prag pentru un moment (Vezi ? M-am ținut de cuvânt). Imediat, cei doi schimbă înflăcărâte declarații de dragoste (Te iubesc ! Te iubesc ! Fă ca acest moment să fie etern și infinit ...Eu nu sunt decât o fată săracă ...destinul meu este guvernat de tristețe). Edmondo apare cu o trăsură și cei doi fug împreună la Paris. Când Geronte apare în căutarea lui Manon, Edmondo îl consolează (Privește excelență ! Tocmai a șters-o cu un student). Geronte este disperat, dar Lescaut îl contractează imediat (Manon nu dorește sărăcie, Manon va accepta cu recunoștință un palat și-l va părăsi pe student ...iar eu, domnule, eu voi completa familia).

Act 2 (O cameră elegantă în casa lui Geronte)

Manon o grăbește pe coafeză (Repede, limbile pentru bucle ! ...Acum pudra ! ...Și acum punctul de

frumusețe !). Fratele ei jubilează (Ah, ce ansamblu încântător ! ...A mea este gloria pentru că te-am salvat de dragostea pentru student). Manon îl imploră să-i spună ce mai face Des Grieux (L-am părăsit fără o vorbă de rămas bun, fără o sărutare !). Lescaut îi răspunde că întreabă de ea permanent, iar acum a început să-și clădească averea, la masa de joc. Manos se admiră în oglindă (...nu-i așa că rochia aceasta îmi vine minunat ? ...Dar peruca ?). Un grup de cântăreți intră în cameră pentru a-i prezenta ultimul madrigal compus de Geronte (...buzele tale sunt o binecuvântare ...minunea din părul tău o risipești în vânt). Manon este apoi încredințată în brațele Maestrului de Dans, iar Geronte geme (Tu mă îmbolnăvești de iubire, mă faci să delirez !). Rămasă singură pentru un moment, Manon se trezește cu Des Grieux la ușă (Tu ? Ah, iubirea mea supremă ! Oh, Cerule ! ...Nu pot să mă mai lupt ! Mă declar învins !). Scena lor de dragoste este întreruptă de Geronte, care se poartă ca un adevărat gentleman (Îmi știu datoria, Eu trebuie să mă retrag ! O, galantule cavalier, încântătoare domnișoară, la revedere). La scurt timp după aceea apare însă Lescaut (Te-a denunțat ! ...Gărzile și arcașii sunt deja pe drum !). Fără nici o ezitare cei trei se pregătesc să fugă în exil și golesc toate bijuteriile din sertare. Înainte se plece însă apare Geronte, însoțit de sergent, iar Manon lasă să-i cadă din mâini toate bijuteriile (Nu mișcă nimeni !).

Intermezzo (În închisoare) - Des Grieux este determinat să urmeze destinul lui Manon (Cât de mult o iubesc ! ...Oriunde va merge ! ...Până la sfârșitul Pământului).

Act 3 (Le Havre. O piață lângă port)

Manon este escortată la o baracă, alături de celelalte deținute. Lescaut l-a mituit pe arcaș să-l lase pe Des Grieux să vorbească cu Manon (Cu toată rușinea mea tu nu m-ai părăsit ? ...Să te părăsesc ? Niciodată !). În apropiere, Lampagiul cântă în timp ce-și face rondul (Dumnezeu m-a făcut frumoasă pentru bărbat ! Regele a râs, și apoi mi-a dat aur și bijuterii și unui soț inima mi-a câștigat). Imediat după aceea, gărzile sunt alertate cu un foc de armă iar Des Grieux trebuie să se retragă. Locuitorii orașului sunt atrași în piață (Ce s-a întâmplat ? Ce a fost asta ? A fost o răpire ? O revoltă ? O femeie fugită ?). În timp ce fetele sunt imbarcate pe o corabie, locuitorii sunt din ce în ce mai curioși (Cine să fie ea ? ...Este atât de atrăgătoare ? ...Sedusă ? Trădată ? ...Doamna mea este tristă !). Lescaut este dispus să le ofere informații (Pentru plăcerea de o zi a unui gentleman ...Ce infamie ! Oribil ! Înduioșător !). Desperat, Des Grieux îl roagă în genunchi pe Căpitanul Navei să-l ia la bord ca băiat de cabină (Vai cum plâng și cum vă implor ...vai cum pledez să aveți milă ! ...Vă rog să mă luați !). Căpitanul Navei este dispus să-l servească (Ah ! Deci tu, tinere domn, dorești să populezi America ? Atunci, făcă-se voia ta !).

Act 4 (Un teren deșertic de la marginea orașului New Orleans)

Manon și Des Grieux sunt amândoi zdrențăroși și sfârșiți (Sunt terminată ! Iartă-mă ! Tu ești puternic, te invidiez, eu sunt o femeie slabă, renunț ...Oh iubirea mea ! Oh Manon !). În jurul lor nu este decât teren părăsit, fără nici o urmă de apă, nu este nimeni să le sară în ajutor. Manon rămâne singură în timp ce Des Grieux merge să caute ajutor. Manon este disperată (...abandonată în acest loc dezolant ! Oh ce oroare ! ...Oh, nu vreau să mor !). Des Grieux se întoarce fără să fi găsit ajutor. Manon își ia rămas bun de la el (...peste mine noaptea coboară ...Te iubesc atât de mult ...și trebuie să mor ! ...sărută-mă !). Des Grieux îi răspunde (Fără tine ...sunt pierdut ...Am să te urmez). Cu un ultim efort Manon se luptă cu el (Îți interzic ! Adio ...îmi este atât de frig ...Greșelile mele vor fi iertate, dar iubirea mea va rămâne mereu). Manon moare, iar Des Grieux se prăbușește deasupra ei.

Momente și arii celebre: Act 1 - Am să scriu un madrigal, vesel și frumos, fie ca Muza mea să exceleze în galanterie ! (Edmondo), Iubire ? Iubire ? Despre această tragedie, sau poate farsă, eu nu știu nimic ! (Des Grieux), Iertați-mi cuvintele, dar mă simt atras de dumneavoastră cu o misterioasă fascinație (Des Grieux), Atât de multe minciuni jalnice în cuvintele dumneavoastră ! Vreau să vă țin minte ! Care este numele dumneavoastră ? (Manon), Veniți voi fete frumoase ! Să ne aduceți noroc ! (Studentii), Vezi ? M-am ținut de cuvânt (Manon), Te iubesc ! Te iubesc ! Fă ca acest moment să fie etern și infinit ...Eu nu sunt decât o fată săracă ...destinul meu este guvernat de tristețe (Des Grieux, Manon), Privește excelență ! Tocmai a șters-o cu un student (Edmondo), Manon nu dorește sărăcie, Manon va accepta cu recunoștință un palat și-l va părăsi pe student ...iar eu, domnule, eu voi completa familia (Lescaut) Act 2 - Repede, limbile pentru bucle ! ...Acum pudra ! ...Și acum punctul de frumusețe ! (Manon), Ah, ce ansamblu încântător ! ...A mea este gloria pentru că te-am salvat de dragostea pentru student (Lescaut), L-am părăsit fără o vorbă de rămas bun, fără o sărutare ! (Manon), ...nu-i

așa că rochia aceasta îmi vine minunat ? ...Dar peruca ? (Manon), ...buzele tale sunt o binecuvântare ...minunea din părul tău o risipești în vânt (Cântăreții), Tu mă îmbolnăvești de iubire, mă faci să delirez ! (Geronte), Tu ? Ah, iubirea mea supremă ! Oh, Cerule ! ...Nu pot să mă mai lupt ! Mă declar învins ! (Manon, Des Grieux), Îmi știu datoria, Eu trebuie să mă retrag ! O, galantule cavalier, încântătoare domnișoară, la revedere (Geronte), Te-a denunțat ! ...Gărzile și arcașii sunt deja pe drum ! (Lescaut), Nu mișcă nimeni ! (Sergentul) Intermezzo - Cât de mult o iubesc ! ...Oriunde va merge ! ...Până la sfârșitul Pământului (Des Grieux) Act 3 - Cu toată rușinea mea tu nu m-ai părăsit ? ...Să te părăsesc ? Niciodată ! (Manon, Des Grieux), Dumnezeu m-a făcut frumoasă pentru bărbat ! Regele a râs, și apoi mi-a dat aur și bijuterii și unui soț inima mi-a câștigat (Lampagiul), Ce s-a întâmplat ? Ce a fost asta ? A fost o răpire ? O revoltă ? O femeie fugită ? (Orășenii), Cine să fie ea ? ...Este atât de atrăgătoare ? ...Sedusă ? Trădată ? ...Doamna mea este tristă ! (Orășenii), Pentru plăcerea de o zi a unui gentleman ...Ce infamie ! Oribil ! Înduioșător ! (Lescaut, locuitorii), Vai cum plâng și cum vă implor ...vai cum pledez să aveți milă ! ...Vă rog să mă luați ! (Des Grieux), Ah ! Deci tu, tinere domn, dorești să populezi America ? Atunci, făcă-se voia ta ! (Naval Captain) Act 4 - Sunt terminată ! Iartă-mă ! Tu ești puternic, te invidiez, eu sunt o femeie slabă, renunț ...Oh iubirea mea ! Oh Manon ! (Manon, Des Grieux), ...abandonată în acest loc dezolant ! Oh ce oroare ! ...Oh, nu vreau să mor ! (Manon), ...peste mine noaptea coboară ...Te iubesc atât de mult ...și trebuie să mor ! ...sărută-mă ! (Manon), Fără tine ...sunt pierdut ..Am să te urmez Without you (Des Grieux), Îți interzic ! Adio ...îmi este atât de frig ...Greșelile mele vor fi iertate, dar iubirea mea va rămâne mereu (Manon).

Balet: Prima versiune de balet a acestei povești a fost produsă în anul 1930 la Baletul Operei din Paris. A fost ultimul spectacol realizat de dansatorul și choreograful Jean Louis Aumer (1774-1833). În anul 1974 o versiune de balet intitulată Manon Lescaut a fost pusă în scenă de către Baletul Regal din Londra, cu o choreografie produsă de Kenneth MacMillan pe muzica lui Jules Massenet (1842-1912). Spectacolul continuă să fie recunoscut și prezentat în întreaga lume. Una dintre versiunile recente ale spectacolului a fost pusă în scenă de Baletul Regal din Londra în anul 2004, cu Ramara Rojo și Carlos Acosta în rolurile Manon și Des Grieux. Un alt spectacol remarcabil a fost produs de Royal Opera House, în luna Martie a anului 2005, cu Sylvie Guillem și Jonathan Cope în rolurile principale.

Discuri și înregistrări: 1931 Teatro alla Scala, Milan (Maria Zambboni - Manon Lescaut, Francesco Merli - Grieux, Enrico Molinari - Lescaut), 1954 Rome Opera (Licia Albanese - Manon Lescaut, Jussi Bjorling - Grieux, Robert Merrill - Lescaut), 1954 Accademia di Santa Cecilia (Renata Tebaldi - Manon Lescaut, Mario Del Monaco - Grieux, Mario Boriello - Lescaut), 1957 Teatro alla Scala, Milan (Maria Callas - Manon Lescaut, Giuseppe Di Stefano - Grieux, Giulio Fioravanti - Lescaut), 1971 Ambrosian Opera (Monserrat Caballe - Manon Lescaut, Placido Domingo - Grieux, Vicente Sardinero - Lescaut), 1980 Metropolitan Opera (Renata Scotto - Manon Lescaut, Placido Domingo - Grieux, Pablo Elvira - Lescaut), 1993 Metropolitan Opera (Mirella Freni - Manon Lescaut, Luciano Pavarotti - Grieux, Dwayne Croft - Lescaut), 1998 Teatro alla Scala, Milan (Maria Guleghina - Manon Lescaut, Jose Cura - Grieux, Lucio Gallo - Lescaut), 2014 Orchestra de la Comunitat Valenciana (Ana Maria Martinez - Manon Lescaut, Andrea Boccelli - Grieux, Javier Arrey - Lescaut)

[Înapoi la cuprins](#)

95. Snegurochka

Titlu: Snegurochka (Snegurochka-Vesennyaya Shazka, The Snow Maiden)

Composer: Nikolay Rimsky-Korsakov (1844-1908). Născut în Tokhvin, la 200 de kilometri Est de Saint Petersburg, tatăl său Andrei Petrovich Rimsky-Korsakov (1784-1862), membru al unei vechi familii nobiliare din Rusia, a fost vice-guvernator al orașului Novgorod (vechea capitală a Rusiei) din Guvernoratul Volhynia, iar mama sa Sofia Vasilievna Rimskaya-Korsakova (1802-1890) a fost fiica lui Vasily Fedorovich Skaryatin, un bogat latifundiar, la rândul său membru al unei vechi familii nobiliare. A început primele lecții de pian la vârsta de 6 ani cu niște profesori locali, iar la vârsta de 12 ani a fost admis la Școala de Matematică și Științe

Navigației din Saint Petersburg unde a absolvit șase ani mai târziu ca ofițer de marină. Primele lecții de compoziție muzicală le-a primit de la Fodor Kanille (Theodore Canille) iar în anul 1861 i-a fost prezentat lui Mily Alexeyevich Balakirev (1837-1910), compozitor, pianist și dirijor rus, prieten apropiat al lui Pyotr Tchaikovsky. Balakirev i-a făcut apoi cunoștință cu Cesar Cui și Modest Mussorgsky devenind astfel în scurt timp membru al cercului muzical din Saint Petersburg. În anul 1871, Rimsky-Korsakov a fost numit Profesor de Compoziție la Conservatorul din Saint Petersburg. Un an mai târziu s-a căsătorit cu Nadezhda Purgold (1848-1919) la rândul său pianistă și compozitoare, membră a cercului muzical. Fructul căsătoriei lor au fost șapte copii, printre care și muzicologul Andrei Rimsky-Korsakov (1878-1940). În anul 1873 a fost numit la Departamentul de Marină ca Inspector al Fanfarelor Marinei iar după anul 1884 a fost deputat la Capela Curții Imperiale din Saint Petersburg. Opere: Fecioara din Pskov (1872), Mlada (1872), Noapte de Mai (1878), Crăiasa Zăpezii (1880), Mlada (1889), Noaptea de Crăciun (1894), Sadko (1895), Mozart și Salieri (1897), Boieroaica Vera Sheloga (1898), Nevasta Țarului (1898), Povestea Țarului Saltan (1900), Servilia (1901), Nemuritorul Kashchey (1902), Domnul Voyevod (1903), Legenda Invizibilului Oraș Kitezh (1904), Cocosul de Aur (1907). Compoziția sa muzicală mai include: muzică corală sacră și seculară, muzică orchestrală și muzică pentru fanfară, cântece, colecții folclorice, muzică de cameră și muzică pentru pian. A editat și publicat și muzică scrisă sau compusă de alți autori, printre care: Alexander Borodin, Cesar Cui, Modest Mussorgsky, Mikhail Glinka, Alexander Dargomyzhsky.

Libret: Compozitorul a adaptat singur libretul utilizând integral textul piesei de teatru cu același nume, publicată în anul 1873 de Alexander Ostrovsky (1823-1886). Alexander Ostrovsky a fost cel mai reprezentativ dramaturg al epocii sale, autor a peste 47 de piese de teatru, printre care: Sărăcia Nu Este o Crimă, Falimentul, Lupii și Oile, Bani Nebuni, Pădurea, Ultimul Sacrificiu, Zestrea, Snegurochka, Mireasa Săracă, Inima Nu Este din Piatră, Omul Întept, Furtuna. Pentru piesa sa, Alexander Ostrovsky s-a inspirat după un basm publicat de Alexander Afanasyev în anul 1867. În acest basm, Snegurochka, sau Copilul Zăpezii, este o păpușă din zăpadă care prinde viață. Însă imediat ce se îndrăgostește, inima ei se încălzește și ea se topește. În epoca de sfârșit a Imperiului Țarist, Snegurochka făcea parte dintre obiceiurile Sărbătorii Crăciunului, cel mai frecvent fiind o figurină din turtă dulce ce împodobește Pomul de Crăciun alături de alte personaje de basm. Alexander Ostrovsky a scris această piesă de teatru la proprietatea sa din Shchelykovo, un paradis rural plin de povești despre eroi legendari și țari benevolenți. Premiera piesei lui Alexander Ostrovsky a avut loc în anul 1873 la Bolshoi Theatre din Moscova, cu un aranjament muzical semnat de Pyotr Ilyich Tchaikovsky.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la data de 29 Ianuarie 1882, la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg, sub bagheta dirijorului Eduard Napravnik. În rolul Regelui Iarnă a fost distribuit bassul Fyodor Stravinsky iar soprana Feodosiya Velinskaya a fost Snegurochka. Trei ani mai târziu, opera a debutat la Moscova, la Opera Rusă Privată, patronată de industriașul Savva Mamontov (1841-1918) director al liniei de cale ferată Moscova - Yaroslav. Premiera de la Moscova a fost dirijată de Enrico Bevnigani, având ca vedete sopranele Nadejda Salina în rolul Snegurochka și Vera Gnucheva în rolul Primăverii cea Frumoasă. La Teatrul Bolshoi din Moscova opera a debutat în anul 1893, tot sub bagheta dirijorului Enrico Bevnigani cu soprana Margarita Eykhenvald în rolul Snegurochka. Pentru Rimsky Korsakov a fost cea mai iubită dintre compozițiile sale, dar opera s-a montat destul de rar în afara Rusiei. În secolul XX, cele mai bune înregistrări ale spectacolului s-au făcut la: Bolshoy Theatre din Moscow (1943, 1956, 1987), Orchestre National de France din Paris (1955), Belgrade National Opera (1956), Moscow Radio Symphony Orchestra (1976), Bulgarian Radio Symphony Orchestra (1985), Wexford Festival Orchestra (2008). De la începutul anului 2004 și până la sfârșitul stagiunii 2017/2018, Snegurochka s-a cântat în Rusia de 139 de ori în 52 de producții diferite și a ocupat locul 21 (în statistica pentru Rusia) în lista Operabase.

Roluri: Snegurochka (soprano), Primăvara cea Frumoasă (mezzo soprano), Regele Iarnă (bass), Boblicka (mezzo soprano), Bobyl (tenor), Lel (contralto), Mizguir (baritone), Koupava (soprano), Țarul din Berendey (tenor), Bermiate (bass), Faunul (vorbit), Corul (păsări, spiritul florilor, băieți și fete, cerșetori orbi, boieri și soțiile lor, ciobănași, locuitorii din Berendey)

Subiect: Opera are ca subiect fascinantele tradiții de nuntă ale poporului din pădurile Rusiei. Cântecul și dansurile, cu capetele încoronate de flori, fac parte din ceremonial iar cântecul trebuie să fie răsplătit cu o sărutare. Țarul este cel care trebuie să judece dacă inimile tinerilor sunt curate și când așa este, să binecuvânteze uniunea tinerilor. Snegurochka este o fată crescută în pădure, care s-a topit literalmente atunci când a trebuit să-și spună legământul în fața Țarului. O altă virgină s-a pierdut, s-a înălțat însă o altă femeie.

Prolog (În plină iară, pe Muntele Roșu, aproape de capitala ținutului Berendey)

Primăvara cea Frumoasă cântă despre nostalgia zilelor însoțite (Țara frigului, țara iernilor îndelungate, țara tăcerii). Vorbind cu Păsările, Primăvara cea Frumoasă se întristează (Am cochetat aici cu Moșul Iarnă ...Sunt sclava lui ...O fată s-a născut și este în puterea lui ...neprețuita mea Snegurochka). Scena 2 - Apare Regele Iarnă (Sub răsuflarea unui vânt, îngheț totul pe loc ...și apoi așa rămâne ...Ce mult îmi place !). Primăvara cea Frumoasă îi spune că fata tânjește după libertate, dar Regele Iarnă îi răspunde (Știu eu prea bine că Soarele ar vrea să o topească pe copila noastră ...cât timp rămâne pură și inocentă, nu trebuie de soare să se teamă !). Scena 3 - Când este întrebată, Snegurochka răspunde că ea ar fi fericită să trăiască printre oameni (Oh da, Oh da, mamă dragă ! ...Am să cânt, am să cânt cel mai vesel cântec pe care-l cunosc). Fata mărturisește că s-a îndrăgostit de cântecul unui ciobănaș pe nume Lel (Da, cel mai mult îmi plac cântecul lui Lel, ziua și noaptea ...simt că-mi topesc toată inima). Auzind cântecul toposc, Regele Iarnă îi ordonă Faunului să o apere pe Snegurochka de Lel, prin orice mijloace. După un scurt rămas bun, fata primește încuviințarea să participe la Carnavalul Primăverii (Vino acum, lasă iarna să treacă ! Du-te repede). Scena 4 - În timpul Carnavalului, Bobyl o descoperă pe Snegurochka și o invită în casa lui (...vino, pășește în palatul meu ...iar eu, cel care nu sunt țănos, am să-ți zâmbesc).

Act 1 (O suburbie din Berendey. Casa lui Bobyl față în față cu casa Koupavei)

Lel acceptă să cânte pentru Snegurochka cerând o sărutare, dar se alege numai cu o floare (Soarele luminează radiant ...Ah ce dulce este să trăiești !). Scena 2 - Rămasă singură Snegurochka se întristează (Celelalte fete știu cum să-l vrăjească ...Eu stau aici singură și plâng). Scena 3 - Koupava o roagă pe Snegurochka să se bucure alături de ea (Un băiat frumos cu părul lung și cu bucle blonde ...În fața țărilor o să-mi încununeze fruntea cu flori și am să fiu soția lui). Scena 4 - Mizguir trebuie să plătească fetelor o răscumpărare dacă vrea să se căsătorească cu Koupava (Poftim aici, un galben, frumoaselor fete ...Acceptați și vă rugați !). Snegurochka este invitată și ea la dans. Scena 5 - Mizguir refuză să-l invite pe Lel pentru Snegurochka și declară că s-a îndrăgostit el de ea. Koupava izbucnește în lacrimi (Oh, Snegurochka, ce crudă ești. Dă-mi înapoi iubitul !). Scena 6 - Mizguir repetă declarația de dragoste în fața tuturor. Localnicii o sfătuiesc pe Koupava să-și caute dreptatea la țar (Trădarea lui cea lașă ne insultă ! O ce rușine noi toți trebuie să suferim !).

Act 2 (Camera de oaspeți din palatul Berendey)

Corul cerșetorilor orbi cântă la mandolină (O țarule al nostru, mărirea ta, grandoarea ta ! ...Glorie, glorie peste vremuri, glorie pentru înțeleptul țar). Scena 2 - Un paj anunță că o fată în lacrimi cere audiență. Scena 3 - Koupava își susține cauza (Oh țarule, părinte ! ...Trădătoarea de Snegurochka ...Atunci el s-a grăbit, m-a uitat, m-a batjocorit și m-a insultat). Scena 4 - Doi străjeri sunt trimiși să-l aducă pe Mizguir în fața țarului. Scena 5 - În fața Adunării Imperiale Mizguir își recunoaște vina. Țarul este cel care administrează justiția (Din acest motiv, eu judecătorul lui, îl condamn pe Mizguir să se exileze de ținutul natal, să trăiască printre lupi). Scena 6 - Snegurochka este adusă în fața țarului. Țarul se declară impresionat de frumusețea ei (Inima mea se bucură de toate minunatele daruri ce ne-ai adus ...Așa că alege-ți tu un mire, pe cine dorești !). Dar inima cea

candidă a lui Snegurochka nu a cunoscut încă iubirea. Soțiile boierilor propun un concurs de cântece unde Mizguir și Lel se vor întrece pentru a-i cuceri inima. Spre bucuria întregului popor, Țarul încuviințează (Onoarea și gloria să-ți aparțină ...O tu părinte al poporului tău).

Act 3 (O poiană largă în pădure)

Băieții tineri și fete, încoronați cu flori, dansează și cântă (Pentru cine este coroana ? Fericit tânărul care o poartă !). Bobyl cântă și dansează și el dansul nutriei (Nutria se scaldă în apă, rațele plutesc lângă ea). La un semn al Țarului bufonii dansează și ei. Apoi Lel începe cântecul său (Fetele vor strânge frăguțe, băieții aleargă pe urma lor). Țarul îi cere lui Lel să aleagă fata care să-l răsplătească pentru cântec cu o sărutare, iar el o alege pe Koupava, trecând pe lângă Snegurochka. Scena 2 - Snegurochka se întristează din nou (Frumosule Lel, ascultă ce-ți spun ! Fata zăpezii te va iubii și ea într-o zi !). Mizguir apare cu vorbe de dragoste și bijuterii, dar Snegurochka îl respinge (Deși nu este de vânzare, inima mea cere și ea puțină iubire, dar nu de la tine, Mizguir). Mizguir încearcă să o posedă cu forța, dar Faunul apare și o slavează. Scena 4 - Koupava îi mulțumește lui Lel (...pentru că m-ai salvat ...tu ai restabilit onoarea în viața mea ...prin sărutul tău sunt egală cu cei mai fericiți oameni). Văzându-i, Snegurochka o cheamă cu disperare pe mama sa (Te implor și plâng ...Vreau și eu să iubesc ...mamă, o Frumoasă Primăvară !).

Act 4 (În valea zeului Yarilo, lângă un lac)

În timp ce Snegurochka plânge, Frumoasa Primăvară răsare din lac înconjurată de Spiritele Florilor și o binecuvîntează cu darul iubirii. Spiritele Florilor cântă (Flori din vis, înflorește tu macule negru, cu floarea ta magică să-i vrăjești toate gândurile !). Scena 2 - Când apare Mizguir, Snegurochka îl primește cu bucurie (Inima mea nu se mai teme ...Dragul meu, eu sunt a ta ! ...Ia-mă în brațele tale și du-mă !). Apare Țarul urmat de suita sa și de locuitori. Scena 3 - Băieții dansează cu frumoasele fete (Noi am semănat meiul pe toată câmpia ...O tânără fată avem să-ți dăm). Țarul binecuvîntează tinerele cupluri (Căsătoria voastră să fie binecuvîntată ! Să trăiți mult, să trăiți fericiți. Și în bunăstare). Mizguir o conduce și el pe Snegurochka în fața Țarului pentru a-și spune legământul (Dragostea ce o simt, lui i-am încredințat viața mea ! ...Ce foc îmi pătrunde întreaga ființă ! ...Oh dragostea mea, a ta sunt). O rază de soare penetrează norii și Snegurochka se topește la pământ. Toți cei prezenți sunt uimiți (...s-a topit ca zăpada sub raza de soare ...ea a pierit - Snegurochka nu mai este ...Glorie ție, zeule Yarilo !).

Momente și arii celebre: Prologue - Țara frigului, țara iernilor îndelungate, țara tăcerii (Primăvara cea Frumoasă), Am cochetat aici cu Moșul Iarnă ...Sunt sclava lui ...O fată s-a născut și este în puterea lui ...neprețuita mea Snegurochka (Primăvara cea Frumoasă), Sub răsuflarea unui vânt, îngheț totul pe loc ...și apoi așa rămâne ...Ce mult îmi place ! (Regele Iarnă), Știu eu prea bine că Soarele ar vrea să o topească pe copila noastră ...cât timp rămâne pură și inocentă, nu trebuie de soare să se teamă ! (Regele Iarnă), Oh da, Oh da, mamă dragă ! ...Am să cânt, am să cânt cel mai vesel cântec pe care-l cunosc (Snegurochka), Da, cel mai mult îmi plac cântecele lui Lel, ziua și noaptea ...simt că-mi topesc toată inima (Snegurochka), Vino acum, lasă iarna să treacă ! Du-te repede (Primăvara cea Frumoasă), ...vino, pășește în palatul meu ...iar eu, cel care nu sunt țăfnos, am să-ți zâmbesc (Boby). Act 1 - Soarele luminează radiant ...Ah ce dulce este să trăiești ! (Lel), Celălalte fete știu cum să-l vrăjească ...Eu stau aici singură și plâng (Snegorotchka), Un băiat frumos cu părul lung și cu bucle blonde ...În fața țarului o să-mi încununeze fruntea cu flori și am să fiu soția lui (Koupava), Poftim aici, un galben, frumoaselor fete ...Acceptați și vă rugați ! (Mizguir), Oh, Snegurochka, ce crudă ești. Dă-mi înapoi iubitul ! (Koupava), Trădarea lui cea lașă ne insultă ! O ce rușine noi toți trebuie să suferim ! (Corul) Act 2 - O țarule al nostru, mărirea ta, grandoarea ta ! ...Glorie, glorie peste vremuri, glorie pentru înțeleptul țar (Corul), Oh țarule, părinte ! ...Trădătoria de Snegurochka ...Atunci el s-a grăbit, m-a uitat, m-a batjocorit și m-a insultat (Koupava), Din acest motiv, eu judecătorul lui, îl condamn pe Mizguir să se exileze de ținutul natal, să trăiască printre lupi (Țarul), Inima mea se bucură de toate minunatele daruri ce ne-ai adus ...Așa că alege-ți tu un mire, pe cine dorești ! (Țarul), Onoarea și gloria să-ți aparțină ...O tu părinte al poporului tău (Corul) Act 3 - Pentru cine este coroana ? Fericit tânărul care o poartă ! (Corul), Nutria se scaldă în apă, rațele plutesc lângă ea (Boby), Fetele vor strânge frăguțe, băieții aleargă pe urma lor (Lel), Frumosule Lel, ascultă ce-ți spun ! Fata zăpezii te va iubii și ea într-o zi ! (Snegurochka), Deși nu este de vânzare, inima mea cere și ea puțină iubire, dar nu de la tine, Mizguir (Snegurochka), ...pentru că m-ai salvat ...tu ai restabilit onoarea în viața mea ...prin sărutul tău sunt egală cu cei mai fericiți oameni. (Koupava), Te implor și plâng ...Vreau și eu să iubesc ...mamă, o Frumoasă Primăvară ! (Snegurochka) Act 4 - Flori din vis, înflorește tu macule negru, cu floarea ta magică să-i vrăjești toate gândurile ! (Spiritele Florilor), Inima mea nu se mai teme ...Dragul meu, eu sunt a ta ! ...Ia-mă în brațele tale și du-mă ! (Snegurochka), Noi am semănat

meiul pe toată câmpia ...O tânără fată avem să-ți dăm (Corul), Căsătoria voastră să fie binecuvântată ! Să trăiți mult, să trăiți fericiți. Și în bunăstare (Țarul), Dragostea ce o simt, lui i-am încredințat viața mea ! ...Ce foc îmi pătrunde întreaga ființă ! ...Oh dragostea mea, a ta sunt (Snegurochka), ...s-a topit ca zăpada sub raza de soare ...ea a pierit - Snegurochka nu mai este ...Glorie ție, zeule Yarilo ! (Corul)

Balet: În anul 2006 Fundația Pentru Baletul Ruesc a produs o versiune a basmului Snegurochka pe muzica lui Vladimir Sokolov, cu o choreografie regizată de Ivan Fadeyev de la Teatrul Novaya Opera. În luna Iunie a anului 2015, un balet în două acte a fost produs de choreograful Mark Peretokin, pentru Opera de Stat din Krasnoyarsk, pe muzica lui Pyotr Ilyich Tchaikovsky, cu un libret corespunzător piesei lui Alexander Ostrovsky.

Discuri și înregistrări: 1943 Bolshoi Theatre (Nadezhda Obukhova - Snow Maiden, Sergei Lemeshev - Tsar Berendey, Irina Maslenikova - Lel, Sofia Panova - Kupava), 1955 Orchestre National de France (Janine Micheau - Snow Maiden, Jean Girardeau - Tsar Berendey, Rita Gor - Lel, Genevieve Moizan - Kupava), 1956 Belgrade National Opera (Sofiya Jankovic - Snow Maiden, Stephan Andrashevich - Tsar Berendey, Mil Miladinovich - Lel, Valeria Heybalova - Kupava), 1956 Bolshoi Theatre (Vera Firsova - Snow Maiden, Ivan Kozlovsky - Tsar Berendey, Larissa Avdeyeva - Lel, Galina Vishnevskaya - Kupava), 1976 Moscow Radio Symphony Orchestra (Valentina Sokolik - Snow Maiden, Anton Grigoriev - Tsar Berendey, Irina Arkipova - Lel, Lidiya Zakharenko - Kupava), 1985 Bulgarian Radio Symphony Orchestra (Elena Zemenkova - Snow Maiden, Avram Andreev - Tsar Berendey, Stefka Minerva - Lel, Stefka Evstatieva - Kupava), 1987 Bolshoi Theatre (Irina Zhurina - Snow Maiden, Igor Morozov - Mizgir, Tatyana Erastova - Lel, Lyudmila Sergienko - Kupava), 2008 Wexford Festival Orchestra (Irina Samolyova - Snow Maiden, Bryan Hymel - Tsar Berendey, Katerina Jalovcova - Lel, Lina Tetrushvili - Kupava)

[Înapoi la cuprins](#)

95. Pescuitorii de perle

Titlu: Pescuitorii de perle (Les pecheurs de perles, The Pearl Fishers)

Compozitor: Georges Bizet (1838-1875). Născut la Paris, tatăl său Adolphe Bizet a fost muzician și profesor de muzică, în timp ce mama sa Aimee Delsarte cânta la pian. Primele lecții de pian le-a primit de la mama sa, apoi la vârsta de 9 ani a fost admis la Conservatorul din Paris unde a studiat cu Pierre Zimmerman și cu ginerele acestuia Charles Gounod. Printre colegii și prietenii săi de școală s-a numărat compozitorul Camille Saint-Saens. Profesorul său de pian a fost Antoine Francois Marmontel iar profesorul de compoziție a fost Fromental Halevy. În anul 1857, Bizet a primit o bursă de studiu de cinci ani, după ce a câștigat Prix de Rome, un concurs organizat anual la Conservator. La Roma a fost găzduit în sediul Academiei Franceze din Roma. S-a căsătorit în anul 1869, cu Genevieve Haley, fiica compozitorului Jaques-Fromental Halevy și după doi ani au avut un fiu. Fără un angajament stabil a lucrat ca profesor de pian, muzician de acompaniament, a transcris și aranjat lucrările altora și a compus sub contract cu directori de operă, printre care Leon Carvahlo de la Theatre Lyrique și mai apoi Vaudeville Theatre. În dimineața zilei de 3 Martie 1875 a fost distins cu titlul de Cavaler al Legiunii de onoare pentru ca în seara aceleiași zile opera sa Carmen să debuteze pe scena de la Opera Comique. Opere: Le docteur Miracle (1856), Don Procopio (1859), Ivan IV (1865), Les Pecheurs de perles (1863), La Jolie fille de Perth (1866), Djamilah (1871), Carmen (1875). Opera sa muzicală include și lucrări orchestrale, corale, cântece, partituri pentru pian, transcrieri și completări ale unor lucrări ce au aparținut altor compozitori.

Libret: Eugene Cormon (1810-1903) și Michel Carre (1821-1872). Eugen Cormon a fost un dramaturg și libretist, administrator al Teatrului de Vodevil din Paris. A scris numeroase liobrete, toate în colaborare cu alți libretiști: Les dragons de Villars, Gastibelza, Les pecheurs de Catane, Les pecheurs de perles, Robinson Crusoe, Les Bleuets, Le Chateau Trompette, Eine Nacht in Venedig. Ca dramaturg a produs mai multe drame: Philippe II Roi d'Espagne, Les Crochets du pere Martin, Les Deux Orphelines, Une Cause celebre. Michel Carre a fost un libretist foarte prolific, majoritatea libretelor fiind finalizate în colaborare cu Jules Barbier. Dintre acestea, cele

mai cunoscute sunt cele produse pentru: Charles Gounod (Faust, Romeo et Juliet, Le medecin malgre lui, Philemon et Baucis, La colombe, La reine de Saba, Mireille, Polyeucte), Jaques Offenbach (The Tales of Hoffman, La rose de Saint Flour, Le mariage aux lanterns), Camille Saint Sanes (Le timbre d'argent), Ambroise Thomas (Hamlet, Mignon, Psyche), Amadeus Mozart (The Marriage of Figaro), Victor Masse (Galathee, Les noces de Jeannette, Miss Fauvette, Les saisons, Paul et Virginei, Fior d'Alizia), Georges Bizet (Les pecheurs de perles). În luna Aprilie a anului 1862, în calitate sa de recent câștigător al unui premiu Prix de Rome, Georges Bizet a fost contractat de Leon Carvalho, manager la Theatre Lyrique și i s-a oferit libretul pentru a scrie o operă. Bizet a acceptat și a compus întreaga partitură în câteva luni.

Istoricul spectacolului: Premiera operei a avut loc la 30 Septembrie 1863, la Teatrul Lyrique din Paris, urmată de alte 18 reprezentații. Adolphe Deloffre a dirijat orchestra pentru soprana Leontine de Maesen în rolul Leila, tenorul Francois Morini în rolul Nadir și baritonul Jean Vital Jammes (Ismael) în rolul Zurga. Publicul din seara premierei a primit lucrarea destul de bine. În recenzia sa din Journal des Debats, Hector Berlioz a notat: "Partitura domnului Bizet pentru Pescuitorii de perle îi face cea mai mare onoare". Opera nu s-a mai cântat din nou până la data de 20 Martie 1886, când a fost pusă în scenă la Teatro alla Scala din Milano. Apoi, opera a fost montată sistematic pe toate scenele Europei. Premiera din Marea Britanie a urmat la 22 Aprilie 1887, la Royal Opera House at Covent Garden. În anul următor, la 20 Aprilie 1889, opera s-a reîntors la Paris, la Theatre de la Gaite, cu Emma Calve și Jean Alexandre Talazac în distribuție. Pe scena de la Opera Comique primul spectacol i-a fost montat la 24 Aprilie 1893. Premiera Americană a avut loc la 25 August 1893, în Philadelphia, urmată apoi de premiera de la Metropolitan Opera din 11 Ianuarie 1896. Douăzeci de ani mai târziu, un spectacol grandios de la Metropolitan Opera a inclus în distribuție pe Enrico Caruso, Frieda Hempel și Giuseppe De Luca. În Germania, opera a fost revitalizată în anul 1930 pe scenele de la Nurenberg și Berlin State Opera. La Vienna, opera s-a cântat pentru prima dată în anul 1994 la Vienna Volksoper. În anul 2008, opera a fost montată pentru prima dată și în Sri Lanka, țara unde se desfășoară acțiunea spectacolului. În secolul XX, discuri sau înregistrări ale spectacolului au fost produse la: Berlin (1950), Moscova (1950), Paris (1951, 1954, 1959, 1961, 1977), Napoli (1959), Toulouse (1989), Roma (1991), Veneția (2004), Londra (2008). De la începutul anului 2008 și până la sfârșitul stagiunii 2017/2018 Pescuitorii de perle s-a cântat în Franța de 55 ori în 22 de producții diferite și a ocupat locul 54 în lista Operabase, în statistica pentru Franța.

Roluri: Zurga, șeful pescarilor (baritone), Nadir, un pescar (tenor), Leila, preoteasa lui Brahma (soprano), Nourabad, Marele preot al lui Brahma (bass), Corul (pescuitorii de perle, virgine, preoți și preotese ale lui Brahma, locuitori)

Subiect: Cândva în antichitate, doi bărbați, vechi și buni prieteni, s-au îndrăgostit de aceeași femeie deși ea a depus jurământul de castitate. Femeia a răspuns iubirii celui mai tânăr, sacrilegiul a fost descoperit și cei doi au fost condamnați la moarte pe rug. Prietenul lor mai bătrân a aflat însă că în trecut fata i-a salvat viața. Îndatorat față de amândoi, el însenează execuția și le salvează viața, deși se simte abandonat și trădat. De data aceasta, dragostea a învins.

Act 1 (O plajă sălbatică de pe insula Ceylon)

Pescuitorii de perle cântă (Pe nisipul încins unde adoarme marea albastră ...noi vom găsi perla cea galbenă). Zurga le spune că ar fi timpul să aleagă un lider și chiar el este cel ales (Da, da, să fii tu liderul nostru,

acceptăm să ne conduci). Nadir apare și-i roagă să-l primească și pe el (...lăsați fericirea mea să reînvie printre voi, camarazi !). Zurga acceptă și amândoi își reamintesc cum s-au îndrăgostit de o minunată femeie de la templul lui Candi (Da, este ea, ea este zeița, mai frumoasă și mai fermecătoare). Dar între ei nu este loc pentru nici o femeie (Să jurăm că vom rămâne prieteni ...la fel ca frații vom fi !). Într-o canoe apare o femeie necunoscută, primită de pescari cu bucurie (Fii binevenită prieten necunoscut, noi acceptăm darurile tale). Zurga o roagă pe femeie, pe nume Leila, să-și țină voalul închis și să trăiască printre ei doar ca prieten, fără soț și fără iubit (Dacă vei fi loială și te supui legii mele, noi vom păstra pentru tine perla cea mai frumoasă). Leila răspunde (Am să rămân, prieteni, viața mea vă aparține !). Rămas singur, Nadir visează la Leila (Sub lumina stelelor, aproape că o văd cum își deschide voalul cel lung). Pe o stâncă suspendată deasupra mării, Leila cântă (O sfinte Brahma ...O preacinstită Siva ! ...ochii mei, da, ochii mei te urmăresc).

Act 2 (Ruinele unui templu Indian)

Seara, Leila se pregătește pentru noapte. Nourabad o încurajează. Ea își amintește din copilărie (...un bărbat, un fugar, implorând ajutor, s-a refugiat în casa noastră ...Eu mi-am ținut promisiunea și i-am salvat viața). Rămasă singură, Leila se gândește la Nadir și la scurt timp îl aude cântând (Iubita mea este închisă într-un palat de aur și peruzea). Leila îl imploră să plece, dar Nadir nici nu vrea să audă (...puterea dragostei este fatală, cum aş putea să plec de lângă ochii frumoși pe care-i iubesc ?). Nadir pleacă doar după ce fata promite să-l aștepte și în ziua următoare. O furtună se apropie și apoi se aud împușcături iar Nourabad îl urmărește pe Nadir. Pescarii cântă (Ce noapte teribilă, ce noapte înfricoșătoare ...Brahma ai milă, ai milă !). Gărzile se reîntorc cu Nadir captiv și cei doi culpabili sunt amenințați cu pumnalele (Nu, fără de milă pentru ei ! La moarte, la moarte, la moarte ! Fără nici o milă pentru ei !). Zurga se apropie, iar când Nourabad îi smulge vâlul o recunoaște pe Leila (Ea era ! O ce furie ! ...Durere pentru ei, durere ! ...Fără milă și fără iertare ! Amândoi trebuie să moară !). Leila și Nadir spun ultima lor rugăciune (Brahma, sfinte Brahma, brațul tău să ne apere !).

Act 3 (Un cort Indian cu draperiile trase)

În fața cortului Zurga se întristează (O Nadir, tandru prieten din tinerețe ...O remușcări, O regrete ! ...Ah ! ce am făcut !). Când Leila este adusă în fața lui, jură că este inocentă (...de mâinile tale ce le sărut ! ...Pentru mine eu nu am frică, Zurga, dar pentru el tremur ! ...Dăruiește-mi viața lui și lasă-mă astfel să mor !). Dar Zurga este fără de milă (Sunt gelos ! ...fie ca dublul sacrificiu să mă răzbune pe mine și să unească iubirea voastră cea vinovată !). Leila îl sfidează (Atuncea sentința să fie executată ...fie ca dublul sacrificiu inimile noastre tandre în Ceruri să le unească). Ultima sa dorință este ca un pescar să-i ducă mamei sale colierul de la gâtul ei. Scena 2 - Pescarii cântă în timp ce Nadir este legat pe rug (Imediat ce soarele va turna flăcări pe cerul cel roz ...noi le vom vărsa tot sângele). Leila este adusă de Nourabad și fachiri pentru a se arunca în brațele lui Nadir (Nadir, am venit să mor alături de tine !). Amândoi cântă (O sacră lumină, inima mea cea neînfricată, sfidează furia lor și râde de moarte ...Adio Leila ...Adio Nadir). Zurga apare cu o secure în mână și-i trimite pe toți în sat, unde un trăsnet a aprins colibe. Rămas singur cu Nadir și Leila, îi eliberează (Leila, amintește-ți, cândva mi-ai salvat viața ! ...Acum eu vă salvez pe amândoi ! ...du-te, du-te departe !). În timp ce Nadir și Leila se îndepărtează, Zurga aprinde rugul (Mi-am făcut datoria, mi-am ținut promisiunea ! El trăiește, ea este în siguranță ! Adio, vise de iubire !).

Momente și arii celebre: Act 1 - Pe nisipul încins unde adoarme marea albastră ...noi vom găsi perla cea galbenă (Corul), Da, da, să fii tu liderul nostru, acceptăm să ne conduci (Corul), ...lăsați fericirea mea să reînvie printre voi, camarazi ! (Nadir), Da, este ea, ea este zeița, mai frumoasă și mai fermecătoare (Zurga, Nadir), Să jurăm că vom rămâne prieteni ...la fel ca frații vom fi ! (Zurga, Nadir), Fii binevenită prieten necunoscut, noi acceptăm darurile tale (Corul), Dacă vei fi loială și te supui legii mele, noi vom păstra pentru tine perla cea mai frumoasă (Zurga), Am să rămân, prieteni, viața mea vă aparține ! (Leila), Sub lumina stelelor, aproape că o văd cum își deschide voalul cel lung (Nadir), O sfinte Brahma ...O preacinstită Siva ! ...ochii mei, da, ochii mei te urmăresc (Leila) Act 2 - ...un bărbat, un fugar, implorând ajutor, s-a refugiat în casa noastră ...Eu mi-am ținut promisiunea și i-am salvat viața (Leila), Iubita mea este închisă într-un palat de aur și peruzea (Nadir), ...puterea dragostei este fatală, cum aş putea să plec de lângă ochii frumoși pe care-i iubesc ? (Nadir), Ce noapte teribilă, ce noapte înfricoșătoare ...Brahma ai milă, ai milă ! (Corul), Nu, fără de milă pentru ei ! La moarte, la moarte, la moarte ! Fără nici o milă pentru ei ! (Corul), Ea era ! O ce furie ! ...Durere pentru ei, durere ! ...Fără milă și fără iertare ! Amândoi trebuie să moară ! (Zurga), Brahma, sfinte Brahma, brațul tău să ne apere ! (Nadir, Leila) Act 3 - O Nadir, tandru prieten din tinerețe ...O remușcări, O regrete ! ...Ah ! ce am făcut ! (Zurga),

...de mâinile tale ce le sărut ! ...Pentru mine eu nu am frică, Zurga, dar pentru el tremur ! ...Dăruiește-mi viața lui și lasă-mă astfel să mor ! (Leila), Sunt gelos ! ...fie ca dublul sacrificiu să mă răzbune pe mine și să unească iubirea voastră cea vinovată ! (Zurga), Atuncea sentința să fie executată ...fie ca dublul sacrificiu inimile noastre tandre în Ceruri să le unească (Leila), Imediat ce soarele va turna flăcări pe cerul cel roz ...noi le vom vărsa tot sângele (Corul), Nadir, am venit să mor alături de tine ! (Leila), O sacră lumină, inima mea cea neînfrică, sfidează furia lor și râde de moarte ...Adio Leila ...Adio Nadir (Nadir, Leila), Leila, amintește-ți, cândva mi-ai salvat viața ! ...Acum eu vă salvez pe amândoi ! ...du-te, du-te departe ! (Zurga), Mi-am făcut datoria, mi-am ținut promisiunea ! El trăiește, ea este în siguranță ! Adio, vise de iubire ! (Zurga)

Balet: La începutul primului act este un moment de balet cu dansul pescarilor (2 min). Opera din Franța a inclus momente de balet încă de la premieră. Dansurile rituale nu fac decât să adauge orientalism atmosferei. Până în prezent nu s-a montat nici o versiune completă de balet a operei.

Discuri și înregistrări: 1950 Deutsches Symphonie Orchester (Rita Streich - Leila, Jean Lohe - Nadir, Dietrich Fischer Dieskau - Zurga), 1950 Moscow Radio Symphony (Nadezda Kazantseva - Leila, Sergei Lemeshev - Nadir, Vladimir Zakharov - Zurga), 1951 Orchestre des Choeurs Philharmonique Paris (Mattiwilda Dobbs - Leila, Enzo Seri - Nadir, Jean Borthayre - Zurga), 1954 L'Opera Comique Paris (Martha Angelici - Leila, Henri Legay - Nadir, Michel Dens - Zurga), 1959 Teatro di San Carlo di Napoli (Marcella Pobbe - Leila, Ferruccio Tagliavini - Nadir, Ugo Savarese - Zurga), 1977 Paris Opera (Ileana Cotrubas - Leila, Alain Vanzo - Nadir, Guillermo Sarabia - Zurga), 1989 Orchestra and Chorus of Capitole de Toulouse (Barbara Hendricks - Leila, John Aler - Nadir, Gino Quilico - Zurga), 2004 Teatro La Fenice Venice (Annick Massis - Leila, Yasu Nakajima - Nadir, Luca Grassi - Zurga), 2008 London Philharmonic Orchestra (Rebecca Evans - Leila, Barry Banks - Nadir, Simon Keenlyside - Zurga),

[Înapoi la cuprins](#)

97. Bal Mascot

Titlu: Bal Mascot (Un ballo in maschera, A Masked Ball)

Compozitor: Giuseppe Verdi (1813-1901). Născut la Le Roncole (Parma, Italia), tatăl său Carlo Giuseppe Verdi (1765-1876) a fost hangiu, iar mama sa Luigia Uttini (1787-1851) a fost țesătoare. Verdi a început educația muzicală cântând la orgă în biserică, sub îndrumarea lui Pietro Baistrocchi, învățătorul din localitate. La vârsta de 12 ani a început lecțiile de muzică sub îndrumarea celor doi directori ai Societății Filarmonice, maestro di capella Ferdinando Provesi și Antonio Barezzi, iar la vârsta de 17 ani Verdi era deja liderul necontestat al Filarmonicii. La 4 Mai 1836 Verdi s-a căsătorit cu Margherita Barezzi, fiica maestrului și directorului său. Margherita a murit însă de encefalită, după doar 4 ani, lăsând un Verdi complet devastat să-și caute pacea în muncă. Antonio Barezzi l-a prezentat și lui Vincenzo Lavigna, mastro concertatore la Opera La Scala din Milano, cel care l-a încurajat pe Verdi să compună operă și să-și facă abonament la Opera La Scala. Începând cu anul 1835 Verdi a devenit directorul școlii din Busseto iar în anul 1837 a fost pusă în scenă la La Scala prima sa operă. În anul 1859 s-a căsătorit cu Giuseppina Streponi (1815-1897), o veche prietenă soprană de operă. În anul 1861 Verdi a fost ales membru al Parlamentului din Piemont Sardinia, iar în anul 1874 a fost numit ca membru al Senatului Italiei. În anul 1895 a proiectat și construit cu spital la Villanova sull'Arda și celebra sa Casa di Riposo per Musicisti din Milano, o casă de odihnă pentru muzicienii retrași din activitate. Opere: Oberto, conte di San Bonifacio (1839), Un giorno di regno (1840), Nabucco (1842), I Lombardi alla prima crociata (1843), Ernani (1844), I due Foscari (1844), Giovanna d'Arco (1845), Alzira (1845), Attila (1856), Macbeth (1847), I masnadieri (1847), Jerusalem (1847), Il corsaro (1848), La battaglia di Legnano (1849), Luisa Miller (1849), Stiffelio (1850), Rigoletto (1851), Il trovatore (1853), La traviata (1853), Les vepres siciliennes (1855), Giovanna de Guzman (1855), Le trouvere (1856), Simon Boccanegra (1857), Aroldo (1857), La forza del destino (1862), Don Carlos (1867), Aida (1871), Otello (1887), Falstaff (1893). Muzică pentru balet: Otello, Macbeth, Jerusalem, Don Carlo, Aida, Il trovatore, Il vesperi siciliani. Opera sa mai include muzică sacră, cântece, muzică instrumentală, orchestrală și muzică de cameră.

Libret: Antonio Somma (1809-1864). Antonio Somma a fost un dramaturg din Italia, cel care a mai scris pentru Giuseppe Verdi și libretul pentru Regele Lear, o operă rămasă nefinalizată. Sursa acestui libret a fost tot un libret de operă și anume cel produs de Eugene Scribe pentru opera Gustave III, ou Le bal Masque, a lui Daniel Auber. Opera lui Daniel Auber a avut premiera în anul 1833 și a fost un succes major cu 168 de spectacole în primele două decenii. Opera avea ca subiect câteva aspecte reale în legătură cu asasinarea Regelui Suediei Gustav al III-lea (1746-1792), în timpul unei lovituri de stat din anul 1792. Asasinatul s-a produs în timpul unui bal mascat, organizat la Royal Opera House din Stockholm. Regele Gustav a fost un dramaturg activ, creditat cu înființarea Teatrului Regal, unde au fost puse în scenă dramele sale istorice. În anul 1773 regele a fondat și Opera Regală a Suediei împreună cu Baletul Regal Suedez, și a construit în anul 1775 o clădire pentru noile instituții. În versiunea sa, Scribe a reținut o parte dintre numele personajelor reale, dar a inventat restul acțiunii. Ca rezultat al cenzurii, versiunea lui Somma a relocat acțiunea în Boston Massachusetts și toate denumirile personajelor sunt fictive, rezultând astfel un fel de vendetă italiană. După alte câteva transformări succesive și redenumiri, partitura și orchestrația au fost în sfârșit finalizate în anul 1859.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la 17 Februarie 1859, în sala de la Teatro Apollo din Roma, având ca vedete pe tenorul Gaetano Fraschini, soprana Eugenia Julienne Dejean și baritonul Leone Giraldoni. Opera a fost un succes de public și premiera Americană a urmat la 11 Februarie 1861, la Academia de Muzică din New York. În primii ani, opera a debutat pe scenele lumii după cum urmează: 1860 (Lisabona), 1861 (Paris, Barcelona, New York, Londra, Dublin, Berlin, Saint Petersburg) 1863 (Lima, Budapesta), 1864 (Viena, Bruxelles, Mexico City), 1865 (Varșovia), 1866 (Praga), 1867 (Copenhaga), 1868 (Sydney), 1870 (Cairo), 1871 (Rio de Janeiro), 1872 (Havana), 1873 (Geneva), 1877 (Zagreb), 1880 (Ljubljana), 1879 (Helsinki), 1923 (București), 1926 (Sofia, Kaunas), 1928 (Tallin). Pe scena de la Metropolitan Opera din New York opera a debutat la 11 Decembrie 1889 iar la San Francisco Opera a debutat la 19 Septembrie 1931. În secolul XX, discuri și înregistrări remarcabile s-au produs la: Metropolitan Opera (1940, 1944, 1980, 1991, 2012), WDR Symphony Orchestra Cologne (1951), NBC New York (1954), Teatro alla Scala (1957, 1975, 1985), Academia di Santa Cecilia (1960, 1970), Royal Opera House (1975, 1979), Vienna State Opera (1989), Leipzig Opera (2005). Până la sfârșitul sezonului 2017/18, Un ballo in maschera s-a cântat pe scenele din întreaga lume de 962 ori, în 245 de spectacole diferite și a ocupat locul 25 în lista Operabase.

Roluri: Riccardo, Conte de Warwick, Guvernator de Boston (tenor), Renato, secretarul personal (baritone), Amelia, soția lui Renato (soprano), Oscar, pajul lui Riccardo (soprano coloratura), Ulrica (contralto), Un judecător (tenor), Silvano (bass), Servitorul lui Amelia (tenor), Samuel (bass), Tom (bass), Corul (domni și ofițeri, femei și copii)

Subiect: Riccardo, Conte de Warwick și Guvernator al Bostonului s-a îndrăgostit de Amelia, soția secretarului său. Și-a încercat norocul, dar a fost respins și întreaga afacere a ieșit la lumină, nu numai pentru soț dar și pentru cei doi conspiratori care atentau la viața sa. Soțul a jurat răzbunare. Deși a fost avertizat, Riccardo a preferat să primească lovitura fatală și dezonoarea. Găsit vinovat, onoarea sa nu putea fi restaurată printr-o fugă rușinoasă.

Act 1 (O cameră din palatul guvernatorului / Caverna Ulricăi)

Domnii și locuitorii orașului așteaptă sosirea lui Ricardo, iar acesta intră triumfal (Prietenii, soldați - și toți

ceilalți la fel de dragi mie ! ...Trebuie să-mi protejez copiii, să le satisfac orice justă dorință !). Riccardo este bucuros când vede pe lista invitațiilor și numele Ameliei. Renato îl avertizează (Un complot dușmănos se țese în jurul vostru, viața vă este în pericol). Riccardo refuză să ia amenințarea în serios, dar Renato insistă (Dacă vă pierdem, ce va fi pentru țară, pentru splendidul ei viitor ?). La sosirea judecătorului, Riccardo este interesat doar de cazul lui Ulrica (Ea poate citi viitorul ...este suspectată de cele mai rele sfaturi. Își merită exilul, vă rog să nu vă opuneți). Oscar o prezintă și el (Oricine se atinge de profetica rochie ...Cu Lucifer în persoană ea un pact a semnat !). Riccardo dorește să vadă cu ochii lui acest caz (Am să vă aștept, deghizați, la ora trei, în caverna acestui oracol). Scena 2 - Înconjurată de femei și copii, Ulrica este la muncă (Rege al Întunericului, grăbește-te ...intră în casa mea, de trei ori bufniță). Îmbrăcat ca un pescar, Riccardo dorește să fie primul client, dar Silvano iese în fața mulțimii. Ulrica îi citește în palmă (Poți să fi bucuros, curând vei avea aur și o avansare). Când sosește Amelia spectatorii sunt alungați iar Riccardo se strecoară în camera alăturată (Înainte să vă servesc, trebuie să mă întâlnesc cu Satana). Amelia cere să-i aducă pace în inimă, acum că este sub vraja iubirii. Pentru poziunea secretă însă, Amelia trebuie să culeagă singură plantele fermecate (...acele ierburi care cresc la poalele muntelui infamiei, acolo unde crima și-a dat ultima răsuflare !). După plecarea Ameliei este rândul lui Riccardo (Să-mi spui dacă marea mă așteaptă ...ce îmi rezervă viitorul ?). După ce-i citește în palmă, Ulrica vrea să-l alunge, dar pentru că el insistă îi spune (Foarte bine atunci, curând vei muri ...de mâna unui prieten ...primul care astăzi îți va atinge mâna). Apare Renato și îi strânge mâna. Fiind recunoscut, Riccardo îi aruncă Ulricăi o pungă.

Act 2 (Un teren viran de lângă Boston, la poalele unui deal stâncos)

Apare Amelia (Aici este locul oribil unde moartea și crima se întâlnesc ! ...Ah, Doamne, ajută-mă, dă-mi putere). Apare și Riccardo dar Amelia îl expediază (Salvați-mi măcar numele - sau rușinea și suferința mă vor ucide). Dar Riccardo este decis (Nu pot, deoarece în pieptul meu pentru tine arde o iubire eternă). Amelia rezistă (Eu aparțin lui, cel care și-ar da viața pentru dumneavoastră). Riccardo insistă în continuare dar Amelia rezistă (Viața mea, întreaga lume pentru un singur cuvânt Da te iubesc. Dar tu, nobil cum ești, mă vei proteja de mine însumi). Apare Renato, sub pretextul că îl protejează de conspiratori. Amelia se acoperă cu voalul iar Riccardo îl conjură pe Renato să nu-i îndepărteze voalul. Amelia își ia rămas bun de la Riccardo (Tu nu auzi în noapte sunetele sumbre ale morții ? ...Du-te, fugi, du-te !). După plecarea lui Riccardo apare Tom împreună cu Samuel, iar cei doi doresc să vadă fața zeitei. Renato o apără cu sabia, dar Amelia lasă să-i cadă voalul (Ce ! Amelia ! ...Oh, Cerurilor ! Iertare !). Tom și Samuel izbucnesc în râs (Vezi cum tragedia s-a transformat în comedie. Ha, ha, ha ! Ce mai bârfe vor fi).

Act 3 (În biblioteca lui Renato / O cameră luxoasă din casa lui Riccardo / O sală spațioasă de bal)

Renato se confruntă cu soția (Pentru o asemenea ofensă, lacrimile sunt inutile ...Sângele trebuie să curgă, și tu vei muri). Amelia se apără (Dumnezeu știe asta, în inima mea nu a ars nici o nedemnă pasiune). Amelia mai cere o ultimă favoare, să-și îmbrățișeze copilul. Rămas singur, Renato își reconsideră prioritățile (Sângele altcuiva trebuie să spele păcatul !). Când Tom și Samuel intră în încăpere, Renato se alătură la conspirația lor și revendică dreptul de a-l ucide pe Riccardo. Învingătorul însă nu poate fi decis decât prin tragere la sorți. Amelia intră în încăpere, și fără să știe ce face, extrage din urnă numele lui Renato (Numele meu ! O justă soartă, răzbunarea îmi aparține !). Oscar sosește cu o invitație la un bal mascat (Ah ! ce strălucire, ce muzică va umple palatul). Amelia calculează (Dacă măcar aş putea să-l previn - fără să-mi trădez bărbatul !). Scena 2 - În timp ce semnează documentul, Riccardo se întristează (Renato se va întoarce în Anglia - și soția împreună cu el). Oscar îi aduce o scrisoare prin care este prevenit că va fi asasinat în sala de bal. Scena 3 - Sala de bal strălucește de bogăție și veselie (Iubirea și dansul sălăjuiesc în aceste vesele holuri). Renato nu îl poate identifica pe Riccardo și îl întreabă pe Oscar, dar Oscar nu vrea să-l ajute (Doriți să știți cum este îmbrăcat, iar acesta este un lucru pe care el nu-l dorește). În final, Oscar dezvăluie faptul că Riccardo poartă o pelerină neagră, pe piept cu o panglică roz. Când apare Riccardo Amelia îl previne (Aici ești înconjurat de moarte ...Te iubesc, da, te iubesc ...măine vei fi mort). Dar Riccardo îi răspunde (Măine, împreună cu Riccardo, tu vei pleca ...în patria natală ...Inima mea este ruptă, dar tu vei pleca ...Adio !). În acel moment apare Renato și îl înjunghie. Toți invitații se întorc spre Renato (Moarte, moarte pentru trădător !). Cu un ultim efort, Riccardo îi înmânează lui Renato documentul (Nu, nu, lăsați-l. Eu cel care m-am îndrăgostit de soția ta, i-am respectat puritatea ...Avansat la un nou post împreună cu ea vei pleca ...Eu sunt aici comandant încă, iertarea mea pe oricine absolvă). Apoi moare (Adio, copiii mei pentru totdeauna adio, adio iubită America).

Momente și arii celebre: Act 1 - Prieteni, soldați - și toți ceilalți la fel de dragi mie ! ...Trebuie să-mi protejez copiii, să le satisfac orice justă dorință ! (Riccardo), Un complot dușmănos se țese în jurul vostru, viața vă este în pericol (Renato), Dacă vă pierdem, ce va fi pentru țară, pentru splendidul ei viitor ? (Renato), Ea poate citi viitorul ...este suspectată de cele mai rele sfaturi. Își merită exilul, vă rog să nu vă opuneți (Judecătorul), Oricine se atinge de profetica rochie ...Cu Lucifer în persoană ea un pact a semnat ! (Oscar), Am să vă aștept, deghizați, la ora trei, în caverna acestui oracol (Riccardo), Rege al Întunericului, grăbește-te ...intră în casa mea, de trei ori bufniță (Ulrica), Poți să fi bucuros, curând vei avea aur și o avansare (Ulrica), Înainte să vă servesc, trebuie să mă întâlnesc cu Satana (Ulrica), ...acele ierburi care cresc la poalele muntelui infamiei, acolo unde crima și-a dat ultima răsuflare ! (Ulrica), Să-mi spui dacă marea mă așteaptă ...ce îmi rezervă viitorul ? (Riccardo), Foarte bine atunci, curând vei muri ...de mâna unui prieten ...primul care astăzi îți va atinge mâna (Ulrica) Act 2 - Aici este locul oribil unde moartea și crima se întâlnesc ! ...Ah, Doamne, ajută-mă, dă-mi putere (Amelia), Salvați-mi măcar numele - sau rușinea și suferința mă vor ucide (Amelia), Nu pot, deoarece în pieptul meu pentru tine arde o iubire eternă (Riccardo), Eu aparțin lui, cel care și-ar da viața pentru dumneavoastră (Amelia), Viața mea, întreaga lume pentru un singur cuvânt Da te iubesc. Dar tu, nobil cum ești, mă vei proteja de mine însumi (Riccardo, Amelia), Tu nu auzi în noapte sunetele sumbre ale morții ? ...Du-te, fugi, du-te ! (Amelia), Ce ! Amelia ! ...Oh, Cerurilor ! Iertare ! (Renato, Amelia), Vezi cum tragedia s-a transformat în comedie. Ha, ha, ha ! Ce mai bârfe vor fi (Tom, Samuel) Act 3 - Pentru o asemenea ofensă, lacrimile sunt inutile ...Sângele trebuie să curgă, și tu vei muri (Renato), Dumnezeu știe asta, în inima mea nu a ars nici o nedemnă pasiune (Amelia), Sângele altcuiva trebuie să spele păcatul ! (Renato), Numele meu ! O justă soartă, răzbunarea îmi aparține ! (Renato), Ah ! ce strălucire, ce muzică va umple palatul (Oscar), Dacă măcar aş putea să-l previn - fără să-mi trădez bărbatul ! (Amelia), Renato se va întoarce în Anglia - și soția împreună cu el (Riccardo), Iubirea și dansul sălăjuiesc în aceste vesele holuri (Corul), Doriți să știți cum este îmbrăcat, iar acesta este un lucru pe care el nu-l dorește (Oscar), Aici ești înconjurat de moarte ...Te iubesc, da, te iubesc ...măine vei fi mort (Amelia), Măine, împreună cu Riccardo, tu vei pleca ...în patria natală ...Inima mea este ruptă, dar tu vei pleca ...Adio ! (Riccardo), Moarte, moarte pentru trădător ! (Corul), Nu, nu, lăsați-l. Eu cel care m-am îndrăgostit de soția ta, i-am respectat puritatea ...Avansat la un nou post împreună cu ea vei pleca ...Eu sunt aici comandant încă, iertarea mea pe oricine absolvă (Riccardo), Adio, copiii mei pentru totdeauna adio, adio iubită America (Riccardo)

Balet: -

Discuri și înregistrări: 1940 Metropolitan Opera, New York (Jussi Bjorling - Riccardo, Zinka Milanov - Amelia, Alexander Sved - Renato, Stella Andreeva - Oscar), 1956 Teatro alla Scala, Milan (Giuseppe di Stefano - Riccardo, Maria Callas - Amelia, Tito Gobi - Renato, Eugenia Ratti - Oscar), 1960 Academia di Santa Cecilia (Carlo Bergonzi - Riccardo, Brigit Nilsson - Amelia, Cornel MacNeil - Renato, Sylvia Stahlman - Oscar), 1970 Academia di Santa Cecilia (Luciano Pavarotti - Riccardo, Renata Tebaldi - Amelia, Sherrill Milnes - Renato, Helen Donath - Oscar), 1975 Royal Opera House (Placido Domingo - Riccardo, Martina Arroyo - Amelia, Piero Cappuccilli - Renato, Reri Grist - Oscar), 1979 Royal Opera House (Jose Carreras - Riccardo, Montserrat Caballe - Amelia, Ingvar Wixell - Renato, Sona Ghazarian - Oscar), 1989 Vienna State Opera (Placido Domingo - Riccardo, Josephine Barstow - Amelia, Leo Nucci - Renato, Sumi Jo - Oscar), 2005 Leipzig Opera (Massimiliano Pisapia - Riccardo, Chiara Tagli - Amelia, Franco Vassallo - Renato, Anna Maria Chiuri - Oscar), 2012 Metropolitan Opera (Marcelo Alvarez - Riccardo, Sopndra Radvanovsky - Amelia, Dmitri Hvorostovsky - Renato, Kathleen Kim - Oscar)

[Înapoi la cuprins](#)

98. Spărgătorul de Nuci

Titlu: Spărgătorul de Nuci (Shchelkunchick, Balet feyeriya, Casse-Noisette, The Nutcracker)

Compozitor: Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840-1893). Născut la Votkinsk, în Rusia Imperială, într-o familie cu o lungă descendență militară, tatăl său Ilya Petrovich Tchaikovsky a fost locotenent colonel, angajat la

Departamentul Minelor iar mama sa Alexandra Andreyevna avea în ascendență și origini franceze. Tchaikovsky a început lecțiile de pian la vârsta de cinci ani, iar la 10 ani a fost înscris la Școala Imperială de Jurisprudență din Saint Petersburg (2 ani pregătitori + 7 ani de studii). Începând cu anul 1855 tatăl său a finanțat și lecții particulare de muzică cu Rudolph Kunderg. În anul 1861 Tchaikovsky s-a înscris în Societatea Muzicală Rusă, apoi în anul 1862 s-a înscris la Conservator, unde a studiat teorie muzicală cu Nikolai Zarembo și compoziție cu Anton Rubinstein. Majoritatea vieții sale a trăit ca burlac, cu excepția unei căsătorii ce a durat doar două luni, cu Antonina Miliukova, una dintre fostele sale studente. În anul 1884 Țarul Alexandru Romanov al III-lea i-a conferit Ordinul St. Vladimir, ordin ce includea și un titlu nobiliar ereditar. În sezonul 1889-1890 a funcționat ca director al Societății Muzicale din Rusia, iar începând cu anul 1887 a fost și dirijor la Bolshoi Theatre. În anul 1892 Pyotr Tchaikovsky a fost votat ca membru al Academiei de Arte Frumoase din Franța, iar în anul următor a fost onorat de Universitatea din Cambridge cu un titlu onorific de Doctor în Muzică. Opere: Voevodul (1868), Undina (1869), Oprichnikul (1872), Vakula Fierarul (1874), Eugene Onegin (1878), Fecioara din Orleans (1879), Mazepa (1883), Cherevichki (1885), Vrajitoarele (1877), Dama de pică (1890), Iolanta (1891). Ballet: Lacul Lebedelor (1876), Frumoasa din Pădurea Adormită (1889), Spărgătorul de nuci (1892). Simfonii: Nr 1 (Winter Daydreams), Nr 2 (Little Russian), Nr 3 (Polish), Nr 4, Nr 5, Manfred, Nr 6 (Pathetique), Simfonie în E flat. Concerte: Piano Concerto Nr 1, Nr 2 Nr 3, Cello Concerto, Violin Concerto, Concert Fantazia. Opera sa mai include numeroase lucrări instrumentale, suite orchestrale, muzică de cameră, serenade, muzică corală sau aranjamente muzicale ale unor lucrări compuse de alți compozitori.

Libret: Marius Petipa (1818-1910). Marius Petipa, originar din Franța, a fost un balerin, pedagog și choreograf, unul dintre cei mai influenți maeștri de balet din toate timpurile. În anul 1847 a acceptat postul de prim balerin la Teatrul Imperial din Saint Petersburg. În anul 1869 a fost numit Prim Maestru de Balet, poziție pe care a menținut-o apoi până în anul 1903. Sub conducerea și supravegherea sa au fost produse mai mult de 50 de spectacole de balet, printre care: Fiica Faraonului (1862), Don Quixote (1869), Baiadera (1877), Talismanul (1889), Frumoasa din Pădurea Adormită (1890), Spărgătorul de Nuci (1892), Trezirea Florei (1894), Halta de Cavalerie (1896), Raymonda (1898), Anotimpurile (1900), Milioanele Arlechinului (1900). Începând cu anul 1891 mișcările choreografice create de Marius Petipa au început să fie notate după o metodă de notație a dansurilor creată de Vladimir Stepanov. Ca rezultat, munca sa este periodic reactualizată în spectacolele moderne. Pentru producerea Spărgătorului de Nuci, Marius Petipa a fost secondat de Lev Ivanov (1834-1901), balerin și choreograf din Rusia, angajat ca Maestru de Balet Secund al Baletului Imperial din Saint Petersburg. Alături de Marius Petipa a muncit pentru numeroase spectacole de anvergură, cum au fost: Lacul Lebedelor, Cenușăreasa, Spărgătorul de Nuci, Flautul Fermecat sau Sylvia. Libretul spectacolului a fost adaptat după o povestire a lui Ernst T.A. Hoffman intitulată Spărgătorul de Nuci și Regele Șoarecilor publicată în anul 1816. Mai exact, baletul a fost produs după o versiune a acestei povestiri, adaptată de Alexandre Dumas tatăl și publicată în anul 1844.

Istoricul spectacolului: Premiera spectacolului a avut loc la 18 Decembrie 1892 la Teatrul Imperial Mariinsky din Saint Petersburg, simultan cu premiera operei Iolanta. La conducerea orchestrei s-a aflat Ricardo Drigo iar pe scenă au strălucit dansatorii Stanislava Belinskaya în rolul Clara și Sergei Legat în rolul Spărgătorului de Nuci. Pentru prima dată pe o mare scenă, rolurile de copil au fost interpretate de copii, studenți ai Școlii Imperiale de Balet din Saint Petersburg. O nouă versiune a spectacolului a fost pusă în scenă la Teatrul Bolshoi din Moscova, în anul 1919, cu o coreografie realizată de Alexander Gorsky, urmată apoi în anul 1934 de o altă versiune a lui Vailiy Vainonen, la Teatrul Mariinsky din Saint Petersburg. În Anglia, în același an 1934 a fost pusă în scenă o versiune realizată de Nicholas Sergeyev. Primul spectacol din Statele Unite ale Americii a fost pus în scenă la New York, în anul 1940, prin trupa de Balet Rusesc din Monte Carlo, urmată apoi la 24 Decembrie 1944 de o producție a Baletului din San Francisco. Ce mai remarcabilă revitalizare a spectacolului a fost produsă în anul 1954 prin trupa New York City Ballet, sub patronajul choreografului George Balanchine și având ca vedete pe dansatorii Alberta Grant și Paul Nickel. În anul 1967 Spărgătorul de Nuci a fost din nou produs de Baletul Regal din Londra cu o coreografie realizată de Rudolf Nureyev. Alte producții importante din secolul XX au fost cele de la: Bolshoi Theatre (1966 - Yuri Grigorovich), America Ballet Theatre (1976 - Mikhail Baryshnikov), Pacific Northwest Ballet (1983 - Kent Stowell), Royal Ballet (1984, 1990 - Peter Wright), Mark Morris Dance Group (1991 - Mark Morris), Edinburgh Festival (1992 - Matthew Bourne), Mariinsky Ballet (2001 - Kirill Simonov), San Francisco Ballet (2004 - Helgi Tomasson), Gelsey Kirkland Ballet (2013 - Gelsey Kirkland). În zilele noastre este unul dintre cele mai populare spectacole de balet din lume.

Doar trupa New York City Ballet prezintă anual în jur de 50 de spectacole. Pentru anul 2017, cu 361 de producții diferite, Spărgătorul de Nuci a ocupat locul 1 în topul mondial al reprezentațiilor de balet.

Roluri: Her Strahlbaum, Soția lui, Clara, Fritz, Louise, Copii, Her Drosselmeyer, Păpuși, Spărgătorul de Nuci, Regele Șoarecilor, Mama Scorțișoară, Alții (daruri, soldați, fulgi de nea, îngeri, dansatori, flori, incredibili, minuni, membri ai curții)

Subiect: Este visul unei tinere fete, în Seara de Crăciun. Fiind dintr-o familie cu mulți copii, Moș Crăciun nu a fost atât de generos cu ea. Inspirată de un spărgător de nuci, stricat și acela, fata visează că se mărită cu un sergent și are toate nucile pe care le poate sparge și toate dulciurile pe care și le poate dori. Noi nu putem decât să ne imaginăm dacă visul ei s-a adeverit sau nu.

Act 1 - Este magica noapte a Crăciunului. Copii primesc daruri, printre care și păpuși care dansează. Clara este fascinată de un soldat din lemn în formă de spărgător de nuci, dar Fritz reușește să-l strice. La miezul nopții, Clara verifică din nou spărgătorul de nuci și adoarme visând că s-a micșorat la dimensiunea soldatului. Soldatul ei spărgător de nuci este în fruntea unui pluton de soldați din turtă dulce, amenințați de șoarecii conduși de Regele Șoarecilor. În ajutorul lor sar niște soldățe din plumb și niște păpuși infirmiere și până la urmă spărgătorul de nuci reușește să-l rănească pe Regele Șoarecilor. Șoarecii se retrag iar sergentul ei o conduce pe Clara printr-o pădure fermecată unde fugii de nea dansează în jurul lor.

Act 2 - Clara și sergentul spărgător de nuci călătoresc prin Țara Dulciurilor, pentru a ajunge la Zâna Prunelor Glasate și la familia lui. Urmează un mare bal unde Clara și sergentul sunt sărbătoriți de tot felul de dulciuri în forme diferite, în frunte fiind Mama Turtă Dulce și copii ei. Pentru a închide seara Zâna Prunelor glasate dansează cu Cavalerul ei, apoi urmează un vals al tuturor celor prezenți. Clara și sergentul părăsesc balul de nuntă într-o sanie trasă de reni. Există numeroase alte variante de final. Frecvent, Clara se trezește din vis și pune înapoi spărgătorul de nuci, la locul lui în dulap.

Momente și arii celebre: -

Balet: Act 1 - Uvertura 1. Pomul de Crăciun 2. Marșul soldaților de jucărie 3. Dansul Incredibililor și al Minunilor 4. Sosirea lui Drosselmeyer 5. Dansul darurilor: Soldatul și Vivandiera, Arlequinul și Colombina, Polka Spărgătorului de Nuci 6. Valsul Bunicului 7. Bătălia 8. Pădurea de Pini în plină Iarnă 9. Valsul Fulgilor de Nea

Act 2 - 10. Castelul Magic din Țara Dulciurilor 11. Clara și Spărgătorul de Nuci 12. Dansul dulciurilor: Ciocolata (Dans Spaniol), Cafeaua (Dans Arab), Ceaiul (Dans Chinezesc), Bufonii (Dans Rusesec), Dansul Fulierelor Roșii (Dans Folcloric), Mama Turtă Dulce și Copiii (Dansul Copiilor) 13. Valsul Florilor 14. Pas de Deux: Zâna Prunelor Glasate și Cavalerul, tarantela, coda (hora) 15. Valsul Final și Apoteoza

Discuri și înregistrări: 1909 London Palace Orchestra (conductor Herman Fink), 1954 Minneapolis Symphony Orchestra (conductor Antal Dorati), 1956 Royal Philharmonic Orchestra (conductor Arthur Rodsinski), 1959 Orchestre de la Suisse Romande (conductor Ernest Ansermet), 1960 Bolshoi Theatre Orchestra (conductor

Gennady Rozhdestvensky), 1977 National Philharmonic Orchestra (conductor Kenneth Schermerhorn), 1985 Saint Louis Symphony Orchestra (conductor Leonard Slatkin) Films: 1940 (Disney's The Nutcracker Suite), 1950 (The Spirit of Christmas), 1973 (The Nutcracker), 1979 (Nutcracker Fantasy), 1990 (Waren Brother's The Nutcracker Prince), 2007 (Tom and Jerry: A Nutcracker Tale), 2018 (Disney's The Nutcracker and the Four Realms)

[Înapoi la cuprins](#)

99. Giselle

Titlu: Giselle (Giselle, ou les Wilis)

Compozitor: Adolphe Adam (1803-1856). Născut la Paris, tatăl său Jean Louis Adam (1758-1848) a fost un proeminent compozitor din Alsacia, profesor la Conservatorul din Paris, iar mama sa Elisabeth Charlotte Coste a fost fiica unui doctor. În copilărie a studiat pianul cu tatăl său, alături de compozitorul Louis Joseph Herold (1891-1833) cu doisprezece ani mai mare decât el. În anul 1814, la vârsta de 14 ani a fost înscris la Conservator pentru a studia la orgă și harmonium cu compozitorul Francois Adrien Boieldieu. Seara cânta la timpane în orchestra Conservatorului. În anul 1825 s-a clasat al doilea în competiția pentru Prix de Rome. Patru ani mai târziu s-a căsătorit cu actrița Sara Lescot iar fructul căsătoriei lor a fost un băiat. Înainte de a împlini 30 de ani a fost numit conducător al corului de la Gymnasie Dramatique unde cânta și în orchestră. În același timp scria cântece pentru vaudevill-urile din Paris. A înregistrat primul său succes important în anul 1834 cu opera Le Chalet. Zece ani mai târziu a fost numit membru al Academiei de Arte Frumoase. În anul 1847, cu bani împrumutați, a înființat o companie de operă denumită Opera National ale cărei spectacole erau susținute la Cirque Olympique într-o sală cu capacitatea de 2400 locuri. Ca urmare a dificultăților financiare, opera s-a închis în anul următor. Începând cu anul 1849 și până la moarte a fost profesor de compoziție la Conservatorul din Paris. A lăsat în urma sa 46 de opere, 14 spectacole de balet, numeroase cântece, lucrări pentru pian, orchestrații și două cărți publicate. Opere selective: Pierre et Marie (1824), Le hussard de Felsheim (1827), Monsieur Botte (1827), La reine de seize ans (1828), Les trois cantons (1828), Isaure (1829), Les Trois Catherine (1830), Casimir (1831), Le Chalet (1834), Le fidele berger (1838), Le reine d'un jour (1839), Richard en Palestine (1844), Le toreador (1849), Si j'etais roi (1852), La faridondaine (1852), Le muletier de Toleda (1854), Mam'zelle Genevieve (1856). Spectacole de balet selective: Faust (1833), La Fille du Danube (1836), Les Mohicans (1837), Giselle (1841), La Fille de marbre (1845), Griseldis (1848), Orfa (1852), Le Corsaire (1856).

Libret: Jules Vernoy de Saint Georges (1799-1875) și Theophile Gautier (1811-1872). Jules Vernoy de Saint Georges a fost un dramaturg și un prolific libretist din Franța, lăsând în urma sa 68 de librete, 33 de piese de teatru și 5 nuvele. Pe lângă cele 6 librete scrise pentru Adolphe Adam a mai colaborat cu numeroși alți compozitori, dintre care mai importanți sunt: Jaques Fromental Halevy (L'artisan, L'Eclair), Gaetano Donizetti (La Fille du regiment), Daniel Auber (Zanetta), Francois Benoist (Le Diable amoureux), Carl Maria von Weber (Euryanthe), Jacques Offenbach (Le papillon), Georges Bizet (La Jolie fille de Perth). Theophile Gautier a fost un important om de literă francez, poet, dramaturg, nuvelist, jurnalist și critic literar. Printre lucrările sale se numără 7 volume de poezii, 9 piese de teatru, 3 nuvele, 2 povestiri scurte, o carte de călătorii și patru scenarii pentru balet: Giselle (1841), La Peri (1843), Paquerette (1851), Gemma (1851). Pentru descrierea staffilor Wilis, Theophile Gautier a găsit inspirație în istoria religiei De l'Allemagne a lui Heinrich Heine și într-un poem al lui Victor Hugo intitulat Fantomes. În anul 1841 a publicat un articol prin care anunța primul spectacol cu Giselle. Vernoy de Saint Georges a adaptat în doar trei zile scenariul pentru un spectacol de balet și apoi l-a expediat lui Leon Pillet, directorul Operei din Paris. Choreografia a fost produsă de dansatorii și choreograful Jean Coralli (1779-1854) și Jules Perrot (1810-1892).

Istoricul spectacolului: Giselle s-a dansat pentru prima oară la 28 Iunie 1841 în sala Salle Le Peletier din Paris, cu interpreți din trupa de balet a Academiei Regale de Muzică. Rolul Giselle a fost interpretat de balerina Charlotta Grisi, formată la școala de balet de la Teatro alla Scala din Milano și cumnata lui Theophile Gautier. Rolul lui Albrecht a fost interpretat de Lucien Petipa, fratele mai mare al celebrului maestru de balet Marius

Petipa, iar rolul Myrtha a fost dansat de Adele Dumilatre. La Paris Giselle a fost pe scenă fără întrerupere între anii 1841-1849 iar salariul lui Grisi a crescut de la 5 000 de franci la 20 000 de franci. Aproape simultan cu premiera, spectacolul a fost preluat de diverse trupe de balet din Europa și America. La Londra, premiera cu Giselle a avut loc la 12 Martie 1842 la Her Majesty's Theatre. Primul spectacol din Rusia, la Teatrul Bolshoi, a avut loc la 18 Decembrie 1842 cu balerina Yelena Andreyanova în rolul Giselle. La Saint Petersburg spectacolul a debutat în anul 1851 când dansatorul Jules Perrot a fost numit maestru de balet la Teatrul Imperial Bolshoi Kemenny iar Charlotta Grisi l-a urmat ca Prima Ballerina. În Italia, Giselle a avut premiera de la Teatro alla Scala din Milano la 17 Ianuarie 1843 pe muzică reorchestrată de Niccolò Bajetti. În Statele Unite ale Americii Giselle a debutat la 1 Ianuarie 1846 la Boston pe scena de la Howard Atheneum cu balerina Mary Ann Lee în rolul de titlu. Același spectacol a fost apoi montat la New York al 13 Aprilie 1846 pe scena Park Theatre. În secolul XX un spectacol remarcabil a fost montat în anul 1911 la Teatrul Mariinsky, cu Tamara Karsavina și Vslav Nijinsky în rolurile principale. Ulterior spectacolul a fost montat și la Londra pe scena de la Royal Opera Covent Garden. Pentru baletul din Londra au mai strălucit apoi în rolul Giselle balerinele Alicia Markova în 1934, și Margot Fonteyn în 1937. În prezent, Giselle se află în topul mondial al producțiilor de balet ocupând locul al 5-lea, cu 162 de producții diferite în anul 2015, 260 de producții în anul 2016 și 248 de producții în anul 2017.

Roluri: Giselle, o țărăncuță, Albrecht, Duce de Silezia și țaran pe nume Loys, Hilarion, un vânător, pețitorul lui Giselle, Myrtha, regina stafii, Ducele de Courlande, Prințesa Bathilde, fiica lui, Berthe, mama lui Giselle, Wilfried, scutierul lui Albrecht, Un vânător, Două stafii, Alții (nobili, țărani, băieți și fete, stafii)

Subiect: Este povestea simplă a unei fete care s-a îndrăgostit de un bărbat cu rang prea mare. Convențiile aristocrate au fost mai puternice decât dragostea ei și a murit consumată de remușcări. Penitența a venit prea târziu pentru iubitul ei. A fost condamnat să fie vânat de stafii pentru tot restul vieții sale.

Act 1 - Giselle, o țărăncuță frumoasă s-a îndrăgostit de țaranul Loys, care în fapt era Ducele Albrecht de Silezia în travesti. Ducele este însă logodit cu Bathilde, fiica Ducelui de Courland. Loys o curtează pe Giselle în timpul sărbătorii recoltei, iar Hilarion, îndrăgostit de ea, devine foarte suspicios. Mama ei, Bertha, încearcă și ea să descurajeze această relație. Albrecht dispare rapid atunci când la petrecere apare Bathilde însoțită de un grup de nobili. Bathilde o place pe Giselle și la despărțire îi oferă colierul ei. Imediat după plecarea lui Bathilde, Albrecht reapare și dansează cu Giselle pentru a fi desemnată ca Regina Recoltei. Hilarion găsește hainele ducelui și suflă în cornul lui de vânatoare. Nobilii se reîntorc rapid și îl surprind pe duce. În timp ce Albrecht o întâmpină ceremonios pe Bathilde, Giselle înnebunește de durere și dansează sălbatic până când moare în brațele lui Albrecht. Albrecht se îndepărtează îndurerat în timp ce Berthe plânge peste trupul fiicei iubite. În versiunea originală, Giselle se sinucide cu sabia lui Albrecht.

Act 2 - Hilarion jalește lângă mormântul lui Giselle și trezește la viață Stafiiile, spiritele fantomă ale fetelor trădate de iubirii lor. Conduse de regina lor Myrtha, necruțătoarele stafii hăituiesc și dansează până la epuizare cu orice băiat tânăr pe care îl surprind în pădure. Myrtha o conjură pe Giselle să li se alăture. Când Albrecht apare lângă mormânt, Giselle îl iartă cu tandrețe, dar apoi se alătură celorlalte stafii. Între timp, Hilarion a dansat cu stafiiile până la epuizare și acum s-a înecat în lacul din vecinătate. Stafiiile își concentrează acum toată atenția asupra lui Albrecht și îl forțează să danseze cu ele, până la răsăritul soarelui când spiritele nopții trebuie să se

întoarce în morminte. După ce-și ia un rămas bun plin de tandrețe, Giselle se întoarce și ea în mormânt.

Momente și arii celebre: -

Balet: Printre companiile de balet și choreografii care s-au implicat recent în spectacole cu Giselle se numără: 1984 Dance Theatre of Harlem (Frederick Franklin), 2008 Australian Dance Theatre (Garry Stewart), 2018 The Dance Factory Johannesburg (Dada Masilo)

Discuri și înregistrări: 1959 Symphonique Orchestra, London (conductor Anatole Fistoulari), 1967 Opera Monte Carlo (conductor Richard Bonyng), 1972 London Festival Ballet Orchestra (conductor Terence Kurn), 1975 Bolshoi Theatre Orchestra (conductor Alghis Jouraitis), 1986 Royal Opera House Orchestra (conductor Richard Bonyng), 1987 Bolshoi Theatre Orchestra (conductor Alexandre Kopylov), 1994 Slovakia Radio Orchestra (conductor Andrew Mogreila)

[Înapoi la cuprins](#)

100. Coppelia

Titlu: Coppelia (La fille aux yeux d'email)

Compozitor: Clement Leo Delibes (1836-1891). Născut în Saint Germain du-Val, Tată său Charles Auguste Delibes (1783-1847) a fost poștaș, iar mama sa Elisabeth Batiste (1807-1886) a fost un muzician amator. Bunicul lui a fost cântăreț de operă. Începând cu anul 1847 a studiat compoziție muzicală la Conservatorul din Paris cu Adolph Adam, unde în anul 1850 a primit un premiu pentru solfegiu. În primii ani a muncit ca interpret la orgă și corepetitor la Teatrul Liric. Primele sale lucrări muzicale prezentate în public au fost cele cinci operete. A câștigat notorietate în anul 1870 cu valetul Coppelia, urmat șase ani mai târziu de baletul Sylvia ou la Nymphe de Diane. În anul 1871 s-a căsătorit cu Leontine Estelle Denain, fiica cunoscutei actrițe din Franța, Pauline Desiree Masange (Mademoiselle Denain 1823-1891). Căsătoria a fost însă fără urmași. În anul 1877 a fost nominalizat Cavaler al Legiunii de Onoare, iar în anul 1884 a fost numit membru al Academiei de Arte Frumoase. Opere: Monsieur de Bonne-Etoile (1860), La Cour du roi Petaud (1860), Le Roi l'a dit (1873), Jean de Nivelle (1880), Lakme (1883), Kassya (1893). Operete: Deux sous de charbon (1856), Deux vieilles gardes (1859), L'Omelette a la Follembuche (1859), Le Serpent a plumes (1864), L'Ecosais de Chatou (1869). Balet: La Source (1866), Coppelia (1870), Sylvia (1876). Creația sa muzicală mai include cântece, orchestrații și muzică vocală.

Libret: Louis Etienne Nuitter (1828-1899). Louis Nuitter a fost libretist, translator, scriitor și librar, licențiat în drept. Lucrările sale includ numeroase librete pentru vodevil, operă comică, operetă și balet. A fost co-autor la mai mult de 500 de spectacole teatrale, dintre care mai mult de 100 au fost puse în scenă. Printre alte traduceri, a ajutat la producerea versiunilor în limba franceză pentru patru dintre operele lui Wagner și patru dintre operele lui Verdi. Amândoi compozitorii și-au exprimat satisfacția pentru calitatea textului tradus. A mai produs și numeroase dintre libretele operelor lui Offenbach. Începând cu anul 1863 a devenit oficial arhivistul Operei din Paris și a încheiat cariera sa juridică. Ca arhivist a expandat colecția de librete și cărți muzicale de la 1076 în anul 1862, la 7807 în anul 1882. Intriga acestui spectacol a fost inspirată de două dintre povestirile lui Ernst T.A. Hoffman intitulate Omul de nisip și Păpușa. Numele Coppelia provine din limba greacă și are semnificația de tânără fată. Coppelia este o păpușă mecanică căreia i-a dat viață Dr. Coppelius, un alchimist și un vrăjitor singuratic implicat în laboratorul său în experimente de exorcism. Choreografia spectacolului a fost creată și i-a adus faimă Maestrului de Balet Arthur Saint Leon (1821-1870) de la Baletul Imperial din Saint Petersburg. Costumele au fost produse de Paul Lormier și Alfred Albert iar scenariul a fost produs în colaborare de Antoine Cambon, Edouard Desplechin și Jean Baptiste Lavastre.

Istoricul spectacolului: Premiera baletului Coppelia a avut loc la 25 Mai 1870, la Teatrul Imperial de Operă (Lepeletier) din Paris. Balerina Guiseppina Bozzacchi, în vârstă de 16 ani, din Italia, a dansat rolul Swanildei, iar rolul lui Franz a fost dansat de balerina Eugenie Fiocre în travesti. În anul 1888, Maestrul de Balet Marius Petipa de la Teatrul Imperial din Saint Petersburg a produs o nouă versiune pentru publicul din Rusia, la care a adăugat

un Pas de Deux în actul al treilea. Coppelia a fost primul spectacol de balet în care au fost incorporate dansuri populare naționale, cum sunt ceardașul și mazurka. În secolul XX spectacole memorabile cu Coppelia au fost montate după cum urmează: 1933 Royal Ballet (choreograf Nicholas Sergeyev, Dame Ninette - Swailda), 1939 San Francisco Ballet (choreograf Willam Christensen, Janet Reed - Swanilda), 1974 New York City Ballet (Choreograf George Balanchine, Patricia McBride - Swanilda), 1975 Paris Opera (choreograf Roland Petit), 1996 Paris Opera Ballet (choreograf Patrice Bart), 2009 Bloshoi Theatre Moscow (choreograf Sergei Vikharev), 2011 Cluj Napoca (director Vasile Solomon), 2013 Ballet Victor Ullate Comunidad de Madrid (choreograf Eduardo Lao), 2019 Bayerischern Staatsballet (choreograf Roland Petit), 2018 Maghiar Opera Cluj Napoca (Popa Andreea - Swanilda, Munteanu Mircea - Frantz). În prezent, Coppelia se află pe locul 7 în topul spectacolelor de balet cu cele mai multe producții cu 163 de producții diferite doar în anul 2016.

Roluri: Swanilda, Franz, Dr. Coppelius, Coppelia, Primarul, Păpușa din China, Păpușa din Arabia, Arlequinul, Spaniolul, Scoțianul, Alții (locuitori, copii)

Subiect: Este timpul ca Franz să se maturizeze și să treacă de la iubirea pentru păpuși la iubirea pentru o păpușă de fată. La festivalul local al grîului, Franz nu a răspuns pozitiv la "febra fânului", așa cum cere obiceiul, iar Swanilda a fost dezolată. Șansa i-a surâs însă fetei atunci când copiii au obținut cheia de la atelierul lui Dr. Coppelius. Luând locul păpușii preferate, Swanilda a reușit să pătrundă în visele lui Franz, deși Dr. Coppelius a interpretat experimentul exact invers. Povestea se termină cu final fericit și cu o nuntă fericită.

Act 1 - Swanilda îl place pe Franz, deși este copilăros. El este fascinat doar de o păpușă pe care o vede în balconul atelierului lui Dr. Coppelius, fabricantul de jucării. Logodnica lui, Swanilda, este deranjată de faptul că păpușa i se pare mai atrăgătoare decât ea. Dar majoritatea copiilor din localitate sunt fascinați de atelierul de jucării. În localitate este Festival și toți locuitorii se implică în dansuri folclorice. Se anunță că fetele care se mărită în timpul festivalului vor primi din partea primăriei o pungă de galbeni. Swanilda scutură în fața lui Franz un snop de grâu, dar Franz nu răspunde conform obiceiului și Swanilda se teme de ce este mai rău. Ziua se termină cu un ceardaș general. Agasat de copiii, Dr. Coppelius își pierde cheia de la casă. Swanilda și prietenii ei găsesc cheia și se hotărăsc să exploreze atelierul magic. Franz a luat și el aceeași decizie, dar el preferă să se strecoare prin fereastra de la balcon.

Act 2 - Swanilda intră în cameră și constată cu uimire că păpușa Coppelia este mecanizată și poate dansa. Apoi pune în mișcare celelalte păpuși și dansează cu ele. Dr. Coppelius revine acasă și expediază toți copiii, dar Swanilda se ascunde în camera Coppeliei și îi ia locul. Când îl descoperă pe Franz, Dr. Coppelius amenință că o să-l pedepsească, dar apoi se răzgândește. Pentru a putea da viață păpușilor lui, el are nevoie de visele unui băiat așa că-i oferă lui Franz o licoare hipnotică. Franz adoarme imediat. Când Dr. Coppelius încearcă să o aducă la viață pe Coppelia, Swanilda începe să se miște și dansează ca o păpușă automată. În timp ce păpușarul savurează realizarea sa, Swanilda pune în mișcare toate păpușile din atelier și dansează cu ele. Magia a funcționat. În final, Swanilda îl trezește pe Franz și fug amândoi din atelier.

Act 3 - Festivalul se apropie de sfârșitul ultimei zile și întreaga adunare dansează cu foc. Este ziua nunții pentru Swanilda și Franz iar Primarul de oferă punga cu galbeni. Dr. Coppelius sosește și el și depune plângere pentru evenimentele din ziua precedentă. Primarul îi oferă și lui o pungă cu galbeni. Metoda lui a funcționat și de acum

este și patentată. Întregul sat dansează și toată adunarea se implică în ceremonia de căsătorie.

Great moments and arias: -

Balet: Act 1 - 1. Preludiu și Mazurka 2. Vals și gelozie 3. Scenă 4. Mazurka 5. Scenă 6. Scuturatul snopului de grâu 7. Dans rusesc 8. Ceardaș 9. Finalul

Act 2 - 10. Introducere 11. Dansul cu păpușile 12. Franz și Dr. Coppélius 13. Dansul Coppeliiei 14. Coppelia cea jucăușă 15. Bolero 16. Gigue (Dans scoțian) 17. Finalul

Act 3 - 18. Marșul de nuntă 19. Valsul eroilor 20. Căderea serii 21. Rugăciunea 22. Lucrarea 23. Castitatea 24. Cearta și războiul 25. Pacea 26. Festivalul 27. Finalul, galop (toți cei de pe scenă)

Discuri și înregistrări: 1949 Royal Opera House Orchestra, Covent Garden (Constant Lambert), 1950 Orchestre De La Societe Des Concerts Du Conservatoire De Paris (Roger Desormiere), 1955 Boston Symphony Orchestra (Pierre Monteux), 1956 Orchestra Of The Royal Opera House Covent Garden (Robert Irving), 1958 L'Orchestre De La Suisse Romande, 1958 Minneapolis Symphony Orchestra (Antal Dorati), 1973 Brno State Philharmonic Orchestra (Ino Savini), 1977 Paris Opera Orchestra (Jean Baptiste Mari), 1979 Rotterdam Philharmonic Orchestra (David Zinman), 1986 National Philharmonic Orchestra (Richard Bonyng), 2003 Orchestre De L'Opera De Lyon (Kent Nagano) Videos: The Royal Ballet (Leanne Benjamin - Swanhilda, Carlos Acosta - Franz), 2010 Pacific Northwest Ballet (Mara Vonston - Swanhilda), Paris Opera (Dorothee Gilbert - Swanhilda)

[Înapoi la cuprins](#)

101. Dupăamiaza unui faun

Titlu: Dupăamiaza unui Faun (L'Apres-midi d'un faune, The Afternoon of a Faun)

Compozitor: Claude Debussy (1862-1918). Născut la Saint-Germain-en-Laye lângă Paris, tatăl său Manuel Achille Debussy era proprietarul unui magazin de porțelanuri, iar mama sa Victorine Manoury apreta rochiile de gală. Claude era cel mai mare dintre cei cinci copii ai familiei. A primit primele lecții de pian și de muzică la vârsta de 7 ani, de la Jean Cerutti și Antoinette Maute de Fleurville. În anul 1872, la vârsta de 10 ani a fost admis la Conservatorul din Paris unde a studiat în următorii 11 ani cu: Antoine Francois Marmontel (pian), Albert Lavignac (solfegiu), Ernest Guiraud (compoziție), Emile Durand (armonie), Cesar Franck (orga). În anul 1884 a câștigat prestigiosul Prix de Rome, adică o bursă de studiu timp de doi ani la Academia Franceză din Roma. În anul 1899 s-a căsătorit cu Marie Rosalie Texier (1873-1932). S-a recăsătorit în anul 1908 cu Emma Bardac (1862-1934) iar fructul căsătoriei lor a fost o fată, Claude Emma. În același an, Claude Debussy a devenit membru al consiliului director la Conservatorul din Paris. Opere: Rodrigue et Chimene (1892), Pelleas et Melisande (1902), Le diable dans le beffroi (1911), La chute de la Maison Usher (1917), Le Martyre de Saint Sebastien (1911). Ballet: Khamma (1912), Jeux (1913), La Boite a joujoux (1913), Le palais du silence ou NO-JA-LI (1914). Compozițiile sale muzicale mai includ: muzică orchestrală, compoziții pentru solo instrumental și orchestră, muzică de cameră, muzică pentru pian, muzică pentru pian și voce, compoziții vocale.

Libret: Sergei Diaghilev (1872-1929), Michel Fokine (1880-1942) și Vaslav Nijinsky (1889-1950). Serghei Diaghilev a fost un patron din Rusia, impresar de balet, critic de artă și fondator al Baletului Rusesc. Cu o licență în drept și studii la Conservatorul de Muzică a fost unul dintre fondatorii revistei Mir iskusstva (Lumea artei) și totodată asistent special al Prințului Sergei Volkonsky, directorul Teatrelor Imperiale. Michel Fokine a fost un dansator și choreograf din Rusia. Printre lucrările sale se numără choreografia pentru o serie de spectacole de balet, printre care: Acis and Galatea (1905), The Dying Swan (1907), Chopiniana (1907), Les Sylphides (1909), Scheherazade (1910), The Firebird (1910), Petrushka (1912), Daphnis et Chloe (1912), The Golden Cockerel (1914), Cendrillon (1938). Vaslav Nijinsky a fost un dansator și choreograf născut la Kiev, din părinți polonezi, dar crescut și educat în Rusia. În anul 1909 s-a alăturat trupei de la Baletul Rusesc unde a dansat în spectacolele: Giselle (1910), L'apres-midi d'un faune (1912), Jeux (1913), Till Eulenspiegel (1916), Le Sacre Printemps (1913). Scenografia și costumele au fost realizate de pictorul rus Leon Bakst (1866-1924), angajat la Baletul Rusesc ca scenograf și costumier. Atât pentru muzica lui Debussy cât și pentru spectacolul de

balet subiectul a fost inspirat de poemul *L'Après-midi d'un faune* al lui Stéphane Mallarmé. Jean Cocteau i-a explicat lui Nijinsky poemul, franceza sa fiind destul de limitată, și l-a ajutat să compună secvențele acțiunii. Dansatoarea Bronislava Nijinska, sora lui Nijinsky, a ajutat și ea la partea coreografică, apoi cei doi frați i-au lucrarea prezentat lui Diaghilev pentru a organiza spectacolul.

Istoricul spectacolului: După-amiaza unui Faun a debutat la 29 Mai 1912, la Paris, la Theatre du Chatelet. Vaslav Nijinsky a dansat rolul faunului iar sora sa a dansat cea de a șasea nimfă. Dirijorul spectacolului a fost Pierre Monteux. Următoarea producție a fost montată la Opera Nouă din Berlin, la 11 Decembrie 1912, în audiență fiind prezent și Kaiserul Friedrich Wilhelm Albert (1859-1941). De data aceasta spectacolul a înregistrat un succes imens, cu zece bis-uri. În primăvara anului 1913 spectacolul a fost montat la Vienna unde a înregistrat o primire mult mai rece, urmat apoi de premiera de la Londra, unde baletul a fost foarte bine primit. După moartea lui Diaghilev din anul 1931, o parte dintre dansatorii trupei s-au stabilit definitiv la Londra iar spectacolul a intrat pentru mai mulți ani în repertoriul trupei Rambert Ballet. O versiune a spectacolului realizată de Jean Rosenthal, cu costume imaginate de Irene Sharaff, a avut premiera la New York, la 14 Mai 1953, la City Center of Music and Drama. Un alt spectacol memorabil a fost în anul 1983, când Rudolf Nureyev a dansat rolul faunului ca parte a Festivalului Nureyev de la London Coliseum. Spre sfârșitul anilor '80 specialiștii în notăție de dans Ann Hutchinson Guest și Claudia Jeschke au reconstituit din caietele lui Nijinsky coreografia originală. Baronul Adolph Meyer a fost primul care a montat o astfel de versiune a baletului original. În timpurile moderne o altă versiune apropiată de cea originală a fost produsă de Tim Rushton de la Danish Dance Theater. Premiera spectacolului a avut loc în Februarie 2006 la New York City Center, ca parte a spectacolului de gală King of Dance. În ultimii ani audiența pentru muzica lui Claude Debussy este în creștere, ocupând locul al 12-lea în ierarhia compozitorilor de muzică clasică, cu 671 de spectacole în anul 2014, 744 de spectacole în anul 2015, 840 de spectacole în anul 2016 și 950 de spectacole în anul 2017.

Roluri: Faunul, Nimfa unu, Nimfa doi, Nimfa trei, Nimfa patru, Nimfa cinci, Nimfa șase, Nimfa șapte

Subiect: Paul Valéry a etichetat poemul lui Mallarmé drept cel mai mare poem din literatura Franceză. Subiectul îl formează întâlnirea senzuală dintre un faun și câteva nimfe care se îmbăiază, dar nu în apă ci în unde muzicale, produse la flaut și harfă. Nu este nimic altceva decât visul unui băiat. Atitudini frumoase ale corpurilor tinerele fete, exprimă fericirea tinereții, o adevărată quintesență pentru ceea ce reprezintă baletul de fapt. S-a bucurat el oare de visul lui, sau a fost mai degrabă o tortură ? Dar cui îi pasă !

Acțiune: Pe fondul sunetelor de flaut și harfă, un faun mănâncă fructe. Curând i se alătură un grup de trei nimfe, apoi alte două. Dansează împreună un lung arabesque. Apoi se alătură încă o nimfă și în final cea de a șaptea. Clarinetul, oboiul și viorile completează atmosfera, în timp ce nimfele dansează sugerând că se îmbăiază. Rămasă singură cu faunul, ultima nimfă dansează cu el, unul în jurul celuilalt, apoi se desface brusc și îl părăsește, lăsând în urma sa voalul căzut la pământ. Râzând, faunul culege voalul. Provocat apoi de un grup de trei nimfe, faunul dansează până cade la pământ, apoi scena se repetă cu un alt grup de trei nimfe. Când rămâne din nou singur, faunul se retrage înapoi pe movila sa. Așterne voalul la pământ și apoi se întinde pe el adormind la loc. Nu a fost decât un vis, o umbră pentru ceea ce a devenit acum splendoarea tinereții sale.

Momente și arii celebre: -

Balet: Două versiuni semnificative pentru Dupăamiaza unui Faun au fost produse de Jerome Robbins (1953) și Tim Rushton (2006). În versiunea lui Jerome Robbins acțiunea se deplasează într-o sală de balet, unde faunul visează că dansează cu toate tinerele nimfe. În versiunea lui Tim Rushton, nimfele se îmbăiază în trei bazine formate din raze de lumină, ca și când ar fi niște holograme.

Discuri și înregistrări: Discuri muzicale - 1927 Stokowski, Academy of Music Philadelphie, 1929 Wolff, Concerts Lamoureux, 1936 Toscanini, New York, 1946 Celibidache, Berlin, 1950 Enescu, Silverstone, 1950 Monteux, Amsterdam, 1951 Ansermet, Suisse Romande, Geneve, 1954 Barbirolli, Halle, 1958 Silvestri, Societe Concertos Conservatoire, 1959 Paray, Detroit, 1960 Bernstein, New York, 1962 Munch, Boston, 1964 Karajan, Jesus Christus Kirche, Berlin, 1966 Baudouin, Tcheque Supraphon, 1971 Ormandy, Scottish Rite Cathedral, Philadelphie, 1972 Boulez, Theatre de l'Opera Nice, 1975 Fournet, Radio Neerlandaise, 1979 Celibidache, Royal Festival Hall, London, 1982 Barenboim, Paris, 1986 Ashkenazy, Masonic Auditorium, Cleveland, 1986 Abbado, London, 1989 Bernstein, Academie de Saint Cecile, 1990 Horvat, Vienne, 1992 Pretre, Vienna, 1989, Dutoit, Montreal, 1996 Masur, 1996 Salonen, Los Angeles, New York, 1998 Gasparini, Paris, 2000 Steinberg, Theatre des Champs Elysees, 2001 Soustrot, Beethovenhalle Bonn Înregistrări video: 2003 Paris Opera (Maya Plisetskaya, Charles Jude), 2011 Australian Dance, 2018 American Repertory Ballet

[Înapoi la cuprins](#)